ด่วนที่สุด สำเนา

ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๑๙๔

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๗

กราบเรียน/เรียน รอง - นรม., รัฐ - นร., กระทรวง, กรม

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๓๔๗ ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๒/๔๓๘
ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๘

ตามที่ได้แจ้งมติคณะรัฐมนตรี (๖ สิงหาคม ๒๕๖๗) เกี่ยวกับรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๖ มาเพื่อทราบ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติได้เสนอรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๗ ไปเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๘ รับทราบตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเสนอ

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ (อย่างยิ่ง)

ณัฐฏ์จารี อนันตศิลป์

(นางณัฐฏ์จารี อนันตศิลป์)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๖๓๒ (วีนัสรินทร์), ๑๕๒๒ (ทรัพย์สิน)
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖
www.soc.go.th
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@soc.go.th

หมายเหตุ อส. : จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ
รอง - นรม., รัฐ - นร., กระทรวง, กรม, องค์กรอิสระ : จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

บัญชีรายชื่อผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แจ้งเรื่อง รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๗ ให้ทราบ ดังนี้

---

๑. รองนายกรัฐมนตรี (นายภูมิธรรม เวชยชัย)
๒. รองนายกรัฐมนตรี (นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ)
๓. รองนายกรัฐมนตรี (นายอนุทิน ชาญวีรกูล)
๔. รองนายกรัฐมนตรี (นายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค)
๕. รองนายกรัฐมนตรี (นายพิชัย ชุณหวชิร)
๖. รองนายกรัฐมนตรี (นายประเสริฐ จันทรรวงทอง)
๗. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายชูศักดิ์ ศิรินิล)
๘. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นางสาวจิราพร สินธุไพร)
๙. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
๑๐. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
๑๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
๑๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
๑๓. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๑๔. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
๑๕. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๑๖. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
๑๗. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
๑๘. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๑๙. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน
๒๐. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
๒๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
๒๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
๒๓. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน
๒๔. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม
๒๕. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
๒๖. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
๒๗. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
๒๘. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๒๙. เลขาธิการนายกรัฐมนตรี
๓๐. ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ
๓๑. ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ
๓๒. เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

/๓๓. เลขาธิการ ...

๓๓. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
๓๔. เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
๓๕. เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๓๖. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
๓๗. เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
๓๘. เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
๓๙. ผู้อำนวยการสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง
๔๐. ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ
๔๑. ผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร
๔๒. ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล
๔๓. ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
๔๔. เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
๔๕. เลขาธิการราชบัณฑิตยสภา
๔๖. ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
๔๗. เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
๔๘. เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ
๔๙. เลขาธิการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้
๕๐. เลขาธิการคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
๕๑. อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์
๕๒. ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
๕๓. เลขาธิการคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
๕๔. เลขาธิการพระราชวัง
๕๕. เลขาธิการวุฒิสภา
๕๖. เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
๕๗. เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
๕๘. เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม
๕๙. เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง
๖๐. เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง
๖๑. เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
๖๒. ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน
๖๓. เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
๖๔. เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๖๕. อัยการสูงสุด

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๑๑๒/๔๓๘

คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ
สำนักงานสภาพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๙๖๒ ถนนกรุงเกษม กรุงเทพ ๑๐๑๐๐

๒๘ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๗

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาบันทึกข้อความสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๒/๓๕๔ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๘
๒. สรุปสาระสำคัญของรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๗
๓. รายการ QR Code รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๗

ด้วยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติขอเสนอ เรื่อง รายงานสรุปผลการเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๗ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) นอกจากนี้ นายกรัฐมนตรีในฐานะประธานกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ได้เห็นชอบให้เสนอเรื่องดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว ดังรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. <u>เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี</u>

เรื่องนี้เข้าข่ายต้องเสนอคณะรัฐมนตรี ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีหรือต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒. <u>ความเร่งด่วนของเรื่อง</u>

เพื่อให้หน่วยงานของรัฐสามารถนำรายงานสรุปผลการดำเนินการฯ ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ทันต่อสถานการณ์และทิศทางการพัฒนาของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น อาทิ การจัดทำยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี การปรับปรุงการดำเนินงาน/โครงการ ตลอดจนเพื่อให้ประชาชนผู้สนใจรับทราบและมีส่วนร่วมในการติดตามเสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

๓. <u>สาระสำคัญและข้อเท็จจริง</u>

๓.๑ รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๗ เป็นรายงานประจำปี ฉบับที่ ๖ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล (Check) ตามหลักการบริหารงานคุณภาพ (Plan Do Check Act : PDCA) เพื่อแสดงให้เห็นความก้าวหน้าและความท้าทายของสถานการณ์การบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) โดยใช้ข้อมูลผลการดำเนินโครงการ/การดำเนินงานในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ที่หน่วยงานของรัฐได้มีการนำเข้าในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform : eMENSCR) ซึ่งเป็นระบบที่สำนักงานฯ ได้พัฒนาขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือหลักในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล

/การดำเนิน...

การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐตามยุทธศาสตร์ชาติ ร่วมกับข้อมูลสถิติ สถานการณ์ งานวิจัย และดัชนีชี้วัดต่าง ๆ ที่จัดทำโดยหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ เพื่อประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติบนหลักการของความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (Causal Relationships : XYZ)

๓.๒ รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๗ มีรายละเอียดประกอบด้วย บทสรุปผู้บริหาร บทนำ ผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๖ ด้านและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๒๓ ประเด็น ประเด็นท้าทายและการดำเนินการในระยะต่อไป ทั้งนี้ สรุปสาระสำคัญของผลการดำเนินการได้ ดังนี้ การพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติในภาพรวม ๖ มิติ ควบคู่กับ ๖ ด้านยุทธศาสตร์ พบว่าในภาพรวมมีการพัฒนาดีขึ้น ทั้งในส่วนของ**ความอยู่ดีมีสุขของคนไทย** สะท้อนจากดัชนีความสุขโลกที่มีอันดับดีขึ้นอยู่ที่ ๕.๙๗๖ คะแนน และอันดับที่ ๕๘ จาก ๑๔๖ ประเทศ บ้านเมืองมีความมั่นคงปลอดภัยเพิ่มขึ้น สะท้อนจากดัชนีสันติภาพโลก ที่มีอันดับดีขึ้นอยู่ในอันดับที่ ๗๕ จาก ๑๖๓ ประเทศ บทบาทของประเทศไทยที่ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติมีการพัฒนาในภาพรวมที่ดีขึ้น การบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวมปรับตัวดีขึ้น สะท้อนจากดัชนีความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ที่ประเทศไทยอยู่ใน Tier ๑ โดยมีค่าคะแนนรวม ๙๙.๒๒ **ความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพิ่มมากขึ้น** สะท้อนจากขีดความสามารถของประเทศไทยที่มีคะแนนและอันดับดีขึ้นอยู่ที่ ๗๒.๕ คะแนน และอันดับที่ ๒๕ จาก ๖๗ เขตเศรษฐกิจ ผลิตภาพแรงงานอัตราเพิ่มขึ้น อยู่ที่ร้อยละ ๐.๑๒ หรือมูลค่าเป็น ๒๗๒,๕๔๑ บาท/คน/ปี **ความเท่าเทียมและความเสมอภาคทางสังคมปรับตัวในทิศทางที่ดีขึ้น** สะท้อนจากดัชนีความก้าวหน้าทางสังคมที่มีคะแนนและอันดับดีขึ้นอยู่ที่ ๗๐.๖๗ คะแนน และอันดับที่ ๖๘ จาก ๑๗๐ ประเทศ และค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคปรับตัวดีขึ้นอยู่ที่ ๐.๓๔๓ และความแตกต่างของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคเฉลี่ยของกลุ่มประชากรที่รวยที่สุดต่อกลุ่มประชากรที่จนที่สุดปรับลดลงอยู่ที่ ๗.๗๙ เท่า **ความหลากหลายทางชีวภาพและความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติเพิ่มมากขึ้น** สะท้อนจากสมรรถนะสิ่งแวดล้อมโลกที่มีคะแนนและอันดับดีขึ้นอยู่ที่ ๔๕.๗ คะแนน และอันดับที่ ๙๐ จาก ๑๘๐ ประเทศ และดัชนีชี้วัดเศรษฐกิจสีเขียวที่มีคะแนนดีขึ้นอยู่ที่ ๕๘.๒ และ**ประสิทธิภาพภาครัฐและการเข้าถึงบริการภาครัฐที่ดีขึ้น** สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของประชาชนที่มีทิศทาง สะท้อนจากดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลกที่มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น -๐.๑๑ คะแนน โดยการประเมินด้านประสิทธิผลของภาครัฐมีการปรับตัวดีขึ้นอยู่ที่ ๐.๑๗ คะแนน ในขณะที่ ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลงพร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดีขึ้น สะท้อนจากดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ที่มีอันดับดีขึ้นอยู่ในอันดับที่ ๕๒ จาก ๑๙๓ ประเทศ และ ผลสำรวจระดับความพร้อมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่ดีขึ้นจากปีก่อนหน้าอยู่ในระดับที่ ๓ (ระดับขั้นกลาง) ที่ร้อยละ ๕๑.๗๕

อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องให้ความสำคัญกับ**การสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ** สะท้อนจากการขยายตัวของรายได้ประชาชาติที่มีการหดตัวเป็นร้อยละ ๒.๗ การขยายตัวของอัตราการขยายตัวผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่มีการขยายตัว ณ ราคาที่แท้จริงเพียงร้อยละ ๒.๐๐ จาก ๒.๖ ในปีก่อนหน้า และผลิตภาพการผลิตรวมชะลอตัวอยู่ที่ร้อยละ ๐.๘๕ รวมถึงมูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนาของประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่มีมูลค่าลดลงอยู่ที่ร้อยละ ๑.๑๖ **การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในทุกมิติให้เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพมีแนวโน้มแย่ลงเล็กน้อย** สะท้อนจากดัชนีความก้าวหน้าของคนที่มีคะแนนลดลงอยู่ที่ ๐.๖๓๘๓ จากปีก่อนหน้าที่ ๐.๖๔๔๓ ความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษาที่อยู่ในระดับคงที่จากปีก่อนหน้าที่อยู่ในอันดับที่ ๕๔ จาก ๖๗ ประเทศ อีกทั้งคะแนนเฉลี่ยการประเมินผลทางการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีการปรับลดลงเล็กน้อยอยู่ที่ ๓๔.๔๗ นอกจากนี้ อัตราการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรังมีอัตราที่เพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ ๑๓๔.๔๐ และการฆ่าตัวตายสูงขึ้นเป็นร้อยละ ๗.๙๔ **การอนุรักษ์ ฟื้นฟูและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** สะท้อนจากสัดส่วนพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีลดลง เหลือเพียง ๐.๓๙ ล้านไร่ คุณภาพอากาศแย่ลง โดยปริมาณฝุ่นละออง PM๒.๕ เพิ่มขึ้น ๑๗ ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร และ ปริมาณฝุ่นละออง PM๑๐ เพิ่มขึ้น ๘ ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร

/และการจัด...

และการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศแย่ลง ในขณะที่ ปริมาณการใช้พลังงานต่อหัวประชากรแย่ลงที่เพิ่มขึ้น ๒.๔๒ กิโลจูลต่อหัวประชากร ส่วนแบ่งการใช้พลังงานหมุนเวียนต่อโครงสร้างการใช้พลังงานทั้งหมดของประเทศแย่ลง โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๐๓ **ความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบของภาครัฐมีสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง** สะท้อนจากผลการประเมินด้านการควบคุมปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบภายใต้ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลกที่มีคะแนน -๐.๔๙ คะแนน

ทั้งนี้ สำหรับสถานการณ์บรรลุเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พบว่า **มีเป้าหมายระดับประเด็น (Y๒) มีสถานะบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** รวมจำนวน ๓ เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ ๘.๑๑ ของจำนวนเป้าหมายระดับประเด็น โดยยังคงมีสถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับที่ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย จำนวน ๓๔ เป้าหมาย ซึ่งเป็นเป้าหมายที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** จำนวน ๑๕ เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๕๔ เป้าหมายที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** จำนวน ๙ เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๓๒ และเป้าหมายที่มีสถานะการบรรลุอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) จำนวน ๑๐ เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๐๓ และ**สำหรับเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y๑) ๑๔๐** เป้าหมาย พบว่า **มีเป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** จำนวน ๓๘ เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๑๔ ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด ซึ่งเมื่อเทียบกับ พ.ศ. ๒๕๖๖ ที่มีเป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ จำนวน ๓๔ เป้าหมาย คิดเป็นปรับตัวดีขึ้นร้อยละ ๑๑.๗๖ ขณะที่เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y๑) จำนวน ๑๐๒ เป้าหมายยังคงมีสถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมาย หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๒.๘๖ ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด ประกอบด้วย เป้าหมายที่**มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** จำนวน ๔๗ เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๕๗ เป้าหมายที่**มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** จำนวน ๓๑ เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๑๔ และเป้าหมายที่**มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** จำนวน ๒๔ เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๑๔ โดยจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนอย่างจริงจังจากภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องเพื่อปิดช่องว่างและยกระดับการพัฒนาให้สามารถบรรลุเป้าหมายของห้วงที่ ๒ ในปี ๒๕๗๐ ตามที่กำหนดไว้ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

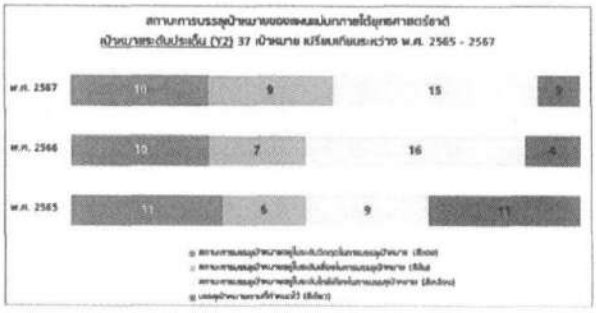

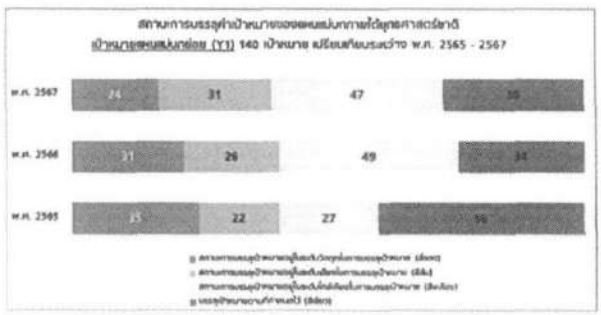

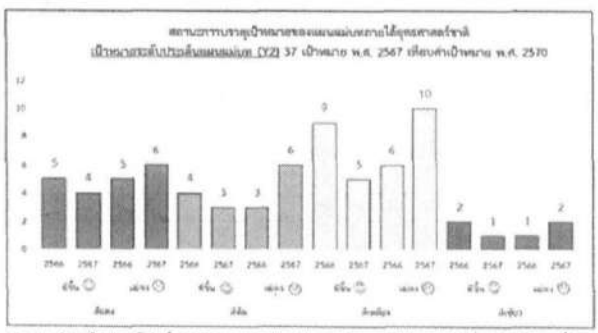

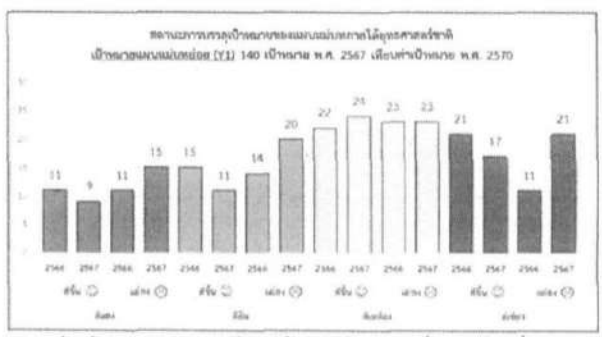

๓.๓ รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๗ ที่ได้ฉายภาพให้เห็นถึงสถานการณ์ความก้าวหน้าการพัฒนาในมิติต่าง ๆ และผลลัพธ์จากดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐและภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะที่ส่งผลต่อการบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ในห้วงที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) จะเป็นข้อมูลให้หน่วยงานสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการต่าง ๆ อาทิ ปรับปรุงการจัดทำแผนระดับที่ ๓ ได้แก่ แผนปฏิบัติราชการระยะ ๕ ปี และรายปี แผนปฏิบัติการด้าน... และแผนปฏิบัติการในระดับพื้นที่ และพัฒนาการดำเนินงาน/โครงการให้สามารถปิดช่องว่างและยกระดับการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาของประเทศได้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งจัดทำคำขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ ตลอดจนเพื่อให้ประชาชนผู้สนใจรับทราบและมีส่วนร่วมในการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

๔. <u>ประโยชน์และผลกระทบ</u>

เพื่อให้หน่วยงานของรัฐรับทราบความก้าวหน้าของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประจำ พ.ศ. ๒๕๖๗ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของการดำเนินการในระยะถัดไป รวมทั้งให้หน่วยงานของรัฐใช้ประโยชน์จากรายงานสรุปผลการดำเนินการฯ ในการดำเนินการขับเคลื่อนและติดตามผลการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สามารถบรรลุเป้าหมายในยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนด

๕ <u>ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้</u>

ไม่มี

๖. <u>ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u>

ไม่มี

๗. <u>ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง</u>

พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔ วรรคสอง กำหนดให้สำนักงานฯ มีหน้าที่จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะรัฐมนตรี หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ตามมาตรา ๒๓ วรรคสอง ประกอบด้วย องค์กรในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ องค์กรอัยการ องค์กรอิสระ และรัฐสภาทราบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากหน่วยงาน

๘. <u>ข้อเสนอของหน่วยงานของรัฐ</u>

สำนักงานฯ ขอเสนอให้คณะรัฐมนตรีรับทราบรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๗ ตามข้อ ๓.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดนุชา พิชยนันท์)
เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

กองยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๔๐๘๕ ต่อ ๖๒๒๘ โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๖๓๘๔
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : suppasit@nesdc.go.th

สำเนาถูกต้อง
(นางสาวทรัพย์สิน วันอ่อน)
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๘

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๔๐๘๕ ต่อ ๖๒๓๖, ๖๒๓๙

ที่ นร ๑๑๑๒/ ๓๕๔ **วันที่** ๒๓ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๗

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

ด้วยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ขอเสนอ เรื่อง รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๗ มาเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีรับทราบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. **เรื่องเดิม**

พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔ วรรคสอง กำหนดให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ มีหน้าที่จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี ซึ่งสำนักงานฯ ได้จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการฯ มาอย่างเนื่องตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยจะต้องนำเสนอต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะรัฐมนตรี หัวหน้าหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๒๓ วรรคสอง ประกอบด้วย องค์กรในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ องค์กรอัยการ องค์กรอิสระ และรัฐสภาทราบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากหน่วยงาน ทั้งนี้ สำหรับรายงานสรุปผลการดำเนินการฯ ประจำปี ๒๕๖๗ **จะครบกำหนดการเผยแพร่ภายในวันที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๘** ซึ่งในการรายงานต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบนั้น ให้ถือวันที่สำนักงานฯ มีหนังสือไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นวันที่ดำเนินการตามเวลาที่กฎหมายกำหนด

๒. **เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี**

เรื่องนี้เข้าข่ายต้องเสนอคณะรัฐมนตรีตามนัยพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔ วรรค ๒ โดยสำนักงานฯ จำเป็นต้องนำเสนอต่อนายกรัฐมนตรี ในฐานะประธานคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบในการนำเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี โดยอาศัยอำนาจตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีหรือให้ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๓. **สาระสำคัญ**

๓.๑ รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๗ เป็นรายงานประจำปี ฉบับที่ ๖ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล (Check) ตามหลักการบริหารงานคุณภาพ (Plan Do Check Act : PDCA) เพื่อแสดงให้เห็นความก้าวหน้าและความท้าทายของสถานการณ์การบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) โดยใช้ข้อมูลผลการดำเนินโครงการ/การดำเนินงานในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ที่หน่วยงานของรัฐได้มีการนำเข้าในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform : eMENSCR) ซึ่งเป็นระบบที่สำนักงานฯ ได้พัฒนาขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือหลักในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐตามยุทธศาสตร์ชาติ ร่วมกับข้อมูลสถิติ สถานการณ์ งานวิจัย และดัชนีชี้วัดต่าง ๆ ที่จัดทำโดยหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ เพื่อประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติบนหลักการของความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (Causal Relationships : XYZ)

/๓.๒ รายงานสรุป...

นรม. ๓๕๙
เข้า ๑๕.๔๐
๒๓ ม.ค. ๖๘
ออก ๒๗/๐๑/๖๘
๑๕๗ น.

๓.๒ รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๗ มีรายละเอียดประกอบด้วย บทสรุปผู้บริหาร บทนำ ผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๖ ด้านและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๒๓ ประเด็น ประเด็นท้าทายและการดำเนินการในระยะต่อไป ทั้งนี้ **สรุปสาระสำคัญของผลการดำเนินการได้ ดังนี้** การพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติในภาพรวม ๖ มิติ ควบคู่กับ ๖ ด้านยุทธศาสตร์ พบว่า ในภาพรวมมีการพัฒนาดีขึ้น ทั้งในส่วนของ**ความอยู่ดีมีสุขของคนไทย** สะท้อนจากดัชนีความสุขโลกที่มีอันดับดีขึ้นอยู่ที่ ๕.๙๗๖ คะแนน และอันดับที่ ๕๘ จาก ๑๔๖ ประเทศ บ้านเมืองมีความมั่นคงปลอดภัยเพิ่มขึ้น สะท้อนจากดัชนีสันติภาพโลก ที่มีอันดับดีขึ้นอยู่ในอันดับที่ ๗๕ จาก ๑๖๓ ประเทศ บทบาทของประเทศไทยที่ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติมีการพัฒนาในภาพรวมที่ดีขึ้น การบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวมปรับตัวดีขึ้น สะท้อนจากดัชนีความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ที่ประเทศไทยอยู่ใน Tier ๑ โดยมีค่าคะแนนรวม ๙๙.๒๒ **ความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพิ่มมากขึ้น** สะท้อนจากขีดความสามารถของประเทศไทยที่มีคะแนนและอันดับดีขึ้นอยู่ที่ ๗๒.๕ คะแนน และอันดับที่ ๒๕ จาก ๖๗ เขตเศรษฐกิจ ผลิตภาพแรงงานอัตราเพิ่มขึ้น อยู่ที่ร้อยละ ๐.๑๒ หรือมูลค่าเป็น ๒๗๒,๕๔๑ บาท/คน/ปี **ความเท่าเทียมและความเสมอภาคทางสังคมปรับตัวในทิศทางที่ดีขึ้น** สะท้อนจากดัชนีความก้าวหน้าทางสังคมที่มีคะแนนและอันดับดีขึ้นอยู่ที่ ๗๐.๖๗ คะแนน และอันดับที่ ๖๘ จาก ๑๗๐ ประเทศ และค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคปรับตัวดีขึ้นอยู่ที่ ๐.๓๔๓ และความแตกต่างของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคเฉลี่ยของกลุ่มประชากรที่รวยที่สุดต่อกลุ่มประชากรที่จนที่สุดปรับลดลงอยู่ที่ ๗.๗๙ เท่า **ความหลากหลายทางชีวภาพและความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติเพิ่มมากขึ้น** สะท้อนจากสมรรถนะสิ่งแวดล้อมโลกที่มีคะแนนและอันดับดีขึ้นอยู่ที่ ๔๕.๗ คะแนน และอันดับที่ ๙๐ จาก ๑๘๐ ประเทศ และดัชนีชี้วัดเศรษฐกิจสีเขียวที่มีคะแนนดีขึ้นอยู่ที่ ๕๘.๒ และ**ประสิทธิภาพภาครัฐและการเข้าถึงบริการภาครัฐที่ดีขึ้น** สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของประชาชนที่มีทิศทาง สะท้อนจากดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลกที่มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น -๐.๑๑ คะแนน โดยการประเมินด้านประสิทธิผลของภาครัฐมีการปรับตัวดีขึ้นอยู่ที่ ๐.๑๗ คะแนน ในขณะที่ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลงพร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดีขึ้น สะท้อนจากดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ที่มีอันดับดีขึ้นอยู่ในอันดับที่ ๕๒ จาก ๑๙๓ ประเทศ และ ผลสำรวจระดับความพร้อมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่ดีขึ้นจากปีก่อนหน้าอยู่ในระดับที่ ๓ (ระดับขั้นกลาง) ที่ร้อยละ ๕๑.๗๕

อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องให้ความสำคัญกับ**การสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ** สะท้อนจากการขยายตัวของรายได้ประชาชาติที่มีการหดตัวเป็นร้อยละ ๒.๗ การขยายตัวของอัตราการขยายตัวผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่มีการขยายตัว ณ ราคาที่แท้จริงเพียงร้อยละ ๒.๐๐ จาก ๒.๖ ในปีก่อนหน้า และผลิตภาพการผลิตรวมชะลอตัวอยู่ที่ร้อยละ ๐.๘๕ รวมถึงมูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนาของประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่มีมูลค่าลดลงอยู่ที่ร้อยละ ๑.๑๖ **การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในทุกมิติให้เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพมีแนวโน้มแย่ลงเล็กน้อย** สะท้อนจากดัชนีความก้าวหน้าของคนที่มีคะแนนลดลงอยู่ที่ ๐.๖๓๘๓ จากปีก่อนหน้าที่ ๐.๖๔๔๓ ความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษาที่อยู่ในระดับคงที่จากปีก่อนหน้าที่อยู่ในอันดับที่ ๕๔ จาก ๖๗ ประเทศ อีกทั้งคะแนนเฉลี่ยการประเมินผลทางการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีการปรับลดลงเล็กน้อยอยู่ที่ ๓๔.๔๗ นอกจากนี้ อัตราการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรังมีอัตราที่เพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ ๑๓๔.๔๐ และการฆ่าตัวตายสูงขึ้น เป็นร้อยละ ๗.๙๔ **การอนุรักษ์ ฟื้นฟูและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** สะท้อนจากสัดส่วนพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีลดลง เหลือเพียง ๐.๓๙ ล้านไร่ คุณภาพอากาศแย่ลง โดยปริมาณฝุ่นละออง PM๒.๕ เพิ่มขึ้น ๑๗ ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร และ ปริมาณฝุ่นละออง PM๑๐ เพิ่มขึ้น ๘ ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร และการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศแย่ลง ในขณะที่ ปริมาณการใช้พลังงานต่อหัวประชากรแย่ลงที่เพิ่มขึ้น ๒.๔๒ กิโลจูลต่อหัวประชากร ส่วนแบ่งการใช้พลังงานหมุนเวียนต่อโครงสร้างการใช้พลังงานทั้งหมดของประเทศแย่ลง โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๐๓ **ความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ**

ของภาครัฐมีสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง สะท้อนจากผลการประเมินด้านการควบคุมปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบภายใต้ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลกที่มีคะแนน -๐.๔๙ คะแนน

ทั้งนี้ สำหรับสถานการณ์บรรลุเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พบว่า **มีเป้าหมายระดับประเด็น (Y๒) มีสถานะบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** รวมจำนวน ๓ เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ ๘.๑๑ ของจำนวนเป้าหมายระดับประเด็น โดยยังคงมีสถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับที่ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย จำนวน ๓๔ เป้าหมาย ซึ่งเป็นเป้าหมายที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** จำนวน ๑๕ เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๕๔ เป้าหมายที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** จำนวน ๙ เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๓๒ และเป้าหมายที่มีสถานะการบรรลุอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย **(สีแดง)** จำนวน ๑๐ เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๐๓ และ**สำหรับเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y๑) ๑๔๐** เป้าหมาย พบว่า **มีเป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** จำนวน ๓๘ เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๑๔ ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด ซึ่งเมื่อเทียบกับ พ.ศ. ๒๕๖๖ ที่มีเป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ จำนวน ๓๔ เป้าหมาย คิดเป็นปรับตัวดีขึ้นร้อยละ ๑๑.๗๖ ขณะที่เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y๑) จำนวน ๑๐๒ เป้าหมายยังคงมีสถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมาย หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๒.๘๖ ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด ประกอบด้วย เป้าหมายที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** จำนวน ๔๗ เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๕๗ เป้าหมายที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** จำนวน ๓๑ เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๑๔ และเป้าหมายที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** จำนวน ๒๔ เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๑๔ โดยจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนอย่างจริงจังจากภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องเพื่อปิดช่องว่างและยกระดับการพัฒนาให้สามารถบรรลุเป้าหมายของห้วงที่ ๒ ในปี ๒๕๗๐ ตามที่กำหนดไว้ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาด้วยพร้อมนี้

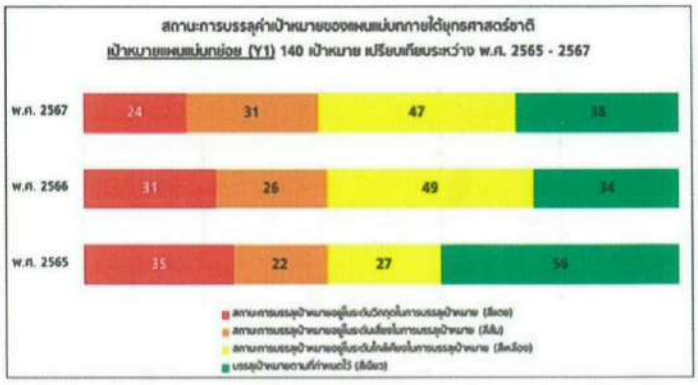

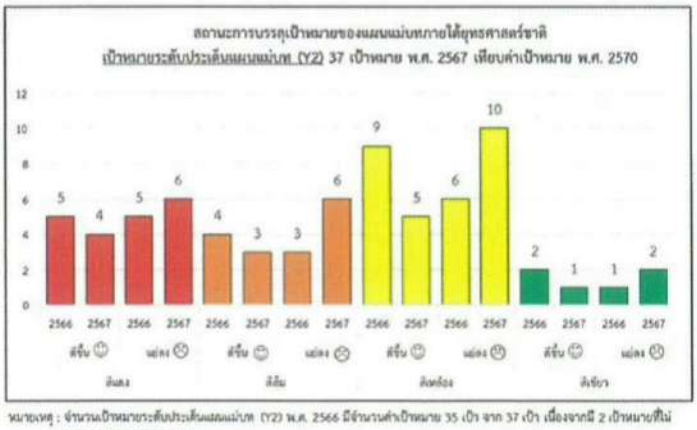

หมายเหตุ : จำนวนเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) พ.ศ. 2566 มีจำนวนค่าเป้าหมาย 35 เป้า จาก 37 เป้า เนื่องจากมี 2 เป้าหมายที่ไม่สามารถเทียบสถานการณ์ได้

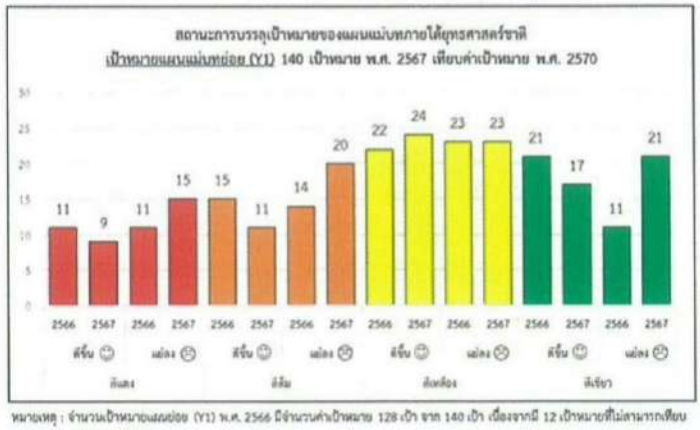

หมายเหตุ : จำนวนเป้าหมายแผนย่อย (Y1) พ.ศ. 2566 มีจำนวนค่าเป้าหมาย 128 เป้า จาก 140 เป้า เนื่องจากมี 12 เป้าหมายที่ไม่สามารถเทียบสถานการณ์ได้

/๓.๓ รายงานสรุป...

๓.๓ รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๗ ที่ได้ฉายภาพให้เห็นถึงสถานการณ์ความก้าวหน้าการพัฒนาในมิติต่าง ๆ และผลลัพธ์จากดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐและภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะที่ส่งผลต่อการบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ในห้วงที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) จะเป็นข้อมูล**ให้หน่วยงานสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการต่าง ๆ** อาทิ ปรับปรุงการจัดทำแผนระดับที่ ๓ ได้แก่ แผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี และรายปี แผนปฏิบัติการด้าน... และแผนปฏิบัติการในระดับพื้นที่ และพัฒนาการดำเนินงาน/โครงการให้สามารถปิดช่องว่างและยกระดับการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาของประเทศได้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งจัดทำคำขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ ตลอดจนเพื่อให้ประชาชนผู้สนใจรับทราบและมีส่วนร่วมในการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

๔. ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

เพื่อให้เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดไว้ สำนักงานฯ จำเป็นต้องเผยแพร่รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๗ รวมทั้งมีหนังสือไปยังสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีภายในวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๘ เพื่อขอนำเสนอรายงานสรุปผลการดำเนินการฯ ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ ในการนี้ สำนักงานฯ จึงขอความเห็นชอบการนำเสนอรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๗ เข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีเพื่อรับทราบต่อไป ทั้งนี้ สำนักงานฯ จะมีหนังสือแจ้งไปยังคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อทราบผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๗ เพื่อให้เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบสำนักงานฯ จะนำเสนอรายงานสรุปผลการดำเนินการฯ ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป

(นายดนุชา พิชยนันท์)
เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

เห็นชอบ

(นางสาวแพทองธาร ชินวัตร)
นายกรัฐมนตรี
๒๗ ม.ค. ๖๘

กราบเรียน นรม. เพื่อโปรดเห็นชอบและเสนอ ครม. เพื่อทราบต่อไป

๒๔ ม.ค. ๖๘

สรุปสาระสำคัญของรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567

ประกอบด้วย

1. การประเมินยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 6 มิติ
2. การประเมินยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 6 ด้าน
3. การประเมินสถานการณ์บรรลุเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

การประเมินยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 6 มิติ ใน พ.ศ. 2567

การประเมินผลรายยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 6 มิติ ใน พ.ศ. 2567

ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย

- ความอยู่ดีมีสุขของคนไทย มีพัฒนาการ ดีขึ้น
- ความอยู่ดีเย็นเป็นสุขของคนไทย ลดลง

ความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้

- ขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ดีขึ้น
- การพัฒนาเศรษฐกิจ ลดลง
- การกระจายรายได้ แย่ลง

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ

- การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ แย่ลง

ความเท่าเทียม และความเสมอภาคทางสังคม

- ความก้าวหน้าทางสังคม ดีขึ้น
- ความเหลื่อมล้ำในสังคม ดีขึ้น

ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ

- ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม ดีขึ้น
- ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ ดีขึ้น

ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการถึงการให้บริการของภาครัฐ

- ประสิทธิภาพของภาครัฐและการเข้าถึงการให้บริการของรัฐ ดีขึ้น

มิติที่ 01

ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย

สถานการณ์ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย ใน พ.ศ. 2567

ความอยู่ดีมีสุขของคนไทย
สะท้อนจากดัชนีความสุขโลก
มีอันดับดีขึ้น
อยู่ในอันดับที่ 58
จาก 146 ประเทศ

ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย
สะท้อนจากดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย
ปรับตัวลดลง
อยู่ที่ร้อยละ 52.30

มิติที่ 02

ขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้

สถานการณ์ขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้ ใน พ.ศ. 2567

ขีดความสามารถในการแข่งขัน
สะท้อนจากอันดับความสามารถในการแข่งขัน (IMD) **ดีขึ้น**
อยู่ในอันดับที่ 25 จาก 67 ประเทศ

การพัฒนาเศรษฐกิจ
สะท้อนจากอัตราการขยายตัวของ GDP **ลดลง**อยู่ที่**ร้อยละ 2.00**

การกระจายรายได้
สะท้อนจากความแตกต่างผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวที่มีมูลค่าสูงสุดกับต่ำสุด
ปรับตัวแย่ลง
เป็น **5.4 เท่า** จาก 5.1 เท่า

มิติที่ 03

การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

สถานการณ์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทย ใน พ.ศ. 2567

ประเทศไทยมีความก้าวหน้าและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์

สะท้อนจาก
ดัชนีความก้าวหน้าของคน
ปรับตัว**ลดลง**
อยู่ที่ 0.6383

มิติที่ 04

ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม

สถานภาพความเท่าเทียมและความเสมอภาคทางสังคมของประเทศไทย ใน พ.ศ. 2567

ความก้าวหน้าทางสังคม

สะท้อนจากดัชนีความก้าวหน้าทางสังคม
มีคะแนนและอันดับดีขึ้น
มีคะแนนอยู่ที่ 70.67 คะแนน
อยู่ในอันดับที่ 68 จาก 170 ประเทศ

ความเหลื่อมล้ำในสังคมลดลง

สะท้อนจากค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค
ปรับตัวดีขึ้น มีค่าอยู่ที่ 0.343
รายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคเฉลี่ย
ของกลุ่มประชากรที่รวยที่สุดต่อกลุ่ม
ประชากรที่จนที่สุด ปรับตัวดีขึ้น
อยู่ที่ 7.79 เท่า

มิติที่ 05

ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ

สถานการณ์ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ ใน พ.ศ. 2567

ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม

สะท้อนจากสมรรถนะสิ่งแวดล้อมโลก

มีคะแนนและอันดับดีขึ้น

มีคะแนนอยู่ที่ 45.7 อยู่ในอันดับที่ 90 จาก 180 ประเทศ

ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ

สะท้อนจาก ดัชนีชี้วัดเศรษฐกิจสีเขียว

มีคะแนนดีขึ้น

มีค่าดัชนีที่ 58.2 เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.58

มิติที่ 06

ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

สถานการณ์ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ ใน พ.ศ. 2567

ประสิทธิภาพของภาครัฐและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ สะท้อนจาก

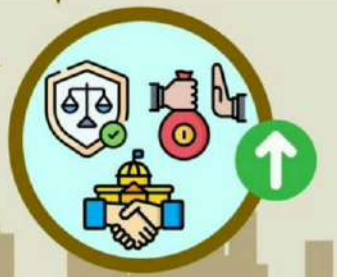

ดัชนีชี้วัดรรรมาภิบาลโลก
มีคะแนนเฉลี่ย -0.11
เพิ่มขึ้น
ใน พ.ศ. 2566

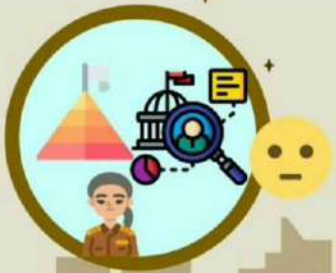

อันดับประสิทธิภาพของภาครัฐ
อยู่ในอันดับที่ 24
คงเดิม
จาก พ.ศ. 2566

อันดับดัชนีเสรีภาพทางเศรษฐกิจ
อยู่ในอันดับที่ 87
ต่ำกว่า พ.ศ. 2566
ถึง 7 อันดับ

การประเมินยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 6 ด้าน ใน พ.ศ. 2567

การประเมินผลรายยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 6 ด้าน ใน พ.ศ. 2567

- ความสุขของประชากรไทย ดีขึ้น
- ความมั่งคงปลอดภัยของประเทศ ดีขึ้น
- ความพร้อมของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคงและการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาความมั่นคง ดีขึ้น
- บทบาท และการยอมรับของประเทศไทยในประชาคมระหว่างประเทศ ดีขึ้น
- ประสิทธิภาพการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม ดีขึ้น จากความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ อย่างไรก็ตาม ดัชนีประชาธิปไตยของประเทศไทย ลดลง

- อัตราการขยายตัวของรายได้ประชาชาติ ลดลง
- อัตราการขยายตัวผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ลดลง
- การกระจายรายได้จากผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวที่มีมูลค่าสูงสุดกับต่ำสุด แย่ลง
- ผลิตภาพการผลิตรวม ลดลง
- อัตราการขยายตัวของผลิตภาพแรงงาน ลดลง
- สัดส่วนมูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนาของประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GERD/GDP) ลดลง
- อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ดีขึ้น

- คุณธรรมของคนในสังคมไทยในแต่ละช่วงวัย ลดลง
- ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับพื้นฐาน (O-NET) ลดลง ในขณะที่ ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษา คงที่
- อัตราตายด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) เพิ่มขึ้น
- อัตราการฆ่าตัวตาย แย่ลง
- ดัชนีความก้าวหน้าของคนด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน ลดลง

- ความแตกต่างของรายได้และการเข้าถึงบริการภาครัฐระหว่างกลุ่มประชากร ดีขึ้น
- ความก้าวหน้าของการพัฒนาคน ลดลง ในขณะที่ความก้าวหน้าของคนในระดับจังหวัด ดีขึ้น
- ความก้าวหน้าของคนด้านการมีส่วนร่วม และด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน ลดลง
- ความยากจนหลายมิติของกลุ่มสูงอายุ แย่ลง

- การอนุรักษ์และรักษา ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม ให้ใช้ได้อย่างยั่งยืน ลดลง
- การฟื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจ ลดลง
- การใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและปริมาณการใช้พลังงานและพลังงานหมุนเวียนต่อโครงการพลังงานทั้งหมด ปรับตัวลดลง อย่างไรก็ตาม ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ดีขึ้น
- การยกระดับกระบวนทัศน์ด้านสิ่งแวดล้อม ดีขึ้น โดยจำนวน ทสม. และ องค์กรนอกภาครัฐ เพิ่มขึ้น ขณะที่อันดับมหาวิทยาลัยเฉพาะสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม แย่ลง

- ประสิทธิภาพการดำเนินการของภาครัฐ ดีขึ้น
- การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของภาครัฐ ดีขึ้น
- การควบคุมความโปร่งใสการทุจริตและประพฤติมิชอบปรับตัว แย่ลง
- การบังคับใช้กฎหมายในกระบวนการยุติธรรม ดีขึ้น

ด้านที่ 01
ยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านความมั่นคง
ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง
ระดับความมั่งคงภาพรวมในทุกมิติและทุกระดับภายในประเทศดีขึ้น
เป้าหมาย
ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข
บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ
กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคงภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนมีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง
ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ
การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ
สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย
ดัชนีความสุขโลกของประเทศไทยดีขึ้น อยู่ในอันดับที่ 58 หรือ 5.976 คะแนน ปรับตัวดีขึ้น จากปีก่อนหน้าที่อันดับที่ 60 หรือ 5.843 คะแนน
ดัชนีสันติภาพโลกของประเทศไทยดีขึ้น อยู่ในอันดับที่ 75 หรือ 2.048 คะแนน ปรับตัวดีขึ้น จากปีก่อนหน้าที่อันดับที่ 90 หรือ 2.061 คะแนน
อิทธิพลทางทหารภายใต้ดัชนีสันติภาพโลกของประเทศไทยดีขึ้น โดยมี 1.441 คะแนน ปรับตัวดีขึ้น จากปีก่อนหน้าที่มี 1.454 คะแนน
บทบาทด้านความมั่นคงของประเทศไทยเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับ โดยประชาคมระหว่างประเทศภาพรวมดีขึ้น
ประสิทธิภาพการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวมปรับตัวดีขึ้นเล็กน้อย
• ดัชนีความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์โลกของประเทศไทย อยู่ใน Tier 1 หรือ 99.22 คะแนน ปรับตัวดีขึ้นจากปีก่อนหน้าที่อยู่ในอันดับที่ 44 หรือ 86.5 คะแนน
• ดัชนีประชาธิปไตยของประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 63 หรือ 6.35 คะแนนปรับตัวลดลงจากปีก่อนหน้าที่อันดับที่ 55 หรือ 6.67 คะแนน
การถ่ายระดับเป้าหมาย
การพัฒนาโดยตรง
01
02
23
การถ่ายระดับเป้าหมาย
การพัฒนาเชิงสนับสนุน
03
04
05
06
08
09
10
11
12
13
15
17
18
19
20
21
22

ด้านที่ 02
ยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
ขีดความสามารถในการแข่งขันดีขึ้น แต่ยังต้องให้ความสำคัญกับการเพิ่มเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ
เป้าหมาย
ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน
ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น
สถานการณ์ปัจจุบันเทียบเป้าหมาย
อัตราการขยายตัวของรายได้ประชาชาติ (GNI) ร้อยละ 2.7 และผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ร้อยละ 2 ซึ่งลดลงจากปีก่อนหน้าที่ขยายตัวร้อยละ 2.8 และ 2.6 ตามลำดับ
ข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวของประชากร (GPP per capita) ณ พ.ศ. 2565 โดยจังหวัดระยองมีมูลค่า GPP มากที่สุดอยู่ที่ 1,003,497 บาท/ปี และจังหวัดนราธิวาสมีมูลค่า GPP น้อยที่สุดอยู่ที่ 60,876 บาท/ปี คิดเป็นความแตกต่างถึง 16.5 เท่า ซึ่งปรับตัวแย่ลงจากปีก่อนหน้าที่ 14.5 เท่า
ข้อมูลผลิตภาพการผลิตรวม (TFP) ณ พ.ศ. 2566 มีค่าร้อยละ 0.85 ซึ่งลดลงจากปีก่อนหน้าที่มีร้อยละ1.62 ในขณะที่ผลิตภาพแรงงาน ณ พ.ศ. 2566 อยู่ที่ 272,541 บาท/คน/ปี ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วที่มีค่าอยู่ที่ 272,205 บาท/คน/ปี
ข้อมูลการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา ณ พ.ศ. 2565 มีค่าใช้จ่ายอยู่ที่ 201,415 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วอยู่ที่ 195,570 ล้านบาท โดยมีมูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศอยู่ที่ร้อยละ 1.16 ลดลงจาก พ.ศ. 2564 ที่อยู่ที่ร้อยละ 1.21
อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันในภาพรวมปรับดีขึ้น 5 อันดับ มาอยู่ในอันดับที่ 25 จากปีก่อนหน้าอยู่ในอันดับที่ 30 โดยเฉพาะด้านความสามารถในการแข่งขันด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจปรับดีขึ้น 11 อันดับ มาอยู่ในอันดับที่ 5 และความสามารถในการแข่งขันภาคธุรกิจปรับดีขึ้น 3 อันดับ มาอยู่ที่อันดับ 20 จาก 67 ประเทศ
การถ่ายระดับเป้าหมาย
การพัฒนาโดยตรง
02 03 04 05 06 07 08 09 12 22 23
การถ่ายระดับเป้าหมาย
การพัฒนาเชิงสนับสนุน
01 10 11 13 14 15 16 17 18 19 20 21

ด้านที่ 03
ยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
SCHOOL
ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทยยังคงมีความท้าทาย โดยจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ ส่งเสริมการมีสุขภาวะที่ดีทั้งกายและใจ และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาตนตลอดช่วงชีวิต
เป้าหมาย
คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21
สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต
สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย
• ข้อมูลคุณธรรมของคนในสังคมไทยในแต่ละช่วงวัย ใน พ.ศ. 2567 ปรับตัวลดลงเป็น 4.32 คะแนน
• ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ใน พ.ศ. 2565 ปรับตัวลดลงอยู่ที่ 34.47 คะแนน
• ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษา ใน พ.ศ. 2567 คงที่อยู่ในอันดับที่ 54
• อัตราตายด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) ใน พ.ศ. 2565 เพิ่มขึ้นเป็น 134.40 คนต่อประชากรแสนคน
• จำนวนผู้เสี่ยงโรคซึมเศร้า ใน พ.ศ. 2567 ปรับตัวดีขึ้น มีจำนวนลดลงอยู่ที่ร้อยละ 7.28
• จำนวนผู้มีความเครียดสูง ใน พ.ศ. 2567 ปรับตัวดีขึ้น มีจำนวนลดลงอยู่ที่ร้อยละ 6.68
• อัตราการฆ่าตัวตาย ใน พ.ศ. 2567 ปรับตัวแย่ลง เพิ่มขึ้นเป็น 7.94 คนต่อประชากรแสนคน
•••
• ดัชนีความก้าวหน้าของคน ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน ใน พ.ศ. 2566 ปรับตัวลดลงอยู่ที่ 0.6074
•••
การถ่ายระดับเป้าหมาย
การพัฒนาโดยตรง
10 11 12 13 14 17 23
การถ่ายระดับเป้าหมาย
การพัฒนาเชิงสนับสนุน
01 02 03 04 05 07 08 09 15 16 18 20 21 22

ด้านที่ 04
ยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมดีขึ้น แต่ยังคงต้องให้ความสำคัญกับการเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศ

เป้าหมาย

- สร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ
- กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ
- เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการพึ่งตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ

สถานการณ์ที่บรรลุเป้าหมาย

- ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค มีแนวโน้ม**ดีขึ้น** และสัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของประชากรจำแนกตามกลุ่มประชากรตามระดับรายจ่าย มีความแตกต่างกัน**ลดลง**
- ดัชนีความก้าวหน้าของคนมีการปรับตัว**ลดลง** และดัชนีความก้าวหน้าของคนในระดับจังหวัด มีความแตกต่างกัน**ลดลง**
- ดัชนีความก้าวหน้าของคนในด้านการมีส่วนร่วมปรับตัว**ลดลง** และดัชนีย่อยด้านชีวิตครอบครัวและชุมชนมีสถานการณ์ที่**แย่ลง**
- ดัชนีความยากจนหลายมิติ ของกลุ่มผู้สูงอายุ ปรับตัว**แย่ลง**

การถ่ายระดับเป้าหมาย
การพัฒนาโดยตรง

03 06 09 13 15 16 17 22 23

การถ่ายระดับเป้าหมาย
การพัฒนาเชิงสนับสนุน

01 02 04 05 07 08 10 11 12 18 19 20

ด้านที่ 05
ยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมยังต้องให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยมุ่งเน้นการสร้างสังคมคาร์บอนต่ำ ควบคุมการปล่อยและเพิ่มประสิทธิภาพการดูดซับก๊าซเรือนกระจก เร่งฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทุกมิติ
เป้าหมาย
อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน
ฟื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ
ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ
ยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมบนหลักของการมีส่วนร่วม และธรรมาภิบาล
สถานการณ์บรรลุเป้าหมาย
สัดส่วนพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมแย่ลง
...
• คุณภาพของน้ำในภาพรวมดีขึ้น โดยพิจารณาจากคุณภาพน้ำผิวดินและน้ำทะเลชายฝั่ง
• คุณภาพอากาศแย่ลง พิจารณาจากปริมาณฝุ่นละออง
• การจัดการขยะมูลฝอยของประเทศแย่ลง
...
• ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อหัวประชากรของไทยดีขึ้น
• ปริมาณการใช้พลังงานต่อหัวประชากรแย่ลง
• ร้อยละของส่วนแบ่งการใช้พลังงานหมุนเวียนต่อโครงสร้างการใช้พลังงานทั้งหมดของประเทศแย่ลง
...
• อันดับมหาวิทยาลัยเฉพาะสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมแย่ลง
• สมาชิกเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทสม.) ดีขึ้น และองค์กรนอกภาครัฐ (NGO และเอกชน) ดีขึ้น
...
การถ่ายระดับเป้าหมาย
การพัฒนาโดยตรง
03
07
18
19
23
การถ่ายระดับเป้าหมาย
การพัฒนาเชิงสนับสนุน
01
02
04
05
06
09
10
11
12
13
20
22

ด้านที่ 06
ยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐดีขึ้น แต่ต้องให้ความสำคัญกับการป้องกันและปราบปรามทุจริตและประพฤติมิชอบให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

เป้าหมาย	ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส	ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลงพร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง	ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ	กระบวนการยุติธรรมเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ
สถานการณ์บรรลุเป้าหมาย	การดำเนินการของภาครัฐมีประสิทธิภาพ สะดวก รวดเร็วและโปร่งใส พิจารณาจากดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก (WGI) ด้านประสิทธิผลของภาครัฐ ประเทศไทยมีค่าคะแนน**ดีขึ้น** อยู่ที่ 0.17 คะแนน ใน พ.ศ. 2566 ...	การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของภาครัฐ พิจารณาจากดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (EGDI) ที่จัดประเมินทุก 2 ปี ประเทศไทยมีการปรับตัว **ดีขึ้น** จากอันดับ 55 ใน พ.ศ. 2565 สู่อันดับที่ 52 ใน พ.ศ. 2567 ...	การควบคุมปัญหาทุจริต ประพฤติมิชอบ และความโปร่งใสของภาครัฐ พิจารณาจากดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก (WGI) ด้านการควบคุมปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบ ประเทศไทยมีค่าคะแนน**แย่ลง** อยู่ที่ -0.49 คะแนน ใน พ.ศ. 2566 ...	การบังคับใช้กฎหมายและการอำนวยความยุติธรรม พิจารณาจากดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก (WGI) ด้านหลักนิติธรรม ประเทศไทยมีค่าคะแนน**ดีขึ้น** อยู่ที่ 0.24 คะแนน ใน พ.ศ. 2566 ...

การถ่ายระดับเป้าหมาย
การพัฒนาโดยตรง

20 21 22 23

การถ่ายระดับเป้าหมาย
การพัฒนาเชิงสนับสนุน

01 02 03 04 05 07 08 10 11 12 18

การประเมินสถานการณ์บรรลุเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

สถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

เป้าหมายระดับประเด็น (Y2) 37 เป้าหมาย เปรียบเทียบระหว่าง พ.ศ. 2565 - 2567

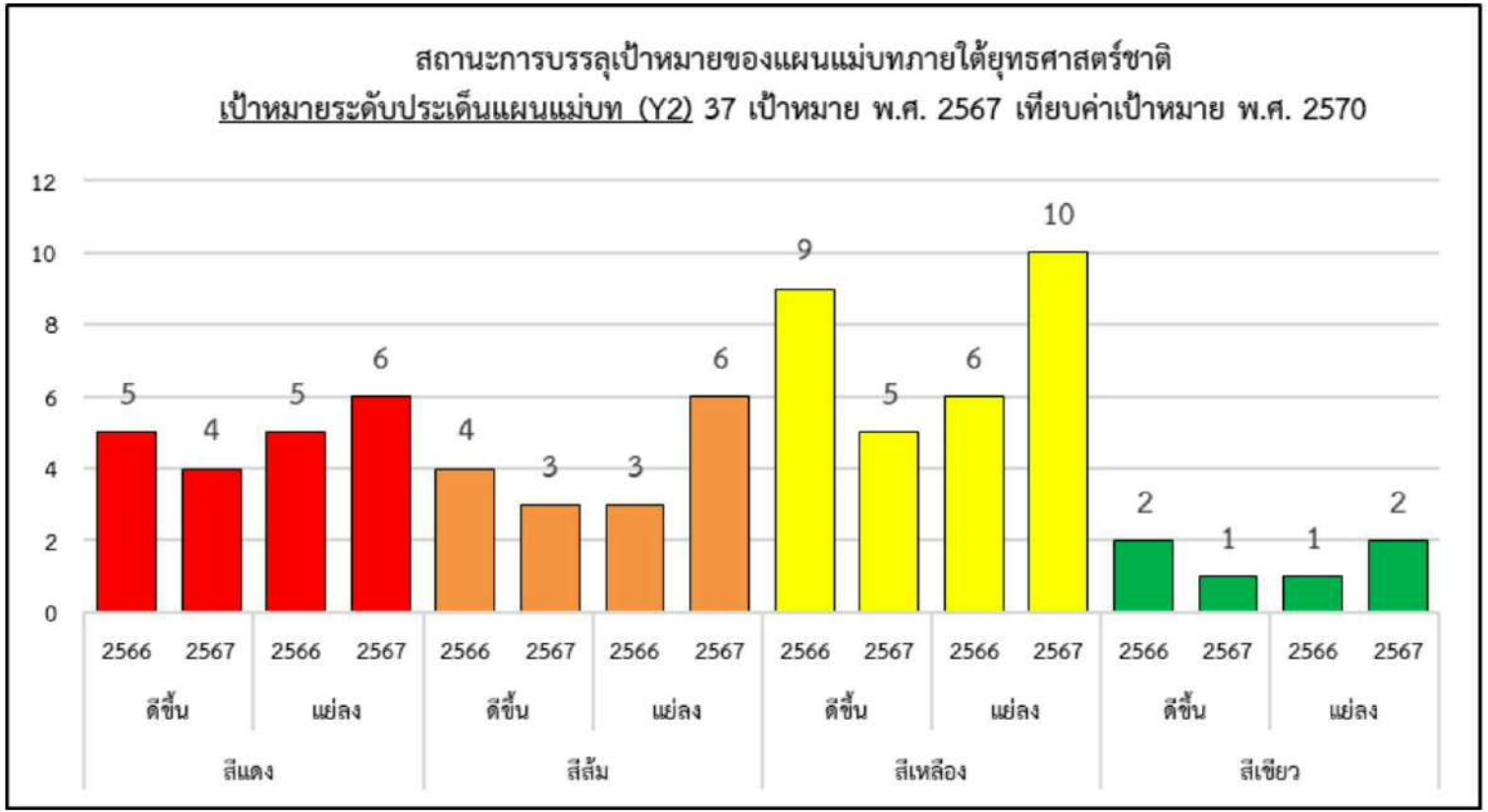

หมายเหตุ : จำนวนเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) พ.ศ. 2566 มีจำนวนค่าเป้าหมาย 35 เป้า จาก 37 เป้า เนื่องจากมี 2 เป้าหมายที่ไม่สามารถเทียบสถานการณ์ได้

สถานะการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 140 เป้าหมาย เปรียบเทียบระหว่าง พ.ศ. 2565 - 2567

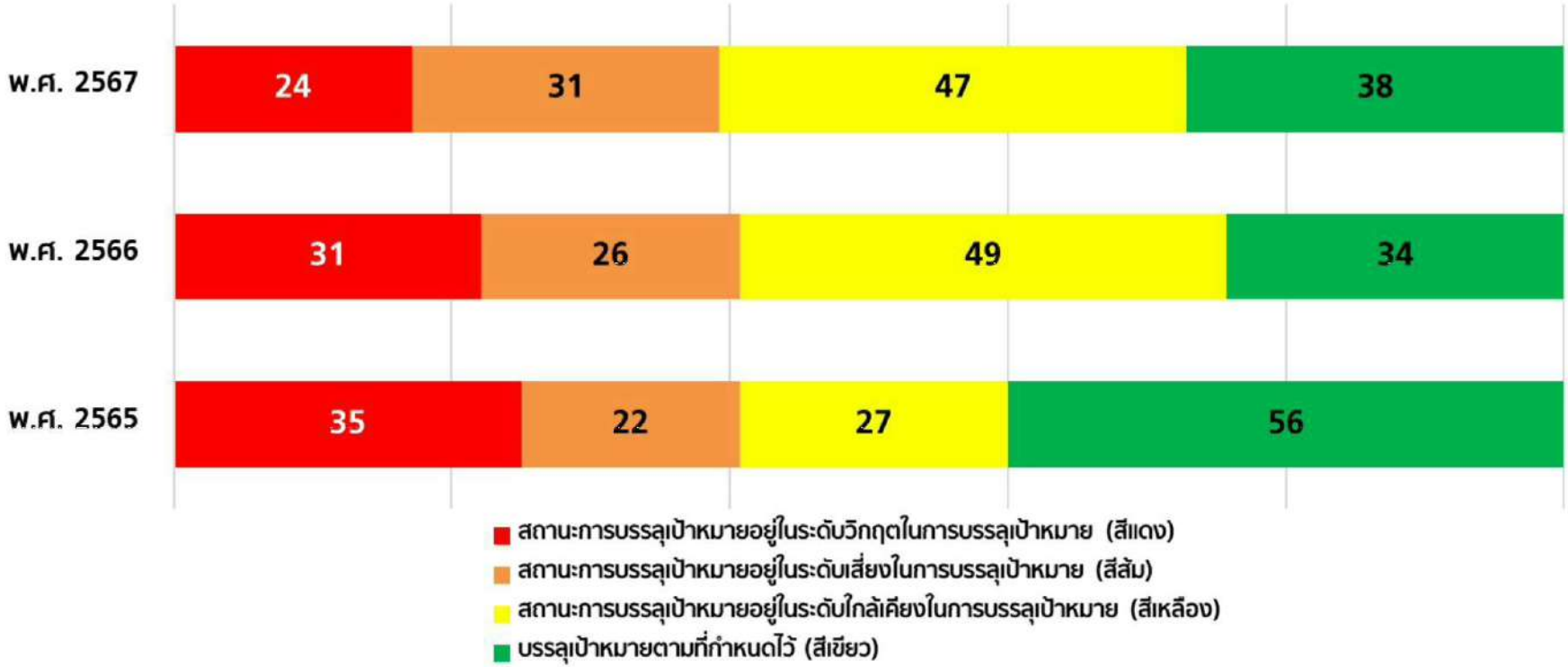

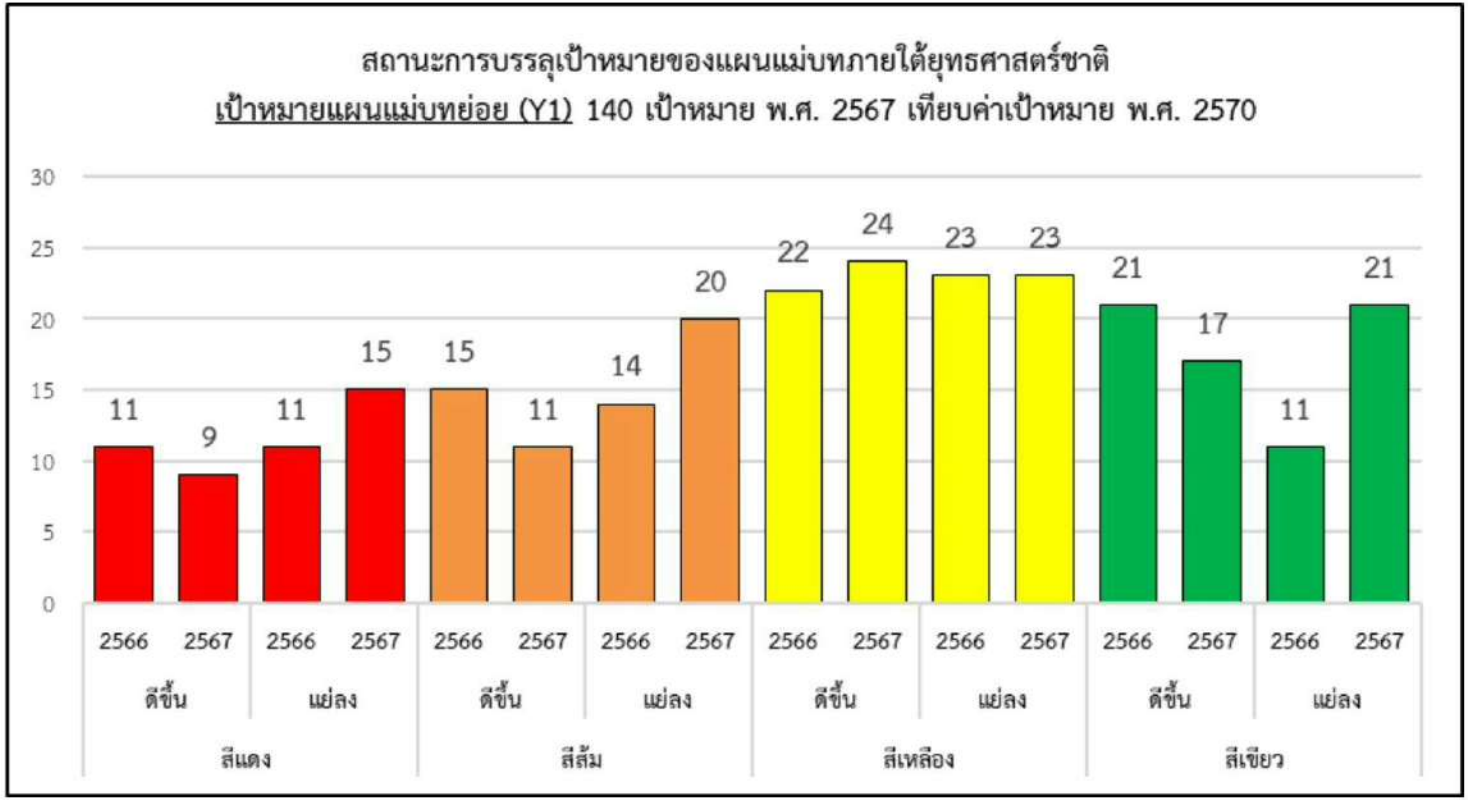

หมายเหตุ : จำนวนเป้าหมายแผนย่อย (Y1) พ.ศ. 2566 มีจำนวนค่าเป้าหมาย 128 เป้า จาก 140 เป้า เนื่องจากมี 12 เป้าหมายที่ไม่สามารถเทียบสถานการณ์ได้

การเปรียบเทียบสถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 23 ประเด็น ระหว่าง พ.ศ. 2562 – 2567

| แผนแม่บทฯ | พ.ศ. | เป้าประเด็น | | | | | | เป้าหมายแผนแม่บทย่อย | | | | | |

การเปรียบเทียบสถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 23 ประเด็น ระหว่าง พ.ศ. 2562 – 2567

แผนแม่บทฯ	พ.ศ.	เป้าประเด็น				เป้าหมายแผนแม่บทย่อย																							
8. ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่	พ.ศ. 2562	080001				080101		080102		080201		080202		080301		080302		080303		080401									
	พ.ศ. 2563	080001				080101		080102		080201		080202		080301		080302		080303		080401									
	พ.ศ. 2564	080001				080101		080102		080201		080202		080301		080302		080303		080401									
	พ.ศ. 2565	080001				080101		080102		080201		080202		080301		080302		080303		080401									
	พ.ศ. 2566	080001	😐			080101	😐	080102	😐	080201	😵	080202	😵	080301	😐	080302	😐	080303	😐	080401	😐😐								
	พ.ศ. 2567	080001	😐			080101	😵	080102	😵	080201	😐	080202	😵	080301	😵	080302	😐	080303	😐	080401	😐😐								
9. เขตเศรษฐกิจพิเศษ	พ.ศ. 2562	090001		090002		090101		090102		090201		090202		090203						090301		090302		090303					
	พ.ศ. 2563	090001		090002		090101		090102		090201		090202		090203						090301		090302		090303					
	พ.ศ. 2564	090001		090002		090101		090102		090201		090202		090203						090301		090302		090303					
	พ.ศ. 2565	090001		090002		090101		090102		090201		090202		090203						090301		090302		090303					
	พ.ศ. 2566	090001	😐	090002	😐	090101	😐	090102	😐	ยกเลิก		ยกเลิก		ยกเลิก		090204	😐	090205	😵	090301	😐	090302	😵	ยกเลิก					
	พ.ศ. 2567	090001	😵	090002	😐	090101	😵	090102	😐	ยกเลิก		ยกเลิก		ยกเลิก		090204	😵	090205	😐	090301	😵	090302	😐	ยกเลิก					
10. การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม	พ.ศ. 2562	100001				100101		100201		100301																			
	พ.ศ. 2563	100001				100101		100201		100301																			
	พ.ศ. 2564	100001				100101		100201		100301																			
	พ.ศ. 2565	100001				100101		100201		100301																			
	พ.ศ. 2566	100001	😐			100101	😐😐	100201	😐	100301																			
	พ.ศ. 2567	100001	😵			100101	😐😵	100201	😐	100301	😐																		
11. การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต	พ.ศ. 2562	110001				110101		110201		110301		110401		110402		110501													
	พ.ศ. 2563	110001				110101		110201		110301		110401		110402		110501													
	พ.ศ. 2564	110001				110101		110201		110301		110401		110402		110501													
	พ.ศ. 2565	110001				110101		110201		110301		110401		110402		110501													
	พ.ศ. 2566	110001	😵			110101		110201	😵	110301	😐	110401	😐	110402	😐	110501	😐												
	พ.ศ. 2567	110001	😐			110101	😐	110201	😵	110301	😵	110401	😵	110402	😐	110501	😵												
12. การพัฒนาการเรียนรู้	พ.ศ. 2562	120001		120002		120101		120201																					
	พ.ศ. 2563	120001		120002		120101		120201																					
	พ.ศ. 2564	120001		120002		120101		120201																					
	พ.ศ. 2565	120001		120002		120101		120201																					
	พ.ศ. 2566	120001	😵	120002		120101	😐	120201																					
	พ.ศ. 2567	120001	😐	120002	😵	120101	😐😐	120201	😵																				
13. การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี	พ.ศ. 2562	130001				130101		130201		130301		130401		130501															
	พ.ศ. 2563	130001				130101		130201		130301		130401		130501															
	พ.ศ. 2564	130001				130101		130201		130301		130401		130501															
	พ.ศ. 2565	130001				130101		130201		130301		130401		130501															
	พ.ศ. 2566	130001	😵			130101	😐	130201	😵	130301	😐	130401	😐	130501	😵😐														
	พ.ศ. 2567	130001	😵			130101	😐	130201	😐	130301	😵	130401	😵	130501	😵😐														
14. ศักยภาพการกีฬา	พ.ศ. 2562	140001				140101		140201		140301																			
	พ.ศ. 2563	140001				140101		140201		140301																			
	พ.ศ. 2564	140001				140101		140201		140301																			
	พ.ศ. 2565	140001				140101		140201		140301																			
	พ.ศ. 2566	140001	😵			140101	😐	140201	😐	140301	😐																		
	พ.ศ. 2567	140001	😐			140101	😐	140201	😐	140301	😵																		
15. พลังทางสังคม	พ.ศ. 2562	150001				150101		150201		150202																			
	พ.ศ. 2563	150001				150101		150201		150202																			
	พ.ศ. 2564	150001				150101		150201		150202																			
	พ.ศ. 2565	150001				150101		150201		150202																			
	พ.ศ. 2566	150001	😵			150101	😐	150201		150202	😐																		
	พ.ศ. 2567	150001	😵			150101	😐	150201	😵	150202	😵																		

การเปรียบเทียบสถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 23 ประเด็น ระหว่าง พ.ศ. 2562 – 2567

แผนแม่บทฯ	พ.ศ.	เป้าประเด็น						เป้าหมายแผนแม่บทย่อย																					
16. เศรษฐกิจฐานราก	พ.ศ. 2562	160001						160101		160201		160202																	
	พ.ศ. 2563	160001						160101		160201		160202																	
	พ.ศ. 2564	160001						160101		160201		160202																	
	พ.ศ. 2565	160001						160101		160201		160202																	
	พ.ศ. 2566	160002	😊					160101	😊	160201	⊗	160202	😊																
	พ.ศ. 2567	160001	⊗					160101	⊗	160201	😊	160202	😊																
17. ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม	พ.ศ. 2562	170001						170101		170201																			
	พ.ศ. 2563	170001						170101		170201																			
	พ.ศ. 2564	170001						170101		170201																			
	พ.ศ. 2565	170001						170101		170201																			
	พ.ศ. 2566	170001	😊					170101	😊	170201																			
	พ.ศ. 2567	170002	⊗					170101	⊗	170201	😊																		
18. การเติบโตอย่างยั่งยืน	พ.ศ. 2562	180001						180101		180102		180201		180301		180401		180402		180403		180501							
	พ.ศ. 2563	180001						180101		180102		180201		180301		180401		180402		180403		180501							
	พ.ศ. 2564	180001						180101		180102		180201		180301		180401		180402		180403		180501							
	พ.ศ. 2565	180001						180101		180102		180201		180301		180401		180402		180403		180501							
	พ.ศ. 2566	180001	😊					180101	⊗	180102	⊗	180201	😐	180301	⊗⊗	180401	😐	180402	⊗⊗	180403	⊗	180501	⊗						
	พ.ศ. 2567	180001	⊗					180101	😊	180102	⊗	180201	⊗	180301	⊗⊗	180401	😐	180402	⊗⊗	180403	😊	180501	😊						
19. การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ	พ.ศ. 2562	190001		190002		190003		190101		190102		190103		190201		190202		190203		190301									
	พ.ศ. 2563	190001		190002		190003		190101		190102		190103		190201		190202		190203		190301									
	พ.ศ. 2564	190001		190002		190003		190101		190102		190103		190201		190202		190203		190301									
	พ.ศ. 2565	190001		190002		190003		190101		190102		190103		190201		190202		190203		190301									
	พ.ศ. 2566	190001	😐	190002	😊	190003	😐	190101	😐😐	190102	😐	190103	😐	190201	😐	190202	😐	ยกเลิก		190301	😐								
	พ.ศ. 2567	190001	😐	190002	⊗	190003	😐	190101	😐😐	190102	😐	190103	😐	190201	😐	190202	😐	ยกเลิก		190301	😐								
20. การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ	พ.ศ. 2562	200001		200002				200101		200201						200301		200302		200401		200501							
	พ.ศ. 2563	200001		200002				200101		200201						200301		200302		200401		200501							
	พ.ศ. 2564	200001		200002				200101		200201						200301		200302		200401		200501							
	พ.ศ. 2565	200001		200002				200101		200201						200301		200302		200401		200501							
	พ.ศ. 2566	200001	😐	200002	😐😐			200101	😐	200201	⊗	200202	😐	200203	⊗	200301	😐😐	200302	😐	200401	😐	200501	⊗😐						
	พ.ศ. 2567	200001	⊗	200002	😐😐			200101	😐	200201	😐	200202	⊗	200203	⊗	200301	😐⊗	200302	😐	200401	⊗	200501	⊗😐						
21. การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	พ.ศ. 2562	210001						210101		210102		210201																	
	พ.ศ. 2563	210001						210101		210102		210201																	
	พ.ศ. 2564	210001						210101		210102		210201																	
	พ.ศ. 2565	210001						210101		210102		210201																	
	พ.ศ. 2566	210001	😐😐					210101	⊗⊗😐	210102	⊗⊗😐😐	210201	😐😐																
	พ.ศ. 2567	210001	⊗😐					210101	😐😐	210102	⊗⊗😐😐	210201	😐😐																
22. กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	พ.ศ. 2562	220001		220002				220101		220102		220103				220201													
	พ.ศ. 2563	220001		220002				220101		220102		220103				220201													
	พ.ศ. 2564	220001		220002				220101		220102		220103				220201													
	พ.ศ. 2565	220001		220002				220101		220102		220103				220201													
	พ.ศ. 2566	220001	😐	220002	😐			220101	😐	220102	⊗	220103	😐	220104	😐	220201	⊗												
	พ.ศ. 2567	220001	😐	220002	😐			220101	😐	220102	😐	220103	😐	220104	⊗	220201	😐												
23. การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	พ.ศ. 2562	230001		230002				230101		230102		230201		230301		230401		230501		230502									
	พ.ศ. 2563	230001		230002				230101		230102		230201		230301		230401		230501		230502									
	พ.ศ. 2564	230001		230002				230101		230102		230201		230301		230401		230501		230502									
	พ.ศ. 2565	230001		230002				230101		230102		230201		230301		230401		230501		230502									
	พ.ศ. 2566	230001	⊗⊗	230002	⊗			230101	😐	230102	😐	230201	😐	230301	⊗⊗⊗	230401	⊗	230501	😐	230502	😐								
	พ.ศ. 2567	230001	😐⊗	230002	⊗			230101	😐	230102	😐	230201	😐	230301	⊗⊗⊗	230401	😐	230501	⊗	230502	⊗								

รายงานสรุปผลการดำเนินการตาม
ยุทธศาสตร์ชาติ
ประจำปี 2567

ยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านความมั่นคง

ยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

ยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

ยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการปรับสมดุลและการพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

คำนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 65 กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม

รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 เป็นการจัดทำตามพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 22 กำหนดให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ มีอำนาจหน้าที่หลักในการรับผิดชอบให้มีการวิเคราะห์และประมวลผลการพัฒนาในมิติต่าง ๆ ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อฉายภาพการดำเนินงานของรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละช่วงปีงบประมาณ และเสนอต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะรัฐมนตรี หัวหน้าหน่วยงานของรัฐในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ องค์กรอิสระ หรือองค์กรอัยการ และรัฐสภาทราบภายใน 90 วันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากหน่วยงาน[1] โดยรายงานดังกล่าวอย่างน้อยต้องระบุความก้าวหน้าของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ

การจัดทำรายงานฯ สำนักงานฯ ได้ใช้ข้อมูลการดำเนินการต่าง ๆ ของหน่วยงานของรัฐจากระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform : eMENSCR) โดยเป็นการรายงานผลการดำเนินโครงการ/การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐที่ได้มีการนำเข้าในระบบ eMENSCR ที่ผ่านการอนุมัติจากผู้บริหารตามสายการบังคับบัญชา (M7) จนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ประกอบการประเมินผลร่วมกับข้อมูลสถิติ และสถานการณ์การพัฒนาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับประเทศและระดับสากล

สำนักงานฯ ได้จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 เป็นรายงานประจำปี ฉบับที่ 6 ซึ่งรายงานสรุปผลการดำเนินการฯ เป็นส่วนหนึ่งของการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล (Check) ตามหลักการบริหารงานคุณภาพ (Plan Do Check Act : PDCA) โดยเป็นการฉายภาพให้เห็นถึงสถานการณ์ความก้าวหน้าการพัฒนาในมิติต่าง ๆ ของหน่วยงานของรัฐ เพื่อบรรลุผลสัมฤทธิ์และผลลัพธ์การดำเนินงานตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566-2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) บนหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationships : XYZ) รวมทั้งประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะการดำเนินงานเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาปรับปรุงแผนระดับที่ 3 และการจัดทำโครงการ/การดำเนินงานของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาประเทศบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ของหน่วยงานของรัฐต่อไป

[1] สำหรับรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 ต้องเผยแพร่ภายในวันที่ 28 มกราคม 2568

สารบัญ

บทสรุป สำหรับผู้บริหาร 04

ส่วนที่ 1 บทนำ 14

ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 22

วิธีการอ่านรายงาน 112

NS 01 ความมั่นคง 124

NS 02 การต่างประเทศ 160

NS 03 การเกษตร 184

NS 04 อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต 224

NS 05 การท่องเที่ยว 260

NS 06 พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ 308

NS 07 โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์และดิจิทัล 328

NS 08 ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ 366

NS 09 เขตเศรษฐกิจพิเศษ 396

NS 10 การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม 422

NS 11 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต 436

NS 12 การพัฒนาการเรียนรู้ 460

สารบัญ

NS 13 การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี 476

NS 14 ศักยภาพการกีฬา 494

NS 15 พลังทางสังคม 508

NS 16 เศรษฐกิจฐานราก 520

NS 17 ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม 534

NS 18 การเติบโตอย่างยั่งยืน 546

NS 19 การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ 578

NS 20 การบริการประชาชนประสิทธิภาพภาครัฐ 602

NS 21 การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ 632

NS 22 กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม 650

NS 23 การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม 670

ส่วนที่ 3 ประเด็นท้าทายและการดำเนินการในระยะต่อไป 700

ภาคผนวก 706

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 เป็นรายงานประจำปี ฉบับที่ 6 ที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ได้**จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560** ซึ่งเป็น**ส่วนหนึ่งของการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล (Check) ตามหลักการบริหารงานคุณภาพ (Plan Do Check Act : PDCA)** โดยเป็นการ**ฉายภาพให้เห็นถึงสถานการณ์ความก้าวหน้าการพัฒนา**ในมิติต่าง ๆ และ**ผลลัพธ์จากดำเนินงาน**ของหน่วยงานของรัฐและภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง**ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะที่ส่งผลต่อการบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย**ของยุทธศาสตร์ชาติ ในห้วงที่ 2 (พ.ศ.2566 - 2570) โดยใช้**ข้อมูลจากการรายงานผลการดำเนินโครงการ/การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ**จากระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform : eMENSCR) ที่**หน่วยงานของรัฐ**ที่ได้นำเข้าในระบบ eMENSCR ที่ผ่านการอนุมัติจากผู้บริหารตามสายการบังคับบัญชา (M7) **จนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2567** ประกอบการประเมินผลร่วมกับ**ข้อมูลสถิติ และสถานการณ์การพัฒนาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง** ทั้งในระดับประเทศและระดับสากล ซึ่งรายงานสรุปผลการดำเนินการฯ จะเป็นข้อมูลให้**หน่วยงานสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการต่าง ๆ** อาทิ ปรับปรุงการจัดทำแผนระดับที่ 3 ได้แก่ แผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี และรายปี แผนปฏิบัติการด้าน... และแผนปฏิบัติการในระดับพื้นที่ และพัฒนาการดำเนินงาน/โครงการให้สามารถปิดช่องว่างและยกระดับการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาของประเทศได้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งจัดทำคำขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ ตลอดจนเพื่อให้ประชาชนผู้สนใจรับทราบและมีส่วนร่วมในการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

การประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

ผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ เป็นการประเมินผลสถานการณ์การบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายการพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติ 2 ส่วน ได้แก่

1. **การพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติในภาพรวม 6 มิติ** พบว่า ภาพรวมการดำเนินงานของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องใน พ.ศ. 2567 ได้แก่

มิติที่ 1 ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทยมีพัฒนาการดีขึ้น สะท้อนจากดัชนีความสุขโลกที่ประเทศไทยมีทั้งอันดับและคะแนนดีขึ้นอยู่ในอันดับที่ 58 จาก 146 ประเทศ และมีคะแนนอยู่ที่ 5.976 คะแนน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการรับรู้ต่อการทุจริตในประเทศของประชากรไทยเพิ่มสูงขึ้น ขณะที่**ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทยอยู่ในระดับปานกลาง** พิจารณาจากดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย ที่มีค่าดัชนีฯ อยู่ที่ 52.30 ลดลงจากปีก่อนหน้าที่มีค่าดัชนีฯ อยู่ที่ 54.84 จากการลดลงของคะแนนองค์ประกอบหลัก ได้แก่ ทุนทางวัฒนธรรม การมีสังคมที่เป็นธรรมและปลอดภัย และสภาพแวดล้อมที่มีคุณภาพและยั่งยืน

มิติที่ 2 ขีดความสามารถในการแข่งขันดีขึ้น แต่การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้ของประเทศไทยลดลง สะท้อนจากอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศที่ขึ้นมาอยู่ในอันดับที่ 2 จาก 67 ประเทศ ด้วยคะแนน 72.5 คะแนน ดีขึ้นจากอันดับที่ 30 ด้วยคะแนน 74.54 คะแนนจากปีก่อนหน้า เป็นผลจากการพัฒนาด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจและประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ ถึงแม้ว่าค่าคะแนนจะลดลง ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก **แต่การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้ของประเทศลดลง** จากผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่มีการขยายตัวร้อยละ 2.0 ชะลอลงจากปีก่อนหน้าที่ขยายตัวร้อยละ 2.6 เนื่องจากการลดลงของการใช้จ่ายและการลงทุนภาครัฐ และความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวระหว่างภาคที่มีมูลค่าสูงสุดกับต่ำสุด โดยมีความแตกต่างอยู่ที่ 5.4 เท่า ซึ่งปรับตัวแย่ลงจากปีก่อนหน้าที่มีความแตกต่างอยู่ที่ 5.1 เท่า

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

มิติที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ปรับตัวลดลงเล็กน้อย โดยสะท้อนจากดัชนีความก้าวหน้าของคน ที่มีระดับการพัฒนาคนเท่ากับ 0.6383 ลดลงจาก 0.6443 อันเป็นผลมาจากการลดลงของดัชนีย่อย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน ด้านการศึกษา ด้านการมีส่วนร่วม ด้านสุขภาพ และด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม อย่างไรก็ตาม ในด้านการคมนาคมและการสื่อสาร ด้านเศรษฐกิจ และด้านชีวิตการงาน มีค่าดัชนีปรับตัวสูงขึ้น

มิติที่ 4 ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคมดีขึ้น สะท้อนจากดัชนีความก้าวหน้าทางสังคมทั้งอันดับและคะแนนดีขึ้นมาอยู่อันดับที่ 68 จาก 170 ประเทศและมีคะแนนอยู่ที่ 70.67 คะแนน เนื่องจากองค์ประกอบน้ำและสุขาภิบาล ที่พักอาศัย ความปลอดภัย การเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐาน คุณภาพสิ่งแวดล้อม สิทธิและเสรีภาพ และสังคมที่เข้าถึงทุกคนมีคะแนนสูงขึ้น ขณะที่**ความเหลื่อมล้ำในสังคมลดลง** พิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคที่มีค่าอยู่ที่ 0.335 ลดลงจากที่มีค่าอยู่ที่ 0.343 และความแตกต่างของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคเฉลี่ยของกลุ่มประชากรที่รวยที่สุดต่อกลุ่มประชากรที่จนที่สุดลดลงอยู่ที่ 7.79 เท่า คิดเป็นการปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 9.52

มิติที่ 5 ความหลากหลายทางชีวภาพและคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยดีขึ้น สะท้อนจากดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมโลกมีอันดับและค่าดัชนีดีขึ้น โดยค่าดัชนีอยู่ที่ 45.7 ดีขึ้นร้อยละ 19.9 และอยู่ในอันดับที่ 90 จาก 180 ประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผลมาจากระบบนิเวศที่มีความสมบูรณ์เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติเป้าหมายที่ 14 ระบบนิเวศทางทะเลและ 15 ระบบนิเวศบนบก ชี้ให้เห็นว่าแม้จะมีความก้าวหน้าในการรักษาสมดุลทรัพยากรธรรมชาติบนบกและการพัฒนาระบบนิเวศทางทะเล แต่ยังเป็นความท้าทายสำคัญของประเทศที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ขณะที่**สถานการณ์ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทยดีขึ้น** สะท้อนจากดัชนีชี้วัดเศรษฐกิจสีเขียว โดยมีค่าดัชนีอยู่ที่ 58.2 ดีขึ้นร้อยละ 17.58 โดยการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาพรวมเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ดัชนีชี้วัดเศรษฐกิจสีเขียวดีขึ้น

มิติที่ 6 ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐปรับตัวดีขึ้น สะท้อนจากดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลกที่ประเทศไทยมีคะแนนเฉลี่ยดีขึ้นมาอยู่ที่ -0.11 คะแนน จากการเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของประชาชน เสถียรภาพทางการเมือง ประสิทธิผลของภาครัฐ และหลักนิติธรรมเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม อันดับประสิทธิภาพของภาครัฐของประเทศไทยยังอยู่ในระดับคงเดิมในอันดับที่ 24 จากการเพิ่มขึ้นของปัจจัยการคลังภาครัฐ แต่ปัจจัยนโยบายภาษีและกรอบบริหารด้านสังคมยังอยู่ในสถานะคงที่ และกรอบบริหารภาครัฐและกฎหมายด้านธุรกิจลดลง ขณะที่อันดับเสรีภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทยลดลงทั้งอันดับและคะแนน อยู่ในอันดับที่ 87 และมีค่าคะแนนอยู่ที่ 59.00 คะแนน ซึ่งมีผลกระทบมาจากประเทศไทยยังคงเผชิญกับความท้าทายต่าง ๆ อาทิ ความไม่มั่นคงทางการเมือง ซึ่งส่งผลกระทบต่อบรรยากาศการลงทุนและศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ และการทุจริตคอร์รัปชันยังคงมีอยู่ รวมทั้งเสถียรภาพทางการเงินยังคงรักษาไว้ได้แม้จะมีแรงกดดันทางด้านเงินเฟ้อ

2. การพัฒนารายยุทธศาสตร์ชาติ 6 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ความมั่นคง พบว่า **ประชาชนมีความอยู่ดี กินดี และมีความสุขเพิ่มขึ้น** จากดัชนีความสุขโลกพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น ขณะที่**บ้านเมืองมีความมั่งคงปลอดภัยเพิ่มขึ้น** จากดัชนีสันติภาพโลกที่ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 75 จาก 163 ประเทศ โดยถือว่าอยู่ในระดับปานกลางเมื่อเทียบกับประเทศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก **กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงดีขึ้น** จากคะแนนของปัจจัยอิทธิพลทางทหารภายใต้ดัชนีสันติภาพโลกที่มีคะแนน 1.441 คะแนน **บทบาทด้านความมั่นคงของประเทศไทยเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศภาพรวมดีขึ้น** และ**ประสิทธิภาพการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวมปรับตัวดีขึ้น** จากดัชนีความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ที่ประเทศไทยถูกจัดอันดับอยู่ใน Tier 1 โดยมีค่าคะแนนรวม 99.22 แต่ดัชนีประชาธิปไตยที่ประเทศไทยถูกปรับลดอันดับลงมาอยู่ในอันดับที่ 63 หรือ 6.35 คะแนน

ด้านที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน พบว่า **เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืนลดลง** จากอัตราการขยายตัวของรายได้ประชาชาติ (GNI) ร้อยละ 2.7 และผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ร้อยละ 2.0 ซึ่งลดลงจากปีก่อนหน้าที่ขยายตัวร้อยละ 2.8 และ 2.6 ตามลำดับ อีกทั้งการกระจายรายได้ซึ่งสะท้อนจากความแตกต่างของผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per Capita) ระหว่างจังหวัดที่มีมูลค่าสูงสุดกับต่ำสุดอยู่ที่ 16.5 เท่า ซึ่งแย่ลงจากปีก่อนหน้าที่มีค่า 14.5 เท่า อย่างไรก็ตาม **ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันดีขึ้น** จากการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ 9.52 และอันดับความสามารถในการแข่งขันอยู่อันดับที่ 25 จาก 67 ประเทศ ดีขึ้น 5 อันดับจากปีก่อนหน้า ซึ่งเป็นผลจากการพัฒนาด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจ และด้านประสิทธิภาพภาคธุรกิจ

ด้านที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ พบว่า **คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพพร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 แย่ลง** จากการพัฒนาคุณภาพชีวิต สุขภาวะ และความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทยที่ปรับตัวลดลง จากมิติด้านค่านิยมและคุณธรรมที่ลดลงจากปีก่อนหน้าอยู่ที่ 4.32 มิติด้านสุขภาพอัตราการตายด้วย 4 โรคไม่ติดต่อเรื้อรังอยู่ที่ 134.40 คนต่อประชากรแสนคน รวมทั้งมีอัตราการฆ่าตัวตายเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าอยู่ที่ 7.94 คนต่อประชากรแสนคน ขณะที่ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตลดลง จากอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศที่อยู่อันดับ 54 ซึ่งคงที่จากปีก่อนหน้า และคะแนนการประเมินผลทางการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ลดลงจากปีก่อนหน้ามีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 34.47 นอกจากนี้ **สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตที่แย่ลง** สะท้อนจากการพัฒนาสังคมและครอบครัวไทยลดลงจากดัชนีความก้าวหน้าการพัฒนาคนด้านชีวิตครอบครัวและชุมชนที่ลดลงจากปีก่อนหน้าอยู่ที่ 0.6074

ด้านที่ 4 การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม พบว่า **การสร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติเพิ่มขึ้น** จากค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคที่อยู่ที่ 0.335 ลดลงจากที่มีค่าอยู่ที่ 0.343 และสัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของประชากรจำแนกตามกลุ่มประชากรตามระดับรายจ่ายของอยู่ที่ 7.79 เท่า ลดลงจาก 8.61 เท่า **การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับลดลง** จากดัชนีความก้าวหน้าของคนที่มีค่าอยู่ที่ 0.6383 ลดลงจากที่มีค่าดัชนีอยู่ที่ 0.6443 **การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการพึ่งตนเองและการจัดการตนเองเพื่อนสร้างสังคมคุณภาพลดลง** จากดัชนีความก้าวหน้าของคนด้านการมีส่วนร่วมที่มีค่าอยู่ที่ 0.5285 ลดลงจาก 0.5371 และด้านชีวิตครอบครัวและชุมชนที่มีค่าอยู่ที่ 0.6074 ลดลงจากที่ 0.6437 รวมถึงดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มผู้สูงอายุที่มีค่าอยู่ที่ 0.0072 เพิ่มขึ้นจาก 0.0024

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ด้านที่ 5 การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พบว่า **การอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมให้คนรุ่นต่อไปใช้ได้อย่างยั่งยืนแย่ลง** จากสัดส่วนพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลดลง 0.39 ล้านไร่ (ร้อยละ 0.12) **การฟื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศภาพรวมแย่ลง** เนื่องจากคุณภาพอากาศมีปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 เพิ่มขึ้น 17 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร และฝุ่นละออง PM10 เพิ่มขึ้น 8 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร การจัดการขยะมูลฝอยของประเทศมีปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้น 1.25 ล้านตัน และปริมาณของเสียอันตรายเพิ่มขึ้น 4,240 ตัน แต่**คุณภาพน้ำผิวดินและคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งดีขึ้น การใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของประเทศภาพรวมแย่ลง** เนื่องจากปริมาณการใช้พลังงานต่อหัวประชากรเพิ่มขึ้น 2.42 กิโลจูลต่อหัวประชากร และร้อยละของส่วนแบ่งการใช้พลังงานหมุนเวียนต่อโครงสร้างการใช้พลังงานทั้งหมดของประเทศเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.03 แต่ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อหัวประชากรของไทยดีขึ้น โดยลดลง 0.33 คาร์บอนไดออกไซด์ต่อหัวประชากร **การยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมบนหลักของการมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาลภาพรวมดีขึ้น** สมาชิกเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทสม.) เพิ่มขึ้น 7,758 คน และองค์กรนอกภาครัฐ (NGO และเอกชน) เพิ่มขึ้น 3 อันดับ แต่อันดับมหาวิทยาลัยเฉพาะสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมระดับโลกแย่ลง ลดลง 117 อันดับ และระดับประเทศ ลดลง 50 อันดับ

ด้านที่ 6 การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ พบว่า **ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวมตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใสเพิ่มมากขึ้น** จากผลการประเมินด้านประสิทธิผลของภาครัฐภายใต้ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก ที่มีคะแนน 0.17 คะแนน ดีขึ้นจากที่มีคะแนน 0.13 คะแนน ขณะที่**ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลงพร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น** จากดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (EGDI) ที่ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 52 จาก 193 ประเทศ ดีขึ้น 3 อันดับ และผลสำรวจระดับความพร้อมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่มีคะแนนความพร้อมอยู่ในระดับที่ 3 (ระดับขั้นกลาง) ดีขึ้นมาอยู่ที่ร้อยละ 51.75 อย่างไรก็ตาม **การควบคุมปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบแย่ลง** จากผลการประเมินด้านการควบคุมปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบภายใต้ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก ที่มีคะแนน -0.49 คะแนน แย่ลงจากปีก่อนหน้าที่มีคะแนน -0.45 คะแนน นอกจากนี้ **กระบวนการยุติธรรมเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศดีขึ้น** จากผลการประเมินด้านหลักนิติธรรม ภายใต้ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก ที่มีคะแนน 0.24 คะแนนดีขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีคะแนน 0.07 คะแนน

การประเมินสถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 23 ประเด็น

สำนักงานฯ ได้ประเมินสถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 23 ประเด็น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ซึ่งเป็นปีที่ 2 ในห้วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ ผ่านข้อมูลสถิติ สถานการณ์ งานวิจัย และดัชนีชี้วัดที่จัดทำขึ้นจากหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงการดำเนินงาน/โครงการของหน่วยงานของรัฐที่ถูกนำเข้าระบบ eMENSCR ณ สิ้นเดือนตุลาคม พ.ศ. 2567 จำนวน 223,005 โครงการ พบว่า

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) มีสถานะบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว) จำนวน 3 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 8.11 ของจำนวนเป้าหมายระดับประเด็น โดยยังคงมีสถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับที่ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย จำนวน 34 เป้าหมาย ซึ่งเป็นเป้าหมายที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** จำนวน 15 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 40.54 เป้าหมายที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** จำนวน 9 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 24.32 และเป้าหมายที่มี**สถานะการบรรลุอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** จำนวน 10 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 27.03

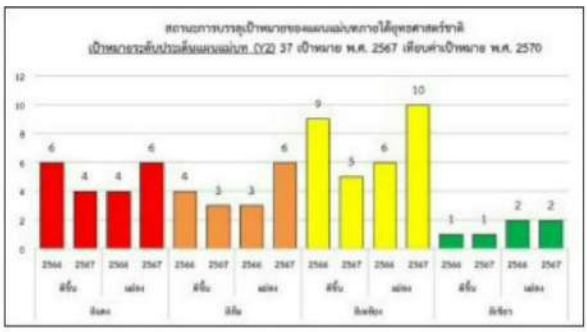

หมายเหตุ : จำนวนเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) พ.ศ. 2566 มีจำนวนค่าเป้าหมาย 35 เป้า จาก 37 เป้า เนื่องจากมี 2 เป้าหมายที่ไม่สามารถเทียบสถานการณ์ได้

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย (Y1) ของ 140 เป้าหมาย พบว่า **มีเป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว) จำนวน 38 เป้าหมาย** คิดเป็นร้อยละ 27.14 ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด ซึ่งเมื่อเทียบกับ พ.ศ. 2566 ที่มีเป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้จำนวน 34 เป้าหมาย คิดเป็นปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 11.76 ขณะที่เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) จำนวน 102 เป้าหมายยัง**คงมีสถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมาย** หรือคิดเป็นร้อยละ 72.86 ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด ประกอบด้วย เป้าหมายที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** จำนวน 47 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 33.57 เป้าหมายที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** จำนวน 32 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 22.86 และเป้าหมายที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** จำนวน 23 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 16.43 อย่างไรก็ตาม เนื่องจากแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) มีการยกเลิกเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) จำนวน 6 เป้าหมาย และเพิ่มเติมเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ใหม่ จำนวน 6 เป้าหมาย ทำให้ยังคงมี 140 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย รวมถึงได้มีการปรับปรุงข้อมูลตัวชี้วัดในบางเป้าหมายแผนแม่บทย่อย นอกจากนี้ยังได้มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงในบางเป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่ตัวชี้วัดไม่มีการจัดเก็บและมีการจัดเก็บไม่ต่อเนื่อง จึงทำให้ค่าสีสถานการณ์บรรลุเป้าหมายของปีที่ผ่านมามีการเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566

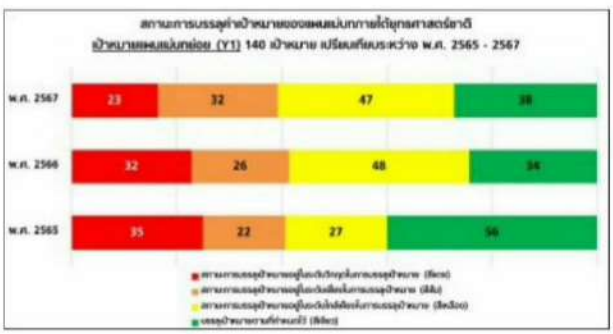

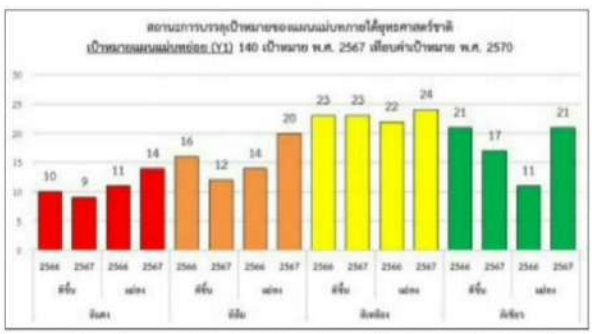

หมายเหตุ : จำนวนเป้าหมายแผนย่อย (Y1) พ.ศ. 2566 มีจำนวนค่าเป้าหมาย 128 เป้า จาก 140 เป้า เนื่องจากมี 12 เป้าหมายที่ไม่สามารถเทียบสถานการณ์ได้

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ไปสู่การปฏิบัติตามหลักการบริหารงานคุณภาพ (PDCA)

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติยังคงมีประเด็นท้าทายสำคัญที่ทุกหน่วยงานของรัฐต้องให้ความสำคัญในการร่วมกันแก้ไขอย่างบูรณาการ เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติในช่วงเวลาที่เหลือของห้วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติตามหลัก PDCA ให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้

การวางแผน (Plan)

ประเด็นท้าทาย

- **บริบทการพัฒนาประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว** จากสถานการณ์และสภาวะต่าง ๆ ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ทำให้**แผนระดับชาติที่ประกาศใช้ในห้วงที่ผ่านมาอาจเกิดข้อจำกัดทั้งในมิติของประเด็นการพัฒนาและกลไก**การขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ

- **ความเข้าใจในหลักการ วัตถุประสงค์ และความสำคัญของแผนระดับชาติของหน่วยงานของรัฐ** เนื่องจากยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ 2 เป็นเป้าหมายในการดำเนินการร่วมกันของทุกหน่วยงาน ดังนั้นหากหน่วยงานของรัฐ โดยเฉพาะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ทั้ง 3 ระดับขาดความเข้าใจหรือขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงาน อาจส่งผลกระทบต่อการขับเคลื่อนเป้าหมายของประเทศให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรม

- **เป้าหมายและประเด็นการพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายรัฐบาล และแนวทางการขับเคลื่อนประเทศในมิติต่าง ๆ ยังไม่ได้รับการถ่ายระดับไปสู่การปฏิบัติ** ผ่านแผนระดับที่ 3 และการจัดทำโครงการของหน่วยงานของรัฐเท่าที่ควร ประกอบกับกระบวนการจัดสรรงบประมาณอาจยังไม่สะท้อนการพุ่งเป้าการบรรลุเป้าหมายของแผนระดับที่ 2 และยุทธศาสตร์ชาติ

ข้อเสนอแนะ

- **ทบทวน ปรับปรุงและจัดทำแผนระดับที่ 2** ประกอบด้วย **(1) การทบทวนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)** โดยต้องวิเคราะห์ข้อจำกัดของแผนแม่บทฯ ในห้วงที่ผ่านมาเพื่อแก้ไขปรับปรุงให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์การพัฒนาประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป และเป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพในการแปลงยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐในห้วงที่ 3 ของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2571 - 2575) **(2) ศึกษาทบทวนประเด็นการปฏิรูปประเทศ** โดยวิเคราะห์และประมวลผลประเด็นการพัฒนาที่จำเป็นต้องมีการปฏิรูปประเทศในระยะต่อไปตามบริบทการพัฒนาประเทศในปัจจุบัน มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้าง/เรื้อรัง เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของการปฏิรูปประเทศตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญฯ อย่างยั่งยืน **(3) จัดทำกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ** ฉบับที่ 14 เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 14 สำหรับใช้ระบุทิศทางการพัฒนาที่ประเทศควรมุ่งดำเนินการในห้วงที่ 3 ของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2571 – 2575) และ **(4) จัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2571 – 2575)** สำหรับใช้เป็นกรอบทิศทางการดำเนินการป้องกัน แจ้งเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้งภัยคุกคามความมั่นคงในห้วงที่ 3 ของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2571 - 2575) และพิจารณาทบทวนกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ให้สามารถเป็นกลไกที่สำคัญในกระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ

- **สร้างความตระหนักรู้ให้กับบุคลากรภาครัฐในทุกระดับ** เพื่อให้เห็นความสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับที่ 2 และนโยบายรัฐบาล โดยยึดเป้าหมายของแผนระดับชาติเป็นหลักในการทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการและเกิดการถ่ายระดับไปสู่การปฏิบัติผ่านแผนระดับที่ 3 และการจัดทำโครงการ โดยเฉพาะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ทั้ง 3 ระดับ และหน่วยงานร่วมขับเคลื่อนที่จะต้องส่งเสริมกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้และความเข้าใจภายในหน่วยงานอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างความต่อเนื่องและยั่งยืนในการดำเนินงานเพื่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ

- บูรณาการและพัฒนากระบวนการงบประมาณ เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณมีความสอดคล้องกับสถานการณ์พัฒนาประเทศ พุ่งเป้าการบรรลุเป้าหมายของนโยบายรัฐบาล แผนระดับที่ 2 และยุทธศาสตร์ชาติ โดยให้ความสำคัญในจัดสรรงบประมาณเพื่อปิดช่องว่างและตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ

การปฏิบัติ (Do)

ประเด็นท้าทาย

- **การดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ อาจยังขาดการวิเคราะห์ข้อเท็จจริงบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์และขาดการบูรณาในการวิเคราะห์แนวทางการจัดทำโครงการ/การดำเนินงาน** เพื่อพัฒนาประเทศตามห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย ซึ่งอาจทำให้ไม่สามารถระบุปัญหาและโอกาสได้อย่างตรงจุด การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรของหน่วยงานรัฐขาดประสิทธิภาพ รวมถึงไม่สามารถประเมินผลลัพธ์การดำเนินงานได้อย่างถูกต้อง ส่งผลให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติอาจไม่ตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของประเทศ

- **หน่วยงานของรัฐบางส่วนยังคงมุ่งเน้นเฉพาะการดำเนินการที่ตอบสนองต่อตัวชี้วัดของหน่วยงาน** ซึ่งอาจเป็นการดำเนินการที่คาดหวังความสำเร็จในระยะสั้น โดยไม่ได้คำนึงถึงการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาระดับประเทศในระยะยาว และอาจละเลยความยืดหยุ่นในการแก้ปัญหาหรือการปรับตัวตามบริบทของประเทศ

ข้อเสนอแนะ

- **ยกระดับกลไกการบูรณาในการวิเคราะห์แนวทางการจัดทำโครงการ/การดำเนินงาน** เพื่อพัฒนาประเทศตามห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย โดยทบทวนกระบวนการจัดทำโครงการเพื่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติที่ผ่านมาของหน่วยงาน โดยใช้ข้อมูลจากเอกสารข้อสังเกตการจัดทำข้อเสนอโครงการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติรายหน่วยงาน ห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย และเอกสารอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันวิเคราะห์ช่องว่างการพัฒนาที่สอดคล้องกับความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อกำหนดประเด็นและจัดทำโครงการ/การดำเนินงานที่เหมาะสม

- **พัฒนาเครื่องมือการวิเคราะห์หาโครงการและการดำเนินงานที่ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ** โดยวิเคราะห์ช่องว่างการพัฒนาที่ตอบโจทย์ทั้งภารกิจหน่วยงานและทิศทางการพัฒนาประเทศ รวมถึงสามารถระบุผลสัมฤทธิ์ของโครงการต่อการปิดช่องว่างของเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

- **ปรับกระบวนทัศน์หน่วยงานของรัฐให้ทุกการดำเนินงาน**มุ่งเน้น “พุ่งเป้า” การพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ 2 ตามหลักความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ)

การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล (Check)

ประเด็นท้าทาย

- **การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติที่อาจยังไม่ครบถ้วนทั้งวงจร** โดยเฉพาะการเชื่อมโยงการติดตาม "แผนงาน" และ "แผนเงิน" เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ ซึ่งทำให้การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลยังไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร

- **การกำหนดตัวชี้วัดเพื่อประเมินประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานของรัฐอาจยังไม่สะท้อนผลลัพธ์จากการดำเนินงานของหน่วยงาน** ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องเท่าที่ควร

- **บางเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติยังมีตัวชี้วัดที่อาจไม่สะท้อนการดำเนินงานตามเป้าหมาย** และขาดการจัดเก็บข้อมูลที่ต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน ส่งผลให้บางเป้าหมายจำเป็นต้องใช้ข้อมูลหรือตัวชี้วัดเทียบเคียง (proxy) ซึ่งอาจสะท้อนสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายได้เพียงบางส่วนเท่านั้น ทำให้ในบางกรณี สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) อาจไม่ได้ส่งผลต่อสีสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) โดยตรง

- **หน่วยงานบางส่วนยังไม่มีการนำเข้าข้อมูลแผนระดับที่ 3** และข้อมูลโครงการ/การดำเนินงานในระบบ eMENSCR ส่งผลให้ข้อมูลเพื่อใช้ในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติยังไม่มีความครอบคลุมและครบถ้วนทุกการดำเนินงานของรัฐ

ข้อเสนอแนะ

- **พัฒนาเครื่องมือสำหรับการติดตามการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติอย่างครบวงจร** ทั้ง "แผนงาน" และ "แผนเงิน" โดยการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยน หรืออ้างอิงข้อมูลร่วมกันระหว่างระบบ eMENSCR (ตามงาน) และระบบการจัดการงบประมาณอิเล็กทรอนิกส์ (ตามเงิน) เพื่อให้ภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง อาทิ ผู้ตรวจราชการ ผู้ตรวจเงินแผ่นดิน คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ภาคประชาสังคม สามารถติดตามข้อมูลโครงการ/การดำเนินงาน ได้อย่างครอบคลุมและเพียงพอตลอดทั้งวงจร นำไปสู่กระบวนการปรับปรุงการดำเนินการตามหลักการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) อย่างมีประสิทธิภาพ

- **หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องพิจารณากำหนดตัวชี้วัดของหน่วยงานของรัฐที่สามารถสะท้อนการถ่ายระดับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับที่ 2 รวมถึงนโยบายรัฐบาล**ได้อย่างเหมาะสม โดยไม่ได้เป็นการนำตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับที่ 2 รวมถึงนโยบายรัฐบาล ไปเป็นตัวชี้วัดของหน่วยงานโดยตรง

- **หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในมิติการพัฒนาต่าง ๆ ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความแม่นยำและต่อเนื่อง** เพื่อให้สามารถนำมากำหนดเป็นตัวชี้วัดที่สะท้อนสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างครอบคลุม

- **ทุกหน่วยงานของรัฐต้องให้ความสำคัญในการนำเข้าทุกข้อมูลของแผนระดับที่ 3 โครงการ/การดำเนินงานในระบบ eMENSCR ให้ครบถ้วน** พร้อมทั้งการรายงานผลสัมฤทธิ์ของแผนระดับที่ 3 และผลการดำเนิน

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

โครงการ/การดำเนินงานตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดอย่างเคร่งครัด เพื่อให้หน่วยงานและภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องมีข้อมูลที่ครอบคลุมทุกการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ประกอบการวิเคราะห์การดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ต่อไป

ส่วนที่ 1 บทนำ

ส่วนที่ 1 บทนำ

การขับเคลื่อนการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

พ.ศ. 2567 เป็นปีที่ 2 ของการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติในห้วงที่ 2 (พ.ศ. 2566 – 2570) ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติเป็นแผนระดับที่ 1 โดยเป็นกรอบในการจัดทำแผนระดับที่ 2 และ 3 ตลอดจนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันอย่างเป็นเอกภาพ เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่วิสัยทัศน์ **"ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง"** ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลต่อไป โดยเป็นหน้าที่ของทุกหน่วยงานของรัฐ ทั้งส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือในรูปแบบอื่นใด และไม่ว่าจะเป็นองค์กรในฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ องค์กรอิสระ หรือองค์กรอัยการ ล้วนต้องดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ

โดยในช่วงปีที่ผ่านมาสำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ทั้ง 3 ระดับ (จ.1 จ.2 และ จ.3) และหน่วยงานของรัฐได้ร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ**ตามหลักการวงจรบริหารงานคุณภาพ (Plan-Do-Check-Act : PDCA)** อย่างต่อเนื่อง โดยได้นำผลจากรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 รวมทั้งข้อมูลจากระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องที่สำนักงานฯ ได้เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ http://nscr.nesdb.go.th มาใช้เป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานต่าง ๆ ทั้งในส่วนของการจัดทำโครงการ/การดำเนินงาน การจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปี แผนปฏิบัติการด้าน... การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงาน

สำนักงานฯ ได้ปรับปรุงรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 ให้มีความกระชับ เข้าใจง่ายมากขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกให้หน่วยงานของรัฐและภาคีพัฒนาที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลในรายงานไปใช้ประกอบการดำเนินการที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมี**ผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานที่สำคัญในห้วงแรกของยุทธศาสตร์ชาติจนถึง ณ พ.ศ. 2567** สรุปได้ ดังนี้

ส่วนที่ 1 บทนำ

1. การวางแผน (Plan)

- การเชื่อมโยงนโยบายรัฐบาลกับแผนแม่บทฯ
  สำนักงานฯ ได้จัดทำความเชื่อมโยงของนโยบายรัฐบาลกับเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ภายใต้ 23 ประเด็นแผนแม่บทฯ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้นโยบายรัฐบาลเป็นกรอบในการปฏิบัติงานคู่ขนานไปกับแผนแม่บทฯ โดยในคณะรัฐมนตรีชุดปัจจุบันภายใต้การนำของนางสาวแพทองธาร ชินวัตร นายกรัฐมนตรี พบว่า ทุกนโยบายรัฐบาลมีความเชื่อมโยงและสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกับเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ภายใต้ 23 ประเด็นแผนแม่บทฯ ซึ่งการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลจะช่วยขับเคลื่อนให้สามารถบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่เกี่ยวข้องได้ นำไปสู่การบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติ

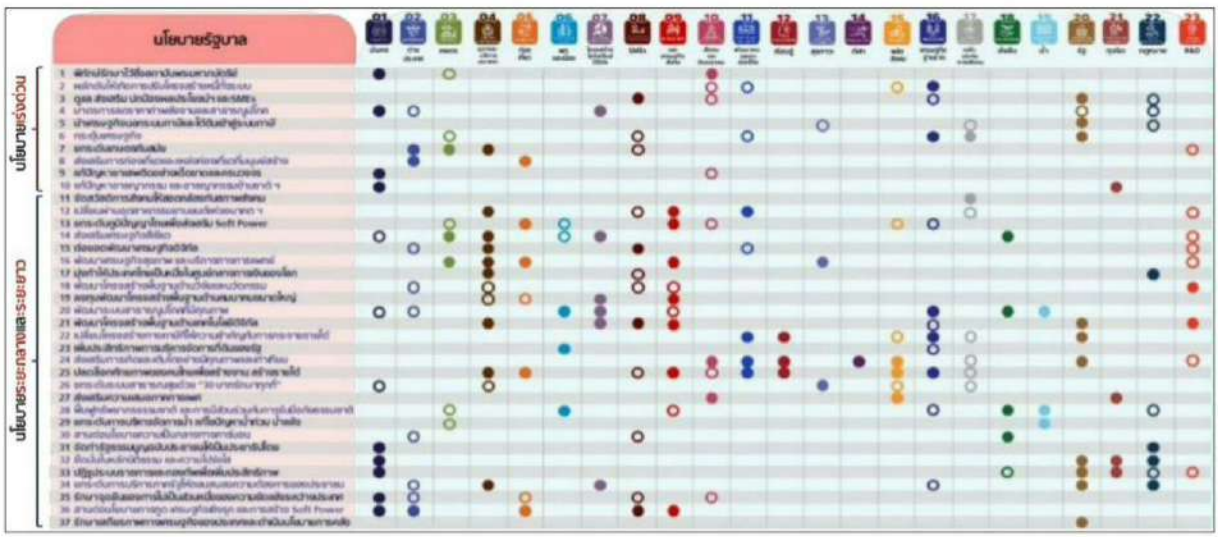

หมายเหตุ: ● คือ ความเกี่ยวข้องหลัก ○ คือ ความเกี่ยวข้องสนับสนุน

2. การปฏิบัติ (Do)

- **ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ**
  สำนักงานฯ สำนักงบประมาณ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศยุทธศาสตร์ชาติและการสร้างความสามัคคีปรองดอง ได้ร่วมกันจัดทำยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 โดยใช้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ 2 รวมทั้งนโยบายรัฐบาลมากำหนดเป็นกรอบการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ โดยนำข้อมูลสถานการณ์การพัฒนาประเทศที่มีปัญหามาจัดทำเป็นจุดเน้นที่หน่วยงานต้องเร่งดำเนินการในปีงบประมาณ ส่งผลให้การจัดสรรงบประมาณฯ เป็นไปในทิศทางเดียวกับแผนระดับชาติ (Plan) และนโยบายรัฐบาล

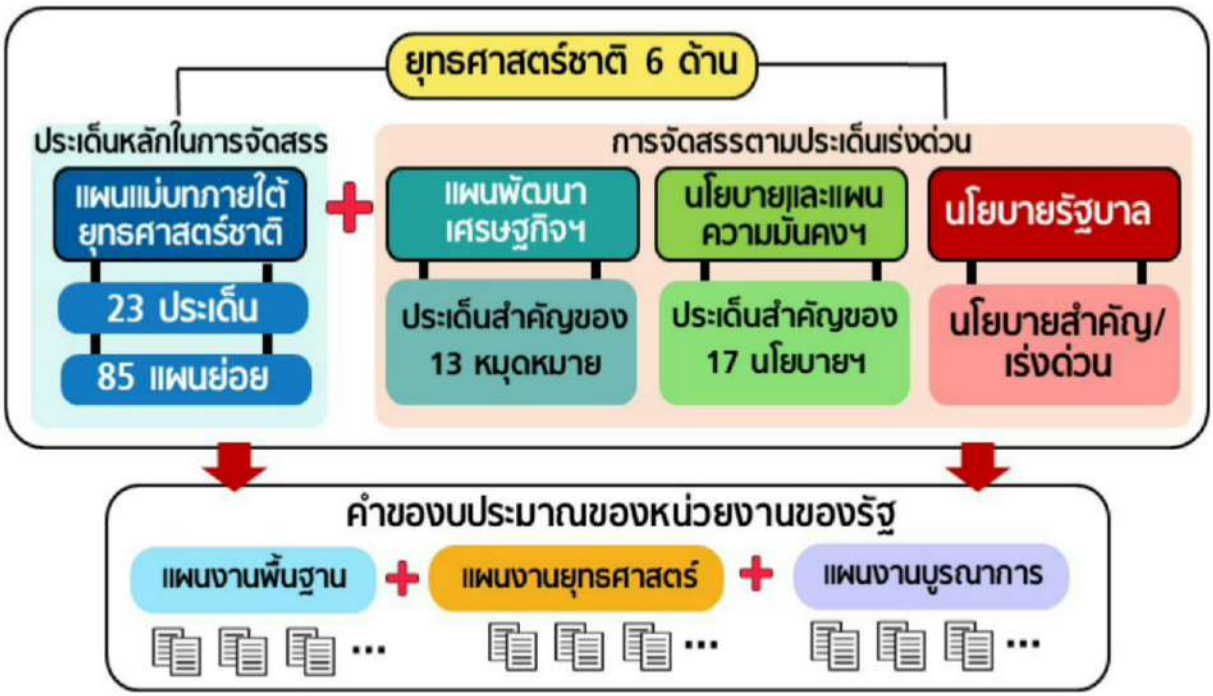

• **แผนระดับที่ 3**

หน่วยงานของรัฐได้มีการจัดทำและนำเข้าแผนระดับที่ 3 ในระบบ eMENSCR เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ระบบ eMENSCR มีข้อมูลแผนระดับที่ 3 จำนวน 2,383 แผน ดังนี้

ปีงบประมาณที่นำเข้าแผน	แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี	แผนปฏิบัติราชการรายปี	แผนปฏิบัติการด้าน...	แผนในระดับพื้นที่	รวม
2563	63	75	13	0	151
2564	26	238	31	1	296
2565	35	209	22	222	488
2566	254	383	72	149	858
2567	65	336	20	169	590
รวม	443	1,241	158	541	2,383

ที่มา : ระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูลตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จนถึงวันที่ 30 กันยายน 2567)

ส่วนที่ 1 บทนำ

จากข้อมูลแผนระดับที่ 3 ในระบบ eMENSCR ข้างต้นเมื่อจำแนกตามประเภทของแผนระดับที่ 3 พบว่า

1) **แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี** ในห้วงที่ 2 หน่วยงานของรัฐมีการนำเข้าแผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) เพิ่มขึ้นจากห้วงที่ 1 (พ.ศ. 2565 -2570) โดยเมื่อพิจารณาในมิติหน่วยงานของรัฐ พบว่า มีหน่วยงานระดับกรมหรือเทียบเท่านำเข้าแผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) จำนวน 259 หน่วยงาน จากทั้งหมด 389 หน่วยงานระดับกรม คิดเป็นร้อยละ 66.58

2) **แผนปฏิบัติราชการรายปี** ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานของรัฐมีการนำเข้าแผนปฏิบัติราชการลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยเมื่อพิจารณาในมิติหน่วยงานของรัฐ พบว่า มีหน่วยงานระดับกรมหรือเทียบเท่านำเข้าแผนปฏิบัติราชการปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 291 หน่วยงาน จากทั้งหมด 389 หน่วยงานระดับกรม คิดเป็นร้อยละ 75.06 ซึ่งลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ที่มีการหน่วยงานนำเข้าแผนปฏิบัติราชการรายปีร้อยละ 86.63

ทั้งนี้ มีกระทรวงที่ทุกหน่วยงานระดับกรมหรือเทียบเท่าในกำกับนำเข้าแผนปฏิบัติราชการรายปีครบถ้วน จำนวน 10 หน่วยงาน รวมถึงหน่วยงานของรัฐสภา องค์กรอิสระและอัยการ และหน่วยงานของศาล อาทิ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน สำนักงานสภาผู้แทนราษฎร

หน่วยงานระดับกระทรวง/เทียบเท่า	จำนวนหน่วยงานระดับกรม/เทียบเท่าในกำกับ (อ้างอิงจากหนังสือรับรองประมาณตาม พ.ร.บ. งบประมาณฯ)	การนำเข้าแผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (ปีงบประมาณ 2566 - 2570)		การนำเข้าแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ 2566		การนำเข้าแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ 2567	
		จำนวนหน่วยงานระดับกรม/เทียบเท่าที่นำเข้าแผน	ร้อยละ	จำนวนหน่วยงานระดับกรม/เทียบเท่าที่นำเข้าแผน	ร้อยละ	จำนวนหน่วยงานระดับกรม/เทียบเท่าที่นำเข้าแผน	ร้อยละ
สำนักนายกรัฐมนตรี	29	22	75.86	24	82.76	25	86.21
กระทรวงกลาโหม	6	6	100	6	100	6	100
กระทรวงการคลัง	10	8	80	7	70	8	80
กระทรวงการต่างประเทศ	13	13	100	13	100	1	7.69
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	5	5	100	5	100	5	100
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	7	7	100	7	100	7	100
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	99	40	40.40	93	93.94	69	69.70
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	18	18	100	16	88.89	17	94.44
กระทรวงคมนาคม	10	4	40	7	70	10	100
กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	8	7	87.50	5	62.50	6	75
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	12	12	100	11	91.67	12	100
กระทรวงพลังงาน	5	5	100	5	100	5	100
กระทรวงพาณิชย์	11	11	100	10	90.91	11	100
กระทรวงมหาดไทย	7	7	100	7	100	7	100
กระทรวงยุติธรรม	12	9	75	10	83.33	10	83.33
กระทรวงแรงงาน	6	6	100	6	100	6	100
กระทรวงวัฒนธรรม	9	7	77.78	9	100	7	77.78
กระทรวงศึกษาธิการ	11	8	72.73	10	90.91	11	100
กระทรวงสาธารณสุข	16	11	68.75	14	87.50	13	81.25
กระทรวงอุตสาหกรรม	7	7	100	7	100	7	100
ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง และหน่วยงานภายใต้การควบคุมดูแลของนายกรัฐมนตรี	10	7	70	10	100	7	70
รัฐวิสาหกิจ	52	27	52	35	67.31	25	48.08
หน่วยงานของรัฐสภา	3	2	66.67	2	66.67	3	100
หน่วยงานของศาล	3	2	66.67	3	100	3	100

องค์กรอิสระและองค์กรอัยการ	7	3	42.86	7	100	7	100
หน่วยงานอื่นของรัฐ	5	2	40	4	80	3	60
ทุนหมุนเวียน	8	3	38	4	50	1	12.50
รวม	389	259	66.58	337	86.63	291	75.06

หมายเหตุ : ระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูลตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จนถึงวันที่ 30 กันยายน 2567)

3) แผนปฏิบัติการด้าน... ในห้วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570) หน่วยงานของรัฐมีการนำเข้าแผนปฏิบัติการด้าน... จำนวน 92 แผน เพิ่มขึ้นจากห้วงที่ 1 (พ.ศ. 2561 - 2565) ที่หน่วยงานของรัฐมีการนำเข้าแผนฯ 66 แผน คิดเป็นการนำเข้าแผนปฏิบัติการด้าน... เพิ่มขึ้นร้อยละ 39.40

4) แผนในระดับพื้นที่ ประกอบด้วย

4.1) แผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ในห้วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570) จังหวัด/กลุ่มจังหวัดมีการนำเข้าแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด จำนวน 172 แผน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากห้วงที่ 1 (พ.ศ. 2561 - 2565) ที่จังหวัด/กลุ่มจังหวัดมีการนำเข้าแผนฯ 5 แผน คิดเป็นการนำเข้าแผนฯ เพิ่มขึ้นกว่า 33.4 เท่า

4.2) แผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จังหวัด/กลุ่มจังหวัดมีการนำเข้าแผนปฏิบัติราชการประจำปี จำนวน 93 แผน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ที่จังหวัด/กลุ่มจังหวัดมีการนำเข้าแผนฯ 53 แผน คิดเป็นการนำเข้าแผนฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 75.47

• โครงการ/การดำเนินงาน

ในห้วงปีงบประมาณ พ.ศ.2567 หน่วยงานของรัฐได้มีการจัดทำและนำเข้าโครงการ/การดำเนินงานในระบบ eMENSCR เป็นจำนวนทั้งสิ้น 25,593 โครงการ นอกจากนี้ สำนักงานฯ หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และหน่วยงานของรัฐ (ในฐานะหน่วยงานร่วมขับเคลื่อน) ร่วมจัดทำโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2564 ซึ่งมี (ร่าง) ข้อเสนอโครงการฯ ที่ผ่านการอนุมัติจากผู้บริหารในระบบ eMENSCR รวมจำนวน 2,258 โครงการ จาก 252 หน่วยงานระดับกรมหรือเทียบเท่าจากทั้งหมด 385 หน่วยงาน (รวมสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา) โดยปัจจุบันสำนักงานฯ อยู่ระหว่างการเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเห็นชอบ

3. การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล (Check)

• แผนระดับที่ 3

มีแผนปฏิบัติการด้าน... ซึ่งเป็นแผนพัฒนาเชิงประเด็น (Issued Based) ที่ควรจัดทำเท่าที่จำเป็นตามบริบทการพัฒนาประเทศ โดยในระบบ eMENSCR มีแผนปฏิบัติการด้าน...ที่ประกาศใช้ในห้วงที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2570) จำนวน 83 แผน ซึ่งส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับแผนแม่บทฯ ประเด็น (01) ความมั่นคง จำนวน 19 แผน รองลงมาคือ ประเด็น (13) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี จำนวน 14 แผน โดยคิดเป็นร้อยละ 20.65 และร้อยละ 15.22 ของแผนปฏิบัติการด้าน....ทั้งหมด ตามลำดับ โดยประเด็นแผนแม่บทฯ ที่ยังไม่มีแผนปฏิบัติการด้าน... มารองรับ ประกอบด้วย แผนแม่บทฯ ประเด็น (02) การต่างประเทศ และประเด็น (09) เขตเศรษฐกิจพิเศษ ทั้งนี้ สำนักงานฯ จะดำเนินการวิเคราะห์หาช่องว่าง (Gap) ของแผนปฏิบัติการด้าน... เพื่อลดความซ้ำซ้อนและไม่จำเป็น รวมถึงให้เกิดการจัดทำแผนปฏิบัติการด้าน... เฉพาะในประเด็นที่จำเป็นต้องมีตามบริบทการพัฒนาประเทศ

ประเด็นแผนแม่บทฯ	แผนปฏิบัติการด้าน...ในห้วง 1 (ประกาศใช้ถึง พ.ศ. 2565)		แผนปฏิบัติการด้าน...ในห้วง 2 (ประกาศใช้ถึง พ.ศ. 2566 - 2570)		แผนปฏิบัติการด้าน...ในห้วง 3 - 4 (ประกาศใช้ถึง พ.ศ. 2570 - 2580)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
01 ความมั่นคง	7	12.73	19	20.65	1	5
02 การต่างประเทศ	0	0	0	0	0	0
03 การเกษตร	8	14.55	9	9.78	1	5
04 อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	2	3.64	5	5.43	0	0
05 การท่องเที่ยว	2	3.64	1	1.09	0	0
06 พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ	0	0	1	1.09	2	10
07 โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล	7	12.73	7	7.61	6	30
08 ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่	0	0	2	2.17	0	0
09 เขตเศรษฐกิจพิเศษ	1	1.82	0	0	0	0
10 การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม	0	0	2	2.17	0	0
11 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต	2	3.64	6	6.52	0	0
12 การพัฒนาการเรียนรู้	1	1.82	1	1.09	0	0
13 การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี	7	12.73	14	15.22	5	25
14 ศักยภาพการกีฬา	2	3.64	2	2.17	0	0
15 พลังทางสังคม	4	7.27	4	4.35	0	0
16 เศรษฐกิจฐานราก	0	0	1	1.09	0	0
17 ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม	4	7.27	3	3.26	1	5
18 การเติบโตอย่างยั่งยืน	5	9.09	6	6.52	3	15
19 การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ	0	0	0	0	1	5
20 การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ	1	1.82	2	2.17	0	0
21 การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	0	0	1	1.09	0	0
22 กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	1	1.82	4	4.35	0	0
23 การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	1	1.82	2	2.17	0	0
รวม	55	100	92	100	20	100

หมายเหตุ : จำนวนแผนปฏิบัติการด้าน...มีการนับซ้ำ เนื่องจากแผนหนึ่งแห่งมีการระบุความเกี่ยวข้องได้มากกว่า 1 แผนแม่บทฯ (เกี่ยวข้องหลักและรอง)

ที่มา : ระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูลตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จนถึงวันที่ 30 กันยายน 2567)

- **โครงการ/การดำเนินงาน**

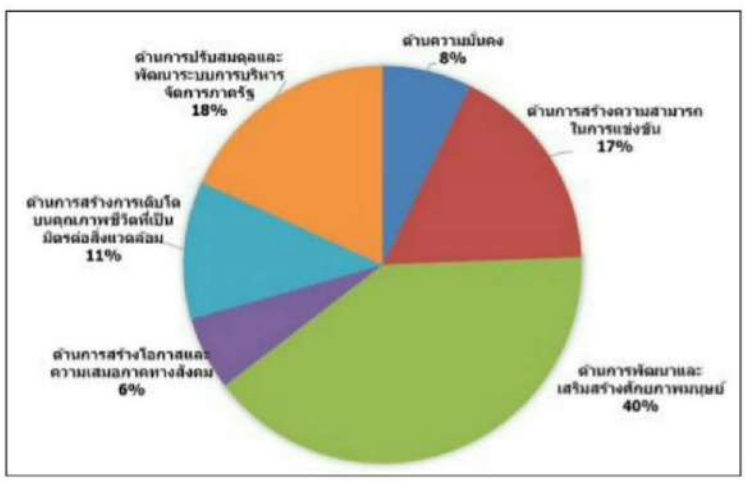

จากโครงการ/การดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จากระบบ eMENSCR จำนวน 25,593 โครงการ หากพิจารณาจำแนกเป็นรายด้านตามยุทธศาสตร์ชาติ พบว่า ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ เป็นด้านที่มีจำนวนโครงการสูงที่สุด ที่จำนวน 10,290 โครงการ (คิดเป็นร้อยละ 40.21 ของโครงการทั้งหมด) รองลงมาได้แก่ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ และด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ที่มีสัดส่วนโครงการคิดเป็นร้อยละ 18.18 และ 17.14 ตามลำดับ

นอกจากนี้ หากพิจารณา**จำแนกเป็นรายประเด็นแผนแม่บทฯ** พบว่า ประเด็น (12) การพัฒนาการเรียนรู้ เป็นประเด็นที่มีจำนวนโครงการสูงที่สุด ที่จำนวน 5,685 โครงการ (คิดเป็นร้อยละ 22.21 ของโครงการทั้งหมด) รองลงมาได้แก่ ประเด็น (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ และประเด็น (11) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ที่มีสัดส่วนโครงการคิดเป็นร้อยละ 11.72 และ 11.40 ตามลำดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการดำเนินการในห้วงปีงบประมาณ พ.ศ.2567 มิติการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ยังคงเป็นมิติที่หน่วยงานของรัฐให้ความสำคัญมาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับการพิจารณาใน**มิติของหน่วยงาน** ที่พบว่า โครงการ/การดำเนินงานส่วนใหญ่มากกว่าครึ่งหนึ่งของโครงการทั้งหมดในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มาจากกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยคิดเป็นร้อยละ 32.69 และ 21.92 ตามลำดับ

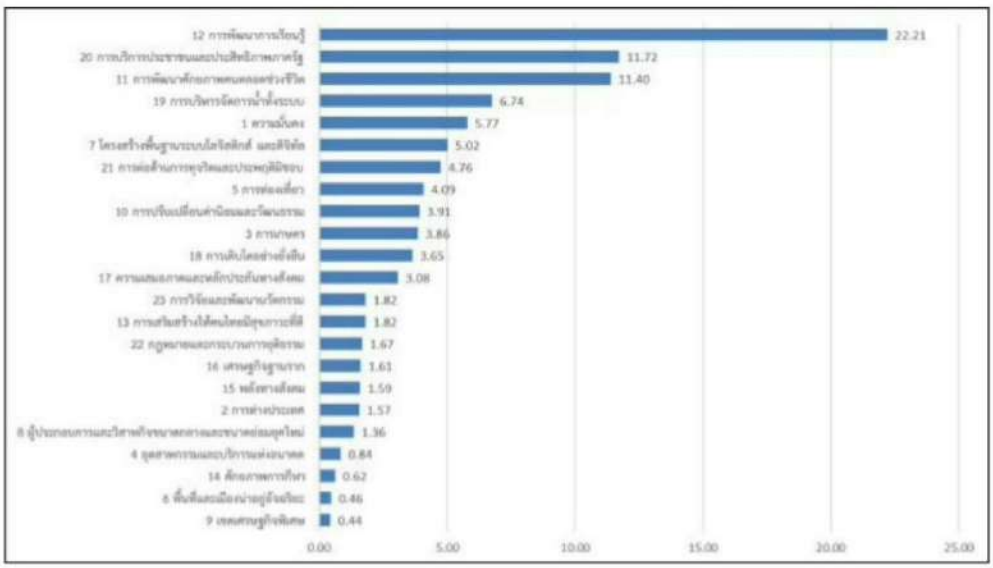

ทั้งนี้ สำนักงานฯ ได้เผยแพร่ข้อมูลแผนระดับที่ 3 และโครงการ/การดำเนินงานที่หน่วยงานนำเข้าในระบบในรูปแบบไฟล์ JSON ทาง https://opendata.nesdc.go.th/dataset/emenscr-project เพื่อให้ภาคีการพัฒนาต่าง ๆ สามารถนำข้อมูลไปวิเคราะห์และใช้ประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ กลไกที่เกี่ยวข้องได้มีการใช้ประโยชน์ข้อมูลในระบบ eMENSCR ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐอย่างต่อเนื่องตามแนวทางในมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2564 เรื่องการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ

ส่วนที่ 2

ผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

การประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

การประเมินการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติเป็นการประเมินผลสถานการณ์การบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายการพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติ ใน 2 ส่วน ได้แก่

1. การประเมินผลการการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติในภาพรวม 6 มิติ
2. การประเมินผลรายยุทธศาสตร์ชาติ ทั้ง 6 ด้าน

1. การประเมินผลการการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติในภาพรวม 6 มิติ

เป็นการประเมินผลการดำเนินการพัฒนาตามเป้าหมาย “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน โดยมีภาครัฐเป็นปัจจัยสนับสนุนบนหลักภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาและยกระดับศักยภาพของประเทศในทุกมิติ การพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง มีคุณภาพการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม และการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการมีคุณภาพชีวิตที่ดีและเป็นฐานการพัฒนาประเทศได้อย่างยั่งยืน เพื่อนำพาการพัฒนาประเทศไปสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ตามวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติ ทั้งนี้ เนื่องจากยุทธศาสตร์ชาติเป็นแผนระดับที่ 1 ซึ่งเป็นกรอบการพัฒนาประเทศระยะยาว จึงกำหนดการประเมินผลการพัฒนาในภาพรวมจำนวน 6 เป้าหมาย ดังนี้

1. **ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย**
2. **ขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้**
3. **ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย**
4. **ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม**
5. **ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ**
6. **ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ**

ทั้งนี้ เป้าหมายข้างต้นไม่ได้มีการกำหนดตัวชี้วัด ซึ่งในการจัดทำรายงานผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติแต่ละปีจะพิจารณาจากข้อมูลที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวชี้วัดที่สามารถสะท้อนผลการพัฒนาในระดับผลสัมฤทธิ์ โดยใช้ตัวชี้วัดทั้งระดับประเทศ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าและความท้าทายของสถานการณ์การบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของประเทศ และระดับสากลเพื่อแสดงให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาที่เทียบเคียงกับนานาประเทศ นำไปสู่การยกระดับการพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ ให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสากล โดยสามารถสรุปผลบรรลุผลสัมฤทธิ์ระดับเป้าหมายภาพรวมของยุทธศาสตร์ชาติ ดังนี้

2. การประเมินผลรายยุทธศาสตร์ชาติ ทั้ง 6 ด้าน

เป็นการประเมินผลการพัฒนาตามเป้าหมายรายยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ โดยใช้หลักการเดียวกันกับการประเมินผลการบรรลุผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมายระดับภาพรวม ทั้งนี้ การประเมินผลการพัฒนาทั้งในระดับเป้าหมายภาพรวม และระดับเป้าหมายรายยุทธศาสตร์ชาติ จะเป็นการรายงานผลการประเมินสถานการณ์การพัฒนาตามข้อเท็จจริงจากข้อมูลกลุ่มตัวชี้วัดที่ได้รับการพิจารณาคัดเลือกมาใช้ในการประเมินผลเท่านั้น เพื่อสะท้อนผลลัพธ์ระยะยาวหรือผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ และในส่วนของการประเมินผลลัพธ์ขั้นกลางของการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติจะเป็นการประเมินผลลัพธ์ของกรดำเนินโครงการ/การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งจะมีการรายงานผลการประเมินในส่วนที่สองของเล่มรายงานฉบับนี้ โดยสามารถสรุปผล**การประเมินผลรายยุทธศาสตร์ชาติ ทั้ง 6 ด้าน ดังนี้**

มิติที่ 1 ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย

ภาพรวมการดำเนินงานของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องใน พ.ศ. 2567 ส่งผลให้ **ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยมีพัฒนาการดีขึ้น** สะท้อนจากดัชนีความสุขโลกที่ประเทศไทยมีทั้งอันดับและคะแนนดีขึ้น 2 อันดับมาอยู่ในอันดับที่ 58 และมีคะแนนอยู่ที่ 5.976 คะแนน ส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการรับรู้ต่อการทุจริตในประเทศของประชากรไทยเพิ่มสูงขึ้น ขณะที่**ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทยอยู่ในระดับปานกลาง** พิจารณาจากดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทยที่มีค่าดัชนีฯ อยู่ที่ 52.30 ลดลงจากปีก่อนหน้าที่มีค่าดัชนีฯ อยู่ที่ 54.84 จากการลดลงของคะแนน**องค์ประกอบหลัก** ได้แก่ ทุนทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมที่สร้างความหลากหลายทางศาสนา และวัฒนธรรม รวมทั้งการบำรุงรักษาและต่อยอดทางวัฒนธรรมและการมีสังคมที่เป็นธรรมและปลอดภัย อาทิ ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็งและการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม รวมทั้งสภาพแวดล้อมที่มีคุณภาพและยั่งยืน อาทิ อาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้านลดลง จึงมีความจำเป็นต้องให้ความสำคัญเพื่อให้สังคมไทยมีความอยู่เย็นเป็นสุขเพิ่มขึ้น

ความอยู่ดีมีสุขของคนไทย				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2567**	**เพิ่มขึ้น/ลดลง**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของ สถานการณ์การพัฒนา**
ดัชนีความสุขโลก	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **อันดับที่ 60/ 5.843 คะแนน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **อันดับที่ 58/ 5.976 คะแนน**	**ลดลง 2 อันดับ/ เพิ่มขึ้น 0.133 คะแนน**	**อันดับดีขึ้นร้อยละ 3.33/ คะแนนดีขึ้นร้อยละ 2.28** ☺
- ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัว	1.515	1.484	ลดลง 0.031	แย่ลง ร้อยละ 2.05 ☹
- การสนับสนุนทางสังคม (การได้รับความช่วยเหลือและสนับสนุนจากบุคคลรอบข้าง)	1.344	1.347	เพิ่มขึ้น 0.003	ดีขึ้น ร้อยละ 0.22 ☺
- การมีอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาวะที่ดี	0.461	0.620	เพิ่มขึ้น 0.159	ดีขึ้น ร้อยละ 34.49 ☺
- การมีสิทธิและเสรีภาพ	0.461	0.620	เพิ่มขึ้น 0.159	ดีขึ้น ร้อยละ 34.49 ☺
- ความเอื้ออาทรต่อกัน	0.291	0.283	ลดลง 0.008	แย่ลง ร้อยละ 2.75 ☹
- การรับรู้ต่อการทุจริตในประเทศ	0.013	0.024	เพิ่มขึ้น 0.011	ดีขึ้น ร้อยละ 84.62 ☺

ความอยู่ดีมีสุขของคนไทย พิจารณาจาก**ดัชนีความสุขโลก** จากรายงานความสุขโลก (World Happiness Report 2024) ประกอบด้วย 6 ปัจจัย ได้แก่ (1) ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัวประชากร (2) การสนับสนุนทางสังคม (การได้รับความช่วยเหลือและสนับสนุนจากบุคคลรอบข้าง) (3) การมีอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาวะที่ดี (4) การมีสิทธิและเสรีภาพ (5) ความเอื้ออาทรต่อกัน และ (6) การรับรู้ต่อการทุจริตในประเทศ จัดทำโดยเครือข่ายวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนภายใต้องค์การสหประชาชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 58 โดยมีค่าคะแนนที่ 5.976 ปรับตัวดีขึ้นจากปีก่อนหน้า พ.ศ.2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) โดยอยู่ในอันดับที่ 60 หรือมีค่าคะแนนที่ 5.843 คิดเป็นร้อยละ 3.33 และร้อยละ 2.28 จากการปรับตัวดีขึ้นของปัจจัยการรับรู้ต่อการทุจริตในประเทศที่มีการพัฒนาดีขึ้นมาก การมีอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาวะที่ดี การมีสิทธิและเสรีภาพ และปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม

ทั้งนี้ เมื่อเปรียบกับกลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พบว่า ประเทศไทยยังมีค่าคะแนนต่ำกว่าประเทศ 3 ประเทศ ได้แก่ สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ และเวียดนามดังนั้น ประเทศไทยจำเป็นที่จะต้องเร่งดำเนินการในปัจจัย อาทิ เสริมสร้างความเอื้ออาทรต่อกัน รวมทั้งเร่งยกระดับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัวของประชากร

ผลการจัดอันดับความสุขโลกประจำปี 2567 ของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
หมายเหตุ : บรูไนและติมอร์เลสเต ไม่ได้ถูกจัดอันดับ

ที่มา : องค์การสหประชาชาติ

ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย				
ตัวชี้วัด	สถานการณ์ปีก่อนหน้า	สถานการณ์ พ.ศ. 2567	เพิ่มขึ้น/ลดลง	อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา (ร้อยละ)
ดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **54.84*** **(revise)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **52.30**	**ลดลง 2.54**	**แย่ลง ร้อยละ 4.63** ☹
- **องค์ประกอบที่ 1** การมีสุขภาวะ	43.42	44.41	เพิ่มขึ้น 0.99	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.25 ☺
- **องค์ประกอบที่ 2** เศรษฐกิจที่เข้มแข็งและเป็นธรรม	58.72	61.13	เพิ่มขึ้น 2.41	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 4.10 ☺
- **องค์ประกอบที่ 3** ทุนทางวัฒนธรรม	55.83	45.33	ลดลง 10.5	แย่ลง ร้อยละ 18.80 ☹
- **องค์ประกอบที่ 4** สังคมที่เป็นธรรมและปลอดภัย	55.07	47.95	ลดลง 7.12	แย่ลง ร้อยละ 12.92 ☹
- **องค์ประกอบที่ 5** สภาพแวดล้อมที่มีคุณภาพและยั่งยืน	53.67	51.56	ลดลง 2.11	แย่ลง ร้อยละ 3.91 ☹
- **องค์ประกอบที่ 6** ธรรมาภิบาล	64.66	67.29	เพิ่มขึ้น 2.63	ดีขึ้น ร้อยละ 4.06 ☺

หมายเหตุ: * ดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย ได้มีการปรับองค์ประกอบภายใต้ดัชนีฯ จาก 5 องค์ประกอบใน พ.ศ. 2565 เป็น 6 องค์ประกอบ ใน พ.ศ. 2566 ส่งผลให้สถานการณ์มีการเปลี่ยนแปลงไปจากที่รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. 2566

**คะแนนดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย

คะแนนระหว่าง 22.58 – 32.64	หมายถึง	เร่งแก้ไข
คะแนนระหว่าง 32.65 – 42.71	หมายถึง	ต้องปรับปรุง
คะแนนระหว่าง 42.72 – 52.78	หมายถึง	ปานกลาง
คะแนนระหว่าง 52.79 – 62.86	หมายถึง	ดี
คะแนนระหว่าง 62.87 – 100.00	หมายถึง	ดีมาก

ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย พิจารณาจาก**ดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย** ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การมีสุขภาวะ (2) เศรษฐกิจที่เข้มแข็งและเป็นธรรม (3) ทุนทางวัฒนธรรม (4) สังคมที่เป็นธรรมและปลอดภัย (5) สภาพแวดล้อมที่มีคุณภาพและยั่งยืน และ (6) ธรรมาภิบาล จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ.2566) มีค่าของคะแนนดัชนีอยู่ที่ 52.30 ลดลงจากปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีคะแนนดัชนีอยู่ที่ 54.84 คิดเป็นการลดลงร้อยละ 4.63 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากองค์ประกอบ พบว่าองค์ประกอบ**ด้านธรรมาภิบาล**มีคะแนนเฉลี่ยรวมมากที่สุดจัดอยู่ในระดับดีมากโดยสถานการณ์ใน พ.ศ. 2567 มีค่าดัชนี 67.29 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า 2.63 ซึ่งอาจเป็นผลมากจากปัจจัยการมีส่วนร่วมในประชาธิปไตยของประชาชน สัดส่วนของเรื่องร้องทุกข์ประเภท การเมือง การเสนอความคิดเห็น เกี่ยวกับนโยบายและโครงการของรัฐที่ได้รับการดำเนินการจนได้ข้อยุติในขณะเดียวกันองค์ประกอบ**ด้านการมีสุขภาวะ** มีค่าดัชนีเท่ากับ 44.41 เพิ่มขึ้น 0.99 จากปีก่อนหน้า รวมถึงองค์ประกอบ**ด้านเศรษฐกิจที่เข้มแข็งและเป็นธรรม** ที่มีการปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยมีค่าดัชนีเท่ากับ 61.13 เพิ่มขึ้น 2.41 จากปีก่อนหน้า อย่างไรก็ตาม องค์ประกอบ**ทุนทางวัฒนธรรม สังคมที่เป็นธรรม** และ**สภาพแวดล้อมที่มีคุณภาพและยั่งยืน** โดยทั้ง 3 องค์ประกอบมีค่าดัชนีลดลงจากปีก่อนหน้า ซึ่งจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบดังกล่าวเพื่อให้คนไทยอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขเพิ่มขึ้น

ขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้

ภาพรวมการดำเนินงานของรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน พ.ศ. 2567 ส่งผลให้**ขีดความสามารถในการแข่งขันดีขึ้น** สะท้อนจากอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศที่ขึ้นมาอยู่ในอันดับที่ 25 ด้วยคะแนน 72.5 คะแนน จากทั้งหมด 67 ประเทศ ดีขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีอันดับที่ 30 ด้วยคะแนน 74.54 คะแนน เป็นผลจากการพัฒนาด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจและประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ **แต่การพัฒนาเศรษฐกิจลดลง** พิจารณาจากอัตราการขยายตัวผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ที่มีการขยายตัวร้อยละ 2.0 ชะลอลงจากปีก่อนหน้าที่ขยายตัวร้อยละ 2.6 เนื่องจากการลดลงของการใช้จ่ายและการลงทุนภาครัฐ และ **การกระจายรายได้ที่มีสถานการณ์ปรับตัวแย่ลง** พิจารณาจากความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัว (GRP per Capita) ระหว่างภาคที่มีมูลค่าสูงสุดกับต่ำสุด โดยมีความแตกต่างอยู่ที่ 5.4 เท่า ซึ่งปรับตัวแย่ลงจากปีก่อนหน้าที่มีความแตกต่างอยู่ที่ 5.1 เท่า

ขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2567**	**การเปลี่ยนแปลง (เพิ่มขึ้น/ลดลง)**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา** (ร้อยละ)
1) อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศโดย IMD	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **อันดับ 30 74.54 คะแนน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **อันดับ 25 72.5 คะแนน**	**ลดลง 5 อันดับ** ลดลง 2.04 คะแนน	**อันดับดีขึ้นร้อยละ16.67** ☺ **คะแนนลดลงร้อยละ 2.74** ☹
2) ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **17,378,002 ลบ. ขยายตัวร้อยละ 2.6** (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **17,954,667 ลบ. ขยายตัวร้อยละ 2.0**	**การขยายตัวลดลง**	แย่ลงร้อยละ 23.08 ☹
3) ความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัว (GRP per Capita) ระหว่างภาคที่มีมูลค่าสูงสุดกับต่ำสุด	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) **5.1 เท่า** (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **5.4 เท่า**	**ความแตกต่างเพิ่มขึ้น**	แย่ลงร้อยละ 5.88 ☹

*หมายเหตุ : ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 – 2566

ขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้ สะท้อนได้จาก 3 ตัวชี้วัด ได้แก่

1. **ขีดความสามารถในการแข่งขัน** พิจารณาจาก**การจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่าง ๆ (World Competitiveness Ranking)** ซึ่งเป็นการประเมินจากปัจจัยหลัก 4 ด้าน ที่ส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ได้แก่ ด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจ ด้านประสิทธิภาพภาครัฐ ด้านประสิทธิภาพภาคธุรกิจ และด้านโครงสร้างพื้นฐาน จัดทำโดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development: IMD) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันระดับปานกลาง โดยอยู่ในอันดับที่ 25 จาก 67 ประเทศ มีคะแนนสุทธิ 72.5 คะแนน ปรับตัวดีขึ้นจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่อยู่อันดับ 30 คะแนนสุทธิ 74.54 และเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มประเทศอาเซียน ประเทศไทยเป็นอันดับที่ 2 รองจากสิงคโปร์ ถือเป็นการกลับขึ้นไปอยู่ในช่วงอันดับเดียวกับก่อนเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับประเทศอื่น ๆ ที่ส่วนใหญ่มีคะแนนสุทธิลดลงในปีนี้ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณารายปัจจัย พบว่า ประเทศไทยมีการพัฒนาดีขึ้นในด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจอยู่ในอันดับที่ 5 และด้านประสิทธิภาพของภาคธุรกิจอยู่ในอันดับที่ 20 ขณะที่ด้านประสิทธิภาพภาครัฐและด้านโครงสร้างพื้นฐานอยู่ในอันดับคงที่จากปีที่แล้วได้แก่อันดับที่ 24 และ 43 ตามลำดับ

ภาพรวมอันดับขีดความสามารถในการแข่งขัน (IMD) ของประเทศอาเซียน พ.ศ. 2563 - 2567

ที่มา : สถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development : IMD)

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณา**การจัดอันดับคุณภาพของการเติบโตในระยะยาวของประเทศต่าง ๆ** (The Future of Growth Report 2024) จัดทำโดยสภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF) ซึ่งเผยแพร่ใน พ.ศ. 2567 เป็นครั้งแรก โดยเป็นการประเมินการเติบโตของประเทศต่าง ๆ ภายใต้แนวคิดที่ให้ความสำคัญกับคุณภาพการเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะยาว นอกเหนือจากการมุ่งเน้นการเติบโตเชิงปริมาณที่วัดจาก GDP ซึ่งประเมินปัจจัยหลัก 4 ด้านที่ส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ เติบโตอย่างมีคุณภาพ ได้แก่ นวัตกรรม ความทั่วถึง ความยั่งยืน และความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า ภาพรวมประเทศไทยมีคุณภาพของการเติบโตในระยะยาวอยู่อันดับที่ 51 จาก 107 ประเทศมีคะแนนรวม 48.99 จาก 100 คะแนน ถือว่ามีคุณภาพการเติบโตที่อยู่ค่อนไปทางครึ่งหลังของโลก โดยด้านที่ไทยมีคะแนนใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยโลก และสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศกลุ่มรายได้ปานกลางระดับบน ได้แก่ ด้านนวัตกรรม (47.9 คะแนน) และด้านความทั่วถึง (55.7 คะแนน) อย่างไรก็ตาม ผลประเมินของปัจจัยย่อยสะท้อนว่า ที่ผ่านมาการเติบโตของ

เศรษฐกิจไทยยังไม่สามารถกระจายประโยชน์ได้ทั่วถึงรายได้ยังกระจุกตัวในกลุ่มคนมีฐานะ ขณะที่ผู้มีรายได้น้อยยังต้องเผชิญปัญหารายได้ไม่พอรายจ่ายและมีหนี้สูง ส่วนความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว (51.5 คะแนน) มีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยโลกเล็กน้อย โดยไทยสามารถตอบสนองและฟื้นฟูจากวิกฤตต่าง ๆ ได้พอประมาณและควรมีการพัฒนาในด้านนี้ต่อไป ในขณะที่ด้านความยั่งยืนเป็นด้านที่ไทยได้คะแนนน้อยสุด (40.8 คะแนน) ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยโลกและค่าเฉลี่ยของประเทศกลุ่มรายได้ปานกลางระดับบน สาเหตุจากการลงทุนในพลังงานหมุนเวียนและนวัตกรรมเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจสีเขียวที่อยู่ในระดับต่ำ โดยเฉพาะการให้เงินทุนสนับสนุนการลงทุนด้านนี้

ที่มา : สภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF)

2. การพัฒนาเศรษฐกิจ พิจารณาจากขนาดและการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศที่สะท้อนจากอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศมีมูลค่า (ณ ราคาประจำปี) 17,954,667 ล้านบาท และหากพิจารณา ณ ราคาที่แท้จริงจะมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 2.0 ลดลงจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่ขยายตัวร้อยละ 2.6 ตามการลดลงต่อเนื่องของภาคการส่งออกสินค้า รวมทั้งการลดลงของการใช้จ่ายและการลงทุนภาครัฐ ขณะที่การอุปโภคบริโภคและการลงทุนภาคเอกชน รวมทั้งการส่งออกบริการยังคงขยายตัวในเกณฑ์ดี ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบการคาดการณ์อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทยกับประเทศในกลุ่มอาเซียนใน พ.ศ. 2567 โดยธนาคารโลก (World Bank) (ข้อมูลเมื่อตุลาคม 2567) พบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของไทยคาดว่าจะขยายตัวที่ร้อยละ 2.4 ซึ่งต่ำกว่า

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ที่มา : ธนาคารโลก (World Bank) (คาดการณ์เมื่อตุลาคม 2567)

ประเทศอื่น ๆ ทั้งเวียดนาม ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และมาเลเซีย ตามลำดับ โดยความท้าทายสำคัญที่มีผลต่อการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจของไทย คือ การบริโภคภาคเอกชนมีแนวโน้มลดลง ในขณะที่หลายประเทศในภูมิภาคยังเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจของภูมิภาคที่พึ่งพาตลาดโลกและการผลิตที่ใช้แรงงานเป็นหลัก ส่งผลให้ความไม่แน่นอนทางด้านภูมิรัฐศาสตร์และนโยบายเศรษฐกิจโลกส่งผลกระทบเชิงลบต่อเศรษฐกิจของภูมิภาคได้มาก ดังนั้น ประเทศไทยจึงต้องเร่งเพิ่มผลิตภาพด้วยการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี

3. การกระจายรายได้ พิจารณาจากความสามารถของประชากรที่มีต่อเศรษฐกิจในแต่ละภูมิภาคของประเทศซึ่งสะท้อนได้จาก**ผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวของประชากร (GRP per Capita)** จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) พบว่าผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวของประชากรของภาคตะวันออกมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ณ ราคาประจำปี) 515,683 บาท/ปี ซึ่งมีสัดส่วนการผลิตสำคัญมาจากสาขาการผลิตสินค้าอุตสาหกรรม รองลงมาคือ เขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ภาคกลาง ภาคตะวันตก ภาคใต้ ภาคเหนือ ในขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีค่าเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวต่ำสุด (ณ ราคาประจำปี) 95,948 บาท/ปี ซึ่งมีสัดส่วนการผลิตหลักในภาคเกษตร ทั้งนี้ ค่าเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวสูงสุดที่ภาคตะวันออกและต่ำสุดที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือดังกล่าว มีความแตกต่าง 5.4 เท่า เพิ่มขึ้นจาก 5.1 เท่าในปีก่อนหน้า

ผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัว (GRP per capita) และอัตราเพิ่ม ในปี 2564 - 2565

	GRP per capita (บาท/ปี)		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565
ตะวันออกเฉียงเหนือ	91,510	95,948	5.1	4.8
เหนือ	111,020	117,276	1.8	5.6
ใต้	132,005	142,781	-0.6	8.2
ตะวันออก	470,492	515,683	8.1	9.6
ตะวันตก	157,544	173,815	3.4	10.3
กลาง	278,596	284,408	5.8	2.1
กทม. และปริมณฑล	438,753	465,327	0.5	6.1
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อหัว	232,302	248,789	3.1	7.1

การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

ภาพรวมสถานการณ์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ใน พ.ศ. 2567 ปรับตัวลดลง เล็กน้อยสะท้อนจากดัชนีความก้าวหน้าของคน ที่มีระดับการพัฒนาคนเท่ากับ 0.6383 ลดลงจาก 0.6443 อันเป็นผลมากจากการลดลงของดัชนีย่อย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน ด้านการศึกษา ด้านการมีส่วนร่วม ด้านสุขภาพ และด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม อย่างไรก็ตาม ในด้านการคมนาคมและการสื่อสาร ด้านเศรษฐกิจและด้านชีวิตการงาน มีค่าดัชนีปรับตัวสูงขึ้น

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ				
ดัชนีย่อย	**สถานการณ์ ปีก่อนหน้า ดัชนี 2565**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2567 ดัชนี 2566**	**(เพิ่มขึ้น/ลดลง)**	**อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)**
ดัชนีความก้าวหน้าของคน	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **0.6443**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **0.6383**	**ลดลง** 0.006	**แย่ลงร้อยละ 0.93** ☹
- ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร	**0.7865**	**0.8082**	**เพิ่มขึ้น** 0.0217	**ดีขึ้นร้อยละ 2.75** ☺
- ด้านเศรษฐกิจ	**0.6786**	**0.6977**	**เพิ่มขึ้น** 0.0191	**ดีขึ้นร้อยละ 2.81** ☺
- ด้านชีวิตการงาน	**0.7711**	**0.7806**	**เพิ่มขึ้น** 0.0095	**ดีขึ้นร้อยละ 1.23** ☺
- ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน	**0.6437**	**0.6074**	**เพิ่มขึ้น** 0.0363	**แย่ลงร้อยละ 5.64** ☹

- ด้านการศึกษา	**0.5249**	**0.4985**	**เพิ่มขึ้น** 0.0264	**แย่ลงร้อยละ 5.03** ☹
- ด้านการมีส่วนร่วม	**0.5371**	**0.5285**	**เพิ่มขึ้น** 0.0086	**แย่ลงร้อยละ 1.60** ☹
- ดด้านสุขภาพ	**0.6357**	**0.6278**	**เพิ่มขึ้น** 0.0079	**แย่ลงร้อยละ 1.26** ☹
- ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม	**0.6256**	**0.6234**	**เพิ่มขึ้น** 0.0022	**แย่ลงร้อยละ 0.35** ☹

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ สะท้อนจากการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนามนุษย์และวงจรชีวิตของมนุษย์ พิจารณาจากดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ประกอบด้วย ดัชนีย่อย 8 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านสุขภาพ (2) ด้านการศึกษา (3) ด้านชีวิตการงาน (4) ด้านเศรษฐกิจ (5) ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม (6) ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน (7) ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร และ (8) ด้านการมีส่วนร่วม จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า ระดับการพัฒนาคนของประเทศเท่ากับ 0.6383 ปรับตัวลดลงจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ซึ่งมีค่าอยู่ที่ 0.6443 คิดเป็นอัตราลดลงร้อยละ 0.93 โดยสถานการณ์การพัฒนา**ในภาพรวมมีแนวโน้มที่แย่ลงเล็กน้อย**

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายองค์ประกอบของดัชนีย่อย พบว่า **ดัชนีย่อยที่ปรับตัวเพิ่มขึ้น** ได้แก่ **ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร**จากสัดส่วนหมู่บ้านที่ถนนสายหลักใช้การได้ตลอดปี สัดส่วนประชากรที่มีโทรศัพท์มือถือและสัดส่วนประชากรที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ตที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง **ด้านเศรษฐกิจ**จากการลดลงของสัดส่วนประชากรยากจน ครัวเรือนที่มีหนี้สินเพื่อการอุปโภคบริโภค และดัชนีความไม่เสมอภาคด้านรายจ่าย และ**ด้านชีวิตการงาน**จากการลดลงของอัตราการว่างงานและอัตราการทำงานต่ำระดับ ขณะที่**ดัชนีย่อยที่ปรับตัวลดลง** ได้แก่ **ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน**จากการแจ้งความคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์เพิ่มขึ้น รวมถึงเด็กและเยาวชนเข้าสู่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเพิ่มขึ้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นปัญหาอาชญากรรมที่เกิดจากการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนที่อาจมีสาเหตุทั้งจากปัญหาทางครอบครัว สังคมกลุ่มเพื่อน รวมถึงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดด **ด้านการศึกษา**ลด

ลงจากปีก่อนหน้าและลดลงอย่างน่ากังวลเมื่อเทียบกับหลายปีที่ผ่านมา อีกทั้งยังมีระดับความก้าวหน้าอยู่ในลำดับสุดท้ายเมื่อเทียบกับมิติอื่น อันเป็นผลมาจากการพัฒนาการสมวัยของเด็กอายุ 0-5 ปีที่ลดลง รวมถึงปัญหาคุณภาพการศึกษาและการหลุดออกนอกระบบการศึกษา**ด้านการมีส่วนร่วม**จากสัดส่วนครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรในท้องถิ่นที่ลดลง เนื่องจากประชาชน มีความสนใจในการรวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรมในชุมชนน้อยลง ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตที่มุ่งเน้นการพึ่งพาเทคโนโลยีในการสื่อสาร ทำให้กิจกรรมแบบกลุ่มลดความสำคัญลง ด้านสุขภาพจากการเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้มีประชากรกลุ่มผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังเพิ่มขึ้น อัตราการฆ่าตัวตายสูงขึ้น ซึ่งสะท้อนถึงปัญหาสุขภาพจิตและความเปราะบางในสังคม และด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมจากปัญหามลพิษที่เพิ่มขึ้น เช่น มลพิษทางอากาศ ขยะมูลฝอย ของเสียอันตรายจากชุมชน และวัตถุอันตรายในภาคเกษตรกรรมที่มีปริมาณเพิ่มขึ้น เป็นต้น

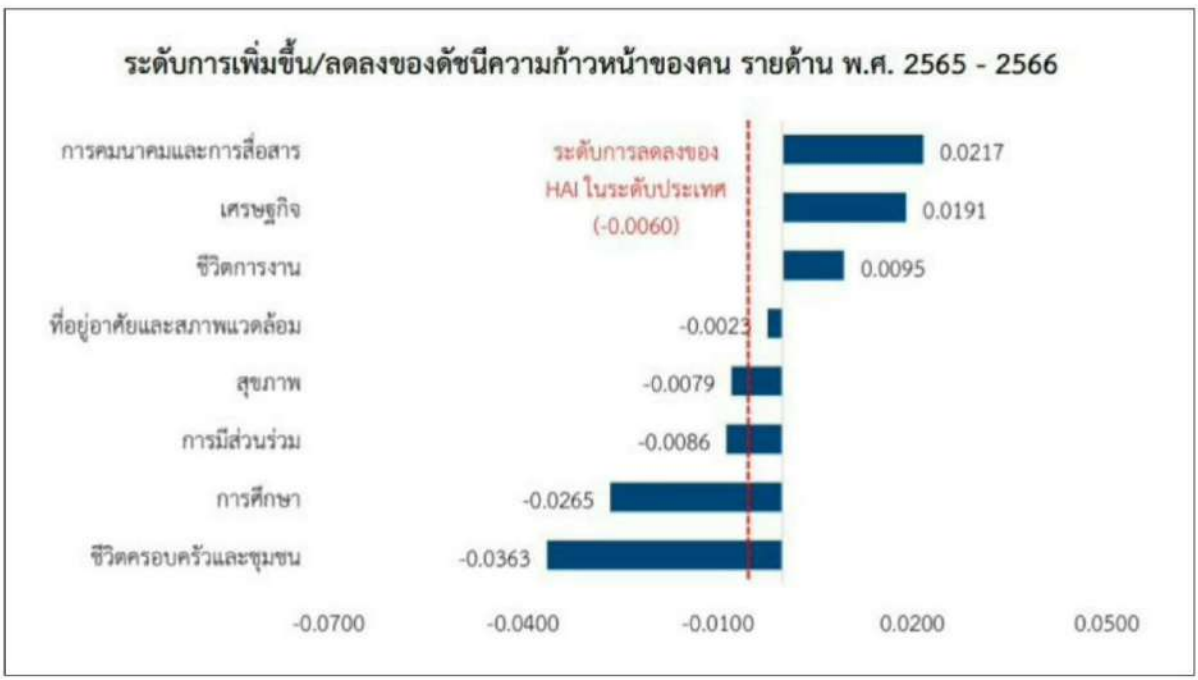

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม

ภาพรวมการดำเนินงานของรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน พ.ศ. 2567 ส่งผลให้**ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคมดีขึ้น** สะท้อนจากดัชนีความก้าวหน้าทางสังคมที่ทั้งอันดับและคะแนนดีขึ้น มาอยู่ในอันดับที่ 68 และมีคะแนนอยู่ที่ 70.67 คะแนน จากปีก่อนหน้าที่มีอันดับที่ 71 และคะแนนอยู่ที่ 69.80 คะแนน เนื่องจากองค์ประกอบน้ำและสุขาภิบาล ที่พักอาศัย ความปลอดภัย การเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐาน คุณภาพสิ่งแวดล้อม สิทธิและเสรีภาพ และสังคมที่เข้าถึงทุกคนมีคะแนนสูงขึ้น รวมถึง**ความเหลื่อมล้ำในสังคมลดลง**พิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคที่มีค่าอยู่ที่ 0.335 ลดลงจากปีก่อนหน้าที่มีค่าอยู่ที่ 0.343 และความแตกต่างของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคเฉลี่ยของกลุ่มประชากรที่รวยที่สุดต่อกลุ่มประชากรที่จนที่สุดลดลงอยู่ที่ 7.79 เท่า คิดเป็นการปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 9.52 จากปีก่อนหน้า

ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2567**	**(เพิ่มขึ้น/ลดลง)**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา** (ร้อยละ)
ดัชนีความก้าวหน้าทางสังคม (Social Progress Index: SPI)	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **69.80 คะแนน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **70.67 คะแนน**	**เพิ่มขึ้น** 0.87 คะแนน	**ดีขึ้นร้อยละ 1.25** ☺
	อันดับที่ 71 จาก 169 ประเทศ	**อันดับที่ 68 จาก 170 ประเทศ**	**ลดลง** 3 อันดับ	**ดีขึ้นร้อยละ 4.23** ☺
ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค* (Gini Coefficient) ด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **0.343**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **0.335**	**ลดลง** 0.008	**ดีขึ้นร้อยละ 2.33** ☺

หมายเหตุ: * ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค มีค่าน้อยสะท้อนสถานการณ์ดีขึ้น

สถานการณ์ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของประเทศไทย สะท้อนจาก 2 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. ดัชนีความก้าวหน้าทางสังคม (Social Progress Index: SPI) ซึ่งเป็นเครื่องมือในการวัดความก้าวหน้าทางสังคมครอบคลุม 3 มิติ ได้แก่ มิติที่ 1 ความต้องการพื้นฐาน มิติที่ 2 พื้นฐานของการอยู่ดีมีสุข และมิติที่ 3 โอกาส จัดทำโดยองค์กร Social Progress Imperative สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 68 จาก 170 ประเทศทั่วโลก โดยมีคะแนนอยู่ที่ 70.67 คะแนนดีขึ้นจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่อยู่ในอันดับที่ 71 จาก 169 ประเทศ **คิดเป็นการปรับตัวดีขึ้นของอันดับที่ร้อยละ 4.23 และคะแนนที่ร้อยละ 1.25** จัดอยู่ในอันดับแรกของกลุ่มประเทศรายได้ปานกลางระดับสูง (Tier 3) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของดัชนี พบว่า องค์ประกอบที่คะแนนดีขึ้น ได้แก่ น้ำและสุขาภิบาล ที่พักอาศัย ความปลอดภัย การเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐาน คุณภาพสิ่งแวดล้อม สิทธิและเสรีภาพสังคมที่เข้าถึงทุกคน อย่างไรก็ตาม ยังมีองค์ประกอบที่ได้คะแนนน้อยลง ได้แก่ โภชนาการและการแพทย์สุขภาพ ข้อมูลและการสื่อสาร สิทธิส่วนบุคคล การศึกษาขั้นสูง และเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มประเทศในอาเซียน พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 3 รองจากประเทศสิงคโปร์ที่อยู่ในอันดับ 22 ของโลก มีคะแนนอยู่ที่ 84.21 คะแนน และมาเลเซียที่อยู่ในอันดับที่ 47 ของโลก มีคะแนนอยู่ที่ 73.83 คะแนน

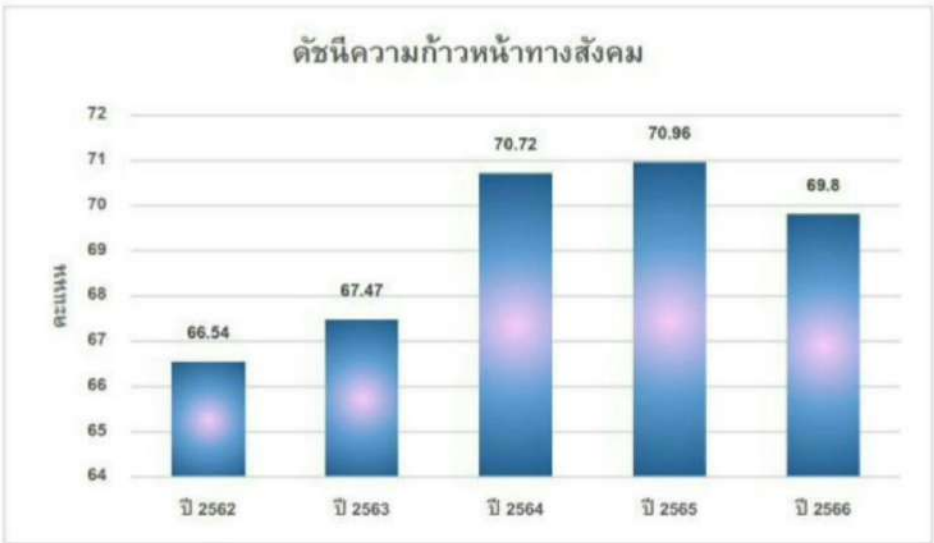

ที่มา : รายงานดัชนีความก้าวหน้าทางสังคม, Social Progress Imperative

2. ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) **ด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคและบริโภค** จากรายงานวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายจ่ายมีแนวโน้มลดลง อยู่ที่ 0.335 ลดลงจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2565) อยู่ที่ 0.343 คิดเป็น**ปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 2.33** เมื่อพิจารณาช่องว่างของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของกลุ่มประชากรตามระดับรายจ่าย พบว่า มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่รวยที่สุดกับกลุ่มที่จนที่สุดมีค่าอยู่ที่ 7.79 เท่า ลดลงจาก 8.61 เท่า คิดเป็นปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 9.52 โดยส่วนแบ่งรายจ่ายของกลุ่มประชากรที่มีรายจ่ายสูงสุด (Decile 10) มีแนวโน้มลดลงจาก 26.40 มาอยู่ที่ 26.03 คิดเป็นปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 1.40 ขณะที่ส่วนแบ่งรายจ่ายของกลุ่มที่มีรายจ่ายต่ำสุด (Decile 1) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 3.20 ใน พ.ศ. 2565 อยู่ที่ 3.34 ใน พ.ศ. 2566 คิดเป็นปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 4.38

ตัวชี้วัด	สถานการณ์ ปีก่อนหน้า	สถานการณ์ พ.ศ. 2567	อัตราการเปลี่ยนแปลงของ สถานการณ์การพัฒนา (ร้อยละ)
สัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค ของประชากรจำแนกตามกลุ่ม ประชากรตามระดับรายจ่าย *	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **8.61 เท่า**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **7.79 เท่า**	**ดีขึ้นร้อยละ 9.52** ☺
คส่วนแบ่งรายจ่ายของกลุ่ม ที่มีรายจ่ายสูงสุด (Decile 10) (ร้อยละ)	**26.40**	**26.03**	**ดีขึ้นร้อยละ 1.40** ☺
ส่วนแบ่งรายจ่ายของกลุ่ม ที่มีรายจ่ายต่ าสุด (Decile 1) (ร้อยละ)	**3.20**	**3.34**	**ดีขึ้นร้อยละ 4.38** ☺

หมายเหตุ: * สัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของประชากรจ าแนกตามกลุ่มประชากรตามระดับรายจ่าย มีค่าน้อยสะท้อนสถานการณ์ดีขึ้น

ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคและบริโภค พ.ศ. 2537 - 2566

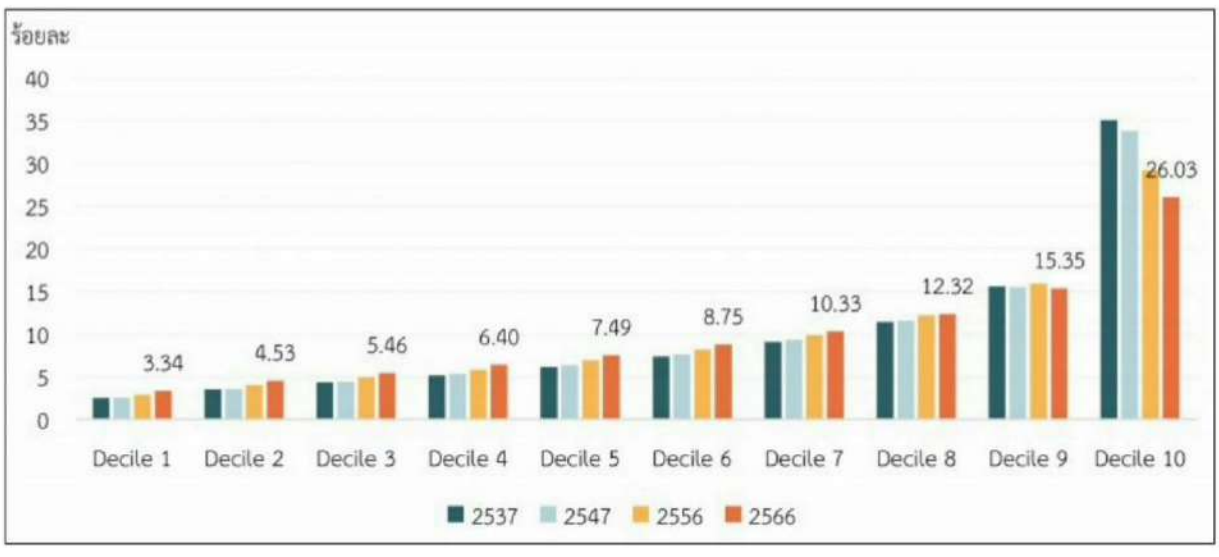

ที่มา : รายงานวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ าในประเทศไทย พ.ศ. 2566 จัดท าโดยส านักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ

ภาพรวมการดำเนินงานของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องใน พ.ศ. 2567 **ส่งผลให้สถานการณ์ความหลากหลายทางชีวภาพและคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยดีขึ้น** สะท้อนจากดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมโลกมีดัชนีและอันดับดีขึ้น โดยดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมโลกอยู่ที่ 45.7 ดีขึ้นร้อยละ 19.95 และอยู่ที่อันดับ 90 ของโลกจากอันดับ 108 ที่ส่วนใหญ่เป็นผลมาจากความสมบูรณ์ของระบบนิเวศที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติเป้าหมายที่ 14 ระบบนิเวศทางทะเล และ 15 ระบบนิเวศบนบก ชี้ให้เห็นว่าแม้จะมีความก้าวหน้าในการรักษาสมดุลทรัพยากรธรรมชาติบนบกสถานการณ์การพัฒนาของระบบนิเวศทางทะเลยังเป็นความท้าทายสำคัญของประเทศ ขณะที่ **สถานการณ์ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทยดีขึ้น** สะท้อนจาก**ดัชนีชี้วัดเศรษฐกิจสีเขียว** โดยมีค่าดัชนีอยู่ที่ 58.2 ดีขึ้นร้อยละ 17.58 โดยการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาพรวมเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ดัชนีชี้วัดเศรษฐกิจสีเขียวดีขึ้น

ความหลากหลายทางชีวภาพ และคุณภาพสิ่งแวดล้อม				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2567**	**(เพิ่มขึ้น/ลดลง)**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา** (ร้อยละ)
1. ดัชนีสมรรถภาพด้านสิ่งแวดล้อมโลก (Environmental Performance Index - EPI)	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **38.1**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **45.7**	**เพิ่มขึ้น** 7.6	**ดีขึ้น 19.95** ☺
	อันดับที่ 108 จาก 180 ประเทศ	**อันดับที่ 90 จาก 180 ประเทศ**	**เพิ่มขึ้น** 18	**ดีขึ้น 16.67** ☺
ดัชนีสมรรถภาพด้านสิ่งแวดล้อมในบริบทของประเทศไทย (Environmental Performance Index Thailand – EPI Thailand)	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **77.7**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **74.4**	**ลดลง** 3.3	**ลดลง 4.25** ☹

2. เป้าหมายที่ 14 ระบบนิเวศทางทะเล (SDG 14: Life below Water)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567)	-	**คงที่** 😐
เป้าหมายที่ 15 ระบบนิเวศบนบก (SDG 15: Life on Land)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567)	-	**ดีขึ้น** 🙂

ความหลากหลายทางชีวภาพและคุณภาพสิ่งแวดล้อม พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมโลก ซึ่งมีการจัดทำขึ้นทุก 2 ปี โดยศูนย์กฎหมายและนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมแห่งมหาวิทยาลัยเยล (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยมีค่าดัชนีอยู่ที่ 45.7 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีค่าดัชนีอยู่ที่ 38.1 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 19.95 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากการจัดอันดับประเทศที่มีดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมโลกสูง พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 90 จาก 180 ประเทศทั่วโลก และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2565) อยู่ในอันดับที่ 108 จาก180 ประเทศทั่วโลก สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น 18 อันดับ โดยความสมบูรณ์ของระบบนิเวศมีการพัฒนาอย่างสูง สะท้อนจากสถานการณ์ป่าไม้ของประเทศที่มีการสูญเสียพื้นที่ป่าและป่าทับซ้อนลดลงจนอยู่ในอันดับต้นของโลก รวมทั้งการดำเนินการลดปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศในภาพรวมมีสถานการณ์การพัฒนาเพิ่มขึ้นโดยมาตรการจากภาครัฐและการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน อาทิ การควบคุมก๊าซมีเทน เป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนให้สถานการณ์ของประเทศเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น ขณะที่อุตสาหกรรมประมง อาทิ การจับสัตว์น้ำด้วยอวนลาก ยังคงเป็นประเด็นท้าทายต่อความสมบูรณ์ของระบบนิเวศ ประกอบกับนโยบายการลดปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทยเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม อนามัยสิ่งแวดล้อมเป็นประเด็นท้าทายสำคัญในการเพิ่มขีดสมรรถนะด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศ โดยมีประเด็นของคุณภาพอากาศเป็นประเด็นท้าทายอันดับต้น นอกจากนี้ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มีการจัดทำ**ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมในบริบทของประเทศไทย** ของปี 2567 มีค่าดัชนีอยู่ที่ 74.4 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่าดัชนีอยู่ที่ 77.7 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 4.25 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมในบริบทของประเทศไทยที่ลดลงเล็กน้อย พบว่าสวนทางกับสมรรถนะของประเทศไทยในเวทีโลกที่ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นเรื่องอนามัยสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณภาพอากาศเป็นประเด็นท้าทายสำคัญซึ่งมีดัชนีอยู่ที่ 54.7 ขณะที่ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศและนโยบายการลดปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอยู่ในเกณฑ์ดีโดยมีมีดัชนี 64.7 และ 95.5 ตามลำดับ

2. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติเป้าหมายที่ 14 ระบบนิเวศทางทะเล และเป้าหมายที่ 15 ระบบนิเวศบนบก จัดทำโดยสหประชาชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) โดยเป้าหมายที่ 14 ระบบนิเวศทางทะเลเป็นตัวชี้วัดสะท้อนความสามารถของประเทศในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเลและทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน พบว่า อยู่ในสถานการณ์บรรลุเป้าหมายระดับท้าทายมากและมีแนวโน้มไม่คืบหน้า และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีสถานการณ์บรรลุเป้าหมายระดับท้าทายมากและมีแนวโน้มไม่คืบหน้าเช่นเดียวกัน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงที่ โดยประเด็นการคุ้มครองพื้นที่ทางทะเลที่มีความสำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพ และดัชนีสุขภาพมหาสมุทรในมิติความสะอาดของน้ำทะเลยังเป็นคงเป็นประเด็นที่มีสถานะวิกฤตในการบรรลุเป้าหมายต่อเนื่อง จากปีก่อนหน้า นอกจากนี้แล้วหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสนใจในประเด็นการทำประมงด้วยอวนลากเนื่องจากเป็นประเด็นที่

สถานการณ์การพัฒนามีแนวโน้มถดถอย สอดคล้องกับสถานการณ์ตามตัวชี้วัดสมรรถนะด้านสิ่งแวดล้อมโลกที่อุตสาหกรรมประมงยังคงเป็นประเด็นท้าทายต่อความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเล ขณะที่**เป้าหมายที่ 15 ระบบนิเวศบนบก**เป็นตัวชี้วัดที่สะท้อนความสามารถของประเทศในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และบริหารจัดการระบบนิเวศบนบกและแหล่งน้ำจืดบนแผ่นดินตลอดจนความหลากหลายทางชีวภาพของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน พบว่าอยู่ในสถานการณ์บรรลุเป้าหมายระดับท้าทายมากและมีแนวโน้มไม่คืบหน้าและเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับท้าทายมากและมีแนวโน้มถดถอยสะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าประเด็นการคุ้มครองพื้นที่แหล่งน้ำจืดที่มีความสำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพและการขึ้นบัญชีชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามยังเป็นคงเป็นประเด็นที่มีสถานะวิกฤตในการบรรลุเป้าหมายต่อเนื่องจากปีก่อนหน้า นอกจากนี้ สถานการณ์การสูญเสียพื้นที่ป่าถาวรยังคงมีความท้าทายในการบรรลุเป้าหมายขณะที่สถานการณ์การสูญเสียพื้นที่เพื่ออุตสาหกรรมสามารถบรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์การพัฒนาที่ยั่งยืนและมีแนวโน้มดีขึ้นสอดคล้องกับสถานการณ์ตามตัวชี้วัดสมรรถนะด้านสิ่งแวดล้อมโลกที่การสูญเสียพื้นที่ป่าและป่าทับซ้อนมีสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น

ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ				
ตัวชี้วัด	สถานการณ์ปีก่อนหน้า	สถานการณ์ พ.ศ. 2567	(เพิ่มขึ้น/ลดลง)	อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา (ร้อยละ)
ดัชนีชี้วัดเศรษฐกิจสีเขียว (Green Global Economy Index - GGEI)	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 49.5	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 58.2	เพิ่มขึ้น 8.7	ดีขึ้น 17.58 ☺

ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ สะท้อนจาก**ดัชนีชี้วัดเศรษฐกิจสีเขียว** ที่มีการจัดทำทุก 2 ปี โดยบริษัท Dual Citizens (ข้อมูล พ.ศ. 2567) มีค่าดัชนีอยู่ที่ 58.2 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีค่าดัชนีอยู่ที่ 49.5 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 17.58 โดยสถานการณ์การปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาพรวมเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ดัชนีชี้วัดเศรษฐกิจสีเขียวดีขึ้น สะท้อนจากตัวชี้วัดย่อยการพัฒนาของภาคอุตสาหกรรมการผลิตที่มีค่าดัชนีอยู่ที่ 81.9 และตัวชี้วัดย่อยการพัฒนาของภาคขนส่งที่มีค่าดัชนีอยู่ที่ 82.5 ขณะที่การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีผลกระทบต่อความเท่าเทียมทางสังคมเป็นประเด็นที่มีความท้าทายที่สุดของดัชนีชี้วัดเศรษฐกิจสีเขียวของประเทศไทย โดยมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อหัวอยู่ที่ 8.1 สะท้อนให้เห็นว่าแม้ประเทศไทยจะมีความตื่นตัวของภาครัฐและภาคเอกชนต่อด้านความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและการขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่พลังงานสะอาดและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิในอนาคต แต่ความเหลื่อมล้ำทางรายได้และเศรษฐกิจยังคงเป็นความท้าทายสำคัญต่อเศรษฐกิจสีเขียวที่ยั่งยืน

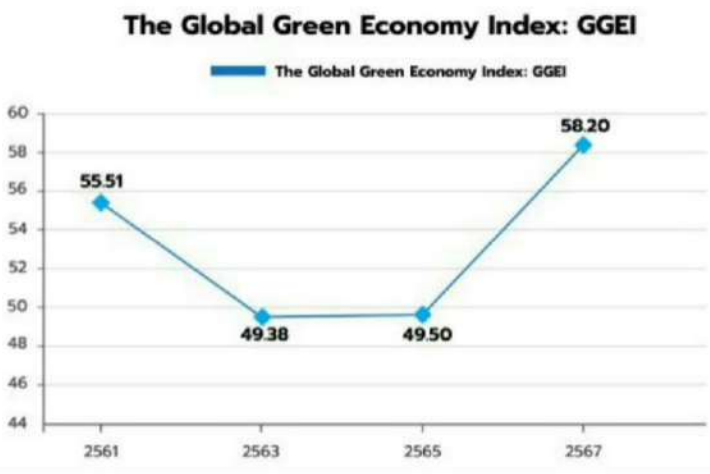

ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

ภาพรวมการดำเนินงานของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องใน พ.ศ. 2567 ส่งผลให้**ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐดีขึ้น** สะท้อนจากจากดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลกที่ประเทศไทยมีคะแนนเฉลี่ยดีขึ้นมาอยู่ที่ -0.11 คะแนน จากการที่ประชาชนมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นการเมืองมีเสถียรภาพ ประสิทธิผลของภาครัฐ และมีหลักนิติธรรมเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม อันดับประสิทธิภาพของภาครัฐของประเทศไทยยังอยู่ในระดับคงเดิมในอันดับที่ 24 จากการเพิ่มขึ้นของปัจจัยการคลังภาครัฐ แต่ปัจจัยนโยบายภาษีและกรอบบริหารด้านสังคมยังอยู่ในสถานะคงที่ รวมทั้งกรอบบริหารภาครัฐและกฎหมายด้านธุรกิจลดลงจากปีก่อนหน้า ขณะที่อันดับเสรีภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทยลดลงทั้งอันดับและคะแนนที่ลดลง 7 อันดับ มาอยู่ในอันดับที่ 87 และมีค่าคะแนนอยู่ที่ 59.00 คะแนน ลดลงจากปีก่อนหน้า ซึ่งมีผลกระทบมาจากประเทศไทยยังคงเผชิญกับความท้าทายต่าง ๆ อาทิ ปัจจัยภายนอกทางภูมิรัฐศาสตร์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อบรรยากาศการลงทุนและศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ และการทุจริตคอร์รัปชันยังคงมีอยู่ รวมทั้ง เสถียรภาพทางการเงินยังคงรักษาไว้ได้แม้จะมีแรงกดดันทางด้านเงินเฟ้อ

ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ				
ตัวชี้วัด	สถานการณ์ ปีก่อนหน้า	สถานการณ์ พ.ศ. 2567	(เพิ่มขึ้น/ลดลง)	อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา (ร้อยละ)
ค่าเฉลี่ยดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก (Worldwide Governance Indicators : WGI)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **-0.18 คะแนน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **-0.11 คะแนน**	**เพิ่มขึ้น 0.07 คะแนน**	**ดีขึ้นร้อยละ 38.88** ☺
ปัจจัยประสิทธิภาพของภาครัฐภายใต้การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขัน (The IMD World Competitiveness Rankings)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **อันดับที่ 24**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **อันดับที่ 24**	**คงเดิม**	😐
ดัชนีเสรีภาพทางเศรษฐกิจ (Index of Economic Freedom)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **อันดับที่ 80 จาก 176 ประเทศทั่วโลก**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **อันดับที่ 87 จาก 176 ประเทศทั่วโลก**	**ลดลง 7 อันดับ**	แย่ลงร้อยละ 8.75 ☹
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **60.60 คะแนน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **59.00 คะแนน**	**ลดลง 1.6 คะแนน**	แย่ลงร้อยละ 2.64 ☹

ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ สะท้อนจาก 3 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก จากรายงานดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก ซึ่งเป็นการประเมินการมีธรรมาภิบาลในภาครัฐของประเทศต่าง ๆ ใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านเสรีภาพของประชาชนในการแสดงความคิดเห็น ด้านเสถียรภาพทางการเมืองและการปราศจากความรุนแรง ด้านประสิทธิผลของภาครัฐ ด้านคุณภาพของกฎระเบียบ ด้านหลักนิติธรรม และด้านการควบคุมปัญหาทุจริตประพฤติมิชอบ ซึ่งมีการระบุคะแนนในแต่ละด้านตั้งแต่ -2.5 คะแนน (มีระดับธรรมาภิบาลต่ำ) ถึง 2.5 คะแนน (มีระดับธรรมาภิบาลสูง) จัดทำโดยธนาคารโลก สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า ประเทศไทยมีคะแนนเฉลี่ยของทุกด้านเท่ากับ -0.11 คะแนน เทียบกับปีก่อนหน้าที่มีคะแนนเฉลี่ย -0.18 คะแนน ซึ่งเป็นการปรับตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อยหรือคิดเป็นอัตราเพิ่มขึ้น 0.07 คะแนน โดยเป็นการเพิ่มขึ้นจากคะแนนด้านเสรีภาพของประชาชนในการแสดงความคิดเห็น ด้านเสถียรภาพทางการเมืองฯ ด้านประสิทธิผลของภาครัฐ และด้านหลักนิติธรรม ส่วนด้านควบคุมปัญหาทุจริต และด้านคุณภาพของกฎระเบียบมีคะแนนลดลง

ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก (Worldwide Governance Indicators : WGI)*

ตัวชี้วัดรายมิติ	2561	2562	2563	2564	2565	2566	การเปลี่ยนแปลง พ.ศ. 2565 -2566
เสรีภาพของประชาชนในการแสดงความคิดเห็น (Voice and Accountability)	-1.02	-0.85	-0.81	-0.79	-0.62	-0.45	0.17
เสถียรภาพทางการเมืองและการปราศจากความรุนแรง/การก่อการร้าย (Political Stability and Absence of Violence/Terriorism)	-0.80	-0.48	-0.58	-0.57	-0.38	-0.28	0.10
ประสิทธิผลของภาครัฐ (Government Effectiveness)	0.30	0.30	0.23	0.22	0.13	0.17	0.04
คุณภาพของกฎระเบียบ (Regulatory Quality)	-0.03	-0.01	0.08	0.08	0.17	0.16	-0.01
หลักนิติธรรม (Rule of Law)	0.02	0.11	0.12	0.09	0.07	0.24	0.17
การควบคุมปัญหาทุจริตประพฤติมิชอบ (Control of Corruption)	-0.44	-0.45	-0.46	-0.48	-0.45	-0.49	-0.04
ค่าเฉลี่ย	-0.33	-0.23	-0.24	-0.24	-0.18	-0.11	0.07

ที่มา : รายงานดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก ธนาคารโลก
หมายเหตุ : *ค่าเฉลี่ยดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก มีค่าน้อยสะท้อนสถานการณ์ดีขึ้น

(2) ปัจจัยประสิทธิภาพของภาครัฐภายใต้การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขัน สะท้อนจากอันดับประสิทธิภาพภาครัฐ ประกอบด้วย ปัจจัยย่อย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการคลังภาครัฐ ด้านนโยบายภาษี ด้านกรอบบริหารภาครัฐ ด้านกฎหมายด้านธุรกิจ ด้านกรอบบริหารด้านสังคม จัดทำโดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 24 จาก 67 ประเทศ เช่นเดียวกับปีก่อนหน้า (ข้อมูลพ.ศ. 2566) สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม เมื่อพิจารณาปัจจัยย่อยทั้ง 5 ด้าน พบว่า อันดับปัจจัยย่อยที่ปรับตัวดีขึ้น ได้แก่ การคลังภาครัฐอยู่อันดับที่ 22 จากอันดับที่ 25 อันดับปัจจัยย่อยที่ปรับตัวคงที่จากปีก่อน ได้แก่ นโยบายภาษี อยู่อันดับที่ 8 และกรอบบริหารด้านสังคมอยู่อันดับที่ 47 และอันดับปัจจัยย่อยที่ปรับตัวลดลงจากปีก่อนหน้า ได้แก่ กรอบบริหารภาครัฐ อยู่อันดับที่ 39 จากอันดับที่ 34 และกฎหมายด้านธุรกิจ อยู่อันดับที่ 39 จากอันดับที่ 31 และเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน พบว่า ประเทศไทยยังมีอันดับประสิทธิภาพของภาครัฐเป็นรองประเทศสิงคโปร์ (อันดับที่ 2) และประเทศอินโดนีเซีย (อันดับที่ 23) ตามลำดับ

(3) ดัชนีเสรีภาพทางเศรษฐกิจ เป็นการประเมินนโยบายที่ส่งผลต่อเสรีภาพทางเศรษฐกิจของ 176 ประเทศใน 4 ด้านหลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม ขนาดของรัฐบาล ประสิทธิภาพการกำกับดูแล และตลาดเสรี จัดทำโดยสถาบัน The Heritage Foundation (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 87 โดยมีค่าคะแนน 59.00 คะแนน ปรับตัวลดลงจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2566) โดยอยู่ในอันดับที่ 80 หรือมีค่าคะแนน 60.60 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 8.75 และร้อยละ 2.64 ซึ่งเป็นผลกระทบจากสถานการณ์ภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัวลง ที่ทำให้คะแนนของหลายตัวชี้วัดลดลง อาทิ ประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรม ความโปร่งใสของรัฐบาล สิทธิในทรัพย์สิน และความคล่องตัวในการประกอบธุรกิจ เช่นเดียวกันกับหลายประเทศที่เสรีภาพทางเศรษฐกิจลดลงใน พ.ศ. 2567 หากเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน พบว่า ประเทศไทยยังมีค่าคะแนนต่ำกว่าประเทศสิงคโปร์ (83.50 คะแนน) บรูไน (65.90 คะแนน) มาเลเซีย (65.70 คะแนน) อินโดนีเซีย (63.5 คะแนน) และเวียดนาม (62.80 คะแนน) ตามลำดับ

ดัชนีเสรีภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทย (Index of Economic Freedom)

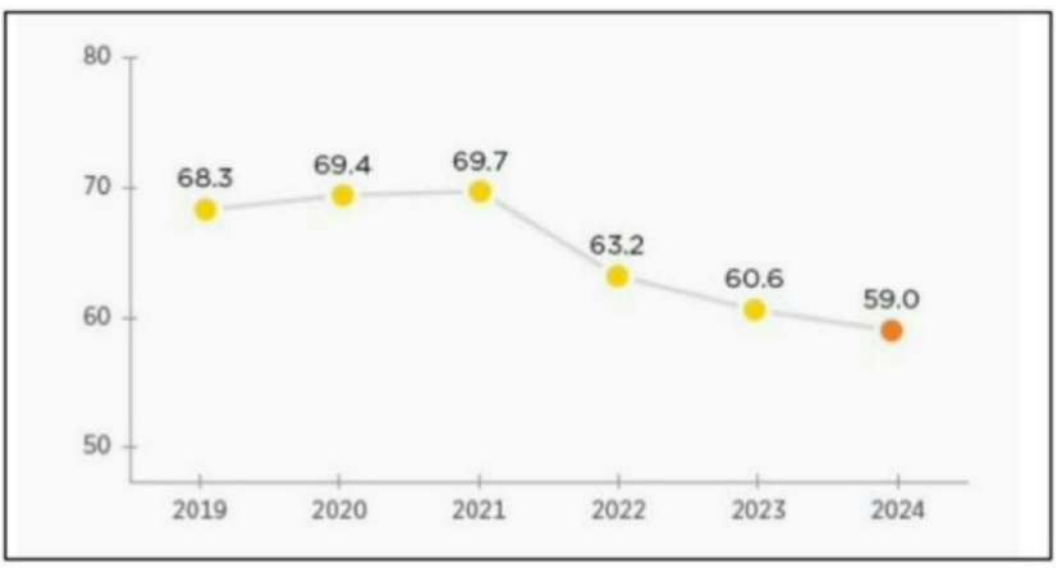

ที่มา : รายงานดัชนีเสรีภาพทางเศรษฐกิจประจำปี 2024 โดยสถาบัน The Heritage Foundation

ด้านที่ 01
ยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านความมั่นคง

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

"ประเทศมีสภาวะแวดล้อมที่มั่นคงและปลอดภัยในทุกระดับและทุกมิติ ประชาชนไทยมีความสุข เป็นพันธมิตรทุกประเทศทั่วโลก"

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มี 5 เป้าหมายการพัฒนา ได้แก่

1. ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข
2. บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ
3. กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง
4. ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ
5. การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มี 5 ตัวชี้วัด ได้แก่

1. ความสุขของประชากรไทย
2. ความมั่นคงปลอดภัยภายในประเทศ
3. ความพร้อมของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง และการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง
4. บทบาทและการยอมรับในด้านความมั่นคงของไทยในประชาคมระหว่างประเทศ
5. ประสิทธิภาบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

การดำเนินการของ**ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง** พ.ศ. 2567 พบว่า **ประชาชนมีความอยู่ดี กินดี และมีความสุขเพิ่มขึ้น** จากดัชนีความสุขโลกที่ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 58 ดีขึ้น 2 อันดับ จากปีก่อนหน้า **บ้านเมืองมีความมั่งคงปลอดภัยเพิ่มขึ้น** จากดัชนีสันติภาพโลกที่ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 75 ดีขึ้น 11 อันดับจากปีก่อนหน้า แต่ยังถือว่าอยู่ในระดับปานกลางเมื่อเทียบกับประเทศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก **กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงดีขึ้น** จากคะแนนของปัจจัยอิทธิพลทางทหาร ภายใต้ดัชนีสันติภาพโลกที่มีคะแนน 1.441 คะแนน ดีขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีคะแนน 1.454 คะแนน **บทบาทด้านความมั่นคงของประเทศไทยเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับ โดยประชาคมระหว่างประเทศภาพรวมดีขึ้น ประสิทธิภาพการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวมปรับตัวดีขึ้น** จากดัชนีความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ประเทศไทยถูกจัดอันดับอยู่ใน Tier 1 โดยมีค่าคะแนนรวม 99.22 แต่ดัชนีประชาธิปไตยที่ประเทศไทยถูกปรับลดอันดับลงมาอยู่ในอันดับที่ 63 หรือ 6.35 คะแนน โดยมีรายละเอียดสถานการณ์การพัฒนาของแต่ละเป้าหมาย ดังนี้

เป้าหมายที่ 1 : ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2567**	**เพิ่มขึ้น/ลดลง**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา** (ร้อยละ)
ความสุขของประชากรไทย พิจารณาจาก				
ดัชนีความสุขโลก	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **อันดับ 60 จาก 143 ประเทศ ทั่วโลก**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **อันดับ 58 จาก 143 ประเทศ ทั่วโลก**	**ดีขึ้น** 2 อันดับ	**ดีขึ้น ร้อยละ 3.33** ☺
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **5.843 คะแนน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **5.976 คะแนน**	**ดีขึ้น** 0.133 คะแนน	**ดีขึ้น ร้อยละ 2.22** ☺

เป้าหมายที่ 1 : ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข สะท้อนจาก**ความสุขของประชากรไทย** พิจารณาจาก**ดัชนีความสุขโลก** ปะกอบด้วย 6 ปัจจัย ได้แก่ (1) การสนับสนุนทางสังคม (2) อายุขัยเฉลี่ย (3) เสรีภาพในการเลือกในชีวิต (4) ความเอื้ออาทร (5) ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อหัว (GDP Per Capita) และ (6) การรับรู้การทุจริต จัดทำโดยองค์การสหประชาชาติ สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า **ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 58 จาก 143 ของโลก มีค่าคะแนน 5.976 คะแนน** จากปัจจัยด้านอายุขัยคาดเฉลี่ยมีค่าคะแนนสูงที่สุดอยู่ที่ 1.594 คะแนน รองลงมาเป็นผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อหัว 1.515 คะแนน การสนับสนุนทางสังคม 1.344 คะแนน ด้านเสรีภาพในการเลือกใช้ชีวิตมี 0.624 คะแนน ความเอื้ออาทร 0.291 คะแนน และการรับรู้การทุจริตที่มีค่าคะแนนต่ำที่สุดอยู่ที่ 0.013 คะแนน ซึ่งในภาพรวมดีขึ้นจากปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่อยู่ในอันดับที่ 60 จาก 143 ของโลก และได้ 5.843 คะแนน สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์**การพัฒนาดีขึ้น** คิดเป็นร้อยละ 3.33 และร้อยละ 2.22

ตารางแสดงอันดับความสุขของช่วงวัย ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

อันดับรวม	อันดับความสุขของวัยหนุ่มสาว	อันดับความสุขของวัยกลางคนตอนต้น	อันดับความสุขของวัยกลางคนตอนปลาย	อันดับความสุขของผู้สูงอายุ	ช่วงอายุที่มีความสุขมากที่สุด	ช่วงอายุที่มีความสุขน้อยที่สุด
30	54	36	25	26	วัยกลางคนตอนปลาย	ผู้สูงอายุ
53	70	68	58	46	วัยหนุ่มสาว	วัยกลางคนตอนต้น
54	65	54	53	69	วัยหนุ่มสาว	ผู้สูงอายุ
58	**45**	**69**	**69**	**41**	**วัยหนุ่มสาว**	**วัยกลางคนตอนปลาย**
59	64	66	60	70	วัยหนุ่มสาว	ผู้สูงอายุ
80	75	82	84	79	วัยหนุ่มสาว	ผู้สูงอายุ
94	104	93	76	77	วัยกลางคนตอนปลาย	วัยกลางคนตอนต้น
118	122	115	105	102	ผู้สูงอายุ	วัยกลางคนตอนต้น
119	112	122	120	110	วัยหนุ่มสาว	วัยกลางคนตอนต้น

ที่มา : รายงานความสุขโลก ปี 2567

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาความสุขของประชากรไทยจำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า **วัยหนุ่มสาว (กลุ่มอายุน้อยกว่า 30 ปี) เป็นช่วงอายุที่มีความสุขมากที่สุด (Happiest) ขณะที่วัยกลางคนตอนปลาย (กลุ่มอายุ 45 - 59 ปี) เป็นช่วงอายุที่มีความสุขน้อยที่สุด** (Least Happy) สะท้อนถึงความสุขจากการใช้ชีวิตของประชากร

ในแต่ละกลุ่มวัยที่ขึ้นอยู่กับสถานการการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ **ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 4** โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในชีวิตของวัยรุ่นค่อนข้างสูง ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากความเชื่อมโยงกับปัจจัยต่าง ๆ อาทิ ความสัมพันธ์กับครอบครัว สุขภาพ และความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตโรงเรียน ขณะที่ความพึงพอใจในความสัมพันธ์กับเพื่อนส่งผลต่อความสัมพันธ์เชิงลบเล็กน้อยกับความพึงพอใจในชีวิตของวัยรุ่น

เป้าหมายที่ 2 : บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2567**	**เพิ่มขึ้น/ลดลง**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา** (ร้อยละ)
ความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ พิจารณาจาก				
ดัชนีสันติภาพโลก	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **อันดับ 90 จาก 163 ประเทศ ทั่วโลก**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **อันดับ 75 จาก 163 ประเทศ ทั่วโลก**	**ดีขึ้น** 11 อันดับ	**ดีขึ้น ร้อยละ 12.22** ☺
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **2.061 คะแนน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **2.048 คะแนน**	**ดีขึ้น** 0.013 คะแนน	**ดีขึ้น ร้อยละ 0.63** ☺

เป้าหมายที่ 2 : บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ สะท้อนจาก**ความมั่นคงปลอดภัยของประเทศพิจารณาจากดัชนีสันติภาพโลก** ที่ประกอบด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่ (1) ปัญหาความขัดแย้งที่ทั้งภายในและภายนอกประเทศ (Ongoing Domestic and International Conflict) (2) ระดับความปลอดภัยและความมั่นคงของสังคม (Level of Societal Safety and Security) และ (3) อิทธิพลทางทหาร (Militarization) จัดทำโดยองค์การสหประชาชาติ สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับ 75 จาก 163 ประเทศ โดยประเทศไทยได้ 2.048 คะแนน มีสถานการณ์ดีขึ้นจากปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีอันดับอยู่ที่ 90 จาก 163 ประเทศและได้ 2.061 คะแนน หรือคิดเป็นดีขึ้นร้อยละ 12.22 และร้อยละ 0.63 แม้ว่าอันดับดีขึ้นมีสูงถึง 11 อันดับ แต่ค่าคะแนนยังไม่ได้ดีขึ้นมากนักอาจเป็นผลมาจาก**ความขัดแย้งทั้งภายในและภายนอกประเทศที่ดำเนินอยู่** ทั้งนี้ เมื่อวิเคราะห์ถึงคะแนนของปัจจัยปัญหาความขัดแย้งภายในและภายนอกประเทศ โดยพิจารณาจากจำนวนความขัดแย้ง การเสียชีวิตจากความขัดแย้ง และบทบาทของประเทศในการขัดแย้ง ประเทศไทยมีคะแนนอยู่ที่ 2.043 คะแนน ดีขึ้นจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ.2566) ที่มีคะแนน 2.599 คิดเป็นการปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 21.39 ส่งผลให้สถานการณ์ด้านความขัดแย้งภายในและภายนอกประเทศอยู่ในระดับปานกลาง หรือเป็นประเทศที่ไม่ได้เผชิญกับความขัดแย้งที่รุนแรงมาก แต่ไม่ได้มีความสงบสุขอย่างสมบูรณ์ อาจมีสาเหตุมาจากความขัดแย้งภายในประเทศ อาทิ ความขัดแย้งทางการเมืองการประท้วงอย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 14 จาก 19 ประเทศ แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยอยู่ในระดับปานกลางเมื่อเทียบกับประเทศในภูมิภาคเดียวกัน

เป้าหมายที่ 3 : กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2567**	**เพิ่มขึ้น/ลดลง**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา (ร้อยละ)**
ความพร้อมของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง และการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง พิจารณาจาก				
คะแนนของปัจจัยอิทธิพลทางทหารภายใต้ดัชนีสันติภาพโลก	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **1.454 คะแนน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **1.441 คะแนน**	**ดีขึ้น** 0.013 คะแนน	**ดีขึ้น ร้อยละ 0.89** ☺

เป้าหมายที่ 3 : กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง สะท้อนจาก**ความพร้อมของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง และการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง พิจารณาจากคะแนนของปัจจัยอิทธิพลทางทหาร ภายใต้ดัชนีสันติภาพโลก** จัดทำโดยองค์การสหประชาชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ประเทศไทยได้ 1.441 คะแนน ดีขึ้นจากปีก่อนหน้า พ.ศ.2566 (ข้อมูล พ.ศ.2565) ที่ได้ 1.454 คะแนน หรือคิดเป็นการปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 0.89 โดยประเทศที่มีคะแนนในอับดับต้นจะมีระดับความสงบสุขด้านการทหารสูง อาทิ ประเทศไอซ์แลนด์ได้ 1.022 คะแนน โปรตุเกสได้ 1.224 คะแนน ซึ่งอาจสะท้อนได้ว่าประเทศไทยมีกำลังพลทางทหารน้อย เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงจากการพึ่งพากำลังพลจำนวนมากไปสู่การลงทุนในเทคโนโลยีทางทหารที่ทันสมัยมากขึ้น รวมถึงการใช้โดรนและดาวเทียมทางการทหาร อีกทั้งประเทศไทยยังมีความขัดแย้งระหว่างประเทศน้อย ในขณะที่มีการใช้จ่ายด้านการทหารเพิ่มขึ้นและมีบทบาทในการนำเข้าและส่งออกอาวุธ อย่างไรก็ตาม ดัชนีการใช้กำลังทหารไม่ได้พิจารณาเพียงขนาดของกองทัพ แต่ยังพิจารณาถึงการใช้จ่ายทางทหาร การครอบครองอาวุธร้ายแรง การมีส่วนร่วมในภารกิจรักษาสันติภาพ และการลงทุนในเทคโนโลยีทางทหารที่ทันสมัย ตลอดจนปัจจัยดังกล่าวจะสะท้อนถึงระดับการสะสมอาวุธ ความพร้อมทางทหาร และบทบาทของประเทศในความขัดแย้งและความมั่นคงระหว่างประเทศ

คะแนนดัชนีการใช้กำลังทางทหาร

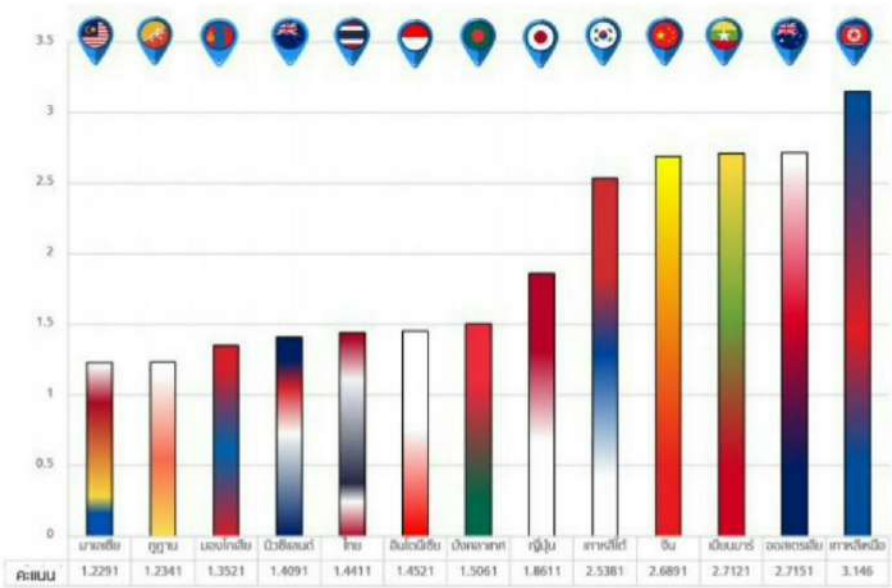

ที่มา : รายงานสันติภาพโลก พ.ศ. 2567

เป้าหมายที่ 4 ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับ โดยประชาคมระหว่างประเทศ สะท้อนจาก**บทบาทและการยอมรับในด้านความมั่นคงของประเทศไทย** พิจารณาจากการแสดง**บทบาทในการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงและการต่างประเทศ** รวมทั้ง**การเป็นที่ยอมรับในเวทีโลกของประเทศไทยในประชาคมระหว่างประเทศ** สถานการณ์ พ.ศ. 2567 พบว่า ประเทศไทยยังคงสามารถรักษาสมดุลในการรักษาความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ และประเทศในภูมิภาคได้อย่างสมดุลและยืดหยุ่น รวมถึงการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลกที่มีความรับผิดชอบและมีส่วนร่วมในการสร้างสันติภาพและความมั่นคง สะท้อนจากการดำเนินการที่สำคัญ อาทิ **การเสริมสร้างความมั่นคงและความร่วมมือระหว่างประเทศ** อาทิ การยกระดับความสัมพันธ์กับกัมพูชาและสหราชอาณาจักรเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์อย่างเป็นทางการโดยมีการลงนามในแผนการความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์กับสหราชอาณาจักร ซึ่งเป็นประเทศแรกในภูมิภาคยุโรปที่ไทยประกาศความเป็นหุ้นส่วน เป็นต้น **การส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคงและการทหาร** โดยประเทศไทยได้เป็นเจ้าภาพหรือเข้าร่วมการประชุมและหารือกลไกทวิภาคีด้านความมั่นคงกับหลายประเทศ อาทิ สหราชอาณาจักรและอินโดนีเซีย รวมถึงการประชุมพหุภาคี อาทิ การประชุม The 8th Indian Ocean Naval Symposium และการประชุมรัฐภาคีสนธิสัญญาห้ามอาวุธนิวเคลียร์การกระชับความร่วมมือกับมาเลเซียเพื่อพัฒนาพื้นที่ชายแดน และจัดกิจกรรมเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ในพื้นที่ **การขับเคลื่อนผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ** อาทิ การเข้าร่วมเป็นสมาชิกกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะ OECD และ BRICS การเข้าร่วมการประชุม APEC และ WTO การส่งเสริมการค้าและการลงทุนเพื่อเปิดตลาดสินค้าไทยในต่างประเทศ และการดึงดูดการลงทุนมายังไทยในอุตสาหกรรมเป้าหมาย

เป้าหมายที่ 5 : การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2567**	**เพิ่มขึ้น/ลดลง**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา** (ร้อยละ)
ประสิทธิภาพการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม พิจารณาจาก				
1. ดัชนีประชาธิปไตย	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **อันดับที่ 55**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **อันดับที่ 63**	**ลดลง** 8 อันดับ	**อันดับแย่ลง ร้อยละ 14.55** ☹
	6.67 คะแนน	**6.35 คะแนน**	**ลดลง** 0.32 คะแนน	**คะแนนแย่ลง ร้อยละ 4.80** ☹
- กระบวนการเลือกตั้งและความหลากหลายทางการเมือง	7.42	7.00	ลดลง 0.42	แย่ลง ร้อยละ 6.30 ☹
- การทำงานของรัฐบาล	6.07	6.07	คงที่	คงที่
- การมีส่วนร่วมทางการเมือง	8.33	7.78	ลดลง 0.55	แย่ลง ร้อยละ 6.30 ☹
- วัฒนธรรมทางการเมือง	5.63	5.00	ลดลง 0.63	แย่ลง ร้อยละ 9.45 ☹
- เสรีภาพพลเรือน	5.88	5.88	คงที่	คงที่

เป้าหมายที่ 5 : การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2567**	**เพิ่มขึ้น/ลดลง**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา** (ร้อยละ)
ประสิทธิภาพการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม พิจารณาจาก				
2. ดัชนีความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์โลก	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **อันดับที่ 44**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **Tier 1**	**คะแนนเพิ่มขึ้น** 12.72	**คะแนนดีขึ้น ร้อยละ 66.56** ☺
	86.5 คะแนน	**99.22 คะแนน**		
- กฎหมาย	19.11	20	เพิ่มขึ้น 0.89	ดีขึ้น ร้อยละ 4.66 ☺
- เทคนิค	15.57	20	เพิ่มขึ้น 4.43	ดีขึ้น ร้อยละ 23.18 ☺
- องค์กร	17.64	19.22	เพิ่มขึ้น 4.43	ดีขึ้น ร้อยละ 8.27 ☺
- การพัฒนาศักยภาพ	16.84	20	เพิ่มขึ้น 3.16	ดีขึ้น ร้อยละ 16.53 ☺
- การร่วมมือ	17.34	20	เพิ่มขึ้น 2.66	ดีขึ้น ร้อยละ 13.91 ☺

หมายเหตุ: ดัชนีความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์โลก ฉบับ พ.ศ. 2567 มีการปรับเปลี่ยนการวัดจาก เดิมระบบจัดอันดับ เป็น ระบบ Tier

เป้าหมายที่ 5 การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ สะท้อนจาก **ประสิทธิภาพการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม** พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. ดัชนีประชาธิปไตย (Democracy Index 2023) เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินสถานะของประชาธิปไตยใน 165 รัฐอิสระและ 2 ดินแดนทั่วโลก ซึ่งเป็นพื้นฐานของความมั่นคงในมิติต่าง ๆ จัดทำโดย Economist Intelligence Unit (EIU) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ประเทศไทยถูกปรับลดอันดับลงมาอยู่ในอันดับที่ 63 หรือ 6.35 คะแนน** เป็นผลให้ถูกจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีประชาธิปไตยที่มีข้อบกพร่อง ซึ่งลดลงจากปีก่อนหน้าที่อยู่ในอันดับที่ 55 หรือ 6.67 คะแนน อย่างไรก็ตาม คะแนนของประเทศไทยยังสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยจากทั่วโลกที่มีค่า 5.23 คะแนน ซึ่งมีคะแนนลดลงอย่างต่อเนื่องจากปีก่อนหน้าที่ 5.29 คะแนน และสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของภูมิภาคเอเชียและออสเตรเลียที่มี 5.41 คะแนน นอกจากนี้ หากพิจารณาการประเมินจาก 5 หมวดหลัก พบว่า หมวดการทำงานของรัฐบาลและเสรีภาพพลเรือน ยังอยู่ในระดับที่คงที่ ทั้งนี้ หมวดกระบวนการเลือกตั้งและความหลากหลายทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมืองและวัฒนธรรมทางการเมือง มีการปรับตัวลดลง ซึ่งเป็นผลให้อันดับและคะแนนดัชนีประชาธิปไตยของประเทศไทยมีการปรับตัวลดลง

2. **ดัชนีความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์** (Global Cybersecurity Index) ซึ่งเป็นเครื่องมือในการวัดประสิทธิภาพของการพัฒนาการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ของ 194 ประเทศสมาชิกทั่วโลก ซึ่งจัดทำทุก 4 ปี โดยสหภาพโทรคมนาคมสากล (International Telecommunication Union) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า **ประเทศไทยถูกจัดอันดับอยู่ใน Tier 1** โดยมีค่าคะแนนรวม 99.22 ซึ่งถือเป็นกลุ่มประเทศต้นแบบการพัฒนาที่มีคะแนนอยู่ในช่วง 95 – 100 โดยประเทศที่ถูกจัดอันดับใน Tier 1 มีจำนวนทั้งสิ้น 46 ประเทศ อาทิ ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น อินโดนีเซีย สาธารณรัฐเกาหลี สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา บราซิล ทั้งนี้ หากพิจารณาเสาหลักของการประเมินความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ แสดงให้เห็นการพัฒนาที่ดีขึ้นของประเทศไทยในทุก ๆ เสาหลัก โดยด้านกฎหมาย เทคนิค การพัฒนาศักยภาพ และความร่วมมือ ที่มีคะแนนเต็ม 20 ในขณะที่ด้านองค์กรมีการพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 13.91 โดยมีค่าคะแนนที่ 19.22 คะแนน

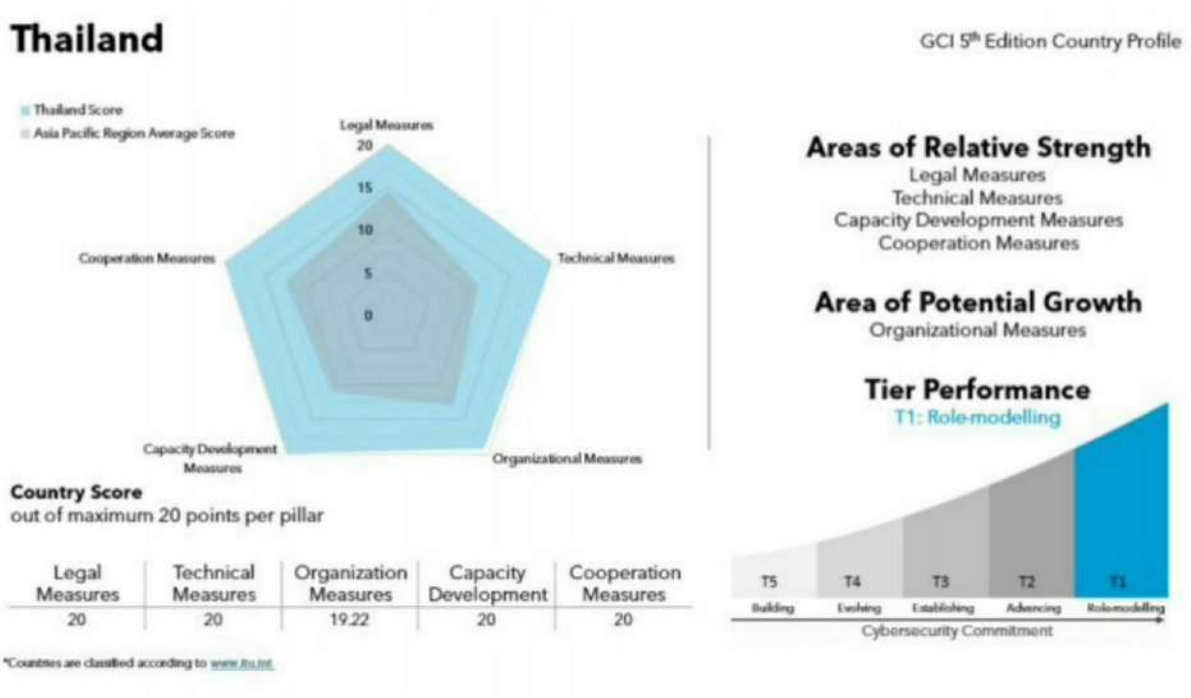

ที่มา : สหภาพโทรคมนาคมสากล (International Telecommunication Union: ITU)

ด้านที่ 02
ยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

" ทุกภาคการผลิตสร้างมูลค่า ประชาชนอยู่ดีกินดี มีโครงสร้างพื้นฐานมาตรฐานสากล พัฒนาคนรุ่นใหม่ให้เป็น ผู้ประกอบการ "

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มี 2 เป้าหมายการพัฒนา ประกอบด้วย

1. ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน
2. ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

เป้าหมายการพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน สามารถสะท้อนได้จาก

1. รายได้ประชาชาติ การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และการกระจายรายได้
2. ผลิตภาพการผลิตของประเทศทั้งในปัจจัยการผลิตและแรงงาน
3. การลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา
4. ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

การดำเนินการของ**ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน** พ.ศ. 2567 พบว่า **เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืนลดลง** จากอัตราการขยายตัวของรายได้ประชาชาติ (GNI) ร้อยละ 2.7 และผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ร้อยละ 2.0 ซึ่งลดลงจากปีก่อนหน้าที่ขยายตัวร้อยละ 2.8 และ 2.6 ตามลำดับ อีกทั้งการกระจายรายได้ ซึ่งสะท้อนจากความแตกต่างของผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per Capita) ระหว่างจังหวัดที่มีมูลค่าสูงสุดกับต่ำสุดอยู่ที่ 16.5 เท่า ซึ่งแย่ลงจากปีก่อนหน้าที่มีค่า 14.5 เท่า อย่างไรก็ตาม **ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันดีขึ้น** จากการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ 9.52 และอันดับความสามารถในการแข่งขันอยู่อันดับที่ 25 จาก 67 ประเทศ ดีขึ้น 5 อันดับจากปีก่อนหน้า ซึ่งเป็นผลจากการพัฒนาด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจ และด้านประสิทธิภาพภาคธุรกิจ โดยมีรายละเอียดสถานการณ์การพัฒนาของแต่ละเป้าหมาย ดังนี้

เป้าหมายที่ 1 : ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2567**	**เพิ่มขึ้น/ลดลง**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา (ร้อยละ)**
1. รายได้ประชาชาติ การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และการกระจายรายได้ พิจารณาจาก				
1.1 รายได้ประชาชาติ	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **16,824,279 ลบ. ขยายตัวร้อยละ 2.8** (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **17,505,174 ลบ. ขยายตัวร้อยละ 2.7**	**การขยายตัว ลดลง**	**แย่ลงร้อยละ 3.57** ☹
1.2 การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) (มูลค่าที่แท้จริง)	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **17,378,002 ลบ. ขยายตัวร้อยละ 2.6** (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **17,954,667 ลบ. ขยายตัวร้อยละ 2.0**	**การขยายตัว ลดลง**	**แย่ลงร้อยละ 23.08** ☹
1.3 ความแตกต่างของผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per Capita) ระหว่างจังหวัดที่มีมูลค่าสูงสุดกับต่ำสุด	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) **14.5 เท่า** (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **16.5 เท่า**	**ความแตกต่าง เพิ่มขึ้น**	**แย่ลงร้อยละ 13.79** ☹
2. ผลิตภาพการผลิตรวมของประเทศ ทั้งในปัจจัยการผลิตและแรงงาน พิจารณาจาก				
2.1 ผลิตภาพการผลิตรวม (Total Factor Productivity: TFP)	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **ร้อยละ 1.62** (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 0.85**	**การขยายตัว ลดลง**	**แย่ลงร้อยละ 47.53** ☹
2.2 ผลิตภาพแรงงาน	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **272,205 บาท/คน/ปี ขยายตัวร้อยละ 1.53** (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **272,541 บาท/คน/ปี ขยายตัวร้อยละ 0.12**	**การขยายตัว ลดลง**	**แย่ลงร้อยละ 92.15** ☹

หมายเหตุ : ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 - 2566

เป้าหมายที่ 1 : ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน สะท้อนจาก 2 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. รายได้ประชาชาติ การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และการกระจายรายได้

1.1 รายได้ประชาชาติ (Gross National Income: GNI) จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีมูลค่า (ณ ราคาประจำปี) 17,505,174 ล้านบาท และหากพิจารณา ณ มูลค่าที่แท้จริงจะมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 2.7 ซึ่งลดลงจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่ขยายตัวร้อยละ 2.8 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลงร้อยละ 3.57

1.2 การขยายตัวของอัตราการขยายตัวผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product:GDP) จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศมีมูลค่า (ณ ราคาประจำปี) 17,954,667 ล้านบาท และหากพิจารณา ณ ราคาที่แท้จริงจะมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 2.0 ลดลงจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่ขยายตัวร้อยละ 2.6 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลงร้อยละ 23.08 โดยการขยายตัวของเศรษฐกิจมาจากการขยายตัวของภาคบริการร้อยละ 4.2 รองลงมาเป็นภาคเกษตรที่ขยายตัวร้อยละ 2.0 ในขณะที่ภาคอุตสาหกรรมหดตัวร้อยละ 1.9

อัตราการขยายตัวของภาคเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย

%YoY	2565	2566
อัตราการขยายตัว GDP	2.6	2.0
สาขาเกษตรกรรม	2.4	2.0
สาขาการผลิตสินค้าอุตสาหกรรม	1.3	-2.7
สาขาก่อสร้าง	-2.3	-0.6
สาขาขายส่ง ขายปลีกฯ	3.3	3.9
สาขาการขนส่ง	7.9	8.8
สาขาที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	34.9	19.3

1.3 การกระจายรายได้ พิจารณาจากผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวของประชากรในรายงานผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดแบบปริมาณลูกโซ่ จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) พบว่า จังหวัดที่มีมูลค่าสูงสุด 10 อันดับแรกส่วนใหญ่อยู่ในภาคตะวันออกเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล และภาคกลาง ซึ่งเป็นจังหวัดที่สัดส่วนการผลิตสำคัญมาจากสาขาภาคนอกเกษตรเป็นหลัก โดยเฉพาะสาขาการผลิตสินค้าอุตสาหกรรม สาขาการขายส่งและการขายปลีกฯ โดยจังหวัดระยองมีผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวสูงสุดที่ (ณ ราคาประจำปี) 1,003,497 บาท/ปี ขณะที่จังหวัดที่มีมูลค่าต่ำสุด 10 อันดับส่วนใหญ่เป็นจังหวัดที่มีการผลิตหลักในภาคเกษตร ซึ่งมีความไม่แน่นอนทั้งด้านปริมาณและราคาผลผลิต ประกอบกับการผลิตภาคนอกเกษตรต่าง ๆ โดยเฉพาะการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมยังกระจายตัวมายังพื้นที่เหล่านี้ไม่มากนัก ส่งผลให้ขนาดเศรษฐกิจโดยรวมมีระดับต่ำ โดยจังหวัดนราธิวาสมีผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวต่ำสุดที่ (ณ ราคาประจำปี) 60,876 บาท/ปี ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวระหว่างจังหวัดที่มีมูลค่าสูงสุดกับต่ำสุด พบว่ามีความแตกต่างกันถึง 16.5 เท่า เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ที่แตกต่างกัน 14.5 เท่า สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลงร้อยละ 13.79

10 อันดับผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per Capita) สูงสุดและต่ำสุด พ.ศ. 2565

10 อันดับสูงสุด	GRP per capita (บาท/ปี)	10 อันดับต่ำสุด	GRP per capita (บาท/ปี)
1. ระยอง	1,003,497	1. นราธิวาส	60,876
2. กรุงเทพมหานคร	634,109	2. แม่ฮ่องสอน	64,665
3. ชลบุรี	598,448	3. หนองบัวลำภู	67,363
4. ฉะเชิงเทรา	494,545	4. มุกดาหาร	67,885
5. พระนครศรีอยุธยา	456,286	5. ยโสธร	72,523
6. ปราจีนบุรี	445,123	6. สกลนคร	77,408
7. สมุทรสาคร	405,187	7. สระแก้ว	78,482
8. สระบุรี	342,370	8. ชัยภูมิ	79,864
9. สมุทรปราการ	311,251	9. ร้อยเอ็ด	80,249
10. นครปฐม	295,404	10. อุบลราชธานี	81,555

2. ผลิตภาพการผลิตรวมของประเทศ ทั้งในปัจจัยการผลิตและแรงงาน สะท้อนจาก 2 ตัวชี้วัด ดังนี้

2.1 ผลิตภาพการผลิตรวม (Total Factor Productivity: TFP) พิจารณาจากรายงานสต็อกทุนของประเทศไทย จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า ภาวะเศรษฐกิจไทยขยายตัวร้อยละ 1.89 โดยการขยายตัวเกิดจากปัจจัยการผลิต (Source of Growth) ประกอบด้วย ปัจจัยผลิตภาพโดยรวมร้อยละ 0.85 ปัจจัยทุนร้อยละ 0.37 และปัจจัยแรงงานร้อยละ 0.67 ทั้งนี้ ผลิตภาพการผลิตโดยรวมของประเทศ (TFP) ที่ร้อยละ 0.85 ชะลอลงจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีค่าร้อยละ 1.62 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลงร้อยละ 47.53 เป็นผลจากผลิตภาพการผลิตรวมของภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตรกรรมชะลอตัวลงในขณะที่ผลิตภาพการผลิตรวมของภาคบริการขยายตัวอย่างต่อเนื่องตามการเติบโตของภาคการท่องเที่ยวที่มีการเข้ามาของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติและการสนับสนุนการท่องเที่ยวภายในประเทศที่เพิ่มขึ้นประกอบกับปริมาณการขนส่งสินค้าเพื่อการส่งออกขยายตัว

เครื่องชี้วัดประสิทธิภาพทุนและแหล่งที่มาของระดับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ พ.ศ. 2566

	GDP Growth	Source of Growth			
		TFP	Labor	Land	Capital
ภาพรวม	1.89	0.85	0.67	- 0.00	0.37
ภาคเกษตร	1.99	0.77	0.03	- 0.02	1.21
ภาคอุตสาหกรรม	- 2.41	- 3.47	0.45	-	0.61
ภาคบริการและอื่น ๆ	4.26	2.81	1.26	-	0.19

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

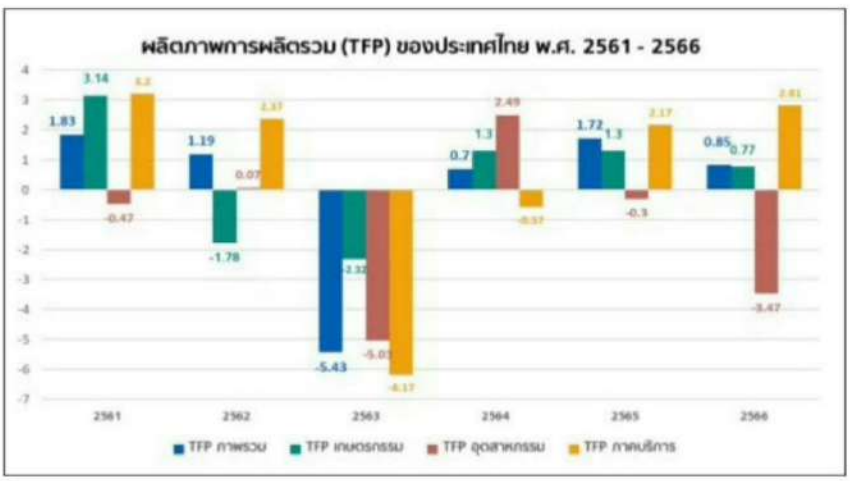

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2.2 ผลิตภาพแรงงาน พิจารณาจากรายงานภาวะสังคมไทย จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีผลิตภาพแรงงานอยู่ที่ 272,541 บาท/คน/ปี และมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 0.12 ซึ่งลดลงจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่ขยายตัวร้อยละ 1.53 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลงร้อยละ 92.15 อันเป็นผลจากการลดลงของการจ้างงานภาคเกษตรกรรม เนื่องจากสถานการณ์อุทกภัยที่ส่งผลต่อการจ้างงานในการเก็บเกี่ยวผลผลิต ขณะที่ภาคนอกเกษตรกรรมมีการจ้างงานเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะสาขาการขนส่งและการเก็บสินค้า สาขาโรงแรมและภัตตาคารตามการเติบโตของภาคการท่องเที่ยว

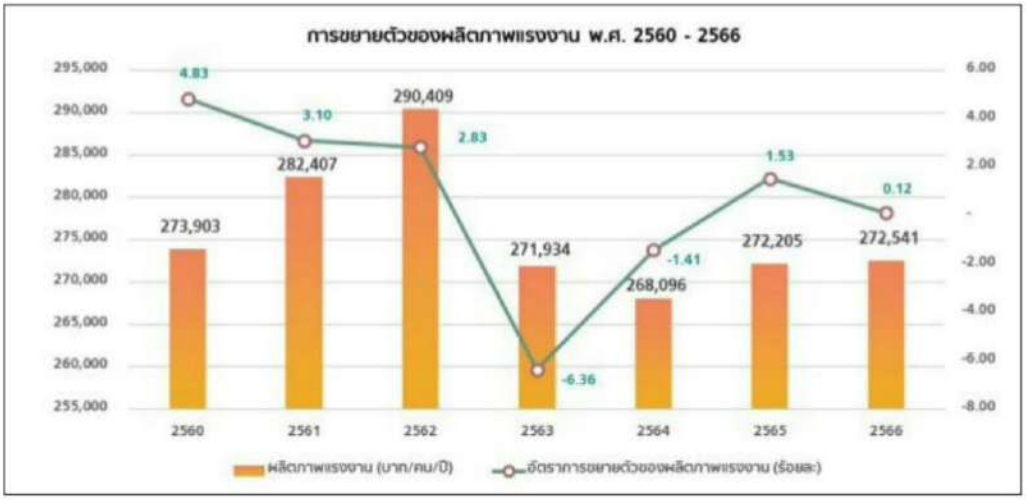

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เป้าหมายที่ 2 : ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2567**	**เพิ่มขึ้น/ลดลง**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา (ร้อยละ)**
1. การลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา พิจารณาจาก				
สัดส่วนมูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนาของประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GERD/GDP)	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) **195,570 ลบ. ต่อ 16,186,633 ลบ. (ร้อยละ 1.21)** (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **201,415 ลบ. ต่อ 17,378,002 ลบ. (ร้อยละ 1.16)**	**สัดส่วนการลงทุนลดลง**	**แย่ลงร้อยละ 4.13** ☹
2. ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ พิจารณาจาก				
อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันโดย IMD ในภาพรวม	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **อันดับที่ 30**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **อันดับที่ 25**	**ดีขึ้น** 5 อันดับ	**ดีขึ้นร้อยละ 16.67** ☺
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **74.54 คะแนน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **72.5 คะแนน**	**ลดลง** 2.04 คะแนน	**แย่ลงร้อยละ 2.74** ☹
- อันดับด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจ	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับ 16	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับ 5	ดีขึ้น 11 อันดับ	
- อันดับด้านประสิทธิภาพภาคธุรกิจ	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับ 23	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับ 20	ดีขึ้น 3 อันดับ	
- อันดับด้านประสิทธิภาพภาครัฐ	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับ 24	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับ 24	คงเดิม	
- อันดับด้านโครงสร้างพื้นฐาน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับ 43	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับ 43	คงเดิม	

* หมายเหตุ : ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 - 2566

เป้าหมายที่ 2 : ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น สะท้อนจาก 2 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. การลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา พิจารณาจากรายงานดัชนีวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมของประเทศไทย จัดทำโดยสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) พบว่า มีค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา 201,415 ล้านบาท ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายภาคเอกชนและภาครัฐ โดยค่าใช้จ่ายภาคเอกชนมีมูลค่า 146,321 ล้านบาท และค่าใช้จ่ายภาครัฐ (รวมรัฐวิสาหกิจ อุดมศึกษา เอกชนไม่ค้ากำไร และอื่น ๆ) มีมูลค่า 55,094 ล้านบาท ทั้งนี้ สัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GERD/GDP) คิดเป็นร้อยละ 1.16 ซึ่งลดลงจากปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ที่มีสัดส่วนร้อยละ 1.21 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลงร้อยละ 4.13

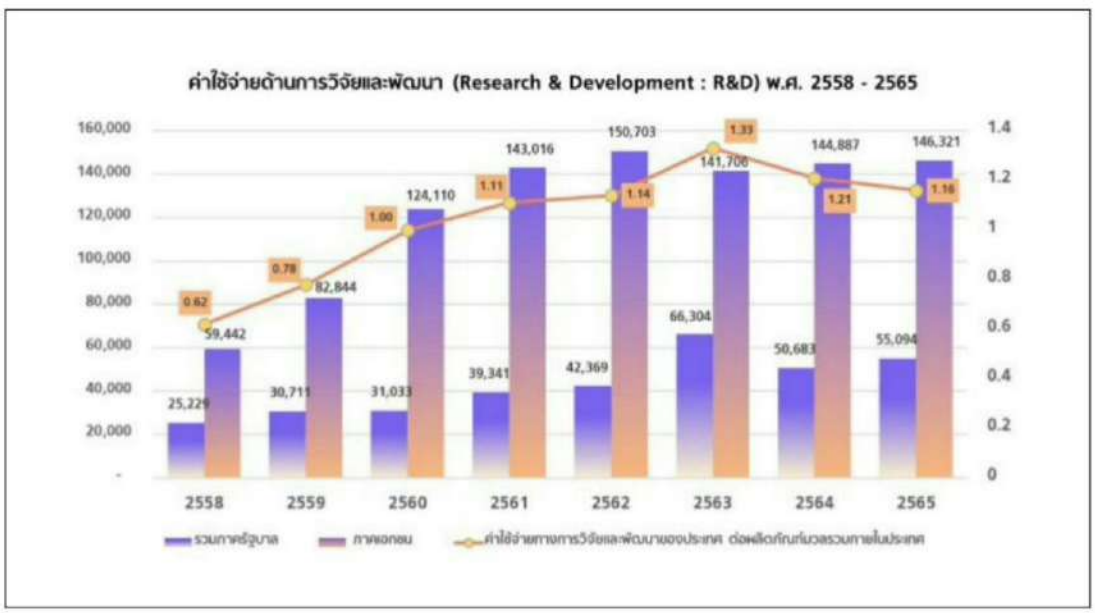

ที่มา : สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ

2. ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย พิจารณาจาก อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่าง ๆ จัดทำโดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยยังคงอยู่ในระดับกลางอยู่อันดับที่ 25 จาก 67 ประเทศ ด้วยคะแนนสุทธิ 72.5 คะแนน ปรับตัวดีขึ้นจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2566) อยู่อันดับที่ 30 คะแนนสุทธิ 74.54 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาของอันดับดีขึ้นร้อยละ 16.67 ในขณะที่คะแนนลดลงร้อยละ 2.74 ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับประเทศอื่น ๆ ส่วนใหญ่ที่ในปีนี้มีภาพรวมคะแนนสุทธิลดลง โดยเมื่อพิจารณาการจัดอันดับในทั้ง 4 ปัจจัยหลัก พบว่า

- **ด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจ**อยู่อันดับ 5 ดีขึ้น 11 อันดับ จากอันดับ 16 ในปีก่อนหน้าเป็นผลมาจากปัจจัยย่อยด้านการค้าระหว่างประเทศ ด้านเศรษฐกิจภายในประเทศปรับตัวดีขึ้น
- **ด้านประสิทธิภาพภาคธุรกิจ**อยู่อันดับ 20 ดีขึ้น 3 อันดับ จากอันดับ 23 ในปีก่อนหน้า เนื่องจากปัจจัยย่อยด้านบริการจัดการ และด้านทัศนคติปรับตัวดีขึ้น อย่างไรก็ตาม ปัจจัยย่อยด้านผลิตภาพและประสิทธิภาพยังคงอยู่อันดับต่ ำอย่างต่อเนื่อง

- **ด้านประสิทธิภาพภาครัฐ**อยู่อันดับ 24 เท่ากับปีก่อนหน้า โดยปัจจัยย่อยที่เกี่ยวกับการบริหารภาครัฐ กฎระเบียบทางธุรกิจ การบริหารด้านสังคมยังคงอยู่อันดับต่ำอย่างต่อเนื่อง สะท้อนให้เห็นถึงประเด็นต่าง ๆ ที่ไม่เอื้ออำนวยให้เกิดการแข่งขันทางธุรกิจ ที่ไทยควรเร่งรัดแก้ปัญหา อาทิ สินบนและคอร์รัปชัน เสถียรภาพทางการเมือง หลักนิติธรรม กฎหมายการแข่งขันทางการค้า
- **ด้านโครงสร้างพื้นฐาน**อยู่อันดับ 43 เท่ากับปีก่อนหน้า โดยปัจจัยย่อยด้านสาธารณะสุขและสิ่งแวดล้อมมีอันดับต่ำที่สุดในกลุ่มปัจจัยย่อยทั้งหมด จากปัญหาสำคัญ อาทิ การขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์ในระบบสาธารณสุข ปัญหาฝุ่นละออง อีกทั้ง ปัจจัยย่อยด้านการศึกษายังมีอันดับต่ำอย่างต่อเนื่อง สาเหตุหนึ่งจากความไม่เพียงพอของบุคลากรทางการศึกษาโดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษา

อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยใน 4 ปัจจัยหลัก พ.ศ. 2563 - 2567

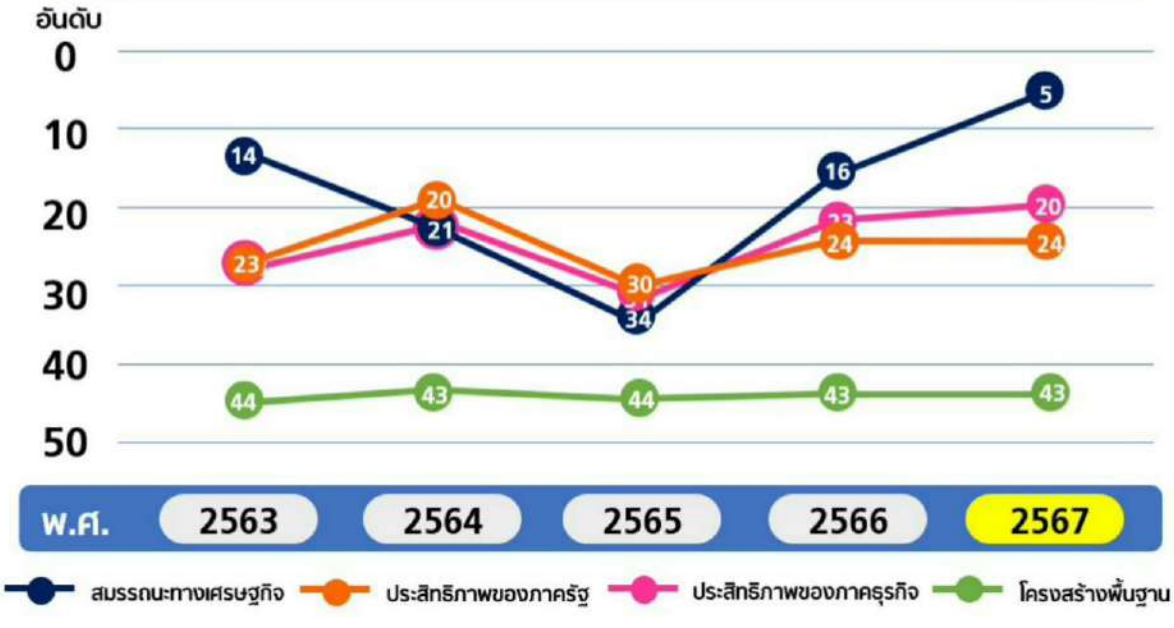

ด้านที่ 03
ยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

"คนไทยมีการพัฒนาการสมวัย ใฝ่เรียนรู้ มีคุณธรรม พร้อมดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21"

การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มี 2 เป้าหมายการพัฒนา ประกอบด้วย

1

คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21

2

สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอด

เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ สามารถสะท้อนได้จากพัฒนา ประกอบด้วย

1

การพัฒนาคุณภาพชีวิต สุขภาวะ ความเป็นอยู่ที่ดีของไทย

2

ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3

การพัฒนาสังคมและครอบครัวไทย

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

การดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ พ.ศ. 2567 พบว่า **การพัฒนาคุณภาพชีวิต สุขภาวะ และความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทยที่ปรับตัวลดลง** จากมิติด้านค่านิยมและคุณธรรมที่ลดลงจากปีก่อนหน้าอยู่ที่ 4.32 มิติด้านสุขภาพ อัตราการตายด้วย 4 โรคไม่ติดต่อเรื้อรังอยู่ที่ 134.40 คนต่อประชากรแสนคน รวมทั้งมีอัตราการฆ่าตัวตายเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าอยู่ที่ 7.94 คนต่อประชากรแสนคน**ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิตลดลง** จากอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศที่อยู่อันดับ 54 ซึ่งคงที่จากปีก่อนหน้า และคะแนนการประเมินผลทางการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ลดลงจากปีก่อนหน้ามีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 34.47 **การพัฒนาสังคมและครอบครัวไทยลดลง** จากดัชนีความก้าวหน้าการพัฒนาคนด้านชีวิตครอบครัวและชุมชนที่ลดลงจากปีก่อนหน้าอยู่ที่ 0.6074 โดยมีรายละเอียดสถานการณ์การพัฒนาของแต่ละเป้าหมาย ดังนี้

เป้าหมายที่ 1 : คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2567**	**เพิ่มขึ้น/ลดลง**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา** (ร้อยละ)
1. การพัฒนาคุณภาพชีวิต สุขภาวะ และความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทย พิจารณาจาก				
1.1 ดัชนีชี้วัดคุณธรรม	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **4.73**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **4.32**	**ลดลง** 0.41	**แย่ลงร้อยละ 8.67** ☹
- พอเพียง	4.59	4.17	ลดลง 0.42	แย่ลงร้อยละ 9.15 ☹
- วินัยรับผิดชอบ	4.61	4.27	ลดลง 0.34	แย่ลงร้อยละ 7.38 ☹
- กตัญญู	5.11	4.64	ลดลง 0.47	แย่ลงร้อยละ 8.91 ☹
- สุจริต	4.60	4.19	ลดลง 0.41	แย่ลงร้อยละ 8.61 ☹
- จิตสาธารณะ	4.76	4.35	ลดลง 0.41	แย่ลงร้อยละ 8.61 ☹
1.2 อัตราการตายด้วย 4 โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (Noncommunicable Diseases: NCDs) ต่อประชากร 100,000 คน	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) **128.10 คน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **134.40 คน**	**เพิ่มขึ้น** 6.31	**แย่ลงร้อยละ 4.92** ☹
- อัตราการตายด้วยโรคเบาหวาน	24.55 คน	25.87 คน	เพิ่มขึ้น 1.32	แย่ลงร้อยละ 5.40 ☹
- อัตราการตายด้วยโรคความดันโลหิตสูง	14.48 คน	15.43 คน	เพิ่มขึ้น 0.95	แย่ลงร้อยละ 6.58 ☹
- อัตราการตายด้วยโรคหัวใจขาดเลือด	33.54 คน	35.07 คน	เพิ่มขึ้น 1.54	แย่ลงร้อยละ 4.59 ☹
- อัตราการตายด้วยโรคหลอดเลือดสมอง	55.53 คน	58.02 คน	เพิ่มขึ้น 2.49	แย่ลงร้อยละ 4.48 ☹
1.3 อัตราการฆ่าตัวตายต่อประชากร 100,000 คน	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **7.09 คน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **7.94 คน**	**เพิ่มขึ้น** 0.85	**แย่ลงร้อยละ 11.99** ☹
1.4 ร้อยละผู้ที่เสี่ยงซึมเศร้าจากการประเมินสุขภาพจิตของคนไทย	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 12.63**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 7.28**	**ลดลง** 5.35	**แย่ลงร้อยละ 42.36** ☹
1.5 ร้อยละผู้ที่มีความเครียดสูงจากการประเมินสุขภาพจิตของคนไทย	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 10.74**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 6.68**	**ลดลง** 4.06	**แย่ลงร้อยละ 37.80** ☹
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต พิจารณาจาก				
2.2 อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษา	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **อันดับ 54**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **อันดับ 54**	-	**คงที่** 😐

2.2 คะแนนเฉลี่ยการประเมินผลทางการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **35.68**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **34.47**	**ลดลง** 1.21	**แย่ลงร้อยละ 3.39** ☹
- วิชาคณิตศาสตร์	24.39	25.38	เพิ่มขึ้น 0.99	ดีขึ้นร้อยละ 4.08 ☹
- วิชาภาษาไทย	52.95	50.73	ลดลง 2.22	แย่ลงร้อยละ 4.19 ☹
- วิชาวิทยาศาสตร์	32.05	31.76	ลดลง 0.29	แย่ลงร้อยละ 0.91 ☹
- วิชาภาษาอังกฤษ	33.32	30.00	ลดลง 3.32	แย่ลงร้อยละ 9.97 ☹

เป้าหมายที่ 1 : คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 สะท้อนจาก 2 ตัวชี้วัด ดังนี

1. การพัฒนาคุณภาพชีวิต สุขภาวะ และความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทย พิจารณาจาก 5 ตัวชี้วัด ได้แก่

1.1 ดัชนีชี้วัดคุณธรรม พิจารณาจากผลสำรวจสถานการณ์คุณธรรมของคนไทย ที่เป็นการจัดเก็บดัชนีชี้วัดคุณธรรม ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ความพอเพียง วินัยรับผิดชอบ กตัญญู สุจริต และจิตสาธารณะ จัดทำโดยศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ที่ 4.32 ลดลงจาก 4.73 ในปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 **ปรับตัวลดลงร้อยละ** 8.67 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีค่าคะแนนที่ลดลง โดยเฉพาะด้านความกตัญญูที่มีการลดลงถึงร้อยละ 9.20 ซึ่งถือเป็นด้านที่ลดลงมากที่สุด อาจมีสาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างครอบครัวจากครอบครัวขยายเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นของคนในครอบครัวลดลงซึ่งอาจส่งผลต่อการถ่ายทอดคุณธรรมด้านความกตัญญู รวมทั้งสื่อออนไลน์มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและค่านิยมของคนไทยโดยเฉพาะในกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่อาจให้ความสำคัญกับปัจจัยทางสังคมหรือวัฒนธรรมแบบใหม่มากกว่าค่านิยมดั้งเดิมสะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลงร้อยละ 4.13

ผลสำรวจดัชนีชี้วัดคุณธรรม พ.ศ. 2567

ที่มา : ผลสำรวจสถานการณ์คุณธรรมของคนไทยปี 2567 จัดทำโดยศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)

1.2 อัตราการตายด้วย 4 โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (Noncommunicable Diseases: NCDs) ต่อประชากร 100,000 คน ได้แก่ โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจขาดเลือด และโรคหลอดเลือดสมอง ตามข้อมูลสถิติการตาย/ป่วยโรคไม่ติดต่อ จัดทำโดยกรมควบคุมโรค สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ.2565) พบว่า มีอัตราการตายด้วย 4 โรค NCDs อยู่ที่ 134.40 คนต่อประชากรแสนคน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ที่มีอัตราการตายอยู่ที่ 128.10 คนต่อประชากรแสนคน สะท้อนถึงสถานการณ์ในภาพรวมที่แย่ลง ร้อยละ 4.92 ทั้งนี้ อัตราการตายด้วยโรค NCDs ที่เพิ่มขึ้น ส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากพฤติกรรมเสี่ยงในการบริโภคและการใช้ชีวิตประจำวัน อาทิ การทานอาหารรสหวาน การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ การออกกำลังกายที่ไม่เพียงพอ ดังนั้นหากมีการป้องกันด้วยวิธีการ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจะช่วยลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรคได้ ซึ่งจะส่งผลให้มีสุขภาพที่ดีขึ้น และมีความพร้อมทางด้านร่างกายที่จะสามารถพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มที่

ที่มา : ข้อมูลอัตราการตายด้วย 4 โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง จัดทำโดยกรมควบคุมโรค

1.3 อัตราการฆ่าตัวตายต่อประชากร 100,000 คน จากรายงานสถานการณ์การฆ่าตัวตายในประเทศไทย จัดทำโดยศูนย์เฝ้าระวังการฆ่าตัวตาย กรมสุขภาพจิต สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่าคนไทยมีอัตราการฆ่าตัวตายอยู่ที่ 7.94 คนต่อประชากรแสนคน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่ 7.09 คนต่อประชากรแสนคน มีสถานการณ์**แย่ลง ร้อยละ** 11.99 ทั้งนี้ การฆ่าตัวตายเกิดขึ้นได้จากหลายเหตุปัจจัย โดยส่วนใหญ่ผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายมักจะมีความเปราะบางหรือมีปัจจัยเสี่ยงอยู่ก่อน อาทิ การป่วยสุขภาพจิต การป่วยด้วยโรคทางกาย ด้วยเหตุปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้บุคคลมีความแข็งแรงทางด้านจิตใจที่ลดลง ทำให้ไม่สามารถดึงศักยภาพที่มีอยู่มาใช้ได้อย่างเต็มที่ และสูญเสียแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองนำมาซึ่งการสูญเสียชีวิตของประชากรในประเทศ

1.4 ร้อยละผู้ที่เสี่ยงซึมเศร้าจากการประเมินสุขภาพจิตของคนไทย เมื่อพิจารณา**ข้อมูลการประเมินสุขภาพจิตของคนไทย** (Mental Health Check In : MHCI) จัดเก็บข้อมูลโดยกรมสุขภาพจิต (ข้อมูลพ.ศ. 2567) พบว่า มีผู้เข้ารับการประเมินสุขภาพจิตจำนวน 1,015,002 คน ซึ่งเป็นผู้ที่เสี่ยงซึมเศร้า ร้อยละ7.28 ลดลงจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่ร้อยละ 12.63 สะท้อนถึงสถานการณ์ปรับตัว**ดีขึ้นร้อยละ** 42.36

1.5 ร้อยละผู้ที่มีความเครียดสูงจากการประเมินสุขภาพจิตของคนไทย (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีผู้ที่มีความเครียดสูงอยู่ที่ร้อยละ 6.68 ลดลงจาก พ.ศ. 2566 ที่ร้อยละ 10.74 สะท้อนถึงสถานการณ์ปรับตัว**ดีขึ้นร้อยละ** 37.80 ถึงแม้ว่าสถานการณ์สุขภาพจิตของคนไทยในภาพรวมดีขึ้น แต่การทำให้คนไทยมีสุขภาพจิตที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องในสภาวะสังคมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลายังเป็นเรื่องที่ควรให้ความสำคัญ ทั้งนี้ จากรายงานสุขภาพคนไทย พ.ศ. 2567 ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) พบว่าภาวะความเครียดเป็นหนึ่งในสาเหตุสำคัญที่ไม่เพียงส่งผลกระทบทางจิตใจ แต่ยังส่งผลร่างกาย โดยเมื่อมี ความเครียดสะสมเป็นเวลานานอาจนำไปสู่การแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การใช้สารเสพติด และการฆ่าตัวตาย ซึ่งจะส่งผลกระทบทั้งในเชิงสังคม เศรษฐกิจ ไปจนถึงระดับประเทศที่มีผลิตภาพของทรัพยากรมนุษย์ที่ลดลง

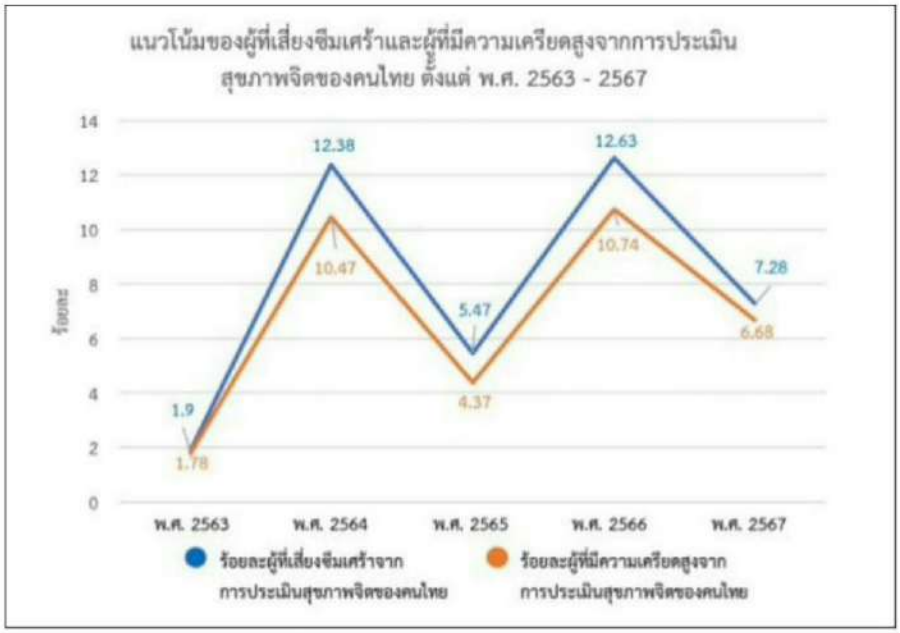

ที่มา : ข้อมูลการประเมินสุขภาพจิตคนไทย พ.ศ. 2563 – 2567 จัดทำโดยกรมสุขภาพจิต

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

2.1 อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษา ตามรายงาน IMD World Competitiveness Yearbook 2024 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 54 **คงที่**จากสถานการณ์ปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2566) อย่างไรก็ตาม มีตัวชี้วัดด้านการศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงอันดับอย่างชัดเจน อาทิ (1) ค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาของทั้งประเทศต่อ GDP อยู่ในอันดับ 32 ดีขึ้นจากอันดับ 51 (2) อัตราส่วนประชากรที่สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษา อยู่ในอันดับ 44 ดีขึ้นจากอันดับ 46 (3) การจัดการศึกษาสาขาบริหารจัดการตอบโจทย์ความต้องการของภาคธุรกิจ (ข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นผู้บริหาร) อยู่ในอันดับ 32 แย่ลงจากอันดับ 19 และ (4) ทักษะทางภาษาตอบโจทย์ความต้องการของภาคธุรกิจ อยู่ในอันดับ 54 แย่ลงจากอันดับ 47 ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในอาเซียนพบว่าประเทศไทยยังตามหลังประเทศสิงคโปร์ที่มีอันดับดีที่สุดในภูมิภาค ที่อยู่อันดับ 3 และมาเลเซียที่อยู่อันดับ 44 จากข้อมูลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่ามีการลงทุนด้านการศึกษามากขึ้น ในขณะที่การจัดการด้านการศึกษาและทักษะทางภาษาที่จำเป็นต่อภาคธุรกิจและความต้องการของตลาดแรงงานปรับตัวแย่ลงจากปีก่อนหน้า

อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษา
เปรียบเทียบกับประเทศในอาเซียน

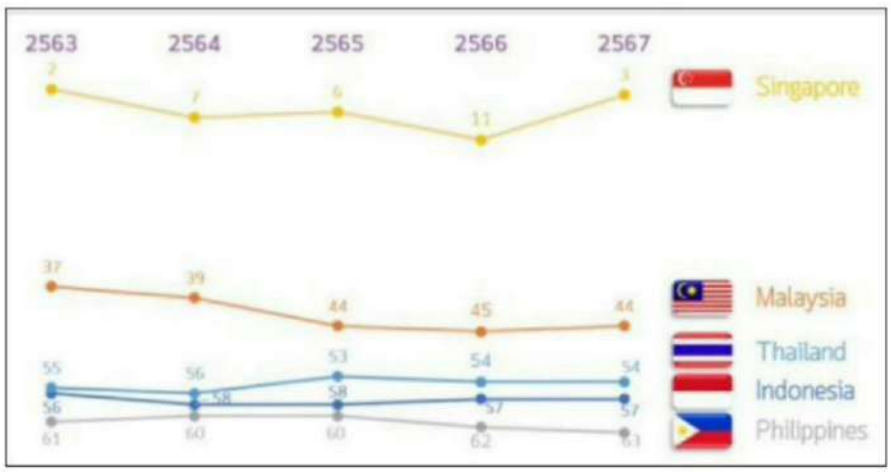

ที่มา : รายงาน IMD World Competitiveness Yearbook 2024

2.1 คะแนนการประเมินผลทางการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นการประเมินมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำโดย สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า คะแนนเฉลี่ยการทดสอบ O-NET ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ที่ร้อยละ 34.47 ลดลงจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 35.68 มีสถานการณ์**แย่ลงร้อยละ** 3.39 โดยในช่วง พ.ศ. 2561 - 2566 วิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดและคงที่เมื่อเทียบกับวิชาอื่น ๆ ขณะที่วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้คะแนนโดยรวมแสดงถึงประสิทธิภาพของการศึกษา คุณภาพการเรียนการสอนจากครูผู้สอนที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ รวมถึงทักษะด้านภาษา ทั้งการอ่าน การเขียน การฟัง และการพูด ที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

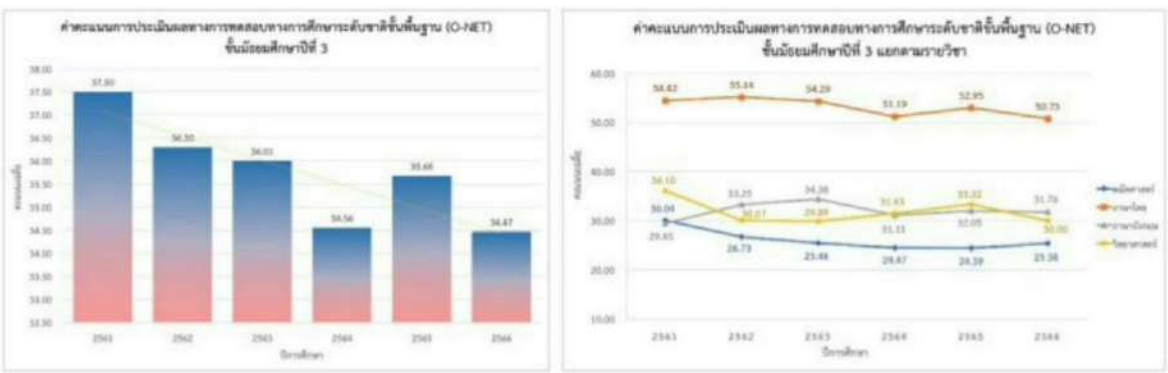

ที่มา : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

เป้าหมายที่ 2 : สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาตนตลอดช่วงชีวิตง				
ตัวชี้วัด	สถานการณ์ปีก่อนหน้า	สถานการณ์ พ.ศ. 2567	เพิ่มขึ้น/ลดลง	อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา (ร้อยละ)
การพัฒนาสังคมและครอบครัวไทย				
ความก้าวหน้าการพัฒนาคนด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **0.6437**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **0.6074**	ลดลง 0.04	**แย่ลงร้อยละ 5.64** ☹

เป้าหมายที่ 2 : สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาตนตลอดช่วงชีวิต สะท้อนจากสถานการณ์**ความก้าวหน้าการพัฒนาคนด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน** โดยพิจารณาจากดัชนี**ความก้าวหน้าการพัฒนาคนด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน** ตามรายงานดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2566 จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า ความก้าวหน้าการพัฒนาคนด้านชีวิตครอบครัวและชุมชนมีค่าคะแนน 0.6074 มีแนวโน้มลดลงจาก 0.6437 ในปีก่อนหน้า (ข้อมูลพ.ศ. 2565) โดยมีสถานการณ์**แย่ลงร้อยละ** 5.64 เป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ใน พ.ศ. 2566 อยู่ที่ 2.65 รายต่อประชากรกลุ่มอายุพันคน และการแจ้งความคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ เพิ่มขึ้นเป็น 118.34 รายต่อประชากรแสนคน รวมถึงการย้ายถิ่นไปยังพื้นที่ที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจของสมาชิกในครัวเรือนเพื่อประกอบอาชีพ ทำให้ผู้สูงอายุที่อยู่ตามลำพังเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 7.48 ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่ต้องการการพึ่งพิงและการดูแลจากครอบครัวและส่งผลให้เกิดครัวเรือนข้ามรุ่น (Skipped-Generation Family) ที่เด็กไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ นำไปสู่ปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว การเลี้ยงดู พัฒนาการ รวมถึงคุณภาพชีวิตของเด็ก จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นได้ว่าพื้นฐานทางด้านครอบครัว และสภาพสังคมมีบทบาทสำคัญที่จะเตรียมความพร้อมให้ทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขช่วยเสริมสร้างทักษะทางสังคมผ่านการเรียนรู้จากการปฏิสัมพันธ์กับผู้คนรอบข้าง ถ่ายทอดและสร้างวัฒนธรรมที่ดีนำไปสู่การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคน

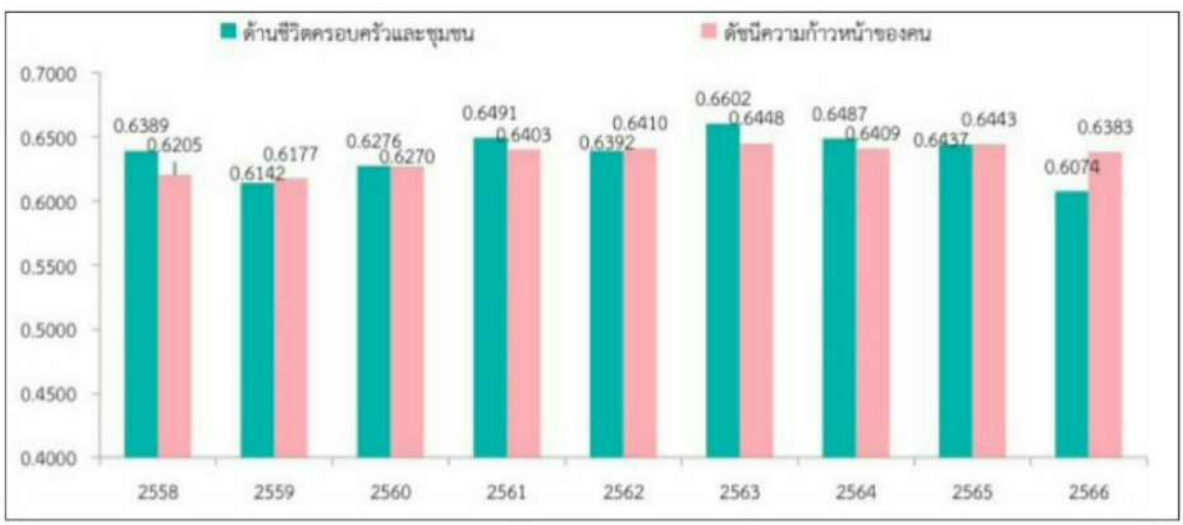

ที่มา : รายงานดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2566 สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ด้านที่ 04
ยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

"สังคมแห่งโอกาสและความเสมอภาคในทุกมิติ ทุกภาคีมีส่วนร่วมในการพัฒนา มุ่งหน้ากระจายความเจริญ"

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มี 3 เป้าหมายการพัฒนา ได้แก่

1. สร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ
2. กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ
3. เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง เพื่อสร้างสังคมคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มี 4 ตัวชี้วัด ได้แก่

1. ความแตกต่างของรายได้และการเข้าถึงบริการภาครัฐระหว่างกลุ่มประชากร
2. ความก้าวหน้าของการพัฒนาคน
3. ความก้าวหน้าในการพัฒนาจังหวัดในการเป็นศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี
4. คุณภาพชีวิตของประชากรสูงอายุ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

การดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม พ.ศ. 2567 พบว่า **การสร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติเพิ่มขึ้น** จากค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคที่อยู่ที่ 0.335 ลดลงจากปีก่อนหน้าที่มีค่าอยู่ที่ 0.343 และสัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของประชากรจำแนกตามกลุ่มประชากรตามระดับรายจ่ายที่อยู่ที่ 7.79 เท่า ลดลงจากปีก่อนหน้าที่มีสัดส่วนอยู่ที่ 8.61 เท่า **การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับลดลง** จากดัชนีความก้าวหน้าของคนที่มีค่าอยู่ที่ 0.6383 ลดลงจากปีก่อนหน้าที่มีค่าดัชนีอยู่ที่ 0.6443 **การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการพึ่งตนเองและการจัดการตนเองเพื่อนสร้างสังคมคุณภาพลดลง** จากดัชนีความก้าวหน้าของคนด้านการมีส่วนร่วมที่มีค่าอยู่ที่ 0.5285 ลดลงจากปีก่อนหน้าที่มีค่าอยู่ที่ 0.5371 และด้านชีวิตครอบครัวและชุมชนที่มีค่าอยู่ที่ 0.6074 ลดลงจากปีก่อนหน้าที่มีค่าอยู่ที่ 0.6437 รวมถึงดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มผู้สูงอายุที่มีค่าอยู่ที่ 0.0072 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีค่าดัชนี 0.0024 โดยมีรายละเอียดสถานการณ์การพัฒนาของแต่ละเป้าหมาย ดังนี้

เป้าหมายที่ 1 : สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2567**	**เพิ่มขึ้น/ลดลง**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา** (ร้อยละ)
ความแตกต่างของรายได้และการเข้าถึงบริการภาครัฐระหว่างกลุ่มประชากร พิจารณาจาก				
1. ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค* (Gini Coefficient) ด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **0.343**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **0.335**	**ลดลง** 0.008	**ดีขึ้นร้อยละ 2.33** ☺
- ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายจ่ายของประชากรในเขตเทศบาล	**0.333**	0.327	**ลดลง** 0.006	**ดีขึ้นร้อยละ 1.80** ☺
- ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายจ่ายของประชากรนอกเขตเทศบาล	**0.325**	0.308	**ลดลง** 0.017	**ดีขึ้นร้อยละ 5.23** ☺
2. สัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของประชากรจำแนกตามกลุ่มประชากรตามระดับรายจ่าย**	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **8.61 เท่า**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **7.79 เท่า**	**ลดลง** 0.008	**ดีขึ้นร้อยละ 9.52** ☺
- ส่วนแบ่งรายจ่ายของกลุ่มที่มีรายจ่าย สูงสุด (Decile 10) (ร้อยละ)	**ร้อยละ 26.40**	**ร้อยละ 26.03**	**ลดลง** 0.37	**ดีขึ้นร้อยละ 1.40** ☺
- ส่วนแบ่งรายจ่ายของกลุ่มที่มีรายจ่าย ต่ำสุด (Decile 1) (ร้อยละ)	**ร้อยละ 3.20**	**ร้อยละ 3.34**	**เพิ่มขึ้น** 0.14	**ดีขึ้นร้อยละ 4.38** ☺

หมายเหตุ : * ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค มีค่าน้อยสะท้อนสถานการณ์ดีขึ้น
** สัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของประชากรจำแนกตามกลุ่มประชากรตามระดับรายจ่าย มีค่าน้อยสะท้อนสถานการณ์ดีขึ้น

เป้าหมายที่ 1 : สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ สะท้อนได้จาก**ความแตกต่างของรายได้และการเข้าถึงบริการภาครัฐระหว่างกลุ่มประชากร** พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

1. สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค ตามรายงานวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายจ่ายอยู่ที่ 0.335 ลดลงจาก 0.343 ของปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2565) คิดเป็นสถานการณ์การพัฒนาที่**ปรับตัวดีขึ้นร้อยละ** 2.33 และเมื่อพิจารณาความเหลื่อมล้ำด้านรายจ่ายของประชากรจำแนกตามเขตการปกครอง พบว่าทั้งในเขตและนอกเขตเทศบาลมีแนวโน้มความเหลื่อมล้ำด้านรายจ่ายลดลง โดยในเขตเทศบาลอยู่ที่ 0.327 ลดลงจาก 0.333 คิดเป็นปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 1.80 ขณะที่นอกเขตเทศบาลอยู่ที่ 0.308 ลดลงจาก 0.325 คิดเป็นปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 5.23 สะท้อนให้เห็นความรุนแรงของปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านรายจ่ายในเขตเทศบาลที่ยังคงสูงกว่านอกเขตเทศบาล

ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายจ่าย จำแนกตามเขตการปกครอง พ.ศ. 2531 - 2566

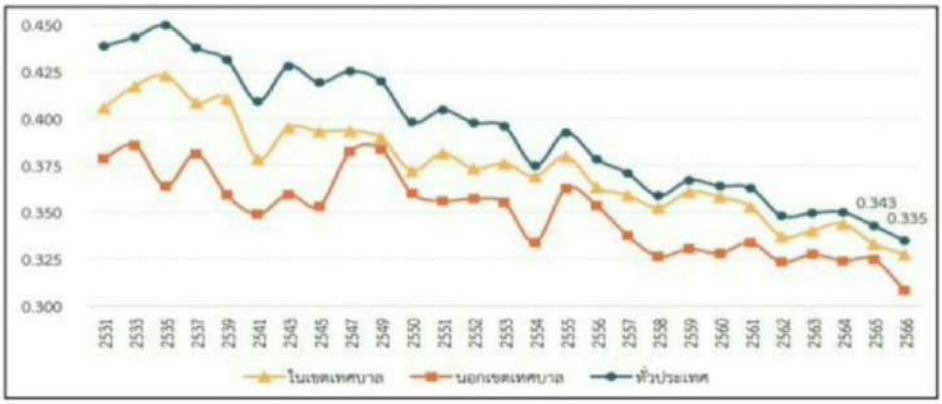

ที่มา : รายงานวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย พ.ศ. 2566 จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2. สัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของประชากรจำแนกตามกลุ่มประชากรตามระดับรายจ่าย ตามรายงานวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า ช่องว่างรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของกลุ่มประชากรตามระดับรายจ่ายอยู่ที่ 7.79 เท่า ลดลงจาก 8.61 เท่า ของปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2565) คิดเป็นปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 9.52 อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าสถานการณ์โดยรวมจะดีขึ้น แต่ความเหลื่อมล้ำด้านรายจ่ายยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญ โดยส่วนแบ่งรายจ่ายของกลุ่มที่มีรายจ่ายสูงสุด (Decile 10) มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องอยู่ที่ร้อยละ 26.03 ลดลงจากร้อยละ 26.40 คิดเป็นปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 1.40 ขณะที่ส่วนแบ่งรายจ่ายของกลุ่มที่มีรายจ่ายต่ำสุด (Decile 1) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอยู่ที่ร้อยละ 3.34 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 3.20 คิดเป็นปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 4.38 ซึ่งแม้กลุ่มประชากรที่มีรายจ่ายต่ำสุดจะมีส่วนแบ่งการใช้จ่ายรวมเพิ่มขึ้น แต่ยังต้องเผชิญกับข้อจำกัดทางรายจ่ายที่ส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปยังสินค้าจำเป็นเพื่อการยังชีพเป็นหลัก อาทิ อาหารและเครื่องดื่ม ในขณะที่กลุ่มประชากรที่มีรายได้สูงสุดกลับใช้จ่ายเงินส่วนใหญ่ไปกับสินค้าและบริการอื่นที่ไม่ใช่ปัจจัยพื้นฐาน อาทิ การครอบครองและการบำรุงรักษา ยานพาหนะ เทคโนโลยีสื่อสารที่ทันสมัย การท่องเที่ยว การบริการสุขภาพเอกชนที่สะดวกรวดเร็ว การศึกษาขั้นสูง **สะท้อนให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงคุณภาพชีวิตที่ดี การเข้าถึงระบบขนส่งที่มีคุณภาพการบริการสุขภาพที่ทันท่วงที รวมถึงโอกาสในการศึกษาเล่าเรียน ซึ่งในระยะยาวอาจส่งผลต่อสุขภาพและโอกาสในการก้าวหน้าในหน้าที่การงาน**

สัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของประชากรจำแนกตามกลุ่มประชากรตามระดับรายจ่ายร้อยละ 10 (Decile by expenditure) พ.ศ. 2537 - 2566

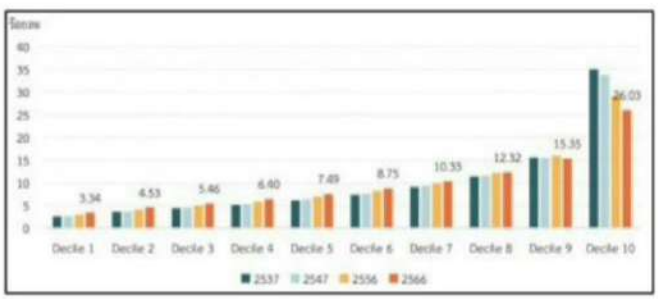

โครงสร้างค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค จำแนกเป็น 10 กลุ่ม ตามระดับรายจ่าย (Decile by expenditure) พ.ศ. 2566

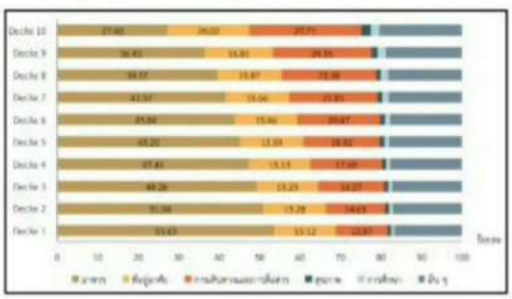

ที่มา : รายงานวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย พ.ศ. 2566 จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เป้าหมายที่ 2 : กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2567**	**เพิ่มขึ้น/ลดลง**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา (ร้อยละ)**
ความก้าวหน้าในการพัฒนาจังหวัดในการเป็นศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี พิจารณาจาก				
ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index: HAI)	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **0.6443**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **0.6383**	**ลดลง** 0.006	**แย่ลงร้อยละ 0.93** ☹
- จังหวัดที่มีค่าดัชนีความก้าวหน้าของคนต่ำกว่าค่าดัชนีในภาพรวมของประเทศ*	**44 จังหวัด**	**43 จังหวัด**	**ลดลง** 1 จังหวัด	**ดีขึ้นร้อยละ 2.27** ☺
- ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายจ่ายของประชากรนอกเขตเทศบาล	**33 จังหวัด**	**34 จังหวัด**	**เพิ่มขึ้น** 1 จังหวัด	**ดีขึ้นร้อยละ 3.03** ☺

หมายเหตุ : * จังหวัดที่มีค่าดัชนีความก้าวหน้าของคนต่ำกว่าค่าดัชนีในภาพรวมของประเทศ มีค่าน้อยสะท้อนสถานการณ์ดีขึ้น

เป้าหมายที่ 2 : กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ สะท้อนจาก**ความก้าวหน้าในการพัฒนาจังหวัดในการเป็นศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจสังคม และเทคโนโลยี** พิจารณาจาก**ดัชนีความก้าวหน้าของคนในภาพรวมและระดับจังหวัด** จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า ดัชนีความก้าวหน้าของคนในภาพรวมของประเทศ อยู่ที่ 0.6383 ลดลงจาก 0.6443 จากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2565) คิดเป็น**ปรับตัวแย่ลงร้อยละ 0.93** และเมื่อพิจารณาสถานการณ์ความก้าวหน้าของคนรายด้าน พบว่า มีการปรับตัวลดลงจากดัชนีย่อยของการพัฒนาคนใน 5 ด้าน จาก 8 ด้าน ได้แก่ **ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม**ที่มีการเพิ่มขึ้นของอัตราการร้องเรียนปัญหามลพิษ **ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน**ที่มีการเพิ่มขึ้นของปัญหาสังคมเกี่ยวกับคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ **ด้านสุขภาพ**ที่มีการเพิ่มขึ้นของประชากรที่พิการ **ด้านการมีส่วนร่วม**ที่มีอัตราส่วนครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรในท้องถิ่นลดลง และด้านการศึกษาที่มีการปรับตัวลดลงของอัตราส่วนเด็ก 0 - 5 ปี ที่มีพัฒนาการสมวัย ทั้งนี้ เมื่อพิจารณา**ดัชนีความก้าวหน้าของคนรายจังหวัด** พบว่า จังหวัดส่วนใหญ่ของไทยมี**ระดับการพัฒนาของคนต่ำกว่าค่าดัชนีความก้าวหน้าของคนระดับประเทศ** จำนวน 43 จังหวัด จาก 77 จังหวัด หรือคิดเป็นร้อยละ 55.84 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีจำนวน 44 จังหวัด คิดเป็น**ปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 2.27** ซึ่งจังหวัดเหล่านี้กระจายตัวอยู่ทั่วทุกภาคของไทยโดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในขณะที่**จังหวัดที่มีค่าดัชนีความก้าวหน้าของคนสูงกว่าค่าดัชนีความก้าวหน้าของคนระดับประเทศ** มีจำนวน 34 จังหวัดจาก 77 จังหวัด หรือคิดเป็นร้อยละ 44.16 ลดลงจากปีก่อนหน้าที่มีจำนวน 33 จังหวัด คิดเป็นปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 3.03 โดยส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในภาคกลางและภาคตะวันออกซึ่งเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของประเทศที่มีการเติบโตของภาคอุตสาหกรรมและบริการ โดยรูปแบบการกระจุกตัวของจังหวัดที่มีระดับการพัฒนาคนสูงกว่าค่าดัชนีความก้าวหน้าของคนในระดับประเทศสะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างและความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาคนอย่างชัดเจน

การแบ่งกลุ่มจังหวัดตามระดับดัชนีความก้าวหน้าของคน

ที่มา : รายงานดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2566 จัดทำโดย สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

เป้าหมายที่ 3 : เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง เพื่อสร้างสังคมคุณภาพ				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2567**	**เพิ่มขึ้น/ลดลง**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของ สถานการณ์การพัฒนา (ร้อยละ)**
1. ความก้าวหน้าในการพัฒนาจังหวัดในการเป็นศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี พิจารณาจาก				
ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index: HAI)	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **0.6443**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **0.6383**	**ลดลง** 0.006	**แย่ลงร้อยละ 0.93** ☹
- ด้านการมีส่วนร่วม	**0.5371**	**0.5285**	**ลดลง** 0.0086	**แย่ลงร้อยละ 1.60** ☹
- ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน	**0.6437**	**0.6074**	**ลดลง** 0.0363	**แย่ลงร้อยละ 5.64** ☹
2. คุณภาพชีวิตของประชากรสูงอายุ พิจารณาจาก				
ดัชนีความยากจนหลายมิติ (Multidimensional Poverty Index : MPI) ของกลุ่มผู้สูงอายุ *	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **0.0024**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **0.0072**	**เพิ่มขึ้น** 0.0048	**แย่ลงร้อยละ 2.00** ☹

หมายเหตุ : * ดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มผู้สูงอายุ มีค่าน้อยสะท้อนสถานการณ์ดีขึ้น

เป้าหมายที่ 3 : เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการพึ่งตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

1. ความก้าวหน้าในการพัฒนาจังหวัดในการเป็นศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี พิจารณาจาก**ดัชนีความก้าวหน้าของคนในด้านการมีส่วนร่วม** ตามรายงานดัชนีความก้าวหน้าของคน จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า **ดัชนีความก้าวหน้าของคนด้านการมีส่วนร่วม** อยู่ที่ 0.5285 ลดลงจาก 0.5371 ของปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2565) คิดเป็น**ปรับตัวลดลงร้อยละ1.60** สะท้อนให้เห็นทิศทางการพัฒนาคนด้านชีวิตครอบครัว และชุมชนในระดับจังหวัดมีการปรับตัวลดลง เนื่องจากการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนไปในปัจจุบันที่อาศัยเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารผ่านระบบออนไลน์มากขึ้นโดยไม่ต้องมีการรวมกลุ่ม ตลอดจนครัวเรือนบางส่วนสามารถแก้ไขปัญหาและพึ่งพาตนเองได้โดยไม่ต้องได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐซึ่งถือเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง นอกจากนี้ **มิติด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน**มีแนวโน้มลดลงอยู่ที่ 0.6074 ลดลงจาก 0.6437 คิดเป็น**ลดลงร้อยละ 5.64** เนื่องจากเด็กและเยาวชนเข้าสู่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเพิ่มขึ้น เช่นเดียวกับคดีชีวิตร่างกายและเพศและคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ ขณะเดียวกัน รูปแบบครอบครัวและสังคมที่เปลี่ยนไปก็ส่งผลให้ผู้สูงอายุที่อยู่ตามลำพัง และครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเดี่ยวมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น

ความก้าวหน้าของคนด้านการมีส่วนร่วม ปี 2558 - 2566

ที่มา : รายงานดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2566 จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

ความก้าวหน้าของคนด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน ปี 2558 - 2566

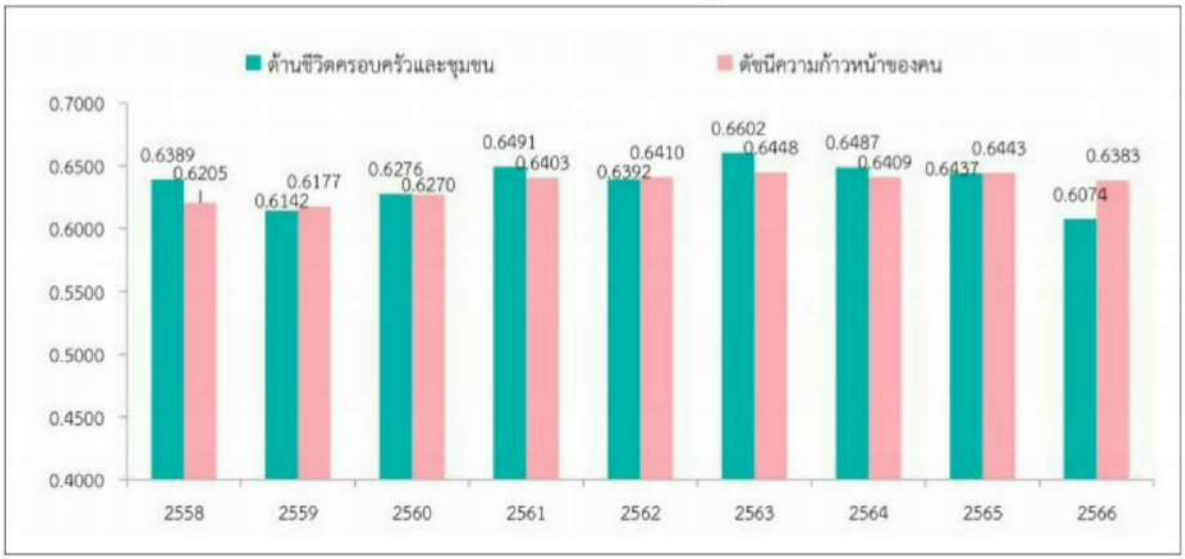

ที่มา : รายงานดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2566 จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

2. คุณภาพชีวิตของประชากรสูงอายุ พิจารณาจาก**ดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มผู้สูงอายุ** ประกอบด้วย 5 มิติหลัก ได้แก่ (1) มิติด้านสุขภาพ (2) มิติด้านความเป็นอยู่ (3) มิติด้านการศึกษา (4) มิติด้านรายได้ และ (5) มิติด้านการเข้าถึงบริการรัฐ ประมวลผลจากระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า โดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ผู้สูงอายุที่ยากจนหลายมิติมี จำนวน 651,827 คน จากผู้สูงอายุที่ได้รับการสำรวจ 8.7 ล้านคน โดยมีค่าดัชนี MPI ของกลุ่มผู้สูงอายุ อยู่ที่ 0.0072 เพิ่มขึ้นจากที่มีค่าดัชนี 0.0024 ในปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2566) จากผู้สูงอายุที่ยากจนหลายมิติ จำนวน 168,042 คน จากผู้สูงอายุที่ได้รับการสำรวจ 8.8 ล้านคน **คิดเป็นการแย่ลงร้อยละ 200** อย่างไรก็ตามการแก้ปัญหาความยากจนในทุกมิติอาจต้องอาศัยความร่วมมือของภาครัฐในการสร้างระบบการจัดการตนเองที่เข้มแข็งในระดับชุมชนที่จะทำให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ พร้อมทั้งยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุอย่างยั่งยืนนำไปสู่การสร้างสังคมคุณภาพที่ทุกคนโดยเฉพาะผู้สูงอายุได้อย่างเท่าเทียม

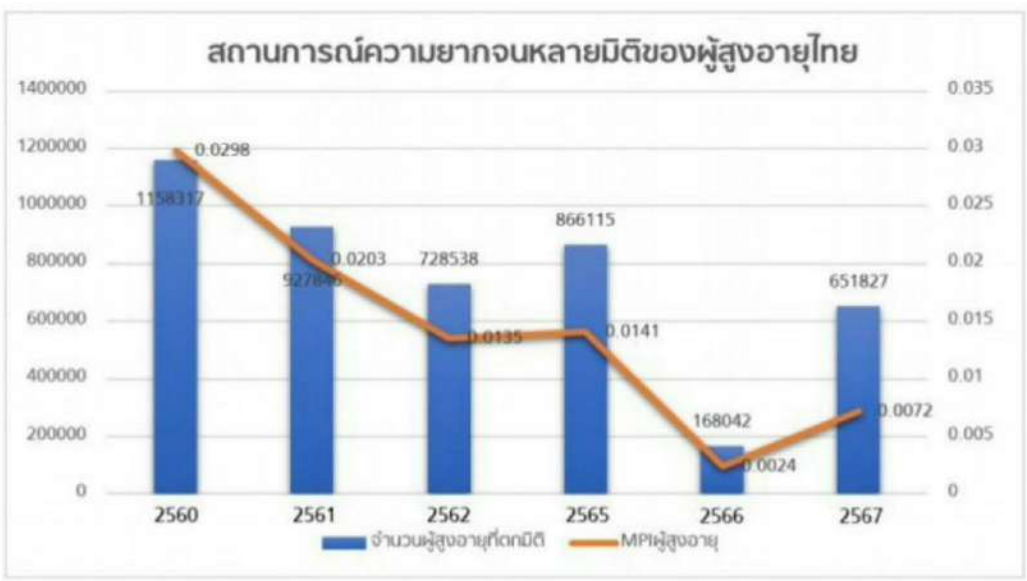

ที่มา : ประมวลผลจากระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
หมายเหตุ : ไม่มีการรายงานข้อมูลใน พ.ศ. 2563 และ พ.ศ. 2564 เนื่องจากเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19

ด้านที่ 05
ยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

"การผลิตและบริโภคที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมพร้อมสร้างสมดุลให้เกิดการพัฒนาและเติบโตอย่างยั่งยืน"

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มี 4 เป้าหมายการพัฒนา ประกอบด้วย

1. อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน
2. ฟื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบ จากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ
3. ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโต บนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ
4. ยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาล

เป้าหมายการพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สามารถสะท้อนได้จาก

1. พื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
2. สภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรมได้รับการฟื้นฟู
3. ปริมาณก๊าซเรือนกระจก มูลค่าเศรษฐกิจฐานชีวภาพ
4. การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

การดำเนินการของ**ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม** พ.ศ. 2567 พบว่า**การอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมให้คนรุ่นต่อไปใช้ได้อย่างยั่งยืน**แย่ลงจากสัดส่วนพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลดลง 0.39 ล้านไร่ (ร้อยละ 0.12) **การฟื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศภาพรวม**แย่ลง เนื่องจากคุณภาพอากาศมีปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 เพิ่มขึ้น 17 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร และฝุ่นละออง PM10 เพิ่มขึ้น 8 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร การจัดการขยะมูลฝอยของประเทศมีปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้น 1.25 ล้านตัน และปริมาณของเสียอันตรายเพิ่มขึ้น 4 ,240 ตันแต่คุณภาพน้ำผิวดินและคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง**ดีขึ้น** **การใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของประเทศภาพรวม**แย่ลง เนื่องจากปริมาณการใช้พลังงานต่อหัวประชากร เพิ่มขึ้น 2.42 กิโลจูลต่อหัวประชากร และร้อยละของส่วนแบ่งการใช้พลังงานหมุนเวียนต่อโครงสร้างการใช้พลังงานทั้งหมดของประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.03 แต่ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อหัวประชากรของไทย**ดีขึ้น** โดยลดลง 0.33 คาร์บอนไดออกไซด์ต่อหัวประชากร **การยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมบนหลักของการมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาลภาพรวม**ดีขึ้น สมาชิกเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทสม.) เพิ่มขึ้น 7,758 คน และองค์กรนอกภาครัฐ (NGO และเอกชน) มีจำนวนเพิ่มขึ้น 3 องค์กร

แต่อันดับมหาวิทยาลัยเฉพาะสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมระดับโลก**แย่ลง** ลดลง 117 อันดับและระดับประเทศ ลดลง 50 อันดับอย่างไรก็ตาม ยังจำเป็นต้องให้ความสำคัญอย่างเร่งด่วนในหลายประเด็น อาทิ **การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ**ซึ่งยังมีอุปสรรคในเรื่องของความเข้มข้นของก๊าซเรือนกระจกในชั้นบรรยากาศที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องซึ่งส่งผลให้สภาพอากาศแปรปรวนรุนแรงมากขึ้นทำให้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติที่มีความถี่และรุนแรงมากขึ้น อาทิ อุทกภัย ภัยแล้ง วาตภัย อัคคีภัย **ปัญหามลพิษทางอากาศ**ซึ่งมีสาเหตุมาจากแหล่งกำเนิดทั้งในประเทศ และหมอกควันข้ามแดน **การเร่งฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**เนื่องจากสัดส่วนของพื้นที่ป่าธรรมชาติ มีจำนวนลดลงส่งผลต่อการขับเคลื่อนตามเป้าหมายในประเด็นการเพิ่มพื้นที่สีเขียวและป่าไม้ **ปัญหาการกัดเซาะของชายฝั่งและการเกิดปะการังฟอกขาว ประสิทธิภาพของการจัดการขยะอย่างถูกวิธี** รวมทั้ง**การผลักดันให้เกิดการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**ของทุกภาคส่วนทั้งในประเทศ และระหว่างประเทศผ่านการจัดกิจกรรมเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อปรับเปลี่ยนให้เกิดพฤติกรรมเป็นพลเมืองสิ่งแวดล้อม เพื่อมุ่งสู่การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนในทุกมิติ

เป้าหมายที่ 1 : การอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2567**	**เพิ่มขึ้น/ลดลง**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา** (ร้อยละ)
1. พื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พิจารณาจาก				
สัดส่วนพื้นที่สีเขียวธรรมชาติของประเทศ	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **พื้นที่สีเขียวฯ ร้อยละ 31.59 (102.21 ล้านไร่ ต่อพื้นที่ทั้งประเทศ 323.53 ล้านไร่)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **พื้นที่สีเขียวฯ ร้อยละ 31.47 (101.82 ล้านไร่ ต่อพื้นที่ทั้งประเทศ 323.53 ล้านไร่)**	**ลดลง** ร้อยละ 0.12 (0.39 ล้านไร่)	**แย่ลงร้อยละ 0.38** ☹

เป้าหมายที่ 1 : การอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล สะท้อนจาก**พื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม** พิจารณาจาก**สัดส่วนพื้นที่สีเขียวธรรมชาติของประเทศ** จัดทำโดยกรมป่าไม้ สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีพื้นที่ป่าธรรมชาติ 101.82 ล้านไร่ (ร้อยละ 31.47 ของพื้นที่ทั้งประเทศ) ลดลงจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ซึ่งมีพื้นที่ป่าธรรมชาติ 102.21 ล้านไร่ (ร้อยละ 31.59 ของพื้นที่ทั้งประเทศ) หรือคิดเป็นการลดลงร้อยละ 0.38 โดยภูมิภาคที่มีพื้นที่ป่าธรรมชาติมากที่สุด คือ ภาคเหนือ รองลงมาคือ ภาคตะวันตก ภาคใต้ ภาคตะวันออก ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามลำดับ โดยภาคใต้เป็นภูมิภาคเดียวที่มีพื้นที่ป่าธรรมชาติเพิ่มขึ้น ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าธรรมชาติในแต่ละภูมิภาคอาจขึ้นอยู่กับความแตกต่างของภูมิประเทศ ในการพิจารณาสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าธรรมชาติจึงจำเป็นต้องพิจารณาในภาพรวมทั้งประเทศและเมื่อพิจารณาแล้วพบว่า**สาเหตุที่ทำให้พื้นที่ป่าธรรมชาติมีจำนวนลดลง**เป็นผลมาจาก**การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ** อาทิ การทำเกษตรกรรม การสร้างสิ่งปลูกสร้างเพื่อใช้อาศัยหรือประกอบอาชีพ รวมทั้งปัจจัยภายนอก เช่น **การเพิ่มขึ้นของจำนวนจุดความร้อน การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ** เป็นต้น นำไปสู่การเกิดไฟป่าซึ่งเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ส่งผลให้การลดลงของพื้นที่ป่าธรรมชาติมีสถานการณ์ที่รุนแรงขึ้น

ภูมิภาค	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	ปี 2565 (ไร่)	ปี 2566 (ไร่)	การเปลี่ยนแปลง
ภาคเหนือ	60,048,349	38,147,662.41 (ร้อยละ 63.53)	37,976,519.37 (ร้อยละ 63.24)	ลดลง 171,143 (ร้อยละ 0.45)
ภาคตะวันตก	34,038,210	20,083,474.07 (ร้อยละ 59.00)	34,038,210.43 (ร้อยละ 58.86)	ลดลง 49,668 (ร้อยละ 0.08)
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	104,823,709	15,695,705.86 (ร้อยละ 14.97)	15,608,130.07 (ร้อยละ 21.55)	ลดลง 87,576 (ร้อยละ 0.56)
ภาคกลาง	56,912,646	12,273,419.39 (ร้อยละ 21.57)	12,263,466.16 (ร้อยละ 21.55)	ลดลง 9,953 (ร้อยละ 0.08)
ภาคใต้	46,154,901	11,224,484.95 (ร้อยละ 24.32)	11,232,880.27 (ร้อยละ 24.34)	เพิ่มขึ้น 8,395 (ร้อยละ 0.07)
ภาคตะวันออก	21,550,884	4,711,228.29 (ร้อยละ 21.89)	4,703,353.52 (ร้อยละ 21.82)	ลดลง 7,874 (ร้อยละ 0.17)
รวมทั้งประเทศ	**323,528,699**	**102,135,974.97 (ร้อยละ 31.57)**	**115,822,559.82 (ร้อยละ 31.47)**	**ลดลง 317,818 (ร้อยละ 0.31)**

เป้าหมายที่ 2 : การฟื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2567**	**เพิ่มขึ้น/ลดลง**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา (ร้อยละ)**
สภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรมได้รับการฟื้นฟู พิจารณาจาก				
1. คุณภาพน้ำแต่ละประเภท				
1.1 คุณภาพน้ำผิวดิน (สัดส่วนเกณฑ์ดีมาก)	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **ร้อยละ 0**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 1**	**เพิ่มขึ้น** ร้อยละ 1	**ดีขึ้นร้อยละ 100.00** ☺
1.2 คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง (สัดส่วนเกณฑ์ดีมาก)	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **ร้อยละ 0**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 1**	**เพิ่มขึ้น** ร้อยละ 1	**ดีขึ้นร้อยละ 100.00** ☺
1.3 คุณภาพน้ำบาดาล	**ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **อยู่ในเกณฑ์เหมาะสม**	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์ได้ เนื่องจากไม่มีการจัดเก็บข้อมูล	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์ได้เนื่องจากไม่มีการจัดเก็บข้อมูล

2. คุณภาพอากาศ*				
2.1 คุณภาพอากาศประเมินจากข้อมูลปริมาณฝุ่นละออง PM2.5	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **20 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **37 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร**	**เพิ่มขึ้น** 17 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร	**แย่ลงร้อยละ 85.0** ☹
2.2 คุณภาพอากาศประเมินจากข้อมูลปริมาณฝุ่นละออง PM10	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **38 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **46 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร**	**เพิ่มขึ้น** 8 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร	**แย่ลงร้อยละ 21.05** ☹
3. การกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน ของเสียและสารอันตราย*				
3.1 ความสามารถในการเก็บขยะมูลฝอย	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **25.70 ล้านตัน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **26.95 ล้านตัน**	**เพิ่มขึ้น** 1.25 ล้านตัน	**แย่ลงร้อยละ 4.86** ☹
3.2 ความสามารถในการจัดการของเสียอันตราย	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **676,146 ตัน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **680,386 ตัน**	**เพิ่มขึ้น** 4,240 ตัน	**แย่ลงร้อยละ 0.63** ☹

หมายเหตุ : *หากค่าเพิ่มขึ้นแสดงถึงสถานการณ์ที่แย่ลง

เป้าหมายที่ 2 : การฟื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ สะท้อนจาก**สภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรมได้รับการฟื้นฟู** พิจารณาจาก 3 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. คุณภาพแหล่งน้ำ

1.1 คุณภาพแหล่งน้ำผิวดิน พิจารณาจาก**การติดตามตรวจสอบคุณภาพแหล่งน้ำสำคัญทั่วประเทศ** จัดทำโดยกรมควบคุมมลพิษ สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า **คุณภาพน้ำผิวดิน**ถูกจัดอยู่ในเกณฑ์ดีมากร้อยละ 1 อยู่ในเกณฑ์ดีร้อยละ 43 อยู่ในเกณฑ์พอใช้ร้อยละ 41 และอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมร้อยละ 16 มีสถานการณ์ดีขึ้นจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2565) คุณภาพน้ำผิวดิน ถูกจัดอยู่ในเกณฑ์ดีร้อยละ 43 เกณฑ์พอใช้ร้อยละ 41 และอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมร้อยละ 16 โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของคุณภาพน้ำเป็นผลมาจากการปนเปื้อนของสารมลพิษที่เกิดจากการทำเกษตรกรรมและการปศุสัตว์

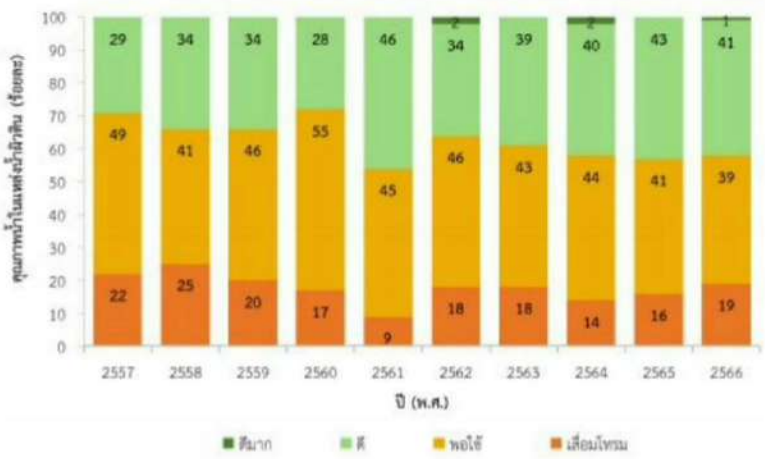

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ (2567)

1.2 คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง พิจารณาจาก**การประเมินดัชนีคุณภาพน้ำทะเล** (Marine Water Quality Index : MWQI) จัดทำโดยกรมควบคุมมลพิษและกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า คุณภาพน้ำทะเลทั่วประเทศจัดอยู่ในเกณฑ์ดีมากร้อยละ 2 เกณฑ์ดีร้อยละ 63 เกณฑ์พอใช้ร้อยละ 31 เกณฑ์เสื่อมโทรมร้อยละ 3 และเกณฑ์เสื่อมโทรมมากร้อยละ 1 มีสถานการณ์ดีขึ้นจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2565) น้ำทะเลชายฝั่งอยู่ในเกณฑ์ดีมากร้อยละ 3 เกณฑ์ดีร้อยละ 47 เกณฑ์พอใช้ร้อยละ 40 เกณฑ์เสื่อมโทรมร้อยละ 7 และเกณฑ์เสื่อมโทรมมากร้อยละ 3 ทั้งนี้ ยังมีประเด็นที่จะต้องให้ความสำคัญ อาทิ **ปัญหาการเกยตื้นของสัตว์ทะเลหายากที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น** โดยใน พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบการเกยตื้น 761 ตัว เพิ่มขึ้นปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีจำนวน 659 ตัว **ความเสื่อมโทรมของแหล่งหญ้าทะเล** ที่เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ **ขยะพลาสติก** ที่ตกค้างบริเวณชายหาดและถูกพัดพาลงแม่น้ำกลายเป็นขยะทะเลในที่สุดซึ่งมีปริมาณที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

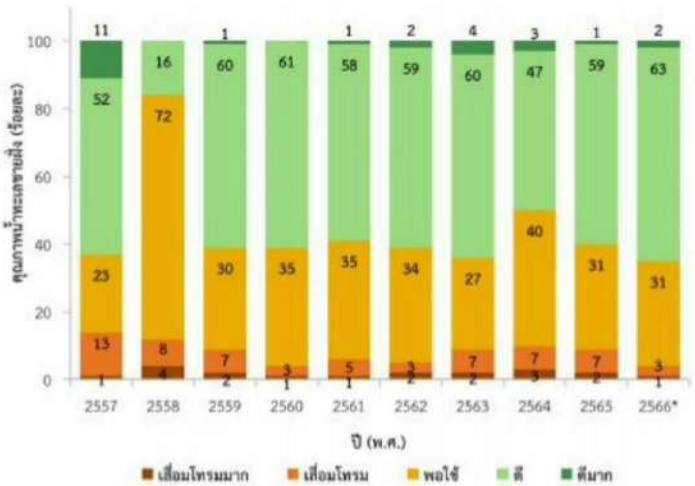

1.3 คุณภาพน้ำบาดาล (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีปริมาณน้ำบาดาลกักเก็บรวมทั้งสิ้น 1,137,700 ล้านลูกบาศก์เมตร เมื่อพิจารณาจากความเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำบาดาลในรอบ 10 ปี (พ.ศ. 2557 - 2566) พบว่า ระดับน้ำบาดาลมีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อยโดยมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม

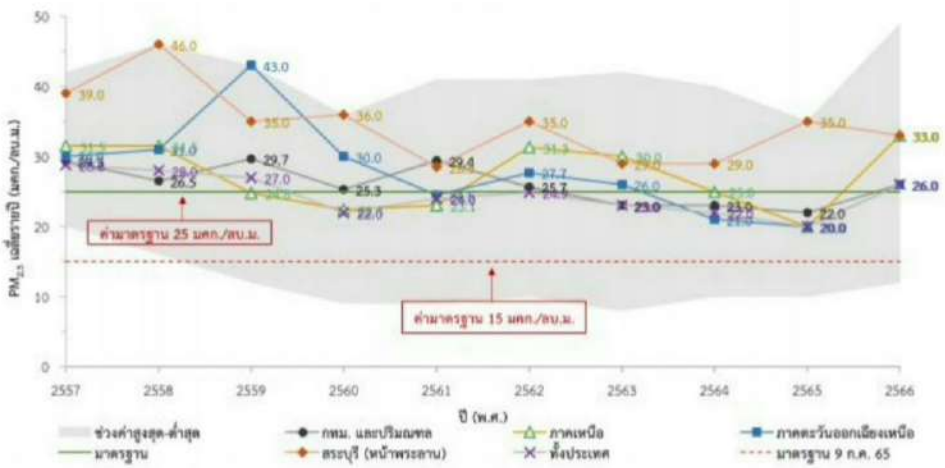

2. คุณภาพอากาศ พิจารณาจาก**ข้อมูลปริมาณฝุ่นละออง** จัดทำโดยกรมควบคุมมลพิษสถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มลพิษทางอากาศในภาพรวมของประเทศมีแนวโน้มรุนแรงขึ้นโดยปริมาณ**ฝุ่นละออง** PM2.5 มีค่าเฉลี่ยรายปีทั้งประเทศ 37 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร (ค่ามาตรฐานไม่เกิน 37.5 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร) เพิ่มขึ้นร้อยละ 30 จากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2565) และ**ฝุ่นละออง** PM10 มีค่าเฉลี่ยรายปีทั้งประเทศ 46 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร (ค่ามาตรฐานไม่เกิน 120 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร) เพิ่มขึ้นร้อยละ 21 จากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ทั้งนี้ ปัจจัยที่ส่งผลให้ปริมาณฝุ่นละอองเพิ่มขึ้นมาจากการขยายตัวของเมืองและการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องทั้งในภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการขนส่ง รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ส่งผลต่อการแพร่กระจายของสารมลพิษในระยะทางไกล

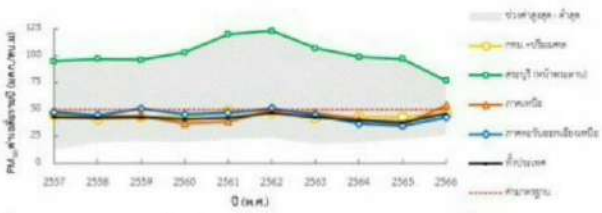

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ (2567)

3. การกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน ของเสียและสารอันตราย สะท้อนจาก

3.1 ความสามารถในการจัดเก็บขยะมูลฝอย จัดทำโดยกรมควบคุมมลพิษ สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีปริมาณขยะมูลฝอย 26.95 ล้านตัน หรือประมาณ 73,840 ตัน/วัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 จากสถานการณ์ปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีปริมาณอยู่ที่ 25.70 ล้านตัน โดยมีปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปกำจัดอย่างถูกต้อง 10.17 ล้านตัน (ร้อยละ 38 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด) ถูกกำจัดอย่างไม่ถูกต้อง 7.47 ล้านตัน (ร้อยละ 28 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด) โดยปริมาณที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ในระดับชุมชนเป็นการคัดแยกและนำขยะรีไซเคิลประเภทเศษแก้ว กระดาษ พลาสติก เหล็กและอะลูมิเนียมกลับมาใช้ประโยชน์ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ การซื้อขายวัสดุรีไซเคิลโดยร้านรับซื้อของเก่าศูนย์วัสดุรีไซเคิลชุมชน ธนาคารขยะรีไซเคิล การเรียกคืนบรรจุภัณฑ์โดยผู้ประกอบการ เพื่อเข้าสู่กระบวนการผลิตในภาคอุตสาหกรรม การนำขยะอินทรีย์และเศษอาหารมาหมักทำปุ๋ยผ่านโครงการถังขยะเปียกลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้การจัดการขยะมีแนวโน้มที่ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังคงมีปัญหาในการจัดการขยะมูลฝอย ณ ต้นทาง เป็นผลมาจากประสิทธิภาพในการคัดแยกขยะมูลฝอยที่อาจยังไม่เพียงพอ อาทิ ขยะบรรจุภัณฑ์บางประเภทมีราคารับซื้อต่ำหรือไม่มีการรับซื้อโดยร้านรับซื้อของเก่าเนื่องจากไม่มีเครื่องมือกลไกที่จะให้ผู้ประกอบการรับผิดชอบสินค้าและผลิตภัณฑ์ของตนเอง ไม่มีกฎหมายที่มีผลบังคับใช้ให้ประชาชนคัดแยกขยะมูลฝอยหรือลงโทษหากประชาชนไม่ปฏิบัติตามแนวทางที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณไม่เพียงพอที่จะดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องมีจำนวนไม่เพียงพอ

3.1 ความสามารถในการจัดเก็บของเสียอันตราย จัดทำโดยกรมควบคุมมลพิษ สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชนเกิดขึ้น 680,386 ตัน หรือคิดเป็นการเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.63 จากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีปริมาณ 676,146 ตัน ส่วนใหญ่เป็นซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ 442,251 ตัน (ร้อยละ 65) และของเสียอันตรายประเภทอื่น ๆ เช่น หลอดไฟ ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ ภาชนะบรรจุสารเคมี กระป๋องสเปรย์ 238,135 ตัน (ร้อยละ 35) ทั้งนี้ ของเสียอันตรายจากชุมชนเก็บรวบรวมได้ 152,160.65 ตัน เข้าสู่ระบบการจัดการอย่างถูกต้อง 143,583.24 ตัน (ร้อยละ 94.36) แบ่งเป็นการนำไปใช้ประโยชน์ 101,852.52 ตัน และกำจัด 41,730.72 ตัน แต่เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณที่เกิดขึ้น มีของเสียอันตรายที่ได้รับการจัดการถูกต้องเพียงร้อยละ 21.10 เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.86 จากสถานการณ์ปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2565) แต่ยังต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ที่ ร้อยละ 30 ตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565 - 2570) โดยยังมีประเด็นที่ต้องเร่งดำเนินการ อาทิ **การรวบรวมของเสียอันตรายชุมชนจากแหล่งกำเนิดเข้าสู่ระบบการจัดการที่ถูกต้องยังไม่ค่อยมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร**โดยเฉพาะซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์**การขาดความต่อเนื่องในการร่วมกันรับผิดชอบการจัดการของเสียอันตราย** โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนและจำเป็นต้องผลักดันและขับเคลื่อนให้หน่วยงานด าเนินงานตั้งแต่การแยกทิ้ง ณ ต้นทาง เพิ่มกลไกการรวบรวมและเรียกคืนซากผลิตภัณฑ์ผลักดันการเป็นศูนย์รวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนในระดับจังหวัด สนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ยกระดับสถานประกอบกิจการถอดแยกซากผลิตภัณฑ์อย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและจัดตั้งศูนย์บริหารจัดการ E-waste ระดับภูมิภาค รวมทั้งการปรับปรุงพัฒนากฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อให้อำนาจองค์การบริหารส่วนจังหวัดในการบริหารจัดการ

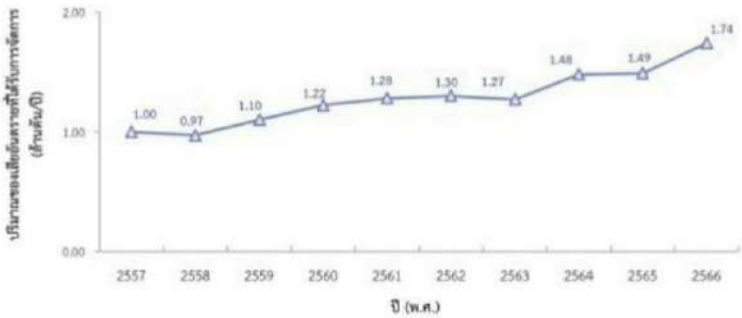

เป้าหมายที่ 3 : การใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2567**	**เพิ่มขึ้น/ลดลง**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา (ร้อยละ)**
ปริมาณก๊าซเรือนกระจก มูลค่าเศรษฐกิจฐานชีวภาพ พิจารณาจาก				
1. ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อหัวประชากรของไทย	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **5.9 ตัน คาร์บอนไดออกไซด์ต่อหัวประชากร**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **5.57 ตัน คาร์บอนไดออกไซด์ต่อหัวประชากร**	**เพิ่มขึ้น** 0.33 คาร์บอนไดออกไซด์ต่อหัวประชากร	**ดีขึ้นร้อยละ 5.60** ☺
2. ปริมาณการใช้พลังงานต่อหัวประชากร	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) **62.16 กิโลจูลต่อหัวประชากร**	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **64.58 กิโลจูลต่อหัวประชากร**	**เพิ่มขึ้น** 2.42 กิโลจูลต่อหัวประชากร	**แย่ลงร้อยละ 3.89** ☹
3. ร้อยละของส่วนแบ่งการใช้พลังงานหมุนเวียนต่อโครงสร้างการใช้พลังงานทั้งหมดของประเทศ	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) **ร้อยละ 19.44**	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **ร้อยละ 20.47**	**เพิ่มขึ้น** 1.03	**แย่ลงร้อยละ 5.30** ☹

หมายเหตุ : *หากปริมาณการใช้เพิ่มขึ้นแสดงถึงสถานการณ์ที่แย่ลง

เป้าหมายที่ 3 : การฟื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ สะท้อนจาก**สภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรมได้รับการฟื้นฟู** พิจารณาจาก 3 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อหัวประชากรของไทยดัชนีด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change Performance Index) ซึ่งเป็นดัชนีที่สะท้อนประสิทธิภาพของแต่ละประเทศในการรักษาสิ่งแวดล้อมและป้องกันผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสภาพภูมิอากาศ ที่มีการจัดเก็บทุก 2 ปี จัดทำโดยองค์กรพัฒนาเอกชนที่ไม่แสวงหาผลกำไรของประเทศเยอรมัน (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่าประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 24 ของโลก พัฒนาขึ้นมา 1 อันดับ จากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ซึ่งถูกจัดอยู่ในอันดับ 25 พิจารณาจาก**ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อหัวประชากรของไทย** (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่ามีค่าอยู่ที่ 5.57 ตันคาร์บอนไดออกไซด์ต่อหัวประชากร คิดเป็นการลดลง 0.33 คาร์บอนไดออกไซด์ต่อหัวประชากรมีสถานการณ์ดีขึ้นร้อยละ 5.60 จากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีค่าอยู่ที่ 5.9 ตันคาร์บอนไดออกไซด์ต่อหัวประชากร

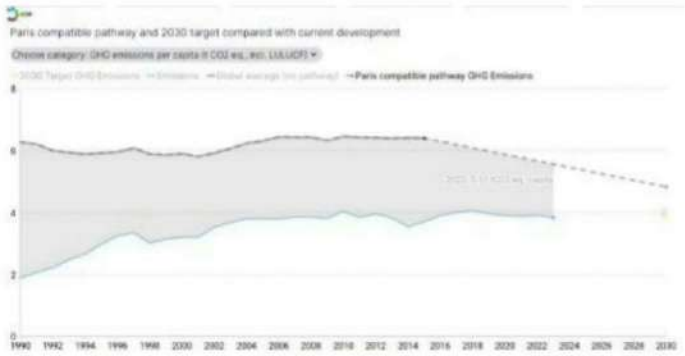

ที่มา : ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อหัวประชากรของไทย, https://ccpi.org/country/tha/

2. ปริมาณการใช้พลังงานต่อหัวประชากร สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) พบว่ามีค่าอยู่ที่ 64.58 กิโลจูลต่อหัวประชากร หรือคิดเป็นการใช้พลังงานที่เพิ่มขึ้น 2.42 กิโลจูลต่อหัวประชากร มีสถานการณ์แย่ลงจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ที่มีค่าอยู่ที่ 62.16 กิโลจูลต่อหัวประชากร โดยมีสาเหตุมาจากการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจการดำเนินกิจการด้านอุตสาหกรรม เนื่องจากอุตสาหกรรมกลับมาดำเนินเต็มรูปแบบทำให้ธุรกิจด้านการท่องเที่ยวมีการเจริญเติบโตเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

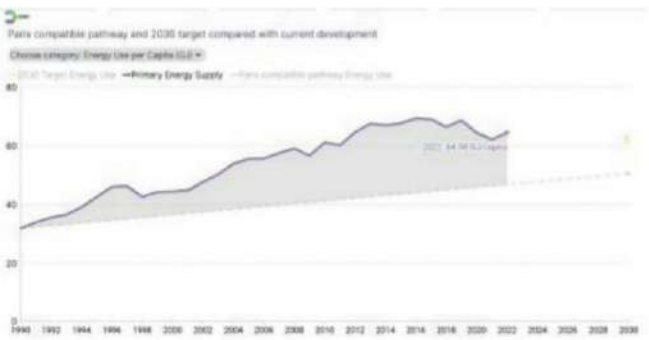

ที่มา : ปริมาณการใช้พลังงานต่อหัวประชากร, https://ccpi.org/country/tha/country/tha/

3. ร้อยละของส่วนแบ่งการใช้พลังงานหมุนเวียนต่อโครงสร้างการใช้พลังงานทั้งหมดของประเทศ สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) พบว่า มีร้อยละของส่วนแบ่งการใช้พลังงานหมุนเวียนต่อโครงสร้างการใช้พลังงานทั้งหมดของประเทศ อยู่ที่ร้อยละ 20.47 เปรียบเทียบกับปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ที่มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 19.44 สะท้อนให้เห็นว่ามีการใช้พลังงานฯ ลดลงร้อยละ 1.03 ซึ่งอาจเป็นผลมาจากความต้องการใช้พลังงานสูงขึ้น ซึ่งขัดแย้งกับความต้องการในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการผลิตพลังงานหมุนเวียนที่อาจยังเติบโตได้ช้ากว่าที่ควรจะเป็น

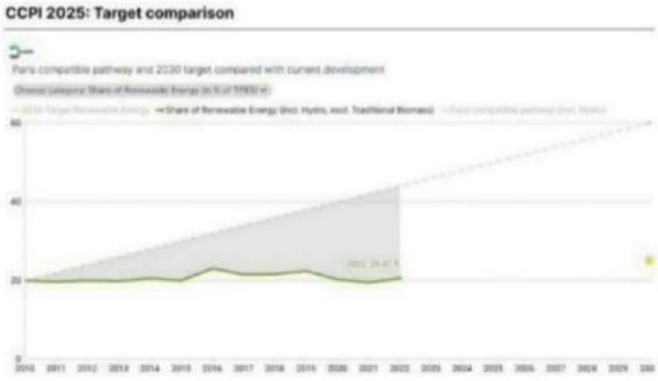

ที่มา : ร้อยละของส่วนแบ่งการใช้พลังงานหมุนเวียนต่อโครงสร้างการใช้พลังงานทั้งหมดของประเทศ, https://ccpi.org/country/tha/

เป้าหมายที่ 4 : การยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมบนหลักของการมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาล				
การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พิจารณาจาก				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2567**	**เพิ่มขึ้น/ลดลง**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา** (ร้อยละ)
ผลการจัดอันดับมหาวิทยาลัยเฉพาะสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม อันดับ 1 ของประเทศไทย	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กลุ่มอันดับ 151 - 200 พิจารณาจากอันดับกลาง 176	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อันดับ 293	**ลดลง** 117 อันดับ	**แย่ลงร้อยละ 66.48** ☹
ผลการจัดอันดับมหาวิทยาลัยเฉพาะสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม อันดับ 1 ของประเทศไทย	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) มหาวิทยาลัยมหิดล กลุ่มอันดับ 401 - 450 พิจารณาจากอันดับกลาง 426	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กลุ่มอันดับ 451 - 500 พิจารณาจากอันดับกลาง 476	**ลดลง** 50 อันดับ	**แย่ลงร้อยละ 11.74** ☹
สมาชิกเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กสม.)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 283,904 คน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 291,622 คน	**เพิ่มขึ้น** 7,758 คน	**แย่ลงร้อยละ 2.73** ☹
จำนวนองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมนอกภาครัฐ (NGO)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **306 องค์กร**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **309 องค์กร**	**เพิ่มขึ้น** 3 อันดับ	**แย่ลงร้อยละ 0.98** ☹

เป้าหมายที่ 4 : การยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาล สะท้อนจาก**การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม** พิจารณาจาก 2 มิติ คือ

มิติที่ 1 คุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาด้านวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม เป็นเครื่องบ่งชี้ว่าประเทศไทยให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมให้มีความก้าวหน้า ซึ่งจะช่วยยกระดับกระบวนทัศน์และกำหนดอนาคตของประเทศผ่านการใช้องค์ความรู้และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเป็นพื้นฐานที่ในการตัดสินใจและออกนโยบายของรัฐบาล อีกทั้งยังช่วยเพิ่มจำนวนบุคลากรที่มีคุณภาพและมีทักษะการค้นคว้าในระบบการศึกษา อันจะมีผลต่อการสร้างประชากรที่ตระหนักถึงความสำคัญในการรักษาสิ่งแวดล้อมต่อไปในอนาคต ทั้งนี้ คุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาด้านวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม พิจารณาจาก**ผลการจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลก เฉพาะสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม จัดทำโดย** QS World University Ranking (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมโดยมหาวิทยาลัยที่ครองอันดับ 1 ของประเทศไทย ถูกจัดอยู่ในอันดับ 293 ซึ่งลดลงจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2566) จากที่เคยอยู่ในกลุ่มอันดับ 151 - 200 คิดเป็นอัตราแย่ลงร้อยละ 66.48 ในขณะที่มหาวิทยาลัยที่ครองอันดับ 2 ของประเทศไทย ถูกจัดอยู่ในกลุ่มอันดับ 451 – 500 เคยจัดอยู่ในอยู่ในกลุ่มอันดับ 401 - 450 และเมื่อพิจารณาจากอันดับกลาง 476 สะท้อนให้เห็นว่าอันดับโดยรวมแย่ลง

มิติที่ 2 การมีส่วนร่วมในกระบวนการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นเครื่องบ่งชี้ว่ารัฐบาลและองค์การนอกภาครัฐ (NGOs) สามารถสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการลงมือรักษาสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะช่วยปรับกระบวนทัศน์และกำหนดอนาคตของประเทศผ่านการถ่ายทอดองค์ความรู้ภายในเครือข่ายและปลูกฝังประชาชนผ่านการทำกิจกรรมกลุ่มด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมในกระบวนการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พิจารณาจากจำนวนสะสมของ**สมาชิกเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทสม.) รวบรวมโดยกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม** (ข้อมูล พ.ศ. 2567) มีจำนวนรวมสะสม 291,622 คน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีจำนวนสะสม 283,904 คน คิดเป็นอัตราดีขึ้นร้อยละ 2.73 และ**จำนวนองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมนอกภาครัฐ** (NGOs) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีจ านวน 309 องค์กร ซึ่งเพิ่มมากขึ้นจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีจำนวน 306 องค์กร คิดเป็นอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.98 เมื่อพิจารณาภาพรวมการดำเนินการที่ผ่านมาทั้ง 2 มิติ การยกระดับกระบวนทัศน์ด้านสิ่งแวดล้อมที่ดีเพื่อกำหนดอนาคตของประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีทิศทางดีขึ้น

ด้านที่ 06
ยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการปรับสมดุลและการพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

"ภาครัฐโปร่งใส ทันสมัย ใส่ใจบริการ ปฏิบัติงานเทียบเท่ามาตรฐานสากล เพื่อประโยชน์ของประชาชน และส่วนรวม"

เป้าหมายการพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติด้านการด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ สามารถสะท้อนได้จาก

1. ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็วโปร่งใส
2. ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลงพร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง
3. ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ
4. กระบวนการยุติธรรมเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มี 4 ตัวชี้วัด ได้แก่

1. ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะของภาครัฐ
2. ประสิทธิภาพของการบริการภาครัฐ
3. ระดับความโปร่งใส การทุจริตประพฤติมิชอบ
4. ความเสมอภาคในกระบวนการยุติธรรม

การดำเนินการของ**ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ** พ.ศ. 2567 พบว่า **ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวมตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใสเพิ่มมากขึ้น** จากผลการประเมินด้านประสิทธิผลของภาครัฐภายใต้ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลกที่มีคะแนน 0.17 คะแนน ดีขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีคะแนน 0.13 คะแนน ขณะที่**ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลงพร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น** จากดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (EGDI) ที่ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 52 ดีขึ้น 3 อันดับจากปีก่อนหน้า และผลสำรวจระดับความพร้อมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่มีคะแนนความพร้อมอยู่ในระดับที่ 3 (ระดับขั้นกลาง) ที่ร้อยละ 51.75 ดีขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ 44.52 อย่างไรก็ตาม **การควบคุมปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบแย่ลง** จากผลการประเมินด้านการควบคุมปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบภายใต้ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลกที่มีคะแนน -0.49 คะแนน แย่ลงจากปีก่อนหน้าที่มีคะแนน -0.45 คะแนน นอกจากนี้ **กระบวนการยุติธรรมเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศดีขึ้น** จากผลการประเมินด้านหลักนิติธรรม ภายใต้ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลกที่มีคะแนน 0.24 คะแนนดีขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีคะแนน 0.07 คะแนน โดยมีรายละเอียดสถานการณ์การพัฒนาของแต่ละเป้าหมาย ดังนี้

เป้าหมายที่ 1 : ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส				
ตัวชี้วัด	สถานการณ์ปีก่อนหน้า	สถานการณ์ พ.ศ. 2567	เพิ่มขึ้น/ลดลง	อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา (ร้อยละ)
ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะของภาครัฐ พิจารณาจาก				
ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก ด้านประสิทธิผลของภาครัฐ (Government Effectiveness)	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **0.13 คะแนน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **0.17 คะแนน**	**ดีขึ้น** 0.04 คะแนน	**ดีขึ้นร้อยละ 30.77** ☺

เป้าหมายที่ 1 : ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส สะท้อนจาก**ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะของภาครัฐ** โดยพิจารณาจาก**ผลการประเมินด้านประสิทธิผลของภาครัฐ** ภายใต้ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก (WGI) ของธนาคารโลก สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า ประเทศไทยมีคะแนน 0.17 คะแนน ดีขึ้นจากปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีคะแนน 0.13 คะแนน หรือคิดเป็นการปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 30.77 เป็นผลมาจากการดำเนินงานของภาครัฐในการจัดบริการสาธารณะและกิจสาธารณะที่มีประสิทธิภาพให้กับประชาชน รวมทั้งงานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้นในการให้บริการประชาชน ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 5 รองจากประเทศสิงคโปร์ บรูไน มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ตามลำดับ

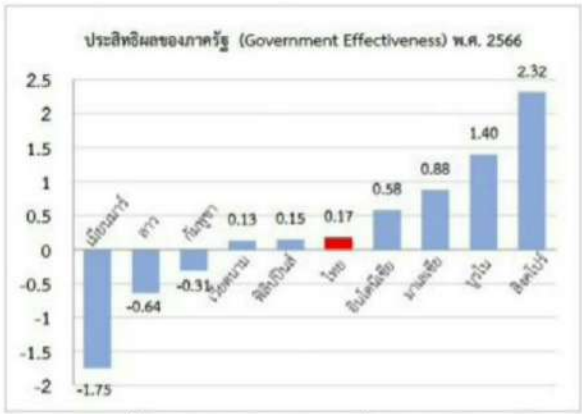

หมายเหตุ: ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก มีคะแนนตั้งแต่ -2.5 ถึง 2.5
ที่มา : รายงานดัชนีชี้วัดธรรม เพิ่มาภิบาลโลก ธนาคารโลก

เป้าหมายที่ 2 : ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง				
ตัวชี้วัด	สถานการณ์ปีก่อนหน้า	สถานการณ์ พ.ศ. 2567	เพิ่มขึ้น/ลดลง	อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา (ร้อยละ)
ประสิทธิภาพของการบริการภาครัฐ พิจารณาจาก				
ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (EGDI) (จัดทำทุก 2 ปี)	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **อันดับที่ 55**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **อันดับที่ 52**	**ดีขึ้น** 3 อันดับ	**ดีขึ้นร้อยละ 5.45** ☺
ผลสำรวจระดับความพร้อมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล	(ข้อมูล พ.ศ. 2566)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567)		
- ภาพรวมระดับกรมหรือเทียบเท่า	(จำนวนผู้ตอบ 292)	(จำนวนผู้ตอบ 286)		
- ระดับ 1 (ระดับขั้นริเริ่ม)	ร้อยละ 9.93	ร้อยละ 5.59	ลดลง 4.34	**ดีขึ้นร้อยละ 43.71** ☺
- ระดับ 2 (ระดับขั้นต้น)	ร้อยละ 34.25	ร้อยละ 17.83	ลดลง 16.42	**ดีขึ้นร้อยละ 47.94** ☺
- ระดับ 3 (ระดับขั้นกลาง)	**ร้อยละ 44.52**	**ร้อยละ 51.75**	เพิ่มขึ้น 7.23	**ดีขึ้นร้อยละ 16.24** ☺
- ระดับ 4 (ระดับขั้นสูง)	ร้อยละ 11.30	ร้อยละ 24.83	เพิ่มขึ้น 13.53	**ดีขึ้นร้อยละ 119.73** ☺
- ระดับ 5 (ระดับขั้นสูงสุด)	-	-	-	-

ภาพรวมคะแนนของคณะกรรมการผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูงระดับจังหวัด	(ข้อมูล พ.ศ. 2566)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567)		
- ภาพรวมระดับกรมหรือเทียบเท่า	(จำนวนผู้ตอบ 76)	(จำนวนผู้ตอบ 76)		
- ระดับ 1 (ระดับขั้นริเริ่ม)	ร้อยละ 2.63	ร้อยละ 2.63	คงที่	**คงที่**
- ระดับ 2 (ระดับขั้นต้น)	ร้อยละ 72.37	ร้อยละ 40.79	ลดลง 31.58	**แย่ลงร้อยละ 43.64** ☹
- ระดับ 3 (ระดับขั้นกลาง)	**ร้อยละ 25**	**ร้อยละ 52.63**	เพิ่มขึ้น 27.63	**ดีขึ้นร้อยละ 110.52** ☺
- ระดับ 4 (ระดับขั้นสูง)	-	ร้อยละ 3.95	เพิ่มขึ้น 3.95	**ดีขึ้นร้อยละ 3.95** ☺
- ระดับ 5 (ระดับขั้นสูงสุด)	-	-	-	-

เป้าหมายที่ 2 : ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง สะท้อนจากประสิทธิภาพของการบริการภาครัฐ พิจารณาจาก **ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์** ซึ่งจัดการประเมินผลทุก 2 ปีจัดทำโดยองค์การสหประชาชาติ (United Nations : UN) และ**การสำรวจระดับความพร้อมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล**ซึ่งเป็นการสำรวจจากหน่วยงานของรัฐ จัดทำโดยสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) พบว่า **ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์** (EGDI) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ประเทศไทยอยู่ใน**อันดับที่ 52 จาก 193 ประเทศ** อันดับดีขึ้นจาก พ.ศ. 2565 **ที่อยู่อันดับ 55** สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์การ**พัฒนาดีขึ้น**คิดเป็นร้อยละ 5.45 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 2 เป็นรองเพียงแค่ประเทศสิงคโปร์เท่านั้น สะท้อนถึงการพัฒนาในทิศทางที่ดีขึ้นของการปรับตัวให้เป็นรัฐบาลดิจิทัล โดยหน่วยงานภาครัฐได้ร่วมมือกันพัฒนาบริการดิจิทัลในรูปแบบใหม่ ๆ ที่มุ่งสร้างแพลตฟอร์มกลางทางดิจิทัล หรือโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลที่รองรับการบริการประชาชนในทุกด้าน เช่น แอปพลิเคชั่น “ทางรัฐ” ซึ่งเป็นแอปพลิเคชั่นที่รวมบริการต่าง ๆ ของรัฐมากกว่า 153 บริการ เป็นต้น นอกจากนี้ เมื่อ**พิจารณาผลการสำรวจระดับความพร้อมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล** (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลของหน่วยงานระดับกรมหรือเทียบเท่ามีการ**ปรับตัวดีขึ้น** โดยมีหน่วยงานที่ตอบแบบสำรวจทั้งสิ้นจำนวน 286 หน่วยงาน ส่วนใหญ่มีคะแนนความพร้อมในภาพรวมอยู่ระดับที่ 3 (ระดับขั้นกลาง) ร้อยละ 51.75 โดย**ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและการนำไปใช้ที่มีความโดดเด่นมากที่สุด** และ**ด้านศักยภาพเจ้าหน้าที่ภาครัฐด้านดิจิทัลที่มีความโดดเด่นน้อยที่สุด** สะท้อนให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานระดับกรมหรือเทียบเท่าส่วนใหญ่อาจขาดความพร้อมหรือทักษะในด้านต่าง ๆ ในการพัฒนาเป็นรัฐบาลดิจิทัล ทั้งนี้ ในส่วนของหน่วยงานระดับจังหวัดจำนวน 76 หน่วยงาน ส่วนใหญ่มีคะแนนความพร้อมในภาพรวมอยู่ระดับที่ 3 (ระดับขั้นกลาง) ร้อยละ 52.63 โดยด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและการนำไปใช้มีความโดดเด่นมากที่สุด ขณะที่ด้านกระบวนการพัฒนาด้วยข้อมูล มีความโดดเด่นน้อยที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าหน่วยงานระดับจังหวัดส่วนใหญ่อาจมีประสิทธิภาพในการดูแลและแลกเปลี่ยนข้อมูล รวมถึงคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลไม่มากพอ

เป้าหมายที่ 3 : ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2567**	**เพิ่มขึ้น/ลดลง**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา** (ร้อยละ)
ระดับความโปร่งใส การทุจริต ประพฤติมิชอบ พิจารณาจาก				
ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก ด้านการควบคุมปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบ (Control of Corruption)	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **-0.45 คะแนน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **-0.49 คะแนน**	**ลดลง** 0.04 คะแนน	**แย่ลงร้อยละ 8.89** ☹

การควบคุมปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบ (Control of Corruption) พ.ศ. 2566

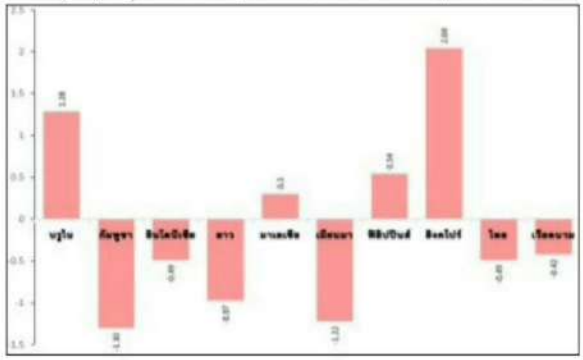

หมายเหตุ: ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก มีคะแนนตั้งแต่ -2.5 ถึง 2.5
ที่มา : รายงานดัชนีชี้วัดธรรม เพื่มาภิบาลโลก ธนาคารโลก

เป้าหมายที่ 3 : ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ สะท้อนจาก**ระดับความโปร่งใสการทุจริต ประพฤติมิชอบ** พิจารณาจาก**ผลการประเมินด้านการควบคุมปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบ**ภายใต้ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก (WGI) จัดทำโดยธนาคารโลก สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า ประเทศไทยมีคะแนน -0.49 คะแนนแย่ลงจากปีก่อนหน้า พ.ศ. 2666 (ข้อมูล พ.ศ.2565) ที่มีคะแนน -0.45 คะแนน หรือคิดเป็นการปรับตัวแย่ลงร้อยละ 8.89 ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับภูมิภาคอาเซียนประเทศไทยและอินโดนีเซียมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน ซึ่งรองจากประเทศสิงคโปร์ บรูไน ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย ตามลำดับ สะท้อนให้เห็นความสามารถของภาครัฐในการควบคุมไม่ให้มีการใช้อำนาจรัฐเพื่อสร้างผลประโยชน์ส่วนตัวผ่านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมายที่ 4 : กระบวนการยุติธรรมเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2567**	**เพิ่มขึ้น/ลดลง**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา** (ร้อยละ)
ความเสมอภาคในกระบวนการยุติธรรม พิจารณาจาก				
ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก ด้านหลักนิติธรรม (Rule of Law)	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **0.07 คะแนน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **0.24 คะแนน**	**เพิ่มขึ้น** 0.17 คะแนน	**ดีขึ้นร้อยละ 242.86** ☺

เป้าหมายที่ 4 : กระบวนการยุติธรรมเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ สะท้อนจากความเสมอภาคในกระบวนการยุติธรรม โดยพิจารณาจาก**ผลการประเมินด้านหลักนิติธรรม**ที่คุณภาพของการบังคับใช้กฎหมาย ความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม ภายใต้ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก (WGI) จัดทำโดยธนาคารโลกสถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า ประเทศไทยมีคะแนน 0.24 คะแนน ดีขึ้นจากปีก่อนหน้า 0.17 หรือคิดเป็นการปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 242.86 ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับภูมิภาคอาเซียน ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 4 รองจากประเทศสิงคโปร์ บรูไนและมาเลเซีย ตามลำดับ สะท้อนให้เห็นการบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพและประชาชนมีความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมเพิ่มขึ้น

หลักนิติธรรม (Rule of Law) พ.ศ. 2566

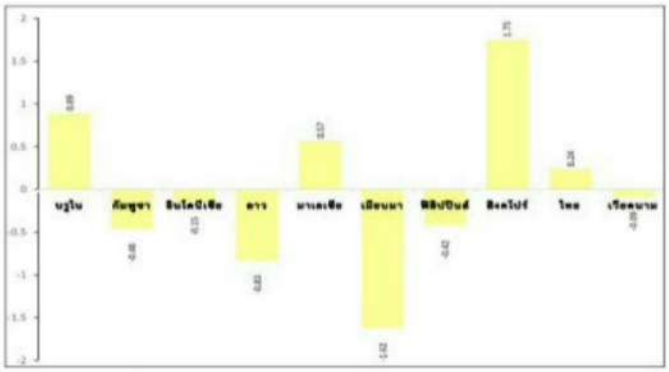

ที่มา : รายงานดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก ธนาคารโลก

ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

หลักการการประเมินแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ เป็นการ**รายภาพให้เห็นถึงผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ผ่านสถานการณ์การพัฒนาตาม 23 ประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ** ซึ่งเป็นแผนระดับที่ 2 ที่มีการถ่ายระดับเป้าหมายโดยตรงจากยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย 37 เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) และ 140 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่ทุกหน่วยงานของรัฐได้มีการแปลงเป้าหมายการพัฒนาของแผนแม่บทฯ ไปสู่การกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานของหน่วยงาน เพื่อให้เกิดการปฏิบัติที่สอดคล้องกับทั้งภารกิจของหน่วยงานและกับทิศทางการพัฒนาประเทศอย่างบูรณาการ เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรมได้ต่อไป

รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติดำเนินการตามหลักการของความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (Causal Relationship: XYZ) ในการประเมินผลการดำเนินโครงการ/การดำเนินงานต่าง ๆ ของทุกหน่วยงานของรัฐ (ผลผลิต) ในการมีส่วนสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย (Y1) (ผลลัพธ์ขั้นต้น) และเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) (ผลลัพธ์ขั้นกลาง) ตลอดจนการบรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติ (Z) (ผลลัพธ์สุดท้าย)

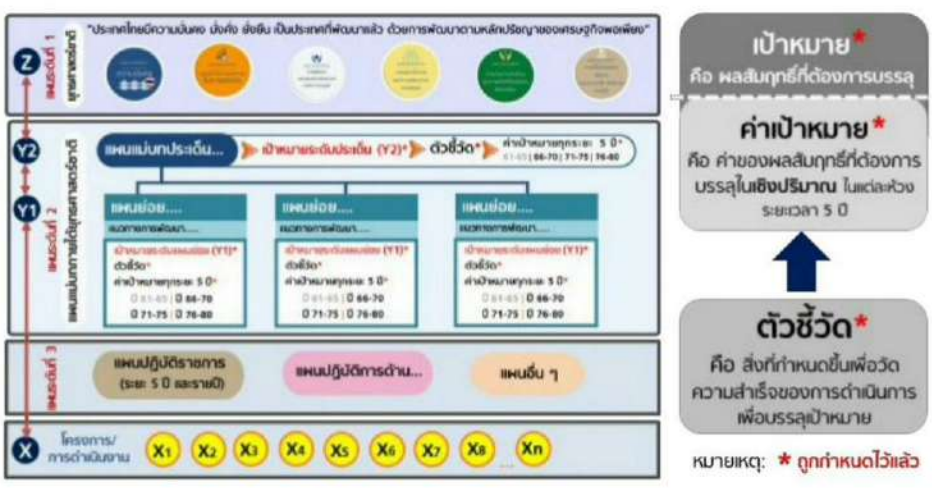

สรุปผลดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

สรุปผลการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติผ่านแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

สรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

สำนักงานฯ ได้ประเมินสถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ทั้ง 23 ประเด็น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ซึ่งเป็นปีที่ 2 ในห้วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ ผ่านข้อมูลสถิติ สถานการณ์ งานวิจัย และดัชนีชี้วัดที่จัดทำขึ้นจากหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงการดำเนินงาน/โครงการของหน่วยงานของรัฐที่ถูกนำเข้าระบบ eMENSCR ณ สิ้นเดือนตุลาคม พ.ศ. 2567 จำนวน 223,005 โครงการ พบว่า **พ.ศ. 2567 มีเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) ที่มีสถานะบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว) รวมจำนวน 3 เป้าหมาย[1] คิดเป็นร้อยละ 8.11 ของจำนวนเป้าหมายระดับประเด็น โดยยังคงมีสถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับที่ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย จำนวน 34 เป้าหมาย** ซึ่งเป็นเป้าหมายที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) จำนวน 15 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 40.54 เป้าหมายที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม) จำนวน 9 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 24.32 และเป้าหมายที่มีสถานะการบรรลุอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) จำนวน 10 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 27.03 โดยมีรายละเอียดสถานการณ์บรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) ดังนี้

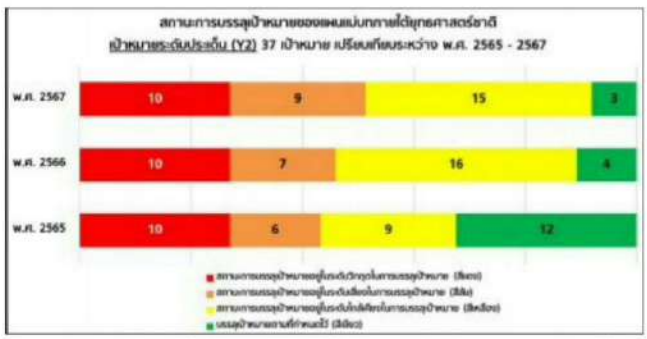

หมายเหตุ : พ.ศ. 2565 เป็นสถานะการบรรลุเป้าหมายการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติในห้วง 5 ปีแรกของแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2560 - 2580) (ฉบับเดิม)
พ.ศ. 2566 – 2567 เป็นสถานะการบรรลุเป้าหมายการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติของแผนแม่บทฯ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) (พ.ศ. 2560 - 2580)

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) ที่มีสถานะ**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว) มีจำนวน 3 เป้าหมาย** ประกอบด้วย

เป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็นที่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว) ใน พ.ศ. 2570

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	รหัสเป้าหมาย	เป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น	สีสถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566	การเปลี่ยนแปลงของข้อมูลสถานการณ์เทียบกับปีก่อนหน้า	
				พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567
(03) การเกษตร	030002	ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น	🟢	😐	☹
(06) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ	060003	ช่องว่างความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ลดลง	🟢	☺	☹
(09) เขตเศรษฐกิจพิเศษ	090002	การลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น	🔴	☹	☺

หมายเหตุ : 🔴 สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) 🟠 สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)
🟡 สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) 🟢 บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)
☺😐☹ สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น/คงเดิม/แย่ลงของข้อมูลสถานการณ์การพัฒนา พ.ศ. 2567 (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุด) เทียบกับสถานการณ์ของข้อมูลปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บล่าสุดโดยสะท้อนจากตัวชี้วัดตามที่กำหนดในแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 – 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

[1] มี 2 เป้าหมายเดิมจากรายงานสรุปผลการดำเนินการฯ ประจำปี พ.ศ. 2566 ได้แก่ 030002 และ 060003 ที่ยังคงสถานะการบรรลุเป้าหมาย (สีเขียว) และเป้าหมายใหม่ คือ 090002 โดยมี 2 เป้าหมายเดิม ได้แก่ 160001 และ 170001 ที่เปลี่ยนสถานะจากการบรรลุเป้าหมาย (สีเขียว) เป็นสีสถานะอื่น เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายของ TPMAP ใน พ.ศ. 2567 ได้มีการพิจารณาทบทวนการกำหนดตัวชี้วัดในแต่ละมิติความขัดสนที่นำมาใช้ในการคำนวณคนเป้าหมายจาก เดิม 17 ตัวชี้วัดจากทั้งหมด 31 ตัวชี้วัด เป็น 37 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 38 ตัวชี้วัด เพื่อให้การพัฒนาและช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายครอบคลุมและสอดคล้องต่อบริบทการพัฒนาของประเทศมากยิ่งขึ้นจึงส่งผลให้จำนวนประชากรกลุ่มเป้าหมายเพิ่มขึ้น

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) ที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) มีจำนวน 15 เป้าหมาย ประกอบด้วย

เป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็นที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) ใน พ.ศ. 2570

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	รหัสเป้าหมาย	เป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น	สีสถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566	การเปลี่ยนแปลงของข้อมูลสถานการณ์เทียบกับปีก่อนหน้า	
				พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567
(01) ความมั่นคง	010001	ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับเพิ่มขึ้น	🟡	🙂	🙂
(02) การต่างประเทศ	020001	การต่างประเทศไทยมีเอกภาพ ทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีมาตรฐานสากล และมีเกียรติภูมิในประชาคมโลก	🟡	🙂	🙂
(07) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์และดิจิทัล	070001	ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศดีขึ้น	🟡	🙂	☹
(08) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่	080001	ผู้ประกอบการในทุกระดับเป็นผู้ประกอบยุคใหม่ที่มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น	🟡	🙂	🙂
(10) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม	100001	คนไทยมีคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และมีความรักและภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้น นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต สังคมไทยมีความสุขและเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศมากขึ้น	🟡	🙂	☹
(11) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต	110001	คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	🟡	☹	🙂
(13) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี	130001	คนไทยมีสุขภาวะที่ดีขึ้นและมีความเป็นอยู่ดีเพิ่มขึ้น	🟡	☹	☹
(15) พลังทางสังคม	150001	ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น	🟡	☹	☹
(18) การเติบโตอย่างยั่งยืน	180001	สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน	🟡	🙂	☹
(19) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ	190001	ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น	🟡	😐	😐
(20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ	200001	บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ	🟡	🙂	☹
	200002	ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพด้วยการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้	🟠	🙂🙂	🙂🙂
(21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	210001	ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ	🟡	🙂🙂	☹🙂
(22) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	220001	กฎหมายเป็นเครื่องมือให้ทุกภาคส่วนได้ประโยชน์จากการพัฒนาประเทศอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม	🟡	😐	😐
(23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	230001	ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีและด้านโครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ของประเทศเพิ่มสูงขึ้น	🟡	🙂☹	😐☹

หมายเหตุ : 🔴 สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) 🟠 สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)
🟡 สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) 🟢 บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)
🙂😐☹ สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น/คงเดิม/แย่ลงของข้อมูลสถานการณ์การพัฒนา พ.ศ. 2567 (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุด) เทียบกับสถานการณ์ของข้อมูลปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บล่าสุดโดยสะท้อนจากตัวชี้วัดตามที่กำหนดในแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 – 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) ที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม) มีจำนวน 9 เป้าหมาย ประกอบด้วย

เป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็นที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม) ใน พ.ศ. 2570

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	รหัสเป้าหมาย	เป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น	สีสถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566	การเปลี่ยนแปลงของข้อมูลสถานการณ์เทียบกับปีก่อนหน้า	
				พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567
(01) ความมั่นคง	010002	ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุขดีขึ้น	🔴	☺	☺
(05) การท่องเที่ยว	050003	ความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยดีขึ้น	🟡	☺	☹
(06) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ	060001	ประเทศไทยมียุดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น เกิดศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมในทุกภูมิภาคของประเทศ เพื่อกระจายความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคม	🔴	☺	☺
	060002	ประเทศไทยมีพื้นที่ที่มีแผนผังภูมินิเวศ เพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ รวมทั้งผังพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี	🟠		☺
(09) เขตเศรษฐกิจพิเศษ	090001	การเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น	🟡	☺	☹
(12) การพัฒนาการเรียนรู้	120001	คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผลเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	🟠	☹	😐
	120002	คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาดีขึ้น	🟠		☹
(22) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	220002	การอำนวยความยุติธรรมเป็นไปโดยความเสมอภาค โปร่งใส เป็นธรรม ทั่วถึง และปราศจากการเลือกปฏิบัติ	🟠	😐	😐
(23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	230002	มูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น	🟠	☹	☹

หมายเหตุ : 🔴 สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) 🟠 สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)
🟡 สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) 🟢 บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)
☺😐☹ สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น/คงเดิม/แย่ลงของข้อมูลสถานการณ์การพัฒนา พ.ศ. 2567 (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุด) เทียบกับสถานการณ์ของข้อมูลปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บล่าสุดโดยสะท้อนจากตัวชี้วัดตามที่กำหนดในแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 – 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)
■ หมายถึง ไม่มีข้อมูลเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ โดยเป้าหมาย 060002 และ 120002 ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจาก พ.ศ. 2565 เป็นปีแรกที่มีการจัดเก็บข้อมูล

ในขณะที่เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) ที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) มีจำนวน 10 เป้าหมาย** ประกอบด้วย

เป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็นที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) ใน พ.ศ. 2570

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	รหัสเป้าหมาย	เป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น	สีสถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566	การเปลี่ยนแปลงของข้อมูลสถานการณ์เทียบกับปีก่อนหน้า	
				พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567
(03) การเกษตร	030001	ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น	🟠	☺	☹
(04) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	040001	การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาอุตสาหกรรมและภาคบริการ	🔴	☹☹	☺☺
	040002	ผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการเพิ่มขึ้น	🔴	☹☺	☹☺
(05) การท่องเที่ยว	050001	ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น	🔴	☺	☺
	050002	รายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองรองเพิ่มขึ้น	🔴	☺	☺
(14) ศักยภาพการกีฬา	140001	คนไทยมีสุขภาพดีขึ้น มีน้ำใจนักกีฬา และวินัยเคารพกติกามากขึ้นด้วยกีฬา	🔴	☹	☺
(16) เศรษฐกิจฐานราก	160001	รายได้ของประชากรกลุ่มรายได้น้อยเพิ่มขึ้นอย่างกระจายและอย่างต่อเนื่อง	🟢	☺	☹
(17) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม	170001	คนไทยทุกคนได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น	🟢	☺	☹
(19) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ	190002	ผลิตภาพของน้ำทั้งระบบเพิ่มขึ้นในการใช้น้ำอย่างประหยัดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ	🔴	☺	☹
	190003	แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพให้มีระบบนิเวศที่ดี	🔴	😐	😐

หมายเหตุ : 🔴 สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) 🟠 สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)
🟡 สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) 🟢 บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)
☺😐☹ สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น/คงเดิม/แย่ลงของข้อมูลสถานการณ์การพัฒนา พ.ศ. 2567 (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุด) เทียบกับสถานการณ์ของข้อมูลปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บล่าสุดโดยสะท้อนจากตัวชี้วัดตามที่กำหนดในแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 – 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

สรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ใน พ.ศ. 2567 การดำเนินการในระดับเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) รวม 140 เป้าหมาย **พบว่า มีเป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว) จำนวน 38 เป้าหมาย** คิดเป็นร้อยละ 27.14 ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด ซึ่งเมื่อเทียบกับ พ.ศ. 2566 ที่มีเป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ จำนวน 34 เป้าหมาย คิดเป็นปรับตัวดีขึ้น ร้อยละ 11.76 ขณะที่เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) จำนวน 102 เป้าหมาย**ยังคงมีสถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมาย** หรือคิดเป็นร้อยละ 72.86 ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด ประกอบด้วย เป้าหมายที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** จำนวน 47 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 33.57 เป้าหมายที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** จำนวน 32 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 22.86 และเป้าหมายที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** จำนวน 23 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 16.43 อย่างไรก็ตาม เนื่องจากแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) มีการยกเลิกเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) จำนวน 6 เป้าหมายและเพิ่มเติมเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ใหม่จำนวน 6 เป้าหมาย ทำให้ยังคงมี 140 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย รวมถึงได้มีการปรับปรุงข้อมูลตัวชี้วัดในบางเป้าหมายแผนแม่บทย่อย นอกจากนี้ ยังได้มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงในบางเป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่ตัวชี้วัดไม่มีการจัดเก็บและมีการจัดเก็บไม่ต่อเนื่อง จึงทำให้ค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมายของปีที่ผ่านมามีการเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566

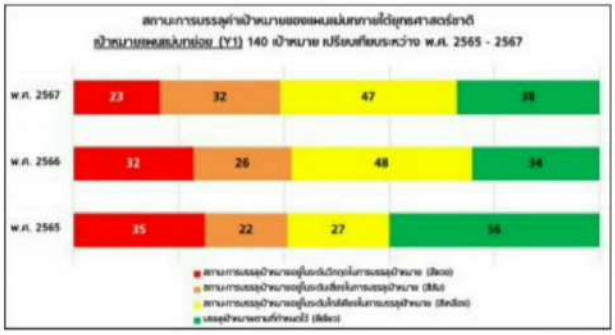

หมายเหตุ : พ.ศ. 2565 เป็นสถานะการบรรลุเป้าหมายการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติในห้วง 5 ปีแรกของแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2560 - 2580) (ฉบับเดิม)
พ.ศ. 2566 – 2567 เป็นสถานะการบรรลุเป้าหมายการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติของแผนแม่บทฯ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) (พ.ศ. 2560 - 2580)

ทั้งนี้ พ.ศ. 2567 มีเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 แล้ว (สีเขียว)** จำนวน 38 เป้าหมาย[2] จาก 17 ประเด็นแผนแม่บทฯ โดยมี 17 เป้าหมาย ที่มีการพัฒนาในทิศทางที่**ดีขึ้น** (☺) และ 21 เป้าหมาย ที่มีการพัฒนาในทิศทางที่**แย่ลง** (☹) รายละเอียด ดังนี้

เป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว) ใน พ.ศ. 2570

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	รหัสเป้าหมาย	เป้าหมายแผนแม่บทย่อย	สีสถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566	การเปลี่ยนแปลงของข้อมูลสถานการณ์เทียบกับปีก่อนหน้า	
				พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567
(01) ความมั่นคง	010102	คนไทยมีความจงรักภักดี ซื่อสัตย์ พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ สถาบันศาสนาเป็นที่เคารพ ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยสูงขึ้น	🟢	☺	😐
	010301	หน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรองทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น	🟡	☺	☺
	010302	กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงมีความพร้อมสูงขึ้นที่จะเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบทุกมิติและทุกระดับความรุนแรง	🟢	☺	☹
(02) การต่างประเทศ	020201	ประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการค้า การลงทุน การบริการ และความเชื่อมโยงที่สำคัญในภูมิภาคเอเชีย โดยมีระบบเศรษฐกิจที่เน้นนวัตกรรมดีขึ้น	🟡	☺	☺
	020301	ประเทศไทยมีการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในทุกมิติและสามารถมีบทบาทเชิงรุกในการร่วมกำหนดมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น	🟢	☺	☺
	020401	ประเทศไทยมีเกียรติภูมิ อำนาจต่อรอง และได้รับการยอมรับในสากลมากขึ้น	🔴	☺	☺☺

[2] มี 11 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่เป็นเป้าหมายใหม่ที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายปรับสถานะเป็นบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว) จากรายงานสรุปผลการดำเนินการฯ ประจำปี พ.ศ. 2566

เป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว) ใน พ.ศ. 2570

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	รหัสเป้าหมาย	เป้าหมายแผนแม่บทย่อย	สีสถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566	การเปลี่ยนแปลงของข้อมูลสถานการณ์เทียบกับปีก่อนหน้า	
				พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567
(03) การเกษตร	030202	ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น	🟢		☹
	030302	วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งทุกตำบลเพิ่มขึ้น	🔴	☹	☺
	030501	สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น	🟢		☺
(04) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	040301	อุตสาหกรรมและบริการเทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น	🟢	☹	☹
	040401	ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการซ่อมบำรุงอากาศยานในภูมิภาคโดยเฉพาะอากาศยานรุ่นใหม่	🟢	☺	☹
	040501	อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น	🟢	☺	☹
	040502	การส่งออกของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศเพิ่มขึ้น	🟢	☹	☹
(05) การท่องเที่ยว	050101	รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น	🔴	☹	☺
	050103	สินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้น	🟢		☹
	050201	รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจเพิ่มขึ้น	🟢	☺	☹
	050303	สถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและบริการทางการแพทย์ได้รับมาตรฐานเพิ่มขึ้น	🟢		☹
	050501	ประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน	🟢	☹	☹
(07) โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์และดิจิทัล	070201	การใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าลดลง	🟢	☹	☹
	070204	การปรับปรุงและพัฒนาระบบไฟฟ้าของประเทศให้มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีระบบโครงข่ายสมาร์ทกริด	🟢	☺	☺
(08) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่	080202	มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น	🟢	☹	☹
(09) เขตเศรษฐกิจพิเศษ	090102	การลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น	🔴	☺	☺
	090302	การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น	🟠	☹	☺
(10) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม	100301	สื่อในสังคมไทยมีความเข้มแข็ง สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนในสังคม ทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ปลอดภัยและสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น	🟡		☺
(11) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต	110501	ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต มีทักษะการดำรงชีวิต เรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิต มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคมเพิ่มขึ้น	🟢	☺	☹

เป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว) ใน พ.ศ. 2570

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	รหัสเป้าหมาย	เป้าหมายแผนแม่บทย่อย	สีสถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566	การเปลี่ยนแปลงของข้อมูลสถานการณ์เทียบกับปีก่อนหน้า	
				พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567
(12) การพัฒนาการเรียนรู้	120201	ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น	🟢		☹
(13) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี	130101	ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาวะ สามารถดูแลสุขภาพ มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้ เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีสูงขึ้น	🟢	☺	☺
	130301	มีระบบสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานที่ประชากรทุกระดับเข้าถึงได้ดีขึ้น	🟢	☺	☹
(16) เศรษฐกิจฐานราก	160201	ผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง	🔴	☹	☺
(19) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ	190101	ระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น	🟢	😐😐	😐😐
(20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ	200101	งานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น	🟢	☺	☺
	200202	ภาษีที่จัดเก็บถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ NEW	🟢	☺	☹
	200301	เปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสม	🟢	☺☺	☺☹
	200401	ภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความคล่องตัว	🟢	☺	☹
(22) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	220101	กฎหมายไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาภาครัฐและภาคเอกชนอยู่ภายใต้กรอบกฎหมายที่มุ่งให้ประชาชนในวงกว้างได้รับประโยชน์จากการพัฒนาประเทศโดยทั่วถึง	🟡	☺	☺
	220201	การอำนวยความยุติธรรม มีความโปร่งใส สะดวก รวดเร็ว เสมอภาค ทั่วถึง เป็นธรรม และปราศจากการเลือกปฏิบัติ	🟠	☹	☺
(23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	230201	คุณภาพชีวิต ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และความเสมอภาคทางสังคมได้รับการยกระดับเพิ่มขึ้น จากผลการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเชิงสังคม	🟢	☺	☺
	230501	จำนวนโครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น	🟢	☺	☹

หมายเหตุ : 🔴 สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) 🟠 สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)
🟡 สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) 🟢 บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)

☺😐☹ สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น/คงเดิม/แย่ลงของข้อมูลสถานการณ์การพัฒนา พ.ศ. 2567 (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุด) เทียบกับสถานการณ์ของข้อมูลปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บล่าสุดโดยสะท้อนจากตัวชี้วัดตามที่กำหนดในแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 – 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

NEW เป้าหมายแผนแม่บทย่อยใหม่ตามแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

⬛ ไม่มีข้อมูลเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ โดยมีกรณี ดังนี้

- 050103 050303 ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจาก พ.ศ. 2565 เป็นปีแรกที่มีการจัดเก็บข้อมูล
- 030202 100301 120201 ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจาก พ.ศ. 2566 เป็นปีแรกที่มีการจัดเก็บข้อมูล
- 030501 ไม่สามารถเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากใช้ข้อมูลคนละฐาน ทำให้การแปรผลไม่สะท้อนความเป็นจริง

ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ใน พ.ศ. 2567 มีเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) โดยมีจำนวนมากที่สุด จำนวน 47 เป้าหมาย[3] จาก 18 แผนแม่บทฯ โดยมี 23 เป้าหมาย ที่มีการพัฒนาในทิศทางที่**ดีขึ้น** (☺) และ 24 เป้าหมาย ที่มีการพัฒนาในทิศทางที่**แย่ลง** (☹) รายละเอียด ดังนี้

เป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) ใน พ.ศ. 2570

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	รหัสเป้าหมาย	เป้าหมายแผนแม่บทย่อย	สีสถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566	การเปลี่ยนแปลงของข้อมูลสถานการณ์เทียบกับปีก่อนหน้า	
				พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567
(01) ความมั่นคง	010101	ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเพิ่มขึ้น	🟡	☹	☺
	010103	การเมืองมีเสถียรภาพและธรรมาภิบาลสูงขึ้น	🟡	☺☺	☺☺
	010401	ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ทุกรูปแบบสูงขึ้น	🟡	☺	☺
(03) การเกษตร	030602	สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น	🟡	☹☺☹	☺☺☺
(04) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	040302	ความสามารถในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจดิจิทัลของไทยดีขึ้น	🟢	☺	☹
	040601	แรงงานไทยมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น	🟡	😐	☹
	040602	ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลในด้านความพร้อมในอนาคตดีขึ้น	🟡	☺	☺
(05) การท่องเที่ยว	050202	การเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติของไทย	🟠	☺	☺
	050301	รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทยเพิ่มขึ้น	🟡	☹	😐
(07) โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์และดิจิทัล	070101	ต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศลดลง	🟡	😐	☹
	070102	ประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทยดีขึ้น	🟡	☺	😐
	070203	ประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศเพิ่มขึ้น	🟡	☺	☺
	070301	ประชาชนมีความสามารถในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตมากขึ้น	🟡	☹	☹
(08) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่	080102	ความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลดีขึ้น	🟡	☺	☹
	080302	ความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศดีขึ้น	🔴	☺	☺
	080401	อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบายดีขึ้น	🟡	😐😐	😐😐
(09) เขตเศรษฐกิจพิเศษ	090205	การลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มขึ้น NEW	🔴	☹	☺
(10) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม	100101	คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมในทุกมิติตามมาตรฐานและสมดุลทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม มีจิตวิญญาณที่ดี เข้าใจในการปฏิบัติตน ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมดีขึ้น	🟡	☺☺	☺☹

[3] มี 11 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่เป็นเป้าหมายที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายดีขึ้นปรับสถานะมาเป็นสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) มี 33 เป้าหมายที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายคงที่ และมี 3 เป้าหมายมีสถานะการบรรลุเป้าหมายแย่ลงปรับสถานะมาเป็นสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)

เป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) ใน พ.ศ. 2570

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	รหัสเป้าหมาย	เป้าหมายแผนแม่บทย่อย	สีสถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566	การเปลี่ยนแปลงของข้อมูลสถานการณ์เทียบกับปีก่อนหน้า	
				พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567
(11) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต	110101	ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และมีจิตสำนึกความเป็นไทย ดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น	🟡		☺
	110201	เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพมากขึ้น	🟡	☹	☹
	110301	วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบด้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผล ตลอดชีวิตดีขึ้น	🟡	☺	☹
	110402	มีคนไทยที่มีความสามารถและผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศเข้ามาทำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมายเพิ่มขึ้น	🟡	☺	☺
(14) ศักยภาพการกีฬา	140101	คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น	🟡	☺	☺
	140201	นักกีฬาไทยประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับนานาชาติ	🟡	☺	☺
	140301	บุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการมีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น	🟢	☺	☹
(15) พลังทางสังคม	150101	ภาคีการพัฒนามีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง	🟡	☺	☺
	150201	ประชากรไทยมีการเตรียมการก่อนยามสูงอายุเพื่อให้สูงวัยอย่างมีคุณภาพเพิ่มขึ้น	🟡		☹
(16) เศรษฐกิจฐานราก	160101	ศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้น	🟢	☺	☹
	160202	กลุ่มประชากรรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 มีความสามารถในการบริหารจัดการหนี้สิน ได้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง	🔴	☺	☺
(18) การเติบโตอย่างยั่งยืน	180101	การบริโภคและการผลิตของประเทศมีความยั่งยืนสูงขึ้น	🟠	☹	☺
	180102	พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น	🟡	☹	☹
	180201	ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลเพิ่มขึ้น	🟡	☹	☹
	180401	คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดิน และแหล่งน้ำทะเลมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์	🟡	☺	☹
	180402	คุณภาพอากาศ เสียง และความสั่นสะเทือนอยู่ระดับมาตรฐานของประเทศไทย	🟡	☺☹	😐☹
	180501	คนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี	🟠	☺	☺
(19) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ	190102	ระดับการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำเพิ่มขึ้น	🟡	😐	😐
	190103	ยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำเพิ่มขึ้น	🟡	☺	😐
	190201	ระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองเพิ่มขึ้น	🟡	😐	😐
	190202	ระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น	🟡	😐	😐

เป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) ใน พ.ศ. 2570

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	รหัสเป้าหมาย	เป้าหมายแผนแม่บทย่อย	สีสถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566	การเปลี่ยนแปลงของข้อมูลสถานการณ์เทียบกับปีก่อนหน้า	
				พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567
(20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ	200302	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสมรรถนะและสร้างความทันสมัยในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะให้กับประชาชน	🟡	☺	☺
	200501	บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ	🔴	☹☺	☹☺
(21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	210101	กฎหมายไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาภาครัฐและภาคเอกชนอยู่ภายใต้กรอบกฎหมายที่มุ่งให้ประชาชนในวงกว้างได้รับประโยชน์จากการพัฒนาประเทศโดยทั่วถึง	🟡	☹☹☺	☺☺☺
(22) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	220102	การปฏิบัติตามและการบังคับใช้กฎหมายมีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ ทั่วถึง ไม่เลือกปฏิบัติ และเป็นธรรม	🟡	☹	☺
	220103	ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนากฎหมาย	🟠	😐	☺
(23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	230102	วิสาหกิจในกลุ่มเป้าหมายด้านเศรษฐกิจที่มีนวัตกรรมเพิ่มขึ้น	🟡	😐	☺
	230401	ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูงทัดเทียมประเทศที่ก้าวหน้าในเอเชีย	🟠	☹	☺
	230502	สัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐเพิ่มขึ้น	🟡	☺	☹

หมายเหตุ : 🔴 สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) 🟠 สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)
🟡 สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) 🟢 บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)

☺😐☹ สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น/คงเดิม/แย่ลงของข้อมูลสถานการณ์การพัฒนา พ.ศ. 2567 (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุด) เทียบกับสถานการณ์ของข้อมูลปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บล่าสุดโดยสะท้อนจากตัวชี้วัดตามที่กำหนดในแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 – 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

NEW เป้าหมายแผนแม่บทย่อยใหม่ตามแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

⬛ ไม่มีข้อมูลเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ โดยมีกรณี ดังนี้

- 110101 ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจาก พ.ศ. 2566 ได้เพิ่มองค์ประกอบในตัวชี้วัดจาก 5 ด้าน เป็น 7 ด้าน
- 150201 ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจาก พ.ศ. 2566 เป็นปีแรกที่มีการจัดเก็บข้อมูล

ในขณะที่เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** จำนวน 32 เป้าหมาย[4] จาก 19 แผนแม่บทฯ โดยมี 12 เป้าหมาย ที่มีการพัฒนาในทิศทางที่ดีขึ้น (☺) และ 20 เป้าหมาย ที่มีการพัฒนาในทิศทางที่แย่ลง (☹) รายละเอียด ดังนี้

เป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม) ใน พ.ศ. 2570

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	รหัสเป้าหมาย	เป้าหมายแผนแม่บทย่อย	สีสถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566	การเปลี่ยนแปลงของข้อมูลสถานการณ์เทียบกับปีก่อนหน้า	
				พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567
(01) ความมั่นคง	010201	ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ	🟠	☺	☺
	010402	ประเทศไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งเป็นประเทศแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียน	🟡	😐	☹
	010501	กลไกการบริหารจัดการความมั่นคงมีประสิทธิภาพสูงขึ้น	🟡	☺	☹
(02) การต่างประเทศ	020202	ประเทศไทยเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืนกับต่างประเทศ เพื่อร่วมกันบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก	🟠	☹	☹
	020501	ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศอย่างมีเอกภาพ และไทยเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือกับต่างประเทศในทุกมิติมากขึ้น	🟠		😐😐
(03) การเกษตร	030101	สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น	🔴	☹	☺
	030201	สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น	🟢	☹☺	☹☹
(04) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	040403	ประเทศไทยเป็นหนึ่งในฐานการผลิตยานยนต์สมัยใหม่ที่สำคัญของโลก NEW	🔴	☺	☺
(05) การท่องเที่ยว	050102	เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น	🔴	☹	☺
	050402	การขยายตัวของท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้น	🔴	☺	☹
	050602	โครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวมีคุณภาพและมาตรฐานดีขึ้น	🟡	☺☺☹	☹☺☹
	050603	การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น	🟠	☺	☹
(06) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ	060101	เมืองในพื้นที่เป้าหมายที่ได้รับการพัฒนาเพื่อกระจายความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ	🟠	☹☺☺	☺☹😐
(07) โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์และดิจิทัล	070202	การใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น	🟠	☺	☺

[4] มี 7 เป้าหมายที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายดีขึ้นปรับสถานะมาเป็น**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** มี 16 เป้าหมายที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายคงที่ และมี 9 เป้าหมายมีสถานะการบรรลุเป้าหมายแย่ลงปรับสถานะมาเป็น**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

เป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม) ใน พ.ศ. 2570

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	รหัสเป้าหมาย	เป้าหมายแผนแม่บทย่อย	สีสถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566	การเปลี่ยนแปลงของข้อมูลสถานการณ์เทียบกับปีก่อนหน้า	
				พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567
(08) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่	080101	วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ในประเทศไทยเพิ่มขึ้น	🟠	☺	☹
	080301	มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น	🔴	☺	☹
	080303	การขยายตัวการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น	🟠	☺	☺
(09) เขตเศรษฐกิจพิเศษ	090101	การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น	🟡	☺	☹
	090301	การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น	🟠	☺	☹
(10) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม	100201	ภาคธุรกิจมีบทบาทสำคัญในการลงทุนเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น	🟠	☺	☺
(12) การพัฒนาการเรียนรู้	120101	คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น	🟠	☺	☺☹
(13) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี	130201	จำนวนชุมชนสุขภาพดีเพิ่มขึ้น	🔴	☹	☺
	130501	ประชาชนมีความรอบรู้สุขภาพ เรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศมากขึ้น	🟠	☹☺	☹😐
(15) พลังทางสังคม	150202	ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง	🟡	☺	☹
(17) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม	170101	คนไทยทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น	🟡	☺	☹
	170201	มีระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น	🔴		☺
(18) การเติบโตอย่างยั่งยืน	180301	การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยลดลง	🟡	☹☹	☺☹
	180403	การจัดการขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อของเสียอันตราย สารเคมีในภาคการเกษตร และกากอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น	🟠	☹	☺
(20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ	200203	หน่วยงานของรัฐดำเนินการโครงการตามห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทยเพื่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ NEW	🟠	☹	☹
(21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	210201	การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็วเป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ	🟠	☹😐	☺😐
(22) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	220104	การมีกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็น NEW	🟠	☺	☹
(23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	230301	การประยุกต์ใช้ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจสีเขียวอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น	🟡	☹☺☹	☹☺☹

หมายเหตุ : 🔴 สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) 🟠 สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)
🟡 สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) 🟢 บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)

☺😐☹ สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น/คงเดิม/แย่ลงของข้อมูลสถานการณ์การพัฒนา พ.ศ. 2567 (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุด) เทียบกับสถานการณ์ของข้อมูลปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บล่าสุดโดยสะท้อนจากตัวชี้วัดตามที่กำหนดในแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 – 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

NEW เป้าหมายแผนแม่บทย่อยใหม่ตามแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

ไม่มีข้อมูลเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ โดยมีกรณี ดังนี้
- 020501 ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจาก พ.ศ. 2566 เป็นปีแรกที่มีการจัดเก็บข้อมูล
- 170201 ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจาก พ.ศ. 2566 มีการปรับเปลี่ยนนิยามคนเปราะบางเป้าหมายในระบบ TPMAP

นอกจากนี้ เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** จำนวนทั้งสิ้น 23 เป้าหมาย[5] จาก 14 แผนแม่บทฯ โดยมี 9 เป้าหมาย ที่มีการพัฒนาในทิศทางที่ดีขึ้น (☺) และ 14 เป้าหมายที่มีการพัฒนาในทิศทางที่แย่ลง (☹) รายละเอียด ดังนี้

เป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) ใน พ.ศ. 2570

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	รหัสเป้าหมาย	เป้าหมายแผนแม่บทย่อย	สีสถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566	การเปลี่ยนแปลงของข้อมูลสถานการณ์เทียบกับปีก่อนหน้า	
				พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567
(01) ความมั่นคง	010202	ภาคใต้มีความสงบสุข ร่มเย็น	🟢	☺	☹
(03) การเกษตร	030301	สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น	🔴	☹	☺
	030401	สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น	🟢	☺	☹
	030502	ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น	🟢		☹
	030601	ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น	🟠	☺	☹
(04) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	040101	อุตสาหกรรมชีวภาพมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น	🔴	☹	☺
	040201	อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น	🔴	☹☺	☺☹
(05) การท่องเที่ยว	050302	อันดับด้านรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทย	🔴	☺	☺
	050401	รายได้การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำเพิ่มขึ้น	🔴	☹	😐
	050601	นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น	🟠	☺	☹
(06) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ	060201	เมืองมีระบบจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษที่มีประสิทธิภาพครอบคลุมและได้มาตรฐาน	🔴	☹	😐
	060202	ความยั่งยืนทางภูมินิเวศ ภูมิสังคม และภูมิวัฒนธรรม	🔴		☺
(07) โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์และดิจิทัล	070103	การขนส่งสินค้าทางรางเพิ่มขึ้น	🔴	☹	☺
	070104	การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองเพิ่มขึ้น	🔴	☺	☺☹
	070105	ผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนลดลง	🔴	☹	☺
(08) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่	080201	สินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่เพิ่มขึ้น	🔴	☹	☺
(09) เขตเศรษฐกิจพิเศษ	090204	การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ NEW	🟠	☺	☹
(11) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต	110401	แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต มีทักษะอาชีพสูง ตระหนักในความสำคัญที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น	🔴	☺	☹
(13) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี	130401	การเข้าถึงบริการสาธารณสุขมีความเหลื่อมล้ำลดลง	🟡	☺	☹

[5] มี 16 เป้าหมายที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายคงที่ และมี 7 เป้าหมายมีสถานะการบรรลุเป้าหมายแย่ลงปรับสถานะมาเป็น**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤติในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

เป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) ใน พ.ศ. 2570

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	รหัสเป้าหมาย	เป้าหมายแผนแม่บทย่อย	สีสถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566	การเปลี่ยนแปลงของข้อมูลสถานการณ์เทียบกับปีก่อนหน้า	
				พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567
(19) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ	190301	แม่น้ำสำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศมีระบบนิเวศและทัศนียภาพที่ดี มีคุณภาพได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น	🔴	😐	😐
(20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ	200201	หน่วยงานภาครัฐบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ	🔴	☹	☺
(21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	210102	คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง	🔴	☹☹😐☺	☹☹😐☺
(23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	230101	ภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการสร้างมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นจากการวิจัยและนวัตกรรมส่งผลให้เกิดการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปัจจุบัน	🔴	☺	☺

หมายเหตุ : 🔴 สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) 🟠 สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)
🟡 สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) 🟢 บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)

☺😐☹ สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น/คงเดิม/แย่ลงของข้อมูลสถานการณ์การพัฒนา พ.ศ. 2567 (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุด) เทียบกับสถานการณ์ของข้อมูลปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บล่าสุดโดยสะท้อนจากตัวชี้วัดตามที่กำหนดในแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 – 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

NEW เป้าหมายแผนแม่บทย่อยใหม่ตามแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

ไม่มีข้อมูลเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ โดยมีกรณี ดังนี้

- 030502 ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจาก พ.ศ. 2565 เป็นปีแรกที่มีการจัดเก็บข้อมูล
- 060202 ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจาก พ.ศ. 2566 เป็นปีแรกที่มีการจัดเก็บข้อมูล

การเปรียบเทียบ**สถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 23 ประเด็น** ระหว่าง พ.ศ. 2562 – 2567 แสดงผลดังตารางนี้

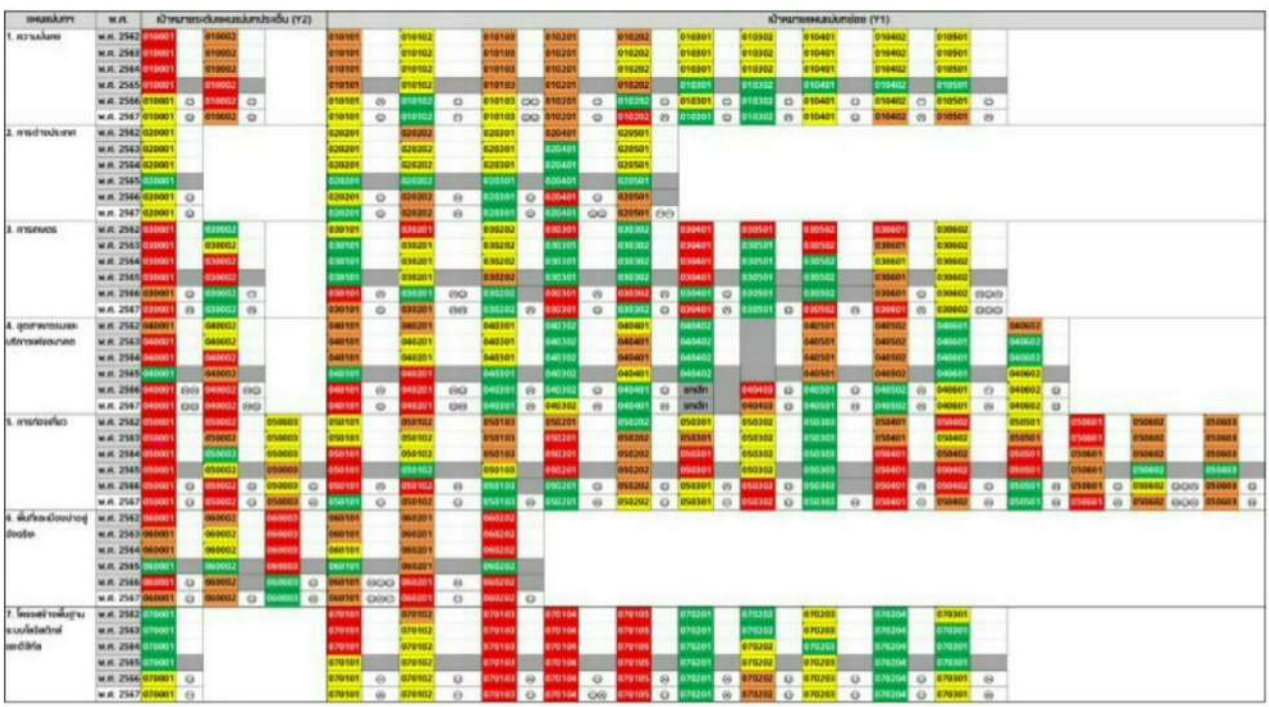

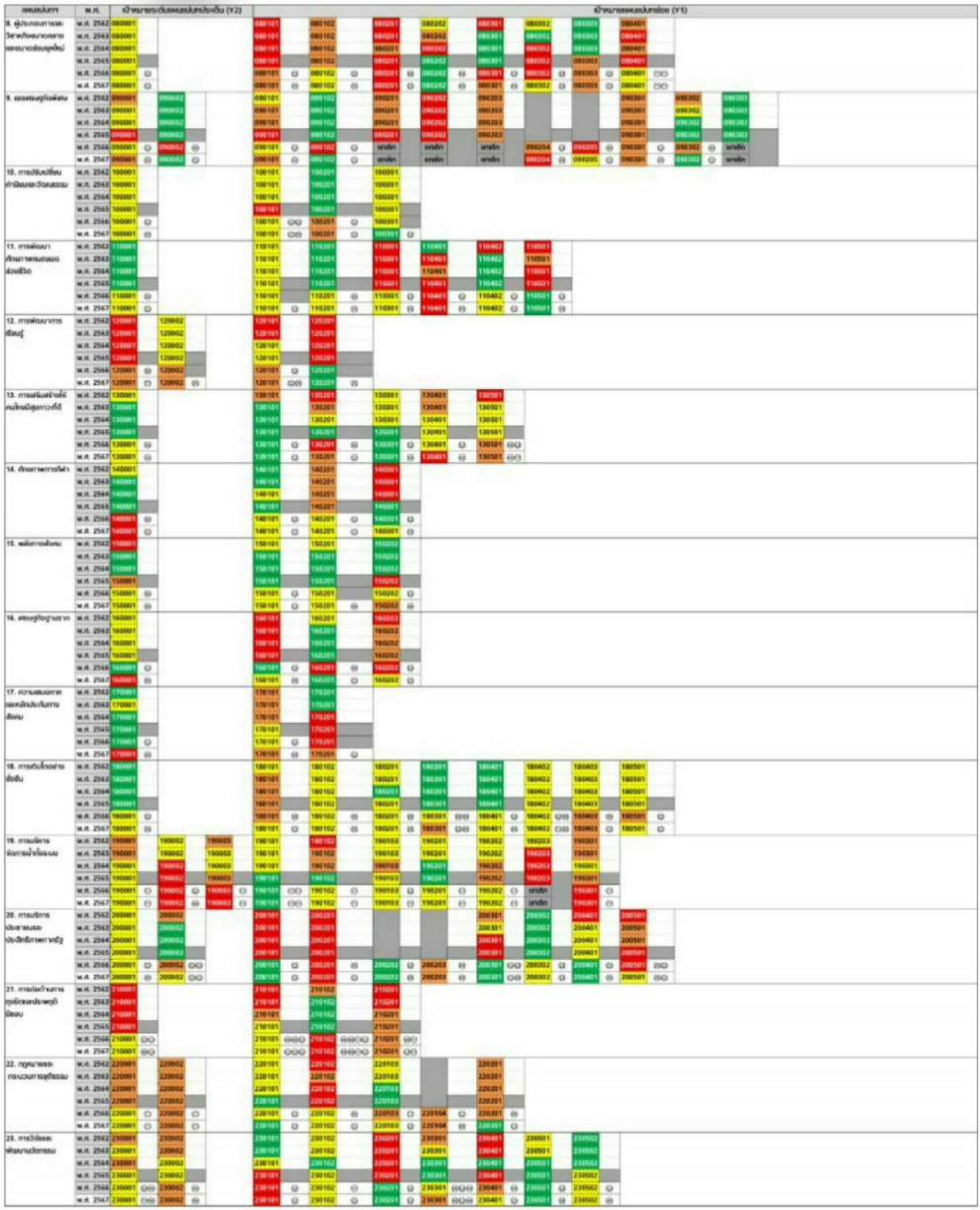

หมายเหตุ : สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)
สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)

☺😐☹ สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น/คงเดิม/แย่ลงของข้อมูลสถานการณ์การพัฒนา พ.ศ. 2567 (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุด) เทียบกับสถานการณ์ของข้อมูลปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บล่าสุดโดยสะท้อนจากตัวชี้วัดตามที่กำหนดในแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 – 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

ไม่มีข้อมูลเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ โดยมีกรณี ดังนี้

- 030502 050103 050303 ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจาก พ.ศ. 2565 เป็นปีแรกที่มีการจัดเก็บข้อมูล
- 060002 120002 020501 030202 100301 120201 150201 ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจาก พ.ศ. 2566 เป็นปีแรกที่มีการจัดเก็บข้อมูล
- 030501 ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากใช้ข้อมูลคนละฐาน ทำให้การแปรผลไม่สะท้อนความจริง
- 110101 ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจาก พ.ศ. 2566 ได้เพิ่มองค์ประกอบในตัวชี้วัดจาก 5 ด้าน เป็น 7 ด้าน
- 170201 ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจาก พ.ศ. 2566 มีการปรับเปลี่ยนนิยามคนเปราะบางเป้าหมายในระบบ TPMAP

เมื่อพิจารณาจำนวนโครงการที่สอดคล้องกับเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) พบว่า ตั้งแต่มีการเปิดใช้ระบบ eMENSCR ใน พ.ศ. 2562 จนถึงสิ้นเดือนตุลาคม พ.ศ. 2567 **มีโครงการในระบบที่ผ่านการอนุมัติจากผู้บริหารแล้ว (M7) จำนวน 223,005 โครงการ** โดยแผนแม่บทประเด็นที่มีจำนวนโครงการน้อยที่สุดสามลำดับแรกเป็นแผนแม่บทที่ถ่ายระดับเป้าหมายการพัฒนาโดยตรงจากยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ได้แก่ ประเด็น (09) เขตเศรษฐกิจพิเศษ มีจำนวนโครงการเพียง 497 โครงการ (ร้อยละ 0.22) ประเด็น (04) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต มีจำนวนโครงการ 892 โครงการ (ร้อยละ 0.40) และประเด็น (08) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ มีจำนวนโครงการ 1,588 โครงการ (ร้อยละ 0.71)

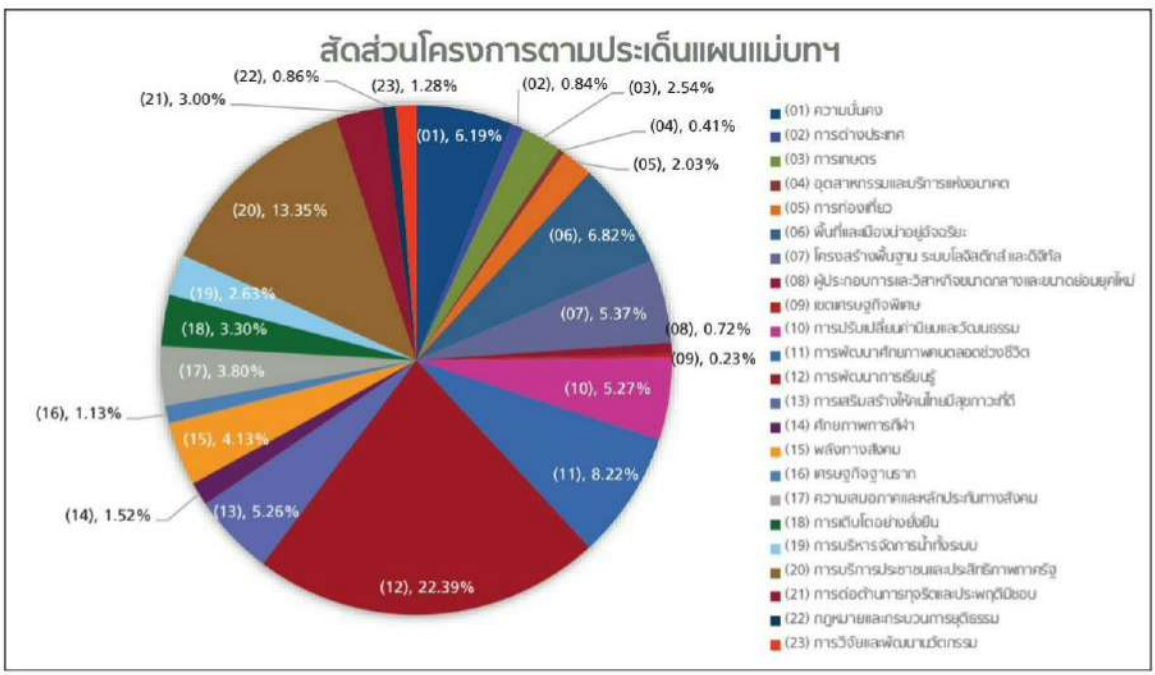

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บ คือ ประเด็นแผนแม่บทฯ ร้อยละของสัดส่วนจำนวนโครงการภายใต้ประเด็นแผนแม่บทฯ ต่อจำนวนโครงการที่ผ่านการอนุมัติแล้ว (M7) ทั้งหมดในระบบ eMENSCR

ขณะที่**ประเด็นแผนแม่บทฯ ที่ยังคงมีจำนวนโครงการมากที่สุดอย่างต่อเนื่อง เป็นแผนแม่บทฯ ในประเด็นที่มีการถ่ายระดับเป้าหมายการพัฒนาโดยตรงจากยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์** ได้แก่ **ประเด็น (12) การพัฒนาการเรียนรู้** ที่มีจำนวนโครงการทั้งสิ้น 49,292 โครงการ (ร้อยละ 22.10) โดยเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) **(120001) คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผลเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต** มีโครงการจำนวนทั้งสิ้น 46,423 โครงการ (ร้อยละ 20.82) อย่างไรก็ตาม แม้ว่าเป้าหมายดังกล่าวจะมีจำนวนโครงการมากที่สุด แต่ยังคงมี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม) และสถานการณ์การพัฒนามีแนวโน้มแย่ลงอย่างต่อเนื่อง** นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาในรายเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) จำนวน 2 เป้าหมาย พบว่า เป้าหมายแผนแม่บทย่อย **(120101) คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น** มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** โดยมีจำนวนโครงการมากถึง 43,186 โครงการ และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย **(120201) ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น** ซึ่ง**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** แต่กลับมีโครงการน้อย จำนวน 6,106 โครงการ

สำหรับประเด็นแผนแม่บทฯ ที่ยังคงมีจำนวนโครงการมากเป็นอันดับที่ 2 คือ แผนแม่บทฯ ประเด็น (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ มีโครงการภายใต้แผนแม่บทฯ จำนวนทั้งสิ้น 29,394 โครงการ (ร้อยละ 13.18) โดย**เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) (200001) บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ** ซึ่งมี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** มีโครงการจำนวนทั้งสิ้น 20,777 โครงการ และเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) **(200002) ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ ด้วยการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้** ซึ่งมี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** มีโครงการจำนวนทั้งสิ้น 7,168 โครงการ **ซึ่งเป็นแผนแม่บทฯ ที่มีการถ่ายระดับเป้าหมายการพัฒนาโดยตรงจากยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ**

นอกจากนี้ **หากพิจารณาหน่วยงานระดับกระทรวง**ที่มีการบันทึกข้อมูลโครงการ/การดำเนินงานในระบบ eMENSCR มากที่สุด พบว่า **กระทรวงมหาดไทย** เป็นหน่วยงานที่ได้นำเข้าข้อมูลโครงการ/การดำเนินงานในระบบมากที่สุดจำนวน 96,507 โครงการ (ร้อยละ 43.28 ของโครงการที่ผ่านการอนุมัติแล้วทั้งหมดในระบบ) โดยมีความเกี่ยวข้องกับแผนแม่บทประเด็น (12) การพัฒนาการเรียนรู้ ถึง 15,283 โครงการหรือคิดเป็นร้อยละ 15.84 ของโครงการทั้งหมดของกระทรวงมหาดไทยที่ได้รับการอนุมัติแล้ว (M7) ในระบบ

ทั้งนี้ จากโครงการทั้งหมดในระบบจำนวน 223,005 โครงการ เป็นโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 305 โครงการ ที่หน่วยงานรับผิดชอบได้มีการปรับปรุงรายละเอียดของข้อเสนอโครงการและนำเข้าระบบ eMENSCR เพื่อรายงานความก้าวหน้าของโครงการ ซึ่งแผนแม่บทฯ ประเด็นที่มีจำนวนโครงการสำคัญน้อยที่สุดสามลำดับ ได้แก่ ประเด็น (06) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ ที่มีโครงการสำคัญเพียง 2 โครงการ ประเด็น (21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ จำนวน 3 โครงการ และประเด็น (13) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี และประเด็น (14) ศักยภาพการกีฬาที่มีโครงการสำคัญประเด็นละ 4 โครงการ ในขณะที่แผนแม่บทฯ ประเด็นที่มีจำนวนโครงการสำคัญมากที่สุดสามลำดับ ได้แก่ ประเด็น (01) ความมั่นคง และประเด็น (05) การท่องเที่ยว ที่มีโครงการสำคัญประเด็นละ 30 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 9.84 ของโครงการสำคัญทั้งหมด รองลงมา คือ ประเด็น (11) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต จำนวน 27 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 8.85 ของโครงการสำคัญทั้งหมด และประเด็น (04) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต และประเด็น (22) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ที่มีโครงการสำคัญประเด็นละ 20 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 6.56 ของโครงการสำคัญทั้งหมด โดยรายละเอียดจำนวนโครงการที่สอดคล้องกับ 37 เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) และ 140 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) สรุปได้ ดังนี้

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	เป้าหมายระดับแผนแม่บทประเด็น (Y2)			เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)															
1. ความมั่นคง	010001	010002		010101	010102	010103	010201	010202	010301	010302	010401	010402	010501						
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 13,621 โครงการ	8,426	5,195		5,400	1,238	248	4,138	781	150	352	276	414	624						
2. การต่างประเทศ	020001			020201	020202	020301	020401	020501											
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 1,856 โครงการ	1,856			474	480	349	351	202											
3. การเกษตร	030001	030002		030101	030201	030202	030301	030302	030401	030501	030502	030601	030602						
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 5,573 โครงการ	1,703	3,870		857	1437	332	258	21	718	152	976	669	153						
4. อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	040001	040002		040101	040201	040301	040302	040401	040403	040501	040502	040601	040602						
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 892 โครงการ	483	409		131	164	153	51	22	43	84	7	88	149						
5. การท่องเที่ยว	050001	050002	050003	050101	050102	050103	050201	050202	050301	050302	050303	050401	050402	050501	050601	050602	050603		
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 4,466 โครงการ	624	2,047	1,795	1851	723	27	498	13	84	8	28	51	12	358	139	435	239		
6. พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ	060001	060002	060003	060101	060201	060202													
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 15,025 โครงการ	12,123	2846	56	13,018	127	1,880													
7. โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล	070001			070101	070102	070103	070104	070105	070201	070202	070203	070204	070301						
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 11,830 โครงการ	11,830			1,253	915	57	7,197	801	89	255	879	62	322						
8. ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่	080001			080101	080102	080201	080202	080301	080302	080303	080401								
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 1,588 โครงการ	1,588			299	273	50	22	84	178	232	450								
9. เขตเศรษฐกิจพิเศษ	090001	090002		090101	090102	090204	090205	090301	090302										
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 497 โครงการ	232	265		170	157	143	7	50	88										
10. การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม	100001			100101	100201	100301													
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 11,602 โครงการ	11,602			11,316	50	236													
11. การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต	110001			110101	110201	110301	110401	110402	110501										
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 18,105 โครงการ	28,105			3,160	981	10,427	2,699	186	652										
12. การพัฒนาการเรียนรู้	120001	120002		120101	120201														
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 49,292 โครงการ	46,423	2,869		43,186	6,106														
13. การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี	130001			130101	130201	130301	130401	130501											
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 11,591 โครงการ	11,591			921	260	7,763	2,320	327											
14. ศักยภาพการกีฬา	140001			140101	140201	140301													
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 3,356 โครงการ	3,356			2,853	374	129													
15. พลังทางสังคม	150001			150101	150201	150202													
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 9,103 โครงการ	9,103			8,915	71	117													
16. เศรษฐกิจฐานราก	160001			160101	160201	160202													
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 2,493 โครงการ	2,493			1,555	635	303													
17. ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม	170001			170101	170201														
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 8,364 โครงการ	8,364			1,154	7,210														
18. การเติบโตอย่างยั่งยืน	180001			180101	180102	180201	180301	180401	180402	180403	180501								
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 7,259 โครงการ	7,259			593	2,930	325	614	724	99	1,660	314								
19. การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ	190001	190002	190003	190101	190102	190103	190201	190202	190301										
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 7,247 โครงการ	3,037	2,796	1,414	2,165	474	166	1,208	1,785	1,449										
20. การบริการประชาชนและ ประสิทธิภาพภาครัฐ	200001	200002		200101	200201	200202	200203	200301	200302	200401	200501								
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 27,945 โครงการ	20,777	7,168		1,783	4,869	1	13	932	134	14,786	5,427								
21. การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	210001			210101	210102	210201													
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 6,600 โครงการ	6,600			4,198	2,193	209													
22. กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	220001	220002		220101	220102	220103	220104	220201											
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 1,892 โครงการ	634	1,258		232	395	78	8	1,179											
23. การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	230001	230002		230101	230102	230201	230301	230401	230501	230502									
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 2,808 โครงการ	2,033	775		342	148	475	161	634	848	200									

หมายเหตุ : โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ที่หน่วยงานรับผิดชอบได้มีการปรับปรุงรายละเอียดของข้อเสนอโครงการและนำเข้าระบบ eMENSCR เพื่อรายงานความก้าวหน้าของโครงการ ซึ่งอาจจะไม่ตรงตามจำนวนโครงการเพื่อขับเคลื่อนฯ ที่ผ่านการคัดเลือกและได้รับจัดสรรงบประมาณ

ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

วิธีการอ่านรายงาน

หัวข้อในส่วนผลการดำเนินการตามรายแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567

ส่วนที่ 1 การสรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) รวมถึงรายการแผนระดับที่ 3 ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ

ตารางสรุปเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ประกอบด้วย **ข้อมูลจากแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 – 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)**

- ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)
- ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ในห้วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570)
- สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายของเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

NEW **ตารางสรุปแผนระดับที่ 3 ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ** เพื่อให้ผู้อ่านทราบถึงแผนระดับที่ 3 ที่หน่วยงานเลือกความเกี่ยวข้องหลักกับประเด็นแผนแม่บทฯ สำหรับเป็นข้อมูลเบื้องต้นประกอบการสืบค้นรายละเอียดของโครงการ/กิจกรรมของแผนระดับที่ 3 เพิ่มเติมจากระบบ eMENSCR โดยหัวข้อในส่วนแผนระดับที่ 3 ประกอบด้วย

- **รายการแผนปฏิบัติราชการ** โดยมีการระบุแผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี และแผนปฏิบัติราชการรายปี ซึ่งเป็นแผนที่ระบุสาระสำคัญเกี่ยวกับการดำเนินการภารกิจปกติ ตามกฎหมายของหน่วยงาน และมีความสอดคล้องหลักกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)
- **รายการแผนปฏิบัติการด้าน... (ถ้ามี)** เป็นแผนที่ระบุสาระสำคัญเกี่ยวกับการดำเนินงานเฉพาะด้าน โดยเป็นแผนที่เกิดจากการบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐ ส่วนราชการ หรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ที่มีระยะเวลาการดำเนินการสอดรับกับห้วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งแผนที่ระบุไว้จะสิ้นสุดภายใน พ.ศ. 2570

ส่วนที่ 2 การสรุปผลในเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

การสรุปผลในเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) ประกอบด้วย

- **สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ** โดยแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายของห้วงที่ 1 (พ.ศ. 2562 - 2565) และห้วงที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2567) โดยในปีสุดท้ายของห้วงที่ 1 (พ.ศ. 2565) และห้วงที่ 2 (พ.ศ. 2570) จะมีการระบุในส่วนของค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุของแต่ละห้วง อ้างอิงจากเล่มแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ตามลำดับ อีกทั้งแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมายของเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)
- **ตารางสรุปข้อมูลสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)** โดยแสดงรหัสเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย พร้อมทั้งแสดงข้อมูลสถานการณ์การพัฒนาของตัวชี้วัดตามที่กำหนดในแผนแม่บทฯ หรือตัวชี้วัดเทียบเคียง (Proxy) ของเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)
    - **สถานการณ์ปีก่อนหน้า** หมายถึง ค่าสถานการณ์เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) ที่มีการรายงานใน พ.ศ. 2565 และ พ.ศ. 2566 พร้อมทั้งระบุปีของข้อมูลที่มีความเป็นปัจจุบัน

วิธีการอ่านรายงาน

• **สถานการณ์ของเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) พ.ศ. 2567** หมายถึง สถานการณ์ของเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) โดยมีทั้งข้อมูลสถานการณ์ตามตัวชี้วัดจริง และข้อมูลสำหรับการคำนวณเพื่อให้ได้มาซึ่งสถานการณ์ของเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) ดังกล่าว

• **ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570** หมายถึง ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 อ้างอิงตามยุทธศาสตร์จัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 และค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 – 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

• **การบรรยายการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับแผนแม่บทฯ ประเด็นนั้น ๆ**

• **ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ**

ส่วนที่ 3 การสรุปผลในเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

การสรุปผลในเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ประกอบด้วย

• **สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)** แสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายของห้วงที่ 1 (พ.ศ. 2562 - 2565) และห้วงที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2567) โดยในปีสุดท้ายของห้วงที่ 1 (พ.ศ. 2565) และห้วงที่ 2 (พ.ศ. 2570) จะมีการระบุในส่วนของค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุของแต่ละห้วง อ้างอิงจากแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ตามลำดับ อีกทั้งแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมายของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 🔴🟠🟡🟢

• **ตารางสรุปข้อมูลสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)** โดยแสดงรหัสเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย พร้อมทั้งแสดงข้อมูลสถานการณ์การพัฒนาของตัวชี้วัดตามที่กำหนดในแผนแม่บทฯ หรือตัวชี้วัดเทียบเคียง (Proxy) ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

• **สถานการณ์ปีก่อนหน้า** หมายถึง ค่าสถานการณ์เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มีการรายงานใน พ.ศ. 2565 และ พ.ศ. 2566 พร้อมทั้งระบุปีของข้อมูลที่มีความเป็นปัจจุบัน

• **สถานการณ์ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย พ.ศ. 2567** หมายถึง สถานการณ์ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) โดยมีทั้งข้อมูลสถานการณ์ตามตัวชี้วัดจริง และข้อมูลสำหรับการคำนวณเพื่อให้ได้มาซึ่งสถานการณ์ของเป้าหมายระดับประเด็นดังกล่าว

• **ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570** หมายถึง ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 อ้างอิงตามยุทธศาสตร์จัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 และค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 – 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

• **การบรรยายการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับแผนแม่บทฯ ประเด็นนั้น ๆ**

• **ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย**

• **ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย**

NEW หมายถึง ส่วนที่เพิ่มขึ้นมาใน พ.ศ. 2567

วิธีการอ่านรายงาน

4 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย

"สถานการณ์ พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570"

เพื่อแสดงให้เห็นถึงความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

สีแดง สถานะการบรรลุเป้าหมาย
อยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย
สถานการณ์ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 50.99% ของค่าเป้าหมาย

สีส้ม สถานะการบรรลุเป้าหมาย
อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย
สถานการณ์อยู่ในช่วง 51.00 - 75.99% ของค่าเป้าหมาย

สีเหลือง สถานะการบรรลุเป้าหมาย
อยู่ในใกล้เคียงในการบรรลุเป้าเหมาย
สถานการณ์อยู่ในช่วง 76.00 - 99.99% ของค่าเป้าหมาย

สีเขียว **บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้**
สถานการณ์บรรลุค่าเป้าหมาย 100%

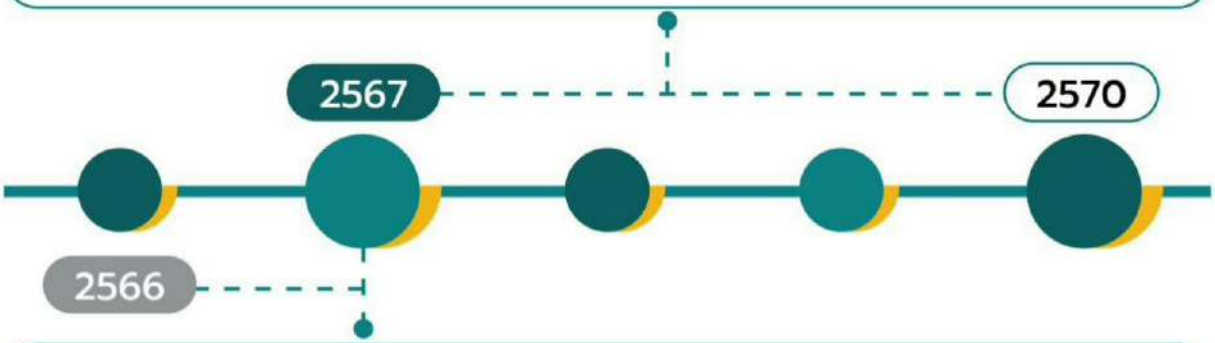

3 สัญลักษณ์ แสดงสถานการณ์การพัฒนา

"สถานการณ์ พ.ศ. 2567 เทียบกับสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูลล่าสุดในปีก่อนหน้าตามที่มีการรายงาน)"

หมายถึง สถานการณ์การพัฒนาที่**ดีขึ้น**

หมายถึง สถานการณ์การพัฒนาที่**คงเดิม**

หมายถึง สถานการณ์การพัฒนาที่**แย่ลง**

เพื่อแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ปัจจุบันเทียบกับปีก่อนหน้า

การอธิบายสถานการณ์การพัฒนา ใน พ.ศ. 2567

"สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ใช้ข้อมูลการรายงานปีล่าสุด) เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567"

ไม่มีการแสดงสัญลักษณ์และค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย แต่ใช้คำ **สูงกว่า ต่ำกว่า** และ**เท่ากับค่าเป้าหมาย** เพื่อแสดงสถานการณ์การพัฒนาใน พ.ศ. 2567 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567

วิธีการอ่านรายงาน

ส่วนที่ 1 **การสรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) รวมถึงรายการแผนระดับที่ 3 ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ**

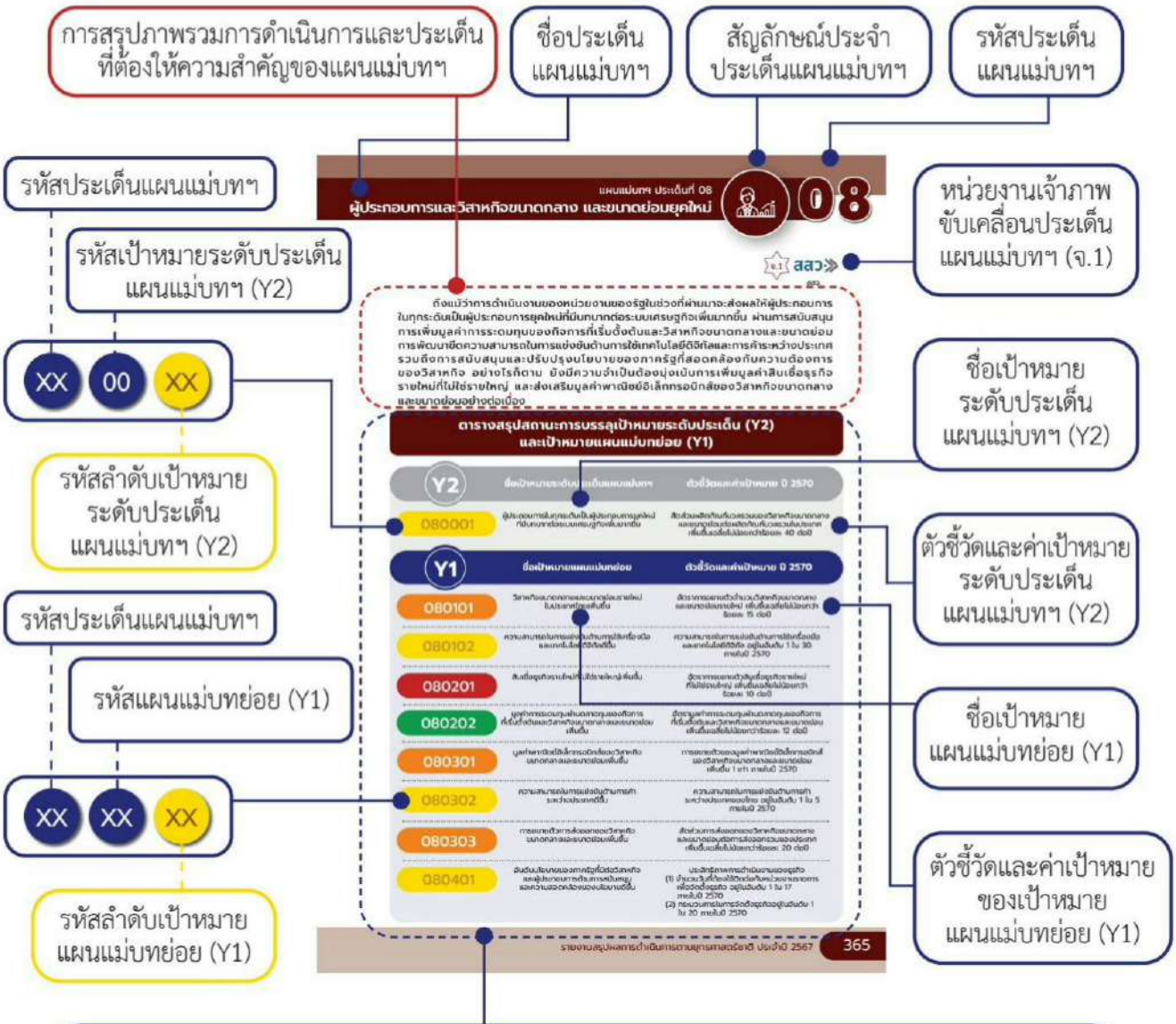

ตารางแสดงรหัสเป้าหมาย ชื่อเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) และระดับแผนแม่บทย่อย (Y1) รวมถึงแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2567

การแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายของสถานการณ์การพัฒนา

เนื่องด้วยข้อจำกัดเรื่องข้อมูลหรือตัวชี้วัดในปัจจุบันที่อาจจะสะท้อนสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายได้เพียงบางส่วน ส่งผลให้บางเป้าหมายจำเป็นต้องใช้ข้อมูลหรือตัวชี้วัดเทียบเคียง (Proxy) ซึ่งอาจสะท้อนสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายได้เพียงบางส่วนเท่านั้น **ดังนั้นสีสถานะการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) อาจไม่ส่งผลต่อสีสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) โดยตรง**

วิธีการอ่านรายงาน

สรุปแผนระดับที่ 3 ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ประเด็นที่ (08) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ มีแผนระดับที่ 3 ที่สามารถช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานของแผนแม่บทฯ ที่สำคัญ อาทิ

แผนปฏิบัติราชการรายปี และระยะ 5 ปี	หน่วยงานเจ้าของแผน
- แผนปฏิบัติราชการระหว่างปี พ.ศ. 2556 ถึง พ.ศ. 2570 และแผนปฏิบัติราชการกรมพัฒนาธุรกิจการค้าประจำปี พ.ศ. 2567	กรมพัฒนาธุรกิจการค้า
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) ของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศระหว่างปี พ.ศ. 2566 ถึง พ.ศ. 2570 และแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (1 ต.ค. 66 – 30 ก.ย. 67) ของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ประจำปี พ.ศ. 2567	กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมระหว่างปี พ.ศ. 2566 ถึง พ.ศ. 2570 และแผนปฏิบัติราชการรายปี (พ.ศ. 2567) ของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมประจำปี พ.ศ. 2567	กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 3* ปี (พ.ศ. 2567 – 2569) ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ระหว่างปี พ.ศ. 2567 ถึง พ.ศ. 2569 (*ในวาระแรก ระยะ 3 ปี พ.ศ. 2567 – 2569)	สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- แผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 - 2570) ของสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สนช.) ระหว่างปี พ.ศ. 2566 ถึง พ.ศ. 2570 และแผนปฏิบัติการปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ประจำปี พ.ศ. 2567	สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน)
แผนปฏิบัติการด้าน...	**หน่วยงานเจ้าของแผน**
- แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ทั้งนี้ สามารถเข้าดูรายละเอียดเพิ่มเติมของแผนระดับที่ 3 ข้างต้น ได้จากในระบบ eMENSCR โดยวิธีการเข้าใช้งานแสดงไว้ในภาคผนวก

NEW

ตารางแสดงแผนระดับที่ 3 ที่มีความเกี่ยวข้องหลัก และสามารถช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานของแผนแม่บทฯ ประกอบด้วย

- รายการแผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี และรายปี ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อประเด็นแผนแม่บทฯ
- รายการแผนปฏิบัติการด้าน... ของหน่วยงานกับประเด็นแผนแม่บทฯ และเป็นแผนที่มีระยะเวลาการดำเนินการสอดรับกับห้วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งแผนดังกล่าวจะสิ้นสุดภายใน พ.ศ. 2570

ส่วนที่ 2 การสรุปผลในเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

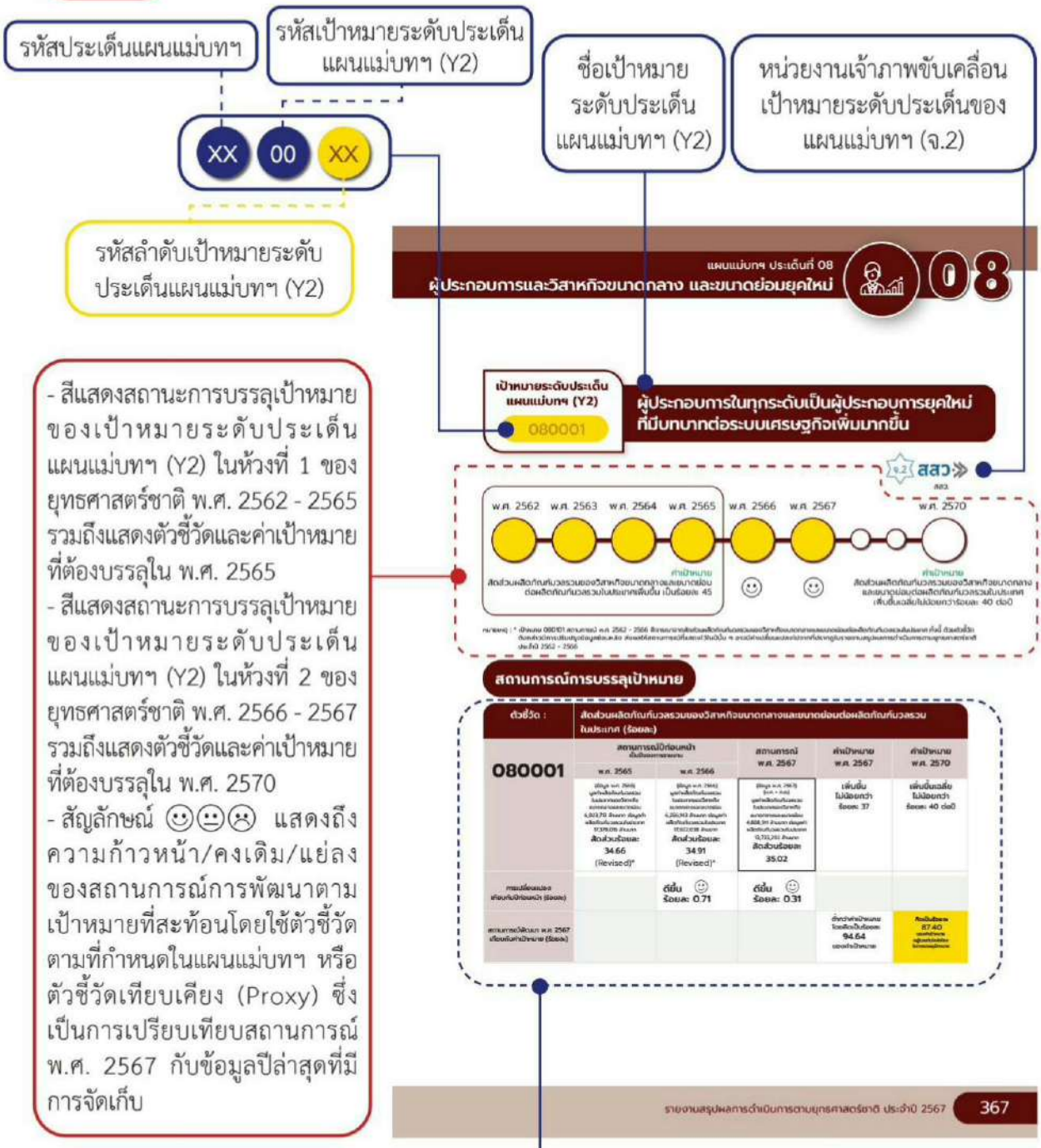

ตารางสรุปสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) โดยแสดงรหัสเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย ของ พ.ศ. 2567 ที่มาจากยุทธศาสตร์จัดสรรงบประมาณตามแผนแม่บทฯ และค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ตามเล่มแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) พร้อมทั้งแสดงข้อมูลสถานการณ์การพัฒนาของตัวชี้วัดตามที่กำหนดในแผนแม่บทฯ หรือตัวชี้วัดเทียบเคียง (Proxy) ของเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) และแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมายของประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) ทั้งหมด 4 สี 🔴🟠🟡🟢

วิธีการอ่านรายงาน

แสดงสถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย ซึ่งประกอบด้วย
- **สถานการณ์การพัฒนาของ พ.ศ. 2567** (โดยใช้ปีล่าสุดของข้อมูล) เทียบกับ**สถานการณ์ของข้อมูลปีก่อนหน้า**ที่มีการจัดเก็บล่าสุด เพื่อแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าที่ดีขึ้น/คงเดิม/แย่ลง โดยนำเสนอผ่าน 3 สัญลักษณ์ตามจำนวนตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) (☺😐☹) หรือตัวชี้วัดเทียบเคียง (Proxy)
- **แสดงสถานการณ์การพัฒนา พ.ศ. 2567** (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุดที่มีการจัดเก็บ) **เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567** ที่นำมาจาก ยุทธศาสตร์จัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567
- **แสดงสถานการณ์การพัฒนา พ.ศ. 2567** (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุดที่มีการจัดเก็บ) **เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570** ที่มาจากเล่มแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) รวมถึงนำมาคิดค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย ทั้งหมด 4 สี 🔴🟠🟡🟢

ผู้ประกอบการในทุกระดับเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น พิจารณาจากสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ จัดทำโดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ข้อมูล พ.ศ. 2567 (ม.ค.-ก.ย.) พบว่า มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอยู่ที่ 4,808,911 ล้านบาท ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ 13,733,292 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 35.02 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอยู่ที่ 6,256,143 ล้านบาท ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ 17,922,038 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 34.91 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 0.31 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 37) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 94.64 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ต่อปี) พบว่า สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ในช่วง พ.ศ. 2566 – 2567 เฉลี่ยร้อยละ 34.96 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 87.40 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงกับการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)

สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของ MSME ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ พ.ศ. 2563 - 2567

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

แสดงประเด็นท้าทาย/อุปสรรคและข้อเสนอแนะจากการดำเนินการเพื่อพัฒนาและทำให้เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) บรรลุตามที่กำหนด

ส่วนที่ 3 การสรุปผลในเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

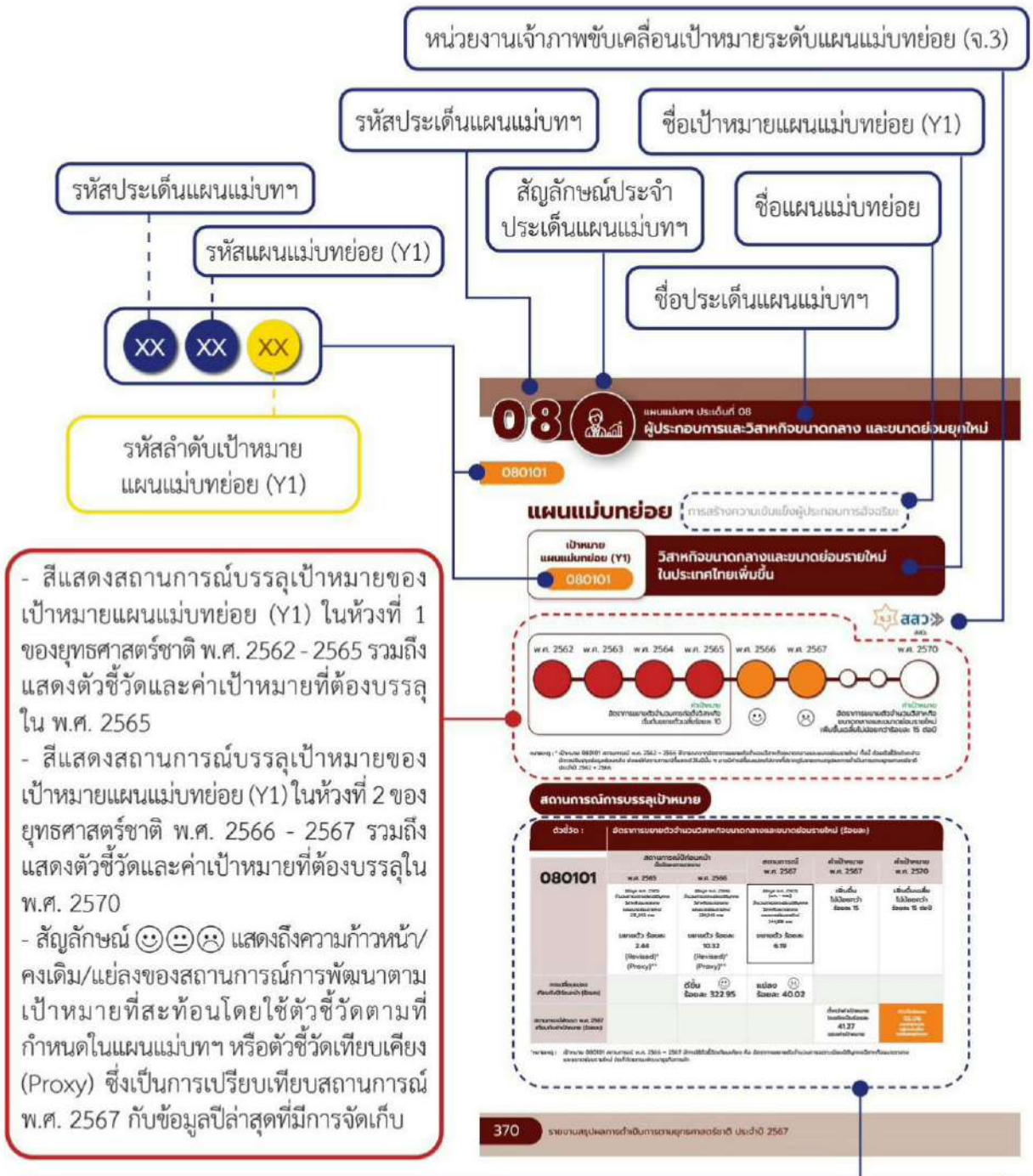

- สีแสดงสถานการณ์บรรลุเป้าหมายของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ในห้วงที่ 1 ของยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2562 - 2565 รวมถึงแสดงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2565
- สีแสดงสถานการณ์บรรลุเป้าหมายของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ในห้วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2566 - 2567 รวมถึงแสดงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570
- สัญลักษณ์ ☺ 😐 ☹ แสดงถึงความก้าวหน้า/คงเดิม/แย่ลงของสถานการณ์การพัฒนาตามเป้าหมายที่สะท้อนโดยใช้ตัวชี้วัดตามที่กำหนดในแผนแม่บทฯ หรือตัวชี้วัดเทียบเคียง (Proxy) ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2567 กับข้อมูลปีล่าสุดที่มีการจัดเก็บ

ตารางสรุปสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) โดยแสดงรหัสเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย ของพ.ศ. 2567 ที่มาจากยุทธศาสตร์จัดสรรงบประมาณตามแผนแม่บทฯ และค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ตามเล่มแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 - 2580) ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พร้อมทั้งแสดงข้อมูลสถานการณ์การพัฒนาของตัวชี้วัดตามที่กำหนดในแผนแม่บทฯ หรือตัวชี้วัดเทียบเคียง (Proxy) ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) และแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมายของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ทั้งหมด 4 สี

วิธีการอ่านรายงาน

แสดงสถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย ซึ่งประกอบด้วย
- **สถานการณ์การพัฒนาของ พ.ศ. 2567** (โดยใช้ปีล่าสุดที่มีการจัดเก็บ) **เทียบกับสถานการณ์ของข้อมูลปีก่อนหน้า**ที่มีการจัดเก็บล่าสุด เพื่อแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าที่ดีขึ้น/คงเดิม/แย่ลง โดยนำเสนอผ่าน 3 สัญลักษณ์ตามจำนวนตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) (☺ 😐 ☹) หรือตัวชี้วัดเทียบเคียง (Proxy)
- **แสดงสถานการณ์การพัฒนา พ.ศ. 2567** (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุดที่มีการจัดเก็บ) **เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567** ที่นำมาจากยุทธศาสตร์จัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567
- **แสดงสถานการณ์การพัฒนา พ.ศ. 2567** (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุดที่มีการจัดเก็บ) **เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570** ที่มาจากเล่มแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 - 2580) ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม รวมถึงนำมาคิดค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย ทั้งหมด 4 สี 🔴🟠🟡🟢

รหัสประเด็นแผนแม่บทฯ

รหัสแผนแม่บทย่อย (Y1)

XX XX XX

รหัสลำดับเป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1)

แสดงการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) โดยอ้างอิงจาก
- การดำเนินการ**ส่วนใหญ่**ของหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกับเป้าหมายแผนแม่บทย่อย โดยเป็นลักษณะการดำเนินการของหน่วยงานตามภารกิจปกติ หรือตามนโยบายของรัฐบาลใน พ.ศ. 2567
- โครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ **(โครงการสำคัญ)** ประจำปี 2567

NEW - **การดำเนินงานอื่น ๆ** ที่เป็นการดำเนินการเพิ่มเติม**ตามข้อเสนอแนะ**ของรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566

แสดงความท้าทายที่เป็นอุปสรรคต่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) โดยอ้างอิงจากการดำเนินงานที่ผ่านมาของหน่วยงานและปัจจัยที่ควรมีโครงการมารองรับ (FVCT) ประจำปีงบประมาณ 2569 ที่จัดลำดับความสำคัญลำดับต้นเพื่อให้หน่วยงานสามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาสนับสนุนการดำเนินการในระยะถัดไป และส่งผลให้บรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ได้อย่างเป็นรูปธรรม

แผนแม่บทฯ ประเด็นที่ 08
ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่ 08

080302

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศ อาทิ การเคลื่อนย้ายของห่วงโซ่อุปทานโลกจากการเปลี่ยนแปลงประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกาที่อาจก่อให้เกิดความตึงเครียดทางการค้าระหว่างสหรัฐฯ และจีน ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกและปริมาณการค้าที่อาจจะชะลอตัวลงในอนาคต การเพิ่มข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับสินค้าซึ่งจะเป็นมาตรฐานสำคัญที่จะนำไปสู่การกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศ ขณะที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวนมากยังขาดความตระหนักและเผชิญปัญหาการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในการปรับปรุงพัฒนาผลิตภัณฑ์และกระบวนการผลิตให้สอดรับกับมาตรฐานของประเทศคู่ค้า

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการกำหนดยุทธศาสตร์การเจรจาจัดทำความตกลงและความร่วมมือทางการค้ากับประเทศคู่ค้าสำคัญ/ประเทศที่มีศักยภาพใหม่และเร่งรัดการจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือเพื่อการปรับตัวของภาคการผลิตและภาคบริการ การอำนวยความสะดวกทางการค้าข้ามพรมแดน การพัฒนาเครือข่ายธุรกิจ การจัดทำฐานข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับพฤติกรรม/ความนิยมของผู้บริโภค ในตลาดเป้าหมาย รวมถึงกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงได้สะดวกและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใช้ประโยชน์จากข้อตกลงและความร่วมมือทางการค้า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินสำหรับการพัฒนาศักยภาพด้านการส่งออก โดยเฉพาะด้านการผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์ การทดสอบและรับรองมาตรฐาน รวมถึงการบริหารความเสี่ยงให้แก่ผู้ประกอบการ นอกจากนี้ หน่วยงานภาครัฐและเอกชนควรเตรียมความพร้อมและกำหนดจุดยืนของสินค้าและบริการของประเทศไทยที่มีแนวโน้มจะได้รับผลกระทบจากนโยบายและมาตรการการค้าของสหรัฐอเมริกาจากการเปลี่ยนแปลงการดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา

รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 387

แสดงข้อเสนอแนะที่สามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) โดยอ้างอิงข้อเสนอแนะจากฐานข้อมูลต่าง ๆ อาทิ ระบบ eMENSCR นโยบายรัฐบาล รายงานผู้ตรวจราชการ ข้อเสนอของ สส. สว. รวมถึงผลการศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการเพื่อสนับสนุนบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ได้อย่างเป็นรูปธรรม

แผนแม่บท 01

ความมั่นคง

ประเทศชาติมีความมั่นคงปลอดภัย มีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ
อยู่ร่วมกันอย่างสันติภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์
ทรงเป็นประมุข บนพื้นฐานของสังคมพหุวัฒนธรรม การเคารพความหลากหลาย และหลักธรรมาภิบาล
มีความพร้อมเผชิญเหตุ และรับมือกับภัยคุกคามด้านความมั่นคงในทุกมิติ ทุกรูปแบบ
และทุกระดับความรุนแรง เป็นภูมิคุ้มกันให้ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข
ส่งเสริมการบริหารและการพัฒนาประเทศในทุกด้านต่อไป

จ.1

สมช.

ถึงแม้การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐที่ผ่านมาจะส่งผลให้ประเทศไทยมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในด้านการข่าวและกองทัพ เสถียรภาพทางการเมือง ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ทุกรูปแบบสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องให้ความสำคัญกับการเร่งแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัญหาความขัดแย้งภายในและภายนอกประเทศในประเด็นสังคมพหุวัฒนธรรม ปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์ ปัญหายาเสพติด รวมทั้งเร่งกระชับความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้านและอาเซียน

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
010001	ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับเพิ่มขึ้น	ดัชนีสันติภาพโลก ไม่เกิน 1.89 คะแนน ภายในปี 2570
010002	ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุขดีขึ้น	ดัชนีชี้วัดความสุขโลก ไม่เกินอันดับ 30 ของโลก ภายในปี 2570

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
010101	ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินเพิ่มขึ้น	ดัชนีสิทธิมนุษยชนและหลักนิติธรรม ไม่เกิน 6 คะแนน ภายในปี 2570
010102	คนไทยมีความจงรักภักดี ซื่อสัตย์ พร้อมธำรงรักษาไว้ ซึ่งสถาบันหลักของชาติ สถาบันศาสนาเป็นที่เคารพ ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยสูงขึ้น	ดัชนีสถาบันหลัก ไม่น้อยกว่า 85 คะแนน ภายในปี 2570
010103	การเมืองมีเสถียรภาพ และธรรมาภิบาลสูงขึ้น	(1) ดัชนีเสถียรภาพทางการเมือง ไม่น้อยกว่า 0 คะแนน ภายในปี 2570 (2) ดัชนีการมีสิทธิ์มีเสียงของประชาชน และภาระรับผิดชอบ ไม่น้อยกว่า 0 คะแนน ภายในปี 2570
010201	ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขจน ไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ	ดัชนีความปลอดภัยจากภัยคุกคาม ไม่เกิน 6 คะแนน ภายในปี 2570
010202	ภาคใต้มีความสงบสุข ร่มเย็น	ดัชนีความสงบสุขภาคใต้ ไม่น้อยกว่า 80 คะแนน ภายในปี 2570

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
010301	หน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรอง ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น	ประสิทธิภาพของหน่วยงานด้านการข่าว และประชาคมข่าวกรอง ไม่น้อยกว่า 90 คะแนน ภายในปี 2570
010302	กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงมีความพร้อมสูงขึ้นที่จะเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบ ทุกมิติและทุกระดับความรุนแรง	ดัชนีความแข็งแกร่งทางกำลังทหาร ไม่เกินอันดับที่ 25 ของโลก ภายในปี 2570
010401	ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ทุกรูปแบบสูงขึ้น	ดัชนีรัฐเปราะบาง ไม่เกิน 60 คะแนน ภายในปี 2570
010402	ประเทศไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งเป็นประเทศแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียน	จำนวนเป้าหมายย่อยของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ในเป้าหมายที่ 17 บรรลุตามที่กำหนด บรรลุเป้าหมายไม่น้อยกว่า 17 เป้าหมายย่อย ภายในปี 2570
010501	กลไกการบริหารจัดการความมั่นคงมีประสิทธิภาพสูงขึ้น	ระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงานด้านการจัดการความมั่นคง ไม่น้อยกว่า 100 คะแนน ภายในปี 2570

สรุปแผนระดับที่ 3 ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ประเด็นที่ (01) ความมั่นคง

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น ความมั่นคง มีแผนระดับที่ 3 ที่สามารถช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานของแผนแม่บทฯ ที่สำคัญ อาทิ

แผนปฏิบัติราชการ	หน่วยงานเจ้าของแผน
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) และแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) และแผนปฏิบัติราชการรายปี (พ.ศ. 2567)	กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร
- แผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี พ.ศ.2566 – 2570 และแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	สำนักข่าวกรองแห่งชาติ
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) และแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

แผนปฏิบัติการด้าน...	หน่วยงานเจ้าของแผน
- แผนปฏิบัติการด้านการเสริมสร้างความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สินและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. 2566 – 2570	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด (พ.ศ. 2566 - 2570)	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
- แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564 – 2570	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- การบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ระยะที่ พ.ศ. 2566 ถึง พ.ศ. 2570	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
- แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566 - 2570) ระยะที่ พ.ศ. 2566 ถึง พ.ศ. 2570	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
- แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาระบบงานข่าวกรองแบบบูรณาการ (พ.ศ. 2566 - 2570) ของสำนักข่าวกรองแห่งชาติ	สำนักข่าวกรองแห่งชาติ
- แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ (พ.ศ. 2566 – 2570)	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

ทั้งนี้ สามารถเข้าดูรายละเอียดเพิ่มเติมของแผนระดับที่ 3 ข้างต้น ได้จากในระบบ eMENSCR ตามรายละเอียดวิธีการเข้าใช้งานที่แสดงไว้ในภาคผนวก

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)
010001

ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับเพิ่มขึ้น

จ.2
สมช

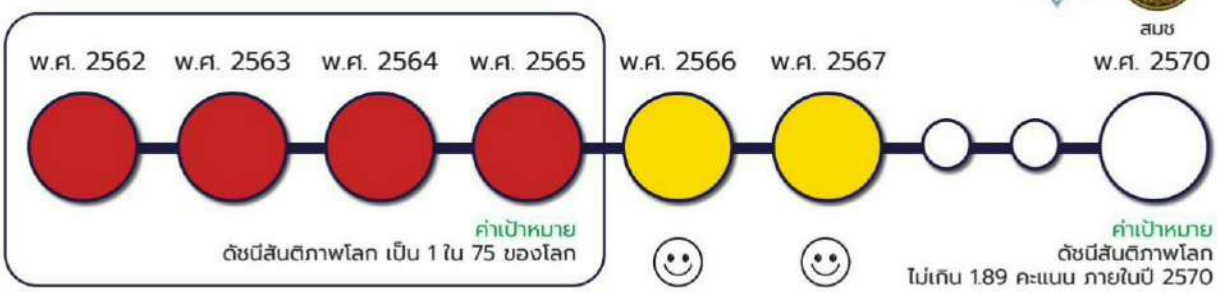

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีสันติภาพโลก (คะแนน)				
010001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 2.098 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 2.061 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 2.048 คะแนน	ไม่เกิน 2.02 คะแนน	ไม่เกิน 1.89 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 1.76	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 0.63		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 98.63 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 92.29 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับเพิ่มขึ้น พิจารณาจากดัชนีสันติภาพโลก จัดทำโดยสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยมีผลการประเมินรวมอยู่ที่ 2.048 คะแนน และมีปัจจัยย่อยภายใต้ดัชนีสันติภาพโลกอย่างปัญหาความขัดแย้งทั้งในและนอกประเทศ 2.043 คะแนน ระดับความปลอดภัยและมั่นคงของสังคม 2.515 คะแนน และปัจจัยที่มีคะแนนดีที่สุดคือ อิทธิพลอำนาจทางทหาร 1.441 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่า 2.061 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่เกิน 2.02 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 98.63 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกิน 1.89 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 92.29 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับเพิ่มขึ้น ได้แก่ ความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างในคำสอนและการปฏิบัติกิจทางศาสนา ส่งผลต่อความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องต่อศาสนาอื่น ปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ยังมีการก่อเหตุและมีผู้เสียชีวิตอย่างต่อเนื่อง สภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการมีเสถียรภาพและธรรมาภิบาลทางการเมืองที่อาจส่งผลให้เกิดความขัดแย้งของฝ่ายต่างๆ การกำหนดท่าทีของไทยท่ามกลางการแข่งขันทางภูมิรัฐศาสตร์ของประเทศมหาอำนาจและประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ ข้อจำกัดด้านองค์ความรู้ด้านการข่าวที่ต้องทันต่อภัยคุกคามที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพในการผนึกกำลังและทรัพยากรเพื่อการป้องกันประเทศ และใช้ประโยชน์จากข้อมูลเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานได้อย่างบูรณาการ โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน ดังนี้ หน่วยงานควรให้ความสำคัญใน**การป้องกันและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งภายในประเทศ** โดยสร้างความเข้าใจในสังคมพหุวัฒนธรรมเพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีเสถียรภาพและธรรมาภิบาลทางการเมือง รวมทั้งกำหนดนโยบายที่ชัดเจนและจริงจังในการดำเนินกระบวนการพูดคุยสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ **การป้องกันปัญหาความขัดแย้งภายนอกประเทศ** โดยรักษาดุลยภาพระหว่างประเทศ ร่วมกับการขยายบทบาทของไทยในกรอบความร่วมมือต่าง ๆ เพื่อรักษาสถานะในภูมิภาคและสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจ ตลอดจนความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้านและอาเซียน **การเพิ่มระดับความปลอดภัยและความมั่นคงของสังคม** โดยส่งเสริมความมั่นคงที่ครอบคลุมทุกมิติ และเพิ่มขีดความสามารถด้านการข่าวที่รวดเร็วและแม่นยำ และ**การเสริมสร้างความสามารถทางทหาร**โดยพัฒนาศักยภาพกำลังพลและเจ้าหน้าที่ทุกระดับ รวมทั้งศักยภาพในการวิจัยและพัฒนายุทโธปกรณ์ที่เป็นองค์ความรู้ของประเทศ ฝึกซ้อมตามแผนอย่างต่อเนื่อง และบริหารจัดการสถานการณ์หรือปัญหาความมั่นคงระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สามารถผนึกกำลังและทรัพยากรในการป้องกันประเทศได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)
010002

ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุขดีขึ้น

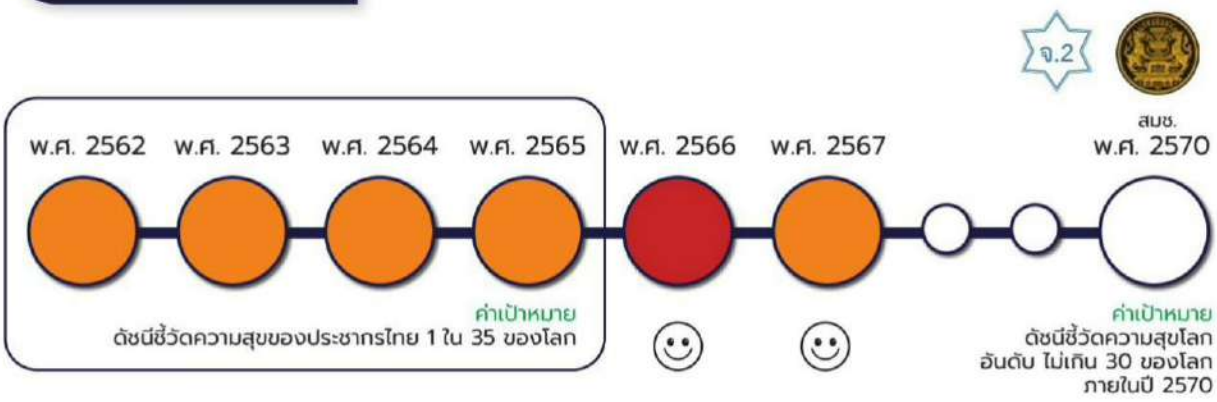

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีชี้วัดความสุขโลก (อันดับ)				
010002	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) อันดับ 61 ของโลก	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับ 60 ของโลก	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับ 58 ของโลก	ไม่เกิน อันดับ 53 ของโลก	ไม่เกิน อันดับ 30 ของโลก
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 1.64	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 3.33		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 91.38 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 51.72 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุขดีขึ้น พิจารณาจากดัชนีชี้วัดความสุขโลก จัดทำโดยองค์การสหประชาชาติ ซึ่งพิจารณาจาก 6 ปัจจัยย่อย ได้แก่ (1) ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัว (2) การสนับสนุนทางสังคม (3) การมีอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาวะที่ดี (4) การมีสิทธิและเสรีภาพ (5) ความเอื้ออาทรต่อกัน และ (6) การรับรู้ต่อการทุจริตในประเทศ มีค่าคะแนนเรียงตามปัจจัยย่อยประกอบด้วย 1.484 , 1.347 , 0.62 , 0.756 , 0.283 และ 0.024 คะแนน ตามลำดับ โดยใน พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับ 58 ของโลก และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) อยู่ในอันดับ 60 ของโลก สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 1.64 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่เกินอันดับ 53 ของโลก) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 91.38 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกินอันดับ 30 ของโลก) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 51.72 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุขดีขึ้น อาทิ การส่งเสริมให้ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุขเพิ่มขึ้น ภายใต้สถานการณ์ภัยคุกคามและปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ที่ยังคงส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของมนุษย์อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสามารถพิจารณาจากการว่างงานและหนี้สินครัวเรือนที่เพิ่มขึ้นส่งผลต่อสภาพคล่องและรายได้ของประชาชน ปัญหายาเสพติด การประทุษร้ายต่อทรัพย์ ชีวิต ร่างกาย เพศ และอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ที่ลดทอนความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และเกี่ยวเนื่องถึงสุขภาพจิตของประชาชน การขาดความหลากหลายของช่องทางการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมที่ส่งผลต่อความเท่าเทียมในสังคม และการขาดความโปร่งใสของการดำเนินงานในระบบราชการที่ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของประชาชน โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน ดังนี้ ควรให้ความสำคัญในการสร้างรายได้ให้แก่ประชาชน โดยเร่งดำเนินมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจเพื่อให้เกิดการจ้างงานและทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น รวมทั้งให้ความช่วยเหลือแก่กลุ่มเปราะบางเพื่อให้มีสภาพคล่องของครัวเรือนดีขึ้น ดำเนินมาตรการเชิงรุก

ในการป้องกันและปราบปรามเพื่อลดอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน เสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีภูมิคุ้มกัน และมีส่วนร่วมในการป้องกันปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ของการก่ออาชญากรรมในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและสนับสนุนให้มีรูปแบบการสื่อสารที่เหมาะสมกับประชาชนแต่ละช่วงวัย ตลอดจนให้ความสำคัญกับการกำหนดนโยบายหรือมาตรการการบริหารงานที่ชัดเจนเพื่อพัฒนาระบบราชการให้มีความโปร่งใส รวมทั้งทบทวนปรับปรุงกฎหมายเพื่อสร้างความยุติธรรมและธรรมาภิบาลในกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้การดำเนินการของหน่วยงานตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน และส่งผลให้ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุขดีขึ้นต่อไป

010101

แผนแม่บทย่อย | การรักษาความสงบภายในประเทศ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1) 010101

ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินเพิ่มขึ้น

จ.3 ตร.

พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563 พ.ศ. 2564 พ.ศ. 2565 พ.ศ. 2566 พ.ศ. 2567 พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
ระดับความมั่นคงปลอดภัยภายในประเทศ และศักยภาพตำรวจระดับสากล (WISPI) ดีขึ้น (อันดับ) อยู่ในลำดับ 1 ใน 45 ของโลก

ค่าเป้าหมาย
ดัชนีสิทธิมนุษยชนและหลักนิติธรรม มีคะแนนไม่เกิน 6 คะแนน ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีสิทธิมนุษยชนและหลักนิติธรรม (คะแนน)				
010101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 7.6 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 7.7 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 7.5 คะแนน	ไม่เกิน 7.28 คะแนน	ไม่เกิน 6 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ☹ ร้อยละ 2.63	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 2.6		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 97.07 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 80 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

010101

ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเพิ่มขึ้น พิจารณาจากดัชนีสิทธิมนุษยชนและหลักนิติธรรม จัดทำโดยองค์การสหประชาชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยมีค่าคะแนน 7.5 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่า 7.7 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 2.6 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่เกิน 7.28 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 97.07 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกิน 6 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 80 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

Human Rights and Rule of Law

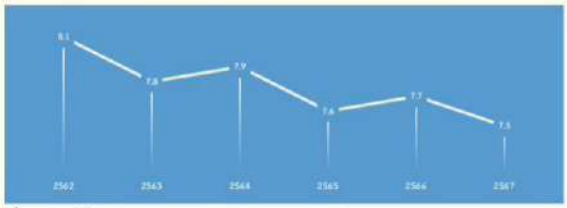

ที่มาของข้อมูล : https://fragilestatesindex.org/country-data/

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตและทรัพย์สิน การประเมินความยุติธรรมและความโปร่งใส รวมถึงการแก้ไขปัญหาด้านสิทธิมนุษยชน โดยการสร้างหลักประกันที่มุ่งให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงมาตรการต่าง ๆ อาทิ การแก้ไขพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 24) พ.ศ. 2567 (พ.ร.บ.สมรสเท่าเทียม) และการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ไทยเป็นภาคี นอกจากนั้น หน่วยงานผู้รับผิดชอบยังมุ่งเน้นการดำเนินการในด้านการสร้างสภาพสังคมที่มีวัฒนธรรมและประเพณีที่เข้มแข็ง มีภูมิคุ้มกันที่ดี และมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ (1) **โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทยด้วยสันติวิธี** ของสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาการบริหารจัดการของภาครัฐให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ วิถีชีวิตวัฒนธรรม ประเพณีที่หลากหลาย โดยการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและพัฒนาสมรรถนะทางวัฒนธรรมให้กับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ให้มีทักษะและทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงานบนสภาวะแวดล้อมที่มีความหลากหลาย (2) **โครงการสนับสนุนนโยบายส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรม** ของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) กระทรวงวัฒนธรรม ที่ให้ความสำคัญกับการสนับสนุนกระบวนการส่งเสริมความหลากหลายและเท่าทันอคติทางวัฒนธรรม รวมถึงสร้างกลไกการพัฒนาศักยภาพคนในสังคมไทยให้มีสมรรถนะทางวัฒนธรรมรองรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนบนฐานความหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ประชาชน และกลุ่มชาติพันธุ์มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 หน่วยงานได้มุ่งเน้นในประเด็นการพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านความมั่นคงปลอดภัยให้มีความทันสมัยและเชื่อมโยงกันมากขึ้น การพัฒนาบุคลากรให้มีทั้งความพร้อมในการปฏิบัติงาน มีคุณธรรม จริยธรรมที่สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนได้อย่างแท้จริง พร้อมด้วยการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการอยู่ร่วมกันบนสังคมพหุวัฒนธรรม รวมถึงการบูรณาการและสร้างภาคีเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมในสังคมอย่างเห็นผลเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเพิ่มขึ้น อาทิ การที่ประชาชนขาด**ความหลากหลายของช่องทางการแสดงความคิดเห็น** และ**ช่องทางการรับบริการในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม** ซึ่งการแสดงออกดังกล่าวจะเป็นกลไกในการช่วยให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาชีวิตและความเป็นอยู่ของประเทศได้มากขึ้น อีกทั้งยังมีปัญหาด้าน**การออกระเบียบ/มาตรการที่ไม่เหมาะสม**กับพื้นที่จนไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่ตอบสนองต่อสภาพสังคมได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ยังมีปัจจัยเสี่ยงอื่น ๆ ซึ่งส่งผลต่อการก่ออาชญากรรมและลดทอนความมั่นคงปลอดภัยของประชาชน อาทิ ความไม่เท่าเทียมในสังคม ปัญหาสุขภาพจิต และการใช้ความรุนแรง ซึ่งยังคงอยู่ระหว่างการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่รับผิดชอบควรมุ่งเสริมสร้างช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม โดยการพัฒนา**ช่องทางการแสดงความคิดเห็น**ควบคู่ไปกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่หลากหลาย รวมทั้งยกระดับ**การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม**ที่มีความโปร่งใส เข้าถึงได้ง่าย และเห็นผลลัพธ์ได้อย่างชัดเจน เพื่อให้ง่ายต่อการติดตาม ตรวจสอบ และป้องกันการก่ออาชญากรรมในสังคม รวมถึงพัฒนาสภาพแวดล้อมทางระเบียบกฎหมาย และ**ระเบียบ/มาตรการการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน**ที่เกี่ยวข้องให้เกิดการบังคับใช้อย่างเป็นรูปธรรม สมเหตุสมผล และทันสมัย นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการรักษาสภาพสังคมให้มีศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และชุมชนที่เข้มแข็ง มีภูมิคุ้มกันจากการก่ออาชญากรรมในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เพื่อป้องกันปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ของการก่ออาชญากรรม โดยเริ่มตั้งแต่การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในระดับชุมชน การเฝ้าระวังพื้นที่เสี่ยง เพื่อลดโอกาสการเกิดเหตุอาชญากรรม ไปจนถึงการปรับปรุงนโยบายระดับประเทศที่สร้างความปลอดภัยในสังคมอย่างครบถ้วนและรอบด้าน

010102

แผนแม่บทย่อย | การรักษาความสงบภายในประเทศ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 010102

คนไทยมีความจงรักภักดีซื่อสัตย์ พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ สถาบันศาสนาเป็นที่เคารพ ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยสูงขึ้น

จ.3 กอ.รมน.

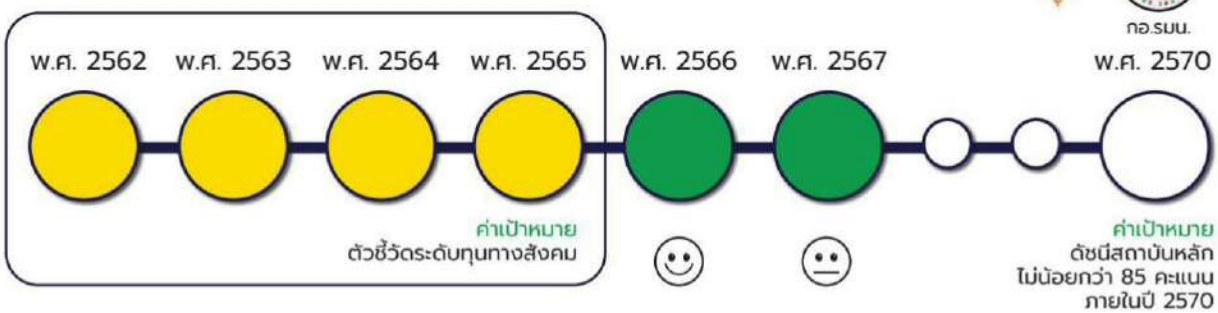

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีสถาบันหลัก (คะแนน)				
010102	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ร้อยละ 82.50 (proxy)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ร้อยละ 125 (proxy)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ร้อยละ 125 (proxy)**	ไม่น้อยกว่า 85 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 85 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 51.52	คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 147.06 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 147.06 ของค่าเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

หมายเหตุ : ** เป้าหมาย 010102 ข้อมูล พ.ศ. 2562 - 2566 พิจารณาเทียบเคียงจากการดำเนินงานด้านกิจกรรมทางศาสนาที่สามารถส่งเสริมความเข้าใจอันดีและการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม และจำนวนผู้แทนองค์การทางศาสนาที่เข้าร่วมกิจกรรมศาสนิกสัมพันธ์ ประมวลโดยสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

คนไทยมีความจงรักภักดีซื่อสัตย์พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ สถาบันศาสนาเป็นที่เคารพ ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยสูงขึ้น พิจารณาเทียบเคียงจากองค์ประกอบและปัจจัยชี้วัดความสำเร็จของเป้าหมายคนไทยมีความจงรักภักดีซื่อสัตย์พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ สถาบันศาสนาเป็นที่เคารพ ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยสูงขึ้น ตามแผนบูรณาการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง พ.ศ. 2566 – 2570 ของสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ประมวลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีผลการดำเนินงานตามปัจจัยชี้วัดความสำเร็จขององค์ประกอบด้านองค์ความรู้ของคนไทยเกี่ยวกับสถาบันหลักของชาติ และกิจกรรมศาสนาที่สามารถส่งเสริมความเข้าใจอันดีและการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม คิดเป็นร้อยละ 125 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ซึ่งใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง (ตัวเดิม) สะท้อนให้

010102

เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่า 85 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 147.06 ส่งผลให้ **สถานะบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างองค์ความรู้ของคนไทยเกี่ยวกับสถาบันหลักของชาติ โดยจัดทำชุดองค์ความรู้เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่สอดแทรกเรื่องชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ หนังสือ คู่มือ และวีดิทัศน์ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องต่อสถาบันหลักของชาติแก่นักเรียนและนักศึกษา การพัฒนาครูต้นแบบ การจัดทำบันทึกความเข้าใจระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงแรงงาน เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ สร้างจิตสำนึกความเป็นไทยที่มุ่งเน้นการปลูกฝังประวัติศาสตร์ของชาติ สถาบันหลักของชาติ และความเป็นพลเมืองที่ดีแก่ผู้เรียน การสนับสนุนและถ่ายทอดโครงการพระราชดำริ โครงการจิตอาสา แนวคิดเกษตรทฤษฎีใหม่แก่ประชาชนทั่วไป ให้สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ และการส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางศาสนาเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีในแต่ละศาสนา โดยมีเยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา 5,350 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 18.86 และมีผู้แทนองค์กรศาสนาเข้าร่วมกิจกรรม 682 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 34 นอกจากนี้ ยังส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพในการนับถือและดำเนินกิจกรรมทางศาสนา อาทิ การส่งเสริมแนวทางด้านศาสนาสู่โรงเรียนในพื้นที่ชุมชนที่มีความหลากหลายด้านศาสนา โดยให้พระสงฆ์ อิหม่าม หรือบาทหลวง เข้าไปสอนหลักคำสอนแก่นักเรียน การจัดกิจกรรมศาสนิกชนช่วยเหลือผู้ประสบภัย และลดความขัดแย้งอันเกิดจากเหตุแห่งศาสนาเป็นไปตามเป้าหมาย โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ (1) **โครงการการเผยแพร่ และขับเคลื่อนศาสตร์พระราชา** ของกองบัญชาการกองทัพไทย กรมกิจการพลเรือนทหาร ซึ่งเป็นการประชาสัมพันธ์ให้กับกลุ่มเป้าหมายเพื่อส่งเสริมความตระหนักรู้ให้กับประชาชนคนไทยในด้านพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ และให้ข้อมูลข่าวสารอันมีประโยชน์ในด้านการให้ความช่วยเหลือประชาชนยามประสบภัยพิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ (2) **โครงการสร้างการรับรู้เพื่อความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ** ของกองทัพอากาศ กระทรวงกลาโหม ที่มุ่งพัฒนาและเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ เพื่อให้ประชาชนมีจิตสำนึกรักและหวงแหน มุ่งจงรักภักดี พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ให้เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวและศูนย์รวมจิตใจหนึ่งเดียวกันของคนทั้งชาติ นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 หน่วยงานได้ให้ความสำคัญกับการสร้างความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญและความจำเป็นของสถาบันหลักของชาติและประวัติศาสตร์ชาติไทย ตั้งแต่ระดับประถม มัธยม ไปจนถึงระดับอุดมศึกษา ด้วยการปรับหลักสูตรการเรียนและวิธีการสอนให้เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย มีบุคลากรที่มีความรู้ที่ถูกต้องเพื่อการเผยแพร่แก่เด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างค่านิยมและทัศนคติที่ดีตั้งแต่ปัจจุบันไปจนถึงอนาคต รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้อง ในช่องทางและรูปแบบการสื่อสารที่เหมาะสม ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง รวมทั้งการให้ความสำคัญกับการเฝ้าระวังและตรวจสอบเว็บไซต์ที่อาจเป็นภัยและสร้างความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง เพื่อรักษาภาพลักษณ์ของสถาบันหลัก และทำให้เกิดการตระหนักรู้และมีความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติเพิ่มขึ้นและเป็นไปในแนวทางที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

010102

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้คนไทยมีความจงรักภักดีซื่อสัตย์พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ สถาบันศาสนาเป็นที่เคารพ และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ **การสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสถาบันหลักของชาติ** เนื่องจากยังคงมีกระแสข้อมูลที่บิดเบือน ซึ่งอาจสร้างความสับสนในหมู่เด็ก เยาวชน และประชาชน อีกทั้งความแตกต่างของคำสอนและการปฏิบัติกิจทางศาสนา ซึ่งอาจกระทบกับวิถีชีวิตของบุคคลต่างศาสนา ส่งผลให้เกิดความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องต่อศาสนาอื่น รวมถึงการทำความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันหลักของชาติ ในประเด็นพระมหากษัตริย์ที่ส่งผลต่อความอ่อนไหวทางสังคม ทั้งนี้ ยังคงมีประเด็นสำคัญด้าน**สมรรถนะของบุคลากรทางการศึกษา**ที่ส่งผลต่อการปลูกฝังการตระหนักรู้ถึงความสำคัญของสถาบันหลักของชาติ และ**การบังคับใช้กฎหมายที่เป็นธรรม เหมาะสม และโปร่งใส**ที่อาจส่งผลต่อสภาพแวดล้อมต่อการธำรงไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติอีกด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้เป้าหมายคนไทยมีความจงรักภักดีซื่อสัตย์พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ สถาบันศาสนาเป็นที่เคารพ ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยสูงขึ้น จะบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องในการสร้าง**ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสถาบันหลักของชาติ** และสร้างความตระหนักรู้แก่ประชาชน ร่วมกับการเสริมสร้าง**สมรรถนะของบุคลากรทางการศึกษา** ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างความตระหนักรู้แก่นักเรียน นักศึกษา และคนในสังคม ให้มีความรู้และความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับบทบาทของสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับ **การบังคับใช้กฎหมายที่เป็นธรรม เหมาะสม และโปร่งใส** เพื่อส่งเสริมให้ประเทศไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการธำรงไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ รวมถึงการสร้างความเข้าใจถึงความแตกต่างหลากหลายทางศาสนา วัฒนธรรม และประเพณีทางศาสนาแก่ประชาชนทุกช่วงวัย เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมได้อย่างสงบสุข

010103

แผนแม่บทย่อย | การรักษาความสงบภายในประเทศ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1) 010103

การเมืองมีเสถียรภาพ และธรรมาภิบาลสูงขึ้น

จ.3

กกต.

พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563 พ.ศ. 2564 พ.ศ. 2565 พ.ศ. 2566 พ.ศ. 2567 พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
ประสิทธิผลของรัฐบาลจากการประเมินของธนาคารโลก ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 70

ค่าเป้าหมาย
1. ดัชนีเสถียรภาพทางการเมือง ไม่น้อยกว่า 0 คะแนน ภายในปี 2570
2. ดัชนีการมีสิทธิ์มีเสียงของประชาชน และภาระรับผิดชอบ ไม่น้อยกว่า 0 คะแนน ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	1. ดัชนีเสถียรภาพทางการเมือง (คะแนน)				
010103	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) -0.55 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) -0.38 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) -0.28 คะแนน	ไม่น้อยกว่า -0.23 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 0 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 30.91	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 26.32		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 78.26 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 88.8 ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	2. ดัชนีการมีสิทธิ์มีเสียงของประชาชน และภาระรับผิดชอบ (คะแนน)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) -0.79 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) -0.62 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) -0.45 คะแนน	ไม่น้อยกว่า -0.37 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 0 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 21.51	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 27.42		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 82 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 85.4 ของค่าเป้าหมาย

ภาพรวมสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 ตัวชี้วัด อยู่ที่ร้อยละ 85.4

หมายเหตุ : การคำนวณสัดส่วนการบรรลุเป้าหมาย สำหรับเป้า 010103 มี 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดดัชนีเสถียรภาพทางการเมือง และ ดัชนีการมีสิทธิ์มีเสียงของประชาชน และภาระรับผิดชอบ มีค่าคะแนนระหว่าง -2.5 (อ่อนแอ) จนถึง 2.5 (เข้มแข็ง) โดยมีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{(-2.5)-(-0.28)}{-2.5} \times 100 = 88.8$ และ $\frac{(-2.5)-(-0.45)}{-2.5} \times 100 = 82$

จากนั้นคำนวณค่าสัดส่วนการบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 $\frac{88.8+82}{2} \times 100 = 85.4$

คิดเป็นร้อยละ 85.4 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

010103

การเมืองมีเสถียรภาพ และธรรมาภิบาลสูงขึ้น พิจารณาจาก 2 ดัชนี ได้แก่

(1) ดัชนีเสถียรภาพทางการเมือง จัดทำโดยธนาคารโลก พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีคะแนน -0.28 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีสถานการณ์ –0.38 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 26.32 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่า -0.23 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 78.26 ของค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 0 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 88.8 ของค่าเป้าหมาย

(2) ดัชนีการมีสิทธิ์มีเสียงของประชาชน และภาระรับผิดชอบ จัดทำโดยธนาคารโลก พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีคะแนน -0.45 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีสถานการณ์ -0.62 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 27.42 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่า -0.37) มีสถานการณ์ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 78.38 ของค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 0 คะแนน) มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 82 ของค่าเป้าหมาย

ทั้งนี้ เมื่อนำตัวชี้วัดทั้ง 2 ตัวมาคำนวณ และเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 สะท้อนให้เห็นว่า สถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 85.4 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญในการสร้างความตระหนักรู้ของประชาชน การสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การสร้างระบบเลือกตั้งที่มีประสิทธิภาพรวมถึงเสริมสร้างความหลากหลายในการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมความเป็นประชาธิปไตย รวมทั้งการที่พรรคการเมืองและนักการเมืองยึดมั่นผลประโยชน์ของชาติและประชาชนเป็นหลัก เพื่อสร้างการเมืองที่มีเสถียรภาพและความมั่นคง โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ (1) **โครงการส่งเสริมและสนับสนุนความเป็นพลเมืองของเยาวชนในระบอบประชาธิปไตยเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยให้ยั่งยืน : กิจกรรมยุวชนประชาธิปไตย** ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่เน้นการให้ความรู้ที่ถูกต้องและทัศนคติที่ดีแก่เยาวชนทั่วประเทศในด้านการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งจะส่งผลให้การเมืองมีเสถียรภาพและธรรมาภิบาลในประเทศไทยสูงขึ้นได้ (2) **โครงการโรงเรียนพลเมือง** ของสถาบันพระปกเกล้า ซึ่งมุ่งเน้นให้เกิดสำนึกความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่ยั่งยืน และมีความรู้ความเข้าใจสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองและชุมชนให้มีความเข้มแข็งตามความต้องการที่แท้จริงของชุมชน (3) **โครงการพัฒนาระบบแจ้งเหตุและรายงานการเลือกตั้งอัจฉริยะ** ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง มุ่งเน้นการปรับปรุงระบบเครือข่ายและระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศสำหรับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เพื่อให้ระบบเครือข่ายมีเสถียรภาพและมีความปลอดภัย นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566

หน่วยงานได้มุ่งเน้นการสร้างความตระหนักรู้ถึงความเป็นประชาธิปไตย รวมถึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบออนไลน์แจ้งเหตุต่างประเทศ และระบบการตรวจสอบ ติดตามการดำเนินงานของพรรคการเมือง การจัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมของนักการเมืองและเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบายที่ชัดเจน ตลอดจนการพัฒนาทักษะของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้การเมืองมีเสถียรภาพ และธรรมาภิบาลสูงขึ้น ยังมีประเด็นท้าทายจากสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการมีเสถียรภาพและธรรมาภิบาลทางการเมือง อาทิ **การบูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วน**ที่อาจยังไม่สามารถส่งผลให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมได้อย่างเต็มศักยภาพ การออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งที่ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์บ้านเมือง ตลอดจนการขาด**ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในประเด็นการเลือกตั้งต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข** ซึ่งอาจส่งผลต่อความเชื่อมั่นของประชาชนที่อาจทำให้ความไว้วางใจระหว่างรัฐกับประชาชนลดลง โดยเฉพาะในยุคที่เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จนทำให้การบังคับใช้กฎหมายที่ออกมาไม่สะท้อนถึงความต้องการและปัญหาที่แท้จริงในสังคม ซึ่งส่งผลให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในกฎหมาย

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการแก้ไข ทบทวนปรับปรุงกฎหมาย เพื่อสร้างความยุติธรรมและธรรมาภิบาลอันเกี่ยวข้องกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย นอกจากนี้ การมีรูปแบบการสื่อสารที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย การเสริมสร้างอุดมการณ์ทางการเมืองที่ดีของนักการเมือง การให้ความสำคัญกับ**การกำหนดนโยบายหรือมาตรการการบริหารงานที่ชัดเจน** เพื่อพัฒนาระบบราชการให้มีความโปร่งใส รวมทั้งการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับการปกครองของประเทศ ควบคู่กับ**การบูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วน**โดยมุ่งเน้นให้เกิดผลลัพธ์อย่างเป็นรูปธรรม การพัฒนานวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งจะเสริมสร้างและสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมทุกบริบทของการพัฒนา รวมทั้งการพิจารณา แก้ไข ปรับปรุงกฎหมายให้มีความเหมาะสม เท่าทันสถานการณ์ มีความเป็นธรรม นำไปสู่ความโปร่งใสในกระบวนการยุติธรรม เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีของประชาชนในการให้ความสำคัญกับการใช้สิทธิและเสรีภาพทางการเมือง โดยไม่มองว่าการเมืองเป็นเรื่องไกลตัว เพื่อสังคมประชาธิปไตยที่มีเสถียรภาพและธรรมาภิบาลที่ดียิ่งขึ้น

010201

แผนแม่บทย่อย

การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)
010201

ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ

จ.3 สมช.

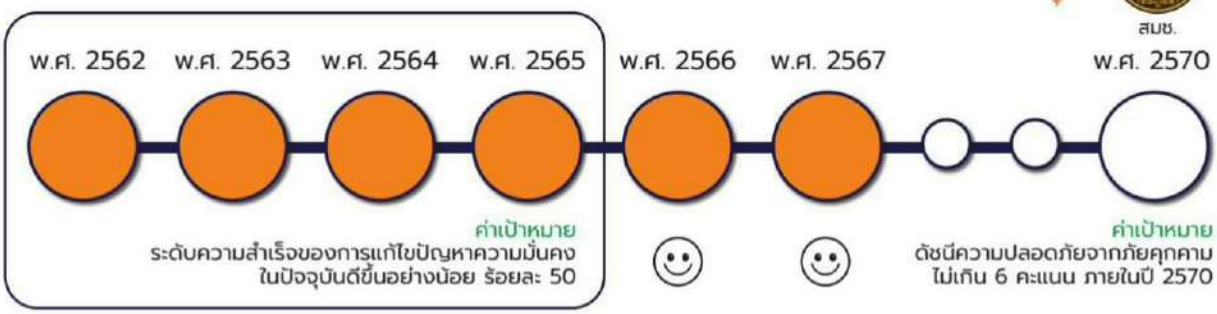

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีความปลอดภัยจากภัยคุกคาม (คะแนน)				
010201	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 8.3 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 8 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 7.7 คะแนน	ไม่เกิน 7.70 คะแนน	ไม่เกิน 6 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 3.61	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 3.75		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				บรรลุเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 77.92 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ พิจารณาจาก ดัชนีความปลอดภัยจากภัยคุกคาม จัดทำโดยกองทุนสันติภาพโลก (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยได้รับการประเมินอยู่ที่ 7.7 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มี 8 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 3.75 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่เกิน 7.70 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกิน 6 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 77.92 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน อาทิ การนำเทคโนโลยี Biometrics มาใช้ในการระบุตัวตนของบุคคลที่เดินทางเข้า - ออกด่านชายแดน และการพัฒนาระบบการออกหนังสือผ่านแดนอิเล็กทรอนิกส์แบบออนไลน์ การสร้างองค์ความรู้และความตระหนักรู้ในเรื่องผลประโยชน์ของชาติทางทะเลแก่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และการจัดทำแผนเผชิญเหตุรองรับสถานการณ์ภัยความมั่นคงทางทะเลการแก้ไขปัญหาผู้ที่มีปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล และการดำเนินการตามข้อเสนอแนะของรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ของสหรัฐฯ ได้อย่างครบถ้วน การส่งเสริมให้ผู้ป่วยยาเสพติดเข้าสู่กระบวนการบำบัดและฟื้นฟู การพัฒนาขีดความสามารถระบบเตือนภัยให้แจ้งเตือนสาธารณภัยล่วงหน้าได้ทันสถานการณ์ภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ตามเป้าหมาย อีกทั้งได้มีการพัฒนาขีดความสามารถในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของหน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล และหน่วยงานโครงสร้างขั้นพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำและปรับปรุงกฎหมายลำดับรอง การเสริมสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศ อาทิ ญี่ปุ่น จีน อิสราเอล นอกจากนี้ ได้ดำเนินมาตรการลดอาชญากรรมทางเทคโนโลยีเชิงรุกที่มุ่งเน้นการจับกุมผู้กระทำความผิด และการปิดกั้นช่องทางหรือแพลตฟอร์มทางสังคมออนไลน์ของมิจฉาชีพ การแก้ไขปัญหาประเด็นความมั่นคงที่สำคัญในพื้นที่โดยจัดทำประกาศจังหวัดเรื่องพื้นที่เป้าหมายการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ เพื่อสร้างความพร้อมของระบบสาธารณสุขในการบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข และจัดทำระบบเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพครบทุกจังหวัด เพื่อพัฒนาศักยภาพของระบบสาธารณสุขในการเผชิญเหตุและการบริการด้านการแพทย์ในภาวะฉุกเฉิน โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ (1) **โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์** ของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งเป็นการดำเนินการบูรณาการขับเคลื่อนนโยบาย มาตรการ แนวทางไปสู่การปฏิบัติ และเสริมสร้างความตระหนักรู้แก่กลุ่มเป้าหมายและพัฒนาศักยภาพเพื่อป้องกันการค้ามนุษย์ (2) **โครงการพัฒนาศักยภาพด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการบังคับใช้แรงงานหรือบริการ และการค้ามนุษย์ด้านแรงงานให้แก่บัณฑิตแรงงาน และอาสาสมัครแรงงาน เพื่อขยายการทำงานของเครือข่ายในพื้นที่** ของสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน กระทรวงแรงงาน ที่มุ่งเพิ่มศักยภาพด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์และการบังคับใช้แรงงานหรือบริการ ให้แก่บัณฑิตแรงงาน อาสาสมัครแรงงาน รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (3) **โครงการแก้ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองกลุ่มเฉพาะ (รายการป้องกันและแก้ไขปัญหาผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติในมหาสมุทรอินเดียและผู้หลบหนีเข้าเมืองทางทะเล)** เพื่อหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติในมหาสมุทรอินเดียและผู้หลบหนีเข้าเมืองทางทะเลให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาให้ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบันดีขึ้น นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญกับการถ่ายทอดนโยบายไปสู่การปฏิบัติ การพัฒนากลไกการบริหารจัดการ การส่งเสริมขีดความสามารถของหน่วยงานกำกับดูแลและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านเทคโนโลยีเพิ่มขึ้น การส่งเสริมความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งในประเทศและระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหาร่วมกันทั้งระดับนโยบายและระดับพื้นที่ การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องไม่ให้เป็นอุปสรรค และสามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างสอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งการสื่อสาร สร้างความรู้ความเข้าใจและความเชื่อมั่นแก่ประชาชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการแก้ไขปัญหาความมั่นคงได้อย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

010201

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบันได้รับการแก้ไขดีขึ้น จนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและการพัฒนาประเทศ อาทิ สถานการณ์ในประเทศเพื่อนบ้านส่งผลให้มีการลักลอบขนย้ายยาเสพติดเข้ามาในประเทศไทยและมีวิธีการที่ซับซ้อนมากขึ้น การขาดความร่วมมือและ**ความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้าน**อาจส่งผลให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่สามารถ**ปฏิบัติงานเชิงรุก**ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการขาด**การมีส่วนร่วมของประชาชน** การเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการก่ออาชญากรรมทางไซเบอร์ที่มีเครือข่ายและดำเนินการทั้งในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งยังคงมี**ข้อจำกัดทางกฎหมาย**ทำให้ไม่สามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดได้ หรือมีการกำหนดโทษสถานเบาเมื่อเทียบกับความเสียหาย รวมทั้งการประยุกต์ใช้**เทคโนโลยีและสื่อออนไลน์**เป็นเครื่องมือหรือช่องทางในการค้ามนุษย์ทำให้ก่อเหตุได้รวดเร็วกระจายวงกว้างและปราบปรามได้ยาก

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การจัดการปัญหาความมั่นคงในปัจจุบันหน่วยงานควรให้ความสำคัญกับ**การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน**ในการป้องกัน เฝ้าระวัง และแจ้งเบาะแสผู้กระทำความผิดผ่านช่องทางของหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงพัฒนา**เทคโนโลยีและสื่อออนไลน์**ให้สามารถปราบปรามประเด็นการค้ามนุษย์ได้อย่างทันท่วงที ตลอดจนเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มประชากรและพื้นที่เสี่ยง โดยเฉพาะการแจ้งเบาะแสผู้มีพฤติการณ์เกี่ยวกับยาเสพติด อีกทั้งควรพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญและมีจำนวนที่เพียงพอต่อการรับมือกับภัยคุกคามให้เป็นในกรอบมาตรฐานเดียวกันและสามารถ**ปฏิบัติงานเชิงรุก**ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควบคู่ไปกับการพัฒนาศักยภาพของหน่วยงาน รวมถึงให้ความสำคัญกับ**การพัฒนากฎหมาย** และ**การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ**โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านเพื่อเพิ่มศักยภาพในการป้องกัน ติดตาม และเอาผิดกับผู้กระทำความผิด ทั้งนี้ ควรกำหนดมาตรการและแนวทางในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงที่มีความชัดเจน และมีความต่อเนื่องในการดำเนินการ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญให้หน่วยงานรัฐสามารถแก้ไขปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบันให้ดีขึ้นได้อย่างสัมฤทธิ์ผล

แผนแม่บทย่อย

การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)
010202

ภาคใต้มีความสงบสุขร่มเย็น

จ.3
กอ.รมน.

พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563 พ.ศ. 2564 พ.ศ. 2565 พ.ศ. 2566 พ.ศ. 2567 พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
(1) จำนวนงบประมาณด้านความมั่นคงในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ลดลง ร้อยละ 10 ต่อปี
(2) วัดสถิติจำนวนเหตุรุนแรง/สูญเสีย โดยเหตุการณ์ความรุนแรงยุติภายในปี 2570
(3) ปริมาณการเข้า-ออกของนักท่องเที่ยวและมูลค่าการลงทุนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี

ค่าเป้าหมาย
ดัชนีความสงบสุขภาคใต้ไม่น้อยกว่า 80 คะแนน ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีความสงบสุขภาคใต้ (คะแนน)				
010202	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 588.15 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 2,269.50 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) -9.69 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 80 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 80 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 285.87	แย่ลง ☹ ร้อยละ 100.43		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ -12.11 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ -12.11 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย

ภาคใต้มีความสงบสุขร่มเย็น พิจารณาจากดัชนีความสงบสุขภาคใต้ โดยดัชนีความสงบสุขภาคใต้ใน พ.ศ. 2567 พิจารณาจาก (1) สถิติจำนวนเหตุรุนแรง/สูญเสีย มีเหตุรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้สูงขึ้น (2) มูลค่าการลงทุนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และ (3) จำนวนนักท่องเที่ยวเข้า-ออก ประมวลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีคะแนน -9.69 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีคะแนน 2,269.50 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 100.43 โดยมีปัจจัยสำคัญจากจำนวนเหตุรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 97.18 ส่งผลให้สถานการณ์ความสงบสุข

010202

และการพัฒนาในพื้นที่แย่ลงอย่างเห็นได้ชัด ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่า 80 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -12.11 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการลดเหตุความรุนแรงและความสูญเสียในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างต่อเนื่อง ร่วมกับการบังคับใช้กฎหมาย และปฏิบัติการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและบริเวณพื้นที่เสี่ยง เพื่อจำกัดเหตุรุนแรงและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ นอกจากนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังให้ความสำคัญด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เสริมสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานรากในระดับครัวเรือน ชุมชน และตำบล เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน โดยสนับสนุนพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ส่งเสริมองค์ความรู้ทางการเกษตรเพื่อเพิ่มทักษะในการประกอบอาชีพของประชาชนผู้มีรายได้น้อย พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและที่ดินทำกิน และฝึกทักษะอาชีพ พร้อมทั้งสร้างความเชื่อมั่นต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนใต้ อาทิ การเพิ่มประสิทธิภาพการอำนวยความยุติธรรมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรม และสนับสนุนทุนการศึกษาแก่ทายาทผู้ได้รับผลกระทบและจัดสรรเงินอุดหนุนครอบครัวผู้ได้รับผลกระทบ การวางแนวทางปรับโอนการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาสู่กลไกปกติของพื้นที่ การขับเคลื่อนกระบวนการพูดคุยสันติสุขภายใต้แผนงานบูรณาการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ การสร้างความเข้าใจแก่ประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่ และองค์กรระหว่างประเทศ ให้รับรู้ถึงการบริหารและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาสังคม ภาคประชาชน และสื่อมวลชน โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ โครงการของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย (1) **โครงการขับเคลื่อนกลไกสภาสันติสุขตำบล สนับสนุนการพัฒนาตำบลมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้** ที่ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ของชุมชน หมู่บ้าน และตำบล ที่เป็นส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความความเข้มแข็งให้กับตำบล จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เกิดความสงบสุข (2) **โครงการพัฒนาผู้ประกอบการและยกระดับสินค้าด้วยนวัตกรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้** ที่มุ่งเน้นการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ และการตลาด เพื่อนำความคิดสร้างสรรค์ การออกแบบบวกกับคุณสมบัติพิเศษของวัตถุดิบที่เป็นเอกลักษณ์ประจำถิ่น เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี 2566 หน่วยงานได้มุ่งเน้นการบูรณาการในการทำงานของภาครัฐและภาคีเครือข่าย โดยแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งด้วยแนวทางสันติวิธี บนความหลากหลายและความแตกต่างอย่างกลมกลืนภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมที่เป็นส่วนช่วยสนับสนุนให้การดำเนินนโยบายการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถลดความเหลื่อมล้ำและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนได้อย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ภาคใต้มีความสงบสุขร่มเย็น อาทิ แนวโน้มสถานการณ์ความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ยังคงมีการก่อเหตุอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับ**รายได้ของชุมชน**ในพื้นที่ยังอยู่ในระดับต่ำ และยังมีครัวเรือนยากจนที่ไม่ได้รับการแก้ไขปัญหา เนื่องจากโครงสร้างเศรษฐกิจในพื้นที่ส่วนใหญ่พึ่งพาการเกษตรและการประมง ซึ่งเป็นลักษณะเศรษฐกิจเฉพาะของท้องถิ่น แต่นโยบายพัฒนาเศรษฐกิจในระดับประเทศอาจไม่สอดคล้องหรือปรับใช้กับบริบทของพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งการขาดการ**เรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชีวิต**ในการอยู่ร่วมกันของคนในพื้นที่ และการชะลอการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในช่วงเปลี่ยนผ่านรัฐบาล เพื่อรอความชัดเจนในการขับเคลื่อนนโยบายและปรับแผนการดำเนินการให้สอดรับกับนโยบายรัฐบาล อีกทั้งยังมีประเด็น**การบังคับใช้กฎหมาย**อย่างไม่เป็นธรรม ตลอดจนปัญหาการดำเนินงานของหน่วยงานที่ยังขาดเครื่องมือ**เทคโนโลยีที่สนับสนุนการเฝ้าระวัง**ในพื้นที่

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้ภาคใต้มีความสงบสุขร่มเย็น หน่วยงานควรให้ความสำคัญกับการดำเนินการให้เหตุการณ์ความรุนแรง สูญเสีย และบาดเจ็บลดลง อาทิ การจำกัดเหตุรุนแรง การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ และการพิจารณานำ**เทคโนโลยีมาสนับสนุนการเฝ้าระวัง** เพื่อให้การป้องกันเหตุการณ์ความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ และต่อประชาชนกลุ่มเสี่ยงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ร่วมกับการเร่งรัดการดำเนินการตามนโยบายและแผนต่าง ๆ ตลอดจน**การบังคับใช้กฎหมาย**ที่เป็นธรรม อีกทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายใน**การแก้ไขปัญหาความยากจน**ตามนโยบายรัฐบาลให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ โดยมุ่งเน้นสร้าง**รายได้ให้กับชุมชน** และการพัฒนาเศรษฐกิจและส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมีระดับความยากจนลดลง รวมทั้งการส่งเสริมการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับชุมชน และการ**เสริมสร้างความเข้าใจในสังคมพหุวัฒนธรรม** เพื่อลดความขัดแย้งทางความคิด และสร้างความไว้วางใจระหว่างภาครัฐและชุมชน

010301

แผนแม่บทย่อย

การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 010301

หน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรองทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

จ.3 สขช.

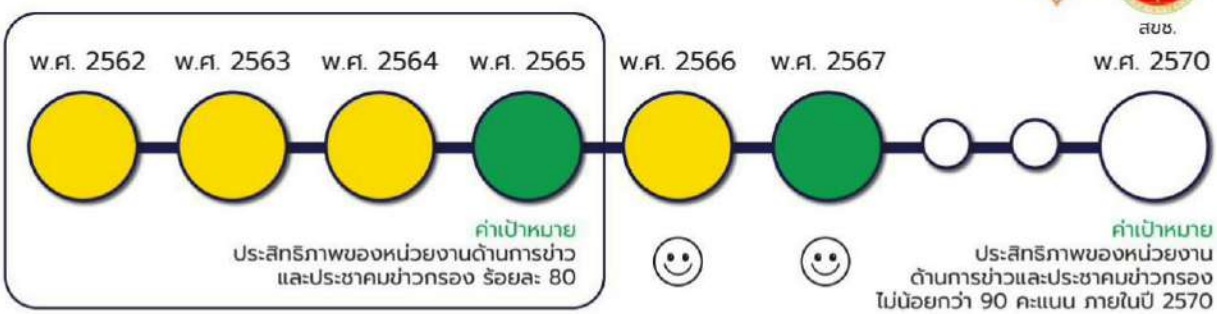

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ประสิทธิภาพของหน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรอง (คะแนน)				
010301	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 86 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 86.88 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 90 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 87.66 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 90 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 1.02	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 3.59		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 102.67 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

หน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรองทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น พิจารณาจากประสิทธิภาพของหน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรอง จัดทำโดยสำนักข่าวกรองแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีค่าคะแนนอยู่ในระดับ 90 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มี 86.88 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 3.59 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่า 87.66 คะแนน) มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 102.67 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 90 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

010301

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพในภารกิจด้านการข่าวและความมั่นคง การสร้างเครือข่ายในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการความมั่นคงด้านการข่าว การบูรณาการข่าวกรองทั้งในระดับส่วนกลางและระดับพื้นที่ รวมถึงการพัฒนากลไกการรวบรวม แลกเปลี่ยน และแจ้งเตือนข้อมูลข่าวสารเพื่อยกระดับการเฝ้าระวัง ประเมิน และตอบสนองต่อภัยความมั่นคงที่ทันต่อสถานการณ์ อาทิ การจัดทำรายงานประเมินสถานการณ์ด้านความมั่นคง เพื่อเป็นองค์ความรู้ในการประเมินสถานการณ์ด้านความมั่นคงเชิงยุทธศาสตร์ในระยะยาว การจัดตั้งศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์สำหรับหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศที่ใช้เป็นแหล่งการแลกเปลี่ยนและแจ้งเตือนสถานการณ์ความมั่นคงในเรื่องความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ โดยมีการดำเนินโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ (1) **โครงการประเมินความเสี่ยงของไทยจากการพัฒนาเมืองอัจฉริยะในประเทศอาเซียน และบทบาทของหน่วยข่าวในการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ** ของสำนักข่าวกรองแห่งชาติ โดยให้ความสำคัญกับกลไกการทำงานร่วมกันของหน่วยงานในประชาคมข่าวกรองทั้งในและต่างประเทศตลอดจนการวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ที่เป็นความเสี่ยงต่อความสำเร็จในการสร้างเมืองอัจฉริยะอย่างมั่นคงและยั่งยืน (2) **โครงการการพัฒนาเครื่องมือการประเมินความเสี่ยงเชิงระบบในด้านความมั่นคง** ของสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ โดยมุ่งส่งเสริมการเพิ่มขีดสมรรถนะการประเมินสถานการณ์ได้อย่างเป็นระบบ รวมถึงกำหนดนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตระหนักรู้ถึงภัยคุกคามและความท้าทายของการข่าว นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินโครงการต่าง ๆ ในด้านการพัฒนาระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การขยายเครือข่ายการเฝ้าระวังภัยคุกคามด้านความมั่นคง การจัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ในการแจ้งเตือน เฝ้าระวัง และป้องกันภัยคุกคามด้านความมั่นคง อย่างไรก็ดี ยังมีประเด็นในด้านการปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงทางด้านความมั่นคงที่หน่วยงานควรให้ความสำคัญมากขึ้นในการดำเนินการต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในทำให้ประสิทธิภาพของหน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรองบรรลุเป้าหมายได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ได้อย่างยั่งยืน อาทิ **ศักยภาพของบุคลากร ความสัมพันธ์และความร่วมมือการทำงานของเจ้าหน้าที่ด้านการข่าว**ที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ทำให้การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวกรองเกิดความล่าช้าหรือไม่ครบถ้วน ส่งผลต่อความแม่นยำในการวิเคราะห์และการตอบสนองต่อภัยคุกคาม ไปจนถึงความพร้อมของ**ระบบแจ้งเตือน**ที่สามารถป้องกันการเกิดเหตุที่ทันต่อเหตุการณ์สำหรับผู้ใช้ข่าวซึ่งอาจส่งผลกระทบรุนแรงต่อประชาชนในการรับข่าวสารที่ถูกต้อง ส่งผลให้การดำเนินการต่าง ๆ อาจเกิดความล่าช้า ไม่ครอบคลุมหรือไม่ทันต่อภัยคุกคามที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

010301

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้ประสิทธิภาพของหน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรองจะบรรลุค่าเป้าหมายตามที่กำหนดแล้ว อย่างไรก็ตาม หน่วยงานด้านการข่าวกรองควรสานต่อการดำเนินการเพื่อตอบสนองต่อการบรรลุเป้าหมายให้มีประสิทธิภาพต่อไป โดยเฉพาะ**การพัฒนาศักยภาพบุคลากร** ผ่านการขยายความสัมพันธ์และความร่วมมือในการทำงานของเจ้าหน้าที่ให้มีความพร้อมในการบริหารจัดการด้านการข่าว และมีการประสานงานที่รวดเร็วและแม่นยำ รวมถึงพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ในทุกระดับให้มีองค์ความรู้และแลกเปลี่ยนความเชี่ยวชาญระหว่างกัน เพื่อให้เท่าทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป **การเพิ่มขีดความสามารถในการรวบรวม แลกเปลี่ยนและแจ้งเตือนข้อมูลข่าวสาร**ให้ทันสมัยและเตรียมพร้อมต่อการป้องกันภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต โดยควรมุ่งเน้นในการพัฒนาระบบแจ้งเตือน เพื่อป้องกันการเกิดภัยคุกคามที่ทันต่อสถานการณ์สำหรับผู้ใช้ข่าว การขยายเครือข่ายความร่วมมือด้านการข่าวทุกภาคส่วนทั้งในประเทศและต่างประเทศให้ครอบคลุมมากขึ้น รวมถึงการจัดทำการประเมินสถานการณ์และแนวโน้มภัยคุกคามด้านความมั่นคงทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาวที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย และสะดวกต่อการนำไปใช้งาน รวมถึงส่งเสริมการพัฒนาระบบแจ้งเตือนการเกิดเหตุที่รวดเร็วและครอบคลุม นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการทำงานด้านการข่าวเพิ่มขึ้น โดยการนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการด้านการข่าว การประสานงาน และการสื่อสารระหว่างหน่วยงานประชาคมข่าวทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการติดตาม สื่อสาร และเตรียมรับมือกับภัยคุกคามด้านความมั่นคงที่กำลังจะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

010302

แผนแม่บทย่อย

การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 010302

กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงมีความพร้อมสูงขึ้นที่จะเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบทุกมิติและทุกระดับความรุนแรง

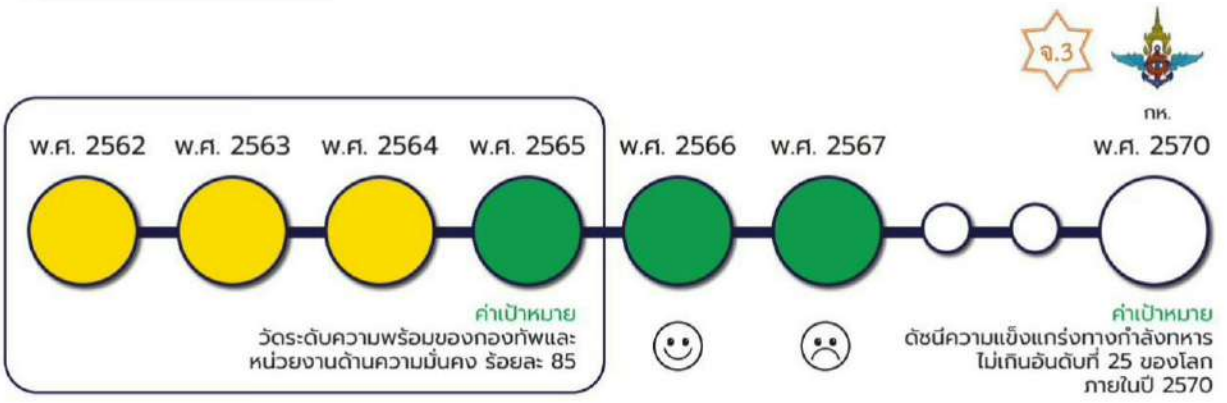

010302

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีความแข็งแกร่งของกำลังทหาร (อันดับ)				
010302	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) อันดับ 29	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับ 24	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับ 25	ไม่เกินอันดับที่ 25 ของโลก	ไม่เกินอันดับที่ 25 ของโลก
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 17.24	แย่ลง ☹ ร้อยละ 4.17		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				บรรลุเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงมีความพร้อมสูงขึ้นที่จะเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบ ทุกมิติและทุกระดับความรุนแรง พิจารณาจาก ดัชนีความแข็งแกร่งทางกำลังทหาร จัดทำโดย Global Firepower (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 25 ของโลก และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีสถานการณ์อยู่ในอันดับที่ 24 ของโลก สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 4.17 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่เกินอันดับที่ 25 ของโลก) พบว่า คิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญในมิติของความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ ทั้งการฝึกร่วม/ผสมกับมิตรประเทศ เพื่อพัฒนาความร่วมมือทางทหารและการปฏิบัติการทางทหารตามกรอบความร่วมมือสหประชาชาติ ตลอดจนการฝึกร่วมของกองทัพไทยและหน่วยงานความมั่นคงภายในประเทศ เพื่อพัฒนาสมรรถนะของกำลังพล รวมไปถึงการวิจัย การจัดหาและการปรับปรุงยุทโธปกรณ์ในรายการสำคัญเข้าประจำการ เพื่อดำรงขีดความสามารถของกองทัพในการป้องกันประเทศจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ ทุกมิติและทุกระดับความรุนแรง โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ (1) **โครงการการเสริมสร้างความร่วมมือกับกองทัพมิตรประเทศ** ของกองบัญชาการกองทัพไทย ซึ่งมุ่งเน้นการดำเนินการเตรียมความพร้อมในมิติการพัฒนาขีดความสามารถของกองทัพ อันจะสามารถตอบสนองต่อภารกิจของกองทัพ ควบคู่กับการพัฒนาขีดความสามารถเพื่อรักษาอธิปไตยและผลประโยชน์แห่งชาติทั้งในทางตรงและทางอ้อม (2) **โครงการการฝึกร่วมกองทัพไทย ของกองบัญชาการกองทัพไทย** ที่มุ่งเน้นให้กำลังพลทุกระดับมีทักษะ ความรู้ และประสบการณ์ในการวางแผน การปฏิบัติการร่วมในการวางแผนเผชิญสถานการณ์วิกฤติ บนพื้นฐานของแผนป้องกันประเทศและแผนป้องกันภัยทางอากาศ รวมทั้งมีการบูรณาการความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจการปฏิบัติการร่วมตามแผนเผชิญเหตุ

บนพื้นฐานของแผนป้องกันประเทศ และ (3) **โครงการวิจัยวิศวกรรมย้อนกลับตอร์ปิโด เพื่อการพึ่งพาตนเองในการป้องกันประเทศ** ของกองทัพเรือ ที่ให้ความสำคัญในการเตรียมความพร้อมของกองทัพในการรักษาอธิปไตยและรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล และยกระดับขีดความสามารถของกองทัพเรือ เพื่อส่งเสริมให้กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงมีความพร้อมที่สามารถเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบทุกมิติและทุกระดับได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 ซึ่งกองทัพได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพ สมรรถนะกำลังพล รวมทั้งเตรียมความพร้อมของยุทโธปกรณ์ ให้สอดคล้องกับนานาประเทศ เพื่อดำรงขีดความสามารถและเสริมสร้างศักยภาพของกองทัพไทยในการป้องกันและปราบปรามภัยคุกคามที่อาจส่งผลกระทบต่ออธิปไตยของชาติได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ทุกรูปแบบสูงขึ้นบรรลุเป้าหมายได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ **กำลังพล ยุทโธปกรณ์ รวมถึงการฝึก/ศึกษา การอบรมในประเทศ องค์ความรู้ หลักนิยม ยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศ และแผนป้องกันประเทศที่มีประสิทธิภาพ** ที่ส่งผลโดยตรงต่อศักยภาพด้านความมั่นคง **การผนึกกำลังและทรัพยากรเพื่อการป้องกันประเทศ**ที่อาจยังขาดการบูรณาการ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้ว่าเป้าหมายประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ทุกรูปแบบสูงขึ้นจะบรรลุตามค่าเป้าหมายตามที่กำหนดแล้ว อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่รับผิดชอบควรให้ความสำคัญกับ**การพัฒนาศักยภาพกำลังพลและเจ้าหน้าที่**ทุกระดับ รวมทั้ง**ศักยภาพในการวิจัยและพัฒนายุทโธปกรณ์**ที่เป็นองค์ความรู้ของประเทศ ตลอดจนมี**แผนฝึกซ้อม**ประจำปีอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดแนวปฏิบัติที่จำเป็นในการบริหารจัดการสถานการณ์หรือปัญหาความมั่นคงระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถผนึกกำลังและทรัพยากรในการป้องกันประเทศได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ รวมถึงให้ความสำคัญกับการเตรียมพร้อมของประเทศในการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อให้สอดรับกับสถานการณ์ความมั่นคงที่มีแนวโน้มจะเกิดขึ้นในอนาคต อาทิ การโจมตีทางไซเบอร์ต่อโครงสร้างพื้นฐานสำคัญของประเทศ ความขัดแย้งในภูมิภาคต่าง ๆ ความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศเพื่อนบ้าน การขยายอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจ ที่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงภายในประเทศทั้งทางตรงและทางอ้อม ตลอดจนการทำลายความน่าเชื่อถือทางการเมืองภายในประเทศ ที่อาจส่งผลลุกลามเป็นวงกว้างกลายเป็นความขัดแย้งระหว่างประเทศ อาทิ การหยิบยกประเด็นความร่วมมือต่าง ๆ ในพื้นที่ทับซ้อน ทั้งทางบกและทะเล อีกทั้งควรให้ความสำคัญกับการฝึกซ้อมและเตรียมองค์ความรู้ด้านการบริหารสถานการณ์วิกฤติทางไซเบอร์ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของกองทัพและหน่วยงานความมั่นคงให้มีความพร้อมที่จะเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบสามารถธำรงไว้ซึ่งอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ ตลอดจนการกระชับความสัมพันธ์และความร่วมมือกับนานาประเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกัน และมิให้ความขัดแย้งต่าง ๆ ลุกลามบานปลาย จนกลายเป็นความขัดแย้งระหว่างประเทศ

010401

แผนแม่บทย่อย

การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียน และนานาชาติ รวมทั้งองค์กรภาครัฐและมิใช่ภาครัฐ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1)
010401

ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ทุกรูปแบบสูงขึ้น

จ.3
สมช.

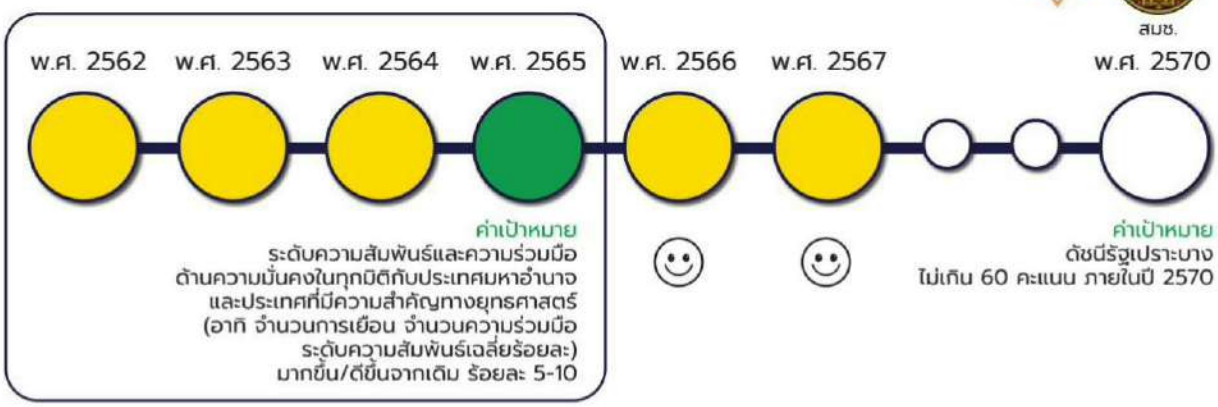

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีรัฐเปราะบาง (คะแนน)				
010401	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 70 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 68 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 66.2 คะแนน	ไม่เกิน 66.2 คะแนน	ไม่เกิน 60 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 2.86	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 2.65		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				บรรลุค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 90.63 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ทุกรูปแบบสูงขึ้น พิจารณาจาก ดัชนีรัฐเปราะบาง จัดทำโดยกองทุนสันติภาพโลก (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยได้รับการประเมินอยู่ที่ 66.2 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มี 68 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 2.65 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่เกิน 66.2 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกิน 60 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 90.63 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

010401

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการยกระดับความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงในทุกมิติกับประเทศมหาอำนาจ และประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ได้อย่างมีดุลยภาพ ผ่านการหารือระดับผู้ช่วยรัฐมนตรีขึ้นไป 127 ครั้ง ครอบคลุมทั้ง 4 กลุ่มประเทศเป้าหมายที่สำคัญเชิงยุทธศาสตร์ของประเทศไทย ทั้งในรูปแบบทวิภาคีและพหุภาคี การลงนามข้อตกลงด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ 79 ฉบับ การดำเนินการตามพันธกรณีด้านความมั่นคงกับต่างประเทศเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของไทยในการรับมือกับความท้าทายจากภายนอกในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการลดและไม่แพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง รวมทั้งการดำเนินบทบาทเชิงสร้างสรรค์ในกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ อาทิ การมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ และการรับรองร่างอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมทางไซเบอร์ ในกรอบคณะกรรมการระหว่างรัฐเฉพาะกิจเพื่อจัดทำอนุสัญญาระหว่างประเทศอย่างครอบคลุมว่าด้วยการต่อต้านการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร เพื่อวัตถุประสงค์ทางอาชญากรรมในกรอบสหประชาชาติ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อไทยในด้านความร่วมมือทางอาญา การจัดเก็บและแบ่งปันหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์ และการส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมไซเบอร์ระหว่างประเทศ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้แก่ **โครงการการสร้างความเข้าใจด้านความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เพื่อยกระดับการรับมือต่อภัยคุกคามด้านความมั่นคงทางทะเล (Maritime Security)** ของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล โดยดำเนินการสนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางทะเล อันจะนำไปสู่การรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ทุกรูปแบบ นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับการรักษาดุลยภาพระหว่างประเทศและการดำรงความสัมพันธ์อันดีและความร่วมมือด้านความมั่นคงในทุกมิติกับประเทศมหาอำนาจและประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ช่วยส่งเสริมให้ประเทศไทยมีความมั่นคงและความสามารถในการรับมือกับความท้าทายจากภายนอกทุกรูปแบบได้สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ทุกรูปแบบสูงขึ้น อาทิ **ความร่วมมือด้านความมั่นคง** การแข่งขันการขยายอิทธิพลเชิงยุทธศาสตร์ของประเทศมหาอำนาจและความขัดแย้งในภูมิภาคต่าง ๆ ทั้งสงครามรัสเซีย – ยูเครน สงครามอิสราเอล - ฮามาส ความตึงเครียดในช่องแคบไต้หวันและทะเลจีนใต้ และปัญหาความไม่สงบในเมียนมา ซึ่งส่งผลกระทบต่อไทยในทุกมิติ โดยเฉพาะ**การกำหนดท่าทีของไทย**ต่อประเทศมหาอำนาจและประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ได้อย่างเหมาะสม รวมถึงควรให้ความสำคัญกับ**กลไกการดำเนินการด้านการต่างประเทศ** ตลอดจน**พันธกรณีระหว่างประเทศ**ที่จะส่งผลให้ประเทศไทยต้องรับมือกับภัยความมั่นคงในอนาคต

010401

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างและรักษาดุลยภาพสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ โดยส่งเสริม**ความร่วมมือด้านความมั่นคง**กับต่างประเทศ และ**กำหนดท่าทีต่อประเทศมหาอำนาจ**และประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์อย่างสมดุล ร่วมกับการสนับสนุนการดำเนินงานของ**กลไกด้านการต่างประเทศ** การดำเนินการตามพันธกรณีด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ และการปรับปรุงกฎหมายภายในให้สอดคล้องกัน ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างศักยภาพให้ประเทศไทยมีความมั่นคงครอบคลุมทุกมิติ สามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ทุกรูปแบบสูงขึ้น นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้าใจแก่ทุกภาคส่วนถึงการดำเนินการของไทย โดยพิจารณาใช้ช่องทางการสื่อสารและรูปแบบที่เหมาะสม โดยเฉพาะมิติการเมือง การทหาร เศรษฐกิจ และความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อให้สามารถป้องกันและรับมือกับภัยความมั่นคงทุกรูปแบบ ได้อย่างครอบคลุมทุกมิติยิ่งขึ้น

010402

แผนแม่บทย่อย

การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมทั้งองค์กรภาครัฐและมิใช่ภาครัฐ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 010402

ประเทศไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนดทิศทางและส่งเสริม เสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งเป็นประเทศแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียน

จ.3 กต.

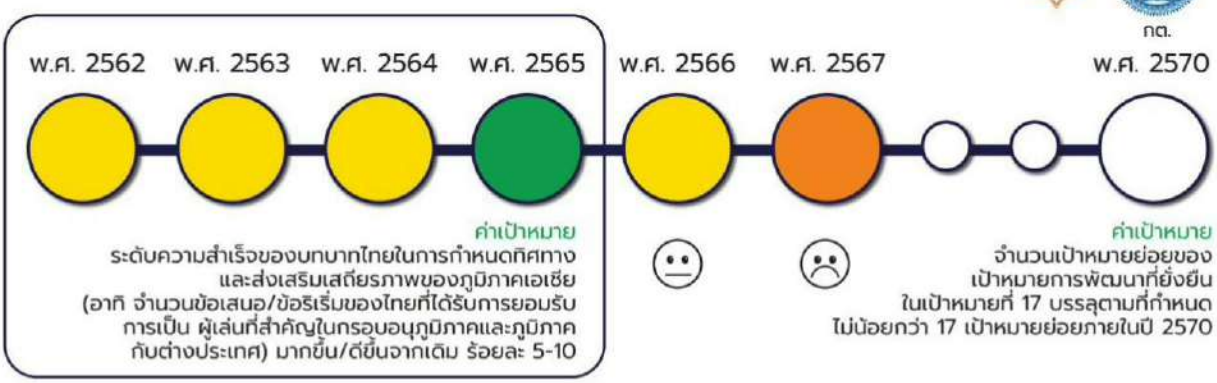

010402

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	จำนวนเป้าหมายย่อยของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ในเป้าหมายที่ 17 บรรลุตามที่กำหนด (เป้าหมายย่อย)				
010402	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 16 เป้าหมายย่อย	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 16 เป้าหมายย่อย	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 9 เป้าหมายย่อย	ไม่น้อยกว่า 17 เป้าหมายย่อย	ไม่น้อยกว่า 17 เป้าหมายย่อย
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		คงเดิม 😐	แย่ลง ☹ ร้อยละ 43.75		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 41.18 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 52.94 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

ประเทศไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งเป็นประเทศแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียน พิจารณาจากจำนวนเป้าหมายย่อยของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ในเป้าหมายที่ 17 บรรลุตามที่กำหนด ไม่น้อยกว่า 17 เป้าหมายย่อย ประมวลผลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยบรรลุจำนวนเป้าหมายย่อยของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในเป้าหมายที่ 17 (สถานะสีเขียว) จำนวน 9 เป้าหมายย่อย และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่บรรลุเป้าหมายย่อยจำนวน 16 เป้าหมายย่อย สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 43.75 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่า 17 เป้าหมายย่อย) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 52.94 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มุ่งให้ความสำคัญกับการสร้างความสัมพันธ์กับประเทศต่าง ๆ โดยไม่เลือกข้างและยึดผลประโยชน์แห่งชาติเป็นสำคัญ โดยไทยยังคงรักษาบทบาทในการเป็นผู้นำในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย โดยเฉพาะในด้านการมีบทบาทนำในประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน รวมถึงในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง โดยไทยและประเทศลุ่มแม่น้ำโขงได้ร่วมกันผลักดันให้เกิดการแลกเปลี่ยนหารือระดับสูงระหว่างกันอย่างต่อเนื่อง โดยมีการประชุมระดับรัฐมนตรีในกรอบความร่วมมือลุ่มแม่น้ำโขงกับประเทศนอกอนุภูมิภาค 3 ประเทศ อีกทั้งไทยในฐานะประธานร่วมกรอบความร่วมมือแม่น้ำโขง-ล้านช้าง (Mekong – Lancang Cooperation : MLC) ยังได้ผลักดันเอกสารผลลัพธ์ตามข้อริเริ่มของไทย 2 ฉบับ และประเทศลุ่มแม่น้ำโขงยังได้ร่วมกันให้ความสำคัญในปัญหาหมอกควันข้ามพรมแดนและอาชญากรรมข้ามชาติ และยังมีความริเริ่มในการจัดทำแผนลุ่มน้ำเชิงรุกในระดับภูมิภาคเพื่อการบริหารทรัพยากรน้ำในลุ่มแม่น้ำโขงอย่างยั่งยืน โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ

พ.ศ. 2567 อาทิ (1) **โครงการการหารือด้านความมั่นคงไทย - อินโดนีเซีย (Thailand - Indonesia Security Dialogue)** ของสำนักงานสภาความมั่นคง ที่เน้นสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานด้านความมั่นคงในอาเซียนกับประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ในระดับภูมิภาค ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างขีดความสามารถในการป้องกัน ระงับยับยั้งภัยคุกคามด้านความมั่นคงได้ดียิ่งขึ้น (2) **โครงการเครือข่ายความร่วมมือเพื่อความมั่นคงด้านวัคซีนระหว่างประเทศ** ของสถาบันวัคซีนแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข ที่มุ่งสร้างเครือข่ายด้านวัคซีนอาเซียนและประเทศไทย อีกทั้งยังสนับสนุนให้เกิดหลักสูตรพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านวัคซีน โดยอาศัยความร่วมมือจากเครือข่ายนานาชาติที่มีศักยภาพสูง เพื่อให้เพียงพอต่อการใช้ในสถานการณ์ที่มีการระบาดได้อย่างทันท่วงที นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนา ประมวลผล และอยู่ระหว่างดำเนินการเพื่อจัดทำฐานข้อมูลที่ตรงตามระเบียบวิธีการของสหประชาชาติ รวมถึงมีการเร่งรัดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ เพื่อช่วยดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ประเทศไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนดทิศทางและส่งเสริม เสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งเป็นประเทศแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียน อาทิ **การกำหนดประเด็นขับเคลื่อนที่เป็นประโยชน์**ต่อไทย และ**ยุทธศาสตร์และแผนงาน**ของการดำเนินการในประเทศที่อาจยังขาดความชัดเจน ซึ่งอาจส่งผลกระทบทำให้ประเทศไทยไม่สามารถกำหนดบทบาทหรือทิศทางที่เป็นผู้นำในภูมิภาค อีกทั้งอาจทำให้ประเทศไทยยากต่อการรักษาความสัมพันธ์ที่เข้มแข็งกับประเทศในภูมิภาคได้ รวมถึงการ**รักษาความไว้วางใจในการมีความร่วมมือระหว่างไทยกับต่างประเทศ**ที่จะทำให้เกิดความสัมพันธ์เชิงบวกกับต่างประเทศเพื่อเพิ่มบทบาทของประเทศไทยในภูมิภาคอีกด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการดำเนินการระยะต่อไป ประเทศไทยควรให้ความสำคัญกับการกำหนดท่าทีและบทบาทในเวทีระหว่างประเทศ มีข้อริเริ่มหรือแสดงบทบาทนำในกรอบความร่วมมือที่ไทยเป็นสมาชิกอยู่แต่เดิม รวมถึงขยายบทบาทของไทยในกรอบความร่วมมืออื่น ๆ เพื่อรักษาสถานะในภูมิภาค อีกทั้งยังควรรักษา**ความไว้เนื้อเชื่อใจและสานต่อความสัมพันธ์**อันดีกับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศในภูมิภาคอาเซียนผ่านการบูรณาการความร่วมมือในทุกระดับ และมี**ยุทธศาสตร์รวมถึงแผนงาน**ที่สอดคล้องกับกระแสการเมืองโลกในปัจจุบัน นอกจากนี้ ยังควรเร่งรัดจัดทำฐานข้อมูลการพัฒนาที่ยั่งยืนให้แล้วเสร็จ เพื่อเป็นฐานข้อมูลเปิดและข้อมูลกลางสำหรับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของไทย เนื่องจากจะช่วยให้ประเทศไทยสามารถประเมินสถานะของตนเองได้อย่างถูกต้องตามหลักสถิติและสนับสนุนบทบาทของไทยในเวทีโลก อันจะเป็นปัจจัยส่งที่ช่วยให้ไทยสามารถ**กำหนดประเด็นขับเคลื่อนที่เป็นประโยชน์ต่อไทย** และส่งผลให้บรรลุเป้าหมายในการมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชียและเป็นประเทศแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียนต่อไป

010501

แผนแม่บทย่อย

การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 010501

กลไกการบริหารจัดการความมั่นคงมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

จ.3 สมช.

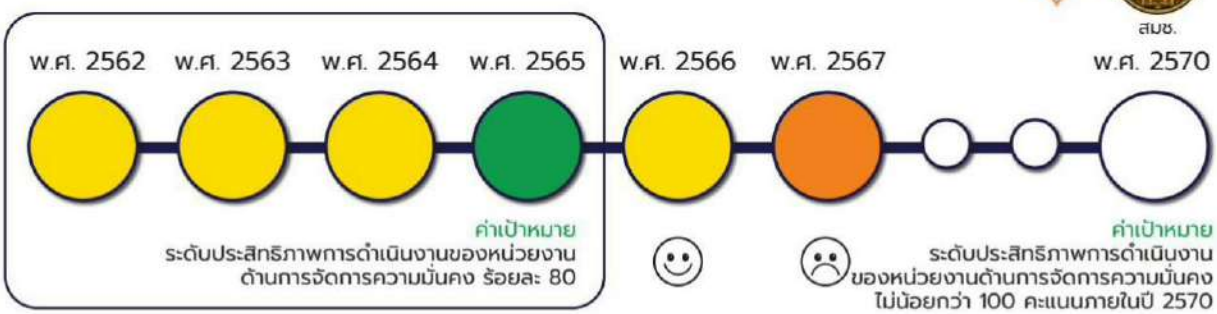

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงานด้านการจัดการความมั่นคง (คะแนน)				
010501	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 81.67 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 87.78 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 67.68 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 87.78 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 100 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 7.48	แย่ลง ☹ ร้อยละ 22.78		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 77.22 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 67.68 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

กลไกการบริหารจัดการความมั่นคงมีประสิทธิภาพสูงขึ้น พิจารณาจากระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงานด้านการจัดการความมั่นคง จัดทำโดยสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยได้รับการประเมินอยู่ที่ 67.68 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มี 87.78 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 22.78 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่า 87.78 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 77.22 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 100 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 67.68 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

010501

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับแนวทางและกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง อาทิ การทบทวนแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงให้สอดรับกับนโยบายรัฐบาล การขับเคลื่อนและติดตามการดำเนินงานตามกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงอย่างต่อเนื่อง การตรวจสอบข้อมูลเพื่อจัดทำ (ร่าง) การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ระบบบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม อาทิ การเสนอ (ร่าง) แผนการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566 - 2570) ต่อคณะรัฐมนตรี การบูรณาการและประสานการปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงและการรักษาผลประโยชน์ของชาติ การพัฒนากฎหมาย/ระเบียบองค์กร ของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. 2562 การพัฒนาบุคลากรด้านความมั่นคง ผ่านการฝึกอบรม อาทิ โครงการฝึกอบรมหลักสูตรความมั่นคงศึกษา (ระดับต้น) รุ่นที่ 5 จำนวน 507 คน และการสัมมนาเชิงวิชาการต่าง ๆ และการพัฒนาระบบการจัดการข้อมูลด้านความมั่นคง อาทิ การพัฒนาฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) แพลตฟอร์มด้านความมั่นคง โดยเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวม 69 หน่วยงาน 437 ชุดข้อมูล ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบสนับสนุนภารกิจความมั่นคง โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้แก่ **โครงการพัฒนาดิจิทัลแพลตฟอร์มและกระบวนงานดิจิทัลด้านความมั่นคง** ของสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งมุ่งเน้นการดำเนินการพัฒนาเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความมั่นคง สนับสนุนการประเมินและวิเคราะห์สถานการณ์ที่อาจก่อให้เกิดภัยคุกคามต่อความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อประกอบการตัดสินใจในเชิงนโยบาย ซึ่งจะทำให้การบริหารจัดการความมั่นคงมีประสิทธิภาพสูงขึ้น นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งสร้างความรู้ความเชี่ยวชาญด้านความมั่นคง และเครื่องมือเชิงนโยบายในการประเมินการบริหารจัดการและการแก้ไขปัญหาความมั่นคง และใช้ประโยชน์จากการบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง ร่วมกับการกำกับการดำเนินการโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ และการดำเนินการบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานความมั่นคงในการพัฒนาบิ๊กดาต้าแพลตฟอร์มด้านความมั่นคง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้กลไกการบริหารจัดการความมั่นคงมีประสิทธิภาพสูงขึ้น อาทิ การจัดทำแผนระดับที่ 3 ที่เกี่ยวข้องที่ยังไม่ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง การใช้ประโยชน์จากการบูรณาการข้อมูลเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานที่ยังไม่เกิดประโยชน์สูงสุด **การบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงาน**ภายในและระหว่างประเทศที่ยังไม่**เชื่อมโยงการทำงานร่วมกัน**จนอาจก่อให้เกิดความซ้ำซ้อนหรือเกิดความล้มเหลวในการแก้ไขปัญหาของประเทศ รวมถึง**การมีเทคโนโลยีและระบบฐานข้อมูลที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ**ที่ส่งผลให้ยังไม่สามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่เกิดประสิทธิภาพเพียงพอต่อการบริหารจัดการความมั่นคง

010501

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การส่งเสริมให้มีกลไกบริหารจัดการความมั่นคงมีประสิทธิภาพ ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริม **การบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงาน** เพื่อลดความซ้ำซ้อนและเพิ่มโอกาสความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาของประเทศ โดยเร่งรัดการจัดทำแผนระดับที่ 3 ที่จำเป็น ควบคู่กับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ความพร้อมของข้อมูล และรูปแบบการจัดเก็บข้อมูลที่จะนำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์ประมวลผล และเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจระหว่างหน่วยงานเจ้าของข้อมูลกับหน่วยงานเจ้าภาพต่อวัตถุประสงค์ของการใช้ข้อมูล ส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้ประโยชน์จาก**การบูรณาการข้อมูล**เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน และส่งเสริมให้มี**เทคโนโลยีที่ทันสมัย**สามารถปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน

แผนแม่บท
02

การต่างประเทศ

พัฒนาต่อยอดการต่างประเทศเพื่อให้ไทยเป็นประเทศพัฒนาแล้ว
มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

จ.1

กต.

ถึงแม้ว่าการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในช่วงที่ผ่านมาจะส่งผลให้ประเทศไทยมีระบบเศรษฐกิจที่เน้นนวัตกรรมมากขึ้น มีการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ได้รับการยอมรับในสากล มีเกียรติภูมิ อำนาจต่อรอง ทำให้ประเทศไทยมีความเป็นศูนย์กลางการค้า การลงทุน การบริการ และความเชื่อมโยงในภูมิภาคเอเชียเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องให้ความสำคัญกับการเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืนกับต่างประเทศ เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก รวมถึงเร่งส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศ เพื่อให้การต่างประเทศไทยมีเอกภาพ ประสิทธิภาพ และประเทศไทยมีเกียรติภูมิและบทบาทที่โดดเด่นในประชาคมโลก

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
020001	การต่างประเทศไทยมีเอกภาพ ทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีมาตรฐานสากล และมีเกียรติภูมิในประชาคมโลก	คะแนนตัวชี้วัดการต่างประเทศไทย ไม่น้อยกว่า 80 คะแนนต่อปี

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
020201	ประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการค้า การลงทุน การบริการ และความเชื่อมโยงที่สำคัญในภูมิภาคเอเชีย โดยมีระบบเศรษฐกิจที่เน้นนวัตกรรมดีขึ้น	การเพิ่มขึ้นของดัชนีระดับการค้า การลงทุน การบริการ และความก้าวหน้าในการพัฒนานวัตกรรมระดับภูมิภาคของไทย เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ในปี 2570
020202	ประเทศไทยเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืนกับต่างประเทศ เพื่อร่วมกันบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก	สัดส่วนเป้าหมายย่อยของเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่บรรลุค่าเป้าหมายของไทยในระดับไม่น้อยกว่าระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายต่อเป้าหมายย่อยทั้งหมด เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ในปี 2570
020301	ประเทศไทยมีการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในทุกมิติและสามารถมีบทบาทเชิงรุกในการร่วมกำหนดมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น	จำนวนสนธิสัญญา อนุสัญญา พิธีสาร กฎบัตร และความตกลงที่ประเทศไทยให้สัตยาบันเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ในปี 2570
020401	ประเทศไทยมีเกียรติภูมิ อำนาจต่อรอง และได้รับการยอมรับในสากลมากขึ้น	(1) ประเทศที่หนังสือเดินทางของประเทศไทยได้รับการยอมรับ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 5 ประเทศในปี 2570 (2) จำนวนข้อกำหนด ปฏิญญา หรือผลลัพธ์การประชุมระดับผู้นำในกรอบพหุภาคีที่ริเริ่มจากประเทศไทย เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ในปี 2570
020501	ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศอย่างมีเอกภาพ และไทยเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือกับต่างประเทศในทุกมิติมากขึ้น	(1) คะแนนระดับการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศไทย ไม่น้อยกว่า 100 คะแนนต่อปี (2) สัดส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการต่อรายได้ประชาชาติของประเทศ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.26 ต่อปี

สรุปแผนระดับที่ 3 ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ประเด็นที่ (02) การต่างประเทศ

แผนแม่บทฯ ประเด็น (02) การต่างประเทศ มีแผนระดับที่ 3 ที่จะสามารถช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานของแผนแม่บทฯ ที่สำคัญ อาทิ

แผนปฏิบัติราชการ	หน่วยงานเจ้าของแผน
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) และแผนปฏิบัติราชการรายปี (พ.ศ. 2567) ของกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ	กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
- แผนยุทธศาสตร์รายภูมิภาค และแผนปฏิบัติการการทูตพหุภาคี พ.ศ. 2566 – 2570 ของกรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ	กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
- แผนยุทธศาสตร์รายภูมิภาค และแผนปฏิบัติการการทูตพหุภาคี พ.ศ. 2566 – 2570 ของกรมสารนิเทศ	กรมสารนิเทศ
- แผนยุทธศาสตร์รายภูมิภาค และแผนปฏิบัติการการทูตพหุภาคี พ.ศ. 2566 – 2570 ของกรมองค์การระหว่างประเทศ	กรมองค์การระหว่างประเทศ
- แผนปฏิบัติงานระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) และแผนปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน)	สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน)

ทั้งนี้ สามารถเข้าดูรายละเอียดเพิ่มเติมของแผนระดับที่ 3 ข้างต้น ได้จากในระบบ eMENSCR ตามรายละเอียดวิธีการเข้าใช้งานที่แสดงไว้ในภาคผนวก

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

020001

การต่างประเทศไทยมีเอกภาพ ทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีมาตรฐานสากล และมีเกียรติภูมิในประชาคมโลก

จ.2

กต.

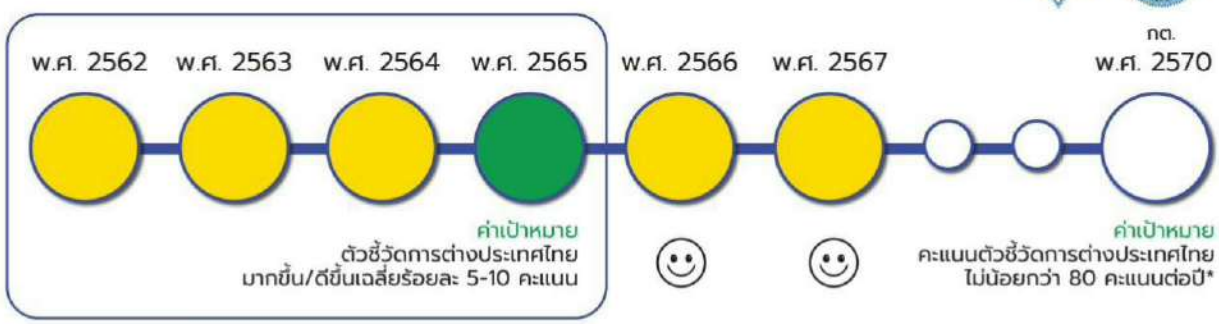

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	คะแนนตัวชี้วัดการต่างประเทศไทย (คะแนน)*				
020001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 47.5 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 62.5 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 77.5 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 80 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 80 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 31.58	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 24.00		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 96.88 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 96.88 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : * คำนวณคะแนนจากค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่างประเทศ ประกอบด้วย 5 แผนย่อย ดังนี้ (1) ความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ (2) ความร่วมมือเศรษฐกิจและความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (3) การพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ (4) การส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก และ (5) การต่างประเทศมีเอกภาพและบูรณาการ

การต่างประเทศไทยมีเอกภาพ ทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีมาตรฐานสากล และมีเกียรติภูมิในประชาคมโลก พิจารณาจากคะแนนตัวชี้วัดการต่างประเทศไทย จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า คะแนนตัวชี้วัดการต่างประเทศไทย คิดเป็น 77.5 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่าคะแนนตัวชี้วัดการต่างประเทศไทย อยู่ที่ 62.5 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 24.00 อย่างไรก็ตามเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่า 80 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 96.88 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุค่าเป้าหมาย (สีเหลือง)**

แผนแม่บทย่อย/เป้าหมายแผนแม่บทย่อย ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่างประเทศ	พ.ศ. 2566		พ.ศ. 2567	
	ค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย	คะแนน	ค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย	คะแนน
1. ความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ				
1.1 ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ทุกรูปแบบสูงขึ้น	ร้อยละ 88.24 ของค่าเป้าหมาย (สีเหลือง)	7.5	ร้อยละ 90.63 ของค่าเป้าหมาย (สีเหลือง)	7.5
1.2 ประเทศไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งเป็นแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียน	ร้อยละ 94.12 ของค่าเป้าหมาย (สีเหลือง)	7.5	ร้อยละ 52.94 ของค่าเป้าหมาย (สีส้ม)	5
2. ความร่วมมือเศรษฐกิจและความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ				
2.1 ประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการค้า การลงทุน การบริการ และความเชื่อมโยงที่สำคัญในภูมิภาคเอเชีย โดยมีระบบเศรษฐกิจที่เน้นนวัตกรรมดีขึ้น	ร้อยละ 86.67 ของค่าเป้าหมาย (สีเหลือง)	7.5	ร้อยละ 120 ของค่าเป้าหมาย (สีเขียว)	10
2.2 ประเทศไทยเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืนกับต่างประเทศ เพื่อร่วมกันบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก	ร้อยละ 75.54 ของค่าเป้าหมาย (สีส้ม)	5	ร้อยละ 74.75 ของค่าเป้าหมาย (สีส้ม)	5
3. การพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ				
3.1 ประเทศไทยมีการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในทุกมิติและสามารถมีบทบาทเชิงรุกในการร่วมกำหนดมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น	ร้อยละ 104.55 ของค่าเป้าหมาย (สีเขียว)	20	ร้อยละ 134.85 ของค่าเป้าหมาย (สีเขียว)	20
4. การส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก				
4.1 ประเทศไทยมีเกียรติภูมิ อำนาจต่อรอง และได้รับการยอมรับในสากลมากขึ้น	ร้อยละ 45.83 (สีแดง)	5	ร้อยละ 100.00 (สีเขียว)	20
5. การต่างประเทศมีเอกภาพและบูรณาการ				
5.1 ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศอย่างมีเอกภาพและไทยเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือกับต่างประเทศในทุกมิติมากขึ้น	ร้อยละ 52.34 (สีส้ม)	10	ร้อยละ 52.34 (สีส้ม)	10
	รวมทั้งสิ้น (คะแนน)	**62.5**	**รวมทั้งสิ้น (คะแนน)**	**77.5**

หมายเหตุ : (1) การกำหนดคะแนนค่าสีสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย สีเขียว = 20 คะแนน สีเหลือง = 15 คะแนน สีส้ม = 10 คะแนน สีแดง = 5 คะแนน (มีโครงการ/การดำเนินการบ้าง) หรือ 0 คะแนน (ไม่มีโครงการ/การดำเนินการ)
(2) การคำนวณคะแนนตัวชี้วัดการต่างประเทศไทย 1 แผนย่อย = 20 คะแนน (กรณีแผนย่อยมี 2 เป้าหมายแผนย่อย คะแนนเต็มเป้าหมายละ 10 คะแนน)

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการพัฒนาให้การต่างประเทศไทยมีเอกภาพ ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีมาตรฐานสากล และมีเกียรติภูมิในประชาคมโลก อาทิ **ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์**ที่มีความไม่แน่นอนสูง รวมถึง**ทิศทางของพลวัตทางการเมืองในประเทศมหาอำนาจ**ที่ส่งผลต่อสถานการณ์ทั้งการค้าและการเมืองระหว่างประเทศอย่างมีนัยสำคัญ รวมทั้งยังส่งผลให้เศรษฐกิจโลกอยู่ในภาวะชะลอหรือคงตัว นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยภายในประเทศ เช่น **ข้อมูลเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ยังขาดระบบฐานข้อมูลในการจัดเก็บและแสดงผล**การดำเนินการ **ภาคส่วนต่าง ๆ อาจยังขาดความตระหนักรู้**ถึงความสำคัญของการพัฒนาด้านต่างประเทศทำให้ยังไม่เกิด**การทำงานร่วมกันแบบบูรณาการระหว่างภาคส่วน** เป็นต้น โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน ดังนี้ **หน่วยงานภาครัฐควรเร่งรัดดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป** อาทิ การติดตามและประเมินสถานการณ์ทางภูมิรัฐศาสตร์และทิศทางการเมืองของประเทศมหาอำนาจและประเทศคู่ค้าสำคัญของไทยอย่างใกล้ชิด เพื่อให้สามารถเตรียมมาตรการรับมือพร้อมทั้งกำหนดบทบาทของประเทศไทยและสร้างความเป็นเอกภาพในการขับเคลื่อนประเด็นที่ต้องการผลักดันบนเวทีประชาคมโลกได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ประเทศไทยยัง**ควรเร่งรัดดำเนินการขยายความร่วมมือกับนานาประเทศ**โดยเฉพาะด้านการค้าการลงทุน เพื่อเป็นการกระจายกิจกรรมทางเศรษฐกิจเพื่อลดความเสี่ยงที่อาจเกิดจากความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ รวมถึง**เร่งรัดพัฒนาฐานข้อมูลเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนให้เป็นไปตามระเบียบวิธีการของสหประชาชาติหรือตามบริบทของไทย** พัฒนาศักยภาพและทักษะของบุคลากรให้เท่าทันพลวัตของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และ**สร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการพัฒนาด้านการต่างประเทศ**โดยเฉพาะกับสาธารณชนเพื่อส่งเสริมความร่วมมือและสร้างความรู้สึกในการเป็นส่วนหนึ่งเพื่อช่วยพัฒนาการต่างประเทศของไทยให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ต่อไป

020201

แผนแม่บทย่อย

ความร่วมมือเศรษฐกิจและความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 020201

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการค้า การลงทุน การบริการ และความเชื่อมโยงที่สำคัญในภูมิภาคเอเชีย โดยมีระบบเศรษฐกิจที่เน้นนวัตกรรมดีขึ้น

จ.3

พณ.

พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563 พ.ศ. 2564 พ.ศ. 2565 พ.ศ. 2566 พ.ศ. 2567 พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
ระดับความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ ความเชื่อมโยง และนวัตกรรมในกรอบทวิภาคี ภูมิภาค และพหุภาคี มากขึ้น/ดีขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5 - 10

ค่าเป้าหมาย
การเพิ่มขึ้นของดัชนีระดับการค้า การลงทุน การบริการ และความก้าวหน้าในการพัฒนานวัตกรรมระดับภูมิภาคของไทย เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ใน พ.ศ. 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	การเพิ่มขึ้นของดัชนีระดับการค้า การลงทุน การบริการ และความก้าวหน้าในการพัฒนานวัตกรรมระดับภูมิภาคของไทย (เฉลี่ยร้อยละ)				
020201	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ร้อยละ 40	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ร้อยละ 65	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ร้อยละ 90	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 68	เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 75 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ร้อยละ 62.50	ดีขึ้น ร้อยละ 38.46		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 - 2567) เฉลี่ยร้อยละ 103.33	สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 132.35 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 120 ของค่าเป้าหมายบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการค้า การลงทุน การบริการ และความเชื่อมโยงที่สำคัญในภูมิภาคเอเชีย โดยมีระบบเศรษฐกิจที่เน้นนวัตกรรมดีขึ้น พิจารณาจาก**การเพิ่มขึ้นของดัชนีระดับการค้า การลงทุน การบริการ และความก้าวหน้าในการพัฒนานวัตกรรมระดับภูมิภาคของไทย** ซึ่งเป็นดัชนีผสม ประกอบด้วย (1) มูลค่าการค้าระหว่างประเทศ (2) มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (3) รายได้และค่าใช้จ่ายการท่องเที่ยวจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าประเทศไทย และ (4) ดัชนีนวัตกรรมโลก ประมวลผลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีดัชนีระดับการค้า การลงทุน การบริการ และความก้าวหน้าในการพัฒนานวัตกรรมระดับ

020201

ภูมิภาคของไทย ที่ร้อยละ 90 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่าดัชนีอยู่ที่ร้อยละ 65 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 38.46 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 68) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 132.35 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 75) พบว่า การเพิ่มขึ้นของดัชนีระดับการค้า การลงทุน การบริการ และความก้าวหน้าในการพัฒนานวัตกรรมระดับภูมิภาคของไทย ในช่วง พ.ศ. 2566 - 2567 เฉลี่ยร้อยละ 103.33 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 120 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ ค่าดัชนีระดับการค้า การลงทุน การบริการ และความก้าวหน้าในการพัฒนานวัตกรรมระดับภูมิภาคของไทยเพิ่มขึ้นเนื่องจากการดำเนินการของไทยเพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน สร้างความเชื่อมโยงโดยเฉพาะด้านการคมนาคม รวมถึงสถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวที่กลับมาฟื้นตัวอย่างเต็มรูปแบบ โดยปัจจัยด้านบวกของไทยพิจารณาได้จากทั้งสถิติการค้าระหว่างประเทศของไทยในช่วงมกราคม - ตุลาคม 2567 ที่มีอัตราการขยายตัวของการค้าร้อยละ 9.10 คิดเป็นมูลค่าราว 18 ล้านบาท (สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, 2567) และสถิติการลงทุนจากต่างประเทศ ในช่วงตุลาคม 2566 - กันยายน 2567 มีมูลค่ากว่า 1.05 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 56.45 (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2567) ขณะที่ภาคการท่องเที่ยวมีรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในช่วงมกราคม – พฤศจิกายน 2567 คิดเป็นมูลค่ากว่า 1.4 ล้านบาท (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2567) สำหรับในด้านนวัตกรรม แม้ดัชนีนวัตกรรมโลก พ.ศ. 2567 จะชี้ว่าประเทศไทยยังคงอยู่ในอันดับที่ 9 ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เอเชียตะวันออก และโอเชียเนีย เท่ากับปีที่แล้ว ทว่าอันดับในระดับโลกของไทยปรับตัวดีขึ้นอยู่ที่อันดับที่ 41 จาก 133 ประเทศ จากอันดับที่ 43 จาก 133 ประเทศ ใน พ.ศ. 2566 (องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก, 2567)

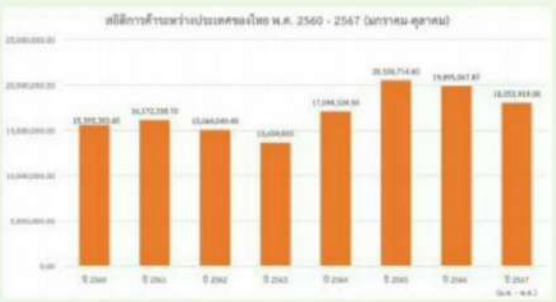

ที่มาข้อมูล: สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

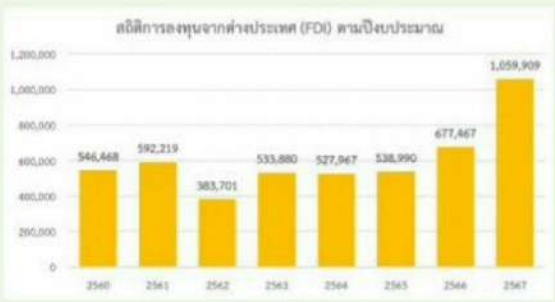

ที่มาข้อมูล: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

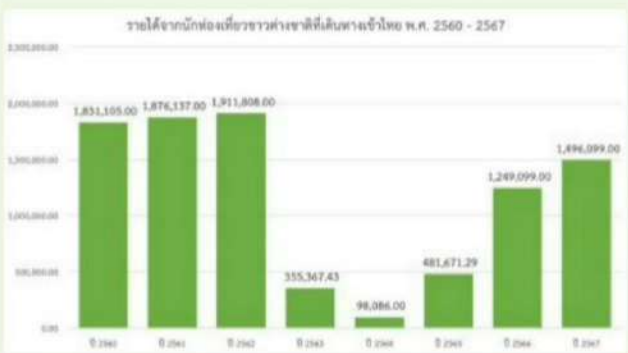

ที่มาข้อมูล: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการดำเนินการขับเคลื่อน**ความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านต่าง ๆ** เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศทั้งด้านการค้า การลงทุน และนวัตกรรมในทุกระดับ โดยในระดับอนุภูมิภาค ไทยได้ดำเนินการเพื่อส่งเสริมความเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้ง**ปรับปรุงพัฒนากฎหมายกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง**เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการค้าและการขนส่งบริเวณชายแดน อันจะเอื้อให้เกิดการไหลเวียนของสินค้าและบริการรวมถึงสนับสนุนการลงทุนให้มีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ การเปิดบริการรถไฟระหว่างประเทศ เส้นทางกรุงเทพฯ-เวียงจันทน์ (คำสะหวาด) และการกลับมาดำเนินการตามความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามแดนในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ในระดับภูมิภาค **ไทยผลักดันความร่วมมือด้านเศรษฐกิจผ่านกรอบความร่วมมือต่าง ๆ และยังอยู่ระหว่างดำเนินกระบวนการเพื่อเข้าเป็นสมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา** ซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ และยกระดับมาตรฐานของไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้นของประชาชน อีกทั้งยังมี**การขับเคลื่อนการดำเนินงานการลงนามความร่วมมือและการจัดทำความตกลงด้านเศรษฐกิจกับประเทศต่าง ๆ** เช่น การเร่งรัดพัฒนาความเชื่อมโยงของโครงสร้างพื้นฐานระหว่างไทย-มาเลเซีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการสะพานคู่ขนานสุไหง-โกลก-รันเตาปันยัง การผลักดันโครงการเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจชายแดนระหว่างประเทศ การขับเคลื่อนความร่วมมือไทย-ซาอุดีอาระเบียผ่านการจัดตั้งสภาความร่วมมือซาอุดี-ไทย และการผลักดันความร่วมมือไทย-สหภาพยุโรปผ่านการรับรองร่างกรอบความตกลงว่าด้วยความเป็นหุ้นส่วนและความร่วมมือรอบด้าน โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการสัมมนาออนไลน์ เรื่อง “เจาะตลาด RCEP เปิดโอกาสอาหารแห่งอนาคต”** โดยกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งมุ่งสร้างความรู้ความเข้าใจในการใช้สิทธิประโยชน์ของความตกลง RCEP กับสินค้าอาหารแห่งอนาคตให้แก่ผู้ประกอบการไทยที่สนใจส่งออกไปยังตลาด RCEP เป็นการสร้างโอกาสให้กับผู้ประกอบการไทยในการส่งออกสินค้า บริการ และการลงทุนในตลาดการค้าขนาดที่ใหญ่ขึ้น **โครงการส่งเสริมศักยภาพท้องถิ่นไทยสู่สากล** โดยกรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ที่ให้ความสำคัญกับการใช้ประโยชน์จากบทบาทและกลไกด้านการต่างประเทศในการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากเพื่อส่งเสริม “แบรนด์ Thailand” ควบคู่กับ “ผู้ประกอบการไทยระดับท้องถิ่น” สู่สากล โดยมีกระทรวงการต่างประเทศ สถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ทั่วโลกทำหน้าที่เชื่อมโยงศักยภาพของไทยกับตลาดต่างประเทศ ผ่านการขยายโอกาสและช่องทางการรับรู้ของสินค้าไทยที่มีศักยภาพในตลาดต่างประเทศ เพื่อให้ผู้ประกอบการระดับท้องถิ่นที่มีศักยภาพมีโอกาสเข้าถึงตลาดต่างประเทศได้มากยิ่งขึ้น **โครงการระเบียงเศรษฐกิจนวัตกรรมภูมิภาคด้วยกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศ** โดยสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) ที่มุ่งพัฒนามาตรการและกลไกการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากความร่วมมือระหว่างไทยและต่างประเทศผ่านเครือข่ายสถาบันวิจัยและนวัตกรรม และสถาบันความรู้ในการยกระดับความสามารถทางนวัตกรรมของผู้ประกอบการในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจนวัตกรรม นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่าในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ประเทศไทยได้ดำเนินการเร่งรัดขยายความร่วมมือและปรับปรุงกฎหมาย/กฎระเบียบให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลผ่านความร่วมมือทั้งในระดับภูมิภาคและทวิภาคี ในการสร้างโอกาสทางการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการยกระดับประเทศไทยให้บรรลุเป้าหมายต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

020201

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการยกระดับให้ประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการค้า การลงทุน การบริการ และความเชื่อมโยงที่สำคัญในภูมิภาคเอเชีย โดยมีระบบเศรษฐกิจที่เน้นนวัตกรรมดีขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ **การดำเนินการภายในประเทศไทย**ที่อาจยังขาดความเชื่อมโยงและความพร้อมทางกายภาพ กฎหมาย ซึ่งส่งผลต่อการตัดสินใจในการลงทุน **ความสะดวก น่าเชื่อถือ ของช่องทางการกระจายสินค้า**อาจยังไม่สามารถสร้างความเชื่อมั่นของต่างประเทศต่อสินค้าไทยได้เท่าที่ควร และเป็นอุปสรรคในการกระจายสินค้า **การขยายความร่วมมือระหว่างประเทศด้านเศรษฐกิจ**อาจยังมีความสัมพันธ์ที่ดีกับนานาประเทศไม่ทั่วถึง ครอบคลุมกรอบความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน การบริการ และความร่วมมือด้านต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยภายนอก อาทิ **ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์โลก**ในพื้นที่ต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบในหลายด้านโดยเฉพาะระดับราคาพลังงาน รวมถึง**ทิศทางของพลวัตทางการเมืองและการดำเนินนโยบายด้านการค้าระหว่างประเทศของประเทศมหาอำนาจ**ที่มีแนวโน้มจะเปลี่ยนแปลงไปในทางกีดกันทางการค้ายิ่งขึ้น อาจส่งผลให้เศรษฐกิจโลกชะลอหรือคงตัว

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้ว่าเป้าหมายประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการค้า การลงทุน การบริการ และความเชื่อมโยงที่สำคัญในภูมิภาคเอเชีย โดยมีระบบเศรษฐกิจที่เน้นนวัตกรรมดีขึ้นจะบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว อย่างไรก็ตาม เพื่อให้สามารถรักษาระดับสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังคงต้องให้ความสำคัญกับ**การเตรียมความพร้อมภายในประเทศ**โดยเฉพาะในด้านการค้าการลงทุนให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้ง**พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันและสร้างความเชื่อมั่นให้นักลงทุนจากต่างประเทศ** รวมถึงเร่งรัด**เจรจาและขยายความสัมพันธ์กับประเทศต่าง ๆ** เพื่อเปิดช่องทางการค้าและการลงทุนให้มีความครอบคลุมมากขึ้น การพัฒนาในหลายมิติและรอบด้านเพื่อให้สอดคล้องกับกระแสความผันผวนของโลก โดย<u>ในระยะสั้น</u> **ประเทศไทยควรใช้ประโยชน์จากสถานะปัจจุบัน** อาทิ ที่ตั้งทางภูมิรัฐศาสตร์ ความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคม ความร่วมมือและข้อตกลงต่าง ๆ ที่มีอยู่ในการขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนให้ครอบคลุมเศรษฐกิจรายสาขาต่าง ๆ อย่างทั่วถึง รวมถึงดึงดูดนักลงทุนให้เข้ามาลงทุนในประเทศไทย โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมเป้าหมายของไทยให้มากขึ้น <u>ในระยะกลางและระยะยาว</u> **ประเทศไทยยังควรต้องให้ความสำคัญกับการเร่งปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบ ยกเลิกกฎหมายที่หมดความจำเป็น/ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน** ส่งเสริมทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจตามที่กำหนดไว้เพื่อขจัดอุปสรรคในการลงทุนและส่งเสริมความสอดคล้องเชื่อมโยงทางกฎหมายอย่างต่อเนื่อง **ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีสมัยใหม่**โดยเฉพาะในประเด็นที่เป็นที่สนใจของโลก อาทิ สิ่งแวดล้อม ความเป็นกลางทางคาร์บอน ความยั่งยืน นอกจากนี้ ยัง**ควรเร่งรัดพัฒนายกระดับทักษะแรงงาน และสร้างทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน**ให้แรงงานไทยอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถตอบรับกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก และเป็นกำลังสำคัญในการร่วมพัฒนาประเทศไทยให้เป็นหนึ่งในศูนย์กลางการค้า การลงทุน การบริการ และความเชื่อมโยงที่สำคัญในภูมิภาคเอเชีย โดยมีระบบเศรษฐกิจที่เน้นนวัตกรรมให้ดีขึ้นต่อไป

020202

แผนแม่บทย่อย

ความร่วมมือเศรษฐกิจและความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 020202

ประเทศไทยเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืนกับต่างประเทศ เพื่อร่วมกันบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก

จ.3 กต.

พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563 พ.ศ. 2564 พ.ศ. 2565 พ.ศ. 2566 พ.ศ. 2567 พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
ระดับความสำเร็จของบทบาทไทยในการเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืนกับต่างประเทศมากขึ้น/ดีขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5 - 10

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนเป้าหมายย่อยของเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่บรรลุค่าเป้าหมายของไทยในระดับไม่น้อยกว่าระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายต่อเป้าหมายย่อยทั้งหมด เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ใน พ.ศ. 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนเป้าหมายย่อยของเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่บรรลุค่าเป้าหมายของไทยในระดับไม่น้อยกว่าระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายต่อเป้าหมายย่อยทั้งหมด (เฉลี่ยร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
020202	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) เป้าหมายย่อยของเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่บรรลุค่าเป้าหมายของไทยในระดับไม่น้อยกว่าระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมาย จำนวน 62 เป้าหมาย ต่อเป้าหมายทั้งหมดจำนวน 93 เป้าหมาย **สัดส่วนร้อยละ 66.67**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) เป้าหมายย่อยของเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่บรรลุค่าเป้าหมายของไทยในระดับไม่น้อยกว่าระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมาย จำนวน 61 เป้าหมาย ต่อเป้าหมายทั้งหมดจำนวน 95 เป้าหมาย **สัดส่วนร้อยละ 64.21**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) เป้าหมายย่อยของเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่บรรลุค่าเป้าหมายของไทยในระดับไม่น้อยกว่าระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมาย จำนวน 61 เป้าหมาย ต่อเป้าหมายทั้งหมด จำนวน 96 เป้าหมาย **สัดส่วนร้อยละ 63.54**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 69.41**	**เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**แย่ลง ☹ ร้อยละ 3.69**	**แย่ลง ☹ ร้อยละ 1.04**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 - 2567) **เฉลี่ยร้อยละ 75.15**	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ **91.54** ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ **74.75** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับที่ต้องใช้ความพยายามในการบรรลุเป้าหมาย

ประเทศไทยเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืนกับต่างประเทศ เพื่อร่วมกันบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก โดยพิจารณาจากข้อมูลผลการประเมินสถานะในรายเป้าหมายย่อย (SDG Targets) ตามระเบียบวิธีของสหประชาชาติ จัดทำโดยคณะกรรมการสถิติแห่งสหประชาชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า สัดส่วนเป้าหมายย่อยของเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่บรรลุค่าเป้าหมายของไทยในระดับไม่น้อยกว่าระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายต่อเป้าหมายย่อยทั้งหมด มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 63.54 และเมื่อเทียบ

กับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 64.21 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 1.04 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 64.21) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 91.54 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย อย่างไรก็ตามเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 85) พบว่า สัดส่วนเป้าหมายย่อยของเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่บรรลุค่าเป้าหมายของไทยในระดับไม่น้อยกว่าระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายต่อเป้าหมายย่อยทั้งหมด ในช่วง พ.ศ. 2566 – 2567 เฉลี่ยร้อยละ 75.15 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 74.75 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

ที่มา: Sustainable Development Report 2024

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญ**กับการเสริมสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศผ่านการให้ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาในสาขาต่าง ๆ** อาทิ ด้านสาธารณสุข การพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ การศึกษา การพัฒนามนุษย์ ทั้งในรูปแบบโครงการ การให้ทุนการศึกษา และการจัดหลักสูตรฝึกอบรม **การผลักดันความร่วมมือด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม การแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ปัญหาทางด้านมลพิษ การรับมือการเข้าสู่สภาวะโลกเดือด** โดยเฉพาะการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอนใน ค.ศ. 2050 และการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นศูนย์ใน ค.ศ. 2065 ตามคำมั่นของไทย ให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนผ่านสีเขียวของระบบเศรษฐกิจ **และจัดตั้งกลไกการระดมทุนสีเขียว** ร่างนโยบายการออกพันธบัตรเพื่อความยั่งยืน การออก Green Bond Market การเข้าร่วมใน ASEAN Green Agenda และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม **ซึ่งได้ดำเนินการขับเคลื่อนประเด็นสำคัญต่าง ๆ เหล่านี้ ผ่านการเข้าร่วมการประชุมที่สำคัญเพื่อแสดงวิสัยทัศน์ เจตนารมณ์ ท่าที และความมุ่งมั่นของไทยในประเด็นดังกล่าว** โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้แก่ **โครงการภารกิจการทูตเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs Diplomacy)** โดยกรมองค์การระหว่างประเทศ ที่มุ่งเน้นการเสริมสร้าง

ความตระหนักเกี่ยวกับ SDGs และวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนฯ และร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทยให้สอดคล้องกับเป้าหมายระหว่างประเทศดังกล่าว ส่งผลให้บทบาทและการดำเนินงานด้านการพัฒนาของไทยเป็นที่รับรู้และยอมรับในเวทีระหว่างประเทศ และ**โครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เพื่อการพัฒนาเกษตรแบบยั่งยืนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่โรงเรียนเทคนิค-วิชาชีพแบบผสม แขวงอัตตะปือ สปป. ลาว** โดยกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ ที่ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนกับนานาประเทศทั้งในระดับทวิภาคี ไตรภาคี ภูมิภาค และพหุภาคี เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทาง รวมทั้งส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางองค์ความรู้ด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อความรู้ความเข้าใจการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมี**การขับเคลื่อน SDGs กับหน่วยงานหรือองค์กรระหว่างประเทศ** และเวทีระหว่างประเทศในการเน้นย้ำถึงความมุ่งมั่นของไทยในการบรรลุวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตาม **การสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่อง SDGs ให้เกิดขึ้นในสังคมอย่างจริงจัง** ผ่านการกำหนดหลักสูตรการเรียนรู้ SDGs ทั้งในและนอกห้องเรียนที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย **การสร้างค่านิยมเรื่องความยั่งยืนในกลุ่มผู้ผลิตและผู้บริโภค**เพื่อให้เกิดการผลิตและการใช้จ่ายในสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ลดการเกิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่อาจจะเกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ **การระดมทุนเพื่อการพัฒนา** และส่งเสริมการใช้เครื่องมือทางการเงินสีเขียวอาจยังไม่มีความชัดเจนเป็นรูปธรรม

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืนกับต่างประเทศ เพื่อร่วมกันบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก อาทิ **ความร่วมมือระหว่างประเทศ**ที่อาจยังไม่สามารถสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและองค์การระหว่างประเทศในกรอบทวิภาคีและพหุภาคีได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ส่งผลให้ขาดการแลกเปลี่ยนแนวทางการปฏิบัติที่ดีในการขับเคลื่อนเป้าหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน **การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนภายในประเทศ**ที่อาจยังขาดเครือข่ายและการบูรณาการในการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างตรงจุดทั้งในระดับพื้นที่ ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ **การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อน SDGs ให้บรรลุวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ตามกรอบเวลาที่กำหนด** ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการในเรื่องข้อมูลตัวชี้วัดจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางและระบบการติดตามประเมินผลให้มีมาตรฐานสากลตามระเบียบวิธีของสหประชาชาติ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อทำให้ประเทศไทยเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืนกับต่างประเทศ เพื่อร่วมกันบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับ**การเสริมสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศ**ผ่านการให้ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาในสาขาต่าง ๆ อาทิ การขับเคลื่อนเศรษฐกิจบนพื้นฐานของนวัตกรรม แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เทคโนโลยี เรียนรู้แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศจากประเทศที่มีศักยภาพในสาขาที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศไทย การเสริมสร้างความร่วมมือและเจรจากับมิตรประเทศ องค์กรและภาคธุรกิจต่าง ๆ

020202

เพื่อเพิ่มโอกาสและลดอุปสรรคทางเศรษฐกิจของไทย รวมถึงเสริมสร้างขีดความสามารถทางการแข่งขันของไทย **เร่งขยายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม** ส่งเสริมความมั่นคงทางพลังงาน ทรัพยากรน้ำ และอาหารของประเทศไทย และขยายความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อสนับสนุนศักยภาพของประชากรกลุ่มเปราะบาง อาทิ เด็ก สตรี คนพิการ และผู้สูงอายุ ในการเข้าถึงโอกาสทางสังคมและการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมและแนวโน้มที่สำคัญของโลก **เร่งรัดการกำหนดหลักสูตรการเรียนรู้ SDGs** ทั้งในและนอกห้องเรียนที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย **เร่งสร้างและต่อยอดความตระหนักรู้ในทุกพื้นที่กับทุกภาคส่วนรวมถึงการสร้างค่านิยมเรื่องความยั่งยืนในกลุ่มผู้ผลิตและผู้บริโภค** นำไปสู่การขับเคลื่อน SDGs ที่เป็นรูปธรรมและยกระดับการพัฒนาให้ประเทศไทยสามารถบรรลุ SDGs ได้ภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด **เร่งรัดให้เกิดการระดมทุนเพื่อการพัฒนา** และส่งเสริมการใช้เครื่องมือทางการเงินสีเขียว นอกจากนี้ ยังควรให้ความสำคัญกับ**การพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางและระบบการติดตามประเมินผลให้มีมาตรฐานสากล**ตามระเบียบวิธีของสหประชาชาติ โดยมีการบูรณาการในเรื่องข้อมูลตัวชี้วัดจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถติดตามความก้าวหน้าและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อน SDGs ได้ตรงตามสถานการณ์จริง อันจะส่งผลให้ประเทศไทยสามารถบรรลุ SDGs ในภาพรวมได้ตามกรอบเวลาที่กำหนด

020301

แผนแม่บทย่อย

การพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 020301

ประเทศไทยมีการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในทุกมิติและสามารถมีบทบาทเชิงรุกในการร่วมกำหนดมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น

จ.3 กต.

พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563 พ.ศ. 2564 พ.ศ. 2565 พ.ศ. 2566 พ.ศ. 2567 พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
(1) ระดับความร่วมมือกับต่างประเทศในการปรับปรุง/พัฒนามาตรฐานภายในประเทศให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศและมาตรฐานสากลที่สำคัญ
(2) ระดับความสำเร็จของบทบาทไทยในการกำหนดบรรทัดฐานและมาตรฐานระหว่างประเทศ
(3) อันดับ/คะแนนของไทยในดัชนีสากลในประเด็นที่มีนัยสำคัญต่อผลประโยชน์ของชาติมีการพัฒนาที่ดีขึ้น
(1) (2) และ (3) มีค่าเฉลี่ยมากขึ้น/ดีขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5 - 10

ค่าเป้าหมาย
จำนวนสนธิสัญญา อนุสัญญา พิธีสาร กฎบัตร และความตกลงที่ประเทศไทยให้สัตยาบันเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ใน พ.ศ. 2570

020301

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	จำนวนสนธิสัญญา อนุสัญญา พิธีสาร กฎบัตร และความตกลงที่ประเทศไทยให้สัตยาบันเพิ่มขึ้น (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
020301	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 60 ฉบับ	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 69 ฉบับ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 15)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 89 ฉบับ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 28.99)	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 15.00	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 28.99		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 134.85 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 134.85 ของค่าเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

ประเทศไทยมีการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในทุกมิติและสามารถมีบทบาทเชิงรุกในการร่วมกำหนดมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น พิจารณาจากจำนวนสนธิสัญญา อนุสัญญา พิธีสาร กฎบัตร และความตกลงที่ประเทศไทยให้สัตยาบันเพิ่มขึ้น จัดทำโดยกระทรวงการต่างประเทศ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีจำนวนสนธิสัญญา อนุสัญญา พิธีสาร กฎบัตร และความตกลงที่ประเทศไทยให้สัตยาบันเพิ่มขึ้นรวม 89 ฉบับ คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 28.99 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีจำนวนสนธิสัญญา อนุสัญญา พิธีสาร กฎบัตร และความตกลงที่ประเทศไทยให้สัตยาบันเพิ่มขึ้นรวม 69 ฉบับ สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 28.99 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10) พบว่ามีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 134.85 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญในการผลักดันมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีของไทยให้มีมาตรฐานสากล โดยเฉพาะในประเด็นด้านสาธารณสุข สิทธิมนุษยชน สิทธิแรงงาน อาชญากรรม ยาเสพติด อาวุธ ศาลและกระบวนการยุติธรรม ผ่านการเข้าร่วมและมีส่วนร่วมในเวทีระหว่างประเทศ โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการส่งเสริมผลประโยชน์ด้านสิทธิมนุษยชนของไทยในกรอบพหุภาคี** โดยกรมองค์การระหว่างประเทศ ที่มุ่งดำเนินงานอันเกี่ยวเนื่องกับการผลักดันสิทธิมนุษยชน รวมถึงการสร้างความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิมนุษยชนที่เป็นการดำเนินการเชิงรุกมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลเชิงบวกต่อบทบาทของไทยในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และในเวทีระหว่างประเทศเพิ่มมากขึ้น **โครงการจัดจ้างที่ปรึกษาเพื่อจัดทำรายงานการอนุวัติการอนุสัญญาประจำปีองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ประจำปี พ.ศ. 2567** โดยสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน ที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาสภาพการณ์และวิเคราะห์เกี่ยวกับการอนุวัติการอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศฉบับที่ 100 ว่าด้วยค่าตอบแทน

ที่เท่ากัน ค.ศ. 1951 อนุสัญญาฯ ฉบับที่ 111 ว่าด้วยการเลือกปฏิบัติ (การจ้างงานและอาชีพ) ค.ศ. 1958 และอนุสัญญาฯ ฉบับที่ 188 ว่าด้วยการทำงานในภาคประมง ค.ศ. 2007 ในประเทศไทย ทั้งในเชิงกฎหมายและการนำไปปฏิบัติ ซึ่งการจัดทำรายงานการอนุวัติการอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศจะเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ต่อความสำเร็จ/ผลความคืบหน้าในการดำเนินการพัฒนาแรงงานไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีการเจรจา ผลักดัน และลงนามในความตกลงที่เกิดประโยชน์และสอดคล้องต่อสถานการณ์ระหว่างประเทศ ได้แก่ การร่วมรับรองร่างอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมไซเบอร์ การให้สัตยาบันอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศฉบับที่ 144 การรับรองปฏิญญาว่าด้วยการเร่งรัดและเสริมสร้างความเข้มแข็งในการรับมือระดับโลกต่อภัยคุกคามยาเสพติดสังเคราะห์ การยื่นสัตยาบันสารเพื่อเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญ และการยื่นตราสารถอนข้อสงวนของไทยต่อข้อ 22 ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งเป็นข้อบ่งชี้ความมุ่งมั่นของไทยในการปรับกฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติให้เข้ากับมาตรฐานสากลมากขึ้น นอกจากนี้ ไทยยังมีการสร้างความตระหนักรู้ผ่านการจัดโครงการประชุมสัมมนาทางวิชาการ ฝึกอบรม แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง และมีการดำเนินการเพื่อปรับปรุงกฎหมายภายในประเทศให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติสากล อาทิ การดำเนินงานเพื่อปรับปรุงแก้ไขกฎหมายภายในให้สอดคล้องกับพันธกรณีตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นเรื่องการปรับลดขั้นตอนในการออกกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายที่ยังไม่ปรากฏเด่นชัด ซึ่งหน่วยงานควรให้ความสำคัญในการดำเนินการมากขึ้นในโอกาสต่อไป

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการยกระดับให้ประเทศไทยมีการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในทุกมิติและสามารถมีบทบาทเชิงรุกในการร่วมกำหนดมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน คือ **การยกระดับมาตรฐานภายในประเทศให้เท่ากับมาตรฐานสากล** ซึ่งการดำเนินการภายในประเทศหน่วยงาน/บุคลากรที่เกี่ยวข้องอาจยังขาดความตระหนักรู้/ความเข้าใจในการให้ความสำคัญต่อการพัฒนามาตรฐานภายในให้เทียบเท่าระดับสากล ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ด้านมาตรฐานสากลของประเทศไทยในเวทีระหว่างประเทศ ทำให้ไม่สามารถแสดงบทบาทเชิงรุกในการร่วมกำหนดมาตรฐานได้เท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้ว่าเป้าหมายประเทศไทยมีการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในทุกมิติและสามารถมีบทบาทเชิงรุกในการร่วมกำหนดมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้นจะบรรลุค่าเป้าหมายตามที่กำหนดแล้ว อย่างไรก็ตาม เพื่อให้สามารถรักษาระดับสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังคงต้องให้ความสำคัญกับ**การส่งเสริมองค์ความรู้และศักยภาพของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง**ในการดำเนินงานกับองค์การระหว่างประเทศหรือ**การดำเนินงานเพื่อปรับปรุงมาตรฐานของประเทศให้เทียบเท่ากับสากล**ให้มีองค์ความรู้ในประเด็นที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะประเด็นมาตรฐานสากลและความร่วมมือระหว่างประเทศผ่านการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานผู้มีความเชี่ยวชาญในรูปแบบต่าง ๆ แนวปฏิบัติที่ดีมาถ่ายทอด

020301

แก่หน่วยงานต้นสังกัด ตลอดจน**การประชาสัมพันธ์ให้เกิดความตระหนักรู้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน**ผ่านการสร้างสื่อที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจและสามารถถ่ายทอดต่อให้แก่ผู้อื่นได้ทั้งในรูปแบบสื่อวิดีทัศน์ให้ความรู้ออนไลน์และกิจกรรมนิทรรศการในพื้นที่สาธารณะที่มุ่งเน้นการแลกเปลี่ยนทางความคิดของผู้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างเปิดเผยและสม่ำเสมอเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมและความตระหนักรู้ในวงกว้างอย่างต่อเนื่อง อันจะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างภาพลักษณ์และยกระดับมาตรฐานภายในประเทศของไทยให้ทัดเทียมสากล รวมถึงทำให้ไทยได้รับการยอมรับจากนานาอารยประเทศในการมีบทบาทร่วมกำหนดและดำเนินตามมาตรฐานสากลมากขึ้นในภายภาคหน้า นอกจากนี้ ยังควรให้ความสำคัญกับการปรับลดขั้นตอนในการออกกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายจากการดำเนินการที่ผ่านมาอย่างต่อเนื่อง

020401

แผนแม่บทย่อย | การส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 020401

ประเทศไทยมีเกียรติภูมิ อำนาจต่อรอง และได้รับการยอมรับในสากลมากขึ้น

จ.3

กต.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
(1) ระดับความสำเร็จของไทยในการสร้างความเข้าใจ/การยอมรับภาพลักษณ์ และความนิยมไทยในสากลด้วยอำนาจแบบนุ่มนวลของไทย
(2) ระดับความสำเร็จของไทยในเวทีระหว่างประเทศ
(3) ระดับความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพและเสริมสร้างเครือข่ายของคนไทย/ชุมชนไทยในต่างประเทศให้มีความเข้มแข็งและมีเกียรติภูมิ
(1) (2) และ (3) มีค่าเฉลี่ยมากขึ้น/ดีขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5 - 10

ค่าเป้าหมาย
(1) ประเทศที่หนังสือเดินทางของประเทศไทยได้รับการยอมรับเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 5 ประเทศ ใน พ.ศ. 2570
(2) จำนวนข้อกำหนด ปฏิญญา หรือผลลัพธ์การประชุมระดับผู้นำในกรอบพหุภาคีที่ริเริ่มจากประเทศไทย เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ใน พ.ศ. 2570

020401

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	1. ประเทศที่หนังสือเดินทางของประเทศไทยได้รับการยอมรับเพิ่มขึ้น (ประเทศ/ดินแดน)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
020401	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 43 ประเทศ/ดินแดน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 44 ประเทศ/ดินแดน (เพิ่มขึ้น 1 ประเทศ/ดินแดน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 48 ประเทศ/ดินแดน (เพิ่มขึ้น 4 ประเทศ/ดินแดน)	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 1 ประเทศ/ดินแดน	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 5 ประเทศ/ดินแดน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 2.33	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 9.09		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 - 2567) รวม 5 ประเทศ	สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 300.00 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	2. จำนวนข้อกำหนด ปฏิญญา หรือผลลัพธ์การประชุมระดับผู้นำในกรอบพหุภาคี ที่ริเริ่มจากประเทศไทยเพิ่มขึ้น (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	ไม่มีข้อมูล	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 2 ฉบับ	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 4 ฉบับ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 100)	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 4	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากสถานการณ์ พ.ศ. 2566 เป็นปีแรกที่มีการเก็บข้อมูล	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 100.00		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 - 2567) ร้อยละ 100 (พ.ศ. 2566 เป็นปีฐาน และเป็นการเพิ่มปริมาณ)	สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 2,400.00 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 1,000.00 ของค่าเป้าหมาย
ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2567 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 ตัวชี้วัด					คิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมายบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

หมายเหตุ : การคำนวณค่าสีแสดงสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย มีการคำนวณค่าสีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย ดังนี้ $\frac{100+100}{2} = 100$

ประเทศไทยมีเกียรติภูมิ อำนาจต่อรอง และได้รับการยอมรับในสากลมากขึ้น พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) ประเทศที่หนังสือเดินทางของประเทศไทยได้รับการยอมรับเพิ่มขึ้น จัดทำโดยกระทรวงการต่างประเทศ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีประเทศ/ดินแดนที่หนังสือเดินทางของประเทศไทยได้รับการยอมรับเพิ่มขึ้น 4 ประเทศ/ดินแดน ได้แก่ จีน แอลเบเนีย หมู่เกาะมาร์แชลล์ และซาอุดีอาระเบีย โดยจีนได้ยกเว้นการตรวจลงตราสำหรับหนังสือเดินทางธรรมดาของประเทศไทย แอลบาเนียยกเว้นการตรวจลงตราแก่ประเทศไทยชั่วคราว ในขณะที่หมู่เกาะมาร์แชลล์และซาอุดีอาระเบียให้สิทธิ์ Visa on Arrival แก่ประเทศไทย เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีประเทศที่หนังสือเดินทางของประเทศไทยได้รับการยอมรับ จำนวนรวม 44 ประเทศ/ดินแดน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 9.09 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 1 ประเทศ/ดินแดน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 300.00 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 5 ประเทศ/ดินแดน) ในช่วง พ.ศ. 2566 - 2567 เพิ่มขึ้น 5 ประเทศ/ดินแดน พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของค่าเป้าหมาย

020401

(2) จำนวนข้อกำหนด ปฏิญญา หรือผลลัพธ์การประชุมระดับผู้นำในกรอบพหุภาคีที่ริเริ่มจากประเทศไทย จัดทำโดยกระทรวงการต่างประเทศ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีจำนวนข้อกำหนด ปฏิญญา หรือผลลัพธ์การประชุมระดับผู้นำในกรอบพหุภาคีที่ริเริ่มจากประเทศไทยมีจำนวน 4 ฉบับ เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2566 จำนวน 2 ฉบับ คิดเป็นการเพิ่มขึ้นร้อยละ 100.00 ประกอบด้วย แถลงการณ์ร่วมวิสัยทัศน์ว่าด้วยมิตรภาพและความร่วมมือ อาเซียน - ญี่ปุ่น และแผนดำเนินงานตามแถลงการณ์ร่วมวิสัยทัศน์ว่าด้วยมิตรภาพและความร่วมมืออาเซียน-ญี่ปุ่น เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีข้อกำหนด ปฏิญญา หรือผลลัพธ์การประชุมระดับผู้นำในกรอบพหุภาคีที่ริเริ่มจากประเทศไทย จำนวนรวม 2 ฉบับ สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 100.00 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 2,400.00 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10) ใน พ.ศ. 2567 เพิ่มขึ้นร้อยละ 100.00 พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 1,000.00 ของค่าเป้าหมาย

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากทั้ง 2 ตัวชี้วัดมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 100.00 ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติซึ่งสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลปัจจุบัน เช่น การดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ การส่งเสริมอำนาจแบบนุ่มนวลของไทย รวมถึงการทูตเชิงวัฒนธรรม เป็นต้น อีกทั้งยังมีการส่งเสริมบทบาทของไทยในการจัดการประเด็นข้ามชาติที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยในเวทีการหารือต่าง ๆ ทั้งในระดับภูมิภาคและในระดับโลก อาทิ ประเด็นการต่อต้านทุจริต การปฏิบัติตามหลักนิติธรรมและสิทธิมนุษยชน ตลอดจนการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมกับประเทศที่ประสบภัยพิบัติและความไม่สงบในประเทศ โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการพลิกโฉมภาพลักษณ์ เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นด้านการลงทุนในประเทศไทย** โดยกรมสารนิเทศ ที่มุ่งเน้นการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร นโยบาย และนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับศักยภาพและแนวทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องของไทยไปยังสาธารณชนในต่างประเทศ โดยเฉพาะในประเด็นที่สำคัญ เช่น เศรษฐกิจใหม่ การส่งเสริมการลงทุน การวิจัยและนวัตกรรม การเจริญเติบโตที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม เป็นต้น เพื่อปรับมุมมองของชาวต่างชาติที่มีต่อประเทศไทย นำไปสู่การปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์ของประเทศไทยให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและการทูตเศรษฐกิจเชิงรุก และสร้างความเชื่อมั่นต่อประเทศไทยในด้านการลงทุน **โครงการโขน 4 ทวีป** โดยกรมศิลปากร ที่ให้ความสำคัญกับการสร้างเสริมความเข้าใจที่ถูกต้องและสร้างการยอมรับของต่างประเทศที่มีต่อประเทศไทย อัตลักษณ์ทางมรดกศิลปะวัฒนธรรมของไทยด้านศิลปะการแสดง ซึ่งเป็นนาฏกรรมชั้นสูงจากราชสำนักของประเทศและได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกให้เป็นที่ประจักษ์แก่ประชาคมโลก นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

020401

หน่วยงานมีการดำเนินงานแบบบูรณาการร่วมกันในการส่งเสริมภาพลักษณ์และพัฒนาอำนาจต่อรองของไทยเพิ่มขึ้นซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตาม การประสานงานระหว่างหน่วยงานยังมีความล่าช้า และยังขาดการเชื่อมโยงกับการดำเนินงานของภาคเอกชนและภาคประชาสังคม ทำให้การดำเนินงานไม่มีประสิทธิผลเท่าที่ควร

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการยกระดับให้ประเทศไทยคงไว้ซึ่งเกียรติภูมิ อำนาจต่อรอง และได้รับการยอมรับในสากลได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ **บทบาทไทยในเวทีระหว่างประเทศ/ต่างประเทศ**อาจยังไม่โดดเด่นและมีอำนาจต่อรองเท่าที่ควร ส่วนหนึ่งมาจากความผันผวนทางภูมิรัฐศาสตร์ที่เพิ่มสูงขึ้นในช่วงปีที่ผ่านมา อาทิ การขยายตัวของความขัดแย้งในตะวันออกกลาง ซึ่งก่อให้การแบ่งขั้วอำนาจโลกที่มีอยู่แล้วรุนแรงยิ่งขึ้น ส่งผลให้ความสามารถในการเจรจาของไทยในการรักษาจุดยืนของการไม่เป็นส่วนหนึ่งของความขัดแย้งระหว่างประเทศมีน้อยลงเนื่องจากแรงกดดันให้มีการเลือกข้างที่เพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้ ในช่วงปีที่ผ่านมายังมีการเปลี่ยนขั้วรัฐบาลในหลายประเทศ โดยเฉพาะประเทศมหาอำนาจ เช่น สหรัฐอเมริกา เป็นต้น ทำให้นโยบายด้านการต่างประเทศของประเทศเหล่านั้นเปลี่ยนแปลงไป ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทางภูมิรัฐศาสตร์ของไทย อีกทั้งยังก่อให้เกิดความไม่แน่ชัดในการดำเนินโครงการและการเจรจาต่าง ๆ นอกจากนี้ ในด้าน**อำนาจแบบนุ่มนวลของไทย (ความสามารถ ศักยภาพ องค์ความรู้) อาจยังสามารถสร้างมาตรฐาน/ความเข้าใจที่ถูกต้องและการยอมรับของต่างประเทศที่มีต่อประเทศไทยได้**ในระดับจำกัด ด้าน**เอกลักษณ์ อัตลักษณ์ ศิลปะวัฒนธรรม และมรดกไทยที่ได้รับการยอมรับระหว่างประเทศ/ขึ้นทะเบียนมรดกโลก**ยังไม่ครอบคลุมในแต่ละด้านที่ไทยมีศักยภาพ ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นเพราะความเข้าใจที่ไม่ตรงกันระหว่างหน่วยงานไทยกับประเด็นที่ควรมีการผลักดันในระดับสากล การดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานที่มีรูปแบบที่แตกต่างกัน ที่อาจยังไม่มีการบูรณาการเชื่อมโยงระหว่างการดำเนินงานภายในและภายนอกประเทศ จึงทำให้การประสานงานอาจขาดเอกภาพได้ รวมถึงด้าน**ภาพลักษณ์และบทบาทของไทยที่ดี**ที่ยังต้องการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการผลักดันภาพลักษณ์ที่ดีของไทยอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในประเด็นด้านภาพลักษณ์ที่ดีต่อนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติหรือการทูตภาคประชาชน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้เป้าหมายประเทศไทยมีเกียรติภูมิ อำนาจต่อรอง และได้รับการยอมรับในสากลมากขึ้นจะบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว อย่างไรก็ตาม เพื่อให้สามารถรักษาระดับสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังคงต้องให้ความสำคัญกับการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง อาทิ **การพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่และการปรับการดำเนินงาน**ให้มุ่งเน้นไปยังการดำเนินงานเชิงรุกและการดำเนินงานแบบรอบด้านอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นานาชาติยอมรับในบทบาทเชิงรุกของไทยโดยคำนึงถึงบริบทระหว่างประเทศที่มีความผันผวน **ส่งเสริมความร่วมมือกับภาคเอกชนและภาคประชาสังคม**ในประเด็นที่เกี่ยวข้องโดยควรมุ่งหมายให้การดำเนินโครงการเป็นไปอย่างต่อเนื่องในระยะยาว เพื่อให้การดำเนินงานมีความยั่งยืนเกิดผลลัพธ์เชิงรูปธรรมที่นำไปสู่ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชนอย่างแท้จริง ซึ่ง**หน่วยงานจะต้องมีการดำเนินการเชิงบูรณาการที่ชัดเจนยิ่งขึ้น**ทั้งในด้านการประสานงานและสื่อสารในประเด็นที่เป็นจุดยืนของไทย แนวทางการ

020401

ดำเนินงานต่าง ๆ ทั้งกับหน่วยงานต่างชาติและหน่วยงานภายในประเทศเพื่อให้เกิดเอกภาพในการดำเนินงาน รวมถึง**หน่วยงานจำเป็นต้องรับรู้บริบททางภูมิรัฐศาสตร์ของไทย**ทั้งในด้านที่เกี่ยวข้องทั้งโดยตรงและโดยอ้อมกับการดำเนินงาน มีการเตรียมความพร้อมในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมระหว่างประเทศที่อาจเกิดขึ้นอย่างฉับพลันได้ ทั้งนี้ ประเทศไทยยังคงต้องรักษาการมีบทบาทเชิงรุกในเวทีระหว่างประเทศต่าง ๆ ผ่านการเข้าร่วมประชุม การร่วมเป็นคณะทำงานในความร่วมมือระหว่างประเทศต่าง ๆ ตลอดจนการเข้าเป็นสมาชิกองค์กรระหว่างประเทศที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและภาคประชาสังคมในการเป็นภาคีการดำเนินงานร่วมในโครงการต่าง ๆ โดยเฉพาะในการดำเนินโครงการการส่งเสริมอำนาจแบบนุ่มนวลของไทยซึ่งเป็นการดำเนินงานที่ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมสามารถแสดงบทบาทสำคัญร่วมกับภาครัฐได้ เช่น การดำเนินงานด้านสถานะความเป็นศูนย์กลางด้านการท่องเที่ยว การส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในต่างประเทศ หรือการผลิตสื่อสร้างสรรค์ เป็นต้น ซึ่งเป็นประเด็นที่ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมได้มีการดำเนินการอยู่ก่อนแล้ว การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคส่วนดังกล่าวจึงจะทำให้การดำเนินงานของทุกฝ่ายมีความเป็นเอกภาพมากขึ้น

020501

แผนแม่บทย่อย | การต่างประเทศมีเอกภาพและบูรณาการ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1) 020501

ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศอย่างมีเอกภาพ และไทยเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือกับต่างประเทศในทุกมิติมากขึ้น

จ.3 กต.

พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563 พ.ศ. 2564 พ.ศ. 2565 พ.ศ. 2566 พ.ศ. 2567 พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
(1) ระดับความร่วมมือระหว่างส่วนราชการไทยเพื่อพัฒนา/ขับเคลื่อนการต่างประเทศในทุกมิติ
(2) ระดับความสำเร็จในการสร้างความตระหนักรู้การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ
(3) ระดับการพัฒนางานบริการด้านการต่างประเทศและด้านการกงสุล
(4) ระดับความสำเร็จในการเสริมสร้างเครือข่ายบุคคลและองค์กรที่เป็นมิตรกับประเทศไทยในต่างประเทศ
(1) (2) (3) และ (4) มีค่าเฉลี่ยมากขึ้น/ดีขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5 - 10

ค่าเป้าหมาย
(1) คะแนนระดับการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศไทยไม่น้อยกว่า 100 คะแนนต่อปี
(2) สัดส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการต่อรายได้ประชาชาติของประเทศไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.26 ต่อปี

020501

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	1. คะแนนระดับการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศไทย (คะแนน)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
020501	ไม่มีข้อมูล	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **100 คะแนน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **100 คะแนน**	ไม่น้อยกว่า 100 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 100 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากสถานการณ์ พ.ศ. 2566 เป็นปีแรกที่มีการเก็บข้อมูล	คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				เท่ากับค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	2. สัดส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการต่อรายได้ประชาชาติของประเทศ (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	ไม่มีข้อมูล	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) มูลค่าความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ จำนวน 2.296 ล้านบาท รายได้ประชาชาติ จำนวน 18,161,207.558 ล้านบาท **สัดส่วนร้อยละ 0.0126**	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) มูลค่าความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ จำนวน 2.296 ล้านบาท รายได้ประชาชาติ จำนวน 18,161,207.558 ล้านบาท **สัดส่วนร้อยละ 0.0126**	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 0.26	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 0.26
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากสถานการณ์ พ.ศ. 2566 เป็นปีแรกที่มีการเก็บข้อมูล	คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 4.86 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 4.86 ของค่าเป้าหมาย

ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2567 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ **52.43** ของค่าเป้าหมาย สูงกว่าระดับที่ต้องใช้ในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : การคำนวณค่าสีสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย มีการคำนวณค่าสีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย ดังนี้ $\frac{100.00+4.86}{2} = 52.43$

ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศอย่างมีเอกภาพ และไทยเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือกับต่างประเทศในทุกมิติมากขึ้น โดยพิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) **คะแนนระดับการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศไทย** จัดทำโดยกระทรวงการต่างประเทศ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีคะแนนระดับการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศไทย รวม 100 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีคะแนนระดับการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศไทย รวม 100 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม อย่างไรก็ตามเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 100 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของค่าเป้าหมาย

องค์ประกอบตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	พ.ศ. 2566		พ.ศ. 2567	
		ผลการดำเนินการ	คะแนน	ผลการดำเนินการ	คะแนน
1. การบูรณาการเพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ประเด็นการ ต่างประเทศ รวมถึงแผนย่อยของแผนแม่บทฯ โดยวัดจากการจัดประชุมกลไก (ต่อปี)	ไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง	1	100	1	100
2. การมีกิจกรรมสร้างความตระหนักรู้/รับฟังข้อคิดเห็นของสาธารณชนเกี่ยวกับงานด้านการต่างประเทศ (ต่อปี)	ไม่น้อยกว่า 40 กิจกรรม	43	100	79	100
3. ประสิทธิภาพของการให้บริการงานด้านกงสุล รวมถึงการให้ความช่วยเหลือคนไทยที่ตกทุกข์ได้ยากในต่างประเทศ โดยวัดประสิทธิภาพจากจำนวน backlog ในการตอบสนองต่อคำร้อง (ต่อปี)	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100	100	100	100	100
		คะแนนเฉลี่ย	100	คะแนนเฉลี่ย	100

(2) **สัดส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการต่อรายได้ประชาชาติของประเทศ** จัดทำโดยกระทรวงการต่างประเทศ (ข้อมูล พ.ศ. 2565) พบว่า ประเทศไทยมีมูลค่าความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ จำนวน 2.296 ล้านบาท และมีรายได้ประชาชาติ จำนวน 18,161,207 ล้านบาท โดยคิดเป็นสัดส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการต่อรายได้ประชาชาติของประเทศ ร้อยละ 0.0126 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่อยู่ที่ร้อยละ 0.0126 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.26) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 4.86 ของค่าเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม ใน พ.ศ. 2567 ยังไม่มีข้อมูลเนื่องจากกรมความร่วมมือระหว่างประเทศอยู่ระหว่างการติดตามขอรับข้อมูลจากส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยทั้ง 2 ตัวชี้วัดมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 52.43 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนางานบริการด้านกงสุลโดยนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน การคุ้มครอง ดูแล และให้ความช่วยเหลือคนไทยในต่างประเทศ ทั้งในยามวิกฤต (สงคราม/ความขัดแย้ง/ภัยพิบัติทางธรรมชาติ) และสถานการณ์ปกติ การสร้างความเข้มแข็งและคุ้มครองชุมชนไทย รวมทั้งการทำธุรกิจ/การลงทุนของไทยในต่างประเทศ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อสร้างความตระหนักรู้และแลกเปลี่ยนความเห็นเกี่ยวกับการต่างประเทศ การผลักดันและขับเคลื่อนการดำเนินงานของส่วนราชการ/หน่วยงาน/ภาคส่วนที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนการต่างประเทศร่วมกันอย่างบูรณาการเป็นทีมประเทศไทย และการดำเนินงานด้านการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการของไทย โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้แก่ **โครงการจัดทำระบบฐานข้อมูลคนไทยในต่างประเทศ** โดยกรมการกงสุล ที่มุ่งพัฒนาระบบฐานข้อมูลคนไทยในต่างประเทศให้เป็นฐานข้อมูลที่เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ มีความน่าเชื่อถือ ลดขั้นตอนและระยะเวลาการสำรวจข้อมูล สามารถนำข้อมูลจากระบบฐานข้อมูลคนไทยในต่างประเทศมาใช้สำหรับการประสานงานให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองคนไทยหรือแรงงานไทยในต่างประเทศได้อย่างถูกต้องและรวดเร็วยิ่งขึ้น **โครงการ**

020501

พัฒนาระบบสารสนเทศด้านงานพิธีการทูต (e-Protocol) โดยกรมพิธีการทูต ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบขั้นตอนการดำเนินการด้านการอำนวยเอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางการทูตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพิ่มความสะดวกรวดเร็วให้กับสถานเอกอัครราชทูต/สถานกงสุลใหญ่/องค์กรระหว่างประเทศในการยื่นคำร้องขออำนวยความสะดวกในภารกิจด้านงานเอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางการทูต ซึ่งช่วยลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ลดปริมาณเอกสารฉบับพิมพ์ และประหยัดทรัพยากร และ**โครงการเปิดโลกทัศน์เยาวชน เพื่อสร้างคนสร้างประเทศ** โดยกรมสารนิเทศ ที่มุ่งเน้นผลิต เผยแพร่ และเชื่อมโยงกิจกรรมของกรม/กองต่าง ๆ ในกระทรวงการต่างประเทศ ตลอดจนสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ทั่วโลกและชุมชนไทยในต่างแดนที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศักยภาพของเยาวชนในรูปแบบสื่อดิจิทัลผ่านช่องทางสังคมออนไลน์ต่าง ๆ ของกระทรวงการต่างประเทศ นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานได้ดำเนินการพัฒนาและสร้างกลไกความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ที่ครอบคลุมทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม และประชาชนเพื่อร่วมกันขับเคลื่อน พัฒนา และแก้ไขปัญหาด้านการต่างประเทศร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการพัฒนาให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศอย่างมีเอกภาพ และไทยเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือกับต่างประเทศในทุกมิติมากขึ้น อาทิ **ความรู้ความเข้าใจด้านการต่างประเทศของภาคส่วนต่าง ๆ** ที่ยังต้องเร่งพัฒนาให้ทุกภาคส่วนมีความรู้ความเข้าใจเพื่อเป็นองคาพยพสำคัญในการขับเคลื่อนการต่างประเทศไทยอย่างมีเอกภาพ **นโยบายของรัฐอาจยังส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคเอกชนในการต่างประเทศไม่เพียงพอ** ส่งผลให้ส่วนใหญ่มีเพียงภาครัฐที่เกี่ยวข้องเท่านั้นที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านการต่างประเทศ ขาดความคิดเห็นจากภาคประชาชนและภาคเอกชน **การพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะของบุคลากรหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง**ที่อาจยังต้องส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้และแนวทางที่เป็นเลิศในการขับเคลื่อนการต่างประเทศ และการเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือกับต่างประเทศ **การขับเคลื่อนกลไกการบูรณาการด้านการต่างประเทศ** อาทิ การดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐและภาคส่วนต่าง ๆ ภายใต้ “ทีมประเทศไทย” ซึ่งยังมีการประชุมที่ไม่สม่ำเสมอ ส่งผลให้การขับเคลื่อนการต่างประเทศของไทยขาดความต่อเนื่อง ขาดการบูรณาการข้อมูลมูลค่าความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ (ODA) ระหว่างหน่วยงานของรัฐและภาคส่วนต่าง ๆ ส่งผลให้ข้อมูลมีความคลาดเคลื่อน ไม่ครบถ้วน และไม่สามารถนำไปประเมินได้ทันเวลา

020501

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้การพัฒนาให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศอย่างมีเอกภาพ และไทยเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือกับต่างประเทศในทุกมิติมากขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับ**การจัดกิจกรรมสร้างความตระหนักรู้/รับฟังข้อคิดเห็น**ของสาธารณชนและภาคส่วนต่าง ๆ เกี่ยวกับงานด้านการต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง **การปรับเปลี่ยนนโยบายของรัฐ**โดยมุ่งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคเอกชนในการต่างประเทศ **การพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะของบุคลากรหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง**ด้านการต่างประเทศเกี่ยวกับองค์ความรู้และแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศเพื่อให้ประเทศไทยมีความพร้อมในการสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศในทุกมิติ **การเพิ่มความถี่การประชุม “ทีมประเทศไทย” ระหว่างหน่วยงานของรัฐและภาคส่วนต่าง ๆ** เพื่อร่วมกันขับเคลื่อน พัฒนา และแก้ไขปัญหาด้านการต่างประเทศ และประเมินผลการดำเนินงานร่วมกัน พร้อมทั้งเร่งรัดพัฒนาการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้ในระบบงานกงสุลและงานด้านต่างประเทศในทุกมิติและทุกระดับมากขึ้น เพิ่มภาคีในการบูรณาการการพัฒนาบริการด้านการกงสุล นอกจากนี้ ยังควรให้ความสำคัญกับการบูรณาการและการจัดการฐานข้อมูลมูลค่าความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการเพื่อให้มีความเป็นเอกภาพและประเมินผลสำเร็จได้

แผนแม่บท

03

การเกษตร

วางรากฐานเกษตรไทยให้เติบโตได้อย่างยั่งยืน

จ.1

กษ.

ถึงแม้การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐที่ผ่านมาจะส่งผลให้ภาคเกษตรของไทยมีผลิตภาพการผลิตเพิ่มขึ้นด้วยการใช้เทคโนโลยี/นวัตกรรมสมัยใหม่และมีการจัดตั้งวิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพิ่มขึ้น รวมทั้งสินค้าเกษตรปลอดภัยได้รับการยอมรับสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม รายได้ของภาคเกษตรยังไม่ขยายตัวได้เท่าที่ควร ยังต้องให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรชีวภาพ สินค้าเกษตรแปรรูป สินค้าเกษตรอัจริยะ และสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ตลอดจนการยกระดับความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร) อย่างต่อเนื่อง

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
030001	ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ สาขาเกษตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 4.5 ต่อปี
030002	ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น	ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 1 ต่อปี

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
030101	สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี
030201	สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัยที่ได้รับการรับรอง ได้แก่ 1) สินค้าเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี 2) สินค้าเกษตรอินทรีย์เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี
030202	ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพ ความปลอดภัย และคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น	อันดับจากการวัดดัชนีคุณภาพและความปลอดภัยภายใต้ดัชนีความมั่นคงทางอาหาร ไม่เกินอันดับที่ 70 ภายในปี 2570
030301	สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ต่อปี
030302	วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งทุกตำบลเพิ่มขึ้น	การจดทะเบียนดำเนินการของวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวกับเกษตรชีวภาพเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ต่อปี
030401	สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
030501	สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ มีมูลค่าเพิ่มขึ้น	มูลค่าสินค้าที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี
030502	ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลง ที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ เพิ่มขึ้น	ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลง ที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ต่อปี
030601	ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วย มีการปรับตัวเพิ่มขึ้น	ผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยเพิ่มขึ้น เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ต่อปี
030602	สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น	สัดส่วนจำนวนสถาบันเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียน กับกระทรวงเกษตรฯ ที่มีความเข้มแข็ง ในระดับมาตรฐานต่อสถาบันเกษตรกร ที่ขึ้นทะเบียนฯ ทั้งหมด ได้แก่ 1) สหกรณ์ที่มีความเข้มแข็งระดับ 1 และ 2 เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ต่อปี 2) วิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพในระดับดี เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 ต่อปี 3) กลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งระดับ 1 และ 2 เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 ต่อปี

สรุปแผนระดับที่ 3 ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ประเด็นที่ (03) การเกษตร

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (03) การเกษตร มีแผนระดับที่ 3 ที่สามารถช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานของแผนแม่บทฯ ที่สำคัญ อาทิ

แผนปฏิบัติราชการรายปี และระยะ 5 ปี	หน่วยงานเจ้าของแผน
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) และแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กรมการค้าภายใน	กรมการค้าภายใน
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) และแผนปฏิบัติราชการ พ.ศ. 2567 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) และแผนปฏิบัติราชการประจำปี 2567 ของกรมส่งเสริมการเกษตร	กรมส่งเสริมการเกษตร
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) และแผนปฏิบัติราชการรายปี พ.ศ. 2567 ของสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย	สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย
- แผนปฏิบัติราชการรายปี ประจำปี พ.ศ. 2567 ของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล	สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

แผนปฏิบัติการด้าน...	หน่วยงานเจ้าของแผน
- แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 - 2570	กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
- แผนพัฒนาการสหกรณ์ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566-2570)	กรมส่งเสริมสหกรณ์
- แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาการเกษตร ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2566 - 2570	สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
- แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ภาคการเกษตร (พ.ศ. 2566 – 2570)	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
- แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2566 - 2570)	กรมอนามัย

ทั้งนี้ สามารถเข้าดูรายละเอียดเพิ่มเติมของแผนระดับที่ 3 ข้างต้น ได้จากในระบบ eMENSCR โดยวิธีการเข้าใช้งานแสดงไว้ในภาคผนวก

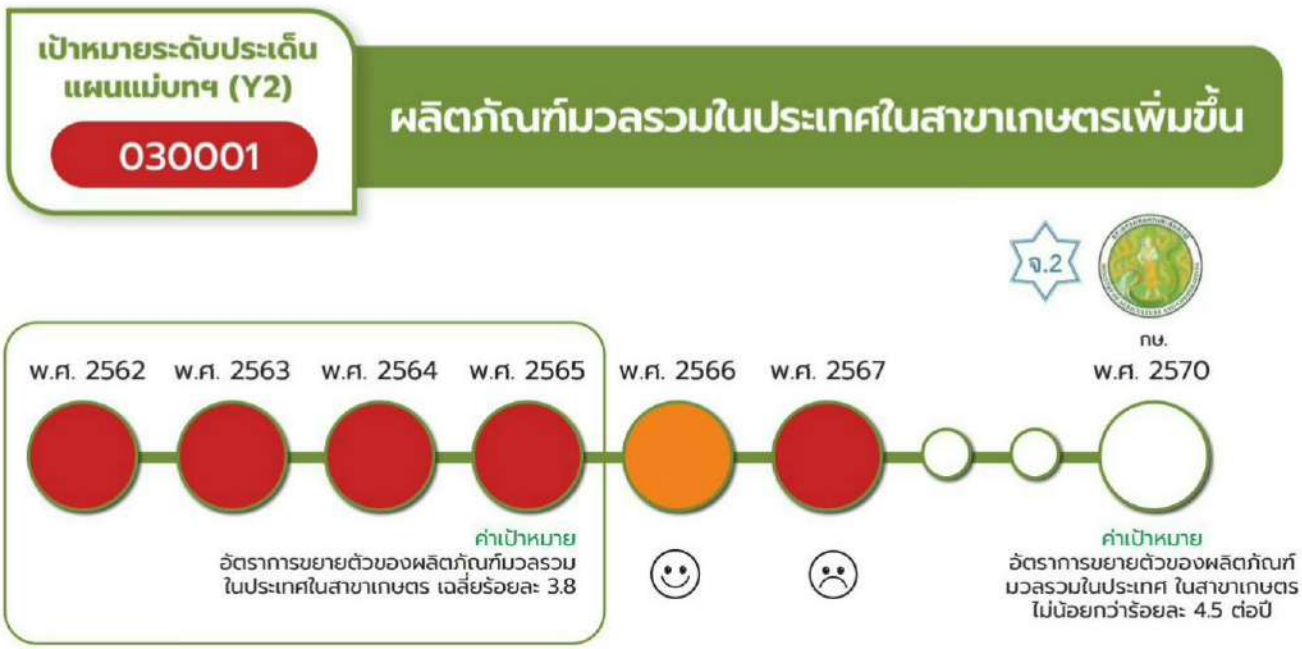

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 030001 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 - 2566 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตร ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 - 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตร (ร้อยละต่อปี)				
030001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน **พ.ศ. 2565**	**พ.ศ. 2566**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2567**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570**
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) **1,407,090 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 2.2 (Revised)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **1,515,266 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 2.4 (Revised)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **1,537,418 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 2.0**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 4.5**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 4.5 ต่อปี (ในห้วง 5 ปี ขยายตัวรวมทั้งสิ้น ร้อยละ 22.5)**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 7.81**	**แย่ลง ☹ ร้อยละ -15.72**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 - 2567) **ขยายตัวรวม ร้อยละ 4.4**	**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 44.44 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 19.56 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย**

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้นพิจารณาจากรายได้ประชาชาติของประเทศไทย พ.ศ. 2566 จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีมูลค่า (ณ ราคาประจำปี) 1,537,418 ล้านบาท และหากพิจารณา ณ ราคาที่แท้จริงจะมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 2.0 โดยเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่ขยายตัวร้อยละ 2.4 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ -15.72 สาเหตุหนึ่งเนื่องมาจากประเทศไทยต้องเผชิญกับสถานการณ์ภัยแล้งและอุณหภูมิที่เพิ่มสูงขึ้นอันเป็นผลมาจากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ตั้งแต่ช่วงปลายไตรมาสที่สองของปี 2566 ส่งผลกระทบต่อปริมาณและคุณภาพของผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญ เช่น ข้าวนาปรัง ปาล์มน้ำมัน ยางพารา เป็นต้น ประกอบกับระดับราคาสินค้าเกษตรลดลงร้อยละ 0.6 ตามการลดลงของราคาของผลผลิตเกษตร ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปาล์มน้ำมัน ยางพารา สุกร โค และประมง แม้ว่าในช่วงครึ่งแรกของปี 2566 ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำที่สำคัญและในแหล่งน้ำตามธรรมชาติมีเพียงพอสำหรับการเพาะปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และทำประมงทำให้เกษตรกรขยายพื้นที่เพาะปลูกและทำการผลิตมากขึ้นก็ตาม ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 4.5) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 44.44 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ขยายตัวจากข้อมูล พ.ศ. 2564 รวมทั้งสิ้นร้อยละ 22.5) พบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรในช่วง พ.ศ. 2566 – 2567 ขยายตัวรวมร้อยละ 4.4 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 19.56 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

มูลค่า (ณ ราคาประจำปี) และอัตราการขยายตัว (มูลค่าที่แท้จริง) ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตร พ.ศ. 2561 - 2566

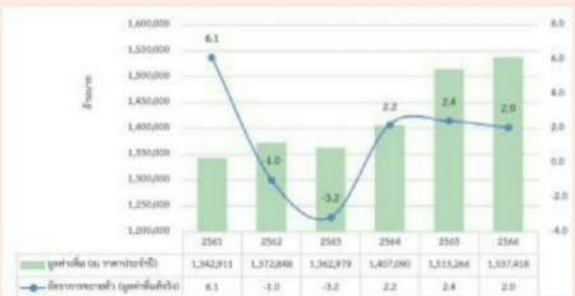

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2567

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายหลักของการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตร คือ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ส่งผลให้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติที่รุนแรงและมีความถี่เพิ่มขึ้น อาทิ ภัยแล้งที่ทำให้พืชผลทางการเกษตรขาดน้ำ ส่งผลให้ปริมาณหรือคุณภาพของผลผลิตลดลง รวมทั้งสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย-ยูเครน และอิสราเอล-ปาเลสไตน์ ที่ส่งผลกระทบต่อราคาปุ๋ยและราคาพลังงาน ซึ่งเป็นปัจจัยการผลิตที่จำเป็นต่อการผลิตของภาคเกษตรไทย ส่งผลต่อภาวะต้นทุนการผลิตที่ปรับตัวสูงขึ้น อีกทั้งยังต้องเผชิญกับความผันผวนของราคาสินค้าเกษตรที่ไม่สามารถคาดการณ์ผลผลิตได้อย่างแน่นอน ดังนั้น การแก้ไขปัญหาในระยะต่อไป หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องเร่งการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการบริหารจัดการปัจจัยการผลิตด้านต่าง ๆ เพื่อการเกษตรกรรม การพัฒนาระบบประกันภัยพืชผลให้มีผลิตภัณฑ์ประกันภัยที่หลากหลายและตอบสนองความต้องการของเกษตรกรแต่ละกลุ่ม การดำเนินมาตรการที่จำเป็นเพื่อลดความเสี่ยงในการสูญเสียผลผลิตและช่วยให้เกษตรกรสามารถดำเนินการผลิตต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการสนับสนุนเกษตรกรให้มีการปรับใช้เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสม การบริหารจัดการฟาร์มที่มีประสิทธิภาพ และเชื่อมโยงการตลาดด้วย รวมทั้งการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง อาทิ การรายงานสถานการณ์และเตือนภัยทางการเกษตรในระดับพื้นที่ การปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตพืชให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การทำเกษตรผสมผสาน/เกษตรทฤษฎีใหม่ การพัฒนาคุณภาพพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ที่ทนต่อความแปรปรวนของสภาพอากาศ โรค/แมลง และเหมาะสมกับสภาพพื้นที่

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 030002

ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น

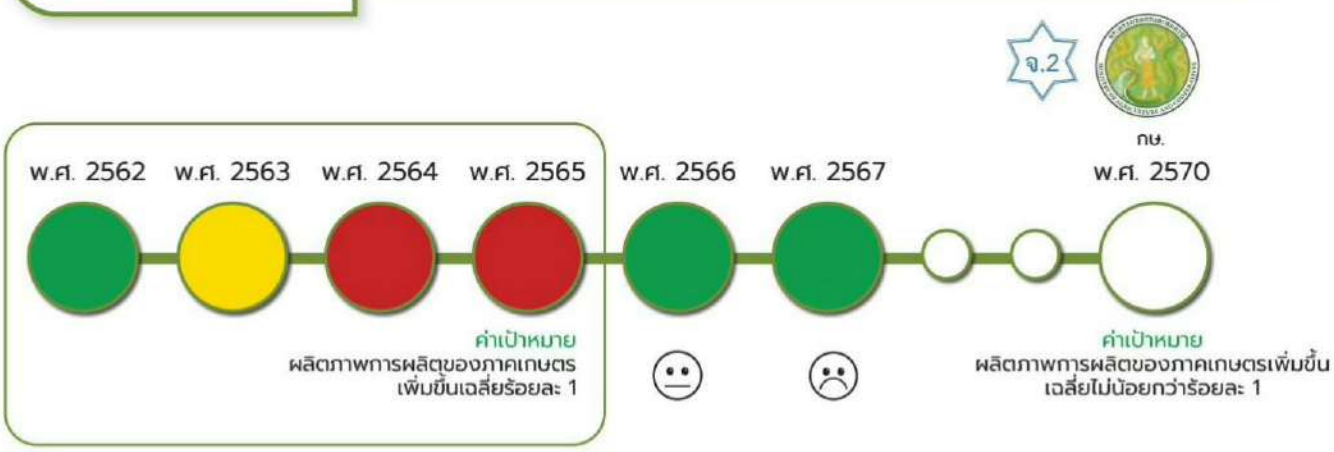

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 030002 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 - 2566 พิจารณาจากผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตร ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าว มีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 - 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตร (เฉลี่ยร้อยละ)				
030002	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) ร้อยละ 1.30 (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ร้อยละ 1.30 (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ร้อยละ 0.77	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1	เพิ่มขึ้น เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 1 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		คงที่ ☺	แย่ลง ☹ ร้อยละ 40.77		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 - 2567) เพิ่มขึ้นเฉลี่ย ร้อยละ 1.04 ต่อปี	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 77 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 104 ของค่าเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

ผลิตภาพการผลิตภาคเกษตร พ.ศ. 2561 - 2566

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2567

ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรพิจารณาจากรายงานสต็อกทุนของประเทศไทย ฉบับ พ.ศ. 2566 โดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า ผลิตภาพการผลิตรวม (TFP) ซึ่งใช้อธิบายปัจจัยด้านเทคโนโลยีและปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่ออัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตในสาขาเกษตรร้อยละ 0.77 โดยเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่ผลิตภาพการผลิตรวมมีค่าร้อยละ 1.30 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 40.77 ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 1) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 77 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 1 ต่อปี) พบว่า ผลิตภาพการผลิตรวมของภาคเกษตรในช่วง พ.ศ. 2566 – 2567 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 1.04 ต่อปี ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 104 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** โดยเป็นผลมาจากความสำเร็จของการส่งเสริมการใช้นโยบายเพื่อยกระดับประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เช่น การส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม และการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการวางแผนการผลิต เป็นต้น

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ถึงแม้สถานการณ์เป้าหมายผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้นจะบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ผลิตภาพภาคเกษตรรายปีของ พ.ศ. 2567 ลดลงต่ำกว่าค่าเป้าหมาย ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งพัฒนาปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทั้งระบบ โดยเฉพาะการจัดการทรัพยากรดินและน้ำ การวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืชและสัตว์ รวมทั้งควรมุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพของปัจจัยการผลิตโดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในภาคเกษตร อาทิ เทคโนโลยีการเพาะปลูกที่แม่นยำ (Precision Agriculture) การนำระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) มาใช้เพื่อการวางแผนการผลิตและการจัดการข้อมูล ควบคู่กับการลงทุนในการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีด้านการเกษตรที่เหมาะสมกับศักยภาพของเกษตรกรในแต่ละพื้นที่ การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลเทคโนโลยีในพื้นที่เกษตรกรรม การส่งเสริมการลดต้นทุนของการนำเทคโนโลยีมาใช้ให้กับเกษตรกร การเพิ่มพูนความรู้และทักษะของเกษตรกรในการบริหารจัดการฟาร์มได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรเพื่อช่วยให้เกษตรกรสามารถแก้ไขปัญหาและพัฒนาตนเองได้ดีขึ้น นอกจากนี้ การดำเนินโครงการเพื่อสนับสนุน/ช่วยเหลือเกษตรกรในระยะต่อไป ควรพิจารณากำหนดเงื่อนไขการให้ความช่วยเหลือ (Conditional Incentive) ซึ่งจะเป็นเครื่องมือสร้างแรงจูงใจและผลักดันให้เกษตรกรเกิดความต้องการปรับระบบการผลิตเพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลิตภาพและคุณภาพของผลผลิต อันจะก่อให้เกิดประโยชน์กับเกษตรกร ความคุ้มค่าของงบประมาณ และการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคการเกษตรไทย

030101

แผนแม่บทย่อย | เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1) 030101

สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

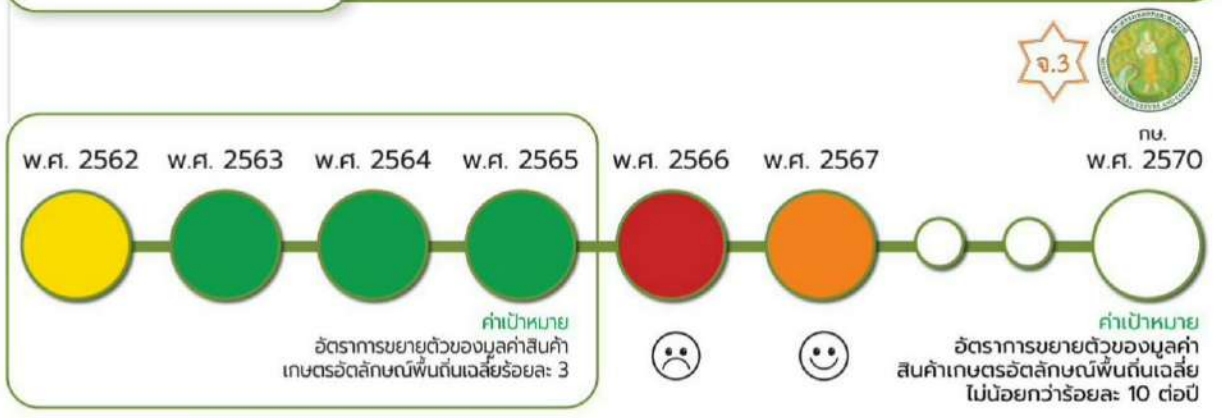

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 030101 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 - 2566 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 – 2566

030101

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (เฉลี่ยร้อยละ)				
030101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน **พ.ศ. 2565**	**พ.ศ. 2566**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2567**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570**
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **305,055 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 6.98** (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **315,118 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 3.30** (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **352,051 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 11.72**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10**	**เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**แย่ลง ร้อยละ 52.75**	**ดีขึ้น ร้อยละ 255.27**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 - 2567) **ขยายตัวเฉลี่ย ร้อยละ 7.51 ต่อปี**	**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 117.20 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 75.10 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย**

สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น พิจารณาจากมูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นของไทย ประกอบด้วย มูลค่าผลผลิตผลไม้เมืองร้อนที่สำคัญ (ทุเรียน มังคุด เงาะ ลำไย ลองกอง) ข้าวหอมมะลิ ผ้าไหมไทยนกยูงพระราชทาน และผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์อัตลักษณ์พื้นถิ่น จัดทำโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่ารวม (ณ ราคาประจำปี) 352,051 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีมูลค่ารวม (ณ ราคาประจำปี) 315,118 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการขยายตัวร้อยละ 11.72 โดยเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 3.30 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 255.27 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 117.20 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี) พบว่า มูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นในช่วง พ.ศ. 2566 – 2567 มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 7.51 ต่อปี ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 75.10 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

มูลค่าและอัตราการขยายตัวสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น พ.ศ. 2561 - 2567

ที่มา: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2567

หมายเหตุ: 1) ผลไม้เมืองร้อน (ทุเรียน มังคุด เงาะ ลำไย ลองกอง)
2) ผลผลิตเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น สาขาปศุสัตว์ (โคขุนโพนยางคำ ไข่เค็มไชยา ไก่เบตง)
3) ปี 2561 ยังไม่ได้มีการจัดเก็บข้อมูลผลผลิตจากปศุสัตว์

030101

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการสร้างขีดความสามารถด้านการผลิตผ่านการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น และการสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยการสร้างแบรนด์หรือเรื่องราว โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ **โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น** ซึ่งมุ่งเน้นพัฒนาสายพันธุ์พื้นถิ่น การส่งเสริมมาตรฐานการผลิตและการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม **โครงการส่งเสริมศักยภาพด้านการตลาดสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นสู่ตลาดยุคใหม่** ที่มุ่งเน้นส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นทั้งในและต่างประเทศ อาทิ การเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว ซึ่งให้เกษตรกรเป็นผู้จำหน่ายเอง โดยมีหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเป็นที่ปรึกษาและสนับสนุนเกษตรกรให้รับรู้และเข้าใจความต้องการของตลาด **โครงการยกระดับคุณค่าและนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดสินค้าให้แก่ผลิตภัณฑ์น้ำผึ้งที่เป็นอัตลักษณ์พื้นถิ่น** ที่มุ่งเน้นพัฒนาเกษตรกรและผู้ประกอบการเลี้ยงผึ้งและผลิตภัณฑ์น้ำผึ้ง ให้สามารถสร้างแบรนด์ สร้างเรื่องราว ด้วยการใช้คุณลักษณะที่เป็นอัตลักษณ์ของน้ำผึ้งในพื้นที่ เพื่อต่อยอดสู่การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และยกระดับเป็นผลิตภัณฑ์เฉพาะถิ่นที่มีเอกลักษณ์ต่อไป นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำ พ.ศ. 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานได้มีการขับเคลื่อนโดยมุ่งเน้นการส่งเสริมให้กลุ่มเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชนท้องถิ่นจากแหล่งผลิตในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วภูมิภาคของไทยใช้ประโยชน์และต่อยอดสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่มของธุรกิจชุมชนผ่านอัตลักษณ์ของแต่ละพื้นที่ การพัฒนาคุณภาพสินค้าและบรรจุภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นที่ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลายมากขึ้น ควบคู่กับการสร้างการรับรู้เรื่องราวของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น อาทิ กลุ่มเกษตรกรในท้องถิ่นต่าง ๆ ยังขาดการนำอัตลักษณ์ของแต่ละพื้นที่มาใช้สร้างความแตกต่างและความโดดเด่นให้กับสินค้าเกษตร และอาจขาดการบริหารจัดการผลผลิตที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้สามารถผลิตสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นออกสู่ตลาดได้อย่างสม่ำเสมอ กระบวนการผลิตและบรรจุภัณฑ์สินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นที่อาจยังไม่มีการควบคุมคุณภาพให้ได้มาตรฐาน รวมถึงเกษตรกรบางรายยังขาดแรงจูงใจในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น อาทิ เกษตรกรผู้ผลิตผ้าไหม/ผ้าฝ้ายส่วนใหญ่ยังไม่มีความสนใจในการขอรับรองมาตรฐาน เนื่องจากเกษตรกรจะทอผ้าเป็นอาชีพเสริม ตลอดจนการสร้างเครือข่ายและช่องทางการจำหน่ายสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นที่จำกัด นอกจากนี้ การประสบกับภัยธรรมชาติส่งผลกระทบต่อปริมาณและคุณภาพของผลผลิต อาทิ ภัยแล้งส่งผลให้การผลิตข้าวเหนียวชิวเกลี้ยงลดลง และต้นมะขามหวานไม่ออกดอกส่วนพายุฤดูร้อนส่งผลให้ต้นกล้วยไข่ที่กำลังออกเครือหักล้มจำนวนมาก

030101

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การขับเคลื่อนเพื่อให้สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งสร้างความตระหนักรู้ให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของการใช้ประโยชน์อัตลักษณ์ของพื้นที่และการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่จะช่วยเพิ่มมูลค่าให้สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ซึ่งจะส่งผลต่อรายได้ของเกษตรกรในระยะยาว และควรให้ความสำคัญกับการพัฒนากระบวนการผลิตและบรรจุภัณฑ์ให้มีประสิทธิภาพได้มาตรฐาน การบริหารจัดการให้มีสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นออกสู่ตลาดสม่ำเสมอ ตลอดจนการสร้างเครือข่ายและเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้า ควบคู่กับการประชาสัมพันธ์เชิงรุกให้ผู้บริโภคได้รับรู้ถึงเรื่องราวและความโดดเด่นของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นที่แตกต่างจากสินค้าทั่วไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อเชื่อมโยงไปสู่ภาคการผลิตอื่น อาทิ การท่องเที่ยวและบริการ รวมถึงส่งเสริมการบริโภคสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นในระดับประเทศ และเพื่อการส่งออกไปยังตลาดโลก ตลอดจนการวางแผนการผลิตรองรับความเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น อาทิ ภัยแล้ง อุทกภัย เพื่อลดผลกระทบต่อผลผลิตทั้งปริมาณ คุณภาพ และความเป็นเอกลักษณ์ของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

030201

แผนแม่บทย่อย | เกษตรปลอดภัย

เป้าหมาย
แผนแม่บทย่อย (Y1)
030201

สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

จ.3

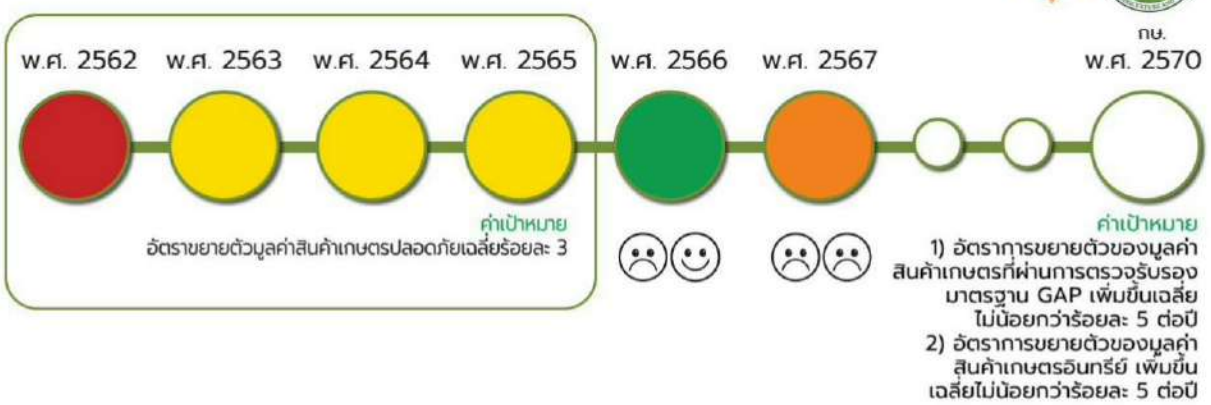

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 030201 สถานการณ์ พ.ศ. 2563 - 2566 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัย ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2563 – 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	① อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐาน GAP (เฉลี่ยร้อยละ)				
030201	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 679,938 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 39.45 (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 753,032 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 10.75 (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 776,653 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 3.14	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5	เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ☹ ร้อยละ 72.75	แย่ลง ☹ ร้อยละ 70.79		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 - 2567) ขยายตัวเฉลี่ย ร้อยละ 6.94 ต่อปี	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 62.74 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 138.87 ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	② อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรอินทรีย์ (เฉลี่ยร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 8,153 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 19.17 (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 8,749 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 7.31 (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 8,188 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 6.42	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5	เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 138.16	แย่ลง ☹ ร้อยละ 187.78		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 - 2567) ขยายตัวเฉลี่ย ร้อยละ 0.45 ต่อปี	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ -128.38 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 8.94 ของค่าเป้าหมาย

ภาพรวมสถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 โดยการเฉลี่ยจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด: คิดเป็นร้อยละ 54.47 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงไม่การบรรลุเป้าหมาย

*หมายเหตุ : การคำนวณสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าเกินร้อยละ 100 จะกำหนดให้เป็น 100 โดยมีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{100 + 8.94}{2}$

วสินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้นพิจารณาจากมูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัยของไทย ประกอบด้วย สินค้าเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) และสินค้าเกษตรอินทรีย์ จัดทำโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า

1) สินค้าเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐาน GAP มีมูลค่ารวม (ณ ราคาประจำปี) 776,653 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีมูลค่า (ณ ราคาประจำปี) 753,032 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการขยายตัวร้อยละ 3.14 โดยเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 10.75 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 70.79 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย

มูลค่าและอัตราการขยายตัวสินค้าเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรอง GAP พ.ศ. 2563 - 2567

030201

พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 62.74 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี) พบว่า มูลค่าสินค้าเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐาน GAP ในช่วง พ.ศ. 2566 – 2567 มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 6.94 ต่อปี ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 138.87 ของค่าเป้าหมาย

2) สินค้าเกษตรอินทรีย์ มีมูลค่ารวม (ณ ราคาประจำปี) 8,188 ล้านบาท ซึ่งลดลงจากปีก่อนหน้าที่มีมูลค่า (ณ ราคาประจำปี) 8,749 ล้านบาท คิดเป็นมูลค่าลดลงร้อยละ 6.42 โดยเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 7.31 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 187.78 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -128.38 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี) พบว่า มูลค่าสินค้าเกษตรอินทรีย์ในช่วง พ.ศ. 2566 – 2567 มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 0.45 ต่อปี ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 8.94 ของค่าเป้าหมาย

มูลค่าและอัตราการขยายตัวสินค้าเกษตรอินทรีย์
พ.ศ. 2563 - 2567

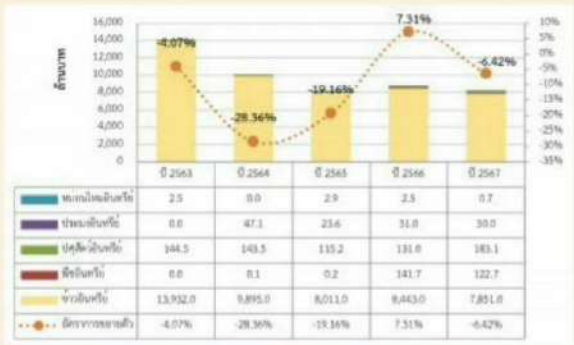

ที่มา: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2567

เมื่อพิจารณาภาพรวมสถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 โดยการเฉลี่ยจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 54.47 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกร ชุมชน และผู้ประกอบการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพมาตรฐาน ตั้งแต่การถ่ายทอดองค์ความรู้ การส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การสนับสนุนปัจจัยการผลิต การพัฒนาระบบและตรวจรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร การพัฒนาตลาดเพื่อสร้างแหล่งจำหน่ายผลผลิตให้แก่เกษตรกร ตลอดจนส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ผลผลิตและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่ได้ผ่านการรับรองมาตรฐาน โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อาทิ **โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน** ที่มุ่งเน้นพัฒนาเกษตรกรให้ปรับปรุงระบบการผลิตเพื่อเข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ สนับสนุนปัจจัยการผลิต ตลอดจนพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพแก่เกษตรกร **โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร** ที่มุ่งเน้นควบคุมกำกับกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรทั้งพืช ประมง และปศุสัตว์ เพื่อให้ได้มาตรฐานสากลตั้งแต่แหล่งผลิตระดับฟาร์ม โรงงานผลิตและแปรรูป การตรวจห้องปฏิบัติการ ตลอดจนร้านค้าจำหน่าย **โครงการยกระดับคุณภาพผลไม้ส่งออกไปจีน** ที่มุ่งเน้นตรวจรับรองมาตรฐานกระบวนการผลิต

ทุเรียน ลำไยให้เป็นที่ยอมรับของประเทศคู่ค้า **โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์และแมลงศัตรูธรรมชาติทดแทนสารเคมีทางการเกษตร** ที่มุ่งเน้นปรับพฤติกรรมเกษตรกรให้จัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสานและลดการใช้สารเคมีได้อย่างมีประสิทธิภาพ **การจัดทำระบบฐานข้อมูลเกษตรอินทรีย์ของประเทศ** ที่จัดทำฐานข้อมูลเขตเกษตรอินทรีย์ (Organic Zoning) และระบบติดตามความก้าวหน้าการพัฒนากลุ่มเกษตรกรเพื่อเข้าสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ รวมถึง**โครงการส่งเสริมตลาดและประชาสัมพันธ์ข้าวอินทรีย์ไทย** ของกรมการค้าต่างประเทศ ที่มุ่งเน้นประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ข้าวอินทรีย์ไทยให้เป็นที่รู้จักในต่างประเทศและจัดการพบปะเจรจาธุรกิจการค้าระหว่างผู้ประกอบการข้าวอินทรีย์ไทยกับผู้นำเข้าข้าวในต่างประเทศ นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำ พ.ศ. 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานส่วนใหญ่ได้มีการดำเนินการที่มุ่งเน้นการถ่ายทอดความรู้ สนับสนุนปัจจัยการผลิต และตรวจรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรให้เกษตรกรและสถานประกอบการเพื่อเข้าสู่มาตรฐานสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ แต่การดำเนินการยังคงอยู่ในระยะการปรับเปลี่ยนการผลิต ส่งผลให้ยังไม่สามารถรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ได้อย่างเต็มศักยภาพ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การผลิตสินค้าที่มีมูลค่าสูงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยผลักดันให้มูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัยเพิ่มขึ้นได้ อาทิ สินค้าอินทรีย์ ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุและเคยชินกับการทำเกษตรรูปแบบเดิม และการทำเกษตรอินทรีย์ต้องมีระยะเวลาการปรับเปลี่ยน ส่งผลให้เกษตรยังเข้าสู่ระบบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ไม่มากเท่าที่ควร สินค้าเกษตรปลอดภัยที่ได้รับการรับรองมาตรฐานส่วนใหญ่จะถูกส่งออกต่างประเทศ เนื่องจากตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยในประเทศยังมีกลุ่มผู้บริโภคจำกัดและประชาชนอาจยังขาดความตระหนักต่อความสำคัญของการบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัย รวมถึงราคาสินค้าเกษตรที่ได้รับรองมาตรฐานไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญหากนำไปขายในตลาดทั่วไป อีกทั้งขาดการสนับสนุนให้เข้าถึงแหล่งเงินทุน ส่งผลให้เกษตรกรขาดแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนการผลิตให้เข้าสู่มาตรฐาน และไม่ขอยื่นต่ออายุใบรับรองมาตรฐาน เนื่องจากไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายในการตรวจรับรองมาตรฐาน นอกจากนี้ กระบวนการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยของไทยยังต้องคำนึงถึงปัจจัยเสี่ยง โดยเฉพาะความแปรปรวนของสภาพอากาศ การระบาดของโรคและแมลง และเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้า

030201

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเกษตรปลอดภัย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญตั้งแต่การสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยตามระบบการจัดการคุณภาพหลักปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) และการทำเกษตรอินทรีย์ภายใต้ระบบตรวจสอบและรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์ทั้งมาตรฐานสากลระดับประเทศ และระดับชุมชนที่จะทำให้เกษตรกรสามารถได้รับราคาเพิ่มขึ้นอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม การสนับสนุนให้เกษตรกรเข้าถึงแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำไปสู่การปรับเปลี่ยนการผลิตสินค้าเกษตรที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน และการพัฒนาระบบตรวจรับรองคุณภาพมาตรฐานและระบบตรวจสอบย้อนกลับให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและกลุ่มผู้บริโภค รวมถึงการต่อยอดสินค้าเกษตรที่ได้รับรองมาตรฐานไปสู่การจำหน่ายสินค้าที่มีคุณภาพสูง ทั้งในรูปแบบการจำหน่ายโดยตรงหรือผลิตเป็นวัตถุดิบเข้าสู่กระบวนการแปรรูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง โดยเฉพาะกลุ่มสินค้าอาหารแห่งอนาคต (Future Food) และการส่งเสริมองค์ความรู้เรื่องการจัดทำแผนการผลิตและเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาดให้กับเกษตรกร โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกร ตลอดจนส่งเสริมการรวมกลุ่มและยกระดับกลุ่มให้เป็นผู้ประกอบการเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองราคากับผู้รับซื้อ ควบคู่ไปกับการสร้างการรับรู้ให้ผู้บริโภคเห็นถึงความสำคัญของการบริโภคสินค้าปลอดภัยเพื่อสุขภาวะและโภชนาการที่เหมาะสม ตลอดจนเพิ่มช่องทางการตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ควรมีการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติและสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง อาทิ การพัฒนาคุณภาพพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ที่ทนต่อความแปรปรวนของสภาพอากาศ โรค/แมลง และเหมาะสมกับสภาพพื้นที่

030202

แผนแม่บทย่อย | เกษตรปลอดภัย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 030202

ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น

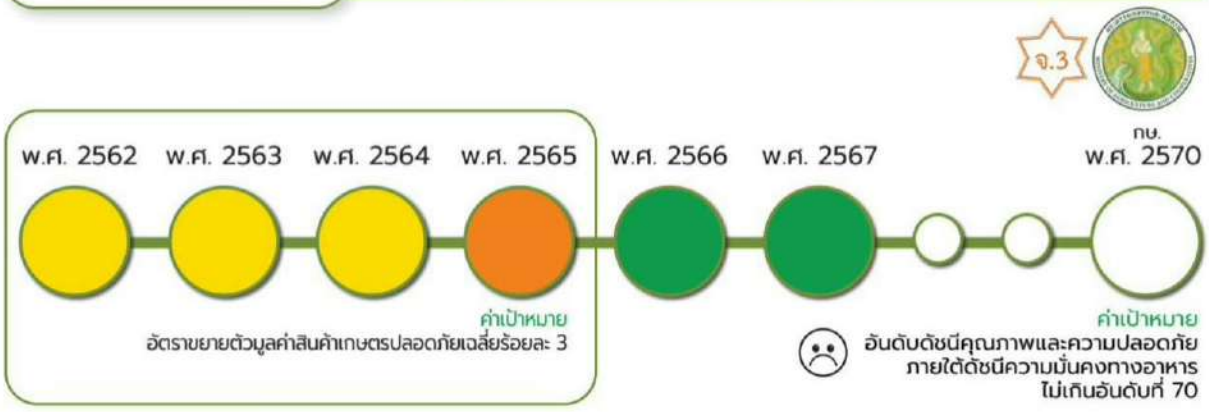

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อันดับดัชนีคุณภาพและความปลอดภัยภายใต้ดัชนีความมั่นคงทางอาหาร (อันดับภายในปี 2570)				
030202	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **อันดับ 102 จาก 113 ประเทศ (45.3 คะแนน)** (Proxy)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ระดับดีมาก 0.93 คะแนน จากคะแนนเต็ม 1** (Proxy)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ระดับดีมาก 0.92 คะแนน จากคะแนนเต็ม 1** (Proxy)**	**ระดับดี (0.60 - 0.79 คะแนน)** (Proxy)**	**ระดับดี (0.60 - 0.79 คะแนน)** (Proxy)**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		เริ่มสำรวจใน พ.ศ. 2566 เป็นครั้งแรก จึงไม่สามารถเทียบกับปีก่อนหน้าได้	**แย่ลง ☹ ร้อยละ 1.08**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ **116.46** ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ **116.46** ของค่าเป้าหมายบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

**หมายเหตุ : เป้าหมาย 030202 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 - 2565 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ อันดับและคะแนนดัชนีคุณภาพและความปลอดภัย ภายใต้ดัชนีความมั่นคงทางอาหารโลก (Global Food Security Index) และสถานการณ์ พ.ศ. 2566 - 2567 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ ดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร พ.ศ. 2566 จัดทำโดยสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) และใช้ค่าเป้าหมายจากตัวชี้วัดเทียบเคียง เป็นค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570

ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น มีตัวชี้วัดตามแผนแม่บทฯ คือ อันดับดัชนีคุณภาพและความปลอดภัยภายใต้ดัชนีความมั่นคงทางอาหาร (Global Food Security Index) อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่ พ.ศ. 2565 เป็นต้นมา ไม่มีการเผยแพร่รายงานดัชนีความมั่นคงด้านอาหารโลกดังกล่าว ดังนั้น การรายงานสถานการณ์ของเป้าหมายนี้ใน พ.ศ. 2567 จึงพิจารณาเทียบเคียงจากดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหารของสินค้าเกษตร จัดทำโดยสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า จากการศึกษาความเชื่อมั่นด้านคุณภาพและความปลอดภัยของสินค้าเกษตร จำนวน 11 กลุ่มสินค้า คือ ข้าวสารบรรจุถุง เนื้อไก่ ไข่ไก่ ปลาน้ำจืด กุ้งทะเล ผลไม้ที่กินเปลือกได้ ผลไม้ที่กินเปลือกไม่ได้ ผักผล ผักใบ ผักแบบหัว และเนื้อหมู ผู้บริโภคมีคะแนนความเชื่อมั่นต่อคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหารของสินค้าเกษตรโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ที่คะแนน 0.92 (หากค่าเข้าใกล้ 1 หมายถึง ผู้บริโภคมีความเชื่อมั่นต่อคุณภาพและความปลอดภัยสูงมาก) และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีคะแนน 0.93 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 1.08 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบเคียงกับค่าเป้าหมาย

ความเชื่อมั่นผู้บริโภคที่มีต่อคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหารของสินค้าเกษตรโดยรวม ปี 2567		ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่มีต่อคุณภาพของสินค้าเกษตร ปี 2567		ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่มีต่อความปลอดภัยด้านอาหารของสินค้าเกษตร ปี 2567	
ข้าวสารบรรจุถุง	0.98	ข้าวสารบรรจุถุง	0.99	ข้าวสารบรรจุถุง	0.97
เนื้อไก่	0.96	เนื้อไก่	0.98	เนื้อไก่	0.96
ไข่ไก่	0.93	ไข่ไก่	0.96	ไข่ไก่	0.88
ปลาน้ำจืด	0.91	ปลาน้ำจืด	0.92	ปลาน้ำจืด	0.90
กุ้งทะเล	0.88	กุ้งทะเล	0.91	กุ้งทะเล	0.84
ผลไม้ที่กินเปลือกได้	0.93	ผลไม้ที่กินเปลือกได้	0.93	ผลไม้ที่กินเปลือกได้	0.90
ผลไม้ที่กินเปลือกไม่ได้	0.96	ผลไม้ที่กินเปลือกไม่ได้	0.97	ผลไม้ที่กินเปลือกไม่ได้	0.94
ผักผล	0.92	ผักผล	0.92	ผักผล	0.88
ผักใบ	0.88	ผักใบ	0.89	ผักใบ	0.85
ผักแบบหัว	0.93	ผักแบบหัว	0.94	ผักแบบหัว	0.93
เนื้อหมู	0.91	เนื้อหมู	0.95	เนื้อหมู	0.88
รวมทุกสินค้าเกษตร	0.92	รวมทุกสินค้าเกษตร	0.93	รวมทุกสินค้าเกษตร	0.89

ที่มา: สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.), 2567

หมายเหตุ: 1) การอ่านค่าความเชื่อมั่นแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ 0.00-0.19 ระดับแย่ที่สุด, 0.20-0.39 ระดับแย่, 0.40-0.59 ระดับปานกลาง, 0.60-0.79 ระดับดี และ 0.80-1.00 ระดับดีมาก

2) แบบสำรวจความเชื่อมั่นผู้บริโภคฯ จำแนกเป็น 3 ชุด คือ ความเชื่อมั่นผู้บริโภคที่มีต่อคุณภาพและความปลอดภัย ความเชื่อมั่นผู้บริโภคที่มีต่อคุณภาพและความเชื่อมั่นผู้บริโภคที่มีต่อความปลอดภัย

030202

ของแผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2566 – 2570) ใน พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ระดับดี มีคะแนนอยู่ในช่วง 0.60 - 0.79) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 116.46 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพและความปลอดภัยในกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรและอาหาร ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีผลการดำเนินโครงการที่เกี่ยวข้อง อาทิ โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ ที่มุ่งเน้นพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ในกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ให้ได้มาตรฐานบนพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อรักษาและเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างซึ่งเป็นพื้นที่ปลูกข้าวหอมมะลิที่สำคัญ โดยมีสินค้าเกษตรอินทรีย์ที่ดำเนินการภายใต้โครงการนี้ ประกอบด้วย ข้าวอินทรีย์ มันสำปะหลังอินทรีย์ และผักอินทรีย์ เพื่อยกระดับสินค้าเกษตรของกลุ่มจังหวัดให้มีคุณภาพได้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ทั้งนี้ สำหรับเป้าหมายนี้ไม่มีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อย่างไรก็ตาม จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำ พ.ศ. 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานส่วนใหญ่มุ่งเน้นการควบคุม กำกับดูแลการผลิตผลิตภัณฑ์เกษตรและอาหารเพื่อให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานสากล รวมถึงการเฝ้าระวัง ตรวจติดตามสถานที่นำเข้า คัดและบรรจุ สถานประกอบการด้านอาหาร ตลอดจนการตรวจสอบผลิตภัณฑ์อาหารให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ แต่การดำเนินงานอาจยังขาดการขับเคลื่อนด้านความมั่นคงทางอาหารและโภชนาการเพื่อให้มีการผลิตอาหารที่มีคุณภาพสูง ปลอดภัย ลดการสูญเสีย และมีคุณค่าทางโภชนาการ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ การบังคับใช้กฎหมาย นโยบาย และมาตรการในการบริหารจัดการด้านคุณภาพ ความปลอดภัย และคุณค่าทางโภชนาการของสินค้าเกษตรและอาหารที่อาจยังไม่ครอบคลุมทั้งแหล่งที่ผลิต รวบรวม/คัดกรองและจำหน่าย รวมถึงชนิดสินค้าที่หลากหลาย ตลอดจนการติดตามและรายงานข้อมูลสถานการณ์คุณภาพความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์เกษตรและอาหารของไทยอย่างต่อเนื่อง

030202

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้เป้าหมายผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น จะบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว อย่างไรก็ตาม พ.ศ. 2567 มีสถานการณ์แย่ลงกว่าปีก่อนหน้า ดังนั้น เพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรม และยั่งยืนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับนโยบาย และมาตรการในการปรับปรุงและพัฒนามาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารของไทยขั้นต้นให้มีคุณภาพสูง สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและครอบคลุมตลอดห่วงโซ่อุปทาน ทั้งเพื่อการบริโภคโดยตรงและเพื่อเป็นวัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรมทุกระดับ โดยมีการสนับสนุนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนดได้ และส่งเสริมให้ผู้ผลิตในทุกระดับเข้าสู่ระบบมาตรฐานทั้งโดยสมัครใจและการบังคับใช้ตามกฎหมาย อันจะส่งผลให้ผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศมีการยอมรับและเชื่อมั่นในอาหารไทยทั้งด้านคุณภาพ ความปลอดภัย และคุณค่าทางโภชนาการ ทำให้มีการขยายตลาดได้มากขึ้น นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้าใจและความมั่นใจให้กับผู้บริโภคในเรื่องมาตรฐานกระบวนการผลิต เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการเลือกซื้อ/บริโภคอาหารที่ผลิตจากประเทศไทย และประชาสัมพันธ์คุณภาพอาหารไทย ด้วยการเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศผ่านสื่อทุกรูปแบบ รวมทั้งสร้างเครือข่ายผู้ผลิตสินค้าให้มีความแน่นอนทั้งด้านคุณภาพและปริมาณของวัตถุดิบ เพื่อนำไปสู่การเชื่อมโยงและส่งเสริมการตลาดสินค้ามาตรฐานสูงของไทยและเกิดการเจรจาจับคู่ธุรกิจทั้งในและต่างประเทศต่อไป

030301

แผนแม่บทย่อย | เกษตรชีวภาพ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 030301

สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

จ.3

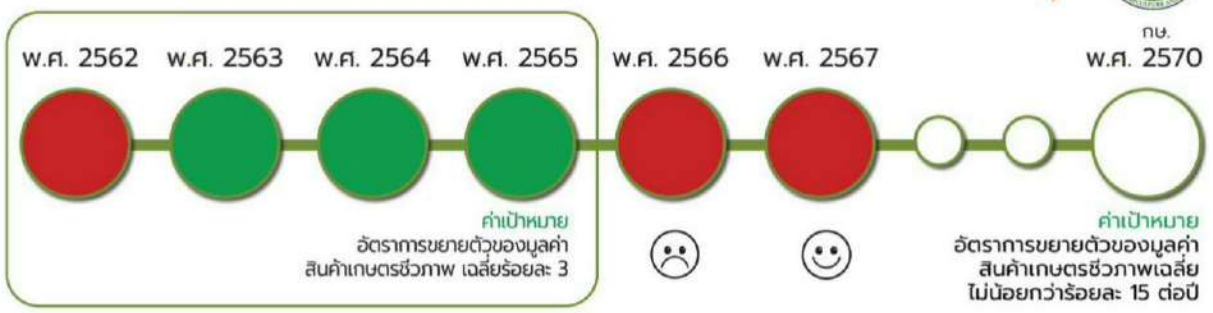

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 030301 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 - 2566 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรชีวภาพ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 - 2566

030301

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรชีวภาพ (เฉลี่ยร้อยละ)				
030301	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **51,698 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 0.78** (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **42,014 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 18.73** (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **42,938 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 2.20**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 15**	**เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 15 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**แย่ลง ร้อยละ 2,502.27** ☹	**ดีขึ้น ร้อยละ 111.74** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 - 2567) **ลดลงเฉลี่ย ร้อยละ 8.27 ต่อปี**	**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 14.66 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ -55.11 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย**

มูลค่าและอัตราการขยายตัวสินค้าชีวภาพ พ.ศ. 2561 - 2567

ที่มา: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2567

สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้นพิจารณาจากมูลค่าสินค้าเกษตรชีวภาพของประเทศไทย ประกอบด้วย (1) มูลค่าวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตพลังงานทดแทน (เอทานอล ไบโอดีเซล) (2) มูลค่าสมุนไพรและเครื่องเทศ (ขมิ้นชัน พริกไทย กระชายดำ กระเจี๊ยบแดง ว่านหางจระเข้ ไพล ฟ้าทะลายโจร) และ (3) มูลค่าแมลงเศรษฐกิจ (ผึ้งพันธุ์ ผึ้งโพรง ชันโรง จิ้งหรีด) จัดทำโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่ารวม (ณ ราคาประจำปี) 42,938 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีมูลค่า (ณ ราคาประจำปี) 42,014 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการขยายตัวร้อยละ 2.20 โดยเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีมูลค่าลดลงร้อยละ 18.73 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 111.74 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 15) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 14.66 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ต่อปี) พบว่า มูลค่าสินค้าเกษตรชีวภาพในช่วง พ.ศ. 2566 – 2567 มีมูลค่าลดลงเฉลี่ยร้อยละ 8.27 ต่อปี ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -55.11 ของค่าเป้าหมายส่งผลให้**สถานะบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสมุนไพรและแมลงเศรษฐกิจและการถ่ายทอดองค์ความรู้ในการบริหารจัดการและสร้างมูลค่าเพิ่มจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรให้กับเกษตรกร โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อาทิ **โครงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร** ที่มุ่งเน้นพัฒนาเกษตรกรให้สามารถนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร และผลผลิตทางการเกษตรส่วนเกินมาใช้ประโยชน์และสร้างมูลค่าเพิ่ม **โครงการส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร** และ**โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ** ที่มุ่งเน้นพัฒนาเกษตรกรให้สามารถผลิตพืชสมุนไพรท้องถิ่นได้ตรงตามมาตรฐาน เพื่อต่อยอดเชิงพาณิชย์และใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ รวมถึงยกระดับโรงแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพรให้ได้มาตรฐาน GMP รวมถึง**โครงการขับเคลื่อนเชิงนโยบายด้านสมุนไพรและส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมตลอดห่วงโซ่คุณค่า** และ**โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรสู่สินค้าพรีเมียม** ของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ที่มุ่งเน้นพัฒนาสมุนไพรครบวงจรตั้งแต่การอนุรักษ์ ผลิต แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์และส่งเสริมการขาย รวมทั้งผลักดันการใช้สมุนไพรรักษาโรคและส่งเสริมสุขภาพ และ**โครงการการพัฒนาระบบเกษตรอัจฉริยะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างครบวงจรเพื่อการผลิตพืชผักสมุนไพรพรีเมียม** ของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ที่มุ่งเน้นศึกษาและพัฒนากระบวนการผลิตพืชผักสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพสูงและมีต้นทุนที่เหมาะสมในการขยายผลสู่เกษตรกร/วิสาหกิจชุมชน นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำ พ.ศ. 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานมีการดำเนินการที่มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพรและผลิตภัณฑ์สมุนไพร การนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์เพื่อลดต้นทุน รวมถึงการสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น อาทิ เกษตรกรในหลายพื้นที่อาจยังมีการจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิตที่ไม่เหมาะสม โดยเฉพาะการเผาวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งของการเกิดฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 และการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร/สินค้าเกษตรชีวภาพอาจยังขาดความหลากหลายของผลิตภัณฑ์และยังคงจำกัดอยู่ในพื้นที่ขนาดเล็กของเกษตรกรรายย่อย รวมถึงการรับรองมาตรฐานสินค้ายังมีน้อย ตลอดจนขาดการเชื่อมโยงความต้องการวัตถุดิบสินค้าระหว่างเกษตรกรผู้ผลิตวัตถุดิบกับผู้แปรรูป/ผู้ประกอบการ โดยเฉพาะการเชื่อมโยงการผลิตกับภาคอุตสาหกรรม ซึ่งสินค้าเกษตรชีวภาพจะเป็นวัตถุดิบสำคัญของการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารแห่งอนาคต (Future Food) ที่ตลาดโลกมีแนวโน้มเติบโตขึ้น อาทิ โปรตีนทางเลือก อาหารทางการแพทย์และสารประกอบเชิงฟังก์ชัน

030301

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเน้นให้เกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเพื่อลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มมูลค่าจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร รวมทั้งส่งเสริมให้เกษตรกรมีการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และประมงสำหรับผลิตสินค้าชีวภาพในท้องถิ่นที่ได้มาตรฐานสินค้าเกษตรและผลักดันเพื่อต่อยอดไปสู่การจำหน่ายสินค้าที่มีคุณภาพสูง ทั้งในรูปแบบการจำหน่ายสินค้าเกษตรโดยตรงหรือผลิตเป็นวัตถุดิบเข้าสู่กระบวนการแปรรูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง โดยเฉพาะกลุ่มสินค้าอาหารแห่งอนาคต อาทิ การผลิตสมุนไพรเพื่อผลิตสารสกัดในยาและเวชภัณฑ์ การผลิตจิ้งหรีดและแมลงเศรษฐกิจอื่น ๆ เพื่อสกัดเป็นโปรตีนทางเลือก อันจะเป็นการเพิ่มอุปสงค์ของการบริโภคสินค้าและสร้างรายได้กลับมายังเกษตรกรเพื่อพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการผลิตสินค้าได้อย่างต่อเนื่องต่อไป นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น อาทิ การวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมสินค้าเกษตรชีวภาพ กฎหมาย/นโยบาย/มาตรการการบริหารจัดการสินค้าชีวภาพ การเข้าถึงแหล่งเงินทุนและสินเชื่อ ตลอดจนประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภคหันมาใส่ใจสุขภาพและโภชนาการทางอาหารเพื่อสร้างอุปสงค์ในการใช้วัตถุดิบสินค้าเกษตรชีวภาพและขยายตลาดสินค้ากลุ่มนี้ให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง

030302

แผนแม่บทย่อย | เกษตรชีวภาพ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 030302

วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งทุกตำบลเพิ่มขึ้น

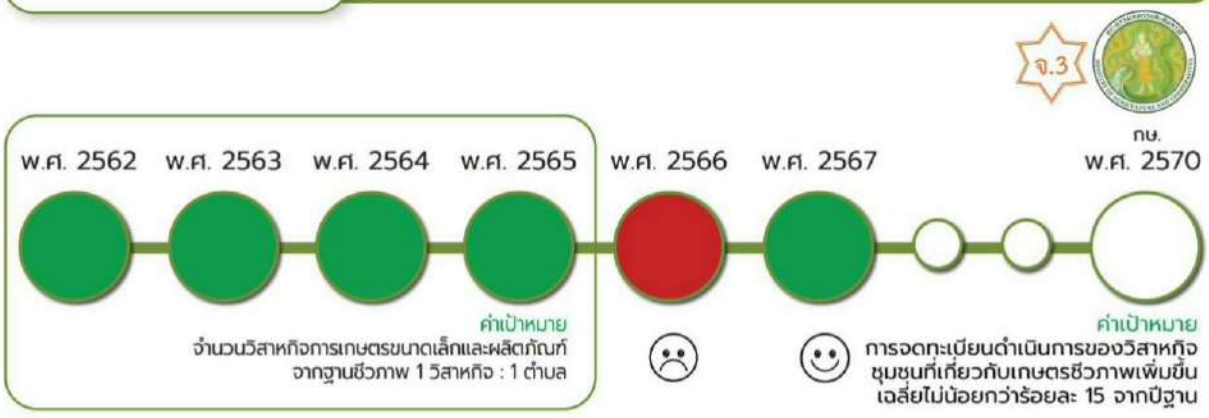

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	การจดทะเบียนดำเนินการของวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวกับเกษตรชีวภาพ (เฉลี่ยร้อยละ)				
030302	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 17,224 แห่ง เพิ่มขึ้นร้อยละ 27.07 จากปีฐาน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 11,301 แห่ง ลดลงร้อยละ 16.28 จากปีฐาน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 22,510 แห่ง เพิ่มขึ้นร้อยละ 66.74 จากปีฐาน	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 จากปีฐาน	เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ต่อปี จากปีฐาน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ☹ ร้อยละ 160.14	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 509.70		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 - 2567) เพิ่มขึ้นเฉลี่ย ร้อยละ 25.23 จากปีฐาน (พ.ศ. 2563)	สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 444.94 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 168.17 ของค่าเป้าหมายบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งทุกตำบลเพิ่มขึ้นพิจารณาจากจำนวนการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวกับเกษตรชีวภาพ จัดทำโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวกับเกษตรชีวภาพ จำนวนทั้งสิ้น 22,510 แห่ง คิดเป็นการเพิ่มขึ้นร้อยละ 66.74 จากปีฐาน (พ.ศ. 2563) โดยเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีการจดทะเบียนฯ จำนวน 11,301 แห่ง หรือลดลงร้อยละ 16.28 จากปีฐาน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 509.95 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 จากปีฐาน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 444.94 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 จากปีฐาน) พบว่า การจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวกับเกษตรชีวภาพในช่วง พ.ศ. 2566 – 2567 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 25.23 จากปีฐาน (พ.ศ. 2563) ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 168.17 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

จำนวนการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวกับเกษตรชีวภาพ พ.ศ. 2563 - 2567

หมายเหตุ: จำนวนวิสาหกิจชุมชนมีการนับซ้ำ เนื่องจากวิสาหกิจชุมชนหนึ่งแห่งมีการแจ้งประเภทกิจการมากกว่า 1 ประเภทกิจการ (กิจกรรมหลักและกิจกรรมรอง)

จำนวนการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวกับเกษตรชีวภาพ เทียบกับปีฐาน

ที่มา : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2567

030302

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนต้นแบบในการพัฒนาสินค้าและบริการจากฐานชีวภาพ ด้วยการรวมกลุ่มผู้ผลิตสินค้าและบริการจากฐานข้อมูลวิสาหกิจเกษตรฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งนี้ สำหรับเป้าหมายนี้ไม่มีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อย่างไรก็ตาม จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำ พ.ศ. 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการจัดทำโครงการ/การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายจำนวนน้อย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการโดยสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ต่าง ๆ ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนในการต่อยอดการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากฐานทรัพยากรชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการจัดตั้งวิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพิ่มขึ้น อาทิ การขาดการสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มเพื่อสร้างเครือข่ายในการสำรวจ อนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพในท้องถิ่น/ชุมชนอย่างเป็นระบบ การสนับสนุนแหล่งเงินทุนและองค์ความรู้ในการจัดตั้งวิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพที่ยังไม่เพียงพอ และวิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพที่มีการจัดตั้งขึ้นแล้วอาจยังไม่มีความเข้มแข็งและความพร้อมในการแข่งขัน เนื่องจากขาดทักษะการบริหารจัดการการผลิตและการตลาด ตลอดจนการขับเคลื่อนนโยบายและมาตรการจัดการมลพิษและภัยคุกคามความหลากหลายทางชีวภาพของภาครัฐที่ยังไม่ทั่วถึงและขาดประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การขับเคลื่อนเพื่อให้มีการจัดตั้งวิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพิ่มขึ้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายระดับท้องถิ่น/ชุมชนในการสำรวจข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นฐานข้อมูลที่จะนำไปสู่การรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพ และการสนับสนุนแหล่งเงินทุนสำหรับวิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพ อาทิ สินเชื่อสีเขียว (Green Credit) พันธบัตรเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Green Bond) แหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ควบคู่ไปกับการพัฒนาศักยภาพของวิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพที่มีการจัดตั้งแล้วให้มีความเข้มแข็งในระยะยาว ทั้งการพัฒนาการผลิต การตลาดให้เหมาะสมตามศักยภาพของวิสาหกิจและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงการพัฒนาทักษะการบริหารจัดการในเชิงธุรกิจ เพื่อนำไปสู่การวางแผนและการลงทุนที่จะส่งผลต่อการขอรับการสนับสนุนเงินทุนจากหน่วยงานต่าง ๆ นอกจากนี้ ควรมีการส่งเสริมให้วิสาหกิจการเกษตรประยุกต์ใช้โมเดลเศรษฐกิจ BCG (เศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว) เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ลดปริมาณของเสีย และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการพัฒนาแนวทางการลดภัยคุกคามและมลพิษที่เน้นการเฝ้าระวัง และป้องกันก่อนเกิดปัญหา โดยสร้างความร่วมมือในการติดตามและพิจารณาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรชีวภาพในท้องถิ่น/ชุมชนอย่างต่อเนื่อง

030401

แผนแม่บทย่อย | เกษตรแปรรูป

เป้าหมาย
แผนแม่บทย่อย (Y1)
030401

สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

จ.3

อก.

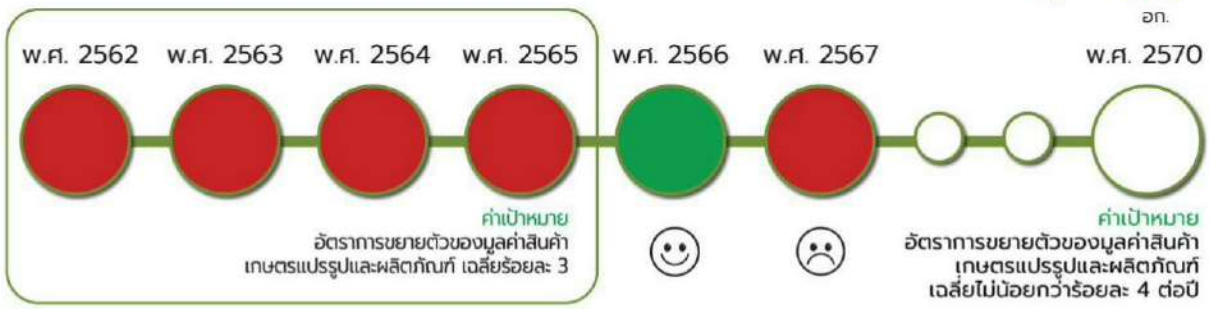

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 030401 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 - 2566 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 - 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ (เฉลี่ยร้อยละ)				
030401	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) 1,105,178 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 3.8 (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 1,189,320 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 5.4 (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 1,139,085 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 4.4	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 4	เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 4 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 42.11	แย่ลง ☹ ร้อยละ 181.48		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 - 2567) ขยายตัวเฉลี่ย ร้อยละ 0.5 ต่อปี	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ -110 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 12.5 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย

030401

สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้นพิจารณาจากมูลค่ารวมของสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ที่สำคัญของประเทศไทย ประกอบด้วย อาหาร เครื่องดื่ม ผลิตภัณฑ์ยาจากพืชสมุนไพร ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ ฯลฯ โดยข้อมูลจัดทำจากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่ารวม (ณ ราคาประจำปี) 1,139,085 ล้านบาท และหากพิจารณา ณ ราคาที่แท้จริงจะมีมูลค่าลดลงร้อยละ 4.4 โดยเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 5.4 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 181.48 โดยส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการลดลงของการผลิตผลิตภัณฑ์อาหาร เครื่องดื่ม ผลิตภัณฑ์ยาง และเครื่องหนังและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นกิจกรรมหลักของการผลิตสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ (คิดเป็นร้อยละ 42.8 20.5 10.3 และ 4.2 ตามลำดับ) ตามการลดลงของการผลิตน้ำตาล การแปรรูปและการถนอมผลไม้และผัก และการผลิตอาหารสำเร็จรูปสำหรับเลี้ยงสัตว์ เนื่องจากวัตถุดิบสำคัญ ได้แก่ อ้อยมันสำปะหลัง และสับปะรด มีผลผลิตลดลง ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 4) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -110 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี) พบว่า มูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ในช่วง พ.ศ. 2566 – 2567 มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 0.5 ต่อปี ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 12.5 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

มูลค่า (ณ ราคาประจำปี) และอัตราการขยายตัว (มูลค่าที่แท้จริง) ของอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สำคัญ พ.ศ. 2562 - 2566

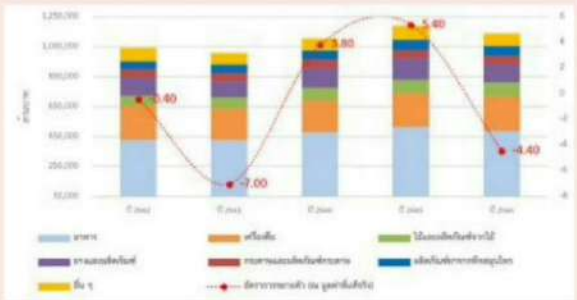

ที่มา: กองบัญชีประชาชาติ, สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล ณ วันที่ 29 พฤศจิกายน 2567)

หมายเหตุ: การปรับปรุงมูลค่าที่แท้จริง และอัตราการขยายตัวในปี 2565 ส่วนหนึ่งมาจากการที่ข้อมูลต้นทาง MPI ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมมีการเปลี่ยนฐานการคำนวณ จากฐานปี 2559 เป็นฐานปี 2564 ส่งผลให้ข้อมูลมูลค่าของสาขาอุตสาหกรรมเปลี่ยนไปด้วย

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนับสนุนองค์ความรู้และโครงสร้างพื้นฐาน เทคโนโลยี และอุปกรณ์การเกษตรที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้ความสำคัญในด้านการตลาดเพื่อยกระดับสมรรถนะผู้ประกอบการ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าประมง** ของกรมประมง ที่มุ่งเน้นถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีตั้งแต่หลังการจับสัตว์น้ำ การแปรรูป บรรจุภัณฑ์ การตลาด พร้อมตรวจรับรองตราสัญลักษณ์ประมงธงเขียวให้กับผลิตภัณฑ์ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานของกรมประมงเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภค **โครงการพัฒนาศักยภาพและเสริมสร้างรากฐานของผู้ประกอบการสินค้าเกษตรแปรรูปขนาดกลางขนาดย่อมไทยสู่ตลาดโลก ประจำปี พ.ศ. 2567** ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ที่มุ่งเน้นส่งเสริมความรู้ให้กับผู้ประกอบการ SMEs เพื่อพัฒนาการผลิตอาหารเกษตรแปรรูปให้ได้มาตรฐานสากล และเตรียมความพร้อม

ในการส่งออกต่างประเทศ **โครงการเสริมสร้างศักยภาพสินค้าเกษตรนวัตกรรมไทยเพื่อการต่อยอดเชิงพาณิชย์** ของกรมการค้าต่างประเทศ ที่มุ่งเน้นส่งเสริมภาพลักษณ์สินค้าเกษตรนวัตกรรมไทย ขยายช่องทางตลาด และเจรจาจับคู่ธุรกิจให้ผู้ประกอบการไทยกับคู่ค้าทั้งในและต่างประเทศ รวมถึง**โครงการส่งเสริมการแปรรูปกาแฟอะราบิกาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยการใช้นวัตกรรม โครงการแพลทฟอร์มพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์บล็อคเชนเพื่อการเพิ่มมูลค่าและส่งเสริมการตลาดข้าวไทยในตลาดโลก และโครงการการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาและเพิ่มมูลค่าตลอดโซ่คุณค่าของข้าวในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน** ของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ที่มุ่งเน้นการนำองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม ผลงานวิจัยมาใช้พัฒนากระบวนการแปรรูปสินค้าเกษตรมูลค่าสูง นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำพ.ศ. 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานได้ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ด้านเทคโนโลยี/นวัตกรรมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรให้เป็นสินค้ามูลค่าสูงและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด รวมถึงการขยายช่องทางการตลาด โดยมุ่งเน้นวิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการด้านเกษตรและอาหารกลุ่ม SMEs ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์จากวิสาหกิจชุมชน/กลุ่มสหกรณ์ยังมีความสามารถในการแข่งขันต่ำ เนื่องจากวิสาหกิจชุมชน/กลุ่มสหกรณ์มีข้อจำกัดด้านการสนับสนุนเงินทุนและเทคโนโลยีการแปรรูป ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์อาหารของสถาบันเกษตรกรบางแห่งเป็นการแปรรูปผลิตภัณฑ์เดิมซ้ำ ๆ ไม่มีความหลากหลาย อีกทั้งสถานที่ผลิตยังไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผลิตภัณฑ์ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานอาหารและยา (อย.) ส่งผลให้จำหน่ายสินค้าได้เพียงภายในชุมชน หรือเพียงตลาดท้องถิ่น แต่ไม่สามารถจำหน่ายบนแพลตฟอร์มออนไลน์ขนาดใหญ่ได้ อาทิ Shopee, Lazada รวมถึงวิสาหกิจชุมชน/กลุ่มสหกรณ์บางแห่งอาจขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการตลาด การจัดทำบัญชีอย่างเป็นระบบ ส่งผลกระทบต่อการจำหน่ายสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การขับเคลื่อนเพื่อให้สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรและภาคีเครือข่ายการแปรรูป และสนับสนุนกลุ่มให้เข้าถึงแหล่งเงินทุน โครงสร้างพื้นฐาน เทคโนโลยี อุปกรณ์การเกษตรที่เกี่ยวข้อง การสร้างประสบการณ์ผ่านศูนย์เรียนรู้หรือโรงงานแปรรูปที่ทันสมัย การสนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อนำความรู้และเทคนิคใหม่ๆ มาปรับใช้ รวมถึงการให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการผลิตวัตถุดิบที่มีมาตรฐาน การสนับสนุนสถาบันเกษตรกรให้ได้รับการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร ตลอดจนการเสริมสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการให้กลุ่มเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง และจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญด้านการตลาดเพื่อทำหน้าที่ให้ความรู้และคำปรึกษาแก่สถาบันเกษตรกร อาทิ การประชาสัมพันธ์สินค้า การตลาดและการขนส่งกระจายสินค้าทั้งภายในและการส่งออกไปต่างประเทศ ควบคู่กับสร้างความร่วมมือกับห้างสรรพสินค้า หรือร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ เพื่อนำผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนเข้าไปจำหน่าย นอกจากนี้ ควรปรับปรุงหลักเกณฑ์วิธีการดำเนินงานโครงการให้สามารถเบิกจ่ายงบประมาณสำหรับสนับสนุนองค์ความรู้และปัจจัยการผลิตได้พร้อมกัน

030501

แผนแม่บทย่อย | เกษตรอัจฉริยะ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1) 030501

สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

จ.3

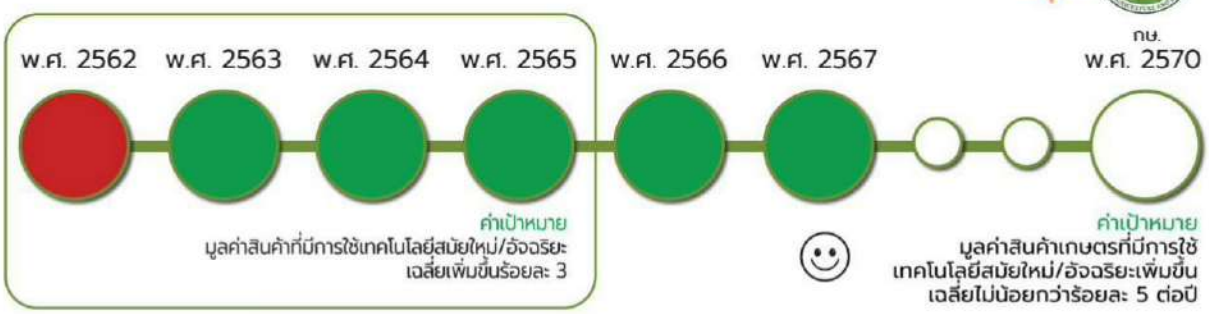

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	มูลค่าสินค้าเกษตรที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)				
030501	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) 20,772.04 บาท/ไร่ (proxy)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 2,832.58 บาท/ไร่ (proxy)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 3,256.05 บาท/ไร่ (proxy)**	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5	เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ไม่สามารถเทียบกับปีก่อนหน้า เนื่องจากใช้ข้อมูลคนละฐาน ทำให้การแปรผลไม่สะท้อนความเป็นจริง	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 14.95		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 - 2567) มูลค่าเพิ่มขึ้นเฉลี่ย ร้อยละ 14.95 ต่อปี	สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 299 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 299 ของค่าเป้าหมายบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

หมายเหตุ : ** เป้าหมาย 030501 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 - 2566 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ มูลค่าของสินค้าเกษตรที่ได้จากการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมการเกษตรมาปรับใช้ภายใต้โครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาด จัดทำโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยข้อมูลการดำเนินงานแปลงใหญ่เกษตรสมัยใหม่ พ.ศ. 2564 มีพื้นที่นำร่อง 85 แปลง และใน พ.ศ. 2565 เป็นต้นไป มีพื้นที่ดำเนินโครงการ 3,377 แปลง

030501

มูลค่าสินค้าเกษตรที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้นพิจารณาเทียบเคียงจากมูลค่าของสินค้าเกษตรที่ได้จากการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมการเกษตรมาปรับใช้ ภายใต้โครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาดของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า ในปีการผลิต 2566/67 ได้ดำเนินการไปแล้วทั้งสิ้นจำนวน 3,377 แปลง ในกลุ่มสินค้าเกษตรกว่า 90 ชนิด ซึ่งผลผลิตมีมูลค่าเฉลี่ย 3,256.05 บาท/ไร่ โดยเมื่อเทียบกับปีการผลิตก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่ผลผลิตมีมูลค่าเฉลี่ย 2,832.58 บาท/ไร่ สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 14.95 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5) พบว่ามีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 299 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี) พบว่า ข้อมูลมูลค่าสินค้าเกษตรที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะจากพื้นที่ดำเนินโครงการฯ 3,377 แปลง มีการจัดเก็บใน พ.ศ. 2565 - พ.ศ. 2566 จึงคิดอัตราการเพิ่มขึ้นของมูลค่าได้เฉพาะใน พ.ศ. 2566 เท่านั้น โดยมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 299 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับการถ่ายทอดองค์ความรู้และพัฒนาทักษะเกษตรกรในการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเป็นฟาร์มอัจฉริยะ เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรทั้งในเชิงมูลค่าและปริมาณต่อพื้นที่สูงสุด รวมทั้งการส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในการผลิตสินค้าเกษตรโดยประยุกต์ใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตรเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบมากยิ่งขึ้น สามารถลดต้นทุนและเพิ่มคุณภาพของผลผลิตทางการเกษตรให้ได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาดทั้งภายในและนอกประเทศ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการ 1 อำเภอ 1 แปลงเกษตรอัจฉริยะ** ของกรมการข้าว ที่มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะในพื้นที่นำร่อง พัฒนาระบบการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลเกษตรแม่นยำสูง และระบบข้อมูลข้าวอัจฉริยะ ด้วยการใช้เทคโนโลยีภูมิศาสตร์พื้นที่นาเพื่อให้เกษตรกรมีข้อมูลสำหรับวางแผนการผลิตและการเฝ้าระวังเตือนภัย และ**โครงการยกระดับอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการเกษตรด้วยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม** ของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ที่มุ่งเน้นการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมของเครื่องจักรกลการเกษตร โดยนำร่องในอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหารและอุตสาหกรรมการเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ ซึ่งเป็นการสร้างมาตรฐานและความเชื่อมั่นในการใช้งานเครื่องจักรกลฯ และสนับสนุนผู้ผลิต/ผู้ประกอบการให้ผลิตเทคโนโลยี/เครื่องจักรกลฯ ที่มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำ พ.ศ. 2566 พบว่า หน่วยงานได้มีการส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีการขยายพื้นที่แปลงต้นแบบการใช้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะส่งผลให้มูลค่าของสินค้าเกษตรแปลงต้นแบบเพิ่มขึ้นมากกว่าแปลงทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

030501

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้สินค้าเกษตรที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ การเข้าถึงเทคโนโลยี/เครื่องจักรกลสมัยใหม่ยังมีต้นทุนสูง โดยเฉพาะกับเกษตรกรรายย่อย การขาดองค์ความรู้และความเชี่ยวชาญในการใช้งาน ซ่อมแซม และดูแลรักษาเทคโนโลยี/นวัตกรรม/เครื่องจักรกลสมัยใหม่ รวมถึงการขาดการสนับสนุนเงินทุนหรือการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่สนับสนุนการทำเกษตรอัจฉริยะยังมีอย่างจำกัด ส่งผลให้การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมาใช้ในการบริหารจัดการเกษตรเชิงพื้นที่ยังไม่กว้างขวางนัก

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้เป้าหมายสินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น จะบรรลุค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ตามที่กำหนดแล้ว อย่างไรก็ตาม เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างยั่งยืน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการให้บริการด้านการเกษตรอัจฉริยะที่เอื้อให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงเทคโนโลยี/เครื่องจักรกลสมัยใหม่ได้ง่ายมากขึ้น ทั้งบริการองค์ความรู้ แหล่งเรียนรู้ บริการเทคโนโลยี/เครื่องจักรกลในอัตราค่าบริการที่เหมาะสม และบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ รวมถึงการสนับสนุนแหล่งเงินทุนเพื่อขยายผลการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ ซึ่งอาจดำเนินการโดยส่งเสริมการนำข้อมูลที่เก็บจาก Sensor ภาพถ่ายดาวเทียม Big data และ Digital footprint ที่แสดงพฤติกรรมของเกษตรกรผ่านการใช้แพลตฟอร์มเกษตรอัจฉริยะ เพื่อให้สถาบันการเงินใช้ประกอบในการประเมินความเสี่ยงของเกษตรกร ติดตามพฤติกรรมการทำเกษตรของเกษตรกรได้ และสามารถปล่อยสินเชื่อให้เกษตรกรในการทำเกษตรอัจฉริยะเป็นการเฉพาะที่เหมาะสมและทั่วถึงขึ้น นอกจากนี้ ควรส่งเสริมการผลิตที่ใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม เครื่องจักรกลสมัยใหม่ ซึ่งเป็นการดำเนินการที่ต้นน้ำ ควบคู่กับการส่งเสริมการดำเนินการที่กลางน้ำและปลายน้ำด้วย เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพตลอดทั้งห่วงโซ่คุณค่า ทำให้ได้สินค้าเกษตรอัจริยะที่มีคุณภาพออกสู่ตลาดทั้งภายในและนอกประเทศ โดยส่งเสริมและสนับสนุนเทคโนโลยีการแปรรูปขั้นสูงที่สามารถเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเกษตร พร้อมทั้งพัฒนาระบบการจัดเก็บและการกระจายสินค้าเกษตร รวมทั้งช่องทางการตลาดในการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีประสิทธิภาพ อาทิ ระบบโลจิสติกส์/คลังสินค้าอัจฉริยะ และแพลตฟอร์มการตลาด เป็นต้น ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งดำเนินการในการจัดเก็บข้อมูลมูลค่าสินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานที่สอดคล้องกับเป้าหมายแผนแม่บทฯ และการวางแผนการดำเนินงานในระยะต่อไป

แผนแม่บทย่อย | เกษตรอัจฉริยะ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1)
030502

ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น

จ.3

กษ.

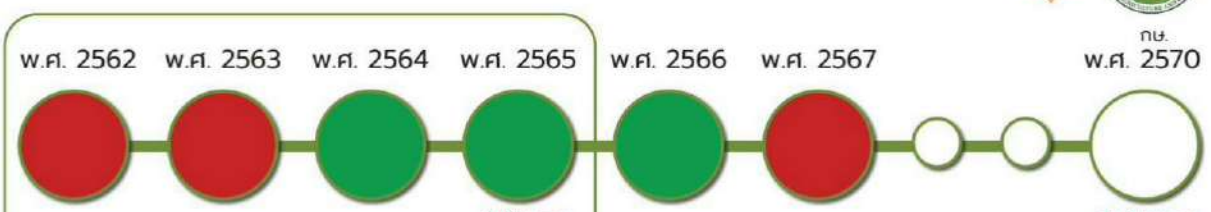

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)				
030502	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) N/A (เนื่องจากยังไม่ครบรอบการเก็บเกี่ยวผลผลิตของโครงการ)	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 4,435.08 กก./ไร่ (proxy)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 3,451.51 กก./ไร่ (proxy)**	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15	เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		-	แย่ลง ร้อยละ 22.18		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 - 2567) ผลผลิตต่อหน่วยลดลงเฉลี่ยร้อยละ 22.18 ต่อปี	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ -147.85 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ -147.85 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : ** เป้าหมาย 030502 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 – 2565 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ มูลค่าเพิ่มจากการเพิ่มผลผลิตด้วยเทคโนโลยีภายใต้การดำเนินโครงการเกษตรแปลงใหญ่สมัยใหม่ จัดทำโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ส่วนสถานการณ์ พ.ศ. 2566 - 2567 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ ผลผลิตต่อหน่วยจากการดำเนินโครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาด ในพื้นที่ 3,377 แปลง จัดทำโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

030502

ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น พิจารณาเทียบเคียงจากผลผลิตสินค้าเกษตรจากแปลงต้นแบบที่มีการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมการเกษตรรูปแบบต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ภายใต้โครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาดของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ในปีการผลิต 2566/67 ได้มีดำเนินการไปแล้วทั้งสิ้นจำนวน 3,377 แปลง ในกลุ่มสินค้าเกษตร 93 ชนิด มีผลผลิตเฉลี่ย 3,451.51 กิโลกรัมต่อไร่ โดยเมื่อเทียบกับปีการผลิตก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีผลผลิตเฉลี่ย 4,435.08 กิโลกรัมต่อไร่ สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 22.18 สาเหตุหนึ่งเนื่องจากเกษตรกรอาจยังใช้ประโยชน์เทคโนโลยีเครื่องจักรกลฯ ได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ และมีปัจจัยภายนอกอื่นเข้ามากระทบในช่วงการเพาะปลูก เช่น ภัยแล้ง น้ำท่วม โรคแมลงศัตรูพืช ส่งผลต่อปริมาณผลผลิตที่ได้ ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -147.85 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ต่อปี) พบว่า ข้อมูลผลผลิตสินค้าเกษตรของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะจากพื้นที่ดำเนินโครงการฯ 3,377 แปลง มีการจัดเก็บข้อมูลใน พ.ศ. 2565 - พ.ศ. 2566 จึงคิดอัตราการเพิ่มขึ้นของผลผลิตได้เฉพาะใน พ.ศ. 2566 เท่านั้น โดยมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -147.85 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

ผลผลิตของแปลงภายใต้โครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2567

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าถึง มีความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมการเกษตรในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งเทคโนโลยีการเกษตร เทคโนโลยีดิจิทัล เครื่องจักรกลเกษตร และระบบข้อมูลสำหรับวางแผนการผลิต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการส่งเสริมการใช้สัตว์น้ำพันธุ์คุณภาพดีมูลค่าสูงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต** ของกรมประมง ที่มุ่งเน้นการผลิตและกระจายสัตว์น้ำพันธุ์ดีสู่เกษตรกร รวมถึงพัฒนาเกษตรกรต้นแบบผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำพันธุ์ดี **โครงการเพิ่มมูลค่าและประเมินศักยภาพผลผลิตอ้อยทนแล้งด้วยเทคโนโลยีภาพถ่ายมัลติสเปกตรัม** ของสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย ที่มุ่งเน้นการสำรวจข้อมูลพื้นที่ปลูกอ้อย และใช้เทคโนโลยีภาพถ่ายมัลติสเปกตรัมในการประเมินศักยภาพการทนแล้งของพันธุ์อ้อย พร้อมทั้งถ่ายทอดความรู้ในการบริหารจัดการไร่อ้อยด้วยภาพถ่ายมัลติสเปกตรัมให้เกษตรกรชาวไร่อ้อย โรงงานน้ำตาล และผู้ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานได้มีการดำเนินการ

สร้างเครือข่ายบริการเครื่องจักรกลทางการเกษตรร่วมกับชุมชน และการถ่ายทอดความรู้ที่เน้นให้เกษตรกรมีการประยุกต์ใช้ในแปลงของตนเองได้อย่างเข้าใจ รวมถึงสามารถขยายพื้นที่หรือถ่ายทอดไปให้เกษตรกรแปลงข้างเคียงได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น อาทิ การนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการทำการเกษตรยังกระจุกตัวอยู่ในกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่และกลุ่มที่ปลูกพืชมูลค่าสูง การให้บริการหรืออุดหนุนด้านเทคโนโลยี/เครื่องมือจากภาครัฐและภาคส่วนต่าง ๆ ที่อาจยังไม่ครอบคลุมพื้นที่การทำการเกษตรในวงกว้าง เครือข่ายกลุ่มเกษตรกรอาจยังขาดความรู้และประสบการณ์ในการนำเทคโนโลยี/นวัตกรรม/เครื่องจักรกลสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการทำการเกษตร รวมถึงทักษะด้านการบริหารจัดการกลุ่ม/เครือข่ายในการใช้ทรัพยากร ส่งผลให้มีการใช้ทรัพยากรเกษตรอัจฉริยะที่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ รวมทั้งเกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจยังไม่มีการจัดเก็บและรายงานข้อมูลของแปลงที่มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะอย่างเป็นระบบ ส่งผลต่อการประเมินผลและการวางแผนการดำเนินงานในระยะต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การขับเคลื่อนการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะในการทำเกษตรเพื่อเพิ่มผลผลิตต่อพื้นที่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการนำงานวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์ที่มุ่งเน้นการเข้าถึงของเกษตรกรรายย่อยและกลุ่มเกษตรกรต่าง ๆ เช่น สหกรณ์ เกษตรแปลงใหญ่ โดยควรร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่เพื่อประยุกต์และพัฒนางานวิจัยให้ตรงตามความต้องการของเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร รวมถึงกำหนดกลไกการบริหารจัดการกลุ่ม/เครือข่ายการใช้ประโยชน์ใช้ทรัพยากรเกษตรอัจฉริยะ และกำหนดแนวทางพัฒนาธุรกิจการให้บริการด้านการเกษตร หรือ Agricultural Service Providers (ASPs) เพื่อเป็นทางเลือกสำคัญที่จะช่วยให้เกษตรกรเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรได้อย่างทั่วถึงและสอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ ตลอดจนควรยกระดับการใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นขั้นเป็นตอน โดยส่งเสริมให้กลุ่มเกษตรกรเริ่มใช้เทคโนโลยีที่ไม่ซับซ้อนมาก เช่น ระบบน้ำหยด การใช้พลังงานโซล่าเซลล์ และอากาศยานไร้คนขับ และผลักดันการใช้เทคโนโลยีในระดับที่สูงขึ้น เช่น หุ่นยนต์เพื่อการเกษตร หรือ AI ในกลุ่มเกษตรกรที่มีความพร้อม เพื่อให้การทำการเกษตรมีความแม่นยำและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ควรเร่งดำเนินการพัฒนาระบบสารสนเทศการจัดการฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ เพื่อให้มีการจัดเก็บข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

030601

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 030601

ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น

จ.3 กษ.

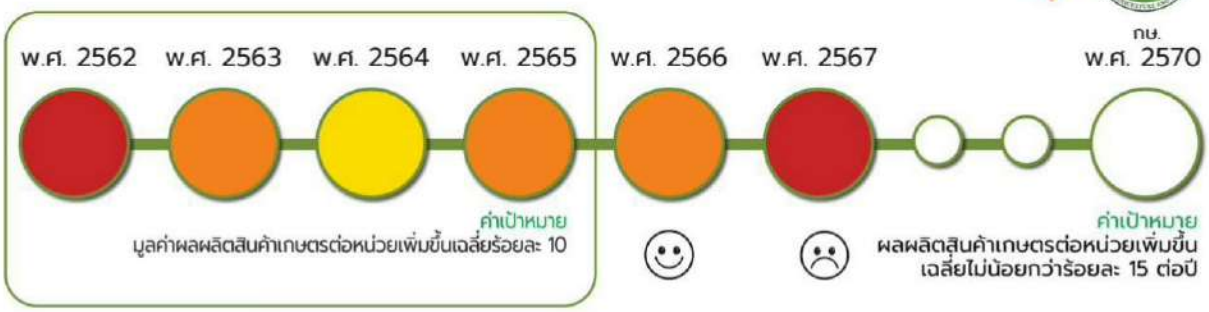

ตัวชี้วัด :	ผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยเพิ่มขึ้น (เฉลี่ยร้อยละ)				
030601	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน พ.ศ. 2565	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน พ.ศ. 2566	สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 740 กก./ไร่	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 808 กก./ไร่	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 783 กก./ไร่	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15	เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 9.19	แย่ลง ☹ ร้อยละ 3.09		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 - 2567) ผลผลิตเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 3.05 ต่อปี	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ -20.63 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 20.32 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย

ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้นพิจารณาจากผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วย โดยข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า สินค้าเกษตรที่สำคัญในกลุ่มพืช มีผลผลิตเฉลี่ย 783 กิโลกรัมต่อไร่ โดยเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีผลผลิต 808 กิโลกรัมต่อไร่ สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 3.09 ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15) พบว่ามีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -20.63 ซึ่งต่ำกว่า

ผลผลิตต่อไร่ของสินค้าเกษตรของประเทศที่สำคัญ (พืช)
พ.ศ. 2562 - 2567

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2567

ค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15) พบว่า ผลผลิตสินค้าเกษตรในช่วง พ.ศ. 2566 – 2567 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 3.05 ต่อปี ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 20.32 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตร การใช้ฐานข้อมูลทรัพยากรทางการเกษตรเพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม และส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อรองรับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อาทิ **โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่** ที่มุ่งเน้นส่งเสริมการรวมพื้นที่เกษตรกรรายย่อยให้เป็นพื้นที่ขนาดใหญ่ พร้อมทั้งพัฒนาความรู้การบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และสนับสนุนปัจจัยการผลิต/แหล่งน้ำแปลงใหญ่ **โครงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการพยากรณ์ผลผลิตสินค้าเกษตร** ที่มุ่งเน้นสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลเชิงพื้นที่ของพืชเศรษฐกิจ (ปาล์มน้ำมัน ทุเรียน และข้าว) เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมและการคาดการณ์ผลผลิต **โครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง** ที่มุ่งเน้นจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรในระดับหมู่บ้าน แผนธุรกิจการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรระดับหมู่บ้าน และขับเคลื่อนภาคเกษตรระดับหมู่บ้านด้วยกลไกอาสาสมัครเกษตร **โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวพันธุ์ กข85 และ กข87 เพื่อทดแทนพืชอาหารสัตว์** ที่มุ่งเน้นถ่ายทอดความรู้ในการใช้ข้าวเป็นแหล่งพลังงานในอาหารสัตว์เพื่อลดปัญหาวัตถุดิบอาหารสัตว์ราคาแพงและปัญหาข้าวเปลือกราคาถูก **โครงการยกระดับความมั่นคงด้านอาหารสัตว์ในชุมชน** ที่มุ่งเน้นให้ความรู้และบริการเครื่องจักรกลเพื่อผลิตพืชอาหารสัตว์และเสบียงอาหารสัตว์แก่กลุ่มเกษตรกร และโครงการสำคัญฯ ของกระทรวงการอุดมศึกษาฯ ได้แก่ **การยกระดับคุณภาพชีวิตพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม และโครงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมจากสตาร์ทอัพด้านเกษตร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตในภาคการเกษตร นำไปสู่การสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรได้อย่างยั่งยืน** ที่มุ่งเน้นการเป็นสะพานเชื่อมโยงกลุ่มสตาร์ทอัพด้านเกษตรกับเกษตรกร เพื่อให้เกิดการขยายผลเทคโนโลยี/นวัตกรรมการเกษตรสู่ชุมชน นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำ พ.ศ. 2566 พบว่า หน่วยงานได้ดำเนินการส่งเสริมให้เกษตรกรบริหารจัดการทรัพยากรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ แต่ยังขาดการดำเนินการเพื่อสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพและการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตที่เพียงพอต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

030601

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น อาทิ ปัจจัยการผลิตด้านต่าง ๆ ยังมีไม่เพียงพอต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้กับเกษตรกร ตั้งแต่ความอุดมสมบูรณ์ของดิน การจัดการแหล่งน้ำ พันธุ์พืช/สัตว์ที่ดี และราคาปุ๋ย/ยาที่เหมาะสม ประกอบกับภาคการเกษตรส่วนใหญ่ยังเป็นการผลิตสินค้าเกษตรจากเกษตรกรรายย่อยและเป็นผู้สูงอายุ ซึ่งมีผลต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการยอมรับเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ จึงยังอาจขาดการวางแผนและจัดการการผลิตอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ การดำเนินโครงการของภาครัฐ แม้ว่าจะมีการดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่อง แต่เป็นการนำร่องและกระจายการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตในพื้นที่ใหม่ ๆ ขณะที่เกษตรกรรายเดิมยังได้รับเงินอุดหนุนจากภาครัฐอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ขาดแรงจูงใจและเกิดข้อจำกัดในการปรับเปลี่ยนวิถีการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของเกษตรกรรายเดิม ทำให้ภาคเกษตรโดยรวมไม่สามารถยกระดับประสิทธิภาพการผลิตได้ทันกับสถานการณ์การแข่งขันที่รุนแรงขึ้นได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยเฉพาะการจัดการทรัพยากรดินและน้ำ อาทิ การฟื้นฟูและบำรุงรักษาแหล่งน้ำเดิม สร้างแหล่งน้ำใหม่ และการบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ควบคู่กับการฟื้นฟูทรัพยากรดินให้เหมาะสมกับการเพาะปลูก การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี/นวัตกรรมรองรับบริบทการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้น อาทิ การพัฒนา/ปรับปรุงพันธุ์พืชที่ให้ผลผลิตสูงและทนแล้ง การวิจัยนวัตกรรมในการบริหารจัดการน้ำให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ เป็นต้น และหน่วยงานขับเคลื่อนในระดับพื้นที่ควรประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารที่เข้าใจง่ายในการถ่ายทอดความรู้เพื่อให้กับเกษตรกรสามารถนำองค์ความรู้หรือเทคโนโลยีการผลิตและการบริหารจัดการฟาร์มไปใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและทั่วถึง รวมถึงการส่งเสริมการจัดทำแผนการผลิตให้มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนการดำเนินมาตรการ/โครงการสนับสนุนภาคเกษตรในระยะต่อไป ควรดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2566 ที่กำหนดให้ทุกหน่วยงานหลีกเลี่ยงการให้เงินอุดหนุน ช่วยเหลือ ชดเชย หรือประกันราคาสินค้าเกษตรโดยตรงแก่เกษตรกร โดยให้พิจารณากำหนดเงื่อนไขการให้ความช่วยเหลือ (Conditional Incentive) ที่จะเป็นเครื่องมือให้เกษตรกรเกิดการปรับตัวเข้าสู่ระบบการผลิตที่เพิ่มประสิทธิภาพได้อย่างเคร่งครัด นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการเร่งรัดสนับสนุนปัจจัยอื่น ๆ อาทิ การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อซื้อปัจจัยการผลิต/เทคโนโลยีที่ถูกลงสำหรับใช้ประโยชน์ร่วมกัน การส่งเสริมการผลิตปุ๋ยและสารชีวภาพให้มีคุณภาพ และการใช้ปุ๋ยและยาที่เหมาะสมตามหลักวิชาการ

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 030602

สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตร) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น

จ.3 กษ.

พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563 พ.ศ. 2564 พ.ศ. 2565 พ.ศ. 2566 พ.ศ. 2567 พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
1. สหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับ 1 และ 2 เฉลี่ยอย่างน้อยร้อยละ 90
2. วิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็ง เฉลี่ยร้อยละ 25

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนสถาบันเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรฯ ที่มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานต่อสถาบันเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนฯ ทั้งหมด ได้แก่
1. สหกรณ์ที่มีความเข้มแข็งระดับ 1 และ 2 เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ต่อปี
2. วิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพในระดับดี เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 ต่อปี
3. กลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งระดับ 1 และ 2 เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	① สหกรณ์ที่มีความเข้มแข็งระดับ 1 และ 2 (เฉลี่ยร้อยละ)				
030602	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 3,024 แห่ง จากทั้งหมด 4,184 แห่ง (ร้อยละ 72.28)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 1,450 แห่ง จากทั้งหมด 3,366 แห่ง (ร้อยละ 43.08)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 1,558 แห่ง จากทั้งหมด 3,272 แห่ง (ร้อยละ 47.62)	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 50	เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 50 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ☹ ร้อยละ 40.40	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 10.54		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 - 2567) มีสหกรณ์ที่มีความเข้มแข็งระดับ 1 และ 2 เฉลี่ยร้อยละ 45.75 ต่อปี	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 95.23 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 90.69 ของค่าเป้าหมาย

030602

ตัวชี้วัด :	② วิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพในระดับดี (เฉลี่ยร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 21,156 แห่ง จากทั้งหมด 80,025 แห่ง (ร้อยละ 26.44)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 28,602 แห่ง จากทั้งหมด 79,797 แห่ง (ร้อยละ 35.84)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 27,621 แห่ง จากทั้งหมด 65,835 แห่ง (ร้อยละ 41.95)	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 35	เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 35 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 35.58	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 17.05		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 - 2567) มีวิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพในระดับดี เฉลี่ยร้อยละ 38.90 ต่อปี	สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 119.87 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 111.14 ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	③ กลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งระดับ 1 และ 2 (เฉลี่ยร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 3,291 แห่ง จากทั้งหมด 4,205 แห่ง (ร้อยละ 78.26)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 1,172 แห่ง จากทั้งหมด 3,660 แห่ง (ร้อยละ 32.02)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 1,209 แห่ง จากทั้งหมด 3,535 แห่ง (ร้อยละ 34.20)	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 35	เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 35 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ☹ ร้อยละ 59.08	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 6.80		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 - 2567) มีกลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งระดับ 1 และ 2 เฉลี่ยร้อยละ 33.11 ต่อปี	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 97.72 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 94.60 ของค่าเป้าหมาย
ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 3 ตัวชี้วัด อยู่ที่					คิดเป็นร้อยละ 95.10 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : การคำนวณสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าเกินร้อยละ 100 จะกำหนดให้เป็น 100 โดยมีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{90.69 + 100 + 94.60}{3}$

สถาบันเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้นพิจารณาจากผลการประเมินศักยภาพของสถาบันเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรฯ ประกอบด้วย สหกรณ์ภาคการเกษตร วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร จัดทำโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า

1) สหกรณ์ภาคการเกษตร มีความเข้มแข็งอยู่ในระดับ 1 และ 2 จำนวน 1,558 แห่ง จากสหกรณ์ภาคการเกษตรทั้งหมด 3,272 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 47.62 โดยเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีจำนวนร้อยละ 43.08 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 10.54 ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50)

ผลการจัดชั้นความเข้มแข็งสหกรณ์ภาคเกษตร พ.ศ. 2567

ที่มา: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2567

พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 95.23 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ต่อปี) พบว่า สหกรณ์ที่มีความเข้มแข็งอยู่ในระดับ 1 และ 2 ในช่วง พ.ศ. 2566 – 2567 มีจำนวนเฉลี่ยร้อยละ 45.75 ต่อปี ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 90.69 ของค่าเป้าหมาย

2) วิสาหกิจชุมชน มีวิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพอยู่ในระดับดีจำนวน 27,621 แห่ง จากวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการประเมินทั้งหมด 65,835 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 41.95 โดยเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีจำนวนร้อยละ 35.84 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 17.05 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 35) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 119.87 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 ต่อปี) พบว่า วิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพอยู่ในระดับดีในช่วง พ.ศ. 2566 – 2567 มีจำนวนเฉลี่ยร้อยละ 38.90 ต่อปี ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 111.14 ของค่าเป้าหมาย

สัดส่วนวิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพอยู่ในระดับดี พ.ศ. 2561 - 2567

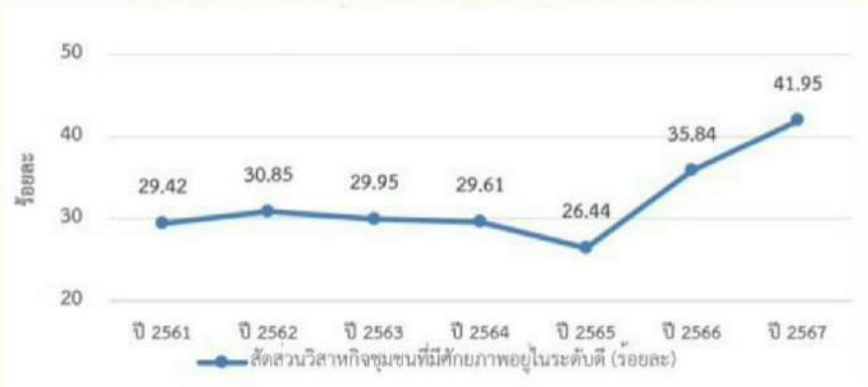

ที่มา: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2567

3) กลุ่มเกษตรกร มีกลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งอยู่ในระดับ 1 และ 2 จำนวน 1,209 แห่ง จากกลุ่มเกษตรกรทั้งหมด 3,535 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 34.20 โดยเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีจำนวนร้อยละ 32.02 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 6.80 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 35) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 97.72 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 ต่อปี) พบว่า กลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งอยู่ในระดับ 1 และ 2 ในช่วง พ.ศ. 2566 – 2567 มีจำนวนเฉลี่ยร้อยละ 33.11 ต่อปี ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 94.60 ของค่าเป้าหมาย

ผลการจัดชั้นความเข้มแข็งกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2567

ที่มา: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2567

030602

เมื่อพิจารณาภาพรวมสถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 โดยการเฉลี่ยจากทั้ง 3 ตัวชี้วัด พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 95.10 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันเกษตรกร ทั้งสหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อาทิ **โครงการส่งเสริมและพัฒนาสถาบันเกษตรกร โครงการตรวจสอบความถูกต้องในการทำธุรกรรมทางการเงินระหว่างสหกรณ์และสมาชิก** ที่มุ่งเน้นจัดทำแผนการพัฒนาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร และดำเนินการพัฒนาเพื่อรักษาความเข้มแข็งของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรให้อยู่ในระดับชั้น 1 และผลักดัน/ยกระดับความเข้มแข็งสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็ง ระดับชั้น 2 และ ชั้น 3 สู่ระดับที่ดีขึ้น รวมทั้งส่งเสริมให้มีกระบวนการด้านการเงินการบัญชีที่ถูกต้อง เป็นระเบียบ และมีประสิทธิภาพ **โครงการยกระดับสถาบันเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร** ที่มุ่งเน้นพัฒนาบุคลากรของสหกรณ์ภาคการเกษตรให้มีความรู้และมีทักษะในการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจการเกษตรแบบมืออาชีพ และเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจของสหกรณ์ **โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน** ที่มุ่งเน้นจัดทำแผนพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน และดำเนินการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพในระดับปานกลาง และระดับปรับปรุง เพื่อยกระดับให้มีศักยภาพที่สูงขึ้นเสริมสร้างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเพื่อให้เกิดการพัฒนาและขับเคลื่อนกิจกรรมร่วมกัน นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำ พ.ศ. 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานได้มีการดำเนินการที่มุ่งเน้นการถ่ายทอดความรู้การบริหารจัดการองค์กร และการเสริมสร้างเครือข่ายสถาบันเกษตรกรในการร่วมกันขับเคลื่อนการพัฒนาให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น อาทิ สถาบันเกษตรกรมีข้อจำกัดด้านบุคลากรที่อาจยังมีสมรรถนะและความเชี่ยวชาญไม่เพียงพอ ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของสถาบันเกษตรกรที่อาจยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงเกษตรฯ รวมถึงสถาบันเกษตรกรไม่มีศักยภาพเพียงพอสำหรับการบริหารจัดการธุรกิจและการดูแลสมาชิก ทั้งในเรื่องของการสร้างเสริมอาชีพ การส่งเสริมการออม และการดูแลผลตอบแทนให้กับสมาชิก

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการยกระดับขีดความสามารถของสถาบันเกษตรกร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรของสถาบันเกษตรกรให้มีทักษะในการเป็นผู้ประกอบการ โดยเฉพาะทักษะในการบริหารจัดการการเงิน การผลิต และการตลาด เพื่อสนับสนุนการดำเนินธุรกิจของสถาบันเกษตรกร รวมถึงการส่งเสริมให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตาม/ตรวจสอบการดำเนินงานของสถาบันเกษตรกร เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการที่มีความโปร่งใส มีธรรมาภิบาล และสร้างความเชื่อมั่นให้กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการขยายโอกาสทางการตลาด โดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคส่วนอื่น ๆ เพื่อขยายช่องทางการทำธุรกิจของสถาบันเกษตรกร และเพิ่มช่องทางการกระจายสินค้า นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพแก่สมาชิกสถาบันเกษตรกรให้มีรายได้เพิ่มอย่างต่อเนื่อง อันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาหนี้สินของสถาบันเกษตรกรและสร้างความเป็นอยู่ที่ดีให้กับสมาชิก

แผนแม่บท
04

อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

พัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศไปสู่อุตสาหกรรมอนาคตขับเคลื่อนให้เกิด
การปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่เน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มจากเทคโนโลยี
และนวัตกรรม และเป็นผู้นำของอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพในระดับภูมิภาคและระดับโลก

จ.1

อก.

ถึงแม้การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐที่ผ่านมาจะส่งผลให้อุตสาหกรรมและบริการเทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น อีกทั้งทำให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการซ่อมบำรุงอากาศยานรุ่นใหม่ในภูมิภาค อย่างไรก็ตาม ยังจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับอุตสาหกรรมชีวภาพ ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์ควบคู่ไปกับอุตสาหกรรมที่เกี่ยวเนื่องอื่น ๆ และการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าให้รองรับการเป็นฐานการผลิตที่สำคัญของโลก รวมถึงการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลเพื่อให้ประเทศไทยมีความพร้อมอย่างรอบด้าน และเร่งการพัฒนากำลังแรงงานให้มีศักยภาพและสอดคล้องกับตลาดอุตสาหกรรมและบริการในอนาคตให้สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้อย่างทัดเทียม เพื่อให้ภาคอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตมีการอัตราการขยายตัวที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมและผลิตภาพการผลิตของประเทศมีอัตราเติบโตที่เพิ่มขึ้น

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
040001	การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ	(1) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคอุตสาหกรรม เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 4.8 ต่อปี (2) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคบริการ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5.3 ต่อปี
040002	ผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการเพิ่มขึ้น	(1) อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตภาคอุตสาหกรรม เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 2.4 ต่อปี (2) อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตของภาคบริการ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.0 ต่อปี
Y1	**ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย**	**ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570**
040101	อุตสาหกรรมชีวภาพมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตอุตสาหกรรมชีวภาพ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี
040201	อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น	(1) อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี (2) อัตราการขยายตัวของมูลค่าการบริการการแพทย์ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี
040301	อุตสาหกรรมและบริการเทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูลและปัญญาประดิษฐ์มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของมูลค่าอุตสาหกรรมดิจิทัล เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10 ต่อปี
040302	ความสามารถในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจดิจิทัลของไทยดีขึ้น	ความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัล ปัจจัยเทคโนโลยี ไม่เกินอันดับที่ 20 ภายในปี 2570
040401*	ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการซ่อมบำรุงอากาศยานในภูมิภาค โดยเฉพาะอากาศยานรุ่นใหม่	อัตราการขยายตัวของรายได้ของผู้ประกอบการที่ซ่อมบำรุงอากาศยานที่ดำเนินกิจการในประเทศไทย เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 1 ต่อปี
040403**	ประเทศไทยเป็นหนึ่งในฐานการผลิตยานยนต์สมัยใหม่ที่สำคัญของโลก	สัดส่วนการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้าต่อการผลิตยานยนต์ทั้งหมดในประเทศ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 22 ภายในปี 2570
040501	อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศเพิ่มสูงขึ้น เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
040502	การส่งออกของอุตสาหกรรม ความมั่นคงของประเทศเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรม ความมั่นคงของประเทศเพิ่มสูงขึ้น เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี
040601	แรงงานไทย มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น	ความสามารถด้านประสิทธิภาพแรงงาน ไม่เกินอันดับที่ 52 ภายในปี 2570
040602	ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลในด้านความพร้อมในอนาคตดีขึ้น	ความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลปัจจัยความพร้อมในอนาคต ไม่เกินอันดับที่ 40 ภายในปี 2570

หมายเหตุ : * ยกเลิกเป้าหมายแผนแม่บทย่อย 040402 ประเทศไทยมีศักยภาพในการผลิตชิ้นส่วนอากาศยานสูงขึ้น โดยนำไปยุบรวมกับ 040401 ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการซ่อมบำรุงอากาศยานในภูมิภาค โดยเฉพาะกาศยานรุ่นใหม่ เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่มีความใกล้เคียงกัน
** เป้าหมาย 040403 ประเทศไทยเป็นหนึ่งในฐานการผลิตยานยนต์สมัยใหม่ที่สำคัญของโลก เป็นเป้าหมายใหม่ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2566 - พ.ศ.2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

สรุปแผนระดับที่ 3 ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ประเด็นที่ (04) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต มีแผนระดับที่ 3 ที่สามารถช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานของแผนแม่บทฯ ที่สำคัญ อาทิ

แผนปฏิบัติราชการ	หน่วยงานเจ้าของแผน
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ฉบับทบทวน ปี 2566 และแผนปฏิบัติราชการรายปี (พ.ศ. 2567) ประจำปี พ.ศ. 2567 ของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.)	สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.)
- แผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์	สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (ฉบับทบทวน ปี 2566) (พ.ศ. 2566 - 2570) และ แผนปฏิบัติราชการรายปี (พ.ศ.2567) ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์	สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล	สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล
แผนปฏิบัติการด้าน...	**หน่วยงานเจ้าของแผน**
- แผนยุทธศาสตร์เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2566 ถึง พ.ศ. 2570	สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์
- แผนปฏิบัติการด้านปัญญาประดิษฐ์แห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (พ.ศ. 2565 – 2570)	สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
- แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ระยะที่ 2 พ.ศ. 2566 ถึง พ.ศ. 2570	สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล
- แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ ระยะที่ 1 พ.ศ. 2566 ถึง พ.ศ. 2570	สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
- แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ระยะที่ 1 พ.ศ. 2562 – 2570	สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ทั้งนี้ สามารถเข้าดูรายละเอียดเพิ่มเติมของแผนระดับที่ 3 ข้างต้น ได้จากในระบบ eMENSCR ตามรายละเอียดวิธีการเข้าใช้งานที่แสดงไว้ในภาคผนวก

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)
040001

การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ

จ.2 อก.

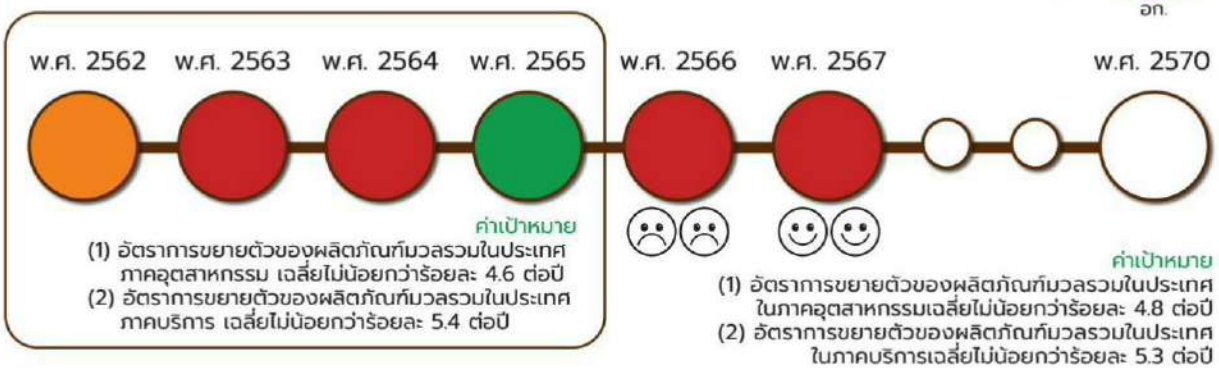

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 040001 พิจารณาจาก (1) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคอุตสาหกรรม และ (2) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคบริการ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังโดยใช้มูลค่าปัจจุบันในการแสดงผล ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 - 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(1) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคอุตสาหกรรม (ร้อยละ)				
040001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) Q3/65 GDPภาคอุตสาหกรรม 1,451,252 ล้านบาท **ขยายตัวร้อยละ 5.2** (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) Q3/66 GDPภาคอุตสาหกรรม 1,376,784 ล้านบาท **หดตัวร้อยละ 3.06** (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) Q3/67 GDPภาคอุตสาหกรรม 1,381,665 ล้านบาท **ขยายตัวร้อยละ 1.17**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 4.8**	**เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 4.8 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**แย่ลง ร้อยละ 158.94**	**ดีขึ้น ร้อยละ 138.13**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566-2567) **หดตัวเฉลี่ยร้อยละ 0.95**	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ **24.34** ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ **-19.75** ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(2) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคบริการ (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) Q3/65 GDP ภาคบริการ 2,561,077 ล้านบาท **ขยายตัวร้อยละ 4.82** (revised)*	**(ข้อมูล พ.ศ. 2566)** Q3/66 GDP ภาคบริการ 2,735,398 ล้านบาท **ขยายตัวร้อยละ 3.95** (revised)*	**(ข้อมูล พ.ศ. 2567)** Q3/67 GDP ภาคบริการ 2,866,697 ล้านบาท **ขยายตัวร้อยละ 4.12**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5.3**	**เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5.3 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**แย่ลง ร้อยละ 17.95**	**ดีขึ้น ร้อยละ 4.17**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566-2567) **ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 4.04**	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ **77.73** ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ **76.18** ของค่าเป้าหมาย

ภาพรวมสถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ **38.09** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าต่ำกว่าร้อยละ 0 จะกำหนดให้เป็น 0 โดยมีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{(0+76.18)}{2}$

การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคอุตสาหกรรม จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567 ไตรมาสที่ 3/67) พบว่า มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคอุตสาหกรรม มีมูลค่า (ณ ราคาประจำปี) 1,381,665 ล้านบาท และหากพิจารณา ณ ราคาที่แท้จริงจะมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 1.17 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566 ไตรมาสที่ 3/66) ที่มีมูลค่ารวม 1,376,784 ล้านบาท โดยมีอัตราหดตัวอยู่ที่ร้อยละ 3.06 จากปีก่อนหน้า สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 138.13 อย่างไรก็ตามเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 4.8) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ24.34ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายและเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 4.8 ต่อปี) พบว่า อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคอุตสาหกรรมในช่วง พ.ศ.2566-2567 มีการหดตัวเฉลี่ยร้อยละ 0.95 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -19.75 ของค่าเป้าหมาย

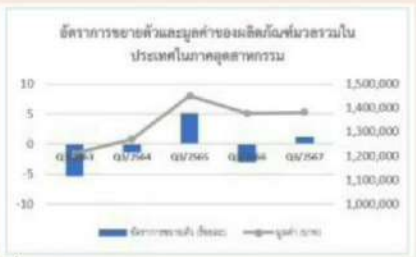

ที่มา: สศช.

(2) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคบริการ จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567 ไตรมาสที่ 3/67) พบว่า มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคบริการ มีมูลค่า (ณ ราคาประจำปี) 2,866,697 ล้านบาท และหากพิจารณา ณ ราคาที่แท้จริงจะมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 4.12 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566 ไตรมาสที่ 3) ที่มีมูลค่ารวม 2,735,398 ล้านบาท โดยมีอัตราการขยายตัวที่ร้อยละ 3.95 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 4.17 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5.3) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 77.73 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5.3 ต่อปี) พบว่า อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคบริการ พ.ศ.2566-2567 มีการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 4.04 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 76.18 ของค่าเป้าหมาย

ที่มา: สศช.

ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 38.09 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการในภาพรวมภาคอุตสาหกรรมยังต้องเผชิญกับความท้าทายจากความเสี่ยงการขยายตัวต่ำกว่าที่คาดของเศรษฐกิจและปริมาณการค้าโลก และ**ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ที่มีแนวโน้มจะขยายตัวขึ้น รวมทั้งแนวโน้มการชะลอตัวของเศรษฐกิจจีน** ส่งผลให้จีนต้องเร่งส่งออกสินค้าที่ผลิตได้ไปยังตลาดต่าง ๆ ที่ไม่ถูกกีดกันทางการค้า ทำให้สินค้าจีนที่มีต้นทุนการผลิตต่ำเข้ามาในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น และส่งผลกระทบกับผู้ประกอบการไทยในหลายอุตสาหกรรม ประกอบกับ**ภาระหนี้สินครัวเรือนและภาคธุรกิจที่ยังอยู่ในระดับสูง**

ทำให้ตลาดในประเทศเติบโตอย่างจำกัด โดยกลุ่มสินค้าที่มีการผลิตลดลง อาทิ กลุ่มยานยนต์ ผลิตภัณฑ์คอนกรีต ปูนซีเมนต์ การผลิตเหล็กและเหล็กกล้าขั้นมูลฐาน จึงมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานโดยควรมุ่งเน้น (1) ขับเคลื่อนการผลิตสินค้าที่ประเทศไทยมีศักยภาพและเป็นที่ต้องการของตลาดโลก (2) เร่งดึงดูดการลงทุนในอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าและมีแนวโน้มที่จะเติบโตสูง และผลักดันให้ผู้ประกอบการไทยเข้าไปอยู่ในห่วงโซ่การผลิตของอุตสาหกรรมดังกล่าว และ (3) เร่งหาตลาดใหม่สำหรับสินค้าที่ผู้ประกอบการไทยสามารถแข่งขันได้ ส่งเสริมการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีภายใต้ความตกลงทางการค้าเสรีที่มีอยู่ และควรพิจารณามาตรการส่งเสริมให้ตลาดภายในประเทศมีขนาดใหญ่ขึ้นและมีศักยภาพมากขึ้น อาทิ การดึงดูดนักท่องเที่ยวแบบระยะยาว การเพิ่มจำนวนประชากรวัยแรงงานที่มีคุณภาพโดยการโอนสัญชาติ

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)
040002

ผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการเพิ่มขึ้น

จ.2 อก.

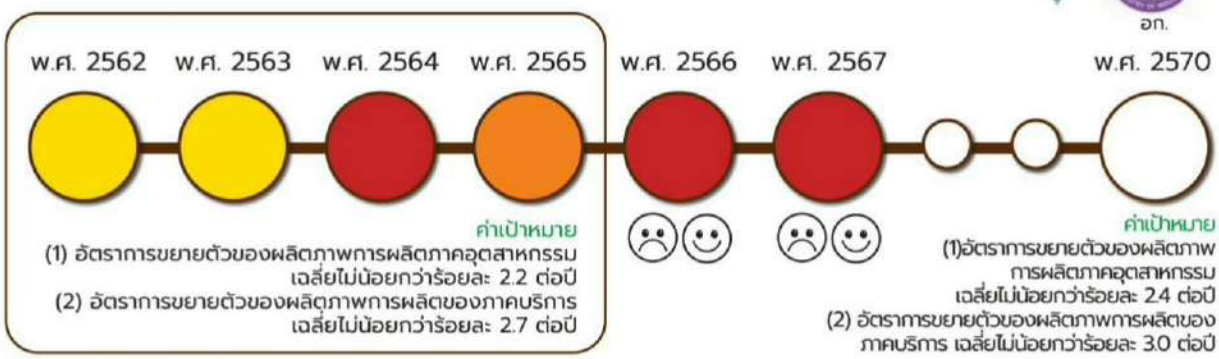

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 040002 พิจารณาจาก (1) อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตภาคอุตสาหกรรม และ (2) อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตภาคบริการ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 - 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(1) อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรม (ร้อยละ)				
040002	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) ขยายตัวร้อยละ 2.49 (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) หดตัวร้อยละ 0.3 (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) หดตัวร้อยละ 3.47	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 2.4	เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 2.4 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ☹ ร้อยละ 112.05	แย่ลง ☹ ร้อยละ 1,056		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566-2567) หดตัวเฉลี่ยร้อยละ 1.89	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ -144.58 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ -78.54 ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(2) อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตของภาคบริการ (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) หดตัวร้อยละ 0.57 (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ขยายตัวร้อยละ 2.17 (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ขยายตัวร้อยละ 2.81	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 3.0	เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 3.0 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 480.70	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 29.49		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566-2567) ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 2.49	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 93.67 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 83 ของค่าเป้าหมาย
ภาพรวมสถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 ตัวชี้วัด $\frac{(0+83)}{2}$ หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าต่ำกว่าร้อยละ 0 จะกำหนดให้เป็น 0 โดยมีการคำนวณ ดังนี้					คิดเป็นร้อยละ 41.50 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย

ผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตภาคอุตสาหกรรม จากบัญชีสต๊อกทุนของประเทศไทย ฉบับ พ.ศ. 2566 จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ.2566) พบว่า ผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรมหดตัวร้อยละ 3.47 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีอัตราการหดตัวร้อยละ 0.30 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 1,056.67 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 2.4) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -144.58 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 2.4 ต่อปี) พบว่า อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตภาคอุตสาหกรรม ในช่วง พ.ศ.2566-2567 มีการหดตัวเฉลี่ยร้อยละ 1.89 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -78.54 ของค่าเป้าหมาย

(2) อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตภาคบริการ จากบัญชีสต๊อกทุนของประเทศไทย ฉบับ พ.ศ. 2566 จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ.2566) พบว่า ผลิตภาพการผลิตของภาคบริการขยายตัวร้อยละ 2.81 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 2.17 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 29.49 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.0) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 93.67 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.0 ต่อปี) พบว่า อัตราการขยายตัวผลิตภาพการผลิตภาคบริการ ในช่วง พ.ศ. 2566-2567 มีการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 2.49 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 83 ของค่าเป้าหมาย

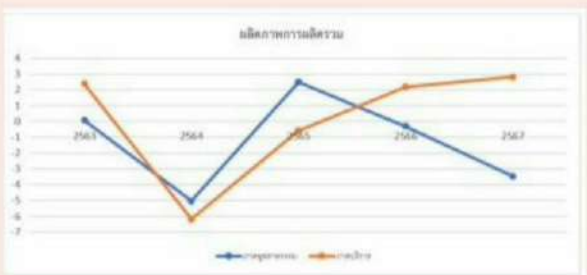

ที่มา: สศช.

ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 41.50 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้ผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการเพิ่มขึ้น อาทิ **ผู้ประกอบการไทยส่วนมากยังคงเป็นผู้ประกอบการแบบรับจ้างผลิต**และมีเทคโนโลยีเป็นของตนเองอย่างจำกัด ประกอบกับ**การผลิตแรงงานของประเทศอาจมีสมรรถนะไม่ตรงกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม**ส่งผลให้มีข้อจำกัดด้านแรงงานทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ นอกจากนี้**ประเทศไทยยังขาดกลไกในการบูรณาการและใช้ประโยชน์จากข้อมูลด้านผลิตภาพ**ในระดับต่าง ๆ ทั้งในระดับมหภาค ระดับอุตสาหกรรม และระดับธุรกิจทำให้ไม่สามารถจัดทำนโยบายและมาตรการที่มีความเฉพาะเจาะจงเพื่อยกระดับผลิตภาพในอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการ หรือแก้ปัญหาให้แก่อุตสาหกรรมหรือกลุ่มผู้ประกอบการที่มีผลิตภาพต่ำได้อย่างเหมาะสม โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน ประกอบด้วย (1) ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของการผลิตสินค้าและบริการให้ได้มาตรฐานตามข้อกำหนดสากลและประเทศผู้นำเข้า (2) เร่งยกระดับให้ผู้ประกอบการไทยให้มีขีดความสามารถในการผลิตสินค้าหรือชิ้นส่วนที่มีมูลค่าสูงและมีเทคโนโลยีเป็นของตัวเอง ด้วยกลไกและมาตรการต่าง ๆ อย่างเหมาะสม (3) พิจารณาใช้มาตรการปกป้องภาคการผลิตจากการทุ่มตลาดและการใช้นโยบายการค้าที่ไม่เป็นธรรม โดยเฉพาะในกลุ่มสินค้าที่มีความสำคัญและเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศ (4) เร่งยกระดับผลิตภาพ โดยกำหนดนโยบายและมาตรการที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรมแต่ละประเภท และ (5) วางกรอบการนำข้อมูลผลิตภาพที่จำเป็นสำหรับการยกระดับอุตสาหกรรม สร้างกลไกบูรณาการข้อมูลที่มีอยู่ในปัจจุบันในหน่วยงานต่าง ๆ และจัดเก็บข้อมูลที่ยังขาด อาทิ ข้อมูลผลิตภาพภาคบริการรายสาขา ข้อมูลระดับธุรกิจ เพื่อนำข้อมูลผลิตภาพมาวิเคราะห์และจัดทำนโยบายอย่างเหมาะสมต่อไป

040101

แผนแม่บทย่อย | อุตสาหกรรมชีวภาพ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 040101

อุตสาหกรรมชีวภาพมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

จ.3 อก.

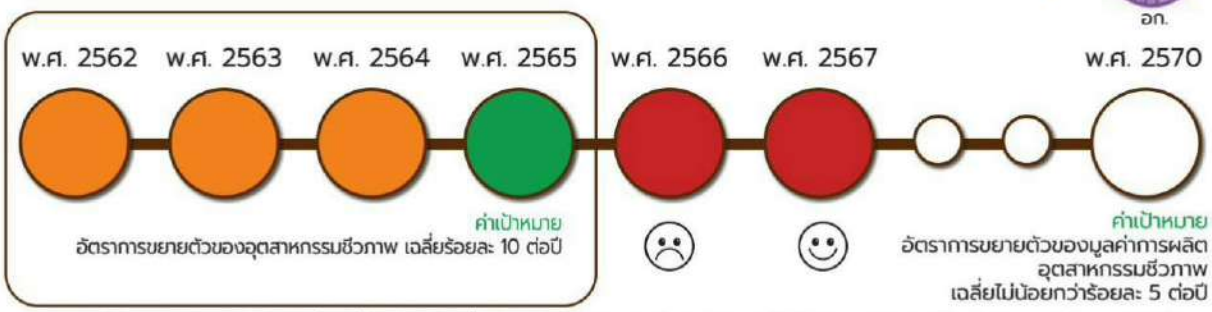

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 040101 มีการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดเทียบเคียงเพื่อใช้ในการประเมินสถานการณ์ จากเดิม พ.ศ. 2566 รายงานสถานการณ์โดยพิจารณาจาก อัตราการขยายตัวของมูลค่าการอนุมัติการลงทุนของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนในสาขาอุตสาหกรรมชีวภาพ เปลี่ยนเป็นใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ อัตราการขยายตัวของมูลค่าการออกบัตรส่งเสริมการลงทุนในสาขาอุตสาหกรรมชีวภาพ ส่งผลให้สถานการณ์มีการเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตอุตสาหกรรมชีวภาพ (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
040101	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) มูลค่า 123,810 ล้านบาท **ขยายตัวร้อยละ 41.42** (revised)* (proxy)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) มูลค่า 90,300 ล้านบาท **หดตัวร้อยละ 27.07** (revised)* (proxy)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) มูลค่า 102,510 ล้านบาท **ขยายตัวร้อยละ 13.52** (proxy)**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5**	**เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**แย่ลง ☹ ร้อยละ -165.35**	**ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 149.94**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566-2567) **หดตัวเฉลี่ยร้อยละ 6.78**	**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 270.40 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ -135.50 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย**

หมายเหตุ : ** เป้าหมาย 040101 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 – 2567 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ มูลค่าการออกบัตรส่งเสริมการลงทุนในสาขาอุตสาหกรรมชีวภาพ จัดทำโดย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

อุตสาหกรรมชีวภาพมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาตัวชี้วัดเทียบเคียงจากอัตราการขยายตัวของมูลค่าการออกบัตรส่งเสริมการลงทุนในสาขาอุตสาหกรรมชีวภาพ โดยประกอบด้วย 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) การเกษตรและแปรรูปอาหาร (2) ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ และ (3) เทคโนโลยีชีวภาพ จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (สกท.) (ข้อมูล พ.ศ.2567) พบว่า มูลค่าการออกบัตรส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมชีวภาพรวมทั้งสิ้นประมาณ 102,510 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัวร้อยละ

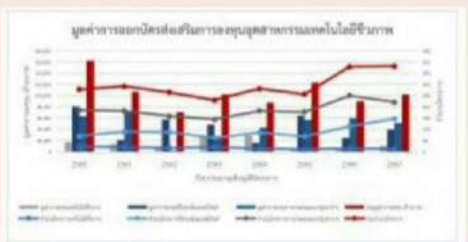

ที่มาของข้อมูล : ภาวะการส่งเสริมการลงทุนปี 2560-2567, สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

13.52 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีมูลค่าการออกบัตรส่งเสริมการลงทุนรวม 90,300 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราหดตัวร้อยละ 27.07 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 149.74 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 270.40 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี) พบว่า อัตราการขยายตัวของมูลค่าการออกบัตรส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมชีวภาพ ในช่วง พ.ศ.2566-2567 มีการหดตัวเฉลี่ยร้อยละ 6.78 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -135.50 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญในการสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัตถุดิบชีวภาพที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานชีวภาพที่ครอบคลุมหลากหลายมิติครบวงจรตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ได้แก่ (1) การนำวัตถุดิบจากการเกษตรทั้งที่เป็นชีวมวลหรือของเหลือจากภาคเกษตรกรรมมาแปรรูปเป็นสารชีวเคมีที่มีมูลค่าสูง เช่น พลาสติกชีวภาพ เคมีภัณฑ์ชีวภาพ เป็นต้น เพื่อช่วยลดการพึ่งพาเชื้อเพลิงฟอสซิลและตอบสนองต่อนโยบายสิ่งแวดล้อมระดับสากล (2) การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรและจุลินทรีย์เพื่อผลิตยาและเวชภัณฑ์ที่มีประสิทธิภาพสูง สอดคล้องกับตลาดสุขภาพและความงามที่กำลังเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการพัฒนาสารสกัดสมุนไพรไทยให้ก้าวสู่มาตรฐานสากล (3) การสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัตถุดิบการเกษตรด้วยเทคโนโลยีชีวภาพ เช่น อาหารเสริมสุขภาพ โพรไบโอติกส์ พรีไบโอติกส์ สารสกัดจากธรรมชาติที่มีคุณสมบัติเชิงฟังก์ชัน เป็นต้น เพื่อตอบสนองความต้องการอาหารเพื่อสุขภาพที่เพิ่มสูงขึ้นในตลาดโลก (4) การเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตเชื้อเพลิงชีวภาพรุ่นที่ 2 (เอทานอลและไบโอดีเซลจากของเหลือทิ้ง) รวมถึงพลังงานชีวภาพจากกระบวนการหมักชีวมวลเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและสนับสนุนการใช้พลังงานสะอาด และ (5) การผลักดันให้เกิดโครงสร้างพื้นฐานรองรับการวิจัยและพัฒนา เช่น การสร้างศูนย์นวัตกรรมชีวภาพ การจัดตั้งเขตอุตสาหกรรม BCG Bio-Hub ในพื้นที่นำร่องที่มีศักยภาพ เป็นต้น โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชีวภาพมูลค่าสูงจากจุลินทรีย์ เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมชีวภาพภายใต้ BCG Model** ของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (พว.) โดยมุ่งเน้นวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชีวภาพจากวัตถุดิบทางการเกษตรหรือของเสียจากกระบวนการอุตสาหกรรมเพื่อสร้างกระบวนการใหม่ทางอุตสาหกรรมในการเพิ่มมูลค่าทรัพยากรทางชีวภาพของประเทศ ซึ่งจะส่งผลในการสร้างหรือขยายตลาดของผลิตภัณฑ์ด้วยเทคโนโลยีการผลิตรูปแบบใหม่ **โครงการพัฒนามาตรการและกลไกสร้างเครือข่ายนวัตกรรมเศรษฐกิจจุลินทรีย์** ของสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) ที่ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนามาตรการและกลไกสร้างเครือข่ายนวัตกรรมเศรษฐกิจจุลินทรีย์เพื่อออกแบบแผนวิจัยและสร้างนวัตกรรมที่ตรงโจทย์ความต้องการของเอกชนให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรมที่หลากหลายและเกิดการขยายตัวของเศรษฐกิจชีวภาพที่มากขึ้น นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานได้มีการดำเนินการขับเคลื่อน

040101

อุตสาหกรรมชีวภาพมุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมอาหารและผลิตภัณฑ์ชีวภาพมูลค่าสูง เช่น การพัฒนาเมืองนวัตกรรมอาหาร และการพัฒนานักรบอุตสาหกรรมอาหารใหม่ รวมถึงการเพิ่มมูลค่าสารสกัดสมุนไพรและผลิตภัณฑ์จากชีวมวลเพื่อรองรับเศรษฐกิจ BCG อย่างยั่งยืน อีกทั้งยังมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์พลาสติกชีวภาพและโปรตีนทางเลือกให้ได้มาตรฐานสากล พร้อมสร้างชุมชนต้นแบบในการเพิ่มมูลค่าผลผลิตเกษตร เช่น ใบอ้อยและเถ้าชานอ้อย เพื่อใช้เป็นพลังงานชีวภาพ และยกระดับการผลิตอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันสู่โอเลโอเคมีที่ตอบสนองการเปลี่ยนผ่านสู่อุตสาหกรรมยานยนต์ไร้มลพิษ (ZEV) โดยเน้นความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานวิจัย เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันและสร้างเศรษฐกิจฐานชีวภาพอย่างครบวงจร ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การส่งเสริมอุตสาหกรรมชีวภาพให้ขยายตัวเพิ่มขึ้นมีความท้าทายหลายประเด็นสำคัญ อาทิ การพัฒนา**ผลิตภัณฑ์ชีวภาพที่อาจยังไม่สามารถตอบโจทย์ความต้องการของตลาด**ได้อย่างครอบคลุมทุกกลุ่มอุตสาหกรรม โดยเฉพาะการขาดความหลากหลายทั้งในด้านผลิตภัณฑ์และการประยุกต์ใช้ รวมทั้ง**ช่องทางการตลาดที่จำกัด**ทำให้ผลิตภัณฑ์ชีวภาพเข้าถึงผู้บริโภคเฉพาะกลุ่มเท่านั้น นอกจากนี้ ยังมีปัญหาการ**ขาดแคลนวัตถุดิบที่มีคุณภาพสูง**ที่เพียงพอต่อความต้องการของตลาดในอุตสาหกรรมอาหารอนาคตซึ่งจำเป็นต้องผ่านกระบวนการผลิตให้ได้มาตรฐาน โดยในการขอรับรองมาตรฐานยังคงมีอุปสรรคที่ทำให้ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กเข้าถึงตลาดได้ยากขึ้น อีกทั้งข้อจำกัดในการเข้าถึงเทคโนโลยี นวัตกรรม และแหล่งทุนที่เพียงพอ ยิ่งทำให้การพัฒนาอุตสาหกรรมชีวภาพล่าช้า

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อรักษาการเติบโตให้เป็นไปตามเป้าหมายการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมชีวภาพของไทยอย่างต่อเนื่องควรมุ่งเน้นการพัฒนากลยุทธ์เชิงรุกที่ตอบสนองทั้งด้านอุปสงค์และอุปทาน มีการส่งเสริมการตลาดแบบครบวงจรและผลักดันความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการสร้างช่องทางการตลาดที่หลากหลาย โดยขยายช่องทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศผ่านการจัดทำแผนการตลาดที่เหมาะสม สร้างแบรนด์ผลิตภัณฑ์ชีวภาพของไทยให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล และ**พัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดโลก** ตลอดจน**ปรับปรุงมาตรการจูงใจด้านการลงทุน**ทั้งสิทธิประโยชน์ทางภาษีและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อดึงดูดนักลงทุนให้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชีวภาพอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ภาครัฐยังจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการสนับสนุนทุนวิจัยและพัฒนาที่มุ่งเน้นการ**สร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ชีวภาพมูลค่าสูง** เช่น ชีวเคมีภัณฑ์ วัสดุชีวภาพ เวชสำอาง เป็นต้น เพื่อตอบโจทย์ความต้องการของตลาดในทุกกลุ่มอุตสาหกรรมโดยให้ความสำคัญในการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ตรงกับความต้องการของตลาด ส่**งเสริมการพัฒนาวัตถุดิบชีวภาพคุณภาพสูง สร้างระบบการขอรับรองมาตรฐาน**ที่มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งสร้างความร่วมมือระหว่างภาคการศึกษาและภาคเอกชนในการยกระดับบุคลากรและพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพ

040201

แผนแม่บทย่อย | อุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 040201

อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

จ.3

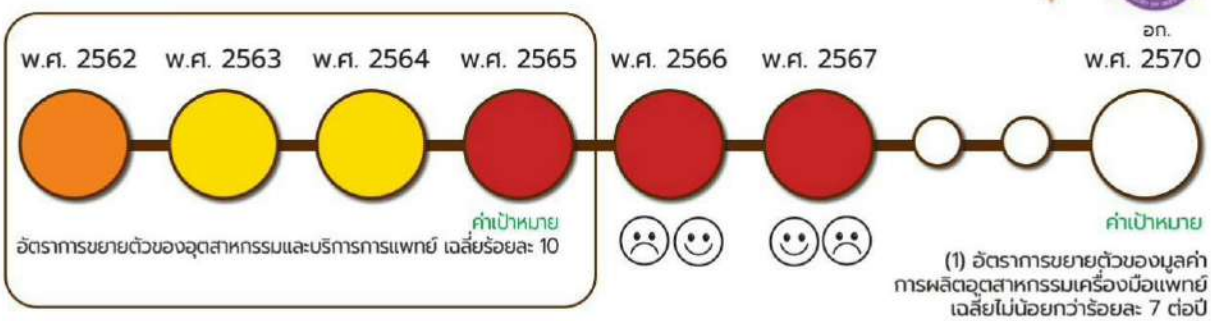

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(1) อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ (ร้อยละ)				
040201	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 174,833 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 11.77	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 119,076 ล้านบาท หดตัวร้อยละ 31.89	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 118,262 ล้านบาท หดตัวร้อยละ 0.68	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 7	เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 7 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ร้อยละ 370.94	ดีขึ้น ร้อยละ 97.87		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566-2567) หดตัวเฉลี่ยร้อยละ 16.29	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ -9.71 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ -232.64 ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(2) อัตราการขยายตัวของมูลค่าการบริการการแพทย์ (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 410,153 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 5.74	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 444,647 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 8.41	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 472,872 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 6.35	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 7	เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 7 ปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ร้อยละ 46.52	แย่ลง ร้อยละ 24.49		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566-2567) ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 7.38	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 90.71 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 105.43 ของค่าเป้าหมาย

ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 ตัวชี้วัด $\frac{(0+100)}{2}$

หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าต่ำกว่าร้อยละ 0 จะกำหนดให้เป็น 0 และสำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าสถานะการบรรลุเป้าหมายเกินร้อยละ 100 กำหนดให้เป็น 100 โดยมีวิธีการคำนวณ ดังนี้

คิดเป็นร้อยละ 50 ของค่าเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย

040201

อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์มีการขยายตัว พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ จัดทำโดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (ข้อมูล พ.ศ.2566) พบว่า มีมูลค่าการผลิตอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์รวม 118,262 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราหดตัวร้อยละ 0.68 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มูลค่าการผลิตอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์รวม 119,076 ล้านบาทเทียบเท่าอัตราการหดตัวร้อยละ 31.89 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 97.87อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 7) พบว่ามีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -9.71 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ7 ต่อปี) พบว่า อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ในช่วง พ.ศ.2566-2567 มีการหดตัวเฉลี่ยร้อยละ 16.29 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -232.64 ของค่าเป้าหมาย

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

(2) อัตราการขยายตัวของมูลค่าการบริการการแพทย์ จัดทำโดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (ข้อมูล พ.ศ.2566) พบว่า มีมูลค่าการบริการการแพทย์รวม 472,872 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัวร้อยละ 6.35 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีมูลค่ารวม 444,647 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัวร้อยละ 8.41 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 24.49 ใน ขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 7) พบว่ามีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 90.71 ของค่าเป้าหมายซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี) พบว่า อัตราการขยายตัวของมูลค่าการบริการการแพทย์ในช่วง พ.ศ.2566-2567 มีการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 7.38 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 105.43 ของค่าเป้าหมาย

ที่มาของข้อมูล : สศช. (GDP ด้านการผลิตกิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์)

ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 50 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญในการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานและการวิจัยและพัฒนาต่อยอด เพื่อให้ไทยเป็นศูนย์กลางด้านอุตสาหกรรมและบริการสุขภาพ โดยมุ่งเน้นพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์และบริการทางการแพทย์ตลอดจนนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในอุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์เพื่อเกิดประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานมาตรฐานอุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์** ของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ที่ให้ความสำคัญในการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์และรับรองตามมาตรฐานระบบการจัดการคุณภาพสำหรับเครื่องมือแพทย์และอุปกรณ์ทางการแพทย์สำหรับผู้ผลิต (ISO 13485) รวมถึงเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ประกอบการ

เป็นแนวทางในการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิต และยกระดับผู้ผลิตผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์ในการขอรับการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์เพื่อให้อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์ของประเทศเป็นที่ยอมรับในระดับสากล และสร้างความเชื่อมั่นต่อการส่งออกผลิตภัณฑ์ของไทยในต่างประเทศ **การต่อยอดผลงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมไทยด้านเครื่องมือแพทย์ที่มีมูลค่าตลาดสูงเพื่อเข้าสู่การผลิตเชิงพาณิชย์** ของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (พว.) ที่มุ่งเน้นการต่อยอดการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องมือแพทย์ของไทยให้ได้มาตรฐานระดับสากลและผ่านการทดสอบตามข้อกำหนดในการขึ้นทะเบียนเครื่องมือแพทย์และพร้อมเข้าสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่าในปีงบประมาณ พ.ศ.2567 หน่วยงานได้มีการดำเนินการพัฒนามาตรฐานอุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์เพื่อกำหนดมาตรฐานการวัดและการสอบเทียบอุปกรณ์หรือเครื่องมือแพทย์ให้มีความแม่นยำสูง รวมถึงมีการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมและการบริการทางการแพทย์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการไทยและลดการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ ตลอดจนทำหน้าที่กำหนดมาตรฐาน สนับสนุน และกำกับดูแลให้ภาคเอกชนยกระดับบริการทางการแพทย์บนฐานนวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูง การประชาสัมพันธ์และการถ่ายทอดความรู้ด้านมาตรฐานและความปลอดภัยของสินค้าเครื่องมือแพทย์ที่ผลิตในประเทศไทยเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ใช้งานและสร้างการยอมรับสินค้าเครื่องมือแพทย์ของไทย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น อาทิ การใช้ผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ของไทยในการให้บริการที่ยังมีไม่มากนักเนื่องมาจากผู้ใช้สินค้าและผู้รับบริการอาจยังไม่มี**ความเชื่อมั่นต่อผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ของไทย** ซึ่งส่งผลกระทบต่อการส่งออกและการขยายไปยังตลาดต่างประเทศ อีกทั้ง**การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรที่เกี่ยวข้องยังไม่เพียงพอต่อ**การพัฒนาเพื่อตอบสนองการให้บริการทางการแพทย์ที่มีคุณภาพสูง และรองรับการผลิตเครื่องมือทางการแพทย์ให้ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากลหรือเครื่องมือทางการแพทย์ที่ซับซ้อนได้ นอกจากนี้ ด้วยขีดความสามารถของผู้ประกอบการไทยในการผลิตเครื่องมือแพทย์ที่มีมูลค่าเพิ่มสูงที่ยังมีอยู่อย่างจำกัด ส่งผลให้ผู้ประกอบการยังไม่สามารถเข้าสู่ห่วงโซ่การผลิตของอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ของโลกได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อการบรรลุเป้าหมายประเทศไทยเป็นศูนย์กลางด้านอุตสาหกรรมและบริการสุขภาพนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันกำหนดแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรม และบริการทางการแพทย์อย่างครบวงจร โดยส่งเสริมบริการทางการแพทย์เป้าหมายที่ประเทศไทยมีศักยภาพเป็นตัวนำ และ**เร่งผลิตบุคลากรเครื่องมือแพทย์ตลอดจนปัจจัยสนับสนุนอย่างเป็นระบบ** พร้อมทั้ง**พัฒนาต่อยอดงานวิจัยสู่การผลิตเชิงพาณิชย์** โดยให้ภาคเอกชน/ผู้ใช้งาน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ตลอดจนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการในการผลิตเครื่องมือแพทย์ที่มีมูลค่าเพิ่มสูง สามารถมีบทบาทในห่วงโซ่การผลิตอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ของโลกได้ นอกจากนี้ ควรพัฒนาแพลตฟอร์มเชื่อมโยงข้อมูลอุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์แบบครบวงจร เช่น ข้อมูลบริการ ข้อมูลผลิตภัณฑ์ ข้อมูลผู้ประกอบการ ข้อมูลห้องปฏิบัติการทดสอบ ข้อมูลเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการแพทย์ เป็นต้น

040301

แผนแม่บทย่อย | อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 040301

อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

จ.3

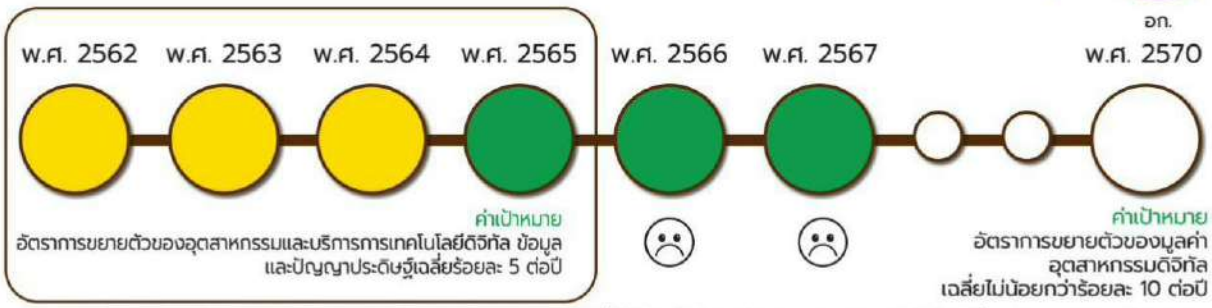

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 040301 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของมูลค่าอุตสาหกรรมดิจิทัล ซึ่งได้มีการปรับปรุงมูลค่ารวมของอุตสาหกรรมดิจิทัล โดยไม่นำมูลค่าของอุตสาหกรรมโทรคมนาคมมารวมคำนวณ ทำให้ค่าสถานการณ์ที่แสดงไว้เปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวของมูลค่าอุตสาหกรรมดิจิทัล (ร้อยละ)				
040301	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 165 ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 20.94 (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 195 ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 18.18 (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 2.02 ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 3.59	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10	เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ☹ ร้อยละ 13.18	แย่ลง ☹ ร้อยละ 80.25		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566-2567) ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 10.89	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 35.90 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 108.85 ของค่าเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาจาก อัตราการขยายตัวของมูลค่าอุตสาหกรรมดิจิทัล ซึ่งคำนวณมาจากการสำรวจข้อมูลและประเมินสถานภาพอุตสาหกรรมดิจิทัลที่มุ่งเน้น 4 อุตสาหกรรมหลัก ประกอบด้วย (1) อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์และบริการด้านซอฟต์แวร์ (2) อุตสาหกรรมฮาร์ดแวร์และอุปกรณ์อัจฉริยะ (3) อุตสาหกรรมบริการดิจิทัล และ (4) อุตสาหกรรมดิจิทัลคอนเทนต์ จัดทำโดยสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (ข้อมูล พ.ศ.2566) พบว่า อุตสาหกรรมดิจิทัลของประเทศไทยมีมูลค่ารวม 2.02 ล้านล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัวร้อยละ

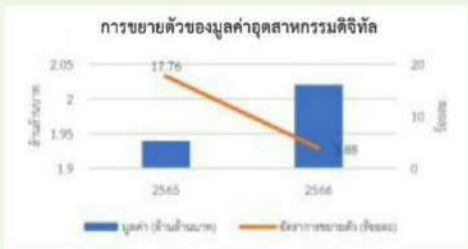

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

3.59 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีมูลค่ารวม 1.95 ล้านล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัวร้อยละ 18.18 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงคิดเป็นร้อยละ 80.25 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 35.90 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี) พบว่า อัตราการขยายตัวของมูลค่าอุตสาหกรรมดิจิทัล ในช่วง พ.ศ.2566-2567 มีการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 10.89 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 108.85 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการยกระดับสมรรถนะกำลังคนให้มีทักษะและความเชี่ยวชาญในด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ ในการประกอบอาชีพที่สามารถรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้แก่ **โครงการยกระดับสมรรถนะกำลังคนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยมาตรฐานอาชีพ สาขาวิชาชีพอุตสาหกรรมดิจิทัล และโครงการยกระดับสมรรถนะกำลังคนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยมาตรฐานอาชีพ สาขาวิชาชีพหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ** ของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ที่มุ่งเน้นการผลิตและพัฒนาบุคลากรทั้งทางด้านผู้ใช้ ผู้ผลิต ผู้ให้บริการ ในภาคส่วนต่าง ๆ ให้มีทักษะและความเชี่ยวชาญในด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ และส่งเสริมการนำบุคลากรต่างชาติที่มีทักษะและความรู้ความสามารถเข้ามาทำงานเพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรม รวมถึงมีการกำหนดมาตรการช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ ให้เรียนรู้ทักษะใหม่และปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีได้ นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้มี**การพัฒนาอุตสาหกรรมหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ**เพื่อยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมดิจิทัลทั้งด้านผลิตภาพการผลิตของผู้ประกอบการที่ลงทุนในหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติเพิ่มขึ้น และกลไกการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชนในรูปแบบดิจิทัลโดยเฉพาะการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการเชื่อมโยง วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลของภาคอุตสาหกรรมโดยรวมเพื่อสนับสนุนการพัฒนาและยกระดับบุคลากรให้ตรงกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม และ**มีการพัฒนาแพลตฟอร์มเทคนิคการตรวจวัดเอกลักษณ์ของสารสำคัญแม่นยำสูง**ด้วยเทคนิคตรวจวัดสัญญาณรามานสำหรับประยุกต์ใช้ด้านการแพทย์ อาหารการเกษตร และความมั่นคง ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยมีแพลตฟอร์มที่พัฒนาขึ้นในประเทศโดยใช้เทคโนโลยีชีวสารสนเทศและปัญญาประดิษฐ์เป็นเครื่องมือในการตรวจวัดและวิเคราะห์สารเคมีที่มีความซับซ้อนสูงได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ มีความน่าเชื่อถือสูง และสามารถใช้งานในภาคปฏิบัติได้จริงทำให้มีโอกาสในการนำไปต่อยอดเพื่อสร้างธุรกิจใหม่ที่เกี่ยวข้องกับงานทดสอบทางเคมีให้กับภาคเอกชนภายในประเทศ เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะทดแทนการนำเข้าอุปกรณ์ในการตรวจวัดเอกลักษณ์ของสารเคมีจากต่างประเทศได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

040301

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ **สมรรถนะผู้ประกอบการเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้ผลิตเครื่องจักรกลอัตโนมัติและผู้ให้บริการออกแบบระบบเครื่องจักรอัตโนมัติที่ยังมีไม่เพียงพอ รวมถึงการขาดแคลนบุคลากรผู้มีสมรรถนะและความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับระบบอัตโนมัติและดิจิทัล** ตลอดจนการแพร่ระบาดของโควิด-19 และกระแสการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีดิจิทัล ในทุกภาคส่วนที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรง ส่งผลให้เกิด**ความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัล**โดยเฉพาะในภาคการศึกษาที่มีการปรับการเรียนเป็นรูปแบบออนไลน์มากขึ้น ทำให้นักเรียน/นักศึกษาบางส่วนหลุดออกจากระบบเนื่องจากมีข้อจำกัดในการเข้าถึงอุปกรณ์และไม่สามารถปรับตัวต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้ รวมถึงมีบัณฑิตที่จบในสาขาที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมดิจิทัลไม่เพียงพอกับความต้องการของตลาด นอกจากนี้ ยังมีข้อจำกัด**ในด้านการสร้างมูลค่าตลาดให้กับผู้ประกอบการรายย่อย**โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์และบริการด้านซอฟต์แวร์ ซึ่งมีผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและสตาร์ทอัพอยู่เป็นจำนวนมาก ยังไม่สามารถแข่งขันกับผู้ประกอบการรายใหญ่ รวมถึง**การที่ชุมชนยังไม่สามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลและเทคโนโลยีดิจิทัล**ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ**การลงทุนที่มีมูลค่าสูง**เพื่อสนับสนุนให้เกิดการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมนำไปสู่สินค้าและบริการด้านดิจิทัล ซึ่งยังเป็นอุปสรรคต่อการขยายตัวของอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้การขยายตัวของอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ จะบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว หากแต่ใน พ.ศ.2567 ที่มีสถานการณ์แย่ลงกว่าปีก่อนหน้าและต่ำกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ.25607 ดังนั้น เพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ.2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ อาทิ (1) **พัฒนากำลังคนในประเทศไทยให้สามารถปรับตัวและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในชีวิตประจำวัน**ได้อย่างแพร่หลายมากขึ้น โดยภาครัฐควรสนับสนุนการเข้าถึงอุปกรณ์และระบบเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีราคาถูกและมีคุณภาพ และสนับสนุนหลักสูตรการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาทักษะนักเรียน/นักศึกษาที่นำไปต่อยอดในการทำงานภายในอุตสาหกรรมดิจิทัลได้ (2) **พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการไทยโดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและสตาร์ทอัพ**ให้มีความสามารถในการแข่งขันภายในประเทศเพิ่มขึ้น อาทิ การสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษาในการสนับสนุนสตาร์ทอัพไทยให้มีโอกาสในการเข้าไปมีส่วนร่วมในห่วงโซ่การผลิตของอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัลมากขึ้น รวมทั้งการปรับระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ โดยการกำหนดหลักเกณฑ์ที่สนับสนุนให้ผู้ประกอบการทุกขนาดสามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงระบบงานภายในองค์กรต่าง ๆ และ (3) **การสนับสนุนให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนในการทำการวิจัยและพัฒนา** เพื่อต่อยอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่มีมูลค่าสูงและสามารถเชื่อมโยงไปสู่ภาคอุตสาหกรรมเป้าหมายต่าง ๆ ของประเทศได้ นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับ**การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาสินค้าและบริการดิจิทัลของไทย**ให้เป็นที่ต้องการของตลาดและสามารถรองรับการลงทุนด้านเทคโนโลยีขั้นสูงจากต่างประเทศในอนาคต อาทิ การสร้างพื้นที่ต้นแบบจำลองให้ผู้ประกอบการไทยทำการวิจัยเพื่อพัฒนาสินค้าและบริการดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพเพียงพอต่อความต้องการและสามารถสร้างความยั่งยืนในการประกอบการกิจการของนักลงทุนในระยะยาว

040302

แผนแม่บทย่อย | อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 040302

ความสามารถในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจดิจิทัลของไทยดีขึ้น

จ.3

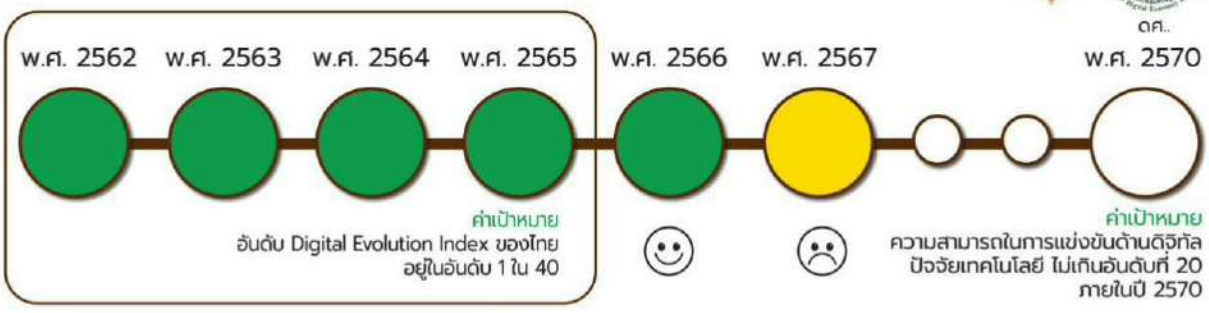

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัล ปัจจัยเทคโนโลยี (อันดับ)				
040302	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) อันดับที่ 20	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับที่ 15	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับที่ 23	ไม่เกิน อันดับที่ 20	ไม่เกิน อันดับที่ 20
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 25	แย่ลง ☹ ร้อยละ 53.33		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 86.96 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 86.96 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

ความสามารถในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจดิจิทัลของไทยดีขึ้น โดยพิจารณาจาก อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัล ปัจจัยเทคโนโลยี จากรายงาน IMD World Digital Competitiveness Ranking 2023 (IMD-WDCR) จัดทำโดย World Digital Competitiveness Ranking ด้านเทคโนโลยี (ข้อมูล พ.ศ.2567) พบว่า ประเทศไทยมีอันดับอยู่ที่ 23 ของโลก และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีอันดับอยู่ที่ 15 ของโลก สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 53.33 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ.2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่เกินอันดับที่ 20) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 86.96 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ที่มาของข้อมูล : International Institute for Management Development (IMD)

040302

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทักษะให้ผู้ประกอบการและแรงงานสามารถใช้เทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์ และข้อมูลสำหรับการประกอบอาชีพในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 คือ **โครงการเสริมสร้างศักยภาพแรงงานในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัล ปัญญาประดิษฐ์ และข้อมูล เพื่อการสื่อสารการตลาดสมัยใหม่** ของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โดยมุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูล และระบบปัญญาประดิษฐ์เพื่อการสื่อสารการตลาดให้สามารถสื่อสารและมีผลต่อความคิดในการขับเคลื่อนสังคมที่จะเกิดความต้องการทั้งด้านการเรียนรู้ การใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูล และระบบปัญญาประดิษฐ์เพื่อการประกอบอาชีพ รวมถึงพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจดิจิทัลของไทย นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ.2567 มีการดำเนินงาน**เพื่อการยกระดับผู้ประกอบการและการพัฒนากำลังคนด้านดิจิทัลสู่การแข่งขันบนธุรกิจโลกเสมือนเมตาเวิร์ส** โดยมุ่งเน้นพัฒนาแพลตฟอร์มในการเพิ่มศักยภาพด้านการผลิต พัฒนากำลังคน และสร้างสรรค์นวัตกรรม รวมทั้งเป็นช่องทางการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่ เพื่อให้ผู้ประกอบการและร้านค้ารวมถึงหน่วยงานภาครัฐและเอกชนได้รับการเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต สามารถทำการตลาดผ่านระบบโลกเสมือนจริงเมตาเวิร์ส โดยจะได้รับการเพิ่มทักษะและเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและเมตาเวิร์ส ซึ่งจะทำให้เกิดการจ้างงานแรงงานสมรรถนะสูงและมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยในการประกอบธุรกิจโดยเฉพาะกับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อให้สามารถดำเนินธุรกิจบนระบบเมตาเวิร์สได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตาม ยังไม่ปรากฏการดำเนินการแก้ไขกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อเอื้อให้ผู้ประกอบการเริ่มต้นธุรกิจได้สะดวก และส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมรวมทั้งการรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องเร่งให้ความสำคัญในการดำเนินการในช่วง พ.ศ.2569 – 2570 ต่อไป

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ความสามารถในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจดิจิทัลของไทยปรับตัวดีขึ้น อาทิ **สมรรถนะของประชาชนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องที่ยังไม่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจด้านดิจิทัล**ของไทย การปรับตัวเพื่อรองรับการทำธุรกิจดิจิทัลผ่านช่องทางออนไลน์ โดยยังขาด**มาตรการจูงใจและกฎหมายที่เอื้อต่อการดึงดูดผู้เชี่ยวชาญหรือแรงงานต่างชาติ**ที่มีศักยภาพด้านดิจิทัลเข้ามาทำงานในประเทศไทย เช่น กฎหมายการตรวจคนเข้าเมืองที่มีความยุ่งยาก เป็นต้น รวมถึง**กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรมและการบังคับใช้กฎหมาย**ที่ยังไม่เอื้อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ และไม่สามารถปกป้องการละเมิดสิทธิได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับ**บริบทด้านทุนและเทคโนโลยี**ที่สะท้อนความท้าทายในการเข้าถึงแหล่งทุนของผู้ประกอบการดิจิทัลรายใหม่ ๆ เซิร์ฟเวอร์อินเทอร์เน็ตที่ไม่ปลอดภัย รวมถึงสถานะเครดิตของประเทศไทยที่มีระดับความน่าเชื่อถือที่ลดลง

040302

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้ความสามารถในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจดิจิทัลของไทยดีขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในการ**กำหนดมาตรการเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนทั่วไปและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลได้มากขึ้น** อาทิ การเร่งขยายโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศ การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการสตาร์ทอัพและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนและมีที่ปรึกษาในการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล การส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ รวมถึงควรกำหนด**มาตรการเพื่อสร้างแรงจูงใจและเร่งปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านเทคโนโลยีดิจิทัล** เช่น การเพิ่มสิทธิประโยชน์ให้แก่บุคลากรที่มีทักษะและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านดิจิทัลจากต่างประเทศให้ได้รับวีซ่าระยะยาวเพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่องและถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีขั้นสูงให้แก่บุคลากรไทย การให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจด้านเทคโนโลยีดิจิทัล กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทางวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ และกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาที่ผู้พัฒนาสามารถเข้าถึงการจดแจ้งลิขสิทธิ์ได้โดยง่าย เป็นต้น นอกจากนี้ ยังควรให้ความสำคัญในการ**สนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใหม่ทางด้านดิจิทัลได้เข้าถึงแหล่งเงินทุน**เพื่อสร้างธุรกิจด้านเทคโนโลยีให้เกิดเป็นสินค้าและบริการบนพื้นฐานของการสร้างสรรค์นวัตกรรมผสมผสานเข้ากับการทำธุรกิจ และส่งเสริมให้ธุรกิจขนาดเล็กและขนาดกลางมีโอกาสเข้ามาแข่งขันในตลาดดิจิทัลเพิ่มมากขึ้น

040401

แผนแม่บทย่อย | อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการพัฒนาระบบคมนาคม

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)
040401

ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการซ่อมบำรุงอากาศยานในภูมิภาคโดยเฉพาะอากาศยานรุ่นใหม่

จ.3 อก.

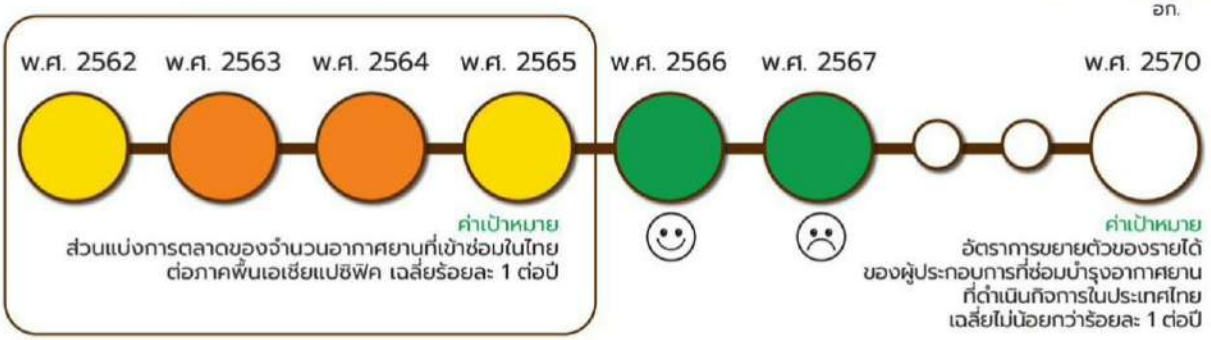

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 040401 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของรายได้ของผู้ประกอบการที่ซ่อมบำรุงอากาศยานที่ดำเนินกิจการในประเทศไทย ซึ่งตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566

040401

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวของรายได้ของผู้ประกอบการที่ซ่อมบำรุงอากาศยานที่ดำเนินกิจการในประเทศไทย (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
040401	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 8,674.65 ล้านบาท **หดตัวร้อยละ 4.60** (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 11,136.07 ล้านบาท **ขยายตัวร้อยละ 28.37** (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 12,927.81 ล้านบาท **ขยายตัวร้อยละ 16.09**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 1**	**เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 1 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 716.74**	**แย่ลง ☹ ร้อยละ 43.29**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566-2567) **ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 22.23**	**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 1,609 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 2,223 ของค่าเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้**

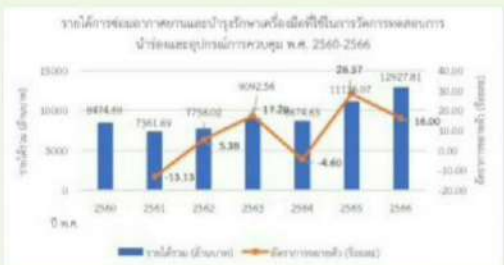

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการซ่อมบำรุงอากาศยานในภูมิภาคโดยเฉพาะอากาศยานรุ่นใหม่ พิจารณาจาก อัตราการขยายตัวของรายได้ของผู้ประกอบการที่ซ่อมบำรุงอากาศยานที่ดำเนินกิจการในประเทศไทย จัดทำโดยสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย (ข้อมูล พ.ศ.2566) พบว่า มีมูลค่ารายได้รวม 12,927.81 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัวร้อยละ 16.09 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีมูลค่ารายได้รวม 11,136.07 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัวร้อยละ 28.37 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 43.29 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 1,609 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 1 ต่อปี) พบว่า อัตราการขยายตัวของรายได้ของผู้ประกอบการที่ซ่อมบำรุงอากาศยานที่ดำเนินกิจการในประเทศไทยในช่วง พ.ศ.2566-2567 มีการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 22.23 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 2,223 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน เพื่อยกระดับขีดความสามารถของผู้ประกอบการในการผลิตชิ้นส่วนและการซ่อมบำรุงอากาศยานให้ทัดเทียมระดับสากล โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 คือ **โครงการพัฒนามาตรฐานการวัด/โครงสร้างพื้นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสนับสนุนการเพิ่มศักยภาพการผลิตของอุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่และชิ้นส่วนอากาศยาน** ของสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ (มว.) ที่มุ่งเน้นพัฒนาห้องปฏิบัติทดสอบและระบบรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ด้านอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า ยานยนต์อัตโนมัติ และชิ้นส่วน

อากาศยาน เพื่อนำไปใช้ในกระบวนการควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์ชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศไทยให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กระทรวงคมนาคมได้มอบหมายสถาบันการบินพลเรือนเร่งผลิตบุคลากรด้านการบำรุงรักษาอากาศยานเพื่อรองรับความต้องการแรงงานในอุตสาหกรรมซ่อมบำรุงอากาศยานทั้งในประเทศและภูมิภาคที่สูงขึ้น รวมทั้งสถาบันการบินพลเรือนอยู่ระหว่างการขอการรับรองให้เป็นสถาบันฝึกอบรมนายช่างภาคพื้นดินตามมาตรฐานองค์การความปลอดภัยด้านการบินสหภาพยุโรป และยังมีการลงทุนสำคัญ อาทิ การซ่อมบำรุงอากาศยานระดับ A-check (Light Maintenance) ถึง C-check (Heavy Maintenance) บริการ Part maintenance และบริการ Nondestructive test และการเปิดพื้นที่ให้เอกชนลงทุนโครงการศูนย์ซ่อมอากาศยาน ณ จ.เชียงราย อีกทั้งยังมีความร่วมมือระหว่างบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัท อุตสาหกรรมการบิน จำกัด ในการพัฒนาธุรกิจด้านการซ่อมบำรุงอากาศยาน เพื่อยกระดับการพัฒนาและแสวงหาโอกาสในการดำเนินธุรกิจด้านการซ่อมบำรุงอากาศยาน เครื่องยนต์อากาศยาน ชิ้นส่วนอากาศยาน บริภัณฑ์อากาศยาน และธุรกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อรองรับการเติบโตและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมการบินในประเทศไทยและภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการซ่อมบำรุงอากาศยานในภูมิภาคโดยเฉพาะอากาศยานรุ่นใหม่ได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ **ต้องเร่งยกระดับมาตรการและสิทธิประโยชน์ที่เหมาะสม**เพื่อดึงดูดนักลงทุนและผู้ประกอบการจากต่างประเทศให้เข้ามาลงทุนในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น เพื่อส่งเสริม**การผลิตชิ้นส่วนและการซ่อมบำรุงอากาศยาน**ให้มีมาตรฐานและได้คุณภาพเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกันในระดับสากล การผลิตและสร้างแรงงานไทยที่มีทักษะเพื่อ**ลดการพึ่งพาผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศที่ปัจจุบันยังมีไม่เพียงพอ**เพื่อเข้ามาเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรในประเทศ รวมถึง**การถ่ายทอดเทคโนโลยีขั้นสูงและนวัตกรรมที่ทันสมัย**ให้แก่ผู้ประกอบการไทย เพื่อให้มีศักยภาพทัดเทียมคู่แข่งและสามารถเข้าไปมีบทบาทในห่วงโซ่มูลค่าอุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนและการซ่อมบำรุงอากาศยานระดับโลกได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้เป้าหมายที่ให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการซ่อมบำรุงอากาศยานในภูมิภาคโดยเฉพาะอากาศยานรุ่นใหม่จะบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว หากแต่ใน พ.ศ. 2567 ที่มีสถานการณ์แย่ลงกว่าปีก่อนหน้า ดังนั้น เพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ.2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการต่อยอดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในอุตสาหกรรมซ่อมบำรุงและอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานเพิ่มยิ่งขึ้นทั้งในด้านการทดสอบและวิจัยโดยขยายผลให้ครอบคลุมทุกชิ้นส่วนอากาศยาน ตลอดจนเร่งพัฒนาบุคลากร/แรงงานเพื่อให้ผู้ประกอบการไทยมีขีดความสามารถที่เพิ่มขึ้นในการผลิตชิ้นส่วนและซ่อมบำรุงอากาศยานที่ตรงกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม นอกจากนี้ ยังควรให้ความสำคัญการดำเนินการตามปัจจัยของห่วงโซ่คุณค่าของเป้าหมายนี้ที่ได้รับการจัดลำดับความสำคัญลำดับสูงที่จำเป็นต้องมีโครงการมารองรับ อาทิ การออกมาตรการหรือสิทธิประโยชน์เพิ่มเติมเพื่อจูงใจให้นักลงทุนเข้ามาสู่อุตสาหกรรมฯ มากขึ้นการสนับสนุนให้ผู้ลงทุนเข้าถึงแหล่งเงินทุน การนำเทคโนโลยีและเครื่องมือสมัยใหม่เข้ามายกระดับขีดความสามารถของหน่วยซ่อมบำรุงอากาศยานในประเทศให้มากยิ่งขึ้น ตลอดจนให้มีการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมยานยนต์สามารถประยุกต์ใช้

040401

ในการผลิตอุตสาหกรรมยานยนต์เพื่อตอบสนองต่ออุตสาหกรรมชิ้นส่วนอากาศยาน การสนับสนุนและต่อยอดการพัฒนาคลัสเตอร์การผลิตชิ้นส่วนอากาศยาน ท่าอากาศยานและศูนย์ซ่อมบำรุง รวมทั้งควรให้ความสำคัญในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยยกระดับผู้ประกอบการไทยที่มีศักยภาพให้เข้าสู่อุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนอากาศยานในเชิงพาณิชย์เพิ่มมากขึ้น

040403

แผนแม่บทย่อย | อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการพัฒนาระบบคมนาคม

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1) 040403

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในฐานการผลิตยานยนต์สมัยใหม่ที่สำคัญของโลก[1]

จ.3 อก.

หมายเหตุ : [1] เป้าหมาย 040403 ประเทศไทยเป็นหนึ่งในฐานการผลิตยานยนต์สมัยใหม่ที่สำคัญของโลก เป็นเป้าหมายใหม่ ตามแผนแม่บทฯ (พ.ศ.2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)
* เป้าหมาย 040403 พิจารณาจากสัดส่วนการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้าต่อการผลิตยานยนต์ทั้งหมดในประเทศ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 - 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้าต่อการผลิตยานยนต์ทั้งหมดในประเทศ (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
040403	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ยานยนต์ไฟฟ้า 81,516 คัน ต่อ ยานยนต์ทั้งหมด 1,883,515 คัน **ร้อยละ 4.33** (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ยานยนต์ไฟฟ้า 152,237 คัน ต่อ ยานยนต์ทั้งหมด 1,841,663 คัน **ร้อยละ 8.27** (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ยานยนต์ไฟฟ้า 156,545 คัน ต่อ ยานยนต์ทั้งหมด 1,246,372 คัน **ร้อยละ 12.56**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 9.49**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 22**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ **ร้อยละ 91**	ดีขึ้น ☺ **ร้อยละ 51.94**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ **132.35** ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ **57.09** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

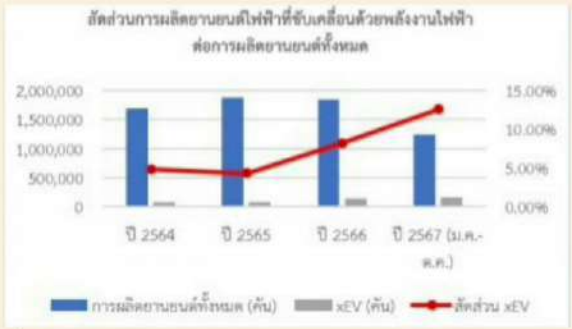

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม รวบรวมจากกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
หมายเหตุ : ยานยนต์ ประกอบด้วย รถยนต์นั่ง รถกระบะ รถบัส รถบรรทุก / xEV ประกอบด้วย HEV, PHEV และ BEV

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในฐานการผลิตยานยนต์สมัยใหม่ที่สำคัญของโลก พิจารณาจากสัดส่วนการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้าต่อการผลิตยานยนต์ทั้งหมดในประเทศ จัดทำโดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (ข้อมูล พ.ศ.2567) พบว่า มีการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้า จำนวน 156,545 คันต่อการผลิตยานยนต์ทุกประเภทรวม 1,246,372 คัน โดยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 12.56 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีการผลิตยานยนต์ไฟฟ้า 152,237 คันต่อยานยนต์รวม 1,841,663 คัน คิดเป็นร้อยละ 8.27 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 51.94 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 9.49) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 132.35 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 22) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 57.09 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ตามเป้าหมายการเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าและชิ้นส่วนที่สำคัญของโลกและกำหนดเป้าหมายการผลิตและการใช้ยานยนต์ที่ปล่อยมลพิษเป็นศูนย์ (Zero Emission Vehicle : ZEV) ในปี พ.ศ. 2573 อย่างไรก็ตาม สำหรับเป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานได้มีการออกมาตรการเพื่อพัฒนาต่อยอดจากมาตรการ EV 3 และให้ความสำคัญกับการดึงดูดการลงทุนจากผู้ผลิตยานยนต์ไฟฟ้าและชิ้นส่วนหลัก เช่น แบตเตอรี่ลิเธียมไอออน และมอเตอร์ไฟฟ้าผ่านสิทธิประโยชน์ทางภาษีและมาตรการสนับสนุนอื่น ๆ เป็นต้น เพื่อกระตุ้นให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีและยกระดับขีดความสามารถในการผลิตอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าภายในประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ประเทศไทยเป็นหนึ่งในฐานการผลิตยานยนต์สมัยใหม่ที่สำคัญของโลกยังมีความจำเป็นต้องเร่งดำเนินการในหลายมิติ อาทิ ความล่าช้าในด้าน**การวิจัยและการรับการถ่ายทอดเทคโนโลยี**อาจทำให้ประเทศไทยต้องพึ่งพาการนำเข้าชิ้นส่วนและยานยนต์สำเร็จรูปจากต่างประเทศส่งผลให้ประเทศสูญเสียโอกาสในการสร้างมูลค่าเพิ่มและการจ้างงานในประเทศ อีกทั้งนโยบายและมาตรการสนับสนุนที่มีอยู่ของภาครัฐในปัจจุบันยังไม่เพียงพอที่จะกระตุ้นให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ**การพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง** โดยเฉพาะการพัฒนาแบตเตอรี่ทางเลือกที่ล่าช้าซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาขาดแคลนแร่ลิเทียมในอนาคต และส่งผลกระทบต่อการผลิตแบตเตอรี่สำหรับยานยนต์ไฟฟ้า

040403

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้ประเทศไทยสามารถบรรลุเป้าหมายในการเป็นฐานการผลิตยานยนต์สมัยใหม่ที่สำคัญของโลก จำเป็นต้องดำเนินการพัฒนาเทคโนโลยีและเพิ่มมูลค่าให้กับอุตสาหกรรมยานยนต์ในประเทศ ดังนี้ (1) **เร่งพัฒนาเทคโนโลยีและชิ้นส่วนยานยนต์ไฟฟ้า (EV)** โดยสนับสนุนการลงทุนในงานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับยานยนต์ไฟฟ้าโดยเฉพาะในด้านแบตเตอรี่และระบบพลังงานไฟฟ้า ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการลดการพึ่งพาการนำเข้าชิ้นส่วนจากต่างประเทศ และการสร้างนวัตกรรมในประเทศจะช่วยให้เกิดการสร้างมูลค่าในประเทศและเพิ่มโอกาสในการส่งออก (2) **วิจัยเพื่อพัฒนาแบตเตอรี่ทางเลือกที่มีประสิทธิภาพ**และใช้วัสดุที่สามารถทดแทนแร่ลิเทียมได้ในอนาคต โดยสนับสนุนงบประมาณวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตแบตเตอรี่ที่ยั่งยืนและมีต้นทุนที่ถูกลง ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศสามารถผลิตและปรับปรุงชิ้นส่วนที่มีมาตรฐานเทียบเท่ากับระดับสากล ขณะเดียวกันภาครัฐควรสนับสนุนการสร้างนโยบายที่เอื้อต่อการสร้างระบบนวัตกรรมที่แข็งแกร่งโดยการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในด้านการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ เช่น การพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตยานยนต์ไฟฟ้า การส่งเสริมการฝึกอบรมและพัฒนาความสามารถของบุคลากรในอุตสาหกรรม เป็นต้น

040501

แผนแม่บทย่อย | อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 040501

อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

จ.3 กห.

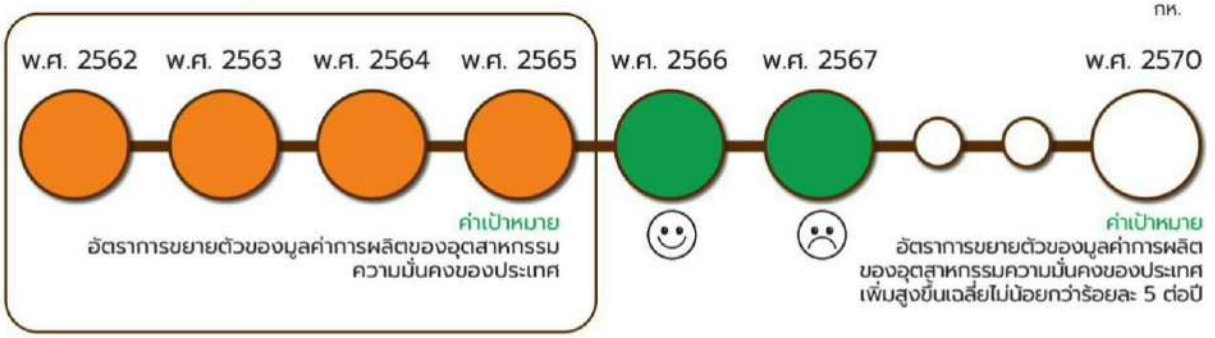

040501

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศเพิ่มสูงขึ้น (ร้อยละ)				
040501	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) 1,486 ล้านบาท **ขยายตัวร้อยละ 8.41** (proxy)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 3,042 ล้านบาท **ขยายตัวร้อยละ 104.71** (proxy)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 3,165 ล้านบาท **ขยายตัวร้อยละ 4.04**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5**	**เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 1,145.07**	**แย่ลง ☹ ร้อยละ 96.14**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566-2567) **ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 54.38**	**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 80.80 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 1,087.50 ของค่าเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้**

หมายเหตุ : ** เป้าหมาย 040501 สถานการณ์ พ.ศ.2562 – 2566 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ อัตราการขยายตัวของรายได้ของผู้ประกอบการกิจการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ จัดทำโดยสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ

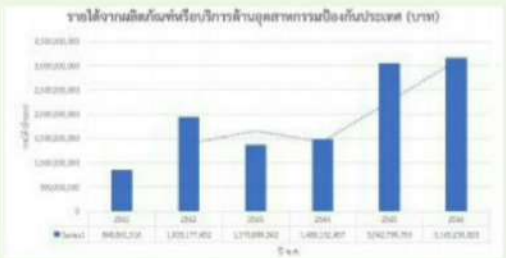

ที่มาของข้อมูล : สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (สทป.)

อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาตัวชี้วัดเทียบเคียงจากอัตราการขยายตัวของรายได้ของผู้ประกอบการกิจการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ จัดทำโดยสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (ข้อมูล พ.ศ.2566) พบว่า รายได้ของผู้ประกอบการภาคเอกชนที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ มีมูลค่า 3,165 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัวร้อยละ 4.04 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีมูลค่าของรายได้รวมจำนวน 3,042 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราขยายตัวร้อยละ 104.71 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 96.14 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 80.80 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี) พบว่า อัตราการขยายตัวของรายได้ของผู้ประกอบการกิจการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศในช่วง พ.ศ.2566-2567 มีการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 54.38 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 1,087.50 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญในการผลักดันการพัฒนาอุตสาหกรรมนี้เพื่อลดการนำเข้า รวมถึงขยายการส่งออกและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยกำหนดผลิตภัณฑ์เป้าหมายนำร่อง 4 กลุ่ม ได้แก่ ยานพาหนะรบ อุตสาหกรรมต่อเรือ อากาศยานไร้คนขับ และอาวุธกระสุนปืน เพื่อกำหนดนโยบายการสนับสนุนผลิตภัณฑ์ที่ใช้วัตถุดิบในประเทศ ลดต้นทุนการผลิตผ่านเขตปลอดอากร และแก้ปัญหาโครงสร้างภาษี นอกจากนี้ ยัง

040501

มุ่งเน้นพัฒนาเทคโนโลยีให้ทันสมัย และสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการผลิตและการส่งออกให้เกิดประโยชน์ทั้งในภาคการทหารและการใช้งานภาคพลเรือนแบบเทคโนโลยีสองทาง โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้แก่ **โครงการศูนย์ทดสอบมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมความมั่นคง** และโครงการศูนย์บริการครบวงจรอุตสาหกรรมความมั่นคงของสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ ที่ให้ความสำคัญในการจัดตั้งศูนย์ทดสอบมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมความมั่นคงทั้งกลุ่มผลิตภัณฑ์ ยานพาหนะรบ ยานพาหนะช่วยรบ ระบบอาวุธและอุปกรณ์ประกอบอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมถึงจัดตั้งศูนย์บริการครบวงจรอุตสาหกรรมความมั่นคง เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลผลิตภัณฑ์สำหรับอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการและนักลงทุน นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้มีการดำเนินการเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เช่น โครงการสร้างอู่เรือแห่งใหม่และโครงการศูนย์ทดสอบมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมความมั่นคง เป็นต้น รวมทั้งยังมีการจัดตั้งศูนย์บริการครบวงจรอุตสาหกรรมความมั่นคงและการพัฒนาทักษะแรงงาน ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในด้านการพัฒนาทักษะและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพสำหรับตลาดโลก ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตาม ยังจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงข้อมูลด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ และการแก้ไขข้อกฎหมายที่เป็นอุปสรรคเพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ **กฎระเบียบและขั้นตอนที่ยังไม่เอื้อให้สามารถประกอบธุรกิจได้โดยสะดวก** เช่น การจัดซื้อแบบรัฐต่อรัฐ (G2G) ที่ใช้เวลานาน ขาดความยืดหยุ่น การมีโครงสร้างภาษีที่ยังไม่เอื้อต่อการส่งเสริมการลงทุน เป็นต้น **การสนับสนุนในห่วงโซ่อุปทานยังไม่มีความครอบคลุม**ทั้งในด้านการพัฒนาเทคโนโลยี การใช้ผลิตภัณฑ์ในประเทศ และการเชื่อมโยงผู้ผลิตที่ผู้ใช้งานในหน่วยงานภาครัฐรวมถึงกองทัพยัง**ไม่เชื่อมั่นในคุณภาพและมาตรฐานของผลิตภัณฑ์**ที่ผลิตในประเทศส่งผลต่อการใช้งานในตลาดภายในประเทศ นอกจากนี้ การมีต้นทุนการผลิตที่สูงกว่าคู่แข่งอันเนื่องจากอากรนำเข้าวัตถุดิบและชิ้นส่วนมีอัตราที่สูงกว่าสินค้าสำเร็จรูป ส่งผลให้ยุทธภัณฑ์ในประเทศมีราคาสูงและไม่ได้รับการสนับสนุนเพียงพอจากกองทัพ รวมถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในลักษณะเทคโนโลยีสองทางที่สามารถใช้งานได้ทั้งในภาคการทหารและพลเรือนยังไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่ เช่น การพัฒนาอากาศยานไร้คนขับ (UAV) ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ทางการแพทย์เพื่อขนส่งผู้ป่วยหรือเวชภัณฑ์ในพื้นที่ห่างไกล หรือนำไปใช้ในภาคการเกษตรเพื่อการสำรวจพื้นที่เพาะปลูก เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้การขยายตัวของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศจะบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว หากแต่ใน พ.ศ.2567 ที่มีสถานการณ์แย่ลงกว่าปีก่อนหน้าและต่ำกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ.2567 ดังนั้นเพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ.2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในการปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบและกำหนดมาตรการต่าง ๆ โดยเร่งปรับปรุงโครงสร้างภาษีและสิทธิประโยชน์ อาทิ การลดอากรนำเข้าวัตถุดิบและการจัดตั้งเขตปลอดอากรเพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต พร้อมส่งเสริมคุณภาพและ

040501

มาตรฐานผลิตภัณฑ์ผ่านการรับรองและประชาสัมพันธ์สร้างความเชื่อมั่นในผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในประเทศ และให้มีการดำเนินการเร่งปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรค เช่น การจัดซื้อจัดจ้างแบบรัฐต่อรัฐ (G2G) และสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์เทคโนโลยีสองทาง เป็นต้น รวมถึงการสร้างระบบสนับสนุนตลอดห่วงโซ่อุปทาน การเสริมสร้างให้มีความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนที่มากยิ่งขึ้น การพัฒนาฐานข้อมูลที่ครอบคลุมทุกด้านของอุตสาหกรรมเพื่อสร้างความเข้มแข็ง ลดการพึ่งพาการนำเข้า และขยายการส่งออกเพื่อเร่งขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง และบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

040502

แผนแม่บทย่อย | อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1) 040502

การส่งออกของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศเพิ่มขึ้น

จ.3 กห.

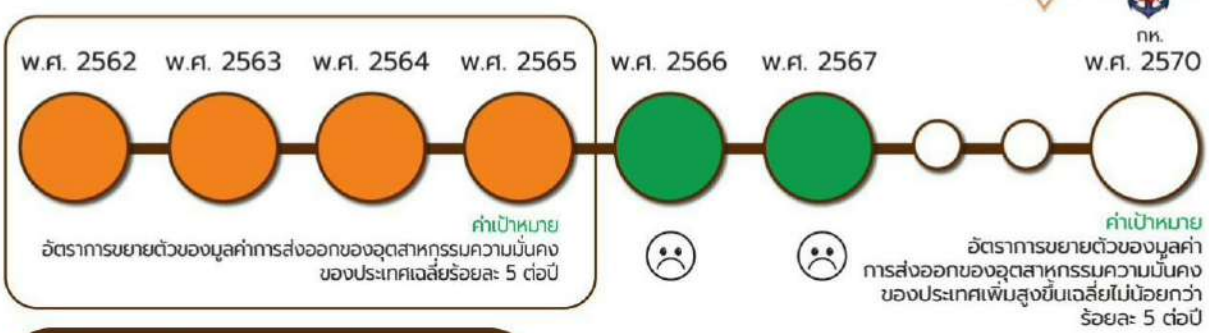

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศเพิ่มสูงขึ้น (ร้อยละ)				
040502	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) 282.87 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 165.46	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 350 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 23.73	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 360 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 2.86	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5	เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ☹ ร้อยละ 85.66	แย่ลง ☹ ร้อยละ 87.95		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ.2566-2567) ขยายตัวเฉลี่ย ร้อยละ 13.30	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 57.20 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 265.90 ของค่าเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

040502

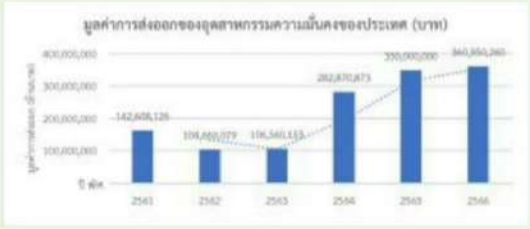

ที่มาของข้อมูล : สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (สทป.)

การส่งออกของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาจากอัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ จัดทำโดยสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (สทป.) จากข้อมูลของผู้ประกอบการที่มีเครือข่ายกับ สทป. (ข้อมูล พ.ศ.2566) พบว่า มีมูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ 360 ล้านบาท โดยขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.86 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีมูลค่ารวม 350 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 23.73 จากปีก่อนหน้า สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 87.95 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 57.20 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี) พบว่า อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศในช่วง พ.ศ.2566-2567 มีการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 13.30 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 265.90 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการให้การสนับสนุนจากภาครัฐทั้งในด้านสิทธิประโยชน์กับนักลงทุน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตและซ่อมแซมอุปกรณ์ทางทหาร และการพัฒนาทักษะแรงงานผ่านการร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมและเพิ่มมูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ อย่างไรก็ตาม สำหรับเป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ.2567 ได้มีมาตรการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสูงสุด 8 ปีให้กับผู้ประกอบการ การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในภาคอุตสาหกรรม โดยได้ให้ความสำคัญในการจัดตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาสำหรับระบบอากาศยานไร้คนขับ (UAV) ยานเกราะและระบบขีปนาวุธ การส่งเสริมการขยายโครงสร้างพื้นฐานในเขตเศรษฐกิจพิเศษตะวันออก และเทคโนโลยี 5G โดยมุ่งเน้นในการผลิตและการเชื่อมต่อกับตลาดโลก รวมทั้งได้มีการสนับสนุนการผลิตและซ่อมแซมอุปกรณ์ทางทหาร เช่น ยานเกราะและระบบขีปนาวุธที่มีมาตรฐานรับรองจากกระทรวงกลาโหม เป็นต้น รวมถึงการพัฒนาทักษะแรงงานผ่านความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและศูนย์ฝึกอบรมทางเทคนิคของกองทัพ โดยการส่งเสริมการพัฒนาทักษะแรงงานในเทคโนโลยีทางทหารและการผลิตขั้นสูงยังช่วยเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

040502

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้มูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ (1) **ความเชื่อมั่นในผลิตภัณฑ์และยุทโธปกรณ์ทางการทหารของไทย**ที่ยังไม่ได้รับการยอมรับในระดับสากลมากนัก เนื่องจากผู้ประกอบการไทยยังเป็นผู้เล่นรายใหม่ในตลาดโลก ซึ่งการสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพและมาตรฐานของผลิตภัณฑ์เหล่านี้เป็นเรื่องที่ท้าทาย โดยเฉพาะในตลาดที่มีคู่แข่งจากประเทศที่มีประสบการณ์ในด้านการผลิตอาวุธและเทคโนโลยีทางทหารมายาวนานทั้งสหรัฐอเมริกา รัสเซีย รวมถึงประเทศในทวีปยุโรป (2) **กฎหมายและมาตรการที่เกี่ยวข้อง**ในอุตสาหกรรมความมั่นคงที่ยังไม่เอื้อต่อการพัฒนาและการส่งออกทำให้มีข้อจำกัดต่อการขยายตัวของอุตสาหกรรม อาทิ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและการส่งออกอาวุธ (3) อุตสาหกรรมความมั่นคง**เป็นตลาดที่มีการแข่งขันสูง**โดยเฉพาะจากประเทศที่มีชื่อเสียงในด้านเทคโนโลยีและการผลิตทางทหาร (4) **การขาดการสนับสนุนที่ต่อเนื่อง**และการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งถือเป็นอุปสรรคสำคัญในการเติบโตของอุตสาหกรรมความมั่นคงของไทยได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้การขยายตัวของมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศจะบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว หากแต่ใน พ.ศ.2567 ที่มีสถานการณ์แย่ลงกว่าปีก่อนหน้าและต่ำกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ.2567 ดังนั้น เพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ.2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องสร้างความเชื่อมั่นในผลิตภัณฑ์และยุทโธปกรณ์ทางการทหารของผู้ประกอบการไทยอย่างต่อเนื่อง โดยพัฒนาคุณภาพและนวัตกรรมให้สามารถแข่งขันในตลาดโลกและได้รับการรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานระหว่างประเทศ **เร่งปรับปรุงกฎหมายและมาตรการที่เกี่ยวข้องให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดโลก** อาทิ การลดข้อจำกัดทางภาษีนำเข้าและส่งออกที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมความมั่นคง **เร่งจัดตั้งเขตปลอดภาษีอากร**ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนการผลิตเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก **พัฒนาทักษะแรงงานและการส่งเสริมการฝึกอบรมในด้านเทคโนโลยีเฉพาะทาง**และส่งเสริมให้เกิดการลงทุนในเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ทันสมัยเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการผลิตผลิตภัณฑ์ทางทหารที่มีคุณภาพ นอกจากนี้ ยังควรให้ความสำคัญในการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนให้มากขึ้นเพื่อดำเนินการในด้านการวิจัยและพัฒนารวมถึงการจัดเก็บฐานข้อมูลอุตสาหกรรมความมั่นคงเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยและพัฒนายุทโธปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งถือตัวขับเคลื่อนที่สำคัญในการเพิ่มมูลค่าการส่งออกได้มากขึ้นและสร้างโอกาสใหม่ ๆ ในอุตสาหกรรมความมั่นคงในระยะต่อไป

040601

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาระบบนิเวศอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 040601

แรงงานไทยมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

จ.3

รง.

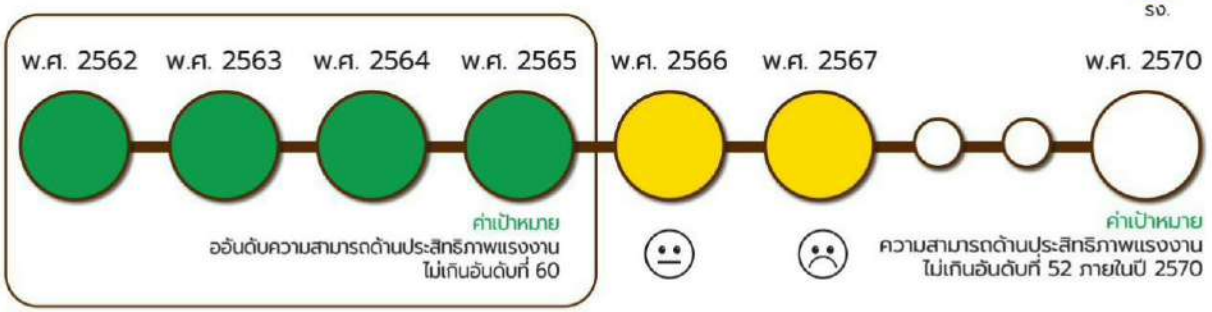

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ความสามารถด้านประสิทธิภาพแรงงาน (อันดับ)				
040601	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) อันดับที่ 56	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับที่ 56	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับที่ 58	ไม่เกิน อันดับที่ 55	ไม่เกิน อันดับที่ 52
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		คงที่ 😐	แย่ลง ☹ ร้อยละ 3.57		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยเฉลี่ยร้อยละ 94.83 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 89.66 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

แรงงานไทยมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาจากอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านประสิทธิภาพแรงงาน จัดทำโดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD) จากรายงาน World Competitiveness Ranking 2024 (ข้อมูล พ.ศ.2567) พบว่า ประเทศไทยมีอันดับอยู่ที่ 58 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าพ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีอันดับอยู่ที่ 56 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 3.57 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่เกินอันดับที่ 55) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 94.83 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 (ไม่เกินอันดับที่ 52) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 89.66 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ที่มาของข้อมูล : IMD World Competitiveness Ranking

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญในการพัฒนาทักษะกำลังคนเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของอุตสาหกรรมเป้าหมาย โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการยกระดับสมรรถนะกำลังคนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยมาตรฐานอาชีพในระบบนิเวศอุตสาหกรรม** ของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) โดยมุ่งพัฒนาและยกระดับสมรรถนะมาตรฐานในการประกอบอาชีพของบุคลากรในระบบนิเวศอุตสาหกรรมให้มีมาตรฐานวิชาชีพ เรียนรู้นวัตกรรมเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการประกอบอาชีพผ่านการฝึกอบรมและได้รับการรับรองตามมาตรฐาน และสร้างทักษะใหม่ที่แตกต่างจากเดิม รวมถึงต่อยอดพัฒนาให้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถในระดับที่สูงขึ้น โครงการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรด้านระบบอัตโนมัติและหุ่นยนต์เพื่อรองรับอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ที่มุ่งเน้นพัฒนาสมรรถนะของแรงงานด้านเมคคาทรอนิกส์ ระบบอัตโนมัติและหุ่นยนต์ให้มีผลิตภาพแรงงานในระดับที่สูงขึ้น ให้มีความเชี่ยวชาญและเพียงพอต่อความต้องการของตลาด **โครงการการประเมินความต้องการทักษะแรงงานศักยภาพสูงในอุตสาหกรรมบริการคุณค่าสูงและพัฒนาต้นแบบความร่วมมือการพัฒนาทักษะสมรรถนะของแรงงาน** ของ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โดยได้ให้ความสำคัญในการคาดการณ์ภูมิทัศน์ของอุตสาหกรรมบริการของประเทศไทยภายในปี 2030 กำหนดทางเลือกเป้าหมายของอุตสาหกรรมบริการของประเทศไทยในอนาคตและบ่งชี้คุณลักษณะของแรงงานศักยภาพสูงในกลุ่มต่าง ๆ พร้อมทั้งพัฒนาต้นแบบความร่วมมือการพัฒนาทักษะสมรรถนะของแรงงาน นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานได้มีการดำเนินการเพื่อพัฒนาสมรรถนะและทักษะฝีมือแรงงานและคาดการณ์ความต้องการทักษะแรงงานสำหรับอนาคตเพื่อตอบสนองทิศทางการพัฒนาไปสู่อุตสาหกรรมแห่งอนาคตมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตาม ในการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานยังคงจำกัดอยู่ในบางอุตสาหกรรม และยังขาดการพัฒนาแรงงานที่มุ่งตอบสนองเศรษฐกิจในแต่ละพื้นที่ที่มีความต้องการแตกต่างกัน

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้แรงงานไทยมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น อาทิ **หลักสูตรการผลิตและการพัฒนากำลังคน**ที่ยังไม่รองรับและตอบสนองตรงตามที่ตลาดแรงงานต้องการ และยังมีช่องว่างในการบูรณาการร่วมกับการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวม เนื่องจากแรงงานไทยขาดทักษะพื้นฐานในการต่อยอดทักษะระดับสูง ส่งผลให้กำลังคนทักษะสูงของไทยยังมีไม่เพียงพอในการยกระดับผลิตภาพแรงงานในภาคการผลิตรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรม และเกิดความไม่สอดคล้องระหว่างความต้องการของตลาดแรงงานและสมรรถนะของแรงงาน ประกอบกับ**ฐานข้อมูลด้านแรงงานและสถานประกอบการที่มีในปัจจุบันยังคงเป็นการจัดเก็บข้อมูลแบบแยกส่วน** ส่งผลให้การจับคู่อุปสงค์-อุปทานแรงงาน และการคาดการณ์ความต้องการแรงงานในภาพรวมยังไม่สามารถสะท้อนสถานการณ์ที่แท้จริง และขาดข้อมูลที่จะนำไปสู่การต่อยอดในการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาประสิทธิภาพแรงงานร่วมกันทั้งในระดับประเทศ ระดับอุตสาหกรรม และระดับพื้นที่ อีกทั้งยังขาด**การถ่ายทอดเทคโนโลยีจากต่างประเทศ**ที่เพียงพอในการพัฒนาสมรรถนะของแรงงานให้เท่าทันกับนวัตกรรมเทคโนโลยีสมัยใหม่

040601

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาและเชื่อมโยงข้อมูลแรงงานตลอดห่วงโซ่การพัฒนาตลอดจนการประเมินมาตรฐานแรงงาน อาทิ การ**กำหนดชุดทักษะให้มีความเป็นมาตรฐานและสอดคล้องกันในทุกภาคส่วน** เชื่อมโยงมาตรฐานฝีมือแรงงานและมาตรฐานอาชีพประสิทธิภาพแรงงานจากทั้งผู้ประเมินภาครัฐและฝั่งอุปสงค์แรงงานหรือนายจ้าง บูรณาการร่วมกับสถานศึกษาในการ**ปรับทิศทางการพัฒนาทุนมนุษย์โดยพัฒนาชุดทักษะใหม่สำหรับแรงงานรุ่นใหม่** เพื่อให้การผลิตและการพัฒนากำลังคนเป็นไปตามความต้องการของตลาดและมีความยืดหยุ่นปรับตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว และมีการบูรณาการฐานข้อมูลด้านแรงงานเพื่อบริหารกำลังแรงงานของประเทศให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังควรให้ความสำคัญกับการกำหนดนโยบาย มาตรการ สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาระบบนิเวศของการเรียนรู้ตลอดชีวิตของแรงงาน เช่น การพิจารณามาตรการจูงใจหรือสิทธิประโยชน์ในการพัฒนาสมรรถนะสำหรับบุคคลทั่วไป การมีหน่วยงานกลางในการตรวจสอบมาตรฐานการเทียบโอนและการสะสมการเรียนรู้หรือระบบธนาคารหน่วยกิตให้มีมาตรฐานกลางและครอบคลุมสาขาวิชาที่หลากหลายซึ่งถือเป็นการสร้างทางเลือกให้แรงงานในการพัฒนาประสิทธิภาพและทักษะในการทำงาน เป็นต้น รวมทั้งยกระดับสมรรถนะแรงงานให้มีทักษะเท่าทันกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่

040602

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาระบบนิเวศอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 040602

ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันดิจิทัลในด้านความพร้อมในอนาคตดีขึ้น

จ.3

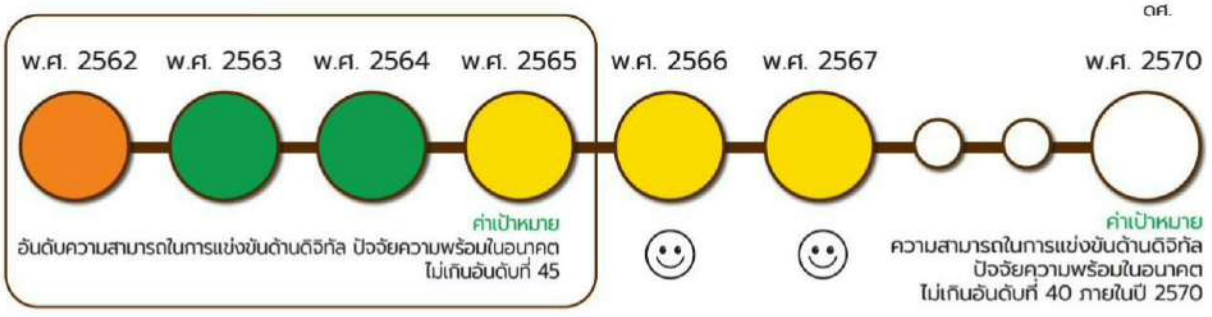

040602

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลปัจจัยความพร้อมในอนาคต (อันดับ)				
040602	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) อันดับที่ 49	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับที่ 42	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับที่ 41	ไม่เกิน อันดับที่ 42	ไม่เกิน อันดับที่ 40
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 14.29	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 2.38		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 102.44 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 97.56 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันดิจิทัลในด้านความพร้อมในอนาคตดีขึ้น โดยพิจารณาจาก อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลปัจจัยความพร้อมในอนาคต จัดทำโดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD) จากรายงาน World Digital Competitiveness Ranking 2024 (ข้อมูล พ.ศ.2567) พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 41 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีอันดับอยู่ที่ 42 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 2.38 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายพ.ศ. 2567 (ไม่เกินอันดับที่ 42) พบว่ามีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 102.4 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 (ไม่เกินอันดับที่ 40) มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 97.56 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้ **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ที่มาของข้อมูล : IMD World Digital Competitiveness Ranking 2024

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 คือ **โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบฐานข้อมูลสามมิติคู่เหมือนดิจิทัลเชิงพื้นที่เพื่อรองรับเมตาเวิร์ส** ของสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) โดยมุ่งเน้นพัฒนาโครงสร้างสถาปัตยกรรมเทคโนโลยีคู่เหมือนดิจิทัลเชิงพื้นที่ และฐานข้อมูลแบบจำลองสามมิติ จากข้อมูลภาพถ่ายจากดาวเทียมเพื่อพัฒนาระบบต้นแบบ Digital Twins สำหรับออกแบบจำลองการบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะ เพื่อให้ได้ข้อมูลคาดการณ์ในอนาคตผ่านโลกเสมือน ซึ่งสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ.2567 ได้เริ่มมีการดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีรูปแบบใหม่ การพัฒนาองค์ความรู้ การพัฒนากฎหมายและกลไกกำกับดูแลธุรกิจดิจิทัล โดยมุ่งเน้นในการด้านการทำธุรกรรมและธุรกิจดิจิทัล รวมถึงการพัฒนาบุคลากรด้านดิจิทัลเพื่อรองรับอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตที่ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาไปสู่เศรษฐกิจดิจิทัลของประเทศไทยซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

040602

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลในด้านความพร้อมในอนาคตดีขึ้น อาทิ ประชาชนยังขาด**ความเชื่อมั่นในการใช้ดิจิทัลและธุรกรรมออนไลน์**อันอาจเกิดจากความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยี รวมไปถึงความปลอดภัยทางไซเบอร์ที่กฎหมายอาจยังไม่ครอบคลุมการกระทำความผิดที่เกิดขึ้น โดยหากพิจารณาอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลปัจจัยความพร้อมในอนาคต ด้านที่ยังคงเป็นจุดอ่อนหรืออยู่ในอันดับรั้งท้าย ได้แก่ ด้าน e-Government ซึ่งในปัจจุบันยังคงเป็นการดำเนินงานแบบแยกส่วนและไม่ครอบคลุมทุกกระบวนการ การคุ้มครองความเป็นส่วนตัวโดยกฎหมายและการละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ เป็นประเด็นที่จำเป็นต้องให้ความสำคัญในการยกระดับศักยภาพเพื่อให้ประเทศไทยมีความพร้อมในการแข่งขันด้านดิจิทัลให้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การยกระดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลปัจจัยความพร้อมในอนาคต จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างระบบนิเวศที่มีความครอบคลุมเพื่อส่งเสริมการเติบโตในด้านต่าง ๆ เพื่อให้มีความพร้อมในการเข้าสู่ยุคของเทคโนโลยีดิจิทัล โดยจำเป็นต้อง**เร่งสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชน หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนในการบังคับใช้กฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารด้านธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพรวมถึงป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์** นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการดำเนินงานตามปัจจัยของห่วงโซ่คุณค่าของเป้าหมายนี้ที่ได้รับการจัดลำดับความสำคัญสูงที่จำเป็นต้องมีโครงการมารองรับ อาทิ **กฎหมาย มาตรการ นโยบายที่เกี่ยวข้อง** ที่จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการบังคับใช้อย่างทั่วถึงและเข้มงวด โดยเฉพาะกฎหมายด้านความปลอดภัยไซเบอร์ และการละเมิดลิขสิทธิ์ให้ครอบคลุมและมีระบบการตรวจสอบที่มีมาตรฐานเพียงพอ รวมถึงหน่วยงานภาครัฐในฐานะผู้ให้บริการและผู้กำกับดูแลควรให้ความสำคัญกับการระบุและผลักดันปัจจัยที่จะเป็น**ตัวเร่งให้เกิด e-Government อย่างเต็มรูปแบบ** เพื่อให้บริการและข้อมูลของภาครัฐมีมาตรฐานและสร้างความน่าเชื่อถือ รวมทั้ง**การลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล**ที่ช่วยลดต้นทุนและสร้างโอกาสให้ภาคประชาชนและธุรกิจให้สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยเฉพาะธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรวมถึงผู้ประกอบการรายย่อย และการยกระดับสมรรถนะของกำลังคนดิจิทัลซึ่งในปัจจุบันยังมีสัดส่วนน้อยเมื่อเทียบความต้องการของตลาดและเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะประเทศสิงคโปร์ มาเลเซีย และเวียดนาม รวมทั้งยังคงประสบปัญหาด้านช่องว่างและความไม่สอดคล้องทางด้านทักษะ โดยควรเร่งผลักดันให้เกิดการลงทุนและการบูรณาการการพัฒนากำลังคนรูปแบบใหม่ เช่น การเรียนการสอนที่นอกเหนือจากภาคปกติ เป็นต้น เพื่อให้ได้กำลังคนที่มีทักษะสอดคล้องและทันต่อความต้องการ

แผนแม่บท
05

การท่องเที่ยว

ท่องเที่ยวไทย สู่ความยั่งยืน

จ.1

ทท.

ถึงแม้การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในช่วงที่ผ่านมาจะส่งผลให้รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่มีสินค้าที่ได้รับการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีสถานบริการทางการแพทย์ที่ได้รับมาตรฐาน รวมถึงการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาเมืองและชุมชนให้มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพความงามและแพทย์แผนไทยเพื่อเพิ่มรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เร่งพัฒนาท่าเรือท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มรายได้ท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ รวมทั้งให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้มีคุณภาพและมาตรฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และเร่งสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวเมืองรอง ซึ่งจะส่งผลให้ประเทศไทยมีขีดความสามารถทางการแข่งขันและผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวสูงขึ้น

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
050001	ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เพิ่มขึ้น	สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 25
050002	รายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองรองเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวในเมืองรองสูงกว่าอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวรวมของประเทศเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี
050003	ความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยดีขึ้น	การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวไม่เกินอันดับที่ 28 ของโลกภายในปี 2570

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
050101	รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 12 ต่อปี
050102	เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น	จำนวนเมืองและชุมชนเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลไม่น้อยกว่า 15 เมือง/ชุมชนภายในปี 2570
050103	สินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของจำนวนสินค้าและบริการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
050201	รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี
050202	การเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติของไทย	การเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติไม่เกินอันดับที่ 20 ของโลกภายในปี 2570
050301	รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทยเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพความงามและแพทย์แผนไทยเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 8 ต่อปี
050302	อันดับรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทย	รายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยดีขึ้นไม่เกินอันดับที่ 6 ของโลก ภายในปี 2570
050303	สถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและบริการทางการแพทย์ได้รับมาตรฐานเพิ่มขึ้น	อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ได้รับมาตรฐานการท่องเที่ยวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี
050401	รายได้การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของรายได้การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี
050402	การขยายตัวของท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้น	จำนวนท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศเพิ่มขึ้น (สะสม) จำนวน 4 ท่าภายในปี 2570
050501	ประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน	อัตราการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางผ่านแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี
050601	นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น	การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวไม่เกินอันดับที่ 50 ของโลกภายในปี 2570
050602	โครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวมีคุณภาพและมาตรฐานดีขึ้น	(1) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางอากาศไม่เกินอันดับที่ 12 ของโลก ภายในปี 2570 (2) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการขนส่งทางบกและทางทะเลไม่เกินอันดับที่ 45 ของโลก ภายในปี 2570 (3) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานบริการด้านการท่องเที่ยวไม่เกินอันดับที่ 14 ของโลก ภายในปี 2570
050603	การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น	การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติไม่เกินอันดับที่ 50 ของโลกภายในปี 2570

สรุปแผนระดับที่ 3 ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ประเด็นที่ (05) การท่องเที่ยว

แผนแม่บทฯ ประเด็น 05 การท่องเที่ยว มีแผนระดับที่ 3 สามารถช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานของแผนแม่บทฯ ที่สำคัญ อาทิ

แผนปฏิบัติราชการ	หน่วยงานเจ้าของแผน
- แผนปฏิบัติราชการกรมการท่องเที่ยว ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) และแผนปฏิบัติราชการรายปี (พ.ศ. 2567) ของกรมการท่องเที่ยว	กรมการท่องเที่ยว
- แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของกรมเจ้าท่า	กรมเจ้าท่า
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 -2570) และแผนปฏิบัติราชการรายปี (พ.ศ. 2567) ของสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- แผนปฏิบัติการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) และแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)	องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)
แผนปฏิบัติการด้าน...	**หน่วยงานเจ้าของแผน**
- แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566 - 2570)	สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ทั้งนี้ สามารถเข้าดูรายละเอียดเพิ่มเติมของแผนระดับที่ 3 ข้างต้น ได้จากในระบบ eMENSCR ตามรายละเอียดวิธีการเข้าใช้งานที่แสดงไว้ในภาคผนวก

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)
050001

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น

จ.2 กก.

พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563 พ.ศ. 2564 พ.ศ. 2565 พ.ศ. 2566 พ.ศ. 2567 พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยว
ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ
เพิ่มขึ้นร้อยละ 22

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ
ด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม
ในประเทศเพิ่มขึ้นเฉลี่ย
ไม่น้อยกว่าร้อยละ 25

* หมายเหตุ : เป้าหมาย 050001 สถานการณ์ พ.ศ. 2565-2566 พิจารณาจากสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2565-2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (เฉลี่ยร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
050001	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) **สัดส่วนร้อยละ 2.20** (GDP ด้านการท่องเที่ยว 356,196 ล้านบาท/ GDP มวลรวมในประเทศ 16,188,611 ล้านบาท) (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **สัดส่วนร้อยละ 7.24** (GDP ด้านท่องเที่ยว 1,258,821 ล้านบาท/ GDP มวลรวมในประเทศ 17,378,015 ล้านบาท) (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **สัดส่วนร้อยละ 12.74** (GDP ด้านท่องเที่ยว 2,283,495 ล้านบาท/GDP มวลรวมในประเทศ 17,922,038 ล้านบาท)	**เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 13.40**	**เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 25**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 229.10**	**ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 75.97**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566-2567) **มีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 9.99**	**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 95.07 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 39.96 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย**

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น พิจารณาจากสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ จัดทำโดยสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยว (ณ ราคาประจำปี) มีมูลค่า 2,283,495 ล้านบาท ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (ณ ราคาประจำปี) มีมูลค่า 17,922,038 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 12.74 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีค่าสัดส่วนร้อยละ 7.24 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 75.97 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 13.40) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 95.07 ของค่าเป้าหมายซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายและเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 25)

ที่มาของข้อมูล : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ประมวลผลโดย สศช.

พบว่า มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ในช่วง พ.ศ. 2566-2567 สัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 9.99 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 39.96 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น อาทิ **ผู้ประกอบการและบุคลากรการท่องเที่ยวในชุมชนอาจยังขาดสมรรถนะและศักยภาพความพร้อมในการดำเนินการ สถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งอาจยังขาดการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาต่อยอดสู่การพัฒนาทางเศรษฐกิจ**เท่าที่ควร **การอำนวยความสะดวกที่อาจยังไม่ครอบคลุมและเพียงพอต่อการเดินทางเข้ามายังประเทศไทยผ่านพรมแดน ตลอดจนกฎระเบียบ**ที่อาจยังไม่สอดคล้องกับการดำเนินการธุรกิจและอำนวยความสะดวกของการเข้ามาของนักท่องเที่ยว รวมทั้งสถานการณ์ความขัดแย้งในยุโรปและตะวันออกกลางส่งผลกระทบโดยตรงกับการเดินทางท่องเที่ยวของทั่วโลก ประกอบกับการแข่งขันของภาคการท่องเที่ยวโลกที่กำลังรุนแรง ส่งผลต่อการดำเนินงานเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในอนาคต โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมุ่งเน้นสร้างความเชื่อมั่นในทุกมิติให้กับนักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้ามาในประเทศไทย ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมภาคการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมซอฟต์พาวเวอร์ โดยการ**ยกระดับและพัฒนากำลังคนให้มีทักษะสูง**ทั้งกำลังแรงงานและผู้ประกอบการในด้านความรู้ ความสามารถ และความคิดสร้างสรรค์ให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างรายได้จากการนำ**ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาต่อยอดสู่การพัฒนาทางเศรษฐกิจ**ที่เติบโตมากขึ้น นอกจากนี้ ควรเร่ง**ยกระดับการอำนวยความสะดวกเปิดประตูรับนักท่องเที่ยว**ให้มีความทันสมัยโดยใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและผลักดันการตรวจลงตราผ่านแดน (Visa) รูปแบบใหม่ ๆ เพื่อดึงดูดกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ พร้อมทั้งยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยของสินค้าและบริการ และความปลอดภัยในการเดินทางทุกรูปแบบผ่านการผลักดันให้มี**การทบทวนปรับปรุงกฎระเบียบ**ที่สอดคล้องกับธุรกิจ และอำนวยความสะดวกของการเข้ามาของนักท่องเที่ยวซึ่งจะเป็นการยกระดับทั้งห่วงโซ่อุปทานของภาคการท่องเที่ยวและส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวในภาพรวม

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)
050002

รายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองรองเพิ่มขึ้น

จ.2

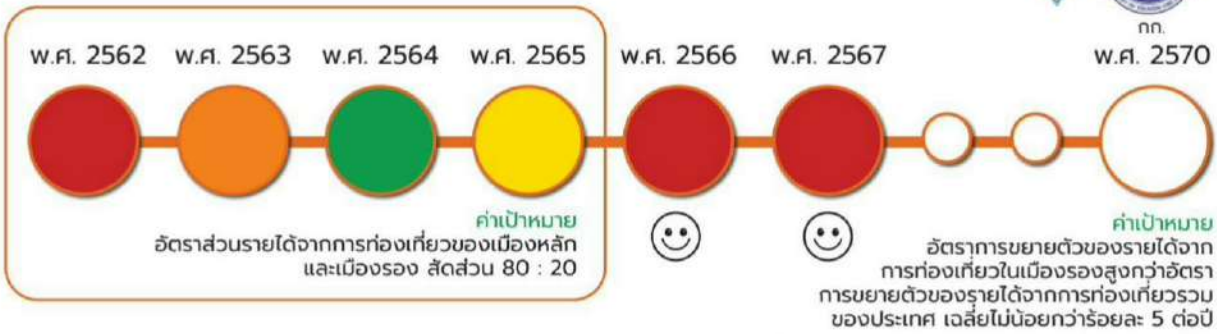

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 050002 สถานการณ์ พ.ศ. 2565-2566 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวในเมืองรองสูงกว่าอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวรวมของประเทศ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2565-2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวในเมืองรองสูงกว่าอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวรวมของประเทศ (เฉลี่ยร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
050002	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) การขยายตัวของท่องเที่ยวเมืองรองต่ำกว่าท่องเที่ยวทั้งหมด หดตัวร้อยละ 77.73 (รายได้ท่องเที่ยวเมืองรองขยายตัวร้อยละ 99.14 รายได้ท่องเที่ยวรวมขยายตัวร้อยละ 178.23) (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) การขยายตัวของท่องเที่ยวเมืองรองต่ำกว่าท่องเที่ยวทั้งหมด หดตัวร้อยละ 45.90 (รายได้ท่องเที่ยวเมืองรองขยายตัวร้อยละ 72.55 รายได้ท่องเที่ยวรวมขยายตัวร้อยละ 118.80) (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) การขยายตัวของท่องเที่ยวเมืองรองต่ำกว่าท่องเที่ยวทั้งหมด หดตัวร้อยละ 5.48 (รายได้ท่องเที่ยวเมืองรอง 330,054.48 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 20.01 รายได้ท่องเที่ยวรวม 2,509,622.86 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 25.48)	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5	เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 40.95	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 88.06		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566-2567) หดตัวเฉลี่ย ร้อยละ 25.69	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 109.60 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ -513.80 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย

รายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองรองเพิ่มขึ้น พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวในเมืองรองสูงกว่าอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวรวมของประเทศ จัดทำโดยสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า รายได้ท่องเที่ยวเมืองรองวงเงิน 330,054.48 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 20.01 และรายได้จากการท่องเที่ยวรวมของประเทศวงเงิน 2,509,622.86 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 25.48 หรือคิดเป็นอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวในเมืองรองต่ำกว่าอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวรวมของประเทศที่มีการหดตัวร้อยละ 5.48 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่าอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวในเมืองรองต่ำกว่าอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวรวมของประเทศที่มีการหดตัวร้อยละ 45.90 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 88.06 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 109.60 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี) พบว่า มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยของรายได้จากการท่องเที่ยวในเมืองรองต่ออัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวรวมของประเทศ ในช่วง พ.ศ. 2566-2567 อัตราการหดตัวเฉลี่ยร้อยละ 25.69 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -513.80 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ประมวลผลโดย สศช.

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองรองเพิ่มขึ้น คือ ข้อจำกัดในการเข้าถึง**แหล่งท่องเที่ยวและทรัพยากรธรรมชาติ** และ**ขีดความสามารถในการรองรับ**จำนวนนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะโครงสร้างพื้นฐานที่ยังไม่สามารถเชื่อมต่อการเดินทางจากเมืองหลักมายังเมืองรองได้อย่างไร้รอยต่อและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการเดินทางภายในเมืองรองที่ยังขาดความต่อเนื่อง สิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวที่ยังไม่เอื้ออำนวย พื้นที่เมืองรองแออัดส่งผลให้สภาพการจราจรติดขัด **ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความพร้อมต่อการเปิดรับ**นักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น อีกทั้งบางพื้นที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยวในบางฤดูกาลเท่านั้น นอกจากนี้ ยังมี**อุปสรรคจากปัญหาสิ่งแวดล้อมและเชิงพื้นที่** อาทิ สภาพดินฟ้าอากาศ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ เหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมืองในบางพื้นที่ โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับ**การทบทวนและพิจารณาถึงเหตุปัจจัย**ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของรายได้จากการท่องเที่ยวในเมืองรองเพิ่มเติมหรือกำหนดนโยบายหรือมาตรการที่เกี่ยวข้องตลอดจนพัฒนาห่วงโซ่อุปทานด้านการท่องเที่ยวโดยเฉพาะเมืองรองให้เกิดการขับเคลื่อนอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมถึง**พัฒนาหรือสนับสนุนปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก**ในการเดินทางท่องเที่ยว ได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวกที่ได้มาตรฐาน ด้านที่พักและอาหาร และการประชาสัมพันธ์ นอกจากนี้ เพื่อก่อให้การพัฒนาด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในระยะยาว ควรสนับสนุนการ**พัฒนาปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐานและการคมนาคม** ทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ รวมถึงบริการสาธารณะต่าง ๆ ควบคู่กับการบูรณาการการส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยวจากเมืองหลักสู่เมืองรองเพื่อสร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยวและดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปยังจังหวัดเมืองรองให้มากขึ้น

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

050003

ความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยดีขึ้น

จ.2

กก.

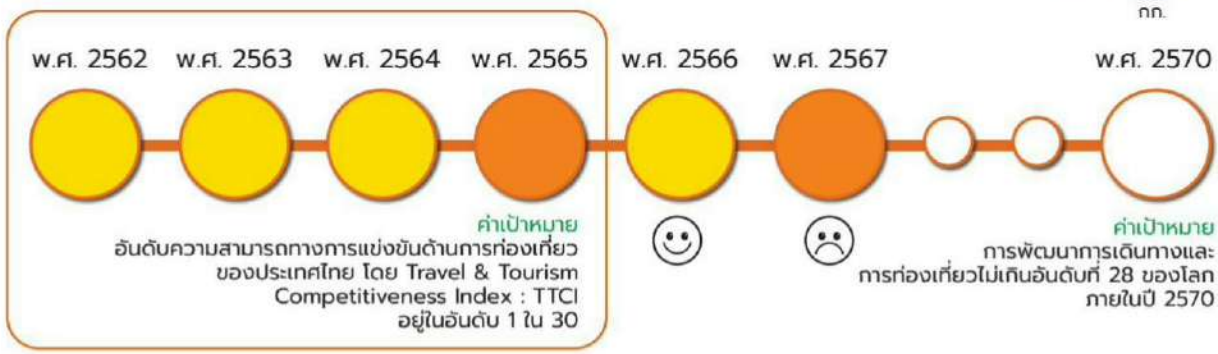

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยว (อันดับ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
050003	(ข้อมูล พ.ศ. 2562) อันดับที่ 41 ของโลก	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) อันดับที่ 35 ของโลก	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับที่ 47 ของโลก	ไม่เกิน อันดับที่ 30 ของโลก	ไม่เกิน อันดับที่ 28 ของโลก
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 14.63	แย่ลง ☹ ร้อยละ 34.29		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 63.83 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 59.57 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

ความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยดีขึ้น พิจารณาจากการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวที่มีการจัดเก็บทุก 2 ปี จัดทำโดยสภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ดัชนีการพัฒนาด้านการเดินทางและการท่องเที่ยว (Travel & Tourism Development Index – TTDI) ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 47 ของโลก จาก 119 ประเทศ และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูล พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ที่อยู่ในอันดับที่ 35 ของโลก จาก 119 ประเทศ สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 34.29 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่เกินอันดับที่ 36 ของโลก) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 63.83 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกินอันดับที่ 28 ของโลก) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 59.57 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

ที่มาของข้อมูล : World Economic Forum (WEF)

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายสำคัญในการทำให้ความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยดีขึ้น ประกอบด้วยการพัฒนาใน**มิติด้านโครงสร้างพื้นฐานและบริการ** (การขนส่งทางอากาศ การขนส่งทางบกและน้ำ และการบริการด้านการท่องเที่ยว) ซึ่งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการยังไม่กระจายการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันในทุกภูมิภาค **มิติด้านนโยบายและเงื่อนไขการเดินทางและการท่องเที่ยว**ซึ่งมีต้นทุนการดำเนินงานที่สูงขึ้นโดยเฉพาะภาคธุรกิจโรงแรม และ**มิติด้านความยั่งยืนด้านการเดินทางและการท่องเที่ยว** ผลกระทบด้านเศรษฐกิจและสังคมของการเดินทางและท่องเที่ยวซึ่งแรงงานไทยบางส่วนยังไม่ได้กลับเข้าสู่ระบบภาคท่องเที่ยว ซึ่งเมื่อพิจารณาการจัดเก็บข้อมูล พบว่า ประเทศไทยมีการกระจุกตัวของนักท่องเที่ยวเฉพาะพื้นที่เมืองท่องเที่ยวหลัก และมีคะแนน**ด้านความมั่นคงปลอดภัย**ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยสะท้อนถึงความไม่เชื่อมั่นในระบบรักษาความปลอดภัยของประเทศและความรู้สึกไม่ปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ประกอบกับ

ประเทศไทยไม่ได้จัดเก็บข้อมูลทุกตัวชี้วัดตามที่สภาเศรษฐกิจโลกกำหนด และข้อมูลประกอบการพิจารณาตัวชี้วัดบางตัวยังไม่เป็นปัจจุบัน จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ส่งผลให้ประเทศไทยมีอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวไม่ดีเท่าที่ควร โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนพื้นฐานของการใช้ข้อมูลที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน และต้องอาศัยกลไกการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันยกระดับขีดความสามารถของประเทศไทยให้สามารถแข่งขันได้กับนานาประเทศ อย่างไรก็ตาม ในด้านตัวชี้วัดดัชนีการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวปัจจัยที่เป็นจุดอ่อนที่ต้องพึงระวังและกำกับดูแลและพัฒนาให้ดีขึ้น คือ ปัจจัยผลกระทบด้านเศรษฐกิจและสังคมของการเดินทางและท่องเที่ยว และปัจจัยความมั่นคงปลอดภัย ส่งผลต่อการจัดอันดับของไทยแย่ลง จึงควรให้ความสำคัญกับประเด็นสำคัญเพิ่มเติม ดังนี้ (1) **การพัฒนาระบบโครงข่ายคมนาคมให้มีความเชื่อมโยง** และการขับเคลื่อนและยกระดับเมืองท่องเที่ยวรองผ่านการพัฒนาถนนสายรองเชื่อมโยงสายหลัก พร้อมทั้งยกระดับมาตรฐานที่พัก ร้านอาหารและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ (2) **การส่งเสริมการท่องเที่ยว**ภายใต้แนวคิดการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์สู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน รวมทั้งสร้างความตระหนักรู้ให้ประชาชนนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการและชุมชนให้มีส่วนร่วมการขับเคลื่อนการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง **(3) การกำกับดูแลความปลอดภัย**ของนักท่องเที่ยว และเร่งยกระดับมาตรฐานการบริการการจัดการเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและพัฒนาภาพลักษณ์ที่ดีให้กับการท่องเที่ยวไทย (4) **การปรับปรุงกฎหมาย**เพื่อลดขั้นตอนการอนุญาตที่ไม่จำเป็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการทางธุรกิจ โดยเฉพาะปรับปรุงระบบและขั้นตอนการอนุญาตการทำธุรกิจให้มีความสะดวกและทันสมัยยิ่งขึ้น เพื่อให้ง่ายในการประกอบธุรกิจท่องเที่ยว (Ease of Doing Business) และ (5) **การพัฒนาทักษะแรงงาน**โดยการพัฒนาเพื่อยกระดับทักษะและสร้างทักษะขึ้นมาใหม่ให้แรงงานมีทักษะที่จำเป็นในการทำงาน ผ่านความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาควิชาการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและบริการ

050101

แผนแม่บทย่อย | การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1) 050101

รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น

จ.3 กก.

พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563 พ.ศ. 2564 พ.ศ. 2565 พ.ศ. 2566 พ.ศ. 2567 พ.ศ. 2570

คำเป้าหมาย อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 10

คำเป้าหมาย อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 12 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม (ร้อยละต่อปี)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
050101	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **ขยายตัว ร้อยละ 13,963.11** (รายได้ท่องเที่ยวชุมชน 68.40 ล้านบาท) (proxy)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **หดตัว ร้อยละ 8.61** (รายได้ท่องเที่ยวชุมชน 62.52 ล้านบาท) (proxy)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ขยายตัว ร้อยละ 79.69** (รายได้ท่องเที่ยวชุมชน 112.34 ล้านบาท) (proxy)**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 12**	**เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 12 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**แย่ลง ☹ ร้อยละ 100.06**	**ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 1,025.55**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566-2567) **ขยายตัวเฉลี่ย ร้อยละ 35.54**	**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 664.08 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 296.17 ของค่าเป้าหมายบรรลุค่าเป้าหมายตามที่กำหนดไว้**

หมายเหตุ : ** เป้าหมาย 050101 สถานการณ์ พ.ศ. 2565 -2567 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ รายได้จากการท่องเที่ยวชุมชนในพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและเขตพัฒนาการท่องเที่ยว จัดทำโดยองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) ทั้งนี้ ข้อมูล ของ พ.ศ. 2567 อยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูลโดยสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งคาดว่าจะสามารถรายงานได้ภายในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2568

รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น พิจารณาเทียบเคียงจากรายได้จากการท่องเที่ยวชุมชนในพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและเขตพัฒนาการท่องเที่ยว จัดทำโดยองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นจำนวน 112.34 ล้านบาท มีอัตราการขยายตัวคิดเป็นร้อยละ 79.69 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีรายได้ 62.52 ล้านบาท คิดเป็นการหดตัวร้อยละ 8.61 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 1,025.55

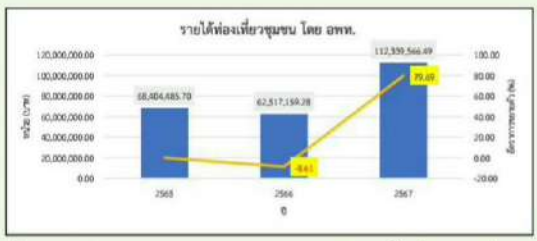

ที่มาของข้อมูล : องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) (อพท.)

050101

ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 12) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 664.08 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 12 ต่อปี) พบว่า มีอัตราขยายตัวเฉลี่ยของรายได้จากการท่องเที่ยวชุมชนในพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและเขตพัฒนาการท่องเที่ยว ในช่วง พ.ศ. 2566-2567 เฉลี่ยร้อยละ 35.54 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 296.17 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการยกระดับชุมชนให้เป็นชุมชนท่องเที่ยวต้นแบบเพื่อยกระดับสู่การเป็นชุมชนท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวและได้มาตรฐานการท่องเที่ยวชุมชน การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเพื่อยกระดับชุมชนเพื่อเข้าสู่มาตรฐาน การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาต่อยอดสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าทางการท่องเที่ยวให้มีอัตลักษณ์ โดยนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบและยั่งยืน และการสร้างมูลค่าเพิ่มและชูคุณค่าอัตลักษณ์ให้กับวัฒนธรรมที่มีศักยภาพมาใช้ในการออกแบบสินค้าและบริการรวมถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืนอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนาและการกระจายรายได้ที่ทั่วถึงและยั่งยืน** ของสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ที่มุ่งเน้นการพัฒนาประเทศจากฐานรากโดยใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการส่งมอบคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้นให้กับชุมชนท่องเที่ยวโดยส่งเสริมศักยภาพชุมชนท่องเที่ยวในการเสริมสร้างองค์ความรู้ **โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนเชิงสร้างสรรค์สู่ตลาดท่องเที่ยวคุณภาพสูง** ขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) ซึ่งมุ่งเน้นให้สินค้าและบริการการท่องเที่ยว โดยชุมชนเชิงสร้างสรรค์ที่ได้รับการพัฒนาตามมาตรฐาน CBT Thailand สร้างการรับรู้ถึงคุณค่าความสนุกและสิ่งที่นักท่องเที่ยวจะได้รับจากการท่องเที่ยวโดยชุมชนเชิงสร้างสรรค์ผ่านงานมหกรรมการท่องเที่ยว ปัจจัยเหล่านี้จะช่วยให้ชุมชนท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงและสร้างรายได้จากกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพได้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พัฒนาและส่งเสริมรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพต่อนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับศักยภาพแต่ละพื้นที่ ตลอดจนพัฒนาสินค้าและบริการรูปแบบที่สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของนักท่องเที่ยว ผ่านการวิจัยเชิงพื้นที่ในชุมชนเพื่อค้นหาอัตลักษณ์ของชุมชนอย่างแท้จริง และสอดคล้องกับความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่หรือชุมชนนั้น ๆ ที่ได้ดำเนินการควบคู่กับการยกระดับการบริหารจัดการความพร้อมและระบบบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

050101

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ยั่งยืน อาทิ **ผู้ประกอบการและบุคลากรการท่องเที่ยวในชุมชนบางแห่งอาจยังขาดสมรรถนะและศักยภาพความพร้อมในการดำเนินการ** การขาด**ความหลากหลายทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมในพื้นที่อัตลักษณ์ที่แหล่งท่องเที่ยวบางแห่ง**อาจยังไม่ได้นำมาประยุกต์และต่อยอดเพื่อสร้างมูลค่า รวมทั้งมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการซึ่งแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งอาจยังไม่ได้มาตรฐาน นอกจากนี้ การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ต้องเผชิญข้อจำกัดทางด้านเศรษฐกิจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวในภาพรวมลดลงและกำลังซื้อที่ลดลง ตลอดจนการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ประกอบการและชุมชนในการจัดทำหรือเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า/บริการยังมีข้อจำกัด

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้ว่ารายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้นจะบรรลุตามเป้าหมายตามที่กำหนดแล้ว อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังคงจะต้องให้ความสำคัญกับ**การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการและบุคลากรในชุมชนมีความรู้**ในการนำผลิตภัณฑ์มาสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีการนำ**เรื่องราวของพื้นที่มาเป็นส่วนหนึ่งในการเสนอขายสินค้าและบริการ**เพื่อให้แต่ละชุมชนสามารถสร้างอัตลักษณ์ของตนเองได้อย่างสร้างสรรค์ มีเอก ลักษณ์ และได้มาตรฐานตามที่กำหนด **การวางแผนในระยะยาวร่วมกับชุมชนและพื้นที่ที่มีศักยภาพ**ในการ**สร้างมาตรฐานสินค้าและบริการ**มาสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มมูลค่าอย่างเป็นระบบที่สามารถสร้างรายได้และกระจายรายได้ลงสู่ชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้ง**ควรมีการส่งเสริมจากภาครัฐในการประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการ**ในช่องทางที่มีความหลากหลายมากขึ้น

050102

แผนแม่บทย่อย | การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)
050102

เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น

จ.3 กก.

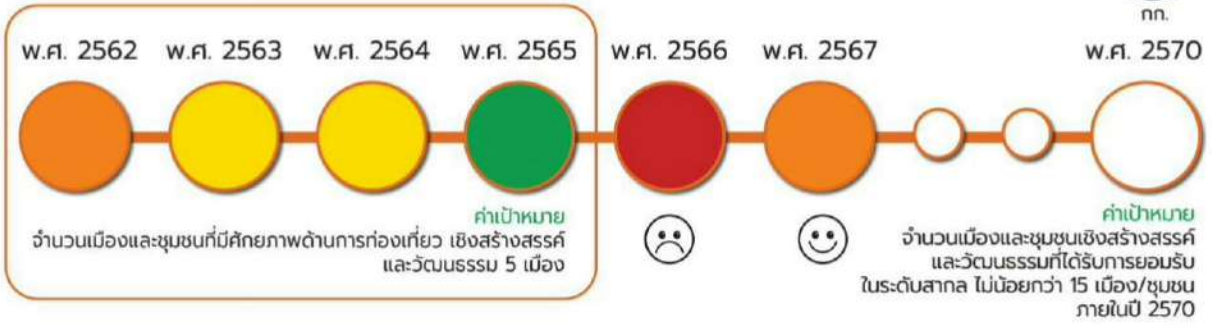

050102

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	จำนวนเมืองและชุมชนเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล (เมือง/ชุมชน)				
050102	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 10 เมือง/ชุมชน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 5 เมือง/ชุมชน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 6 เมือง/ชุมชน	ไม่น้อยกว่า 9 เมือง/ชุมชน	ไม่น้อยกว่า 15 เมือง/ชุมชน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ☹ ร้อยละ 50	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 20		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566-2567) มีจำนวนเมือง/ชุมชน สะสมทั้งหมด 11 เมือง/ชุมชน	สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 122.22 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 73.33 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยง ในการบรรลุเป้าหมาย

เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น พิจารณาจากจำนวนเมืองและชุมชนเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล อาทิ เมืองและชุมชนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ของยูเนสโก จัดทำโดยเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ของยูเนสโก (UNESCO Creative Cities Network : UCCN) แหล่งท่องเที่ยวต้นแบบที่ได้รับรางวัลแหล่งท่องเที่ยวยั่งยืน 100 แห่งของโลก (Sustainable Destinations TOP 100) จัดทำโดย Green Destinations (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยได้รับรางวัลแหล่งท่องเที่ยวยั่งยืน 100 แห่งของโลก (Sustainable Destinations TOP 100) จำนวน 6 แห่ง ได้แก่ (1) เวียงภูเพียงแช่แห้ง อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน (2) เชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย (3) เมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (4) ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา (5) เมืองโบราณอู่ทอง อำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี และ (6) เมืองเก่าอุทัยธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี ทั้งนี้ ไม่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ขององค์การยูเนสโก และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่จำนวนเมืองและชุมชนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ขององค์การยูเนสโก จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ (1) จังหวัดเชียงราย ด้านการออกแบบ และ (2) จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านดนตรี และจากแหล่งท่องเที่ยวต้นแบบที่ได้รับรางวัลแหล่งท่องเที่ยวยั่งยืน 100 แห่งของโลก จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ (1) พื้นที่ตำบลในเวียง อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน (2) พื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย และ (3) พื้นที่คลองท่อม อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ จึงส่งผลให้มีจำนวนเมืองและชุมชนเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล รวม 5 เมือง/ชุมชน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 20 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่า 9 เมือง/ชุมชน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 122.22 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 15 เมือง/ชุมชน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 73.33 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนให้พื้นที่เชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ให้ได้รับ

050102

รางวัลเหรียญเงิน “แหล่งท่องเที่ยวยั่งยืนโลก” จาก Green Destinations เป็นแห่งแรกในภูมิภาคอาเซียน และเป็นแห่งที่ 5 ของเอเชีย (จาก 3 ประเทศ) อีกทั้ง พื้นที่ในจังหวัดน่านได้รับเหรียญทอง ซึ่งเป็นเหรียญทองแรกของอาเซียนและเป็นประเทศที่ 3 ของเอเชียที่มีความโดดเด่นด้านวัฒนธรรมและประเพณีตาม Green Destinations TOP 100 โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการพัฒนาศักยภาพเมืองและชุมชนเพื่อเข้าสู่การเป็นเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ของยูเนสโก** ขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) ที่ให้ความสำคัญกับการเป็นสมาชิกเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ ส่งผลให้เมืองต่าง ๆ เหล่านี้เป็นที่รู้จักไปทั่วโลก **โครงการพัฒนาและส่งเสริมเมืองสร้างสรรค์ไทยสู่เครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ยูเนสโก (UNESCO Creative Cities Network)** ของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน) ที่มุ่งเน้นการเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ขององค์การยูเนสโก จะช่วยให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเมืองสมาชิกเครือข่ายเกี่ยวกับการพัฒนาเมือง ทั้งนี้ พ.ศ. 2567 มีแหล่งมรดกโลกที่ได้รับเป็นพื้นที่ที่ได้รับจากขึ้นทะเบียนจาก World Heritage Site โดย UNESCO จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ ภูพระบาท ประจักษ์พยานแห่งวัฒนธรรมสีมา สมัยทวารวดี รวมจากแหล่งเดิมที่มีทั้งสิ้น 8 แห่ง นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการต่าง ๆ ในการสร้างความร่วมมือในทุกภาคส่วนของเมืองและชุมชนเพื่อวางแผนเตรียมความพร้อมและสื่อสารไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องในแหล่งท่องเที่ยวในส่วนของภารกิจการเสนอชื่อเมืองเข้ารับรางวัลอย่างเป็นระบบ รวมทั้งกำหนดกิจกรรมที่ผลักดันให้เพิ่มศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของยูเนสโกและเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลกส่งผลให้พื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศไทยถูกยอมรับมากขึ้นในระดับสากลโดยเสมอมา ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น อาทิ การพัฒนา**ฐานทางวัฒนธรรมของเมืองและชุมชน**ที่อาจยังมีไม่ครอบคลุมแหล่งท่องเที่ยวเพียงพอ ถึงแม้จะเป็นปัจจัยที่มีโครงการมารองรับที่มีจำนวนโครงการมากแต่ยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ รวมทั้งขาดการเตรียมความพร้อมในการพัฒนา**ศักยภาพของชุมชนและการรักษาอัตลักษณ์และความหลากหลายทางวัฒนธรรม**ทางด้านกายภาพ นอกจากนี้ **กระบวนการผลิตสินค้าและบริการ**ที่อาจยังไม่มีการนำ**วิธีการสมัยใหม่**ที่จะทำให้การบริหารจัดการ**ความสามารถของพื้นที่ในการรองรับนักท่องเที่ยว** ซึ่งการเจริญเติบโตและการขยายตัวของเมืองเป็นข้อจำกัดของการเพิ่มขึ้นของจำนวนเมืองและชุมชนเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่อาจยังไม่เอื้อต่อความปลอดภัยของเมืองและชุมชน ส่งผลให้จำนวนเมืองและชุมชนเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมของไทยที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลยังมีจำนวนน้อย

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับ**การพัฒนาเมืองและชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพความพร้อม**ในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ควบคู่กับ**การรักษาอัตลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น**ร่วมด้วย

050102

เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ชุมชนสามารถนำจุดเด่นของตนเองมาสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้ในอนาคต และมีคุณภาพเพียงพอที่จะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวและกลุ่มลูกค้าคุณภาพให้มาใช้บริการของพื้นที่ผ่านการ **พัฒนากลยุทธ์ด้านการตลาด** เพื่อให้มีการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการที่จะกระจายรายได้สู่คนในท้องถิ่นมากขึ้น รวมทั้งการสร้างสภาพแวดล้อมของเมืองที่สะอาดและปลอดภัย นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการ**สร้างความรู้และความเข้าใจในหลักเกณฑ์ที่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์**ของยูเนสโกและเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลกเพื่อสร้างการรับรู้ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตลอดจนประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย และร่วมกันขับเคลื่อนและพัฒนาพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศไทยสู่การเป็นเมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมอย่างเป็นองคาพยพ

050103

แผนแม่บทย่อย | การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 050103

สินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้น

จ.3 พณ.

พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563 พ.ศ. 2564 พ.ศ. 2565 พ.ศ. 2566 พ.ศ. 2567 พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
อัตราการขยายตัวของจำนวนสินค้าและบริการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 5

ค่าเป้าหมาย
อัตราการขยายตัวของจำนวนสินค้าและบริการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวของจำนวนสินค้าและบริการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา (ร้อยละต่อปี)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
050103	(ข้อมูล พ.ศ. 2565*) จำนวน 20 สินค้า	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ขยายตัว ร้อยละ 125 (เพิ่มขึ้น 25 สินค้า รวม 45 สินค้า)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ขยายตัว ร้อยละ 51.11 (เพิ่มขึ้น 23 สินค้า รวม 68 สินค้า)	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 7	เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 7 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์พัฒนาได้ เนื่องจาก พ.ศ. 2565 เป็นปีแรกที่มีการจัดเก็บข้อมูล	แย่ลง ☹ ร้อยละ 59.11		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566-2567) ขยายตัวเฉลี่ย ร้อยละ 88.06	สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 730.14 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 1,257.93 ของค่าเป้าหมายบรรลุค่าเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

หมายเหตุ : ข้อมูลจำนวนสินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา ของ พ.ศ. 2565 เป็นปีแรกที่มีการจัดเก็บ จัดทำโดยกรมทรัพย์สินทางปัญญา

050103

สินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้น พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของจำนวนสินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา จัดทำโดยกรมทรัพย์สินทางปัญญา (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า สินค้าและบริการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมของประเทศไทยที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญามีจำนวน 23 สินค้า ซึ่งเมื่อรวมกับจำนวนสินค้าและบริการฯ ในปีที่ผ่านมาที่จะต้องอยู่ในกระบวนการดูแลในการต่อทะเบียนเป็นระยะเวลา 10 ปี ส่งผลให้มียอดสะสมจำนวน 68 สินค้า เทียบเท่าอัตราการขยายตัวที่ร้อยละ 51.11 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่อัตราการขยายตัวร้อยละ 125 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 59.11 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 7) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 730.14 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี) พบว่า มีอัตราการขยายตัวของจำนวนสินค้าและบริการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา ในช่วง พ.ศ. 2566-2567 เฉลี่ยร้อยละ 88.06 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 1,257.93 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

ที่มาของข้อมูล : กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาต่อยอดสินค้าชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวด้วยทรัพย์สินทางปัญญานำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งควรมีการบูรณาการร่วมกันในการผลักดันและขับเคลื่อนให้สินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้น โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 คือ **โครงการการพัฒนาผู้ประกอบการนวัตกรรมอาหารรายใหม่ (Innovative Food Startups) ด้วยแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงอาหารกินดีมีสุข (Well-being Gastronomy Tourism) สู่การขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา** ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ซึ่งมุ่งเน้นพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารกินดีมีสุข จากรายการอาหารที่เป็นอัตลักษณ์ใน 14 อำเภอ ในจังหวัดเลย เพื่อยื่นจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาพัฒนาผู้ประกอบการนวัตกรรมอาหารรายใหม่ที่มีศักยภาพ และสามารถพัฒนาสู่เชิงพาณิชย์เพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจในจังหวัดเลย นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการจัดทำแผนพัฒนาเชิงพื้นที่พร้อมถ่ายทอดแผนพัฒนาเชิงพื้นที่ และส่งต่อความต้องการของชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับรู้ ตลอดจนการสนับสนุนด้านการตลาดสำหรับสินค้าและบริการการท่องเที่ยวฯ ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้สินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ยั่งยืน อาทิ **ผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชนบางราย อาจยังไม่มีความพร้อมในด้านศักยภาพ**ของการดำเนินการ รวมถึงผู้ประกอบการบางรายอาจขาด**ความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของสินค้าและบริการที่จดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา** ถึงแม้ว่าจะมีการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาสำหรับสินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมตรงตามเป้าหมายอย่างเป็นทางการแล้ว การให้**ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาและความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา**และลักษณะของสินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมแก่ผู้ประกอบการและประชาชนในพื้นที่ยังต้องดำเนินการควบคู่กันไปด้วย ตลอดจนการขึ้นทะเบียนหรือจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา**เป็นกระบวนการที่ต้องใช้ระยะเวลา**ในการพิจารณาตามกฎหมาย ทั้งนี้ หากเป็นการพิจารณาจากการยื่นคำขอที่เป็นสินค้าและบริการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมของโครงการในแต่ละปีจะพบว่ามีจำนวนสินค้าฯ ที่เข้าร่วมการขึ้นทะเบียนที่มากขึ้นแต่กระบวนการพิจารณาต้องใช้เวลาค่อนข้างมาก ส่งผลให้ข้อมูลสินค้าและบริการส่วนหนึ่งไม่ถูกนับรวมไว้ในรายงานผลการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาประจำปี เนื่องจากไม่สามารถจดทะเบียนคำขอสินค้าและบริการท่องเที่ยวฯ ได้ภายในปีที่มีการยื่นคำขอ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้ว่าสินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้นจะบรรลุตามเป้าหมายตามที่กำหนดแล้ว อย่างไรก็ดี สถานการณ์ พ.ศ. 2567 แย่ลงกว่าปีก่อนหน้า ดังนั้นเพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับ**การมีแนวทางเชื่อมโยงผลผลิตจากโครงการของหน่วยงาน**ที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ในระดับต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อให้มีการส่งต่อผลผลิตของโครงการต้นน้ำในปีแรก (การเฟ้นหาอัตลักษณ์สร้างคุณค่าที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น) ไปสู่โครงการกลางน้ำและปลายน้ำในปีถัดไป (การต่อยอดพัฒนาสินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา) และควรมี**การบ่มเพาะผู้ประกอบการที่มีศักยภาพ**ให้มีการนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ให้ได้อย่างต่อเนื่องเพื่อผลักดันให้สินค้าและบริการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเข้าสู่ระบบทรัพย์สินทางปัญญาได้เพิ่มขึ้น รวมทั้ง**การยกระดับกระบวนการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา**เพื่อให้**การคุ้มครอง**มีความรวดเร็วและสะดวกต่อการขึ้นทะเบียนมากขึ้น นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการสนับสนุนด้านการตลาดสำหรับสินค้าและบริการท่องเที่ยวฯ ได้รับการขึ้นทะเบียนแล้วจะช่วยเป็นแรงผลักดันให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของทรัพย์สินทางปัญญาในการยกระดับการพัฒนาต่อยอดสินค้าและบริการท่องเที่ยวฯ

050201

แผนแม่บทย่อย | การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1)
050201

รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจเพิ่มขึ้น

จ.3

กก.

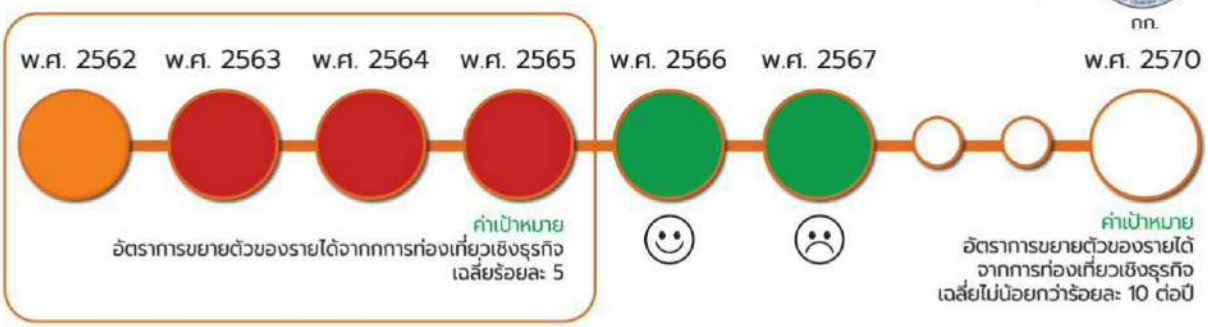

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 050201 สถานการณ์ พ.ศ. 2565-2566 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2565-2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ (ร้อยละต่อปี)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
050201	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ขยายตัว ร้อยละ 4.4 (รายได้ 44,060 ล้านบาท) (revised)* (proxy)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ขยายตัว ร้อยละ 138.32 (รายได้ 105,008 ล้านบาท) (revised)* (proxy)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ขยายตัว ร้อยละ 41.26 (รายได้ 148,341 ล้านบาท) (proxy)**	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10	เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 3,043.64	แย่ลง ☹ ร้อยละ -70.17		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566-2567) ขยายตัวเฉลี่ย ร้อยละ 89.79	สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 412.6 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 897.90 ของค่าเป้าหมาย บรรลุค่าเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

หมายเหตุ : **เป้าหมาย 050201 สถานการณ์ พ.ศ. 2565-2567 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ จัดทำโดยสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน)

รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจเพิ่มขึ้น พิจารณาเทียบเคียงจากอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ จัดทำโดยสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจวงเงิน 148,341 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราขยายตัวที่ร้อยละ 41.26 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 138.32 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ -70.17 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายพ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 412.6 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่า

ร้อยละ 10 ต่อปี) พบว่า มีอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ในช่วง พ.ศ. 2566-2567 เฉลี่ยร้อยละ 89.79 ซึ่งสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 897.90 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน)

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการดำเนินการตลาดเชิงรุกเพื่อดึงดูดกลุ่มนักเดินทางเชิงธุรกิจจากต่างประเทศ พัฒนายกระดับงานแสดงสินค้าและการเจรจาธุรกิจร่วมกับภาคเอกชน และส่งเสริมการจัดงานประเภทไมซ์ทุกประเภทในประเทศ โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ** ของสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งมุ่งเน้นการประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ มีการจัดทำฐานข้อมูลเชิงลึกที่มีความครบถ้วนและสามารถระบุกิจกรรมที่มีความเชื่อมโยงตามห่วงโซ่คุณค่าสำหรับการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ทำให้สามารถประเมินรายได้และผลกระทบทางเศรษฐกิจจากกิจกรรมต่าง ๆ ภายในห่วงโซ่คุณค่าได้ **โครงการการจัดงาน Thailand Innovative Meetings Exchange (TIME) เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันในการดึงงานประชุมนานาชาติ** ของสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) ซึ่งมุ่งเน้นการซื้อการขาย การเจรจาธุรกิจที่เกี่ยวเนื่องกับสินค้าและบริการสำหรับอุตสาหกรรมไมซ์ที่เกิดขึ้นจากการจัดงาน TIME ตั้งแต่ก่อนงาน ระหว่างงาน และหลังงานที่จะส่งผลให้เกิดรายได้ต่อผู้ประกอบการและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่คุณค่าของอุตสาหกรรมไมซ์ไทยอันเป็นการเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจโดยตรง นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการสนับสนุนให้การจัดประชุมสัมมนา การแสดงสินค้าและนิทรรศการที่เป็นกลไกสำคัญในการกระจายรายได้สู่เศรษฐกิจฐานราก มีการถ่ายทอดวิทยาการองค์ความรู้จากต่างประเทศ รวมทั้งการพัฒนาระบบนิเวศให้รองรับต่อการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ โดยเฉพาะในส่วนกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดประชุมสัมมนาให้มีความสอดคล้องกับค่าใช้จ่ายและสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ **ประสิทธิภาพของโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก**ที่อาจยังไม่ครอบคลุมและสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย **ศักยภาพสินค้าและความพร้อมของบริการ**บางประเภทอาจยังไม่มี**มาตรฐานความเป็นมืออาชีพ**เท่าที่ควร รวมทั้ง**กฎระเบียบอาจยังมีข้อจำกัดไม่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ** ของภาคเอกชน อย่างไรก็ตาม ยังมีปัจจัยภายนอกจำนวนมากที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย

050201

อย่างมีนัยสำคัญ เช่น การเปลี่ยนแปลงของรูปแบบการประกอบธุรกิจโลกหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 และการเดินทางระหว่างประเทศที่มีแนวโน้มลดลงจากประเด็นความขัดแย้งระหว่างประเทศในพื้นที่ต่าง ๆ รวมทั้งมีประเด็นวิกฤตทางเศรษฐกิจของหลายประเทศที่ไม่เอื้อต่อการดำเนินกลยุทธ์ทางการตลาดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดึงดูดนักธุรกิจเข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศไทย เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจเพิ่มขึ้นจะบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว อย่างไรก็ดี สถานการณ์ พ.ศ. 2567 แย่ลงกว่าปีก่อนหน้า ดังนั้น เพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการ**พัฒนายกระดับโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก**ที่สอดคล้องกับการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจเพิ่มศักยภาพการปรับตัวเพื่อการแข่งขันสำหรับเศรษฐกิจดิจิทัล และดำเนินการส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจในประเทศให้มีความหลากหลายและเท่าทันต่อกระแสความต้องการด้านธุรกิจ เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันบนเวทีโลก การส่งเสริมภาพลักษณ์ของประเทศไทยในภาพรวมให้เป็นที่รับรู้ในเวทีนานาชาติอย่างต่อเนื่องในด้านความปลอดภัยและการอำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งต้องดำเนินการควบคู่ไปกับ**การพัฒนายกระดับศักยภาพสินค้าและความพร้อมของบริการทั้งมาตรฐานความเป็นมืออาชีพและสมรรถนะของบุคลากร**ของภาคเอกชนไทยให้ได้รับการรับรองมาตรฐานในระดับสากลเพื่อเพิ่มโอกาสในการแข่งขันกับผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจในพื้นที่อื่นของโลก รวมทั้งการ**ทบทวนปรับปรุงกฎระเบียบ**ที่เกี่ยวข้องให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของภาคเอกชนและส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในการปรับปรุงกิจการให้ได้มาตรฐาน โดยเฉพาะการกำหนดมาตรการนโยบายเชิงรุกเพื่อสนับสนุนการเติบโตของภาคธุรกิจ อาทิ มาตรการลดหย่อนภาษีค่าใช้จ่าย การให้สิทธิ์การใช้พื้นที่ของภาครัฐ การอำนวยความสะดวกและลดขั้นตอนในการดำเนินการทางธุรการของภาครัฐ เพื่อจูงใจให้ภาคเอกชนพัฒนายกระดับตนเองมากยิ่งขึ้น

050202

แผนแม่บทย่อย | การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 050202

การเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติของไทย

จ.3 TCEB

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	การเป็นจุดหมายปลายทางของไทยในการจัดการประชุมนานาชาติ (อันดับ)				
050202	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) อันดับที่ 39 ของโลก	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) อันดับที่ 32 ของโลก	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับที่ 26 ของโลก	ไม่เกิน อันดับที่ 27 ของโลก	ไม่เกิน อันดับที่ 20 ของโลก
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 17.95	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 18.75		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 103.84 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 76.92 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

การเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติของไทย พิจารณาจากการจัดอันดับการเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติของไทย จัดทำโดย International Congress and Convention Association (ICCA) โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 26 ของโลก และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่อยู่ในอันดับที่ 32 ของโลก สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 18.75 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่เกินอันดับที่ 27 ของโลก) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 103.84 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกินอันดับที่ 20 ของโลก) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 76.92 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้ **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ที่มาของข้อมูล : International Congress and Convention Association (ICCA)

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการสนับสนุนการประมูลสิทธิ์การจัดงานประชุมนานาชาติ เพื่อต่อยอดในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ประเทศไทยในฐานะจุดหมายปลายทางการประชุมนานาชาติ รวมทั้งมุ่งเน้นพัฒนาปัจจัยการสนับสนุนเชิงนโยบายและอุปทานของผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องที่สะท้อนให้เห็นถึงความพร้อมทางด้านศักยภาพในภาพรวมการเป็นพื้นที่จัดการประชุมของประเทศไทย โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 คือ **โครงการระบบสนับสนุนการจัดเก็บและรายงานการจัดประชุมนานาชาติของไมซ์ซิตี้และเมืองรองที่มีศักยภาพเข้าสู่สมาคมส่งเสริมการประชุมนานาชาติ** ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ที่ได้มีการจัดเก็บและรายงานข้อมูลการประชุมนานาชาติ ทำให้ไมซ์ซิตี้และเมืองรองที่มีศักยภาพสามารถรายงานผลได้อย่างเป็นระบบครบถ้วนและตรงเวลา เพิ่มจำนวนการรายงานจำนวนของการจัดประชุมนานาชาติ

ทำให้ประเทศไทยถูกจัดอยู่ใน Top 20 ในการเป็นจุดหมายปลายทางการจัดการประชุมนานาชาติและเมืองไมซ์ซิตี้หรือเมืองรองที่มีศักยภาพที่ได้รับการจัดอันดับเพิ่มขึ้นจากเดิม 3 เมือง เป็น 5 เมืองเป็นอย่างน้อย นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับการสร้างความร่วมมือในการวางรากฐานการจัดประชุมนานาชาติให้เป็นที่เข้าใจและยอมรับของสังคมทั่วไปผ่านการแสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของประเทศไทยที่ได้รับการเป็นเจ้าภาพในการประชุมนานาชาติในมิติต่าง ๆ โดยเฉพาะการเป็นเครื่องมือการนำเสนอศักยภาพการทำธุรกิจการท่องเที่ยว และอำนาจละมุนของไทยให้แพร่หลายในระดับโลก ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติของไทยสัมฤทธิ์ผล อาทิ **มาตรฐานของสินค้า บริการ สถานที่และบุคลากร**ที่อาจยังไม่มีความพร้อมและมีประสิทธิภาพเพียงพอ รวมทั้ง**การประมูลสิทธิ์การจัดงานที่สร้างผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมสูงและการสร้างแม่เหล็กสำหรับการจัดประชุมนานาชาติ** ที่ยังจำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการที่มีประสิทธิภาพ แม้ว่าที่ผ่านมาสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการจะเป็นแกนกลางหลักในการบูรณาการ แต่ยังคงมีความท้าทายจากการประสานงานกับหน่วยงานหลายภาคส่วนทั้งภายในและต่างประเทศ ประกอบกับสถานการณ์ความไม่แน่นอนทางการเมืองทั้งในและต่างประเทศได้ส่งผลอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจเข้ามาจัดการประชุมในประเทศไทยของนักธุรกิจนานาชาติ และยังส่งผลต่อการตัดสินใจของหน่วยงานที่รับผิดชอบในประเทศในการประมูลสิทธิ์การเป็นเจ้าภาพการประชุมนานาชาติต่าง ๆ เพื่อให้เข้ามาจัดงานในประเทศไทย

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้การจัดอันดับการเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติของไทยดีขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญ**กับการพัฒนาสินค้า บริการและสถานที่**เพื่อรองรับการจัดประชุมนานาชาติให้มีมาตรฐานและเทียบเท่าระดับสากลเพื่อช่วยในการ**สนับสนุนการประมูลสิทธิ์การจัดงานประชุมนานาชาติ**ที่สำคัญให้เข้ามาจัดในประเทศไทย รวมทั้งต่อยอดการจัดงานที่ประสบความสำเร็จแล้วให้มีการจัดงานในประเทศไทยได้อย่างต่อเนื่องโดยมาตรการสนับสนุนต้องดำเนินการอย่างบูรณาการและมีการวางแผนอย่างเป็นระบบเพื่อให้การเป็นเจ้าภาพการจัดประชุมนานาชาติก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศไทยอย่างแท้จริง ดังนั้น รัฐบาลควรกำหนด**นโยบายและมาตรการที่สนับสนุนการจัดประชุมนานาชาติและสร้างภาพลักษณ์ด้านการจัดประชุมนานาชาติของไทย** นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมบทบาทตัวแทนของประเทศไทยที่เป็นสมาชิกและผู้บริหารสมาคมระดับนานาชาติ การชักชวนให้สมาคมระดับนานาชาติเข้ามาจัดตั้งสาขาในประเทศไทย รวมทั้งการพัฒนาเครือข่ายสมาคมในประเทศไทยให้มีความร่วมมือในระดับภูมิภาคและนานาชาติอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ของประเทศไทยให้เป็นที่รับรู้ในเวทีโลก

050301

แผนแม่บทย่อย | การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 050301

รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทยเพิ่มขึ้น

จ.3 กก.

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงามและแพทย์แผนไทย (ร้อยละต่อปี)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
050301	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ขยายตัว ร้อยละ 12.95 (รายได้ 37,686 ล้านบาท)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ขยายตัว ร้อยละ 6.44 (รายได้ 40,114 ล้านบาท)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566)* ขยายตัว ร้อยละ 6.44 (รายได้ 40,114 ล้านบาท)	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 8	เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 8 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ☹ ร้อยละ 50.27	คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566-2567) ขยายตัวเฉลี่ย ร้อยละ 6.44	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 80.50 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 80.50 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : * ข้อมูลอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงามและแพทย์แผนไทย ของ พ.ศ. 2567 อยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูลโดยสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งคาดว่าจะสามารถรายงานได้ภายในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2568

รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทยเพิ่มขึ้น พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงามและแพทย์แผนไทย จัดทำโดยสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทยวงเงิน 40,114 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราขยายตัวที่ร้อยละ 6.44 และเมื่อเทียบกับปีก่อน พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 6.44 เช่นเดียวกัน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 8) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 80.50 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 8 ต่อปี) พบว่า มีอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงามและแพทย์แผนไทย ในช่วง พ.ศ. 2566-2567 เฉลี่ยร้อยละ 6.44 ซึ่งสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 80.50 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย(สีเหลือง)**

050301

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนามาตรฐานการให้บริการนวดไทย รวมถึงมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ มาตรฐานการใช้สมุนไพรและกัญชาสำหรับการประกอบอาหารเพื่อสุขภาพ ตลอดจนจัดทำฐานข้อมูลและประเมินผลทางเศรษฐกิจ เพื่อติดตามและจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายส่งเสริมภูมิปัญญาและผลิตผลในท้องถิ่นผ่านการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในชุมชน และพัฒนาศักยภาพบุคลากรและผู้ประกอบการ โดยจัดทำหลักสูตรพัฒนาศักยภาพบุคลากรและส่งเสริมการพัฒนาสินค้าและบริการ รวมทั้งการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับทิศทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มจากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือกและสมุนไพร** ของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกซึ่งมุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพการให้บริการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้ประกอบการในศูนย์เวลเนสแหล่งท่องเที่ยวเมืองหลักและเมืองรอง รวมถึงการจัดงานประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ผ่านการต่อยอดรูปแบบการจัดบริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีอัตลักษณ์และดึงดูดใจนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ **โครงการพัฒนาและยกระดับการนวดไทย อัตลักษณ์ไทย สร้างเศรษฐกิจชุมชน** ของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ที่มุ่งเน้นพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้และสนับสนุนให้นวดไทยสามารถสร้างงานสร้างอาชีพให้กับประเทศ นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการจัดทำมาตรการการยกเว้นการตรวจลงตรา 93 ประเทศ การจัดตั้งศูนย์นวดไทยประยุกต์และกายภาพบำบัดเพื่อการดูแลผู้สูงอายุและธุรกิจท่องเที่ยว การส่งเสริมและพัฒนาที่พักเพื่อการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทยเพิ่มขึ้น อาทิ ข้อจำกัดในการเข้าถึง**มาตรฐานของบุคลากร**ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การขาดแคลนบุคลากรที่มีความสามารถด้านภาษาที่สาม การขาด**มาตรฐานและความปลอดภัยของสินค้าและบริการ**บางประเภท และสถานประกอบการที่อาจยังไม่ได้มาตรฐาน รวมทั้งยังขาดความพร้อมด้าน**มาตรฐานวิชาชีพและคุณภาพของบุคลากรและความหลากหลายของบุคลากรทางการแพทย์**ที่อาจยังไม่ครอบคลุมสาขาการให้บริการตามความต้องการของนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ **สิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางของนักท่องเที่ยว** ซึ่งประเทศไทยยังเน้นการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในรูปแบบของกายภาพเป็นหลัก เช่น สปา และนวดไทย เป็นต้น จึงยังไม่สามารถดึงดูดกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพที่หลากหลายได้

050301

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทยเพิ่มขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการ**พัฒนามาตรฐานบุคลากรและสถานประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ** โดยเน้นการฝึกอบรมทักษะวิชาชีพและภาษาที่เกี่ยวข้อง และการ**พัฒนามาตรฐานและความปลอดภัยของสินค้าและบริการทางสุขภาพ** จัดทำ**มาตรฐานที่รองรับสถานประกอบการเพื่อสุขภาพโดยเฉพาะ** รวมทั้งการเพิ่มช่องทางการเข้าถึงมาตรฐาน อาทิ การเพิ่มศูนย์สอบใบอนุญาตวิชาชีพในจังหวัดท่องเที่ยวเมืองหลัก นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการ**ขยายขอบเขตการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้ครอบคลุมมิติต่าง ๆ** โดยเฉพาะด้านสุขภาพจิตและอสังหาริมทรัพย์เพื่อสุขภาพเพื่อรองรับความต้องการที่หลากหลายของนักท่องเที่ยว พร้อมกับพัฒนากลยุทธ์การตลาดที่ตอบสนองกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ พัฒนาฐานข้อมูลเชิงลึกและสนับสนุนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์และการให้บริการให้ได้รับการยอมรับในระดับสากล

050302

แผนแม่บทย่อย | การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 050302

อันดับรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทย

จ.3

กก.

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 050302 สถานการณ์ พ.ศ. 2565-2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564 -2565) พิจารณาจากการจัดอันดับรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จัดทำโดยสถาบันด้านสุขภาพสากล ทั้งนี้ ตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2565-2566

050302

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	รายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยดีขึ้น (อันดับ)				
050302	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) อันดับที่ 20 ของโลก (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) อันดับที่ 16 ของโลก (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับที่ 15 ของโลก	ไม่เกิน อันดับที่ 10 ของโลก	ไม่เกิน อันดับที่ 6 ของโลก
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 25.00	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 6.67		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 66.67 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 40.00 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย

อันดับรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยดีขึ้น พิจารณาจากรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพดีขึ้น จัดทำโดยสถาบันด้านสุขภาพสากล (Global Wellness Institute) โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 15 ของโลก และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่อยู่ในอันดับที่ 16 ของโลก สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 6.67 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่เกินอันดับที่ 10 ของโลก) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 66.67 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกินอันดับที่ 6 ของโลก) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 40.00 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

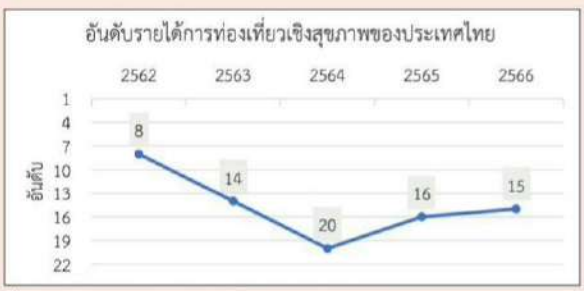

ที่มาของข้อมูล : Global Wellness Institute

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางบริการทางการแพทย์ (Medical Hub) ผ่านการยกระดับมาตรฐานการให้บริการและผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน เสริมสร้างระบบนิเวศการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมมุ่งสู่เมืองสุขภาพอัจฉริยะ รวมทั้งจัดกิจกรรมด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มสุขภาพให้เดินทางมายังประเทศไทยมากขึ้น โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเกษตรปลอดสารพิษด้วยวิถีชีวิต NEWSTART (เริ่มต้นชีวิตใหม่)** ของสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งมุ่งเน้นการยกระดับให้จังหวัดนครราชสีมาเป็นจังหวัดต้นแบบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยวิถีชีวิต NEWSTART สามารถรองรับทั้งผู้ที่มีสุขภาพปกติทั่วไป

และผู้ที่เกิดโรคเรื้อรังไม่ติดต่อหรือสุขภาพเสื่อมถอย และมีความต้องการมาท่องเที่ยวเชิงรักษาเพื่อสุขภาพ **โครงการการประเมินแบ่งส่วนนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในอนาคตเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถกำหนดตำแหน่งผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายนักท่องเที่ยวสุขภาพศักยภาพสูง** ของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ที่มุ่งเน้นการวิเคราะห์เพื่อกำหนดตำแหน่งผลิตภัณฑ์และบริการในภาคการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่สอดคล้องกับอุปสงค์ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและภูมิทัศน์ของตลาดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยในอนาคต พัฒนาต้นแบบสินค้าและบริการในภาคการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่จะนำไปสู่การเจาะกลุ่มเป้าหมายนักท่องเที่ยวศักยภาพสูง นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญกับการดึงดูดนักท่องเที่ยวคุณภาพที่มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวสูง ด้วยการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวกลุ่มสุขภาพ รวมทั้งจัดทำนโยบายส่งเสริมการตลาดที่สอดคล้องกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มและให้ความสำคัญกับการตลาดในประเทศมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้อันดับรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยดีขึ้น อาทิ **การขาดศักยภาพและความหลากหลายของบุคลากรทางการแพทย์**ในด้านการดูแลสุขภาพ ตลอดจน**เครื่องมือทางการตลาดที่สอดคล้องกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ** แม้ว่าประเทศไทยมีมาตรการเปิดรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่งผลให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยได้โดยไม่มีข้อจำกัด อย่างไรก็ตาม จากสถานการณ์ความไม่แน่นอนและปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้ เช่น ปัญหาความสัมพันธ์และความขัดแย้งระหว่างประเทศ (ภูมิรัฐศาสตร์) ปัญหาเศรษฐกิจ รวมทั้งเผชิญกับความท้าทายของประเทศในภูมิภาคที่มีศักยภาพในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ สิงคโปร์ มาเลเซีย เกาหลีใต้ และอินเดียที่ส่งผลกระทบต่อการจัดอันดับชีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้อันดับรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยดีขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมุ่งเน้น**การสร้างและพัฒนาบุคลากร**ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้มีศักยภาพสอดคล้องกับความต้องการของภาคธุรกิจ โดยเน้น**สร้างการรับรู้ในมาตรฐานการบริการที่มีความปลอดภัย** สนับสนุนให้สถานประกอบการเข้าสู่มาตรฐานเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งการส่งเสริมมาตรฐานที่เหมาะสมกับการดำเนินงานของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการดำเนินงานของผู้ประกอบการ การ**ส่งเสริมด้านการตลาดเฉพาะกลุ่มและประชาสัมพันธ์แบบมุ่งเป้าทั้งในและต่างประเทศ** ตลอดจนการส่งเสริมให้เกิดการต่อยอดสู่การให้บริการมูลค่าสูงผ่านการสร้างรูปแบบการให้บริการเฉพาะบุคคลให้มีความครอบคลุมมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการรักษาคุณภาพการให้บริการและภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของไทยให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากลจำเป็นต้องมีการบูรณาการความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาและขับเคลื่อนเป้าหมายให้บรรลุผลได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

050303

แผนแม่บทย่อย | การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 050303

สถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและบริการทางการแพทย์ได้รับมาตรฐานเพิ่มขึ้น

จ.3 | สธ.

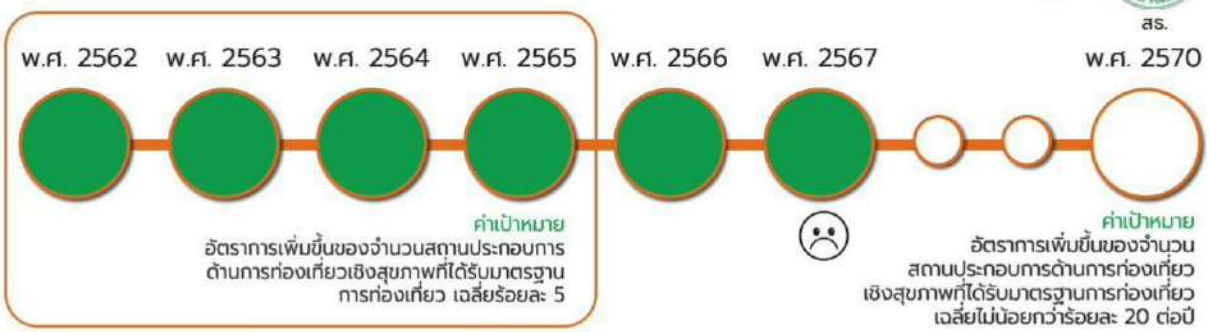

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ได้รับมาตรฐานการท่องเที่ยว (ร้อยละต่อปี)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	คำเป้าหมาย พ.ศ. 2567	คำเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
050303	(ข้อมูล พ.ศ. 2565)* จำนวน 28 แห่ง	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) จำนวน 139 แห่ง **อัตราการเพิ่มขึ้น ร้อยละ 396.42**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) จำนวน 222 แห่ง **อัตราการเพิ่มขึ้น ร้อยละ 59.71**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20**	**เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์พัฒนาได้ เนื่องจาก พ.ศ. 2565 เป็นปีแรกที่มีการจัดเก็บข้อมูล	**แย่ลง ☹ ร้อยละ 84.94**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566-2567) **อัตราการเพิ่มขึ้น เฉลี่ยร้อยละ 214.57**	**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 298.55 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 1,072.83 ของค่าเป้าหมายบรรลุค่าเป้าหมายตามที่กำหนดไว้**

หมายเหตุ : *ข้อมูลอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ได้รับมาตรฐานการท่องเที่ยวของ พ.ศ. 2565 เป็นปีแรกที่มีการจัดเก็บข้อมูล จัดทำโดยกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข

สถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและบริการทางการแพทย์ได้รับมาตรฐานเพิ่มขึ้น พิจารณาจากอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ได้รับมาตรฐานการท่องเที่ยว จัดทำโดยกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า จำนวนสถานประกอบการเพื่อสุขภาพที่ได้มาตรฐานโดยเป็นสถานประกอบการที่ผ่านเกณฑ์ Nuad Thai Premium จำนวน 222 แห่ง คิดเป็นอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 59.71 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่อัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ

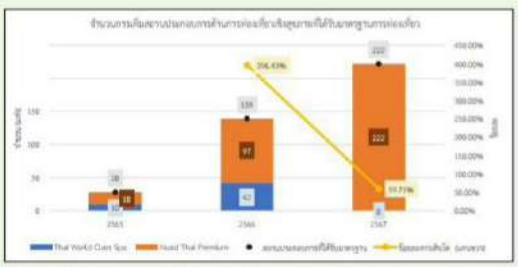

ที่มาของข้อมูล : กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข

392.42 สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 84.94 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 298.55 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี) พบว่า มีอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ได้รับมาตรฐานการท่องเที่ยว ในช่วง พ.ศ. 2566-2567 เฉลี่ยร้อยละ 214.57 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 1,072.83 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพและยกระดับคุณภาพมาตรฐานการให้บริการในสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ผ่านการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมสถานประกอบการให้เข้าร่วมการยกระดับเข้าสู่มาตรฐานระดับสากล รวมทั้งการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพผ่านการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวมูลค่าสูงที่เชื่อมโยงสถานประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และผลิตภัณฑ์สุขภาพเข้าด้วยกัน โดยเป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. 2566 พบว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับการออกมาตรการจูงใจให้สถานประกอบด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเข้าสู่มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นนำร่องสถานประกอบการที่มีความพร้อมเพื่อเป็นต้นแบบให้กับแห่งอื่น ๆ และกำหนดเกณฑ์ที่ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้กับสถานประกอบการทุกขนาดได้มีการผลักดันและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้สถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและบริการทางการแพทย์ได้รับมาตรฐานเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ **สถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและบริการทางการแพทย์บางแห่งอาจขาดศักยภาพและมาตรฐานการให้บริการ กฎหมายหรือมาตรการที่อาจไม่เอื้อต่อการเปิดสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและบริการทางการแพทย์** รวมถึงมาตรฐานตามเกณฑ์**รางวัล Thai World class Spa และ Nuad Thai Premium ยังไม่สามารถสร้างความแตกต่างทางด้านรายได้และสิทธิพิเศษ**จากการรับรองตามเกณฑ์รางวัลซึ่งจำเป็นต้องดำเนินการประชาสัมพันธ์การได้รับรางวัลดังกล่าวทั้งในและต่างประเทศเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือในเกณฑ์รางวัลให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล รวมทั้งพิจารณาจัดทำมาตรการสนับสนุนให้สถานประกอบการเข้าสู่มาตรฐานเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้ว่าสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและบริการทางการแพทย์ได้รับมาตรฐานเพิ่มขึ้นจะบรรลุตามเป้าหมายตามที่กำหนดแล้ว อย่างไรก็ดี สถานการณ์ พ.ศ. 2567 แย่ลงกว่าปีก่อนหน้า

050303

ดังนั้น เพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับ**การจัดทำมาตรฐานและการยกระดับมาตรฐานสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและบริการทางการแพทย์**อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม โดยจัดทำมาตรการจูงใจให้สถานประกอบการทุกระดับสามารถเข้าถึงและปรับตัวเข้าสู่มาตรฐาน พร้อมทั้งคัดเลือกสถานประกอบการที่มีความพร้อมเป็นต้นแบบเพื่อสร้างแรงผลักดันและขยายผลให้ครอบคลุมทั่วประเทศ รวมทั้งการประชาสัมพันธ์รางวัล Thai World class Spa และ Nuad Thai Premium ให้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับงานวิจัยและนวัตกรรม และทักษะแรงงาน โดยเน้นการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับการดูแลสุขภาพผ่านการสร้างประสบการณ์ที่ตอบโจทย์ทั้งด้านการพักผ่อนและฟื้นฟูสุขภาพ ซึ่งจะเป็นการช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพ สร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและยกระดับความสามารถในการแข่งขันของไทยในระยะยาวได้อย่างยั่งยืน

050401

แผนแม่บทย่อย | การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1) 050401

รายได้จากการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำเพิ่มขึ้น

จ.3 กก.

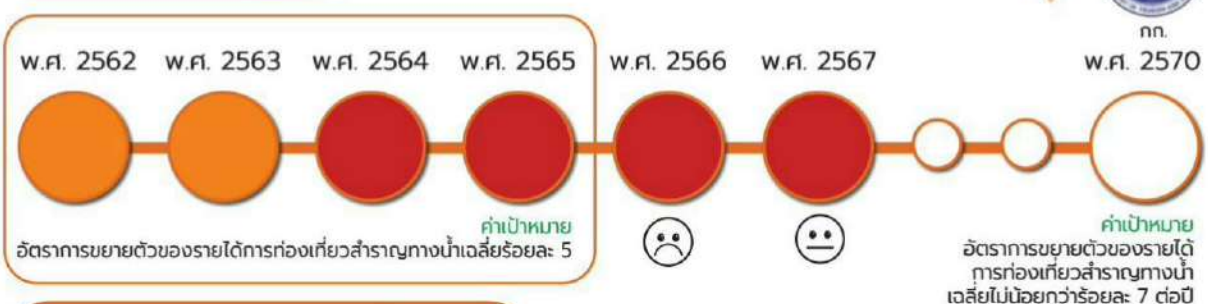

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวของรายได้การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ (ร้อยละต่อปี)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
050401	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ขยายตัว ร้อยละ 5.85 (รายได้ 11,004 ล้านบาท)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ขยายตัว ร้อยละ 2.29 (รายได้ 11,256 ล้านบาท)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566)* ขยายตัว ร้อยละ 2.29 (รายได้ 11,256 ล้านบาท)	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 7	เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 7 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ร้อยละ 60.85	คงเดิม		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566-2567) ขยายตัวเฉลี่ย ร้อยละ 2.29	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 32.71 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 32.71 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : * ข้อมูลอัตราการขยายตัวของรายได้การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ ของ พ.ศ. 2567 อยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูลโดยสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งคาดว่าจะสามารถรายงานได้ภายในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2568

050401

รายได้จากการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำเพิ่มขึ้น พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของรายได้การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ จัดทำโดยสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีรายได้จากการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ 11,256 ล้านบาท มีอัตราขยายตัวร้อยละ 2.29 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีรายได้ 11,256 ล้านบาท โดยมีอัตราการขยายร้อยละ 2.29 เช่นเดียวกัน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 7) พบว่ามีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 32.71 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี) พบว่ามีอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ ในช่วง พ.ศ. 2566-2567 เฉลี่ยร้อยละ 2.29 ซึ่งสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 32.71 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการสร้างการเชื่อมโยงด้านตลาดการท่องเที่ยวทางน้ำ การอำนวยความสะดวก และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างภาคธุรกิจในพื้นที่ต่าง ๆ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังได้ดำเนินการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างประเทศในด้านการท่องเที่ยวทางน้ำ โดยเฉพาะผ่านแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพและมีความน่าสนใจของแต่ละประเทศ เช่น อุทยานธรณีโลก แหล่งตกปลา ระหว่างประเทศไทยและมาเลเซีย เป็นต้น โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเรือสำราญภายในอนุภูมิภาค IMT-GT** ของกรมการท่องเที่ยว ซึ่งมุ่งเน้นยกระดับการเชื่อมโยงการเดินทางท่องเที่ยวโดยเรือสำราญภายในอนุภูมิภาค IMT-GT เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและเกิดการกระจายรายได้บริเวณเส้นทางท่องเที่ยวโดยเรือสำราญและรองรับการขยายตัวของกลุ่มนักท่องเที่ยวโดยเรือสำราญในอนาคต **โครงการพัฒนาระบบการแพทย์ฉุกเฉินทางน้ำและทะเลแบบบูรณาการเพื่อความปลอดภัยในการท่องเที่ยวที่ประชาชนทุกระดับเข้าถึงได้ในเขตพื้นที่ทางน้ำและทะเล ปีงบประมาณ 2567** ของสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติที่มุ่งส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนในพื้นที่มีความรอบรู้ทักษะในการปฐมพยาบาลในภาวะฉุกเฉินเพื่อช่วยเหลือให้นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยและเชื่อมั่นในการมาท่องเที่ยว นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. 2566 พบว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ผลักดันให้เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อตอบสนองต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ได้มีการดำเนินการผ่านแผนงานบูรณาการเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำเพิ่มขึ้นที่สำคัญ อาทิ **กฎระเบียบ**ที่ยังไม่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวทางน้ำ การขาด**ศักยภาพของผู้ให้บริการการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ**ที่ในปัจจุบันท่าเทียบเรือของประเทศไทยยังมีไม่เพียงพอ กิจกรรมทางน้ำที่อาจยังไม่หลากหลายและสามารถรองรับการเข้าเทียบท่าของเรือสำราญขนาดใหญ่ที่มีผู้เดินทางเป็นนักท่องเที่ยวคุณภาพ

050401

และมีการใช้จ่ายสูงได้ รวมทั้งยังเผชิญความท้าทายในการพัฒนาจุดเด่นด้าน**ศักยภาพของพื้นที่และผู้ให้บริการ**ให้เป็นจุดหมายปลายทางของ**เส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยง**ระหว่างเมืองท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลต่าง ๆ ที่มีการเชื่อมต่อกันทั้งในบริเวณของประเทศไทยและนอกประเทศ การอำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการในการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวทางน้ำ และการส่งเสริมศักยภาพของผู้ประกอบการและบุคลากรในธุรกิจการท่องเที่ยวทางน้ำยังไม่เพียงพอ รวมทั้งเส้นทางท่องเที่ยวทางน้ำที่ยังไม่หลากหลายและมีประสิทธิภาพในการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวภายในและต่างประเทศ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้รายได้จากการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำเพิ่มขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้มีการพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวทางน้ำให้มีความหลากหลายมากขึ้น **ทบทวนปรับปรุงข้อจำกัดด้านกฎระเบียบ**ที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางน้ำ พร้อมทั้งสนับสนุนให้มี**การฝึกอาชีพและพัฒนาทักษะบุคลากร**เข้าสู่ภาคธุรกิจการท่องเที่ยวทางน้ำให้เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการ**สร้างความเชื่อมโยงการท่องเที่ยวทางน้ำ**ร่วมกับประเทศในภูมิภาคที่มีศักยภาพด้านแหล่งท่องเที่ยวและ**โครงสร้างพื้นฐานการท่องเที่ยวทางน้ำ**ให้มากขึ้น ซึ่งนอกจากเป็นการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ยังเป็นโอกาสในการสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศมากขึ้นจากการที่เส้นทางการท่องเที่ยวทางน้ำมีความน่าสนใจและประเทศไทยได้รับการพัฒนาให้เป็นจุดแวะพักสำคัญของนักท่องเที่ยวสำราญทางน้ำในอนาคต

050402

แผนแม่บทย่อย | การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 050402

การขยายตัวของท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้น

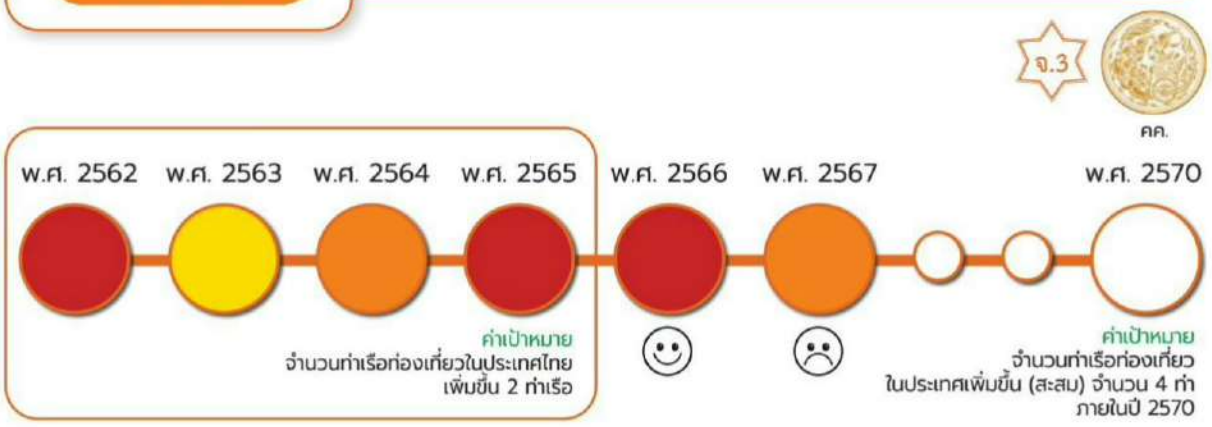

050402

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	จำนวนท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศเพิ่มขึ้น (สะสม)				
050402	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 0 เท่า	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) เพิ่มขึ้น 2 เท่า	(ข้อมูล พ.ศ. 2567)* เพิ่มขึ้น 1 เท่า	ไม่น้อยกว่า 2 เท่า	ไม่น้อยกว่า 4 เท่า
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 200.00	แย่ลง ☹ ร้อยละ 50.00		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566-2567) มีจำนวนท่าเรือสะสม 3 ท่า	สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 150.00 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 75.00 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

การขยายตัวของท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้น พิจารณาจากจำนวนท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศเพิ่มขึ้น (สะสม) จัดทำโดยกรมเจ้าท่า (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีจำนวนท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศเพิ่มขึ้นเพียง 1 ท่า ส่งผลให้มีจำนวนท่าเรือสะสม 3 ท่า และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีจำนวนท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศเพิ่มขึ้น จำนวน 2 ท่า สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 50.00 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่า 2 ท่า) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 150.00 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 4 ท่า) พบว่า มีจำนวนท่าเรือสะสม 3 ท่า คิดเป็นร้อยละ 75.00 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

ที่มาของข้อมูล : กรมเจ้าท่า

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาท่าเรือและพื้นที่หลังท่าในพื้นที่ท่องเที่ยวเป้าหมาย ซึ่งมีจำนวนนักท่องเที่ยวเข้าใช้บริการท่าเรือเป็นจำนวนมาก โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 คือ **โครงการก่อสร้างท่าเทียบเรือเฟอร์รี่อ่าวปอสนับสนุนการท่องเที่ยว ตำบลป่าคลอก อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต** ของกรมเจ้าท่า ซึ่งมุ่งเน้นปรับปรุงและก่อสร้างท่าเทียบเรือที่มีศักยภาพในจังหวัดภูเก็ตและจังหวัดกระบี่ให้สามารถรองรับการเดินเรือเฟอร์รี่ขนส่งผู้โดยสาร สินค้า และรถยนต์เชื่อมโยงไปมาระหว่างกันได้ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนได้ต่อไป นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการ

050402

ตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ผลักดันการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ และได้เสนอแนวคิดและมาตรการการพัฒนาอย่างครอบคลุมทั้งในส่วนของทักษะแรงงาน มาตรฐานความปลอดภัย การปรับปรุงกฎระเบียบ มาตรการช่วยเหลือภาคธุรกิจ และการอำนวยความสะดวกต่อนักนักท่องเที่ยวได้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การขยายตัวของท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้น ที่สำคัญ ได้แก่ **โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก**ที่อาจยังไม่เพียงพอและมีประสิทธิภาพ รวมทั้ง**การพัฒนาท่าเรือท่องเที่ยวขนาดใหญ่ต้องใช้งบประมาณสูง** แต่งบประมาณมีจำกัดในการพัฒนาท่าเรือท่องเที่ยวตามแผนงาน ซึ่งจำเป็นต้องศึกษารูปแบบการลงทุนที่เหมาะสม และมีการสำรวจผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมอย่างละเอียดรอบคอบก่อนดำเนินการก่อสร้าง ขณะที่การก่อสร้างท่าเรือเพื่อการท่องเที่ยวรูปแบบเฉพาะอาทิ ท่าเรือสำหรับเรือสำราญขนาดใหญ่ยังขาดความชัดเจนในการดำเนินงาน การเข้ามาลงทุนของนักลงทุนอาจขาดความเชื่อมั่น รวมทั้งกฎระเบียบที่อาจยังไม่เอื้อในการอำนวยความสะดวกและโอกาสในการเข้าร่วมลงทุนของภาคเอกชน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้การขยายตัวของท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมุ่งเน้นการจูงใจให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการ**พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวทางน้ำ**เพิ่มขึ้น โดย**การแก้ไขอุปสรรคทางด้านงบประมาณ**ในการลงทุนของภาครัฐที่มีอยู่อย่างจำกัดผ่านการอาศัย**กลไกการร่วมทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน** โดยเฉพาะการให้สิทธิประโยชน์ในการพัฒนาและใช้ประโยชน์พื้นที่ท่าเรือในทางธุรกิจกับภาคเอกชน อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการพิจารณาเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทางน้ำ โดยยึดปัจจัยด้านศักยภาพของพื้นที่ จำนวนนักท่องเที่ยวผู้ใช้บริการ ความคุ้มค่าในการลงทุน ผลประโยชน์และผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก รวมทั้งทบทวนปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคให้เอื้อต่อการลงทุนในการพัฒนาท่าเรือร่วมด้วย

050501

แผนแม่บทย่อย | การท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)
050501

ประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน

จ.3

กก.

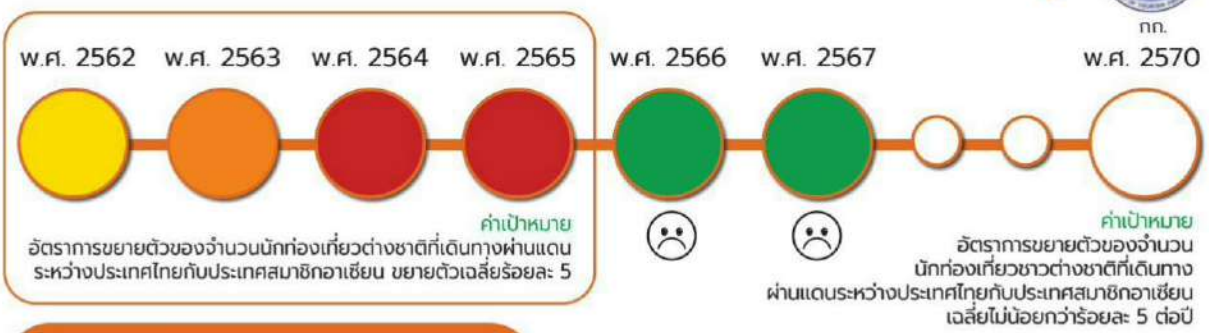

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางผ่านแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียน (ร้อยละต่อปี)				
050501	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ขยายตัว ร้อยละ 48,248.35 (จำนวนนักท่องเที่ยวฯ 2.898 ล้านคน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ขยายตัว ร้อยละ 107.87 (จำนวนนักท่องเที่ยวฯ 6.024 ล้านคน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ขยายตัว ร้อยละ 24.61 (จำนวนนักท่องเที่ยวฯ 7.507 ล้านคน)	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5	เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ร้อยละ 99.78	แย่ลง ร้อยละ -77.19		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566-2567) ขยายตัวเฉลี่ย ร้อยละ 66.24	สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 492.20 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 1,324.80 ของค่าเป้าหมายบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

ประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางผ่านแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียน จัดทำโดยสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ร่วมกับสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางผ่านแดนเชื่อมโยงไปยังประเทศเพื่อนบ้านในภูมาคอาเซียน จำนวน 7.507 ล้านคน เทียบเท่าอัตราการขยายตัวที่ร้อยละ 24.61 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 107.87 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์อัตราการขยายลดลง คิดเป็นร้อยละ -77.19 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็น

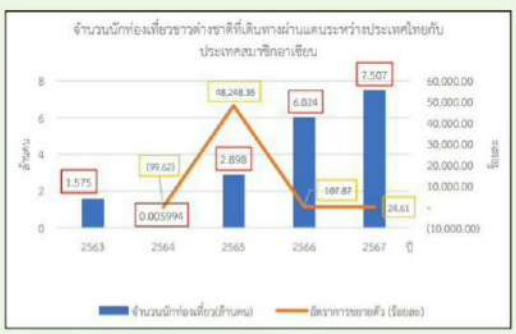

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

050501

ร้อยละ 492.20 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี) พบว่า มีอัตราการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางผ่านแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียนในช่วง พ.ศ. 2566-2567 เฉลี่ยร้อยละ 66.24 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 1,324.80 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนและการอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวที่เดินทางเชื่อมโยงกันระหว่างประเทศต่าง ๆ ในทุกเส้นทาง โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 คือ **โครงการการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนเพื่อร้อยเรียงเรื่องราวเชื่อมโยงอัตลักษณ์ร่วมของอาเซียน** ขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) ที่ให้ความสำคัญกับการสำรวจและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของอาเซียน โดยมีไทยเป็นศูนย์กลาง เป้าหมายคือการเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวและใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการอนุรักษ์วัฒนธรรม พร้อมส่งเสริมการท่องเที่ยวในอาเซียนให้เป็นจุดหมายปลายทางเดียวกันตามวิสัยทัศน์ของประชาคมอาเซียน นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. 2566 พบว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก สาธารณูปโภคต่าง ๆ ให้เพียงพอต่อการเดินทางผ่านพรมแดนของนักท่องเที่ยวเพื่อเชื่อมโยงไปยังภูมิภาค โดยเร่งปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้อต่อการเดินทางท่องเที่ยวในภูมิภาคและสอดคล้องกับบริบทด้านการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งได้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การดำเนินงานในปี พ.ศ. 2567 บรรลุเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียนได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน อาทิ **ความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานและอำนวยความสะดวกในการคมนาคมขนส่ง** สาธารณูปโภคต่าง ๆ ที่อาจยังไม่ครอบคลุมและเพียงพอต่อการเดินทางเข้ามายังประเทศไทยผ่านพรมแดน **เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวและกลุ่มตลาดเป้าหมาย** รวมทั้งความท้าทายจากวิกฤตเศรษฐกิจ อาชญากรรมข้ามชาติ ปัญหาด้านพรมแดนและสถานการณ์ความรุนแรงจากปัญหาทางการเมืองของประเทศเพื่อนบ้านโดยรอบประเทศไทยซึ่งเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยรอบพื้นที่อาจจะส่งผลกระทบต่อช่องทางการผ่านแดนเส้นทางเชื่อมโยงในการเดินทาง และความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางเข้ามายังประเทศไทย

050501

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้เป้าหมายประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียนจะบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว อย่างไรก็ดี สถานการณ์ พ.ศ. 2567 แย่ลงกว่าปีก่อนหน้า ดังนั้น เพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งดำเนินการลงทุนใน**โครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว**เชื่อมโยงในภูมิภาคอาเซียนให้มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะเส้นทางบก เส้นทางน้ำ เส้นทางรางและพื้นที่ด่านพรมแดน รวมทั้งด่านตรวจคนเข้าเมืองที่ต้องปรับปรุงพัฒนาให้มีความสะดวกสบาย สามารถอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวได้อย่างเป็นระบบรวดเร็วมีประสิทธิภาพ และคงไว้ซึ่งการรักษาความปลอดภัยอย่างมีมาตรฐาน นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการสร้างความประทับใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียน ผ่านการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการดำเนินธุรกิจและการทำตลาดระหว่างกัน รวมทั้ง**สร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและความรุนแรงบริเวณชายแดน**โดยรอบประเทศไทยให้มีความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในการเดินทางทั้งเส้นทางการท่องเที่ยวทางบกและทางน้ำที่มีประเทศไทยเป็นพรมแดน เพื่อให้เกิดการขยายตัวด้านการท่องเที่ยวในภูมิภาคที่มีความแข็งแกร่งมากขึ้น

050601

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 050601

นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น

จ.3

กก.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2570
			ค่าเป้าหมาย อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว โดย TTC I อยู่ในอันดับ 1 ใน 70	☺	☹	ค่าเป้าหมาย การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ไม่เกินอันดับที่ 50 ของโลกภายในปี 2570

หมายเหตุ : : *เป้าหมาย 050601 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) พิจารณาจากดัชนีการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยว จัดทำโดยสภาเศรษฐกิจโลก ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566

050601

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว (อันดับ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
050601	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2562) **อันดับที่ 111 ของโลก**	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) **อันดับที่ 86 ของโลก** (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567)* **อันดับที่ 102 ของโลก**	**ไม่เกิน** อันดับที่ 57 ของโลก	**ไม่เกิน** อันดับที่ 50 ของโลก
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 22.52**	**แย่ลง ☹ ร้อยละ 18.60**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ **55.88** ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ **49.02** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย

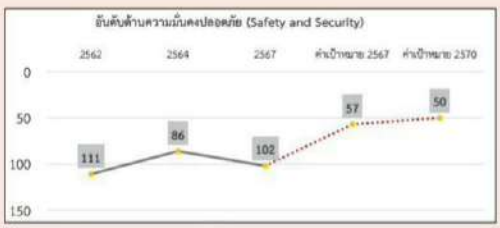

ที่มาของข้อมูล : สภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum : WEF)

นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น โดยพิจารณาจากการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว จัดทำโดยสภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum : WEF) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 102 ของโลก และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ที่อยู่ในอันดับที่ 86 ของโลก สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 18.60 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่เกินอันดับที่ 57 ของโลก) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 55.88 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกินอันดับที่ 50 ของโลก) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 49.02 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญการยกระดับความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว รวมถึงมาตรฐานความปลอดภัยทางด้านต่าง ๆ การสร้างชุมชนท่องเที่ยวเข้มแข็งในแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ และการแก้ไขปัญหาของนักท่องเที่ยวถูกหลอกลวงและช่วยเหลือนักท่องเที่ยว โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการยกระดับการท่องเที่ยวเพื่อความปลอดภัยด้านสุขภาพด้วยมาตรฐานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในยุควิถีใหม่** ของกรมอนามัย ซึ่งให้ความสำคัญกับการยกระดับการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานประกอบกิจการโรงแรมรีสอร์ท ที่พัก กิจกรรมและกิจการด้านการท่องเที่ยวตามหลักวิชาการ พัฒนาระบบฐานข้อมูลศูนย์กลางความรู้ และการสื่อสารประชาสัมพันธ์ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายร่วมจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม สร้างสุขอนามัยที่ดี **โครงการพัฒนาเมืองคุณภาพบริการท่องเที่ยว** ของกรมการท่องเที่ยว ที่มุ่งเน้นสร้างต้นแบบเมืองคุณภาพบริการท่องเที่ยวให้แก่พื้นที่อื่น ๆ ผลักดันให้สถานประกอบ

การท่องเที่ยวเข้าสู่กระบวนการตรวจประเมินและรับรองมาตรฐานการท่องเที่ยวไทยเพิ่มมากขึ้น และเพื่อสร้างการรับรู้ด้านความเชื่อมั่นด้านคุณภาพและความปลอดภัยทางการท่องเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยว นอกจากนี้จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. 2566พบว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เร่งผลักดันการศึกษาและปรับปรุงแก้ไขกฎหมายมาตรการต่าง ๆ ให้ตอบโจทย์ต่อความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไปในบริบทปัจจุบัน รวมถึงการเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านความปลอดภัย และพิจารณาคดีความการจัดการด้านความปลอดภัยให้มีความครอบคลุมและบูรณาการกับภาคส่วนอื่นทั้งในและนอกประเทศได้สะดวกมากขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องแต่ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอาจยังไม่ดีเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้นที่สำคัญ ได้แก่ **มาตรฐานความปลอดภัยของสิ่งอำนวยความสะดวก ระบบการให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว** และ**ความครอบคลุมของเครือข่ายในพื้นที่ในการให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยวที่อาจยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ** รวมทั้ง **กฎหมายและมาตรการ**ในปัจจุบันที่บังคับใช้เพื่อป้องกันและปราบปรามกรณีไม่ปกติต่าง ๆ ยังคงขาดความชัดเจนและไม่ตอบสนองต่อภัยคุกคามในปัจจุบัน ทำให้กระบวนการทางกฎหมายมีความล่าช้าและอาจทำให้กระทบต่อความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวและอันดับด้านความปลอดภัยของการท่องเที่ยว นอกจากนี้ เมื่อพิจารณารายละเอียดตัวชี้วัดด้านความมั่นคงปลอดภัย พบว่า ประเทศไทยมีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยภูมิภาคอาเซียนทุกเสาหลัก โดยมีปัจจัยที่ส่งผลต่อคะแนน เช่น ดัชนี Legatum Prosperity Index 2023 ซึ่งเป็นดัชนีวัดความมั่งคั่งของ 142 ประเทศทั่วโลก ที่ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 64 มีคะแนนเฉลี่ยทั้งสิ้น 60.8 คะแนน โดยตัวชี้วัดจะเกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นของตำรวจท้องที่ และการเดินทางคนเดียวอย่างปลอดภัยในยามวิกาลได้ปรับตัวลดลงอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเปรียบเทียบในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา สะท้อนถึงความไม่เชื่อมั่นในระบบรักษาความปลอดภัยของประเทศและความรู้สึกไม่ปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการยกระดับ**มาตรฐานความปลอดภัยของสิ่งอำนวยความสะดวกและระบบการให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว**และ**ความครอบคลุมของเครือข่ายในพื้นที่ในการให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว** รวมทั้ง ทบทวนปรับปรุง**กฎหมายและมาตรการ**ให้มีความชัดเจนและตอบสนองต่อภัยคุกคามในปัจจุบันอย่างไรก็ตาม การขับเคลื่อนตามรายละเอียดของตัวชี้วัดด้านความมั่นคงปลอดภัย โดยเฉพาะการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยและความมั่นคงที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของคุณภาพและความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งการดึงดูดให้นักท่องเที่ยวคุณภาพเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศได้มากขึ้น จำเป็นต้องเร่งเพิ่มการกำกับดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว และยกระดับมาตรฐานการบริหารจัดการให้ “เมืองไทยปลอดภัย” และนักท่องเที่ยวต่างชาติรับรู้และเชื่อมั่นในความปลอดภัยได้อย่างแท้จริง เพื่อยกระดับความปลอดภัยและคัดกรองผู้เดินทางเข้าประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ควรมีการพัฒนาระบบการลงทะเบียนออนไลน์ก่อนการเดินทางเข้าประเทศไทยและคัดกรองนักท่องเที่ยว

050601

ที่มีสิทธิขอรับการช่วยเหลือเยียวยาในกรณีที่ได้รับอันตรายจากการท่องเที่ยวในประเทศในเบื้องต้น การบูรณาการเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านความปลอดภัยร่วมกับระบบฐานข้อมูลอื่น เพื่อให้เกิดการพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลให้มีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองต่อภัยคุกคามด้านความปลอดภัยในการท่องเที่ยวได้อย่างทันท่วงที ตลอดจนควรมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ในภารกิจด้านความปลอดภัย ซึ่งจะเป็นการช่วยยกระดับความความเชื่อมั่นและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศไทยให้ดีขึ้นในอนาคต

050602

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 050602

โครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวมีคุณภาพและมาตรฐานดีขึ้น

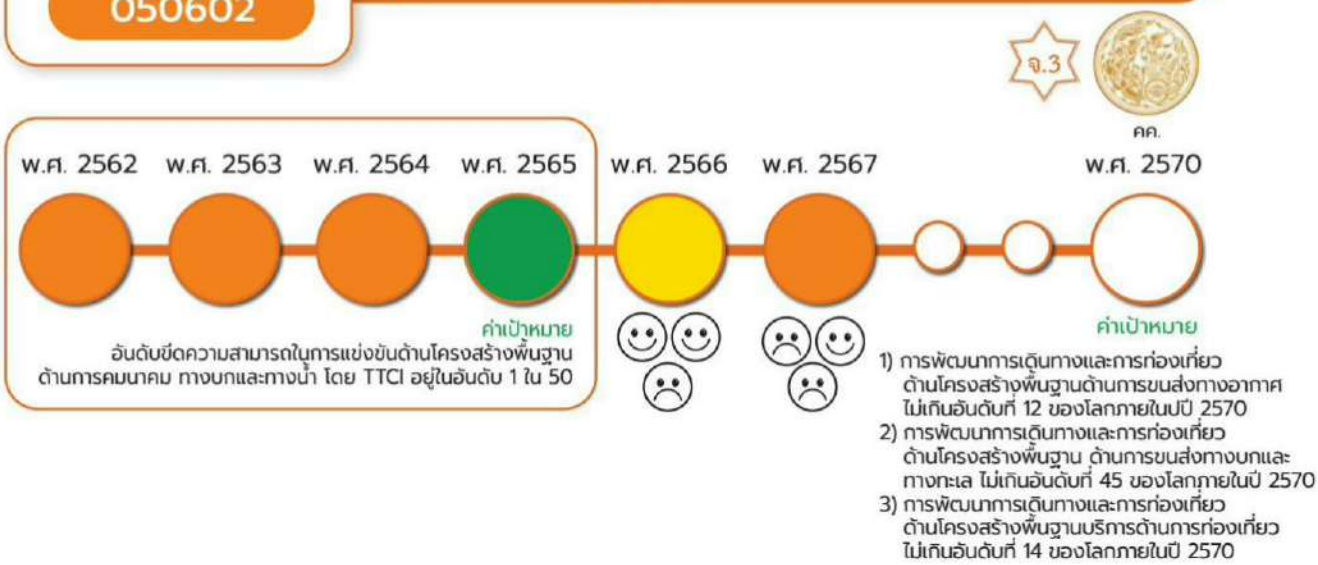

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 050602 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	[1]การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางอากาศ (อันดับ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
050602	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2562) **อันดับที่ 22 ของโลก**	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) **อันดับที่ 12 ของโลก** (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **อันดับที่ 22 ของโลก**	**ไม่เกินอันดับที่ 13 ของโลก**	**ไม่เกินอันดับที่ 12 ของโลก**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 45.45**	**แย่ลง ☹ ร้อยละ 83.33**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 59.09 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 54.54 ของค่าเป้าหมาย**

ตัวชี้วัด :	[3]การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางบกและทางทะเล (อันดับ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2562) อันดับที่ 72 ของโลก	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) อันดับที่ 50 ของโลก (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับที่ 46 ของโลก	ไม่เกินอันดับที่ 47 ของโลก	ไม่เกินอันดับที่ 45 ของโลก
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 30.56	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 8.00		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 102.17 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 97.82 ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	[3]การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานบริการด้านการท่องเที่ยว (อันดับ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2562) อันดับที่ 14 ของโลก	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) อันดับที่ 76 ของโลก (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับที่ 81 ของโลก	ไม่เกินอันดับที่ 23 ของโลก	ไม่เกินอันดับที่ 14 ของโลก
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ☹ ร้อยละ 442.68	แย่ลง ☹ ร้อยละ 6.58		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 28.39 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 17.28 ของค่าเป้าหมาย

ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 3 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 56.55 ของค่าเป้าหมายสัมฤทธิ์ผลในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : *การคำนวณสัดส่วนสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าเกินร้อยละ 100 จะกำหนดให้เป็น 100 โดยคำนวณ = $\frac{(54.54+97.82+17.28)}{3}$

โครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวมีคุณภาพและมาตรฐานดีขึ้น พิจารณาจาก 3 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านขนส่งทางอากาศ จัดทำโดยสภาเศรษฐกิจโลก (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 22 ของโลก และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ที่อยู่ในอันดับ 12 ของโลก สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 83.33 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่เกินอันดับที่ 13ของโลก) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 59.09 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกินอันดับที่ 12 ของโลก) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 54.54 ของค่าเป้าหมาย

(2) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางบกและทางทะเล จัดทำโดยสภาเศรษฐกิจโลก (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 46 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ที่อยู่ในอันดับที่ 50 ของโลก สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 8.00 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567

(ไม่เกินอันดับที่ 47 ของโลก) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 102.17 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกินอันดับที่ 45 ของโลก) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 97.82 ของค่าเป้าหมาย

(3) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานบริการด้านการท่องเที่ยว จัดทำโดยสภาเศรษฐกิจโลก (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 81 ของโลก และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ที่อยู่ในอันดับที่ 76 ของโลก สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 6.58 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่เกินอันดับที่ 23 ของโลก) พบว่ามีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 28.39 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกินอันดับที่ 14 ของโลก) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 17.28 ของค่าเป้าหมาย

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยทั้ง 3 ตัวชี้วัด พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 56.55 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

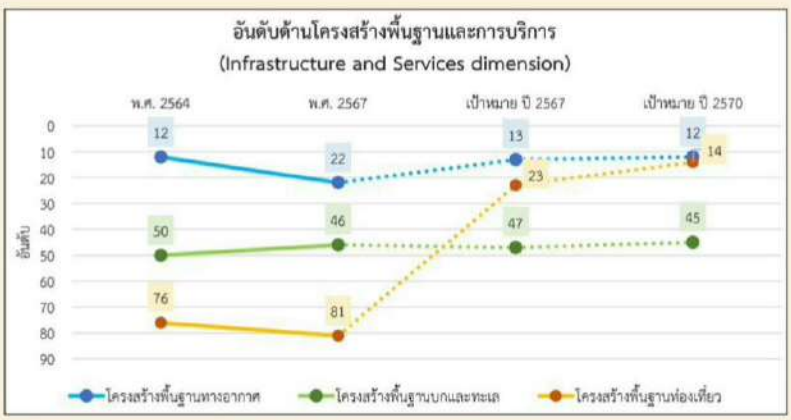

ที่มาของข้อมูล : สภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF)

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวภายใต้แผนงานบูรณาการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ รวมทั้งมีนโยบายเร่งรัดการดำเนินการก่อสร้างถนนสนับสนุนการท่องเที่ยวตามที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณให้แล้วเสร็จโดยเร็ว นอกจากนี้ ได้มีการปรับปรุงการตรวจติดตาม (CE-7: Surveillance Obligations) โดยจัดให้มีแผนและปฏิบัติการตรวจติดตามประจำปี สำหรับผู้ดำเนินการขนส่งทางอากาศให้มีมาตรฐานความปลอดภัยเป็นไปตามระดับสากล โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการพัฒนาระบบอำนวยความสะดวกแก่ผู้เดินทางเพื่อเชื่อมโยงกับ Platform ของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน** ของสำนักงานปลัดกระทรวง

การท่องเที่ยวและกีฬา ที่ให้ความสำคัญใช้เป็นแพลตฟอร์มดิจิทัลหลักของรัฐบาลในการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เดินทางเข้า-ออกภายในประเทศ ส่งผลให้เกิดการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวภายในประเทศเพิ่มขึ้น **โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวสู่มาตรฐานอาเซียน** ของกรมการท่องเที่ยว ซึ่งมุ่งเน้นพัฒนาผู้สอนระดับประเทศและผู้ประเมินระดับประเทศภายใต้ข้อตกลงร่วมว่าด้วยการยอมรับคุณสมบัติบุคลากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียนให้เพียงพอต่อจำนวนบุคลากรด้านการท่องเที่ยวของไทย และพัฒนาทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวตามมาตรฐานสมรรถนะขั้นพื้นฐานของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียน นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานประเทศไทยให้มีคุณภาพและมาตรฐานดีขึ้น เพื่อรองรับการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพสูงและให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมที่เชื่อมโยงและสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวกอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะเครือข่ายท่าอากาศยานและท่าเรือสำราญขนาดใหญ่ เพื่อให้ประเทศไทยมีโครงสร้างพื้นฐานที่สามารถเชื่อมโยงการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้โครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวมีคุณภาพและมาตรฐานดีขึ้น อาทิ แม้ว่าจะมีการยกระดับความปลอดภัยและมาตรฐานของ**โครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงการเดินทางท่องเที่ยว**ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่โครงสร้างพื้นฐานดังกล่าวยังขาดความเชื่อมโยงกับการพัฒนาระหว่างพื้นที่ซึ่งกระจุกตัวอยู่ในเขตพื้นที่การท่องเที่ยวสำคัญและขาดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มีความเชื่อมโยงไปยังพื้นที่ในบริเวณใกล้เคียงโดยเฉพาะแหล่งพื้นที่ชุมชนกับโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมที่สามารถนำนักท่องเที่ยวเข้าสู่พื้นที่ได้อย่างสะดวก รวมทั้งความสะดวกในการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศการบริการสาธารณะและสาธารณูปโภคในแหล่งท่องเที่ยวอาจยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้โครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวมีคุณภาพและมาตรฐานดีขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพัฒนา**โครงสร้างพื้นฐานระบบขนส่งสาธารณะที่เชื่อมโยงการเดินทางระหว่างพื้นที่**ให้มีประสิทธิภาพมาตรฐานและความปลอดภัย อาทิ รถไฟฟ้า รถโดยสาร เครื่องบิน เพื่อให้การเดินทางระหว่างพื้นที่ท่องเที่ยวมีความราบรื่นและสะดวกมากขึ้น รวมทั้งควรมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว เช่น พื้นที่ธรรมชาติ แหล่งวัฒนธรรม และแหล่งประวัติศาสตร์ เป็นต้น ให้พร้อมรับและการดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น ด้วยการเพิ่มสถานที่พักแรมและการเข้าถึง**เทคโนโลยีสารสนเทศและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ** ให้เพียงพอต่อการรองรับจำนวนนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะรูปแบบการลงทุนในลักษณะ PPP (Public-Private Partnership) ที่จะก่อให้เกิดการดำเนินงานร่วมกันและเกิดประโยชน์ต่อภาคการท่องเที่ยวสูงสุด

050603

แผนแม่บทย่อย : การพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 050603

การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น

จ.3 กก.

พ.ศ. 2562 | พ.ศ. 2563 | พ.ศ. 2564 | พ.ศ. 2565 | พ.ศ. 2566 | พ.ศ. 2567 | พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
อันดับขีดความสามารถด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ อยู่ในอันดับ 1 ใน 110

ค่าเป้าหมาย
การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ไม่เกินอันดับที่ 50 ของโลก ภายในปี 2570

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 050603 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) พิจารณาจากอันดับการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยว (TTDI) ด้านความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ (อันดับ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
050603	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2562) **อันดับที่ 130 ของโลก**	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) **อันดับที่ 69 ของโลก** (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **อันดับที่ 70 ของโลก**	**ไม่เกิน อันดับที่ 74 ของโลก**	**ไม่เกิน อันดับที่ 50 ของโลก**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**ดีขึ้น ร้อยละ 46.92**	**แย่ลง ร้อยละ 1.45**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 105.71 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 71.43 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายระดับสูง**

การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น พิจารณาจากอันดับการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยว (TTDI) ด้านความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม จัดทำโดยสภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 70 ของโลกและเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ที่อยู่ในอันดับที่ 69 ของโลก สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง

ที่มาของข้อมูล : สภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum : WEF)

คิดเป็นร้อยละ 1.45 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่เกินอันดับที่ 74 ของโลก) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 105.71 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งมีค่าสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกินอันดับที่ 50 ของโลก) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็น ร้อยละ 71.43 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานเกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนการดำเนินการในการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการส่งเสริมเส้นทางท่องเที่ยวลดคาร์บอน** ของกรมการท่องเที่ยว ซึ่งมุ่งเน้นให้นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ตระหนักและให้ความสำคัญกับการใช้พลังงานและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สร้างการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่และส่งเสริมให้เจ้าของพื้นที่หรือชุมชนสามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ได้อย่างเกิดประโยชน์ **โครงการการพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวสีเขียวด้วยเศรษฐกิจหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก** ของสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ที่มุ่งเน้นการสร้างคาร์บอนเครดิตในการสร้างเรื่องราวจุดขายการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดเชียงรายและกลุ่มจังหวัดภาคเหนือได้ และเกิดการมีส่วนร่วมสนับสนุนการทำงานภาครัฐจากภาคเอกชน ภาคประชาชน นักวิชาการ ได้แก่ เครือข่ายเกษตรกร เครือข่ายท่องเที่ยวชุมชน เครือข่ายผู้ประกอบการท่องเที่ยว หอการค้า สภาอุตสาหกรรม และสภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้สร้างความร่วมมือการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับชุมชนในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท่องเที่ยวเพื่อความยั่งยืนควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะของคนในพื้นที่ให้สามารถจัดกิจกรรมท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ และมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น รวมทั้งการสร้างการรับรู้ให้กับนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ได้ตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของประเทศไทย ส่งผลให้ปี 2567 ประเทศไทยยังคงสามารถรักษาอันดับด้านความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมให้ใกล้เคียงกับอันดับปีที่ผ่านมา ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น ที่สำคัญ ได้แก่ ประชาชนและนักท่องเที่ยวอาจยังขาด**ความตระหนักรู้และรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม** รวมทั้งขาดการเตรียม**ความพร้อมและมาตรฐานของสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว**และเมื่อพิจารณารายละเอียดของตัวชี้วัดการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ พบว่า ประเทศไทยมีจุดอ่อน ด้าน Renewable energy regulation ซึ่งประเมินโดยเครื่องมือ RISE มีเกณฑ์การพิจารณา ได้แก่ การเข้าถึงไฟฟ้า การเข้าถึงการปรุงอาหารที่สะอาด ประสิทธิภาพการใช้พลังงานและพลังงานหมุนเวียน ซึ่งประเทศไทยมีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทั่วโลก สะท้อนถึงประเทศไทยจำเป็นต้องเน้นให้ความสำคัญมากขึ้นกับกฎระเบียบและนโยบายที่ส่งเสริมพลังงานหมุนเวียน และตัวชี้วัดที่ปรับลดลง

ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปกป้องรักษาธรรมชาติ เตรียมพร้อมต่อการปรับตัวกับผลกระทบสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่จะส่งผลกระทบต่อภาคการท่องเที่ยวมากขึ้นในอนาคต

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับผลกระทบจะที่เกิดขึ้นต่อแหล่งท่องเที่ยวและประโยชน์ที่จะได้รับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรให้ความสำคัญกับการปลูกฝังเรื่องจิตสำนึก**สร้างความตระหนักรู้**การท่องเที่ยวอย่าง**รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม**ให้กับนักท่องเที่ยวทั้งคนไทยและชาวต่างชาติ รวมถึงผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่อง สร้าง**ความพร้อมและมาตรฐานของสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว**เพื่อลดผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต การขับเคลื่อนการพัฒนาที่จะส่งผลให้ตัวชี้วัดปรับตัวดีขึ้น รวมทั้งควรให้ความสำคัญกับการเพิ่มจำนวนพื้นที่คุ้มครองหรือพื้นที่อนุรักษ์ และการควบคุมและบังคับใช้กฎระเบียบด้านการอนุรักษ์การท่องเที่ยวอย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายใต้แนวคิดการท่องเที่ยวสุทธิเป็นศูนย์ สู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และเป้าหมายการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่จะเป็นการสร้างความตระหนักให้แก่ประชาชน นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ และชุมชนให้มีส่วนร่วมในการลดก๊าซเรือนกระจก ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยอย่างยั่งยืนในระยะยาว

Thailand
PATTAYA city

แผนแม่บท
06

พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ

พัฒนาพื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะในทุกมิติให้เป็นเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ
และสังคมด้วยผังภูมินิเวศอย่างยั่งยืนพร้อมระบบการจัดการเมือง
ที่มีประสิทธิภาพเพื่อลดช่องว่างความเหลื่อมล้ำในเชิงพื้นที่

จ.1

มท.

ถึงแม้การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐที่ผ่านมาจะส่งผลให้เกิดการกระจายกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมไปสู่ภูมิภาคอื่น ๆ ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ลดลง อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเมือง และสร้างความยั่งยืนทางภูมินิเวศ ภูมิสังคม และภูมิวัฒนธรรมในพื้นที่ ซึ่งจะช่วยให้ประเทศไทยมีพื้นที่และเมืองที่น่าอยู่มากขึ้น

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
060001	ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น เกิดศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมในทุกภูมิภาคของประเทศ เพื่อกระจายความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคม	อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเฉลี่ยของเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.6 ต่อปี
060002	ประเทศไทยมีพื้นที่ที่มีแผนผังภูมินิเวศเพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ รวมทั้งผังพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี	แผนผังภูมินิเวศระดับภาคเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 1 ผัง ภายในปี 2570
060003	ช่องว่างความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ลดลง	อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อประชากรเฉลี่ยของจังหวัดร้อยละ 20 แรกที่ต่ำที่สุดเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 2.3 ต่อปี
Y1	**ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย**	**ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570**
060101*	เมืองในพื้นที่เป้าหมายที่ได้รับการพัฒนาเพื่อกระจายความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ	1) อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าทุนจดทะเบียนนิติบุคคลเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมายเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5.3 ต่อปี (2) อัตราการเปลี่ยนแปลงงบลงทุนของภาครัฐเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมายเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.5 ต่อปี (3) จำนวนเมืองที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองอัจฉริยะ (จำนวนเมืองสะสม) ไม่น้อยกว่า 105 เมือง
060201	เมืองมีระบบจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษที่มีประสิทธิภาพครอบคลุมและได้มาตรฐาน	จำนวนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน (จำนวนเมืองสะสม) ไม่น้อยกว่า 30 เมือง
060202	ความยั่งยืนทางภูมินิเวศ ภูมิสังคม และภูมิวัฒนธรรม	พื้นที่ที่มีแผนผังภูมินิเวศ (ผัง/ภาค) เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 6 ผัง ต่อ 1 ภาค ภายในปี 2570

หมายเหตุ : * แผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 – 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ได้ยกเลิกเป้าหมาย 090203 เมืองในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองน่าอยู่มากขึ้น และ 090303 เมืองในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองน่าอยู่มากขึ้น โดยนำไปยุบรวมกับ 060101 เมืองในพื้นที่เป้าหมายที่ได้รับการพัฒนาเพื่อกระจายความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

สรุปแผนระดับที่ 3 ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ประเด็นที่ (06) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ

แผนแม่บทฯ ประเด็นพื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ มีแผนระดับที่ 3 ที่สามารถช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานของแผนแม่บทฯ ที่สำคัญ อาทิ

แผนปฏิบัติราชการ	หน่วยงานเจ้าของแผน
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี ระหว่างปี พ.ศ. 2566 ถึง พ.ศ. 2570 และแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) ของกรมโยธาธิการและผังเมือง	กรมโยธาธิการและผังเมือง
แผนปฏิบัติการด้าน...	**หน่วยงานเจ้าของแผน**
- แผนปฏิบัติการการอนุรักษ์และพัฒนานครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2566 - 2575	กรมศิลปากร
- แผนปฏิบัติการด้านโครงการศูนย์ธุรกิจ EEC และเมืองใหม่น่าอยู่อัจฉริยะ พ.ศ. 2566 - 2570	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทั้งนี้ สามารถเข้าดูรายละเอียดเพิ่มเติมของแผนระดับที่ 3 ข้างต้น ได้จากในระบบ eMENSCR ตามรายละเอียดวิธีการเข้าใช้งานที่แสดงไว้ในภาคผนวก

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

060001

ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น เกิดศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมในทุกภูมิภาคของประเทศ เพื่อกระจายความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

จ.2

สศช.

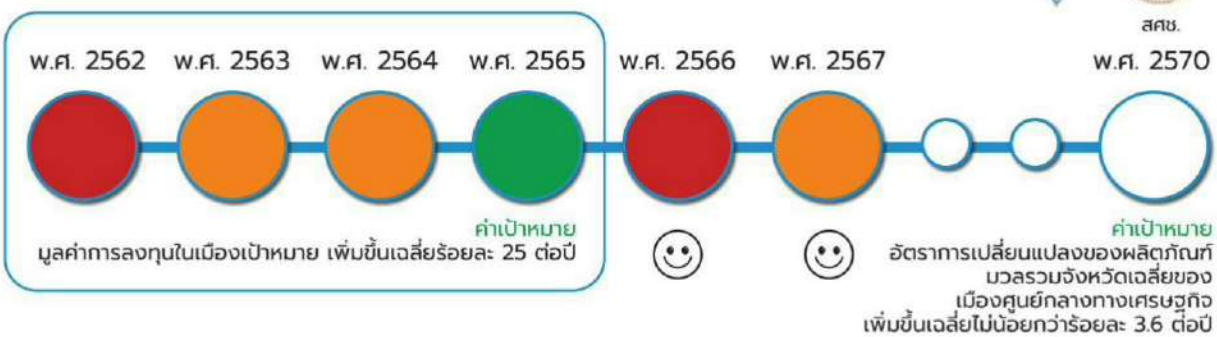

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 060001 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 พิจารณาจากอัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเฉลี่ยของเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเฉลี่ยของเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ (ร้อยละ)				
060001	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า** เป็นปีของการรายงาน		**สถานการณ์ พ.ศ. 2567**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570**
	พ.ศ. 2565	**พ.ศ. 2566**			
	(ข้อมูล พ.ศ.2563) **มูลค่า 10,669,456 ล้านบาท** (หดตัว ร้อยละ 7.09) (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) **มูลค่า 11,052,285 ล้านบาท** (ขยายตัว ร้อยละ 1.47) (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **มูลค่า 11,998,577 ล้านบาท** (ขยายตัว ร้อยละ 3.51)	**เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 3.6**	**เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 3.6 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**ดีขึ้น ร้อยละ 120.73**	**ดีขึ้น ร้อยละ 138.78**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 – 2567) **ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 2.49**	**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 97.50** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 69.17** ของค่าเป้าหมายอยู่ในระดับสูงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : เมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และ 13 จังหวัดหลักในแต่ละภูมิภาค ประกอบด้วย
ภาคกลาง : ปริมณฑล (สมุทรปราการ สมุทรสาคร ปทุมธานี นนทบุรี และนครปฐม
ภาคเหนือ : เชียงใหม่
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : ขอนแก่นและนครราชสีมา
ภาคใต้ : สงขลาและภูเก็ต
เมืองในระเบียงเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก : ฉะเชิงเทรา ระยอง และชลบุรี

ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น เกิดศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมในทุกภูมิภาคของประเทศ เพื่อกระจายความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคม พิจารณาจากอัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) เฉลี่ยของเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2565) พบว่า GPP เฉลี่ยของเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจทั้ง 14 แห่ง มีมูลค่า (ณ ราคาประจำปี) 11,998,577 ล้านบาท และหากพิจารณา ณ ราคาที่แท้จริงจะมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 3.51 โดยเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ที่ขยายตัวร้อยละ 1.47 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น

คิดเป็นร้อยละ 138.78 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.6) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 97.50 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.6 ต่อปี) พบว่า อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) เฉลี่ยของเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2566 – 2567 ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 2.49 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 69.17 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

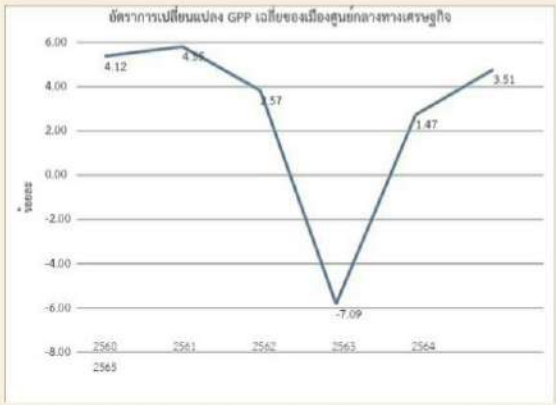

ที่มาของข้อมูล: ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่ ฉบับ พ.ศ. 2565, สศช.

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายของประเทศไทยที่จะเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้สูงขึ้น เกิดศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมในทุกภูมิภาคของประเทศ เพื่อกระจายความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคม อาทิ **การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับพื้นที่ยังมีความล่าช้า** ส่งผลต่อการพัฒนาในภาคส่วนอื่น ๆ ชะลอตัวตามไปด้วย เช่น รถไฟฟ้าความเร็วสูงเชื่อม 3 สนามบิน ที่ส่งผลกระทบต่อแผนการดำเนินงานด้านอื่น ๆ ของเขตพัฒนาพิเศษตะวันออก เป็นต้น **ภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว**ส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจเอกชน ทำให้ภาคธุรกิจอาจต้องลดขนาดหรือปิดกิจการ ส่งผลให้แรงงานถูกเลิกจ้างและมีแนวโน้มย้ายกลับภูมิลำเนาเพิ่มขึ้น โดยหากพื้นที่ดังกล่าวยังขาดแหล่งจ้างงานรองรับ อาจนำไปสู่ปัญหาการว่างงาน และทำให้แรงงานต้องย้ายถิ่นฐานกลับไปยังพื้นที่ที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพื่อผลประโยชน์ตอบแทนที่สูงกว่า รวมทั้ง**การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดดและรวดเร็ว** สร้างแรงกดดันต่อผู้ประกอบการและทักษะของแรงงาน ในการเรียนรู้นวัตกรรมและทักษะใหม่ที่จำเป็น โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ดังนี้ **กำกับดูแลการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน**ให้แล้วเสร็จโดยเร็วเพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศในอุตสาหกรรมเป้าหมายอย่างต่อเนื่องตลอดจนเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจของทุกภาคส่วนในพื้นที่ เกี่ยวกับประโยชน์และโอกาสในการพัฒนาพื้นที่รอบสถานีขนส่งมวลชน **พัฒนาในพื้นที่เมืองรอง** เพื่อยกระดับการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่ สร้างรายได้ให้ชุมชนและท้องถิ่น โดยให้ประชาชนสามารถอยู่ในพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน พร้อมกับอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และ**เร่งรัดพัฒนาทักษะแรงงานให้พร้อมรองรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย**ในแต่ละพื้นที่ อาทิ ในระยะเร่งด่วนเน้นสร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่เพื่อป้อนแรงงานเข้าสู่อุตสาหกรรมเป้าหมาย

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

060002

ประเทศไทยมีพื้นที่ที่มีแผนผังภูมินิเวศ เพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ รวมทั้งผังพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี

จ.2 ทส.

พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563 พ.ศ. 2564 พ.ศ. 2565 พ.ศ. 2566 พ.ศ. 2567 พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
แผนผังภูมินิเวศระดับภาคเพิ่มขึ้นอีก 1 ภาค

ค่าเป้าหมาย
แผนผังภูมินิเวศระดับภาค
เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 1 ผัง ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	แผนผังภูมินิเวศระดับภาค (ผัง)				
060002	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า** เป็นปีของการรายงาน		**สถานการณ์ พ.ศ. 2567**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570**
	พ.ศ. 2565	**พ.ศ. 2566**			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **1 ผัง** (ภาคเหนือ)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ความก้าวหน้าในการจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาคกลาง **ร้อยละ 50** (proxy)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ผังพื้นที่จังหวัดในภาคกลาง 2 ผัง จากทั้งหมด 22 ผัง (ร้อยละ 9.09) ความก้าวหน้าสะสมในการจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาคกลาง **ร้อยละ 59.09**	**ผังพื้นที่จังหวัดในภาคกลาง อย่างน้อย 5.5 ผัง[1]**	**แผนผังภูมินิเวศระดับภาค เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 1 ผัง**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากสถานการณ์ พ.ศ. 2566 เป็นปีแรกของการจัดทำแผนผังภูมินิเวศภาคกลางจึงไม่อาจเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ที่เป็นปีสุดท้ายของการจัดทำแผนผังภูมินิเวศภาคเหนือแล้วเสร็จได้	**ดีขึ้น** ☺ **ร้อยละ 58.09**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 36.36** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 59.09[2]** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 060002 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ การดำเนินงานจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาค จัดทำโดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

[1] ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 เป็นการถอนค่าเป้าหมายจากการดำเนินงานจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาคกลางในระยะที่ 2 จำนวนทั้งหมด 22 แห่ง ทั้งนี้ การถอนค่าเป้าหมายดังกล่าวไม่นับรวมปีของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 เนื่องจากเป็นการดำเนินงานจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาคกลางในระยะที่ 1

[2] การคำนวณสถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 เป็นการคำนวณโดยใช้ความก้าวหน้าสะสมในการจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาคกลางเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย

ประเทศไทยมีพื้นที่ที่มีแผนผังภูมินิเวศ เพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ รวมทั้งผังพื้นที่อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี โดยพิจารณาตัวชี้วัดเทียบเคียงจากการดำเนินงานจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาค จัดทำโดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีความก้าวหน้าในการจัดทำแผนผัง

ภูมินิเวศระดับภาคกลางในระยะที่ 2 โดยได้จัดทำแผนผังความเหมาะสมในการใช้พื้นที่ทางภูมินิเวศอย่างยั่งยืนของพื้นที่จังหวัดในภาคกลางแล้วเสร็จ 2 แห่ง ได้แก่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาและเพชรบูรณ์ จากทั้งหมด 22 แห่ง (กรุงเทพมหานครและ 21 จังหวัด) คิดเป็นร้อยละ 9.09 ของแผนผังภูมินิเวศระดับภาค ทั้งนี้ เมื่อรวมกับความก้าวหน้าใน พ.ศ. 2566 ส่งผลให้มีความก้าวหน้าสะสมในการจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาคกลาง คิดเป็นร้อยละ 59.09 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่ดำเนินงานจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาคระยะที่ 1 การจัดทำรายละเอียดข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการจัดทำแผนผังภูมินิเวศแล้วเสร็จ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 50 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 58.09 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ผังพื้นที่จังหวัดในภาคกลางอย่างน้อย 5.5 ผัง) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 36.36 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 1 ผัง) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 59.09 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้ประเทศไทยมีพื้นที่ที่มีแผนผังภูมินิเวศ เพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาเมืองน่าอยู่ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ รวมทั้งผังพื้นที่อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี อาทิ **งบประมาณที่อาจไม่เพียงพอเพื่อใช้ในการสนับสนุนการจัดทำแผนผังภูมินิเวศ**ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญของหน่วยงานที่ทำให้ไม่อาจดำเนินการได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ **ขั้นตอนการจัดทำแผนผังภูมินิเวศต้องใช้ระยะเวลา**ในการดำเนินการเนื่องจากต้องเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวนมากและรับฟังความเห็นจากทุกภาคส่วนในหลายพื้นที่ โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ดังนี้ **ควรให้ความสำคัญในการจัดสรรงบประมาณ**สำหรับการจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาคให้เพียงพอและต่อเนื่อง เพื่อให้การจัดทำแผนผังความเหมาะสมในการใช้พื้นที่หลายแห่งพร้อมกัน และให้มี**แผนผังภูมินิเวศระดับภาคแล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด** สำหรับใช้เป็นกรอบนโยบายการพัฒนาเชิงพื้นที่ภายใต้ขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศอย่างสมดุลและยั่งยืน

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

060003

ช่องว่างความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ลดลง

จ.2

สศช.

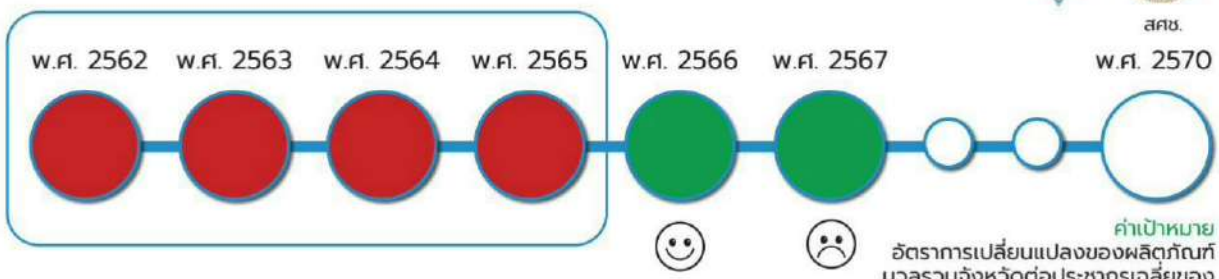

ค่าเป้าหมาย
อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อประชากรเฉลี่ยของจังหวัดร้อยละ 20 แรกที่ต่ำที่สุด เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 2.3 ต่อปี

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 060003 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 พิจารณาจากอัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อประชากรเฉลี่ยของจังหวัดร้อยละ 20 แรกที่ต่ำที่สุด ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อประชากรเฉลี่ยของจังหวัดร้อยละ 20 แรกที่ต่ำที่สุด (ร้อยละต่อปี)				
060003	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2563) **มูลค่า 69,755 บาท** (ขยายตัว ร้อยละ 1.26) (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) **มูลค่า 73,684 บาท** (ขยายตัว ร้อยละ 5.63) (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **มูลค่า 76,613 บาท** (ขยายตัว ร้อยละ 3.98)	**เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 2.3**	**เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 2.3 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 346.50**	**แย่ลง ☹ ร้อยละ 29.40**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 172.89 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 172.89 ของค่าเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้**

ช่องว่างความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ลดลง พิจารณาจากอัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อประชากร (GPP per capita) เฉลี่ยของจังหวัดร้อยละ 20 แรกที่ต่ำที่สุด ประมวลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2565) พบว่า GPP per capita เฉลี่ยของจังหวัดร้อยละ 20 แรก มีมูลค่า (ณ ราคาประจำปี) 76,613 บาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มี

ที่มาของข้อมูล : ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด ณ ราคาประจำปี ฉบับ พ.ศ. 2565, สศช

มูลค่า 73,684 บาท และหากพิจารณาอัตราการขยายตัว ณ ราคาประจำปีจะมีการขยายตัวร้อยละ 3.98 โดยเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ที่ขยายตัวร้อยละ 5.63 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 29.40 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 2.3 ต่อปี) พบว่ามีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 172.89 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้ช่องว่างความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ลดลงได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ การกระจายความเจริญทางกายภาพจากพื้นที่เศรษฐกิจหลักไปสู่พื้นที่โดยรอบใช้ระยะเวลานาน ประกอบกับปัจจุบันการกระจายกิจกรรมทางเศรษฐกิจจากกรุงเทพมหานครไปสู่ภูมิภาคอื่น ๆ ทั่วประเทศมุ่งเน้นพื้นที่เศรษฐกิจหลักเป็นลำดับแรก เพราะมีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการประกอบกิจการของภาคอุตสาหกรรมและบริการ ซึ่งจะเป็นแหล่งจ้างงานสำหรับประชาชนในพื้นที่และพื้นที่ข้างเคียง รวมทั้งอาชีพอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องตามมา เช่น ร้านค้า ร้านอาหาร และที่พักอาศัย เป็นต้น เมื่อมีประชาชนหนาแน่นมากเพียงพอ จึงมีการลงทุนด้านสาธารณูปการ ด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข ด้านสันทนาการและ ด้านความปลอดภัย การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากประสบกับ**ปัญหาด้านหนี้สินของภาคครัวเรือนส่งผลให้กลไกเศรษฐกิจในพื้นที่อ่อนแอ** และทำให้ช่องว่างความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ช่องว่างความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ลดลง โดยบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว หากแต่ใน พ.ศ. 2567 ที่มีสถานการณ์แย่ลงกว่าปีก่อนหน้า ดังนั้น เพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ **เร่งแก้ปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนอย่างจริงจัง** ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวอย่างต่อเนื่อง โดยบูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วน พร้อมกับ**สร้างความรู้และความเข้าใจในเรื่องการเงินที่เหมาะสม**กับประชาชนทุกวัยเพื่อลดการก่อหนี้ที่ไม่จำเป็นในอนาคต และ**สร้างกรอบความคิดเรื่องความรับผิดชอบทางการเงิน**เมื่อมีความจำเป็นต้องกู้ยืมเงิน

แผนแม่บทย่อย

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1) 060101

เมืองในพื้นที่เป้าหมายที่ได้รับการพัฒนาเพื่อกระจายความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

จ.3 ดศ.

พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563 พ.ศ. 2564 พ.ศ. 2565 พ.ศ. 2566 พ.ศ. 2567 พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
1) จำนวนเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจที่มีการพัฒนาศูนย์เศรษฐกิจ แหล่งที่อยู่อาศัยและพื้นที่เฉพาะ จำนวน 6 เมือง
2) จำนวนเมืองขนาดกลางที่ได้รับการพัฒนา
3) จำนวนเมืองที่ได้รับการพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองอัจฉริยะ จำนวน 5 เมือง

☹ 😐 🙂 🙂 ☹ 😐

ค่าเป้าหมาย
1) อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าทุนจดทะเบียนนิติบุคคลเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5.3 ต่อปี
2) อัตราการเปลี่ยนแปลงงบลงทุนของภาครัฐเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.5 ต่อปี
3) จำนวนเมืองที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองอัจฉริยะ (จำนวนเมืองสะสม) ไม่น้อยกว่า 105 เมือง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	1. อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าทุนจดทะเบียนนิติบุคคลเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย (ร้อยละ)				
060101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) มูลค่า 44,854 บาท (ขยายตัว ร้อยละ 5.71)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) มูลค่า 46,127.09 บาท (ขยายตัว ร้อยละ 2.84)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) มูลค่า 48,155.96 บาท (ขยายตัว ร้อยละ 4.40)	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5.3	เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5.3 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ☹ ร้อยละ 50.26	ดีขึ้น 🙂 ร้อยละ 54.93		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 – 2567) ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 3.62	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 83.02 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 68.30 ของค่าเป้าหมาย

060101

ตัวชี้วัด :	2. อัตราการเปลี่ยนแปลงงบลงทุนของภาครัฐเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) มูลค่า 139,090,126 ล้านบาท (หดตัว ร้อยละ 25.14)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) มูลค่า 182,932,270 ล้านบาท (ขยายตัว ร้อยละ 31.52)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) มูลค่า 199,297,585 ล้านบาท (ขยายตัว ร้อยละ 8.95)	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 0.5	เพิ่มขึ้นเฉลี่ย ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 0.5 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 225.38	แย่ลง ☹ ร้อยละ 71.61		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 – 2567) ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 20.24	สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 1,790 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 4,048 ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	3. จำนวนเมืองที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองอัจฉริยะ (จำนวนเมืองสะสม)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 30 เมือง (สะสม)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 6 เมือง จำนวนเมืองสะสม 36 เมือง	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 0 เมือง จำนวนเมืองสะสม 36 เมือง	จำนวนเมืองสะสม ไม่น้อยกว่า 31 เมือง	จำนวนเมืองสะสม ไม่น้อยกว่า 105 เมือง
การเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 20	คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 116.13 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 34.29 ของค่าเป้าหมาย

ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 3 ตัวชี้วัด อยู่ที่ คิดเป็นร้อยละ 67.53 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าสถานะการบรรลุเป้าหมายเกินร้อยละ 100 กำหนดให้เป็น 100 โดยมีวิธีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{68.30+100+34.29}{3} = 67.53$

หมายเหตุ : จังหวัดเป้าหมายทั้ง 27 จังหวัด ประกอบด้วย
(1) ภาคเหนือ 6 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย น่าน พิษณุโลก นครสวรรค์ ลำปาง และตาก
(2) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 8 จังหวัด ได้แก่ มุกดาหาร หนองคาย อุดรธานี อุบลราชธานี บุรีรัมย์ ร้อยเอ็ด สกลนคร และนครพนม
(3) ภาคกลางและภาคตะวันออก 6 จังหวัด ได้แก่ สระบุรี ราชบุรี พระนครศรีอยุธยา กาญจนบุรี สระแก้ว และตราด
(4) ภาคใต้ 7 จังหวัด ได้แก่ สุราษฎร์ธานี กระบี่ ยะลา ชุมพร ระนอง นครศรีธรรมราช และนราธิวาส

เมืองในพื้นที่เป้าหมายที่ได้รับการพัฒนาเพื่อกระจายความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ โดยพิจารณาจาก 3 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าทุนจดทะเบียนนิติบุคคลเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย จัดทำโดย กรมพัฒนาธุรกิจการค้า (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มูลค่าทุนจดทะเบียนนิติบุคคลเฉลี่ยของทั้ง 27 จังหวัดเป้าหมาย มีมูลค่า 48,155.96 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัวร้อยละ 4.40 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่ขยายตัวร้อยละ 2.84 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 54.93 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5.3) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 83.02 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5.3 ต่อปี) พบว่า อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าทุนจดทะเบียนนิติบุคคลเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมายในช่วง พ.ศ. 2566 – 2567 ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 3.62 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 68.30 ของค่าเป้าหมาย

(2) อัตราการเปลี่ยนแปลงงบลงทุนของภาครัฐเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย จัดทำโดยสำนักงบประมาณ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า งบลงทุนของภาครัฐเฉลี่ยของ 27 จังหวัดเป้าหมาย (รวมจังหวัดในเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน) มีมูลค่า 199,297,585 บาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัวร้อยละ 8.95 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่ขยายตัวร้อยละ 31.52 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 71.61 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 0.5) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 1,790 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.5 ต่อปี) พบว่า อัตราการเปลี่ยนแปลงงบลงทุนของภาครัฐเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมายในช่วง พ.ศ. 2566 – 2567 ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 20.24 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 4,048 ของค่าเป้าหมาย

มูลค่าทุนจดทะเบียนนิติบุคคลของจังหวัดเป้าหมาย ณ พ.ศ. 2567

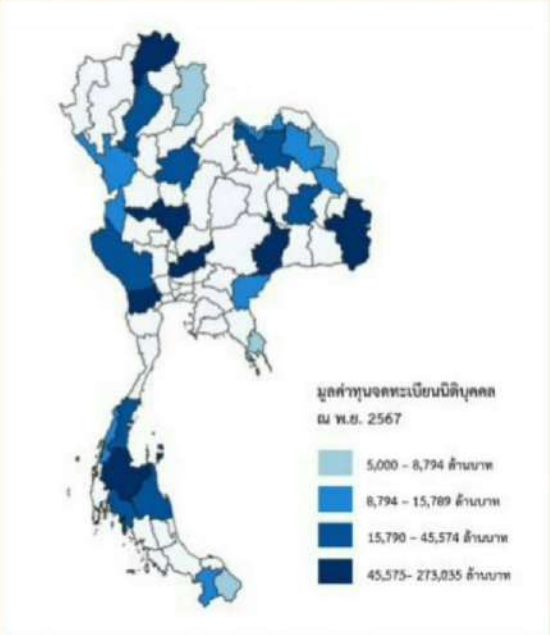

ที่มา : กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, พ.ย. 2567

งบลงทุนภาครัฐของจังหวัดเป้าหมาย พ.ศ. 2567

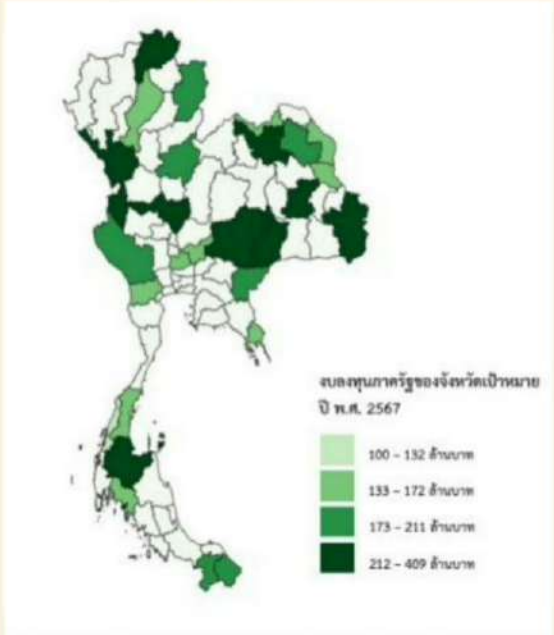

ที่มา : สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2566

(3) จำนวนเมืองที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองอัจฉริยะ จัดทำโดยสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (สศด.) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีจำนวนเมืองอัจฉริยะสะสมคงเดิม 36 เมือง เพราะใน พ.ศ. 2567 ไม่มีการรับรองพื้นที่พัฒนาเมืองอัจฉริยะ เนื่องจากอยู่ระหว่างการปรับเปลี่ยนกลไกรับรองเมืองอัจฉริยะเดิม (คณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ แต่งตั้งด้วยคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 296/2562) ให้มีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับบริบทมากขึ้น และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่เป็นข้อมูลเดียวกัน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (จำนวนเมืองสะสมไม่น้อยกว่า 31 เมือง) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 116.13 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (จำนวนเมืองสะสมไม่น้อยกว่า 105 เมือง) พบว่ามีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 34.29 ของค่าเป้าหมาย ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยทั้ง 3 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 67.53 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้ **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

060101

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนา/ฟื้นฟูเมือง ด้วยการสร้างฐานข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญจำเป็นสำหรับนำไปพัฒนาพื้นที่ รวมทั้งให้ความสำคัญกับการมีพื้นที่ต้นแบบนำร่องสำหรับประยุกต์ใช้ในพื้นที่ให้เกิดการพัฒนาเมืองได้อย่างครอบคลุมมากยิ่งขึ้น โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการต้นแบบเมืองอัจฉริยะตามลักษณะภูมินิเวศของประเทศไทยสอดรับกับการดำรงชีวิตวิถีใหม่** ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการสร้างนวัตกรรมและเทคโนโลยีในการนำไปพัฒนาต้นแบบเมืองอัจฉริยะตามลักษณะภูมินิเวศของประเทศไทยควบคู่ไปกับการสร้างความพร้อมในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลง **โครงการจัดทำแผนสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ พ.ศ. 2567 – 2575** ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่มุ่งสร้างกรอบแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เพื่อให้หน่วยงานของรัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งมีข้อมูลสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัจจุบันที่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงในพื้นที่ส่งผลให้สามารถป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างมีทันท่วงที **โครงการพัฒนาการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อเมืองน่าอยู่และประชาชนสุขภาพดีในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน** ของกรมอนามัย ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาองค์ความรู้และแนวทางการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมให้กับประชาชน และเครือข่ายอาสาสมัครเพื่อเสริมสร้างสุขภาวะที่ดี อีกทั้งได้มีการพัฒนาระบบข้อมูลพื้นฐานและเฝ้าระวัง เพื่อป้องกัน จัดการ และแก้ไขปัญหาอนามัยสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการขับเคลื่อนแผนระดับที่ 3 อาทิ แผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงานที่ดำเนินโครงการในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศซึ่งปรากฏในงบลงทุนของแต่ละพื้นที่ โดยงบลงทุนของภาครัฐส่วนใหญ่จัดสรรให้กับโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐาน รองลงมาคือ การท่องเที่ยว และการเกษตร ตามลำดับ ในขณะเดียวกันมาตรการสนับสนุนการลงทุนของภาครัฐหลากหลายรูปแบบเป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้ออำนวยให้ภาคเอกชนตัดสินใจลงทุนในภูมิภาคต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะมติคณะรัฐมนตรีเห็นชอบการกำหนดพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ 4 ภาค และการขับเคลื่อนการดำเนินงาน 5 ด้าน ดังนั้น จึงมีการสนับสนุนการลงทุนในอุตสาหกรรมและบริการที่สอดคล้องกับจุดแข็งและศักยภาพของภาคที่แตกต่างกัน รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ขับเคลื่อนตามภารกิจ เช่น การปรับปรุงและพัฒนาการให้บริการจดทะเบียนนิติบุคคลดิจิทัลเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ขอจดทะเบียนได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว ส่งเสริมและผลักดันให้เมืองใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยและชาญฉลาดจากแพลตฟอร์มข้อมูลเมืองที่รองรับการเชื่อมต่อและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชนในเมืองอย่างเป็นระบบ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้เมืองในพื้นที่เป้าหมายที่ได้รับการพัฒนาเพื่อกระจายความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ อาทิ **การกระจุกตัวของการกำหนดพื้นที่เป้าหมายที่ได้รับการพัฒนา**ส่วนใหญ่อยู่ในเมืองขนาดใหญ่ที่มีพัฒนาการทางเศรษฐกิจสูง ทำให้ในบางพื้นที่อาจไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร รวมทั้งประเด็นท้าทายสำหรับการลงทุนของภาครัฐที่เกิดจากการที่**หน่วยงานขาดความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมที่ส่งผลต่อการพัฒนาในระดับพื้นที่** และยังมีความซ้ำซ้อนของการดำเนินงานพัฒนาของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดที่อาจยังไม่มีการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันระหว่างจังหวัดทำให้การกระจายงบประมาณในการพัฒนาพื้นที่ไม่ทั่วถึง ขณะที่ประเด็นท้าทายสำหรับการลงทุนของภาคเอกชนจำเป็นต้องได้รับ**การสนับสนุนหลายด้านในระดับพื้นที่นอกเหนือจากด้านสิทธิประโยชน์ทางการเงิน** เช่น กำลังคนที่มีทักษะและค่าแจ้งแรงงานที่เหมาะสม ขั้นตอนการขออนุมัติอนุญาตที่ไม่ซับซ้อนและใช้เวลาน้อย เป็นต้น รวมไปถึงการใช้ประโยชน์ที่ดินและกิจกรรมที่สอดคล้องกันในเขตผังเมืองรวมระดับต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาเมืองเพื่อกระจายความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในการดำเนินการ ดังนี้ **การกำหนดแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับศักยภาพหรือแก้ปัญหาสำคัญของพื้นที่**และกระจายไปยังเมืองต่าง ๆ ให้มีศักยภาพที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งเตรียมความพร้อมหน่วยงานในการดำเนินกิจกรรมที่ส่งผลต่อการพัฒนา นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์กับพื้นที่อย่างน้อย 2 จังหวัด ที่ไม่ซ้ำซ้อนกับการดำเนินงานในระดับจังหวัด แต่มีความเชื่อมโยงกันเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเชิงพื้นที่

060201

แผนแม่บทย่อย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 060201

เมืองมีระบบจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษที่มีประสิทธิภาพครอบคลุมและได้มาตรฐาน

จ.3 ทส.

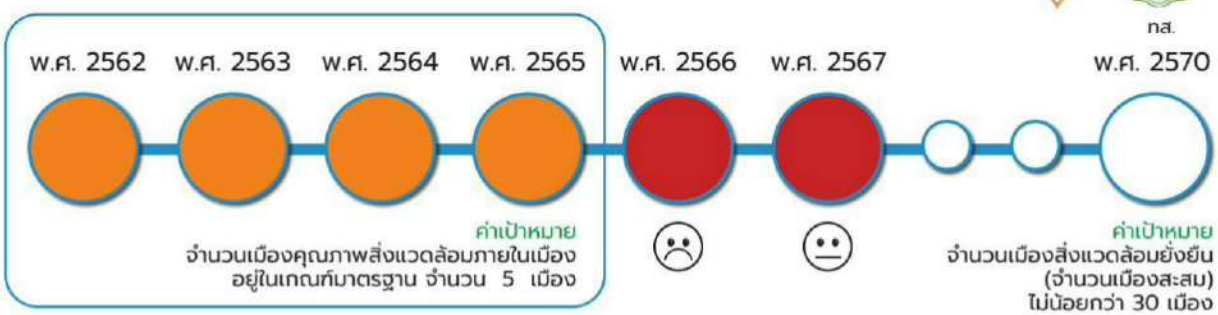

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	จำนวนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน (จำนวนเมืองสะสม)				
060201	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 13 เมือง	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 7 เมือง จำนวนเมืองสะสม 7 เมือง	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 7 เมือง จำนวนเมืองสะสม 7 เมือง	จำนวนเมืองสะสม ไม่น้อยกว่า 13 เมือง	จำนวนเมืองสะสม ไม่น้อยกว่า 30 เมือง
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ☹ ร้อยละ 46.15	คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 53.85 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 23.33 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย

เมืองมีระบบจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษที่มีประสิทธิภาพครอบคลุมและได้มาตรฐาน พิจารณาจาก จำนวนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ซึ่งผ่านการรับรองจากคณะกรรมการอำนวยการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนที่มีกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมทำหน้าที่เป็นเลขานุการของคณะกรรมการ (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีจำนวนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน จำนวน 7 แห่ง ทั้งนี้ สำหรับข้อมูล พ.ศ. 2567 อยู่ระหว่างการประกาศผลการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนระดับประเทศ และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่เป็นข้อมูลเดียวกัน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (จำนวนเมืองสะสมไม่น้อยกว่า 13 เมือง) พบว่า มีสถานการณ์

คิดเป็นร้อยละ 53.85 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (จำนวนเมืองสะสมไม่น้อยกว่า 30 เมือง) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 23.33 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษของเมือง โดยมีการดำเนินงานที่สำคัญดังนี้ **การบำบัดน้ำเสีย**ได้มีการกำหนดค่าบริการบำบัดน้ำเสียในบางพื้นที่ รวมทั้งเสริมสร้างศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ประกอบการในการจัดการน้ำเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทชุมชน อุตสาหกรรม และเกษตรกรรมให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุม ตลอดจนออกกฎระเบียบเพื่อแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำอย่างต่อเนื่อง ขณะที่**การกำจัดขยะมูลฝอย** ได้มีการมุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการลด คัดแยก และนำขยะกลับเข้าสู่ระบบ รวมทั้งส่งเสริมให้จัดการขยะมูลฝอยต้นทาง จัดเก็บและกำจัดอย่างถูกสุขลักษณะ นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นส่งเสริมความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้ตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เสริมสร้างศักยภาพของภาคีเครือข่ายในการป้องกันและเตรียมพร้อมเพื่อรับมือกับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนพัฒนาแนวทาง เครื่องมือ และกลไกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาเมือง โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้แก่ **โครงการส่งเสริมการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อลดมลพิษสู่เมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน** ของกรมอนามัย ที่มุ่งเน้นการพัฒนาหลักเกณฑ์ มาตรฐานและปรับปรุงกฎหมายในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพให้มีความเหมาะสม รวมทั้งได้สร้างระบบจัดการความเสี่ยงของเมืองด้วยการพัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ เพื่อให้สามารถรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติ **โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติการพิทักษ์สิ่งแวดล้อม** ของกรมควบคุมมลพิษ มุ่งพัฒนาศักยภาพบุคลากรของรัฐที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการและแนวทางปฏิบัติในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังได้สร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการบูรณาการการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมเพื่อให้มีความพร้อมและสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพทันต่อสถานการณ์ **โครงการส่งเสริมให้โรงงานอุตสาหกรรมให้มีความรับผิดชอบต่อสังคมและชุมชน เพื่อเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและจัดการสิ่งแวดล้อมของเมืองอย่างยั่งยืน (CSR-DIW to BCG model for Three Pillars of Sustainability)** ของกรมโรงงานอุตสาหกรรม มุ่งส่งเสริมให้อุตสาหกรรมนำมาตรฐาน CSR-DIW ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในกระบวนการทำงานขององค์กรและในกระบวนการที่เกิดขึ้นภายหลังกระบวนการทำงานขององค์กรเพื่อสนับสนุนให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมมีมาตรฐานในการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน สามารถดำเนินกิจการร่วมกับชุมชนและได้รับการยอมรับจากชุมชนรอบข้าง ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนได้มีการอบรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในระบบชุดตัวชี้วัดการประเมินฯ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาศักยภาพในการขับเคลื่อนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ให้สามารถประเมินระดับการพัฒนาเมืองได้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งได้มีการนำเข้าและจัดเก็บข้อมูลเพื่อการพัฒนาพื้นที่ นำไปสู่การยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการของเมืองให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

060201

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้เมืองมีระบบจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษที่มีประสิทธิภาพครอบคลุมและได้มาตรฐาน อาทิ **การขาดความครบถ้วนของข้อมูลทั้งในเชิงสถิติและเชิงคุณภาพสำหรับจัดทำฐานข้อมูลการพัฒนาพื้นที่เมือง** ทำให้ไม่มีข้อมูลสำหรับวิเคราะห์และกำหนดประเด็นในการพัฒนาเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งปัจจุบันแม้จะมีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น แต่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยัง**ขาดองค์ความรู้ในการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมได้อย่างทันท่วงที** นอกจากนี้ **การขาดงบประมาณและแหล่งเงินทุนอื่นที่พอเพียง**ยังคงเป็นประเด็นท้าทายที่สำคัญอย่างยิ่งมาโดยตลอดสำหรับการลงทุนมูลค่าสูงเพื่อก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน ระบบกำจัดสิ่งปฏิกูลให้ครอบคลุมพื้นที่ให้บริการ และการเดินระบบทั้งหลายที่ได้ลงทุนแล้วได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้ง**การขาดนวัตกรรมเชิงนโยบายหรือมาตรการใหม่ ๆ ในการจัดหาเงินทุน** ซึ่งเป็นทางเลือกอื่นนอกเหนือจากงบประมาณของรัฐ อาทิ การร่วมลงทุนกับภาคเอกชน การประยุกต์ใช้หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เมืองมีระบบจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษที่มีประสิทธิภาพครอบคลุมและได้มาตรฐาน นอกเหนือจากการได้รับประเมินเป็นเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนแล้ว ยังควรให้ความสำคัญกับ**การส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพัฒนารูปแบบและการจัดเก็บข้อมูลที่มีความครบถ้วนและหลากหลาย**มีการกำหนดมาตรฐานการจัดเก็บข้อมูลที่ชัดเจนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเมือง รวมทั้งควรมี**การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ประกอบการจัดเก็บข้อมูลเชิงลึก** ซึ่งจะช่วยให้ข้อมูลมีความแม่นยำและครบถ้วนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งควร**เพิ่มศักยภาพภาคส่วนที่เกี่ยวข้องโดยการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็น**เพื่อสามารถนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ หน่วยงานผู้รับผิดชอบจำเป็นต้องร่วม**บูรณาการการจัดการคุณภาพน้ำเสียแบบองค์รวม**โดย (1) เร่งออกกฎหมายกำหนดค่ามาตรฐานของมลสารสำคัญในน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดประเภทต่าง ๆ พร้อมทั้งติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำทิ้งที่ระบายออกสู่สาธารณะอย่างจริงจัง ในขณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรออกเทศบัญญัติกำหนดเงื่อนไขสำหรับการประกอบกิจการที่สร้างมลพิษทางน้ำ และต้องขออนุญาตระบายน้ำทิ้งให้เป็นไปตามมาตรฐาน (2) ภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคการศึกษาร่วมกันศึกษา ทบทวน และปรึกษาหารือเรื่องทางเลือกใหม่ในการจัดหาแหล่งเงินทุนสำหรับการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียและระบบกำจัดขยะที่สามารถดำเนินการได้อย่างคุ้มทุนและยั่งยืน อีกทั้งภาคประชาสังคม ภาคประชาชน และภาคเอกชนควรตระหนักถึงภาระรับผิดชอบร่วมกันในฐานะที่ต่างเป็นผู้ก่อมลพิษ จึงควรมีส่วนร่วมดำเนินการโดยเฉพาะการจ่ายค่าบริการบำบัดน้ำเสียหรือการกำจัดขยะมูลฝอย และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อลดการสร้างน้ำเสียและขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง

แผนแม่บทย่อย

เป้าหมาย
แผนแม่บทย่อย (Y1)
060202

ความยั่งยืนทางภูมินิเวศ ภูมิสังคม และภูมิวัฒนธรรม

จ.3
ทส.

พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563 พ.ศ. 2564 พ.ศ. 2565 พ.ศ. 2566 พ.ศ. 2567 พ.ศ. 2570

คำเป้าหมาย
พื้นที่ที่มีการดำเนินการสงวนรักษาอนุรักษ์ฟื้นฟู และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ มรดกทางสถาปัตยกรรม ศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่น บนฐานธรรมชาติ และฐานวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน ในพื้นที่อย่างน้อยใน 3 จังหวัด ของ 1 ภาค

คำเป้าหมาย
พื้นที่ที่มีแผนผังภูมินิเวศ (ผัง/ภาค) เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 6 ผัง ต่อ 1 ภาค ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	พื้นที่ที่มีแผนผังภูมินิเวศ (ผัง/ภาค)				
060202	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	คำเป้าหมาย พ.ศ. 2567	คำเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 9 ผัง ต่อ 1 ภาค (ภาคเหนือ)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) จัดทำรายละเอียดข้อมูลที่จำเป็นประกอบการวางผังภูมินิเวศระดับภาค (ภาคกลาง) แล้วเสร็จ (Proxy)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ผังภูมินิเวศระดับจังหวัด จำนวน 2 ผัง (ภาคกลาง)	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 2.4 ผังต่อ 1 ภาค	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 6 ผังต่อ 1 ภาค
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากสถานการณ์ พ.ศ. 2566 เป็นปีแรกของการจัดทำแผนผังภูมินิเวศภาคกลาง จึงไม่อาจเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ที่เป็นปีสุดท้ายของการจัดทำแผนผังภูมินิเวศภาคเหนือแล้วเสร็จได้	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 200[1]		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 83.33 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 33.33 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : ** เป้าหมาย 060202 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ การดำเนินงานจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับระดับพื้นที่ จัดทำโดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

[1] ข้อมูลสถานการณ์การพัฒนา พ.ศ. 2567 ได้มีการเปรียบเทียบกับปีก่อนหน้า โดยใช้ตัวชี้วัดพื้นที่ที่มีแผนผังภูมินิเวศ ทำให้สถานการณ์ พ.ศ. 2567 สามารถคำนวณและเปรียบเทียบกับสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ได้ในรูปแบบตัวเลข

060202

ความยั่งยืนทางภูมินิเวศ ภูมิสังคม และภูมิวัฒนธรรม พิจารณาจากพื้นที่ที่มีแผนผังภูมินิเวศ จัดทำโดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ได้มีการจัดทำแผนผังความเหมาะสมในการใช้พื้นที่ทางภูมินิเวศอย่างยั่งยืนของภาคกลาง ในจังหวัดนำร่อง 2 จังหวัด แล้วเสร็จ ได้แก่ จังหวัดเพชรบูรณ์และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีการดำเนินการจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาคกลาง ในระยะที่ 1 การจัดทำรายละเอียดข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการจัดทำแผนผังภูมินิเวศแล้วเสร็จ ซึ่งยังไม่ได้มีแผนผังภูมินิเวศระดับพื้นที่สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 200 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 2.4 ผังต่อ 1 ภาค) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 83.33 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 6 ผังต่อ 1 ภาค) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 33.33 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนผังภูมินิเวศและผังพื้นที่สำหรับนำไปใช้ในการบริหารทรัพยากรอย่างเหมาะสม พร้อมทั้งเสริมสร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจในทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูอย่างยั่งยืน โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ **โครงการจัดทำผังพื้นที่อนุรักษ์แหล่งศิลปกรรม ประเภทย่านชุมชนเก่าตามภูมินิเวศพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง** ที่มุ่งจัดทำผังแสดงพื้นที่อนุรักษ์ฯ ตามภูมินิเวศ 4 ระดับ (ผังระดับภาค ผังระดับจังหวัด ผังระดับอำเภอ และผังระดับย่าน) เพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องบูรณาการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการวางแผนพัฒนาพื้นที่ให้มีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม และจัดทำผังเมืองให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์และวัฒนธรรมพื้นถิ่น สามารถดำรงรักษาเอกลักษณ์เฉพาะไว้ได้ พร้อมทั้งกำหนดแนวทางการอนุรักษ์ฟื้นฟูย่านชุมชนเก่าสำหรับเป็นกรอบในการใช้ประโยชน์ที่ดินและการบริหารจัดการที่เหมาะสมในพื้นที่อันควรอนุรักษ์ **โครงการจัดวางแผนผังภูมินิเวศและแผนผังความเหมาะสมในการใช้พื้นที่ทางภูมินิเวศในพื้นที่ภาคกลางเพื่อความสมดุลและยั่งยืน** ที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการพัฒนาเครื่องมือเพื่อใช้สำหรับกำกับการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เกิดความสมดุล โดยการนำข้อมูลรายละเอียดที่ได้ศึกษา ประมวลผลและวิเคราะห์จากการดำเนินงานที่ผ่านมาประกอบการจัดวางแผนผังภูมินิเวศขึ้นใหม่เพื่อให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น และ**โครงการจัดทำแผนผังภูมินิเวศการอนุรักษ์พื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติประเภทชายหาดในพื้นที่ภาคกลางและภาคตะวันออก** ที่มุ่งเสริมสร้างและสนับสนุนกลไก เครื่องมือ เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งและประสิทธิภาพแก่ระบบบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมของประเทศ พร้อมทั้งให้มีระบบฐานข้อมูลและแนวทางการอนุรักษ์ คุ้มครอง ฟื้นฟู และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ และมรดกทางธรรมชาติบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและฐานทรัพยากรวัฒนธรรมที่คำนึงถึงอัตลักษณ์และภูมิปัญญาของชุมชนท้องถิ่น เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และพัฒนายกระดับคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจชุมชนไปพร้อมกับความสามารถในการสนับสนุนการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของแหล่งธรรมชาติ นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ

พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งรับผิดชอบการจัดทำแผนผังภูมินิเวศได้มีการบูรณาการจัดทำแผนผังภูมินิเวศและสร้างการมีส่วนร่วมกับหลายภาคส่วน อาทิ ชุมชน ผู้ประกอบการ หน่วยงานของรัฐ พร้อมทั้งสร้างการรับรู้และเผยแพร่ข้อมูลให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาและขับเคลื่อนการดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนผังภูมินิเวศอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้เกิดความยั่งยืนทางภูมินิเวศ ภูมิสังคม และภูมิวัฒนธรรม อาทิ **การดำเนินงาน/ภายใต้นโยบายและแผนผังระดับต่าง ๆ บนฐานภูมินิเวศอาจยังไม่ครอบคลุมในทุกพื้นที่ ทำให้ยังขาดข้อมูลในการนำไปพัฒนาต่อยอดในการพัฒนาพื้นที่** รวมทั้งปัจจุบันมีหลายหน่วยงานที่จัดเก็บข้อมูลในการพัฒนาพื้นที่ โดยส่วนใหญ่เป็นข้อมูลที่ตอบโจทย์การดำเนินงานหรือภารกิจหน่วยงานตนเอง **ขาดการบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงาน** ทำให้ข้อมูลที่ถูกจัดเก็บอาจเกิดความซ้ำซ้อนและขาดความครอบคลุมข้อมูลที่ครบถ้วนในทุกมิติได้ นอกจากนี้ อาจยังไม่มีการนำแผนผังภูมินิเวศที่เสร็จสมบูรณ์แล้วไปใช้ประโยชน์เพื่อการวางแผนและผังพัฒนาพื้นที่เท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการนำมาใช้วางผังนโยบายระดับภาคและผังนโยบายระดับจังหวัด

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ความยั่งยืนทางภูมินิเวศ ภูมิสังคม และภูมิวัฒนธรรมเกิดจากปัจจัยแห่งความสำเร็จหลายประการ ทั้งนี้แผนผังภูมินิเวศเป็นปัจจัยตั้งต้นที่สำคัญ เนื่องจากกำหนดการใช้พื้นที่ภูมินิเวศแต่ละประเภทให้เกิดความยั่งยืนและเหมาะสมกับสภาพทางภูมิประเทศ ควบคู่กับหลักเกณฑ์และมาตรฐานการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์แผนผังภูมินิเวศอย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้ **(1) สนับสนุนงบประมาณดำเนินการอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง** เพื่อให้การจัดทำแผนผังภูมินิเวศแล้วเสร็จและครอบคุลมในทุกพื้นที่เป้าหมาย **(2) บูรณาการขอบเขต หลักเกณฑ์และมาตรฐานการพัฒนา**ของแผนผังภูมินิเวศกับผังนโยบายระดับภาคและผังนโยบายระดับจังหวัดซึ่งรับผิดชอบดำเนินการโดยกรมโยธาธิการและผังเมือง เพื่อให้ผังทั้งสองมีสภาพใช้บังคับเป็นไปตาม พ.ร.บ. การผังเมือง พ.ศ. 2562 และ **(3) สร้างการรับรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของแผนผังภูมินิเวศ** เพื่อสร้างฐานผู้ใช้หรืออุปสงค์จากหน่วยงานภาครัฐและภาคการศึกษา ซึ่งอาจนำไปสู่การสร้างเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและการแสดงความคิดเห็นสำหรับปรับปรุงข้อมูลของผังภูมินิเวศให้เป็นปัจจุบันต่อไป

แผนแม่บท
07

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

โครงสร้างพื้นฐานที่พัฒนา ต่อยอดกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
กระตุ้นให้เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่ม ยกระดับผลิตภาพของภาคการผลิตและบริการ
ลดต้นทุนการผลิตและบริการที่แข่งขันได้ในระดับสากล

จ.1

สศช.

ถึงแม้การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐที่ผ่านมาจะส่งผลให้ผลิตภาพด้านพลังงานและไฟฟ้าของประเทศมีประสิทธิภาพมากขึ้นจากเทคโนโลยีระบบโครงข่ายสมาร์ทกริดและการลดการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้า ทำให้ลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชน อย่างไรก็ตาม ยังจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการใช้พลังงานทดแทนภายในประเทศ การยกระดับระบบโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ของประเทศในแบบองค์รวม ทั้งในส่วนของการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองให้ครอบคลุมเพื่อให้ประชาชนเดินทางได้อย่างต่อเนื่อง การเพิ่มสัดส่วนการขนส่งสินค้าทางราง การลดผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน และการลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์ของประเทศ ซึ่งจะช่วยยกระดับความสามารถด้านการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศไทยให้เทียบเท่าสากลได้ต่อไปให้สูงขึ้น

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายของเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
070001	ความสามารถด้านการแข่งขัน ด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศดีขึ้น	ความสามารถในการแข่งขัน ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ไม่เกินอันดับที่ 38 ภายในปี 2570

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
070101	ต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทย ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศลดลง	สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทย ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เฉลี่ยน้อยกว่าร้อยละ 11 ต่อปี
070102	ประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ ระหว่างประเทศของประเทศไทยดีขึ้น	ดัชนีวัดประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ ระหว่างประเทศของประเทศไทย ไม่น้อยกว่าอันดับที่ 25 หรือคะแนนไม่น้อยกว่า 3.60 คะแนน ภายใน พ.ศ. 2570
070103	การขนส่งสินค้าทางรางเพิ่มขึ้น	สัดส่วนปริมาณการขนส่งสินค้าทางราง ต่อปริมาณขนส่งสินค้าทั้งหมด เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี
070104	การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ ในเขตเมืองเพิ่มขึ้น	สัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเมืองต่อการเดินทางในเมืองทั้งหมดของการเดินทางฯ ใน (1) กรุงเทพมหานครและปริมณฑล เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ต่อปี และ (2) ในเมืองหลักในภูมิภาค เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี
070105	ผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุ ทางถนนลดลง	อัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน ไม่เกิน 12 คนต่อประชากร 1 แสนคน ภายใน พ.ศ. 2570

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
070201	การใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าลดลง	สัดส่วนการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้า เฉลี่ยไม่เกินร้อยละ 60 ต่อปี
070202	การใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตภายในประเทศเพิ่มขึ้น	สัดส่วนของการใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศในการผลิตไฟฟ้า ความร้อน และเชื้อเพลิงชีวภาพ ต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายเฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ 19 – 22 ต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย
070203	ประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศเพิ่มขึ้น	ค่าความเข้มข้นการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายไม่เกิน 6.85 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/พันล้านบาท ภายใน พ.ศ. 2570
070204	การปรับปรุงและพัฒนาระบบไฟฟ้าของประเทศให้มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีระบบโครงข่ายสมาร์ทกริด	จำนวนแผนงาน และ/หรือโครงการที่กำลังพัฒนา/โครงการนำร่อง/โครงการที่มีการใช้งานที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพระบบไฟฟ้าในแต่ระยะ ไม่น้อยกว่า 3 แผนงาน/โครงการ ภายใน พ.ศ. 2570
070301	ประชาชนมีความสามารถในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตมากขึ้น	อัตราการเข้าถึงของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อจำนวนประชากรไม่น้อยกว่าร้อยละ 21 ภายใน พ.ศ. 2570

สรุปแผนระดับที่ 3 ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ประเด็นที่ (07) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

แผนแม่บทฯ ประเด็น (07) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัลมีแผนระดับที่ 3 ที่สามารถช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานของแผนแม่บทฯ ที่สำคัญ อาทิ

แผนปฏิบัติราชการ	หน่วยงานเจ้าของแผน
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 -2567) และแผนปฏิบัติราชการกรมการขนส่งทางบก (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	กรมขนส่งทางบก
- แผนแม่บทความปลอดภัยทางถนน ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2565 - 2570) กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- แผนปฏิบัติราชการกรมการขนส่งทางราง (ฉบับปรับปรุง) ประจำปี พ.ศ. 2567	กรมการขนส่งทางราง
- แผนปฏิบัติราชการรายกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน
- แผนปฏิบัติราชการสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน

แผนปฏิบัติการด้าน...	หน่วยงานเจ้าของแผน
- แผนแม่บทการพัฒนาโครงข่ายทางรถไฟสนับสนุนเขตเศรษฐกิจพิเศษ การท่องเที่ยว และการพัฒนาพื้นที่ ของกรมการขนส่งทางราง ระยะที่ พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2579	กรมการขนส่งทางราง
- แผนพัฒนาพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก พ.ศ. 2561 – 2580 (AEDP 2018) ของกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน	กรมพัฒนาพลังงานทดแทน และอนุรักษ์พลังงาน
- แผนอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2561-2580 (EEP 2018) ของกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานระยะ	
- แผนแม่บทการแก้ไขปัญหาการจราจรในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ของสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2563 – 2572)	สำนักงานนโยบายและแผน การขนส่งและจราจร
- แผนพัฒนาการขนส่งทางอากาศของประเทศไทย ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2562 – 2576) ของสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร	

ทั้งนี้ สามารถเข้าดูรายละเอียดเพิ่มเติมของแผนระดับที่ 3 ข้างต้น ได้จากในระบบ eMENSCR ตามรายละเอียดวิธีการเข้าใช้งานที่แสดงไว้ในภาคผนวก

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)
070001

ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศดีขึ้น

จ.2

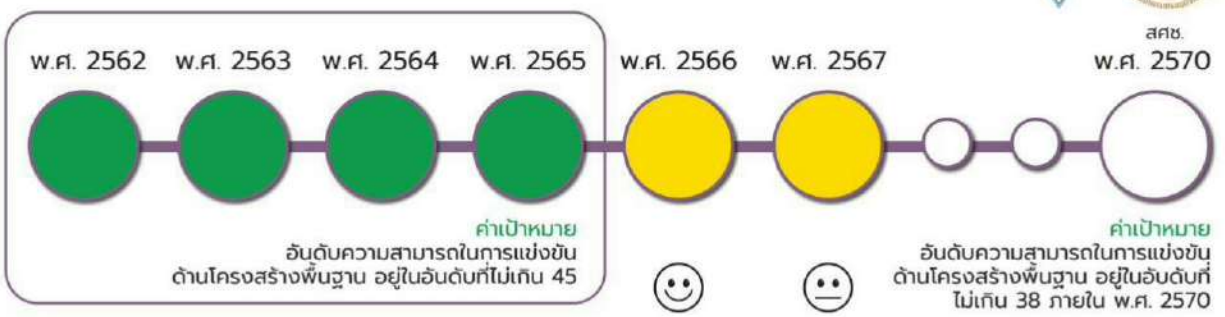

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐาน (อันดับ)				
070001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **อันดับที่ 44**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **อันดับที่ 43**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **อันดับที่ 43**	ไม่เกิน **อันดับที่ 42**	ไม่เกิน **อันดับที่ 38**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 2.27**	**คงเดิม 😐**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 97.67** ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ **88.37** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

ความสามารถด้านการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานดีขึ้น พิจารณาจากความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐาน จัดทำโดย สถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development : IMD) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 43 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่อยู่ในอันดับที่ 43 สะท้อนให้เห็นว่าสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่เกินอันดับที่ 42) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 97.67 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกินอันดับที่ 38) มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 88.37 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure)	2022	2023	2024
Overall ranking	44	43	43
โครงสร้างพื้นฐานขั้นพื้นฐาน (Basic Infrastructure)	22	22	23
โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี (Technological Infrastructure)	34	25	25
โครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ (Scientific Infrastructure)	38	39	40
โครงสร้างพื้นฐานด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม (Health & Environmental)	51	53	55
โครงสร้างพื้นฐานด้านการศึกษา (Education)	53	54	54

ที่มา : IMD World Competitive Yearbook 2024

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศดีขึ้นประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้ **(1) ด้านคมนาคมขนส่ง การขาดความพร้อมของรถจักร ล้อเลื่อนและบุคลากรของการรถไฟแห่งประเทศไทย** ที่ทำให้อาจยังไม่สามารถให้บริการขนส่งสินค้าทางรางได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับที่ผ่านมาประเทศไทยพึ่งพาการขนส่งสินค้าทางถนนซึ่งเป็นรูปแบบการขนส่งจากต้นทางไปยังปลายทางจนถึงมือผู้รับ (Door to Door Delivery) ขณะที่การขนส่งสินค้าทางรางจำเป็นต้องอาศัยการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ (Multimodal Transportation) ในลักษณะการบูรณาการทั้งในส่วนโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก ความสามารถรักษา**ระดับการให้บริการรถโดยสารสาธารณะ**ให้มีมาตรฐานอาจยังไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ได้ รวมถึงการขาด**ประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวก**ให้กับประชาชนเดินทางเชื่อมต่อในระบบขนส่งสาธารณะ อาทิ การพัฒนาระบบบัตรโดยสารร่วมและโครงสร้างอัตราค่าโดยสารร่วม นอกจากนี้ เร่งพัฒนา**กฎหมายเพื่อสนับสนุนให้นำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการจราจร**อาจยังขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง **(2) ด้านพลังงาน การจัดหาพลังงานหมุนเวียนที่เหมาะสมสำหรับผลิตไฟฟ้าให้เพียงพอต่อความต้องการใช้ไฟฟ้า** รวมถึงการสนับสนุนให้ใช้พลังงานทางเลือกที่เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละพื้นที่และความต้องการใช้พลังงาน เนื่องจาก**ความผันผวนของแหล่งพลังงานหมุนเวียน** ซึ่งเป็นปัจจัยที่อยู่เหนือการควบคุมของมนุษย์ ประกอบกับการพัฒนาแหล่งกักเก็บพลังงาน ที่ช่วยลดความผันผวนของแหล่งพลังงานหมุนเวียนยังอยู่ระหว่างการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องทำให้ยังมีต้นทุนที่สูงอาจส่งผลต่อต้นทุนการจัดหาพลังงานทางเลือกต่าง ๆ ได้ **(3) ด้านดิจิทัล** แนวทางการส่งเสริมให้ภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาชนสามารถ**ประยุกต์ใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัล**เพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลเพิ่มขึ้น โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง**ในด้านคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์** อาทิ การสนับสนุนให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้บริการเดินรถภายใต้ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. .... เช่น การกำหนดอัตราค่าใช้ประโยชน์รางและการจัดสรรความถี่ในการเดินรถ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นต้น เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเชื่อมโยงระบบขนส่งกับการขนส่งรูปแบบอื่นๆ ได้อย่างไร้รอยต่อ โดยอาจจะเริ่มดำเนินการนำร่องในเส้นทางระหว่างสถานีไอซีดีลาดกระบัง – ท่าเรือแหลมฉบัง การ**ปรับปรุงจุดเชื่อมต่อการเดินทางเพื่อสนับสนุนให้ผู้โดยสารเดินทางเข้าสู่ระบบรถไฟฟ้าที่เป็นโครงข่ายหลักในกรุงเทพฯ และปริมณฑล** ควบคู่กับการ**พัฒนาระบบขนส่งเสริม (Feeder System)** พร้อมกับเร่งจัดทำกฎหมายลำดับรองภายใต้ร่างพระราชบัญญัติการบริหารจัดการระบบตั๋วร่วม พ.ศ. .... เพื่อขับเคลื่อนโครงสร้างอัตราค่าโดยสารร่วม **ด้านพลังงาน** อาทิ การ**เพิ่มสัดส่วนกำลังผลิตไฟฟ้าจากพลังงานสะอาด**ให้เป็นไปตามเป้าหมายของ (ร่าง) แผน PDP2024 ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านพลังงาน พ.ศ. 2567-2580 รวมถึงสนับสนุนให้ภาครัฐและเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและผลิต

พลังงานทดแทนที่มีศักยภาพ พร้อมทั้ง**ปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้สามารถนำเอาพลังงานทดแทนไปใช้ได้ในทุกภาคกิจกรรมทางเศรษฐกิจ** และใน**ด้านดิจิทัล** อาทิ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัลให้เป็นไปตามหลักการ Open Access Network และ**สนับสนุนให้ผู้ประกอบการเข้ามาเชื่อมต่อโครงข่ายเน็ตประชารัฐควบคู่กับการพัฒนาทักษะ ความสามารถในการเข้าใจ เข้าถึง และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้กับประชาชน** ซึ่งจะช่วยเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้และประกอบอาชีพรวมถึงเป็นการส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานที่ภาครัฐได้ลงทุนไว้แล้วได้อย่างเต็มศักยภาพ

070101

แผนแม่บทย่อย | โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 070101

ต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศลดลง

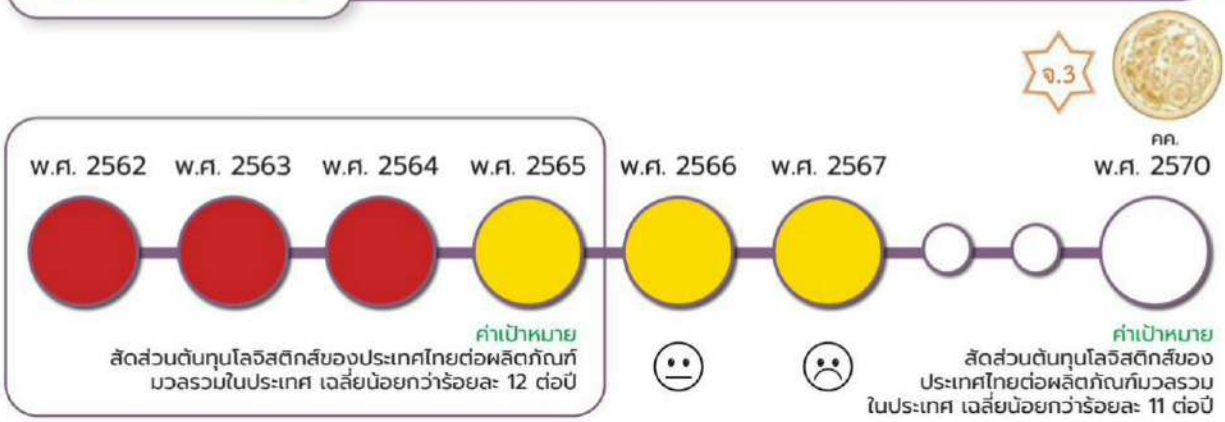

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 070101 พิจารณาจากสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 - 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (เฉลี่ยร้อยละ)				
070101	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า** เป็นปีของการรายงาน		**สถานการณ์ พ.ศ. 2567**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570**
	พ.ศ. 2565	**พ.ศ. 2566**			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) ต้นทุนโลจิสติกส์ รวม 2,268.2 พันล้านบาท ต่อ GDP 16,187.2 พันล้านบาท **ร้อยละ 14.0** (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ต้นทุนโลจิสติกส์ รวม 2,438.1 พันล้านบาท ต่อ GDP 17,382.5 พันล้านบาท **ร้อยละ 14.0** (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ต้นทุนโลจิสติกส์ รวม 2,527.4 พันล้านบาท ต่อ GDP 17,925.1 พันล้านบาท **ร้อยละ 14.10** (Revised)*	น้อยกว่า **ร้อยละ 11**	เฉลี่ยน้อยกว่า **ร้อยละ 11 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**คงเดิม** 😐	**แย่ลง** ☹ **ร้อยละ 0.71**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566-2567) **เฉลี่ยร้อยละ 14.05**	**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 78.01** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 78.29** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

ต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ลดลง พิจารณาจากสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อ GDP จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2566) จากรายงานโลจิสติกส์ของประเทศไทยประจำปี 2566 พบว่า ต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยมีมูลค่ารวม 2,527.4 พันล้านบาท ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ณ ราคาประจำปี อยู่ที่ 17,925.1 พันล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 14.10 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ประเทศไทยต่อ GDP คิดเป็นร้อยละ 14.0 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 0.71 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (น้อยกว่าร้อยละ 11) มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 78.01 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พบว่า (เฉลี่ยน้อยกว่าร้อยละ 11 ต่อปี) มีสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อ GDP ในช่วง พ.ศ. 2566 - 2567 เฉลี่ยร้อยละ 14.05 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 78.29 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

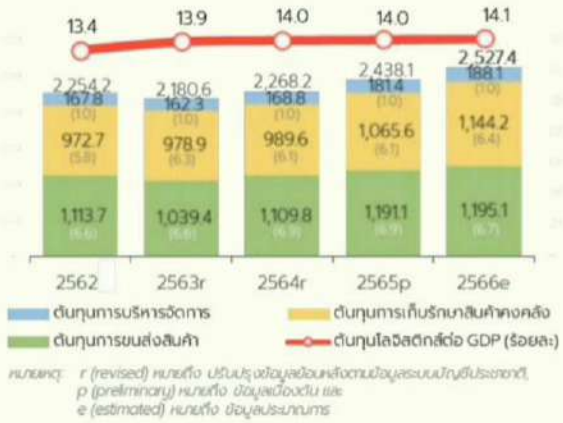

ที่มาของข้อมูล: รายงานโลจิสติกส์ของประเทศไทย ประจำปี 2566

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างต่อเนื่อง อาทิ การพัฒนาระบบรางให้ครอบคลุมและเชื่อมโยงพื้นที่ทั่วประเทศ การก่อสร้างถนนและทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง เพื่อเชื่อมโยงเส้นทางจากแหล่งผลิตกับประตูการค้าที่สำคัญรองรับการเปลี่ยนรูปแบบการขนส่ง Shift Mode และสนับสนุนการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ Multimodal Transport รวมทั้งการพัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่ออำนวยความสะดวกในการนำเข้าส่งออกสินค้า และเพิ่มประสิทธิภาพ ในการบริหารจัดการโลจิสติกส์ โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ (1) **โครงการพัฒนาระบบการให้บริการเชื่อมโยงทางอิเล็กทรอนิกส์** ของกรมประมง ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการให้บริการเพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลสินค้าประมงกับหน่วยงานภาครัฐผ่านระบบ National Single Window (NSW) (2) **โครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศบริหารจัดการขนส่งสินค้าทางถนนเพื่อช่วยสนับสนุนและยกระดับมาตรฐานผู้ประกอบการขนส่งสินค้าทางถนนของ**

070101

ประเทศไทย ของกรมการขนส่งทางบก โดยได้มุ่งพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศบริหารจัดการขนส่งสินค้าทางถนนเพื่อช่วยสนับสนุนการดำเนินการของผู้ประกอบการ ที่ได้รับมาตรฐานคุณภาพบริการขนส่งด้วยรถบรรทุก (Q Mark) ให้สามารถบริหารทรัพยากรต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้เร่งพัฒนา**โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวย**ความสะดวกให้สำเร็จตามแผน เพื่อรองรับการ**ขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ** ทางหน่วยงานได้ริเริ่มนำ**เทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ (AI)** มาประยุกต์ใช้พัฒนางานบริการโครงข่ายโลจิสติกส์ประเภทสินค้าเกษตรให้เกิดความทันสมัยยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการลดต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อ GDP ให้บรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ การลดต้นทุนในส่วนการขนส่งสินค้าจากการส่งเสริมการเปลี่ยนรูปแบบการขนส่งและการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ การปรับปรุงกระบวนการขนส่งและ**บริหารจัดการสินค้าคงคลัง**เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการโลจิสติกส์ตลอดห่วงโซ่อุปทาน นอกจากนี้ ยังอาจจะมีความเสี่ยงจากปัจจัยทางเศรษฐกิจอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อต้นทุนโลจิสติกส์ อาทิ **สถานการณ์ภูมิรัฐศาสตร์**ที่เกิดการแบ่งฝ่ายขั้วประเทศมหาอำนาจที่อาจนำไปสู่การกีดกันทางการค้าและส่งผลต่อห่วงโซ่อุปทานโลก การปรับทิศทาง**นโยบายการเงิน**ของประเทศเศรษฐกิจหลัก แนวโน้มการเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ย ความผันผวนของราคาพลังงานและค่าระวางเรือ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมบรรลุเป้าหมาย ภาครัฐควรเร่งผลักดันให้มีการใช้ประโยชน์จากท่าเรือและโครงสร้างพื้นฐานทางรางที่ได้ดำเนินการแล้วเสร็จ ส่งเสริมให้เกิดการ**ปรับเปลี่ยนรูปแบบการขนส่ง**จากถนนสู่ทางรางและน้ำอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการจัดหาหัวรถจักร แคร่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่สนับสนุนการดำเนินงานให้เพียงพอต่อความต้องการในการขนส่งสินค้าทางราง ผลักดันให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ให้บริการ รวมทั้งกำหนดอัตราค่าบริการที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์โครงข่ายทางรางและทางน้ำที่ภาครัฐดำเนินการแล้วเสร็จอย่างเต็มประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนด**มาตรการทางภาษี**หรือจัดหาแหล่งทุนเพื่อสนับสนุนให้**ผู้ประกอบการภาคเกษตรและอุตสาหกรรม** โดยเฉพาะผู้ประกอบการรายย่อยในการ**นำเทคโนโลยีดิจิทัล** และปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ยกระดับมาตรฐานและควบคุมคุณภาพสินค้า ปรับปรุง และเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานเพื่อลดความสูญเสียในกระบวนการรวบรวมและขนส่งสินค้าเกษตร รวมถึงปรับปรุงระบบการบริหารจัดการคลังสินค้าให้มีความทันสมัย รวมทั้งควรส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่อุปทานควบคู่กับการลดต้นทุนซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม

070102

แผนแม่บทย่อย | โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 070102

ประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทยดีขึ้น

จ.3

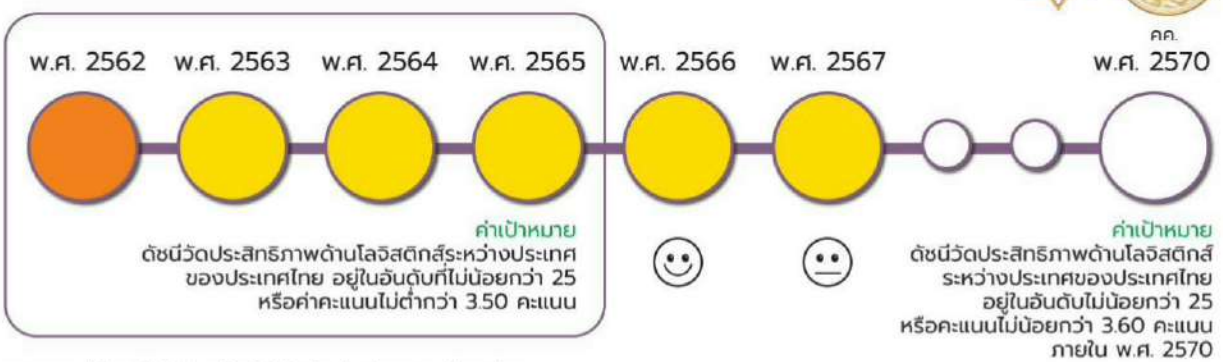

หมายเหตุ : * ข้อมูลประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทย ไม่มีการประกาศข้อมูลของ พ.ศ. 2562 และ พ.ศ. 2564 เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทย (อันดับหรือคะแนน)				
070102	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2561) อันดับที่ 32 หรือ 3.41 คะแนน*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับที่ 34 หรือ 3.50 คะแนน*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับที่ 34 หรือ 3.50 คะแนน*	ไม่น้อยกว่าอันดับที่ 25 หรือไม่น้อยกว่า 3.50 คะแนน	ไม่น้อยกว่าอันดับที่ 25 หรือไม่น้อยกว่า 3.60 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 2.64	คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				เท่ากับค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 97.22 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับลักดับเดียวในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : * ในการพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายใช้ค่าคะแนนที่มีค่าเข้าใกล้การบรรลุค่าเป้าหมายพ.ศ. 2570 มากกว่าอันดับ

ประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทยดีขึ้น พิจารณาจากดัชนีวัดประสิทธิภาพโลจิสติกส์ระหว่างประเทศ (International Logistics Performance Index: International LPI) จัดทำโดยธนาคารโลก ซึ่งมีการประกาศผลการประเมินทุก 2 ปี ทำให้สถานการณ์การพัฒนา พ.ศ. 2567 ยังจำเป็นต้องใช้ผลการประเมินประสิทธิภาพโลจิสติกส์ระหว่างประเทศ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า ประเทศไทยอยู่ในลำดับที่ 34 หรือคะแนนรวม 3.50 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีที่ก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่อยู่ในอันดับที่ 34 และมีคะแนนรวม 3.50 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่คงเดิม ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าอันดับที่ 25 หรือ

070102

ไม่น้อยกว่า 3.50 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งเท่ากับค่าเป้าหมาย และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าอันดับที่ 25 หรือไม่น้อยกว่า 3.60 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 97.22 ของค่าเป้าหมาย ทั้งนี้ ในการพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายใช้ค่าคะแนนที่มีค่าเข้าใกล้การบรรลุค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มากกว่าอันดับ ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ดัชนีวัดประสิทธิภาพโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทย ตามเกณฑ์ชี้วัด 6 ด้าน

	2566		2561		2559	
	คะแนน	อันดับ	คะแนน	อันดับ	คะแนน	อันดับ
ผลรวม	3.5	34	3.41	32	3.26	45
พิธีการศุลกากร	3.3	31	3.14	36	3.11	46
โครงสร้างพื้นฐานด้านขนส่งและเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.7	25	3.14	41	3.12	46
การเตรียมการขนส่งระหว่างประเทศ	3.5	22	3.46	25	3.37	38
สมรรถนะผู้ให้บริการโลจิสติกส์ทั้งภาครัฐและธุรกิจ	3.5	38	3.41	32	3.14	49
ความตรงต่อเวลาของการบริการ	3.5	46	3.81	28	3.56	52
ระบบการติดตามและตรวจสอบสินค้า	3.6	34	3.47	33	3.20	50

ที่มาของข้อมูล: ประมวลผลโดย กองยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านคมนาคมและโลจิสติกส์อย่างต่อเนื่อง อาทิ การพัฒนาและปรับปรุงโครงข่ายรถไฟขนาดทาง 1 เมตร การก่อสร้างรถไฟทางคู่และรถไฟสายใหม่ที่มุ่งเน้นการเชื่อมโยงไปยังประตูการค้าที่สำคัญของประเทศ เพื่อให้ระบบรางเป็นโครงข่ายหลักในการขนส่งสินค้า เช่น โครงการก่อสร้างทางรถไฟ สายบ้านไผ่-นครพนม เป็นต้น รวมถึงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบัง ระยะที่ 3 เพื่อรองรับความต้องการขนส่งสินค้าทางทะเลระหว่างประเทศที่เพิ่มขึ้นในอนาคต การพัฒนาธุรกรรมการให้บริการการนำเข้าส่งออกให้เป็นระบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ NSW การพัฒนาการให้บริการขอรับใบอนุญาต/ใบรับรองในรูปแบบ Single Submission โดยนำร่องกลุ่มสินค้าเกษตร การเชื่อมโยง ASEAN Customs Declaration Document (ACDD) กับ 8 ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา สิงคโปร์มาเลเซีย เมียนมา ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย บรูไน และเวียดนาม การเชื่อมโยงข้อมูล e-Phyto Certificate ผ่าน ASEAN Single Window (ASW) กับฟิลิปปินส์ และผ่าน IPPC Hub กับประเทศภาคี 4 ประเทศ ได้แก่ โมร็อกโก ฝรั่งเศส เกาหลีใต้ และนิวซีแลนด์ รวมทั้งการยกระดับสมรรถนะผู้ให้บริการโลจิสติกส์ให้มีศักยภาพเทียบเคียงกับมาตรฐานผู้ให้บริการระหว่างประเทศ โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ (1) **โครงการพัฒนาระบบการควบคุมกำกับดูแลการขนส่งสินค้าอันตรายทางถนน (2) โครงการยกระดับมาตรฐานผู้ประกอบการขนส่งสินค้าควบคุมอุณหภูมิเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมโลจิสติกส์ห่วงโซ่ความเย็น (Cold Chain Logistics)** ของกรมขนส่งทางบก ที่ให้ความสำคัญกับกำกับดูแลความปลอดภัยในการขนส่งทางถนนเพื่อยกระดับมาตรฐานและสมรรถนะผู้ให้บริการโลจิสติกส์ (3) **โครงการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรด้านโลจิสติกส์เพื่อรองรับอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต** ของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ที่มุ่งพัฒนาบุคลากรในสาขาอาชีพโลจิสติกส์ให้มีความเชี่ยวชาญในการขนส่งสินค้า

ระหว่างประเทศ และยกระดับมาตรฐานการให้บริการโลจิสติกส์ทัดเทียมนานาชาติ นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้ดำเนินงาน**พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก**ด้านคมนาคม เพื่อผลักดันให้เกิดการใช้ประโยชน์โครงสร้างพื้นฐานที่ภาครัฐลงทุนอย่างเต็มศักยภาพ โดยดำเนินการพัฒนาปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการปรับเปลี่ยนรูปแบบ**ขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ** เช่น อุปกรณ์ เครื่องจักรทุนแรง แรงงานทักษะเฉพาะ เป็นต้น เพื่อนำร่องการเพิ่มประสิทธิภาพ ยกระดับสมรรถนะผู้ให้บริการโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการพัฒนาประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทยให้บรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ การ**พัฒนาระบบ NSW ให้ครอบคลุมการเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ทั้งระหว่างภาครัฐและเอกชน (B2G)** และระหว่างภาคเอกชนและภาคเอกชน (B2B) ในการนำเข้า ส่งออก และโลจิสติกส์ตลอดกระบวนการ การปรับปรุงการให้บริการโลจิสติกส์ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ การเพิ่มประสิทธิภาพการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการขนส่งกับประเทศเพื่อนบ้าน **การปรับปรุงกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง**กับการอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ และการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ การผลักดันให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมใน**การลงทุนพัฒนาและให้บริการโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก**ด้านโลจิสติกส์ต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการขนส่งสินค้าและให้บริการโลจิสติกส์ **เพิ่มความตรงต่อเวลาของการบริการ** และให้สามารถดำเนินงานรองรับความต้องการในการขนส่งสินค้าที่เพิ่มสูงขึ้น การ**พัฒนาการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ** การขนส่งที่ประหยัดพลังงานและการพัฒนา**กิจกรรมโลจิสติกส์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม** เพื่อให้สามารถดำเนินการบรรลุเป้าหมายลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ เพื่อลดความเสี่ยงจากการถูก**เรียกเก็บภาษี**และการสูญเสียทางการค้าในตลาดต่างประเทศจากมาตรการกีดกันทางการค้าด้านสิ่งแวดล้อมจากประเทศคู่ค้า อาทิ มาตรการการจัดเก็บภาษีคาร์บอนข้ามพรมแดน (Carbon Border Adjustment Mechanism: CBAM) ของสหภาพยุโรป

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้ประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทยบรรลุเป้าหมายการพัฒนา ภาครัฐควรเร่งผลักดันการ**พัฒนาระบบ NSW ให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างภาครัฐและเอกชน (B2G) และระหว่างภาคเอกชนและภาคเอกชน (B2B)** เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกทางการค้า ส่งเสริม**ภาคเอกชนให้ปรับปรุงการให้บริการโลจิสติกส์ให้เป็นรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์**เพื่อให้สามารถติดตามตรวจสอบสินค้าได้ตลอดกระบวนการ เจรจาเชิงรุกกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อลดอุปสรรคทางการค้า และการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ แก้ปัญหาให้ผู้ประกอบการไทยให้สามารถขนส่งระหว่างประเทศได้อย่างสะดวกรวดเร็วและสามารถเชื่อมโยงการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศได้อย่างไร้รอยต่อ เร่งรัดการปรับแก้**กฎหมาย กฎ ระเบียบที่สนับสนุนการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ** รวมถึงขั้นตอนการปฏิบัติสำหรับการขนส่งสินค้าผ่านแดนหรือสินค้าถ่ายลำ และเปิดโอกาสให้**ภาคเอกชนเข้าร่วมในการลงทุนพัฒนาและให้บริการโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านโลจิสติกส์ต่าง ๆ** รวมทั้งควรส่งเสริมการนำ**เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่**มาปรับปรุงกระบวนการผลิตการขนส่งและโลจิสติกส์ เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

070103

แผนแม่บทย่อย | โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์

เป้าหมาย
แผนแม่บทย่อย (Y1)
070103

การขนส่งสินค้าทางรางเพิ่มขึ้น

จ.3

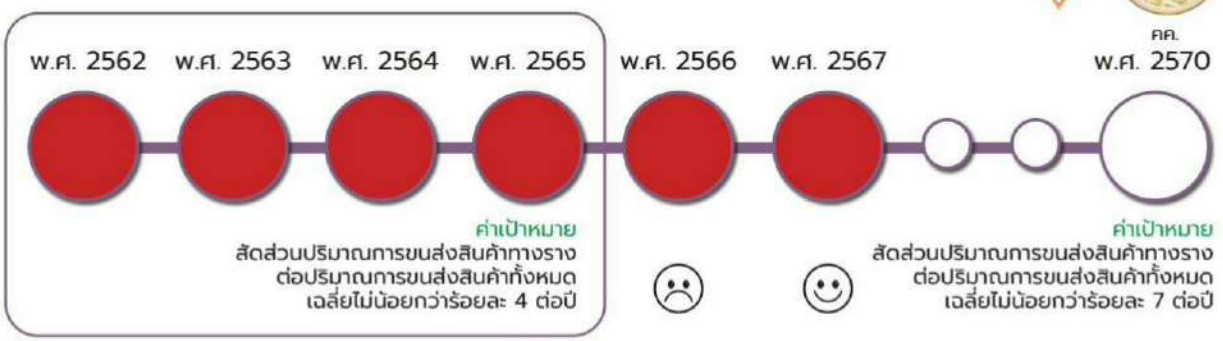

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 070103 พิจารณาจากการขนส่งสินค้าทางรางเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 - 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนปริมาณการขนส่งสินค้าทางรางต่อปริมาณการขนส่งสินค้าทั้งหมด (เฉลี่ยร้อยละ)				
070103	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) ปริมาณขนส่งทางราง 11.08 ล้านตัน/ปี ต่อปริมาณการขนส่งภายในประเทศ ทั้งหมด 795.83 ล้านตัน **ร้อยละ 1.39** (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ปริมาณขนส่งทางราง 11.37 ล้านตัน/ปี ต่อปริมาณการขนส่งภายในประเทศ ทั้งหมด 855.67 ล้านตัน **ร้อยละ 1.33** (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ปริมาณขนส่งทางราง 12.12 ล้านตัน/ปี ต่อปริมาณการขนส่งภายในประเทศ ทั้งหมด 871.94 ล้านตัน **ร้อยละ 1.39** (Revised)*	ไม่น้อยกว่า **ร้อยละ 7**	เฉลี่ยไม่น้อยกว่า **ร้อยละ 7 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**แย่ลง ☹ ร้อยละ 4.32**	**ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 4.51**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 - 2567) **เฉลี่ยร้อยละ 1.36**	ต่ำกว่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ **19.86** ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ **19.43** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย

การขนส่งสินค้าทางรางเพิ่มขึ้น พิจารณาจากสัดส่วนปริมาณการขนส่งสินค้าทางรางต่อปริมาณการขนส่งสินค้าทั้งหมด จัดทำโดยสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) กระทรวงคมนาคม (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า ปริมาณการขนส่งทางราง 12.12 ล้านตัน/ปี ต่อปริมาณการขนส่งทั้งหมดในประเทศ 871.94 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.39 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.33 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 4.51 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 7) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 19.86 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่า

ร้อยละ 7 ต่อปี) พบว่า สัดส่วนปริมาณการขนส่งทางรางต่อปริมาณการขนส่งสินค้าทั้งหมด ในช่วง พ.ศ. 2566 - 2567 เฉลี่ยร้อยละ 1.36 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 19.43 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการเพิ่มสัดส่วนการขนส่งสินค้าทางรางให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการขนส่งสินค้าทางรางได้อย่างต่อเนื่อง อาทิ การก่อสร้างรถไฟทางคู่ระยะเร่งด่วน จำนวน 7 เส้นทาง (ปัจจุบันเปิดให้บริการแล้ว 5 เส้นทาง ระยะทางรวม 713 กม.) การก่อสร้างทางคู่สายใหม่ จำนวน 2 เส้นทาง ระยะทางรวม 677 กม. และทางคู่ ระยะที่ 2 จำนวน 1 เส้นทาง ระยะทาง 167 กม. ทำให้โครงข่ายทางรถไฟมีความครอบคลุมพื้นที่เพิ่มขึ้นจาก 49 จังหวัดเป็น 54 จังหวัด การก่อสร้างศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้าเชียงของ จังหวัดเชียงราย และศูนย์การขนส่งชายแดน จังหวัดนครพนม ของกรมการขนส่งทางบก (ขบ.) เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์บริการโลจิสติกส์และรองรับการเปลี่ยนรูปแบบการขนส่งจากทางถนนสู่ทางราง โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้แก่

(1) **โครงการการจัดทำร่างมาตรฐานการตรวจสอบและซ่อมบำรุงทางรถไฟที่มีความลาดชันช่วงสายเหนือ เฟส 2** ของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ซึ่งจะมีส่วนช่วยพัฒนายกระดับมาตรฐานระบบขนส่งทางราง โดยโครงการอยู่ระหว่างการเสนอร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. ... พิจารณาตามขั้นตอน (2) **โครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่ ช่วงขอนแก่น – หนองคาย** ของการรถไฟแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นการเพิ่มศักยภาพการให้บริการขนส่งระบบรางสู่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สนับสนุนการขนส่งผู้โดยสารและสินค้าระหว่างจังหวัดต่างๆ ต่อเนื่องสู่ภาคอื่นที่เพิ่มขึ้น รวมถึงช่วยลดต้นทุนการขนส่งในภาพรวมของประเทศ นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 **ภาครัฐเร่งก่อสร้างรถไฟทางคู่สายใหม่ให้แล้วเสร็จ เพื่ออำนวยความสะดวกรองรับการขนส่งสินค้าทางรางอย่างต่อเนื่อง** อีกทั้งดำเนินการบริหารจัดการส่วนที่เกี่ยวข้องต่างๆ ให้สอดคล้องและสามารถใช้ประโยชน์จากทุนดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

070103

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการเพิ่มสัดส่วนการขนส่งสินค้าทางรางให้บรรลุเป้าหมายสำคัญ ได้แก่ การส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์**โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก**ที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งทางรางให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากภายหลังจากก่อสร้างรถไฟทางคู่ ระยะที่ 1 แล้วเสร็จและทยอยเปิดให้บริการจำนวน 5 เส้นทางตั้งแต่ พ.ศ. 2562 เป็นต้นมา แต่ปริมาณการขนส่งสินค้าทางรางยังไม่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นได้ตามเป้าหมาย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผลจากการรถไฟแห่งประเทศไทย ขาดความพร้อมของ**รถจักรและล้อเลื่อน**รวมถึง**บุคลากร** ทำให้ไม่สามารถให้บริการขนส่งสินค้าทางรางได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ที่ผ่านมาประเทศไทยพึ่งพาการขนส่งสินค้าทางถนนซึ่งเป็นรูปแบบการขนส่งจากต้นทางไปยังปลายทางจนถึงมือผู้รับเป็นหลัก ทำให้โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึง**โครงสร้างอัตราค่าบริการขนส่งภายในประเทศส่วนใหญ่ถูกออกแบบให้รองรับการขนส่งทางถนนเป็นหลัก** ในขณะที่การขนส่งสินค้าทางรางเป็นรูปแบบการขนส่งที่จำเป็นต้องพึ่งพาการขนส่งรูปแบบอื่น ๆ โดยเฉพาะในจุดต้นทาง (Origin)/จุดปลายทาง (Destination) ไปยังย่านสถานีขนส่งตู้สินค้า หรือที่เรียกว่า “การขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ” ซึ่งการขนส่งรูปแบบดังกล่าวจำเป็นต้องมีการบูรณาการทั้งในส่วนของการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้การขนส่งสินค้าทางรางมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น ภาครัฐควรเร่งผลักดันให้ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. .... ที่มีการ**กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขต่าง ๆ** ที่จะช่วย**ส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในกิจการขนส่งระบบราง**ของประเทศเพิ่มขึ้น อาทิ การ**กำหนดอัตราค่าใช้ประโยชน์ราง**และ**การจัดสรรความถี่ในการเดินรถ ให้มีผลบังคับใช้โดยเร็ว** ควบคู่กับการเร่งพัฒนาให้เกิดกลไกการ**บริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก**ที่จะช่วยสนับสนุนให้เกิดการขนส่งที่มี**ระบบขนส่งทางรางเป็นโครงข่ายหลัก** และสามารถเชื่อมโยงกับการขนส่งรูปแบบอื่น ๆ ได้อย่างไร้รอยต่อ โดยอาจจะเริ่มดำเนินการนำร่องในเส้นทางระหว่างสถานีไอซีดีลาดกระบัง – ท่าเรือแหลมฉบัง ซึ่งเป็นเส้นทางที่มีปริมาณการขนส่งสินค้าทางรถไฟในปริมาณมากเป็นลำดับแรก เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านการขนส่งทางรางอย่างเต็มศักยภาพซึ่งจะช่วยให้สัดส่วนการขนส่งสินค้าทางรางเพิ่มขึ้นได้ตามเป้าหมายต่อไป

070104

แผนแม่บทย่อย | โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์

เป้าหมาย
แผนแม่บทย่อย (Y1)
070104

การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมือง ต่อการเดินทางในเมืองทั้งหมดในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล รวมถึงเมืองหลักในภูมิภาคเพิ่มขึ้น

จ.3

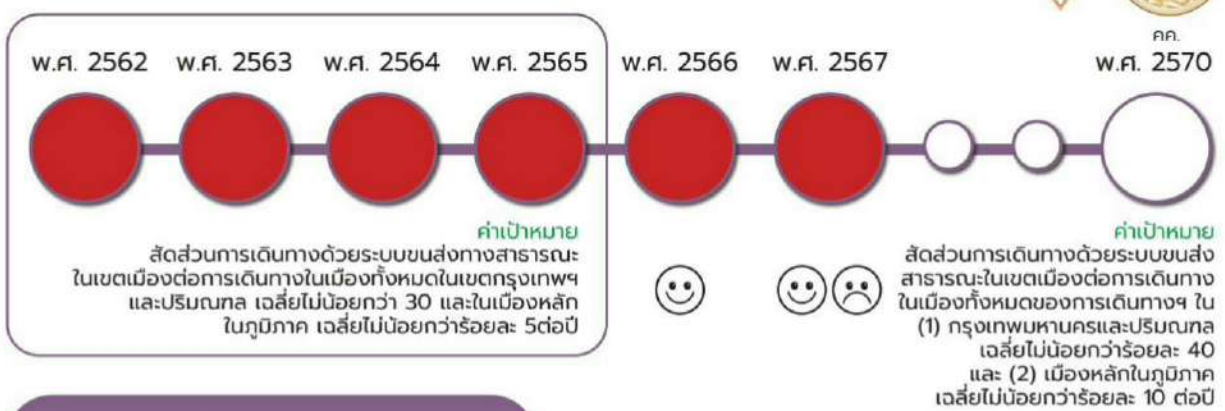

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองต่อการเดินทางในเมืองทั้งหมดของการเดินทางฯ ใน (1) กรุงเทพมหานครและปริมณฑล (ร้อยละ) (2) เมืองหลักในภูมิภาค (ร้อยละ)				
070104	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า** เป็นปีของการรายงาน **พ.ศ. 2565**	**พ.ศ. 2566**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2567**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570**
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) (1) กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ปริมาณการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ 705.19 ล้านคน-เที่ยว/ปี ต่อปริมาณการเดินทางในเขตเมืองในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล รวมทั้งสิ้น 8,522.10 ล้านคน-เที่ยว/ปี **ร้อยละ 8.27** (2) เมืองหลักในภูมิภาค - ไม่มีข้อมูล -	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) (1) กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ปริมาณการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ 968.26 ล้านคน-เที่ยว/ปี ต่อปริมาณการเดินทางในเขตเมืองในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล รวมทั้งสิ้น 9,892.42 ล้านคน-เที่ยว/ปี **ร้อยละ 9.79** (2) เมืองหลักในภูมิภาค ปริมาณการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ 16,789 คน - เที่ยว/ปี ต่อปริมาณการเดินทางในเขตเมืองในภูมิภาค รวมทั้งสิ้น 2.04 ล้านคน - เที่ยว/ปี **ร้อยละ 0.82**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) (1) กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ปริมาณการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ 1,226.39 ล้านคน - เที่ยว/ปี ต่อปริมาณการเดินทางในเขตเมืองในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล รวมทั้งสิ้น 8,479.94 ล้านคน-เที่ยว/ปี **ร้อยละ 14.46** (2) เมืองหลักในภูมิภาค ปริมาณการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ 22,857 คน - เที่ยว/ปี ต่อปริมาณการเดินทางในเขตเมืองในภูมิภาค รวมทั้งสิ้น 3.17 ล้านคน -เที่ยว/ปี **ร้อยละ 0.72**	(1) ไม่น้อยกว่า **ร้อยละ 40** (2) ไม่น้อยกว่า **ร้อยละ 10**	(1) เฉลี่ยไม่น้อยกว่า **ร้อยละ 40 ต่อปี** (2) เฉลี่ยไม่น้อยกว่า **ร้อยละ 10 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		(1) ดีขึ้นร้อยละ 18.37 ☺ (2) ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้	(1) ดีขึ้นร้อยละ 47.70 ☺ (2) แย่ลงร้อยละ 12.20 ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566-2567) (1) เฉลี่ยร้อยละ **12.13** (1) เฉลี่ยร้อยละ **0.77**	(1) ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ **36.15** ของค่าเป้าหมาย (2) ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ **7.20** ของค่าเป้าหมาย	(1) คิดเป็นร้อยละ **30.33** ของค่าเป้าหมาย (2) คิดเป็นร้อยละ **7.7** ของค่าเป้าหมาย
หมายเหตุ : โดยมีวิธีคำนวณ $\frac{30.33+7.7}{2} = 19.02$			ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 ตัวชี้วัดอยู่ที่		คิดเป็นร้อยละ **19.02** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย

070104

การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองต่อการเดินทางในเมืองทั้งหมดในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล รวมถึงเมืองหลักในภูมิภาคเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ดังนี้

(1) สัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองต่อการเดินทางในเมืองทั้งหมดของการเดินทางฯ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จัดทำโดยสำนักงานการขนส่งและจราจร (สนข.) กระทรวงคมนาคม (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า ปริมาณการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ 1,226.39 ล้านคน - เที่ยว/ปี ต่อปริมาณการเดินทางในเขตเมืองในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล รวมทั้งสิ้น 8,479.94 ล้านคน - เที่ยว/ปี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 14.46 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่คิดเป็นร้อยละ 9.79 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 47.70 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 40) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 36.15 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ต่อปี) พบว่า สัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองต่อการเดินทางในเมืองทั้งหมดของการเดินทางฯ ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ในช่วง พ.ศ. 2566 – 2567 เฉลี่ยร้อยละ 12.13 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 30.33 ของค่าเป้าหมาย

(2) สัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองต่อการเดินทางในเมืองทั้งหมดของการเดินทางฯ ในเขตเมืองหลักในภูมิภาค จัดทำโดยสำนักงานการขนส่งและจราจร (สนข.) กระทรวงคมนาคม (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า ปริมาณการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ 22,857 คน - เที่ยว/ปี ต่อปริมาณการเดินทางในเขตเมืองในภูมิภาค รวมทั้งสิ้น 3.17 ล้านคน - เที่ยว/ปี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.72 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 0.82 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 12.20 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 7.20 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ10 ต่อปี) พบว่า สัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองต่อการเดินทางในเมืองทั้งหมดของการเดินทางฯ ในช่วง พ.ศ. 2566 – 2567 เฉลี่ยร้อยละ 0.77 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 7.7 ของค่าเป้าหมาย

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยทั้ง 2 ตัวชี้วัดมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 19.02 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

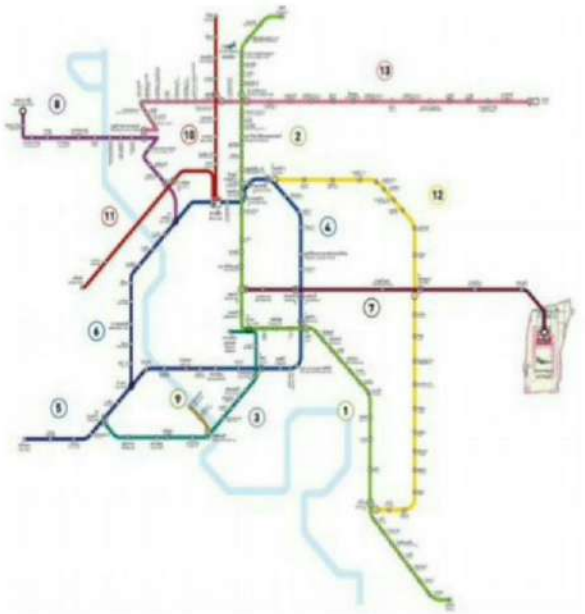

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองที่มีประสิทธิภาพในการใช้พลังงานและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อสนับสนุนให้ประชาชนหันมาเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะและบรรเทาปัญหาการจราจรติดขัดในพื้นที่เขตเมือง โดยที่ผ่านมาภาครัฐได้ลงทุนก่อสร้างรถไฟฟ้าภายใต้แผนแม่บทการพัฒนาระบบขนส่งมวลชนทางรางในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล (M-Map) โดยปัจจุบันได้เปิดให้บริการรถไฟฟ้าแล้วจำนวน 13 เส้นทางระยะทางรวม 276.84 กม. และอยู่ระหว่างการก่อสร้างจำนวน 4 โครงการ ระยะทางรวม 84.30 กม. ประกอบกับรัฐบาลได้มีการดำเนิน**นโยบายรถไฟฟ้า 20 บาท ตลอดสาย** โดยนำร่องในระบบรถไฟฟ้าสายฉลองรัชธรรม (สายสีม่วง) และรถไฟชานเมืองสายสีแดง ช่วงบางซื่อ - รังสิต (สายธานีรัถยา) และช่วงบางซื่อ - ตลิ่งชัน (สายนครวิถี) ส่งผลให้ปริมาณการเดินทางด้วยระบบรถไฟฟ้ามีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมถึงได้มีการพัฒนายกระดับคุณภาพการให้บริการของระบบรถโดยสารประจำทางและเรือโดยสารสาธารณะให้มีมาตรฐานโดยจัดให้มี**ยานพาหนะรุ่นใหม่ที่ใช้พลังงานไฟฟ้า (Electric Vehicle)** ที่มีประสิทธิภาพในการใช้พลังงานสูงและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมาใช้ในการให้บริการควบคู่กับการปรับปรุงเส้นทางให้บริการให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการเดินทางของประชาชนและพัฒนา/ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางเชื่อมต่อระหว่างระบบขนส่งสาธารณะ อาทิ การปรับปรุงจุดเชื่อมต่อการเดินทาง ล้อ - ราง - เรือ ภายใต้แผนพัฒนาการเดินทางทางน้ำในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ดำเนินการเชื่อมต่อการเดินทางรูปแบบอื่น (W-Map) ของ สนข. เพื่อทำหน้าที่ป้อนผู้โดยสารเข้าสู่ระบบรถไฟฟ้า และเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2567 กรุงเทพมหานครได้ว่าจ้างบริษัท ระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ จำกัด ให้บริการระบบรถโดยสารด่วนพิเศษ (BRT) ระยะเวลาสัญญาจ้าง 5 ปี โดยได้นำรถโดยสารไฟฟ้ามาใช้ให้บริการและเพิ่มจุดรับส่งอีก 2 สถานี คือ สถานีถนนจันทน์เหนือ และสถานีถนนจันทน์ใต้ ทำให้ภาพรวมปริมาณการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ ภาครัฐอยู่ระหว่างการพัฒนาระบบบัตรโดยสารร่วมและโครงสร้างอัตราค่าโดยสารร่วมในระบบขนส่งสาธารณะ ซึ่งเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2567 คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติการบริหารจัดการระบบตั๋วร่วม พ.ศ. .... ซึ่งเป็นการกำหนดมาตรฐานการบริหารจัดการระบบตั๋วร่วม รวมถึงการกำหนดอัตราค่าโดยสารร่วมให้มีความสอดคล้องกัน โดยนำร่องในระบบรถไฟฟ้าในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลที่อยู่ในความรับผิดชอบของ รฟม. พร้อมทั้งได้มีการจัดทำแผนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้สอดคล้องกับการพัฒนาเมืองภายใต้แนวคิดการพัฒนาพื้นที่โดยรอบสถานีขนส่งมวลชน (Transit Oriented Development: TOD) โดยนำร่องเมืองที่มีศักยภาพจำนวน 17 แห่ง ทั่วประเทศ เพื่อให้เกิดการพัฒนาเมืองที่น่าอยู่และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับการเติบโตทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งจะมีส่วนช่วยสนับสนุนให้ประชาชนหันมาเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ สำหรับเป้าหมายนี้ **ไม่มี** โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

070104

อย่างไรก็ตาม จากการติดตามข้อเสนอแนะ เพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ภาครัฐเร่งพัฒนา**ยกระดับคุณภาพการให้บริการของระบบรถโดยสารประจำทางและเรือโดยสารสาธารณะ**ให้มีมาตรฐาน จัดให้มี**ยานพาหนะรุ่นใหม่ที่ใช้พลังงานไฟฟ้า** เพื่อให้บริการควบคู่กับการ**ปรับปรุงเส้นทางให้บริการให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการเดินทางของประชาชน** ภายใต้แนวคิดการพัฒนาพื้นที่โดยรอบสถานีขนส่งมวลชนนำร่องเมืองที่มีศักยภาพ เพื่อสนับสนุนระบบการ**ขนส่งสาธารณะเพื่อเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม**อย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการพัฒนาเพื่อเพิ่มสัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองทั้งในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล รวมถึงเมืองหลักในภูมิภาคเพิ่มขึ้น อาทิ การขาด**ประสิทธิภาพในการเดินทางเชื่อมต่อในระบบขนส่งสาธารณะ** ทำให้เกิดความไม่สะดวกรวดเร็วและเกิดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการเดินทางเพิ่มขึ้น ในขณะที่**การพัฒนาระบบบัตรโดยสารร่วมและโครงสร้างอัตราค่าโดยสารร่วม**ในระบบขนส่งสาธารณะยังไม่มีความคืบหน้าเท่าที่ควร การเข้าถึงสถานีรถไฟ/รถไฟฟ้ายังขาดระบบขนส่งเสริม การให้บริการรถโดยสารประจำทาง รวมถึงเรือโดยสารสาธารณะ และรถตู้สาธารณะ ไม่สามารถรักษาระดับการให้**บริการให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน**ที่กำหนดไว้ได้โดยเฉพาะยังไม่สามารถ**จัดหารถโดยสารใหม่** และการ**ปรับปรุงเส้นทางเดินรถโดยสารประจำทาง/เส้นทางเดินเรือ**ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการเดินทางของประชาชนได้ตามเป้าหมาย ในขณะเดียวกันการพัฒนาระบบขนส่งมวลชนสาธารณะในเมืองภูมิภาคยังคงไม่มีความคืบหน้าเท่าที่ควร โดยหน่วยงานรับผิดชอบยังอยู่ระหว่างการปรับ**รูปแบบของระบบและขนาดการลงทุนให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่** เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) สามารถรับภาระการดำเนินงานและ**ซ่อมแซมบำรุงรักษา**โครงการได้ในอนาคต ซึ่งจะช่วยลดภาระงบประมาณของภาครัฐในระยะยาวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองต่อการเดินทางในเมืองทั้งหมดในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล รวมถึงเมืองหลักในภูมิภาคเพิ่มขึ้น ภาครัฐควรเร่งพัฒนาการเพิ่มประสิทธิภาพในการเดินทาง**เชื่อมต่อในระบบขนส่งสาธารณะ**เพื่อให้ประชาชนสามารถ**เดินทางได้อย่างต่อเนื่องและมีค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม** โดยควรเร่งพัฒนาจุดเชื่อมต่อการเดินทางเพื่อป้อนผู้โดยสารเข้าสู่ระบบรถไฟฟ้าที่เป็นโครงข่ายหลักของการเดินทางในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล รวมถึงการพัฒนาระบบขนส่งเสริม เพื่ออำนวยความสะดวกของประชาชนในการเดินทางเข้าสู่สถานีรถไฟ/สถานีรถไฟฟ้า พร้อมทั้งเร่งจัดทำ**กฎหมายลำดับรองภายใต้ร่างพระราชบัญญัติการบริหารจัดการระบบตั๋วร่วม พ.ศ. ....** ให้สามารถขับเคลื่อนการ**ระบบบัตรโดยสารร่วม**และ**โครงสร้างอัตราค่าโดยสารร่วม**ในระบบขนส่งสาธารณะให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมโดยเร็ว เพื่ออำนวยความสะดวกและลดภาระค่าใช้จ่ายในการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ ซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้ประชาชนในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลหันมาเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะเพิ่มมากขึ้นได้ นอกจากนี้ ควรเร่งศึกษา**ทบทวนและบูรณาการการจัดทำแผนการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองในภูมิภาค**โดยเฉพาะในพื้นที่เมืองเป้าหมาย (จังหวัดภูเก็ต จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดนครราชสีมา) เพื่อเป็นต้นแบบการพัฒนาในพื้นที่อื่น ๆ เพื่อให้สามารถรองรับความต้องการเดินทางที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นและบรรเทาปัญหาการจราจรในพื้นที่เขตเมืองในภูมิภาคได้อย่างยั่งยืน

แผนแม่บทย่อย | โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์

เป้าหมาย
แผนแม่บทย่อย (Y1)
070105

ผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนลดลง

จ.3

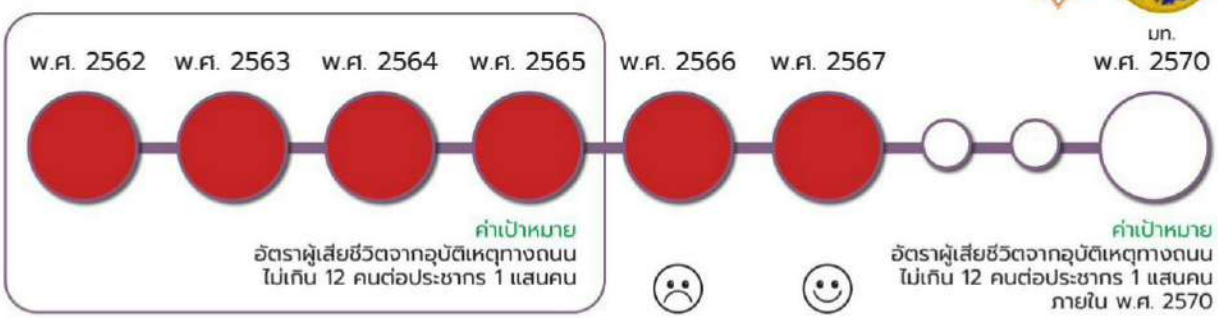

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน (คนต่อประชากร 1 แสนคน)				
070105	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน) พ.ศ. 2565	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน) พ.ศ. 2566	สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) จำนวน 26.60 คน ต่อประชากร 1 แสนคน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) จำนวน 27.22 คน ต่อประชากร 1 แสนคน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) จำนวน 26.26 คน ต่อประชากร 1 แสนคน	ไม่เกิน 15.64 คน ต่อประชากร 1 แสนคน	ไม่เกิน 12 คน ต่อประชากร 1 แสนคน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ☹ ร้อยละ 2.33	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 3.53		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 59.56 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 45.70 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย

อัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนลดลง พิจารณาจาก สัดส่วนของจำนวนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนต่อประชากร 1 แสนคน ซึ่งเป็นข้อมูลสถิติของระบบ 3 ฐาน (Injury Data Collaboration : IDCC) จัดทำโดยกระทรวงสาธารณสุข (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีอัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน ค่าเท่ากับ 26.26 คนต่อประชากร 1 แสนคน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่าเท่ากับ 27.22 คนต่อประชากร 1 แสนคน

อัตรการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน

ที่มา: ข้อมูลจากระบบ Injury Data Collaboration Center ของกระทรวงสาธารณสุข

070105

สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 3.53 อย่างไรก็ตามเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่เกิน 15.64 คนต่อประชากร 1 คน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 59.56 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกิน 12 คนต่อประชากร 1 แสนคน) พบว่า มีสถานการณ์ คิดเป็นร้อยละ 45.70 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมเป็นการมุ่งเน้นการขับเคลื่อนแนวทางที่สำคัญอยู่ 2 ด้าน ตามแนวทางของแผนแม่บทความปลอดภัยทางถนน พ.ศ. 2565 – 2570 ได้แก่ **(1) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนตลอดทั้งปี** โดยศูนย์อำนวยการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนตลอดทั้งปีร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมขับขี่ปลอดภัยและลดพฤติกรรมเสี่ยงที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุทางถนน และการเตรียมความพร้อมของระบบสาธารณสุขเพื่อลดอัตราผู้เสียชีวิตหลังการเกิดอุบัติเหตุ รวมทั้งได้มีการขับเคลื่อนมาตรการทางสังคม - ชุมชน - องค์กรเพื่อร่วมสร้างความปลอดภัยทางถนนให้กับคนในองค์กรชุมชนและท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ ซึ่งเป็นการร่วมมือของหน่วยงานท้องถิ่นและประชาชน ดำเนินการดูแลความปลอดภัยทางท้องถนนตระหนักถึงอุบัติเหตุมักเกิดขึ้นในจุดเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ อาทิ ถนนชำรุด ถนนทางโค้งที่มักเกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง เขตชุมชน โรงเรียน **(2) ด้านมาตรการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนช่วงเทศกาลและช่วงวันหยุด** โดยกระทรวงมหาดไทยร่วมกับกรุงเทพมหานคร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงคมนาคม เพื่อป้องกันและลดความสูญเสียจากอุบัติเหตุทางถนนที่อาจเกิดขึ้นในช่วงเทศกาลและวันหยุด โดยให้ความสำคัญกับการลดอุบัติเหตุทางถนนและมีมาตรการรองรับกรณีหลังจากเกิดอุบัติเหตุอย่างเป็นระบบและมืออาชีพ โดยส่งเสริมให้ประชาชนรวมทั้งเด็กและเยาวชนมีความรู้ในการตอบสนองและแก้ไขสถานการณ์ภายหลังการเกิดอุบัติเหตุ โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้แก่ (1) **โครงการการจัดการระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินนอกสถานพยาบาลในกรณีอุบัติเหตุทางถนน** ของสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการฉุกเฉินกรณีเกิดอุบัติเหตุทางท้องถนนให้ทันต่อการช่วยชีวิตและ (2) **โครงการขับเคลื่อนการป้องกันการบาดเจ็บและเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนในกลุ่มเด็กและเยาวชน** ของกรปควบคุมโรค ซึ่งเป็นการให้ความรู้และตระหนักถึงวิธีการช่วยชีวิตจากการบาดเจ็บหรือเสียชีวิตจากอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นอย่างไม่ขาดฝันทางถนนแก่ประชาชนทั่วไป กลุ่มเด็กและเยาวชน เพื่อลดอัตราการเสียชีวิตทางถนน นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการดำเนินงานตามภารกิจที่สำคัญอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การแก้ไขปัญหาจุดเสี่ยงและจุดอันตรายบนท้องถนนการปรับปรุงแก้ไขสัญญาณไฟจราจร/ปรับปรุงเครื่องหมายจราจร การแก้ไขกฎหมายและระเบียบเพื่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลร่วมกับการบังคับใช้กฎหมาย โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติและกรมขนส่งทางบกร่วมกันพัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลใบสั่งจราจรระหว่างกันเพื่อให้อำนาจกรมการขนส่งทางบกสามารถรับชำระค่าปรับที่ค้างชำระใบสั่งแทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งผู้ค้างค่าปรับต้องชำระให้เรียบร้อยถึงจะสามารถต่อภาษีรถยนต์ประจำปีได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางตามข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตาม การดำเนินการดังกล่าวยังมีปัญหาในทางปฏิบัติทำให้มาตรการดังกล่าวยังไม่มีผลบังคับใช้อย่างเป็นรูปธรรม

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการขับเคลื่อนความปลอดภัยเพื่อให้ผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนลดลง ในช่วงที่ผ่านมาหน่วยงานที่รับผิดชอบมีการกำหนดให้มี**กลไกการขับเคลื่อนจากระดับนโยบายไปสู่ระดับพื้นที่** รวมถึงการปรับปรุงแก้ไข**กฎหมายและระเบียบเพื่อให้เกิดการบังคับใช้กฎหมายด้านการขนส่งและการจราจร**เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายการลดอัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนแล้ว แต่ยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ เนื่องจากการเดินทางและขนส่งสินค้าของประเทศยังคงพึ่งพาการขนส่งทางถนนเป็นหลัก ประกอบกับการ**แก้ไขจุดเสี่ยงและจุดอันตรายบนเส้นทางต่าง ๆ** มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ นอกจากนี้ การเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายด้านการจราจรโดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลยังคงมีปัญหาการบูรณาการระหว่างข้อกฎหมายและแนวปฏิบัติระหว่างหน่วยงาน ทำให้การบังคับใช้กฎหมายอาจยังไม่มีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาจากสถิติสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุที่สำคัญ ได้แก่ การขับรถตัดหน้ากระชั้นชิด การขับรถเร็วเกินกว่ากฎหมายกำหนด การขับรถหลับในและเมาสุรา การใช้โทรศัพท์ในขณะขับรถและการฝ่าฝืนสัญญาณไฟจราจร/เครื่องหมายจราจร ขณะที่ผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บหนักจากอุบัติเหตุทางถนน พบว่า ส่วนหนึ่งเกิดจาก**พฤติกรรมการไม่สวมหมวกนิรภัยและคาดเข็มขัดนิรภัยทั้งคนขับและผู้โดยสาร** ดังนั้น การส่งเสริมมาตการเพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุทางถนนการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งและจราจรให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยังคงเป็นประเด็นท้าทายที่ต้องเร่งรัดขับเคลื่อนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนลดลง

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้ลดอัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนของประเทศไทยบรรลุเป้าหมายการพัฒนา ภาครัฐควรเร่ง**ส่งเสริมเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเดินทางและขนส่งสินค้าจากทางถนนสู่ระบบราง**เพื่อลดปริมาณการเดินทางและขนส่งสินค้าทางถนน และเร่งรัดการดำเนินการตามแนวทางของแผนแม่บทความปลอดภัยทางถนน พ.ศ. 2565 – 2570 ได้แก่ การ**ขับเคลื่อนมาตการเพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุทางถนน** (การฝ่าฝืนสัญญาณไฟจราจร/เครื่องหมายจราจร การไม่สวมหมวกนิรภัยและไม่คาดเข็มขัดนิรภัย และการใช้โทรศัพท์ขณะขับขี่) โดยมุ่งเน้นการนำ**เทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์**เข้ามาช่วยในการกำกับดูแลการจราจรอย่างเคร่งครัด ซึ่งอาจพิจารณานำบทเรียนที่ดีของกรุงเทพมหานครที่ใช้ระบบ**บังคับใช้กฎหมายจราจรอัตโนมัติ (Automation Traffic Enforcement: ATE)** มาใช้ควบคู่เพื่อป้องปรามการฝ่าฝืนกฎหมาย ลดการเกิดอุบัติเหตุและปรับปรุงพฤติกรรมการขับขี่ให้เกิดความปลอดภัยต่อประชาชน ทั้งนี้ ควรมีการปรับปรุงกฎหมายและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องของกรมการขนส่งทางบกและสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายต่อผู้กระทำความผิดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งดำเนินกิจกรรมเพื่อปลูกฝังวินัยจราจรและจิตสำนึกในการใช้รถใช้ถนน โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ ซึ่งเป็นประเภทยานพาหนะที่เกิดอุบัติเหตุทางถนนมากที่สุด เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ขับขี่ โดยควรร่วมกับสถานศึกษาในการเสริมสร้าง**ความรู้ความเข้าใจในข้อบังคับกฎหมายจราจร การสร้างวินัยจราจร การปลูกฝังความคิดและสร้างจิตสำนึกที่ดีเกี่ยวกับการเคารพกฎหมายจราจร** ตั้งแต่วัยเด็ก ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน อันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและวัฒนธรรมการขับขี่อย่างปลอดภัยและช่วยลดอัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนได้ตามเป้าหมาย

070201

แผนแม่บทย่อย | โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน

เป้าหมาย
แผนแม่บทย่อย (Y1)
070201

การใช้ก๊าซธรรมชาติผลิตไฟฟ้าลดลง

จ.3 กระทรวงพลังงาน MINISTRY OF ENERGY

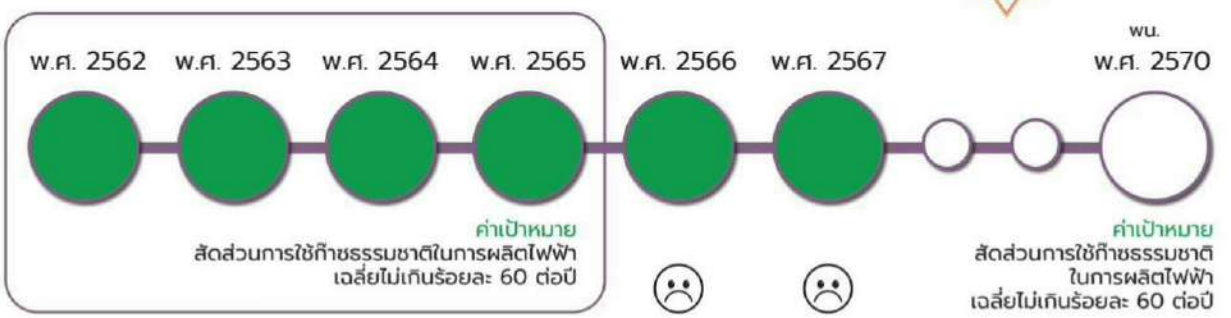

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 070201 พิจารณาจากการสัดส่วนการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้า ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 - 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้า (เฉลี่ยร้อยละ)				
070201	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) การผลิตไฟฟ้าด้วยก๊าซธรรมชาติ 114,636.80 GWh ต่อ การผลิตไฟฟ้ารวม 215,837.80 GWh ร้อยละ 53.10 (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) การผลิตไฟฟ้าด้วยก๊าซธรรมชาติ 129,402.00 GWh ต่อ การผลิตไฟฟ้ารวม 223,283.30 GWh ร้อยละ 58.00 (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ข้อมูล 3 ไตรมาสแรก (ม.ค. – ส.ค. 2567) การผลิตไฟฟ้าด้วยก๊าซธรรมชาติ 106,409.30 GWh ต่อ การผลิตไฟฟ้ารวม 180,375.00 GWh ร้อยละ 59.00 (Revised)*	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60	เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ☹ ร้อยละ 9.23	แย่ลง ☹ ร้อยละ 1.72		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566-2567) เฉลี่ยร้อยละ 58.5	สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 101.67 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 102.56 ของค่าเป้าหมายบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

การใช้ก๊าซธรรมชาติผลิตไฟฟ้าลดลง พิจารณาจากสัดส่วนการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้า จัดทำโดย สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน สถานการณ์ พ.ศ. 2567 ข้อมูล 3 ไตรมาสแรก (ม.ค. - ส.ค. พ.ศ. 2567) พบว่า มีการผลิตไฟฟ้าด้วยก๊าซธรรมชาติ 106,409.30 GWh ต่อการผลิตไฟฟ้ารวม 180,375 GWh คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 59.00 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีสัดส่วนร้อยละ 58.00 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 1.72 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่เกินร้อยละ 60) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 101.67 ของค่าเป้าหมาย

ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่เกินร้อยละ 60 ต่อปี) พบว่า สัดส่วนการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าต่อการผลิตไฟฟ้ารวม ในช่วง พ.ศ. 2566 - 2567 เฉลี่ยร้อยละ 58.5 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 102.56 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

สัดส่วนการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้า พ.ศ. 2561 - 2567

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินการบริหารจัดการด้านพลังงานในสถานการณ์วิกฤตราคาพลังงาน เพื่อตอบสนองความต้องการพลังงานไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้นทุกปีควบคู่กับการปรับเปลี่ยนเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้าจากก๊าซธรรมชาติที่มีราคาสูงเป็นเชื้อเพลิงอื่นที่มีต้นทุนต่ำกว่าเพื่อลดผลกระทบต่อประชาชน อาทิ เพิ่มการผลิตไฟฟ้าจากโรงไฟฟ้าแม่เมาะ หน่วยที่ 8 นำโรงไฟฟ้าแม่เมาะ หน่วยที่ 4 ที่ต้องปลดระวางกลับมาผลิตไฟฟ้า รับซื้อไฟฟ้าระยะสั้นจากพลังงานทดแทนเพิ่ม รับซื้อไฟฟ้าพลังงานน้ำระยะสั้นเพิ่มเติมจาก สปป. ลาว (โครงการเทินหินบุน) และรับซื้อไฟฟ้าโซลาร์หลังคาภาคอุตสาหกรรมเพิ่มเติม รวมถึงการเพิ่มสัดส่วนการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนได้ตามแผนการเพิ่มการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานสะอาดภายใต้แผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย พ.ศ. 2561 – 2580 ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 (PDP2018 Rev.1) ในช่วงปี พ.ศ. 2564 – 2573 (ปรับปรุงเพิ่มเติม ครั้งที่ 2) โดยปรับปรุงหลักการรับซื้อไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนเพิ่มเติม สำหรับกลุ่มที่ไม่มีต้นทุนเชื้อเพลิง และขยะอุตสาหกรรม ในรูปแบบ Feed-in Tariff (FiT) สำหรับปี 2565 – 2573 อัตราการรับซื้อไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ส่วนเกินจากกลุ่มโรงงานอุตสาหกรรมและอาคารธุรกิจ และการปรับเลื่อนกำหนดวันเริ่มต้นซื้อขายไฟฟ้าเชิงพาณิชย์ (SCOD) สำหรับโครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานลม และดำเนินโครงการนำร่องการซื้อขายไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนในรูปแบบการทำสัญญาซื้อขายพลังงานไฟฟ้าได้โดยตรง (Direct Power Purchase Agreement: Direct PPA) ผ่านการขอใช้บริการระบบโครงข่ายไฟฟ้าให้แก่บุคคลที่สาม (Third Party Access: TPA) โดยกำหนดปริมาณกรอบเป้าหมายการดำเนินการ Direct PPA ไม่เกิน 2,000 เมกะวัต และยังให้ความสำคัญด้านการศึกษาและพัฒนาการใช้พลังงานสาขาขนส่งเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีด้านพลังงาน โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมาย

070201

ตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 คือ **โครงการศึกษาและพัฒนาแบบจำลองด้านพลังงานสาขาขนส่งเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานที่สอดคล้องกับเทคโนโลยีด้านพลังงานในอนาคต** ของสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน โดยมุ่งเน้นการคิดค้น และพัฒนาด้านพลังงานในการขนส่งเพื่อประหยัดพลังงาน และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้เร่งบริหารจัดการด้านพลังงาน เพื่อตอบสนองความต้องการของการพลังงานไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้นควบคู่กับการปรับเปลี่ยนเชื้อเพลิงจากก๊าซธรรมชาติที่มีราคาสูงเป็นเชื้อเพลิงอื่นที่มีต้นทุนต่ำกว่า เช่น ดำเนินการรับซื้อไฟฟ้าระยะสั้นจากพลังงานทดแทน เพิ่มปรับปรุงหลักการรับซื้อไฟฟ้าพลังงานหมุนเวียนเพิ่มเติม เพื่อเพิ่มการผลิตไฟฟ้าพลังงานสะอาดเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นกรอบสำคัญการดำเนินการปรับเปลี่ยนลดใช้พลังงานก๊าซธรรมชาติ **ส่งเสริมการผลิต การซื้อขายเชิงพาณิชย์**เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตไฟฟ้า**พลังงานหมุนเวียน รับซื้อพลังงานแสงอาทิตย์ส่วนเกิน**จากภาคโรงงานอุตสาหกรรรม อาคารธุรกิจ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าลดลงได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืนที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ **การผลิตการจัดหาพลังไฟฟ้าส่วนเพิ่มจากพลังงานหมุนเวียน**ให้เพียงพอต่อความต้องการใช้ไฟฟ้า และกาปรับปรุงระบบ**โครงข่ายไฟฟ้าให้มีความมั่นคง**รองรับพลังงานไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนที่มีความผันผวนสูง นอกจากนี้ การ**จัดสรรการใช้ก๊าซธรรมชาติ**ภายใต้แนวการส่งเสริมการแข่งขันในกิจการก๊าซธรรมชาติ ระยะที่ 2 ยังคงเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการลดการใช้ก๊าซธรรมชาติผลิตไฟฟ้าลดลง เนื่องจากที่ผ่านมา ภาครัฐให้ความสำคัญกับการพัฒนาแหล่งปิโตรเลียมและโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความมั่นคงด้านพลังงานในภาพรวมให้แก่ประเทศ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้สัดส่วนการใช้ก๊าซธรรมชาติผลิตไฟฟ้าจะลดลง บรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว หากแต่ใน พ.ศ. 2567 ที่มีสถานการณ์แย่ลงกว่าปีก่อนหน้า ดังนั้น เพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน ภาครัฐจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการเพิ่ม**สัดส่วนกำลังผลิตไฟฟ้าจากพลังงานสะอาด**ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน (ร่าง) แผน PDP2024 ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านพลังงาน พ.ศ. 2567 – 2580 ให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงเร่งศึกษาการเปิดใช้ระบบโครงข่ายไฟฟ้าให้แก่บุคคลที่สาม (Third Party Access: TPA) ปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง และพิจารณากำหนด**อัตราค่าบริการใช้หรือเชื่อมต่อระบบโครงข่ายไฟฟ้า (Wheeling Charge)** ที่สะท้อนถึงต้นทุนที่แท้จริงและเป็นภาระแก่ผู้ใช้ไฟฟ้าเท่าที่จำเป็น

แผนแม่บทย่อย | โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 070202

การใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศเพิ่มขึ้น

จ.3 กระทรวงพลังงาน MINISTRY OF ENERGY

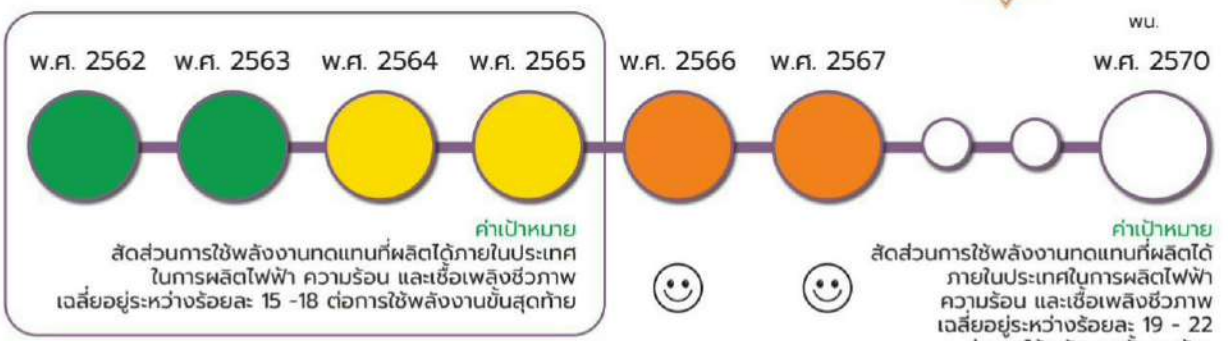

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 070202 พิจารณาจากสัดส่วนใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตในประเทศในการผลิตไฟฟ้า ความร้อน และเชื้อเพลิงชีวภาพต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 - 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศในการผลิตไฟฟ้า ความร้อน และเชื้อเพลิงชีวภาพต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย (เฉลี่ยร้อยละ)				
070202	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า** เป็นปีของการรายงาน		**สถานการณ์ พ.ศ. 2567**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570**
	พ.ศ. 2565	**พ.ศ. 2566**			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) การใช้พลังงานทดแทน 11,523.64 ktoe ต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย 81,947.95 ktoe **ร้อยละ 14.06**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) การใช้พลังงานทดแทน 12,356.41 ktoe ต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย 83,151.97 ktoe **ร้อยละ 14.62** (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) (เดือนม.ค. -ส.ค.) การใช้พลังงานทดแทน 8,465.15 ktoe ต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย 56,120.99 ktoe **ร้อยละ 15.08**	เฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ 16-18 ต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย โดยมีค่าเฉลี่ย **ร้อยละ 17**	เฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ 19 - 22 ต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย โดยมีค่าเฉลี่ย **ร้อยละ 20.50**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ **ร้อยละ 3.98**	ดีขึ้น ☺ **ร้อยละ 3.15**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566-2567) เฉลี่ยร้อยละ **14.85**	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ **88.71** ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ **72.44** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

การใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศเพิ่มขึ้น พิจารณาจาก สัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศในการผลิตไฟฟ้า ความร้อน และเชื้อเพลิงชีวภาพต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย จัดทำโดย กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) (ข้อมูล ม.ค. – ส.ค. 2567) พบว่า การใช้พลังงานทดแทน 8,465.15 ktoe ต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย 56,120.99 ktoe คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 15.08 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 14.62 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์

070202

การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 3.15 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (เฉลี่ยระหว่างร้อยละ 16 - 18 ต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 88.71 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ 19 - 22 ต่อการใช้พลังงานขั้นตอนสุดท้าย) พบว่า สัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศในการผลิตไฟฟ้า ความร้อน และเชื้อเพลิงชีวภาพต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายในช่วง พ.ศ. 2566 -2567 เฉลี่ยร้อยละ 14.85 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 72.44 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

สัดส่วนการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้า

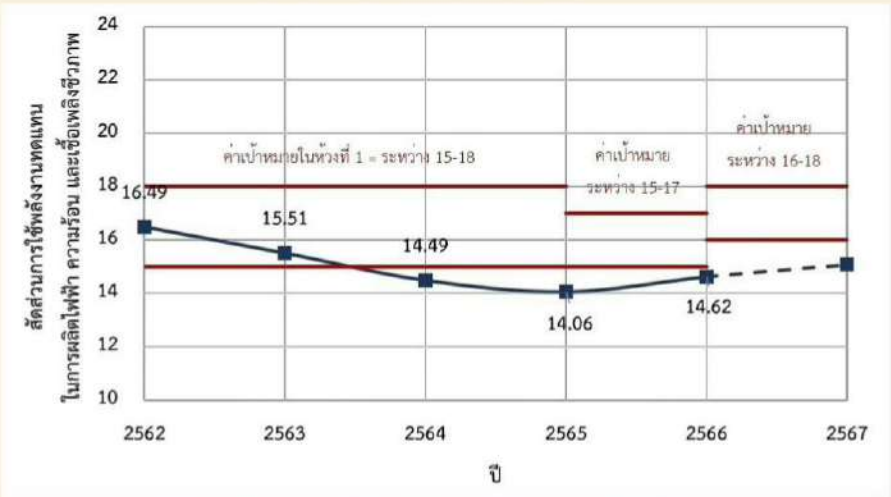

ที่มาของข้อมูล : กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการลงทุน การปรับมาตรการจูงใจ การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง และส่งเสริมงานวิจัยในการเพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกทั้งในภาคไฟฟ้า ความร้อน และเชื้อเพลิงชีวภาพ อาทิ การต่ออายุสัญญาโครงการโรงไฟฟ้าชีวมวล ที่เปลี่ยนจากรูปแบบ Adder เป็น Feed-in Tariff (FiT) เพื่อส่งเสริมการผลิตพลังงานทดแทนและกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากจากการรับซื้อวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรจากเกษตรในแต่ละพื้นที่ การส่งเสริมการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงที่มีส่วนผสมของเชื้อเพลิงชีวภาพในน้ำมันดีเซล เพื่อบริหารจัดการและการผลิตน้ำมันเชื้อเพลิงชีวภาพให้มีปริมาณและราคาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์พลังงาน การดำเนินโครงการควบคุมงานระบบผลิตไฟฟ้าแบบผสมผสานพลังงานแสงอาทิตย์บนทุ่นลอยน้ำกับโรงไฟฟ้าพลังน้ำในพื้นที่อ่างเก็บน้ำเขื่อนบ้านพลวง (ระยะที่ 1) 5 เมกะวัตต์ เพื่อส่งเสริมการผลิตไฟฟ้าด้วยพลังงานหมุนเวียนแบบผสมผสานระหว่างพลังงานแสงอาทิตย์กับพลังงานน้ำให้มีความยั่งยืนในพื้นที่ โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ (1) **โครงการศึกษาราคาแนะนำสำหรับพัฒนาตลาดซื้อขายเชื้อเพลิงชีวมวล** ของกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน โดยมุ่งเน้นศึกษาราคาที่เหมาะสมของเชื้อเพลิงชีวมวล เพื่อนำไปประกาศใช้เป็นราคาแนะนำสำหรับการซื้อขายเชื้อเพลิงชีวมวลในการผลิตพลังงานได้ ซึ่งจะทำให้ผู้ซื้อและผู้ขายสามารถนำราคาแนะนำไปใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงในการซื้อขายส่งผลให้มีการซื้อขายในเชิงพาณิชย์มากขึ้น

(2) **โครงการควบคุมงานระบบผลิตไฟฟ้าแบบผสมผสานพลังงานแสงอาทิตย์บนทุ่นลอยกับตำบลพลวง อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี** ของกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน ซึ่งเป็นการดำเนินงานผลิตไฟฟ้าด้วยพลังงานหมุนเวียนแบบผสมผสานระหว่างแสงอาทิตย์กับน้ำ เพื่อการผลิตความยั่งยืน ซึ่งเป็นการศึกษา รวมถึงการติดตามและประเมินผลเพื่อเกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานได้ดำเนินการผลักดันกิจกรรมการดำเนินเพื่อเพิ่มสัดส่วนการใช้**พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก** และบริหารจัดการการ**ผลิตน้ำมันเชื้อเพลิงชีวภาพ**ให้มีปริมาณและราคาที่เหมาะสม โดยอุดหนุนซื้อวัสดุเหลือใช้ชีวมวล**ของเกษตรกรครอบคลุมแต่ละพื้นที่**เพื่อเพิ่มการสร้างแหล่งผลิตพลังงานทดแทน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการขับเคลื่อนให้มีการใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศเพิ่มขึ้น อาทิ การ**ผลิตพลังงานทดแทน**และ**พลังงานทางเลือกที่เหมาะสมกับศักยภาพ**และ**ความต้องการใช้พลังงานในแต่ละพื้นที่** การกำหนดอัตราการรับซื้อไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนที่เหมาะสมกับการลงทุน และปริมาณวัตถุดิบและทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตพลังงานทดแทนที่ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม รวมถึง**อัตราค่าไฟฟ้า**ของประเทศที่ต้องเป็นอัตราเดียวทั่วประเทศ (Uniform tariff) นอกจากนี้ การปรับลดการจ่ายเงินชดเชย**น้ำมันเชื้อเพลิงที่มีส่วนผสมของเชื้อเพลิงชีวภาพ**ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 – 2569 ตามประกาศคณกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เรื่อง **หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และมาตรการ** เพื่อลดการจ่ายเงินชดเชยน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีส่วนผสมของเชื้อเพลิงชีวภาพจะทำให้ราคาน้ำมันที่มีส่วนผสมของเชื้อเพลิงชีวภาพเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งจะมีผลต่อปริมาณการใช้เชื้อเพลิงชีวภาพอย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้การใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศเพิ่มขึ้น ภาครัฐควรให้ความสำคัญกับการผลิตพลังงานจากวัตถุดิบพลังงานทดแทนที่มีอยู่ภายในประเทศให้ได้เต็ม**ตามศักยภาพของแต่ละพื้นที่** โดยส่งเสริมภาครัฐและเอกชนให้มีการพัฒนาศักยภาพการผลิต**พลังงานทดแทนด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย** เพื่อให้สามารถรองรับกับ**ปริมาณความต้องการใช้พลังงาน**ที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในแต่ละช่วงเวลาได้อย่างเหมาะสม และมีราคาที่เป็นธรรมต่อผู้ใช้พลังงาน รวมทั้งควรเร่งพัฒนาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้สามารถสนับสนุนการผลิตพลังงานทดแทนทั้งในส่วนของการผลิตไฟฟ้า ความร้อน และเชื้อเพลิงชีวภาพ นอกจากนี้ ควรพิจารณากำหนดแนวทางในการ**รองรับการเปลี่ยนผ่านของน้ำมัน**ที่มีส่วนผสมของเชื้อเพลิงชีวภาพ โดยดำเนินการหารือสร้างความร่วมมือระหว่าง**ภาครัฐบาล ภาคเอกชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย**ทุกภาคส่วน เพื่อผลักดันและสร้างความรู้ความเข้าใจในการ**ต่อยอดอุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ**ให้สามารถประยุกต์ในการใช้ร่วมกับอุตสาหกรรมอื่น ๆ เช่น เชื้อเพลิงอากาศยานแบบยั่งยืน (Sustainable Aviation Fuel: SAF) พลาสติกชีวภาพ ยาเครื่องสำอาง และอุตสาหกรรมเคมี เป็นต้น

070203

แผนแม่บทย่อย | โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1)
070203

ประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศเพิ่มขึ้น

จ.3 กระทรวงพลังงาน MINISTRY OF ENERGY

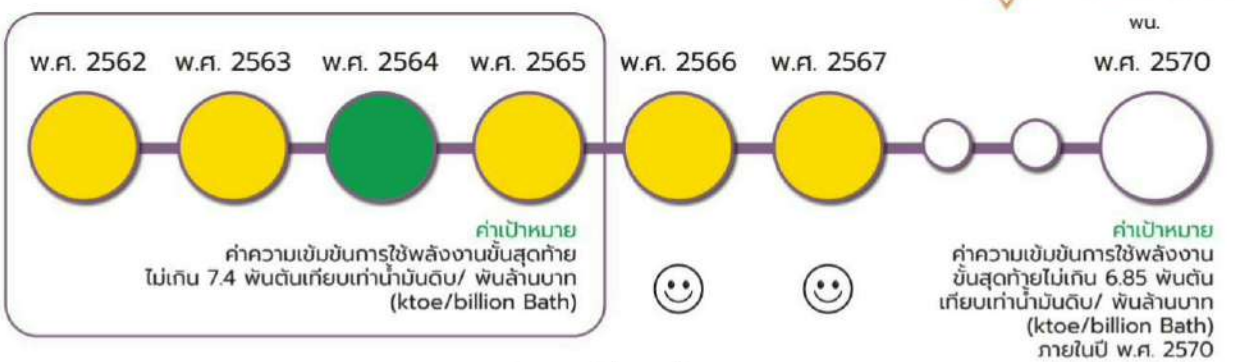

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 070203 พิจารณาจากค่าความเข้มข้นการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการ ตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 - 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ค่าความเข้มข้นการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย (Energy Intensity: EI)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
070203	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) การใช้พลังงานขั้นสุดท้าย 81,948 ktoe ต่อ GDP 10,676 พันล้านบาท EI 7.68 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/ พันล้านบาท (ktoe/Billion Bath) (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) การใช้พลังงานขั้นสุดท้าย 83,152 ktoe ต่อ GDP 10,878 พันล้านบาท EI 7.64 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/ พันล้านบาท (ktoe/Billion Bath) (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ข้อมูล 3 ไตรมาสแรก ม.ค. – ส.ค. 2567 การใช้พลังงานขั้นสุดท้าย 62,445 ktoe ต่อ GDP 8,238 พันล้านบาท EI 7.58 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/ พันล้านบาท (ktoe/Billion Bath)	EI ไม่เกิน 7.06 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/ พันล้านบาท (ktoe/ Billion Bath)	EI ไม่เกิน 6.85 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/ พันล้านบาท (ktoe/ Billion Bath)
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 0.52	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 0.72		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 93.14 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 90.37 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับที่เสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

ประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศเพิ่มขึ้น พิจารณาจาก ค่าความเข้มข้นการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย (Energy Intensity: EI) จัดทำโดยกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (ข้อมูล 3 ไตรมาสแรก ม.ค. – ส.ค. 2567) พบว่า การใช้พลังงานขั้นสุดท้าย 62,445 ktoe ต่อ GDP 8,238 พันล้านบาท มีค่าเท่ากับ 7.58 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/พันล้านบาท และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่า 7.64 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/พันล้านบาท สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 0.79 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (EI ไม่เกิน 7.06 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/พันล้าน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 93.14 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเปรียบเทียบค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (EI ไม่เกิน 6.85 พันตันเทียบกับน้ำมันดิบ/พันล้านบาท) มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 90.37 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้ **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ค่าความเข้มการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย พ.ศ. 2561-2567

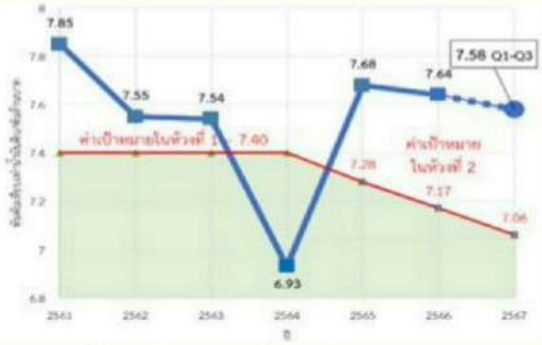

ที่มาของข้อมูล : กรมพัฒนาพลังงานทดแทน และอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินมาตรการภาคบังคับ ส่งเสริม และสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพและอนุรักษ์พลังงานครอบคลุมสาขาอุตสาหกรรมและธุรกิจการค้า บ้านที่อยู่อาศัย เกษตรกรรม และการขนส่ง อาทิ การบังคับใช้มาตรฐานการจัดการพลังงานในโรงงาน/อาคารควบคุมสำหรับอาคาร/โรงงานที่มีขนาดเครื่องวัดไฟฟ้าตั้งแต่ 1,000 กิโลวัตต์ขึ้นไป หม้อแปลงไฟฟ้าตั้งแต่ 1,175 กิโลโวลท์แอมป์ขึ้นไป หรือการใช้พลังงานรวมตั้งแต่ 20 ล้านเมกะจูลต่อปีขึ้นไป การบังคับใช้เกณฑ์มาตรฐานอาคารด้านพลังงาน (Building Energy Code) สำหรับอาคารที่ก่อสร้างใหม่หรือดัดแปลงขนาดตั้งแต่ 2,000 ตารางเมตรขึ้นไป การส่งเสริมเกณฑ์มาตรฐานอุปกรณ์และฉลากของกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานและการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โครงการสนับสนุนการลงทุนเพื่อปรับเปลี่ยนปรับปรุง เครื่องจักร วัสดุอุปกรณ์ เพื่อการอนุรักษ์พลังงาน นอกจากนี้ ในปัจจุบันภาครัฐมีกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานเป็นหนึ่งในกลไกในการขับเคลื่อนการอนุรักษ์พลังงานผ่านการให้เงินสนับสนุนทั้งในภาครัฐ รัฐวิสาหกิจเอกชน ซึ่งที่ผ่านการจัดสรรเงินกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 คือ **โครงการการสร้างความเข้าใจและเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการบังคับใช้เกณฑ์มาตรฐานอาคารด้านพลังงานตามกฎหมายสำหรับบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** ของกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน ซึ่งมุ่งเน้นให้บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตก่อสร้างอาคารในระดับท้องถิ่นมีความเข้าใจ มีทักษะในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และสามารถบังคับใช้เกณฑ์มาตรฐานอาคารด้านพลังงานได้อย่างเหมาะสมถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุป

070203

การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ภาครัฐได้ปรับปรุงดำเนินมาตรการภาคบังคับ ส่งเสริม และสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพและอนุรักษ์พลังงานครอบคลุมสาขาอุตสาหกรรมและธุรกิจการค้า บ้านที่อยู่อาศัย เกษตรกรรม เร่งดำเนินการจัดตั้งหลักเกณฑ์กองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานให้มีความเหมาะสมและรัดกุมมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศเพิ่มขึ้น อาทิ การเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อปรับปรุงหรือจ**ัดหาเครื่องจักรอุปกรณ์และอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพ**การใช้พลังงานสูงขึ้นทั้งในสาขาอุตสาหกรรมและธุรกิจการค้า บ้านที่อยู่อาศัย เกษตรกรรม และการขนส่ง และการปรับเปลี่ยน**พฤติกรรมการใช้พลังงานจำเป็นต้องอาศัย**ระยะเวลาจึงจะเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม ประกอบกับยังมีปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้ซึ่งอาจมีผลต่อการปรับพฤติกรรมการใช้พลังงาน อาทิ **ภาวะเศรษฐกิจและการผันผวนของสภาพภูมิอากาศ** อย่างไรก็ดี หากภาครัฐสามารถขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้จะสามารถช่วยลดการใช้พลังงานได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้ประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศเพิ่มขึ้น ภาครัฐควรเร่งดำเนินการตามแผน**อนุรักษ์พลังงาน** พ.ศ. 2561-2580 โดยควรมุ่งเน้นการ**ส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดเล็ก**อย่างต่อเนื่อง ผ่านการสนับสนุนทั้งด้านเทคโนโลยีและการเงิน อาทิ การให้เงินทุนสนับสนุนดอกเบี้ยต่ำสำหรับการ**ปรับปรุงเครื่องจักรให้มีประสิทธิภาพ** พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม และเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการ**บังคับใช้เกณฑ์มาตรฐานอาคารด้านพลังงาน (Building Energy Code)** เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังควรให้ความสำคัญกับการศึกษาการ**ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประหยัดพลังงาน**ให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในแต่ละช่วงเวลาต่อไป

070204

แผนแม่บทย่อย | โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1)
070204

การปรับปรุงและการพัฒนาระบบไฟฟ้าของประเทศให้มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีระบบโครงข่ายสมาร์ทกริด

จ.3 กระทรวงพลังงาน MINISTRY OF ENERGY

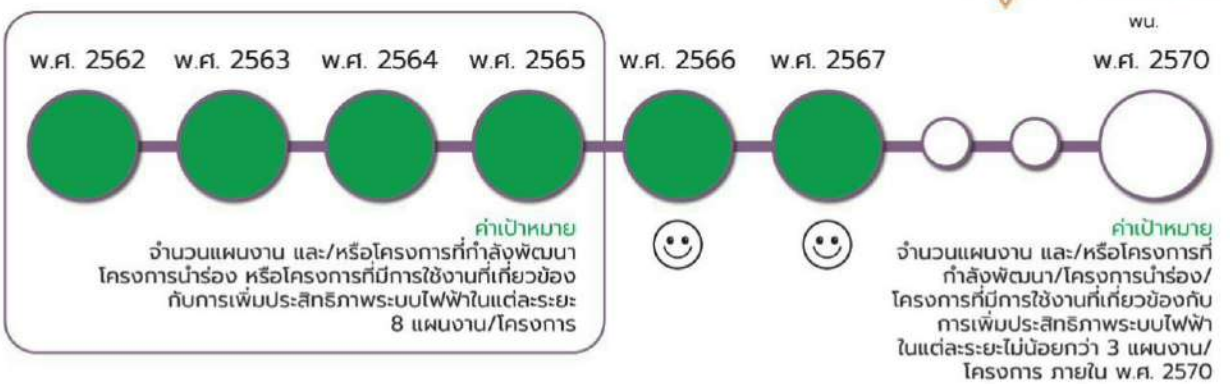

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 070204 พิจารณาจากการจำนวนแผนงาน และโครงการที่กำลังพัฒนา พัฒนา โครงการนำร่อง หรือโครงการที่มีการใช้งานที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพระบบไฟฟ้า (แผนงาน/โครงการ) ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 - 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	จำนวนแผนงาน และโครงการที่กำลังพัฒนา โครงการนำร่อง หรือโครงการที่มีการใช้งานที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพระบบไฟฟ้า (แผนงาน/โครงการ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
070204	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) จำนวน 22 โครงการ เพิ่มขึ้น 1 แผนงาน/โครงการ	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) จำนวน 25 โครงการ เพิ่มขึ้น 3 แผนงาน/โครงการ (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) (ข้อมูลเดือน ม.ค. – ก.ย.) จำนวน 30 โครงการ เพิ่มขึ้น 5 แผนงาน/โครงการ	ไม่น้อยกว่า 3 แผนงาน/โครงการ	ไม่น้อยกว่า 3 แผนงาน/โครงการ
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 300	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 60		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 166.67 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 166.67 ของค่าเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

070204

การปรับปรุงและการพัฒนาระบบไฟฟ้าของประเทศให้มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีระบบโครงข่ายสมาร์ทกริด พิจารณาจาก จำนวนแผนงานและโครงการที่กำลังพัฒนา โครงการนำร่องหรือโครงการที่มีการใช้งานที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพระบบไฟฟ้า จัดทำโดยสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน (ข้อมูล พ.ศ. 2567) (ม.ค. – ก.ย. 2567) พบว่า มีจำนวนโครงการ 30 โครงการ (เพิ่มขึ้น 5 แผนงาน/โครงการ) เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีจำนวนโครงการ 25 โครงการ (เพิ่มขึ้น 3 โครงการ) สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 60 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่า 3 แผนงาน/โครงการ) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 166.67 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการดำเนินโครงการนำร่องเพื่อทดสอบความเหมาะสมทางเทคนิคและความคุ้มค่าในการนำไปพัฒนาในพื้นที่อื่น ๆ รวมถึงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบโครงข่ายสมาร์ทกริด อาทิ **โครงการนำร่องการตอบสนองด้านโหลดและระบบบริหารจัดการพลังงาน (Demand Response: DR)** และประเมินผลความสำเร็จของโครงการนำร่อง DR ปี 2566 โดยทดลองดำเนินการลดการใช้ไฟฟ้าในผู้ใช้ไฟฟ้าขนาดใหญ่ในช่วงเวลาที่ความต้องการใช้ไฟฟ้าของประเทศสูง (Peak Shifting) โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ (1) **โครงการศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการใช้อัตราค่าไฟฟ้าแบบพลวัต (Dynamic Pricing) เพื่อการอัดประจุยานต์ไฟฟ้า** ของสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน (สนพ.)กระทรวงพลังงาน โดยได้ศึกษาและการพัฒนาการใช้พลังงานอย่างเหมาะสม เพื่อรองรับอุตสาหกรรมไฟฟ้าในอนาคต (2) **โครงการพัฒนามาตรฐานการวัดพลังงานไฟฟ้า พลังงานแสงอาทิตย์ และคุณภาพไฟฟ้าระดับมาตรฐานอ้างอิงแห่งชาติเพื่อสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานของประเทศไทย** ของสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ (มว.) โดยให้ความสำคัญกับวัดพลังงาน เพื่อวัดมาตรฐานคุณภาพการพัฒนาของพลังงานแห่งอนาคต (3) **โครงการสนับสนุนการบริหารแผนการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสมาร์ทกริดของประเทศไทย** ของสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน โดยมุ่งให้ความสำคัญการบริหารเพื่อพัฒนาระบบสมาร์ทกริดของประเทศให้ทันสมัยและมีมาตรฐาน นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ภาครัฐได้มุ่งเน้น**พัฒนาโครงการระบบสมาร์ทกริด** ได้ดำเนินการ**ปรับโครงสร้างพื้นฐาน**ร่วมกับภาคีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งจำเป็นสำหรับการเปลี่ยนผ่านให้พร้อมก่อนเข้าสู่ระบบโครงข่ายสมาร์ทกริดอย่างเต็มรูปแบบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้ว่าปัจจุบันภาครัฐสามารถดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาระบบไฟฟ้าของประเทศให้มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีระบบโครงข่ายสมาร์ดกริดได้ตามเป้าหมายที่กำหนดแล้ว อย่างไรก็ตาม ภาครัฐยังคงจำเป็นต้อง **ปรับปรุงและยกระดับการพัฒนาเทคโนโลยีระบบโครงข่ายสมาร์ดกริด** รวมถึงการ**บูรณาการระหว่าง 3 การไฟฟ้า**ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการ**เชื่อมโยงระบบและข้อมูลในการผลิตและจำหน่ายไฟฟ้า** ตามแผนการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสมาร์ทกริดของประเทศไทย ระยะปานกลาง พ.ศ. 2565 - 2574 เพื่อให้สามารถรองรับตลาดการซื้อขายไฟฟ้าเสรี

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้การปรับปรุงและการพัฒนาระบบไฟฟ้าของประเทศให้มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีระบบโครงข่ายสมาร์ทกริดบรรลุเป้าหมาย ใน พ.ศ. 2567 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน ภาครัฐควรเร่งดำเนินการตามแผนการขับเคลื่อนการดำเนินการงานด้านสมาร์ทกริดของประเทศไทย ระยะปานกลาง พ.ศ. 2565 - 2574 โดยมุ่งเน้น **การบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานด้านพลังงานในการกำหนดแผนการพัฒนาระบบสมาร์ทกริด**ให้สามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ และเชื่อมโยงข้อมูลของ 3 การไฟฟ้าและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการผลิตและจำหน่ายไฟฟ้า ซึ่งจะช่วยให้การบริหาร**จัดการพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและมีความเชื่อถือได้ของระบบไฟฟ้า** รวมทั้ง**รองรับการผลิตและใช้พลังงานหมุนเวียน**ที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในอนาคต นอกจากนี้ ภาครัฐควรเร่งปรับปรุงกฎหมาย**ระเบียบที่เกี่ยวข้อง**เพื่อรองรับแนวทางการพัฒนาการ**จัดการแหล่งพลังงานแบบกระจายศูนย์ในรูปแบบเชิงพาณิชย์**และการเปลี่ยนผ่านพลังงานในเทคโนโลยีรูปแบบใหม่ และการแข่งขันในตลาดไฟฟ้าเสรีในอนาคต

070301

แผนแม่บทย่อย | โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 070301

ประชาชนมีความสามารถในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตมากขึ้น

จ.3

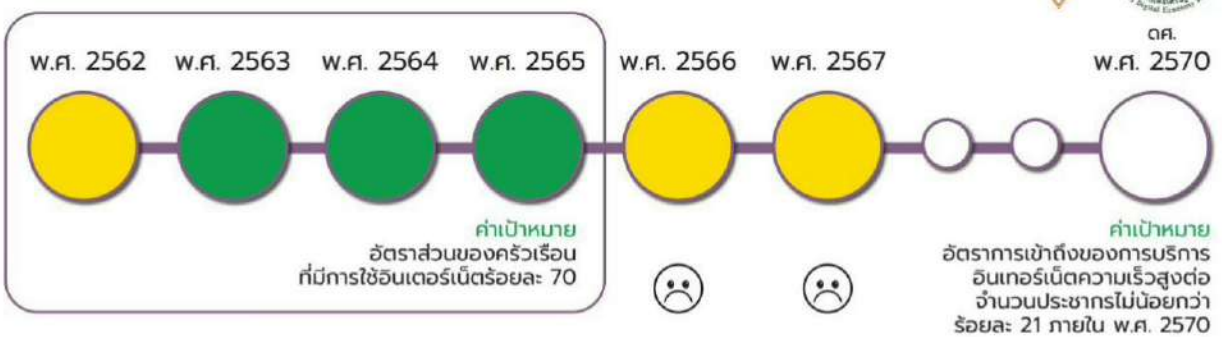

หมายเหตุ : * เป้าหมายแผนย่อย 070301 พิจารณาจากอัตราการเข้าถึงของบริการอินเตอร์เน็ตความเร็วสูงต่อจำนวนประชากร ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 – 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการเข้าถึงของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อจำนวนประชากร (ร้อยละ)				
070103	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ผู้ลงทะเบียนการใช้บริการอินเตอร์เน็ตความเร็วสูง 12,563,799.30 ล้านคน ต่อประชากร 66,090,475 ล้านคน **ร้อยละ 19.01** (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ผู้ลงทะเบียนการใช้บริการอินเตอร์เน็ตความเร็วสูง 11,288,391.19 ล้านคน ต่อประชากร 66,052,615 ล้านคน **ร้อยละ 17.09** (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ผู้ลงทะเบียนการใช้บริการอินเตอร์เน็ตความเร็วสูง 10,571,978.96 ล้านคน ต่อประชากร 65,951,210 ล้านคน **ร้อยละ 16.03** (Revised)*	มากกว่าหรือเท่ากับ **ร้อยละ 19.16**	มากกว่าหรือเท่ากับ **ร้อยละ 21**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ☹ **ร้อยละ 10.10**	แย่ลง ☹ **ร้อยละ 6.20**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ **83.66** ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ **76.33** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

ประชาชนมีความสามารถในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตมากขึ้น พิจารณาจากข้อมูลอัตราการเข้าถึงของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อจำนวนประชากร โดยใช้ข้อมูลเฉพาะบริการอินเตอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีผู้ลงทะเบียนการใช้บริการอินเตอร์เน็ตความเร็วสูง 10,571,978.96 ล้านคน ต่อประชากร 65,951,210 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 16.03 โดยจำนวนตัวเลขผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเตอร์เน็ตความเร็วสูงดังกล่าวยังไม่รวมอินเตอร์เน็ตตามโครงการเน็ตประชารัฐ ซึ่งครอบคลุมประชากร 20 ล้านคน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17.09 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 6.20 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 19.16) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 83.66 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (มากกว่าหรือ เท่ากับ ร้อยละ 21) ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 76.33 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

อัตราการเข้าถึงบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อจำนวนประชากร และค่าเป้าหมายของตัวชี้วัด (หน่วย : ร้อยละ)

ที่มา : สำนักงาน กสทช. เดือนธันวาคม 2567

070301

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาขยายความสามารถในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแบบประจำที่ (Fixed Broadband) ในพื้นที่ห่างไกล (Zone C) และพื้นที่ชายขอบ (Zone C+) เนื่องจากมีความหนาแน่นของประชากรต่ำทำให้ไม่คุ้มค่ากับการขยายการให้บริการของผู้ประกอบการภาคเอกชน โดยปัจจุบันกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ดศ.) และสำนักงาน กสทช. ได้ดำเนินการจัดให้มีบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแบบประจำที่ครบทุกหมู่บ้านในพื้นที่ตามเป้าหมายแล้ว ได้แก่ หมู่บ้านที่อยู่ในพื้นที่ Zone C จำนวน 40,432 หมู่บ้าน (ดำเนินการโดย ดศ. 24,700 หมู่บ้าน และสำนักงาน กสทช. 15,732 หมู่บ้าน) และพื้นที่ Zone C+ จำนวน 3,920 หมู่บ้าน โดยได้ดำเนินการ**ขยายโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง**และปรับปรุงโครงข่ายที่เป็นเทคโนโลยีแบบเก่าให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นด้วยเคเบิ้ลใยแก้วนำแสง ไปยังโรงเรียนและโรงพยาบาลของรัฐที่ไม่มีโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเข้าถึง และปัจจุบันมีการเปิดโครงข่ายดังกล่าวให้เป็นแบบ Open Access Network ซึ่งเป็นการเปิดพอร์ตให้ผู้ให้บริการโทรคมนาคมเข้าใช้โครงข่ายโดยเชื่อมต่อจากโครงการเน็ตประชารัฐไปยังครัวเรือนปลายทางได้ เพื่อให้การใช้โครงข่ายที่มีอยู่เดิมเกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุดและเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมในการเข้าถึงการให้บริการขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับแผนการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐาน

รูปแบบตลาดค้าปลีกบริการ (หน่วย: ล้านบาท)	2560 (Q4)	2561 (Q4)	2562 (Q4)	2563 (Q4)	2564 (Q4)	2565 (Q4)	2566 (Q4)	2567 (Q1)
อินเทอร์เน็ตบรอดแบนด์ประจำที่	15,700	16,900	18,100	18,800	19,600	19,200	16,500	15,400
อินเทอร์เน็ตบรอดแบนด์เคลื่อนที่	31,592	34,923	47,231	52,788	50,410	56,434	55,897	58,683
รวม	**47,292**	**51,823**	**65,331**	**71,588**	**70,010**	**75,634**	**72,397**	**74,083**
อัตราเติบโต เพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละ		9.58	26.07	9.58	(2.20)	8.03	(4.28)	2.33

ที่มา : รายงานสภาพตลาดโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช. ปี 2560 - 2565
และรายงานข้อมูลกำกับดูแลกิจกรรมโทรคมนาคมไตรมาส 1 ปี 2567

โดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566) (ที่แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ 1) อย่างไรก็ตามเนื่องจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในปัจจุบันที่มีการพัฒนาการอย่างรวดเร็ว ทำให้ต้นทุนการให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแบบเคลื่อนที่ต่ำลงมาก ส่งผลให้ประชาชนมีแนวโน้มการใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแบบประจำที่ลดลงและเปลี่ยนไปใช้**บริการอินเทอร์เน็ตผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่เพิ่มขึ้น** กล่าวคือ ตลาดค้าปลีกบริการอินเทอร์เน็ตบรอดแบนด์ประจำที่มีขนาดลดลง ในขณะที่ตลาดค้าปลีกบริการอินเทอร์เน็ตบรอดแบนด์เคลื่อนที่ มีส่วนแบ่งการตลาดที่ขยายตัวเพิ่มมากขึ้น โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 คือ **โครงการยกระดับมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของไทยสู่สากล** ของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยมุ่งพัฒนามาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลของประเทศไทยเพื่อให้เป็นที่ยอมรับตามมาตรฐาน EU Adequacy Decisions ที่กำหนดไว้ในระเบียบการคุ้มครองข้อมูลทั่วไป (GDPR) นอกจากนี้ จากการติดตามการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เร่งพัฒนาเพื่อขยายความสามารถในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแบบประจำที่ในพื้นที่ห่างไกลและพื้นที่ชายขอบ เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้เร่งเพิ่มองค์ความรู้ให้แก่ประชาชนทุกเพศทุกวัยให้มีทักษะด้านดิจิทัลและการใช้งานอินเทอร์เน็ต ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

070301

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ประชาชนมีความสามารถในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแบบประจำที่เพิ่มขึ้น ได้แก่ ความสามารถในการ**ประยุกต์ใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัล**ของภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนเพื่อสนับสนุนให้เกิดการ**พัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลเพิ่มขึ้น** เนื่องจากผลสำรวจพฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ตของคนไทย โดยสำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ใน พ.ศ. 2567 พบว่า มีการใช้งานเฉลี่ยวันละ 9 ชั่วโมง 20 นาที เพิ่มจากปีก่อนหน้าที่เฉลี่ยวันละ 7 ชั่วโมง 25 นาที โดยการใช้งานส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการติดต่อสื่อสาร การทำธุรกรรมทางการเงิน และเพื่อความบันเทิงเท่านั้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้การขับเคลื่อนให้ประชาชนมีความสามารถในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแบบประจำที่ (Fixed Broadband) ต่อจำนวนประชากรเพิ่มขึ้น ภาครัฐควรส่งเสริมการ**ดำเนินการการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัลให้เป็นไปตามหลักการ Open Access Network** รวมถึงสนับสนุนให้ผู้ประกอบการ**เชื่อมต่อกับโครงข่ายเน็ตประชารัฐเพิ่มขึ้น**อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครัวเรือนมีตัวเลือกในการเข้าถึงการให้บริการอินเทอร์เน็ตอย่างเท่าเทียม ซึ่งจะเกิดการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลที่ลงทุนอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ภาครัฐและภาคเอกชนควรให้ความสำคัญกับ**การประยุกต์ใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัล**มาใช้ในการให้บริการและหรือการดำเนินธุรกิจ ควบคู่กับ**การเพิ่มทักษะความสามารถในการเข้าใจ เข้าถึงและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Literacy)** ของประชาชน ซึ่งจะช่วยเพิ่มโอกาสในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการเรียนรู้ การประกอบอาชีพ และการเข้าถึงบริการของหน่วยงานภาครัฐที่เป็นประโยชน์ต่อไป

แผนแม่บท

08

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจ ขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

พัฒนาขีดความสามารถการเป็นผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ของไทย ให้มีความเข้มแข็ง มีทักษะ และจิตวิญญาณ ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลแพลตฟอร์มที่เหมาะสม เพื่อขับเคลื่อนธุรกิจให้มีมาตรฐาน ทั้งทางการเงิน การเข้าถึงตลาดทั้งในและต่างประเทศ ด้วยนโยบายของภาครัฐที่มีประสิทธิภาพต่อการดำเนินธุรกิจ

จ.1 สสว.

สสว.

ถึงแม้ว่าการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในช่วงที่ผ่านมาจะส่งผลให้ผู้ประกอบการในทุกระดับเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น ผ่านการสนับสนุนการเพิ่มมูลค่าการระดมทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการค้าระหว่างประเทศ รวมถึงการสนับสนุนและปรับปรุงนโยบายของภาครัฐที่สอดคล้องกับความต้องการของวิสาหกิจ อย่างไรก็ตาม ยังมีความจำเป็นต้องมุ่งเน้นการเพิ่มมูลค่าสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ และส่งเสริมมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างต่อเนื่อง

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
080001	ผู้ประกอบการในทุกระดับเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น	สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ต่อปี

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
080101	วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ในประเทศไทยเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ต่อปี
080102	ความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลดีขึ้น	ความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล อยู่ในอันดับ 1 ใน 30 ภายในปี 2570
080201	สินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่เพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี
080202	มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น	อัตรามูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 12 ต่อปี
080301	มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น	การขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น 1 เท่า ภายในปี 2570
080302	ความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศดีขึ้น	ความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศของไทย อยู่ในอันดับ 1 ใน 5 ภายในปี 2570
080303	การขยายตัวการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น	สัดส่วนการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการส่งออกรวมของประเทศเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี
080401	อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบายดีขึ้น	ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจ (1) จำนวนวันที่ต้องใช้ติดต่อกับหน่วยงานราชการเพื่อจัดตั้งธุรกิจ อยู่ในอันดับ 1 ใน 17 ภายในปี 2570 (2) กระบวนการในการจัดตั้งธุรกิจอยู่ในอันดับ 1 ใน 20 ภายในปี 2570

สรุปแผนระดับที่ 3 ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ประเด็นที่ (08) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ มีแผนระดับที่ 3 ที่สามารถช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานของแผนแม่บทฯ ที่สำคัญ อาทิ

แผนปฏิบัติราชการรายปี และระยะ 5 ปี	หน่วยงานเจ้าของแผน
- แผนปฏิบัติราชการระหว่างปี พ.ศ. 2556 ถึง พ.ศ. 2570 และแผนปฏิบัติราชการกรมพัฒนาธุรกิจการค้าประจำปี พ.ศ. 2567	กรมพัฒนาธุรกิจการค้า
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) ของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศระหว่างปี พ.ศ. 2566 ถึง พ.ศ. 2570 และแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (1 ต.ค. 66 – 30 ก.ย. 67) ของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ประจำปี พ.ศ. 2567	กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมระหว่างปี พ.ศ. 2566 ถึง พ.ศ. 2570 และแผนปฏิบัติราชการรายปี (พ.ศ. 2567) ของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ประจำปี พ.ศ. 2567	กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 3* ปี (พ.ศ. 2567 – 2569) ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ระหว่างปี พ.ศ. 2567 ถึง พ.ศ. 2569 (*ในวาระแรก ระยะ 3 ปี พ.ศ. 2567 – 2569)	สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- แผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 - 2570) ของสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สนช.) ระหว่างปี พ.ศ. 2566 ถึง พ.ศ. 2570 และแผนปฏิบัติการปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ประจำปี พ.ศ. 2567	สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน)
แผนปฏิบัติการด้าน...	**หน่วยงานเจ้าของแผน**
- แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ทั้งนี้ สามารถเข้าดูรายละเอียดเพิ่มเติมของแผนระดับที่ 3 ข้างต้น ได้จากในระบบ eMENSCR โดยวิธีการเข้าใช้งานแสดงไว้ในภาคผนวก

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

080001

ผู้ประกอบการในทุกระดับเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น

จ.2 สสว.
สสว.

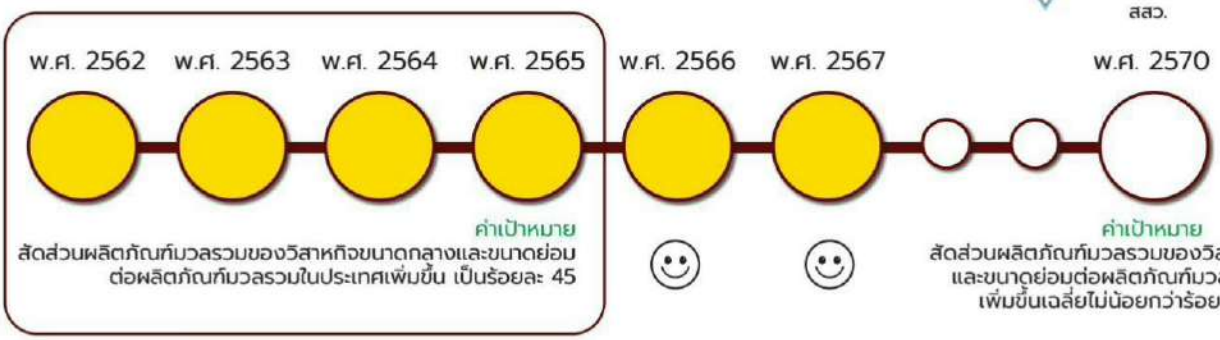

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 080101 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 - 2566 พิจารณาจากสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 - 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (ร้อยละ)				
080001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 6,023,713 ล้านบาท ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ 17,378,015 ล้านบาท **สัดส่วนร้อยละ 34.66** (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 6,256,143 ล้านบาท ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ 17,922,038 ล้านบาท **สัดส่วนร้อยละ 34.91** (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) (ม.ค. - ก.ย.) มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 4,808,911 ล้านบาท ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ 13,733,292 ล้านบาท **สัดส่วนร้อยละ 35.02**	**เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 37**	**เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 0.71	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 0.31		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 94.64 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 87.40 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

ผู้ประกอบการในทุกระดับเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น พิจารณาจากสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ จัดทำโดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ข้อมูล พ.ศ. 2567 (ม.ค.-ก.ย.) พบว่า มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอยู่ที่ 4,808,911 ล้านบาท ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ 13,733,292 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 35.02 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอยู่ที่ 6,256,143 ล้านบาท ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ 17,922,038 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 34.91 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 0.31 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 37) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 94.64 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ต่อปี) พบว่า สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ในช่วง พ.ศ. 2566 – 2567 เฉลี่ยร้อยละ 34.96 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 87.40 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของ MSME ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ พ.ศ. 2563 - 2567

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศขยายตัว อาทิ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวนมากอยู่นอกระบบไม่สามารถเข้าถึงมาตรการ/โครงการภาครัฐ การให้บริการอนุมัติอนุญาตในการประกอบธุรกิจล่าช้าและมีขั้นตอนจำนวนมาก ทำให้เกิดภาระต้นทุนไม่จูงใจให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนธุรกิจ ประกอบกับความล่าช้าในการเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเข้าสู่ระบบข้อมูลผู้ประกอบการ (SME Profile) ส่งผลกระทบต่อการนำข้อมูลไปใช้ในการออกแบบมาตรการ/โครงการที่ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการแต่ละขนาดและประเภทธุรกิจ และการส่งต่อการพัฒนาเพื่อยกระดับผู้ประกอบการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจดทะเบียนธุรกิจ ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ที่จะได้รับจากการจดทะเบียนเข้าสู่ระบบของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พร้อมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพกลไกการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการ โดยพิจารณาปรับปรุงรูปแบบการจัดสรรงบประมาณไปสู่การส่งเสริมแบบร่วมจ่ายผ่านระบบ BDS (Business Development Service) เพื่อให้ผู้ประกอบการเลือกรับบริการที่ตรงกับความต้องการได้ด้วยตนเอง รวมทั้งเร่งกำหนดตัวชี้วัดร่วมระหว่างหน่วยงาน ในประเด็นการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่สำคัญและมีผลกระทบสูง โดยถ่ายทอดค่าเป้าหมายตัวชี้วัดตามสมรรถนะของหน่วยงานและจัดสรรงบประมาณรองรับการดำเนินงานอย่างเพียงพอเหมาะสม พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้แทนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการต่าง ๆ ตามหลักการบริหารงานคุณภาพ นอกจากนี้ ควรพิจารณาปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อาทิ พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในฐานะที่เป็นผู้บูรณาการการให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างครบวงจร สามารถเป็นเจ้าภาพหลักในการจัดทำแผนงานบูรณาการพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อให้การขับเคลื่อนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีทิศทางที่ชัดเจนและเป็นเอกภาพ

080101

แผนแม่บทย่อย | การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1) 080101

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ในประเทศไทยเพิ่มขึ้น

จ.3 สสว.

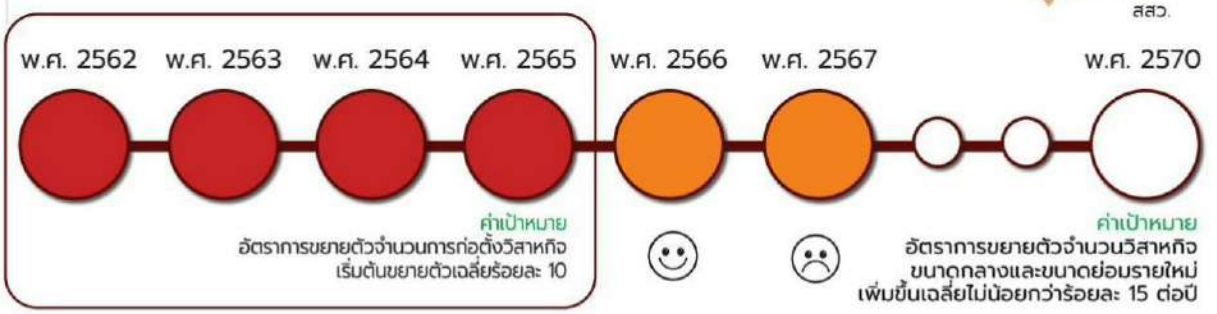

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 080101 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 - 2566 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 - 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด : อัตราการขยายตัวจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ (ร้อยละ)

080101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) จำนวนการจดทะเบียนนิติบุคคลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ 212,593 ราย ขยายตัว ร้อยละ 2.44 (Revised)* (Proxy)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) จำนวนการจดทะเบียนนิติบุคคลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ 234,543 ราย ขยายตัว ร้อยละ 10.32 (Revised)* (Proxy)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) (ม.ค. - พ.ย.) จำนวนการจดทะเบียนนิติบุคคลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ 244,818 ราย ขยายตัว ร้อยละ 6.19	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15	เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ร้อยละ 322.95	แย่ลง ร้อยละ 40.02		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 41.27 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 55.06 ของค่าเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 080101 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 – 2567 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ อัตราการขยายตัวจำนวนการจดทะเบียนนิติบุคคลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ จัดทำโดยกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

080101

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ในประเทศไทยเพิ่มขึ้น พิจารณาเทียบเคียงจากอัตราการขยายตัวจำนวนการจดทะเบียนนิติบุคคลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ (อายุธุรกิจระหว่าง 0 – 3 ปี ตามนิยามของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม) จัดทำโดยกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (ข้อมูล พ.ศ. 2567) (ม.ค. - พ.ย.) พบว่า มีจำนวนการจดทะเบียนนิติบุคคลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่จำนวน 244,818 ราย คิดเป็นอัตราการขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 6.19 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) (ม.ค. - พ.ย.) ที่มีจำนวนการจดทะเบียนนิติบุคคลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่จำนวน 230,538 ราย คิดเป็นอัตราการขยายตัวร้อยละ 10.32 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 40.02 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 41.27 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ต่อปี) พบว่า มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยของจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ในช่วง พ.ศ. 2566 – 2567 ร้อยละ 8.26 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 55.06 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้ **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

จำนวนการจดทะเบียนนิติบุคคลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ พ.ศ. 2563 - 2567 และอัตราการขยายตัวเฉลี่ยในแต่ละห้วงการพัฒนาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

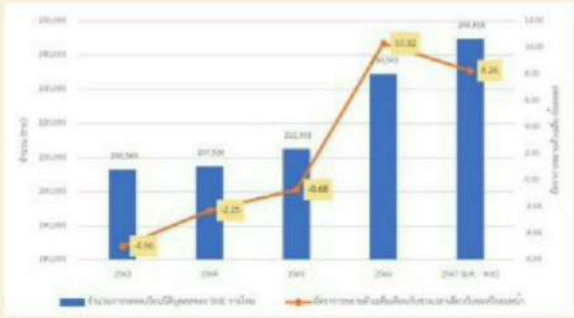

ที่มา: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ประมวลโดย สศช.

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการสร้างจิตวิญญาณและทักษะความเป็นผู้ประกอบการผ่านการสนับสนุนองค์ความรู้ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ การฝึกอบรมความรู้พื้นฐานในการบริหารจัดการธุรกิจ ในด้านความรู้ทางการเงินและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ความคิดสร้างสรรค์และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าและบริการ การสร้างแรงบันดาลใจและจิตวิญญาณความเป็นผู้ประกอบการจากผู้ที่มีชื่อเสียงและประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ การพัฒนาศักยภาพของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจให้สามารถส่งเสริมผู้ประกอบการได้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ช่วยเพิ่มโอกาสให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จัดตั้งใหม่ให้สามารถอยู่รอด ปรับตัวและหาโอกาสทางธุรกิจได้ตามสภาพตลาดและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และเติบโตได้อย่างยั่งยืน ตลอดจนขยายผลระบบการเรียนรู้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม SME Academy 365 โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **(1) โครงการเร่งการจัดตั้งและขยายธุรกิจของผู้ประกอบการอัจฉริยะ** ของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม **(2) โครงการพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนสู่ผู้ประกอบการอัจฉริยะ** ของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี **(3) โครงการบ่มเพาะและเร่งสร้างสตาร์ทอัพด้านการเกษตรสู่การเติบโตในภูมิภาคอาเซียน** ของสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ซึ่งให้ความสำคัญกับการเพิ่ม

080101

จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ในประเทศไทย ผ่านการพัฒนาทักษะในการบริหารจัดการธุรกิจด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และดิจิทัล เพื่อให้ผู้ประกอบการมีทักษะและความรู้ สามารถจัดตั้งและขยายธุรกิจรูปแบบใหม่ที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้นและอยู่รอดในสังคมได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตามอาจยังไม่ครอบคลุมในระดับเด็กและเยาวชนผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย นอกจากนี้ การจัดทำมาตรการ/โครงการพัฒนาทักษะความรู้เชิงลึกที่จำเป็นอาจยังมีคุณภาพและปริมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งผลให้ผู้ประกอบการบางส่วนไม่สามารถนำความรู้หรือทักษะที่ได้จากการฝึกอบรมไปประยุกต์ใช้ในการประกอบธุรกิจได้อย่างเต็มศักยภาพ อีกทั้งการเชื่อมโยงและเผยแพร่ข้อมูล ความรู้และหลักสูตรการพัฒนาทักษะผู้ประกอบการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องผ่านแพลตฟอร์มกลาง SME Academy 365 ยังไม่ครบถ้วนทุกหน่วยงาน ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญในการค้นหาข้อมูลและการเรียนรู้ของผู้ประกอบการ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการเพิ่มจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ในประเทศไทย อาทิ ทักษะในการดำเนินธุรกิจและความสามารถในการปรับตัวของผู้ประกอบการให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ ซึ่งเป็นประเด็นท้าทายที่สำคัญ นอกจากนี้ การกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเข้ารับการสนับสนุนทางด้านนโยบายและการให้สิทธิประโยชน์ของภาครัฐยังคงมีขั้นตอนที่ซับซ้อน ทำให้ผู้ประกอบการบางส่วนอาจไม่สามารถเข้าร่วมมาตรการเหล่านี้ได้ รวมทั้งการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการเข้าสู่ระบบมากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังต้องให้ความสำคัญกับการยกระดับการสร้างจิตวิญญาณความเป็นผู้ประกอบการอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ระดับเด็กและเยาวชน โดยกำหนดระยะเวลาและเนื้อหาของหลักสูตรการอบรมพื้นฐานและการอบรมเชิงลึกที่ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการในแต่ละระดับ/ขนาด/ประเภทธุรกิจ อาทิ ความรู้ทางการเงิน การบริหารจัดการธุรกิจ มาตรฐานสินค้า/บริการ การเข้าถึงตลาด รวมถึงสอดแทรกความรู้ในการปรับเปลี่ยนโมเดลธุรกิจให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลหรือแนวโน้มใหม่ อาทิ แนวคิดการดำเนินธุรกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ช่วยเหลือสังคมและมีธรรมาภิบาล เพื่อสร้างความตระหนักให้ผู้ประกอบการมีการปรับตัวและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ตลอดจนยกระดับความร่วมมือในการเชื่อมโยงข้อมูลหลักสูตรการอบรมของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้อยู่ในระบบการเรียนรู้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม SME Academy 365 เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่ครอบคลุมและมีความหลากหลาย นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบสิทธิประโยชน์เพื่อจูงใจให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนธุรกิจเข้าสู่ระบบภาครัฐ และการสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการ

080102

แผนแม่บทย่อย | การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1)
080102

ความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลดีขึ้น

จ.3 อก.

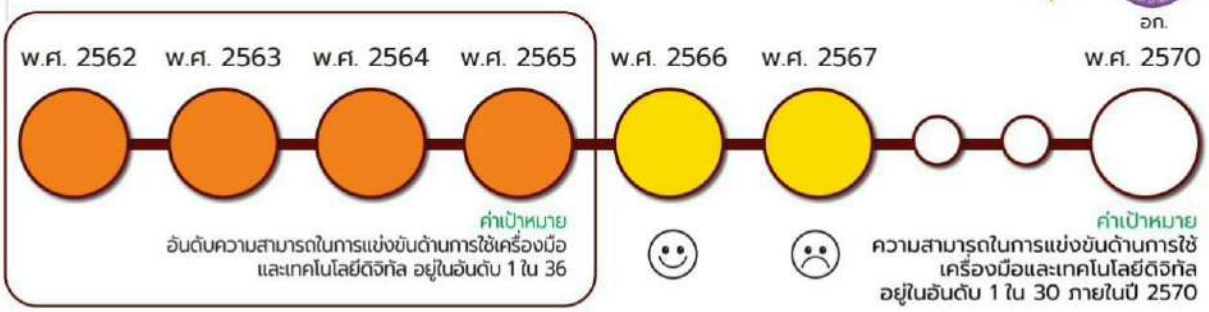

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล (อันดับ)				
080102	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) อันดับที่ 40	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับที่ 35	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับที่ 37	อันดับที่ 34	อันดับที่ 30
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ร้อยละ 12.50	แย่ลง ร้อยละ 5.71		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 91.89 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 81.08 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

080102

ความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลดีขึ้น พิจารณาจากอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล จัดทำโดย International Institute for Management Development (IMD) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 37 จากจำนวน 67 เขตเศรษฐกิจ และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ซึ่งอยู่ในอันดับที่ 35 จาก 64 เขตเศรษฐกิจ สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลงคิดเป็นร้อยละ 5.71 โดยส่วนหนึ่งเป็นผลจากการจัดอันดับในปีนี้มีจำนวนเขตเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น 3 ประเทศ ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (อยู่ในอันดับที่ 1 ใน 34) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 91.89 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (อยู่ในอันดับที่ 1 ใน 30) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 81.08 ของเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีของประเทศไทย ระหว่าง พ.ศ. 2563 - 2567

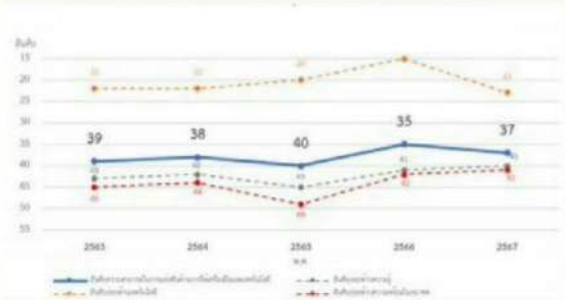

ที่มา: สถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD)

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการยกระดับธุรกิจด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยพัฒนาองค์ความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีผ่านการอบรม ตลอดจนจัดหาผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้ประกอบการในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินธุรกิจ รวมถึงสนับสนุนให้มีการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยในเชิงพาณิชย์ โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **(1) โครงการเพิ่มศักยภาพทางการค้า SME ด้วยเทคโนโลยียุคดิจิทัล** ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า **(2) โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจไทยด้วยดิจิทัล** ของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม **(3) โครงการ “ยกระดับองค์ความรู้ SMEs ไทยเพื่อก้าวเข้าสู่การดำเนินธุรกิจด้วย Digital Transformation”** ของมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี โดยมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการให้มีทักษะ มีความรู้และความสามารถในการบริหารจัดการและเชื่อมโยงตลาด ร่วมกับการสนับสนุนผู้ประกอบการให้สามารถนำเทคโนโลยีและนวัตกรรม มาใช้ในการบริหารจัดการธุรกิจอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้สามารถพัฒนาสินค้าและบริการให้ได้คุณภาพ มาตรฐาน สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ พร้อมทั้งพัฒนาต่อยอดสร้างโอกาสการตลาดด้วยการเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ประกอบการ เพื่อช่วยยกระดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลได้ต่อไป นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพผู้ประกอบการให้สามารถเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวางแผนและบริหารจัดการธุรกิจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล อาทิ ความสามารถในการเข้าถึงเครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้ประกอบการ ส่วนหนึ่งเกิดจากผู้ประกอบการขาดความตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของเทคโนโลยีสำหรับดำเนินธุรกิจ ผู้ประกอบการส่วนมากประสบปัญหาเกี่ยวกับต้นทุน/สภาพคล่องทางการเงิน รวมทั้งแหล่งทุนสำหรับพัฒนาธุรกิจ ซึ่งทำให้ไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีสำหรับการวางแผนหรือเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจ ตลอดจนความพร้อมของผู้ประกอบการในการเปลี่ยนผ่านไปสู่การดำเนินธุรกิจที่ยั่งยืนที่ยังดำเนินการได้ช้า อาทิ การปรับเปลี่ยนธุรกิจไปสู่การเป็นธุรกิจสีเขียวที่ดำเนินการโดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (ESG) ความไม่เพียงพอของงานวิจัยและเทคโนโลยีที่ทันสมัยสำหรับการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานในการดำเนินธุรกิจ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังคงต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างให้ผู้ประกอบการตระหนักถึงความจำเป็นของการนำเทคโนโลยีมาใช้ประกอบการดำเนินธุรกิจ รวมถึงการจัดหาผู้เชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษาแนะนำด้านเทคโนโลยีแก่ผู้ประกอบการ อาทิ การใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล/บริหารจัดการธุรกิจ เทคโนโลยีสีเขียว การออกแบบมาตรการ/โครงการ/ผลิตภัณฑ์ทางการเงินเพื่อสนับสนุนการลงทุนในเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมกับขนาดและประเภทของธุรกิจ การสนับสนุน/ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในการดำเนินธุรกิจ อาทิ การใช้งานวิจัยในการพัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่าง ๆ พร้อมทั้งกำหนดมาตรการร่วมจ่ายหรือสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำสำหรับลงทุนด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยผ่อนปรนหลักเกณฑ์เพื่อให้เข้าถึงได้สะดวก และสร้างแรงผลักดันให้ผู้ประกอบการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

080201

แผนแม่บทย่อย | การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1) 080201

สินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่เพิ่มขึ้น

จ.3 กระทรวงการคลัง กค.

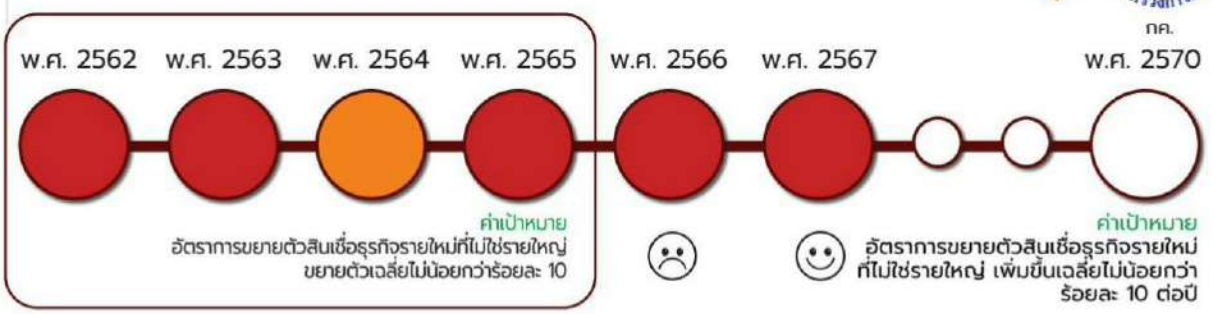

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 080101 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 - 2566 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 - 2566

หมายเหตุ : ** ข้อมูลมูลค่าสินเชื่อธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นยอดคงค้างสินเชื่อ ณ สิ้นปี (เดือนธันวาคม) ยกเว้น พ.ศ. 2567 เป็นยอดคงค้าง ณ สิ้นเดือนกันยายน ซึ่งเป็นข้อมูลเดือนล่าสุด

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ (ร้อยละ)				
080201	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) มูลค่าสินเชื่อธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 5,318,327 ล้านบาท **หดตัวเฉลี่ยร้อยละ 2.36** (Revised)* (Proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) มูลค่าสินเชื่อธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 5,106,362 ล้านบาท **หดตัวเฉลี่ยร้อยละ 3.99** (Revised)* (Proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) (ณ เดือนกันยายน)** มูลค่าสินเชื่อธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 4,980,556 ล้านบาท **หดตัวเฉลี่ยร้อยละ 3.29**	**ขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 15**	**ขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**แย่ลง ร้อยละ 69.07** ☹	**ดีขึ้น ร้อยละ 17.55** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 32.90 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ -36.40 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุค่าเป้าหมาย**

***หมายเหตุ : เป้าหมาย 080201 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 – 2567 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ อัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จัดทำโดยธนาคารแห่งประเทศไทย

สินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่เฉลี่ยต่อปีเพิ่มขึ้น พิจารณาเทียบเคียงจากอัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จัดทำโดยธนาคารแห่งประเทศไทย (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มูลค่าสินเชื่อธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2567 (ณ เดือนกันยายน 2567) อยู่ที่ 4,980,556 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการหดตัวเฉลี่ยร้อยละ 3.29 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีมูลค่าสินเชื่อธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อยู่ที่ 5,106,362 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการหดตัวเฉลี่ยร้อยละ 3.99 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 17.55 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 10) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 32.90 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายและเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี) พบว่ามีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยของสินเชื่อธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในช่วง พ.ศ. 2566 – 2567 ร้อยละ -3.64 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -36.40 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุค่าเป้าหมาย (สีแดง)**

อัตราการขยายตัวเฉลี่ยของสินเชื่อธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในแต่ละห้วงการพัฒนาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

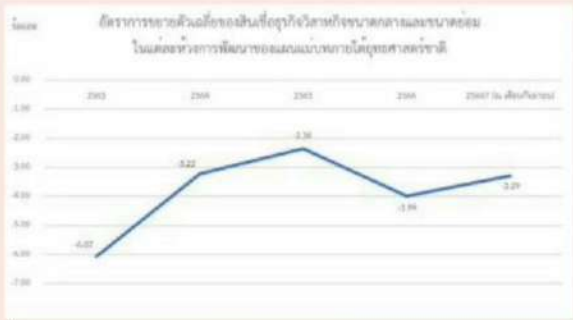

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการจัดทำมาตรการสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อเสริมสภาพคล่องหรือลงทุนปรับปรุง/ขยายกิจการ การค้ำประกันสินเชื่อ การปรับโครงสร้างหนี้ให้กับลูกหนี้ของสถาบันการเงิน รวมถึงการพักชำระเงินต้นและลดอัตราดอกเบี้ย โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 คือ **โครงการค้ำประกันสินเชื่อ Portfolio Guarantee Scheme ระยะที่ 10** ของบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) โดยให้ความสำคัญกับกลไกการค้ำประกันสินเชื่อของบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ซึ่งคาดว่าจะสามารถสร้างความมั่นใจให้แก่สถาบันการเงินในการปล่อยสินเชื่อแก่ผู้ประกอบการ และช่วยสนับสนุนให้ผู้ประกอบการที่มีปัญหาด้านสภาพคล่องมีโอกาสเข้าถึงสินเชื่อจากสถาบันการเงิน และสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ นอกจากนี้จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการสนับสนุนให้ผู้ประกอบการทุกระดับมีโอกาสที่จะเข้าถึงแหล่งทุนผ่านการใช้กฎหมายหลักประกันทางธุรกิจ เพื่อให้ธุรกิจสามารถพัฒนาและต่อยอด รวมถึงเพิ่มเงินทุนหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ ขยายโอกาสทางการค้า สร้างโอกาสการเข้าถึงบริการทางการเงินให้กับผู้ประกอบการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อจำกัดในการสนับสนุนผู้ประกอบการในหลายด้าน อาทิ การผ่อนปรนเงื่อนไขเพื่อให้ผู้ประกอบการเข้าถึงสินเชื่อได้ง่ายและมีความทั่วถึงมากยิ่งขึ้น การเร่งขยายผลและบังคับใช้กฎหมายหลักประกันทางธุรกิจ การพัฒนาระบบจัดอันดับความน่าเชื่อถือของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Credit Scoring) และจัดหาที่ปรึกษาทางการเงินให้แก่ผู้ประกอบการ

080201

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการขยายตัวของสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ ประกอบด้วย ศักยภาพในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการเนื่องจากการขาดทักษะทางการเงิน การเข้าถึงที่ปรึกษาทางการเงิน ภาระหนี้สินอันเป็นผลกระทบจากการชะลอตัวทางเศรษฐกิจจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ความต้องการของผู้บริโภคที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วซึ่งทำให้การประเมินสภาพตลาดมีความยากเป็นทวีคูณ รวมถึงความพร้อมของเครื่องมือทางการเงิน อาทิ ผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ยังไม่หลากหลายเพียงพอและไม่ตรงกับความต้องการของธุรกิจ ระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในการค้ำประกันสินเชื่อเพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจยังไม่ครอบคลุมแต่ละประเภทธุรกิจ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งพัฒนาทักษะด้านการเงินและการจัดหาที่ปรึกษาทางการเงินให้กับผู้ประกอบการ พัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการค้ำประกันสินเชื่อที่หลากหลายตรงตามความต้องการของผู้ประกอบการในแต่ละขนาดและประเภทธุรกิจ รวมถึงผลิตภัณฑ์การเงินสีเขียวที่ตอบโจทย์ตามระดับการเติบโตและความพร้อมของธุรกิจ เช่น กลุ่มที่มีความสนใจ กลุ่มที่อยู่ระหว่างการเปลี่ยนผ่าน เป็นต้น ตลอดจนเร่งพัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิตและข้อมูล การบังคับใช้กฎหมายหลักประกันทางธุรกิจ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำธุรกิจ

080202

แผนแม่บทย่อย | การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 080202

มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น

จ.3 กระทรวงการคลัง

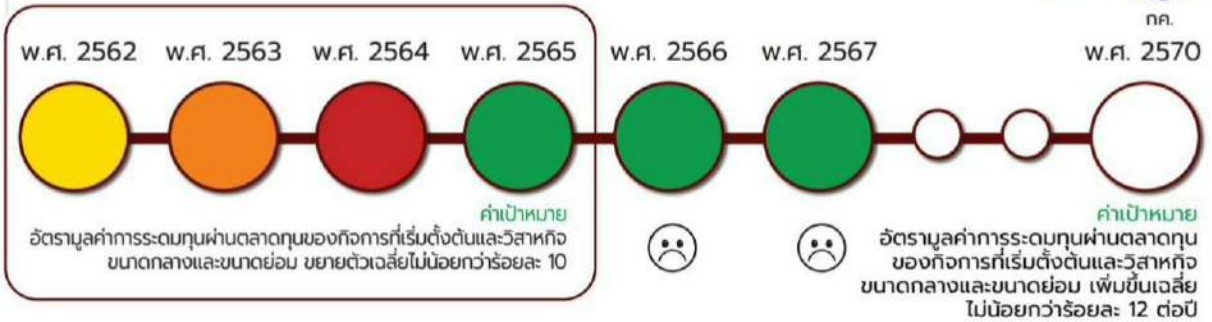

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 080202 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 - 2566 พิจารณาจากอัตรามูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 - 2566

080202

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตรามูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ร้อยละ)				
080202	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 4,524.90 ล้านบาท **ขยายตัว ร้อยละ 215.60 (Revised)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 6,213.84 ล้านบาท **ขยายตัว ร้อยละ 37.33 (Revised)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) (ม.ค. - ต.ค.) มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 4,970.16 ล้านบาท **หดตัว ร้อยละ 2.45**	**ขยายตัว ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 12**	**ขยายตัว เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 12 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**แย่ลง ร้อยละ 82.69**	**แย่ลง ร้อยละ 106.56**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 20.42 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 145.33 ของค่าเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้**

มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของ SME พ.ศ. 2563 - 2567 และอัตราการขยายตัวเฉลี่ยในแต่ละห้วงการพัฒนาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

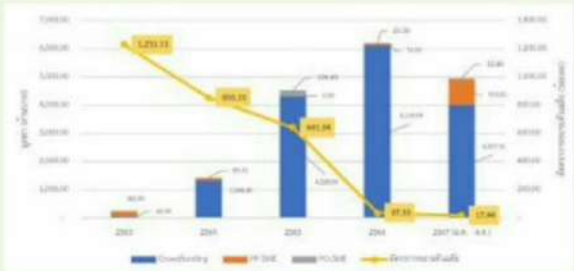

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ประมวลโดย สศช.

มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพิ่มขึ้น พิจารณาจากอัตรามูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) (ม.ค. - ต.ค.) พบว่ามูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีมูลค่า 4,970.16 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการหดตัวร้อยละ 2.45 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 ที่มีมูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 6,213.84 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการขยายตัวร้อยละ 37.33 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 106.56 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 12) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 20.42 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 12 ต่อปี) พบว่า มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยของมูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในช่วง พ.ศ. 2566 – 2567 ร้อยละ 17.44 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 145.33 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

080202

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการส่งเสริมความรู้ด้านการเงินและการลงทุนอย่างต่อเนื่อง โดยจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์และบรรยายให้ความรู้ที่มุ่งเน้นไปยังกลุ่มเยาวชนและวัยรุ่นมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งจัดทำความร่วมมือทางวิชาการเพื่อส่งเสริมความรู้ทางการเงินและการลงทุนเข้าสู่ภาคการศึกษาอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการออกและเสนอขายตราสารหนี้กลุ่มความยั่งยืน โดยขยายเกณฑ์การเสนอขายในวงจำกัดสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ให้รองรับตราสารหนี้เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ตราสารหนี้เพื่อสังคม และตราสารหนี้เพื่อความยั่งยืน รวมถึงขยายเกณฑ์การเสนอขายหุ้นกู้ผ่าน Crowdfunding ให้รองรับการออกและเสนอขายตราสารหนี้กลุ่มความยั่งยืนทุกประเภท ซึ่งช่วยให้ผู้ประกอบการโดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเข้าถึงแหล่งทุนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านความยั่งยืน ตลอดจนช่วยยกระดับความโปร่งใสในการดำเนินธุรกิจให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลอีกด้วย ทั้งนี้ สำหรับเป้าหมายนี้ไม่มีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. 2566 พบว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินกิจกรรมประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้ด้านการเงินและการลงทุนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีการปรับปรุงหลักเกณฑ์เพื่อส่งเสริมให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถระดมทุนจากบุคคลในวงกว้างได้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตาม การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่การระดมทุนไปยังกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยตรงยังมีไม่เพียงพอ จึงเป็นข้อจำกัดสำคัญที่ส่งผลให้มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนลดลงจากปีก่อนหน้า

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการเพิ่มมูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ ความสามารถในการเข้าถึงช่องทางการระดมทุนของผู้ประกอบการ เนื่องจากการกำหนดหลักเกณฑ์รองรับการระดมทุนและรูปแบบการระดมทุนยังไม่มีความหลากหลายและเหมาะสมตามประเภทของธุรกิจ ทำให้ผู้ประกอบการอาจยังไม่สามารถเข้าถึงแหล่งทุนได้ นอกจากนี้ยังพบข้อจำกัดในการเข้าถึงฐานข้อมูล/องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบและหลักเกณฑ์การระดมทุนของผู้ประกอบการ ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการเพิ่มมูลค่าการระดมทุน

080202

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้เป้าหมายมูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้นจะบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังควรให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ และส่งเสริมความรู้ด้านการเงินและการลงทุนอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับประโยชน์ของการระดมทุนผ่านตลาดทุนและการเตรียมการที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งจัดหาผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการระดมทุน การบริหารและจัดการความเสี่ยงของธุรกิจที่เหมาะสมให้กับกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยตรงมากขึ้น โดยอาจจัดทำเป็นความร่วมมือกับภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งพัฒนารูปแบบการระดมทุนให้มีความหลากหลายและปรับปรุงหลักเกณฑ์ให้มีความยืดหยุ่นเพื่อส่งเสริมให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเภทธุรกิจต่าง ๆ มีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนได้มากขึ้น

080301

แผนแม่บทย่อย | การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 080301

มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น

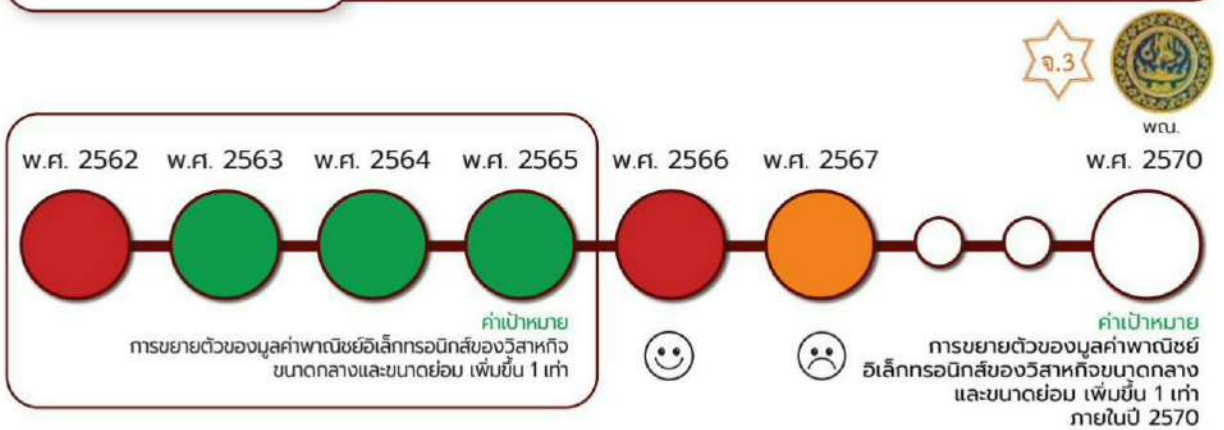

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 080301 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 - 2566 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 – 2566

หมายเหตุ : ** ข้อมูลมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2567 เป็นข้อมูลคาดการณ์เบื้องต้น

080301

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	การขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (เท่า)				
080301	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 1,712,837.91 ล้านบาท **ขยายตัวร้อยละ 8.16** (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 1,891,181.35 ล้านบาท **ขยายตัวร้อยละ 10.41** (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (คาดการณ์)** 2,039,414.46 ล้านบาท **ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 7.84**	**เพิ่มขึ้นร้อยละ 20**	**เพิ่มขึ้น 1 เท่า**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 27.57**	**แย่ลง ☹ ร้อยละ 24.69**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 47.66 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 59.53 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย**

มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น พิจารณาจากตัวชี้วัดอัตราการขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จัดทำโดยสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่ามูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีมูลค่า 2,039,414.46 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการขยายตัวร้อยละ 7.84 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอยู่ที่ 1,891,181.35 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการขยายตัวร้อยละ 10.41 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 24.69 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (เพิ่มขึ้นร้อยละ 20) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 47.66 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้น 1 เท่า) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 59.53 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ระหว่างปี พ.ศ. 2563 - 2567

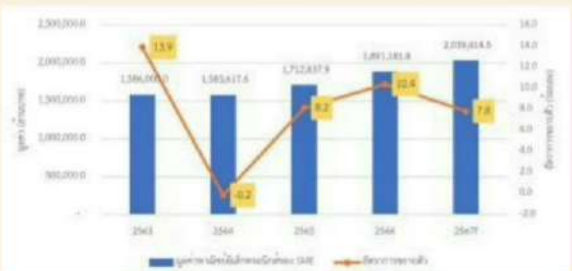

ที่มา: สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

080301

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะและการใช้เครื่องมือในการขายสินค้าผ่านช่องทางดิจิทัลให้แก่ผู้ประกอบการด้วยการจัดกิจกรรมฝึกอบรมและให้คำปรึกษาเชิงลึก อาทิ วิธีการใช้ตลาดพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ทักษะการถ่ายภาพสินค้า การเขียนรายละเอียดสินค้า ตลอดจนการตกแต่งหน้าร้านค้าออนไลน์ให้น่าสนใจและดึงดูดผู้ซื้อ รวมถึงทักษะการขายสินค้าและบริการผ่านช่องทางออนไลน์โดยเฉพาะการค้าขายผ่านสื่อสด นอกจากนี้ ยังส่งเสริมการเข้าถึงตลาดพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ข้ามพรมแดนผ่านการนำสินค้าชุมชนคัดคุณภาพขึ้นสู่แพลตฟอร์มพันธมิตรในต่างประเทศ การส่งเสริมการจับคู่ธุรกิจออนไลน์ระหว่างผู้ประกอบการไทยกับต่างประเทศ รวมถึงการจัดมหกรรมแสดงสินค้าออนไลน์โดยใช้ผู้มีอิทธิพลทางความคิดจากต่างประเทศมาช่วยสร้างการรับรู้สินค้าของประเทศไทย โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **(1) โครงการเพิ่มศักยภาพการค้าด้วย e-Commerce และ Metaverse** ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า **(2) โครงการเพิ่มขีดความสามารถทางการตลาดด้วยพาณิชย์ดิจิทัล** ของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ **(3) โครงการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่โลกเสมือนจริง (Metaverse) ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ (Northern Economic Coridor: NEC)** ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยให้ความสำคัญกับการเพิ่มมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผ่านการส่งเสริมผู้ประกอบการในการขยายช่องทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศผ่านการใช้สื่อและแพลตฟอร์มดิจิทัล พร้อมทั้งสร้างความเชื่อมั่นระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย ให้ผู้ประกอบการมีความเข้มแข็ง สามารถสร้างศักยภาพในการแข่งขันให้สามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืนตามบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการเสริมสร้างองค์ความรู้และพัฒนาผู้ประกอบการให้ใช้ e-Commerce เป็นช่องทางการค้าให้กับธุรกิจไทยในโลกตลาดออนไลน์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังมีการดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกับข้อเสนอแนะเท่าที่ควร โดยเฉพาะการยกระดับความปลอดภัยในตลาดพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ อาทิ การเร่งรัดการจดทะเบียนและให้เครื่องหมายรับรองผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ การส่งเสริมการใช้บัญชีเอสโครวในการซื้อขายสินค้าและบริการบนแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดีย การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของผู้บริโภคจากแพลตฟอร์มข้ามชาติขนาดใหญ่ ซึ่งสามารถสะท้อนได้จากจำนวนเรื่องร้องเรียนปัญหาการซื้อสินค้าและบริการออนไลน์ที่ถูกส่งมายังศูนย์รับเรื่องร้องเรียนปัญหาออนไลน์ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งยังมีจำนวนและสัดส่วนที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

080301

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการเพิ่มมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อาทิ สภาพแวดล้อมที่อาจยังไม่เอื้อต่อการเพิ่มมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ โดยยังคงพบความท้าทายในการเพิ่มจำนวนการจดทะเบียนรับรองผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นต่อสินค้าและบริการและการป้องกันปัญหาการไม่ได้รับสินค้าหรือได้รับสินค้าที่ไม่ตรงกับการเสนอขาย นอกจากนี้ ยังพบอุปสรรคในด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์ ซึ่งเป็นปัญหาเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ซื้อ ตลอดจนการพัฒนาศูนย์กระจายสินค้าที่อาจยังไม่ได้มาตรฐาน และไม่มีการประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยในกระบวนการกระจายสินค้า

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการสร้างสภาพแวดล้อมที่มีความปลอดภัยในตลาดพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ โดยกำกับดูแลและจัดทำสิทธิประโยชน์จูงใจให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ อาทิ การสนับสนุนค่าขนส่งสินค้า การอุดหนุนค่าบริการแพลตฟอร์มแบบร่วมจ่าย การใช้ประโยชน์จากแพลตฟอร์มพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของภาครัฐ เช่น แพลตฟอร์มไทยแลนด์โพสต์มาร์ทของบริษัทไปรษณีย์ไทยจำกัด ควบคู่กับการพัฒนาทักษะในการขายสินค้าและบริการผ่านช่องทางออนไลน์ ซึ่งจะช่วยลดต้นทุน เพิ่มศักยภาพ และสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้ขายได้ รวมถึงบังคับใช้กฎหมายกำกับดูแลผู้ให้บริการแพลตฟอร์ม โดยเฉพาะแพลตฟอร์มข้ามชาติขนาดใหญ่ซึ่งมีรายได้และผู้ใช้งานสูงให้มีธรรมาภิบาลในการประกอบธุรกิจ อาทิ การคิดค่าบริการแพลตฟอร์มที่เป็นธรรม การคัดกรองผู้ขายสินค้าและบริการที่มีความน่าเชื่อถือ พร้อมทั้งเร่งรัดการจัดทำพระราชบัญญัติเศรษฐกิจแพลตฟอร์มดิจิทัล ในการกำกับดูแลทั้งผู้ให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลและผู้ขายบนแพลตฟอร์ม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและเพิ่มประสิทธิภาพการคุ้มครองผู้บริโภคในตลาดพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และพัฒนาศูนย์กระจายสินค้าที่ได้มาตรฐาน นำระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในกระบวนการติดตามและกระจายสินค้า นอกจากนี้ ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้ให้แก่ผู้ประกอบการด้านตลาดดิจิทัล โดยเฉพาะการจัดทำกลยุทธ์การขาย การกำหนดราคาขาย และการจัดทำโปรโมชั่น

080302

แผนแม่บทย่อย | การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1) 080302

ความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศดีขึ้น

จ.3

พณ.

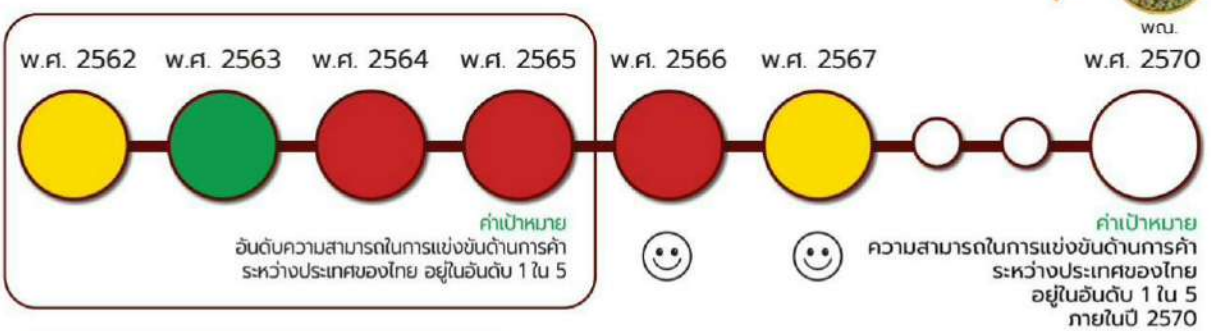

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศ (อันดับ)				
080302	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) อันดับที่ 37	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับที่ 29	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับที่ 6	อันดับที่ 23	อันดับที่ 5
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ร้อยละ 21.62	ดีขึ้น ร้อยละ 79.31		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 383.33 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 83.33 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

080302

ความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศดีขึ้น พิจารณาจากอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศ จัดทำโดย International Institute for Management Development (IMD) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับ 6 จากจำนวนเขตเศรษฐกิจที่ได้รับการจัดอันดับรวม 67 เขตเศรษฐกิจ (เป็นอันดับ 2 ในภูมิภาคอาเซียน รองจากสิงคโปร์) ซึ่งใกล้เคียงกับช่วงก่อนการแพร่ระบาดของโควิด-19 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ซึ่งอยู่ในอันดับที่ 29 จากจำนวน 64 เขตเศรษฐกิจ สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 79.31 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (อยู่ในอันดับ 1 ใน 23) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 383.33 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (อยู่ในอันดับ 1 ใน 5) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 83.33 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศ ของประเทศไทย และประเทศในอาเซียน ระหว่าง พ.ศ. 2562 - 2567

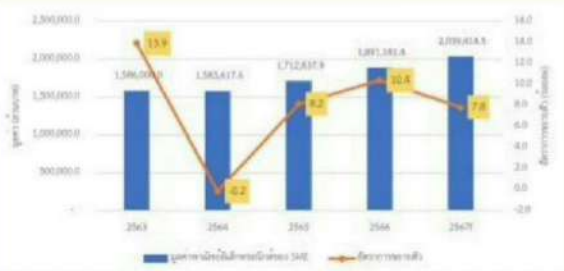

ที่มา: สถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD)

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการสนับสนุนผู้ประกอบการออกงานแสดงสินค้าในต่างประเทศ การเร่งเจรจาและปรับปรุงกรอบความตกลงทางการค้ากับประเทศคู่ค้าสำคัญให้สอดรับกับบริบทใหม่ รวมถึงสร้างความรู้ความเข้าใจให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมใช้ประโยชน์จากการจัดทำความตกลงการค้าเสรี (FTA) โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **(1) โครงการยกระดับมาตรฐานของผู้ประกอบการ SME เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศ** ของสถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ **(2) โครงการเพิ่มขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้ผู้ประกอบการไทยยุคใหม่เพื่อส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ** ของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ **(3) โครงการพัฒนาและส่งเสริมธุรกิจบริการศักยภาพ** ของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศ ผ่านการสร้างความพร้อมของผู้ประกอบการในการออกไปลงทุนในต่างประเทศ โดยการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่เหมาะสมไปใช้ในการพัฒนาสินค้า หรือกระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันและเข้าสู่ตลาดในประเทศเป้าหมายได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการ ส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการผ่านการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในกระบวนการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้มาตรฐานในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจยังไม่ครอบคลุมถึงการยกระดับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศของผู้ประกอบการไทย

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศ อาทิ การเคลื่อนย้ายของห่วงโซ่อุปทานโลกจากการเปลี่ยนแปลงประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกาที่อาจก่อให้เกิดความตึงเครียดทางการค้าระหว่างสหรัฐฯ และจีน ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกและปริมาณการค้าที่อาจจะชะลอตัวลงในอนาคต การเพิ่มข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับสินค้าซึ่งจะเป็นมาตรฐานสำคัญที่จะนำไปสู่การกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศ ขณะที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวนมากยังขาดความตระหนักและเผชิญปัญหาการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในการปรับปรุงพัฒนาผลิตภัณฑ์และกระบวนการผลิตให้สอดรับกับมาตรฐานของประเทศคู่ค้า

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการกำหนดยุทธศาสตร์การเจรจาจัดทำความตกลงและความร่วมมือทางการค้ากับประเทศคู่ค้าสำคัญ/ประเทศที่มีศักยภาพใหม่และเร่งรัดการจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือเพื่อการปรับตัวของภาคการผลิตและภาคบริการ การอำนวยความสะดวกทางการค้าข้ามพรมแดน การพัฒนาเครือข่ายธุรกิจ การจัดทำฐานข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับพฤติกรรม/ความนิยมของผู้บริโภค ในตลาดเป้าหมาย รวมถึงกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงได้สะดวกและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใช้ประโยชน์จากข้อตกลงและความร่วมมือทางการค้า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินสำหรับการพัฒนาศักยภาพด้านการส่งออก โดยเฉพาะด้านการผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์ การทดสอบและรับรองมาตรฐาน รวมถึงการบริหารความเสี่ยงให้แก่ผู้ประกอบการ นอกจากนี้ หน่วยงานภาครัฐและเอกชนควรเตรียมความพร้อมและกำหนดจุดยืนของสินค้าและบริการของประเทศไทยที่มีแนวโน้มจะได้รับผลกระทบจากนโยบายและมาตรการการค้าของสหรัฐอเมริกาจากการเปลี่ยนแปลงการดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา

080303

แผนแม่บทย่อย | การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1)
080303

การขยายตัวการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น

จ.3

พ.ศ. 2562 | พ.ศ. 2563 | พ.ศ. 2564 | พ.ศ. 2565 | พ.ศ. 2566 | พ.ศ. 2567 | พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ต่อการส่งออกรวมของประเทศ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 25

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการส่งออกรวมของประเทศ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 080303 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 - 2566 พิจารณาจากสัดส่วนการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการส่งออกรวมของประเทศ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 - 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการส่งออกรวมของประเทศ (ร้อยละ)				
080303	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) มูลค่าการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 1,052,392 ล้านบาท ต่อมูลค่าการส่งออกรวมของประเทศ 8,765,406 ล้านบาท **สัดส่วนร้อยละ 10.57** (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) มูลค่าการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 1,124,750 ล้านบาท ต่อมูลค่าการส่งออกรวมของประเทศ 8,584,689 ล้านบาท **สัดส่วนร้อยละ 11.45** (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) มูลค่าการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 1,151,994 ล้านบาท ต่อมูลค่าการส่งออกรวมของประเทศ 7,602,228 ล้านบาท **สัดส่วนร้อยละ 13.02**	**เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20**	**เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 8.29	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 13.78		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 65.10 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 61.17 ของค่าเป้าหมาย อยู่นอกเส้นเรื่อง ในการบรรลุเป้าหมาย

มการขยายตัวการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น พิจารณาจากสัดส่วนการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการส่งออกรวมของประเทศ จัดทำโดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ในช่วง 10 เดือนแรก (เดือนมกราคม – ตุลาคม) มีมูลค่าการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อยู่ที่ 1,151,994 ล้านบาท ต่อมูลค่าการส่งออกรวมของประเทศที่ 7,602,228 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 13.02 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีมูลค่าการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อยู่ที่ 1,124,750 ล้านบาท ต่อมูลค่าการส่งออกรวมของประเทศที่ 8,584,689 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 11.45 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 13.78 นอกจากนี้ เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 65.10 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี) พบว่า อัตราการขยายตัวเฉลี่ยของสัดส่วนการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการส่งออกรวมของประเทศ ในช่วง พ.ศ. 2566 – 2567 ร้อยละ 12.23 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 61.17 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

มูลค่าการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการส่งออกรวมของประเทศ

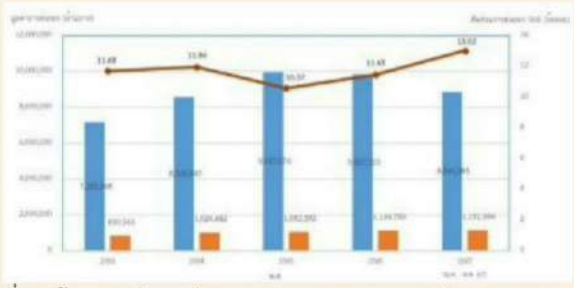

ที่มา: ข้อมูลมูลค่าการส่งออกจากกรมศุลกากร และประมวลผลข้อมูลโดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างศักยภาพด้านการส่งออกโดยพัฒนาผู้ประกอบการให้มีแนวคิดสอดคล้องตามมาตรฐานหรือข้อกำหนดต่าง ๆ ในระดับสากล รวมถึงการยกระดับและพัฒนาผลิตภัณฑ์ อีกทั้งส่งเสริมให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเข้าถึงตลาดต่างประเทศด้วยพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์และการออกงานแสดงสินค้าระหว่างประเทศ โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 คือ **โครงการส่งเสริมการใช้สิทธิประโยชน์ทางการค้าเพื่อเพิ่มมูลค่าส่งออก SMEs ไทย** ของกรมการค้าต่างประเทศ ซึ่งให้ความสำคัญกับการเพิ่มสัดส่วนการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการส่งออกรวมของประเทศ ผ่านการสร้างความรู้ความเข้าใจ ให้แก่ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเกี่ยวกับการส่งออก โดยการใช้สิทธิประโยชน์ทางการค้าเพื่อขยายตลาดและเพิ่มมูลค่าการค้าสำหรับการส่งออกไปยังประเทศหรือกลุ่มประเทศที่มีความตกลงทางการค้าร่วมกับประเทศไทย รวมถึงการสร้างระบบสนับสนุนในการพัฒนาทักษะและศักยภาพที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกและการแก้ไขปัญหาด้านการค้าต่างประเทศให้กับผู้ประกอบและกลุ่มธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก พร้อมให้คำปรึกษา และแนะนำแนวทางในการปรับปรุงรูปแบบการดำเนินธุรกิจให้สอดรับกับความตกลงทางการค้าที่มีอยู่ในปัจจุบัน นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมผู้ประกอบการให้สามารถใช้สิทธิประโยชน์ภายใต้ความตกลงทางการค้าเสรีที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

080303

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้สัดส่วนการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการส่งออกรวมของประเทศเพิ่มขึ้น อาทิ การเข้าถึงแพลตฟอร์มดิจิทัลของผู้ประกอบการเพื่อขยายช่องทางการเข้าถึงตลาดผู้ซื้อในต่างประเทศ การเข้าถึงและเชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิตในประเทศกับห่วงโซ่อุปทานโลกและภูมิภาค การใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างอัตลักษณ์ ความแตกต่าง และพัฒนาสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด การปรับปรุงกฎหมาย กฎ และระเบียบด้านการค้าระหว่างประเทศให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างคล่องตัว รวมถึงแนวโน้มใหม่ที่ให้ความสนใจกับผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ยังมีความท้าทายด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตลาดและกระบวนการส่งออก

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานควรดำเนินการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเข้าถึงข้อมูลตลาดต่างประเทศ และพัฒนาสินค้าที่ตรงกับความต้องการของตลาดเป้าหมาย โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อาทิ การทดสอบรับรองมาตรฐานสินค้า การสร้างเอกลักษณ์และความแตกต่าง การพัฒนาตราสินค้าและจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา รวมทั้งเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้ประกอบการที่มีศักยภาพที่จะเป็นผู้ส่งออกรายใหม่ โดยจัดหาที่ปรึกษาให้คำแนะนำหรือจัดหาเทรดเดอร์ทำหน้าที่รวบรวมสินค้าเพื่อส่งออกไปยังต่างประเทศ นอกจากนี้ควรให้ความสำคัญกับการลดต้นทุนโดยอำนวยความสะดวกทางการค้าให้แก่ผู้ประกอบการ

080401

แผนแม่บทย่อย | การสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 080401

อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบายดีขึ้น

จ.3 สสว.
สสว.

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	① จำนวนวันที่ต้องใช้ติดต่อกับหน่วยงานราชการเพื่อจัดตั้งธุรกิจ (อันดับ)				
080401	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) อันดับที่ 20	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับที่ 20	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับที่ 20	อันดับที่ 19	อันดับที่ 17
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		คงที่ 😐	คงที่ 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 95.00 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 85.00

ตัวชี้วัด :	② กระบวนการในการจัดตั้งธุรกิจ (อันดับ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) อันดับที่ 24	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับที่ 24	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับที่ 24	อันดับที่ 22	อันดับที่ 20
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		คงที่ 😐	คงที่ 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 91.67 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 83.33
ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 ตัวชี้วัด อยู่ที่					คิดเป็นร้อยละ 84.17 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับก้ำกึ่งเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบายดีขึ้น พิจารณาจากประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจ ซึ่งประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) อันดับจำนวนวันที่ต้องใช้ติดต่อกับหน่วยงานราชการเพื่อจัดตั้งธุรกิจ จัดทำโดย International Institute for Management Development (IMD) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่าประเทศไทยได้รับการจัดอันดับให้อยู่ในอันดับที่ 20 จากจำนวนเขตเศรษฐกิจที่ได้รับการจัดอันดับรวม 67 เขตเศรษฐกิจ และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่อยู่ในอันดับที่ 20 จากจำนวน 64 เขตเศรษฐกิจ สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงที่ ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (อันดับ 1 ใน 19) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 95 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (อันดับ 1 ใน 17) พบว่า มีสถานการณ์

อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านจำนวนวันและจำนวนขั้นตอนในการเริ่มต้นธุรกิจ ระหว่าง พ.ศ. 2563 -2567

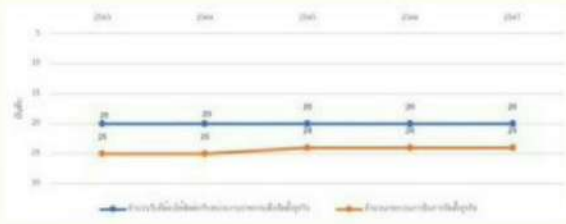

ที่มา: สถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD)

080401

คิดเป็นร้อยละ 85 ของเป้าหมาย (2) อันดับกระบวนการในการจัดตั้งธุรกิจ จัดทำโดย International Institute for Management Development (IMD) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับให้อยู่ในอันดับที่ 24 จากจำนวน 67 เขตเศรษฐกิจ และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่อยู่ในอันดับที่ 24 จากจำนวน 64 เขตเศรษฐกิจ สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงที่ ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (อันดับ 1 ใน 22) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 91.67 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (อันดับ 1 ใน 20) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 83.33 ของเป้าหมาย ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 84.17 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการปรับปรุงประสิทธิภาพการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการ การให้บริการของภาครัฐ รวมถึงการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการดำเนินธุรกิจ อาทิ ให้คำปรึกษาแนะนำเบื้องต้นผ่านศูนย์กลางการให้บริการภาครัฐแบบครบวงจร ณ จุดเดียว ใน 77 จังหวัด สนับสนุนค่าใช้จ่ายแบบร่วมจ่ายผ่านระบบ BDS (Business Development Service) เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการเลือกใช้บริการในการพัฒนาศักยภาพของธุรกิจได้ด้วยตนเอง พัฒนาระบบขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ SME (SME ONE ID) และศูนย์กลางการให้ข้อมูล ความรู้ และบริการภาครัฐ ได้แก่ ระบบ SME CONNEXT (แพลตฟอร์มสื่อสารข้อมูลข่าว องค์ความรู้ ข้อมูลกิจกรรม และสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ) ระบบ SME Coach (แพลตฟอร์มจับคู่ผู้ประกอบการกับที่ปรึกษาธุรกิจ) ระบบ SME Academy 365 (แพลตฟอร์มรวบรวมบทความความรู้และหลักสูตรออนไลน์) และระบบ SME One (แพลตฟอร์มประชาสัมพันธ์กิจกรรมและหน่วยงานให้บริการด้านต่าง ๆ) รวมถึงพัฒนาระบบ SME Profile (แพลตฟอร์มรวบรวมข้อมูลการเข้าถึงการส่งเสริมของผู้ประกอบการแต่ละราย สำหรับใช้ในการติดตามประเมินผลและกำหนดนโยบาย/มาตรการภาครัฐ) ตลอดจนศึกษากฎหมาย กฎ ระเบียบที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ (1) โครงการ MSME Open Data Gateway II ของ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (2) โครงการการประเมินศักยภาพด้านนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสู่ผู้ประกอบการฐานนวัตกรรม (Innovation-based Enterprise - IBE) (3) โครงการแพลตฟอร์มบริหารจัดการฐานข้อมูลนวัตกรรม (National Innovation Data Access Platform) ของสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ซึ่งมุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจ ผ่านการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลภาครัฐในการสร้างโอกาสทางธุรกิจ พร้อมทั้งพัฒนาระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านการตลาด ทรัพย์สินทางปัญญา การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ตลอดจนต่อยอดความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาสินค้าและบริการของวิสาหกิจประเภทต่าง ๆ นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการเชื่อมโยงข้อมูลกับระบบ SME Profile แล้วรวม 7 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กรมพัฒนาชุมชน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม และกรมส่งเสริม

อุตสาหกรรม รวมถึงยกระดับการส่งเสริมผู้ประกอบการผ่านระบบ BDS “SME ปัง ตังได้คืน” โดยเพิ่มประเภทบริการ อาทิ บริการส่งเสริมและคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาสำหรับนวัตกรรม ระบบบริหารจัดการพลังงานน้ำ (โปรแกรมให้น้ำพืชอัตโนมัติ) ให้คำปรึกษาแนะนำการวางระบบมาตรฐานการจัดการพลังงาน ISO 50001 : 2018 การเข้าร่วมงานแสดงสินค้าในระเทศเป้าหมาย รวมถึงเร่งรัดการรับรองและขึ้นทะเบียนผู้ให้บริการทางธุรกิจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจ อาทิ ความตระหนักในการจดทะเบียนเข้าสู่ระบบ ซึ่งยังคงพบอุปสรรคด้านความเข้าใจที่ถูกต้องของผู้ประกอบการ กฎระเบียบที่ไม่เอื้ออำนวย รวมถึงความล่าช้าในการพิจารณาอนุมัติอนุญาตของหน่วยงานภาครัฐ นอกจากนี้ ยังพบว่าระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ที่รวบรวมองค์ความรู้ สถิติ ผลการวิจัย ทรัพย์สินทางปัญญา และนวัตกรรมยังไม่ทันสถานการณ์ ขาดความต่อเนื่องและการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นอุปสรรคในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นสำหรับการวางแผนและการพัฒนาศักยภาพของธุรกิจ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ขยายผลการพัฒนาระบบศูนย์กลางบริการภาครัฐเพื่อภาคธุรกิจ (Biz Portal) ให้ครอบคลุมทุกการอนุมัติอนุญาตของภาครัฐและทุกพื้นที่ สร้างแรงจูงใจให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจดทะเบียนเข้าสู่ระบบ โดยเสริมสร้างความรู้ด้านการเงินและภาษี พัฒนาระบบสิทธิประโยชน์ รวมถึงเพิ่มประสิทธิภาพการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการโดยขยายผลการส่งเสริมผู้ประกอบการผ่านระบบ BDS ให้ครอบคลุมเพียงพอและทั่วถึง ตลอดจนยกระดับความร่วมมือของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเชื่อมโยงข้อมูลเข้าสู่ศูนย์กลางการให้ข้อมูล ความรู้ และบริการภาครัฐ และแพลตฟอร์ม SME Profile นอกจากนี้ ยังควรให้ความสำคัญกับการปรับปรุงกฎหมายและพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การประเมินศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การประเมินและรับรองความสามารถของผู้ให้บริการทางธุรกิจโดยเฉพาะภาคเอกชน รวมถึงการส่งเสริมและสนับสนุนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการอำนวยความสะดวกทางธุรกิจให้แก่ผู้ประกอบการไทยและต่างประเทศเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและประสิทธิภาพการดำเนินงานมากยิ่งขึ้น

แผนแม่บท
09

เขตเศรษฐกิจพิเศษ

เชื่อมโลก เชื่อมไทย เพิ่มการลงทุนจากในและต่างประเทศ
เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน
กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม
เพื่อการเติบโตในมิติเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

จ.1

สศช.

ถึงแม้การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในช่วงที่ผ่านมาจะส่งผลให้มูลค่าการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า อย่างไรก็ตาม การเติบโตทางเศรษฐกิจยังไม่ขยายตัวเท่าที่ควร ซึ่งยังต้องให้ความสำคัญกับการใช้ประโยชน์และเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ กระตุ้นการอุปโภคบริโภคและส่งเสริมอุตสาหกรรมเป้าหมายในพื้นที่ ยกระดับศักยภาพแรงงานและผู้ประกอบการที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษและพื้นที่โดยรอบให้สามารถสนับสนุนการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่ได้อย่างยั่งยืนต่อไป

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
090001	การเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี
090002	การลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น	มูลค่าการส่งเสริมการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า 650,000 ล้านบาท ภายในปี 2570

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
090101	การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 6.3 ต่อปี
090102	การลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น	มูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 500,000 ล้านบาท ภายในปี 2570
090204*	การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษพิเศษ	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี
090205*	การลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มขึ้น	มูลค่าการลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า 150,000 ล้านบาท ภายในปี 2570
090301	การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดที่มีเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ต่อปี
090302	การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น	มูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 10,000 ล้านบาท ภายในปี 2570

หมายเหตุ : * ยกเลิกเป้าหมายแผนย่อย 090201 090202 และ 090203 เนื่องจากเดิมเป็นการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ โดยได้มีการเพิ่มเป้าหมายแผนย่อย 090204 และ 090205 แทน นอกจากนี้ เป้าหมายแผนย่อย 090203 และ 090303 มีความซ้ำซ้อนกับแผนแม่บทฯ ประเด็น (06) พื้นที่และเมืองน่าอยู่ จึงได้มีการยกเลิกเป้าหมายดังกล่าว

สรุปแผนระดับที่ 3 ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ประเด็นที่ (09) เขตเศรษฐกิจพิเศษ

แผนแม่บทฯ ประเด็น (09) เขตเศรษฐกิจพิเศษ มีแผนระดับที่ 3 ที่สามารถช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานของแผนแม่บทฯ ที่สำคัญ อาทิ

แผนปฏิบัติราชการ	หน่วยงานเจ้าของแผน
- แผนภาพรวมเพื่อการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2566-2570	สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
- แผนปฏิบัติการด้านคมนาคม พ.ศ. 2566-2570 (ฉบับปรับปรุง)	สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม
- แผนปฏิบัติการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ปีงบประมาณ 2567	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) และ แผนปฏิบัติการสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2567	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- แผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัดที่เกี่ยวข้องกับเขตเศรษฐกิจพิเศษประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	จังหวัดและกลุ่มจังหวัด

ทั้งนี้ สามารถเข้าดูรายละเอียดเพิ่มเติมของแผนระดับที่ 3 ข้างต้น ได้จากในระบบ eMENSCR โดยวิธีการเข้าใช้งานแสดงไว้ในภาคผนวก

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 090001

การเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น

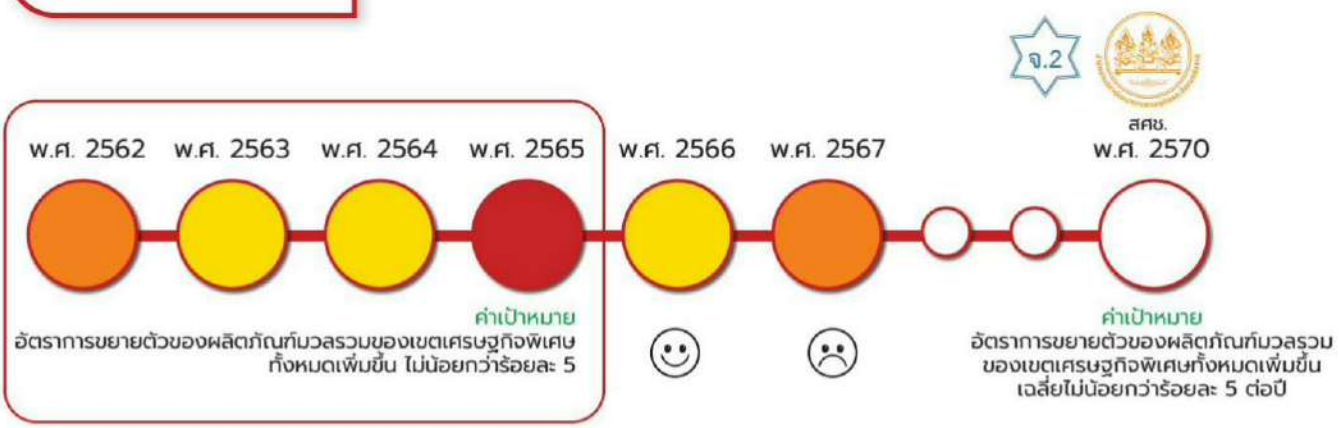

หมายเหตุ : * เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ 090001 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าว มีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงในปีนั้น ๆ อาจมีค่าที่เปลี่ยนแปลงจากที่ปรากฏในรายงานฯ พ.ศ. 2562 – 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น (ร้อยละ)				
090001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2563) 5,189,813 ล้านบาท (หดตัว ร้อยละ 5.06) (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) 5,594,891 ล้านบาท (ขยายตัว ร้อยละ 4.08) (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 6,039,137 ล้านบาท (ขยายตัว ร้อยละ 1.04)	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5	เพิ่มขึ้นเฉลี่ย ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 180.63	แย่ลง ☹ ร้อยละ 74.55		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 - 2567) ขยายตัวเฉลี่ย ร้อยละ 2.56	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 79.26 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 51.13 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยง ในการบรรลุเป้าหมาย

การเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2565) พบว่า มีการหดตัวลงเหลือร้อยละ 1.04 จากร้อยละ 4.08 ใน พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 74.55 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 79.26 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี) พบว่า มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกในช่วง พ.ศ. 2564 และ 2565 ที่ร้อยละ 2.56 ต่อปี (ณ ราคาที่แท้จริง) คิดเป็นการบรรลุเป้าหมายร้อยละ 51.13 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงต่อการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด

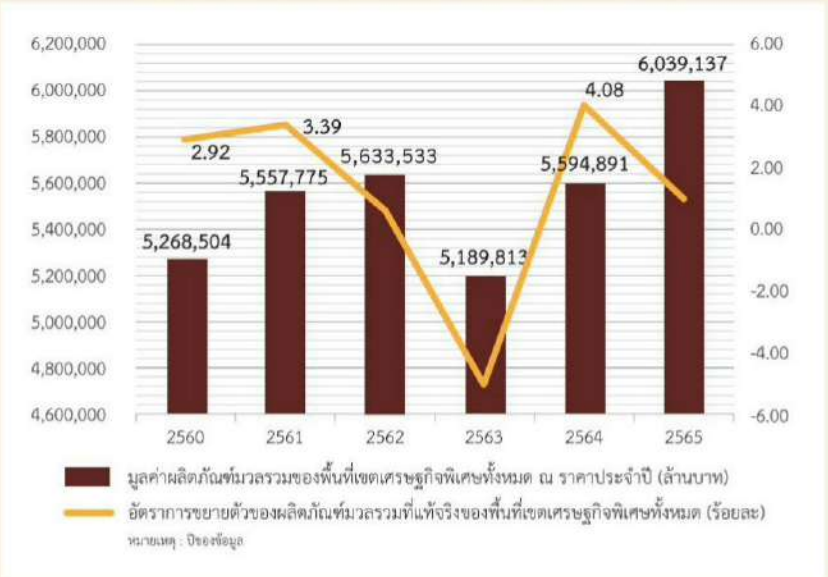

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการพัฒนาที่จะผลักดันให้พัฒนาการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดขยายตัวเพิ่มขึ้นในระยะต่อไปมีประเด็นเกี่ยวข้องกับปัจจัยทั้งภายนอกและภายในประเทศ รวมทั้งความพร้อมของพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยประเด็นท้าทายจากภายนอกที่สำคัญ ได้แก่ **สงครามและการแบ่งขั้วอำนาจการเมืองโลก**ที่ส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานการผลิตและการส่งออกสินค้าในตลาดโลก ตลอดจน**ความผันผวนของพลังงาน**ที่เป็นปัจจัยการผลิตสำคัญในทุกกระบวนการผลิตสินค้าและบริการ **การวางกลยุทธ์ของประเทศ**ในการที่จะรักษาความสมดุลของขั้วอำนาจ จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการวางแผนการลงทุนของผู้ประกอบการทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ รวมถึงการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ ในขณะที่ปัจจัยภายในประเทศโดยเฉพาะ**ความพร้อมของพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ**ที่จะดึงดูดเม็ดเงินลงทุนในอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย เพื่อต่อยอดและขยายผลเงินลงทุนกว่า 4 แสนล้านบาทใน พ.ศ. 2567 ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อพื้นที่โดยรอบของประเทศ นับเป็นประเด็นที่ท้าทายและต้องบริการจัดการ โดยประเด็นที่เป็นปัญหาอุปสรรคสำคัญ ได้แก่ **การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน**ให้เชื่อมโยงและใช้ประโยชน์ได้เต็มประสิทธิภาพ **การอำนวยความสะดวกการลงทุน**และปรับเพิ่มเติมสิทธิประโยชน์ให้จูงใจมากขึ้น **การพัฒนาแรงงานและผู้ประกอบการ**ให้แข่งขันได้และพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง และมีจำนวนที่เพียงพอและสามารถแข่งขันได้ตามความต้องการในตลาดแรงงาน **การเชื่อมโยงและสร้างมูลค่าเพิ่ม**ตลอดห่วงโซ่อุปทาน **การพัฒนาเมืองในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษและพื้นที่**โดยรอบให้น่าอยู่ ทันสมัย สนับสนุนการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่ **การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา**ตามอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย ซึ่งจะช่วยเพิ่มมูลค่าและความสามารถในการแข่งขันของพื้นที่ **การถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ผู้ประกอบการและชุมชน** เพื่อยกระดับการผลิตและบริการโดยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในระดับที่เหมาะสมในแต่ละเขตเศรษฐกิจพิเศษ **การสร้างเครือข่ายการทำงานที่ใกล้ชิดกับภาคีการพัฒนา**เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และ**การเชื่อมโยงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ**กับพื้นที่เกี่ยวเนื่องเพื่อกระจายประโยชน์จากการพัฒนาไปยังพื้นที่อื่น ๆ และเศรษฐกิจในทุกระดับ

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

090002

การลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น

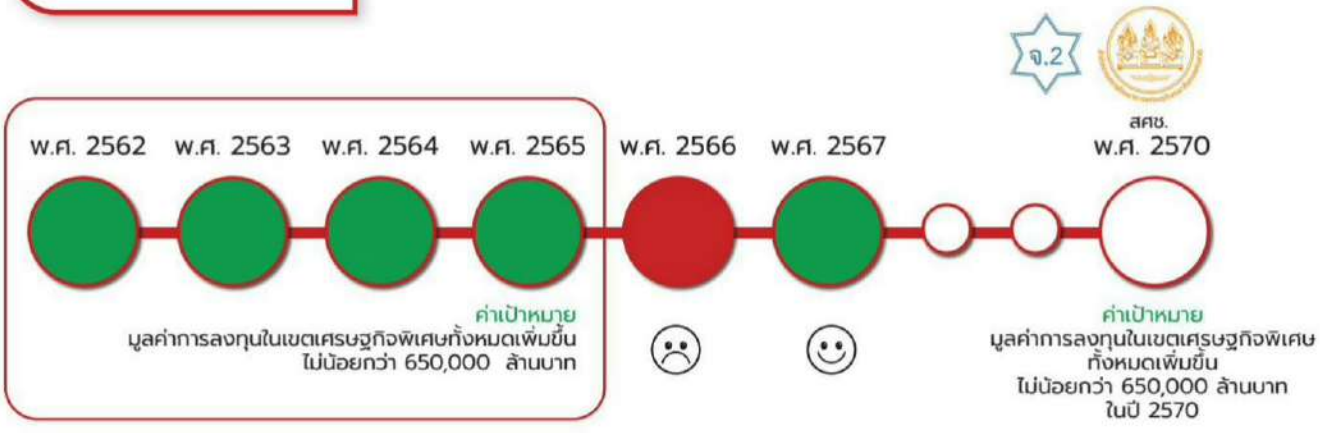

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	มูลค่าการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น (ล้านบาท)				
090002	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 328,549 ล้านบาท	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 287,151 ล้านบาท	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 430,027 ล้านบาท	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า 130,000 ล้านบาท	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า 650,000 ล้านบาท (มูลค่ารวมสะสม)
การเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ☹ ร้อยละ 12.63	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 49.81		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 - 2567) มูลค่าการลงทุนรวมสะสม 717,179.13 ล้านบาท	สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 230.79 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับบรรลุเป้าหมาย ตามที่กำหนดไว้

การลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น พิจารณาจากมูลค่าการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า การลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดมีมูลค่ารวม 430,027 ล้านบาท (ประกอบด้วย การลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก 350,807 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 81.58 การลงทุนในระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ 71,133 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 16.54 และการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน 8,087 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.88) และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีมูลค่าการลงทุนรวม 287,051 ล้านบาท สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 49.81 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยน้อยกว่า 130,000 ล้านบาท) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 230.79 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 650,000 ล้านบาท) พบว่า การลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดในช่วง พ.ศ. 2566 – 2567 มีมูลค่ารวมสะสม 717,179.13 ล้านบาท ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 110.34 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด

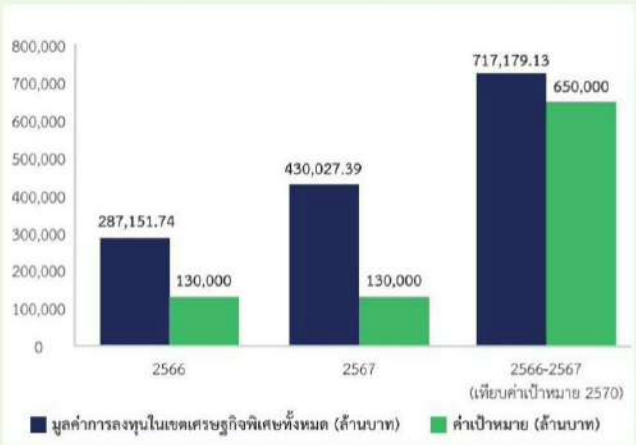

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายที่จะทำให้การลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ **การเปลี่ยนแปลงนโยบายรัฐบาลและสถานการณ์การพัฒนา**ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคงที่มีพลวัตสูง **สภาพแวดล้อม**ที่อาจยังไม่เอื้อต่อการลงทุนซึ่งอาจส่งผลต่อ**ความเชื่อมั่นของนักลงทุน**และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต่อนโยบาย และการกำหนดสิทธิประโยชน์เพิ่มเติมที่อาจยังไม่สามารถดึงดูดการลงทุนให้เพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะในกิจการเป้าหมายของแต่ละเขตเศรษฐกิจพิเศษ **การขาดการสนับสนุนจากภาครัฐ**ในการพัฒนาศักยภาพและโอกาสการพัฒนาของพื้นที่ **บทบาทของภาคเอกชน**ในการขับเคลื่อนการพัฒนา/โครงการลงทุนที่อาจจะยังไม่เข้ามามีส่วนในการส่งเสริมและสนับสนุนที่เพียงพอ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการเข้าถึงแหล่งเงินทุน **อุปสรรค/ข้อจำกัดทั้งในด้านกฎระเบียบ/กฎหมาย** และประสิทธิภาพการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจ ถึงแม้การลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มขึ้นจะบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้แล้ว หน่วยงานภาครัฐยังควรให้ความสำคัญกับ**การบูรณาการการดำเนินงานและปรับขั้นตอน**ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจให้สะดวกและรวดเร็ว การ**พัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุน**และฐานข้อมูลสำหรับนักลงทุน การ**สร้างปัจจัยเพื่อดึงดูดการลงทุน**โดยให้สิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุนเพิ่มเติมหรือที่ต่างไปจากเดิม การดำเนินงาน**ด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์เชิงรุก**ในหลากหลายช่องทางและเฉพาะเจาะจงกลุ่มเป้าหมายของแต่ละเขตเศรษฐกิจพิเศษ รวมทั้งควรให้ความสำคัญกับ**การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร**ของภาคเอกชนและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการ**เร่งแก้ไขปัญหาข้อจำกัดต่าง ๆ ในพื้นที่** เพื่อยกระดับฐานเศรษฐกิจเดิมและพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศรวมทั้งบริเวณชายแดน ให้เป็นฐานการลงทุนที่ช่วยการสร้างงาน/อาชีพและยกระดับ คุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่และพื้นที่เกี่ยวเนื่อง

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1) 090101

การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น

จ.3 EEC สกพอ.

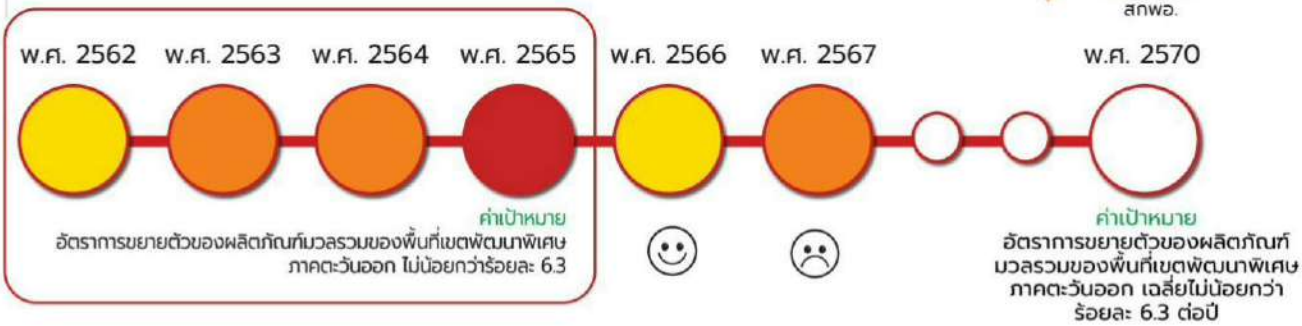

หมายเหตุ : * เป้าหมายแผนย่อย 090101 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 – 2566 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าว มีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงในปีนั้น ๆ อาจมีค่าที่เปลี่ยนแปลงจากที่ปรากฏในรายงานฯ พ.ศ. 2562 - 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (ร้อยละ)				
090101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 2,090,741 ล้านบาท (หดตัวร้อยละ 7.06) (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 2,372,526 ล้านบาท (ขยายตัว ร้อยละ 6.29) (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 2,698,343 ล้านบาท (ขยายตัว ร้อยละ 2.79)	ขยายตัว ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 6.3	ขยายตัวเฉลี่ย ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 6.3 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 189	แย่ลง ☹ ร้อยละ 55.65		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 - 2567) ขยายตัวเฉลี่ย ร้อยละ 4.54 ต่อปี	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 55.71 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 72.06 ของค่าเป้าหมาย ปฏิทินเดินสู่ความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมาย

090101

การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2565) พบว่า มีการหดตัวลงเหลือร้อยละ 2.79 จากร้อยละ 6.29 ใน พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลงคิดเป็นร้อยละ 55.65 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 6.3) พบว่ามีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 55.71 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย ทั้งนี้ เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 6.3 ต่อปี) พบว่า มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกในช่วง พ.ศ. 2564 และ 2565 ที่ร้อยละ 4.54 ต่อปี (ณ ราคาที่แท้จริง) คิดเป็นการบรรลุเป้าหมาย ร้อยละ 72.06 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2560 - 2565

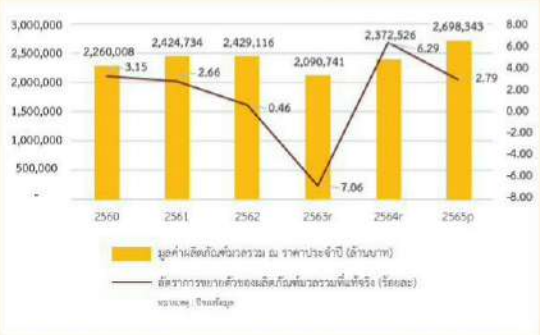

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืนในทุกมิติทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับต่อการลงทุนและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งได้มีการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน (Public Private Partnership: PPP) ในโครงสร้างพื้นฐานหลักทั้งในส่วนของรถไฟความเร็วสูงเชื่อม 3 สนามบิน (ดอนเมือง-สุวรรณภูมิ-อู่ตะเภา) ท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา ท่าเรือแหลมฉบัง ระยะที่ 3 และท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุด ระยะที่ 3 ที่ปัจจุบันอยู่ระหว่างการพัฒนาและคาดว่าจะเริ่มทยอยเปิดบริการตั้งแต่ปี 2569 เป็นต้นไป และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างการดำเนินการในด้านต่าง ๆ อาทิ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานคมนาคม ดิจิทัล และสาธารณูปโภค/สาธารณูปการรองรับการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่ การจัดเตรียมพื้นที่เขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ และการพัฒนาบุคลากร การศึกษาการวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมรองรับการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมาย รวมทั้งการพัฒนาเมืองใหม่อัจฉริยะน่าอยู่ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการยกระดับประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้วยเทคโนโลยีเกษตรสมัยใหม่และเกษตรอัจฉริยะในพื้นที่ EEC และพื้นที่ในภาคตะวันออก** โดยสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ซึ่งมุ่งเน้นให้เกษตรกรและชุมชนได้รับการถ่ายทอดและพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ **โครงการพัฒนายกระดับการให้บริการการแพทย์ฉุกเฉินในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก** โดยสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ โครงการสร้างสนามทดสอบรถอัตโนมัติ CAV proving ground ระยะที่ 2 โดยกรมวิทยาศาสตร์บริการ เพื่อยกระดับคุณภาพของยานยนต์แห่งอนาคตที่พัฒนาและผลิตในประเทศให้ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล นอกจากนี้ จากการติดตาม

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการและมีความก้าวหน้ามาโดยลำดับ โดยเฉพาะการเร่งพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ให้แล้วเสร็จตามแผน การดึงดูดการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมาย การพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งการขับเคลื่อนโครงการศูนย์ธุรกิจ EEC และการพัฒนาเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการพัฒนาให้เกิดการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น อาทิ **การแข่งขันที่เพิ่มมากขึ้น**เพื่อดึงดูดเงินลงทุนจากต่างประเทศ **ความสามารถในปรับตัวของอุตสาหกรรม**ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างรวดเร็ว **ขีดความสามารถของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม**ในการเข้าสู่ห่วงโซ่การผลิตอุตสาหกรรมเป้าหมายที่มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม **ความพร้อมของพื้นที่ในด้านต่าง ๆ** ทั้งด้านกำลังแรงงานที่มีทักษะความสามารถตามความต้องการของตลาด โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคม ดิจิทัลและสาธารณูปโภค/สาธารณูปการ และระบบการอำนวยความสะดวกในการให้บริการภาครัฐแบบเบ็ดเสร็จ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกในระยะต่อไป **ควรเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานหลัก เชื่อมโยงระบบโลจิสติกส์และโครงข่ายเส้นทางคมนาคม**ขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบที่เอื้อต่อการอยู่อาศัยและการประกอบกิจการทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องให้แล้วเสร็จเป็นไปตามเป้าหมายโดยเร็ว เพื่อให้พื้นที่มีความพร้อมรองรับการพัฒนาและสามารถส่งเสริมอุตสาหกรรมเป้าหมายและดึงดูดนักลงทุนให้มีความเชื่อมั่นและเข้ามาลงทุนเพิ่มขึ้น ควบคู่กับการ**พัฒนาอุตสาหกรรมภายในประเทศ**ให้มีความพร้อมในการเชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิตในภูมิภาคและโลก นอกจากนี้ ต้องให้ความสำคัญกับการ**พัฒนาสภาพแวดล้อม**ที่เอื้อต่อการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมาย รวมทั้ง**การกำหนดสิทธิประโยชน์และมาตรการพิเศษ**ในการชักจูงการลงทุนที่มีลักษณะเฉพาะที่ประเทศได้รับประโยชน์จากการลงทุนนั้น ๆ ตลอดจน**การบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง** ในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้พื้นที่มีความพร้อมรองรับการลงทุนได้มากขึ้น

090102

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 090102

การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น

จ.3 EEC สกพอ.

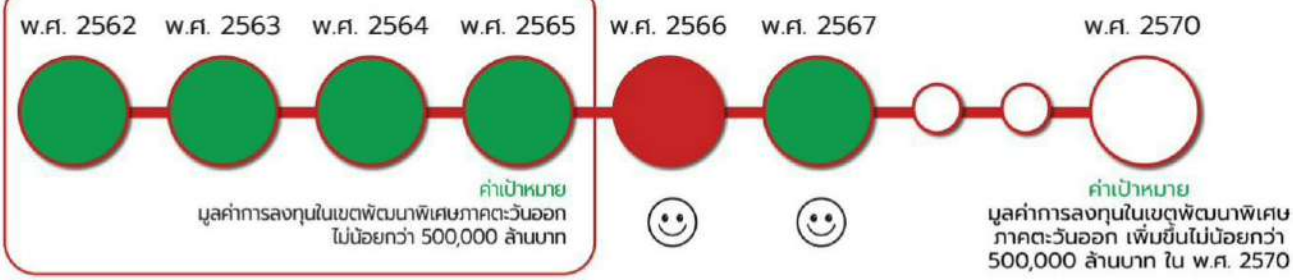

หมายเหตุ : * สถานการณ์ พ.ศ. 2565 มีการปรับปรุงข้อมูลโดยอ้างอิงข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	มูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (ล้านบาท)				
090102	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 221,930 ล้านบาท (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 232,735 ล้านบาท	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 350,807 ล้านบาท	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 100,000 ล้านบาท	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 500,000 ล้านบาท (มูลค่ารวมสะสม)
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 5	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 51		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 - 2567) มูลค่ารวมสะสม 583,542 ล้านบาท	สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 351 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับบรรลุเป้าหมาย ตามที่กำหนดไว้

090102

การลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น พิจารณาจากมูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มูลค่าการออกบัตรส่งเสริมการลงทุนรวม 350,807 ล้านบาท และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีมูลค่ารวม 232,735 ล้านบาท (มูลค่าตามปีงบประมาณ) สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 51 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 100,000 ล้านบาท) พบว่ามีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 351 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 500,000 ล้านบาท) พบว่า การลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกในช่วง พ.ศ. 2566 – 2567 มีมูลค่ารวมสะสม 583,542 ล้านบาท ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 117 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

มูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

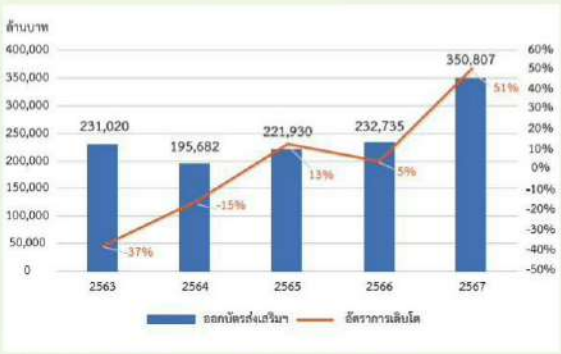

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมของพื้นที่ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐานคมนาคม สาธารณูปโภค/สาธารณูปการ และดิจิทัล รวมทั้งพื้นที่เขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อรองรับการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมาย ตลอดจนการดึงดูดการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมายให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนและสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.) ได้เชิญชวนนักลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนในพื้นที่ เช่น จีน สิงคโปร์ ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ เป็นต้น ซึ่งได้รับความสนใจจากนักลงทุนทั่วโลกอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 คือ **โครงการยกระดับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมระบบอัตโนมัติและหุ่นยนต์** โดยกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่อเสริมสร้างศักยภาพแรงงานให้มีสมรรถนะและทักษะฝีมือในการสร้างเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้วยระบบอัตโนมัติและหุ่นยนต์ ที่จะสามารถสร้างนวัตกรรมต้นแบบด้วยเทคโนโลยีระบบอัตโนมัติและหุ่นยนต์ให้กับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้สนับสนุนสิทธิประโยชน์สำหรับผู้ประกอบกิจการในเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษและดำเนินกิจกรรมเพื่อเชิญชวนนักลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมาย และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการลงทุนของภาคเอกชนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้ง สกพอ. ได้จัดทำระบบบริการภาครัฐแบบเบ็ดเสร็จครบวงจร (EEC OSS) เพื่ออำนวยความสะดวกการลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

090102

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการยกระดับการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืนมีองค์ประกอบในหลากหลายมิติ อาทิ **ความเชื่อมั่นของนักลงทุน**ในความพร้อมด้านต่าง ๆ ของพื้นที่ โดยเฉพาะ**ความพร้อมของแรงงาน**ทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณที่อาจยังไม่สามารถปรับตัวให้สอดรับกับรูปแบบการทำงานและเทคโนโลยีสมัยใหม่ **ความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน**ที่สะดวก รวดเร็ว สามารถรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักลงทุน **ความพร้อมด้านพื้นที่สำหรับการลงทุน** โดยเฉพาะราคาที่ดินที่ปรับตัวสูงขึ้น การให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงด้าน**การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม**ที่อาจยังขาดการพิจารณาถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นภายใต้บริบทการลงทุน พื้นที่ และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคตที่จะเกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ว่าเป้าหมายการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้นจะบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ และภาครัฐยังคงมุ่งเน้นดึงดูดการลงทุนให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกในระยะต่อไปยังควรต้องมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการพัฒนาสาขาการผลิตและบริการเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มที่สามารถเชื่อมโยงประโยชน์จากการลงทุนกระจายสู่ชุมชน รวมทั้งความพร้อมของพื้นที่ในการดำเนินการวางแผนเชิงรุกเพื่อมุ่งสู่การใช้พลังงานสะอาดสีเขียวด้วยการ**เร่งพัฒนาและเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุน** ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี ที่สอดคล้องกับศักยภาพ บริบทและความต้องการของพื้นที่ และ**การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน** โครงข่ายคมนาคม ระบบโลจิสติกส์ ระบบขนส่งสาธารณะให้เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ รวมถึง**การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล**ที่มีความชัดเจนทันสมัย เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของนักลงทุน และ**การเพิ่มประสิทธิภาพระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ**โดยเฉพาะการเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนและพลังงานสะอาด ด้านการวิจัยและพัฒนาเพื่อยกระดับภาคการผลิตให้มีมูลค่าสูง โดยเร่งบูรณาการระหว่าง สกพอ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแก้ไขปัญหาอุปสรรคในทุกมิติของการขับเคลื่อนให้มีความต่อเนื่องและสอดคล้องกับความต้องการของนักลงทุน ได้แก่ **การสร้างปัจจัยดึงดูดการลงทุน**ทั้งด้านภาษีและมิใช่ภาษี สิทธิประโยชน์ **การบูรณาการฐานข้อมูล**เพื่อสนับสนุนการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมาย รวมทั้งการ**เพิ่มศักยภาพให้แก่ผู้ประกอบการ**รายย่อยให้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนามากขึ้น และการ**ยกระดับทักษะและองค์ความรู้ของแรงงาน**ที่สอดคล้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมายและบริการแห่งอนาคต และการบริการจัดการเมืองแบบบูรณาการที่เน้นการพัฒนาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 090204

การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ

หมายเหตุ : เป็นเป้าหมายแผนแม่บทย่อยใหม่ตามแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

จ.3

สศช.

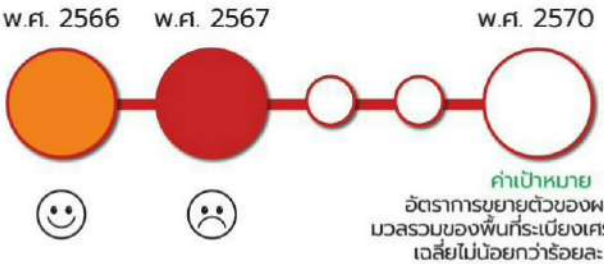

หมายเหตุ : * เป้าหมายแผนย่อย 090204 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าว มีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงในปีนั้น ๆ อาจมีค่าที่เปลี่ยนแปลงจากที่ปรากฏในรายงานฯ พ.ศ. 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ (ร้อยละ)				
090204	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 1,623,130 ล้านบาท (หดตัว ร้อยละ 3.61) (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 1,668,662 ล้านบาท (ขยายตัว ร้อยละ 2.81) (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 1,663,001 ล้านบาท (หดตัว ร้อยละ 0.34)	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5	เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 6.3 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 177.72	แย่ลง ☹ ร้อยละ 112.10		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 - 2567) ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 1.24 ต่อปี	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 6.80 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 24.8 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต

090204

การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ พิจารณาจาก อัตราการขยายตัวผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2565) พบว่า มีการหดตัวร้อยละ 0.34 จากร้อยละ 2.81 ใน พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลงคิดเป็นร้อยละ 112.10 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 6.80 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี) พบว่า มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ในช่วง พ.ศ. 2564 และ 2565 ที่ร้อยละ 1.24 ต่อปี (ณ ราคาที่แท้จริง) คิดเป็นการบรรลุเป้าหมายร้อยละ 24.8 ของเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤต (สีแดง)**

อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวม พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษตามจุดเน้นการพัฒนาในแต่ละระเบียงเศรษฐกิจพิเศษเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มจากศักยภาพและโอกาสของพื้นที่ โดยครอบคลุมการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมายในพื้นที่ตลอดทั้งห่วงโซ่การผลิต การพัฒนาแรงงาน และสนับสนุนผู้ประกอบการโดยเฉพาะผู้ประกอบการรายย่อยและวิสาหกิจชุมชน การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่มาตรการส่งเสริมการลงทุนและสิทธิประโยชน์ให้แก่นักลงทุนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการสนับสนุนการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือในด้านการวิจัยและพัฒนาระหว่างภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคการศึกษา ชุมชนและเอกชนในพื้นที่ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 คือ **การพัฒนาศักยภาพแรงงานในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ (SEC)** โดยกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ที่มุ่งยกระดับทักษะฝีมือแรงงานไทยในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการให้สอดคล้องกับความต้องการเชิงพื้นที่ และมาตรฐานฝีมือแรงงานเพื่อรองรับการแข่งขัน นอกจากนี้ จากข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้บูรณาการการทำงานร่วมกันเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาความพร้อมด้านต่าง ๆ ตามภารกิจของแต่ละหน่วยงานมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษมีปัจจัยเกี่ยวเนื่องที่เป็นความท้าทายต่อการบรรลุเป้าหมายทั้งจากภายนอกและภายในประเทศหลายประการ โดยเฉพาะ**โครงข่ายด้านการขนส่งและโลจิสติกส์**ที่ยังขาดความเชื่อมโยงครอบคลุมครบทั้งวงจร **การขาดการเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจหลัก**ของประเทศ ประเทศเพื่อนบ้าน และประเทศในภูมิภาคอื่น ๆ ที่จะช่วยผสานกำลังในการยกระดับความสามารถในการแข่งขันในระดับภูมิภาค **การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน**ยังขาดความสอดคล้องต่อความต้องการของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ทำให้การขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจตามจุดเน้นการพัฒนาในแต่ละระเบียงเศรษฐกิจพิเศษไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร **อุตสาหกรรมการผลิตและบริการ**ที่ไม่สอดคล้องกับศักยภาพ/โอกาสและความต้องการของพื้นที่ ส่งผลต่อการกระจายประโยชน์ทางเศรษฐกิจในลักษณะของห่วงโซ่อุปทานตลอดต้นน้ำ กลางน้ำและปลายน้ำ และเสริมสร้างโอกาสให้แก่ผู้ประกอบการและชุมชนในพื้นที่ รวมถึง**สิทธิประโยชน์และมาตรการจูงใจ**ที่ยังไม่สามารถดึงดูดการลงทุนให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในกิจการที่พื้นที่มีศักยภาพและโอกาสในการพัฒนา โดยเฉพาะในคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันของภาคส่วนและหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อประสานการดำเนินงานในการขับเคลื่อนระเบียงเศรษฐกิจพิเศษให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ร่วมกันเป็นหัวใจสำคัญ ที่จะสนับสนุนให้ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษมีความพร้อมในทุกมิติและสามารถดึงดูดการลงทุนเข้าสู่พื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม เกิดการลงทุน โดยเฉพาะ**การเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก**ที่สนับสนุนจุดเน้นการพัฒนาของแต่ละระเบียงเศรษฐกิจพิเศษให้แล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด และ**สร้างสภาพแวดล้อม**ที่สนับสนุนให้เกิดการลงทุน การ**พัฒนาห่วงโซ่การผลิตและบริการ**โดยเน้นการใช้เทคโนโลยี/นวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม รวมทั้ง**การเตรียมความพร้อมในการพัฒนาทักษะฝีมือบุคลากร/แรงงาน**และผลิตกำลังคนรองรับคลัสเตอร์อุตสาหกรรมและบริการเป้าหมายซึ่งอาจให้มีการทบทวนเป็นระยะเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์การพัฒนาและความต้องการของนักลงทุนที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รวมทั้งการต่อยอดงานวิจัยให้ใช้ประโยชน์ได้ในเชิงพาณิชย์ ตลอดจนการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมสู่ผู้ประกอบการและชุมชนในพื้นที่และพื้นที่เกี่ยวเนื่อง นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับ**การเพิ่มประสิทธิภาพการอำนวยความสะดวกการลงทุน** โดยเฉพาะการให้บริการข้อมูลด้านการลงทุนและความพร้อมด้านต่าง ๆ ในพื้นที่ รวมถึงการให้สิทธิประโยชน์และมาตรการจูงใจเพื่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่อย่างยั่งยืน

090205

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1) 090205

การลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มขึ้น

หมายเหตุ : เป็นเป้าหมายแผนแม่บทย่อยใหม่ตามแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

จ.3

สศช.

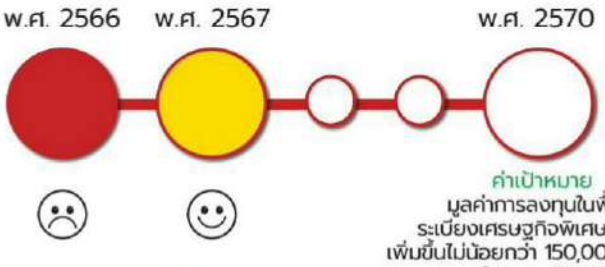

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	มูลค่าการลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มขึ้น (ล้านบาท)				
090205	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 98,903 ล้านบาท	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 47,763 ล้านบาท	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 71,133 ล้านบาท	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า 30,000 ล้านบาท	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า 150,000 ล้านบาท (มูลค่ารวมสะสม)
การเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ร้อยละ 51.71	ดีขึ้น ร้อยละ 48.93		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 - 2567) มูลค่ารวมสะสม 118,896 ล้านบาท	สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 137.11 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 79.26 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับ สีเหลือง

การลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มขึ้น พิจารณาจากมูลค่าการลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มขึ้น จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนและกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (ข้อมูล พ.ศ.2567) พบว่า มูลค่าการลงทุนของภาคเอกชนรวม 71,133 ล้านบาท ประกอบด้วย การลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจาก สกท. และเริ่มดำเนินการลงทุนแล้ว มีมูลค่า 32,501 ล้านบาท จำนวน 93 โครงการ

อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวม พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ

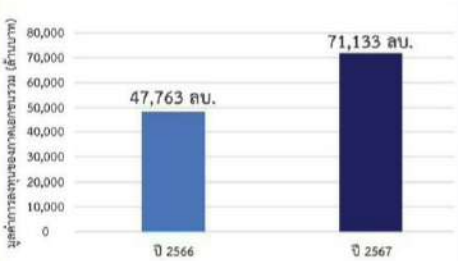

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ประมวลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(จากมูลค่าของโครงการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุนทั้งสิ้น 148,402 ล้านบาท จำนวน 399 โครงการ) และการจัดตั้งธุรกิจใหม่มีมูลค่ารวม 38,632 ล้านบาท จำนวน 16,406 ราย และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีมูลค่า 47,763 ล้านบาท สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 48.93 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 30,000 ล้านบาท) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 137.11 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 150,000 ล้านบาท) พบว่า การลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ในช่วง พ.ศ. 2566 – 2567 มีมูลค่ารวมสะสม 118,896 ล้านบาท ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 79.26 ของเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการดำเนินโครงการ/มาตรการสำคัญที่ส่งเสริมสภาพแวดล้อมในการขับเคลื่อนการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ประกอบด้วย การให้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีและมิใช่ภาษี การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี/นวัตกรรม การพัฒนากำลังคน ผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบการ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญและสิ่งอำนวยความสะดวก และการพัฒนาห่วงโซ่การผลิตและบริการ รวมทั้งการประชาสัมพันธ์การส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ โดยเฉพาะในคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ในระยะแรกรวม 6 คลัสเตอร์ ได้แก่ อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร อุตสาหกรรมชีวภาพ อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ อุตสาหกรรมดิจิทัล อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ออกมาตรการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 18/2565 ซึ่งมีผลตั้งแต่วันที่ 3 มกราคม 2566 ทั้งนี้ สำหรับเป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เร่งดำเนินโครงการสำคัญเพื่อให้พื้นที่มีความพร้อมมากขึ้นโดยเฉพาะโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมทั้งทางถนน รถไฟ และสนามบินเพื่อให้แล้วเสร็จตามแผนของหน่วยงาน และดำเนินการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์นโยบายและมาตรการส่งเสริมการลงทุนฯ เพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่นักลงทุนและภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

090205

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายสำคัญที่ส่งผลต่อการลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มขึ้น คือ **ความพร้อมและศักยภาพของปัจจัยสนับสนุนในพื้นที่ทั้ง 5 ด้าน** (การให้สิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาห่วงโซ่การผลิตและบริการ การพัฒนาแรงงานและสนับสนุนผู้ประกอบการ และการวิจัยและพัฒนาและการถ่ายทอดเทคโนโลยี) ซึ่งจะต้องเร่งพัฒนาให้สอดรับกับศักยภาพของแต่ละระเบียงเศรษฐกิจพิเศษและคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมายที่ต้องการดึงดูดให้มีการลงทุนเพิ่มขึ้น **อุตสาหกรรมการผลิตและบริการ**ที่อาจไม่สอดคล้องกับศักยภาพ/โอกาสและความต้องการของพื้นที่ ซึ่งอาจเป็นผลต่อการสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในห่วงโซ่อุปทาน **ศักยภาพของผู้ประกอบการ**ในพื้นที่ที่อาจส่งผลต่อความสามารถของการแข่งขันในภาคธุรกิจได้ **สิทธิประโยชน์เพิ่มเติม**ทั้งด้านภาษีและไม่ใช่ภาษีที่อาจยังไม่สามารถเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจสนับสนุนและเพิ่มโอกาสในการลงทุนและสามารถดึงดูดการลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ**ความสามารถในการเข้าถึงทางการเงิน**และการอำนวยความสะดวกและแก้ไขปัญหาแก่นักลงทุนที่อาจยังไม่สนับสนุนให้ผู้ประกอบการเดิม และผู้ประกอบการใหม่โดยเฉพาะผู้ประกอบการรายย่อยให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนและบริการทางการเงินที่ส่งเสริมการดำเนินกิจการตามคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมาย นอกจากนี้ **ความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน** ระบบโลจิสติกส์ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้องอาจไม่สามารถรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้นได้อย่างครบวงจรและเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษอย่างต่อเนื่องให้มีความพร้อมรองรับการลงทุนและสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนทั้งชาวไทยและต่างชาติ โดย**บูรณาการ**การทำงานร่วมกันระหว่างภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อ**เร่งพัฒนาตามจุดเน้น**ของแต่ละระเบียงเศรษฐกิจพิเศษอย่างมีประสิทธิภาพ **ตามองค์ประกอบการพัฒนาทั้ง 5 ด้าน** ร่วมกับ**ดำเนินการด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์เชิงรุก**เพื่อดึงดูดการลงทุนเพิ่มขึ้นตามมาตรการส่งเสริมการลงทุนฯ ที่ได้ประกาศไปแล้ว ตลอดจน**เร่งพัฒนาบุคลากรทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ** โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สอดรับกับอุตสาหกรรมเป้าหมายในแต่ละระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ

090301

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 090301

การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น

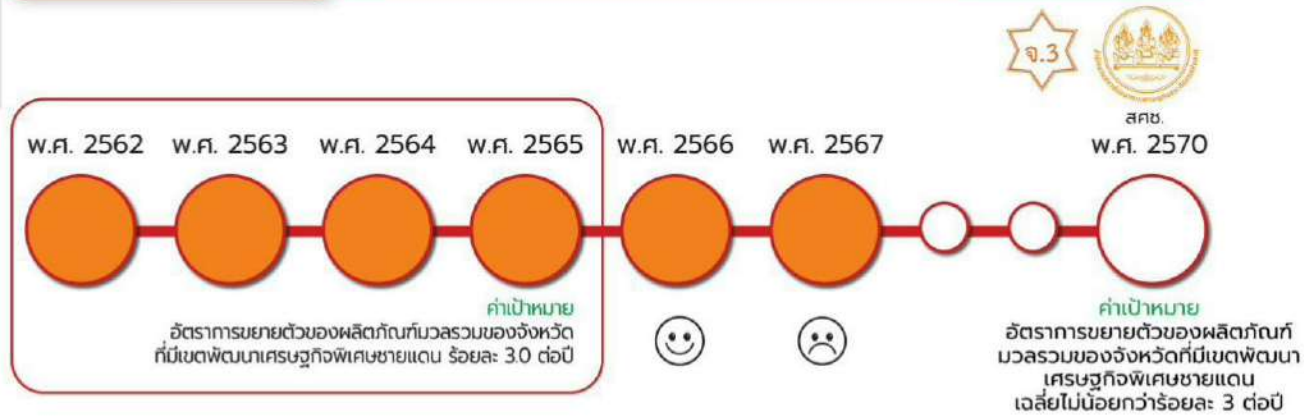

หมายเหตุ : * เป้าหมายแผนย่อย 090301 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดที่มีเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าว มีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงในปีนั้น ๆ อาจมีค่าที่เปลี่ยนแปลงจากที่ปรากฏในรายงานฯ พ.ศ. 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (ร้อยละ)				
090301	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 747,400 ล้านบาท (หดตัวร้อยละ 3.77) (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 772,152 ล้านบาท (ขยายตัว ร้อยละ 1.69) (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 819,679 ล้านบาท (ขยายตัว ร้อยละ 1.51)	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 3	เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 144.79	แย่ลง ☹ ร้อยละ 10.42		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 - 2567) ขยายตัวเฉลี่ย ร้อยละ 1.60 ต่อปี	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 49.56 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 53.33 ของค่าเป้าหมายตลอดระยะเวลาในการบรรลุเป้าหมาย

090301

การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น พิจารณาจาก อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดที่มีเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จัดทำโดย สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2565) พบว่า มีการหดตัวลงเหลือร้อยละ 1.51 จากร้อยละ 1.69 ใน พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 10.42 ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 3) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 49.56 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ต่อปี) พบว่า มีอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยของจังหวัดที่มีเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในช่วง พ.ศ. 2564 และ 2565 ที่ร้อยละ 1.6 ต่อปี คิดเป็นการบรรลุเป้าหมาย ร้อยละ 53.33 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดที่มีเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

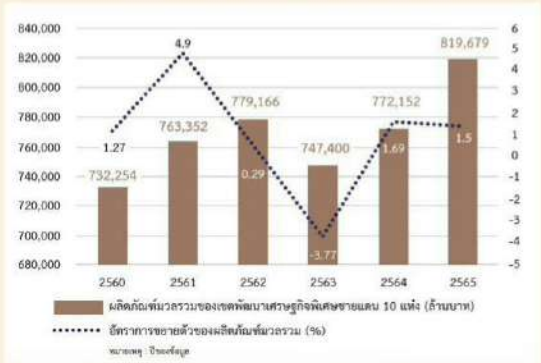

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ในปี พ.ศ. 2567 (ข้อมูลปี พ.ศ. 2565) การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตฯ ชายแดนทั้ง 10 แห่ง มีอัตราการขยายตัวที่ต่ำกว่าเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณามูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม ณ ราคาประจำปี (ข้อมูลปี พ.ศ. 2565) พบว่า มีมูลค่าสูงที่สุดในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา สะท้อนถึงการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่องแม้ว่าจะได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ในช่วงปี พ.ศ. 2562 – 2564 ทั้งนี้ เพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 ในภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญและร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินโครงการสำคัญที่สนับสนุนการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตฯ ชายแดน ในด้านต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของการขับเคลื่อนการพัฒนาซึ่งมีความคืบหน้าอย่างเป็นรูปธรรม ได้แก่ (1) การพัฒนาและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและสังคมให้เพียงพอต่อความต้องการและมีคุณภาพที่สูงขึ้น ทั้งด้านคมนาคม ด่านศุลกากร/ด่านชายแดน สาธารณูปโภค/สาธารณูปการ เพื่อรองรับอุปสงค์ที่เพิ่มขึ้นและสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ และ (2) การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว และมีการพัฒนา/ฝึกอบรมฝีมือแรงงานไทยเพื่อให้มีความสามารถสอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตและบริการในเขตฯ ชายแดน โดยมีการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 คือ **โครงการขยายการค้าการลงทุนชายแดนและเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยกรมการค้าต่างประเทศ** ซึ่งมุ่งเน้นให้เกิดการส่งเสริมการค้าและการสร้างเครือข่าย/พันธมิตรทางการค้าการลงทุนชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงประเทศภายใต้กรอบความร่วมมือ GMS ACMECS IMT-GT และ BIMSTEC นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการขับเคลื่อนมาอย่างต่อเนื่องซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ ผ่านการสร้างความเชื่อมั่น

และดึงดูดการลงทุนให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตามมาตรการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนที่มีผลตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2566 การเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้สามารถเชื่อมโยงกับพื้นที่เศรษฐกิจหลักอื่น ๆ ทั้งในประเทศ (EEC และระเบียงเศรษฐกิจพิเศษใน 4 ภาค) และประเทศเพื่อนบ้าน และการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานที่รัฐได้ลงทุนไว้แล้วให้เต็มศักยภาพ รวมทั้งการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพแรงงานและบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวอย่างเหมาะสม

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการพัฒนาเพื่อให้เกิดการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้นมีประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ **การพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการ**ทั้งรายใหญ่และรายย่อยที่ยังขาดความรู้/ทักษะในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการผลิตและยกระดับการให้บริการที่เท่าทันกับกระแสการแข่งขันในตลาด **การยกระดับและพัฒนาศักยภาพของแรงงาน** ทั้งที่เป็นแรงงานใหม่และแรงงานเดิมให้มีทักษะความสามารถที่ตอบรับกับความต้องการของอุตสาหกรรมและบริการตามบริบทของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน **การใช้ประโยชน์โครงสร้างพื้นฐานทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม** รวมถึง**โครงข่ายโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่**อย่างเต็มประสิทธิภาพร่วมกับการเชื่อมโยงกับพื้นที่เศรษฐกิจหลักและประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อส่งต่อการขนส่งการกระจายสินค้าและการดำเนินธุรกิจร่วมกัน รวมถึงพัฒนา**ช่องทางการตลาดและประชาสัมพันธ์**ให้ครอบคลุม หลากหลาย พอเพียงที่จะให้ภาคส่วนประชาชนและนักลงทุนสามารถเข้าถึงข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับผลการพัฒนาในพื้นที่ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและเพิ่มความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่อความมุ่งมั่นของประเทศที่ต้องดำเนินนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในทุกมิติให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในระยะต่อไปควรมุ่งเน้นไปที่การ**ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่**ให้เกื้อกูลกับบริบทและศักยภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของแต่ละเขตเศรษฐกิจ เพื่อใช้ศักยภาพที่เป็นจุดแข็งของพื้นที่เป็นฐานในการหนุนเสริมความเจริญเติบโตของเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ร่วมกับการประยุกต์**ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม**ที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่มาใช้ในกระบวนการผลิตและการยกระดับการบริการ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ในขณะเดียวกัน**การใช้ประโยชน์โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่แล้วเสร็จ**อย่างเต็มประสิทธิภาพเพื่อสร้างความเชื่อมโยงทั้งในพื้นที่และกับพื้นที่เกี่ยวเนื่อง จะช่วยขยายขอบเขตของพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดนให้มีความกว้างขวาง หลากหลาย และเปิดโอกาสทางการตลาดไปยังพื้นที่นอกเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนได้มากยิ่งขึ้น **และการพัฒนาความร่วมมือ**ระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ และภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ เพื่อบูรณาการการใช้ประโยชน์ทรัพยากรร่วมกันในการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนให้สอดคล้องกับศักยภาพ/โอกาส การพัฒนาและความต้องการของพื้นที่และพร้อมรองรับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างเท่าทัน จะเป็นกำลังช่วยเสริมให้การขับเคลื่อนการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนบรรลุเป้าหมายได้อย่างยั่งยืนเป็นรูปธรรม

090302

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 090302

การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น

จ.3 THAILAND BOARD OF INVESTMENT สกท.

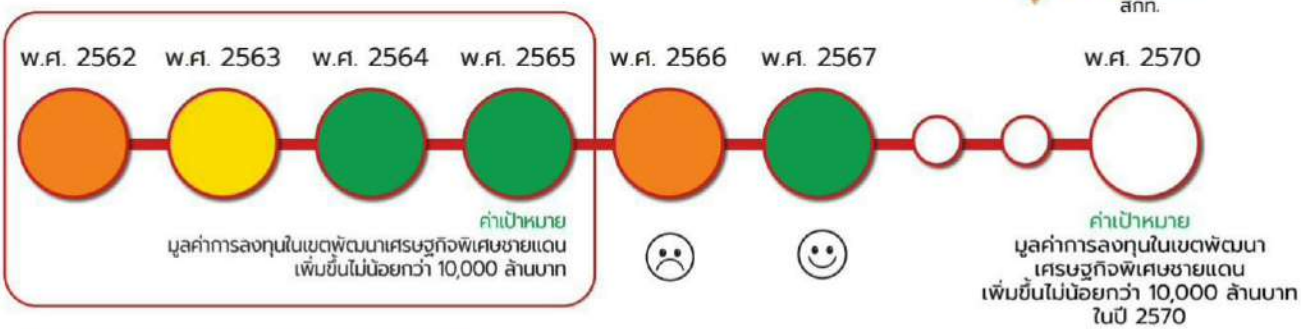

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	มูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (ล้านบาท)				
090301	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 7,966.57 ล้านบาท	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 6,553.74 ล้านบาท	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 8,087.39 ล้านบาท	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 2,000 ล้านบาท	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 10,000 ล้านบาท (มูลค่ารวมสะสม)
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ร้อยละ 17.72	ดีขึ้น ร้อยละ 23.40		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 - 2567) มูลค่ารวมสะสม 14,641.13 ล้านบาท	สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 304.37 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับบรรลุเป้าหมาย ตามที่กำหนดไว้

090302

การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น พิจารณาจาก มูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน กรมพัฒนาธุรกิจการค้า และธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่ามีมูลค่าการลงทุนรวม 8,087.39 ล้านบาท และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีมูลค่า 6,553.74 ล้านบาท สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 23.40 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 2,000 ล้านบาท) พบว่ามีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 304.37 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 10,000 ล้านบาท) พบว่า การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน มีมูลค่ารวมสะสม 14,641.13 ล้านบาท ในช่วง พ.ศ. 2566 – 2567 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 146.41 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนการพัฒนาเขตฯ ชายแดนอย่างต่อเนื่องในทุกมิติ ได้แก่ **การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน** อาทิ การพัฒนาด่านชายแดน การก่อสร้างทางหลวงสายหลัก/รองการยกระดับสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ **การส่งเสริมการลงทุน**ตามมาตรการส่งเสริมการลงทุนของ สกท. โดยเฉพาะในกิจการเป้าหมายที่ปรับเพิ่มเติมเป็น 13 กลุ่ม 88 ประเภทกิจการ **และการบริหารจัดการแรงงาน** โดยแรงงานต่างด้าวสามารถเข้ามาทำงานในเขตฯ ชายแดนในลักษณะไป-กลับ และมีการฝึกอบรมพัฒนาฝีมือแรงงานไทยให้สอดคล้องกับกลุ่มกิจการเป้าหมาย รวมทั้ง**การพัฒนาด้านสังคม สาธารณสุข และความมั่นคง** อาทิ การก่อสร้างอาคารผู้ป่วยของโรงพยาบาลและสนับสนุนรถพยาบาล/อุปกรณ์เครื่องมือแพทย์ที่ทันสมัย การพัฒนาระบบตรวจจับใบหน้าบุคคลเฝ้าระวัง การป้องกันโรคติดต่อข้ามพรมแดน โดยการขับเคลื่อนการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่องส่งผลให้พื้นที่ชายแดนมีความพร้อมรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจมากขึ้นและการลงทุนในเขตฯ ชายแดนเพิ่มขึ้นโดยลำดับ **สำหรับในปี พ.ศ. 2567 มีมูลค่าการลงทุนเพิ่มขึ้นรวมทั้งสิ้น 8,087.39 ล้านบาท ประกอบด้วย การลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจาก สกท. รวม 6,125.60 ล้านบาท** (ร้อยละ 75.74) ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในการผลิตผลิตภัณฑ์น้ำตาลและน้ำเชื่อม และการผลิตผลิตภัณฑ์สุขอนามัย **การลงทุนจากมูลค่าทุนจดทะเบียนของนิติบุคคลจัดตั้งใหม่ 1,957.79 ล้านบาท** (ร้อยละ 24.21) ซึ่งเป็นผู้ประกอบการรายย่อยกว่า 800 ราย ส่วนใหญ่เป็นกิจการก่อสร้างทั่วไป การขนส่งสินค้า/ผู้โดยสาร และธุรกิจตัวแทนดำเนินพิธีการศุลกากร และ**การให้สินเชื่อของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยสำหรับผู้ประกอบการในเขตฯ สงขลา 4 ล้านบาท** (ร้อยละ 0.05) ในกิจการการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 คือ **โครงการพัฒนาทักษะอาชีพตามความต้องการในเขตเศรษฐกิจพิเศษ** โดยกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งดำเนินการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน และพัฒนารูปแบบ/หลักสูตรฝึกอบรมที่ตอบสนองตลาดแรงงานในขนาดที่ใหญ่ขึ้น นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า

090302

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการโดยให้ความสำคัญกับการดึงดูดการลงทุน โดยเฉพาะการลงทุนในกิจการเป้าหมาย 13 กลุ่ม 88 ประเภทกิจการตามมาตรการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่เขตฯ ชายแดน โดยการเร่งประชาสัมพันธ์เชิงรุกและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ ส่งเสริมการผลิตและบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด พัฒนาศักยภาพแรงงานและผู้ประกอบการให้ใช้เทคโนโลยีที่สูงขึ้นและเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน กำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์โครงสร้างพื้นฐานที่แล้วเสร็จให้เต็มศักยภาพ และสามารถสนับสนุนการเชื่อมโยงการผลิตและบริการของพื้นที่เขตฯ ชายแดนกับพื้นที่เศรษฐกิจอื่น รวมทั้งเข้าร่วมในห่วงโซ่อุปทานของภาคและประเทศ ตลอดจนเสริมสร้างความร่วมมือกับภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาและเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อห่วงโซ่อุปทานการค้าระดับโลกและระดับภูมิภาค และมีผลต่อการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนและเป็นประเด็นท้าท้ายที่สำคัญของผู้ประกอบการในการที่จะสร้างความยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนห่วงโซ่อุปทานการผลิตให้มีความพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในหลากหลายรูปแบบ นอกจากนี้ **เสถียรภาพทางการเมืองระหว่างประเทศและความต่อเนื่องของนโยบายความร่วมมือระหว่างประเทศ** ยังเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อความสำเร็จด้านการ**พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ของประเทศและโครงสร้างพื้นฐานในระดับระหว่างประเทศที่เชื่อมโยงกับเขตฯ ชายแดน** ซึ่งจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการเจรจา/จัดทำข้อตกลงและความร่วมมือก่อนการก่อสร้าง รวมถึงการแบ่งปันผลประโยชน์ร่วมกันเมื่อการก่อสร้างแล้วเสร็จ เพื่อมิให้เกิดความได้เปรียบจาก**การแข่งขันทางเศรษฐกิจภายในกลุ่มประเทศอนุภูมิภาค**ในด้านการดึงดูดนักลงทุนที่ไม่สมดุล **การขาดแคลนกำลังแรงงาน**ที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อผู้ประกอบการโดยเฉพาะประสิทธิภาพที่ลดลงในการดำเนินธุรกิจ ประกอบกับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุและสถิติการเกิดของประชากรที่ลดลงอย่างต่อเนื่องส่งผลให้เกิดการขาดแคลนวัยแรงงานในอนาคต **ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม** ซึ่งผู้ประกอบการจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วเพื่อให้สามารถแข่งขันได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ปัจจุบันมูลค่าการลงทุนในเขตฯ ชายแดนสามารถบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด อย่างไรก็ดี หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาเขตฯ ชายแดนให้เกิดการลงทุนอย่างต่อเนื่อง โดยให้ความสำคัญกับการดำเนินการด้าน**การตลาดและประชาสัมพันธ์เชิงรุก**ผ่านช่องทางที่หลากหลายและเฉพาะเจาะจงตามกลุ่มเป้าหมาย **กำหนดแนวทางการให้สิทธิประโยชน์เพิ่มเติมหรือที่แตกต่างไปจากเดิม**เพื่อให้สอดคล้องกับอุปสงค์การลงทุนในอนาคต **ส่งเสริมการเชื่อมโยงกิจกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างเขตฯ ชายแดน**กับพื้นที่เศรษฐกิจแห่งอื่นทั้งในและต่างประเทศโดยเน้นการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้กิจการในห่วงโซ่มูลค่าการผลิต/บริการเดียวกัน และ**เร่งผลักดันการบริหารจัดการให้เกิดการดำเนินโครงการลงทุนในที่ราชพัสดุ (พื้นที่พัฒนา)** โดยเฉพาะพื้นที่ที่เอกชนได้รับสิทธิการพัฒนาแล้ว เพื่อสร้างความมั่นใจแก่นักลงทุนอื่น ๆ และสนับสนุนการขยายตัวของกิจกรรมเศรษฐกิจในพื้นที่ **ยกระดับการทำงานของศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านต่าง ๆ** เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการอำนวยความสะดวกการลงทุน สร้างความมั่นใจให้แก่นักลงทุนทั้งรายเดิมและรายใหม่ รวมถึงสามารถดึงดูดการลงทุนเข้ามาในพื้นที่ได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง **สร้างความพร้อมของผู้ประกอบการ**สำหรับการเปลี่ยนผ่านไปสู่กระบวนการผลิตที่อาศัยเทคโนโลยีเป็นหลัก/ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของกิจการในเขตฯ ชายแดน เพื่อรับมือกับปัญหาการขาดแคลนแรงงานและยกระดับการผลิตและบริการให้สามารถเข้าร่วมในห่วงโซ่การผลิตของภูมิภาคและของโลก และ**ใช้ประโยชน์จากกลไกขับเคลื่อนการพัฒนา**ที่มีอยู่ทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ เพื่อประสานความร่วมมือจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การอำนวยความสะดวกกิจกรรมทางเศรษฐกิจข้ามพรมแดน และการดำเนินนโยบาย/ความร่วมมือบนฐานของประโยชน์ร่วมกัน

แผนแม่บท
10

การปรับเปลี่ยนค่านิยม และวัฒนธรรม

พัฒนาคนไทยในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีคุณภาพ
ด้วยการปลูกฝังค่านิยมวัฒนธรรมที่พึงประสงค์

จ.1

วธ.

ถึงแม้การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในช่วงที่ผ่านมาจะส่งผลให้สถานการณ์ในปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรมของคนไทยมีแนวโน้มที่ดีขึ้นตามลำดับ โดยเฉพาะในการสร้างสื่อในสังคมไทยให้มีความเข้มแข็ง สามารถสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประชาชนและทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ที่ปลอดภัยสร้างสรรค์ ที่ภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องมีความตื่นตัวในประเด็นดังกล่าวมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องให้ความสำคัญในการส่งเสริมให้ภาคธุรกิจเข้ามามีบทบาทในการลงทุนเพื่อสังคมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทุกภาคส่วนในสังคมได้มีส่วนร่วมในการสร้างสภาพแวดล้อมในการสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีอย่างยั่งยืน

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
100001	คนไทยมีคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และมีความรักและภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้น นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต สังคมไทยมีความสุขและเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศมากขึ้น	ดัชนีคุณธรรม 5 ประการ ไม่น้อยกว่า 5.10 คะแนน ภายในปี 2570

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
100101	คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมในทุกมิติตามมาตรฐานและสมดุลทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม มีจิตวิญญาณที่ดี เข้าใจในการปฏิบัติตน ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมดีขึ้น	1. ประชากรอายุ 13 ปี ขึ้นไป มีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มขึ้น เป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 97 ภายในปี 2570 2. ต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทย ไม่น้อยกว่า 70 คะแนน ภายในปี 2570
100201	ภาคธุรกิจมีบทบาทสำคัญในการลงทุนเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น	จำนวนธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี
100301	สื่อในสังคมไทยมีความเข้มแข็งสามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนในสังคมทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ปลอดภัย และสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น	สถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ ไม่น้อยกว่า 80 คะแนน ภายในปี 2570

สรุปแผนระดับที่ 3 ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ประเด็นที่ (10) การปรับเปลี่ยนค่านิยม และวัฒนธรรม

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (10) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม มีแผนระดับที่ 3 ที่สามารถช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานของแผนแม่บทฯ ที่สำคัญ อาทิ

แผนปฏิบัติราชการรายปี และระยะ 5 ปี	หน่วยงานเจ้าของแผน
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) และแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของกระทรวงวัฒนธรรม	สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) และแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของกรมประชาสัมพันธ์	กรมประชาสัมพันธ์
- แผนปฏิบัติการศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)
แผนปฏิบัติการด้าน...	**หน่วยงานเจ้าของแผน**
- แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570)	กรมการศาสนา
- แผนปฏิบัติการด้านการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570)	กรมประชาสัมพันธ์

ทั้งนี้ สามารถเข้าดูรายละเอียดเพิ่มเติมของแผนระดับที่ 3 ข้างต้น ได้จากในระบบ eMENSCR ตามรายละเอียดวิธีการเข้าใช้งานที่แสดงไว้ในภาคผนวก

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

100001

คนไทยมีคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และมีความรักและภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้น นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิตสังคมไทยมีความสุขและเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศมากขึ้น

จ.2

วธ.

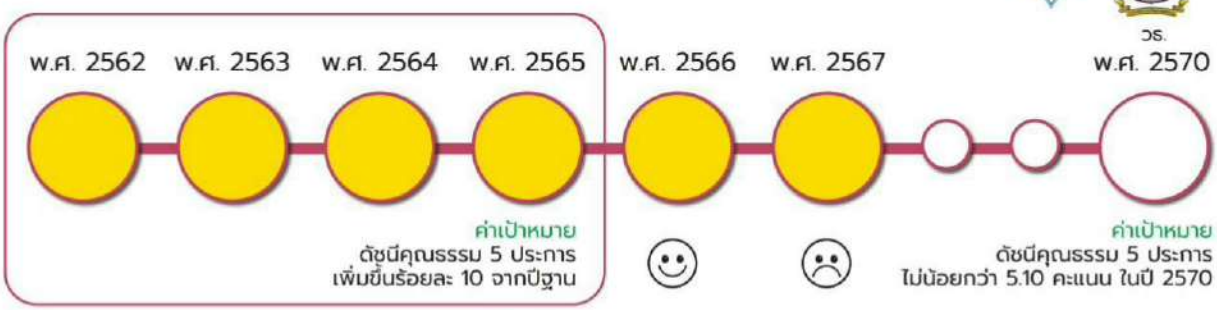

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีคุณธรรม 5 ประการ				
100001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 4.56 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 4.73 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 4.32 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 4.82 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 5.10 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 3.73	แย่ลง ☹ ร้อยละ 8.67		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 89.63 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 84.71 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ ในการบรรลุเป้าหมาย

คนไทยมีคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และมีความรักและภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้น นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต สังคมไทยมีความสุขและเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศ พิจารณาจากดัชนีคุณธรรม 5 ประการ ซึ่งประกอบด้วย (1) กตัญญู (2) จิตสาธารณะ (3) พอเพียง (4) วินัยรับผิดชอบ และ (5) สุจริต จัดทำโดยศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)

(ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ค่าเฉลี่ยทั้ง 5 ด้าน อยู่ที่ 4.32 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่า 4.73 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 8.67

ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่า 4.82 คะแนน) พบว่า มีค่าต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยคิดเป็นร้อยละ 89.63 ของค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 (ไม่น้อยกว่า 5.10 คะแนน) พบว่า มีค่าคิดเป็นร้อยละ 84.71 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการสร้างค่านิยมและวัฒนธรรม ให้คนไทยมีคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามและมีความรักและภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้น นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต สังคมไทยมีความสุขและเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศมากขึ้น อาทิ คนไทยทุกช่วงวัยยังมีคุณธรรมค่อนข้างน้อย โดยเฉพาะด้านพอเพียง สุจริต และวินัยรับผิดชอบ มีคะแนนคุณธรรมต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในภาพรวม โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ (1) การเร่งเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงามของสังคมในกลุ่มเด็กและเยาวชน เนื่องจากเป็นพลังสำคัญของการพัฒนาประเทศในอนาคต โดยให้ครอบครัวเป็นต้นแบบการดำเนินชีวิตที่ดีที่สอดรับกับบรรทัดฐานทางสังคม เช่น การปฏิบัติตามกฎหมายจราจร การเป็นแบบอย่างที่ดีด้านความพอเพียง ไม่ใช้จ่ายเกินความจำเป็น เป็นต้น เพื่อให้เกิดพฤติกรรมการดำเนินชีวิตที่ดีในสังคม (2) การพัฒนารูปแบบและช่องทางการสื่อสารในการส่งเสริมคุณธรรมให้เกิดผลในวงกว้างผ่านสื่อสาธารณะและอุตสาหกรรมบันเทิง เช่น การสนับสนุนผู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์และ Influencer ในการสร้างพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมที่ดีในสังคม เป็นต้น (3) การจัดเก็บข้อมูลดัชนีชี้วัดคุณธรรมและทุนชีวิตในระดับพื้นที่/ระดับจังหวัด เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์คุณธรรมและประเด็นที่เป็นปัญหาตามบริบทของพื้นที่ ซึ่งจะช่วยในการขับเคลื่อนและยกระดับคุณธรรมของประชาชนในพื้นที่/ในจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะช่วยส่งผลให้สถานการณ์คุณธรรมของสังคมไทยในภาพรวมดีขึ้น (4) การพัฒนาระบบการศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณธรรมควบคู่กับการพัฒนาทักษะความรู้เพื่อให้พลเมืองของประเทศมีความพร้อมทั้งในด้านสติปัญญาและมีคุณธรรมในการดำเนินชีวิต (5) การบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวดเพื่อสร้างบรรทัดฐานที่ดีในสังคมเพื่อสร้างวัฒนธรรมการเคารพกฎหมาย อาทิ กฎหมายจราจร และ (6) การพัฒนาระบบการแจ้งเบาะแสการทุจริตที่เข้าถึงง่ายและปลอดภัยในการให้ข้อมูล เพื่อสร้างวัฒนธรรมการไม่ทนต่อพฤติกรรมการทุจริต

100101

แผนแม่บทย่อย

การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และการเสริมสร้างจิตสาธารณะและการเป็นพลเมืองที่ดี

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1)
100101

คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมในทุกมิติตามมาตรฐานและสมดุลทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม มีจิตวิญญาณที่ดี เข้าใจในการปฏิบัติตน ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมดีขึ้น

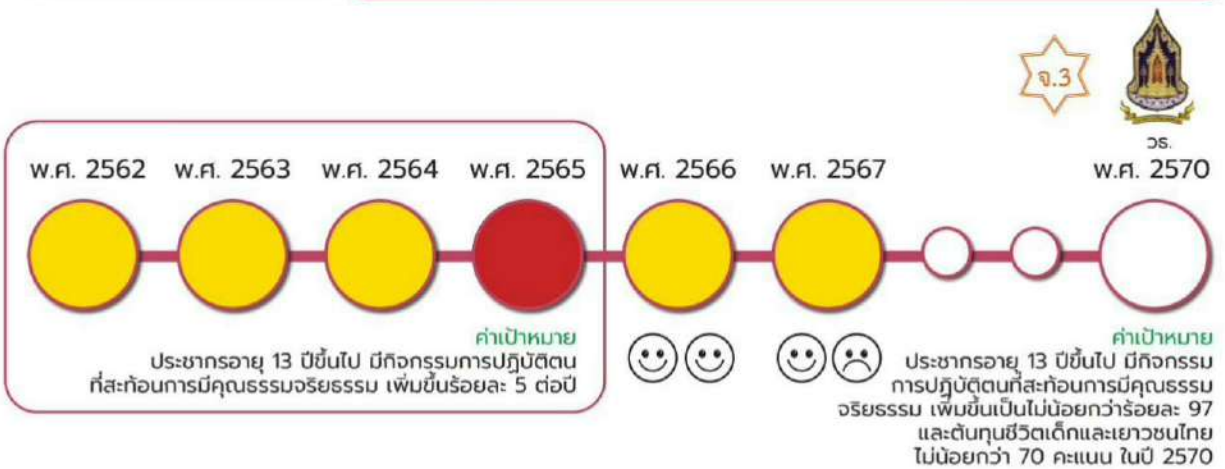

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 100101 สถานการณ์ พ.ศ. 2565 - 2566 พิจารณาจากรายงานการประเมินผลตัวชี้วัดจำนวนประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไป มีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรม จริยธรรม ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 - 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไป มีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรม (ร้อยละ)				
100101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ร้อยละ 90.18 (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ร้อยละ 91.08 (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ร้อยละ 92.06	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 92.91	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 97
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 0.98	แย่ลง ☹ ร้อยละ 1.09		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 99.08 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 95

100101

ตัวชี้วัด :	ต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทย (คะแนน)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 76.97 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 80.5 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 77.25 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 70 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 70 คะแนน
การเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 4.59	แย่ลง ☹ ร้อยละ 4.04		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 110.35 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 110.35
ภาพรวมสถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 โดยเฉลี่ยจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด					คิดเป็นร้อยละ 97.5 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในลำดับข้างเคียงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายสำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าเกินร้อยละ 100 จะกำหนดให้เป็น 100 โดยมีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{(95+100)}{2}$

คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมในทุกมิติตามมาตรฐานและสมดุลทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม มีจิตวิญญาณที่ดี เข้าใจในการปฏิบัติตน ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมดีขึ้น พิจารณาจาก รายงานการประเมินผลตัวชี้วัดจำนวนประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไป มีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งประกอบด้วย (1) ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น (2) ด้านการตอบแทนผู้มีพระคุณ (3) ด้านการให้อภัย (4) ด้านความพอเพียง (5) ด้านความมีวินัย และ (6) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต จัดทำโดยกรมการศาสนา (ข้อมูล พ.ศ. 2567) และผลสำรวจสถานการณ์ต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทย ซึ่งประกอบด้วย (1) พลังตัวตน (2) พลังครอบครัว (3) พลังปัญญา (4) พลังเพื่อนและกิจกรรม และ (5) พลังชุมชน จัดทำโดยศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า

1) รายงานการประเมินผลตัวชี้วัดจำนวนประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไป มีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 92.06 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 91.07 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 1.09 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 92.91) พบว่า มีสถานการณ์ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยคิดเป็นร้อยละ 99.08 ของค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 97) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 95 ของค่าเป้าหมาย

2) ผลสำรวจสถานการณ์ต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทย พบว่า มีค่า 77.25 คะแนน ซึ่งลดลงจากปีก่อนหน้าที่มีค่า 80.5 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 4.04 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่า 70 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 110.35 ของค่าเป้าหมาย

เมื่อพิจารณาภาพรวมสถานการณ์ของเป้าหมาย พ.ศ. 2570 โดยการเฉลี่ยจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 97.5 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

100101

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมไทยในหลากหลายมิติ ทั้งการส่งเสริมเครือข่ายครอบครัวคุณธรรม การขับเคลื่อนสมัชชาคุณธรรม อีกทั้ง ยังส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพทางการศึกษาในหลากหลายด้าน เช่น การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน กิจกรรมลูกเสือ จิตอาสา รวมถึงการดำเนินงานที่มุ่งพัฒนาและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม อาทิ การจัดการข้อมูลวัฒนธรรม การพัฒนาพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม การสืบสานประเพณีต่าง ๆ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้และระบบสารสนเทศ ศูนย์กลางข้อมูลสารสนเทศดิจิทัลด้านคุณธรรม ตลอดจนการส่งเสริมกิจกรรมทางศาสนาทั้งพุทธศาสนาและศาสนาอื่น ๆ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **(1) โครงการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมสู่ความเป็นพลเมืองดี** ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม สามารถนำทักษะและองค์ความรู้มาพัฒนากระบวนการคิด โดยใช้หลักเหตุผลในการตัดสินใจ มีเจตคติที่ดีต่อบ้านเมือง และมีความประพฤติที่ดีงามเหมาะสมเป็นพลเมืองดี รวมทั้งสามารถประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ **(2) โครงการภูมิรู้ ภูมิธรรม สร้างต้นกล้าคนดี** ของสำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ที่ส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน ประชาชน มีความภาคภูมิใจในวิถีชีวิตวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ขนบธรรมเนียมประเพณี อัตลักษณ์ของท้องถิ่น มีค่านิยมที่ดี พอเพียง มีวินัย สุจริต จิตอาสา และสามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน ให้ความสำคัญในการอนุรักษ์ฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรม รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม **(3) โครงการพัฒนาครอบครัวพลังบวกในสังคมไทย** ของศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ที่มุ่งเน้นให้องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคมที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ได้รับองค์ความรู้ความเข้าใจในหลักคิดทักษะพี่เลี้ยงชุมชนและเทคนิควิธีการสร้างครอบครัวพลังบวก สามารถประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ตนเองได้ นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำ พ.ศ. 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และกิจกรรมทางการศึกษาที่ช่วยสร้างความเข้าใจและความตระหนักในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ในส่วนของการพัฒนาทักษะทางด้านดิจิทัลให้กับคนในสังคมในทุก ๆ ช่วงวัยในรูปแบบที่เหมาะสมทันต่อสถานการณ์และความสนใจของคนในสังคม ยังคงต้องให้ความสำคัญให้มากยิ่งขึ้น

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมในทุกมิติตามมาตรฐานและสมดุลทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม มีจิตวิญญาณที่ดี เข้าใจในการปฏิบัติตน ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมดีขึ้น อาทิ พฤติกรรมการบริโภคนิยมที่อาจนำไปสู่การมุ่งสร้างสถานะความร่ำรวยด้วยช่องทางการหารายได้ที่ผิดกฎหมาย ทุจริตหรือฉ้อโกงได้ ซึ่งจากผลสำรวจประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไป มีพฤติกรรมหรือกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 พบว่า การปฏิบัติตนของคนไทยที่สะท้อนการมีคุณธรรมด้านความพอเพียงยังมีน้อยกว่าด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะในประเด็นเรื่องการใช้จ่ายเงินอย่างคุ้มค่าไม่ฟุ่มเฟือย สอดคล้องกับผลการวิจัยของวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล ที่พบว่าแม้ในสภาวะเศรษฐกิจที่ไม่ค่อยดี แต่คนไทยจำนวนไม่น้อย (1 ใน 3 ของกลุ่มตัวอย่าง) ยังให้ความสนใจสินค้าหรูหรา ราคาแพง และ

100101

บริการระดับพรีเมียม เพื่อสร้างภาพลักษณ์ ความสุข ความสำเร็จ และการเป็นที่ยอมรับ นอกจากนี้ ยังต้องให้ความสำคัญกับการสร้างระบบนิเวศที่เอื้อให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกันของคนในสังคม เนื่องจากปัจจุบันคนหันมาใช้ระบบออนไลน์และโซเชียลมีเดียในการติดต่อสื่อสารกันมากขึ้น ทำให้การมีปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้างรวมถึงความเอื้ออาทรของคนในสังคมลดน้อยลง

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินการในระยะต่อไปเพื่อพัฒนาให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และมีความพร้อมในทุกมิติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทักษะการรู้เท่าทันกระแสการบริโภคนิยม และความรู้ด้านวินัยทางการเงิน รวมถึงการส่งเสริมรูปแบบการบริโภคที่ยั่งยืน เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีพฤติกรรมที่ดีและมีคุณธรรมด้านความพอเพียงเพิ่มขึ้น สามารถพึ่งพาตนเองได้ และพร้อมรับมือกับผลกระทบหรือการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต นอกจากนี้ ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้คนในสังคมเกิดการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมสาธารณะเพื่อชุมชนและสังคมมากขึ้น โดยเปิดพื้นที่ให้กลุ่มคนต่าง ๆ โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ เพื่อเสริมสร้างนิสัยการมีจิตสาธารณะ รวมถึงสร้างสัมพันธภาพที่ดีของคนในชุมชน และสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนซึ่งเป็นหนึ่งในระบบนิเวศที่สำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและทัศนคติของคนในสังคม

100201

แผนแม่บทย่อย

การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 100201

ภาคธุรกิจมีบทบาทสำคัญในการลงทุนเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น

จ.3 สวส. สวส.

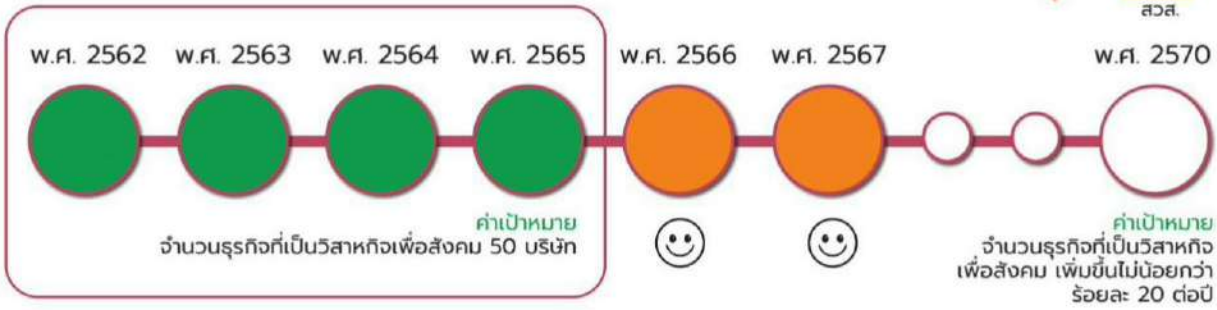

100201

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	จำนวนธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคม				
100201	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 214 องค์กร	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 267 องค์กร	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 329 องค์กร	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 92.91 (ไม่น้อยกว่า 308 องค์กร)	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี (ไม่น้อยกว่า 533 องค์กร)
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 24.77	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 23.22		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 106.76 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 61.78 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

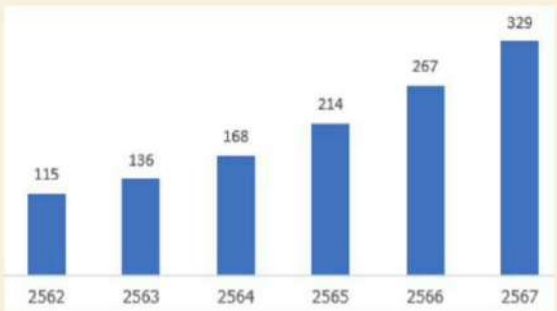

ภาคธุรกิจมีบทบาทสำคัญในการลงทุนเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น พิจารณาจากจำนวนธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคม จัดเก็บข้อมูลโดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า กิจการที่จดทะเบียนเป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมมีจำนวนทั้งสิ้น 329 กิจการ และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีกิจการที่จดทะเบียนเป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมจำนวน 267 กิจการ สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 23.22 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 หรือไม่น้อยกว่า 308 องค์กร) มีสถานการณ์สูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยคิดเป็นร้อยละ 106.76 ของค่าเป้าหมาย อย่างไรก็ตามเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี หรือมีจำนวนไม่น้อยกว่า 533 องค์กร ณ สิ้นปี พ.ศ. 2570) พบว่า มีจำนวนธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมสะสมถึง พ.ศ. 2567 คิดเป็นร้อยละ 61.78 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้มแข็งของระบบนิเวศให้กับวิสาหกิจเพื่อสังคมผ่านการจัดอบรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างความรู้และช่องทางในการเข้าถึงการสนับสนุนด้านเงินทุนจากแหล่งทุนอื่น รวมทั้งส่งเสริมการสร้างเครือข่ายวิสาหกิจเพื่อสังคม กลุ่มกิจการเพื่อสังคม และผู้ประกอบการทางสังคม นอกจากนี้ มีการจัดงานประชุมสมัชชาวิสาหกิจเพื่อสังคมประจำปี เพื่อร่วมกันกำหนดนโยบายและแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการดำเนินกิจการของวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคม ตลอดจนการสร้างความร่วมมือและการประสานงานระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงสถาบันการเงิน เพื่อสนับสนุน

100201

และพัฒนาวิสาหกิจเพื่อสังคมได้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้ สำหรับเป้าหมายนี้ไม่มีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. 2566 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้มแข็งให้กับวิสาหกิจเพื่อสังคม พัฒนาสภาพแวดล้อมและสร้างแรงจูงใจที่เอื้อให้เกิดกิจการที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคม การสร้างค่านิยมและปลูกฝังความเข้าใจเกี่ยวกับวิสาหกิจเพื่อสังคม และการสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายระหว่างผู้ประกอบกิจการวิสาหกิจเพื่อสังคมและหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้กิจการมีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ในระยะยาว

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ภาคธุรกิจมีบทบาทสำคัญในการลงทุนเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น อาทิ นโยบายและมาตรการที่ส่งเสริมภาคธุรกิจในภาพรวมของประเทศยังไม่สามารถสร้างแรงจูงใจเพียงพอให้ภาคธุรกิจหันมาดำเนินกิจการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ ยังขาดนโยบายที่ชัดเจนและเป็นระบบในการส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการขับเคลื่อนองค์กรต่าง ๆ ในระบบนิเวศของวิสาหกิจเพื่อสังคมไปในทิศทางเดียวกัน อีกทั้ง วิสาหกิจเพื่อสังคมในปัจจุบันยังต้องเผชิญกับปัญหาการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่จำกัด และความไม่ชัดเจนของกฎระเบียบและสิทธิประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับวิสาหกิจเพื่อสังคม ทำให้เกิดความสับสนและขาดการสนับสนุนอย่างมีประสิทธิภาพจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้ภาคธุรกิจเข้ามามีบทบาทสำคัญในการลงทุนเพื่อสังคมเพิ่มขึ้นอย่างยั่งยืนในอนาคต หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งผลักดันให้เกิดมาตรการทางกฎหมายและภาษีที่เอื้อต่อการเติบโตของวิสาหกิจเพื่อสังคม อาทิ กฎหมายที่สนับสนุนให้เกิดการระดมทุนหรือจัดหาแหล่งเงินทุนในรูปแบบต่าง ๆ การกำหนดสิทธิประโยชน์ทางภาษีที่จูงใจและแตกต่างจากธุรกิจทั่วไป พร้อมทั้งส่งเสริมและสร้างความร่วมมือกับธนาคารต่าง ๆ ในการกำหนดมาตรการสนับสนุนวิสาหกิจเพื่อสังคมเป็นกรณีพิเศษ อาทิ เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ ซึ่งจะช่วยให้วิสาหกิจเพื่อสังคมเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น นอกจากนี้ ควรเร่งสร้างความตระหนักในความสำคัญของวิสาหกิจเพื่อสังคมผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการรับรู้และเป็นที่ยอมรับของสังคมในวงกว้าง ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้สินค้าและบริการของวิสาหกิจเพื่อสังคมเป็นที่รู้จักและได้รับการอุดหนุนมากขึ้น ตลอดจนสนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐสามารถจัดซื้อจัดจ้างจากวิสาหกิจเพื่อสังคมเพื่อเป็นช่องทางการหารายได้ และกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมเพิ่มมากขึ้น

100301

แผนแม่บทย่อย

การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)
100301

ภาคธุรกิจมีบทบาทสำคัญในการลงทุนเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น

จ.3

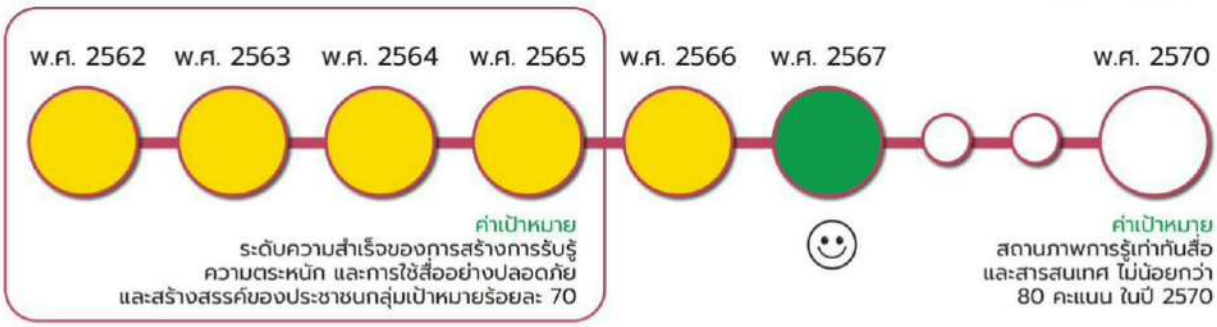

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 100301 ในรายงานปี พ.ศ. 2567 เป็นการใช้ข้อมูลจากรายงานการสำรวจสถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ ของกรมประชาสัมพันธ์ จึงได้ปรับปรุงข้อมูลใน พ.ศ. 2566 ให้เป็นข้อมูลจากแหล่งเดียวกัน

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ				
100301	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
		(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 82.05 คะแนน (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 82.32 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 74.08 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 80 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)			ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 0.33		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 111 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 102.9 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในเส้นบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

สื่อในสังคมไทยมีความเข้มแข็ง สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนในสังคม ทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ ปลอดภัย และสร้างสรรค์ พิจารณาจากสถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ จัดทำโดยกรมประชาสัมพันธ์ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 82.32 คะแนน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีคะแนนเฉลี่ย 82.05 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 0.33 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 74.08 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์สูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยคิดเป็นร้อยละ 111 ของค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 80 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 102.9 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้ **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

100301

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสาร และการผลิตสื่อสร้างสรรค์และสื่อที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะปัจจัยด้านเนื้อหาสื่อที่ปลอดภัยและสร้างสรรค์ รวมถึงการให้ความรู้เพื่อป้องกันและรู้เท่าทันสื่อไม่หลงเชื่อข่าวลวง (fake news) โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบคลังข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ภาครัฐเชิงรุก** ของกรมประชาสัมพันธ์ ที่ได้รวบรวม จัดเก็บ วิเคราะห์เนื้อหาและข้อมูลหน่วยงานต่าง ๆ ภายใต้การกำกับของรัฐ ข้อมูลในสื่อสังคมออนไลน์ ข้อมูลข่าวประเทศไทยในต่างประเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่มีเนื้อหาถูกต้องครบถ้วนไปยังภาคประชาชนได้อย่างแม่นยำและรวดเร็ว นอกจากนี้ ยังมี**โครงการสนับสนุนทุนเพื่อพัฒนาและผลิตสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์** ของกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน) ที่เป็นการเปิดโอกาสให้บุคคล องค์กร และภาคีเครือข่าย ภาคส่วนต่าง ๆ ได้เข้าถึงแหล่งเงินทุนในการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ อันเป็นการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากลไกเครือข่าย ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็ก เยาวชน ครอบครัว และประชาชนได้มีทักษะในการรู้เท่าทัน เฝ้าระวังสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพผู้ผลิตสื่อ การส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเข้าถึงสื่อที่เป็นประโยชน์ปลอดภัยและสร้างสรรค์ รวมถึงการยกระดับประสิทธิภาพองค์กรที่มีหน้าที่ในการควบคุมกำกับสื่อ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้สื่อในสังคมไทยมีความเข้มแข็ง สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนในสังคม ทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ ปลอดภัยและสร้างสรรค์ ยังคงเป็นเรื่องของการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาสื่อและการพัฒนาสมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ รวมถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม อาทิ กลไก/มาตรการในการส่งเสริมให้ประชาชนรู้เท่าทันสื่อที่ยังมีข้อจำกัดด้วยบริบทการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ส่งผลให้รูปแบบสื่อมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและหลากหลาย ทำให้การรับรู้ข้อมูลของคนในสังคมเปลี่ยนไป จากเดิมจะรับรู้ข้อมูลผ่านสื่อกระแสหลักจากนักข่าวหรือนักสื่อสารมวลชน กลายเป็นการรับรู้ผ่านสื่อออนไลน์จากการนำเสนอของอินฟลูเอนเซอร์ (Influencer) หรือบุคคลทั่วไปที่มีอิทธิพลต่อความคิด ที่ส่วนใหญ่เน้นการสร้างเนื้อหาให้เป็นกระแสโดยไม่ได้คำนึงถึงความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหาก่อนเผยแพร่ไปยังสาธารณชน ซึ่งแม้ว่าบางแพลตฟอร์มจะมีการคัดกรองเนื้อหาที่อ่อนไหว อาทิ การปิดกั้นภาพความรุนแรง ภาพอนาจาร แต่ยังมีเนื้อหาบางประเภทที่อาจสร้างผลกระทบเชิงลบต่อสังคม อาทิ การนำเสนอข้อมูลที่ไม่เป็นความจริง การชักจูงหรือโฆษณาชวนเชื่อที่ผิดกฎหมาย รวมถึงการแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระจนเกิดการละเมิดสิทธิ ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีกฎระเบียบเจาะจงกับกลุ่ม Influencer อย่างชัดเจน อีกทั้ง แนวทางการกำกับดูแลส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการที่เน้นไปที่การตรวจสอบและเฝ้าระวังการนำเสนอข้อมูลของสื่อ ตักเตือน/แก้ไข ในกรณีที่สื่อนำเสนอเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม การส่งเสริมกลไกการตรวจสอบกันเองของสื่อและการตรวจสอบจากภาคประชาชนโดยยังไม่มีแนวทางในการกำกับหรือควบคุมการผลิตและนำเสนอเนื้อหาตั้งแต่ต้น

100301

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้สื่อมีความเข้มแข็งสามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนในสังคม ทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ ปลอดภัยและสร้างสรรค์ และประชาชนรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันกำหนดกลไกในการกำกับดูแลและควบคุมมาตรฐานจริยธรรมสื่อทั้งในช่องทางเดิมและช่องทางสมัยใหม่ที่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทั้งผู้สร้าง ผู้ส่งและผู้รับ เพื่อให้เกิดการผลิตและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารได้อย่างเหมาะสม มีคุณภาพ และเกิดการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งส่งเสริมการผลิต/ให้บริการสื่อที่มีเนื้อหาที่สร้างสรรค์ ปลอดภัย รวมถึงการสอดแทรกเรื่องคุณธรรม จริยธรรม การยอมรับความแตกต่างทางความคิดหรือมุมมองตามหลักประชาธิปไตยผ่านช่องทางที่มีประสิทธิผล อาทิ หนังสั้น ละคร ซีรีส์ เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากขึ้น นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะทักษะการคิดวิเคราะห์ และการสร้างและส่งต่อข้อมูลไปสู่สาธารณะหรือบุคคลอื่น โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุที่ยังมีทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศน้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ และเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ยังตกเป็นเหยื่อของกลุ่มมิจฉาชีพ

แผนแม่บท

11

การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

มุ่งเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตคนไทย
นำไปสู่การพัฒนาตนเองให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพในทุกมิติและในทุกช่วงชีวิต
อย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา คุณธรรมและจริยธรรม
พร้อมเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมและประเทศ

จ.1

พม.

ถึงแม้ว่าการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในช่วงที่ผ่านมาจะส่งผลให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมและใช้ศักยภาพของตัวเองในการสร้างมูลค่าให้แก่สังคมมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังควรให้ความสำคัญกับการพัฒนากลุ่มวัยอื่น ๆ ทั้งในส่วนของวัยแรงงานที่ยังต้องการการเพิ่มพูนสมรรถนะให้มีศักยภาพเพียงพอต่อความต้องการในตลาดแรงงาน วัยเด็กที่ต้องส่งเสริมให้มีพัฒนาการที่สมวัย ควบคู่กับการส่งเสริมความเข้มแข็งในครอบครัว รวมถึงวัยเรียน/วัยรุ่นให้มีความรู้และทักษะเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยแรงงาน ส่งผลให้ประชาชนทุกช่วงวัยมีความรู้ มีคุณภาพ มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม และพร้อมรับมือกับทุกความเปลี่ยนแปลงในอนาคต

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
110001	คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	ดัชนีการพัฒนามนุษย์ ไม่น้อยกว่า 0.82 คะแนน ภายในปี 2570

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
110101	ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และมีจิตสำนึกความเป็นไทย ดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น	มาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง ไม่น้อยกว่า 92 คะแนน ภายในปี 2570
110201	เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพมากขึ้น	ดัชนีพัฒนาการเด็กสมวัย ไม่น้อยกว่า 85 คะแนน ภายในปี 2570
110301	วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้ และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัวสื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผล ตลอดชีวิตดีขึ้น	ความสามารถในการแข่งขันการพัฒนาทุนมนุษย์ด้านทักษะแรงงานในอนาคต ไม่น้อยกว่า 70 คะแนน ภายในปี 2570
110401	แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต มีทักษะอาชีพสูง ตระหนักในความสำคัญที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น	ผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี
110402	มีคนไทยที่มีความสามารถและผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศเข้ามาทำวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมายเพิ่มขึ้น	สัดส่วนกำลังแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อกำลังแรงงาน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ภายในปี 2570
110501	ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต มีทักษะการดำรงชีวิตเรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิต มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคมเพิ่มขึ้น	ดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI) ของกลุ่มผู้สูงอายุ ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

สรุปแผนระดับที่ 3 ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ประเด็นที่ (11) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตมีแผนระดับที่ 3 ที่สามารถช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานของแผนแม่บทฯ ที่สำคัญ อาทิ

แผนปฏิบัติราชการ	หน่วยงานเจ้าของแผน
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) ของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว และแผนปฏิบัติราชการรายปี (พ.ศ. 2567) ของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว	กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
- แผนปฏิบัติการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม	สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
- แผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ของกระทรวงแรงงาน	กระทรวงแรงงาน

แผนปฏิบัติการด้าน...	หน่วยงานเจ้าของแผน
- แผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. 2566 – 2570	กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
- แผนปฏิบัติการด้านการขจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 – 2570	กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
- แผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. 2564 – 2570 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2566 – 2570	สำนักปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
- แผนปฏิบัติการด้านผู้สูงอายุ ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2566 – 2580)	กรมกิจการผู้สูงอายุ

ทั้งนี้ สามารถเข้าดูรายละเอียดเพิ่มเติมของแผนระดับที่ 3 ข้างต้น ได้จากในระบบ eMENSCR โดยวิธีการเข้าใช้งานแสดงไว้ในภาคผนวก

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

110001

คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

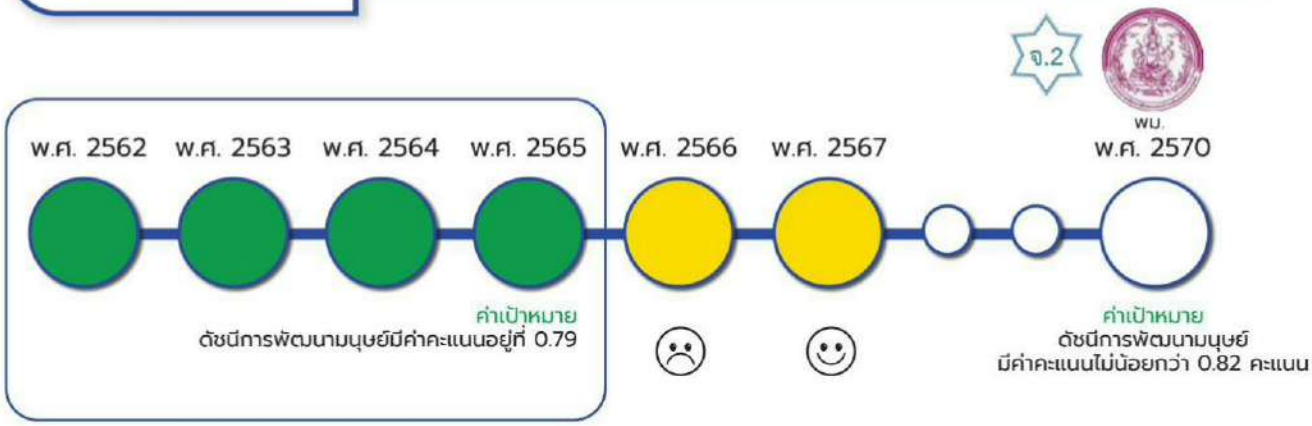

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (คะแนน)				
110001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2563) 0.802 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) 0.800 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 0.803 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 0.81 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 0.82 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ☹ ร้อยละ 0.24	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 0.38		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 99.14 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 97.93 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในอันดับที่ใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (คะแนน)

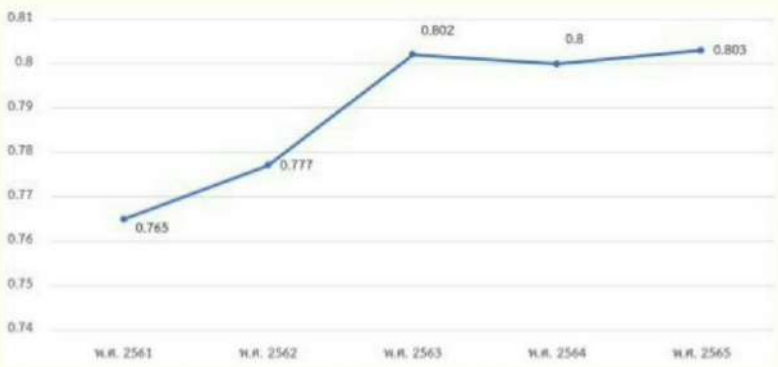

ที่มา : Human Development Report, UNDP ประมวลผลโดย สศช.

คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้ และทักษะในศตวรรษที่ 21 รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต พิจารณาจากดัชนีการพัฒนามนุษย์ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) อายุคาดเฉลี่ย (2) จำนวนปีที่คาดว่าจะได้รับการศึกษา (3) ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรวัยแรงงานและ (4) รายได้ประชาชาติ

เฉลี่ยต่อหัว จัดทำโดย โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) (ข้อมูล พ.ศ. 2565) พบว่า **ดัชนีการพัฒนามนุษย์มีค่าอยู่ที่ 0.803 คะแนน** และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ที่มีค่าดัชนีการพัฒนามนุษย์อยู่ที่ 0.800 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 0.38 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่า 0.81 คะแนน) พบว่ามีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 99.14 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 82 คะแนน) พบว่า **มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 97.93 ของค่าเป้าหมาย** ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตยังเผชิญกับประเด็นท้าทายที่สำคัญ ได้แก่ **(1) ด้านความเข้มแข็งของครอบครัว** ยังประสบปัญหาหนี้สินในครัวเรือนสูงขึ้น รูปแบบครอบครัวมีความหลากหลายที่ส่งผลความสัมพันธ์ในครอบครัว รวมทั้งปัญหาความรุนแรงในครอบครัวที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น **(2) ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย** ขาดการส่งเสริมทักษะและความพร้อมของพ่อแม่ และเด็กในพื้นที่ห่างไกลขาดโอกาสเข้าถึงการคัดกรองพัฒนาการ นอกจากนี้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยยังมีปัญหาด้านคุณภาพ **(3) ด้านการพัฒนาวัยเรียนและวัยรุ่น** ยังพบปัญหาคุณภาพการศึกษา โดยหลักสูตรยังไม่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต และยังมีปัญหาเด็กหลุดออกจากระบบการศึกษา **(4) ด้านการพัฒนาวัยแรงงาน** มีปัญหาระบบการศึกษาและการพัฒนาทักษะแรงงานขาดการบูรณาการและไม่ตอบโจทย์ตลาดแรงงาน ขณะที่การดึงดูดแรงงานทักษะสูงยังประสบปัญหาทางด้านกฎระเบียบและนโยบายที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้ามาทำงาน **(5) ด้านการพัฒนาผู้สูงอายุ** ยังคงประสบปัญหาในด้านสุขภาพจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) และความบกพร่องด้านการเคลื่อนไหว มีปัญหาในการเข้าถึงระบบบริการสุขภาพ อีกทั้งผู้สูงอายุยังต้องพึ่งพิงรายได้จากบุตรหลานและสวัสดิการจากรัฐ ไม่มีหลักประกันทางรายได้ที่เพียงพอ ขณะเดียวกันผู้สูงอายุบางส่วนอาศัยอยู่ลำพังหรือขาดการดูแลอย่างเหมาะสม ดังนั้นจึงมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานโดยหน่วยงานภาครัฐควรเร่งดำเนินการ ดังนี้ **ด้านการสร้างครอบครัวเข้มแข็ง** โดยการเสริมสร้างความรู้ด้านการเงินทั้งการออมและการลงทุน การแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน การสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ การสนับสนุนนโยบายที่เป็นมิตรกับครอบครัว **กลุ่มเด็กปฐมวัย** ควรมีการเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพ โภชนาการ และการพัฒนาทักษะการเลี้ยงดูบุตร ให้แก่พ่อแม่และผู้ปกครอง การจัดให้มีการคัดกรองและติดตามพัฒนาการเชิงรุกโดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล และการพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยร่วมกับมหาวิทยาลัยในพื้นที่หรือพื้นที่ใกล้เคียง รวมทั้งการสนับสนุนให้ชุมชนมีการเก็บข้อมูลพัฒนาการเด็กและบูรณาการฐานข้อมูลร่วมกันในพื้นที่ **กลุ่มวัยเรียน/วัยรุ่น** ควรปรับหลักสูตรการเรียนรู้ให้เน้นทักษะในศตวรรษที่ 21 พร้อมพัฒนาคุณภาพครู การประสานความร่วมมือภาครัฐ ภาคเอกชน สถานศึกษาในการพัฒนาทักษะต่าง ๆ อาทิ STEM ภาษาอังกฤษ ควบคู่กับการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะ กลุ่มแรงงาน ส่งเสริมให้มีการพัฒนาฐานข้อมูลด้านแรงงานในภาคการผลิตและบริการ การมีระบบเทียบโอนประสบการณ์การทำงานและวุฒิการศึกษาที่สะท้อนค่าจ้างแรงงาน การปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบเกี่ยวกับการกำหนดคุณวุฒิและการออกใบประกอบวิชาชีพในกลุ่มแรงงานต่างชาติทักษะสูง และ**กลุ่มผู้สูงอายุ** การสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณ การพัฒนาทักษะการทำงานให้กับผู้สูงอายุที่มีศักยภาพเพื่อสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพที่เหมาะสม การพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันความเสี่ยงในยุคดิจิทัล และการมีระบบการดูแลระยะยาวภายใต้แนวคิดการสูงวัยในถิ่นที่อยู่

110101

แผนแม่บทย่อย | การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 110101

ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และมีจิตสำนึกความเป็นไทย ดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น

จ.3 พม.

พ.ศ. 2562 | พ.ศ. 2563 | พ.ศ. 2564 | พ.ศ. 2565 | พ.ศ. 2566 | พ.ศ. 2567 | พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
ดัชนีครอบครัวอบอุ่น ร้อยละ 75

ค่าเป้าหมาย
มาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง ไม่น้อยกว่า 92 คะแนน ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	มาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง (คะแนน)				
110101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ค่าคะแนน 85.47 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ค่าเฉลี่ยความเข้มแข็งของครอบครัวภาพรวม 71.47 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ค่าเฉลี่ยความเข้มแข็งของครอบครัวภาพรวม 73.12 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 88.08 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 92 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ไม่สามารถเทียบได้ เนื่องจาก พ.ศ. 2566 ได้เพิ่มองค์ประกอบในตัวชี้วัดจาก 5 ด้าน เป็น 7 ด้าน	ดีขึ้น ร้อยละ 2.3		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 83.02	คิดเป็นร้อยละ 79.48 ของค่าเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

110101

ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และมีจิตสำนึกความเป็นไทย ดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น โดยพิจารณาจากมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง จัดทำโดยกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 7 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านสัมพันธภาพ (2) ด้านการทำบทบาทหน้าที่ของครอบครัว (3) ด้านการพึ่งตนเองความพอเพียงทางด้านเศรษฐกิจ (4) ด้านสุขภาพครอบครัว (5) ด้านเทคโนโลยีสื่อสารและการเรียนรู้ (6) ด้านทุนทางสังคม และ (7) ด้านการหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยงและการปรับตัวได้ในภาวะยากลำบาก/วิกฤต โดยใน พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า **มีค่าเฉลี่ยความเข้มแข็งของครอบครัวภาพรวมอยู่ที่ 73.12 คะแนน** และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่าเฉลี่ยความเข้มแข็งของครอบครัวภาพรวมอยู่ที่ 71.47 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 2.3 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่า 88.08 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 83.02 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 92 คะแนน) พบว่า **มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 79.47 ของค่าเป้าหมาย** ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ครอบครัวตามเกณฑ์มาตรฐานครอบครัวเข้มแข็งภาพรวม ค่าเฉลี่ย 73.12

ที่มา: Publish dashboard มาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับ**การพัฒนาความเข้มแข็งของครอบครัว** อาทิ การส่งเสริมให้ครอบครัวไทยมีความสมดุลระหว่างชีวิตการทำงานและชีวิตครอบครัว การยกระดับรายได้ครอบครัว การส่งเสริมความรู้ในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวและความเสมอภาคระหว่างเพศ **การพัฒนาระบบแจ้งเหตุทางสังคมผ่านแอปพลิเคชัน ESS Help Me** (Emergency Social Services) ให้สามารถใช้งานได้ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้าให้ความช่วยเหลือผู้ที่ถูกข่มขู่หรือทำร้ายร่างกาย รวมถึง **การพัฒนาศักยภาพของกลไกและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านครอบครัวในทุกระดับ โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567** อาทิ **(1) โครงการขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และบุคคลในครอบครัว** ของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ที่ให้ความสำคัญกับการลดความรุนแรงในครอบครัว รวมถึงผลักดันให้เกิดการใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง **(2) โครงการส่งเสริมการออมและพัฒนาทักษะการบริหารจัดการทางการเงินของครอบครัวและชุมชน** ของกรมการพัฒนาชุมชน ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมความรู้เรื่องการบริหารจัดการทางการเงินเพื่อให้ครอบครัวสามารถพึ่งพาตนเองได้ด้วยการออม **นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุ**

เป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการ**บูรณาการข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวกับการพัฒนาครอบครัว** เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการวิเคราะห์ข้อมูลและการออกแบบนโยบายที่ตอบสนองความต้องการของครอบครัวกลุ่มเป้าหมาย **การจัดสวัสดิการที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาของแต่ละครอบครัว การส่งเสริมการออมและพัฒนาทักษะการบริหารจัดการทางการเงินของครอบครัวและชุมชน รวมถึงการยกระดับกลไกด้านครอบครัวในพื้นที่** อาทิ ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน และทีมวิทยากรด้านครอบครัวระดับจังหวัด เพื่อให้สามารถเป็นหลักในการขับเคลื่อนงานพัฒนาครอบครัวในระดับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการส่งเสริมครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และมีจิตสำนึกความเป็นไทย ดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น อาทิ **การเพิ่มขึ้นของปัญหาหนี้สินในครัวเรือน** โดยเฉพาะหนี้สินที่เกิดจากการใช้สินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคลในการใช้จ่ายในสิ่งที่ไม่จำเป็น ซึ่งจากรายงานภาวะสังคมไทยไตรมาส 2 พ.ศ. 2567 ของ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) พบว่า หนี้สินครัวเรือนมีมูลค่า 16.32 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนหนี้ต่อ GDP ที่ร้อยละ 89.6 และหากพิจารณาจากข้อมูลผลสำรวจความเข้มแข็งของครอบครัวประจำปี 2567 พบว่า การพึ่งพาตนเองได้ทางเศรษฐกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ยังมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด อยู่ที่ร้อยละ 67.63 แสดงให้เห็นถึงความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจของครอบครัวไทย นอกจากนี้ **การสร้างสัมพันธภาพครอบครัวให้เข้มแข็ง**ยังคงมีความท้าทาย โดยเฉพาะในเรื่องการเลี้ยงดู เนื่องจากรูปแบบของครอบครัวในปัจจุบันมีความหลากหลายมากขึ้น อาทิ ครอบครัวพ่อหรือแม่เลี้ยงเดี่ยว ครอบครัวข้ามรุ่น ครอบครัวคู่รักเพศเดียวกัน ส่งผลต่อการพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนในครอบครัวจนอาจนำไปสู่การเกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว อีกทั้งหากพิจารณาจากองค์ประกอบมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็งทั้ง 7 ด้าน จะเห็นได้ว่าครอบครัวเสี่ยงมีความเสี่ยงด้านสัมพันธ์ภาพมากที่สุด แม้ว่าคะแนนองค์ประกอบด้านสัมพันธภาพมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปีก่อน สอดคล้องกับสถานการณ์ความรุนแรงระหว่าง พ.ศ. 2563 - 2567 ที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยใน พ.ศ. 2567 มีความรุนแรงทั้งสิ้น 4,833 ราย ซึ่งในจำนวนนี้เป็นความรุนแรงภายในครอบครัวถึง 3,421 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 71 ของความรุนแรงทั้งหมด และส่วนใหญ่ของผู้ที่ได้รับผลกระทบคือเพศหญิง

สถิติความรุนแรง

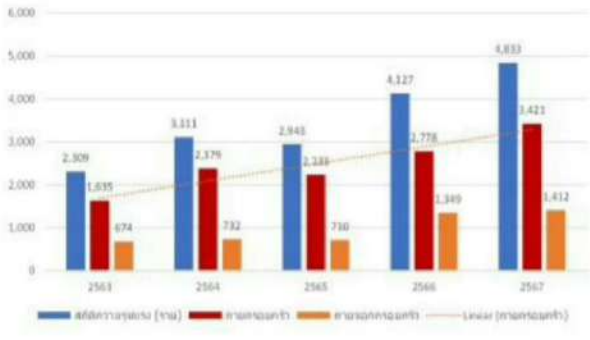

ที่มา: สถิติสายด่วน 1300
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

110101

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้การดำเนินงานนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับ **การสร้างความรู้ในเรื่องทักษะทางการเงิน การออม และการลงทุน** เพื่อให้คนในครอบครัวทุกช่วงวัยมีทักษะทางการเงิน มีวินัยในการใช้จ่าย และตระหนักถึงความสำคัญของการออมและการลงทุนอย่างเหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้ครอบครัวไทยมีความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ **การเร่งแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือน โดยจัดหาแหล่งสินเชื่อที่มีอัตราดอกเบี้ยเหมาะสม** เพื่อเสริมสภาพคล่องและลดการพึ่งพาหนี้นอกระบบ นอกจากนี้ **ควรส่งเสริมการให้ความรู้เกี่ยวกับการสร้างสัมพันธภาพในครอบครัวที่มีหลากหลายรูปแบบ** ผ่านการทำกิจกรรมร่วมกันที่จะส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวมีทักษะในการจัดการความเครียด การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ การร่วมกันแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล ตลอดจน**การส่งเสริมนโยบายที่เป็นมิตรกับครอบครัว** ทั้งในเรื่องการส่งเสริมระบบการทำงานที่ยืดหยุ่นสำหรับพ่อแม่ การมีระบบสนับสนุนในการเลี้ยงดูบุตร การผลักดันกฎหมายให้เอื้อต่อการสร้างครอบครัวสำหรับคนทุกกลุ่ม

110201

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 110201

เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพมากขึ้น

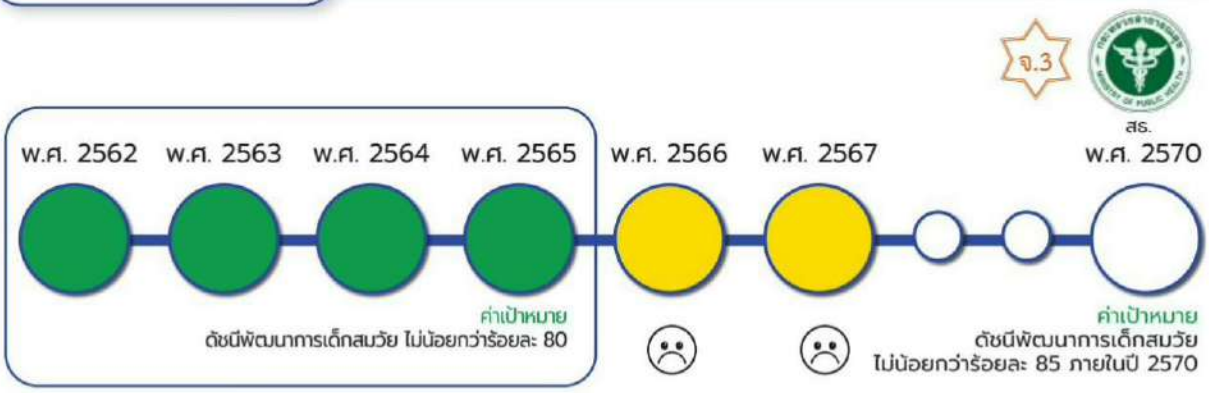

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีพัฒนาการเด็กสมวัย (ร้อยละ)				
110201	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ร้อยละ 85.13	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ร้อยละ 79.73	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ร้อยละ 77.1	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 81.05	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 85
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ☹ ร้อยละ 6.34	แย่ลง ☹ ร้อยละ 3.30		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 95.13 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 90.71 ของค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพมากขึ้น พิจารณาจากดัชนีพัฒนาการเด็กสมวัย ซึ่งเป็นการคัดกรองพัฒนาการเด็กอายุ 9 18 30 42 และ 60 เดือน ใน 5 ด้าน ได้แก่ การเคลื่อนไหว การใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก การเข้าใจภาษา การใช้ภาษา การช่วยเหลือตนเองและสังคม จัดทำโดยกรมอนามัย โดยข้อมูลปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า **ประเทศไทยมีค่าดัชนีพัฒนาการสมวัยอยู่ที่ร้อยละ 77.1** และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่ร้อยละ 79.73 สะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาที่แย่ลง โดยคิดเป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงที่ร้อยละ 3.30 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 81.05) พบว่า สถานการณ์เป็นร้อยละ 95.13 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85) พบว่า **มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 90.71 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ดัชนีพัฒนาการเด็กสมวัย
(ร้อยละของเด็กที่มีพัฒนาการสมวัย)

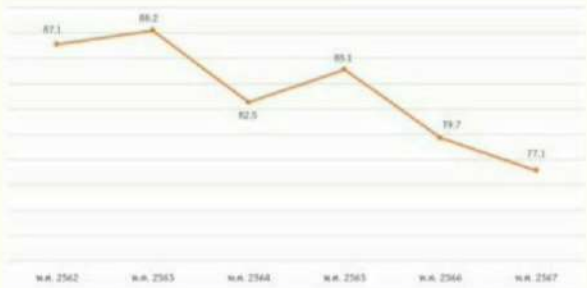

ที่มา: กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

110201

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ครอบคลุมการดำเนินงานตั้งแต่การจัดบริการด้านสุขภาพให้แก่ครอบครัวตั้งแต่ก่อนตั้งครรภ์ไปจนถึงหลังคลอด การพัฒนาทักษะในการดูแลเด็กของพ่อแม่ การพัฒนาคุณภาพของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมถึงการให้เงินอุดหนุนเด็กแรกเกิด เพื่อหนุนเสริมให้ครอบครัวที่มีรายได้น้อยสามารถดูแลเลี้ยงดูเด็กได้อย่างมีคุณภาพ โดยมี**โครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567** อาทิ **(1) โครงการส่งเสริมการตั้งครรภ์และการเกิดอย่างมีคุณภาพ** ของกรมอนามัย ที่มุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมการจัดบริการสุขภาพแม่และเด็ก ยกระดับคุณภาพบริการ และส่งเสริมให้หญิงตั้งครรภ์และทารกเข้าถึงบริการสุขภาพที่ได้มาตรฐาน **(2) โครงการส่งเสริมทักษะการเลี้ยงดูบุตรอย่างมีคุณภาพ เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน** ของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้และทักษะสำหรับครอบครัวลักษณะต่าง ๆ อาทิ พ่อแม่มือใหม่ แม่เลี้ยงเดี่ยว แม่วัยรุ่น รวมทั้งครอบครัวที่มีผู้สูงอายุ ผ่านแพลตฟอร์มทั้งห้องเรียนพ่อแม่ โรงเรียนครอบครัว และศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน **(3) โครงการพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านสุขภาพ (4D) ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ** ของกรมอนามัย ที่ให้ความสำคัญกับการยกระดับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ยังต้องมีการปรับปรุงตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านสุขภาพ และพัฒนาศักยภาพของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีศักยภาพในการรองรับเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 2 ปี **นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. 2566** พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานต่าง ๆ ได้มีการดำเนินงานยกระดับศักยภาพของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีความพร้อมในการรองรับเด็กอายุต่ำกว่า 2 ปี การเตรียมความพร้อมให้แก่พ่อแม่ก่อนตั้งครรภ์เพื่อให้เด็กเกิดมาอย่างมีคุณภาพ และส่งเสริมทักษะการเลี้ยงดูบุตรอย่างมีคุณภาพและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน รวมทั้งการมีระบบฐานข้อมูลสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทั่วประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพและมีพัฒนาการสมวัย สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพมากขึ้น อาทิ **การขาดมาตรการเชิงรุกในการสร้างทักษะและความพร้อมของพ่อแม่ตั้งแต่ก่อนการตั้งครรภ์** เพื่อดูแลและพัฒนาให้เด็กมีพัฒนาการสมวัย โดยเฉพาะพ่อแม่ที่เป็นกลุ่มเปราะบางและพ่อแม่วัยรุ่นที่เด็กมีความเสี่ยงต่อการมีพัฒนาการไม่สมวัยค่อนข้างสูง **การพัฒนาการเข้าถึงสวัสดิการและการบริการของประชาชนยังขาดประสิทธิภาพ** โดยยังพบปัญหาเด็กตกหล่นจากการคัดกรองและติดตามพัฒนาการสูง โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลและยากจน **สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยขาดแคลนครูที่มีวุฒิการศึกษาด้านปฐมวัยโดยตรง** อีกทั้ง **ขาดการประเมินตนเอง** โดยสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจำนวนกว่าครึ่งไม่มีการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ส่งผลให้ขาดข้อมูลที่เพียงพอในการพัฒนาการจัดบริการได้อย่างเหมาะสม รวมถึง**การขาดการเชื่อมโยงข้อมูลเด็กตั้งแต่แรกเกิด** โดยฐานข้อมูลกลางในปัจจุบันเป็นการรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยจัดบริการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งส่วนใหญ่ยังไม่ครอบคลุมเด็กอายุต่ำกว่า 2 ปี และไม่ครอบคลุมข้อมูลการจัดบริการด้านอื่น ๆ เช่น ด้านสุขภาพ ด้านการคุ้มครองทางสังคม

110201

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับ**การเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพและโภชนาการพ่อแม่ตั้งแต่ก่อนตั้งครรภ์** และ**การพัฒนาทักษะของพ่อแม่ผู้ปกครอง**เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นพัฒนาการเด็กในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านการใช้และการเข้าใจภาษา ซึ่งเป็นพัฒนาการที่เด็กไทยมีความล่าช้ามากที่สุด โดยมีมาตรการเชิงรุกเพื่อช่วยเหลือกลุ่มคนเปราะบาง อาทิ พ่อแม่วัยรุ่น ครัวเรือนแหว่งกลาง ครัวเรือนที่มีรายได้น้อย **การแก้ไขปัญหาเด็กที่เข้าไม่ถึงการคัดกรองและติดตามพัฒนาการ** ผ่านการให้บริการคัดกรองพัฒนาการเด็กในเชิงรุก โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลและด้อยโอกาส เช่น การจัดตั้งทีมเคลื่อนที่ ที่ประกอบด้วยบุคลากรทางการแพทย์ที่เชี่ยวชาญด้านการคัดกรองพัฒนาการ อาทิ แพทย์ พยาบาล และผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาการเด็ก **การบูรณาการฐานข้อมูลและระบบติดตามเด็กตั้งแต่แรกเกิดอย่างต่อเนื่อง** โดยใช้ชุมชนเป็นผู้เก็บข้อมูลระดับครัวเรือน ตลอดจน**การพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย** ผ่านการพัฒนาทักษะครูในการดูแลและจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กแต่ละช่วงวัยอย่างเหมาะสม ทั้งอายุต่ำกว่า 2 ปี และ 2 ปีขึ้นไป โดยอาศัยมหาวิทยาลัยในพื้นที่/พื้นที่ใกล้เคียงในการจัดอบรม In-service training และเป็นพี่เลี้ยงให้ครูและผู้ดูแลเด็กอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งกำหนดให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกแห่งมีการประเมินตนเองเพื่อให้สามารถสะท้อนคุณภาพของการดำเนินการได้ตามจริง และนำไปสู่การบริหารจัดการด้านงบประมาณและบุคลากรอย่างเหมาะสม

110301

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)
110301

วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้ และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัวสื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผลตลอดชีวิตดีขึ้น

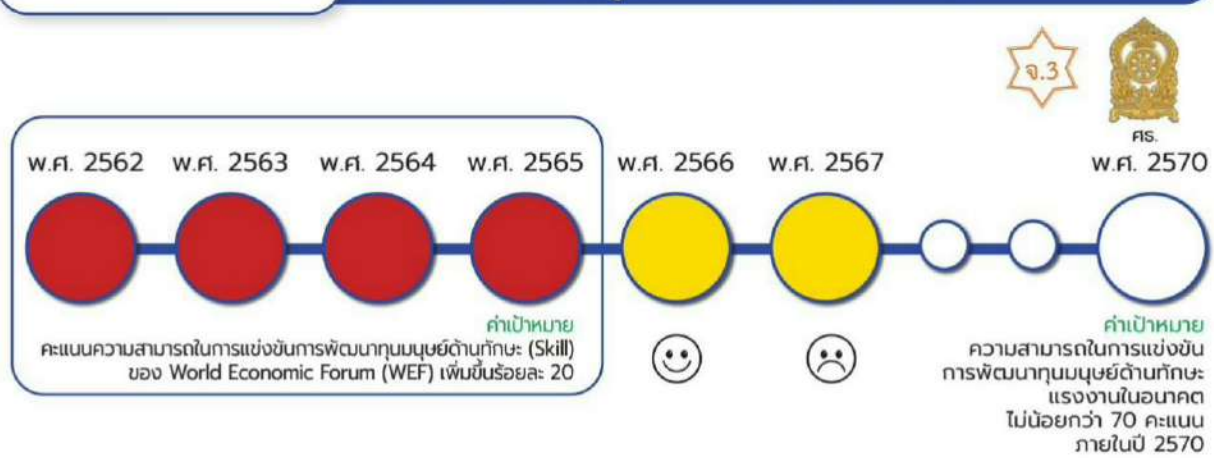

110301

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ความสามารถในการแข่งขันการพัฒนาทุนมนุษย์ด้านทักษะแรงงานในอนาคต (คะแนน)				
110301	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **62 คะแนน** (proxy)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **66 คะแนน** (proxy)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **65 คะแนน** (proxy)**	**ไม่น้อยกว่า 63.03 คะแนน**	**ไม่น้อยกว่า 70 คะแนน**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 6.45**	**แย่ลง ☹ ร้อยละ 1.52**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 103.13 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 92.86 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย**

หมายเหตุ : ** เป้าหมาย 110301 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 – 2563 ใช้ตัวชี้วัดคะแนนความสามารถในการแข่งขันการพัฒนาทุนมนุษย์ด้านทักษะ (Skill) ของ World Economic Forum (WEF) ตามที่ปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และสถานการณ์ พ.ศ. 2564 – 2566 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ ข้อมูลคะแนนการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขัน จัดทำโดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD)

วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้ และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัวสื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผลตลอดชีวิตดีขึ้น โดยปัจจุบันยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูลการพัฒนาทุนมนุษย์ด้านทักษะแรงงานในอนาคตของ World Economic Forum (WEF) ดังนั้น จึงพิจารณาจากตัวชี้วัดเทียบเคียงข้อมูลคะแนนการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขัน ของสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD) พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า **ประเทศไทยมีคะแนนของตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทุนมนุษย์ในภาพรวมที่ 65 คะแนน** (เมื่อปรับฐานคะแนนเต็มเป็น 100 คะแนน) และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่าคะแนนอยู่ที่ 66 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 1.52 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่า 63.03 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 103.13 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย ทั้งนี้ เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 70 คะแนน) พบว่า **มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 92.86 ของค่าเป้าหมาย** ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ตัวชี้วัด	การจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของ IMD		
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	การเปลี่ยนแปลง
ภาพรวมตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทุนมนุษย์	66 คะแนน	65 คะแนน	↓ แย่ลง 1 อันดับ
(1) ด้านสถานการณ์ตลาดแรงงาน	อันดับ 30 6.41 คะแนน	อันดับ 35 5.99 คะแนน	↓ แย่ลง 5 อันดับ ลดลง 0.42 คะแนน
(2) การฝึกปฏิบัติงาน	อันดับ 21 5.77 คะแนน	อันดับ 21 5.82 คะแนน	อันดับคงที่ – เพิ่มขึ้น 0.05 คะแนน
(3) ความเพียงพอของแรงงานทักษะ	อันดับ 24 6.00 คะแนน	อันดับ 29 5.81 คะแนน	↓ แย่ลง 5 อันดับ ลดลง 0.19 คะแนน
(4) ทักษะด้านการใช้	อันดับ 33 6.25 คะแนน	อันดับ 37 5.91 คะแนน	↓ แย่ลง 4 อันดับ ลดลง 0.32 คะแนน
(5) วัฒนธรรมของประเทศเปิดกว้างต่อแนวคิดของชาวต่างชาติ	อันดับ 8 7.92 คะแนน	อันดับ 9 8.01 คะแนน	↓ แย่ลง 1 อันดับ ลดลง 0.09 คะแนน
(6) การปรับตัวเมื่อเจอความท้าทายใหม่	อันดับ 20 7.17 คะแนน	อันดับ 27 6.93 คะแนน	↓ แย่ลง 7 อันดับ ลดลง 0.24 คะแนน
(7) ค่านิยมของสังคมสนับสนุนขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ	อันดับ 28 6.58 คะแนน	อันดับ 27 6.66 คะแนน	↑ ดีขึ้น 1 อันดับ เพิ่มขึ้น 0.08 คะแนน
(8) ทักษะด้านดิจิทัลและเทคโนโลยี	อันดับ 36 6.74 คะแนน	อันดับ 39 6.60 คะแนน	↓ แย่ลง 3 อันดับ ลดลง 0.14 คะแนน

ที่มา: รายงานการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD), 2567

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับ**การยกระดับคุณภาพการศึกษา** อาทิ การพัฒนาหลักสูตร การเสริมสร้างทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพหุปัญญาให้กับผู้เรียน โดยเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงในรูปแบบ Active Learning, STEM Education, Coding การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการฟื้นฟูภาวะถดถอยการเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้เรียนรู้ตามความสนใจผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์มที่หลากหลาย และส่งเสริมการให้ความรู้และทักษะด้านการเงินและการออม **การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาทุกช่วงวัย** อาทิ เพิ่มโอกาสการเข้าถึงการศึกษาเด็กด้อยโอกาส เด็กออกกลางคัน เด็กตกหล่น เด็กกลุ่มเปราะบาง และกลุ่ม NEETs การพัฒนาระบบธนาคารหน่วยกิตในหน่วยที่จัดการศึกษา **การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน** อาทิ การพัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษา และหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น แบบโมดูล เชื่อมโยงการจัดการอาชีวศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และระบบทวิภาคี พัฒนาสมรรถนะอาชีพที่สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ โดยการ Upskill Reskill และ New skill การขับเคลื่อนความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษาโดยความร่วมมือกับภาคเอกชนและสถานประกอบการในการผลิตกำลังคนที่ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ รวมถึง การพัฒนาครูให้มีความพร้อมด้านวิชาการและทักษะการจัดการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ **โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567** อาทิ **(1) โครงการยกระดับและส่งเสริมการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา** ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนอาชีวศึกษาเข้ารับการศึกษาในระบบทวิภาคีมากขึ้น และมีทักษะในการทำงานจากการฝึกประสบการณ์จริงในสถานประกอบการ เพื่อพัฒนาให้เป็นแรงงานที่มีคุณภาพในอนาคต **(2) โครงการพัฒนาการเรียนรู้เด็กและเยาวชนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อลดสภาวะถดถอยจากการเรียนรู้** ของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ที่ให้ความสำคัญกับการสร้างต้นแบบการจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษาและพัฒนาครูแกนนำที่สามารถสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา พัฒนาหลักสูตร และการประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาแบบบูรณาการสามารถนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริงได้ **นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. 2566** พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญกับ อาทิ การส่งเสริมการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล เสริมสร้างทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียน สนับสนุนการประเมินสมรรถนะนักเรียนตามมาตรฐานสากล (PISA) ส่งเสริมระบบธนาคารหน่วยกิต การช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่หลุดจากระบบการศึกษา พัฒนาระบบการศึกษาที่ยืดหยุ่นตอบโจทย์ศักยภาพผู้เรียน การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและปัญญาประดิษฐ์มาช่วยในการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะดิจิทัลและภาษาอังกฤษ การพัฒนาทักษะและสมรรถนะวิชาชีพให้แก่ผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา การจัดทำระบบ E-Workforce Ecosystem สำหรับกลุ่มผู้เรียนอาชีวศึกษา ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรทวิศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

110301

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้ และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบถ้วน รู้จักคิดวิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัวสื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผลตลอดชีวิตดีขึ้น อาทิ **การเตรียมพร้อมผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นของการทำงานในศตวรรษที่ 21** เนื่องจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและทักษะใหม่ ๆ ที่หลั่งไหลเข้ามาอย่างรวดเร็วในโลกของการทำงาน แต่การศึกษายังด้อยคุณภาพ กำลังแรงงานที่ออกจากระบบการศึกษาขาดทักษะที่สามารถนำไปใช้ทำงานได้จริง ซึ่งผลการสอบวัดผลสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (PISA) เด็กไทยมีคะแนนต่ำสุดในรอบ 20 ปี โดยค่าเฉลี่ยคะแนนนักเรียนไทยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนาทั้ง 3 ด้าน คือ การอ่าน คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และอันดับความสามารถทางการแข่งขันด้านดิจิทัล ที่จัดอันดับโดย IMD มีดัชนีคุณภาพกำลังคนค่อนข้างต่ำ โดยเฉพาะด้าน STEM นอกจากนี้ การศึกษายังมีปัญหาในเชิงคุณภาพ อาทิ **หลักสูตรมีหลากหลายแต่ไม่สามารถนำไปสู่การมีทักษะที่จำเป็นของผู้เรียนในการทำงาน** รูปแบบการเรียนยังไม่ตอบโจทย์การวัดผลแบบ PISA ที่ต้องใช้การคิด วิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ อีกทั้งยังมีจำนวน**เด็กที่หลุดจากระบบการศึกษา คุณภาพครูไม่พร้อมและได้รับการส่งเสริมทักษะการสอนที่ไม่ตรงจุด** และ**สภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้** ซึ่งปัจจัยข้างต้นล้วนส่งผลให้คุณภาพของภาคการศึกษาไทยอาจยังไม่สามารถพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะที่ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษาควรเร่งดำเนินการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์การเรียนรู้ โดยพัฒนาการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นสอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตและการทำงานในยุคปัจจุบันและอนาคต อาทิ การคิดเป็นระบบ การคิดสร้างสรรค์ การแก้ไขปัญหา การปรับตัว และการสร้างภูมิคุ้มกันทางอารมณ์ เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น พร้อมกับการบ่มเพาะผู้เรียนให้มีทักษะแรงงานในอนาคต เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยประสานความร่วมมือภาครัฐ ภาคเอกชน สถานศึกษาในการพัฒนาทักษะต่าง ๆ อาทิ STEM ภาษาอังกฤษ ควบคู่กับ**การพัฒนาคุณภาพครู ตลอดจนการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาทักษะ** อาทิ การมีเทคโนโลยีนวัตกรรมที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ อันนำไปสู่การพัฒนาทุนมนุษย์ให้มีทักษะแห่งอนาคต และมีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น

110401

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1)
110401

แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต มีทักษะอาชีพสูง ตระหนักในความสำคัญที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น

จ.3 รง.

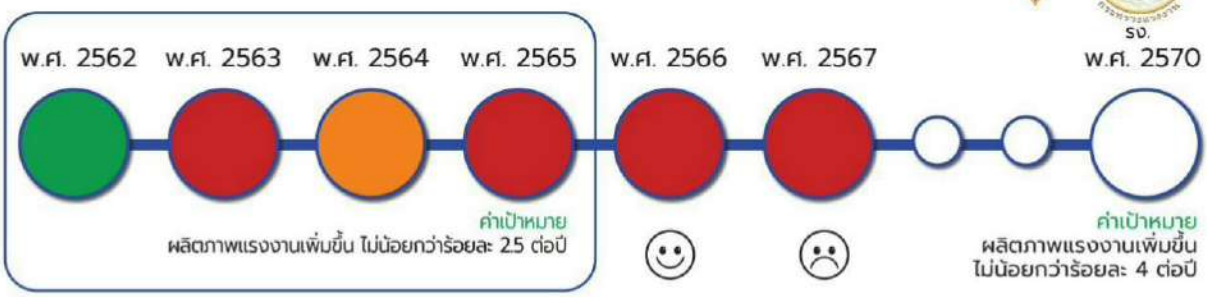

หมายเหตุ : * ตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าที่เปลี่ยนแปลงจากที่ปรากฏในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. 2562 - 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ผลิตภาพแรงงาน (ร้อยละต่อปี)				
110401	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) 268,096 บาท/คน/ปี ลดลงร้อยละ 1.41 (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 272,205 บาท/คน/ปี เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.53 (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 272,541 บาท/คน/ปี เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.12	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี (ในห้วง 5 ปี ขยายตัวรวมทั้งสิ้นร้อยละ 20)
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 208.6	แย่ลง ☹ ร้อยละ 92.15		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 - 2567) ขยายตัวรวม ร้อยละ 1.65	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 3 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 8.25 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย

ผลิตภาพแรงงานและอัตราการขยายตัว

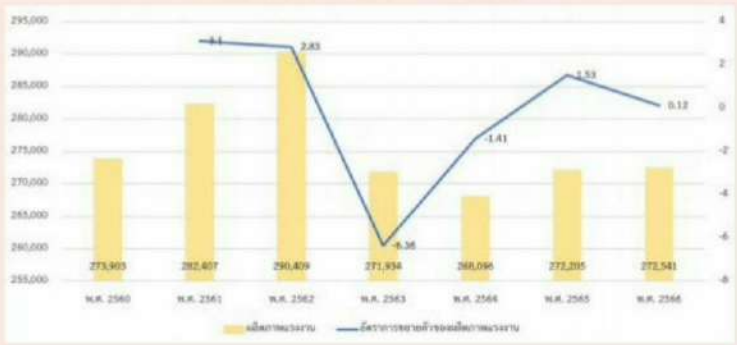

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิตมีทักษะอาชีพสูงตระหนักในความสำคัญที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น พิจารณาจากอัตราการเพิ่มของผลิตภาพแรงงาน ประมวลผลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า **ผลิตภาพแรงงานมีค่าอยู่ที่ 272,541 บาท/คน/ปี ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีค่า 272,205 บาท/คน/ปี คิดเป็นการเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.12** โดยเมื่อเทียบอัตราการขยายตัวกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีการเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.53 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 92.15 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 4) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 3 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ขยายตัวจากข้อมูล พ.ศ. 2564 รวมทั้งสิ้นร้อยละ 20) พบว่า ผลิตภาพแรงงานในช่วง พ.ศ. 2566 – 2567 ขยายตัวจากข้อมูล พ.ศ. 2564 รวมร้อยละ 1.65 ซึ่งมี**สถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 8.25 ของค่าเป้าหมาย** ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญในการส่งเสริมการมีงานทำที่สอดคล้องกับทักษะของแรงงาน การพัฒนาทักษะแรงงานให้ได้มาตรฐานและสอดคล้องกับตลาดงานที่เปลี่ยนแปลงไป **โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567** อาทิ **(1) โครงการสร้างงานเสริมอาชีพ Job Expo Thailand 2024** ของกรมการจัดหางาน ที่มุ่งเน้นการลดปัญหาการว่างงานและส่งเสริมให้แรงงานมีทางเลือกในการทำงานที่สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของตลาดแรงงาน อีกทั้ง ยังเป็นการลดปัญหาการขาดแคลนแรงงานของนายจ้าง/สถานประกอบการ **(2) การสนับสนุนกำลังแรงงานให้มีทักษะอาชีพด้วยการรับรองมาตรฐานอาชีพ** ของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์กรมหาชน) ที่มุ่งพัฒนาระบบคุณวุฒิวิชาชีพให้มีความเชื่อมโยงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ครอบคลุมทั้งแรงงานในระบบและนอกระบบ **นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. 2566** พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการดำเนินการในด้านการพัฒนาฝีมือแรงงานอย่างต่อเนื่อง อาทิ การมีหลักสูตรอบรมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ หลักสูตรสำหรับการจัดทำการตลาดออนไลน์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทาง

การดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตาม ยังคงขาดการดำเนินการเกี่ยวกับฐานข้อมูลภาวะตลาดงาน อุปสงค์และอุปทานแรงงานของภาคการผลิตและบริการของประเทศ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาทักษะและการยกระดับผลิตภาพแรงงานในภาพรวม

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การทำให้แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต มีทักษะอาชีพสูง ตระหนักในความสำคัญที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น ยังต้องเผชิญกับความท้าทายจากบริบทการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ได้แก่ **การพัฒนาของเทคโนโลยียุคใหม่** อาทิ ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เทคโนโลยีหุ่นยนต์ Internet of Things ที่สามารถเข้ามาช่วยส่งเสริมให้ผลิตภาพแรงงานเพิ่มสูงขึ้น แต่ในอีกแง่มุมหนึ่งก็จะเข้ามาทดแทนแรงงานทักษะต่ำ **การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ** ที่เป็นปัจจัยเร่งให้ภาคธุรกิจปรับตัวสู่ความยั่งยืน ผ่านแนวคิด Environment, Social และ Governance (ESG) ซึ่งแรงงานต้องเร่งปรับตัวให้มีทักษะสีเขียว อาทิ ทักษะการออกแบบเพื่อความยั่งยืน ซึ่งจะถูกผนวกเข้าไปในภาคธุรกิจที่สำคัญ เช่น ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ธุรกิจแฟชั่น เป็นต้น และ**การเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างประชากร** ที่จำนวนผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่ประชากรวัยแรงงานลดน้อยลง ขณะเดียวกันเมื่อพิจารณาถึงทักษะของแรงงานไทยในปัจจุบัน พบว่า ยังคงไม่สามารถตอบโจทย์ความต้องการแรงงานในโลกยุคใหม่ได้ เนื่องจากระบบการศึกษาไม่สามารถพัฒนาให้เกิดแรงงานที่มีทักษะได้ ระบบการพัฒนาทักษะและระบบมาตรฐานอาชีพที่ยังไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ขาดการบูรณาการกันทั้งในเชิงหลักสูตรและเป้าหมาย โดยข้อมูลสภาวะตลาดแรงงานยังไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและความต้องการของพื้นที่ ส่งผลให้การผลิตและพัฒนาแรงงานจัดทำหลักสูตรยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของแรงงานและผู้ประกอบการได้อย่างเป็นรูปธรรม ประกอบกับมาตรการจูงใจและสิทธิประโยชน์ของแรงงานและผู้ประกอบการยังไม่ดึงดูดให้เกิดการร่วมกันพัฒนาทักษะแรงงาน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การยกระดับผลิตภาพแรงงานไทยควรมี**การพัฒนาฐานข้อมูลด้านแรงงานในภาคการผลิตและบริการ** อาทิ ภาวะตลาดงาน การผลิตและพัฒนากำลังแรงงาน ความต้องการกำลังแรงงาน อัตราค่าจ้าง เพื่อให้การพัฒนาทักษะและความรู้ของแรงงานสามารถตอบโจทย์ความต้องการของตลาดงานได้ **การพัฒนาสิทธิประโยชน์ที่จูงใจแรงงานให้เข้าสู่ระบบพัฒนาทักษะ**เพื่อปรับทักษะเดิมและเพิ่มพูนทักษะใหม่ อาทิ การเชื่อมโยงระบบการเทียบโอนคุณวุฒิวิชาชีพและมาตรฐานฝีมือแรงงานกับค่าจ้าง เพื่อให้แรงงานได้รับค่าจ้างที่เหมาะสมตามคุณวุฒิที่ได้สะสมมา การให้คูปองเพื่อใช้สำหรับการพัฒนาทักษะ การมีแนวทางในการดำเนินการเทียบโอนประสบการณ์การทำงานกับคุณวุฒิการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสการจ้างงานและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต **การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาและฝึกอบรมที่มุ่งสร้างทักษะพื้นฐาน** (foundational skill) ทั้งทักษะการอ่านเขียน ทักษะดิจิทัล ทักษะอารมณ์สังคม โดยเฉพาะตั้งแต่ในช่วงวัยเรียน เพื่อการพัฒนาประชากรสู่วัยแรงงานอย่างมีคุณภาพ **การพัฒนาหลักสูตรร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา อุตสาหกรรม และภาครัฐ** เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการยกระดับผลิตภาพแรงงานของประเทศ ตลอดจนเร่งพัฒนากลไกเพื่อส่งเสริมให้แรงงานนอกระบบ ซึ่งเป็นแรงงานส่วนใหญ่ของประเทศสามารถเข้าถึงการพัฒนาทักษะและความคุ้มครองทางสังคม เพื่อให้เป็นแรงงานที่มีคุณภาพในการรองรับการขาดแคลนแรงงานภายใต้สังคมสูงวัยระดับสุดยอดในอนาคต

110402

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1) 110402

มีคนไทยที่มีความสามารถและผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศเข้ามาทำวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมายเพิ่มขึ้น

จ.3

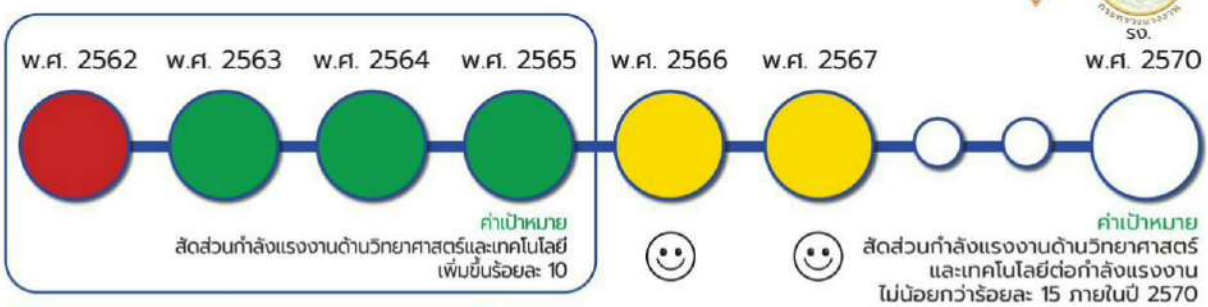

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนกำลังแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อกำลังแรงงาน (ร้อยละ)				
110402	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) กำลังแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 4,639,782 คน ต่อกำลังแรงงานทั้งหมด จำนวน 38,699,620 คน **คิดเป็นร้อยละ 11.99**	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) กำลังแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 5,055,522 คน ต่อกำลังแรงงานทั้งหมด จำนวน 39,903,310 คน **คิดเป็นร้อยละ 12.67**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) กำลังแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 5,152,428 คน ต่อกำลังแรงงานทั้งหมด จำนวน 40,447,220 คน **คิดเป็นร้อยละ 12.74**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 12.02**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 15**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**ดีขึ้น ร้อยละ 5.67**	**ดีขึ้น ร้อยละ 0.55**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 105.99 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 84.93 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับกลางเทียบในการบรรลุเป้าหมาย**

มีคนไทยที่มีความสามารถและผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศเข้ามาทำวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมายเพิ่มขึ้น พิจารณาจากสัดส่วนกำลังแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อกำลังแรงงาน จัดทำโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า **มีกำลังแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 5,152,428 คน ต่อกำลังแรงงานทั้งหมด**

สัดส่วนกำลังแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ต่อกำลังแรงงาน

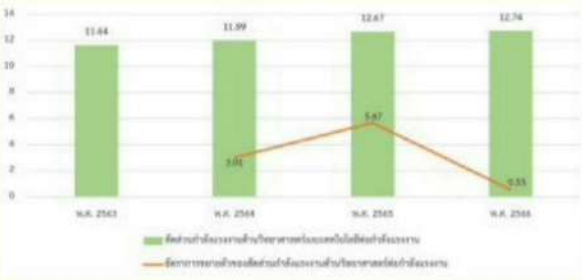

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2566)

40,447,220 คน คิดเป็นร้อยละ 12.74 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กำลังแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 5,055,522 คน ต่อกำลังแรงงานทั้งหมด 39,903,310 คน คิดเป็นร้อยละ 12.67 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 0.55 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 12.02) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 105.99 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พบว่า **มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 84.93 ของค่าเป้าหมาย** ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญในการดึงดูดคนไทยที่มีความสามารถและผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศเข้ามาทำงานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมาย ผ่านการกำหนดมาตรการต่าง ๆ อาทิ **การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีในการสนับสนุนคนไทยที่มีความสามารถที่ทำงานในต่างประเทศให้กลับเข้ามาทำงานในไทย** โดยลดอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในการหักภาษี ณ ที่จ่ายเหลืออัตราร้อยละ 17 ของเงินได้ และภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ประกอบกิจการในอุตสาหกรรมเป้าหมาย รวมถึงมี**การจ้างงานแรงงานไทยที่มีความสามารถและผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศ** โดยสามารถหักรายจ่ายที่จ่ายเงินเดือนตามสัญญาจ้างแรงงานของลูกจ้างได้จำนวน 1.5 เท่า รวมทั้งการอนุมัติวีซ่าและใบอนุญาตทำงานในไทยสำหรับผู้เชี่ยวชาญต่างชาติที่ทำงานภายใต้โครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน อาทิ วีซ่าพำนักระยะยาว วีซ่าดึงดูดบุคลากรทักษะสูงและนักลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ และวีซ่าสำหรับชาวต่างชาติที่มีทักษะสูงและทำงานทางไกลผ่านระบบดิจิทัลที่ประสงค์จะพำนักในไทยเพื่อทำงานและท่องเที่ยวไปพร้อมกัน โดย**เป้าหมายนี้ไม่มีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. 2566** ที่เสนอให้เร่ง**ดำเนินการสำรวจ วิเคราะห์และสร้างฐานข้อมูลด้านกำลังคนของสาขาอาชีพ** โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมเป้าหมาย รวมถึง**การสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์**ตั้งแต่ช่วงวัยเรียนเพื่อให้พัฒนาไปสู่แรงงานที่มีทักษะสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มี**การดำเนินการสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลความต้องการบุคลากรในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ** (พ.ศ. 2568 - 2572) และ**แพลตฟอร์มการใช้ประโยชน์กำลังคนระดับสูงของประเทศ** เพื่อรวบรวมข้อมูลกำลังคนระดับสูงของประเทศที่สอดคล้องกับความต้องการแรงงานของกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย สนับสนุน**การจัดตั้งห้องเรียนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียน**ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในการเตรียมตัวเข้าสู่การเป็นนักวิจัยที่มีคุณภาพเพื่อสร้างฐานกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี **การสนับสนุนนักเรียนทุนรัฐบาลทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี** โครงการผลิตและพัฒนากำลังคนอุดมศึกษาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โครงการผลิตบัณฑิตพันธุ์ใหม่เพื่อสร้างกำลังคนที่มีสมรรถนะสูงสำหรับอุตสาหกรรม New Growth Engine ตามนโยบาย Thailand 4.0 และ**พัฒนากำลังคนในสถานประกอบการ สังคม ชุมชนและท้องถิ่น** โดยเพิ่มพูนสมรรถนะและทักษะด้วยหลักสูตรประกาศนียบัตร ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตาม ยังขาดการดำเนินงานเกี่ยวกับการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดึงดูดคนไทยที่มีความสามารถและผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศให้เข้ามาทำงานด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมายเพิ่มขึ้น อาทิ กฎระเบียบและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการทำงานในไทย

110402

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้คนไทยที่มีความสามารถและผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศเข้ามาทำงานด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมายเพิ่มขึ้น พบว่า **การสร้างสภาพแวดล้อมยังไม่เอื้อต่อการดึงดูดแรงงานต่างชาติทักษะสูง** โดยเฉพาะด้านกฎระเบียบและนโยบายที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้ามาทำงาน อาทิ ไทยสงวนวิชาชีพที่ต้องใช้คุณวุฒิหรือใบประกอบวิชาชีพส่วนใหญ่ไว้ให้เฉพาะคนไทย โดยการสอบใบประกอบวิชาชีพอนุญาตเฉพาะบุคคลที่มีสัญชาติไทย เช่น แพทย์ วิศวกร นักวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีควบคุม[1] เป็นต้น และไทยยังกำหนดสัดส่วนลูกจ้างต่างชาติสูงสุดที่นายจ้างสามารถจ้างได้ในภาคธุรกิจไว้ต่ำมาก โดยนิติบุคคลหนึ่งสามารถจ้างลูกจ้างต่างชาติได้ไม่เกินร้อยละ 20 ของจำนวนลูกจ้างทั้งหมด ในขณะที่ประเทศสิงคโปร์และมาเลเซียซึ่งเป็นประเทศที่ประสบความสำเร็จในการดึงดูดแรงงานต่างชาติทักษะสูง การกำหนดคุณวุฒิและใบประกอบวิชาชีพสำหรับหลายวิชาชีพไม่ได้กำหนดคุณสมบัติด้านสัญชาติและสามารถขอสอบเป็นภาษาอังกฤษได้ ส่วนการกำหนดสัดส่วนของลูกจ้างต่างชาติจะขึ้นอยู่กับประเภทของธุรกิจ นอกจากนี้ **ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของคนไทยยังอยู่ในระดับต่ำมาก** จากข้อมูล English Proficiency Index ใน พ.ศ. 2023 พบว่า คนไทยมีทักษะภาษาอังกฤษอยู่ในอันดับที่ 101 จาก 113 ประเทศทั่วโลก ทำให้การติดต่อสื่อสารกับแรงงานทักษะสูงต่างชาติเป็นเรื่องยากทั้งในด้านการทำงาน การใช้ชีวิตประจำวัน และการติดต่อกับหน่วยงานต่าง ๆ ของไทย[2] รวมทั้งความท้าทายที่แรงงานไทยรุ่นใหม่ที่มีความสามารถมีแนวโน้มไปทำงานในต่างประเทศเพิ่มขึ้น เนื่องจากได้รับค่าตอบแทนสูง มีโอกาสในการทำงานและสวัสดิการรองรับมากกว่าทำงานในไทย[3]

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การดึงดูดคนไทยที่มีความสามารถและผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศให้เข้ามาทำงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพิ่มขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสร้างสภาพแวดล้อมหรือระบบรองรับที่เอื้อต่อการเข้ามาทำงานของแรงงานต่างชาติทักษะสูง อาทิ **การปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบเกี่ยวกับการกำหนดคุณวุฒิ** และการออกใบประกอบวิชาชีพโดยไม่ต้องกำหนดคุณวุฒิด้านสัญชาติ แต่อาจกำหนดคุณวุฒิด้านอื่น ๆ แทน เช่น ประสบการณ์การทำงาน การศึกษา ความสามารถด้านภาษา จำนวนสิทธิบัตร ผลงาน เงินเดือนประจำงวดสุดท้ายในรอบปีที่ผ่านมา เป็นต้น **การกำหนดให้มีสัดส่วนของลูกจ้างต่างชาติเพิ่มขึ้น**โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ยังขาดแคลนแรงงานต่างชาติทักษะสูง และ**การพัฒนาทักษะด้านภาษาของบุคลากร**ของหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และประชาชนทั่วไปให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการกำหนดสิทธิประโยชน์จูงใจอื่น ๆ เช่น สามารถทำธุรกิจด้านเทคโนโลยีในไทยได้ เป็นที่ปรึกษาหรือผู้บรรยายในมหาวิทยาลัย และพาครอบครัวมาอยู่ไทยได้ โดยมีมาตรการจูงใจ เป็นต้น นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญใน**การกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการดึงดูดให้คนไทยที่มีความสามารถในต่างประเทศเข้ามาทำงานด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรม**ในอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น อาทิ การสร้างโอกาสในการเติบโตในสายอาชีพ การสนับสนุนทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันวิจัยทั้งในและต่างประเทศเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ และการให้นักเรียนทุนรัฐบาลที่ไปศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลับมาใช้ทุนในบริษัทเอกชนในอุตสาหกรรมเป้าหมาย

[1] 21 คณะ/สาขาที่ต้องมีใบประกอบวิชาชีพ https://www.admissionpremium.com/content/6332
[2] ดึงดูดแรงงานต่างชาติทักษะสูง: ทางรอดเศรษฐกิจไทยที่ยังเบี่ยมขวากหนาม https://www.the101.world/high-skilled-labor-attraction/
[3] ไหวไหม? หยุดภาวะสมองไหล ดึงแรงงานไทยทักษะสูงกลับบ้าน ชูมาตรการลดภาษี เพิ่มรายได้เข้าคลัง https://mgronline.com/daily/detail/9670000069857

110501

แผนแม่บทย่อย | การส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1) 110501

ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต มีทักษะการดำรงชีวิตเรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิตมีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคมเพิ่มขึ้น

จ.3 พม.

พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563 พ.ศ. 2564 พ.ศ. 2565 พ.ศ. 2566 พ.ศ. 2567 พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
จำนวนผู้สูงอายุมีศักยภาพ มีงานทำ และรายได้เหมาะสม เพิ่มขึ้นร้อยละ 10

ค่าเป้าหมาย
ดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI) ของกลุ่มผู้สูงอายุ ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มผู้สูงอายุ (ร้อยละต่อปี)				
110501	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 0.0141	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 0.0024	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 0.0072	ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 (น้อยกว่า 0.0127)	ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี (น้อยกว่า 0.0109)
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 82.98	แย่ลง ☹ ร้อยละ 200		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 143.42 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 134.01 ของค่าเป้าหมายบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิตมีทักษะการดำรงชีวิตเรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิตมีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคมเพิ่มขึ้น พิจารณาจากดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI) ของกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งประกอบด้วย 5 มิติหลัก ได้แก่ มิติด้านสุขภาพ มิติด้านความเป็นอยู่ มิติด้านการศึกษา มิติด้านรายได้ และมิติด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐ จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม

สถานการณ์ความยากจนหลายมิติของผู้สูงอายุไทย

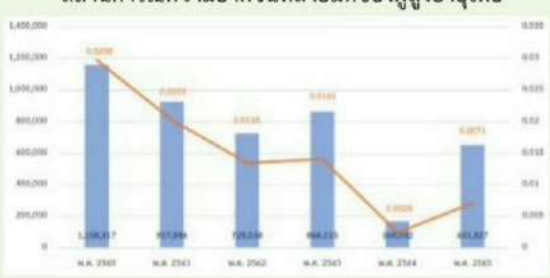

ที่มา : ระบบจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (Thai People Map and Analytics Platform: TPMAP)
หมายเหตุ : ไม่มีรายงานข้อมูลใน พ.ศ. 2563 และ 2564 เนื่องจากเกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 การดำเนินงานที่ผ่านมา

110501

แห่งชาติ (สศช.) พ.ศ. 2567 พบว่า **ดัชนีความยากจนหลากหลายมิติ (MPI) ของกลุ่มผู้สูงอายุ อยู่ที่ 0.0072** และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 ที่มีค่าดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI) ของกลุ่มผู้สูงอายุอยู่ที่ 0.0024 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 200 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 หรือมีค่า MPI ที่น้อยกว่า 0.0127) พบว่ามีสถานการณ์สูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด โดยคิดเป็นร้อยละ 143.42 ของค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี หรือมีค่า MPI ที่น้อยกว่า 0.0109 ณ สิ้นปี พ.ศ. 2570) พบว่า **มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 134.01 ของค่าเป้าหมาย** ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับ**การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ** ทั้งการขยายโอกาสทางเศรษฐกิจให้ผู้สูงอายุโดยส่งเสริมการจ้างงานผู้สูงอายุและการพัฒนาทักษะที่จำเป็น ใน**มิติการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน** เน้นการพัฒนาระบบดูแลผู้สูงอายุในชุมชนและการสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อผู้สูงอายุ รวมถึงในมิติสุขภาพที่มุ่งป้องกันโรคและส่งเสริมการมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้สูงอายุ ตลอดจนการบูรณาการและแลกเปลี่ยนระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ โดยมี**โครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567** อาทิ **(1) โครงการ Learn and Earn : Happy Aging เรียนรู้และสร้างงาน เพิ่มคุณค่าผู้สูงวัย** ของมหาวิทยาลัยสวนดุสิต ที่ให้ความสำคัญกับการฝึกทักษะวิชาชีพและเตรียมความพร้อมในการทำงานให้แก่ผู้สูงอายุ มุ่งเน้นให้ผู้สูงอายุมีรายได้ ประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับทักษะของตนและสามารถพึ่งพาตนเองได้ **(2) โครงการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีแห่งอนาคตด้านสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุเพื่อเพิ่มพูนทักษะความรอบรู้ด้านสุขภาวะแบบครบวงจร** ของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ที่มุ่งเน้นให้ผู้สูงอายุเพิ่มพูนทักษะด้านสุขภาพ เพื่อดูแลสุขภาวะตนเองผ่านการใช้เทคโนโลยีด้านสุขภาพ ซึ่งให้ความสำคัญกับการบริการทางสุขภาพให้แก่ผู้สูงอายุ **นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. 2566** พบว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการดำเนินการเกี่ยวกับ**การพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถในการทำงานและการส่งเสริมพฤฒพลังผู้สูงอายุ** โดยใช้กลไกเครือข่ายระดับพื้นที่ **การปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้แก่ครัวเรือนเปราะบาง** ที่มีการปรับปรุง ซ่อมแซมที่อยู่อาศัยผู้สูงอายุเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการใช้ชีวิต **การส่งเสริมสวัสดิการเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเกษียณอย่างมีคุณภาพ** โดยเสริมสร้างองค์ความรู้วินัยทางการเงินและการออมให้กลุ่มประชากรวัยแรงงานอายุ 25 - 59 ปี มีการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีโครงการที่เกี่ยวข้องกับทักษะและความรอบรู้ทางการเงินของผู้สูงอายุหรือการส่งเสริมการออมก่อนวัยเกษียณอายุแล้ว แต่ยังขาดการบูรณาการกลไกการออมระหว่างประกันสังคม กองทุนการออมแห่งชาติ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และการออมภาคสมัครใจ ซึ่งยังคงเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องได้รับการผลักดันเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดการสร้างหลักประกันทางรายได้ในยามชราภาพตั้งแต่วัยแรงงานและสร้างความครอบคลุม ความเพียงพอ ความยั่งยืนต่อการจัดสวัสดิการมากขึ้น

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต มีทักษะการดำรงชีวิต เรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิต มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคมเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน ยังคงมีประเด็นสำคัญที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อาทิ **การเตรียมความพร้อมการเข้าสู่วัยสูงอายุ** โดยเฉพาะความมั่นคงทางรายได้ การออม โดยผู้สูงอายุจำนวนมากยังขาดการวางแผนที่เพียงพอสำหรับการเข้าสู่วัยสูงอายุ **ระบบดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่ดูแลตั้งแต่ระดับปฐมภูมิ** ที่การจัดบริการสาธารณะยังไม่เอื้อให้ผู้สูงอายุสามารถรับบริการระบบดูแลสุขภาพได้อย่างทั่วถึง แม้สิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติจะครอบคลุมผู้สูงอายุส่วนใหญ่แล้ว แต่ผู้สูงอายุบางส่วนต้องเผชิญกับข้อจำกัดในการเข้าถึงบริการ อาทิ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยเฉพาะพื้นที่ห่างไกล และการขาดผู้ช่วยเหลือเข้ารับบริการ **การฝึกอบรมทักษะให้ผู้สูงอายุ ในปัจจุบัน** ยังไม่สร้างโอกาสให้ผู้สูงอายุทำงานในสาขาอาชีพที่เหมาะสมกับข้อจำกัดด้านสุขภาพและทักษะของผู้สูงอายุได้ สะท้อนจากแรงงานผู้สูงอายุกว่าร้อยละ 86 เป็นแรงงานนอกระบบ ที่ทำงานโดยไม่ได้รับการคุ้มครองและมีรายได้ที่ไม่สูง นอกจากนี้ **การพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันความเสี่ยงในยุคดิจิทัล** อาทิ การมีวิจารณญาณ และการรู้เท่าทันสื่อกลโกงต่าง ๆ เป็นประเด็นท้าทายสำคัญ เนื่องจากผู้สูงอายุมีการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นนำมาซึ่งความเสี่ยงจากข่าวปลอม การหลอกลวงจากมิจฉาชีพ หรือการหลอกให้ลงทุนในรูปแบบต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิตมีทักษะการดำรงชีวิตเรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิต มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคมเพิ่มขึ้น จะบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ในปี พ.ศ. 2567 มีแนวโน้มแย่ลงในบางมิติ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเป้าหมายในปี พ.ศ. 2570 ได้ ดังนั้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุให้มีความมั่นคง โดยดำเนินมาตรการที่ครอบคลุมทุกมิติ ทั้ง**มิติเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ** โดยเริ่มตั้งแต่การสนับสนุนให้มีการเตรียมความพร้อมการเข้าสู่วัยสูงอายุ โดยเฉพาะ**การส่งเสริมการออมตั้งแต่ช่วงวัยทำงานและความรอบรู้ทางการเงิน** เพื่อเตรียมความพร้อมด้านการเงินยามเกษียณอายุที่เพียงพอสำหรับการดำรงชีวิต และการบูรณาการกลไกการออมระหว่างกองทุนต่าง ๆ และ**การสนับสนุนการฝึกอบรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่เหมาะสมกับการทำงานในวัยสูงอายุ** อาทิ ทักษะด้านเทคโนโลยี ทักษะการสื่อสารบริการ ทักษะการบริหารจัดการ เพื่อเพิ่มโอกาสในการทำงาน รวมถึง**การพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันความเสี่ยงในยุคดิจิทัล** โดยส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเป็นมิตรต่อผู้สูงอายุ และสร้างทักษะการรู้เท่าทันสื่อและกลโกงในยุคดิจิทัล สร้างภูมิคุ้มกันจากการถูกหลอกลวงทุกรูปแบบ **การปรับสภาพแวดล้อมและบริการสาธารณะให้เอื้อต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ** ด้วยการส่งเสริมแนวคิดการสูงวัยในถิ่นที่อยู่ ให้ผู้สูงอายุสามารถอาศัยอยู่ในบ้านหรือชุมชนถิ่นเดิมให้นานที่สุด โดยปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ และมีระบบสนับสนุนบริการสาธารณะที่อำนวยความสะดวกและส่งเสริมกิจกรรมที่มีประโยชน์ร่วมกับชุมชนเพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สังคมได้อย่างยั่งยืนและต่อเนื่อง ตลอดจน**การยกระดับระบบดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ** โดยพัฒนาระบบการดูแลสุขภาพระยะยาวผ่านกลไกในระดับพื้นที่ การใช้เทคโนโลยีการแพทย์ทางไกล และสนับสนุนระบบผู้ช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงระบบบริการสุขภาพในทุกระดับอย่างไร้รอยต่อ

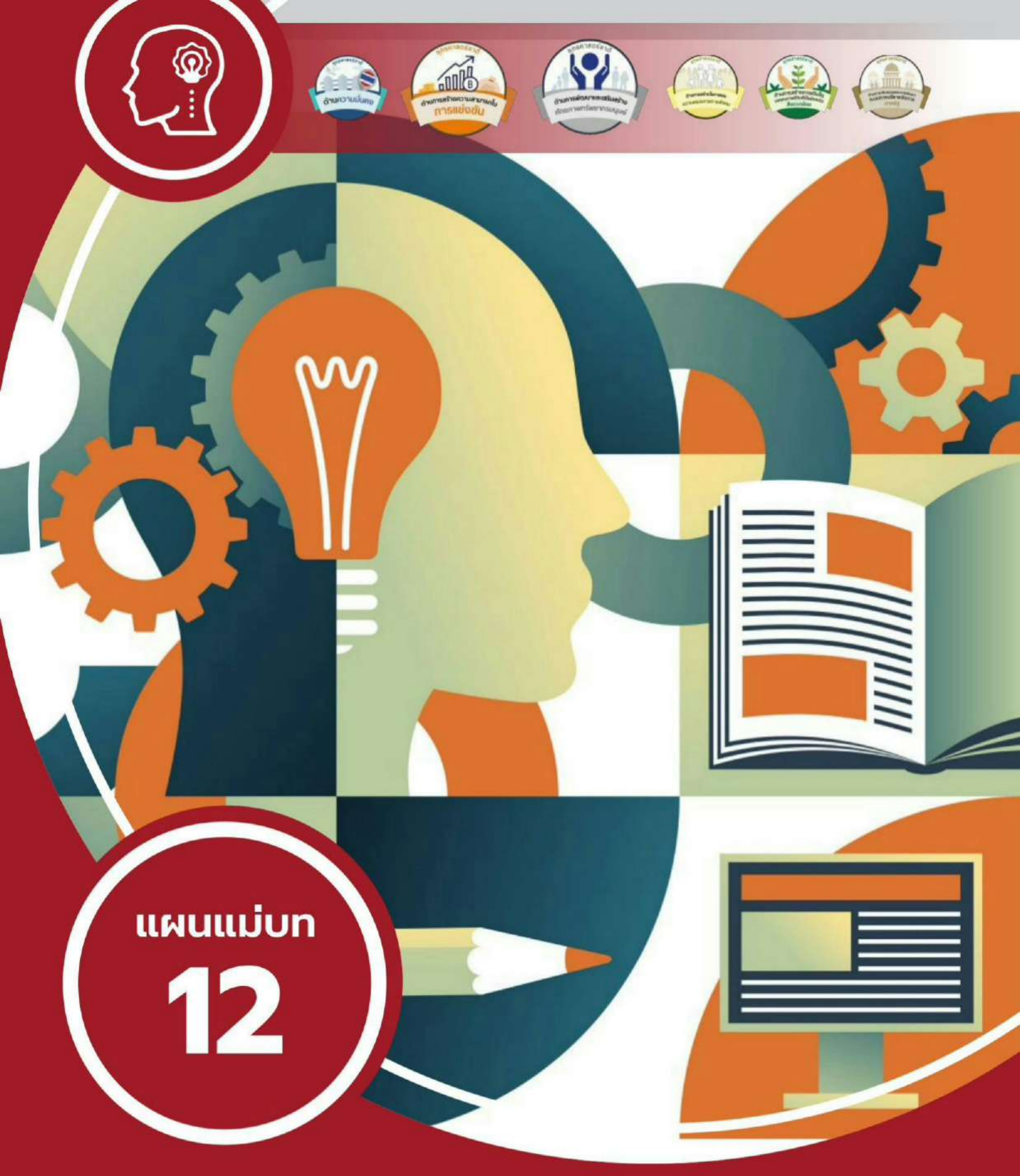

แผนแม่บท
12

การพัฒนาการเรียนรู้

ปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21
เพิ่มประสิทธิภาพการศึกษาทุกระดับ พัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดช่วงชีวิต
ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญาที่หลากหลาย

จ.1

ศธ.

ถึงแม้ว่าการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในช่วงที่ผ่านมาจะส่งผลให้ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญาสำหรับเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนไทยให้มีการศึกษาที่มีคุณภาพ อย่างไรก็ดี ยังต้องให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สามารถพัฒนาสมรรถนะ ศักยภาพ และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้คนไทยขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
120001	คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผลเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	ความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษา ไม่เกินอันดับที่ 40 ในปี 2570
120002	คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาดีขึ้น	สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการส่งต่อการพัฒนาตามศักยภาพหรือพหุปัญญา ต่อ เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ในปี 2570

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
120101	คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น	(1) ดัชนีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ ไม่น้อยกว่า 60 คะแนน ในปี 2570 (2) สัดส่วนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ร้อยละ 50 ขึ้นไป ของคะแนนเต็มใน 4 วิชาหลัก ต่อ จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เข้ารับการทดสอบ ได้แก่ 1) ภาษาไทย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ในปี 2570 2) ภาษาอังกฤษ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ในปี 2570 3) คณิตศาสตร์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ในปี 2570 4) วิทยาศาสตร์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ในปี 2570
120201	ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น	สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีข้อมูลการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญารายบุคคล ต่อ เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ในปี 2570

สรุปแผนระดับที่ 3 ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ประเด็นที่ (12) การพัฒนาการเรียนรู้

แผนแม่บทฯ ประเด็น (12) การพัฒนาการเรียนรู้ มีแผนระดับที่ 3 ที่สามารถช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานของแผนแม่บทฯ ที่สำคัญ อาทิ

แผนปฏิบัติราชการ	หน่วยงานเจ้าของแผน
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) และแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (ฉบับปรับปรุง) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- แผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
- แผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) และแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับปรับปรุงตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรร)	สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ทั้งนี้ สามารถเข้าดูรายละเอียดเพิ่มเติมของแผนระดับที่ 3 ข้างต้น ได้จากในระบบ eMENSCR ตามรายละเอียดวิธีการเข้าใช้งานที่แสดงไว้ในภาคผนวก

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

120001

คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผลเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

จ.2

ศร.

พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563 พ.ศ. 2564 พ.ศ. 2565 พ.ศ. 2566 พ.ศ. 2567 พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
(1) คะแนน PISA ด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ เฉลี่ย 470 คะแนน และ (2) อันดับยืดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษา อันดับที่ 45

ค่าเป้าหมาย
ความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษา ไม่เกินอันดับที่ 40 ใน พ.ศ. 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษา (อันดับ)				
120001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) อันดับที่ 53	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับที่ 54	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับที่ 54	ไม่เกิน อันดับที่ 51	ไม่เกิน อันดับที่ 40
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ☹ ร้อยละ 1.8	คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 94 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 74 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผลเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต พิจารณาจากความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษา จัดทำโดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institution for Management Development : IMD) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษาของประเทศไทยอยู่อันดับที่ 54 จาก 67 เขตเศรษฐกิจทั่วโลก เท่ากับปีก่อนหน้า และอยู่อันดับที่ 3 จาก 5 ประเทศสมาชิกอาเซียน โดยตัวชี้วัดด้านการศึกษามีทั้งหมด 20 ตัวชี้วัด อันดับดีขึ้น 6 ตัวชี้วัด อันดับคงที่ 5 ตัวชี้วัด และอันดับแย่ลง 9 ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดที่มีการเปลี่ยนแปลงอันดับดีขึ้นอย่างชัดเจน ได้แก่ ค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาของทั้งประเทศต่อ GDP อันดับดีขึ้นจากอันดับ 51 เป็นอันดับที่ 32 อัตราส่วนประชากรที่สำเร็จการศึกษา

ในระดับอุดมศึกษา อันดับดีขึ้นจากอันดับที่ 46 เป็นอันดับที่ 44 ขณะที่ตัวชี้วัดที่มีการเปลี่ยนแปลงอันดับลดลงอย่างชัดเจน ได้แก่ คุณภาพการจัดการศึกษาสาขาบริหารจัดการตอบโจทย์ความต้องการของธุรกิจ อันดับลดลงจากอันดับที่ 19 เป็นอันดับที่ 32 ทักษะทางภาษาที่ตอบโจทย์ความต้องการของภาคธุรกิจ อันดับลดลงจากอันดับที่ 47 เป็นอันดับที่ 54 และผลการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (PISA) อันดับลดลงจากอันดับที่ 49 ไปอยู่อันดับที่ 54 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่อันดับ 54 จาก 64 เขตเศรษฐกิจทั่วโลก สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่เกินอันดับที่ 51) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 94 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกินอันดับที่ 40) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 74 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

ผลการจัดอันดับ IMD ด้านการศึกษาประเทศอาเซียน

ที่มาของข้อมูล : IMD World Competitiveness Yearbook

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการพัฒนาให้คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผลเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อาทิ **การกระจายทรัพยากรทางการศึกษา** การจัดสรรครูโดยใช้อัตราส่วนนักเรียนต่อครูอาจจะยังไม่เหมาะสม โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนน้อย จะประสบปัญหาครูไม่ครบชั้นเรียน หรือสอนไม่ตรงสาขาวิชา รวมถึงการจัดสรรงบประมาณตามจำนวนนักเรียนซึ่งจะทำให้โรงเรียนขนาดเล็กได้รับการจัดสรรงบประมาณในจำนวนที่น้อย ไม่เพียงพอต่อการจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนที่มีคุณภาพมาใช้ในการสอน **คุณภาพการศึกษา** สะท้อนจากผลการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากลทั้งในการศึกษาระดับประถม มัธยม และมหาวิทยาลัยที่อาจยังไม่ตอบสนองความสามารถด้านการแข่งขันของประเทศ ทักษะภาษาที่อาจยังไม่ตอบโจทย์ความต้องการของภาคธุรกิจ **รูปแบบการจัดการเรียนการสอนและสภาพแวดล้อม**ที่อาจยังไม่เอื้อต่อการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความต้องการในการพัฒนาการเรียนรู้ โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน ดังนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง**ควรพิจารณาออกแบบแนวทางในการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีความเหมาะสมกับขนาดของโรงเรียน** อาทิ การกระจายทรัพยากรทางการศึกษา การสนับสนุนเครื่องมือการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความจำเป็นของพื้นที่ นอกจากนี้ **ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรและรูปแบบการเรียนรู้บนฐานสมรรถนะที่ยืดหยุ่น**สำหรับผู้เรียนที่มีเงื่อนไขชีวิตที่หลากหลายที่มีความจำเป็นที่แตกต่างกัน ควบคู่กับการ**พัฒนาทักษะครูสอนภาษา**ให้มีทักษะที่มีประสิทธิภาพและส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่ใช้ภาษา เพื่อนำมาพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะสมัยใหม่ที่เอื้อต่อการปรับตัวในอนาคตและตอบสนองความสามารถด้านการแข่งขันของประเทศได้อย่างแท้จริง

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)
120002

คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ตามความถนัดและความสามารถ ของพหุปัญญาดีขึ้น

จ.2

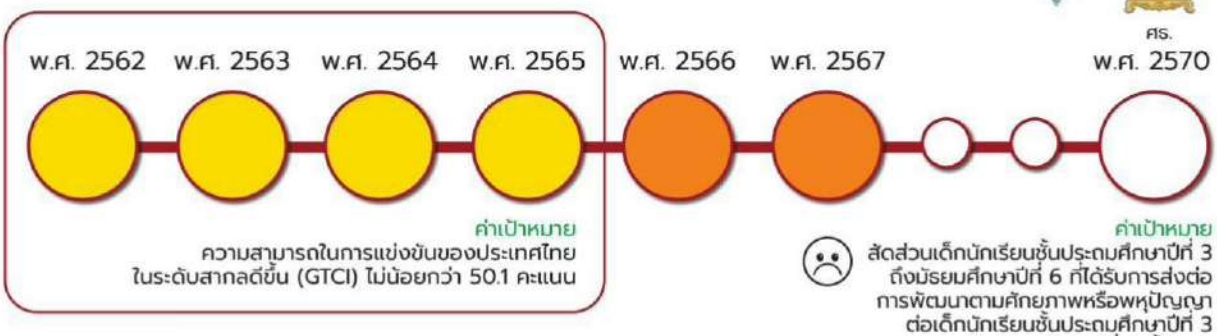

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 120002 ใน พ.ศ. 2566 ตัวชี้วัดมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายที่แสดงไว้ใน พ.ศ. 2566 อาจมีสีเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการส่งต่อการพัฒนาตามศักยภาพหรือพหุปัญญา ต่อ เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 (ร้อยละ)				
120002	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า** เป็นปีของการรายงาน		**สถานการณ์ พ.ศ. 2567**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570**
	พ.ศ. 2565	**พ.ศ. 2566**			
	ไม่มีข้อมูล	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้รับการคัดกรองผ่านระบบสำรวจแววความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 3,871,486 คน ต่อ เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด จำนวน 4,718,951 คน สัดส่วนร้อยละ 82.04 (การเก็บข้อมูลมีน้ำหนักเป็นครึ่งหนึ่งของการส่งต่อการพัฒนาตามศักยภาพหรือพหุปัญญา) **สัดส่วนร้อยละ 41.02** (revised)* (proxy)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการคัดกรองผ่านระบบสำรวจแววความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 3,231,001 คน ต่อ เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด จำนวน 4,705,135 คน สัดส่วนร้อยละ 68.67 (การเก็บข้อมูลมีน้ำหนักเป็นครึ่งหนึ่งของการส่งต่อการพัฒนาตามศักยภาพหรือพหุปัญญา) **สัดส่วนร้อยละ 34.33** (proxy)**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้เนื่องจากข้อมูล พ.ศ. 2566 เป็นการเก็บตัวชี้วัดครั้งแรกที่มีความเป็นปัจจุบันล่าสุด	**แย่ลง ร้อยละ 16.30**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 57.22** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 57.22** ของค่าเป้าหมายอยู่ในระดับดีต่อการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : ** เป้าหมาย 120002 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 - 2567 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ สัดส่วนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการคัดกรองผ่านระบบสำรวจแววความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาดีขึ้น
พิจารณาเทียบเคียงจากสัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการคัดกรองผ่านระบบสำรวจแววความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) โดยปัจจุบันการดำเนินการยังเป็นเพียงการเก็บข้อมูลจากการสำรวจพหุปัญญาโดยที่ยังไม่ได้มีการส่งต่อกลุ่มที่ได้รับการสำรวจดังกล่าวเข้าสู่กระบวนการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามพหุปัญญา จึงให้น้ำหนักของการเก็บข้อมูลจากการสำรวจพหุปัญญาเป็นครึ่งหนึ่งของการส่งต่อการพัฒนาตามศักยภาพหรือพหุปัญญา ส่งผลให้สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการคัดกรองผ่านระบบสำรวจแววความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 34.33 (สัดส่วนการคัดกรองฯ พ.ศ.2567 อยู่ที่ร้อยละ 68.67) และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่อยู่ที่ร้อยละ 41.02 (สัดส่วนการคัดกรองฯ พ.ศ. 2566 อยู่ที่ร้อยละ 82.04) (ข้อมูล ณ วันที่ 9 ธันวาคม 2567 ซึ่งยังไม่เป็นข้อมูลสุทธิ โดยปีการศึกษา 2567 จะสิ้นสุดการจัดเก็บข้อมูลในวันที่ 31 มนาคม 2568) สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 16.30 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 57.22 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** อย่างไรก็ตาม ข้อมูลในการคำนวณนี้เป็นเพียงเฉพาะข้อมูลของผู้เรียนในสังกัด สพฐ. เท่านั้น โดยมีเพียง ร้อยละ 55.3 ของนักเรียนทั้งหมด

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการพัฒนาให้คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาดีขึ้น อาทิ **ระบบข้อมูล**ยังกระจัดกระจายไม่เกิดการบูรณาการอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในเชิงข้อมูลการคัดกรองและข้อมูลการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษตามหลักพหุปัญญา ทำให้การส่งต่อการพัฒนาขาดช่วง **แหล่งเรียนรู้/สถานศึกษา**ยังไม่สามารถจัดการศึกษาบนฐานพหุปัญญาได้อย่างเต็มศักยภาพเนื่องจากขาดการนำข้อมูลจากการประเมินมาใช้ประกอบกระบวนการจัดการเรียนการสอน และขาดการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาในการส่งต่อการพัฒนาตามหลักพหุปัญญา **สภาพแวดล้อม**ที่ยังไม่เอื้อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาพหุปัญญาของผู้เรียน อาทิ การส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา การแนะนำอาชีพ การสร้างแรงบันดาลใจให้เห็นถึงโอกาสในการทำงานตามพหุปัญญาของผู้เรียนที่ยังมีอย่างจำกัด โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน ดังนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่ง**ดำเนินการวัดความสามารถพิเศษของนักเรียนให้ครบทั้งหมดและพัฒนาระบบข้อมูลการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญารายบุคคล** ให้ครอบคลุมนักเรียนในทุกสังกัดการศึกษา และให้ความสำคัญกับการส่งต่อ พัฒนาห้องเรียน/แหล่งเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษาและสถานที่สาธารณะในการเพิ่มโอกาสในการพัฒนาและแสดงความสามารถ การสร้าง**การมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการเข้ามาส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางพหุปัญญา** รวมถึง**พัฒนาระบบติดตามผลผู้เรียนการพัฒนาตามพหุปัญญารายบุคคล**

120101

แผนแม่บทย่อย

การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 120101

คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น

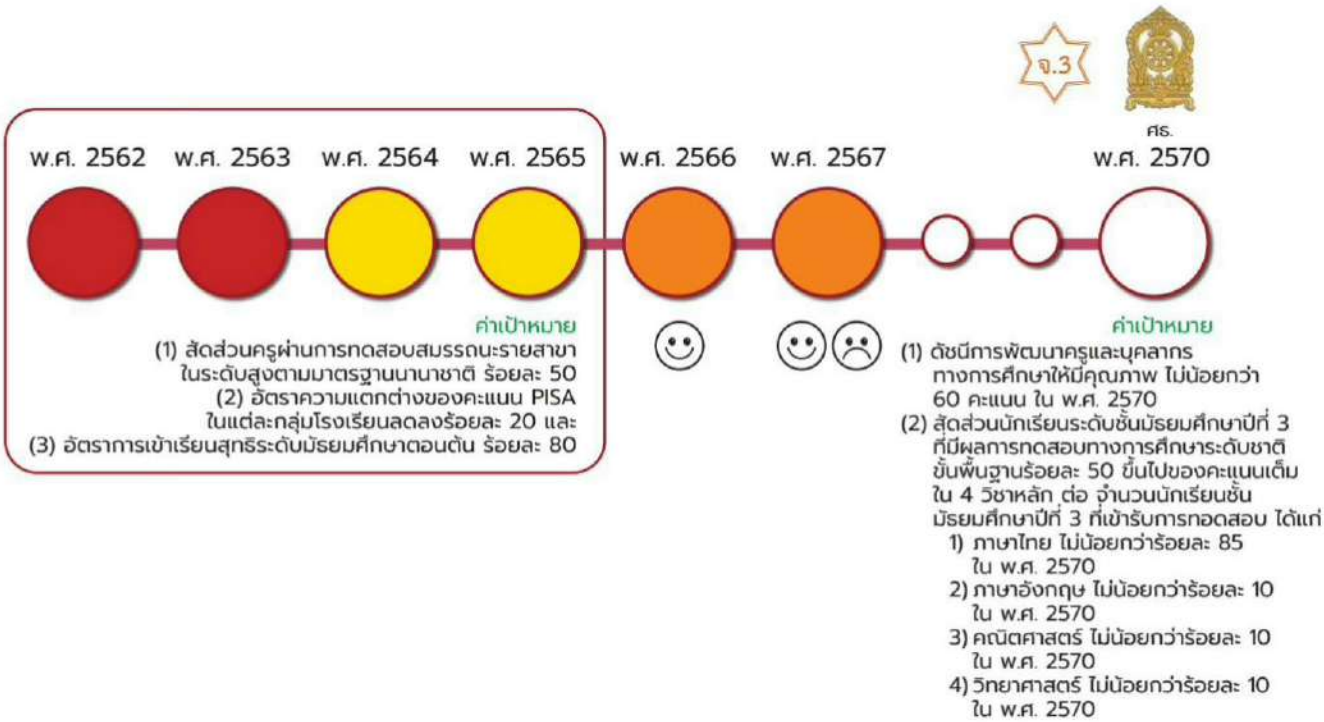

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 120101 ใน พ.ศ. 2565 - 2566 ตัวชี้วัดมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายที่แสดงไว้ใน พ.ศ. 2566 อาจมีสีเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	1. ดัชนีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ (คะแนน)				
120101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	ไม่มีข้อมูล	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 38.89 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 48.93 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 58 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 60 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้เนื่องจากข้อมูล พ.ศ. 2566 เป็นการเก็บตัวชี้วัดครั้งแรกที่มีความเป็นปัจจุบันล่าสุด	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 25.80		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 84.36 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 81.55 ของค่าเป้าหมาย

120101

ตัวชี้วัด :	2. สัดส่วนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานร้อยละ 50 ขึ้นไปของคะแนนเต็มใน 4 วิชาหลัก ต่อ จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เข้ารับการทดสอบ ได้แก่ 1) ภาษาไทย (ร้อยละ) 2) ภาษาอังกฤษ (ร้อยละ) 3) คณิตศาสตร์ (ร้อยละ) 4) วิทยาศาสตร์ (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) 1) ภาษาไทย ร้อยละ 53.92 2) ภาษาอังกฤษ ร้อยละ 8.19 3) คณิตศาสตร์ ร้อยละ 5.31 4) วิทยาศาสตร์ ร้อยละ 4.22 เฉลี่ย 4 วิชา **คิดเป็นร้อยละ** **17.91** (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 1) ภาษาไทย ร้อยละ 59.21 2) ภาษาอังกฤษ ร้อยละ 9.26 3) คณิตศาสตร์ ร้อยละ 4.59 4) วิทยาศาสตร์ ร้อยละ 5.74 เฉลี่ย 4 วิชา **คิดเป็นร้อยละ** **19.70** (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 1) ภาษาไทย ร้อยละ 55.13 2) ภาษาอังกฤษ ร้อยละ 8.80 3) คณิตศาสตร์ ร้อยละ 6.22 4) วิทยาศาสตร์ ร้อยละ 3.13 เฉลี่ย 4 วิชา **คิดเป็นร้อยละ** **18.32**	1) ภาษาไทย ร้อยละ 85 2) ภาษาอังกฤษ ร้อยละ 10 3) คณิตศาสตร์ ร้อยละ 10 4) วิทยาศาสตร์ ร้อยละ 10	1) ภาษาไทย ร้อยละ 85 2) ภาษาอังกฤษ ร้อยละ 10 3) คณิตศาสตร์ ร้อยละ 10 4) วิทยาศาสตร์ ร้อยละ 10
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		1) ภาษาไทย ดีขึ้น ร้อยละ 9.81 2) ภาษาอังกฤษ ดีขึ้น ร้อยละ 13.06 3) คณิตศาสตร์ แย่ลง ร้อยละ 13.56 4) วิทยาศาสตร์ ดีขึ้น ร้อยละ 36.02 เฉลี่ย 4 วิชา **ดีขึ้น ☺** **ร้อยละ 11.33**	1) ภาษาไทย แย่ลง ร้อยละ 6.89 2) ภาษาอังกฤษ แย่ลง ร้อยละ 4.97 3) คณิตศาสตร์ ดีขึ้น ร้อยละ 35.51 4) วิทยาศาสตร์ แย่ลง ร้อยละ 45.47 เฉลี่ย 4 วิชา **แย่ลง ☹** **ร้อยละ 5.45**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				1) ภาษาไทย ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 64.86 ของค่าเป้าหมาย 2) ภาษาอังกฤษ ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 88.00 ของค่าเป้าหมาย 3) คณิตศาสตร์ ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 62.20 ของค่าเป้าหมาย 4) วิทยาศาสตร์ ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 31.30 ของค่าเป้าหมาย **เฉลี่ย 4 วิชา** **คิดเป็นร้อยละ** **61.59**	1) ภาษาไทย ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 64.86 ของค่าเป้าหมาย 2) ภาษาอังกฤษ ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 88.00 ของค่าเป้าหมาย 3) คณิตศาสตร์ ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 62.20 ของค่าเป้าหมาย 4) วิทยาศาสตร์ ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 31.30 ของค่าเป้าหมาย **เฉลี่ย 4 วิชา** **คิดเป็นร้อยละ** **61.59**
ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด					คิดเป็นร้อยละ **71.59** ของค่าเป้าหมายอยู่ในระดับปานกลางในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : การคำนวณค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

(1) ตัวชี้วัดที่ 1 = 81.55

(2) ตัวชี้วัดที่ 2 มีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{(64.86+88.00+62.20+31.30)}{4} = 61.59$

(3) โดยมีการคำนวณค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย ดังนี้ $\frac{(81.55+61.59)}{2} = 71.59$

คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) **ดัชนีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ** จัดทำโดยสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ดัชนีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ มีคะแนนอยู่ที่ 48.93 คะแนน คำนวณจากข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สามารถระบุสังกัดได้จำนวนทั้งสิ้น 382,364 คน จากจำนวนครูและบุคลากรทั้งหมด 2,860,030 คน (อาจมีการนับซ้ำ) ที่ได้รับการอบรมและพัฒนาผ่านการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาใน 4 แผนงานหลัก ซึ่งเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย 4 แผนงานหลัก (ร้อยละ 60) คิดเป็นร้อยละ 139.23 10.78 28.94 และ 16.77 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีคะแนนอยู่ที่ 38.89 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 25.80

ในขณะเดียวกันเมื่อพิจารณาเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่า 58 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 84.36 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 60 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 81.55 ของค่าเป้าหมาย

แผนงานหลัก	ค่าเป้าหมาย	พ.ศ. 2566		คิดเป็นร้อยละ	เทียบค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)	พ.ศ. 2567		คิดเป็นร้อยละ	เทียบค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)
		ทั้งหมด (คน)	ผลการดำเนินการ (คน)			ทั้งหมด (คน)	ผลการดำเนินการ (คน)		
1. การส่งเสริมครูภาษาอังกฤษให้ได้รับการทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษ ตามกรอบมาตรฐาน CEFR หรือมาตรฐานอื่น ๆ	ร้อยละ 60	42,777	4,278	10.00	**16.67**	42,827	35,776	83.54	**139.23**
2. การส่งเสริมการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning/ครูยุคใหม่	ร้อยละ 60	623,011	230,799	37.05	**61.74**	555,606	45,926	6.47	**10.78**
3. การส่งเสริมและพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ร้อยละ 60	1,270,464	14,176	1.12	**1.86**	1,138,372	197,661	17.36	**28.94**
4. การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพ สวัสดิการ สวัสดิภาพ เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ร้อยละ 60	1,240,111	560,329	45.18	**75.31**	1,123,225	113,001	10.06	**16.77**
				คิดเป็นคะแนน	**38.89**			คิดเป็นคะแนน	**48.93**

(2) สัดส่วนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานร้อยละ 50 ขึ้นไปของคะแนนเต็มใน 4 วิชาหลัก ต่อ จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เข้ารับการทดสอบ ได้แก่ (1) ภาษาไทย (2) ภาษาอังกฤษ (3) คณิตศาสตร์ (4) วิทยาศาสตร์ จัดทำโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีสัดส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลการทดสอบฯ ร้อยละ 50 ขึ้นไปของคะแนนเต็ม วิชาภาษาไทย ร้อยละ 55.13 วิชาภาษาอังกฤษ ร้อยละ 8.80 วิชาคณิตศาสตร์ ร้อยละ 6.22 และวิชาวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 3.13 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 59.21 9.26 4.59 และ 5.74 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาในภาพรวมที่แย่ลง โดยมี 3 วิชา ที่มีสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง ได้แก่ วิชาภาษาไทย วิชาภาษาอังกฤษ และวิชาวิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 6.89 4.97 และ 45.47 และมีวิชาที่สถานการณ์การพัฒนาดีขึ้นเพียง 1 วิชา คือ วิชาคณิตศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 35.51 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 10 10 และ 10) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 64.86 10.35 7.32 และ 3.68 ของค่าเป้าหมาย โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 61.59

สัดส่วนนักเรียนชั้น ม. 3 ที่สอบผ่านร้อยละ 50 ใน 4 วิชาหลัก ปี 2564 -2566

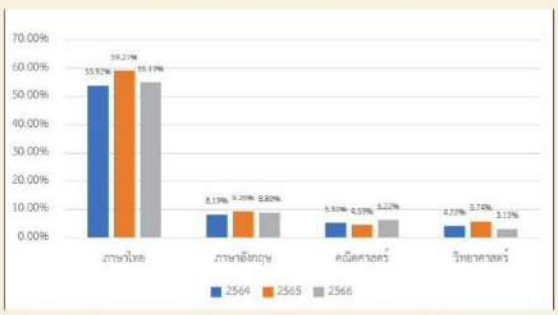

ที่มาของข้อมูล : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

120101

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 71.59 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนให้มีสมรรถนะและทักษะในการจัดการเรียนการสอนที่รองรับกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมความรู้และพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น อาทิ ทักษะด้านดิจิทัล ทักษะอาชีพ รวมทั้งการพัฒนาระบบการให้คำปรึกษาและแนะแนวอาชีพให้แก่ผู้เรียน ขณะเดียวกันสะท้อนให้เห็นความพยายามในการนำระบบดิจิทัลเข้ามาใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้มากขึ้น เช่น การพัฒนามหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทยเพื่อการจัดการเรียนการสอนในระบบเปิด การพัฒนาฐานข้อมูลการเรียนรู้ขนาดใหญ่เพื่อวางแผนสำหรับการบริหารการจัดการศึกษา และการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้มีทักษะให้รองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น เป็นต้น โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการส่งเสริมการนำผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้เป็นเครื่องมือช่วยขับเคลื่อนการยกระดับการเรียนการสอน** โดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ที่มุ่งพัฒนารูปแบบการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้เป็นเครื่องมือช่วยขับเคลื่อนการยกระดับการเรียนการสอนในสถานศึกษาที่มีขนาดและสถานที่ตั้งแตกต่างกัน เพื่อพัฒนาหรือปรับเปลี่ยนรูปแบบให้มีความหลากหลายเหมาะสมกับขนาดและสถานที่ตั้งของสถานศึกษา **โครงการพัฒนาผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ ครูวิทยากรแกนนำและครูเครือข่ายโครงการส่งเสริมการผลิตครูที่มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ (สควค.) ให้สามารถขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะได้อย่างมีประสิทธิภาพ** โดยสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ที่มุ่งพัฒนาหลักสูตรและดำเนินการอบรมผู้บริหารโรงเรียน (ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการ) ให้เป็นผู้นำทางวิชาการ สามารถส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางฐานสมรรถนะในโรงเรียนได้ พัฒนาหลักสูตรและดำเนินการอบรมศึกษานิเทศก์เพื่อเป็นพี่เลี้ยงให้แก่ครูวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเป็นพี่เลี้ยงทางวิชาการ และพัฒนาเสริมสร้างครู สควค. ในเขตพื้นที่ให้มีสมรรถนะและความสามารถในการเป็นครูผู้นำจัดกระบวนการเรียนรู้ตามมาตรฐานหลักสูตรและฐานสมรรถนะที่เน้นการคิดและการแก้ปัญหาแก่นักเรียนในโครงการทั้งระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่าในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีการดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานและส่งเสริมสวัสดิภาพบุคลากรในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยยกระดับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ การพัฒนาเครือข่ายด้านการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับสมรรถนะผู้เรียน รวมถึงการพัฒนาแพลตฟอร์ม Big Data Ecosystem เพื่อเป็นเครื่องมือในการวางแผนบริหารจัดการด้านการศึกษาของประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น ดังนี้ (1) **หลักสูตรและการประเมินผลผู้เรียน** หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานฉบับปัจจุบันจัดทำขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 ยังไม่ได้มีการปรับปรุงเนื้อหาหลักให้สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ขณะเดียวกันในเชิงการวัดผลยังเป็นการเน้นวัดผลคะแนนที่ทำให้เกิดการแข่งขันมากกว่าทักษะที่ผู้เรียนจะได้รับ (2) **การพัฒนาครูผู้สอนและภาระงาน** ครูผู้สอนยังคงเผชิญกับภาระงานที่นอกเหนือจากการสอนและงานเอกสารจำนวนมาก ซึ่งลดทอนระยะเวลาที่ครูผู้สอนอาจใช้เพื่อจัดเตรียมการเรียนการสอนและพัฒนาตนเอง ขณะเดียวกันในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้สอนนั้น ยังเป็นการประเมินโดยระบบศึกษานิเทศก์และการตรวจประเมินโดยเอกสาร ซึ่งมีภาระทางเอกสารที่ต้องดำเนินการจำนวนมากแต่อาจไม่สะท้อนผลสัมฤทธิ์ของการสอน นอกจากนี้ยังคงขาดฐานข้อมูลการพัฒนาบุคลากรครูที่สามารถบ่งชี้สมรรถนะที่จำเป็นของครูผู้สอนและช่วยวางแผนการพัฒนาสมรรถนะครูรายบุคคลที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศได้ (3) **การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน** รูปแบบการเรียนการสอนเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน อย่างไรก็ตามการเรียนการสอนในปัจจุบันยังคงเน้นการเรียนในลักษณะบรรยายเป็นหลัก ซึ่งขาดการมีส่วนร่วมของผู้เรียน และอาจไม่สอดคล้องกับพฤติกรรม/ความสนใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน และสื่อการสอนยังขาดความน่าสนใจและไม่กระตุ้นให้เกิดความต้องการในการเรียนรู้ ประกอบกับโครงสร้างเวลาเรียนที่ผู้เรียนต้องใช้เวลาเรียนที่ยาวนานทำผู้เรียนขาดเวลาพัฒนาตนเองตามความสนใจหรือเงื่อนไขชีวิตของผู้เรียนบางกลุ่มที่ต้องทั้งเรียนรู้และทำงานไปพร้อมกัน (4) **การพัฒนาสื่อและสภาพแวดล้อมที่เหมาะแก่การเรียนรู้**ยังพบว่ายังคงมีโรงเรียนที่ขาดอุปกรณ์การเรียนการสอนที่เพียงพอและเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ อาทิ โปรเจคเตอร์ คอมพิวเตอร์ สัญญาณอินเทอร์เน็ตที่เสถียร นอกจากนี้ ในการจัดบรรยากาศในห้องเรียนยังขาดการจัดบรรยากาศที่ดีในการเรียน อาทิ การจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีในห้องเรียน ซึ่งอาจส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อทำให้คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะและสมรรถนะที่จำเป็น มีทักษะการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น ประเด็นที่ควรเร่งพัฒนา ดังนี้ (1) **หลักสูตรและการประเมินผู้เรียน** ในระยะสั้นควรปรับวิธีการประเมินผลให้มีความหลากหลาย สะท้อนถึงสมรรถนะและการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ขณะเดียวกันในระยะยาวควรพิจารณาขยายการใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะที่ประสบความสำเร็จในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้กระจายไปยังสถานศึกษานอกเขตพื้นที่นวัตกรรม โดยอาจดำเนินการให้มีแนวทางหรือคู่มือที่ระบุวิธีการนำหลักสูตรฐานสมรรถนะไปใช้ตลอดจนกระบวนการวัดผลและประเมินผลสมรรถนะนักเรียนที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจะสามารถเข้าใจเนื้อหาในหลักสูตรได้ง่ายยิ่งขึ้นและเห็นผลในวงกว้าง (2) **การพัฒนาครูผู้สอนและภาระงาน** ควรพิจารณาปรับปรุงวิธีการประเมินครูผู้สอน โดยอาจใช้ตัวบ่งชี้อื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการจัดทำเอกสาร อาทิ ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน หรือการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการประเมินผลและปรับปรุงกระบวนงาน (work flow) ในการประเมินผล โดยลดขั้นตอนการจัดทำเอกสารที่ซ้ำซ้อนหรือคู่ขนานที่สร้างภาระให้กับผู้สอน

120101

รวมทั้งควรพัฒนาฐานข้อมูลการพัฒนาทักษะของครูผู้สอน เพื่อให้สามารถออกแบบบัญชีการพัฒนาทักษะรายบุคคลของผู้สอนได้ (3) **การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน** ควรปรับปรุงโครงสร้างเวลาเรียนให้มีความยืดหยุ่นและมีระยะเวลาให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามความสนใจและสอดคล้องกับชีวิตของผู้เรียนได้ รวมทั้งปรับแนวทางหลักในการจัดการเรียนการสอนโดยให้ความสำคัญกับวิธีอื่น ๆ ที่นอกจากการบรรยาย อาทิ การเรียนรู้ผ่านการแก้ไขปัญหา หรือการเรียนรู้ผ่านโครงงาน (4) **การพัฒนาสื่อและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการเรียนรู้** ควรพิจารณาปรับปรุงพื้นที่สำหรับนักเรียนในการคิดเชิงสร้างสรรค์หรือทำกิจกรรม เช่น การมีนักจิตวิทยาเด็ก คาบเรียนว่างที่ทำให้รู้สึกผ่อนคลาย และการจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่ดี อาทิ การจัดห้องเป็นรูปตัว U เพื่อให้มีการโต้ตอบและการมองเห็นระหว่างนักเรียนและครูได้ชัดเจน ทั้งนี้ ควรมีนักจิตวิทยาเพื่อสนับสนุนพื้นที่ปลอดภัยของคุณครูร่วมด้วย รวมทั้งควรให้ความสำคัญและส่งเสริมการจัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนให้มีความพร้อมและทันสมัย และเชื่อมโยงความร่วมมือจากภายนอกเพื่อเพิ่มโอกาสในการใช้ทรัพยากรใหม่ ๆ

120201

แผนแม่บทย่อย | การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 120201

ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญาเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น

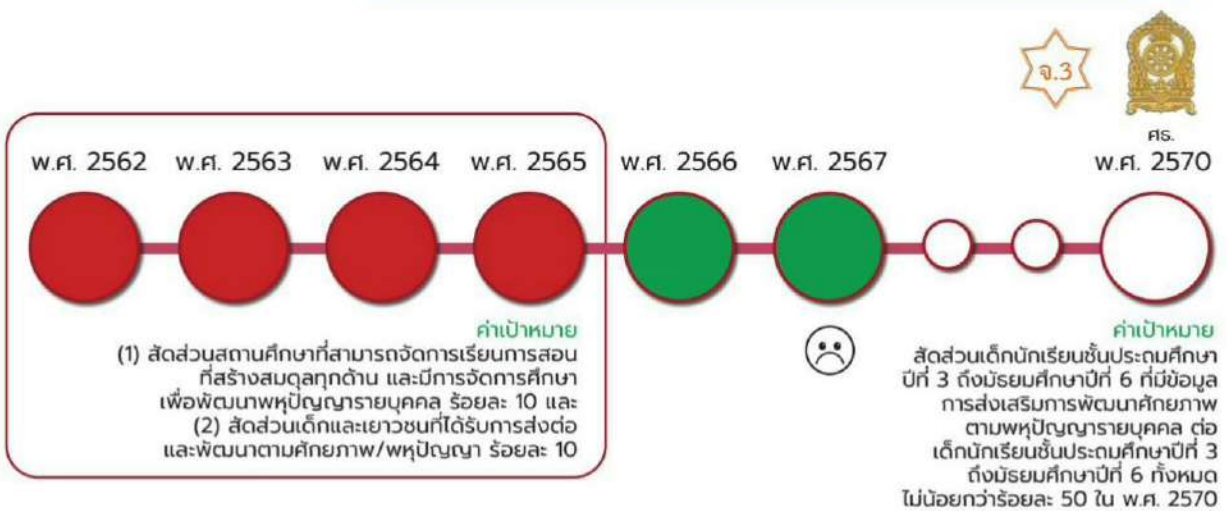

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 120201 ใน พ.ศ. 2566 ตัวชี้วัดมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายที่แสดงไว้ใน พ.ศ. 2566 อาจมีสีเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566

120201

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีข้อมูลการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญารายบุคคล ต่อ เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด (ร้อยละ)				
120201	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้รับการคัดกรองผ่านระบบสำรวจแววความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 3,871,486 คน ต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด จำนวน 4,718,951 คน **สัดส่วนร้อยละ 82.04** (revised)* (proxy)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการคัดกรองผ่านระบบสำรวจแววความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 3,231,001 คน ต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด จำนวน 4,705,135 คน **สัดส่วนร้อยละ 68.67** (proxy)**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้เนื่องจากข้อมูล พ.ศ. 2566 เป็นการเก็บตัวชี้วัดครั้งแรกที่มีความเป็นปัจจุบันล่าสุด	**แย่ลง ☹ ร้อยละ 16.30**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 137.34** ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 137.34 ของค่าเป้าหมายบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

หมายเหตุ : ** เป้าหมาย 120201 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 – 2567 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ สัดส่วนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการคัดกรองผ่านระบบสำรวจแววความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น พิจารณาเทียบเคียงจากสัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการคัดกรองผ่านระบบสำรวจแววความสามารถพิเศษ ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัด สพฐ. ได้รับการคัดกรองความถนัดและความสามารถของพหุปัญญา จำนวน 3,231,001 คน คิดเป็นร้อยละ 68.67 ของจำนวนนักเรียนในระดับชั้นดังกล่าวทั้งหมด (จำนวน 4,705,135 คน) โดยมีนักเรียนที่มีแววความสามารถพิเศษด้านศิลปะและมิติสัมพันธ์มากที่สุด (ร้อยละ 27.64) และมีแววความสามารถพิเศษด้านเครื่องกลและอิเล็กทรอนิกส์น้อยที่สุด (ร้อยละ 20.18) (ข้อมูล ณ วันที่ 9 ธันวาคม 2567 ซึ่งยังไม่เป็นข้อมูลสุทธิ โดยปีการศึกษา 2567 จะสิ้นสุดการจัดเก็บข้อมูลในวันที่ 31 มีนาคม 2568) และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่อยู่ที่ร้อยละ 82.04 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 16.30 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 50) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 137.34 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

120201

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงข้อมูลด้านเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษบนฐานพหุปัญญาตลอดจนการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ การยกระดับศักยภาพครู และการเสริมสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียน โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามพหุปัญญาของผู้เรียน** โดยสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นการส่งเสริมโรงเรียนเอกชนให้สามารถคัดกรองและออกแบบการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญาของผู้เรียน **โครงการพัฒนาศักยภาพครูและสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียนอาชีวศึกษา** โดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งมุ่งพัฒนาศักยภาพครูอาชีวศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาพหุปัญญาให้กับผู้เรียนอาชีวศึกษาทุกระดับได้ รวมถึงส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาพหุปัญญาให้กับผู้เรียนอาชีวศึกษาทุกระดับ นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการบูรณาการฐานข้อมูลการวัดแววตามหลักพหุปัญญาในสังกัด สพฐ. พร้อมทั้งอบรมพัฒนาครูผู้สอนในหน่วยงานสังกัดต่าง ๆ ให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการพหุปัญญาและการคัดกรองพหุปัญญาของผู้เรียนซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ดี ยังมีประเด็นการบูรณาการฐานข้อมูลการวัดแววตามหลักพหุปัญญาในทุกสังกัดที่ยังไม่ปรากฏเด่นชัด

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการยกระดับให้ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ **ระบบข้อมูล** ขาดฐานข้อมูลนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษตามหลักพหุปัญญาของประเทศในภาพรวม โดยบางสังกัดยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูลที่ชัดเจน อาทิ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ทำให้การติดตามและส่งต่อการพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นระบบ รูปแบบการคัดกรองพหุปัญญายังเน้นการประเมินพฤติกรรมบ่งชี้ในลักษณะ “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” ที่อาจไม่ได้บ่งชี้ถึงระดับสมรรถนะหรือความสม่ำเสมอของการแสดงพฤติกรรมของผู้เรียน ทำให้ยากต่อการระบุระดับความสามารถพิเศษตามความจริงอันจะเป็นประโยชน์ต่อการส่งต่อการพัฒนา อีกทั้ง ยังขาดการเชื่อมโยงฐานข้อมูลโครงการพิเศษด้านการพัฒนากำลังคนผู้มีความสามารถพิเศษด้านพหุปัญญาที่อาจกระจายตัวในฐานข้อมูลการพัฒนากำลังคนต่าง ๆ อาทิ ฐานข้อมูลกำลังคนภาครัฐระดับปริญญาเอก ฐานข้อมูลนักเรียนทุนรัฐบาลด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และนวัตกรรม ทำให้การติดตามการส่งต่อการพัฒนาพหุปัญญาไม่สามารถดำเนินการได้เต็มศักยภาพ ขณะที่**แหล่งเรียนรู้และผู้สอน** ยังไม่สามารถจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้มีความสามารถพิเศษ ครูยังขาดการใช้ผลการประเมินตามหลักพหุปัญญามาใช้ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน และยังไม่มีการผนวกการประเมินผลด้านพหุปัญญาเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมหรือการประเมินผลในชั้นเรียน นอกจากนี้ **สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาพหุปัญญา** ขาดการวางมาตรการกลไกที่ให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม

ในการพัฒนาหรือส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษด้านพหุปัญญาเข้าปฏิบัติงานเพื่อร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ขณะที่ผู้ปกครอง หรือเพื่อนร่วมชั้นของนักเรียนยังไม่มีบทบาทในการร่วมสำรวจ/คัดกรองด้านพหุปัญญา จึงทำให้ข้อมูลอาจขาดความครอบคลุม

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้เป้าหมายประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญาเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้นจะบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว อย่างไรก็ดี พ.ศ. 2567 มีสถานการณ์แย่ลงกว่าปีก่อนหน้า ดังนั้น เพื่อให้สามารถรักษาสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังคงต้องให้ความสำคัญกับ**การยกระดับการสำรวจ/คัดกรอง/วัดระดับ/ติดตามและประเมินผลผู้เรียนด้านพหุปัญญาให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกสังกัด** โดยอาจพิจารณาต้นแบบการดำเนินงานของระบบสำรวจวัดแววความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ของ สพฐ. ซึ่งมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาเป็นแนวทางการขยายผล ควบคู่กับ**การบูรณาการข้อมูลให้อยู่ในฐานข้อมูลเดียวกัน**ทั้งฐานข้อมูลการวัดแววตามหลักพหุปัญญาและฐานข้อมูลโครงการพิเศษด้านการพัฒนากำลังคนของประเทศ อาทิ โครงการพิเศษด้านการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี พร้อมทั้งมีการแสดงผลในรูปแบบแดชบอร์ด อันจะทำให้ระบบข้อมูลสามารถใช้ประโยชน์ในการติดตามและกำหนดทิศทางการพัฒนากำลังคนผู้มีความสามารถพิเศษเพื่อตอบโจทย์เป้าหมายการพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการ**พัฒนาห้องเรียน/แหล่งเรียนรู้ ครูผู้สอน และการประเมินผล**สัมฤทธิ์ของผู้เรียนตามพหุปัญญาของผู้เรียน โดยการจัดสรรทรัพยากรและพัฒนาองค์ความรู้ให้กับสถานศึกษาและผู้สอนให้เพียงพอ สามารถประยุกต์ใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามพหุปัญญาแต่ละด้านกับหลักสูตรการเรียนการสอน รวมทั้งสามารถติดตามและประเมินผลด้านพหุปัญญาเข้าเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมและการประเมินในชั้นเรียนให้สามารถสะท้อนระดับสมรรถนะของผู้เรียนได้ **การส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่าง ๆ** อาทิ ศูนย์การเรียนรู้ โรงเรียนเฉพาะด้านต่าง ๆ ของเอกชน หรือสถานประกอบการ มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนและสามารถส่งต่อผู้เรียนเข้าสู่การมีอาชีพ รวมทั้งผู้ปกครอง หรือเพื่อนร่วมชั้นเรียนของผู้เรียนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการวัดแววความสามารถ และเข้ามาส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางพหุปัญญา ซึ่งหน่วยงานควรให้ความสำคัญกับการดำเนินการให้ผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

แผนแม่บท
13

การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

ส่งเสริมการจัดการสุขภาวะในทุกรูปแบบ นำไปสู่การมีศักยภาพ
ในการจัดการสุขภาวะที่ดีได้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งสนับสนุนให้ทุกภาคส่วน
มีส่วนร่วมในการสร้างเสริมสุขภาวะที่ดีและมีทักษะสุขภาวะที่เหมาะสม

จ.1

สธ.

ถึงแม้ว่าการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐให้ช่วงที่ผ่านมาจะส่งผลให้คนไทยสามารถเข้าถึงระบบสาธารณสุขได้มากขึ้น แต่ยังคงมีความเหลื่อมล้ำในบางพื้นที่และบางกลุ่ม นอกจากนี้ คนไทยมีความรู้ด้านสุขภาวะเพิ่มขึ้น แต่ยังต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความตระหนักรู้ในเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ เพื่อเตรียมความพร้อมคนไทยในการรับมือและจัดการกับปัญหาสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดีและยั่งยืนในระยะยาว

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
130001	คนไทยมีสุขภาวะที่ดีขึ้น และมีความเป็นอยู่ดีเพิ่มขึ้น	อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 72 ปี ภายในปี 2570

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
130101	ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาวะ สามารถดูแลสุขภาพมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้ เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีสูงขึ้น	อัตราความรอบรู้ด้านสุขภาวะของประชากร มีคะแนนไม่น้อยกว่า 70 ภายในปี 2570
130201	จำนวนชุมชนสุขภาพดีเพิ่มขึ้น	ตำบลที่ผ่านเกณฑ์ตำบลจัดการคุณภาพชีวิต "ชุมชนสร้างสุข" ต่อจำนวนตำบลทั่วประเทศ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ต่อปี
130301	มีระบบสาธารณสุขที่ได้มาตรฐาน ที่ประชากรทุกระดับเข้าถึงได้ดีขึ้น	ประสิทธิภาพระบบบริการสุขภาพ ไม่เกินอันดับที่ 20 ภายในปี 2570
130401	การเข้าถึงบริการสาธารณสุข มีความเหลื่อมล้ำลดลง	กลุ่มคนเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าที่ตกมิติด้านสุขภาพได้รับการดูแล ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ต่อปี
130501	ประชาชนมีความรอบรู้สุขภาพเรื่องโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศมากขึ้น	1) ระดับความรอบรู้สุขภาพของประชาชนเรื่องโรคอุบัติเหตุใหม่และโรคอุบัติซ้ำเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ5 ต่อปี 2) ความมั่นคงด้านสุขภาพของโลก ไม่เกินอันดับ 5 ภายในปี 2570

สรุปแผนระดับที่ 3 ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ประเด็นที่ (13) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น 13 การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดีมีแผนระดับที่ 3 ที่สามารถช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานของแผนแม่บทฯ ที่สำคัญ อาทิ

แผนปฏิบัติราชการ	หน่วยงานเจ้าของแผน
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) และแผนปฏิบัติราชการรายปี (พ.ศ. 2567) กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) และแผนปฏิบัติราชการรายปี พ.ศ. 2567 ของกรมควบคุมโรค	กรมควบคุมโรค
- แผนปฏิบัติราชการรายปี (พ.ศ. 2567) ของกรมอนามัย	กรมอนามัย
- แผนปฏิบัติราชการกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 - 2570 และแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
แผนปฏิบัติการด้าน...	**หน่วยงานเจ้าของแผน**
- การเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อหรือโรคระบาด พ.ศ. 2566 - 2570 ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558	กรมควบคุมโรค
- แผนปฏิบัติการด้านการสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาวะ การป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570)	กรมอนามัย

ทั้งนี้ สามารถเข้าดูรายละเอียดเพิ่มเติมของแผนระดับที่ 3 ข้างต้น ได้จากในระบบ eMENSCR ตามรายละเอียดวิธีการเข้าใช้งานที่แสดงไว้ในภาคผนวก

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)
130001

คนไทยมีสุขภาวะที่ดีขึ้น และมีความเป็นอยู่ดีเพิ่มขึ้น

จ.2

สธ.

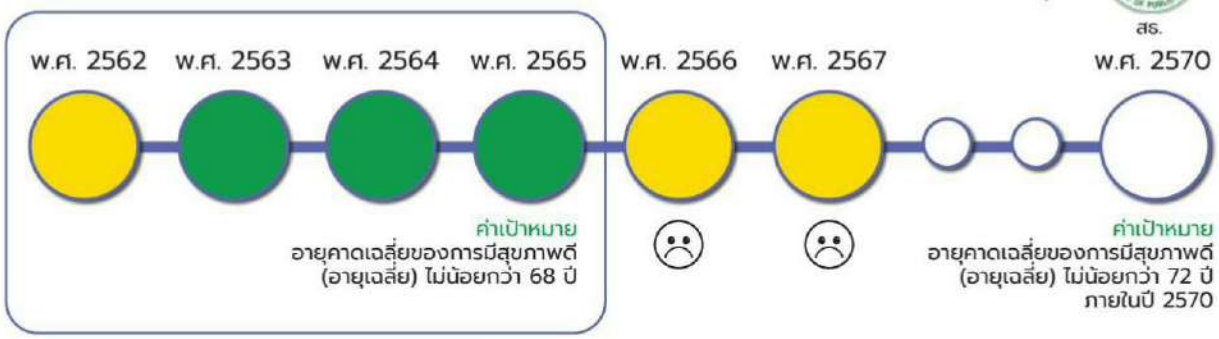

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี (ปี)				
130001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2563) 69 ปี	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) 68.1 ปี	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 67.8 ปี	ไม่น้อยกว่า 71 ปี	ไม่น้อยกว่า 72 ปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ☹ ร้อยละ 1.32	แย่ลง ☹ ร้อยละ 0.44		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 95.49 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 94.17 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในลำดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

คนไทยมีสุขภาวะที่ดีขึ้น และมีความเป็นอยู่ดีเพิ่มขึ้น พิจารณาจากอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี จัดทำโดยสำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ กลุ่มงานพัฒนาดัชนีภาระโรคแห่งประเทศไทย (ข้อมูล พ.ศ. 2565) พบว่า อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีอยู่ที่ 67.8 ปี และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ที่มีอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีอยู่ที่ 68.1 ปี สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 0.44 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่า 71 ปี) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 95.49 ของค่าเป้าหมายซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายและเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 72 ปี) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 94.17 ของค่าเป้าหมายส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

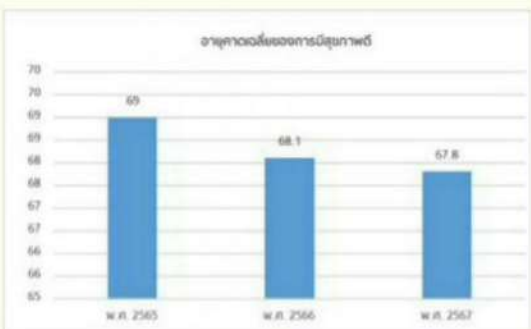

ที่มา : สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศกลุ่มงานพัฒนาดัชนีภาระโรคแห่งประเทศไทย

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

หนึ่งในความท้าทายในการทำให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดีขึ้น และมีความเป็นอยู่ดีเพิ่มขึ้น คือ ความพร้อมของประชาชนในการดูแลและจัดการสุขภาพของตนเองอย่างเหมาะสมเพื่อป้องกันการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร โดยเฉพาะการป่วยจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) ซึ่งเป็นโรคที่เกี่ยวกับพฤติกรรมและวิถีชีวิต แม้ว่าปัจจุบันประชาชนจะมีความรอบรู้สุขภาพโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ยังไม่สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ทางสุขภาพในการดูแลและป้องกันปัญหาสุขภาพของตนเองได้ สะท้อนจากแนวโน้มการมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพและนำสู่ปัจจัยการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร อาทิ ภาวะน้ำตาลในเลือดสูง ภาวะความดันและไขมันในเลือดสูง การบริโภคอาหารที่ไม่เพียงพอหรือไม่เหมาะสม ดังนั้น เพื่อให้ประชาชนมีความสามารถในการดูแลจัดการสุขภาพตนเองอย่างเหมาะสม มีการดำเนินชีวิตประจำวันที่เป็นมิตรต่อสุขภาพ และสอดรับกับการส่งเสริมให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดีขึ้น จึงมีข้อเสนอแนะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินมาตรการเชิงป้องกัน โดยการกำหนดแนวทางการสร้างเสริมสุขภาพด้วยการใช้เศรษฐศาสตร์พฤติกรรมเพื่อลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพในการกระตุ้นหรือชี้นำให้ผู้คนมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดี อันนำไปสู่การสร้างหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพอันพึงประสงค์ในระยะยาว พร้อมทั้งการสร้างระบบนิเวศน์ที่เอื้อให้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนให้ครอบคลุมทุกพื้นที่

130101

แผนแม่บทย่อย | การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพและการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคาม

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 130101

ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาวะสามารถดูแลสุขภาพ มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีสูงขึ้น

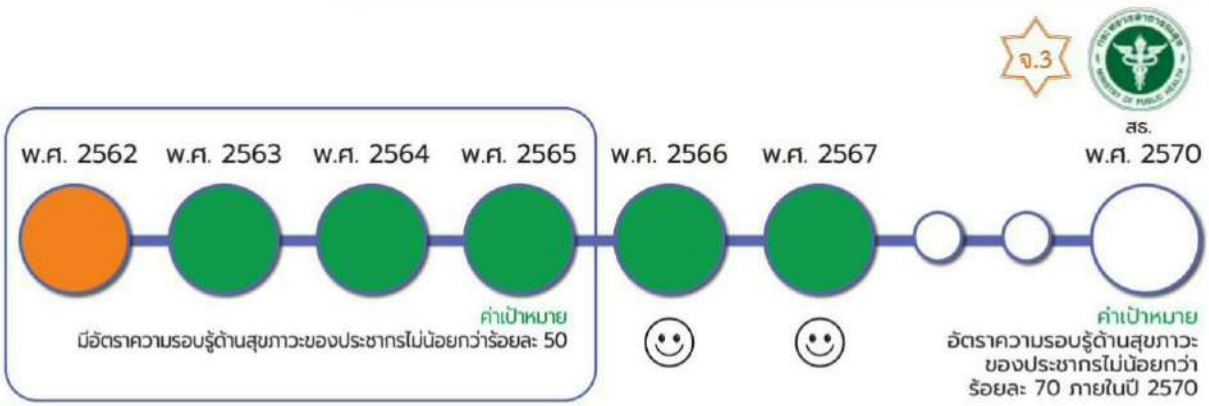

130101

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราความรอบรู้ด้านสุขภาวะของประชากร (คะแนน)				
130101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ร้อยละ 80.7	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ร้อยละ 93.57	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ร้อยละ 94.71	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 16.86	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 1.22		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 135.30 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 135.30 ของค่าเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด

ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาวะสามารถดูแลสุขภาพมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีสูงขึ้น พิจารณาจากอัตราความรอบรู้ด้านสุขภาวะของประชากร จากผลการสำรวจ Rapid Survey ผ่านระบบสาสุข อุ่นใจ จัดทำโดยกรมอนามัย (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า อัตราความรอบรู้ด้านสุขภาวะของประชากรอยู่ที่ร้อยละ 94.71 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีอัตราความรอบรู้ด้านสุขภาวะของประชากรอยู่ที่ร้อยละ 93.57 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 1.22 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 135.30 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญด้านเทคโนโลยีการเฝ้าระวังและตอบโต้ความเสี่ยงด้านสุขภาพที่ถูกต้อง การสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายขับเคลื่อนองค์ความรู้ระดับพื้นที่ การเพิ่มสมรรถนะด้านสุขภาพของประชาชน การตระหนักถึงความสำคัญของการมีสุขภาวะที่ดี และการถ่ายทอดองค์ความรู้จากบุคลากรด้านสาธารณสุข โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 อาทิ **(1) โครงการไทยรอบรู้ (Health Literate Thailand)** ของกรมอนามัย ที่มุ่งเน้นการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจและการเข้าถึงข้อมูลด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพสำหรับผู้สูงวัย **(2) โครงการติดอาวุธทางปัญญาเพื่อเสริมสร้างศักยภาพผู้สูงวัยในการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ** ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ที่มุ่งเน้นการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และช่องทางการเข้าถึงข้อมูลที่ถูกต้อง ซึ่งคาดว่าจะช่วยส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพที่ดี ลดความเสี่ยงด้านสุขภาพ และสร้างจิตสำนึกในการมีสุขภาพดีให้เกิดขึ้นในระดับบุคคล ครอบครัว และสังคม นอกจากนี้จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี

130101

2566 พบว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานมีการบูรณาการความร่วมมือเพื่อขยายขอบเขตการขับเคลื่อนองค์ความรู้ระดับพื้นที่ พัฒนาระบบการสื่อสารสองทาง ทั้งการเผยแพร่ข้อมูลด้านสุขภาพแก่ประชาชน การจัดเก็บข้อมูลและประเมินความรู้ด้านสุขภาพ การจัดทำแนวปฏิบัติในการสื่อสารเรื่องสุขภาพให้เป็นแนวทางเดียวกันแก่บุคลากรทางสาธารณสุข และพัฒนาฐานข้อมูลกลาง ตลอดจนยกระดับกลไกและเครือข่ายสื่อสารประชาสัมพันธ์ต่อต้านข่าวปลอมที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพในทุกช่องทางและครอบคลุมทุกวัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาพ สามารถดูแลสุขภาพมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้ เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีสูงขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง อาทิ ประชาชนยังขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีสุขภาวะที่ดี ระบบฐานข้อมูลด้านสุขภาพที่ยังมีข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งรับรู้ข่าวสารด้านสุขภาพที่ได้มาตรฐาน ส่งผลต่อความเข้าใจผิดในการดูแลสุขภาพ นอกจากนี้ ยังมีความเหลื่อมล้ำของประชาชนในการมีความรอบรู้ด้านสุขภาพ โดยเฉพาะในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 12 (สงขลา สตูล ตรัง พัทลุง ปัตตานี ยะลา นราธิวาส) และกรุงเทพมหานคร ที่มีคะแนนต่ำกว่าค่าเป้าหมายและค่าเฉลี่ยในระดับประเทศ รวมถึงกลุ่มผู้มีรายได้น้อย ผู้สูงอายุ ผู้มีการศึกษาน้อย และกลุ่มผู้มีโรคเรื้อรังที่อาจส่งผลต่อการมีความรอบรู้สุขภาพและการประยุกต์ใช้ข้อมูลเพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจด้านสุขภาพที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ว่าเป้าหมายประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาพ สามารถดูแลสุขภาพมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ สามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้ เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีสูงขึ้นจะบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเร่งสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างและกรุงเทพมหานคร กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผู้มีรายได้น้อย ผู้มีการศึกษาน้อย และกลุ่มผู้มีโรคเรื้อรัง โดยเฉพาะทักษะการใช้ข้อมูลด้านสุขภาพเพื่อตัดสินใจ การดูแลรักษากรณีฉุกเฉิน การควบคุมและป้องกันโรค การส่งเสริมสุขภาพกายและจิตใจ และอนามัยสิ่งแวดล้อม รวมถึงมุ่งเน้นการพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านสุขภาพที่ให้ประชาชนเข้าถึงได้ง่ายและมีความน่าเชื่อถือ เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจและการดูแลสุขภาพอย่างเหมาะสม

130201

แผนแม่บทย่อย | การใช้ชุมชนเป็นฐานรากในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1)
130201

จำนวนชุมชนสุขภาพดีเพิ่มขึ้น

จ.3

สธ.

พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563 พ.ศ. 2564 พ.ศ. 2565 พ.ศ. 2566 พ.ศ. 2567 พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
อัตราการนอนโรงพยาบาลโดยไม่จำเป็นด้วยภาวะที่ควรควบคุมด้วยบริการผู้ป่วยนอกไม่เกินร้อยละ 100

ค่าเป้าหมาย
ตำบลที่ผ่านเกณฑ์ตำบลจัดการคุณภาพชีวิต "ชุมชนสร้างสุข" ต่อจำนวนตำบลทั่วประเทศไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ตำบลที่ผ่านเกณฑ์ตำบลจัดการคุณภาพชีวิต "ชุมชนสร้างสุข" ต่อจำนวนตำบลทั่วประเทศ (ร้อยละต่อปี)				
130201	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) จำนวนตำบลที่ผ่านเกณฑ์ 6,235 ตำบล **ร้อยละ 85.94**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) จำนวนตำบลที่ผ่านเกณฑ์ 1,377 ตำบล **ร้อยละ 18.98**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) จำนวนตำบลที่ผ่านเกณฑ์ 4,249 ตำบล **ร้อยละ 58.57**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 37**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 90**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**แย่ลง ร้อยละ 77.91**	**แย่ลง ร้อยละ 208.59**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 158.30 ของค่าเป้าหมาย**	คิดเป็นร้อยละ 65.08 ของค่าเป้าหมายอยู่ในระดับสูงในการบรรลุเป้าหมาย

จำนวนชุมชนสุขภาพดีเพิ่มขึ้น พิจารณาจากตำบลที่ผ่านเกณฑ์ตำบลจัดการคุณภาพชีวิต "ชุมชนสร้างสุข" ต่อจำนวนตำบลทั่วประเทศ จัดทำโดยกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่าตำบลที่ผ่านเกณฑ์ตำบลจัดการคุณภาพชีวิต "ชุมชนสร้างสุข" มีจำนวนทั้งสิ้น 4,249 ตำบล จากตำบลทั่วประเทศทั้งหมด 7,255 ตำบล โดยคิดเป็นร้อยละ

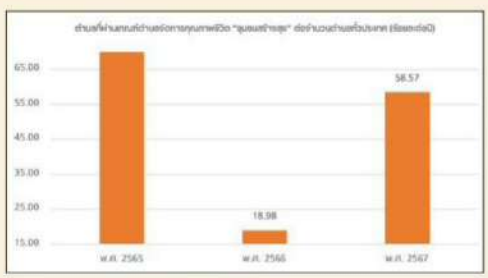

ที่มา :กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

130201

58.57 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ตำบลที่ผ่านเกณฑ์ตำบลจัดการคุณภาพชีวิต “ชุมชนสร้างสุข” มีจำนวนทั้งสิ้น 1,377 ตำบล จากจำนวนตำบลทั่วประเทศ อยู่ที่ร้อยละ 18.98 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 208.59 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 37) พบว่า มีค่าสูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 158.30 ของค่าเป้าหมาย อย่างไรก็ตามเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90) พบว่า คิดเป็นร้อยละ 65.08 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างให้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสุขภาวะที่ดีในทุกพื้นที่ ยกระดับมาตรฐานการส่งเสริมสุขภาพและการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม การสร้างการมีส่วนร่วมเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาสุขภาพ การพัฒนาคุณภาพบริการอนามัยแบบบูรณาการร่วมกับชุมชน เพื่อให้เกิดศักยภาพในการตระหนักรู้และการให้บริการด้านสุขภาพแก่ประชาชนในชุมชนอย่างเป็นระบบ อันนำไปสู่การเป็นชุมชนสุขภาพดี โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **(1) โครงการชุมชนน่าอยู่ สู่ประชาชนสุขภาพดี** (Healthier Communities) ของกรมอนามัย มุ่งเน้นการพัฒนาระบบการจัดการสุขภาพชุมชนและอนามัยสิ่งแวดล้อม ที่ควรจะให้ความสำคัญในการส่งเสริมความร่วมมือของเครือข่ายในชุมชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมในชุมชนอย่างยั่งยืน **(2) โครงการป้องกันการจมน้ำโดยใช้ชุมชนเป็นฐานภายใต้ยุทธศาสตร์ผู้ก่อการดี** (MERIT MAKER) ของกรมควบคุมโรค ซึ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการจัดการสุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในชุมชนเพื่อสามารถยกระดับบริการสาธารณะในชุมชน และช่วยเสริมสร้างชุมชนที่มีสุขภาพดีอย่างยั่งยืนและสามารถขยายผลไปยังชุมชนอื่น รวมทั้งยังมีการดำเนินงานด้านการพัฒนาพื้นที่เพื่อให้เกิดการเป็นชุมชนสุขภาพดีอย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดทำเมืองสุขภาพดีและชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุและผู้พิการ ของกรมอนามัย การพัฒนาพื้นที่และตำบลสุขภาวะ ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ เป็นต้น นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานได้ดำเนินการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคีเครือข่ายระดับชุมชนที่มีอยู่เดิม พร้อมทั้งขยายการดำเนินงานให้ครอบคลุมทุกมิติ ตลอดจนมุ่งเน้นการพัฒนาสุขภาวะเชิงพื้นที่ โดยให้ความสำคัญกับความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตในระดับพื้นที่ โดยเฉพาะการสนับสนุนให้ชุมชนเป็นฐานรากสำคัญในการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาวะที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

130201

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้จำนวนชุมชนสุขภาพดีเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ การประสานความร่วมมือด้านสุขภาพและการบริหารจัดการภาคีเครือข่ายชุมชนในพื้นที่ที่อาจยังขาดการมีส่วนร่วมระหว่างเครือข่ายโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและประชาชน รวมถึงสภาพแวดล้อมที่อาจยังไม่เอื้อต่อการทำกิจกรรมด้านสุขภาพของคนในชุมชน นอกจากนี้ ยังพบข้อจำกัดในการบูรณาการการดำเนินงานด้านจัดการสุขภาพของประชาชนในระดับพื้นที่ของหน่วยงานภาครัฐเพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากหน่วยงานต่างดำเนินการตามภารกิจหน้าที่ของตนเอง ส่งผลให้ขาดความต่อเนื่องในการบริหารจัดการและสร้างเสริมสุขภาวะในพื้นที่ในระยะยาว

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้การดำเนินงานเกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย ควรมุ่งเน้นการเสริมสร้างความร่วมมือและแนวร่วมทางด้านสุขภาพของภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตในระดับพื้นที่อย่างไร้รอยต่อระหว่างกัน โดยบูรณาการการบริหารจัดการและแนวทางการดำเนินงานระหว่างหน่วยงาน เพื่อให้เกิดการปฏิบัติที่มีความสอดคล้องและมุ่งสู่เป้าหมายร่วมกัน รวมถึงเน้นการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสุขภาพภาคประชาชนในการพัฒนาพื้นที่สุขภาวะระดับท้องถิ่น โดยเฉพาะการส่งเสริมการสร้างแกนนำสุขภาพที่เข้มแข็ง ทั้งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านและเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เพื่อให้สามารถบริหารจัดการด้านสุขภาวะของคนในพื้นที่และจัดการความรู้ด้านสุขภาพที่เป็นประโยชน์ อันนำมาสู่กระบวนการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี เกิดการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพและสร้างสุขภาวะที่พึงประสงค์ของประชาชน โดยการให้ชุมชนเป็นฐานรากของการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดีต่อไป

130301

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัยสนับสนุนการสร้างสุขภาวะที่ดี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 130301

มีระบบสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานที่ประชากรทุกระดับเข้าถึงได้ดีขึ้น

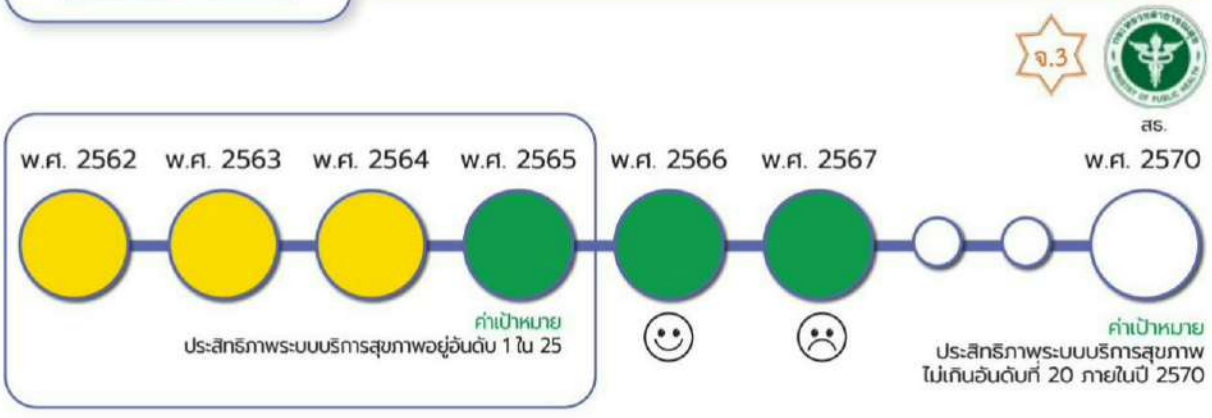

130301

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ประสิทธิภาพระบบบริการสุขภาพ (อันดับ)				
130301	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) อันดับที่ 8 (proxy)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับที่ 7 (proxy)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับที่ 9 (proxy)**	ไม่เกินอันดับ 24	ไม่เกินอันดับ 20
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 12.5	แย่ลง ☹ ร้อยละ 28.6		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 266.5 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 222.2 บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

**หมายเหตุ: เป้าหมาย 130301 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 - พ.ศ. 2564 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ การจัดอันดับระบบสุขภาพที่ดีที่สุดในโลกผลการสำรวจจัดเก็บโดยซีอีโอเวิลด์ และ พ.ศ. 2565 และ พ.ศ. 2567 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือการจัดอันดับดัชนีระบบสุขภาพจัดเก็บโดย Numbeo Survey

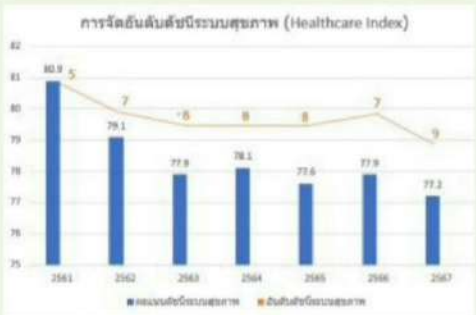

ที่มาของข้อมูล : Numbeo Survey

มีระบบสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานที่ประชากรทุกระดับเข้าถึงได้ดีขึ้น พิจารณาจากตัวชี้วัดเทียบเคียงจากดัชนีระบบสุขภาพ จัดทำโดย Numbeo Survey (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า อันดับระบบบริการสุขภาพของประเทศไทยอยู่อันดับที่ 9 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีอันดับระบบบริการสุขภาพอยู่อันดับที่ 7 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาลดลง คิดเป็นร้อยละ 28.6 โดยเฉพาะความพึงพอใจต่อการรอคอยในสถานพยาบาล อย่างไรก็ตามเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่เกินอันดับ 24) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 266.5 ของค่าเป้าหมายซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกินอันดับ 20) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 222.2 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับแนวทางที่จะสร้างความเสมอภาคและความเท่าเทียมด้านสุขภาพของประชาชนในประเทศ โดยผลักดันการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดระบบบริการสาธารณสุข ซึ่งสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ และลดความแออัดในสถานบริการสุขภาพ อาทิ พัฒนาระบบกระจายยาและเวชภัณฑ์ และการใช้ระบบการแพทย์ทางไกล โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 ได้แก่ **(1) โครงการพัฒนาการผ่าตัดแบบไม่ต้องพักฟื้นในโรงพยาบาล หรือ One Day Surgery (ODS)** ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มุ่งเน้นและผลักดันในเรื่องการเข้าถึงระบบบริการสุขภาพโดยการพัฒนาคุณภาพของระบบบริการเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงระบบบริการสุขภาพ ซึ่งอาจจะช่วยสร้างความยั่งยืนและความเชื่อมั่น

ในระบบสาธารณสุขของประเทศในระยะยาว **(2) โครงการพัฒนาระบบการจัดการข้อมูลผลิตภัณฑ์สุขภาพตลอด Supply chain เพื่อสร้างเสริมความมั่นคงด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างยั่งยืน** ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ซึ่งให้ความสำคัญกับการช่วยยกระดับการควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์สุขภาพ การกระจายทรัพยากรอย่างเท่าเทียม และการกำหนดนโยบายที่ตอบโจทย์ความต้องการของประชาชนในทุกระดับ ซึ่งคาดว่าทั้งหมดนี้นำไปสู่การพัฒนาระบบสาธารณสุขที่ยั่งยืน นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการดำเนินโครงการ อาทิ แพลตฟอร์มการแพทย์แม่นยำแบบบูรณาการ เพื่อการป้องกัน วินิจฉัย และรักษาโรคเบาหวาน ที่มีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมการบูรณาการการใช้ระบบการแพทย์ทางไกลและปัญญาประดิษฐ์ และเป็นการจัดทำฐานข้อมูลการบริการสุขภาพที่มีการเชื่อมข้อมูลรายบุคคลแบบดิจิทัล นอกจากนี้ ยังเป็นการต่อยอดงานวิจัยไปสู่การนำไปใช้จริงและการผลิตเชิงพาณิชย์ได้ต่อไปซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ประเทศไทยมีระบบสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานที่ประชากรทุกระดับเข้าถึงได้ดีขึ้น โดยเฉพาะในยุคที่เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญมากขึ้นในด้านการดูแลสุขภาพ อาทิ ประชาชนบางกลุ่มยังขาดทักษะและความรู้ในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขสมัยใหม่ รวมถึงขาดอุปกรณ์สื่อสาร การเข้าถึงอินเตอร์เน็ต และถึงแม้ว่าจะมีการดำเนินงานด้านระบบการแพทย์ทางไกลแต่พบว่าโรงพยาบาลในบางเขตสุขภาพมีการติดตั้งระบบที่ยังไม่ครอบคลุม อาทิ เขตสุขภาพที่ 4 เช่น สิงห์บุรี อ่างทอง นครนายก เป็นต้น มีโรงพยาบาลที่ติดตั้งระบบแล้วเพียงร้อยละ 26 และเขตสุขภาพที่ 2 ที่ครอบคลุมจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง เช่น จังหวัดพิษณุโลก เพชรบูรณ์ ตาก เป็นต้น มีโรงพยาบาลที่ติดตั้งระบบแล้วเพียงร้อยละ 45 (ข้อมูล ณ วันที่ 17 สิงหาคม 2566)[1] อีกทั้ง ยังมีความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการโดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง อาทิ ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส นอกจากนี้ ข้อจำกัดด้านงบประมาณและโครงสร้างพื้นฐานก็ยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาเทคโนโลยีสุขภาพดิจิทัลและการฝึกอบรมบุคลากรทางการแพทย์ให้มีทักษะที่ทันสมัย ซึ่งจำเป็นต้องใช้การลงทุนที่มากขึ้น เพื่อให้ระบบสามารถรองรับความต้องการด้านสุขภาพที่เพิ่มสูงขึ้นได้ รวมทั้งปัญหาความขาดแคลนของบุคลากรทางการแพทย์ โดยเฉพาะพื้นที่ชนบท ขณะที่สภาพการทำงานในบางพื้นที่ไม่สามารถจูงใจให้บุคลากรอยู่ปฏิบัติงานได้ในระยะยาว

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การพัฒนามีระบบสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานที่ประชากรทุกระดับเข้าถึงได้ดีขึ้นจะบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังคงจำเป็นต้องดำเนินการประยุกต์ใช้ระบบการแพทย์ทางไกลให้แก่ประชาชนเชิงรุก โดยส่งเสริมความรู้และทักษะด้านดิจิทัลแก่ประชาชน ประกอบกับสนับสนุนด้านอุปกรณ์การสื่อสาร เพื่อสนับสนุนการเข้าถึงบริการสุขภาพดิจิทัลอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม พร้อมทั้งคำนึงถึงความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อสร้างความไว้วางใจของประชาชนและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีด้านสุขภาพอย่างมีประสิทธิภาพ

[1] ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง สถานการณ์และแนวโน้มการใช้บริการ การแพทย์ทางไกลในประเทศไทย

130301

นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านสุขภาพ อาทิ การใช้ระบบการแพทย์ทางไกลให้เหมาะสมตามบริบทและความเร่งด่วนของแต่ละเขตสุขภาพ รวมถึงการฝึกอบรมบุคลากรให้พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี เพื่อลดความแออัดในการใช้บริการในสถานพยาบาลขนาดใหญ่และสนับสนุนการเข้าถึงการรักษาของประชาชนในพื้นที่ห่างไกล ควบคู่ไปกับการรักษาบุคลากรในระบบที่เพียงพอสำหรับการรองรับความจำเป็นด้านสุขภาพที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากการเพิ่มของสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุ อาทิ การพัฒนาสภาพการทำงานให้เหมาะสมและสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรทางการแพทย์สามารถทำงานในพื้นที่ห่างไกลได้อย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงโอกาสในการสร้างเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพร่วมด้วย

130401

แผนแม่บทย่อย | การกระจายบริการสาธารณสุขอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 130401

การเข้าถึงบริการสาธารณสุขมีความเหลื่อมล้ำลดลง

จ.3 สธ.

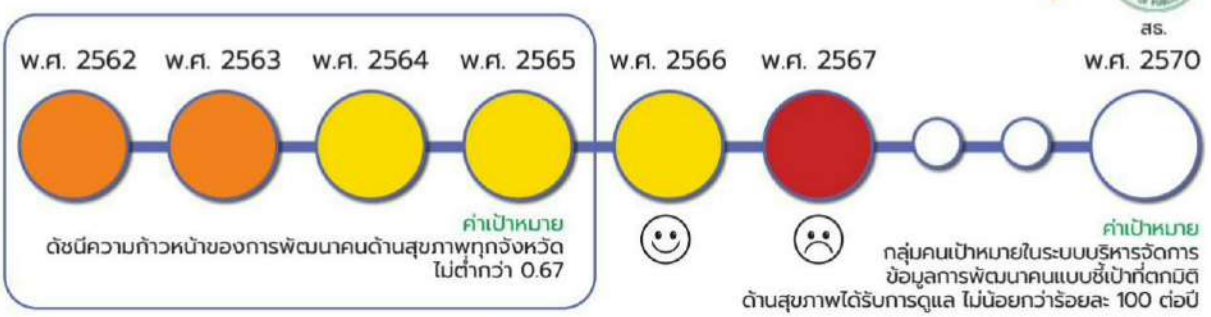

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	กลุ่มคนเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าที่ตกมิติด้านสุขภาพได้รับการดูแล (ร้อยละต่อปี)				
130401	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) กลุ่มคนเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ตกมิติด้านสุขภาพได้รับการดูแล 429,637 คน จากกลุ่มคนเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ตกมิติด้านสุขภาพ 762,764 คน (ร้อยละ 56.33)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) กลุ่มคนเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ตกมิติด้านสุขภาพได้รับการดูแล 86,278 คน จากกลุ่มคนเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ตกมิติด้านสุขภาพ 93,588 คน (ร้อยละ 92.19) (ข้อมูล พ.ศ. 2566 3 เดือนแรก) กลุ่มคนเป้าหมายในระบบTPMAP ที่ตกมิติด้านสุขภาพได้รับการดูแล 74,286 คน จากกลุ่มคนเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ตกมิติด้านสุขภาพ 93,588 คน (ร้อยละ 79.37)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567 3 เดือนแรก) กลุ่มคนเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ตกมิติด้านสุขภาพได้รับการดูแล 508 คน จากกลุ่มคนเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ตกมิติด้านสุขภาพ 366,774 คน (ร้อยละ 0.14)	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 63.67	แย่ลง ☹ ร้อยละ 99.78		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 0.14 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 0.14 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย

130401

การเข้าถึงบริการสาธารณสุขมีความเหลื่อมล้ำลดลง พิจารณาจากจำนวนคนเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) ที่ตกมิติด้านสุขภาพได้รับการดูแลต่อจำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ตกมิติด้านสุขภาพ จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยข้อมูล พ.ศ.2567 พบว่า ข้อมูลการดำเนินงานในระยะ 3 เดือนหลังมีการประกาศกลุ่มคนที่เป้าหมายมีกลุ่มเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) ที่ตกมิติด้านสุขภาพที่ได้รับการดูแลมีจำนวน 508 คน จากจำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ตกมิติด้านสุขภาพรวมจำนวน 366,774 คน คิดเป็นร้อยละ 0.14[1] และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566 ในช่วงดำเนินการ 3 เดือนแรก) ที่ร้อยละ 79.37 สะท้อนให้เห็นสถานการ์ณการพัฒนาแย่ลง ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ต่อปี) พบว่ามีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 0.14 ของค่าเป้าหมายซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

ทั้งนี้ หากพิจารณาเพิ่มเติมจากข้อมูลจำนวนหน่วยบริการปฐมภูมิและเครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานของหน่วยบริการปฐมภูมิและเกณฑ์การจัดตั้งหน่วยบริการปฐมภูมิและเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิ จากกองสนับสนุนระบบสุขภาพปฐมภูมิ กระทรวงสาธารณสุขนั้น พบว่า ใน พ.ศ. 2567 มีหน่วยบริการปฐมภูมิและเครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานของหน่วยบริการปฐมภูมิอยู่ 2,877[2] หน่วยจาก 3,702 หน่วย โดยคิดเป็นร้อยละ 77.71 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถให้บริการด้านสุขภาพที่เข้าถึงได้สำหรับประชาชนในทุกพื้นที่อย่างครอบคลุม แม้ว่าสัดส่วนของหน่วยบริการที่ผ่านเกณฑ์จะลดลงเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า แต่ยังคงอยู่ในระดับสูง ซึ่งแสดงถึงความมุ่งมั่นของหน่วยงานในด้านการพัฒนาระบบบริการสุขภาพปฐมภูมิให้มีคุณภาพและมาตรฐานต่อเนื่อง เพื่อสามารถรองรับความต้องการของประชาชนในด้านสุขภาพ อย่างไรก็ตาม ยังมีความจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาหน่วยบริการปฐมภูมิในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 2 (ตาก, สุโขทัย, พิษณุโลก, อุตรดิตถ์, เพชรบูรณ์, พิจิตร) ซึ่งแม้ว่าจะผ่านเกณฑ์การประเมิน แต่ยังคงมีสัดส่วนที่ต่ำกว่าเขตสุขภาพอื่น ๆ การมุ่งเน้นการพัฒนาในพื้นที่ดังกล่าวจะช่วยเสริมสร้างความเท่าเทียมในการเข้าถึงบริการสุขภาพ และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในทุกพื้นที่ให้ดียิ่งขึ้น

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการสร้างเสริมความเข้มแข็งของระบบบริการสุขภาพปฐมภูมิและการเข้าถึงบริการที่จำเป็น ทั้งการกระจายหน่วยบริการและการเพิ่มการผลิตและพัฒนากำลังคนที่เกี่ยวข้อง โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 คือ โครงการพัฒนาระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินให้ครอบคลุมทุกพื้นที่เพื่อให้ประชาชนสามารถ

[1]เนื่องจากใน พ.ศ. 2566 ได้มีการประชุมคณะกรรมการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ศจพ.) โดยมีการประกาศแนวทางการดำเนินการและกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้ศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ศจพ.) โดยให้ ศจพ. ทุกระดับนำข้อมูลใช้ประกอบการดำเนินการในพื้นที่ ส่งผลให้ ศจพ. ทุกระดับเร่งดำเนินการช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย ส่งผลให้การดำเนินการ พ.ศ. 2566 มีจำนวนครัวเรือนที่ได้รับการสำรวจและได้รับการช่วยเหลือเข้ามาเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม การดำเนินการใน พ.ศ. 2567 สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติอยู่ระหว่างจัดทำกลไกคำสั่งใหม่ทดแทนคำสั่งเดิมเพื่อให้เกิดการดำเนินการกลไกระยะต่อไปได้อย่างต่อเนื่องและเกิดการดำเนินการได้อย่างยั่งยืน ส่งผลให้ ศจพ. ทุกระดับอาจยังไม่ทราบกลุ่มเป้าหมายในปัจจุบัน ส่งผลต่อจำนวนครัวเรือนเป้าหมายทั้งหมดที่ได้รับการสำรวจและได้รับความช่วยเหลือในระบบ TPMAP ต่ำมาก ดังนั้นข้อมูล พ.ศ. 2567 เป็นการดำเนินงานในระยะ 3 เดือนหลังประกาศกลุ่มคนเป้าหมาย

[2]ผลการประเมินปี 2567 ลดลงเนื่องจากนำเกณฑ์มาตรฐานของหน่วยบริการปฐมภูมิมาใช้ควบคู่กับการจัดตั้งหน่วยบริการปฐมภูมิและเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิ

130401

เข้าถึงได้อย่างเท่าเทียม ทันท่วงที เพื่อลดอัตราการเสียชีวิตและความพิการของสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ โดยเป็นการมุ่งเน้นการเข้าถึงบริการสาธารณสุข การกระจายบริการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสู่พื้นที่ท้องถิ่นเพิ่มขึ้น รวมไปถึงการพัฒนาศักยภาพชุมชนเพื่อลดช่องว่างในการเข้าถึงบริการสุขภาพกรณีฉุกเฉิน ช่วยให้ประชาชนทุกพื้นที่มีโอกาสได้รับบริการที่เท่าเทียมและมีคุณภาพสูงขึ้นอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานมีการดำเนินโครงการ 30 บาทรักษาทุกที่ การเพิ่มการผลิตกำลังคนในระบบบริการสุขภาพปฐมภูมิ การเพิ่มศักยภาพหน่วยบริการปฐมภูมิในการจัดบริการสุขภาพจิตและบริการทันตกรรม การส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากประชาชนและภาคส่วนต่าง ๆ ในระดับพื้นที่ในการค้นหาผู้ป่วยวัณโรคและการจัดการโรคพยาธิใบไม้ตับ การขับเคลื่อนสถานพยาบาลสู่ Smart Hospital และการพัฒนาระบบการแพทย์ทางไกล ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การเข้าถึงบริการสาธารณสุขมีความเหลื่อมล้ำลดลง ยังมีช่องว่างที่เป็นอุปสรรคต่อการลดความเหลื่อมล้ำ อาทิ การให้บริการสุขภาพที่อาจยังไม่ครอบคลุมตามบริบทของปัญหาในแต่ละพื้นที่ นอกจากนี้ ยังขาดการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการให้บริการสร้างเสริมสุขภาพที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ความสามารถในการขยายการดำเนินการยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ซึ่งยังคงประสบปัญหาการกระจายบุคลากรทำให้พื้นที่ในบางภูมิภาคยังคงประสบปัญหาขาดแคลนบุคลากรผู้ปฏิบัติงานทางการแพทย์และสาธารณสุขอยู่เป็นจำนวนมาก

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายของการลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้เกิดความร่วมมืออย่างเป็นองค์รวมและเกิดเอกภาพของการขับเคลื่อนการดำเนินงานที่นำไปสู่การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่เหมาะสมกับบริบทที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ โดยให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการแบ่งปันและบูรณาการการใช้ทรัพยากรด้านสุขภาพร่วมกันในแต่ละเขตสุขภาพ เพื่อรองรับการจัดบริการที่สอดคล้องกับความจำเป็นด้านสุขภาพของประชาชนในแต่ละพื้นที่ นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการปิดช่องว่างที่ยังเป็นอุปสรรคต่อการลดความเหลื่อมล้ำ อาทิ การธำรงบุคลากรทางการแพทย์ในพื้นที่ห่างไกล การออกแบบระบบบริการสุขภาพที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนในระดับพื้นที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณสุข ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความเท่าเทียมในการเข้าถึงบริการสำหรับประชาชนทุกกลุ่ม นอกจากนี้ ศจพ.ทุกระดับ ควรเร่งดำเนินการช่วยเหลือกลุ่มคนเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าที่ตกมิติด้านสุขภาพตามข้อมูลที่ได้มีการประกาศในระบบ TPMAP เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข ตลอดจนส่งเสริมให้ทุกกลุ่มประชากรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน

130501

แผนแม่บทย่อย

การพัฒนาและสร้างระบบรับมือและปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)
130501

ประชาชนมีความรอบรู้สุขภาพเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากกาเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศมากขึ้น

จ.3 สธ.

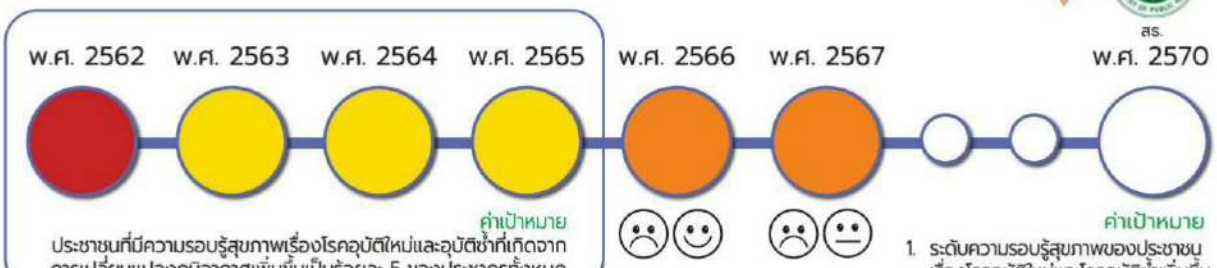

หมายเหตุ : เป้าหมาย 130501 สถานการณ์ พ.ศ. 2563 – 2565 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงจากอัตราการฟื้นตัวจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	[1]ระดับความรอบรู้สุขภาพของประชาชนเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ (ร้อยละต่อปี)				
130501	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า** เป็นปีของการรายงาน		**สถานการณ์ พ.ศ. 2567**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570**
	พ.ศ. 2565	**พ.ศ. 2566**			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างความรอบรู้และมีพฤติกรรมที่เหมาะสม อยู่ที่ **ร้อยละ 26.36** (กลุ่มตัวอย่างมีความรอบรู้เรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำอยู่ในระดับมากอยู่ที่ร้อยละ 60.65 และกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อการป้องกันโรคอยู่ในระดับมาก อยู่ที่ร้อยละ 46.18) (proxy)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างความรอบรู้และมีพฤติกรรมที่เหมาะสม อยู่ที่ **ร้อยละ 17.16** (กลุ่มตัวอย่างมีความรอบรู้เรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำอยู่ในระดับมากอยู่ที่ร้อยละ 60.49 และกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อการป้องกันโรคอยู่ในระดับมาก อยู่ที่ร้อยละ 80.34) (proxy)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างความรอบรู้และมีพฤติกรรมที่เหมาะสม อยู่ที่ **ร้อยละ 3.33** (กลุ่มตัวอย่างมีความรอบรู้เรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำอยู่ในระดับมากอยู่ที่ร้อยละ 84.06 และกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อการป้องกันโรคอยู่ในระดับมาก อยู่ที่ร้อยละ 63.42) (proxy)**	**เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 (ร้อยละ 27.68)**	**เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี (ร้อยละ 32.04)**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**แย่ลง ☹ ร้อยละ 34.90**	**แย่ลง ☹ ร้อยละ 80.62**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(ข้อมูล พ.ศ. 2566-2567) **ลดลงเฉลี่ย 10.25**	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ **11.46** ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ **9.89** ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	[2] ความมั่นคงด้านสุขภาพ (อันดับภายในปี)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		**สถานการณ์ พ.ศ. 2567**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570**
	พ.ศ. 2565	**พ.ศ. 2566**			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2562) **อันดับ 6**	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **อันดับ 5**	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **อันดับ 5**	**อันดับไม่เกิน 5**	**อันดับไม่เกิน 5**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 16.67**	**คงที่ 😐**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				เท่ากับค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ **100** ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ **100** ของค่าเป้าหมาย

ภาพรวมสถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 โดยเฉลี่ยจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ **54.95** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเริ่มต้นในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าสถานะการบรรลุเป้าหมายเกินร้อยละ 100 กำหนดให้เป็น 100 โดยมีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{(89+100)}{2}$

** หมายเหตุ : เป้าหมาย 130501 ตัวชี้วัดที่ 1 ข้อมูลความรอบรู้สุขภาพของประชาชนเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำอยู่ระหว่างจัดเก็บข้อมูลผ่านแบบการสำรวจของประชาชน

130501

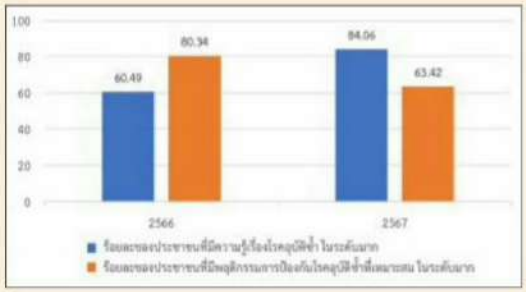

ที่มา: กรมควบคุมโรค

ประชาชนมีความรอบรู้สุขภาพเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศมากขึ้นโดยพิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) ระดับความรอบรู้สุขภาพของประชาชนเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ จัดทำโดยกรมควบคุมโรค พบว่า ปี 2567 ระดับความรอบรู้สุขภาพของประชาชนเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำอยู่ในระดับมากอยู่ที่ร้อยละ 3.33 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 ที่ระดับความรอบรู้สุขภาพของประชาชนเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำอยู่ในระดับมากอยู่ที่ร้อยละ 17.16 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงคิดเป็นร้อยละ 80.62 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 หรือมีระดับความรอบรู้สุขภาพของประชาชนเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำอยู่ที่ร้อยละ 27.68) มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 11.46 ของค่าเป้าหมายซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี หรือมีระดับความรอบรู้สุขภาพของประชาชนเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำอยู่ที่ร้อยละ 32.04) พบว่ามีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 9.89 ของค่าเป้าหมาย

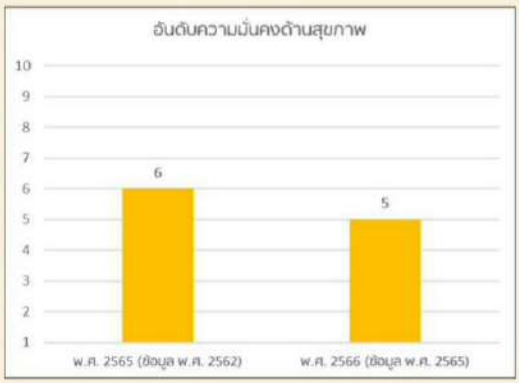

ที่มา: Global Health Security Index จัดทำโดยศูนย์ความมั่นคงทางสุขภาพประจำมหาวิทยาลัย Johns Hopkins สหรัฐอเมริกา

(2) ความมั่นคงด้านสุขภาพ จัดทำโดย Global Health Security Index ศูนย์ความมั่นคงทางสุขภาพประจำมหาวิทยาลัย Johns Hopkins สหรัฐอเมริกา (ข้อมูล พ.ศ. 2565) พบว่า อันดับความมั่นคงด้านสุขภาพยังอยู่ที่อันดับ 5 จาก 195 ประเทศ เนื่องจากยังไม่มีการรายงานข้อมูลสถานการณ์ปีปัจจุบันสะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงที่ อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (อันดับไม่เกิน 5) พบว่ามีค่าคิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย

ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 83.3 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

** หมายเหตุ : ร้อยละของประชาชนที่มีความรอบรู้เรื่องโรคอุบัติซ้ำและร้อยละของประชาชนที่มีพฤติกรรมการป้องกันโรคอุบัติซ้ำที่เหมาะสม คำนวณจากข้อมูลโรคโควิด (ข้อมูลปี 2566) และข้อมูลโรคไข้หวัดใหญ่ (ข้อมูลปี 2567) เนื่องจากมีการปรับเปลี่ยนการจัดเก็บข้อมูลโรคอุบัติซ้ำตามสถานการณ์ของแต่ละปี

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการเตรียมความพร้อมรับการระบาดใหญ่ของโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่และขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านเตรียมความพร้อม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่ พ.ศ. 2566 – 2570 การพัฒนาหลักสูตรสำหรับบุคลากรสาธารณสุขด้านโรคติดต่อรวมถึงโรคติดต่ออุบัติใหม่ การเสริมสร้างเครือข่ายสุขภาพหนึ่งเดียวในระดับประเทศ และการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพหนึ่งเดียวแก่ประชาชนผ่านสื่อมวลชน รวมถึงพัฒนารูปแบบการป้องกันควบคุมโรคติดต่อและโรคติดต่ออุบัติใหม่ในพื้นที่โดยกระบวนการมีส่วนร่วม เพื่อให้ชุมชนร่วมคิด ร่วมทำมาตรการ หรือแนวทางในการป้องกันและควบคุมโรคในพื้นที่ตามสภาพปัญหาของพื้นที่ โดยยังมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 อาทิ **(1) โครงการเสริมสร้างขีดความสามารถต่อการปรับตัวด้านสุขภาพจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ**

ของกรมอนามัย โดยให้ความสำคัญในการเสริมศักยภาพของชุมชน และมุ่งเน้นการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้การกระจายบริการทางการแพทย์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการฐานข้อมูลอย่างเป็นระบบ ซึ่งช่วยเพิ่มความรู้ ความสามารถของประชาชนในเรื่องการดูแลตนเองและป้องกันโรค **(2) โครงการพัฒนาขีดความสามารถเสริมสร้างความเข้มแข็งเฝ้าระวัง ป้องกัน ตรวจจับโรคและภัยสุขภาพและจัดการความเสี่ยงด้านสาธารณสุขระหว่างประเทศแบบบูรณาการ** ของกรมควบคุมโรค เป็นการมุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาศักยภาพของห้องปฏิบัติการ ฐานข้อมูล บุคลากร และนวัตกรรม ทำให้สามารถเฝ้าระวังและตอบสนองต่อโรคและภัยสุขภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพลดความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดและเสริมสร้างความมั่นคงในระบบสุขภาพของประเทศในระยะยาว นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานมีการพัฒนาศักยภาพห้องปฏิบัติการ เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับโรคอุบัติใหม่ อุบัติซ้ำ การกลายพันธุ์ และภัยคุกคามทางสุขภาพ เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการตรวจวินิจฉัยที่ได้มาตรฐานและเข้ารับรักษาโรคอุบัติใหม่อุบัติซ้ำอย่างรวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์และสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมกับเครือข่ายทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในการดำเนินงานสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ รวมถึงเป็นการติดตามระดับความรอบรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ประชาชนมีความรอบรู้สุขภาพเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศมากขึ้น อาทิ ความสามารถในการเข้าถึงช่องทางข้อมูลด้านโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำของประชาชน เนื่องจากแหล่งข้อมูลข่าวสารยังไม่มีความเพียงพอและมีความน่าเชื่อถือ นอกจากนี้ ผลการสำรวจการประเมินความรอบรู้ด้านสุขภาพเกี่ยวกับการป้องกันโรคและภัยสุขภาพในโรคติดต่อนำโดยยุงลาย โรคไข้หวัดใหญ่ ปัญหาฝุ่นละอองที่มีขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน วัณโรค และการสูบบุหรี่ไฟฟ้า ปี 2567ของกรมควบคุมโรค พบว่า ร้อยละ 52.40 มีความรอบรู้ด้านสุขภาพดังกล่าวอยู่ในระดับพอเพียงเท่านั้นอีกทั้ง ระดับความรู้ ความรอบรู้ด้านสุขภาพ และพฤติกรรมสุขภาพ ยังมีความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการดำเนินการที่ยืดหยุ่นเพื่อให้สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบให้เหมาะสมกับลักษณะของบางพื้นที่เป็นการเฉพาะ และหากพิจารณาความรอบรู้ด้านสุขภาพเป็นรายทักษะจะเห็นได้ว่า ด้านทักษะการนำไปใช้มีระดับคะแนนน้อยที่สุด โดยแม้ว่าประชาชนจะมีแนวโน้มความรอบรู้ด้านสุขภาพเพิ่มมากขึ้นแต่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชนมีแนวโน้มลดลง

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้การดำเนินงานนำไปสู่การบรรลุผล หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาช่องทางการเผยแพร่แหล่งข้อมูลที่หลากหลายและมีความน่าเชื่อถือ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพให้ดีมากยิ่งขึ้น สำหรับการเตรียมความพร้อมในการป้องกันและรับมือสถานการณ์โรคระบาดรุนแรง โดยนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้และพัฒนาการสื่อสารข้อมูลด้านสุขภาพให้กับประชาชน อาทิ แอปพลิเคชันด้านสุขภาพ ระบบปัญญาประดิษฐ์ ช่องทางโซเชียลมีเดีย เพื่อเป็นการสร้างโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลด้านสุขภาพ โดยเฉพาะเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศมากขึ้น รวมทั้งนำผลการประเมินความรอบรู้ด้านสุขภาพมาใช้ในการปรับปรุงสร้างการประชาสัมพันธ์ข้อมูลด้านสุขภาพที่สอดคล้องกับบริบทในแต่ละพื้นที่ ส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายสุขภาพในระดับท้องถิ่นมากขึ้น และการสร้างกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ประชาชนเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนอกเหนือจากการสร้างความตระหนักรู้ เพื่อให้ประชาชนสามารถดูแลสุขภาพและป้องกันโรคด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แผนแม่บท
14

ศักยภาพการกีฬา

มุ่งส่งเสริมการใช้กีฬาและนันทนาการบนพื้นฐานของวิทยาศาสตร์การกีฬา
โดยใช้เป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างสุขภาวะที่ดีของประชาชน
อย่างมีมาตรฐานและครบวงจร ตลอดจนพัฒนาทักษะทางกีฬา
สู่ความเป็นเลิศในระดับนานาชาติเพื่อการประกอบอาชีพ

จ.1

กก.

ถึงแม้ว่าการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในช่วงที่ผ่านมาจะส่งผลให้คนไทยมีการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น แต่อาจยังไม่เพียงพอจนเป็นกิจวัตรที่สามารถทำให้คนไทยมีสุขภาพภาพดีขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ขณะเดียวกันยังคงต้องเร่งพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬา นักกีฬา และระบบนิเวศในการส่งเสริมนักกีฬาไทยให้ประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับนานาชาติมากขึ้น

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
140001	คนไทยมีสุขภาพดีขึ้น มีน้ำใจนักกีฬาและมีวินัยเคารพกฎกติกามากขึ้นด้วยกีฬา	ดัชนีศักยภาพการกีฬาเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
140101	คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น	สัดส่วนของประชากรที่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอต่อประชากรทั้งหมดเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 50
140201	นักกีฬาไทยประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับนานาชาติ	ความสำเร็จของนักกีฬาในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี
140301	บุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการมีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น	บุคลากรด้านการกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

สรุปแผนระดับที่ 3 ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ประเด็นที่ (14) ศักยภาพการกีฬา

แผนแม่บทฯ ประเด็นศักยภาพการกีฬา มีแผนระดับที่ 3 ที่สามารถช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานของแผนแม่บทฯ ที่สำคัญ อาทิ

แผนปฏิบัติราชการ	หน่วยงานเจ้าของแผน
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) และแผนวิสาหกิจรายปี (พ.ศ. 2567)	การกีฬาแห่งประเทศไทย
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) และแผนปฏิบัติราชการรายปี (พ.ศ. 2567) ของกรมพลศึกษา	กรมพลศึกษา
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) และแผนปฏิบัติราชการรายปี (พ.ศ. 2567) ของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ	มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

แผนปฏิบัติการด้าน...	หน่วยงานเจ้าของแผน
- แผนปฏิบัติการด้านนันทนาการ ระยะที่ 4 (พ.ศ. 2566-2570) ของกรมพลศึกษา	กรมพลศึกษา
- แผนพัฒนากีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2566 - 2570) ของสำนักงานปลัด กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	สำนักงานปลัด กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ทั้งนี้ สามารถเข้าดูรายละเอียดเพิ่มเติมของแผนระดับที่ 3 ข้างต้น ได้จากในระบบ eMENSCR โดยวิธีการเข้าใช้งานแสดงไว้ในภาคผนวก

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 140001

คนไทยมีสุขภาพดีขึ้น มีน้ำใจนักกีฬา และมีวินัย เคารพกฎกติกามากขึ้นด้วยกีฬา

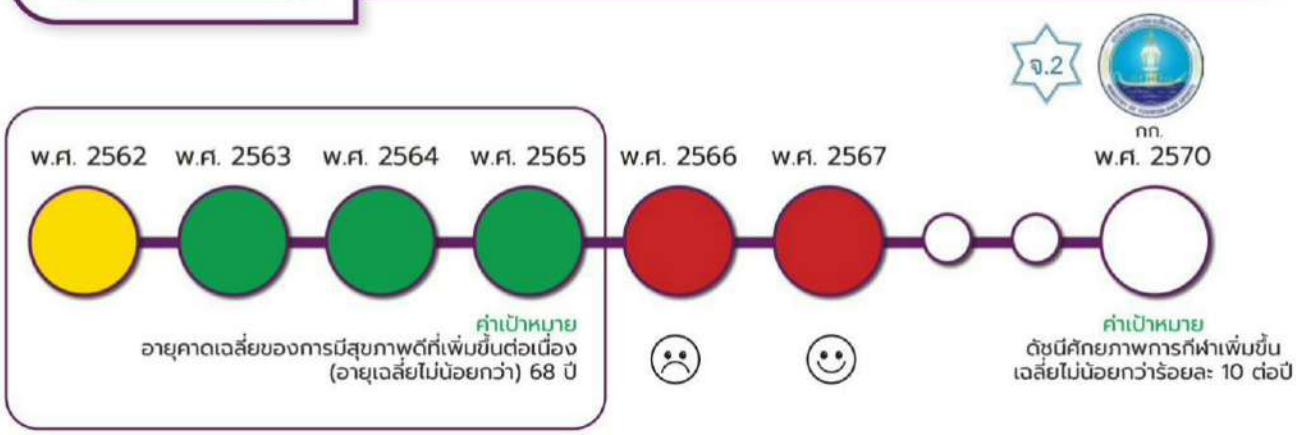

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีศักยภาพการกีฬา (เฉลี่ยร้อยละ)				
140001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ค่าดัชนีฯ 42.75	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ค่าดัชนีฯ 41.76	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ค่าดัชนีฯ 42.65	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10	เพิ่มขึ้นเฉลี่ย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ☹ ร้อยละ 2.32	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 2.13		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 - 2567) เฉลี่ยร้อยละ -0.095	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 21.31 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 10.71 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย

คนไทยมีสุขภาพดีขึ้น มีน้ำใจนักกีฬาและมีวินัย เคารพกฎกติกามากขึ้นด้วยกีฬา พิจารณาจากดัชนีศักยภาพการกีฬา ซึ่งเป็นดัชนีผสม ประกอบด้วย (1) ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่ออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอ (2) ร้อยละของประชากรที่มีค่าดัชนีมวลกายอยู่ในเกณฑ์ปกติ (18.6 - 24) (3) ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่ไม่มีโรคประจำตัว และ (4) ร้อยละของค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมด จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ดัชนีศักยภาพการกีฬามีค่าอยู่ที่ 42.65 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีดัชนีศักยภาพการกีฬาอยู่ที่ 41.67 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 2.13 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ 2567 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 21.31 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี) พบว่า มีอัตราการเพิ่มขึ้นของดัชนีศักยภาพการกีฬาทั้งหมด ในช่วง พ.ศ. 2566 – 2570 เฉลี่ยร้อยละ -0.095 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 10.71 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการเสริมสร้างศักยภาพการกีฬาและยกระดับสุขภาพของคนไทยให้ดีขึ้น มีน้ำใจนักกีฬาและมีวินัย เคารพกฎกติกามากขึ้นด้วยกีฬา อาทิ **โครงสร้างพื้นฐานและอุปกรณ์กีฬา**ที่ได้มาตรฐานยังมีไม่ทั่วถึงและเพียงพอในหลายพื้นที่โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล การขาด**บุคลากรและผู้ฝึกสอนที่มีคุณภาพ** การเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางสังคมให้หันมาออกกำลังกายและเล่นกีฬาที่ต้องใช้เวลาและแรงจูงใจในระยะยาว โดยเฉพาะในกลุ่มวัยทำงานที่ต้องนั่งทำงานเป็นเวลานานและมีพฤติกรรมเนือยนิ่ง ตลอดจนการ**ปรับวัฒนธรรมการเล่นกีฬา**ที่ให้ความสำคัญกับน้ำใจนักกีฬาและเคารพคู่แข่งยังมีความจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมอย่างจริงจัง โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ อาทิ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านกีฬาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างทั่วถึง การพัฒนา**ทักษะผู้เชี่ยวชาญด้านกีฬา**ให้ทันต่อองค์ความรู้และเทคโนโลยีสมัยใหม่ การบูรณาการร่วมกับภาคส่วนอื่น ๆ ในการจัดกิจกรรมกีฬาและกิจกรรมทางกาย เพื่อสร้าง**วัฒนธรรมการออกกำลังกายให้เป็นกิจวัตรประจำวัน** ตลอดจนสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาในสาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา โภชนาการการกีฬา การฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายและการป้องกันการบาดเจ็บจากการออกกำลังกาย

140101

แผนแม่บทย่อย

การส่งเสริมการออกกำลังกายและกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิตและส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกายกีฬาและนันทนาการ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 140101

คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น

จ.3

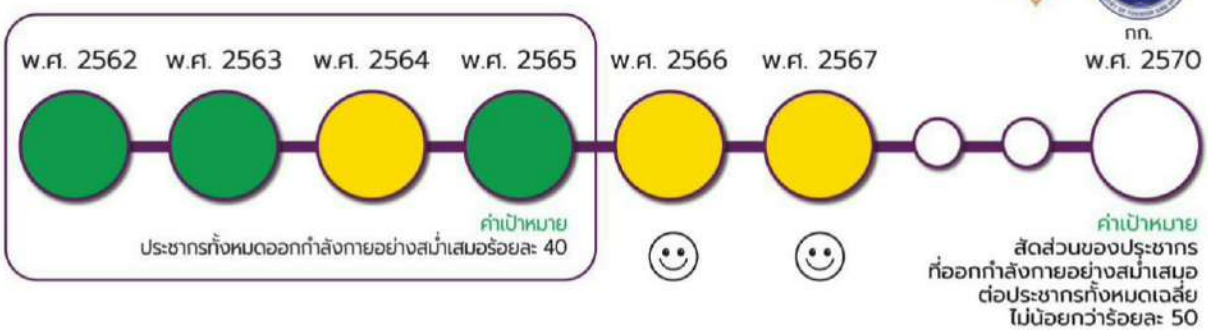

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนของประชากรที่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอต่อประชากรทั้งหมด (เฉลี่ยร้อยละ)				
140101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) จำนวนประชากรที่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ 23,895,551 คน ประชากรทั้งหมด 59,156,023 คน **สัดส่วนร้อยละ 40.38**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) จำนวนประชากรที่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ 24,955,030 คน ประชากรทั้งหมด 59,163,181 คน **สัดส่วนร้อยละ 42.18**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) จำนวนประชากรที่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ 26,262,537 คน ประชากรทั้งหมด 59,169,099 คน **สัดส่วนร้อยละ 44.39**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**ดีขึ้น ร้อยละ 4.46**	**ดีขึ้น ร้อยละ 5.24**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 - 2567) **เฉลี่ยร้อยละ 43.29**	**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 88.78 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 83.24 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย**

140101

คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น พิจารณาจากสัดส่วนของประชากรที่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอต่อประชากรทั้งหมด จัดทำโดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีสัดส่วนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ 26,262,537 คน ต่อจำนวนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปทั้งหมด 59,169,099 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 44.39 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีสัดส่วนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ 24,955,030 คน ต่อจำนวนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปทั้งหมด 59,163,181 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 42.18 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 5.24 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 88.78 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5) พบว่า มีสัดส่วนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอต่อจำนวนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปทั้งหมด ในช่วง พ.ศ. 2566 – 2570 เฉลี่ยร้อยละ 43.29 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 83.24 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการสร้างแรงจูงใจเพื่อกระตุ้นการออกกำลังกายของประชาชน การส่งเสริมการออกกำลังกายและกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิต ตลอดจนการส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่สาธารณะ อาทิ สวนสาธารณะ สนามกีฬา ลานออกกำลังกาย เพื่อให้ประชาชนมีสถานที่สำหรับการออกกำลังกายและมีกิจกรรมทางกายอย่างเพียงพอ โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการพัฒนาฐานข้อมูลกลาง องค์ความรู้และแพลตฟอร์มการประมวลผลด้านส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาอย่างมีประสิทธิภาพตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2566 - 2570)** ของสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ที่มุ่งเน้นการสร้างฐานข้อมูลขนาดใหญ่และมีเอกภาพด้านสุขภาวะและการออกกำลังกายของประชาชน เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนาต่อยอดนโยบายและมาตรการของรัฐบาลที่ถาวรและยั่งยืน **โครงการคลินิกการกีฬาเคลื่อนที่เพื่อเสริมสร้างสุขภาพดีของประชาชน** ของกรมพลศึกษา ที่มุ่งเน้นการอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงวิธีการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาอย่างถูกต้องภายในชุมชนทั่วประเทศ **โครงการพลศึกษาและกีฬากับการพัฒนาเด็ก เยาวชน และประชาชนในชุมชนให้มีสุขภาวะที่ดี** ของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ที่มุ่งเน้นการปรับสถานที่ของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติวิทยาเขตต่าง ๆ ทั่วประเทศให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่ายเพื่อเป็นสถานที่ออกกำลังกายที่สมบูรณ์และสามารถให้ความรู้และส่งเสริมสุขภาวะที่ดีให้กับเด็ก เยาวชนและประชาชนโดยรอบ นอกจากนี้ จากข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำ พ.ศ. 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการดำเนินโครงการส่งเสริมการออกกำลังกายและกีฬาอย่างครอบคลุม และเริ่มให้ความสำคัญกับการพัฒนารูปแบบการรณรงค์**สร้างแรงจูงใจและความตระหนักถึงความสำคัญ**ของการมีกิจกรรมทางกายอย่างจริงจังมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

140101

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น อาทิ ประชาชนอาจยังขาด**ทัศนคติที่ตระหนักถึงความสำคัญของการออกกำลังกาย เล่นกีฬา นันทนาการและรักสุขภาพ** ส่งผลให้ประชาชนออกกำลังกายไม่ต่อเนื่องสม่ำเสมอจนเป็นกิจวัตร นอกจากนี้ ยังมีความไม่เท่าเทียมใน**การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในการออกกำลังกาย**ของประชากรในแต่ละพื้นที่ **การใช้ชีวิตที่เร่งรีบ**โดยเฉพาะประชาชนที่อาศัยอยู่ในเมืองใหญ่ซึ่งส่งผลต่อการบริหารจัดการเวลาสำหรับการออกกำลังกาย ตลอดจน**การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตที่พึ่งพาเทคโนโลยีมากขึ้น** ทำให้ประชาชนมีกิจกรรมทางกายน้อยลง

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการ**สร้างความตระหนักรู้ด้วยการสื่อสารเชิงรุก** เพื่อ**สร้างแรงจูงใจ**ส่วนบุคคลหรือแรงผลักดันทางสังคมในการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงกิจกรรมทางกายและการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ อาทิ การประยุกต์ใช้เศรษฐศาสตร์พฤติกรรมในการกระตุ้นให้เกิดการออกกำลังกาย การส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มในชุมชน การส่งเสริมกิจกรรมทางกายที่ใช้เวลาน้อยเพื่อลดข้อจำกัดด้านเวลา การสร้างความรู้ในการออกกำลังกายตามช่วงวัย ตลอดจนการส่งเสริมการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในการออกกำลังกาย โดยเฉพาะสนามกีฬาในชุมชนและสนามกีฬาในโรงเรียน

140201

แผนแม่บทย่อย | การส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1) 140201

นักกีฬาไทยประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับนานาชาติ

จ.3

กก.

พ.ศ. 2562 | พ.ศ. 2563 | พ.ศ. 2564 | พ.ศ. 2565 | พ.ศ. 2566 | พ.ศ. 2567 | พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
อันดับการแข่งขันในมหกรรมกีฬาระดับนานาชาติของนักกีฬาไทย อันดับ 7 ในระดับเอเชีย

ค่าเป้าหมาย
ความสำเร็จของนักกีฬาในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด : ความสำเร็จของนักกีฬาในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาในระดับนานาชาติเพิ่มขึ้น (เฉลี่ยร้อยละ)

140201	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) **โอลิมปิก 2021** จำนวนเหรียญ 2 จำนวนนักกีฬา 41 ความสำเร็จ ร้อยละ 4.87 **พาราลิมปิก 2021** จำนวนเหรียญ 18 จำนวนนักกีฬา 77 ความสำเร็จ ร้อยละ 23.37 **อัตราความสำเร็จ เฉลี่ยร้อยละ 14.13**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **เอเชียนเกมส์ 2023** จำนวนเหรียญ 58 จำนวนนักกีฬา 934 ความสำเร็จ ร้อยละ 6.21 **เอเชียนพาราเกมส์ 2023** จำนวนเหรียญ 108 จำนวนนักกีฬา 307 ความสำเร็จ ร้อยละ 35.17 **อัตราความสำเร็จ เฉลี่ยร้อยละ 20.69**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **โอลิมปิก 2024** จำนวนเหรียญ 6 จำนวนนักกีฬา 51 ความสำเร็จ ร้อยละ 11.7 **พาราลิมปิก 2024** จำนวนเหรียญ 30 จำนวนนักกีฬา 79 ความสำเร็จ ร้อยละ 37.97 **อัตราความสำเร็จ เฉลี่ยร้อยละ 24.87**	**เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 7**	**เพิ่มขึ้นเฉลี่ย ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 7 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 46.49**	**ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 20.18**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 - 2567) **เฉลี่ยร้อยละ 22.78**	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ **59.65** ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ **76.73** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

นักกีฬาไทยประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับนานาชาติ พิจารณาจากความสำเร็จของนักกีฬาในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาในระดับนานาชาติ ซึ่งเป็นดัชนีผสม ประกอบด้วย (1) จำนวนนักกีฬาที่ประเทศไทยส่งเข้าร่วมการแข่งขันในมหกรรมกีฬาระดับนานาชาติ (รายมหกรรมการแข่งขันในรอบปี) (2) จำนวนเหรียญที่ได้รับจากการเข้าร่วมการแข่งขันในมหกรรมกีฬาระดับนานาชาติ (รายมหกรรมการแข่งขันในรอบปี) ประมวลผลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีอัตราความสำเร็จของนักกีฬาไทยในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ (กีฬาโอลิมปิกและพาราลิมปิก 2024) เฉลี่ยร้อยละ 24.87 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566

140201

(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีอัตราความสำเร็จของนักกีฬาฯ (กีฬาเอเชียนเกมส์และเอเชียนพาราเกมส์ 2022 ซึ่งจัดขึ้นใน ค.ศ. 2023 หรือ พ.ศ. 2566) เฉลี่ยร้อยละ 20.69 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 20.18 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 7) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 59.65 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี) พบว่า มีอัตราความสำเร็จของนักกีฬาไทยในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ ในช่วง พ.ศ. 2566 - 2570 เฉลี่ยร้อยละ 22.78 คิดเป็นร้อยละ 76.73 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการส่งเสริมการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาต่าง ๆ มากขึ้น รวมถึงการประชาสัมพันธ์กีฬาไทยในระดับโลกและสนับสนุนความร่วมมือจากหลายหน่วยงานเพื่อส่งเสริมกีฬาไทยสู่ความเป็นเลิศ โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการส่งเสริม สนับสนุน เงินอุดหนุนการบริหารงานสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย** ของการกีฬาแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นการปรับปรุงการดำเนินงานของสมาคมกีฬาให้สามารถส่งเสริมศักยภาพของนักกีฬาในสมาคม พร้อมกับดึงดูดผู้มีความสามารถเข้าสู่สนามแข่งขันในระดับนานาชาติเพิ่มขึ้น **โครงการส่งเสริมการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ** และการจัดประชุมระดับนานาชาติ ของการกีฬาแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นการพัฒนาศักยภาพนักกีฬาโดยการสร้างโอกาสเข้าร่วมการแข่งขันในระดับนานาชาติผ่านการแสดงบทบาทการเป็นเจ้าภาพมหกรรมกีฬาระดับนานาชาติของประเทศไทยมากขึ้น เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าร่วมการแข่งขันของนักกีฬาไทยและกระตุ้นการฝึกซ้อมที่มีประสิทธิภาพไปพร้อมกัน นอกจากนี้จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำ พ.ศ. 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พัฒนาระบบการจ่ายเงินรางวัลและเงินสนับสนุนให้แก่นักกีฬาและสมาคมกีฬาให้สามารถทำงานอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้นเพื่อ**จูงใจให้คนไทยที่มีศักยภาพเข้ามาเป็นนักกีฬา** พร้อมกับ**ยกระดับมาตรฐานการตรวจสอบการฝึกซ้อมและการใช้สารกระตุ้น** ให้แม่นยำเพื่อรักษาโอกาสในการเข้าร่วมการแข่งขันในมหกรรมกีฬาระดับนานาชาติของนักกีฬาไทย และเริ่มมีการพัฒนา**หลักสูตรการฝึกซ้อม**เพื่อความเป็นเลิศ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้นักกีฬาไทยประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับนานาชาติ อาทิ ประเทศไทยยังมีข้อจำกัดด้านการวัดมาตรฐานและ**สมรรถนะของผู้ฝึกสอนระดับชาติ/นานาชาติ** ขาดความพร้อมหลายประการในการเป็นเจ้าภาพมหกรรม**การแข่งขัน/เวทีแสดงความสามารถระดับนานาชาติ** การพัฒนา**วิทยาศาสตร์การกีฬาที่จะช่วยส่งเสริมสมรรถภาพทางกายและจิตใจของนักกีฬายังไม่ครอบคลุมทั้งระบบ** นอกจากนี้ ในปัจจุบันมีนักกีฬาอาชีพจำนวนมากที่ต้องอำลาอาชีพนักกีฬาก่อนเวลาอันสมควร เนื่องจากระบบประเมินสมรรถภาพทางกายที่อาจยังไม่สมบูรณ์และไม่สามารถกำหนดแนวทางการใช้งานร่างกายของนักกีฬาอย่างเหมาะสมในระยะยาวได้ รวมทั้ง**สวัสดิการเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิตให้กับนักกีฬา**ที่ยังไม่ดีพอ ส่งผลให้ไม่สามารถโน้มน้าวให้นักกีฬาครองอาชีพต่อไปได้ อีกทั้งยังไม่สามารถ**จูงใจให้คนไทยที่มีศักยภาพเข้ามาเป็นนักกีฬา**ได้อีกด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้นักกีฬาไทยประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับนานาชาติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญกับการสร้างนักกีฬาจากระดับพื้นฐานขึ้นไปอย่างเป็นระบบตั้งแต่ปฐมวัย ซึ่งต้องคำนึงถึง**ความพร้อมทางร่างกายและทางจิตใจ** ผ่านการ**จัดทำหลักสูตรเฉพาะทาง**สำหรับผู้ที่ต้องการหรือมีศักยภาพพร้อมจะพัฒนาเป็นนักกีฬาอาชีพ รวมถึงจัดทำ**ระบบการสร้างและพัฒนานักกีฬา**อย่างต่อเนื่องและมีมาตรฐานเพื่อให้นักกีฬาเห็นถึงความก้าวหน้าทางอาชีพที่ชัดเจน ทั้งนี้ ต้องมีการกำหนดเป้าหมายและเส้นทางอาชีพแต่ละรูปแบบประเภทกีฬาที่ชัดเจนร่วมด้วย รวมถึงพิจารณา**กำหนดแนวทางในการสนับสนุนให้นักกีฬาดังกล่าวสามารถต่อยอดพัฒนาดำรงอาชีพของตนเอง**ไม่ว่าจะอยู่ในหรือออกนอกวงการกีฬาไปแล้ว ซึ่งนอกจากจะเป็นประโยชน์กับตัวนักกีฬาแล้วยังเป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมการกีฬาให้เติบโตได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการ**สนับสนุนด้านงบประมาณ**แก่สมาคมกีฬาและชุมนุมหรือชมรมกีฬาในระดับโรงเรียนและมหาวิทยาลัยให้มีขีดความสามารถในการพัฒนานักกีฬามากขึ้น โดยเฉพาะสมาคมกีฬาชนิดที่ขาดแหล่งงบประมาณและมีข้อจำกัดในการดำเนินการของสมาคม ทั้งนี้ อาจพิจารณาใช้มาตรการจูงใจในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ การลดภาษีให้กับสมาคมที่ดำเนินงานอย่างประสิทธิภาพและอาจพิจารณาจัดหาแหล่งงบประมาณอื่น ๆ ที่จะสนับสนุนสมาคมและชุมนุมต่าง ๆ พร้อมกับการติดตามชนิดกีฬาใหม่ ๆ ที่มีแนวโน้มจะเจริญเติบโตสูง อาทิ E-Sport ซึ่งการกำหนดแนวทางและนโยบายการส่งเสริมกีฬาประเภทดังกล่าวนอกจากจะเป็นการส่งเสริมการใช้ทักษะทางด้านความคิด การวิเคราะห์ และการทำงานร่วมกับผู้อื่นให้กับเยาวชนแล้ว ยังเป็นอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพและมีมูลค่าทางเศรษฐกิจสูงที่ทั่วโลกกำลังให้ความสำคัญ

140301

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 140301

บุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการมีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น

จ.3

กก.

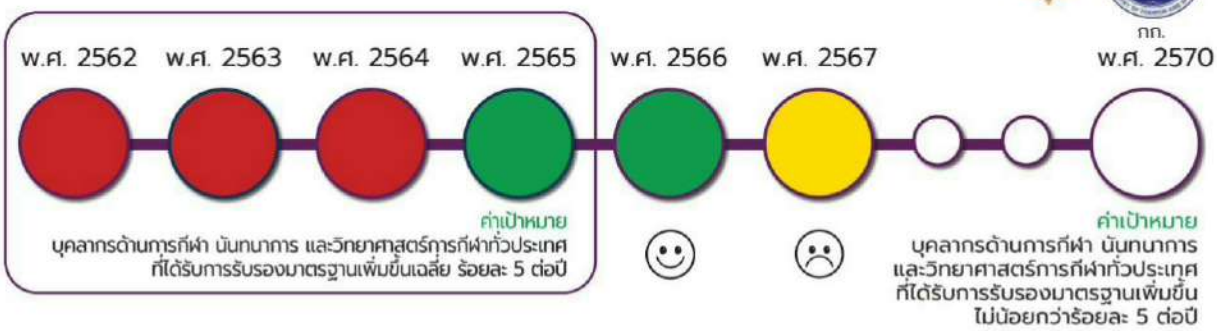

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 140301 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 – 2566 พิจารณาจากบุคลากรด้านการกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ซึ่งมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงจากที่ปรากฏในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 - 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด : บุคลากรด้านการกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น (ร้อยละต่อปี)

140301	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) จำนวนบุคลากรฯ ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน 3,477 คน **เพิ่มขึ้นร้อยละ 25.03 (Revised)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) จำนวนบุคลากรฯ ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน 8,278 คน **เพิ่มขึ้นร้อยละ 138.08 (Revised)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) จำนวนบุคลากรฯ ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน 8,787 คน **เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.15**	**เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี**	**เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 451.72	แย่ลง ☹ ร้อยละ 95.55		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 101.09 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 87.33 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

140301

บุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการมีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้นพิจารณาจากจำนวนบุคลากรด้านการกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจัดทำโดย สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีจำนวน 8,787 คน เพิ่มขึ้นจาก 8,278 คน ใน พ.ศ. 2566 (คิดเป็นร้อยละ 6.15) อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่เพิ่มขึ้นจาก 3,477 คน ใน พ.ศ. 2565 (คิดเป็นร้อยละ 138.08) สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ลดลง คิดเป็นร้อยละ 95.55 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปีหรือคิดเป็น 8,278 คน โดยใช้ พ.ศ. 2566 เป็นปีฐาน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 101.09 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี หรือคิดเป็น 10,062 คน โดยใช้ พ.ศ. 2566 เป็นปีฐาน) คิดเป็นร้อยละ 87.33 ของค่าเป้าหมายส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการยกระดับบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการให้มีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น โดยการพัฒนาหลักสูตรการสอนและฝึกอบรมด้านการกีฬาระดับประเทศให้มีมาตรฐานระดับสากลและสอดคล้องกับความต้องการบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการทุกประเภท การกำหนดมาตรการจูงใจให้บุคลากรเข้าสู่กระบวนการทดสอบมาตรฐาน พร้อมทั้งจัดทำฐานข้อมูลบุคลากรให้มีความครบถ้วนและทันสมัยมากขึ้น โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการพัฒนามาตรฐานผู้ฝึกสอนกีฬาและผู้ตัดสินกีฬาเพื่อยกระดับการกีฬาขั้นพื้นฐานและมวลชน** ของกรมพลศึกษา ที่มุ่งเน้นการเพิ่มจำนวนบุคลากรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานและตำแหน่งงานผู้ฝึกสอนและผู้ตัดสินให้กับเยาวชนในสถานศึกษา ซึ่งมีส่วนอย่างยิ่งในการสร้างความตระหนักด้านสุขภาวะที่ดีและรักการออกกำลังกายของประชาชนตั้งแต่ระดับปฐมวัย **โครงการจัดทำหลักสูตรพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬา** ของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ที่มุ่งเน้นให้เกิดการกระจายหลักสูตรการอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรให้ทั่วถึงในระดับจังหวัด ซึ่งสอดคล้องกับศักยภาพของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติที่มีวิทยาเขตอยู่ทั่วประเทศ นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำ พ.ศ. 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานได้มุ่งพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานบุคลากรด้านกีฬาและนันทนาการ และการกระจายการถ่ายทอดองค์ความรู้เป็นภารกิจพื้นฐานเดิมและเริ่มมีการพัฒนาทักษะด้านภาษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

140301

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้บุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการมีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น อาทิ **บุคลากรอาจขาดความพร้อม ทักษะที่จำเป็น หรือความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี**ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว **การลงทุนในระบบโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลด้านการบริหารการกีฬายังมีสัดส่วนน้อย** (เช่น แพลตฟอร์มการฝึกสอน การจัดการข้อมูล หรือการวิเคราะห์ประสิทธิภาพ เป็นต้น) อีกทั้ง **ฐานข้อมูลบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการ**ยังไม่มีเอกภาพและแม่นยำเพียงพอต่อการนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำนโยบายและมาตรการของภาครัฐ **ภาคีเครือข่าย**ที่เกี่ยวข้องกับการรับรองมาตรฐานบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการยังขาดการบูรณาการจึงทำให้การรับรองมาตรฐานยังไม่เป็นที่ยอมรับ นอกจากนี้ **หลักสูตรการพัฒนาบุคลากร**อาจไม่ตอบโจทย์ความต้องการที่แท้จริงของอุตสาหกรรมกีฬาและนันทนาการในปัจจุบัน เนื่องจากความ**เชื่อมโยงระหว่างภาคการศึกษากับภาคธุรกิจ**หรือองค์กรกีฬายังไม่เพียงพอ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้การพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการมีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการ**ลงทุนในระบบโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลด้านการบริหารการกีฬา**ที่ครอบคลุมถึงการจัดเก็บข้อมูลบุคลากร การฝึกสอน และการวิเคราะห์ประสิทธิภาพ พร้อมทั้ง**ฝึกอบรมทักษะโดยเฉพาะด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและด้านภาษา** ตลอดจนควรมีการบูรณาการร่วมกันกับ**ภาคีเครือข่าย**ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบรับรองมาตรฐานบุคลากร และการวิเคราะห์**เชื่อมโยงความต้องการของตลาดแรงงาน**ด้านกีฬาและนันทนาการ อันจะนำไปสู่การผลิตบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยยกระดับมาตรฐานด้านกีฬาและนันทนาการของประเทศไทยได้อย่างมีนัยสำคัญ

แผนแม่บท
15

พลังทางสังคม

ดึงพลังจากภาคส่วนต่าง ๆ ในทุกระดับของสังคม ทั้งภาครัฐ
ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น และกลุ่มทางเศรษฐกิจสังคม
มาเป็นพลังสังคม ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาสังคม
และประเทศให้เกิดความแข็งแกร่งและยั่งยืน

จ.1

พม.

การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในช่วงที่ผ่านมา ช่วยสนับสนุนให้ภาคีการพัฒนาต่าง ๆ มีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นเล็กน้อย อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องให้ความสำคัญกับการเตรียมการก่อนยามสูงวัยที่จำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องในระยะยาว และยกระดับความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุเพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วน ทุกเพศ ทุกวัย สามารถเข้ามาเป็นกำลังที่สำคัญในการพัฒนาสังคมได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
150001	ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น	ดัชนีความก้าวหน้าของคนในมิติการมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 4 ต่อปี

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
150101	ภาคีการพัฒนามีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง	ปริมาณทุนทางสังคม มิติด้านองค์กรภาคประชาสังคม เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ภายในปี 2570
150201	ประชากรไทยมีการเตรียมการก่อนยามสูงอายุเพื่อให้สูงวัยอย่างมีคุณภาพเพิ่มขึ้น	สัดส่วนประชากรอายุ 25-59 ปี ที่มีการเตรียมการเพื่อยามสูงอายุทั้งมิติทางเศรษฐกิจ สังคมสุขภาพ และสภาพแวดล้อมต่อจำนวนประชากรอายุ 25 - 59 ปี ทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 65 ภายในปี 2570
150202	ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง	สัดส่วนผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า ได้รับการดูแลต่อผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ต่อปี

สรุปแผนระดับที่ 3 ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ประเด็นที่ (15) พลังทางสังคม

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (15) พลังทางสังคม มีแผนระดับที่ 3 ที่ช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานของแผนแม่บทฯ ที่สำคัญ อาทิ

แผนปฏิบัติราชการ	หน่วยงานเจ้าของแผน
- แผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	จังหวัดและกลุ่มจังหวัด
แผนปฏิบัติการด้าน...	**หน่วยงานเจ้าของแผน**
- แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2567 - 2570	สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม
- แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน (พ.ศ. 2566 – 2570)	สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

ทั้งนี้ สามารถเข้าดูรายละเอียดเพิ่มเติมของแผนระดับที่ 3 ข้างต้น ได้จากในระบบ eMENSCR ตามรายละเอียดวิธีการเข้าใช้งานที่แสดงไว้ในภาคผนวก

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)
150001

ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น

จ.2 พม.

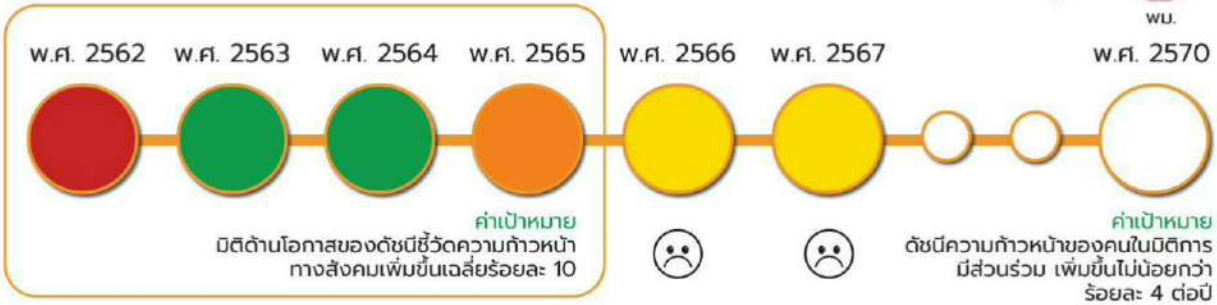

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีความก้าวหน้าของคนในมิติการมีส่วนร่วม				
150001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) 0.5456	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 0.5371	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 0.5285	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 4 (0.5901)	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 4 ต่อปี (0.6904)
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ☹ ร้อยละ 1.56	แย่ลง ☹ ร้อยละ 1.60		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 89.56 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 76.55 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น พิจารณาจากดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index - HAI) ในมิติการมีส่วนร่วม (ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ ร้อยละประชากรไปใช้สิทธิเลือกตั้ง จำนวนองค์กรชุมชนต่อประชากรแสนคน ร้อยละครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรในท้องถิ่น และร้อยละครัวเรือนที่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของหมู่บ้าน) จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีค่า 0.5285 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีค่า 0.5371 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 1.60 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 หรือมีค่าดัชนีไม่น้อยกว่า 0.5901) พบว่า มีสถานการณ์ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยคิดเป็นร้อยละ 89.56 ของค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี หรือมีค่าดัชนีไม่น้อยกว่า 0.6904) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 76.55 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น พบว่า ภาคีเครือข่ายการพัฒนายังมีข้อจำกัดเกี่ยวกับกฎระเบียบ ขาดการรับรองและสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ทำให้เข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างจำกัด ขณะที่การเตรียมความพร้อมให้กลุ่มคนวัยแรงงานเพื่อให้สูงวัยอย่างมีคุณภาพยังมีความท้าทายเกี่ยวกับปัจจัยเศรษฐกิจและการหารายได้ในวัยทำงานที่ส่งผลกระทบต่อการออมและความมั่นคงทางรายได้หลังเกษียณอายุ รวมทั้งยังขาดการมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม ดังนั้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนามีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ โดยปรับปรุงกฎระเบียบ สร้างกลไกการทำงาน ให้เอื้อต่อเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาสังคมของภาคีเครือข่าย รวมถึงสนับสนุนภาคประชาสังคมในการจัดเก็บข้อมูลระดับชุมชน เพื่อใช้วิเคราะห์สอบทานข้อมูลและร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ ส่งเสริมการมีงานทำและมีรายได้ของวัยแรงงานและวัยสูงอายุที่ส่งผลต่อความมั่นคงทางการเงินในอนาคต บูรณาการระบบบำนาญและระบบการออมเพื่อยามสูงอายุ พร้อมกับปฏิรูประบบการเงิน การคลังให้เหมาะสมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย

150101

แผนแม่บทย่อย | การเสริมสร้างทุนทางสังคม

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 150101

ภาคีการพัฒนามีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

จ.3 พม.

พ.ศ. 2562 | พ.ศ. 2563 | พ.ศ. 2564 | พ.ศ. 2565 | พ.ศ. 2566 | พ.ศ. 2567 | พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
ดัชนีวัดทุนทางสังคม เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 10

ค่าเป้าหมาย
ปริมาณทุนทางสังคม มิติด้านองค์กรภาคประชาสังคม เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ภายในปี 2570

150101

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ปริมาณทุนทางสังคม มิติด้านองค์กรภาคประชาสังคม				
150101	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า** เป็นปีของการรายงาน		**สถานการณ์ พ.ศ. 2567**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570**
	พ.ศ. 2565	**พ.ศ. 2566**			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **95,859 แห่ง**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **97,605 แห่ง**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567*) **97,748 แห่ง**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3** (101,697 แห่ง)	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ภายในปี 2570** (110,238 แห่ง)
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 1.82**	**ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 0.15**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 96.12** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 88.54** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : * จำนวนองค์กรชุมชนใช้ข้อมูลล่าสุด ณ พ.ศ. 2566 ส่วนองค์กรวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มวิสาหกิจเพื่อสังคมฯ และสมาคมเครือข่ายโกลบอลคอมแพ็กแห่งประเทศไทย ใช้ข้อมูลล่าสุด ณ พ.ศ. 2567

ภาคีการพัฒนามีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง พิจารณาจากปริมาณทุนทางสังคม มิติด้านองค์กรภาคประชาสังคม (ข้อมูล พ.ศ. 2567*) มีจำนวน 97,748 แห่ง ประกอบด้วย **(1) องค์กรชุมชน** (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีจำนวน 97,125 แห่ง เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ที่มีจำนวน 95,468 แห่ง **(2) องค์กรวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มวิสาหกิจเพื่อสังคมที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติวิสาหกิจเพื่อสังคม พ.ศ. 2562** (ข้อมูล พ.ศ. 2567) มีจำนวน 482 แห่ง เพิ่มขึ้นจากปี 2566 ที่มีจำนวน 345 แห่ง และ **(3) สมาคมเครือข่ายโกลบอลคอมแพ็กแห่งประเทศไทย (Global Compact Network Thailand : GCNT)** (ข้อมูล พ.ศ. 2567) มีจำนวน 141 แห่ง เพิ่มขึ้นจากปี 2566 ที่มีจำนวน 135 แห่ง ซึ่งในภาพรวมปริมาณทุนทางสังคม มิติด้านองค์กรภาคประชาสังคมเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ที่มีจำนวน 97,605 แห่ง สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 0.15 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 หรือคิดเป็นไม่น้อยกว่า 101,697 แห่ง) พบว่ามีสถานการณ์ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยคิดเป็นร้อยละ 96.12 ของค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ภายในปี 2570 หรือคิดเป็นไม่น้อยกว่า 110,238 แห่ง) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 88.54 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาประเทศ ผ่านการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ในพื้นที่ให้เป็นกลไกการทำงานที่มีความเข้มแข็ง และส่งเสริมการดำเนินงานของภาคีเครือข่ายเพื่อช่วยขับเคลื่อนการพัฒนา โดยเฉพาะภาคประชาสังคม อาทิ องค์กรชุมชน อาสาสมัคร และเครือข่ายภาคประชาชน ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในพื้นที่ในการแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชน ตลอดจนเปิดโอกาสให้ภาคีเครือข่ายใหม่ ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

150101

ต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชน/สังคม โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนท้องถิ่นสู่ความมั่นคงของมนุษย์ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงด้วยระบบข้อมูล TPMAP และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ที่มุ่งเน้นการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนฐานราก โดยส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงและการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน พร้อมทั้งพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางผ่านการสนับสนุนสวัสดิการและความร่วมมือของทุกภาคส่วนในสังคม โครงการสร้างระบบบริหารจัดการงานอาสาสมัครของประเทศไทย ที่มุ่งเน้นการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานอาสาสมัครของประเทศไทย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการประสานงานระหว่างอาสาสมัคร องค์กรอาสาสมัคร และภาครัฐ ให้สามารถจัดสวัสดิการสังคมและบริการสาธารณะได้อย่างรวดเร็ว ครอบคลุม และเท่าเทียม โดยตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ทางสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ.2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการดำเนินการสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกับข้อเสนอแนะ เช่น สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลกลุ่มเปราะบางโดยชุมชน ผ่านการเชื่อมโยงข้อมูล TPMAP ที่นำไปสู่การบูรณาการทำงาน/สานพลังความร่วมมือของทุกภาคส่วนในพื้นที่ ทั้งชุมชน ท้องถิ่น ท้องที่ ภาคประชาสังคม หน่วยงาน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ทั้งนี้ การเร่งประชาสัมพันธ์การดำเนินงานขององค์กรและผลการดำเนินงาน/สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ของการเป็นภาคีเครือข่ายให้สาธารณชนรับรู้อย่างกว้างขวางยังมีการดำเนินงานไม่มากเท่าที่ควร

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ภาคีการพัฒนามีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง อาทิ เทคโนโลยีสารสนเทศ ฐานข้อมูลการพัฒนาสังคม ที่ยังมีข้อจำกัดในการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน รวมถึงการเข้าถึงและใช้งานที่ยังไม่ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพเพียงพอ กฎระเบียบยังไม่เอื้อต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย การขาดกลไกที่ชัดเจนและยั่งยืนในการสนับสนุน รวมถึงขาดการเข้าถึงข้อมูลระดับชุมชนของภาคประชาสังคม ที่จะนำไปวิเคราะห์และจัดการแก้ไขปัญหาตนเอง

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการดำเนินงานระยะต่อไป หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงฐานข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการสนับสนุนการจัดเก็บและใช้ข้อมูลจากภาคประชาสังคม โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บข้อมูลชุมชน เพื่อให้สามารถวิเคราะห์และแลกเปลี่ยนข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพและตรงจุด เมื่อข้อมูลมีความครบถ้วนและสามารถเข้าถึงได้อย่างทั่วถึง จะช่วยให้หน่วยงานภาครัฐสามารถแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ได้ตรงตามกลุ่มเป้าหมายหรือความต้องการของชุมชน นอกจากนี้ การปรับปรุงกฎระเบียบและนโยบายต่าง ๆ ควรให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคีเครือข่ายและการเข้ามามีบทบาทของภาคประชาสังคมในการแก้ไขปัญหาสังคมยั่งยืนและตรงจุดยิ่งขึ้น

แผนแม่บทย่อย | การรองรับรองสังคมสูงวัยเชิงรุก

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1)
150201

ประชากรไทยมีการเตรียมการก่อนยามสูงอายุ เพื่อให้สูงวัยอย่างมีคุณภาพเพิ่มขึ้น

จ.3 พม.

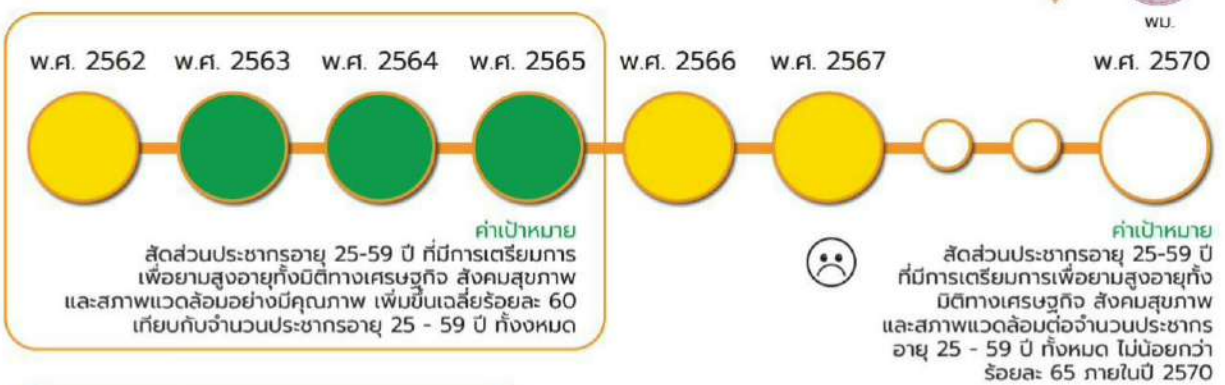

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนประชากรอายุ 25-59 ปี ที่มีการเตรียมการเพื่อยามสูงอายุทั้งมิติทางเศรษฐกิจ สังคมสุขภาพ และสภาพแวดล้อมต่อจำนวนประชากรอายุ 25 - 59 ปี ทั้งหมด				
150201	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า** เป็นปีของการรายงาน		**สถานการณ์ พ.ศ. 2567**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570**
	พ.ศ. 2565	**พ.ศ. 2566**			
		(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 53.52** (proxy)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 52.31** (proxy)**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 61.81**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 65 ภายในปี 2570**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)			**แย่ลง ร้อยละ 2.27**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 84.62 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 80.47 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย**

หมายเหตุ : ** เป้าหมาย 150201 สถานการณ์ พ.ศ.2566-2567 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงมาพิจารณาร่วมกับ ได้แก่ มิติเศรษฐกิจ ใช้ข้อมูลผลสำรวจทักษะทางการเงินของไทย และข้อมูลการเตรียมการออมเพื่อการเกษียณอายุของประชากรอายุ 26-59 ปี (ข้อมูลล่าสุด พ.ศ. 2565) มิติสุขภาพ ใช้ข้อมูลพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของประชากรวัยทำงานช่วงอายุ 25-59 ปี (ข้อมูลล่าสุด พ.ศ. 2567) และใช้ค่าเป้าหมายจากตัวชี้วัดเทียบเคียง เป็นค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ.2567 และ พ.ศ.2570

ประชากรไทยมีการเตรียมการก่อนยามสูงอายุเพื่อให้สูงวัยอย่างมีคุณภาพเพิ่มขึ้น พิจารณาเทียบเคียงจากข้อมูลในมิติต่าง ๆ ดังนี้ **มิติทางเศรษฐกิจ** จากรายงานผลสำรวจทักษะทางการเงินของไทย จัดทำโดยธนาคารแห่งประเทศไทย (ข้อมูล พ.ศ. 2565) พบว่า ทักษะทางการเงินของประชากรอายุ 20-59 ปี มีแนวโน้มที่ดีขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 74.63 เพิ่มขึ้นจากปี 2563 ที่ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 71.66 อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลการเตรียมการออมเพื่อการเกษียณอายุของประชากรอายุ 26-59 ปี มีสัดส่วนผู้ที่มีการวางแผนและเริ่มการออมเพื่อเกษียณแล้ว อยู่ที่ร้อยละ 59.60 ลดลงจากปี 2563 ที่มีสัดส่วนร้อยละ 61.43

150201

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาใน**มิติทางสุขภาพ** พิจารณาจากพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของประชากรวัยทำงานช่วงอายุ 25-59 ปี จัดทำโดยกรมอนามัย (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีสัดส่วนร้อยละ 37.5 ลดลงจากปี 2566 ที่มีสัดส่วนร้อยละ 40.5 สะท้อนให้เห็นว่าประชากรยังขาดความตระหนักในการเตรียมพร้อมด้านสุขภาพ ที่จะส่งผลต่อการเจ็บป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) และสุขภาวะเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ ดังนั้น เมื่อพิจารณาภาพรวมสถานการณ์ในทั้งสองมิติ พบว่า มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 52.31 ซึ่งลดลงจากปีก่อนหน้าที่มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 53.52 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 2.27 ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (สัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ 61.81) พบว่า มีสถานการณ์ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยคิดเป็นร้อยละ 84.62 ของค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (สัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ 65) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 80.47 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติใน พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการเตรียมการให้ประชากรวัยแรงงาน โดยเฉพาะวัยก่อนเกษียณอายุ (Pre Aging - อายุ 51 – 59 ปี) ให้เข้าสู่วัยสูงอายุอย่างมีคุณภาพ การส่งเสริมการออมผ่านกองทุนการออมเพื่อการเกษียณทั้งภาคบังคับและภาคสมัครใจ เช่น กองทุนประกันสังคม มาตรา 33 และ มาตรา 39 กองทุนการออมแห่งชาติ กองทุนสำรองเพื่อการเลี้ยงชีพ กองทุนรวม/เพื่อการเลี้ยงชีพ (LTF/RMF) ส่งเสริมการออมในกลุ่มเด็กและเยาวชน การสร้างความรู้ความเข้าใจด้านทักษะด้านการเงิน รวมทั้งส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพวัยทำงาน การออกกำลังกาย และพฤติกรรมการรับประทานอาหาร เพื่อการมีสุขภาพที่ดีเมื่อสูงวัย โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการเตรียมความพร้อมด้านโภชนาการเชิงรุก สำหรับประชากรวัยทำงานและผู้สูงอายุ เพื่อการมีสุขภาวะที่ดีอย่างยั่งยืน** ของกรมอนามัย ที่มุ่งเน้นการป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและยกระดับคุณภาพชีวิต โดยใช้แนวทางสร้างความตระหนักรู้ พัฒนาศักยภาพบุคลากร และปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อพฤติกรรมสุขภาพที่ดีอย่างยั่งยืน **โครงการสร้างสุขภาวะทางใจเพื่อเป็นผู้สูงวัยที่มีคุณค่าและมีความสุข** ของกรมสุขภาพจิต ที่มุ่งเน้นการพัฒนาระบบการดูแลสุขภาพจิตและจิตเวชสำหรับผู้สูงอายุให้ครอบคลุมทุกระดับ ตั้งแต่การส่งเสริมสุขภาพจิตในผู้สูงอายุกลุ่มปกติไปจนถึงการดูแลรักษาผู้ป่วยสมองเสื่อมและผู้ที่มีปัญหาพฤติกรรมและจิตใจ โดยเน้นการพัฒนาศักยภาพบุคลากร เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุและผู้ดูแล นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. 2566 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมทั้งในระดับบุคคลและระดับนโยบาย เพื่อวางรากฐานให้ประเทศไทยเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ รวมทั้งพัฒนาให้ประชากรวัยแรงงานเป็นกำลังหลักในการดูแลผู้สูงอายุ

150201

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ประชากรไทยมีการเตรียมการก่อนยามสูงอายุเพื่อให้สูงวัยอย่างมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ยังคงเป็นปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและการหารายได้ในช่วงที่ยังเป็นวัยแรงงาน ซึ่งยังคงไม่เพียงพอต่อการออมระยะยาว รวมถึงความไม่แน่นอนของรายได้ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเงินในอนาคต ทำให้การวางแผนชีวิตในวัยสูงอายุเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญและได้รับการส่งเสริมอย่างจริงจัง นอกจากนี้ยังขาดความตระหนักในเรื่องพฤติกรรมสุขภาพที่ดี ซึ่งจะช่วยลดการเจ็บป่วยและภาวะพึ่งพิงเมื่อสูงวัย

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมและสร้างความตระหนักแก่ประชากรกลุ่มอายุ 25 - 59 ปี ให้มีความพร้อมก่อนสูงอายุ เพื่อให้สูงวัยอย่างมีคุณภาพ โดยเฉพาะการมีงานทำและมีรายได้ของวัยแรงงาน การมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับปัจจัยที่ควรมีโครงการมารองรับ ได้แก่ การวางแผนการเงินของประชากร ด้วยการกำหนดนโยบายกระตุ้นการออมให้เหมาะสมกับกลุ่มวัยเพื่อเพิ่มแรงจูงใจ โดยเพิ่มสัดส่วนการออมภาคบังคับตามระดับรายได้ ขณะเดียวกันส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการเงินผ่านช่องทางต่าง ๆ อาทิ Social Media พร้อมทั้งรณรงค์และเสริมสร้างการมีสุขภาวะที่ดีและความพร้อมด้านต่าง ๆ โดยส่งเสริมให้ประชากรวัย 25 – 59 ปี มีองค์ประกอบครบใน 3 ด้านหลัก ได้แก่ มีสุขภาพดี มีความมั่นคงทางสังคม และมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจ ซึ่งเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุจะเป็นผู้ที่สามารถดูแลตนเองได้มากที่สุดและยาวนานที่สุดโดยไม่ต้องพึ่งพิงผู้อื่น

150202

แผนแม่บทย่อย | การรองรับรองสังคมสูงวัยเชิงรุก

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 150202

ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

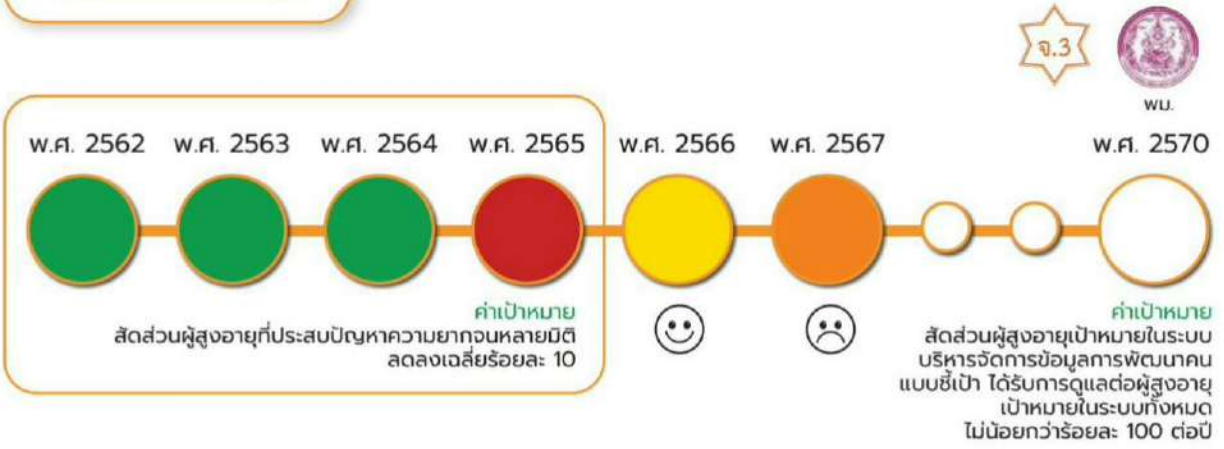

150202

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนประชากรอายุ 25-59 ปี ที่มีการเตรียมการเพื่อยามสูงอายุทั้งมิติทางเศรษฐกิจ สังคมสุขภาพ และสภาพแวดล้อมต่อจำนวนประชากรอายุ 25 - 59 ปี ทั้งหมด				
150202	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า** เป็นปีของการรายงาน		**สถานการณ์ พ.ศ. 2567**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570**
	พ.ศ. 2565	**พ.ศ. 2566**			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **ร้อยละ 99.875**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 99.99** (ข้อมูล พ.ศ. 2566 3 เดือนแรก) **ร้อยละ 99.945**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567 3 เดือนแรก) **ร้อยละ 61.155***	**ผู้สูงอายุเป้าหมายฯ ทุกคน (ร้อยละ 100)**	**ผู้สูงอายุเป้าหมายฯ ทุกคน (ร้อยละ 100)**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 0.124**	**แย่ลง ☹ ร้อยละ 38.81**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 61.15 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 61.15 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยง ในการบรรลุเป้าหมาย**

หมายเหตุ : * เนื่องจากใน พ.ศ. 2566 ได้มีการประชุมคณะกรรมการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (คจพ.) โดยมีการประกาศแนวทางการดำเนินการและกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้ศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ศจพ.) ทุกระดับนำข้อมูลใช้ประกอบการดำเนินการในพื้นที่ ส่งผลให้ ศจพ. ทุกระดับเร่งดำเนินการช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย ส่งผลให้การดำเนินการ พ.ศ. 2566 มีจำนวนคนที่ได้รับการสำรวจและได้รับการช่วยเหลือเข้ามาเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม การดำเนินการใน พ.ศ. 2567 สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติอยู่ระหว่างจัดทำกลไกคำสั่งใหม่ทดแทนคำสั่งเดิมเพื่อให้เกิดการดำเนินการกลไกระยะต่อไปได้อย่างต่อเนื่องและเกิดการดำเนินการได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ใน พ.ศ. 2567 ไม่มีการประชุมคณะกรรมการฯ ส่งผลให้ ศจพ. ทุกระดับอาจยังไม่ทราบกลุ่มเป้าหมายในปัจจุบัน ส่งผลต่อจำนวนคน/ครัวเรือนเป้าหมายทั้งหมดที่ได้รับการสำรวจและได้รับความช่วยเหลือในระบบ TPMAP ในช่วง 3 เดือนแรกของ พ.ศ. 2567 ที่ลดลงเมื่อเทียบกับการดำเนินการในช่วง 3 เดือนแรกของ พ.ศ. 2566

จากเป้าหมายที่กำหนดให้ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง หากพิจารณาจากสัดส่วนผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าได้รับการดูแลต่อผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบทั้งหมด ประมวลผลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567 ในช่วงการดำเนินการ 3 เดือนแรก) พบว่า ผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าที่ได้รับการดูแลฯ มีสัดส่วนเท่ากับ 61.15 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566 ในช่วงการดำเนินการ 3 เดือนแรก) ที่มีสัดส่วนเท่ากับ 99.945 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 38.81 ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ผู้สูงอายุเป้าหมายฯ ทุกคน ได้รับความช่วยเหลือ) พบว่า มีสัดส่วนผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า ได้รับการดูแลต่อผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 61.15 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติใน พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมกลุ่มเปราะบางในพื้นที่ทั่วประเทศ เพื่อให้เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างครอบคลุมทุกมิติ อาทิ การดำเนินโครงการอบรมการพัฒนาคุณภาพแบบพุ่งเป้าสำหรับผู้สูงอายุกลุ่มเปราะบางทั้งด้านสุขภาพ ที่อยู่อาศัย การศึกษา รายได้และการเข้าถึงบริการภาครัฐ ซึ่งได้ร่วมมือกับหลายภาคส่วน เพื่อให้เกิดความสุขในการดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ พร้อมรับกับสังคมผู้สูงอายุได้อย่างเข้มแข็ง อาทิ โครงการสนับสนุนครอบครัวอุปถัมภ์ผู้สูงอายุ เพื่อสนับสนุนช่วยเหลือให้ผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจนและไม่มีผู้ดูแล หรือมีผู้ดูแลแต่ไม่สามารถเลี้ยงดูได้ สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในถิ่นที่อยู่เดิมอย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นโดยมีผู้ดูแลในรูปแบบครอบครัวอุปถัมภ์ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ โครงการพัฒนาระบบคุ้มครองสุขภาพผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงที่บ้านและชุมชน ที่ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการดูแลตามมาตรฐานและเข้าถึงบริการด้านสุขภาพอย่างเท่าเทียม นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. 2566 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพแข็งแรง ส่งเสริมการจ้างงานผู้สูงอายุที่เหมาะสม พัฒนาทักษะอาชีพใหม่หรืออาชีพทางเลือก เพื่อเพิ่มโอกาสการทำงาน สร้างหลักประกันความมั่นคงในอนาคต

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง อาทิ การขาดความมั่นคงทางด้านรายได้ที่ทำให้ผู้สูงอายุจำนวนมากต้องพึ่งพิงการสนับสนุนจากครอบครัวหรือรัฐ ซึ่งกลไกและมาตรการคุ้มครองทางสังคมที่มีอยู่อาจยังขาดความครอบคลุมและไม่สามารถรองรับความต้องการที่หลากหลายได้อย่างเพียงพอ นอกจากนี้ โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่เอื้อต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ เช่น ศูนย์บริการสุขภาพและพื้นที่สาธารณะ ยังคงเป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงบริการและการใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพในระยะยาว

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมอาชีพที่ช่วยเพิ่มพูนศักยภาพของผู้สูงอายุ โดยเน้นการสร้างงาน สร้างรายได้ และส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มเปราะบางในนิคมสร้างตนเอง เพื่อการสร้างอาชีพและรายได้อย่างยั่งยืน การสนับสนุนภาคีและภาคประชาสังคม รวมถึงการใช้เทคโนโลยีในการจัดบริการดูแลผู้สูงอายุก็เป็นสิ่งสำคัญ นอกจากนี้ยังควรผลักดันการออมเพื่อการเกษียณอายุ และสนับสนุนให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดบริการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน การส่งเสริมการเรียนรู้ด้านอาชีพแก่ผู้สูงอายุและเครือข่ายชุมชนในการดูแลผู้สูงอายุ รวมทั้งการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ รวมถึงสถานที่สาธารณะและที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ

แผนแม่บท
16

เศรษฐกิจฐานราก

เศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็ง มีศักยภาพในการแข่งขัน
สามารถพึ่งพาตนเอง ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาอย่างทั่วถึง
และเป็นธรรม ยกระดับมาตรฐานการครองชีพและความเป็นอยู่
ของประชาชนในชุมชนให้ดีขึ้น

จ.1

กค.

ถึงแม้การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในช่วงที่ผ่านมาจะส่งผลให้ผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากมีรายได้เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องเร่งดำเนินการให้ความสำคัญกับการกระจายรายได้ให้แก่กลุ่มประชากรรายได้น้อยอย่างต่อเนื่อง ร่วมกับการเพิ่มศักยภาพและพัฒนาขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานราก เพื่อให้กลุ่มประชากรรายได้น้อยโดยเฉพาะกลุ่มที่มีรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 มีความสามารถในการบริหารจัดการหนี้สินได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
160001	รายได้ของประชากรกลุ่มรายได้น้อยเพิ่มขึ้นอย่างกระจายและอย่างต่อเนื่อง	ดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) มิติด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี
Y1	**ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย**	**ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570**
160101	ศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้น	ผลิตภาพของวิสาหกิจรายย่อยเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี
160201	ผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง	อัตราการขยายตัวของรายได้รวมวิสาหกิจรายย่อยมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี
160202	กลุ่มประชากรรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 มีความสามารถในการบริหารจัดการหนี้สินได้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง	สัดส่วนค่าใช้จ่ายหนี้สินของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 ต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมดของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ในปี 2570

สรุปแผนระดับที่ 3 ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ประเด็นที่ (16) เศรษฐกิจฐานราก

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นเศรษฐกิจฐานรากมีแผนระดับที่ 3 ที่สามารถช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานของแผนแม่บทฯ ที่สำคัญ อาทิ

แผนปฏิบัติราชการ	หน่วยงานเจ้าของแผน
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) และแผนปฏิบัติราชการรายปี (พ.ศ. 2567) ของกรมการพัฒนาชุมชน	กรมการพัฒนาชุมชน
- แผนปฏิบัติการธนาคารออมสิน 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570)	ธนาคารออมสิน
- แผนปฏิบัติราชการรายปี (พ.ศ. 2567) ของสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน)	สถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน)
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) และแผนปฏิบัติราชการรายปี (พ.ศ. 2567) ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- แผนปฏิบัติราชการรายปี (พ.ศ. 2567) ของสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย
แผนปฏิบัติการด้าน...	**หน่วยงานเจ้าของแผน**
- การให้สินเชื่ออย่างรับผิดชอบและเป็นธรรม ระยะที่ พ.ศ. 2567 ถึง พ.ศ. 2569	ธนาคารแห่งประเทศไทย

ทั้งนี้ สามารถเข้าดูรายละเอียดเพิ่มเติมของแผนระดับที่ 3 ข้างต้น ได้จากในระบบ eMENSCR ตามรายละเอียดวิธีการเข้าใช้งานที่แสดงไว้ในภาคผนวก

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)
160001

รายได้ของประชากรกลุ่มรายได้น้อยเพิ่มขึ้นอย่างกระจายและอย่างต่อเนื่อง

จ.2

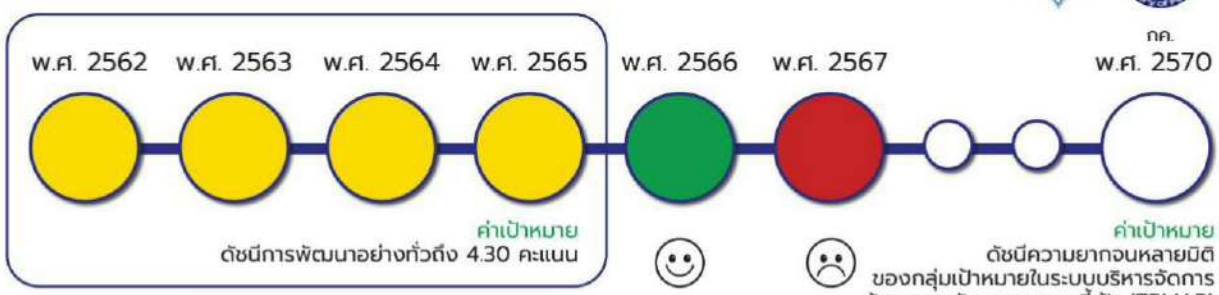

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) มิติด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ (ร้อยละต่อปี)				
160001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 0.0873	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 0.0826	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 0.0860	ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี	ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 5.38	แย่ลง ☹ ร้อยละ 4.12		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 82.32 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ -82.32 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย

รายได้ของประชากรกลุ่มรายได้น้อยเพิ่มขึ้นอย่างกระจายและอย่างต่อเนื่อง พิจารณาจากดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI) ของกลุ่มเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) มิติด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ประมวลผลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI) ของกลุ่มเป้าหมายในระบบ TPMAP มิติด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจมีค่า 0.0860[1] และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่า 0.0826 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ

[1]กลุ่มเป้าหมายของ TPMAP ใน พ.ศ. 2567 ได้มีการพิจารณาทบทวนการกำหนดตัวชี้วัดในแต่ละมิติความขัดสนที่นำมาใช้ในการคำนวณคนเป้าหมายจากเดิม 17 ตัวชี้วัดจากทั้งหมด 31 ตัวชี้วัด เป็น 37 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 38 ตัวชี้วัด เพื่อให้การพัฒนาและช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายครอบคลุมและสอดคล้องต่อบริบทการพัฒนาของประเทศมากยิ่งขึ้นส่งผลให้จำนวนประชากรกลุ่มเป้าหมายเพิ่มขึ้น

4.12 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -82.32 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้ **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

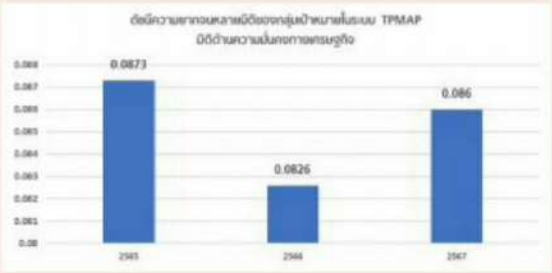

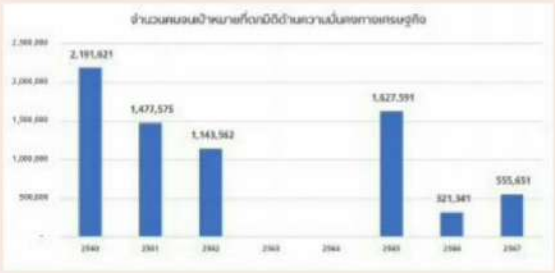

ที่มา : ระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) ประมวลผลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้รายได้ของประชากรกลุ่มรายได้น้อยเพิ่มขึ้นอย่างกระจายและอย่างต่อเนื่องอาทิ ผู้มีรายได้น้อยขาดทักษะและองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการพัฒนาอาชีพเพื่อช่วยยกระดับรายได้ให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องและมั่นคง โดยเฉพาะการเพิ่มทักษะและการเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ เพื่อให้สอดรับกับความเปลี่ยนแปลงของบริบทและเทคโนโลยี รวมถึงขาดความรู้ทางด้านการเงิน เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน การบริหารจัดการหนี้สิน การออมเงิน และการลงทุน ซึ่งมีส่วนสำคัญในการช่วยให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจของกลุ่มผู้มีรายได้น้อยในระดับปัจเจก นอกจากนี้ กลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจรายย่อยซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มผู้มีรายได้น้อยยังขาดองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยี การตลาด หรือทักษะเฉพาะทางที่มีส่วนสำคัญในการช่วยสร้างมาตรฐานและเพิ่มมูลค่าของสินค้าและบริการที่จะนำไปสู่การยกระดับรายได้อย่างเข้มแข็ง ตลอดจนไม่สามารถเข้าถึงแหล่งทุนและตลาดที่สำคัญในการขยายฐานลูกค้าและครอบคลุมความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานที่สำคัญ ดังนี้ **การพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ของประชาชนผู้มีรายได้น้อยและผู้ประกอบการวิสาหกิจรายย่อยโดยอาศัยสถาบันการศึกษาในพื้นที่เป็นกลไกสำคัญ** เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ในการประกอบอาชีพให้กับประชาชนผู้มีรายได้น้อย และผู้ประกอบการวิสาหกิจรายย่อยและวิสาหกิจชุมชนในการพัฒนาขีดความสามารถ โดยการยกระดับเพิ่มทักษะและการเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มโอกาสการมีรายได้เพิ่มขึ้น **การมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการให้ความรู้ทางด้านการเงินแก่กลุ่มประชากรผู้มีรายได้น้อย** โดยเฉพาะพื้นฐานเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน การออม และการลงทุน เพื่อให้ผู้มีรายได้น้อยสามารถวางแผนทางการเงินเพื่อจัดการกับหนี้สิน และบริหารจัดการทรัพยากรทางการเงินได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพสูงสุด รวมถึงการให้คำปรึกษาทางการเงิน การเสนอมาตรการช่วยเหลือ และการติดตามผลภายหลังจากการดำเนินการช่วยเหลือในระดับปัจเจก ในขณะเดียวกัน **ควรเพิ่มโอกาสให้สามารถเข้าถึงแหล่งทุนได้อย่างทั่วถึง** โดยเฉพาะผู้มีรายได้น้อยหรือผู้ประกอบการวิสาหกิจรายย่อยให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่เป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญในการยกระดับการเป็นผู้ประกอบการที่มีความมั่นคงทางด้านรายได้ โดยเฉพาะการสนับสนุนสินเชื่อสำหรับธุรกิจขนาดเล็ก และลดข้อกำหนดให้ธุรกิจขนาดเล็กเข้าถึงแหล่งทุนได้ง่ายขึ้น

160101

แผนแม่บทย่อย

การยกระดับศักยภาพ
การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1)
160101

ศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้น

จ.3

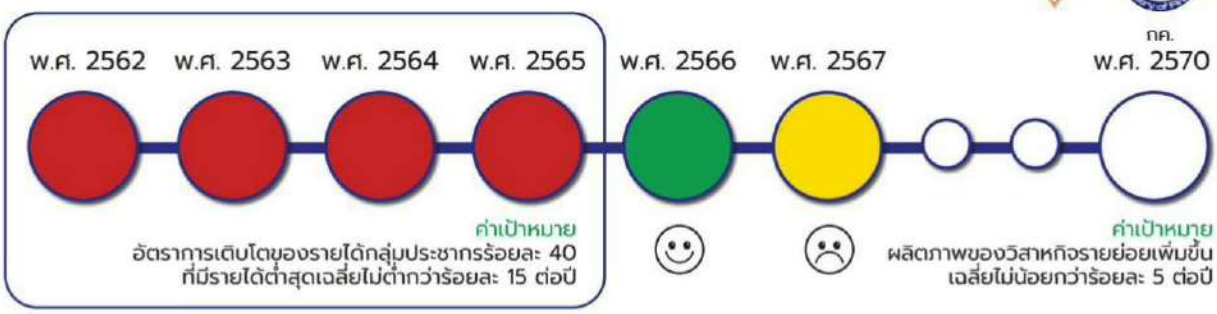

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 160101 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 - 2567 พิจารณาจากผลิตภาพของวิสาหกิจรายย่อย ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 – 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ผลิตภาพของวิสาหกิจรายย่อย (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
160101	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) **151,706 บาท/วิสาหกิจรายย่อย** (ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจรายย่อยอยู่ที่ 411,596 ล้านบาท ต่อจำนวนวิสาหกิจรายย่อย 2,673,689 ราย) (หดตัว ร้อยละ 1.65) (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **162,117 บาท/วิสาหกิจรายย่อย** (ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจรายย่อยอยู่ที่ 442,124 ล้านบาท ต่อจำนวนวิสาหกิจรายย่อย 2,727,186 ราย) (ขยายตัว ร้อยละ 6.86) (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **166,870 บาท/วิสาหกิจรายย่อย** (ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจรายย่อยอยู่ที่ 457,144 ล้านบาท ต่อจำนวนวิสาหกิจรายย่อย 2,739,530 ราย) (ขยายตัว ร้อยละ 2.93)	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5	เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 515.55	แย่ลง ☹ ร้อยละ 57.28		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 – 2567) ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 4.90	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 58.63 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 97.94 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

ศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้น พิจารณาจากผลิตภาพของวิสาหกิจรายย่อย โดยคำนวณจากมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจรายย่อยต่อจำนวนวิสาหกิจรายย่อยทั้งหมด จัดทำโดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มูลค่าของผลิตภาพวิสาหกิจรายย่อยอยู่ที่ 166,870 บาท/วิสาหกิจรายย่อย โดยมีอัตราการขยายตัวคิดเป็นร้อยละ 2.93 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีอัตราการขยายตัวคิดเป็นร้อยละ 6.86 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 57.28 ในขณะเดียวกันเมื่อ

160101

เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 58.63 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย ทั้งนี้ เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ในห้วง 5 ปี เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5) พบว่า การขยายตัวของผลิตภาพของวิสาหกิจรายย่อยเฉลี่ยใน พ.ศ. 2566 – 2567 คิดเป็นร้อยละ 4.90 โดยมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 97.94 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

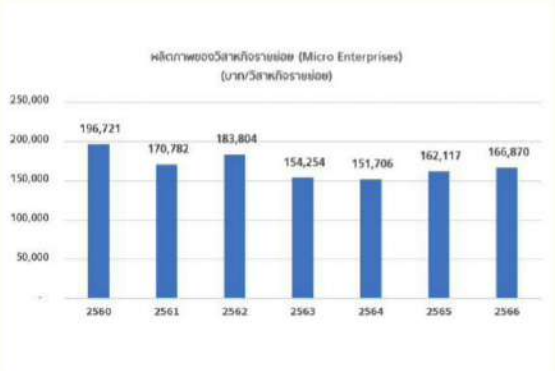

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญในการสร้างรายได้ พัฒนาทักษะอาชีพ และส่งเสริมแนวคิดการพึ่งพาตนเองให้กับคนในชุมชน เพื่อช่วยให้ชุมชนและกลุ่มผู้ประกอบการมีความสามารถในผลิตสินค้าและพัฒนาการบริการสำหรับการสนับสนุนธุรกิจภายในชุมชนเอง โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **(1) โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร ของกรมประมง (2) โครงการพัฒนาเครือข่ายเพื่อสร้างระบบนิเวศนวัตกรรมในระดับชุมชน ของสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (3) โครงการการยกระดับทักษะและความรู้ของคนในชุมชนเศรษฐกิจฐานราก และการขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชนด้วยแนวคิดเศรษฐกิจ BCG ของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์** โดยเป็นการดำเนินการเพื่อสนับสนุนให้เกิดการยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการในการเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านนวัตกรรม ทักษะการประกอบอาชีพ การจัดทำระบบการบริหารหนี้สิน ซึ่งการเสริมสร้างความรู้ดังกล่าวส่งผลให้กลุ่มผู้ประกอบการสามารถพัฒนาศักยภาพในการสร้างรายได้ด้วยตนเอง พัฒนาสินค้าตอบโจทย์การแข่งขันของตลาด และสามารถพัฒนาขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการมุ่งเน้นการยกระดับและเสริมสร้างขีดความสามารถของผู้ประกอบการท้องถิ่น โดยใช้ทรัพยากรในพื้นที่ซึ่งเป็นปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมให้เศรษฐกิจฐานรากสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างมีนัยสำคัญ เพื่อเสริมสร้างจุดแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานรากและปลูกฝังแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน ร่วมกับการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากผ่านการสร้างส่วนร่วมระหว่างประชาชนและภาคีเครือข่าย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้น อาทิ **ผู้ประกอบการวิสาหกิจรายย่อยขาดองค์ความรู้และทักษะที่จำเป็น**ต่อการพัฒนามาตรฐานสินค้าและบริการ และการแปรรูปวัตถุดิบที่มีอยู่ในพื้นที่เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการ ทำให้**ไม่สามารถยกระดับศักยภาพและขีดความสามารถของผู้ประกอบการวิสาหกิจรายย่อยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่สามารถสร้างโอกาสในการเข้าถึงช่องทางการตลาดที่หลากหลายและครอบคลุมความต้องการ**ของกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ รวมทั้ง**การขาดการปรับปรุงกฎหมาย นโยบาย และมาตรการที่เป็นอุปสรรค** ทำให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจรายย่อยขาดโอกาสในการแข่งขันและพัฒนาศักยภาพและความสามารถ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในการส่งเสริมศักยภาพของผู้ประกอบการวิสาหกิจรายย่อยให้เข้มแข็ง อาทิ **การพัฒนาองค์ความรู้และทักษะของผู้ประกอบการวิสาหกิจรายย่อยโดยอาศัยความร่วมมือของสถาบันการศึกษาในพื้นที่** ในการถ่ายทอดองค์ความรู้และยกระดับทักษะที่จำเป็นสำหรับ**การสร้างมาตรฐานของผลิตภัณฑ์และเพิ่มมูลค่าของสินค้าและบริการจากการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม** อาทิ การใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการแปรรูปและเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการ ร่วมกับการวิเคราะห์พฤติกรรมและผลตอบรับที่ได้รับจากลูกค้า เพื่อนำมาสู่การปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการแปรรูปและตรวจสอบผลิตภัณฑ์ให้เป็นมาตรฐาน รวมถึงการพัฒนาอุตสาหกรรมชุมชนโดยการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการผลิตสินค้าในชุมชนให้เป็นมาตรฐานมากขึ้น เช่น การใช้เครื่องจักรที่มีขนาดเล็กในการผลิตสินค้าท้องถิ่น ในขณะเดียวกันควรมี**การใช้และนำทรัพยากรท้องถิ่นมาต่อยอดการขับเคลื่อนและพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก** เพื่อเป็นการลดต้นทุนและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ร่วมกับการสร้างตราสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่นผ่านการใช้แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ รวมทั้ง**การส่งเสริมการสร้างเครือข่ายทางการตลาดของกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจรายย่อย** เพื่อให้เกิดเครือข่ายที่มีความเข้มแข็งและสามารถรับมือทันต่อความไม่แน่นอนและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างกระทันหัน เกิดการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันทรัพยากรที่จำเป็นระหว่างกัน และ**การผลักดันการปรับปรุงกฎหมาย นโยบาย และมาตรการ** โดยเฉพาะกฎหมายด้านการจดทะเบียนธุรกิจและการขอใบอนุญาตหรือใบรับรองคุณภาพสินค้า จะช่วยลดอุปสรรคในการเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของผู้ประกอบการรายย่อย พร้อมทั้งสร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนในระยะยาว

160201

แผนแม่บทย่อย

การสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริม
การพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1) 160201

ผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานราก มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

จ.3 มท.

พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563 พ.ศ. 2564 พ.ศ. 2565 พ.ศ. 2566 พ.ศ. 2567 พ.ศ. 2570

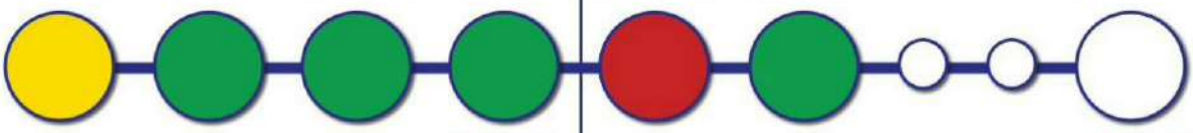

ค่าเป้าหมาย
อัตราการเติบโตของมูลค่าเศรษฐกิจฐานรากของมูลค่าสินค้า OTOP เฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 30 ของปีฐาน

ค่าเป้าหมาย
อัตราการขยายตัวของรายได้รวมวิสาหกิจรายย่อยไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 160201 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 - 2567 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของรายได้รวมวิสาหกิจรายย่อย ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 – 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวของรายได้รวมวิสาหกิจรายย่อย (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
160201	(ข้อมูล พ.ศ. 2563) **110,127 ล้านบาท** (ขยายตัว ร้อยละ 2.46) (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) **109,903 ล้านบาท** (หดตัว ร้อยละ 0.20)	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **145,676 ล้านบาท** (ขยายตัว ร้อยละ 32.55)	ขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 4	ขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี (รวม ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20)
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ☹ ร้อยละ 108.26	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 16,102.64		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 – 2567) ขยายตัวรวมร้อยละ 32.35	สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 813.74 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 161.73 ของค่าเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

ผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของรายได้รวมวิสาหกิจรายย่อย จัดทำโดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ข้อมูล พ.ศ. 2565) พบว่า มีรายได้รวมวิสาหกิจรายย่อยอยู่ที่ 145,676 ล้านบาท ที่มีการขยายตัวจาก พ.ศ. 2564 คิดเป็นร้อยละ 32.55 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ที่มีการหดตัวคิดเป็นร้อยละ 0.2 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 16,102.64 ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 4) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 813.74 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ขยายตัวไม่น้อยกว่า

ร้อยละ 4 ต่อปี หรือ ขยายตัวรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ใน พ.ศ. 2570) พบว่า มีอัตราการขยายตัวรวมของรายได้รวมวิสาหกิจรายย่อยใน พ.ศ. 2566 – 2567 คิดเป็นร้อยละ 32.35 มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 161.73 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

ที่มา : ข้อมูลงบการเงินนิติบุคคลจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า และประมวลผลข้อมูลโดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการ**ยกระดับทักษะและความสามารถของผู้ประกอบการ**ให้สามารถดำเนินธุรกิจที่**ตอบสนองความต้องการของตลาดยุคใหม่**ทั้งในภาคเกษตรกรรมและนอกภาคเกษตรกรรม รวมถึง**การพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนให้มีความเป็นมืออาชีพ** สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดร่วมกับการ**นำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมมาปรับใช้ในด้านการผลิตและบริการ**เพื่อยกระดับธุรกิจและขยายตลาดภูมิปัญญา โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **(1) โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน ของกรมปศุสัตว์ (2) โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน ของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (3) โครงการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ OTOP และกลไกการขับเคลื่อน OTOP โดยกรมการพัฒนาชุมชน** โดยเป็นการดำเนินการที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะแก่ผู้ประกอบการผ่านการเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารธุรกิจสมัยใหม่ ร่วมกับการนำเทคโนโลยีปรับใช้ในการยกระดับผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนที่ตอบโจทย์ตลาดและความต้องการของผู้บริโภค เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะอาชีพของผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากโดยเฉพาะกลุ่มเกษตรกร ผ่านการส่งเสริมให้เกษตรกรก้าวสู่การเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่และเกษตรกรปราดเปรื่อง ซึ่งสะท้อนถึงความก้าวหน้าในการพัฒนาและสนับสนุนผู้ประกอบการในภาคเกษตรกรรม อีกทั้งยังได้มีการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและผลิตภัณฑ์ OTOP ร่วมกับการต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นและการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงและยกระดับเศรษฐกิจฐานรากอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

160201

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อาทิ **การขาดองค์ความรู้ในการพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์** เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของสินค้าและบริการของผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานราก การสร้างตราสินค้า และยกระดับคุณภาพสินค้า โดยเฉพาะการนำความรู้มาใช้แปรรูปวัตถุดิบที่มีอยู่ให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูงขึ้น และสร้างความแตกต่างให้กับผลิตภัณฑ์ **การขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในด้านคุณภาพ มาตรฐาน และยกระดับสินค้าให้สามารถตอบสนองความต้องการของตลาดและกลุ่มเป้าหมาย**สู่มาตรฐานสากล และ**การขาดการสนับสนุนให้ผู้ผลิตและผู้ประกอบการนำฐานข้อมูลเชิงประจักษ์และองค์ความรู้มาใช้สนับสนุนกลไกในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก** เช่น ฐานข้อมูลวิสาหกิจรายย่อยและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้า เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ**สร้างองค์ความรู้และทักษะให้ผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากสามารถสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ใหม่หรือเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการ** พัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีนวัตกรรมใหม่ ๆ สู่มาตรฐานสากล และแปรรูปผลิตภัณฑ์ให้มีความทันสมัย โดยเฉพาะการอาศัยองค์ความรู้และทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่ อาทิ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี ฐานข้อมูล งานวิจัย รวมทั้งการสร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาให้เข้ามาช่วยเสริมสร้างความรู้ในการยกระดับมูลค่าสินค้าและบริการ เพื่อนำไปสู่การต่อยอดและเพิ่มรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานราก นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับ**การสร้างเครือข่ายทางการตลาดของผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานราก** เพื่อสร้างพื้นที่สำหรับการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้ และทรัพยากรทางธุรกิจระหว่างกัน รวมถึงโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนต่าง ๆ โดยผ่านการแพลตฟอร์มออนไลน์ที่ทันสมัย เพื่อช่วยพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากในการสร้างฐานการตลาดที่ตอบสนองผู้บริโภคและกลุ่มเป้าหมายได้เพิ่มขึ้น และยกระดับคุณภาพสินค้าและรายได้ให้กับผู้ประกอบการอย่างยั่งยืน

160202

แผนแม่บทย่อย

การสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริม
การพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1)
160202

กลุ่มประชากรรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 มีความสามารถในการบริหารจัดการหนี้สินได้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

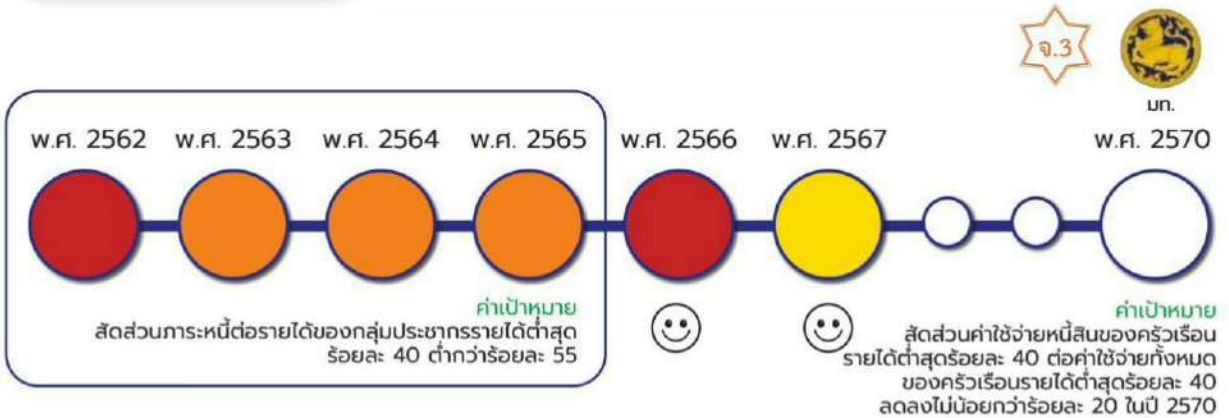

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนค่าใช้จ่ายหนี้สินของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 ต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมดของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
160202	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) **ร้อยละ 22.69** (ค่าใช้จ่ายหนี้สินของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 อยู่ที่ 3,334 บาท/ครัวเรือน/เดือน ต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมดของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 อยู่ที่ 14,696 บาท/ครัวเรือน/เดือน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **ร้อยละ 20.58** (ค่าใช้จ่ายหนี้สินของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 อยู่ที่ 3,278 บาท/ครัวเรือน/เดือน ต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมดของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 อยู่ที่ 15,926 บาท/ครัวเรือน/เดือน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 18.96** (ค่าใช้จ่ายหนี้สินของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 อยู่ที่ 3,324 บาท/ครัวเรือน/เดือน ต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมดของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 อยู่ที่ 17,533 บาท/ครัวเรือน/เดือน)	**ลดลงไม่น้อยกว่า ร้อยละ 4**	**ลดลงไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20 ในปี 2570**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**ดีขึ้น ร้อยละ 9.30**	**ดีขึ้น ร้อยละ 7.88**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 – 2567) **ลดลงรวมร้อยละ 17.18**	**สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 197.12** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 85.91** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

กลุ่มประชากรรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 มีความสามารถในการบริหารจัดการหนี้สินได้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง พิจารณาจากสัดส่วนค่าใช้จ่ายหนี้สินของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 ต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมดของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 จัดทำโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติและประมวลผลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีค่าใช้จ่ายหนี้สินของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 อยู่ที่ 3,324 บาท/ครัวเรือน/เดือน และมีค่าใช้จ่ายทั้งหมดของครัวเรือนรายได้ต่ำ

160202

สุดร้อยละ 40 อยู่ที่ 17,533 บาท/ครัวเรือน/เดือน จึงมีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 18.96 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 20.58 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 7.88 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 4) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 197.12 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 20) พบว่า ผลรวมของอัตราการลดลงของสถานการณ์สัดส่วนฯ พ.ศ. 2566 – 2567 คิดเป็นร้อยละ 17.18 โดยมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 85.91 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

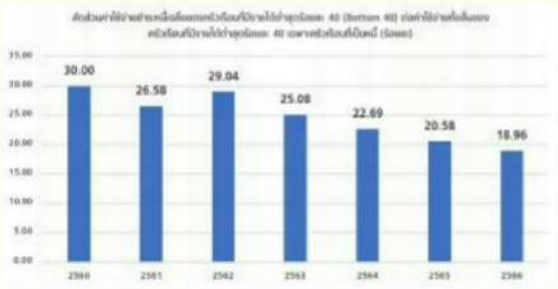

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประมวลผลโดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญในการส่งเสริมองค์ความรู้ในการจัดการหนี้สินและการบริหารการเงินให้แก่กลุ่มประชากรรายได้ต่ำ รวมทั้งการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพที่สามารถให้กลุ่มประชากรรายได้ต่ำสามารถต่อยอดทักษะของตนเองเพื่อนำไปสู่การสร้างรายได้ได้อย่างยั่งยืน โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้แก่ **(1) โครงการเสริมสร้างศักยภาพกองทุนชุมชนเพื่อการเข้าถึงแหล่งทุนของประชาชนในชุมชน ของกรมการพัฒนาชุมชน (2) โครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือนของประชาชน โดยทุนชุมชน ของกรมการพัฒนาชุมชน และ (3) โครงการ Debt-free One Stop Service แนวทางการแก้หนี้ที่ยั่งยืน ของสถาบันบัณฑิตพัฒนาบริหารศาสตร์** โดยเป็นการดำเนินการที่มุ่งเน้นการสร้างกองทุนชุมชนสำหรับการช่วยบริหารจัดการหนี้สินของคนในชุมชน รวมทั้งมีการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาหนี้สินได้อย่างเป็นระบบ พัฒนาหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความรู้ในการบริหารจัดการเงินให้เกิดการสร้างรายได้และลดภาระหนี้สินอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการดำเนินการจะเป็นการสนับสนุนให้กลุ่มประชากรรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 มีความตระหนักรู้เกี่ยวกับการบริหารการเงิน สามารถนำความรู้ต่อยอดสร้างอาชีพสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจชุมชนได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการดำเนินการส่งเสริมการสร้างอาชีพตามแนวทางการสร้างสัมมาชีพชุมชนให้กับครัวเรือนยากจนเป้าหมาย ร่วมกับการส่งเสริมการสร้างงานและการปลูกฝังแนวคิดการสร้างคุณค่าให้กับผู้สูงอายุวัยต้นเกี่ยวกับการทำงานในสังคมปัจจุบัน เพื่อให้ผู้สูงอายุวัยต้นสามารถหารายได้ พึ่งพาตนเอง และนำความรู้ปรับใช้ในการดำเนินชีวิตสร้างความสุขให้ตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้กลุ่มประชากรรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 มีความสามารถในการบริหารจัดการหนี้สินได้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อาทิ **การขาดองค์ความรู้พื้นฐานด้านการบริหารจัดการหนี้สินและการเงิน**ของกลุ่มประชากรผู้มีรายได้น้อย โดยเฉพาะทักษะทางด้านการเงินในการบริหารจัดการหนี้สิน การออม และการลงทุน **การขาดองค์ความรู้และทักษะในการช่วยพัฒนาอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและมั่นคง** โดยเฉพาะการเข้าไม่ถึงกลไก/มาตรการในการช่วยการเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ และการเพิ่มทักษะให้ทันกับบริบทการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีใหม่ ๆ ซึ่งจะช่วยให้สามารถสร้างรายได้ได้อย่างต่อเนื่อง เป็นต้น นอกจากนี้ ยังอาจมี**สภาพแวดล้อม**ที่ไม่สามารถเอื้อให้กลุ่มประชากรรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 สามารถบริหารจัดการหนี้สินได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ ฐานข้อมูลการจัดการหนี้สิน กลไก เทคโนโลยี นวัตกรรมที่ช่วยในการแก้ปัญหาหนี้สิน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการลดภาระหนี้สินของกลุ่มประชากรรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 ผ่านการยกระดับความรู้และความสามารถในการบริหารจัดการหนี้สินและการเงิน ควบคู่ไปกับการเสริมสร้างความมั่นคงทางด้านรายได้อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม โดยการลดภาระหนี้สินควรเน้น**การสร้างความรู้ทางการเงิน**ให้แก่กลุ่มประชากรรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 เพื่อช่วยให้สามารถบริหารจัดการหนี้สินได้อย่างเหมาะสม ผ่าน**การจัดกิจกรรมอบรมหรือสัมมนาโดยผู้เชี่ยวชาญที่สามารถช่วยให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน การออม และการลงทุน** รวมทั้ง**คำแนะนำเกี่ยวกับการบริหารจัดการการเงินส่วนบุคคล** อาทิ การแนะนำวิธีการจัดการหนี้สินผ่านการเปิดช่องทางการให้คำปรึกษาทางการเงินส่วนบุคคล รวมทั้งการสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่เอื้อให้ประชาชนสามารถบริหารการเงินและจัดการหนี้สินได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในกลุ่มที่กำลังเผชิญปัญหาหนี้สิน นอกจากนี้ ควรการส่งเสริมกลไกและมาตรการใน**การสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ การเพิ่มทักษะ และการเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ ในการสร้างความมั่นคงทางด้านรายได้** โดยสนับสนุนการสร้างงานและกิจกรรมเสริมสร้างทักษะ การเรียนรู้ให้ทันกับเทคโนโลยี นวัตกรรมใหม่ ๆ ที่เปลี่ยนไป อาทิ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มทักษะอาชีพ การทำตลาดออนไลน์ในแพลตฟอร์มที่ทันสมัย

แผนแม่บท

17

ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม

สร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ
ของประชากรทุกช่วงวัย ทุกเพศสภาพ และทุกกลุ่ม
โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

จ.1

พม.

ถึงแม้การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในช่วงที่ผ่านมาจะส่งผลให้ประเทศไทยมีระบบและกลไกที่สามารถสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือคนไทยให้ได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องเร่งให้ความสำคัญกับการช่วยเหลือและพัฒนากลุ่มผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางให้สามารถเข้าถึงการคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมได้อย่างครอบคลุมและยั่งยืนเพิ่มมากขึ้น

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
170001	คนไทยทุกคนได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น	ดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือ ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี
Y1	**ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย**	**ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570**
170101	คนไทยทุกคนโดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มมากขึ้น	สัดส่วนของประชากรกลุ่มเปราะบางที่ได้รับการยกระดับตาม 3 ขั้นของการพัฒนาต่อกลุ่มเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) ทั้งหมด (อยู่รอด : พอเพียง : ยั่งยืน) ไม่น้อยกว่า 50 : 30 : 20
170201	มีระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น	คนเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี

สรุปแผนระดับที่ 3 ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ประเด็นที่ (17) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคมมีแผนระดับที่ 3 ที่สามารถช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานของแผนแม่บทฯ ที่สำคัญ อาทิ

แผนปฏิบัติราชการ	หน่วยงานเจ้าของแผน
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) และแผนปฏิบัติราชการรายปี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
- แผนปฏิบัติการของกองทุนการออมแห่งชาติ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570)	กองทุนการออมแห่งชาติ
- แผนปฏิบัติการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570)	กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) และแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) และแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์	สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
แผนปฏิบัติการด้าน...	**หน่วยงานเจ้าของแผน**
- แผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ พ.ศ. 2566 – 2570	สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

ทั้งนี้ สามารถเข้าดูรายละเอียดเพิ่มเติมของแผนระดับที่ 3 ข้างต้น ได้จากในระบบ eMENSCR ตามรายละเอียดวิธีการเข้าใช้งานที่แสดงไว้ในภาคผนวก

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

170001

คนไทยทุกคนได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น

จ.2

พม.

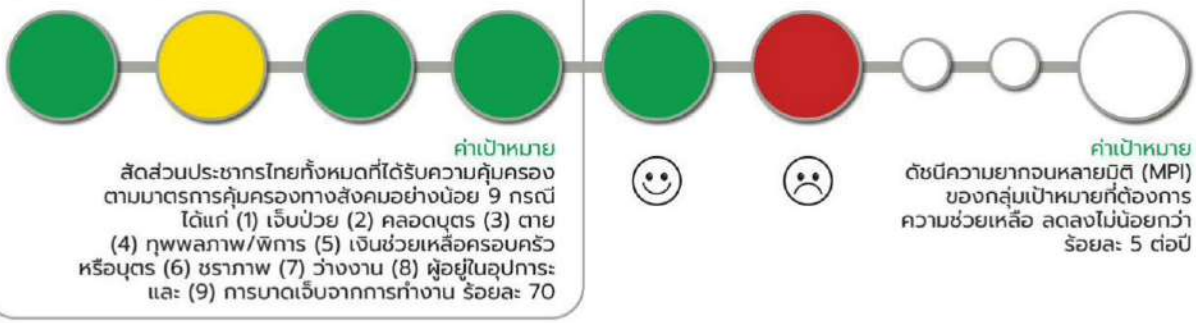

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนประชากรไทยทั้งหมดที่ได้รับความคุ้มครองตามมาตรการคุ้มครองทางสังคมอย่างน้อย 9 กรณี ได้แก่ (1) เจ็บป่วย (2) คลอดบุตร (3) ตาย (4) ทุพพลภาพ/พิการ (5) เงินช่วยเหลือครอบครัวหรือบุตร (6) ชราภาพ (7) ว่างงาน (8) ผู้อยู่ในอุปการะ และ (9) การบาดเจ็บจากการทำงาน ร้อยละ 70

ค่าเป้าหมาย
ดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI) ของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือ ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI) ของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือ (ร้อยละต่อปี)				
170001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 0.0069	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 0.0013	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 0.0035	ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี	ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 81.78	แย่ลง ☹ ร้อยละ 180.85		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 3,616.90 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ -3,616.90 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย

คนไทยทุกคนได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น พิจารณาจากดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI) ของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือ ประมวลผลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI) ของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลืออยู่ที่ 0.0035[1] และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่า 0.0013 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 180.85 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -3,616.90 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

[1]กลุ่มเป้าหมายของ TPMAP ใน พ.ศ. 2567 ได้มีการพิจารณาทบทวนการกำหนดตัวชี้วัดในแต่ละมิติความขัดสนที่นำมาใช้ในการคำนวณคนเป้าหมายจากเดิม 17 ตัวชี้วัดจากทั้งหมด 31 ตัวชี้วัด เป็น 37 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 38 ตัวชี้วัด เพื่อให้การพัฒนาและช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายครอบคลุมและสอดคล้องต่อบริบทการพัฒนาของประเทศมากยิ่งขึ้นจึงส่งผลให้จำนวนประชากรกลุ่มเป้าหมายเพิ่มขึ้น

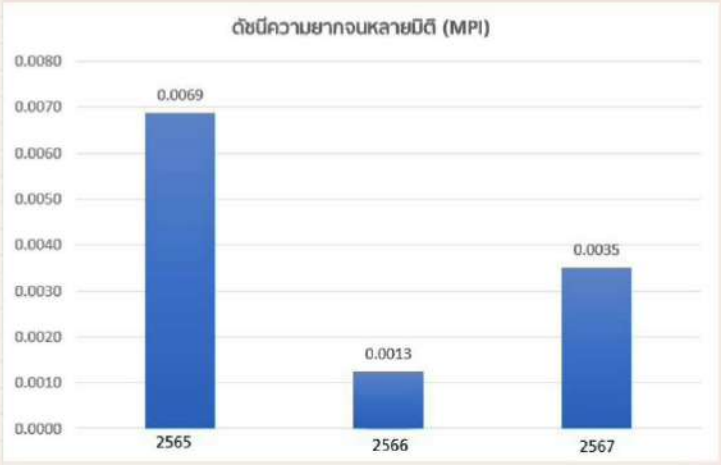

ที่มา : ประมวลผลจากระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) โดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายสำคัญในการทำให้คนไทยทุกคนได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น คือ (1) การจัดสวัสดิการสังคมดำเนินงานโดยหลายหน่วยงานแบบแยกส่วนกัน สาเหตุหนึ่งเป็นเพราะยังขาดหน่วยงานเจ้าภาพที่ชัดเจนที่จะเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาระบบบูรณาการฐานข้อมูลการจัดสวัสดิการสังคมให้สามารถบูรณาการการทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ (2) ข้อจำกัดและภาระทางการคลังที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เพราะแม้จะไม่มีการเพิ่มสิทธิประโยชน์ใด ๆ โครงสร้างประชากรที่จะเปลี่ยนแปลงสู่การเป็นสังคมสูงวัยระดับสุดยอดก็จะส่งผลให้รายจ่ายด้านสวัสดิการสังคมเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง**ควรให้ความสำคัญกับการบูรณาการระบบฐานข้อมูลการจัดสวัสดิการสังคม** เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลโครงการ/มาตรการการจัดสวัสดิการสังคมทั้งหมดของภาครัฐ ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์การจัดการคุ้มครองทางสังคม ตลอดจนพัฒนาปรับปรุงรูปแบบและระดับสิทธิประโยชน์ ลดการตกหล่นของกลุ่มเป้าหมาย ลดความซ้ำซ้อนของสิทธิประโยชน์ ลดทอนโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ อีกทั้ง**ควรส่งเสริมการจัดความคุ้มครองทางสังคมแบบร่วมจ่าย** โดยเฉพาะกลุ่มที่มีศักยภาพ และ**สนับสนุนให้องค์กรเอกชนและภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการมากขึ้น** เพื่อให้สอดคล้องกับความยั่งยืนทางการคลังของประเทศ

170101

แผนแม่บทย่อย

การคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐาน
และหลักประกันทางเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ

เป้าหมาย
แผนแม่บทย่อย (Y1)
170101

คนไทยทุกคนโดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาส และกลุ่มเปราะบางได้รับการคุ้มครอง และมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น

จ.3

พม.

พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563 พ.ศ. 2564 พ.ศ. 2565 พ.ศ. 2566 พ.ศ. 2567 พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนประชากรไทยทั้งหมดที่ได้รับความคุ้มครองตามมาตรการคุ้มครองทางสังคมอย่างน้อย 9 กรณี ได้แก่ (1) เจ็บป่วย (2) คลอดบุตร (3) ตาย (4) ทุพพลภาพ/พิการ (5) เงินช่วยเหลือครอบครัวหรือบุตร (6) ชราภาพ (7) ว่างงาน (8) ผู้อยู่ในอุปการะ และ (9) การบาดเจ็บจากการทำงาน ร้อยละ 80

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนของประชากรกลุ่มเปราะบางที่ได้รับการยกระดับตาม 3 ขั้นของการพัฒนาต่อกลุ่มเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) ทั้งหมด (อยู่รอด : พอเพียง : ยั่งยืน) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 : 30 : 20

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนของประชากรกลุ่มเปราะบางที่ได้รับการยกระดับตาม 3 ขั้นของการพัฒนาต่อกลุ่มเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) ทั้งหมด (อยู่รอด : พอเพียง : ยั่งยืน) (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
170101	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **2,399,393 คน จาก 2,401,906 คน** (ร้อยละ 99.90) 648,850 ครัวเรือน 681,546 ครัวเรือน (ร้อยละ 95.20) (proxy)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **655,306 คน จาก 655,321 คน** (ร้อยละ 99.99) 197,260 ครัวเรือน จาก 232,201 ครัวเรือน (ร้อยละ 84.95) (ข้อมูล พ.ศ. 2566 3 เดือนแรก) **579,292 คน จาก 579,554 คน** (ร้อยละ 99.95) 174,501 ครัวเรือน จาก 174,587 ครัวเรือน (ร้อยละ 99.95) (proxy)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567 3 เดือนแรก) **7,504 คน จาก 11,413 คน** (ร้อยละ 65.75) 4,200 ครัวเรือน จาก 5,353 ครัวเรือน (ร้อยละ 78.46) (proxy)**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100** (proxy)**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100** (proxy)**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		(คน) **ดีขึ้น ร้อยละ 0.10** (ครัวเรือน) **แย่ลง ร้อยละ 10.77**	(คน) **แย่ลง ร้อยละ 34.22** (ครัวเรือน) **แย่ลง ร้อยละ 21.50**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ **65.75** ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ **65.75** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

170101

คนไทยทุกคนโดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น พิจารณาจากตัวชี้วัดเทียบเคียงสัดส่วนคนเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ได้รับการช่วยเหลือต่อคนเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ได้รับการสำรวจ ประมวลผลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567 ในช่วงการดำเนินการ 3 เดือนแรก) พบว่า จำนวนคนเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ได้รับการช่วยเหลือ 7,504 คน ต่อจำนวนคนเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ได้รับการสำรวจ 11,413 คน อยู่ที่ร้อยละ 65.75[1] และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566 ในช่วงการดำเนินการ 3 เดือนแรก) ที่มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 99.95 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 34.22 ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100) พบว่า มีสัดส่วนคนเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ได้รับการช่วยเหลือต่อคนเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ได้รับการสำรวจคิดเป็นร้อยละ 65.75 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

ทั้งนี้ หากพิจารณาจากสัดส่วนครัวเรือนเป้าหมายในระบบ TPMAP พ.ศ. 2567 ที่มีสัดส่วนของครัวเรือนเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ได้รับการช่วยเหลือต่อครัวเรือนเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ได้รับการสำรวจอยู่ที่ร้อยละ 78.46 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระยะต่อไปที่ควรให้ความสำคัญกับการเร่งรัดกระบวนการสำรวจและการช่วยเหลือทั้งกลุ่มคนเป้าหมายและครัวเรือนเป้าหมายทั้งหมด เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้รับการสำรวจและความช่วยเหลือและเกิดพัฒนาได้อย่างครอบคลุม โดยจะนำไปสู่การลดลงของจำนวนคนเป้าหมายในระบบ TPMAP ต่อไป

ที่มา : ระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) ประมวลผลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 170101 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 – 2565 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ สัดส่วนประชากรกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางจำแนกตามการมีหลักประกัน สถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ สัดส่วนครัวเรือนเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ได้รับการช่วยเหลือต่อครัวเรือนเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ได้รับการสำรวจ และสถานการณ์ พ.ศ. 2567 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ สัดส่วนคนเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ได้รับการช่วยเหลือต่อคนเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ได้รับการสำรวจ ประมวลผลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และใช้ค่าเป้าหมายจากตัวชี้วัดเทียบเคียงเป็นค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน โดยกำหนดให้แต่ละปีมีการดำเนินการไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 เนื่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการทั้งการสำรวจกลุ่มคนเป้าหมายและการช่วยเหลือคนเป้าหมายเพื่อให้เกิดการพัฒนาของคนและส่งผลต่อการลดจำนวนคนเป้าหมายในระบบ TPMAP

[1]เนื่องจากใน พ.ศ. 2566 ได้มีการประชุมคณะกรรมการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (คจพ.) โดยมีการประกาศแนวทางการดำเนินการและกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้ศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ศจพ.) ทุกระดับนำข้อมูลใช้ประกอบการดำเนินการในพื้นที่ ส่งผลให้ ศจพ. ทุกระดับเร่งดำเนินการช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย ส่งผลให้การดำเนินการ พ.ศ. 2566 มีจำนวนคนที่ได้รับการสำรวจและได้รับการช่วยเหลือเข้ามาเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม การดำเนินการใน พ.ศ. 2567 สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติอยู่ระหว่างจัดทำกลไกคำสั่งใหม่ทดแทนคำสั่งเดิมเพื่อให้เกิดการดำเนินการกลไกระยะต่อไปได้อย่างต่อเนื่องและเกิดการดำเนินการได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ใน พ.ศ. 2567 ไม่มีการประชุมคณะกรรมการฯ ส่งผลให้ ศจพ. ทุกระดับอาจยังไม่ทราบกลุ่มเป้าหมายในปัจจุบัน ส่งผลต่อจำนวนคน/ครัวเรือนเป้าหมายทั้งหมดที่ได้รับการสำรวจและได้รับความช่วยเหลือในระบบ TPMAP ในช่วง 3 เดือนแรกของ พ.ศ. 2567 ที่ลดลงเมื่อเทียบกับการดำเนินการในช่วง 3 เดือนแรกของ พ.ศ. 2566

170101

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับ**การให้ความช่วยเหลือทางสังคมทั้งในรูปตัวเงินและไม่ใช่ตัวเงิน** อาทิ การมอบเบี้ยยังชีพ เงินสงเคราะห์ การออกนโยบายลดภาระค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน อาทิ การลดค่าไฟฟ้า ค่าน้ำมัน ค่าโดยสาร การอุดหนุนค่าอาหารกลางวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 และดำเนินการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมถึง**การพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคมสำหรับทุกช่วงวัย** ได้แก่ การสร้างระบบเชื่อมโยงข้อมูลสุขภาพคนไทย เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้เพียงบัตรประชาชนในการเข้ารักษาสถานพยาบาลทั้งภาครัฐและเอกชนโดยไม่พึ่งใบส่งตัว นอกจากนี้ มีการดำเนินการออกระเบียบเพื่อจัดสรรการใช้ประโยชน์พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินได้อย่างเป็นธรรม โดยอนุญาตให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ส.ป.ก. 4-01 โดยเปลี่ยนเป็นโฉนดที่ดินเพื่อการเกษตร เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากที่ดินเพื่อสร้างรายได้และความมั่นคงในชีวิต โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **(1) โครงการยกระดับและพัฒนาระบบการจัดการเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบ ของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน** ที่มุ่งเน้นการวางรากฐานการพัฒนาแรงงานนอกระบบให้ครอบคลุมและยั่งยืน ผ่านการปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องสถานการณ์ปัจจุบัน ส่งเสริมองค์ความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่เพื่อสามารถสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิตามกฎหมายให้กับแรงงาน **(2) โครงการยกระดับการเข้าถึงบริการส่งเสริมสุขภาพแต่ละกลุ่มวัยและอนามัยสิ่งแวดล้อม สำหรับกลุ่มเปราะบางและด้อยโอกาสของสังคม ของกรมอนามัย** ที่มุ่งเน้นการดำเนินการเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงสิทธิรักษาและการบริการสุขภาพของกลุ่มเปราะบางผ่านการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แลกเปลี่ยนความรู้ผ่านเวทีวิชาการและพัฒนาฐานข้อมูลการเข้าถึงบริการสุขภาพ ซึ่งการดำเนินการของหน่วยงานจะเป็นการสนับสนุนให้คนไทยกลุ่มด้อยโอกาส และกลุ่มเปราะบางได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ นอกจากนี้จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการดำเนินการบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลสุขภาพระหว่างสถานพยาบาลและระหว่างหน่วยงาน อีกทั้งมีการเสริมสร้างกลไกและความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ในการคุ้มครองกลุ่มเปราะบางในสังคม อาทิ เด็กที่ประสบปัญหาความรุนแรง เด็กที่มีความเสี่ยงจะหลุดออกจากระบบการศึกษา และแรงงานนอกระบบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้คนไทยทุกคนโดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น อาทิ สภาพแวดล้อมและกลไกที่เอื้อต่อการสร้างหลักประกันทางสังคมที่อาจยังไม่ครอบคลุม ทั้งในส่วนของมาตรการหรือนโยบายเกี่ยวกับการร่วมจ่ายของระบบสวัสดิการที่เป็นอุปสรรค ฐานข้อมูลด้านการคุ้มครองกลุ่มเปราะบางและหลักประกันทางสังคม ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดภาวะตกหล่นหรือสถานการณ์ที่กลุ่มเป้าหมายที่มีสิทธิได้รับสวัสดิการสังคมกลับไม่ได้รับการสนับสนุน ส่งผลให้ความช่วยเหลือไม่ครอบคลุมกลุ่มคนที่จำเป็นต้องพึ่งพาสวัสดิการนั้น ปัจจัยสำคัญของการเกิดภาวะตกหล่น คือ ภาครัฐขาดฐานข้อมูลประชาชนที่เชื่อมโยงกันระหว่างหน่วยงาน ข้อมูลเกี่ยวกับประชาชนที่มีอยู่ในปัจจุบันยังคงกระจัดกระจายไปตามหน่วยงานต่าง ๆ ขาดความครบถ้วน และไม่ทันต่อเหตุการณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลทางเศรษฐานะซึ่งมีความเป็นพลวัตสูง เป็นเหตุให้ตรวจสอบข้อมูลได้ยาก และนำไปสู่การคัดกรองที่ผิดพลาด

170101

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง**ควรเร่งดำเนินการเชื่อมโยงฐานข้อมูลประชาชนระหว่างหน่วยงานภาครัฐ** ให้มีข้อมูลเกี่ยวกับประชาชนที่ครบถ้วน เป็นระบบ และได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อให้สามารถออกแบบนโยบายและมาตรการการจัดสวัสดิการสังคมได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย อีกทั้ง**ควรส่งเสริมการแบ่งปันข้อมูลกับภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาควิชาการในพื้นที่** ซึ่งทำงานร่วมกับชุมชน กลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางอย่างใกล้ชิด จึงมักมีข้อมูลเชิงลึกและเข้าใจบริบททางสังคมที่ส่งผลต่อปัญหาของกลุ่มคนเหล่านี้ได้ดีกว่าเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ อันจะนำไปสู่การจัดสวัสดิการสังคมที่ตอบสนองต่อความต้องการกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางได้อย่างตรงจุด และทันท่วงที

170201

แผนแม่บทย่อย

มาตรการแบบเจาะจงกลุ่มเป้าหมาย
เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะกลุ่ม

เป้าหมาย
แผนแม่บทย่อย (Y1)
170201

มีระบบและกลไกการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

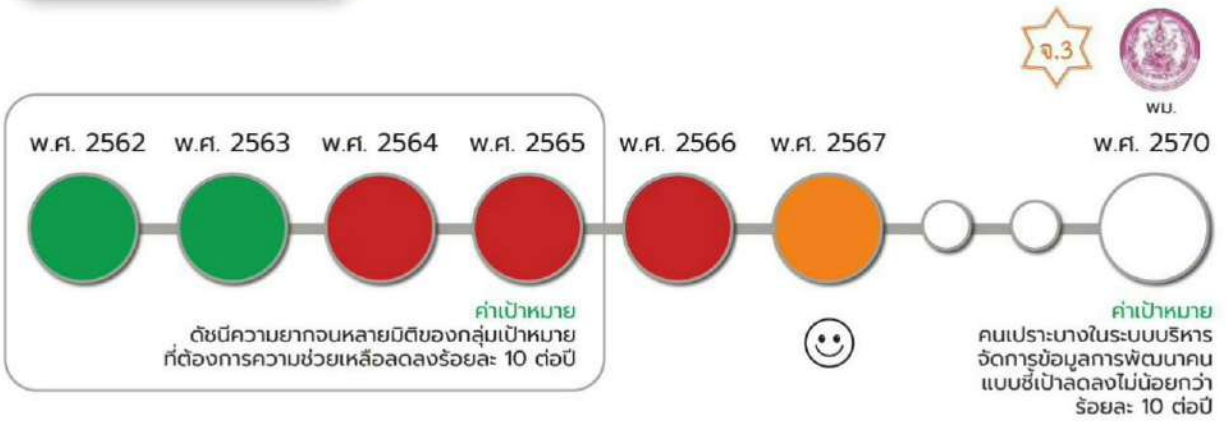

170201

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	คนเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (ร้อยละต่อปี)				
170201	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	-	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) จำนวนคนเปราะบางเป้าหมาย ในระบบ TPMAP 33,384,526 คน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) จำนวนคนเปราะบางเป้าหมาย ในระบบ TPMAP 31,378,149 คน	ลดลง ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10 ต่อปี (30,046,073 คน)	ในห้วง 5 ปีลดลง ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี (21,903,588 คน)
การเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		เป็นข้อมูลปีฐาน	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 6.01		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 95.75 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 56.74 เฉลี่ยเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยง ในการบรรลุเป้าหมาย

การมีระบบและกลไกการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น พิจารณาจากคนเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP)[1] ประมวลผลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีจำนวนคนเปราะบางเป้าหมายในระบบ TPMAP 31,378,149 คน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ.2566) คนเปราะบางเป้าหมายในระบบ TPMAP มีจำนวน 33,384,526 คน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 6.01 ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี หรือ มีจำนวนน้อยกว่า 30,046,073 คน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 95.57 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย ทั้งนี้ เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ในห้วง 5 ปี ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี หรือ มีจำนวนคนเปราะบางน้อยกว่า 21,903,588 คน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 56.74 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงต่อการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

จำนวนคนเปราะบางเป้าหมายในระบบ TPMAP

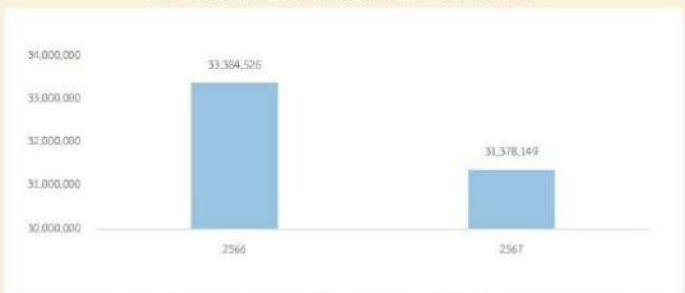

ที่มา : ระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (Thai People Map and Analytics Platform : TPMAP) ประมวลผลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

[1]กลุ่มครัวเรือนเปราะบาง หมายถึง ครัวเรือนที่มีบุคคลในภาวะพึ่งพิงที่ต้องได้รับความช่วยเหลือและดูแลจากครอบครัว เช่น เด็กเล็ก ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยติดเตียง เป็นต้น และ/หรือเป็นครัวเรือนที่มีรายได้น้อย (ครัวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี ไม่เกิน 100,000 บาท) โดยจำแนกออกความเปราะบางออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

- ครัวเรือนเปราะบาง ระดับ 3 หมายถึง ครัวเรือนที่มีรายได้น้อย และมีผู้มีภาวะพึ่งพิงมากกว่า 2 คนในครัวเรือน และ/หรือมีปัญหาที่อยู่อาศัย
- ครัวเรือนเปราะบาง ระดับ 2 หมายถึง ครัวเรือนที่มีรายได้น้อย และมีผู้มีภาวะพึ่งพิง 1 หรือ 2 คนในครัวเรือน และ/หรือมีปัญหาที่อยู่อาศัย
- ครัวเรือนเปราะบาง ระดับ 1 หมายถึง ครัวเรือนที่มีรายได้น้อย และ/หรือ มีปัญหาที่อยู่อาศัย
- ครัวเรือนเปราะบาง ระดับ 0 หมายถึง ครัวเรือนที่มีผู้มีภาวะพึ่งพิงในครัวเรือนแต่ไม่มีรายได้น้อย

ทั้งนี้ ข้อมูลกลุ่มครัวเรือนเปราะบางใน พ.ศ. 2566 – 2570 เป็นการประมวลผลข้อมูลตามนิยามข้างต้นตามที่ ศจพ. ได้มีมติเห็นชอบในคราวการประชุมครั้งที่ 1/2566 เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566

170201

ทั้งนี้ หากพิจารณารายละเอียดจำนวนคนเปราะบางเป้าหมายในระบบ TPMAP ในปี 2567 พบว่า มีคนเปราะบางที่ได้รับการสำรวจและกิจกรรมช่วยเหลือ จำนวน 6,968 คน ต่อจำนวนคนเปราะบางเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ได้รับการสำรวจ จำนวน 10,898 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 63.94[2] สะท้อนให้เห็นถึงความท้าทายของการพัฒนาระบบสำรวจข้อมูลและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเปราะบาง ซึ่งภาครัฐจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนการดำเนินงานในการให้ความช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบาง เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้รับความช่วยเหลือที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การลดลงของจำนวนคนเปราะบางในระบบ TPMAP กระทั่งสามารถบรรลุค่าเป้าหมายได้ในระยะต่อไป

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญการพัฒนาระบบการจัดสวัสดิการกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ ได้แก่ เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ คนไร้ที่พึ่ง รวมถึงให้ความสำคัญกับการบูรณาการฐานข้อมูล การพัฒนาระบบและกลไกการช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **(1) โครงการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ โดยสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน** ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาข้อมูลที่ครอบคลุมการออกแบบการช่วยเหลือเฉพาะด้าน และการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน และให้ความสำคัญกับการช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายครอบคลุมมากขึ้นเพื่อลดปัญหาความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ **(2) โครงการ Rebrand การฟื้นฟูสมรรถภาพจิตเวชด้วย Recovery Model ผ่านกลไกการจ้างงานคนพิการทางจิต ในระดับประเทศ โดยกรมสุขภาพจิต** ที่ให้ความสำคัญในด้านการพัฒนาระบบและกลไกการช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษในการสนับสนุนการจ้างงาน การสร้างสิทธิประโยชน์ และการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำ ช่วยเสริมสร้างการดำรงชีวิตอิสระและคุณภาพชีวิตที่ดีของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานมีการยกระดับความเชื่อมโยงและการบูรณาการข้อมูลระหว่างฐานข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ ให้เป็นปัจจุบัน ครอบคลุมข้อมูลกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือ มีการขับเคลื่อนการดำเนินงาน อาทิ โครงการบูรณาการฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เพื่อบริหารสวัสดิการสังคม โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลภายในหน่วยงานและพัฒนาระบบที่สามารถประมวลผลและนำเสนอผลลัพธ์ของข้อมูลด้านสวัสดิการสังคม อาทิ เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ สถาบันครอบครัวที่ด้อยโอกาสทางสังคม รวมถึงโครงการการพัฒนาระบบและกลไกการบริหารจัดการฐานข้อมูลบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง โดยกระทรวงศึกษาธิการซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

[2] เนื่องจากใน พ.ศ. 2566 ได้มีการประชุมคณะกรรมการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (คจพ.) โดยมีการประกาศแนวทางการดำเนินการและกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้ศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ศจพ.) โดยให้ ศจพ. ทุกระดับนำข้อมูลใช้ประกอบการดำเนินการในพื้นที่ ส่งผลให้ ศจพ.ทุกระดับเร่งดำเนินการช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย ส่งผลให้การดำเนินการ พ.ศ. 2566 มีจำนวนครัวเรือนที่ได้รับการสำรวจและได้รับการช่วยเหลือเข้ามาเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม การดำเนินการใน พ.ศ. 2567 สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติอยู่ระหว่างจัดทำกลไกคำสั่งใหม่ทดแทนคำสั่งเดิมเพื่อให้เกิดการดำเนินการกลไกระยะต่อไปได้อย่างต่อเนื่องและเกิดการดำเนินการได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ใน พ.ศ. 2567 ไม่มีการประชุมคณะกรรมการฯ ส่งผลให้ ศจพ. ทุกระดับอาจยังไม่ทราบกลุ่มเป้าหมายในปัจจุบัน ส่งผลต่อจำนวนครัวเรือนเป้าหมายทั้งหมดที่ได้รับการสำรวจและได้รับความช่วยเหลือในระบบ TPMAP ในช่วง 3 เดือนแรกของ พ.ศ. 2567 ที่ลดลงเมื่อเทียบกับการดำเนินการในช่วง 3 เดือนแรกของ พ.ศ. 2566

170201

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้มีระบบและกลไกการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น อาทิ การพัฒนาระบบการสำรวจข้อมูลกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษให้มีประสิทธิภาพและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือ การบูรณาการฐานข้อมูลกลุ่มเปราะบางตลอดจนการยกระดับประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการภาครัฐในฐานะกลไกหลักในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย และการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการติดตามกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ รวมถึงการผลักดันภาคส่วนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นท้องถิ่นและภาคประชาสังคมในการเข้ามาหนุนเสริมหรือร่วมจัดสวัสดิการให้ความช่วยเหลือกับกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษได้อย่างครอบคลุมยิ่งขึ้น เพื่อลดข้อจำกัดทางด้านงบประมาณสำหรับการจัดสวัสดิการให้แก่กลุ่มเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

งานที่เกี่ยวข้องควรเร่งดำเนินการ ดังนี้ 1) พัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการข้อมูลกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาการบริการจัดการข้อมูล การจัดเก็บข้อมูล การพัฒนาคุณภาพของข้อมูล และการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ โดยเชื่อมโยงไปสู่พื้นที่เพื่อให้สามารถเข้าถึงและครอบคลุมการสำรวจกลุ่มเป้าหมาย 2) บูรณาการฐานข้อมูลกลุ่มเปราะบางระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมการพัฒนาชุมชน องค์กรภาคประชาสังคม รวมถึงการสำรวจปัญหาและความต้องการการช่วยเหลือ เพื่อให้มีฐานข้อมูลกลุ่มเปราะบางที่ครอบคลุมและสามารถให้ความช่วยเหลือได้ตรงจุด 3) พัฒนากลไกการให้ความช่วยเหลือที่รวดเร็วมีประสิทธิภาพ โดยพัฒนานโยบายหรือมาตรการที่เหมาะสมกับความจำเป็นของกลุ่มเป้าหมาย 4) พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการติดตามกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ 5) ผลักดันมาตรการทางกฎหมายที่เอื้อต่อการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเปราะบาง รวมถึงสร้างการรับรู้และช่องทางให้ประชากรกลุ่มเปราะบางสามารถเข้าถึงสิทธิและข้อมูลการช่วยเหลือได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง และ 6) ผลักดัน (ร่าง) พระราชบัญญัติยกระดับการบริหารงานภาครัฐให้มีความทันสมัย พ.ศ. .... เพื่อส่งเสริมและผลักดันภาคประชาสังคมให้เข้ามามีบทบาทและส่วนร่วมในการจัดทำบริการสาธารณะ ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญในการหนุนเสริมและเติมเต็มช่องว่างการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางต่าง ๆ ให้มีความครอบคลุมและลดปัญหาการตกหล่นของกลุ่มเป้าหมาย

แผนแม่บท
18

การเติบโตอย่างยั่งยืน

อนุรักษ์ ฟื้นฟู คุ้มครอง
อย่างมีส่วนร่วม เพื่อความหลากหลาย
ทางชีวภาพและการเติบโตอย่างยั่งยืน

จ.1

กส.

ถึงแม้การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐที่ผ่านมาจะส่งผลให้การบริโภคและการผลิตของประเทศมีความยั่งยืนสูงขึ้นรวมทั้งประชาชน มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องให้ความสำคัญกับการดำเนินการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและการเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการขยะอย่างถูกวิธีและมีประสิทธิภาพผ่านการเร่งรัดออกกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง การเพิ่มพื้นที่สีเขียว การยกระดับคุณภาพของแหล่งน้ำต่าง ๆ และการเพิ่มประสิทธิภาพในการลดมลพิษทางเสียงและอากาศให้อยู่ในระดับมาตรฐาน เพื่อให้สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
180001	สภาพแวดล้อมของประเทศไทย มีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน	ความยั่งยืนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับโลก น้อยกว่าอันดับ 40 ภายในปี 2570

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
180101	การบริโภคและการผลิตของประเทศ มีความยั่งยืนสูงขึ้น	ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม ไม่น้อยกว่า 55 คะแนน ภายในปี 2570
180102	พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น	สัดส่วนพื้นที่สีเขียวทุกประเภท ต่อพื้นที่ทั้งประเทศ ได้แก่ (1) พื้นที่สีเขียวพื้นที่เป็นป่าธรรมชาติ ร้อยละ 33 ภายในปี 2570 (2) พื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 12 ภายในปี 2570 (3) พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบท รวมทั้งป่าในเมืองและชุมชน เพื่อการเรียนรู้พักผ่อนหย่อนใจเพิ่มขึ้น ร้อยละ 3 ภายในปี 2570
180201	ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลเพิ่มขึ้น	(1) ดัชนีคุณภาพมหาสมุทร ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน ภายในปี 2570 (2) ดัชนีระบบนิเวศทางทะเล ไม่น้อยกว่า 64 คะแนน ภายในปี 2570
180301	การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยลดลง	(1) ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยรวม ลดลงจากกรณีปกติ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20 ภายในปี 2570 (2) ดัชนีความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศไม่น้อยกว่าอันดับ 40 ภายในปี 2570
180401	คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดิน และแหล่งน้ำทะเลมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์	สัดส่วนคุณภาพพื้นที่น้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำทะเล และแหล่งน้ำใต้ดิน ที่อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมกับประเภทของการใช้ประโยชน์ต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ภายในปี 2570

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
180402	คุณภาพอากาศ และเสียง อยู่ในระดับมาตรฐานของประเทศไทย	(1) สัดส่วนคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤต และพื้นที่ทั่วไปที่อยู่ใน เกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ภายในปี 2570 (2) สัดส่วนคุณภาพเสียงในพื้นที่ริมถนน ที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ภายในปี 2570
180403	การจัดการขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ ของเสียอันตราย สารเคมีในภาคการเกษตร และกากอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น	ดัชนีประสิทธิภาพการจัดการขยะ ไม่น้อยกว่า 0.81 คะแนน ภายในปี 2570
180501	คนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรม ที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิตที่ดี	ดัชนีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15

สรุปแผนระดับที่ 3 ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ประเด็นที่ (18) การเติบโตอย่างยั่งยืน

แผนแม่บทฯ ประเด็น (18) การเติบโตอย่างยั่งยืน มีแผนระดับที่ 3 ที่สามารถช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานของแผนแม่บทฯ ที่สำคัญ อาทิ

แผนปฏิบัติราชการ	หน่วยงานเจ้าของแผน
- แผนปฏิบัติราชการกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ระยะ 5 ปี และแผนปฏิบัติราชการรายปี (พ.ศ. 2567) ของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	กรมทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่ง
- แผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) และแผนปฏิบัติราชการ ประจำปี พ.ศ. 2567 ของกรมป่าไม้	กรมป่าไม้
- แผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) และแผนปฏิบัติราชการ รายปี (พ.ศ. 2567) ของสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	สำนักงานปลัดกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
แผนปฏิบัติการด้าน...	**หน่วยงานเจ้าของแผน**
- แผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. 2566 - 2570)	สำนักงานคณะกรรมการ นโยบายที่ดินแห่งชาติ
- แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2566 - 2570	สำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทั้งนี้ สามารถเข้าดูรายละเอียดเพิ่มเติมของแผนระดับที่ 3 ข้างต้น ได้จากในระบบ eMENSCR ตามรายละเอียดวิธีการเข้าใช้งานที่แสดงไว้ในภาคผนวก

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)
180001

สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน

จ.2
กส.

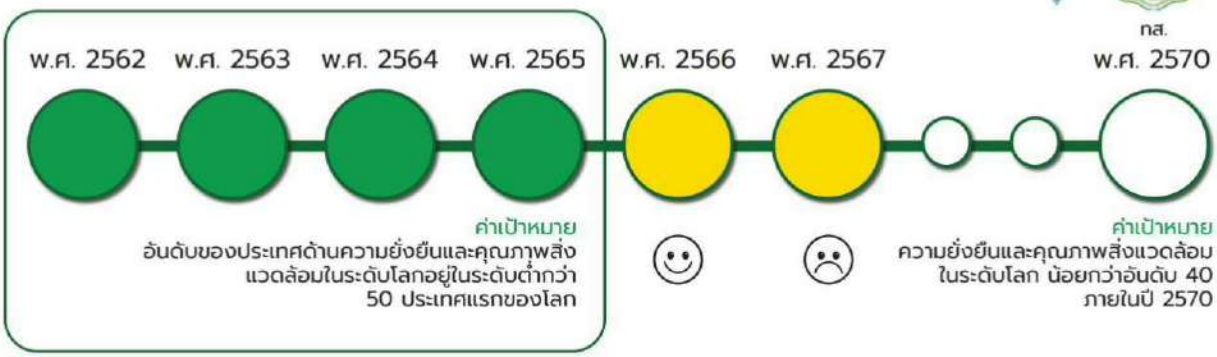

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ความยั่งยืนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับโลก (อันดับ)				
180001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) อันดับที่ 44	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับที่ 43	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับที่ 45	น้อยกว่า อันดับที่ 42	น้อยกว่า อันดับที่ 40
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 2.27	แย่ลง ☹ ร้อยละ 4.44		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 93.33 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 88.89 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงการบรรลุเป้าหมาย

สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน พิจารณาจากความยั่งยืนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับโลกจากรายงานเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ จัดทำโดยองค์การสหประชาชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 45 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่อยู่ในอันดับ 43 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 4.44 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (น้อยกว่าอันดับ 42) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 93.33 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (น้อยกว่าอันดับ 40) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 88.89 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงการบรรลุค่าเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน อาทิ **การส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่อาจยังไม่เพียงพอ**สำหรับการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนผ่านรูปแบบการผลิตและบริโภคที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมตามโมเดลเศรษฐกิจสีเขียว **ความสามารถในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกวิธีที่ยังไม่มีครอบคลุมและยังไม่สามารถจัดการกับปริมาณขยะมูลฝอยได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร การขาดข้อมูลสนับสนุนการขับเคลื่อนและประเมินผลการดำเนินงาน** เช่น ข้อมูลพื้นที่สีเขียวที่จัดเก็บตามนิยามของประเทศ ข้อมูลการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์รายสาขา ข้อมูลการใช้วัสดุของประเทศ ดัชนีการหมุนเวียนวัสดุ ข้อมูลดัชนีการสูญเสียอาหาร เป็นต้น **การขาดการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง**เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่สะท้อนสถานการณ์ได้อย่างแท้จริง **โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่สำคัญ ดังนี้ การผลักดันให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ ฟื้นฟูและการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรธรรมชาติและการอนุรักษ์ความสมบูรณ์ของความหลากหลายทางชีวภาพ** ผ่านการมีส่วนร่วมระหว่างภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการฟื้นฟูระบบนิเวศ ป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยให้มี**การกำหนดเขตพื้นที่และการแบ่งเขตการใช้ประโยชน์ทางทะเลและพื้นที่ชายฝั่ง**ที่ชัดเจนและเข้มงวดเพื่อเพิ่มความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ **การเพิ่มขีดความสามารถในการรับมือกับปัญหาไฟป่าอย่างทันท่วงที**ผ่านการพัฒนาทักษะของบุคลากรและการพัฒนาเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อช่วยลดความสูญเสียให้น้อยลง **การเร่งพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อสามารถใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินการตามเป้าหมายต่าง ๆ อย่างครอบคลุม มีความทันสมัยและสามารถเข้าถึงได้ง่าย** หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ **การขับเคลื่อนนโยบายตลาดซื้อขายคาร์บอนให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น** โดยจะต้องยกระดับตลาดซื้อขายคาร์บอนจากภาคสมัครใจ สู่ภาคบังคับและผลักดันกลไกภาษีทางคาร์บอนให้สำเร็จเพื่อให้ทุกภาคส่วนสามารถปรับตัวรองรับมาตรการปรับราคาคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดน **การเร่งผลักดัน (ร่าง) พระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ....** ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยทำให้เกิดการขับเคลื่อนการลดก๊าซเรือนกระจกในหลายประเด็น **การกำหนดมาตรการและเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ในการดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจก**อย่างมีประสิทธิภาพสู่การสร้างกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเน้นการปรับกระบวนการผลิตของภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม และภาคธุรกิจบริการทั้งระบบให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นการส่งเสริมเศรษฐกิจสีเขียวอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการ**ส่งเสริมให้คนไทยมีการเปลี่ยนจากความตระหนักรู้ไปสู่การมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในด้านสิ่งแวดล้อม**ผ่านการเรียนรู้ในทุกช่วงวัยทั้งในและนอกระบบ สร้างมาตรการในการสร้างแรงจูงใจให้คนไทยมีพฤติกรรมในการปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อมที่ดี เร่งปลูกฝังความเป็นพลเมืองเพื่อสิ่งแวดล้อมให้เกิดขึ้นในทุกภาคส่วน **สร้างจิตสำนึกการบริโภคอย่างยั่งยืนให้กับประชาชน**เพื่อให้เกิดการผลิตขยะให้น้อยที่สุดและนำขยะที่มีประโยชน์กลับมาใช้ใหม่เป็นการช่วยลดภาระของการจัดการขยะในพื้นที่ได้อีกทางหนึ่ง

180101

แผนแม่บทย่อย

การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน
บนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

180101

การบริโภคและการผลิตของประเทศมีความยั่งยืนสูงขึ้น

จ.3

ทส.

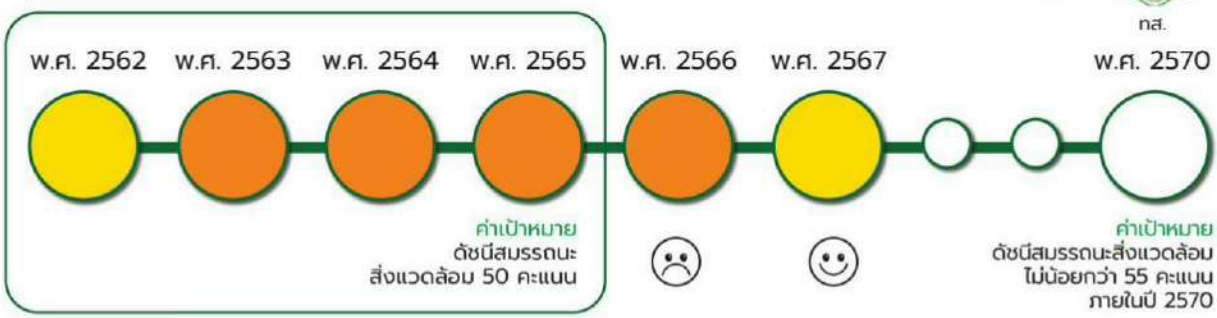

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม (คะแนน)				
180101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2563) 45.4 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 38.1 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 45.7 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 44.86 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 55 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ☹ ร้อยละ 16.08	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 19.95		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 101.87 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 88.09 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

การบริโภคและการผลิตของประเทศมีความยั่งยืนสูงขึ้น พิจารณาจากดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม จัดทำโดยมหาวิทยาลัยเยลและมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย (EPI Yale & Columbia) ที่มีการรายงานทุก 2 ปี (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีค่าอยู่ที่ 45.7 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีค่าอยู่ที่ 38.1 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 19.95 ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่า 44.86 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 101.87 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 55 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 88.09 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

180101

ภาพแสดงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงค่าคะแนน EPI
ที่มาของข้อมูล : คู่มือ The 2024 Environmental Performance Index (EPI) ประมวลผลโดย สศช.

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับนโยบาย**การผลักดันการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียวอย่างต่อเนื่อง**ผ่านการสร้างการมีส่วนร่วมและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสู่การพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคมและการรักษาสิ่งแวดล้อม มุ่งเน้นการเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนยกระดับสถานประกอบการและผลิตภาพภาคอุตสาหกรรมที่ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ **การเพิ่มประสิทธิภาพการขับเคลื่อนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนของประเทศไทย** โดยมุ่งเน้นการนำของเสียกลับมาใช้ใหม่ **การผลักดันและพัฒนาการรับรองฉลากผลิตภัณฑ์เพื่อสนับสนุนการผลิตอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม** อาทิ ฉลากเขียว ฉลากผลิตภัณฑ์หมุนเวียน ฉลากข้อมูลสิ่งแวดล้อมของผลิตภัณฑ์ รวมทั้ง**การพัฒนาข้อมูลสารสนเทศในการสนับสนุนความยั่งยืนในหลายประเด็น** เช่น ข้อมูลตัวชี้วัดภายใต้ประเด็นการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน ข้อมูลตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจหมุนเวียน ข้อมูลบัญชีรายการสิ่งแวดล้อม การพัฒนาระบบบัญชีเศรษฐกิจสิ่งแวดล้อม บัญชีระบบนิเวศ เป็นต้น โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม ระยะที่ 3 นวัตกรรมข้อมูลเพื่อการจัดการและประมวลผลดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย** ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่มุ่งดำเนินการการจัดการและประมวลผลดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย จัดทำระบบประมวลผลค่าดัชนีที่สามารถแสดงผลทั้งค่าดัชนีในภาพรวม ดัชนีย่อย และตัวชี้วัดที่ครอบคลุมประเด็นทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย **โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับภาคอุตสาหกรรมไทยขับเคลื่อนเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำตามนโยบาย BCG** ขององค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก ที่มุ่งเน้นการพัฒนาระบบการรับรองคาร์บอนฟุตพริ้นท์ของผลิตภัณฑ์เศรษฐกิจหมุนเวียนให้เหมาะสมในบริบทของอุตสาหกรรมไทยและมาตรฐานสากลและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการไทยมีการดำเนินงานฉลากคาร์บอนสำหรับเป็นเครื่องมือช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าไทยในตลาดโลก นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการมุ่งเน้นส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน ดำเนินการขับเคลื่อนแนวทางการใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตของชุมชนที่มีความสมดุลต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่อการดำรงชีวิตแนวใหม่ตามแนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว

ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตาม ยังคงจำเป็นต้องมีการบูรณาการความร่วมมือจากหลายภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนในระยะต่อไปเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืนต่อเนื่อง ทั้งนี้ ใน พ.ศ. 2567 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ได้จัดทำดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมในบริบทของประเทศไทย (EPI Thailand) โดยศึกษารูปแบบการคำนวณและค่าถ่วงน้ำหนักตามดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมของ Yale & Columbia เนื่องจากการประเมินผลดัชนีดังกล่าว มีข้อจำกัดของแต่ละรอบประเมินโดยมีการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบ การถ่วงน้ำหนัก และวิธีการประเมินทุกรอบ ทำให้มีข้อจำกัดในการเปรียบเทียบผลการพัฒนาในรูปแบบปีต่อปี ประกอบกับข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณเป็นข้อมูลที่อาจไม่เป็นปัจจุบัน ตามผลการจัดเก็บข้อมูลของหน่วยงานภายในประเทศเป็นผลให้ผลการประเมินของดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมของ Yale & Columbia อาจไม่สอดคล้องกับบริบทสถานการณ์การพัฒนาปัจจุบันของประเทศไทย โดยดัชนี EPI Thailand ข้อมูล พ.ศ. 2567 มีค่าอยู่ที่ 74.4 คะแนน อย่างไรก็ตาม ยังมีความจำเป็นในการพัฒนาดัชนี EPI Thailand ให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น ในห้วงการพัฒนาต่อไปอาจนำดัชนี EPI Thailand มาใช้ประกอบการรายงานเพื่อให้สามารถสะท้อนผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการในการบรรลุเป้าหมายที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ตัวชี้วัด :	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	ค่าเป้าหมายปี 2567	ค่าเป้าหมายปี 2570
ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม (Yale & Columbia)	อันดับ 121 49.88 คะแนน	N/A	อันดับ 78 45.4 คะแนน	N/A	อันดับ 108 38.1 คะแนน	N/A	อันดับ 90 45.7 คะแนน	44.86 คะแนน	55 คะแนน
ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมข้อมูลไทย (EPI+)	27.1 คะแนน	34.8 คะแนน	37.9 คะแนน	38.4 คะแนน	40.4 คะแนน	47.4 คะแนน	45.2 คะแนน		
ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมประเทศไทย (EPI Thailand)	70.1 คะแนน	72.6 คะแนน	71.0 คะแนน	73.1 คะแนน	78.1 คะแนน	77.7 คะแนน	74.4 คะแนน		

ภาพแสดงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงค่าคะแนน EPI Yale & Columbia / EPI + / และ EPI Thailand
ที่มาของข้อมูล : สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.)

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การบริโภคและการผลิตของประเทศมีความยั่งยืนสูงขึ้น อาทิ **ระบบฐานข้อมูล**ที่อาจยังไม่ครอบคลุมเพียงพอ **ข้อจำกัดในการผลักดันให้เกิดความรับผิดชอบต่อการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน**ตลอดวงจรชีวิตอย่างแท้จริง **ความสามารถในการส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม**ที่อาจยังไม่ได้มีการกำหนดมาตรฐานคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ใช้เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมในการรักษาความสมดุลของการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ **ความล่าช้าในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน** เช่น การออกกฎหมายที่ผลักดันให้ผู้ผลิตคำนึงถึงผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมอย่างครบวงจร **การออกแบบการกระจายสินค้า การรับคืน การเก็บรวบรวม การใช้ซ้ำและการนำกลับมาใช้ใหม่**ที่อาจยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ เป็นต้น

180101

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้การบริโภคและการผลิตของประเทศมีความยั่งยืนสูงขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับ**การเร่งพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น**สามารถบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม การผลักดันประเด็นนโยบายเศรษฐกิจสีเขียวอย่างต่อเนื่องโดยมุ่งเน้น**การปรับกระบวนการผลิตของภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรมและภาคธุรกิจบริการทั้งระบบให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม** รวมทั้ง**การสร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ** ผ่านการสนับสนุนและส่งเสริมการขยายชนิดรายการและพัฒนา**มาตรฐานคุณภาพของสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม**รูปแบบใหม่ รวมทั้งการเร่งรัดออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการผลิตของภาคอุตสาหกรรม อาทิ (ร่าง) พระราชบัญญัติการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน พ.ศ. .... (ร่าง) พระราชบัญญัติจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. .... เพื่อส่งเสริมให้เกิดรูปแบบการผลิตและพฤติกรรมการบริโภคที่เอื้อต่อความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยิ่งขึ้น

180102

แผนแม่บทย่อย | การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 180102

พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น

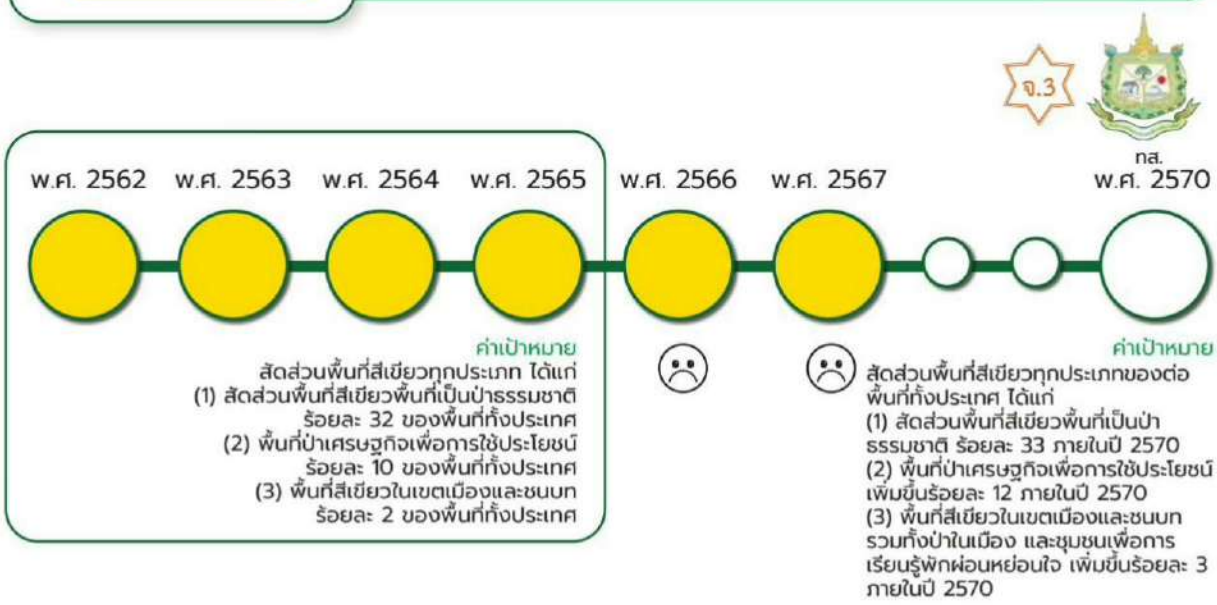

180102

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนพื้นที่สีเขียวทุกประเภทต่อพื้นที่ทั้งประเทศ ได้แก่ (1) สัดส่วนพื้นที่สีเขียวพื้นที่เป็นป่าธรรมชาติ (ร้อยละ) (2) พื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ (เพิ่มขึ้นร้อยละ) (3) พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบท รวมทั้งป่าในเมืองและชุมชนเพื่อการเรียนรู้ พักผ่อนหย่อนใจ (เพิ่มขึ้นร้อยละ)				
180102	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า** เป็นปีของการรายงาน		**สถานการณ์ พ.ศ. 2567**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570**
	พ.ศ. 2565	**พ.ศ. 2566**			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) (1) พื้นที่สีเขียวฯ ร้อยละ 31.59 (102.21 ล้านไร่ต่อพื้นที่ทั้งประเทศ (323.53 ล้านไร่) (2) ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล (3) ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) (1) พื้นที่สีเขียวฯ ร้อยละ 31.59 (102.21 ล้านไร่ ต่อพื้นที่ทั้งประเทศ (323.53 ล้านไร่) (2) ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล (3) ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) (1) พื้นที่สีเขียวฯ ร้อยละ 31.47 (101.82 ล้านไร่ ต่อพื้นที่ทั้งประเทศ (323.53 ล้านไร่) (2) ไม่มีการจัดทำข้อมูล (3) ไม่มีการจัดทำข้อมูล	(1) ร้อยละ 32.14 (2) เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.20 (3) เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.40	(1) ร้อยละ 33 (2) เพิ่มขึ้นร้อยละ 12 (3) เพิ่มขึ้นร้อยละ 3
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		(1) แย่ลง ร้อยละ 0.06 ☹ (2) ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากไม่มีการจัดเก็บข้อมูล (3) ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากไม่มีการจัดเก็บข้อมูล	(1) แย่ลง ร้อยละ 0.10 ☹ (2) ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากไม่มีการจัดเก็บข้อมูล (3) ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากไม่มีการจัดเก็บข้อมูล		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 97.92** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 95.36** ของค่าเป้าหมาย
ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 3 ตัวชี้วัด หมายเหตุ : การคำนวณสัดส่วนสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย สำหรับเป้าหมาย 180102 มี 1 ตัวชี้วัด คือ สัดส่วนพื้นที่สีเขียวทุกประเภทต่อพื้นที่ทั้งประเทศ ได้แก่ (1) สัดส่วนพื้นที่สีเขียวพื้นที่เป็นป่าธรรมชาติ (2) พื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ (3) พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบท รวมทั้งป่าในเมืองและชุมชนเพื่อการเรียนรู้พักผ่อนหย่อนใจ ทั้งนี้ สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีการรายงานข้อมูลเพียงตัวชี้วัดที่ (1) จึงทำให้ค่าสัดส่วนสถานการณ์บรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 คิดเป็นร้อยละ 95.36				**คิดเป็นร้อยละ 95.36** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น พิจารณาจากสัดส่วนพื้นที่สีเขียวทุกประเภทต่อพื้นที่ทั้งประเทศ ได้แก่

(1) สัดส่วนพื้นที่สีเขียวพื้นที่เป็นป่าธรรมชาติ จัดทำโดยกรมป่าไม้ (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า ประเทศไทยมีพื้นที่สีเขียวที่เป็นป่าธรรมชาติ จำนวน 101.82 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 31.47 ของพื้นที่ประเทศ ที่มีจำนวน 323.53 ล้านไร่ และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูล (พ.ศ. 2565) ที่มีพื้นที่สีเขียวที่เป็นป่าธรรมชาติ เป็นสัดส่วนร้อยละ 31.59 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 0.10 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ร้อยละ 32.14) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 97.92 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ร้อยละ 33) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 95.36 ของค่าเป้าหมาย

(2) พื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ จัดทำโดยกรมป่าไม้ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ไม่มีการจัดทำข้อมูลจำแนกพื้นที่ป่าไม้ประเภทต่าง ๆ ให้ครอบคลุมตามนิยามที่กำหนดไว้

(3) พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบท รวมทั้งป่าในเมืองและชุมชนเพื่อการเรียนรู้พักผ่อนหย่อนใจ จัดทำโดยกรมป่าไม้ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ไม่มีการจัดทำข้อมูลจำแนกพื้นที่ป่าไม้ประเภทต่าง ๆ ให้ครอบคลุมตามนิยามที่กำหนดไว้

ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายโดยใช้เพียงตัวชี้วัดสัดส่วนพื้นที่สีเขียวที่เป็นป่าธรรมชาติ ซึ่งมีค่าอยู่ที่ 95.36 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

180102

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับ**การจัดทำข้อมูลพื้นที่ป่าไม้ให้เป็นเอกภาพ**โดยมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างกรมป่าไม้ สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตรวจสอบข้อมูลของพื้นที่สีเขียวที่อยู่ในความรับผิดชอบ **การพัฒนาระบบปฏิบัติการค้นหาพื้นที่บุกรุกด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (ระบบพิทักษ์ไพร)** เพื่อติดตามและค้นหาพื้นที่ที่ถูกบุกรุก เพื่อป้องกันรักษาและปราบปรามการบุกรุกทำลายป่าโดยใช้ข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียมและวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประยุกต์ใช้ โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการป้องกันรักษาป่าพัฒนาและเพิ่มพื้นที่สีเขียว** ของกรมป่าไม้ ที่มุ่งเน้นการรักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวรักษาสมดุลของธรรมชาติ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนให้มีความพร้อมและร่วมจัดการป่าไม้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ที่มุ่งเน้นการลดการเกิดภัยพิบัติและการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมอันจะส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน **โครงการหยุดยั้งและป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่าอนุรักษ์อย่างมีส่วนร่วมของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช** ที่มุ่งเน้นการดำเนินการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าเป็นไปอย่างต่อเนื่อง สามารถป้องกันพื้นที่ป่าที่เหลืออยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านการอาศัยความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างแท้จริงนำไปสู่การเกิดการสร้างทัศนคติที่ให้ความสำคัญต่อการหยุดยั้งและป้องกันพื้นที่ป่าอนุรักษ์ **โครงการบริหารจัดการที่ดินเพื่อแก้ไขปัญหาราษฎรในเขตป่าอนุรักษ์ ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช** ที่มุ่งเน้นการจัดทำแนวทางในการแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินของราษฎรเพื่อการอยู่อาศัยและทำกินในเขตป่าอนุรักษ์ที่สั่งสมมายาวนาน โดยดำเนินการบริหารจัดการพื้นที่ชุมชนที่อยู่อาศัยในเขตป่าอนุรักษ์ตามหลักการคนอยู่กับป่าและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ นอกจากนี้จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการจัดทำแผนที่ป่าไม้ของประเทศในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ที่มีข้อมูลเป็นปัจจุบัน สามารถรองรับและสนับสนุนการจัดทำนโยบายในการวางแผนการจัดการทรัพยากรป่าไม้และใช้ในการติดตามเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรป่าไม้ได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น อาทิ **ปัญหาทรัพยากรป่าไม้ถูกทำลาย** ซึ่งมีสาเหตุมาจากการบุกรุกเพื่อใช้ประโยชน์จากที่ดินในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพรวมทั้งปัญหาไฟป่าที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น **การบังคับใช้กฎหมาย ระเบียบ มาตรการที่ยังไม่เข้มแข็ง**ในการใช้ควบคุมและหยุดยั้งการทำลายทรัพยากรป่าไม้โดยไม่ลิดรอนสิทธิในการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้ของประชาชน **ระดับการมีส่วนร่วมระหว่างภาคประชาชนและภาคีเครือข่าย**ที่เกี่ยวข้องในการฟื้นฟูระบบนิเวศและป่าไม้ที่ยังไม่เพียงพอ ข้อจำกัดด้านระยะเวลาในการติดตามผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม เนื่องจากระยะเวลาการเจริญเติบโตของต้นไม้แต่ละประเภทมีความแตกต่างกัน

180102

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการ**เร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาทรัพยากรป่าไม้ถูกทำลายการสูญเสียพื้นที่ป่าไม้จากการเกิดไฟป่า**ที่มีสาเหตุมาจากทั้งการเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและจากฝีมือมนุษย์ เพื่อป้องกันการสูญเสียพื้นที่ป่าที่สำคัญและปัญหามลพิษทางอากาศจากการเผาไหม้ โดยดำเนินการเพิ่มขีดความสามารถในการรับมือกับปัญหาไฟป่าอย่างทันท่วงที ได้แก่ **พัฒนาทักษะของเจ้าหน้าที่**ที่เกี่ยวข้องให้มีความเชี่ยวชาญมากยิ่งขึ้น **ยกระดับเครื่องมือและอุปกรณ์**ที่ใช้ในการดับไฟให้เพียงพอรองรับกับสถานการณ์ การ**มีมาตรการทางกฎหมายในการปราบปรามผู้ที่ก่อให้เกิดไฟป่า** รวมทั้ง**เพิ่มจำนวนเครือข่ายชาวบ้านและประชาชน**ในพื้นที่ในการช่วยกันดูแลและเฝ้าระวังไฟป่า **การสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่า**ที่ถูกต้อง เนื่องจากพื้นที่ป่าไม้แต่ละพื้นที่จะสามารถใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ ดังนั้น การสร้างความชัดเจนและการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับประชาชนในพื้นที่ จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลให้พื้นที่ป่าไม้เกิดการพัฒนาไปในทิศทางที่ถูกต้อง

180201

แผนแม่บทย่อย | การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y1)
180201

ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลเพิ่มขึ้น

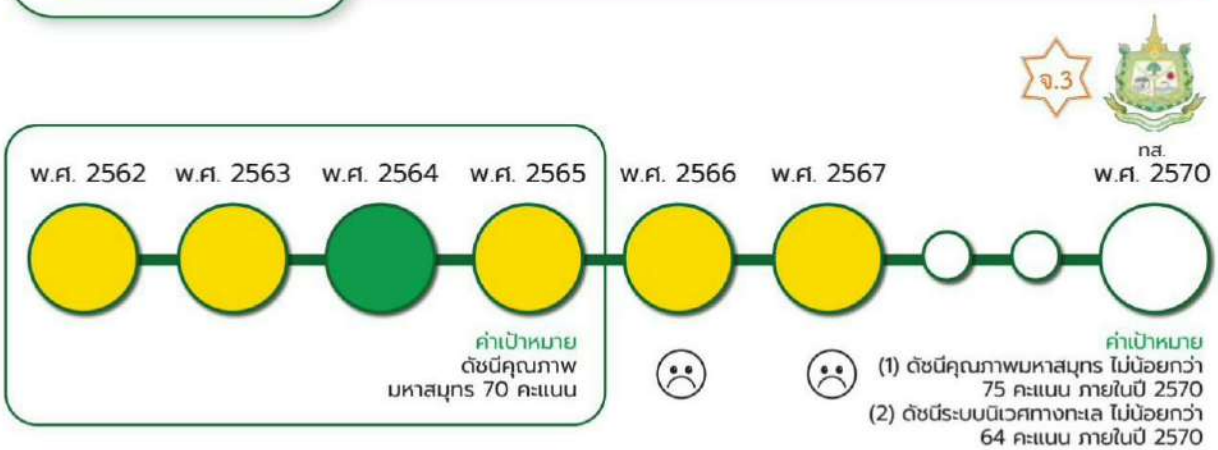

*หมายเหตุ : *เป้าหมาย 180201 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 - 2566 พิจารณาจากดัชนีคุณภาพมหาสมุทร ทั้งนี้ ตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏในรายงานสรุปผลการดำเนินการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 - 2566

180201

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีคุณภาพมหาสมุทร (คะแนน)				
180201	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 75 คะแนน (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 67 คะแนน (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 66 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 71.40 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน
การเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ☹ ร้อยละ 10.67	ดีขึ้น ☹ ร้อยละ 1.49		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 92.44 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 88.00
ตัวชี้วัด :	ดัชนีระบบนิเวศทางทะเล (คะแนน)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล	ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล	อยู่ระหว่างจัดทำข้อมูล	ไม่น้อยกว่า 61 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 64 คะแนน
การเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากไม่มีการจัดเก็บข้อมูล	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากไม่มีการจัดเก็บข้อมูล		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)					
ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 ตัวชี้วัด หมายเหตุ : การคำนวณค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับเป้าหมาย 180201 มี 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ ดัชนีคุณภาพมหาสมุทร กับ ดัชนีระบบนิเวศทางทะเล ทั้งนี้ สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ.2567) มีการรายงานเพียงตัวชี้วัดที่ (1) จึงทำให้ค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 คิดเป็นร้อยละ 88.00				คิดเป็นร้อยละ 88.00 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในอันดับที่ใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลเพิ่มขึ้น พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) ดัชนีคุณภาพมหาสมุทร จัดทำโดยทีมนักวิจัยทางทะเลจากทั่วโลก (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีค่าอยู่ที่ 66.00 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 ที่มีค่าอยู่ที่ 67 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 1.49 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่า 71.40 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 92.44 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 88.00 ของค่าเป้าหมาย

(2) ดัชนีระบบนิเวศทางทะเล จัดทำโดยสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า อยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูล

ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายโดยใช้เพียงตัวชี้วัดดัชนีคุณภาพมหาสมุทร ซึ่งมีค่าอยู่ที่ร้อยละ 88.00 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาและฟื้นฟูระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน โดยดำเนินการผ่านโครงการและกิจกรรมที่ตอบสนองเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ของประเทศ โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยคุณภาพน้ำทะเล เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน** ของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ที่ให้ความสำคัญกับการติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์คุณภาพน้ำทะเลอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะบริเวณชายฝั่งทะเลอ่าวไทยตอนบน เนื่องจากได้รับผลกระทบจากแม่น้ำสายหลักที่เป็นแหล่งรองรับน้ำเสียและส่งผลให้เกิดปรากฏการณ์น้ำทะเลเปลี่ยนสี โดยติดตั้งระบบตรวจวัดคุณภาพน้ำแบบอัตโนมัติในระบบนิเวศและพื้นที่ทางทะเลที่สำคัญ เพื่อแจ้งเตือนสภาวะคุณภาพน้ำได้อย่างรวดเร็วนำไปสู่การรับมือได้อย่างทันท่วงทีและมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถบรรเทาผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นในพื้นที่ชายฝั่งได้ ทั้งในด้านการท่องเที่ยวหรือการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง **โครงการสำรวจธรณีวิทยาเพื่อการบริหารจัดการทางทะเลและชายฝั่ง** ของกรมทรัพยากรธรณี ที่มุ่งเน้นพัฒนาข้อมูลและองค์ความรู้ด้านธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณีที่จำเป็นต่อการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งให้แก่คณะกรรมการระดับชาติ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเล รวมทั้งใช้ประกอบการวางแผนบริหารจัดการทะเลและชายฝั่งและกำกับดูแลในภาพรวมและเชิงพื้นที่ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีความคืบหน้าด้านการจัดทำฐานข้อมูลและการวิเคราะห์สถานการณ์เชิงลึกแต่ยังต้องเพิ่มการเข้าถึงข้อมูลในระดับนานาชาติในส่วนของการเพิ่มความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเล ทั้งนี้ มีการดำเนินการฟื้นฟูป่าชายเลนและแนวปะการังในพื้นที่ที่ได้รับความเสียหายและส่งเสริมการปลูกหญ้าทะเลในพื้นที่สำคัญ ด้านการควบคุมและจัดการขยะทะเล มีการดำเนินเพื่อลดขยะจากการท่องเที่ยวในพื้นที่ชายฝั่งแต่ยังคงมีอุปสรรคในการลดการรั่วไหลลงสู่ทะเลของขยะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว ด้านการอนุรักษ์สัตว์ทะเลหายากมีการจัดตั้งศูนย์ช่วยชีวิตสัตว์ทะเลหายากเพิ่มเติมในพื้นที่สำคัญ และได้เริ่มดำเนินการส่งเสริมการฟื้นฟูประชากรสัตว์ทะเลหายาก เช่น พะยูน เต่าทะเล เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตาม ยังคงจำเป็นต้องเร่งเพิ่มประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการประมงทางทะเลในการจัดการทรัพยากรประมงโดยใช้หลักวิทยาศาสตร์ให้มากขึ้น พร้อมทั้งขับเคลื่อนนโยบายและกฎหมายที่เอื้อต่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลเพิ่มขึ้น อาทิ **การกำหนดเขตพื้นที่และการแบ่งเขตการใช้ประโยชน์ทางทะเลและพื้นที่ชายฝั่ง**ที่ยังไม่ชัดเจนและเข้มงวดเพียงพอ **การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง**ให้มีความสมบูรณ์ยังไม่เป็นรูปธรรมเท่าที่ควร **การบูรณาการความร่วมมือ**ในการขับเคลื่อนจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่ยังไม่เพียงพอไม่ว่าจะเป็นชุมชนชายฝั่ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและความร่วมมือระหว่างประเทศ รวมทั้งยังขาดการเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบระหว่างหน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบดูแลทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

180201

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลเพิ่มขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับ **การส่งเสริมการพัฒนากลไกสนับสนุนการอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง**ให้มีความครอบคลุมและยั่งยืนมากขึ้น **การสนับสนุนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม**เกี่ยวกับการฟื้นฟูระบบนิเวศทางทะเลที่เน้นเทคโนโลยีขั้นสูงและนวัตกรรมในการฟื้นฟูแนวปะการังและระบบนิเวศชายฝั่งที่เสื่อมโทรม เช่น การพัฒนาการปลูกหญ้าทะเล เป็นต้น ส่งเสริมการใช้แหล่งพลังงานหมุนเวียนในพื้นที่ชายฝั่ง **พัฒนาปรับปรุงและเชื่อมโยงบูรณาการฐานข้อมูลทรัพยากรทางทะเล**ที่มีข้อมูลเป็นปัจจุบันสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ทันที เพื่อใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนในการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ การติดตามและควบคุมการทำประมงผ่านระบบระบุพิกัด เพื่อป้องกันการใช้ทรัพยากรเกินขนาดและสนับสนุนการฟื้นฟูประชากรสัตว์น้ำ รวมทั้งดำเนินการในประเด็นที่มุ่งเน้นการเพิ่มพื้นที่ป่าชายเลนและฟื้นฟูแนวปะการังน้ำลึกเพื่อใช้เป็นแหล่งดูดซับคาร์บอนที่มีประสิทธิภาพสูง

180301

แผนแม่บทย่อย | การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน บนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 180301

การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยลดลง

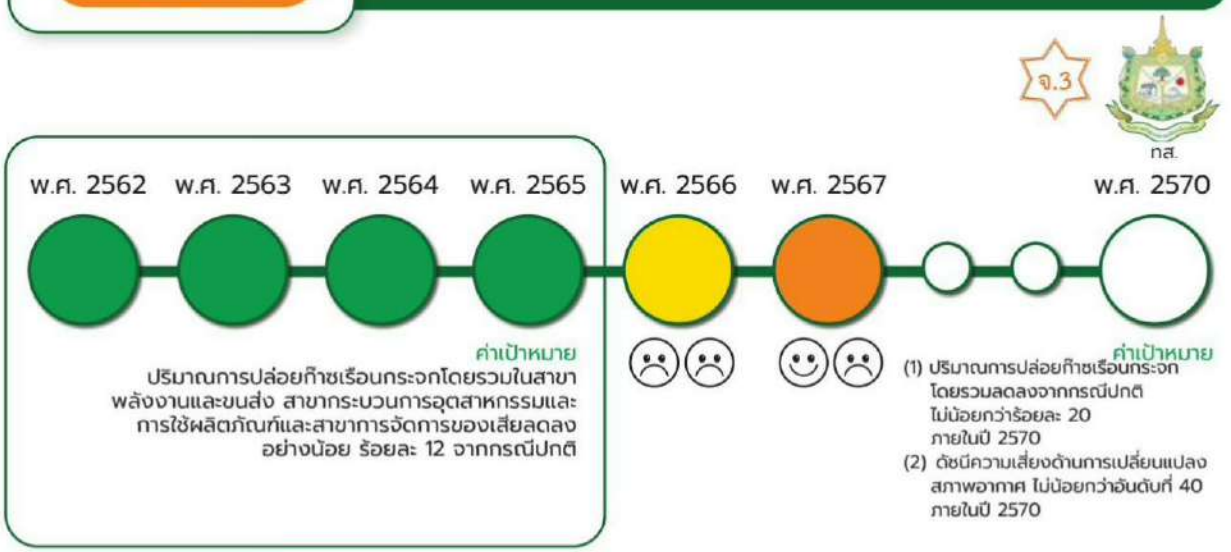

180301

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยรวมลดลงจากกรณีปกติ (ร้อยละ)				
180301	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2563) (ร้อยละ 15)	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) ร้อยละ 10.87 (60.34 MtCO2e)	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ร้อยละ 11.75 (65.23 MtCO2e)	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ☹ ร้อยละ 27.53	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 8.10		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 58.75 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 58.75 ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ (อันดับ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2563) อันดับที่ 67	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) อันดับที่ 34	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) อันดับที่ 34	ไม่น้อยกว่า อันดับที่ 37	ไม่น้อยกว่า อันดับที่ 40
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ☹ ร้อยละ 49.25	แย่ลง ☹ ร้อยละ 49.25		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 91.89 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 85.00 ของค่าเป้าหมาย

ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 71.88 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับเป้าหมาย 180301 มี 2 ตัวชี้วัด คือ สัดส่วนพื้นที่สีเขียวทุกประเภทต่อพื้นที่ทั้งประเทศ ได้แก่ ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยรวมลดลงจากกรณีปกติ และ ดัชนีความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ ซึ่งมีค่าคะแนนคิดเป็นร้อยละ 58.75 และร้อยละ 85.00 ตามลำดับ โดยมีการคำนวณค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ดังนี้ $\frac{(58.75+85.00)}{2} = 71.88$

หมายเหตุ : (1) ข้อมูล พ.ศ. 2563 เป็นการดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกตามแผนการดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมของประเทศที่ตั้งเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้ต่ำกว่าร้อยละ 7 – 20 ของกรณีปกติโดยพิจารณาจากการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสาขาพลังงานและขนส่ง

(2) ข้อมูล พ.ศ. 2564 เป็นการดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกภายใต้เป้าหมายการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด โดยตั้งเป้าหมายในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลงร้อยละ 30 - 40 ภายใน พ.ศ. 2573 ใน 5 สาขา ได้แก่ สาขาพลังงาน สาขาคมนาคมขนส่ง สาขากระบวนการอุตสาหกรรมและการใช้ผลิตภัณฑ์ สาขาการจัดการของเสีย และสาขาเกษตร โดยปัจจุบันยังอยู่ระหว่างการจัดเก็บและคำนวณข้อมูลย้อนหลัง

(3) ข้อมูลดัชนีความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ ยังไม่มีข้อมูลรายงานของ พ.ศ. 2565 - 2567 อยู่ระหว่างการจัดทำของ องค์กรพัฒนาเอกชนที่ไม่แสวงหาผลกำไรของประเทศเยอรมันโดยคาดว่าจะรายงานอีกครั้งใน พ.ศ. 2568

การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยลดลง พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก จัดทำโดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สถานการณ์ปีล่าสุดที่มีการจัดเก็บข้อมูล (ข้อมูล พ.ศ. 2565) พบว่า สามารถลดก๊าซเรือนกระจกได้ 65.23 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (MtCO2e) คิดเป็นร้อยละ 11.75 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ที่สามารถลดก๊าซเรือนกระจกได้ 60.34 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (MtCO2e) คิดเป็นร้อยละ 10.87 สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 8.10 ของค่าเป้าหมาย ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 58.75 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย

(2) ดัชนีความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ จัดทำโดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ข้อมูล พ.ศ. 2564) พบว่า อยู่อันดับที่ 34 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูล (ข้อมูล พ.ศ. 2563) อยู่อันดับที่ 67 สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 49.25 ของค่าเป้าหมาย ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าอันดับที่ 37) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 91.89 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าอันดับที่ 40) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 85.00 ของค่าเป้าหมาย

ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายเป็นการเฉลี่ยทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 71.88 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

ที่มา : ศูนย์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม , https://ccecenter.dcce.go.th/ ประมวลผลโดย สศช.

ภาพแสดงการคำนวณ คาดการณ์ค่าเป้าหมายรายปีการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย
ที่มา : ศูนย์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม , https://ccecenter.dcce.go.th

ภาพแสดงอันดับความเสี่ยงของประเทศไทยในช่วงปี 10 ปี (พ.ศ. 2556 – 2564)
ที่มา : Global Climate Risk Index 2021, German watch , ประมวลผลโดย สศช.

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกภายใต้เป้าหมายการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด อาทิ จัดทำ**แผนปฏิบัติการด้านการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ ปี พ.ศ. 2564 - 2573** โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2567 ซึ่งแผนดังกล่าวถือเป็นตัวกำหนดทิศทางการดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศที่ครอบคลุมในทุกรายสาขา จัดทำ (ร่าง) เป้าหมาย แนวทาง และมาตรการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย ณ พ.ศ. 2578 ภายใต้การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด ฉบับที่ 2 ซึ่งอยู่ระหว่างการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นกลุ่มย่อย ในแต่ละรายสาขา เร่งผลักดัน **(ร่าง) พระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ....** โดยดำเนินการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นแล้วเสร็จและอยู่ระหว่างขั้นตอนการพิจารณาของคณะกรรมการนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ **พัฒนากลไกทางเศรษฐศาสตร์หรือมาตรการภาษี** โดยกรมสรรพสามิตอยู่ระหว่างเตรียมการนำร่องมาตรการภาษีคาร์บอน ทั้งนี้ ในระยะแรกจะเป็นการปรับใช้ภาษีคาร์บอนโดยใช้หลักการแปลงภาษีสรรพสามิตที่เดิมมีการผูกกับปริมาณการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ไว้แล้ว เช่น ภาษีน้ำมัน ภาษีรถยนต์ เป็นต้น ให้อยู่ในรูปของภาษีคาร์บอน ในระหว่างรอกลไกราคาคาร์บอนภาคบังคับจาก (ร่าง) พระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. .... ในภายหลัง รวมทั้งผลักดันประเด็น**ตลาดคาร์บอนเครดิต**ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยจะมีการดำเนินการผ่านการจัดทำโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจที่พัฒนาโดยองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 คือ **โครงการสื่อสารสร้างการรับรู้ความเข้าใจ และเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรภาคส่วนต่าง ๆ ให้ตระหนักถึงการสร้างมูลค่าจากโครงการคาร์บอนเครดิต กิจกรรมลดโลกร้อน เพื่อมุ่งสู่การปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์** ขององค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพและองค์ความรู้ผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริง และพัฒนานวัตกรรมปรับใช้เทคโนโลยี รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางวิชาการบทวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนและเสริมสร้างศักยภาพการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มุ่งเน้นการพัฒนาระบบติดตามและประเมินผลการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศส่งเสริมความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างยั่งยืน และสนับสนุนกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการลดก๊าซเรือนกระจกในระดับชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

180301

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยลดลง อาทิ **ประสิทธิภาพของการตรวจวัด การรายงานผล และการทวนสอบการกักเก็บและปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์**ที่อาจยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร **การจัดทำบัญชีปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากแหล่งกำเนิดต่าง ๆ สำหรับใช้ประกอบการดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศและรายสาขา**ที่ยังไม่เป็นเอกภาพเท่าที่ควร **การพัฒนาเทคโนโลยีการดักจับและกักเก็บคาร์บอน**ให้สามารถยกระดับการสร้างสังคมคาร์บอนต่ำทั้งในระดับเมือง พื้นที่ และอุตสาหกรรมได้อย่างยั่งยืนอาจยังไม่เพียงพอ **การขับเคลื่อนนโยบายตลาดซื้อขายคาร์บอน**ที่ยังไม่เป็นรูปธรรม **การผลักดันในการบังคับใช้กลไกภาษีทางคาร์บอน**ที่ยังไม่เป็นรูปธรรม **ข้อจำกัดในการยกระดับตลาดซื้อขายคาร์บอนจากภาคบังคับ**สู่ภาคสมัครใจโดยอาศัย**กฎหมาย นโยบาย เครื่องมือ กลไก และมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง**

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยลดลง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับ**การขับเคลื่อนตามแผนปฏิบัติการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย**เพื่อบรรลุการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด โดยเร่งจัดทำข้อมูล เช่น **การตรวจวัด การรายงานผล และการทวนสอบการกักเก็บและปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์** การจัดทำบัญชีปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากสาขาต่าง ๆ เป็นต้น **การขับเคลื่อนแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ** โดยควรเร่งบูรณาการประเด็นการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เข้าสู่แผนและยุทธศาสตร์รายสาขาและรายพื้นที่ การจัดทำข้อมูลด้านภูมิอากาศและข้อมูลความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศระดับประเทศ การกำหนด**ลักษณะของกลไกทางภาษีคาร์บอน**อย่างชัดเจน ทำให้เชื่อมโยงคาร์บอนเครดิตกับตลาดหลักทรัพย์เพื่อเป็นตลาดหลักและเกิดการบังคับใช้และจัดเก็บภาษีคาร์บอนได้อย่างเต็มรูปแบบในอนาคต รวมทั้งการเร่ง**ผลักดัน (ร่าง) พระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ....** ให้สามารถบังคับใช้ใน พ.ศ. 2569 เพื่อให้ทันต่อช่วงเวลาการบังคับใช้มาตรการปรับคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดน

180401

แผนแม่บทย่อย

การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบ ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y1) 180401

คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดิน และแหล่งน้ำทะเลมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์

จ.3 ทส.

พ.ศ. 2562 | พ.ศ. 2563 | พ.ศ. 2564 | พ.ศ. 2565 | พ.ศ. 2566 | พ.ศ. 2567 | พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
คุณภาพของน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำทะเล และแหล่งน้ำใต้ดิน อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมกับประเภทของการใช้ประโยชน์ร้อยละ 35 ของพื้นที่เป้าหมายทั้งหมด

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนคุณภาพพื้นที่ในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำทะเล และแหล่งน้ำใต้ดินที่อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมกับประเภทของการใช้ประโยชน์ต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนคุณภาพพื้นที่ในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำทะเล และแหล่งน้ำใต้ดินที่อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมกับประเภทของการใช้ประโยชน์ต่อพื้นที่เป้าหมาย (ร้อยละ)				
180401	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า** เป็นปีของการรายงาน		**สถานการณ์ พ.ศ. 2567**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570**
	พ.ศ. 2565	**พ.ศ. 2566**			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) ร้อยละ 88.00 (1) สัดส่วนแหล่งน้ำผิวดินที่มีคุณภาพเหมาะสม ร้อยละ 86 ประกอบด้วย เกณฑ์ดีมาก ร้อยละ 2 เกณฑ์ดี ร้อยละ 40 เกณฑ์พอใช้ ร้อยละ 44 โดยพิจารณาจากแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่มีการใช้ประโยชน์ จำนวน 12 แหล่ง จากทั้งประเทศ ที่มีจำนวน 59 แหล่ง) (2) สัดส่วนแหล่งน้ำทะเลที่มีคุณภาพเหมาะสม ร้อยละ 90 ต่อจำนวนจุดตรวจสอบคุณภาพน้ำทะเล ทั้งหมด จำนวน 211 จุด (3) สัดส่วนแหล่งน้ำบาดาลที่มีคุณภาพเหมาะสม ไม่มีการจัดทำข้อมูล ใน พ.ศ. 2564	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ร้อยละ 84.66 (1) สัดส่วนแหล่งน้ำผิวดินที่มีคุณภาพเหมาะสม ร้อยละ 84 ประกอบด้วย เกณฑ์ดี ร้อยละ 43 เกณฑ์พอใช้ ร้อยละ 41 โดยพิจารณาจากแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่มีการใช้ประโยชน์ จำนวน 12 แหล่ง จากทั้งประเทศ ที่มีจำนวน 59 แหล่ง) (2) สัดส่วนแหล่งน้ำทะเลที่มีคุณภาพเหมาะสม ร้อยละ 91 ต่อจำนวนจุดตรวจสอบคุณภาพน้ำทะเล ทั้งหมด จำนวน 210 จุด (3) สัดส่วนแหล่งน้ำบาดาลที่มีคุณภาพเหมาะสม ร้อยละ 79	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ร้อยละ 80.33 (1) สัดส่วนแหล่งน้ำผิวดินที่มีคุณภาพเหมาะสม ร้อยละ 81 ประกอบด้วย เกณฑ์ดีมาก ร้อยละ 1 เกณฑ์ดี ร้อยละ 41 เกณฑ์พอใช้ ร้อยละ 39 โดยพิจารณาจากแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่มีการใช้ประโยชน์จำนวน 12 แหล่ง จากจำนวนแหล่งน้ำทั้งประเทศที่มีจำนวน 59 แหล่ง) (2) สัดส่วนแหล่งน้ำทะเลที่มีคุณภาพเหมาะสม ร้อยละ 96 ต่อจำนวนจุดตรวจสอบคุณภาพน้ำทะเล ทั้งหมด จำนวน 210 จุด (3) สัดส่วนแหล่งน้ำบาดาลที่มีคุณภาพเหมาะสม ร้อยละ 64 ต่อปริมาณสารทั้งหมดที่ละลายได้ (มิลลิกรัมต่อลิตร)	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 86**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 0.39**	**แย่ลง ☹ ร้อยละ 5.11**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 93.40** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 89.25** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในลำดับที่ใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : *เป้าหมาย 180401 สถานการณ์ พ.ศ. 2565 - 2566 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ ข้อมูลภาพรวมของคุณภาพน้ำของทั้งประเทศที่จัดทำโดยกรมควบคุมมลพิษ

180401

คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดิน และแหล่งน้ำทะเลมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์ พิจารณาเทียบเคียงจากข้อมูลภาพรวมของคุณภาพน้ำของทั้งประเทศ จัดทำโดยกรมควบคุมมลพิษ (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีค่าอยู่ที่ 80.33 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 84.66 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 5.11 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 86) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 93.40 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 89.25 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญกับ**การเฝ้าระวังติดตามการปนเปื้อนในแหล่งน้ำบาดาล**โดยเฉพาะพื้นที่ที่เป็นที่ฝังกลบขยะชุมชน แหล่งรับกำจัดของเสียและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์จากอุตสาหกรรมและพื้นที่ที่มีการลักลอบทิ้งกากของเสียอุตสาหกรรม โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 คือ **โครงการตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมายกับแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำเพื่อส่งเสริมให้ปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อมของกรมควบคุมมลพิษ** โดยมุ่งเน้นในการเพิ่มความสามารถบริหารจัดการน้ำเสียให้เป็นไปตามค่ามาตรฐานที่กฎหมายกำหนด บูรณาการร่วมกับทุกภาคส่วนในการจัดการน้ำเสียเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการควบคุมการระบายมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษนำไปสู่คุณภาพของสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาในการควบคุมหรือลดการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิด การสร้างมาตรการที่สามารถจัดการของเสียจากแหล่งกำเนิดตามหลักวิชาการตั้งแต่ต้นทาง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดิน และแหล่งน้ำทะเลมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์ อาทิ **การบูรณาการความร่วมมือในการดำเนินการศึกษา วิจัย นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการบำบัดน้ำเสีย**เพื่อนำมาพัฒนาการบริหารจัดการการรั่วไหลของขยะปฏิกูล สารเคมี และสารพิษจากบนบกไหลลงสู่แหล่งน้ำประเภทต่าง ๆ ที่ยังไม่มีความต่อเนื่อง **การบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อมและมาตรการในการจัดการปัญหาการรั่วไหลของสารพิษและสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ** ที่ยังไม่เคร่งครัดเท่าที่ควร รวมทั้งการเกิดอุทกภัยซึ่งนับเป็นอีกสาเหตุที่ทำให้เกิดการรั่วไหลของขยะปฏิกูล สารเคมี และสารพิษลงสู่แหล่งน้ำตามธรรมชาติโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้

180401

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดิน และแหล่งน้ำทะเลมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับ**การบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง**ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในทุกครัวเรือนในการผลักดันการจัดการทรัพยากรน้ำ อาทิ **การสร้างระบบบำบัดสิ่งปฏิกูลโดยเฉพาะในพื้นที่วิกฤต การพัฒนาระบบจัดการขยะโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม**ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและเพื่อป้องกันกลไกในการป้องกันปัญหาขยะกีดขวางทางน้ำ **การส่งเสริมให้ภาคอุตสาหกรรมดำเนินการตามหลักอุตสาหกรรมสีเขียว** เช่น การจัดการของเสียอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ การใช้เทคโนโลยีสะอาด เป็นต้น นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการเร่งผลักดันการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... ให้สามารถบังคับใช้ได้โดยเร็ว เพื่อใช้เป็นเครื่องมือและกลไกในการปรับปรุงคุณภาพของน้ำบาดาลให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ช่วยให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลร่วมกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบและทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

180402

แผนแม่บทย่อย

การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 180402

คุณภาพอากาศและเสียงอยู่ในระดับมาตรฐานของประเทศไทย

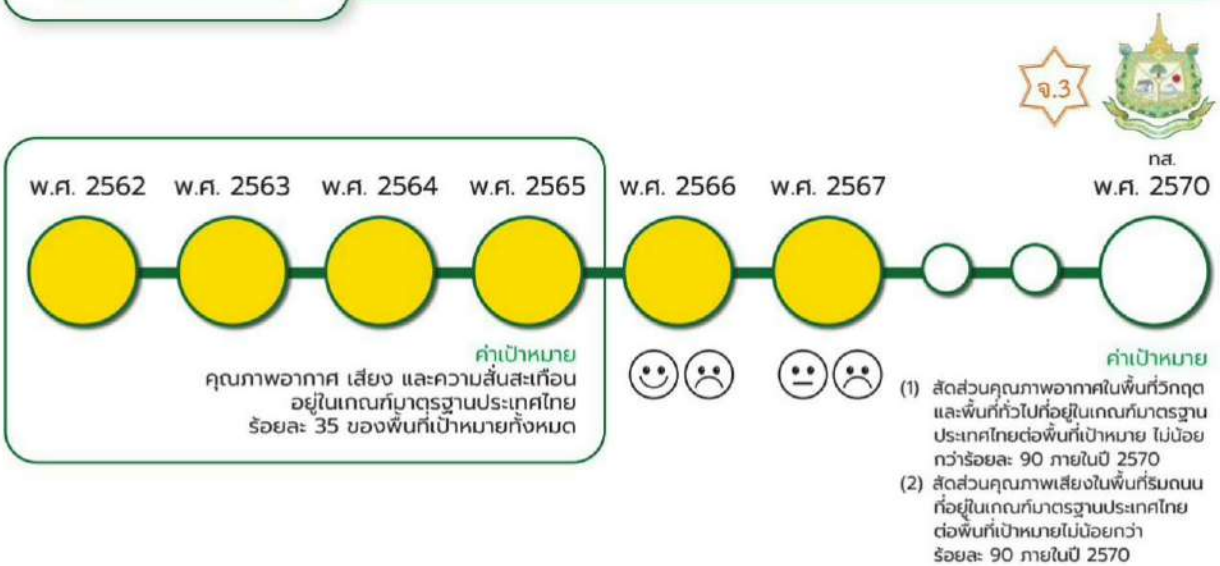

180402

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตและพื้นที่ทั่วไปที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย (ร้อยละ) ต่อพื้นที่เป้าหมาย (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
180402	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) ร้อยละ 70.58 ต่อพื้นที่เป้าหมาย จำนวน 46 แห่ง	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ร้อยละ 76.31 ต่อพื้นที่เป้าหมาย จำนวน 56 แห่ง	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ร้อยละ 76.31 ต่อพื้นที่เป้าหมาย จำนวน 56 แห่ง	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 82	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 90
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ร้อยละ 8.12	คงเดิม		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 93.06 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 84.79 ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนคุณภาพเสียงในพื้นที่ริมถนนอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) ร้อยละ 73.00	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ร้อยละ 71.30	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ร้อยละ 66.80	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 79	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 90
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ร้อยละ 2.33	แย่ลง ร้อยละ 6.31		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 84.56 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 74.22 ของค่าเป้าหมาย
ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 ตัวชี้วัด หมายเหตุ : การคำนวณค่าสัดส่วนการบรรลุเป้าหมาย สำหรับเป้าหมาย 180402 มี 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ สัดส่วนคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตและพื้นที่ทั่วไปที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย กับ สัดส่วนคุณภาพเสียงในพื้นที่ริมถนนอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทย ต่อพื้นที่เป้าหมาย อากาศ ซึ่งมีค่าคะแนนคิดเป็นร้อยละ 84.79 และร้อยละ 74.22 ตามลำดับ โดยมีการคำนวณค่าสัดส่วนการบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ดังนี้ $\frac{(84.79+74.22)}{2}=79.51$				คิดเป็นร้อยละ 79.51 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

คุณภาพอากาศและเสียงอยู่ในระดับมาตรฐานของประเทศไทย พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) สัดส่วนคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตและพื้นที่ทั่วไปที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย จัดเก็บโดยสถานีตรวจวัดแบบอัตโนมัติ (ข้อมูล พ.ศ. 2565) พบว่า มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 76.31 ของพื้นที่เป้าหมายจำนวน 56 แห่ง เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 76.31 ของพื้นที่เป้าหมายจำนวน 56 แห่ง เช่นเดียวกัน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่คงเดิม ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 82) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 93.06 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 84.79 ของค่าเป้าหมาย

(2) สัดส่วนคุณภาพเสียงในพื้นที่ริมถนนอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย จากการเก็บข้อมูลของกรมควบคุมมลพิษ ณ สถานีตรวจวัดระดับเสียงบริเวณพื้นที่ริมถนน (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 66.8 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 71.30 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 6.31 ในขณะเดียวกัน

180402

เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 79) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 84.56 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90) พบว่ามีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 74.22 ของค่าเป้าหมาย

ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายเป็นการเฉลี่ยทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 79.51 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการขับเคลื่อนตามแผนแม่บทจัดการมลพิษทางเสียงและความสั่นสะเทือน ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2566 - 2580) และแผนปฏิบัติการด้านการจัดการมลพิษทางเสียงและความสั่นสะเทือน 3 ระยะในการกำหนดและปรับปรุงมาตรฐานและมาตรการควบคุมมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิด จัดทำ (ร่าง) **พระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ....** ที่ใช้กำหนดกลไกในการบริหารจัดการมลพิษทางอากาศและการบูรณาการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วนในการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยต่อชีวิตประชาชน จัดทำ**มาตรการรับมือสถานการณ์ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง พ.ศ. 2568** เพื่อยกระดับการปฏิบัติงานให้เข้มข้นขึ้น สนับสนุนการดำเนินงานแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ สหภาพเมียนมา และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในการร่วมกันแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามพรมแดนตาม**แผนปฏิบัติการร่วมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามพรมแดนภายใต้ยุทธศาสตร์ฟ้าใส (พ.ศ. 2567 - 2573) และประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียจากโรงงานกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2567** เพื่อควบคุมความเข้มข้นของการปล่อยสารเบนซีนจากโรงกลั่นให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 คือ **โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและเสียง** ของกรมควบคุมมลพิษ ที่มุ่งเน้นดำเนินการติดตามตรวจสอบ เฝ้าระวังสถานการณ์คุณภาพอากาศและเสียงให้มีความต่อเนื่องและครอบคลุมทุกสารมลพิษที่กฎหมายกำหนด เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานลดและขจัดมลพิษทางอากาศและเสียงในพื้นที่วิกฤตโดยดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในพื้นที่วิกฤต เพิ่มประสิทธิภาพการติดตามตรวจสอบและรายงานข้อมูลคุณภาพอากาศของประเทศไทยและการติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศเสียง และความสั่นสะเทือน รวมถึงพัฒนาและปรับปรุงกฎหมาย แผน มาตรฐาน มาตรการ และเกณฑ์การปฏิบัติด้านการบริหารและจัดการมลพิษด้านอากาศ เสียง และความสั่นสะเทือน ตลอดจนสร้างการสื่อสารและสร้างการรับรู้ให้กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการยกระดับการเฝ้าระวัง ในการประเมินและจัดการความเสี่ยงต่อสุขภาพจากมลพิษทางอากาศเพื่อเสริมสร้างการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการเฝ้าระวังและควบคุมปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กจากแหล่งกำเนิดมลพิษซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เกิดการจัดการปัญหาที่มีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรมมากขึ้นจำเป็นต้องให้ความสำคัญในประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การคาดการณ์ปริมาณสารมลพิษทางอากาศในพื้นที่วิกฤติ การติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศและเสียง เป็นต้น

180402

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้คุณภาพอากาศและเสียง อยู่ในระดับมาตรฐานของประเทศไทย อาทิ **ประสิทธิภาพของเครื่องมือในการติดตาม ตรวจวัดคุณภาพอากาศ**อาจยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร **การบังคับใช้กฎหมายหรือมาตรการในการจัดการมลพิษ**ที่ยังไม่เคร่งครัด **การตรวจวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงเพื่อเฝ้าระวังผลกระทบด้านสุขภาพจากมลพิษทางอากาศ**ที่อาจยังมีประสทธิภาพไม่เพียงพอ รวมทั้งการ**สร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการป้องกันปัญหาหมอกควันข้ามพรมแดน**ที่ยังไม่เป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายในห้วงการพัฒนาต่อไป ควรให้ความสำคัญกับ**การผลักดันประเด็นการใช้พลังงานทางเลือกหรือพลังงานสะอาดในภาคอุตสาหกรรมและการคมนาคม** เช่น การสนับสนุนอุตสาหกรรมสำหรับยานยนต์ไฟฟ้า เพื่อรองรับการพัฒนาและการเจริญเติบโตของการใช้รถยนต์ไฟฟ้าแทนเครื่องยนต์สันดาปหรือการบังคับใช้มาตรฐานยูโร 5 สำหรับรถยนต์ขนาดเล็กที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซล และรถยนต์ขนาดใหญ่ เป็นต้น **การส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม** เช่น การปลูกพืชมูลค่าสูง การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรสมัยใหม่เพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหามลพิษจากภาคเกษตร การส่งเสริมการใช้ขนส่งสาธารณะในการเดินทางเพื่อลดมลพิษทางอากาศในเมือง เป็นต้น **การพัฒนาบุคลากร เทคนิค และเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามตรวจวัด คุณภาพอากาศและเสียง** ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นโดยใช้**เทคโนโลยี ข้อมูล งานวิจัยและนวัตกรรมต่าง ๆ การพัฒนาและบังคับใช้กฎหมาย กฎระเบียบ**ที่เกี่ยวข้องอย่างเข้มงวดในการจัดการมลพิษที่แหล่งกำเนิดโดย**เร่งรัดให้ (ร่าง) พระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ....** มีผลบังคับใช้โดยเร็ว เพื่อใช้เป็นกลไกแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศภายในประเทศ รวมทั้ง**การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในการดำเนินการแก้ไขปัญหามลพิษ**โดยมีมาตรการบังคับที่สามารถแก้ไขปัญหามลพิษได้อย่างเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง

180403

แผนแม่บทย่อย

การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบ ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1)
180403

การจัดการขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ ของเสียอันตราย สารเคมีในภาคการเกษตร และกากอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น

จ.3 อก.

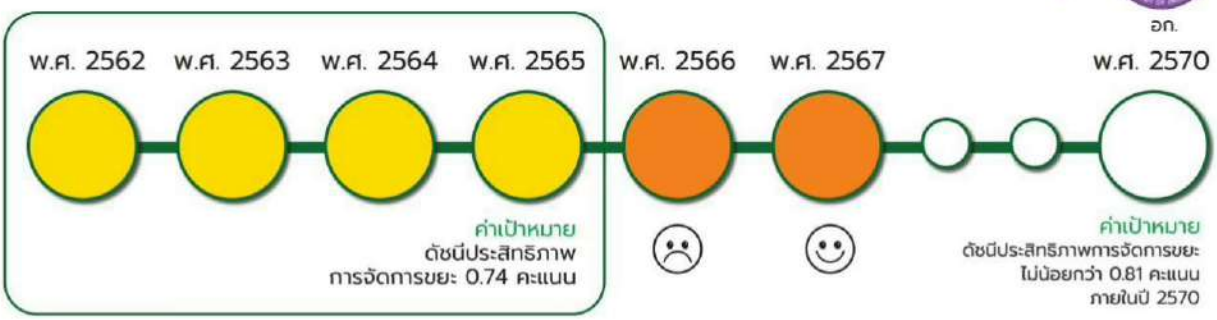

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีประสิทธิภาพการจัดการขยะ (คะแนน)				
180403	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) 0.68 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 0.43 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 0.49 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 0.58 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 0.81 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ☹ ร้อยละ 36.76	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 13.95		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 84.48 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 60.49 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงต่อการบรรลุเป้าหมาย

การจัดการขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ ของเสียอันตราย สารเคมีในภาคการเกษตรและกากอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น พิจารณาจากดัชนีประสิทธิภาพการจัดการขยะ ซึ่งเป็นดัชนีผสมที่คำนวณจากข้อมูลของกรมควบคุมมลพิษ กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมอนามัย และประมวลผลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า ค่าดัชนีประสิทธิภาพการจัดการขยะ มีค่าอยู่ที่ 0.49 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีค่าอยู่ที่ 0.43 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 13.95 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่า 0.58 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 84.48 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 0.81 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 60.49 ของค่าเป้าหมาย **ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงต่อการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

180403

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่มพื้นที่ใน**การจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การปรับปรุงและยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย**ให้สามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ **การส่งเสริมการกำจัดขยะมูลฝอยโดยใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม**และการแปรรูปขยะเป็นพลังงานไฟฟ้าสำหรับขยะอันตรายและขยะติดเชื้อ มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพในการจัดการของเสียอันตรายและขยะติดเชื้อ อาทิ การออกประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง แนวทางการกำหนดอัตรากลางค่ากำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2566 เพื่อให้จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปพิจารณาจัดจ้างบุคคลในการดำเนินการบำบัดหรือกำจัดขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน **การจัดทำ (ร่าง) แนวทางการควบคุมกำกับการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์**จากกิจการสะสมวัตถุหรือสิ่งของที่ชำรุด ใช้แล้วหรือเหลือใช้ **การยกระดับมาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยติดเชื้อ**ในสถานบริการการสาธารณสุขและกิจการให้บริการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ **การออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2567** ของกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้เป็นไปตามหลักการผู้ก่อมลพิษต้องเป็นผู้จ่ายและการตระหนักถึงต้นทุนการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 คือ **โครงการการบูรณาการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในระดับพื้นที่และการเสริมสร้างระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ**ของกรมควบคุมมลพิษ โดยมุ่งเน้นการจัดระบบการคัดแยกขยะที่ต้นทาง ที่สอดคล้องกับระบบกำจัดปลายทาง พัฒนาและยกระดับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในระดับพื้นที่ให้สามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ตลอดจนมีนโยบายการจัดการขยะพลาสติกและขยะบรรจุภัณฑ์อย่างเป็นระบบและครบวงจร โดยขับเคลื่อนผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานภาครัฐส่วนกลาง ระดับจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการสร้างความร่วมมือในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับภาคประชาชน บูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนส่งเสริมให้ภาคเอกชนดำเนินธุรกิจตามหลักของเศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การจัดการขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ ของเสียอันตราย สารเคมีในภาคการเกษตรและกากอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น อาทิ **การกำจัดขยะที่ดำเนินการไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ** จากข้อมูล พ.ศ. 2565 ประเทศไทยมีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของภาครัฐและเอกชนที่เปิดดำเนินการ จำนวน 2,079 แห่ง ซึ่งประกอบด้วยสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการถูกต้องตามหลักวิชาการเพียงจำนวน 114 แห่ง และสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการไม่ถูกต้อง จำนวน 1,965 แห่ง หรือคิดเป็นสัดส่วนที่สูงถึงร้อยละ 94.5 เนื่องจาก**ปัญหาด้านงบประมาณในการกำจัดขยะมูลฝอย**ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยหลายแห่งรองรับขยะมูลฝอยมากเกินกว่าศักยภาพที่จะรองรับได้ รวมทั้ง **การจัดหาสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยแห่งใหม่ดำเนินการได้ยาก**เนื่องจากยังขาดความร่วมมือจากประชาชน

180403

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อทำให้การจัดการขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ ของเสียอันตราย สารเคมีในภาคการเกษตร และกากอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับ**การเพิ่มศักยภาพในการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยการสร้างความร่วมมือที่เข้มแข็งกับภาคีเครือข่าย**ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะ เช่น ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน เป็นต้น โดยจัดให้มีการจัดการขยะที่ต้นทาง คัดแยกและกำจัดขยะอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและหลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต ครอบคลุมตลอดทั้งชีวิตวงจรผลิตภัณฑ์ตั้งแต่กระบวนการผลิตไปจนถึงขั้นตอนกำจัด โดยอาจจะ**อาศัยกลไกทางเศรษฐศาสตร์ และมาตรการทางกฎหมายดำเนินการร่วมด้วย การยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยให้สามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ** ดำเนินการควบคู่ไปกับ**การสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนในการบริโภคอย่างยั่งยืน**เพื่อให้เกิดการผลิตขยะให้น้อยที่สุด และนำขยะที่มีประโยชน์กลับมาใช้ใหม่ รวมทั้งสนับสนุนการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการขยะ นอกจากนี้ ควรดำเนินการบริหารจัดการขยะควบคู่ไปกับการสร้างจิตสำนึกของประชาชนให้เกิดการบริโภคอย่างยั่งยืนและมีการนำของเสียที่มีประโยชน์กลับมาใช้ใหม่ ตลอดจนสนับสนุนและส่งเสริมให้ภาคการผลิตดำเนินการตามแนวทางเศรษฐกิจหมุนเวียน เพื่อให้เกิดการนำทรัพยากรกลับมาใช้ประโยชน์หรือต่อยอดการเพิ่มมูลค่าจากขยะหรือเศษเหลือทิ้งจากกระบวนการผลิตและการบริโภค

180501

แผนแม่บทย่อย | การยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 180501

คนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณชีวิตที่ดี

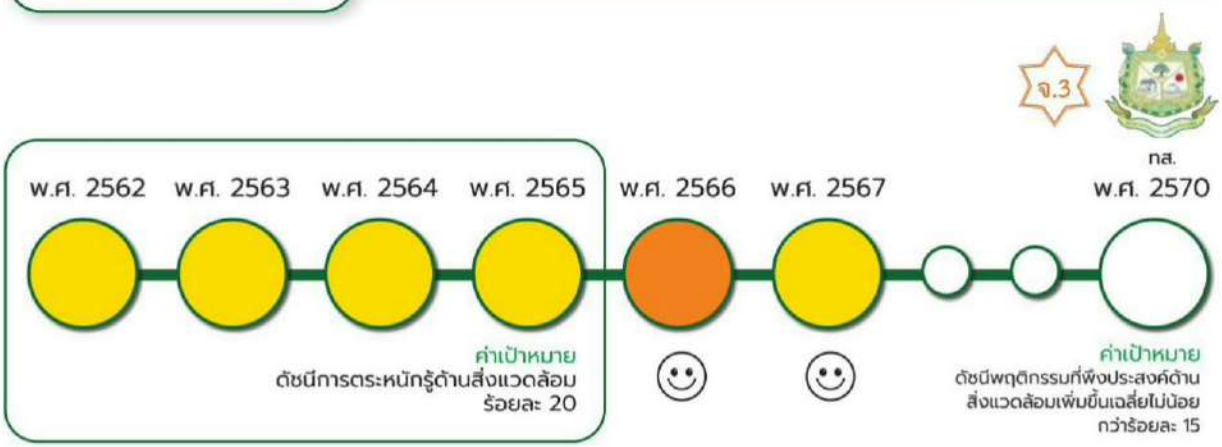

180501

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม (เพิ่มขึ้นร้อยละ)				
180501	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) (1) 277,680 คน (2) 299 องค์กร (3) 263 กิจการ/องค์กร (ดัชนีฯ = 4.93)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) (1) 283,904 คน (2) 306 องค์กร (3) 299 กิจการ/องค์กร (ดัชนีฯ = 9.77)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) (1) 290,592 คน (2) 308 องค์กร (3) 346 กิจการ/องค์กร (ดัชนีฯ = 13.35)	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 11.86	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 15
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 98.17	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 36.64		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 112.36 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 89.00 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : ดัชนีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย
(1) จำนวนอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) (คน)
(2) จำนวนองค์กรเอกชน (NGO) ด้านสิ่งแวดล้อม (องค์กร)
(3) จำนวนกิจการ/องค์กรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (G - Green) (กิจการ/องค์กร) และจำนวนโรงเรียน Eco - School (โรงเรียน

คนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณชีวิตที่ดี พิจารณาจากดัชนีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย

(1) จำนวนอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) จัดทำโดยกรมเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีจำนวน 290,592 คน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีจำนวน 283,904 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.36

(2) จำนวนองค์กรเอกชน (NGO) ด้านสิ่งแวดล้อม จัดทำโดยกรมเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีจำนวน 308 แห่ง และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีจำนวน 306 แห่ง เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.65

(3) จำนวนกิจการ/องค์กรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (G - Green) และจำนวนโรงเรียน Eco - School จัดทำโดยกรมเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีจำนวน 346 แห่ง เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีจำนวน 299 แห่ง เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.72

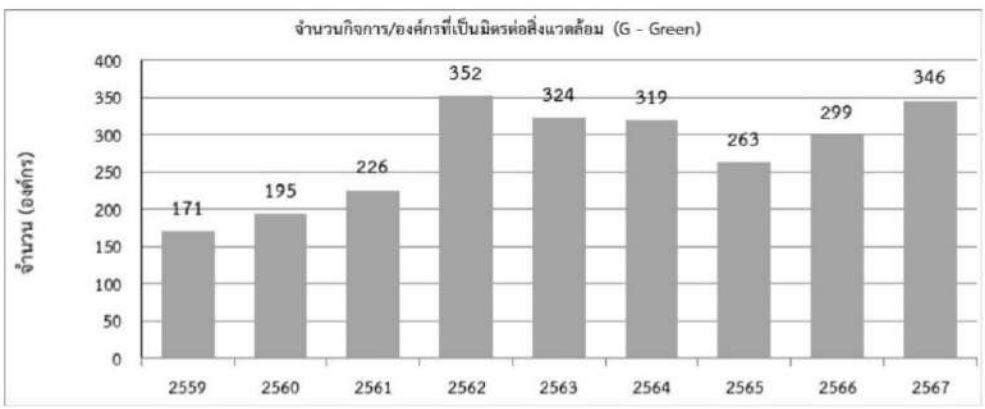

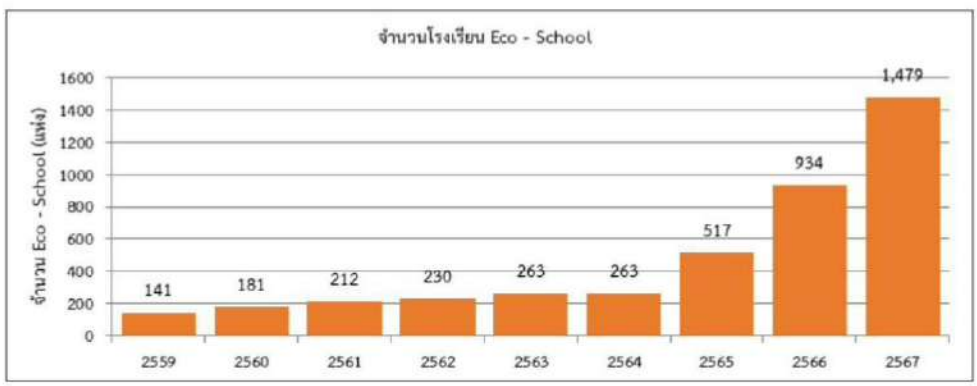

ที่มาของข้อมูล : กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม,2567

ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมาย โดยพิจารณาจากทั้ง 3 องค์ประกอบ สะท้อนให้เห็นสถานการณ์ที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 36.64 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 11.86) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 112.36 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 15) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 89.00 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

180501

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับ**การสร้างความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญด้านสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนมีพฤติกรรมที่ดีในด้านสิ่งแวดล้อม** อีกทั้งยังมี**การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในภาคประชาชนให้เข้ามามีส่วนในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม** โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการเสริมสร้างความตระหนักรู้และเสริมศักยภาพด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ** ของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ที่มุ่งกระตุ้นและสร้างกระแสความตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ อันจะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้นผ่านการดำเนินงานบูรณาการของทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน **โครงการเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายความร่วมมือด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม** ของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ที่มุ่งเน้นการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือกับภาคประชาชนในการจัดการกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้**เร่งดำเนินการในการจัดทำฐานข้อมูลและระบบประเมินผล เพื่อติดตามเป้าหมาย และเร่งปรับปรุงกลไกและพัฒนาเครื่องมือของรัฐให้เอื้อต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชน** ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตาม การขับเคลื่อนเพียงเฉพาะประเด็นดังกล่าวอาจยังไม่เพียงพอต่อการกระตุ้นให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่มีลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านสิ่งแวดล้อมที่เป็นรูปธรรมได้เท่าที่ควร

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้คนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณชีวิตที่ดี อาทิ **การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของคนไทย**อาจเป็นไปได้ช้า และยังไม่เกิดผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ซึ่งไม่ทันต่อสภาพสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปค่อนข้างรวดเร็ว ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจาก**การขาดความรู้ ความเข้าใจ และการมีจิตสำนึกในการรักษาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** รวมทั้ง**การขาดความตระหนักถึงผลกระทบเชิงลบ**ที่จะเกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้คนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณชีวิตที่ดี หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับ**การเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการมีพฤติกรรมสิ่งแวดล้อม** ในระดับที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้อย่างชัดเจนโดยใช้กลไกและเครื่องมือต่าง ๆ เช่น **เทคโนโลยี วิจัย นวัตกรรมที่เกี่ยวข้อง กฎหมาย นโยบาย มาตรการด้านสิ่งแวดล้อม** เป็นต้น เพื่อให้เอื้อต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมรองรับการเติบโตที่มีคุณภาพโดยสร้างมาตรการเพื่อจูงใจประชาชนให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้พึงประสงค์ในด้านสิ่งแวดล้อมที่มีความเหมาะสมกับบริบทของคนในพื้นที่ **การเสริมสร้างความร่วมมือและบูรณาการการทำงานระหว่างภาครัฐและภาคีเครือข่ายในการจัดทำระบบประเมินและฐานข้อมูลเพื่อติดตามเป้าหมายคนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี**

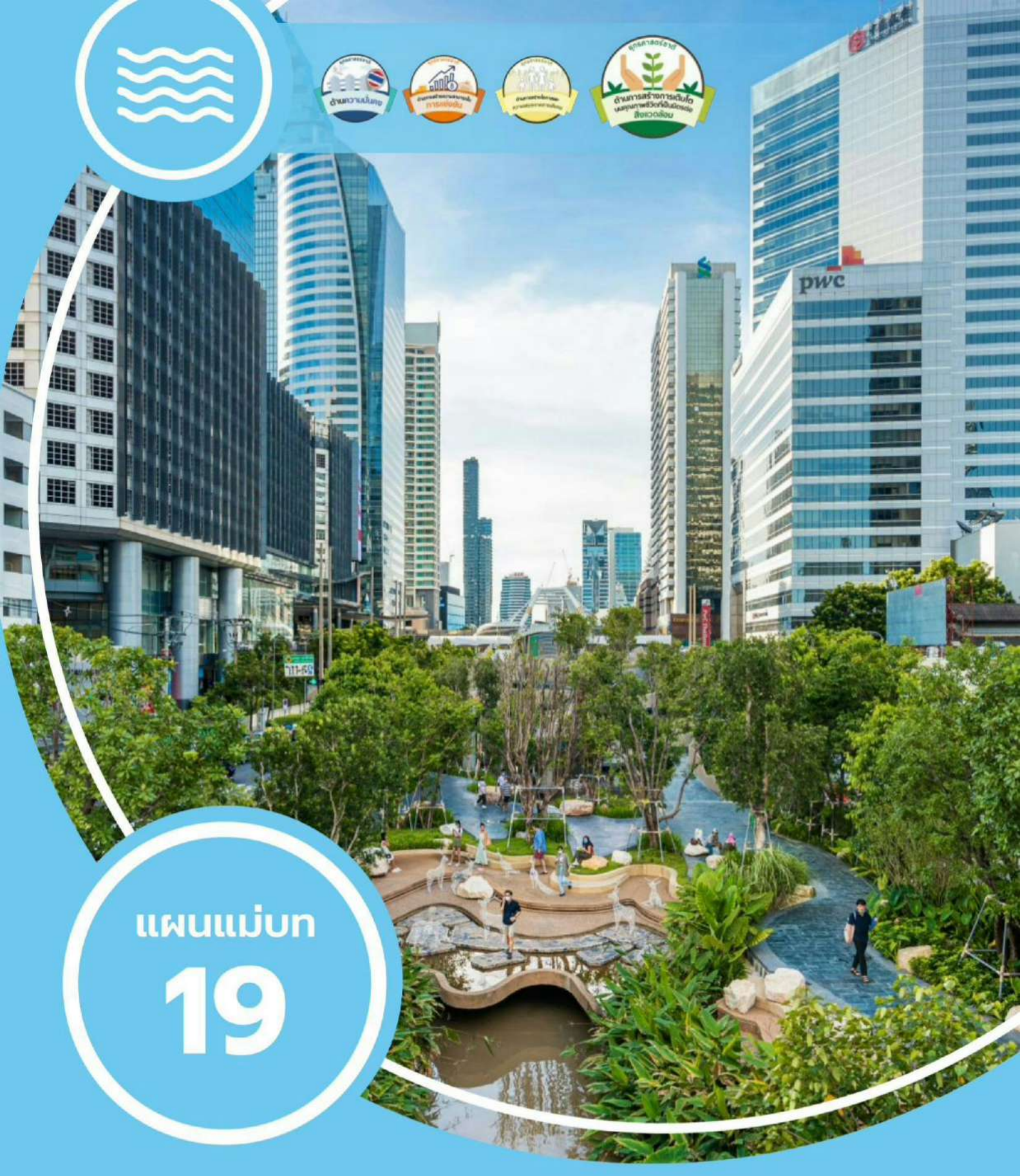

แผนแม่บท

19

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

การพัฒนาการจัดการเชิงลุ่มน้ำเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำ
เพื่อปรับสมดุลด้านการจัดหา การใช้ และการอนุรักษ์น้ำในทุกมิติ

จ.1

สทนช.

ถึงแม้การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐที่ผ่านมาจะส่งผลให้ระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภคของประเทศเพิ่มขึ้นผ่านการขยายเครือข่ายระบบท่อประปาในทุกพื้นที่ รวมถึงพื้นที่ห่างไกล อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ฟื้นฟูระบบนิเวศแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ การยกระดับผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ รวมทั้งการเพิ่มขีดสมรรถนะการรับมือกับภัยพิบัติด้านน้ำที่เป็นผลมาจากความแปรปรวนของสภาพอากาศซึ่งมีความถี่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งติดตามประเมินผลการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ประเทศไทยเกิดความมั่นคงในการบริหารจัดการน้ำที่ยั่งยืน

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
190001	ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ ไม่น้อยกว่า 70 คะแนน ภายในปี 2570
190002	ผลิตภาพของน้ำทั้งระบบเพิ่มขึ้น ในการใช้น้ำอย่างประหยัดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ	ผลิตภาพจากการใช้น้ำ ไม่น้อยกว่า 19 ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร ภายในปี 2570
190003	แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพให้มีระบบนิเวศที่ดี	สัดส่วนของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมายต่อแม่น้ำลำคลองและพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ต่อปี

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
190101	ระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น	(1) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน ภายในปี 2570 (2) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม ไม่น้อยกว่า 65 คะแนน ภายในปี 2570
190102	ระดับการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำเพิ่มขึ้น	ดัชนีการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำไม่น้อยกว่า 65 คะแนน ภายในปี 2570
190103	ยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำเพิ่มขึ้น	ดัชนีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำ ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน ภายในปี 2570
190201	ระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองเพิ่มขึ้น	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมือง ไม่น้อยกว่า 65 คะแนน ภายในปี 2570
190202	ระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน ภายในปี 2570
190301	แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศมีระบบนิเวศและทัศนียภาพที่ดี มีคุณภาพได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น	(1) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครส่วนที่เหลือที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ต่อปี (2) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำน้ำสายหลักใน 22 ลุ่มน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ต่อปี (3) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ชุ่มน้ำและแหล่งน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่ (3.1) ลำน้ำสาขาใน 20 ลุ่มน้ำ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี (3.2) แหล่งน้ำธรรมชาติที่มีพื้นที่ผิวน้ำเกิน 1,000 ไร่ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ต่อปี (4) สัดส่วนพื้นที่ชุมชน (นอกเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นชุมชนขนาดใหญ่) ริมแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ ที่มีระบบนิเวศและทัศนียภาพดีมีคุณภาพได้มาตรฐานต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ต่อปี

สรุปแผนระดับที่ 3 ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ประเด็นที่ (19) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ มีแผนระดับที่ 3 ที่สามารถช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานของแผนแม่บทฯ ที่สำคัญ อาทิ

แผนปฏิบัติราชการ	หน่วยงานเจ้าของแผน
- แผนปฏิบัติราชการกรมชลประทานระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) และ แผนปฏิบัติราชการ (พ.ศ. 2567) ของกรมชลประทาน	กรมชลประทาน
- แผนปฏิบัติราชการกรมทรัพยากรน้ำระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) และ แผนปฏิบัติราชการ พ.ศ. 2567 ของกรมทรัพยากรน้ำ	กรมทรัพยากรน้ำ
- แผนวิสาหกิจการประปานครหลวง ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2566 - 2570) และ แผนวิสาหกิจการประปานครหลวง พ.ศ. 2567	การประปานครหลวง
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ของสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) และแผนปฏิบัติราชการ พ.ศ. 2567 ของสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน)	สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน)
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (ฉบับปรับปรุง) ของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
แผนปฏิบัติการด้าน...	**หน่วยงานเจ้าของแผน**
- แผนแม่บทบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580)	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

ทั้งนี้ สามารถเข้าดูรายละเอียดเพิ่มเติมของแผนระดับที่ 3 ข้างต้น ได้จากในระบบ eMENSCR ตามรายละเอียดวิธีการเข้าใช้งานที่แสดงไว้ในภาคผนวก

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)
190001

ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น

จ.2
สทนช.

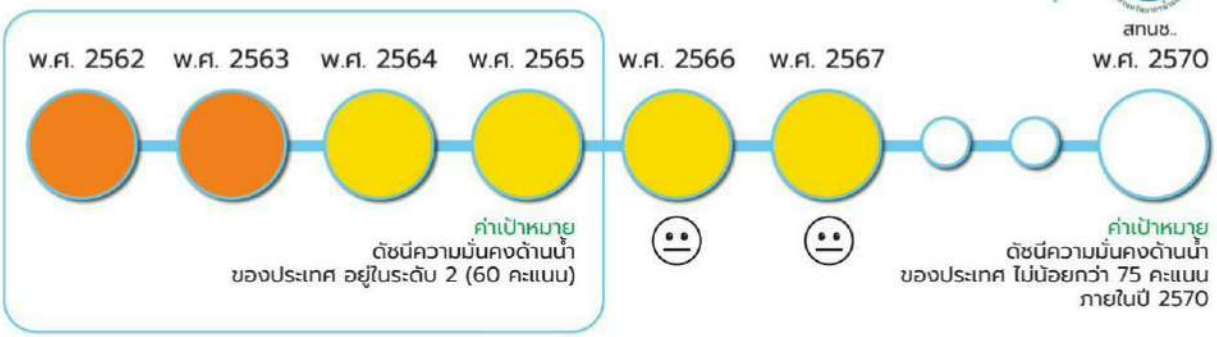

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น (คะแนน)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
190001	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 60 – 78 คะแนน (ใช้ค่าเริ่มต้น 60 คะแนน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 60 – 78 คะแนน (ใช้ค่าเริ่มต้น 60 คะแนน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 60 – 78 คะแนน (ใช้ค่าเริ่มต้น 60 คะแนน)	ไม่น้อยกว่า 62.50 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 70 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		คงเดิม 😐	คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 96.00 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 85.71 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุค่าเป้าหมาย

ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น พิจารณาจาก ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำของประเทศจัดทำโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีค่าคะแนนในช่วง 60 – 78 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่าคะแนนในช่วง 60 - 78 คะแนน เช่นเดียวกัน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่า 62.50 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 96.00 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 70 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 85.71 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุค่าเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น อาทิ **(1) การเพิ่มประสิทธิภาพระบบน้ำประปา**ที่อาจยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนในทุกพื้นที่โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบท **(2)** การจัดให้มีแผนบริหารจัดการน้ำ และ**การดำเนินการตามแผนงานและงบประมาณด้านน้ำซึ่งอาจยังขาดการบูรณาการร่วมกันอย่างเพียงพอระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (3) การปรับปรุงแหล่งน้ำต้นทุนและระบบกระจายน้ำ**

ที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ รวมทั้งการพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำ ระบบส่งน้ำใหม่ และระบบเชื่อมโยงแหล่งน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำต่าง ๆ (4) **การเข้าถึงน้ำประปาในเขตเมืองที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการอุปโภคบริโภค** ที่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การลดการสูญเสียน้ำจากการขาดการปรับปรุงและพัฒนาเครือข่ายระบบประปาที่ครอบคลุมพื้นที่เมืองโดยเฉพาะในพื้นที่เมืองท่องเที่ยวและเมืองเศรษฐกิจของประเทศ รวมถึงขาดการพัฒนากลไกการสำรวจแหล่งน้ำดิบสำรองและการใช้แหล่งน้ำข้ามลุ่มน้ำที่มีประสิทธิภาพ และ (5) **การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องอาจยังไม่มีประสิทธิภาพ**เพียงพอโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการควบคุมเรื่องมลพิษทางน้ำมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการของเสียก่อนการปล่อยลงสู่แม่น้ำที่อาจยังไม่มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามหลักวิชาการอย่างเพียงพอ นอกจากนี้ การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ และการขยายตัวของชุมชนเมืองที่มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่อาจกีดขวางทางน้ำ และไม่เอื้อต่อการไหลของน้ำ **โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน ดังนี้** หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควร**ให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพระบบน้ำประปาให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน**โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบท **การพัฒนาคุณภาพน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคให้เป็นไปตามมาตรฐานและมีราคาที่สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจ**โดยเฉพาะแหล่งน้ำในพื้นที่ห่างไกล การ**บริหารจัดการพื้นที่ในเขตเมือง** และการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อให้รองรับกับสถานการณ์อุทกภัยและภัยแล้งที่มีความรุนแรงขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ **การผลักดันให้เกิดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานด้านน้ำให้มีเอกภาพ** ลดความซ้ำซ้อนและมีการประสานงานอย่างใกล้ชิดโดยเฉพาะการขับเคลื่อนโครงการ/แผนงานหลักในการจัดการน้ำในลุ่มน้ำต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับศักยภาพของลุ่มน้ำและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ การ**บูรณาการผังน้ำให้สอดคล้องกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน** เพื่อลดการกีดขวางทางน้ำ ผนวกกับการ**บังคับใช้กฎหมาย มาตรการและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการพื้นที่ในเขตเมือง** โดยเฉพาะกรณีที่มีการบุกรุกแหล่งน้ำสาธารณะอย่างเคร่งครัด รวมทั้ง**ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ**เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล เทคโนโลยีและองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการน้ำ รวมถึงเร่งรัดให้ดำเนินโครงการบูรณาการร่วมกันหลายหน่วยงานที่มีกระบวนการวางแผนและระดมความคิดเห็นร่วมกันอย่างเป็นระบบจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ภายใต้เป้าหมายเดียวกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อน และเพิ่มประสิทธิภาพให้การบริหารจัดการน้ำให้เกิดความยั่งยืนในทุกมิติ

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

190002

ผลิตภาพของน้ำทั้งระบบเพิ่มขึ้นในการใช้น้ำอย่างประหยัดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ

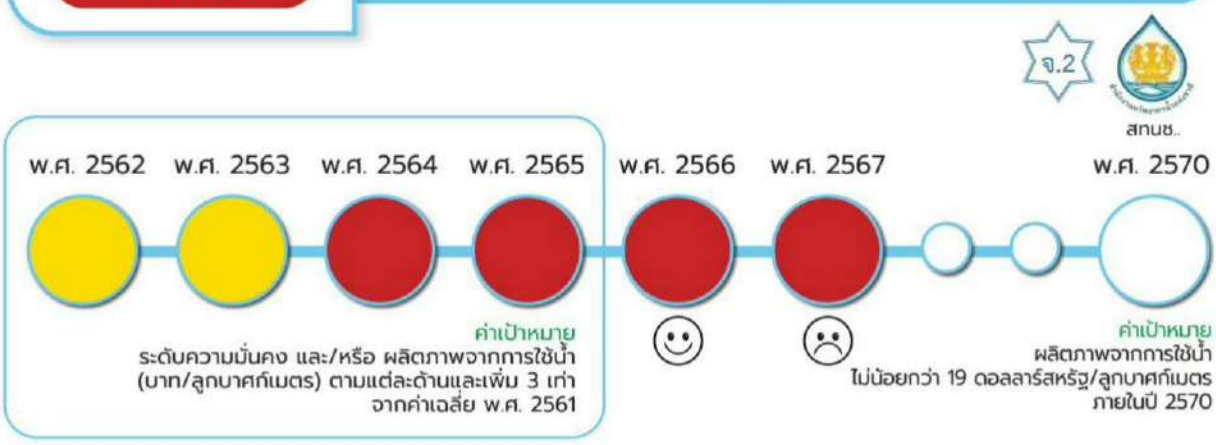

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ผลิตภาพจากการใช้น้ำ (ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร)				
190002	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2561) 7.16 ดอลลาร์สหรัฐ / ลูกบาศก์เมตร	(ข้อมูล พ.ศ. 2562) 7.49 ดอลลาร์สหรัฐ/ ลูกบาศก์เมตร	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 6.77 ดอลลาร์สหรัฐ/ ลูกบาศก์เมตร	ไม่น้อยกว่า 15 ดอลลาร์สหรัฐ/ ลูกบาศก์เมตร	ไม่น้อยกว่า 19 ดอลลาร์สหรัฐ/ ลูกบาศก์เมตร
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 4.16	แย่ลง ☹ ร้อยละ 9.16		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 45.13 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 35.63 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย

ผลิตภาพของน้ำทั้งระบบเพิ่มขึ้นในการใช้น้ำอย่างประหยัดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ พิจารณาจากผลิตภาพการใช้น้ำซึ่งวัดจากประสิทธิภาพการใช้น้ำจากภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ ประมวลผลโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีมูลค่า 6.77 ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2562) ที่มีมูลค่า 7.49 ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 9.61 ของปีก่อนหน้า ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่า 15 ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 45.13 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 19 ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 35.63 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้ผลิตภาพของน้ำทั้งระบบเพิ่มขึ้นในการใช้น้ำอย่างประหยัดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ อาทิ (1) **การดำเนินการที่ยังขาดการบูรณาการระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ** (การเกษตร อุตสาหกรรม การบริการ) เพื่อให้การดำเนินนโยบาย มาตรการและแนวทางการใช้น้ำเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สามารถเชื่อมโยงกิจกรรมการใช้น้ำด้านต่าง ๆ ทั้งในระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับลุ่มน้ำ (2) **ข้อมูลผลิตภาพการใช้น้ำยังมีข้อจำกัด** เนื่องจากการประเมินการใช้น้ำของโรงงานอุตสาหกรรมจากข้อมูลจริงในทางปฏิบัติเป็นไปได้ยาก ซึ่งต้องใช้การประเมินแบบเทียบเคียงจากข้อมูลโรงงานขนาดใหญ่ในภาพรวมที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมจัดเก็บข้อมูล (3) **การพัฒนานวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำที่ยังไม่เพียงพอ** จำเป็นต้องมีการสนับสนุนให้มีการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมการสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำในภาคการผลิต โดยเฉพาะนวัตกรรมการเพิ่มผลิตภาพการใช้น้ำในพื้นที่เกษตร รวมถึงส่งเสริมการลงทุนด้านเทคโนโลยีที่ช่วยประหยัดน้ำและบำบัดน้ำนำกลับมาใช้ใหม่เพื่อเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน ได้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งบูรณาการการดำเนินงานด้านน้ำร่วมกันในทุกมิติ ครอบคลุมถึงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ผลิตภาพการใช้น้ำ และการบูรณาการข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการบริหารจัดการน้ำในภาคการผลิตและการบริการ เช่นนวัตกรรมประหยัดน้ำ นวัตกรรมบำบัดและนำน้ำเสียกลับมาใช้ใหม่ ตลอดจนส่งเสริมมาตรการทางภาษีจูงใจ

เพื่อลดค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบการ ในส่วนของภาคการเกษตรหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนชนิดพันธุ์พืชเพื่อลดการใช้น้ำในกรณีที่ยังปลูกพืชที่ใช้น้ำปริมาณมากแต่ได้ผลผลิตน้อย ส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมและโครงการที่เกี่ยวข้องกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้น้ำของเกษตรกร พร้อมทั้งถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับเกษตรแบบผสมผสานและเกษตรทฤษฎีใหม่แก่เกษตรกรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้มากขึ้น

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

190003

แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพให้มีระบบนิเวศที่ดี

จ.2

สทนช.

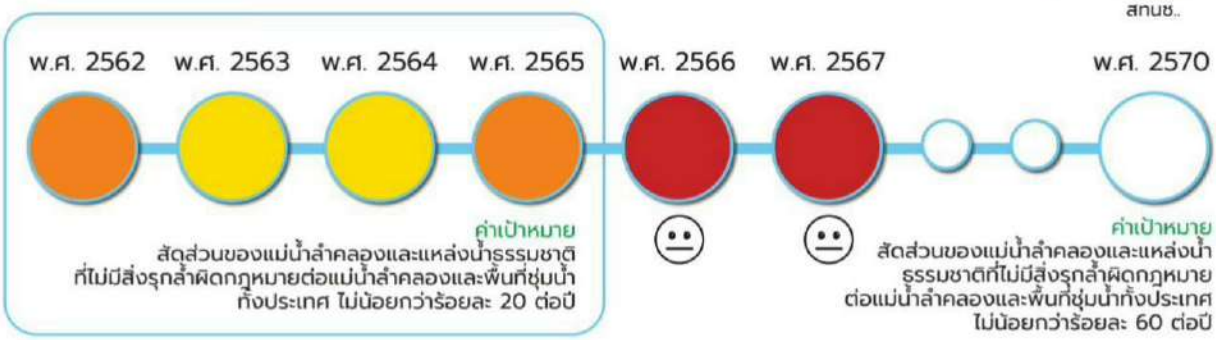

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมายต่อแม่น้ำลำคลองและพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ (ร้อยละต่อปี)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
190003	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) (1) 19.55 (2) 2 **เฉลี่ยร้อยละ 17.96** (proxy)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) (1) 19.55 (2) 2 **เฉลี่ยร้อยละ 17.96** (proxy)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) (1) 19.55 (2) 2 **เฉลี่ยร้อยละ 17.96** (proxy)*	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ต่อปี**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**คงเดิม** 😐	**คงเดิม** 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 29.93 ของค่าเป้าหมาย**	คิดเป็นร้อยละ **29.93** เธอค่าเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย

** หมายเหตุ : เป้าหมาย 190003 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง ได้แก่ (1) สัดส่วนของแม่น้ำลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมายต่อแม่น้ำลำคลองทั่วประเทศ ซึ่งพิจารณาจากลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานคร (กทม.) และลำน้ำสายหลักของประเทศ และ (2) สัดส่วนของพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ จัดเก็บโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพให้มีระบบนิเวศที่ดี พิจารณาเทียบเคียงจากสัดส่วนของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมายต่อแม่น้ำลำคลองและพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ และสัดส่วนของพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติได้รับการฟื้นฟู จัดเก็บโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2564) พบว่า (1) สัดส่วนของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมายต่อแม่น้ำลำคลองทั่วประเทศ เทียบเคียงจากร้อยละของลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานคร (กทม.) ได้รับการฟื้นฟูร้อยละ 19.55 (ดำเนินการ 227 คลอง จาก 1,161 คลอง ใน กทม.) และ (2) สัดส่วนของพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติได้รับการฟื้นฟูร้อยละ 2 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 ตัวชี้วัดอยู่ที่ร้อยละ 17.96 และเมื่อเปรียบเทียบกับสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) (1) สัดส่วนของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมายต่อแม่น้ำลำคลองทั่วประเทศ เทียบเคียงจากร้อยละของลำคลองสายหลักในเขต กทม. ได้รับการฟื้นฟูร้อยละ 19.55 และ (2) สัดส่วนของพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติได้รับการฟื้นฟูร้อยละ 2 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 ตัวชี้วัดอยู่ที่ร้อยละ 17.96 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ต่อปี) มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 29.93 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย**

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้**แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพให้มีระบบนิเวศที่ดี** อาทิ (1) การแก้ไข**ปัญหาความเสื่อมโทรมของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ** จากวัชพืช การตื้นเขินจากตะกอนดิน การเข้าครอบครองทำประโยชน์ หรือบุกรุกพื้นที่แหล่งน้ำธรรมชาติ การสร้างสิ่งกีดขวางทางน้ำ และการปล่อยมลพิษลงสู่แม่น้ำลำคลอง ซึ่ง**จำเป็นต้องมีมาตรการทางกฎหมายเข้ามาควบคุม** และ (2) **ปัญหาด้านคุณภาพน้ำ** ซึ่งมีสาเหตุมาจากแหล่งน้ำเสียที่เกิดจากชุมชนจากการทิ้งขยะลงแม่น้ำลำคลอง หากมีขยะในแหล่งน้ำปริมาณสูงมากจะก่อให้เกิดสารพิษในแหล่งน้ำได้ แหล่งน้ำเสียที่เกิดจากการปล่อยน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรมซึ่งปนเปื้อนสารเคมีต่าง ๆ และแหล่งน้ำเสียที่เกิดจากเกษตรกรรม จากการระบายน้ำจากเรือกสวนไร่นาที่มีการปนเปื้อนสารเคมีจากการเกษตรลงสู่แม่น้ำลำคลอง นอกจากนี้ การดำเนินการจัดเก็บข้อมูลแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ได้รับการอนุรักษ์ฟื้นฟูให้เป็นปัจจุบันเป็นความท้าทายอย่างสูงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน ได้แก่ การบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดในเรื่องของการอนุรักษ์แม่น้ำ ลำคลอง แหล่งน้ำธรรมชาติอื่น ๆ และการลดน้ำเสียจากต้นทาง การส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญในการจัดการคุณภาพน้ำก่อนระบายออกสู่แม่น้ำลำคลอง รวมทั้งการพัฒนาและส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการบำบัดน้ำเสีย และเทคโนโลยีเพิ่มประสิทธิภาพการติดตามการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศวิทยาของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเร่งบูรณาการจัดเก็บข้อมูลการดำเนินงานเพื่อใช้ในการติดตามและประเมินผลที่มีความแม่นยำ

190101

แผนแม่บทย่อย

เป้าหมาย
แผนแม่บทย่อย (Y1)
190101

ระดับความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น

จ.3
มท.

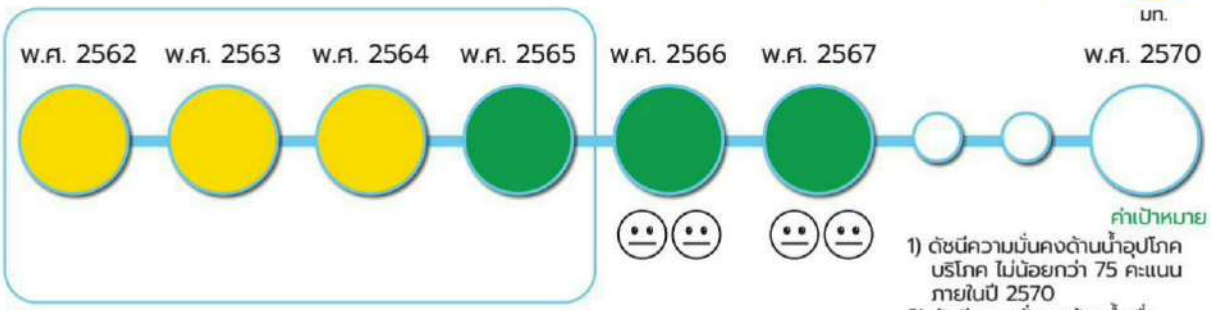

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(1) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค				
190101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 78 – 96 คะแนน (ใช้ค่าเริ่มต้น 78 คะแนน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 78 – 96 คะแนน (ใช้ค่าเริ่มต้น 78 คะแนน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 78 – 96 คะแนน (ใช้ค่าเริ่มต้น 78 คะแนน)	ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		คงเดิม 😐	คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 104 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 104 ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(2) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 78 – 96 คะแนน (ใช้ค่าเริ่มต้น 78 คะแนน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 78 – 96 คะแนน (ใช้ค่าเริ่มต้น 78 คะแนน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 78 – 96 คะแนน (ใช้ค่าเริ่มต้น 78 คะแนน)	ไม่น้อยกว่า 65 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 65 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		คงเดิม 😐	คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 104 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 104 ของค่าเป้าหมาย

ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 ตัวชี้วัด
หมายเหตุ : การคำนวณสัดส่วนการบรรลุเป้าหมาย สำหรับเป้า 190101 มี 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดดัชนีความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค และ ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีค่าคะแนนคิดเป็นร้อยละ 104 และ ร้อยละ 120 ตามลำดับ โดยมีการคำนวณค่าสัดส่วนการบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย $\frac{(104+120)}{2} = 112$

คิดเป็นร้อยละ 112 ของค่าเป้าหมายบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

ระดับความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค จัดทำโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ตามกรอบแนวทางการประเมินของธนาคารพัฒนาเอเชีย (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีค่าคะแนนในช่วง 78 – 96 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่าคะแนนในช่วง 78 - 96 คะแนนเช่นเดียวกัน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 104 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย

(2) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม จัดทำโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า ค่าคะแนนอยู่ในช่วง 78 – 96 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่าคะแนนในช่วง 78 - 96 คะแนนเช่นเดียวกัน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่า 65 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 120 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายเป็นการเฉลี่ยทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 112 ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาน้ำอุปโภคบริโภคตามหลักการของ (ร่าง) แผนขับเคลื่อนน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภคบริโภค โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการพัฒนาคุณภาพน้ำประปาหมู่บ้านให้ได้มาตรฐานและราคาเหมาะสมสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ภายในปี พ.ศ. 2570** โดยกรมอนามัย ที่มุ่งเน้นการพัฒนาการจัดการคุณภาพน้ำประปาหมู่บ้านตั้งแต่แหล่งผลิต และส่งเสริมประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการระบบประปาหมู่บ้านให้ได้มาตรฐาน โดยมีเป้าหมายให้ครัวเรือนในชุมชนชนบทเข้าถึงน้ำสะอาดเพิ่มมากขึ้น **โครงการจัดหาแหล่งน้ำบาดาลระยะไกลเพื่อแก้ปัญหาในพื้นที่แล้งซ้ำซากหรือน้ำเค็ม** โดยกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ที่มุ่งเน้นการพัฒนาบ่อน้ำบาดาลในพื้นที่ศักยภาพและก่อสร้างระบบประปาบาดาลด้วยเทคโนโลยีการส่งน้ำระยะไกลเพื่อส่งให้กับพื้นที่เป้าหมายให้เพียงพอต่อความต้องการใช้น้ำของประชาชน **โครงการเสริมสร้างศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการประเมินคุณภาพระบบประปาหมู่บ้าน** โดยกรมทรัพยากรน้ำ ที่มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพระบบประปาหมู่บ้านให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านการจัดทำหลักเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพระบบประปาหมู่บ้าน ปรับปรุงระบบฐานข้อมูลและกลไกการติดตามประเมินผลเพื่อใช้ในการกำกับ ดูแล และติดตามประเมินผลคุณภาพระบบประปาหมู่บ้านทั่วประเทศ นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการตามภารกิจที่รับผิดชอบ โดยมุ่งเน้นการปรับปรุงคุณภาพน้ำอุโภคบริโภค การหาแหล่งน้ำเพื่อเพิ่มศักยภาพการส่งน้ำในพื้นที่ห่างไกล และการปรับปรุงคุณภาพน้ำก่อนปล่อยสู่ระบบนิเวศ และการสนับสนุนการดำเนินการของหน่วยงานท้องถิ่นในการพัฒนาระบบประปา รวมทั้งหน่วยงานระดับท้องถิ่นเองยังได้มีการดำเนินการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบประปา การส่งน้ำ และคุณภาพอย่างต่อเนื่องซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

190101

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ระดับความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ การ**เพิ่มประสิทธิภาพระบบน้ำประปา**ที่อาจยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนในทุกพื้นที่โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบท การ**เพิ่มคุณภาพน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค**ให้เป็นไปตามมาตรฐานและมีราคาที่เหมาะสมยิ่งขึ้น **ระบบบำบัดน้ำเสีย**ที่ต้องได้รับการปรับปรุงที่อาจยังไม่ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการ**ควบคุมแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำ**ด้วยการ**บังคับใช้กฎหมาย นโยบาย และมาตรการที่ที่เกี่ยวข้อง**กับการจัดการของเสียก่อนการปล่อยลงสู่แม่น้ำที่อาจยังไม่มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามหลักวิชาการอย่างเพียงพอ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้เป้าหมายระดับความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้นจะบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังควรต้องดำเนินการ**เพิ่มประสิทธิภาพของระบบน้ำประปาให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนอย่างต่อเนื่อง** โดยเฉพาะความต้องการใช้น้ำของประชาชนในพื้นที่ชนบทดำเนินการ**พัฒนาและรักษาระดับคุณภาพน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคให้เป็นไปตามมาตรฐานและมีราคาที่สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจ**โดยเฉพาะแหล่งน้ำในพื้นที่ห่างไกล รวมทั้ง**เพิ่มประสิทธิภาพให้กับระบบบำบัดน้ำเสียและการบำรุงรักษาระบบ**ที่มีอยู่ และควบคุมแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำอย่างเคร่งครัด นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้กับหน่วยงานในระดับพื้นที่ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

190102

แผนแม่บทย่อย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 190102

ระดับการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำเพิ่มขึ้น

จ.3

มท.

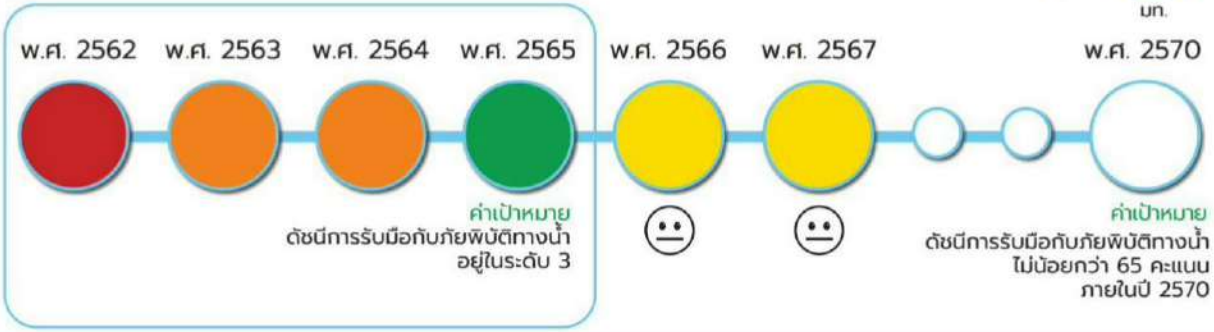

190102

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำ (คะแนน)				
190102	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 60 – 78 คะแนน (ใช้ค่าเริ่มต้น 60 คะแนน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 60 – 78 คะแนน (ใช้ค่าเริ่มต้น 60 คะแนน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 60 – 78 คะแนน (ใช้ค่าเริ่มต้น 60 คะแนน)	ไม่น้อยกว่า 61.25 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 65 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		คงเดิม 😐	คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 97.95 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 92.31 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

ระดับการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำ พิจารณาจากดัชนีการรับมือพิบัติภัยด้านน้ำ จัดเก็บโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีค่าคะแนนอยู่ในช่วง 60 – 78 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่าคะแนนในช่วง 60 -78 คะแนนเช่นเดียวกัน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่า 61.25 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 97.95 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 65 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 92.31 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับ**การเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ** โดยการปรับปรุงสิ่งกีดขวางทางน้ำ ปรับปรุงลำน้ำธรรมชาติที่ตื้นเขิน **การป้องกันน้ำท่วมชุมชนเมือง** โดยการจัดระบบป้องกันชุมชนเมือง **การจัดการพื้นที่น้ำท่วม/พื้นที่ชะลอน้ำ** โดยการพัฒนาแก้มลิงพื้นที่ลุ่มต่ำรับน้ำนอง**การสนับสนุนปรับตัวและเผชิญเหตุและจัดทำเครื่องมือในการบริหารจัดการ** โดยการพัฒนาระบบตรวจวัดและฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการวางแผนและตัดสินใจ เช่น ระบบโทรมาตร ระบบเตือนภัยล่วงหน้า ระบบตรวจวัดระดับน้ำขึ้น-ลง เป็นต้น โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการการจัดการอุทกภัยโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน (CBFM)** โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งมุ่งสนับสนุนให้ประเทศมีระบบการเตรียมความพร้อมรับมือกับสาธารณภัยและการบริหารจัดการสาธารณภัยให้ไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการวางระบบการจัดการอุทกภัยในพื้นที่ให้ประชาชน ชุมชน และหน่วยงานในพื้นที่เสี่ยงอุทกภัยเข้ามามีส่วนร่วมในทุกระดับ เพื่อให้มีการปรับตัวเผชิญเหตุรับมืออุทกภัยได้อย่างเหมาะสม ปลอดภัยและทันท่วงที **โครงการพัฒนาระบบติดตามการเปลี่ยนแปลงสถานะด้านน้ำของประเทศไทยด้วยข้อมูลจากดาวเทียมสำรวจทรัพยากรโลก (Earth Observation) เพื่อแก้ปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งอย่างยั่งยืนระยะที่ 2 (National Flood and Drought Water Mapping Index for Sustainable Water Management)** โดยสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) ที่มุ่งเน้นให้เกิดระบบสารสนเทศสำหรับติดตามสถานการณ์น้ำครอบคลุมพื้นที่

190102

ทั่วประเทศและสามารถชี้เป้าพื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง และอุทกภัยได้ถึงระดับตำบล แยกตามประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน ซึ่งจะเป็นข้อมูลสำคัญให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้ในการกำหนดมาตรการรับมือกับสถานการณ์ทั้งภัยแล้งและอุทกภัยได้อย่างเหมาะสมมีประสิทธิภาพและทันท่วงที ตามแต่ละประเภทของการใช้ประโยชน์ที่ดิน นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการตามภารกิจที่รับผิดชอบ โดยมุ่งเน้นการบรรเทาผลกระทบจากภัยพิบัติด้านน้ำ การเสริมสร้างศักยภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และการพัฒนามาตรการเตรียมความพร้อมและฟื้นฟูพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ ซึ่งรวมถึงการพัฒนาระบบเตือนภัยล่วงหน้า การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านน้ำ การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ระดับการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำเพิ่มขึ้น ปัจจุบันประเทศไทยกำลังเผชิญกับปัญหาน้ำท่วมและภัยแล้งที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง และทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ซึ่งนับเป็นความท้าทายที่ประเทศต้องเผชิญในการทำให้ระดับการรับมือกับภัยพิบัติด้านน้ำเพิ่มขึ้น อาทิ **การคาดการณ์สถานการณ์ภัยและกำหนดพื้นที่เสี่ยง การป้องกันและบรรเทาอุทกภัยในทุกระดับตั้งแต่ระดับชุมชนถึงระดับประเทศ** รวมทั้ง**การประเมินความเสียหายและความต้องการฉุกเฉินยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอและทันท่วงทีต่อการรับมือกับภัยพิบัติ**ที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและมีความท้าทายสูงเนื่องมาจากการแปรปรวนของปริมาณน้ำฝนจากความผันผวนของสภาพภูมิอากาศซึ่งส่งผลให้เกิดเหตุน้ำท่วมและภัยแล้งที่มีความถี่และรุนแรงเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน ระบบ กลไกเตือนภัยและการประชาสัมพันธ์แก่ประชนในพื้นที่ที่ยังไม่เพียงพอต่อการรับมือกับเหตุอุทกภัย ตลอดจนกฎหมาย นโยบายและมาตรการที่เป็นอุปสรรคต่อการบังคับใช้ในสถานการณ์ฉุกเฉิน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้ระดับการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำเพิ่มขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควร**เร่งรัดการดำเนินการปรับตัวและเผชิญเหตุในภาวะวิกฤติ** (จากน้ำท่วมและภัยแล้ง) ให้สามารถลดความสูญเสียและความเสี่ยงจากภัยพิบัติที่เกิดจากน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพและให้สามารถฟื้นตัวได้ในเวลาอันสั้น **พัฒนาระบบเตือนภัยล่วงหน้า**ให้เข้าถึงประชาชนในทุกพื้นที่และสามารถรับมือและเข้าถึงข้อมูลการเตือนภัย ป้องกันภัยได้โดยเฉพาะพื้นที่เสี่ยงภัยเพื่อลดผลกระทบจากภัยพิบัติทางน้ำได้ดียิ่งขึ้น รวมทั้ง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันที่ครอบคลุมถึง**การบูรณาการข้อมูล การวางแผนงานเพื่อบริหารจัดการความเสี่ยง การรับมือและบรรเทาอุทกภัยร่วมกัน** โดยเฉพาะในเหตุอุทกภัยที่มีขนาดใหญ่ ทั้งนี้ **ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นการประเมินความเสียหายและความสูญเสีย**จากอุทกภัยและภัยแล้งในภาคการเกษตร อุตสาหกรรม การบริการ และภาคครัวเรือน เพื่อให้สามารถประเมินผลสัมฤทธิ์และผลกระทบของโครงการในเชิงพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการดำเนินการตามปัจจัยของห่วงโซ่คุณค่าของเป้าหมายนี้ที่ได้รับการจัดลำดับความสำคัญสูงที่จำเป็นต้องมีโครงการมารองรับ อาทิ ความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือ การพยากรณ์ คาดการณ์สถานการณ์ภัย และกำหนดพื้นที่เสี่ยง การมีระบบเตือนภัยที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพของการประเมินความเสียหายและความต้องการฉุกเฉินและความช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ฉุกเฉินที่ทันท่วงที

190103

แผนแม่บทย่อย

เป้าหมาย
แผนแม่บทย่อย (Y1)
190103

ยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำเพิ่มขึ้น

จ.2

สทนช.

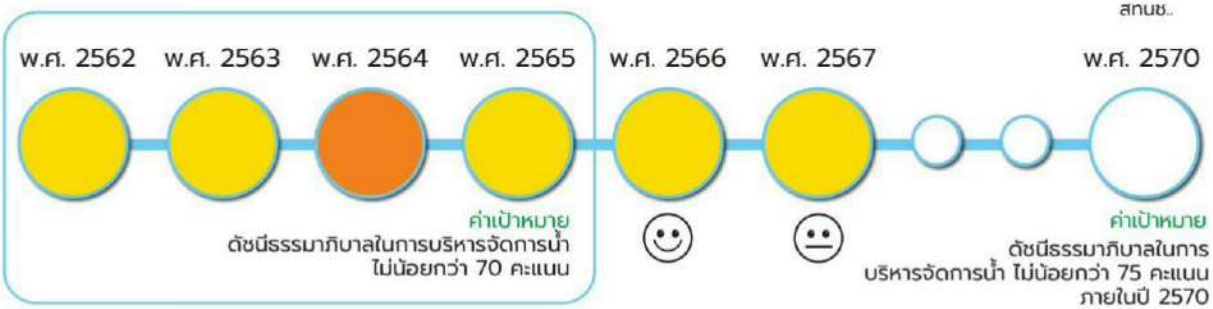

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำ				
190103	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 53 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 70 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 70 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 71.25 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 32.08	คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 98.25 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 93.33 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

การยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำ พิจารณาจากดัชนีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำ จัดเก็บโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีค่า 70 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่า 70 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่า 71.25 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 98.25 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 93.33 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

190103

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับ**แผนบริหารจัดการน้ำที่เป็นธรรม** โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการสำรวจศึกษา และประเมินศักยภาพน้ำบาดาล เพื่อการบริหารจัดการทั่วประเทศ** โดยกรมทรัพยากรน้ำบาดาลซึ่งมุ่งสำรวจ ศึกษา และประเมินศักยภาพปริมาณน้ำบาดาลในแต่ละแอ่งน้ำบาดาลที่สำคัญของประเทศไทย เพื่อให้มีข้อมูลเพียงพอสำหรับนำไปใช้ในการวางแผนและคาดการสถานการณ์เพื่อการนำน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ได้อย่างยั่งยืน มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนโดยไม่ส่งผลกระทบต่อสมดุลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม **โครงการเพิ่มศักยภาพการเติมน้ำใต้ดินระดับตื้น บริเวณพื้นที่อ่างเก็บน้ำห้วยตามาย อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ** โดยกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ที่ให้ความสำคัญกับการเพิ่มศักยภาพธนาคารน้ำใต้ดินสำหรับแก้ไขปัญหาน้ำท่วมและภัยแล้ง ตลอดจนเพิ่มความชุ่มชื้นให้กับระบบนิเวศโดยรอบ นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการตามภารกิจที่รับผิดชอบ โดยมุ่งขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (ปรับปรุงช่วงที่ 1 พ.ศ. 2566 - 2580) อาทิ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้ดำเนินการจัดทำ (ร่าง) ผังน้ำจำนวน 22 ลุ่มน้ำสร็จสมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำเพิ่มขึ้น อาทิ การมีแผนบริหารจัดการน้ำที่เป็นธรรมซึ่งยังไม่ครอบคลุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย **การดำเนินการตามแผนงานและงบประมาณ**ด้านน้ำซึ่งอาจ**ยังขาดการบูรณาการร่วมกัน**อย่างเพียงพอระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึง**กฎหมาย นโยบาย และมาตรการที่อาจยังเป็นอุปสรรคและการบังคับใช้ที่มีประสิทธิภาพ**ต่อการบริหารจัดการน้ำตามแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 โดยเฉพาะการเร่งรัดการตรากฎกระทรวงการอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สาม

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำให้เพิ่มขึ้นควร**ผลักดันให้เกิดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง**ผ่านการประสานงานอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะในส่วนของแผนหลักการบรรเทาอุทกภัยในลุ่มน้ำต่าง ๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการระบายน้ำลงสู่ทะเล **สร้างความมั่นคงน้ำทั้งด้านเกษตร และน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค** และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่ประชาชน ในส่วนของกฎกระทรวงการอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สามควรประชาสัมพันธ์ชี้แจงทำความเข้าใจแก่หน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนที่เข้าข่ายการเป็นผู้ใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สามให้ชัดเจนและทั่วถึง รวมทั้ง**พิจารณาปรับปรุงกรอบระยะเวลาในการขออนุญาตใช้น้ำให้กระชับขึ้น**เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ นอกจากนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควร**เร่งดำเนินการจัดทำแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำระดับลุ่มน้ำ 22 ลุ่มน้ำตาม (ร่าง) ผังน้ำ 22 ลุ่มน้ำ** ตลอดจนเร่งศึกษาและแก้ไขข้อกฎหมาย นโยบาย และมาตรการที่ยังเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ให้แล้วเสร็จ

แผนแม่บทย่อย

เป้าหมาย
แผนแม่บทย่อย (Y1)
190201

ระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองเพิ่มขึ้น

จ.3
มท.

พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563 พ.ศ. 2564 พ.ศ. 2565 พ.ศ. 2566 พ.ศ. 2567 พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
ดัชนีมีความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมือง
อยู่ในระดับ 1.5

ค่าเป้าหมาย
ดัชนีมีความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมือง
ไม่น้อยกว่า 65 คะแนน
ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมือง				
190201	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 60 – 78 คะแนน (ใช้ค่าเริ่มต้น 60 คะแนน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 60 – 78 คะแนน (ใช้ค่าเริ่มต้น 60 คะแนน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 60 – 78 คะแนน (ใช้ค่าเริ่มต้น 60 คะแนน)	ไม่น้อยกว่า 61.25 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 65 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		คงเดิม 😐	คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 97.95 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 92.31 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมือง พิจารณาจากดัชนีความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมือง จัดทำโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีค่าคะแนนอยู่ในช่วง 60 – 78 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่าคะแนนอยู่ในช่วง 60 – 78 คะแนนเช่นเดียวกัน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่า 61.25 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 97.95 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 65 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 92.31 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงการบรรลุค่าเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ เมื่อเทียบเคียงข้อมูลกับดัชนีย่อยด้านการบำบัดน้ำเสียจากดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม (EPI+) ประกอบการพิจารณา จัดทำโดยสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (พ.ศ. 2567) มีค่าอยู่ที่ 2.4 ซึ่งมีอัตราคงที่ตั้งแต่ พ.ศ. 2562 แสดงให้เห็นถึงทิศทางการพัฒนาที่คงเดิมเช่นเดียวกัน

190201

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำให้สอดคล้องกับระยะเวลาและสถานการณ์ปัจจุบัน การนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมมาใช้ในการวางแผนปรับปรุง พัฒนาโครงสร้างน้ำ และการบริหารจัดการน้ำอย่างเหมาะสม เพื่อยกระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองให้เพิ่มมากขึ้น โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 25 อาทิ **โครงการก่อสร้างปรับปรุงขยายระบบประปา การประปาส่วนภูมิภาค สาขาพังงา - ภูเก็ต ระยะที่ 1-3** โดยการประปาส่วนภูมิภาค ซึ่งมุ่งดำเนินการพัฒนาศักยภาพระบบผลิตเพื่อรองรับการขยายการให้บริการน้ำประปาซึ่งเป็นสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานให้ครอบคลุมพื้นที่ภูมิภาคและแหล่งท่องเที่ยวตลอดจนเพื่อรองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวของประเทศไทย **โครงการแผนงานก่อสร้างปรับปรุงขยาย กปภ.สาขาน่าน** โดยการประปาส่วนภูมิภาค ซึ่งให้ความสำคัญกับการขยายเครือข่ายระบบน้ำประปาเพื่อการอุปโภคบริโภคในเขตเมืองในระดับภูมิภาค เพื่อรองรับการขยายตัวของพื้นที่เมืองและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประชาชนในพื้นที่ นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการตามภารกิจที่รับผิดชอบ โดยมุ่งเน้นการจัดการเพื่อพัฒนาสาธารณูปโภคที่เกี่ยวข้องกับน้ำในเขตพื้นที่เมืองเพื่อรองรับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองเพิ่มขึ้น อาทิ ความสามารถในการเข้าถึงน้ำประปาในเขตเมืองที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการอุปโภคบริโภคที่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนและการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจในเขตเมือง **การสูญเสียน้ำ**จากการขาดการปรับปรุงและพัฒนาเครือข่ายระบบประปาในพื้นที่เมืองโดยเฉพาะในพื้นที่เมืองท่องเที่ยวและเมืองเศรษฐกิจของประเทศขาดการพัฒนากลไกการสำรวจ**แหล่งน้ำดิบสำรอง**และ**การใช้แหล่งน้ำข้ามลุ่มน้ำที่มีประสิทธิภาพ** การพัฒนาพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับพื้นที่เศรษฐกิจและการขยายตัวของชุมชนเมืองที่กีดขวางทางน้ำ และการบุกรุกแหล่งน้ำสาธารณะเพื่อนำพื้นที่มาใช้ประโยชน์ **การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ**การควบคุมมลพิษทางน้ำที่อาจไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ นอกจากนี้ **การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังขาดการบูรณาการ**ในการบริหารจัดการน้ำในเขตเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการรับมือกับสถานการณ์ภัยฉุกเฉิน ดังตัวอย่างที่ปรากฏในเหตุอุทกภัยในพื้นที่เมืองของจังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ และนครศรีธรรมราช ตลอดจนความท้าทายในการบูรณาการความร่วมมือในระดับนานาชาติเพื่อบริหารจัดการลุ่มน้ำนานาชาติข้ามพรมแดน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้ระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองเพิ่มขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ**ปรับปรุงระบบท่อส่งน้ำในทุกพื้นที่อย่างต่อเนื่อง**เพื่อลดการสูญเสียน้ำพร้อมทั้งดำเนินการ**ขยายโครงข่ายระบบประปาให้ครอบคลุมความต้องการของประชาชนทั้งในพื้นที่ห่างไกลและในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวและอุตสาหกรรม**

190201

เร่งบูรณาการผังน้ำให้สอดคล้องกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อลดการกีดขวางทางน้ำ ประกอบกับการบังคับใช้กฎหมาย มาตรการและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการพื้นที่ในเขตเมืองโดยเฉพาะการควบคุมการปล่อยของเสียลงแหล่งน้ำและการควบคุมการบุกรุกแหล่งน้ำสาธารณะอย่างเคร่งครัด ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการพื้นที่ในเขตเมือง และการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อให้รองรับกับสถานการณ์อุทกภัยและภัยแล้งที่มีความรุนแรงขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้ง**ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ** เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล เทคโนโลยีและองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการน้ำ โดยเฉพาะประเทศต้นน้ำในลุ่มน้ำโขงเพื่อสนับสนุนและเพิ่มประสิทธิภาพในการรับมือกับผลกระทบจากการบริหารจัดการน้ำในประเทศและข้ามพรมแดนอย่างทันท่วงที

190202

แผนแม่บทย่อย

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1) 190202

ระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น

จ.2

สทนช.

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ				
190202	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 60 – 78 คะแนน (ใช้ค่าเริ่มต้น 60 คะแนน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 60 – 78 คะแนน (ใช้ค่าเริ่มต้น 60 คะแนน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 60 – 78 คะแนน (ใช้ค่าเริ่มต้น 60 คะแนน)	ไม่น้อยกว่า 64 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		คงเดิม 😐	คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 93.75 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 80 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับก้ำกึ่งต้องใช้มาตรการบรรลุเป้าหมาย

190202

ระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น พิจารณาจากดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ จัดเก็บโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีค่าคะแนนอยู่ในช่วง 60 - 78คะแนน เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่าคะแนนอยู่ในช่วง 60 – 78 คะแนนเช่นเดียวกัน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่า 64 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 93.75 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 80 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุค่าเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพน้ำเพื่อการเกษตร โดยเฉพาะการชลประทานโดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ จำนวน 514 แห่ง** โดยกรมทรัพยากรน้ำ มุ่งเน้นการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการกระจายน้ำพื้นที่การเกษตร โดยติดตั้งระบบกระจายน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์จากแหล่งน้ำที่ได้ดำเนินการปรับปรุงฟื้นฟูแล้วหรือแหล่งน้ำธรรมชาติอื่น ๆ ที่มีศักยภาพ **โครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร** โดยกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ที่มุ่งเน้นการพัฒนาบ่อน้ำบาดาลและก่อสร้างระบบกระจายน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรในพื้นที่นอกเขตชลประทานและพื้นที่หาน้ำยากที่มีปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร รองรับสถานการณ์ภัยแล้งและฝนทิ้งช่วง เพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง **โครงการดัดแปรสภาพอากาศ กรมฝนหลวงและการบินการเกษตร** โดยกรมฝนหลวงและการบินเกษตร ซึ่งมุ่งดำเนินการเพื่อป้องกันหรือบรรเทาการสูญเสียของผลผลิตทางการเกษตรอันเนื่องจากภัยแล้งและภาวะฝนทิ้งช่วง เพื่อเพียงพอต่อการเกษตรกรรม และเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนในพื้นที่ลุ่มรับน้ำและแหล่งเก็บกักน้ำ **โครงการบริหารจัดการน้ำ พัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน ปี 2567** โดยกรมชลประทาน ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบส่งน้ำและระบบระบายน้ำที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำให้มากขึ้นเพื่อกักเก็บน้ำในช่วงฤดูแล้ง และใช้ในการชะลอการไหลของน้ำลงพื้นที่ลุ่มน้ำตอนล่างเมื่อเกิดอุทกภัย นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการตามภารกิจที่รับผิดชอบ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาแหล่งน้ำอุปสงค์เพื่อการใช้งานในภาคการเกษตร การพัฒนาระบบกระจายน้ำ และการปรับปรุงท่อส่งน้ำเพื่อลดการสูญเสียน้ำประปาระหว่างการส่งเพื่อลดต้นทุนการผลิตน้ำของภาคการผลิต ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น อาทิ การ**ปรับปรุงแหล่งน้ำต้นทุนและระบบกระจายน้ำ**ที่อาจยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ **ระบบการกระจายน้ำยังไม่มีการเชื่อมโยงน้ำข้ามลุ่มน้ำที่เป็นผลให้การบริหารจัดการน้ำข้ามลุ่มน้ำยังขาดประสิทธิภาพ** รวมทั้ง**กฎหมายที่มีอยู่อาจยังไม่ครอบคลุมการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ**

190202

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้ระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควร**ผลักดันการปรับปรุงแหล่งน้ำต้นทุนและระบบกระจายน้ำด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม**เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ รวมทั้งมีการบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานด้านน้ำต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่ดี เร่งรัด**การพัฒนาระบบกระจายน้ำเชื่อมโยงน้ำข้ามลุ่มน้ำ** ผ่านการบริหารจัดการอย่างบูรณาการ รวมทั้งควรมีการตรากฎหมาย ระเบียบ และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการผันน้ำข้ามลุ่มน้ำ พร้อมทั้งการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำด้านอุปสงค์อย่างต่อเนื่อง

190301

แผนแม่บทย่อย

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1) 190301

แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศมีระบบนิเวศและทัศนียภาพที่ดี มีคุณภาพได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น

ข.3 กส.

พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563 พ.ศ. 2564 พ.ศ. 2565 พ.ศ. 2566 พ.ศ. 2567 พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย

(1) สัดส่วนลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครได้รับการฟื้นฟูร้อยละ 50 ของพื้นที่เป้าหมาย
(2) สัดส่วนลำน้ำสายหลักใน 25 ลุ่มน้ำได้รับการฟื้นฟูร้อยละ 20
(3) พื้นที่ชุ่มน้ำ Ramsar Site ความสำเร็จร้อยละ 90 และ พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติ ความสำเร็จร้อยละ 90
(4) สัดส่วนพื้นที่ชุมชน (นอกเขต กทม. ที่เป็นชุมชนขนาดใหญ่) ริมแม่น้ำลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ ได้รับการฟื้นฟูร้อยละ 90 ของพื้นที่เป้าหมาย

ค่าเป้าหมาย

(1) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครส่วนที่เหลือที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ต่อปี
(2) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำน้ำสายหลักใน 22 ลุ่มน้ำที่รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่า 50 ต่อปี
(3) พื้นที่ชุ่มน้ำ Ramsar Site ความสำเร็จร้อยละ 90 และ พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติ ความสำเร็จร้อยละ 90
- ลำน้ำสาขาใน 20 ลุ่มน้ำ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี
- แหล่งน้ำธรรมชาติที่มีพื้นที่ผิวน้ำเกิน 1,000ไร่ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ต่อปี

(4) สัดส่วนพื้นที่ชุมชน (นอกเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นชุมชนนิเทศและทัศนียภาพดีที่มีคุณภาพได้มาตรฐานต่อพื้นที่เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครส่วนที่เหลือที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย (ร้อยละต่อปี)				
190301	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) ร้อยละ 19.55	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) ร้อยละ 19.55	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) ร้อยละ 19.55	ร้อยละ 75	ร้อยละ 75
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		คงเดิม 😐	คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 26.07 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 26.07 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับต่ำสุดเทียบในการบรรลุเป้าหมาย

190301

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำน้ำสายหลักใน 22 ลุ่มน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย (ร้อยละต่อปี)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	อยู่ในระหว่างดำเนินการจัดทำข้อมูล	ร้อยละ 50	ร้อยละ 50
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)					
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)					

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ชุ่มน้ำและแหล่งน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่ (1) ลำน้ำสาขาใน 20 ลุ่มน้ำ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี (2) แหล่งน้ำธรรมชาติที่มีพื้นที่ผิวน้ำเกิน 1,000 ไร่ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ต่อปี				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	อยู่ในระหว่างดำเนินการจัดทำข้อมูล	(1) ร้อยละ 20 (2) ร้อยละ 90	(1) ร้อยละ 20 (2) ร้อยละ 90
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)					
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)					

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนพื้นที่ชุมชน (นอกเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นชุมชนขนาดใหญ่ริมแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ ที่มีระบบนิเวศและทัศนียภาพดีมีคุณภาพได้มาตรฐานต่อพื้นที่เป้าหมาย) (ร้อยละต่อปี)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	อยู่ในระหว่างดำเนินการจัดทำข้อมูล	ร้อยละ 90	ร้อยละ 90
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)					
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)					

ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 ตัวชี้วัด

หมายเหตุ: การคำนวณสีสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย สำหรับเป้า 190301 มี 4 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครส่วนที่เหลือที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย
(2) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำน้ำสายหลักใน 22 ลุ่มน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย
(3) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ชุ่มน้ำและแหล่งน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย
(4) สัดส่วนพื้นที่ชุมชน (นอกเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นชุมชนขนาดใหญ่ริมแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ ที่มีระบบนิเวศและทัศนียภาพดีมีคุณภาพได้มาตรฐานต่อพื้นที่เป้าหมาย)

ทั้งนี้ สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) มี**การรายงานข้อมูลเพียงตัวชี้วัดที่ (1) จึงทำให้ การคำนวณ ค่าสีสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 คิดเป็นร้อยละ 26.07**

คิดเป็นร้อยละ
26.07
ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย

แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศมีระบบนิเวศและทัศนียภาพที่ดี มีคุณภาพได้มาตรฐานเพิ่มขึ้นพิจารณาจาก 4 ตัวชี้วัด

(1) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครส่วนที่เหลือที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย จัดเก็บโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2564) พบว่า สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานคร (กทม.) ที่ได้รับการฟื้นฟูร้อยละ 19.55 (ดำเนินการ 227 คลอง จาก 1,161 คลองใน กทม.) และเมื่อเปรียบเทียบกับสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ที่มีสัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำคลองที่ได้รับการฟื้นฟูร้อยละ 19.55 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิมในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ร้อยละ 75 ต่อปี) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 26.07 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย

(2) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำน้ำสายหลักใน 22 ลุ่มน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย จัดเก็บโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูล

(3) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ชุ่มน้ำและแหล่งน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่

(3.1) ลำน้ำสาขาใน 20 ลุ่มน้ำ จัดเก็บโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูล

(3.2) แหล่งน้ำธรรมชาติที่มีพื้นที่ผิวน้ำเกิน 1,000 ไร่ จัดเก็บโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูล

(4) สัดส่วนพื้นที่ชุมชน (นอกเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นชุมชนขนาดใหญ่ริมแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ ที่มีระบบนิเวศและทัศนียภาพดีมีคุณภาพได้มาตรฐานต่อพื้นที่เป้าหมาย) จัดเก็บโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูล

ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายโดยที่ใช้เพียงตัวชี้วัด (1) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครส่วนที่เหลือที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมายมีค่าอยู่ที่ร้อยละ 26.07 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการบูรณาการการบริหารจัดการน้ำในแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะการส่งเสริมระบบนิเวศให้กลับมามีความสมบูรณ์ ควบคู่ไปกับการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อควบคุมและลดการปล่อยน้ำเสียสู่แหล่งน้ำ การสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชนในการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำต่าง ๆ รวมทั้งการสร้างจิตสำนึกในประชาชนให้มีส่วนร่วมในการดูแลและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำอย่างต่อเนื่อง โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ โครงการลดของเสียในแหล่งน้ำวิกฤติและจัดการคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำหลัก โดยกรมควบคุมมลพิษ ซึ่งมุ่งสนับสนุนให้แหล่งกำเนิดมลพิษดำเนินการจัดการน้ำเสียให้เป็นไปตามมาตรฐานก่อนระบายออกสู่สิ่งแวดล้อม เพื่อให้คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำเป็นไปตามมาตรฐานและประเภทของการใช้ประโยชน์ รวมทั้ง

190301

สนับสนุนให้ประชาชนลดการใช้น้ำและติดตั้งระบบบำบัดน้ำเสียที่ได้มาตรฐานสำหรับครัวเรือน ส่งผลให้แม่น้ำ ลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติมีคุณภาพตามประเภทการใช้ประโยชน์ และทำให้ระบบนิเวศดีขึ้น โครงการใช้ AI และ Big Data สำหรับการแจ้งเตือนการรุกล้ำแนวเขตแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ ระยะที่ 2 โดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบแจ้งเตือนการรุกล้ำแนวเขตแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ และการขยายขอบเขตพื้นที่แจ้งเตือนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบและแจ้งเตือนการรุกล้ำแนวเขตแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพและคุ้มค่ากว่าการดำเนินการในรูปแบบเดิมในทุกมิติ ซึ่งครอบคลุมถึงความคุ้มค่าในแง่ระยะเวลา ทรัพยากรบุคคล และงบประมาณ ทั้งนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างการพัฒนากลไกติดตามและประเมินผลการฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งในมิติเชิงคุณภาพ ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศ และภูมิทัศน์ รวมทั้งมีการดำเนินการเพื่ออนุรักษและฟื้นฟูระบบนิเวศรวมถึงทัศนียภาพของแม่น้ำลำคลองและพื้นที่ชุ่มน้ำอย่างต่อเนื่องซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศมีระบบนิเวศและทัศนียภาพที่ดี มีคุณภาพได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น อาทิ ยังมีการรุกล้ำแนวเขตแม่น้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติและยังไม่ได้มีการป้องกันการบุกรุกเพื่อสร้างที่อยู่อาศัยริมแม่น้ำลำคลองของประชาชน การดำเนินการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิและขอบเขตตามเอกสิทธิ์ที่ยังไม่แล้วเสร็จและอาจกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนที่พำนักบริเวณแนวเขตแม่น้ำซึ่งเป็นประเด็นละเอียดอ่อนและท้าทายการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ยังคงเป็นความท้าทายอย่างสูงในการจัดเก็บข้อมูลสัดส่วนความสำเร็จในการดำเนินการฟื้นฟูพื้นที่ลำคลอง ลำน้ำสายหลัก และแหล่งน้ำธรรมชาติให้เป็นปัจจุบันเพื่อใช้ในการติดตามและประเมินผลการดำเนินการ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศมีระบบนิเวศและทัศนียภาพที่ดี มีคุณภาพได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง**เร่งการบูรณาการฐานข้อมูลด้านคุณภาพน้ำและระบบนิเวศลุ่มน้ำเข้ากับงานวิเคราะห์เชิงพื้นที่**โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและเครื่องมือปัญญาประดิษฐ์ในการสนับสนุนการบริหารจัดการแหล่งน้ำ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและวางแผนการปรับปรุงคุณภาพน้ำอย่างแม่นยำและทันต่อสถานการณ์ รวมทั้งสามารถออกแบบมาตรการเชิงป้องกันและฟื้นฟูสภาพลุ่มน้ำที่สอดคล้องกับภูมิสังคมของแต่ละพื้นที่ **เร่งรัดกระบวนการตรวจสอบสิทธิในพื้นที่ลุ่มน้ำ** เพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายและมาตรการป้องกันมลพิษน้ำ รวมถึงการสร้างกลไกการมีส่วนร่วมกับชุมชนในพื้นที่เพื่อให้เกิดความเข้าใจและยอมรับมาตรการกำกับดูแลการใช้ประโยชน์พื้นที่ริมฝั่งน้ำ ทั้งนี้ การเชื่อมโยงแผนงานกับเป้าหมายย่อยที่เกี่ยวข้อง (เช่น โครงการควบคุมคุณภาพน้ำและแผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำ) และการ**สนับสนุนงานวิจัยหรือนวัตกรรมสำหรับการฟื้นฟูระบบนิเวศ จะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์ในพื้นที** และเพิ่มศักยภาพในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพน้ำและระบบนิเวศให้เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ควร**ให้ความสำคัญกับการดำเนินการตามปัจจัยของห่วงโซ่คุณค่าของเป้าหมายนี้ที่ได้รับการจัด**

ลำดับความสำคัญสูงที่จำเป็นต้องมีโครงการมารองรับ เช่น โครงการฝึกอบรมและเสริมสมรรถนะบุคลากรภาครัฐและภาคเอกชนในระดับพื้นที่เพื่อเพิ่มทักษะการวิเคราะห์และบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เป็นต้น และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลและฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองผ่านกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ สนับสนุนการประสานงานระหว่างหน่วยงานเพื่อพัฒนากลยุทธ์แก้ไขปัญหาระยะยาวและยกระดับคุณภาพน้ำและระบบนิเวศให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด รวมถึง**เร่งรัดการบูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการติดตามและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพ**

แผนแม่บท
20

การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ

ภาครัฐทันสมัย มีประสิทธิภาพ บริการประชาชนสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส
บุคลากรภาครัฐมีความเป็นมืออาชีพ มุ่งพัฒนาภายใต้หลักการ
ภาครัฐของประชาชน เพื่อประชาชนและส่วนรวม

จ.1 สำนักงาน ก.พ.ร.

ถึงแม้การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในช่วงที่ผ่านมาจะส่งผลให้งานบริการภาครัฐมีการปรับตัวเป็นดิจิทัลมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากล มีความคล่องตัว และมีการเปิดให้ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการบริการสาธารณะเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องเร่งยกระดับสมรรถนะบุคลากรภาครัฐ รวมทั้งประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อให้การบริการภาครัฐสามารถตอบสนองต่อความต้องการของทุกภาคส่วนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
200001	บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ	ความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ภายในปี 2570
200002	ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพด้วยการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้	(1) ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ไม่เกินอันดับที่ 50 ของโลกภายในปี 2570 (2) สัดส่วนหน่วยงานระดับกรมที่มีระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐที่อยู่ในระดับ 4 ขึ้นไปต่อหน่วยงานภาครัฐระดับกรมทั้งหมดไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ภายในปี 2570

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
200101	งานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น	สัดส่วนของกระบวนงานที่ปรับเปลี่ยนให้เป็นดิจิทัลต่อกระบวนงานทั้งหมดที่สามารถปรับเปลี่ยนให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ภายในปี 2570
200201	หน่วยงานภาครัฐบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ	สัดส่วนเป้าหมายแผนแม่บทย่อยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่บรรลุเป้าหมายต่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ภายในปี 2570
200202*	ภาษีที่จัดเก็บถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ	การใช้จ่ายรายจ่ายภาพรวม รายจ่ายประจำ และรายจ่ายลงทุนของหน่วยงานภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ต่อปีภายในปี 2570
200203*	หน่วยงานของรัฐดำเนินการโครงการตามห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทยเพื่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ	สัดส่วนของปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทยที่มีโครงการมารองรับต่อปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ภายในปี 2570
200301	เปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสม	(1) ความสำเร็จของการเปิดให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาดำเนินการบริการสาธารณะเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 ภายในปี 2570 (2) สัดส่วนการลงทุนในการจัดบริการสาธารณะของภาคเอกชนต่อการลงทุนในการจัดบริการสาธารณะทั้งหมดไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ภายในปี 2570
200302	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสมรรถนะและสร้างความทันสมัยในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะให้กับประชาชน	การประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม ไม่น้อยกว่า 90 คะแนนภายในปี 2570
200401	ภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความคล่องตัว	สัดส่วนของหน่วยงานที่มีเกณฑ์การประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 ที่อยู่ในระดับก้าวหน้าขึ้นไปต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ภายในปี 2570
200501	บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ	(1) ดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ภายในปี 2570 (2) ดัชนีคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรภาครัฐไม่น้อยกว่า 93 คะแนนภายในปี 2570

หมายเหตุ * เป้าหมายใหม่ ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 25666-2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

สรุปแผนระดับที่ 3 ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ประเด็นที่ (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ

แผนแม่บทฯ ประเด็น (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ มีแผนระดับที่ 3 สามารถช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานของแผนแม่บทฯ ที่สำคัญ อาทิ

แผนปฏิบัติราชการ	หน่วยงานเจ้าของแผน
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) และแผนปฏิบัติราชการรายปี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของกรมบัญชีกลาง	กรมบัญชีกลาง
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) และแผนปฏิบัติราชการรายปี (พ.ศ. 2567) ของกรมสรรพากร	กรมสรรพากร
- แผนปฏิบัติราชการรายปี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.)	สำนักงาน ก.พ.ร.
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) และแผนปฏิบัติราชการรายปี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี	สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) และแผนปฏิบัติราชการรายปี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (ฉบับปรับปรุง) ของสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (สำนักงาน ป.ย.ป.)	สำนักงาน ป.ย.ป.
แผนปฏิบัติการด้าน...	**หน่วยงานเจ้าของแผน**
- แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2566 - 2570	สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
- แผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทย ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566 - 2570)	สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ทั้งนี้ สามารถเข้าดูรายละเอียดเพิ่มเติมของแผนระดับที่ 3 ข้างต้น ได้จากในระบบ eMENSCR ตามรายละเอียดวิธีการเข้าใช้งานที่แสดงไว้ในภาคผนวก

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)
200001

บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ

จ.2 สำนักงาน ก.พ.ร.

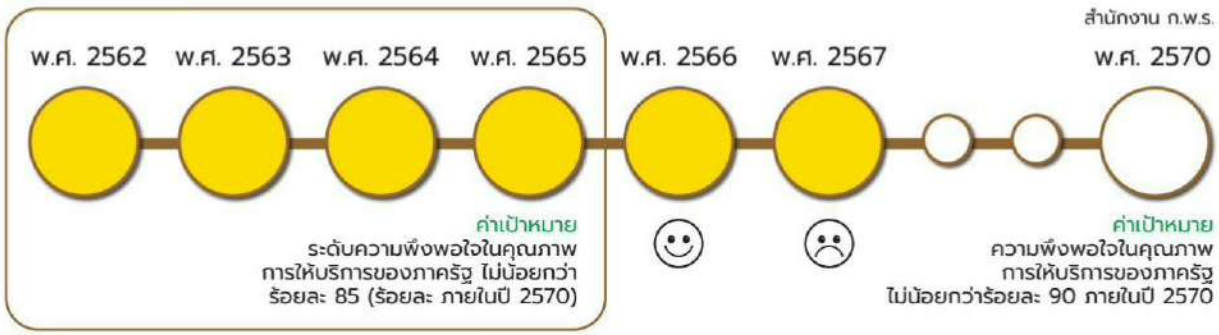

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของภาครัฐ (ร้อยละ)				
200001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ร้อยละ 81.69 (พึงพอใจ 6,664 คน จากผู้ตอบแบบสำรวจ 8,158 คน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ร้อยละ 83.24 (พึงพอใจ 8,149 คน จากผู้ตอบแบบสำรวจ 10,422 คน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ร้อยละ 83.03 (พึงพอใจ 8,675 คน จากผู้ตอบแบบสำรวจ 9,815 คน)	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 84.93	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 90
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ร้อยละ 1.90	แย่ลง ร้อยละ 0.25		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 97.76 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 92.26 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ พิจารณาจากความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการภาครัฐที่รวบรวมผลการสำรวจจากประช1าชนผู้ใช้บริการจากหน่วยงานของรัฐ (ส่วนราชการ จังหวัด รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน องค์กรอิสระ หน่วยงานของรัฐรูปแบบอื่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ทั่วประเทศ จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ระดับความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการภาครัฐที่ตอบพึงพอใจจำนวน 8,675 คน คิดเป็นร้อยละ 83.03 จากผู้ตอบแบบสำรวจรวมจำนวน 9,815 คน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีระดับความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของภาครัฐร้อยละ 83.24 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลงร้อยละ 0.25 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 84.93) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 97.76 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 92.26 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้การจัดการบริการของรัฐมีประสิทธิภาพและคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ อาทิ **ความชัดเจนของขั้นตอนการรับบริการ**ซึ่งอาจยังมีความซับซ้อน ส่งผลต่อประสิทธิภาพการรับบริการของประชาชนโดยเฉพาะในกลุ่มผู้สูงอายุ **รูปแบบการให้บริการภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์**ที่อาจยังไม่ครอบคลุมเพียงพอต่อความต้องการของทุกกลุ่มผู้รับบริการ **ระยะเวลาในการขอรับบริการจากหน่วยงานภาครัฐที่อาจยังมีระยะเวลานาน**ส่งผลต่อการใช้งานของผู้รับบริการ และ**การมีทัศนคติที่ดีต่อการบริการของบุคคลากรภาครัฐที่อาจยังไม่เพียงพอ**ในการช่วยเหลือประชาชนผู้เข้ารับการบริการในทุกพื้นที่ โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ ให้ความสำคัญกับการ**ประชาสัมพันธ์ชี้แจงขั้นตอนการรับบริการภาครัฐ**ทั้งในรูปแบบปกติและรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ **ผลักดันให้ส่วนราชการพัฒนาการให้บริการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์**แบบครบวงจรตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการเพื่อลดขั้นตอนและระยะเวลาการให้บริการให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตรูปแบบใหม่ของประชาชนและภาคธุรกิจ ส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้**ระบบบริการกลางภาครัฐที่มีมาตรฐานเดียวกัน**เพื่อยกระดับการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐให้มีความสะดวกรวดเร็วและตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างต่อเนื่อง และให้ความสำคัญกับ**การพัฒนาศักยภาพบุคลากรผู้ให้บริการทั้งในส่วนของทักษะและทัศนคติการให้บริการ**และมาตรฐานการให้บริการที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 200002

บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ

จ.2 กพร สำนักงาน ก.พ.ร.

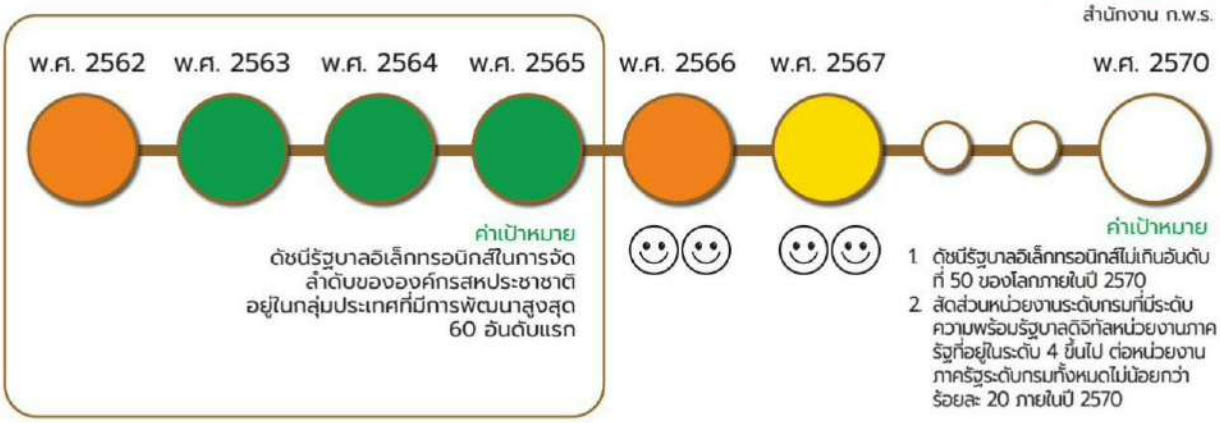

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	1) ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์				
200002	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2563) อันดับที่ 57 0.75650 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) อันดับที่ 55 0.76600 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับที่ 52 0.8351 คะแนน	ไม่เกินอันดับที่ 53 ของโลก	ไม่เกินอันดับที่ 50 ของโลก
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 3.51	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 5.45		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 101.92 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 96.15 ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	2) สัดส่วนหน่วยงานระดับกรมที่มีระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐที่อยู่ในระดับ 4 ขึ้นไป ต่อหน่วยงานภาครัฐระดับกรมทั้งหมด (ร้อยละ)				
200002	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 17 หน่วยงาน จาก 292 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 5.84	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 32 หน่วยงาน จาก 292 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 11.3	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 71 หน่วยงาน จาก 286 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 24.83	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 13.48	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 93.49	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 119.73		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 184.20 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 124.15 ของค่าเป้าหมาย
ภาพรวมสถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 โดยเฉลี่ยจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด หมายเหตุ : การคำนวณสัดส่วนการบรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าสถานะการบรรลุเป้าหมายเกินร้อยละ 100 กำหนดให้เป็น 100 โดยมีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{(96.15+100)}{2}$					คิดเป็นร้อยละ 98.08 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพด้วยการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

1) **อันดับดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์** ซึ่งเป็นการประเมินความพร้อมของการพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์และความสามารถของภาครัฐในนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการให้บริการประชาชน จัดทำโดยองค์การสหประชาชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ให้อยู่ในอันดับ 52 จาก 193 ประเทศทั่วโลก โดยเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่อยู่ในอันดับ 55 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 5.45 ซึ่งเป็นผลมาจากความพร้อมด้านการศึกษาของบุคลากรในประเทศและด้านโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมของประเทศเพิ่มขึ้น ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่เกินอันดับที่ 53) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 101.92 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกินอันดับที่ 50) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 96.15 ของค่าเป้าหมาย

2) สัดส่วนหน่วยงานระดับกรมที่มีระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐที่อยู่ในระดับ 4 ขึ้นไปต่อภาครัฐระดับกรมทั้งหมด จัดทำโดยสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า หน่วยงานระดับกรมหรือเทียบเท่าที่มีความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐในระดับ 4 ขึ้นไป มีจำนวน 71 หน่วยงาน จากหน่วยงานที่ได้รับการสำรวจทั้งหมด 286 หน่วยงาน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 24.83โดยเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ.2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีสัดส่วนร้อยละ 11.3 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 119.73 ซึ่งในภาพรวมหน่วยงานระดับกรมหรือ

เทียบเท่ามีความโดดเด่นด้านการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการดำเนินงานมากที่สุด อาทิ เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับ AI, Internet of Things (IoT), Blockchain, Cloud Computing ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 13.48) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 184.20 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 124.15 ของค่าเป้าหมาย

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 โดยการเฉลี่ยจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 98.08 ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

อันดับ/คะแนนดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (EGDI) ของประเทศไทย พ.ศ. 2566 - 2567

ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (EGDI)	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2567	การเปลี่ยนแปลง
ภาพรวมดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (E-Government Development Index : EGDI)	อันดับ 55 0.76600 คะแนน	อันดับ 52 0.8351 คะแนน	↑ **ดีขึ้น 3 อันดับ** **เพิ่มขึ้น 0.0691 คะแนน**
1) ดัชนีทุนมนุษย์ (Human Capital Index: HCI)	0.7879 คะแนน	0.8032 คะแนน	↑ **เพิ่มขึ้น 0.0153 คะแนน**
2) ดัชนีโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคม (Telecommunication Infrastructure Index: TII)	0.7338 คะแนน	0.9410 คะแนน	↑ **เพิ่มขึ้น 0.2072 คะแนน**
3) ดัชนีการบริการออนไลน์ (Online Service Index: OSI)	0.7763 คะแนน	0.7611 คะแนน	↓ **ลดลง 0.0152 คะแนน**

ที่มาของข้อมูล : UN E-Government Survey 2024 โดยสหประชาชาติ (UN)

หมายเหตุ : 1) สหประชาชาติจัดอันดับดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ทุก 2 ปี โดยในปี 2565 และ 2567 มีประเทศที่ได้รับการจัดอันดับทั้งสิ้น 193 ประเทศ
2) การอ่านค่าคะแนน (Value) หากค่าเข้าใกล้ 1 หมายถึง มีพัฒนาการและความพร้อมในด้านนั้น ๆ สูง

ผลการสำรวจระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลของหน่วยงานภาครัฐระดับกรมหรือเทียบเท่า พ.ศ. 2567

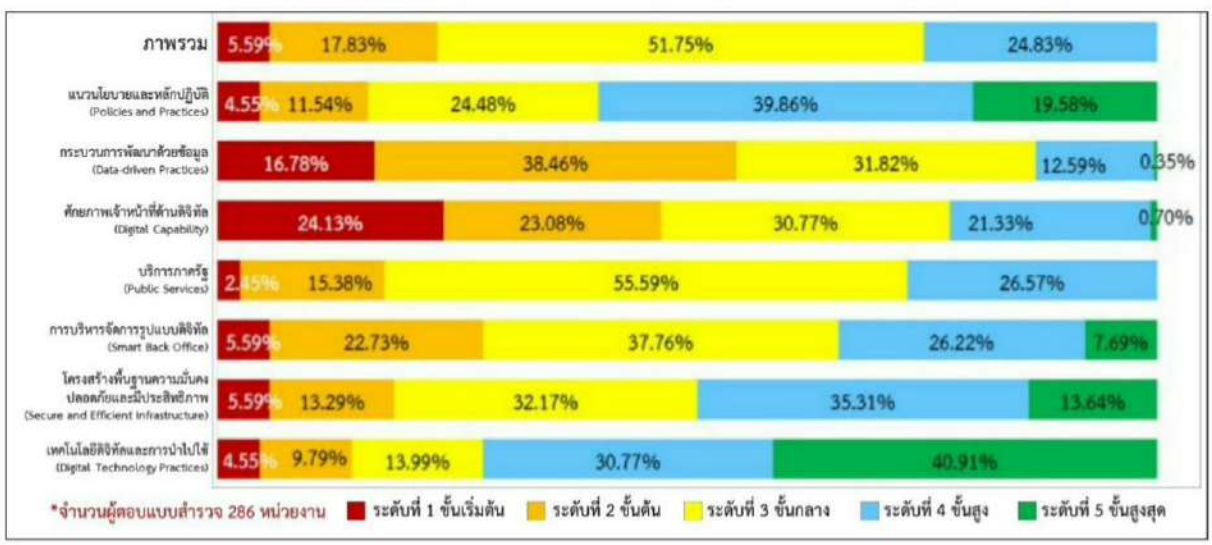

ที่มาของข้อมูล : รายงานผลการสำรวจระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปี 2567 โดยสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ที่ผ่านมาหลายหน่วยงานของรัฐได้มีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและการติดต่อสื่อสารกับประชาชน โดยเฉพาะการพัฒนาระบบ e-Service เพื่อให้บริการออนไลน์ อย่างไรก็ตาม การพัฒนารัฐบาลดิจิทัลไม่ใช่เพียงการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เท่านั้น แต่ยังต้องมีรูปแบบการให้บริการที่เข้าถึงง่าย รวดเร็ว ปลอดภัย และตรงต่อความต้องการของประชาชน โดยจากการพิจารณาสถานการณ์ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (EGDI) ที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยพัฒนาดีขึ้นอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่พ.ศ. 2557 จากอันดับ 102 (0.4631 คะแนน) มาอยู่ในอันดับ 52 (0.8351 คะแนน) ใน พ.ศ. 2567 แต่การพัฒนาในช่วงหลังเป็นการปรับตัวดีขึ้นในอัตราที่ลดลง เป็นผลมาจากปัจจัยด้านการให้บริการออนไลน์ (Online Service index : OSI) ซึ่งเป็นปัจจัยที่ไทยมีคะแนนน้อยสุดและยังปรับตัวแย่ลงจากปีก่อนหน้า สาเหตุหนึ่งจากการให้บริการออนไลน์ของภาครัฐไทยส่วนใหญ่เป็นการให้บริการออนไลน์ผ่านช่องทางต่าง ๆ อาทิ เว็บไซต์ แอปพลิเคชันของหน่วยงานเจ้าของบริการ ยังขาดการพัฒนาในระดับที่ให้ประชาชนสามารถทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ โดยยังคงมีประเด็นท้าทายที่สำคัญ อาทิ **ระบบการทำงานและข้อมูลที่ยังไม่สามารถเชื่อมโยงกันระหว่างหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ** ส่งผลให้ระบบ e-Service ของหลายหน่วยงานยังไม่สามารถให้บริการร่วมกันได้ การให้บริการภาครัฐทางอิเล็กทรอนิกส์จึงยังไม่สามารถทำได้แบบเบ็ดเสร็จในช่องทางเดียว ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนในการใช้ทรัพยากร การบริการที่ไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และอาจก่อให้เกิดภาระ/ต้นทุนแก่ผู้รับบริการ รวมทั้ง**ทักษะดิจิทัลของบุคลากรภาครัฐ**ที่อาจยังต้องพัฒนาให้เพียงพอต่อการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล ดังนั้น การขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายในระยะต่อไป หน่วยงานของรัฐควรเร่งให้**เกิดการดำเนินงาน/การจัดทำบริการในรูปแบบดิจิทัลที่ได้มาตรฐาน** ตั้งแต่การจัดเก็บ การปรับเปลี่ยนรูปแบบข้อมูล การบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงาน และ**การเชื่อมต่องานบริการภาครัฐออนไลน์กับแพลตฟอร์มกลาง**เพื่อนำไปสู่การให้บริการภาครัฐแบบเบ็ดเสร็จด้วยระบบดิจิทัล โดยต้องคำนึงถึงการให้บริการที่เข้าถึงประชาชนทุกกลุ่มอย่างสะดวกและทั่วถึง ความมั่นคงปลอดภัยในการใช้ระบบดิจิทัลและมาตรการคุ้มครองข้อมูล รวมทั้งการ**พัฒนายกระดับทักษะดิจิทัลที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในยุคดิจิทัลของบุคลากรภาครัฐ** ตลอดจนการส่งเสริมให้**หน่วยงานจัดทำชุดข้อมูลที่เป็นประโยชน์และเปิดเผยในรูปแบบดิจิทัล** เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและการนำข้อมูลไปพัฒนาต่อยอดในรูปแบบต่าง ๆ ได้

200101

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาบริการประชาชน

เป้าหมาย
แผนแม่บทย่อย (Y1)
200101

งานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น

จ.3 กพร

สำนักงาน ก.พ.ร.

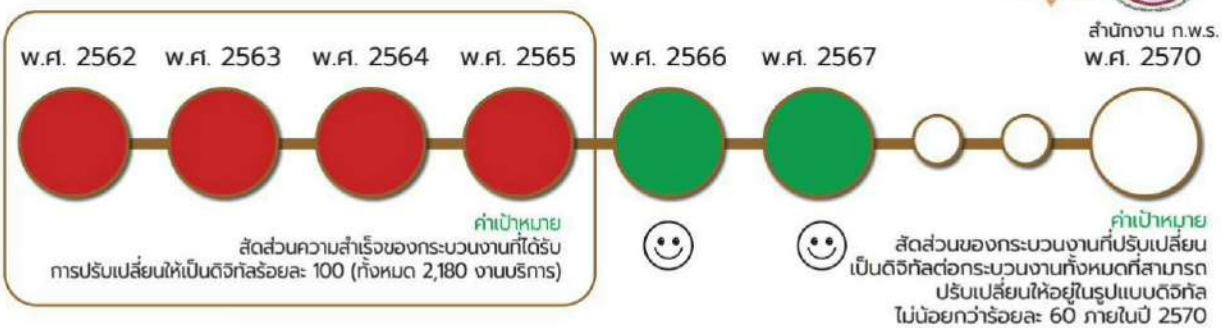

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 200101 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 - 2567 พิจารณาจากสัดส่วนของกระบวนงานที่ปรับเปลี่ยนให้เป็นดิจิทัลต่อกระบวนงานทั้งหมดที่สามารถปรับเปลี่ยนให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 – 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนของกระบวนงานที่ปรับเปลี่ยนให้เป็นดิจิทัลต่อกระบวนงานทั้งหมดที่สามารถปรับเปลี่ยนให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
200101	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ร้อยละ 57.64 (งานบริการ e – Service ดำเนินการได้แล้ว 1,395 / 2,420 งานบริการที่สามารถพัฒนาให้เป็น e – Service ทั้งหมด) (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ร้อยละ 68.80 (งานบริการ e – Service ดำเนินการได้แล้ว 1,665 / 2,420 งานบริการที่สามารถพัฒนาให้เป็น e – Service ทั้งหมด)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ร้อยละ 72.05 (งานบริการ e – Service ดำเนินการได้แล้ว 1,712 / 2,376 งานบริการที่สามารถพัฒนาให้เป็น e - Service ทั้งหมด)	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ไม่สามารถเทียบสถานการณ์ได้ เนื่องจากหลักเกณฑ์ของการคำนวณงาน e-Service ของ พ.ศ. 2565 และ พ.ศ. 2566 มีหลักเกณฑ์ที่ต่างกัน	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 4.73		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 120.08 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 120.08 ของค่าเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

งานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น พิจารณาจาก สัดส่วนของกระบวนงานที่ปรับเปลี่ยนให้เป็นดิจิทัลต่อกระบวนงานทั้งหมดที่สามารถปรับเปลี่ยนให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า กระบวนงานที่ปรับเปลี่ยนในรูปแบบของดิจิทัล (e-Service) ดำเนินการได้แล้ว 1,712 งานบริการ ต่อกระบวนงานที่สามารถปรับเปลี่ยนให้อยู่ในรูปแบบของดิจิทัล (e-Service) ทั้งหมด 2,376 งานบริการ คิดเป็นสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 72.05 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 68.80 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 4.72 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60) พบว่ามีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 120.08 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

200101

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการดำเนินการเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานเพื่อให้เกิดการบูรณาการข้อมูลสำหรับการให้บริการประชาชน ร่วมกับการพัฒนากระบวนงานภายในองค์กร อาทิ การยกระดับบุคลากรให้มีความรู้และทักษะด้านดิจิทัลที่สามารถสนับสนุนการใช้งานระบบของหน่วยงานของตน การใช้เทคโนโลยีพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลและแอปพลิเคชันทั้งในด้านความปลอดภัยของระบบฐานข้อมูลและการพัฒนาระบบให้สามารถติดตามและตรวจสอบความก้าวหน้าของการดำเนินการของภาครัฐเพื่อบริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการพัฒนาศูนย์บริการครบวงจรแบบเบ็ดเสร็จ (ภาคประชาชนและภาคธุรกิจ)** ของสำนักงาน ก.พ.ร. ที่มุ่งเน้นการพัฒนาศูนย์บริการครบวงจรแบบเบ็ดเสร็จ (ภาคประชาชนและภาคธุรกิจ) ให้มีความเชื่อมโยงกันภายในหน่วยงานและระหว่างหน่วยงาน ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เพื่อยกระดับศูนย์บริการครบวงจรแบบเบ็ดเสร็จให้สามารถบริการประชาชนและภาคธุรกิจด้วยระบบดิจิทัลแบบไร้รอยต่อ **โครงการบูรณาการแลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงข้อมูลดิจิทัลด้านการส่งเสริมสุขภาพคนตลอดช่วงชีวิต** ของกรมอนามัย ที่มุ่งเน้นการเชื่อมโยงข้อมูลด้านสุขภาพของประชาชนเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้ประกอบการออกนโยบายและมาตรการแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ **โครงการพัฒนาบริการและเครื่องมือกลางดิจิทัลภาครัฐ** ของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ที่มุ่งเน้นการสร้างเครื่องมือทางสารสนเทศกลางให้กับระบบการทำงานภาครัฐ เพื่อบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐมีความเชื่อมโยงกันได้ภายใต้มาตรฐานเดียวกัน ทันสมัยต่อเหตุการณ์และความต้องการของผู้รับบริการและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะด้านดิจิทัลของบุคลากรเป็นพื้นฐานของงานพัฒนาบุคลากรเพิ่มเติม สะท้อนได้จากการเพิ่มตัวชี้วัดรายบุคคลเรื่องการผ่านหลักสูตรการเรียนรู้ด้วยตัวเองด้านดิจิทัลในการประเมินปรับเงินเดือนทุก ๆ 6 เดือน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้งานบริการภาครัฐปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น แม้ว่าการบรรลุเป้าหมายอยู่ในเกณฑ์ที่สูงกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และบรรลุค่าเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 แล้ว แต่ยังมีประเด็นท้าท้ายที่อาจส่งผลให้ไม่สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ได้อย่างต่อเนื่องที่สำคัญ ได้แก่ **กฎหมาย นโยบาย มาตรการ**ของภาครัฐในปัจจุบันที่อาจยังไม่เอื้อต่อการผลักดันให้เกิดงานบริการภาครัฐเป็นดิจิทัล รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจนำนโยบายไปปฏิบัติได้เพียงบางส่วน อีกทั้งการบริการออนไลน์อาจยังไม่เหมาะสมกับประชาชนบางกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง หรือกลุ่มที่ไม่สามารถเข้าถึงเครื่องมือสำหรับการเข้าถึงการบริการในรูปแบบดิจิทัลต่าง ๆ อาทิ สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต

200101

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้เป้าหมายงานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้นจะบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดแล้ว แต่เพื่อให้สามารถรักษาสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้อย่างต่อเนื่อง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังคงต้องให้ความสำคัญกับ**การประเมินพฤติกรรมการใช้งานบริการที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัล**จากผู้ใช้งานทุกกลุ่มอย่างต่อเนื่อง ผ่านการเก็บสถิติข้อมูลเชิงลึกร่วมกับการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้งานบริการ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงงานบริการภาครัฐที่เป็นดิจิทัลควบคู่กับการพัฒนาการให้บริการแก่ประชาชนให้ตอบความต้องการและสามารถให้การบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการดำเนินงานตามปัจจัยของห่วงโซ่คุณค่าของเป้าหมายนี้ที่ได้รับการจัดลำดับความสำคัญลำดับสูงที่จำเป็นต้องมีโครงการมารองรับ อาทิ **การทบทวนปรับปรุงกฎหมาย นโยบาย และมาตรการ**ของภาครัฐให้สามารถเอื้อต่อการผลักดันให้เกิดงานบริการภาครัฐที่เป็นดิจิทัล การยกระดับและ**ปรับปรุงประสิทธิภาพงานบริการภาครัฐให้อยู่ในรูปแบบการบริการออนไลน์ที่เป็นไปตามมาตรฐานด้านดิจิทัล** รวมทั้ง**การพัฒนาการให้บริการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์** (e-Service) และรูปแบบต่าง ๆ ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวกรวดเร็ว ซึ่งจะช่วยให้การปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลของงานบริการภาครัฐอย่างมีคุณภาพตามหลักธรรมาภิบาล ส่งผลให้คุณภาพการบริการดีขึ้น อีกทั้งยังสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชนต่อการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระยะยาว

200201

แผนแม่บทย่อย | การบริหารจัดการการเงินการคลัง

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 200201

หน่วยงานภาครัฐบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ

จ.3

สศช.

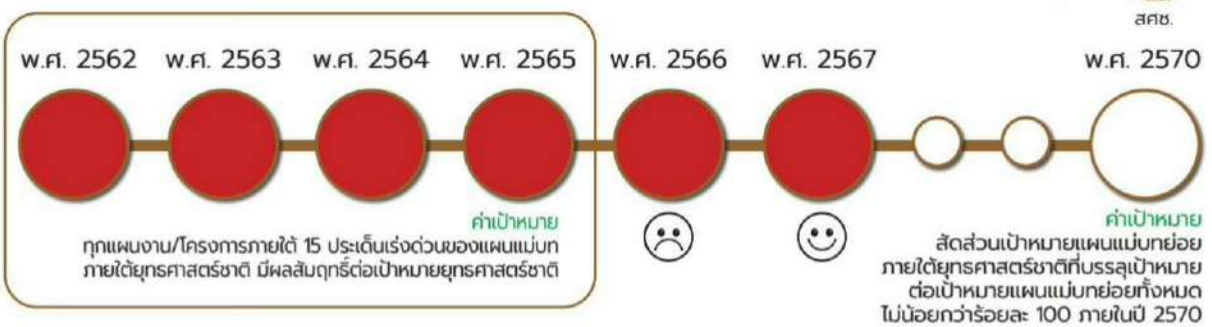

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 200201 สถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 พิจารณาจากสัดส่วนเป้าหมายแผนแม่บทย่อยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่บรรลุเป้าหมายต่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด ทั้งนี้ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ ซึ่งอาจมีค่าเปลี่ยนแปลง จากที่ปรากฏในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566

200201

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนเป้าหมายแผนแม่บทย่อยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่บรรลุเป้าหมายต่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
200201	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) เป้าหมายแผนแม่บทย่อยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่บรรลุเป้าหมาย จำนวน 58 เป้าหมาย ต่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด จำนวน 140 เป้าหมาย **ร้อยละ 41.43**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) เป้าหมายแผนแม่บทย่อยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่บรรลุเป้าหมาย จำนวน 34 เป้าหมาย ต่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด จำนวน 140 เป้าหมาย **ร้อยละ 24.29** (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) เป้าหมายแผนแม่บทย่อยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่บรรลุเป้าหมาย จำนวน 38 เป้าหมาย ต่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด จำนวน 140 เป้าหมาย **ร้อยละ 27.14**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 42.67**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 100**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**แย่ลง ☹ ร้อยละ 41.37**	**ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 11.73**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 63.60 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 27.14 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย**

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

หน่วยงานภาครัฐบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ พิจารณาจากสัดส่วนเป้าหมายแผนแม่บทย่อยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่บรรลุเป้าหมายต่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด (140 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย) จัดทำโดย สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีสัดส่วนเป้าหมายแผนแม่บทย่อยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่บรรลุเป้าหมายต่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด ร้อยละ 27.14 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 24.29 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 11.73 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 42.67) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 63.60 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 27.14 ของค่าเป้าหมายส่งผลให้ **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการนำยุทธศาสตร์ชาติมาเป็นกรอบในการดำเนินงานต่าง ๆ อาทิ การจัดทำโครงการ/การดำเนินงานและแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงาน การบริหารงบประมาณและการเงิน การพัฒนาศักยภาพบุคลากร ตลอดจนการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยใช้ข้อมูลจากรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 ข้อมูลปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย (FVCT) ข้อมูลความเกี่ยวข้องของหน่วยงานกับปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าฯ

200201

ข้อมูลปัจจัยภายใต้ห่วงคุณค่าฯ ของทั้ง 140 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่ควรมีโครงการมารองรับ รวมถึงข้อมูลคะแนนโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ที่ผ่านมามาใช้ประกอบการวิเคราะห์เพื่อดำเนินโครงการ/การดำเนินงานเพื่อปิดช่องว่างการพัฒนา **โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ** (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 คือ โครงการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ที่มุ่งเน้นการตรวจสอบและติดตาม ประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินการของแผนงาน/โครงการของหน่วยงานของรัฐให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ และมีการใช้จ่ายเงินสำหรับดำเนินการโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล คุ้มค่า และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ นำไปสู่การปรับแนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสมได้อย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมการดำเนินงานโครงการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานได้มีการทบทวนความเกี่ยวข้องของหน่วยงานกับเป้าหมายแผนแม่บทย่อย และปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าแห่งประเทศไทย และมีการวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าฯ และให้ความสำคัญกับปัจจัยช่องว่างในการจัดทำโครงการ/การดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตาม **การเลือกความเกี่ยวข้องของบางหน่วยงานกับเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) อาจยังไม่ครอบคลุมกับภารกิจการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติของหน่วยงาน รวมถึงหน่วยงานอาจยังไม่ได้มีการนำข้อมูลปัจจัยของห่วงโซ่คุณค่าฯ ที่จำเป็นต้องมีโครงการมารองรับมาใช้ประกอบการวิเคราะห์จัดทำข้อเสนอโครงการฯ เท่าที่ควร** สะท้อนได้จากการจัดทำโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ที่มี (ร่าง) ข้อเสนอโครงการฯ ที่ผ่านการจัดลำดับความสำคัญจำนวน 1,026 โครงการ จาก (ร่าง) ข้อเสนอโครงการฯ จำนวนทั้งสิ้น 2,619 โครงการ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 39.18 โดยมีข้อเสนอโครงการที่มาจากหน่วยงานที่ไม่ได้ระบุว่ามีความเกี่ยวข้องกับเป้าหมายแผนแม่บทย่อยฯ จำนวน 280 โครงการ จากร่างข้อเสนอโครงการทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 10.7 รวมถึงมีปัจจัยที่ควรให้ความสำคัญประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (ปัจจัยกล่องแดง) ที่ยังไม่มีข้อเสนอโครงการจากหน่วยงาน จำนวน 259 ปัจจัย จาก 714 ปัจจัย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 41.31 ทั้งนี้ เนื่องจากการดำเนินงานเป็นปีที่ 2 ของห้วงที่ 2 ผลสัมฤทธิ์อาจยังไม่บรรลุเป็นไปตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้หน่วยงานภาครัฐบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ อาทิ **การบูรณาการการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติระหว่างหน่วยงานเจ้าภาพและหน่วยงานร่วมขับเคลื่อน**อาจยังไม่ครอบคลุมทุกเป้าหมายแผนแม่บทฯ การขับเคลื่อนการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติอาจยังไม่มี**กลไกและช่องทางที่เอื้อต่อการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในการนำแผนหรือนโยบายไปปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ**ที่สามารถรวมหน่วยงานที่มีภารกิจคล้ายคลึงกันมาแลกเปลี่ยนข้อมูล มองเป้าหมายและวางแผนการทำงานร่วมกันแบบพุ่งเป้าและลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินการได้อย่างชัดเจน ทำให้โครงการ/การดำเนินที่ผ่านมามีวัตถุประสงค์ที่ซ้ำซ้อนกันจากทั้งหน่วยงานเดียวกันและต่างหน่วยงาน **ข้อมูลสถานการณ์ที่นำมาใช้วิเคราะห์ในการจัดทำโครงการและแผนปฏิบัติราชการอาจยังไม่เป็นปัจจุบันทันต่อสถานการณ์และบริบทการพัฒนาประเทศ ส่งผลให้โครงการและแผนปฏิบัติราชการอาจยังไม่สามารถปิดช่องว่างการพัฒนาและไม่ตอบโจทย์ทิศทางการพัฒนาประเทศ** รวมถึง**ข้อมูลตัวชี้วัด**

ที่ไม่มีการจัดเก็บและมีการจัดเก็บไม่ต่อเนื่องอาจทำให้ไม่สามารถติดตามและประเมินการบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติและสะท้อนประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ **หน่วยงานและภาคีการพัฒนาต่าง ๆ อาจยังมีส่วนร่วมในการดำเนินการเพื่อบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ**ไม่เต็มศักยภาพเท่าที่ควร อาจขาดความเข้าใจแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติและบทบาทภารกิจของหน่วยงานในการมีส่วนร่วมขับเคลื่อน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับ**การบูรณาการการจัดทำแผนฯ ระหว่างหน่วยงานเจ้าภาพและหน่วยงานร่วมขับเคลื่อน**เพื่อให้หน่วยงานที่มีบทบาทและภารกิจที่เกี่ยวข้องกันมีเป้าหมายขับเคลื่อนที่ชัดเจนและมุ่งบรรลุเป้าหมายร่วมกัน **การจัดทำ ปรับปรุงข้อมูล สถิติ ให้เป็นปัจจุบันและทันต่อบริบทการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงไป** เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีฐานข้อมูลสารสนเทศที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ร่วมกันได้และใช้ในการจัดทำโครงการที่ปิดช่องว่างการพัฒนาได้อย่างแท้จริงและขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างตรงจุด **หน่วยงานที่รับผิดชอบข้อมูลสถิติตัวชี้วัดควรจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดอย่างต่อเนื่อง** มีการแบ่ง/จัดกลุ่มข้อมูลให้มีความเป็นปัจจุบันเพื่อให้มีข้อมูลในการติดตามและประเมินการบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ **หน่วยงานควรศึกษาทำความเข้าใจแนวทางการดำเนินงาน**เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประสานและบูรณาการกับหน่วยงานเจ้าภาพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงหน่วยงานเจ้าภาพควรจัดให้มีการให้คำปรึกษา เพื่อให้หน่วยงานร่วมขับเคลื่อนสามารถหารือแนวทางการจัดทำโครงการฯ เพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการพิจารณา**ความเกี่ยวข้องของหน่วยงานกับเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)** ในการจัดทำโครงการ/การดำเนินให้ครอบคลุมกับภารกิจของหน่วยงานตามเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและส่งผลต่อเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ตามหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ) ให้ความสำคัญกับปัจจัยลำดับความสำคัญสูงที่ควรให้ความสำคัญประจำปี (กลุ่ม A-C) รวมทั้ง สำนักงบประมาณควรให้ความสำคัญกับข้อเสนอโครงการฯ ที่ผ่านการจัดลำดับความสำคัญเป็นลำดับแรกและทำความเข้าใจร่วมกันกับหน่วยงานเจ้าภาพแผนบูรณาการ ประยุกต์ใช้ข้อมูลความเกี่ยวข้องฯ ที่หน่วยงานเลือกห่วงโซ่คุณค่าฯ ประเด็นแผนแม่บทย่อย (Y1) ระดับวิกฤต และผลสัมฤทธิ์แผนปฏิบัติราชการของหน่วยงานประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณต่อไป

200202

แผนแม่บทย่อย | การบริหารจัดการการเงินการคลัง

เป้าหมาย
แผนแม่บทย่อย (Y1)
200202

ภาษีที่จัดเก็บถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

จ.3

กค.

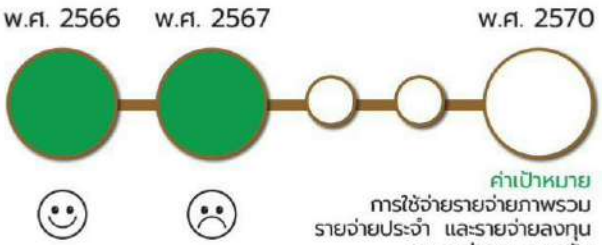

ค่าเป้าหมาย
การใช้จ่ายรายจ่ายภาพรวม
รายจ่ายประจำ และรายจ่ายลงทุน
ของหน่วยงานภาครัฐ
ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	การใช้จ่ายรายจ่ายภาพรวม รายจ่ายประจำ และรายจ่ายลงทุนของหน่วยงานภาครัฐ (ร้อยละต่อปี)				
200202	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) การใช้จ่ายภาพรวม 3,122,940.46 ลบ. จากวงเงินงบประมาณ 3,100,000 ลบ. (ร้อยละ 100.74)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) การใช้จ่ายภาพรวม 3,248,761.63 ลบ. จากวงเงินงบประมาณ 3,183,963.17 ลบ. (ร้อยละ 102.04)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) การใช้จ่ายภาพรวม 3,549,256.32 ลบ. จากวงเงินงบประมาณ 3,480,000 ลบ. (ร้อยละ 101.99)	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 100	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 100 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ร้อยละ 1.29	แย่ลง ร้อยละ 0.05		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 101.99 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 101.99 ของค่าเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

ภาษีที่จัดเก็บถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ พิจารณาจากรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จัดทำโดยกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีผลการใช้จ่ายงบประมาณภาพรวมของประเทศ จำนวน 3,549,256.32 ล้านบาท จากวงเงินงบประมาณทั้งสิ้น 3,480,000 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 101.99 ของวงเงินงบประมาณ ประกอบด้วย ผลการใช้จ่ายรายจ่ายประจำ 2,871,084.83 ล้านบาท (ร้อยละ 102.63 ของวงเงินงบรายจ่ายประจำ) และผลการใช้จ่ายรายจ่ายลงทุน 678,171.48 ล้านบาท (ร้อยละ 99.38 ของวงเงินงบลงทุน) โดยเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าพ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีผลการใช้จ่ายงบประมาณภาพรวมร้อยละ 102.04 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่

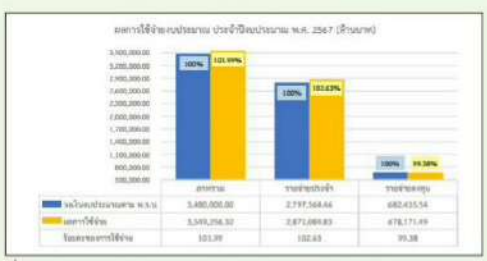

ที่มา : ระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ใหม่ (New GFMIS Thai) กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง, ข้อมูลตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จนถึงวันที่ 30 กันยายน 2567

หมายเหตุ : * 1) ผลการใช้จ่ายงบประมาณ ประกอบด้วย ผลการเบิกจ่าย และการก่อหนี้ผูกพัน (การจัดซื้อจัดจ้างที่ได้ดำเนินการลงนามในสัญญาจ้าง หรือออกใบสั่งซื้อ/ใบสั่งจ้าง และได้ดำเนินการจัดทำ PO ในระบบ New GFMIS Thai)
2) การเบิกจ่ายและการใช้จ่ายรายจ่ายประจำเกินร้อยละ 100 เนื่องจากมีการเบิกจ่ายงบกลาง รายการเงินเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญ รายการ เงินช่วยเหลือข้าราชการลูกจ้างและพนักงานของรัฐ และรายการค่าใช้จ่ายการรักษาพยาบาลข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ สูงกว่าวงเงินที่ได้รับจัดสรร

แย่ลงร้อยละ 0.05 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และพ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 101.99 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้ **บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี อาทิ การพัฒนาระบบยื่นแบบเสียภาษีทุกประเภทผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ การศึกษาและพัฒนาระบบ One Portal เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงข้อมูลการจัดเก็บภาษีทุกประเภทเข้ามาอยู่ในแพลตฟอร์มเดียวกัน ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เสียภาษีผ่านบริการดิจิทัล รวมถึงการนำเทคโนโลยี Big Data และ AI มาใช้ในการตรวจสอบข้อมูลภาษี ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลของผู้เสียภาษีในเชิงลึก สามารถดึงคนเข้าระบบภาษีได้มากขึ้น คำนวณภาษีได้ถูกต้องแม่นยำมากขึ้น และช่วยป้องกันการหลบเลี่ยงภาษี รวมถึงการใช้เงินภาษีเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศผ่านการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายที่เป็นไปในทิศทางเดียวกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับที่ 2 และนโยบายรัฐบาล ตลอดจนการบริหารจัดการงบประมาณเพื่อดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งนี้ สำหรับเป้าหมายนี้ไม่มีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อย่างไรก็ตาม จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำ พ.ศ. 2566 พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการกำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อเร่งรัดการเบิกจ่าย/ใช้จ่ายงบประมาณให้รวดเร็วยิ่งขึ้น รวมถึงมีการจัดตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานในการติดตามเร่งรัดเบิกจ่าย/ใช้จ่ายงบประมาณทั้งในระดับหน่วยงาน และระดับจังหวัดเพื่อป้องกันปัญหาในการจัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่ายเงินงบประมาณล่าช้า และเบิกจ่ายไม่ทันภายในปีงบประมาณเนื่องมาจากการจัดทำพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ที่มีความล่าช้ากว่าปีงบประมาณอื่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ภาษีที่จัดเก็บถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากการคำนึงถึงด้านประสิทธิภาพการใช้จ่ายภาครัฐแล้ว ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน ซึ่งประเทศไทยยังมีความท้าทายในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีหลายประเด็น อาทิ **ข้อมูลรายได้และทรัพย์สินที่อาจยังไม่สมบูรณ์และไม่ครอบคลุมประชากร** ซึ่งเป็นข้อจำกัดต่อการดึงคน/นิติบุคคลเข้ามาในระบบภาษี และการขาดกลไกที่ใช้คัดกรองผู้ที่จะได้รับเงินช่วยเหลือในการดำเนินนโยบายเงินให้เปล่า (cash transfers) เพื่อลดความยากจนเฉพาะหน้าและกระตุ้นเศรษฐกิจในระยะสั้น ในขณะที่ความท้าทายในการบริหารการใช้จ่ายภาษีของภาครัฐ อาทิ **งบประมาณสำหรับการดำเนินนโยบายหรือลงทุนสิ่งใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาประเทศมีอย่างจำกัดมากขึ้น** เนื่องจากงบประมาณอาจถูกนำไปใช้เพิ่มขึ้นเพื่อชำระหนี้/ดอกเบี้ย และรายจ่ายที่ยากต่อการลดทอน (รายจ่ายที่ต้องจัดสรรตามโครงสร้างและกฎหมาย อาทิ เงินเดือนบุคลากรภาครัฐ สวัสดิการประชาชน โครงการที่ผูกพันมาจากอดีต) นอกจากนี้ยังมีความท้าทายด้านกระบวนการงบประมาณที่อาจยังขาด**การประเมินผลสัมฤทธิ์จากการใช้จ่ายงบประมาณ**

200202

ของหน่วยงานในมิติต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากผลการเบิกจ่าย อาทิ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลการปิดช่องว่างการพัฒนา ซึ่งส่งผลให้ขาดข้อมูลเชิงลึกสำหรับการพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในปีต่อ ๆ ไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้เป้าหมายภาษีที่จัดเก็บถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพจะบรรลุเป้าหมายแล้ว เนื่องจากหน่วยงานของรัฐมีการใช้จ่ายงบประมาณสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญตั้งแต่การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีเพื่อช่วยยกระดับขีดความสามารถทางด้านรายได้ภาครัฐ ทั้งการ**ใช้เทคโนโลยีช่วยจัดเก็บและตรวจสอบข้อมูลรายได้และทรัพย์สินของประชาชน** เพื่อนำไปสู่การขยายฐานภาษีให้ครอบคลุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หลากหลาย และผู้ที่เข้าเกณฑ์การเสียภาษีได้มากขึ้น ควบคู่ไปกับการ**ทบทวนมาตรการลดหย่อน/ยกเว้นภาษี การให้สิทธิพิเศษทางภาษีต่าง ๆ** ให้มีความเหมาะสมและมีเพียงเท่าที่จำเป็น การบริหารการใช้จ่ายภาษีของภาครัฐ ที่มุ่ง**พัฒนากระบวนการจัดสรรงบประมาณที่มีอย่างจำกัดให้พุ่งเป้าหมายการพัฒนาประเทศ** โดยมีการพิจารณาจัดลำดับความสำคัญโครงการ/การดำเนินงานตามความจำเป็นและความคุ้มค่าในสถานการณ์ปัจจุบันบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ รวมทั้งคำนึงถึงการรักษาวินัยการเงินการคลัง เพื่อบริหารจัดการพื้นที่ทางการคลังให้สามารถรองรับการดำเนินนโยบายที่จำเป็นในระยะต่อไป นอกจากนี้ ทุกหน่วยงานของรัฐควรให้ความสำคัญกับการ**ใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด** ตลอดจนการ**ใช้เทคโนโลยีเพิ่มประสิทธิภาพในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณ** เพื่อให้ได้ข้อมูลที่นำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึง**สร้างความโปร่งใสในด้านข้อมูลภาษีและการใช้จ่ายกับประชาชน** เพื่อสร้างการตระหนักรู้และการยอมรับในนโยบายภาษี

200203

แผนแม่บทย่อย | การบริหารจัดการการเงินการคลัง

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 200203

หน่วยงานรัฐดำเนินการโครงการตามห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย เพื่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ

จ.3 สศช.

200203

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนของปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทยที่มีโครงการมารองรับต่อปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าทั้งหมด (ร้อยละ)				
200203	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ร้อยละ 86.34	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ร้อยละ 66.48	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ร้อยละ 64.43	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 74.86	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 100
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ☹ ร้อยละ 23.00	แย่ลง ☹ ร้อยละ 3.08		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 86.07 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 64.43 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานรัฐดำเนินการโครงการตามห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทยเพื่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ พิจารณาจากสัดส่วนของปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทยที่มีโครงการมารองรับต่อปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าทั้งหมด จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าฯ ที่มีโครงการมารองรับ 1,201 ปัจจัย จากจำนวนรวม 1,864 ปัจจัย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 64.43 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่เป็นสัดส่วนร้อยละ 66.48 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 3.08 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 74.86) พบว่า มีสถานการณ์ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยคิดเป็นร้อยละ 86.07 ของค่าเป้าหมาย และเมื่อเปรียบเทียบค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 100 หรือทุกปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าฯ ต้องมีโครงการมารองรับ) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 64.43 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการจัดทำโครงการตามภารกิจของหน่วยงานที่ตอบโจทย์และทิศทางการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ สำหรับเป้าหมายนี้ไม่มีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมาย

200203

ตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ทั้งนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.3) ของเป้าหมายนี้ ได้ดำเนินการพัฒนาเครื่องมือในการวิเคราะห์ปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าที่ควรมีโครงการมารองรับในแต่ละปีงบประมาณ รวมทั้งเผยแพร่องค์ความรู้ที่จะช่วยให้หน่วยงานของรัฐเข้าใจความเกี่ยวข้องของหน่วยงานตามแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ เช่น คู่มือการจัดทำโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ วิดีโอชุดการเรียนรู้การจัดทำโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ อย่างไรก็ตาม หน่วยงานเจ้าภาพฯ จ.1-จ.3 หน่วยงานร่วมขับเคลื่อน และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ยังจำเป็นต้องเร่งจัดทำโครงการ/การดำเนินงาน เพื่อยกระดับการพัฒนาและปิดช่องว่างของการพัฒนาตามห่วงโซ่คุณค่าฯ ที่ยังไม่มีโครงการ/การดำเนินงานมารองรับอย่างต่อเนื่องในช่วงเวลาที่เหลือของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติในห้วงที่ 2

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้หน่วยงานรัฐดำเนินการโครงการตามห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทยเพื่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ อาทิ หน่วยงานของรัฐอาจยังขาดการบูรณาในการวิเคราะห์แนวทางการจัดทำโครงการ/การดำเนินงานเพื่อพัฒนาประเทศตามห่วงโซ่คุณค่าฯ ร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ภายใต้เป้าหมายแผนแม่บทย่อยเดียวกัน ซึ่งอาจทำให้เกิดช่องว่างในการดำเนินงานหรือเกิดการดำเนินงานที่มีความซ้ำซ้อนกัน รวมทั้งอาจขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงาน เนื่องจากการปรับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องดังกล่าวโดยขาดกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะส่งผลต่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติในระยะยาว

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อทำให้หน่วยงานรัฐดำเนินการโครงการตามห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทยเพื่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรทบทวนกระบวนการจัดทำโครงการเพื่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติที่ผ่านมาของหน่วยงาน โดยใช้ข้อมูลจากเอกสารข้อสังเกตการจัดทำข้อเสนอโครงการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติรายกรมของปีที่ผ่านมา ห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย และเอกสารอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ ที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำโครงการ/การดำเนินงานให้ตอบโจทย์ของประเทศในการขับเคลื่อนเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ นอกจากนี้ หน่วยงานเจ้าภาพฯ และหน่วยงานร่วมขับเคลื่อนของทุกเป้าหมายแผนแม่บทย่อยควรให้ความสำคัญกับประเด็นการพัฒนาที่สำคัญในสถานการณ์ปัจจุบัน รวมทั้งประสานและบูรณาการในการจัดทำโครงการและการดำเนินงานระหว่างหน่วยงาน เพื่อทำความเข้าใจและกำหนดแผนการดำเนินการร่วมกันในการขับเคลื่อนแผนเป้าหมายแม่บทย่อย ตลอดจนการส่งเสริมกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้และความเข้าใจภายในหน่วยงานอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างความต่อเนื่องและยั่งยืนในการดำเนินงานเพื่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ

200301

แผนแม่บทย่อย | การปรับสมดุลภาครัฐ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 200301

เปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสม

ข.3 สำนักนายกรัฐมนตรี

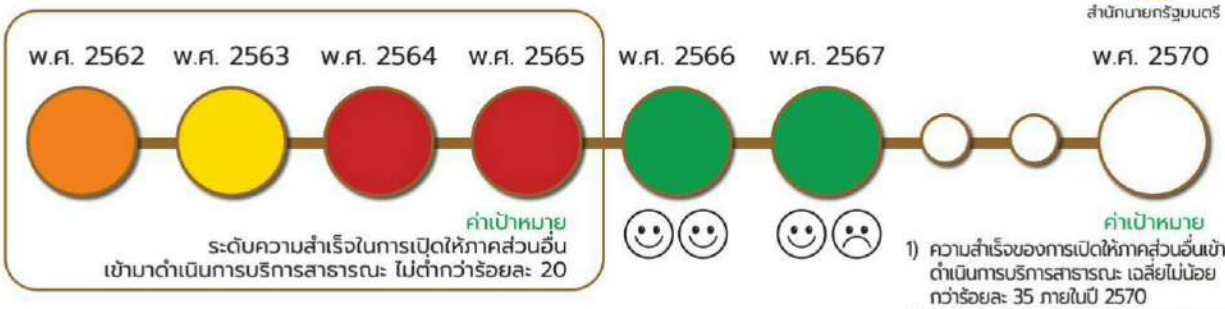

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	[1]ความสำเร็จของการเปิดให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาดำเนินการบริการสาธารณะ (ร้อยละ)				
200301	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ร้อยละ 58.16 (ถ่ายโอนสำเร็จ 89 งาน/153 งาน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ร้อยละ 61.00 (ถ่ายโอนสำเร็จ 99 งาน/163 งาน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ร้อยละ 61.35 (ถ่ายโอนสำเร็จ 100 งาน/163 งาน)	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 35	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 35 ภายใน พ.ศ. 2570
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 4.41	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 1.01		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 175.28 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 175.28 ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	[2] สัดส่วนการลงทุนในการจัดบริการสาธารณะของภาคเอกชนต่อการลงทุนในการจัดบริการสาธารณะทั้งหมด (ร้อยละ)**				
200301	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ร้อยละ 21.30 (การลงทุนเอกชน 21,829.30 ลบ./การลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนทั้งหมด 102,485 ลบ.) (Proxy**)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ร้อยละ 87.22 (การลงทุนเอกชน 68,176 ลบ./การลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนทั้งหมด 98,800 ลบ.) (Proxy**)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ร้อยละ 35.66 (การลงทุนเอกชน 17,164 ลบ./การลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนทั้งหมด 48,133 ลบ.) (Proxy**)	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 11.87	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20.00 ภายใน พ.ศ. 2570
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 309.50	แย่ลง ☹ ร้อยละ 59.11		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 300.42 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 178.30 ของค่าเป้าหมาย

ภาพรวมสถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 โดยเฉลี่ยจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด — คิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมายบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

หมายเหตุ : การคำนวณสัดส่วนการบรรลุเป้าหมาย สำหรับเป้า 200301 มี 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ ความสำเร็จของการเปิดให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาดำเนินการบริการสาธารณะ (ร้อยละ) และ สัดส่วนการลงทุนในการจัดบริการสาธารณะของภาคเอกชนต่อการลงทุนในการจัดบริการสาธารณะทั้งหมด (ร้อยละ) ซึ่งมีค่าคะแนนคิดเป็นร้อยละ 175.28 และ 178.30 ตามลำดับ โดยมีการคำนวณสัดส่วนการบรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าเกินร้อยละ 100 จะกำหนดให้เป็น 100 โดยคำนวณ $\frac{(100+100)}{2} = 100$

หมายเหตุ : ** เป้าหมาย 200301 สถานการณ์ พ.ศ. 2565 – 2567 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ การลงทุนภาคเอกชนต่อมูลค่าการลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนทั้งหมด จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.)

200301

การเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสม พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) ความสำเร็จของการเปิดให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาดำเนินการบริการสาธารณะ จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีจำนวนงานที่ได้ถ่ายโอนภารกิจของหน่วยงานของรัฐให้กับภาคเอกชนหรือภาคส่วนอื่นรับไปดำเนินการแทนรวมจำนวนสะสม 100 งาน จาก 163 งาน คิดเป็นการโอนถ่ายงานสำเร็จร้อยละ 61.53 ของงานทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ.2566) จำนวน 1 งาน โดยมีจำนวนสะสมของงานที่ดำเนินการถ่ายโอนแล้ว 99 งาน จาก 163 งาน คิดเป็นร้อยละ 60.74 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 1.01 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 35) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 175.28 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย

(2) สัดส่วนการลงทุนในการจัดบริการสาธารณะของภาคเอกชนต่อการลงทุนในการจัดบริการสาธารณะทั้งหมด โดยเทียบเคียงมูลค่าการลงทุนภาคเอกชนต่อมูลค่าการลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนทั้งหมด จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มูลค่าการลงทุนภาคเอกชน 17,164 ล้านบาทต่อโครงการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน รวมทั้งสิ้น 48,133 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 35.66 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (พ.ศ. 2566) สัดส่วนการลงทุนภาคเอกชนต่อโครงการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน คิดเป็นร้อยละ 87.22 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 59.11 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 11.87) พบว่ามีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 300.42 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 178.30 ของค่าเป้าหมาย

ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยทั้ง 2 ตัวชี้วัดมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 ในภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการสร้างโอกาสและส่งเสริมความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ในหลายมิติ โดยเน้นการยกระดับระบบงานอิเล็กทรอนิกส์และการปรับเปลี่ยนหน่วยงานเข้าสู่ระบบดิจิทัล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานและการให้บริการประชาชน มีการพัฒนาระบบตรวจสอบและประเมินผลที่โปร่งใส การส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาภาครัฐและชุมชนมากขึ้น เพื่อเพิ่มธรรมาภิบาลการบริการสาธารณะ การพัฒนาการให้บริการสาธารณะและกิจกรรมเพื่อสังคมที่เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ รวมทั้งการส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชนในโครงการขนาดใหญ่ โดยเฉพาะโครงการโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐเพื่ออนาคต** ของสำนักงาน ก.พ.ร. ซึ่งเน้นการของภาครัฐให้สามารถวางแผน บริหารจัดการองค์กรและสามารถดำเนินงานได้อย่างประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ **โครงการขับเคลื่อนการยกระดับการมีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะ** ของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ให้ความสำคัญกับ

การสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการบริการงานด้านการบริการสาธารณะแบบบูรณาการเพื่อสร้างความสามัคคีในการดำเนินงานส่งต่อผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนต่อการทำงานของภาครัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับบทบาทและส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการของรัฐ ผ่านมาตรการต่าง ๆ เช่น การออกประกาศคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น เพื่อขจัดอุปสรรคและอำนวยความสะดวกในการเข้าร่วมดำเนินการในกิจการของรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสม ต่อเนื่อง และมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ **ความครอบคลุมและความหลากหลายของบริการสาธารณะในมิติต่าง ๆ** เช่น มิติการศึกษา สาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ซึ่งยังคงขาดการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนอื่น ๆ ในหลายพื้นที่ ส่งผลให้ประชาชนบางกลุ่มอาจยังเข้าไม่ถึงบริการที่ตอบสนองความต้องการพื้นฐานได้อย่างแท้จริง **ข้อจำกัดของมาตรการส่งเสริม ความซับซ้อนของขั้นตอนและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง** ซึ่งทำให้ไม่สามารถดึงดูดภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามาร่วมดำเนินการเพิ่มเติมได้อย่างเป็นรูปธรรม **ความครอบคลุมของช่องทางการเข้าถึงข้อมูลและการสร้างความตระหนักรู้** โดยภาคส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและประชาชนบางกลุ่มขาดข้อมูลที่เพียงพอและชัดเจน อาจทำให้ไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดบริการสาธารณะได้อย่างเต็มที่

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้เป้าหมายการเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสมจะบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว อย่างไรก็ดี สถานการณ์ พ.ศ. 2567 แย่ลงกว่าปีก่อนหน้า ดังนั้น เพื่อให้สามารถรักษาระดับสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายดังกล่าวอย่างต่อเนื่องใน พ.ศ. 2570 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับ**การพัฒนาบริการสาธารณะ**ให้มีความหลากหลายและครอบคลุมความต้องการของประชาชนในทุกมิติ **การพัฒนามาตรการส่งเสริมและจูงใจเฉพาะกลุ่ม** เพื่อกระตุ้นภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาบริการสาธารณะที่ไม่ได้รับความสนใจและเพิ่มโอกาสในพื้นที่ที่ยังขาดแคลนให้ได้รับการบริการที่มีคุณภาพ **การปรับปรุงกระบวนการและกฎระเบียบ** เพื่อลดความซับซ้อนในกระบวนการและจะทำให้การมีส่วนร่วมเกิดขึ้นได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น **การสื่อสารที่มีความชัดเจน โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ** เพื่อให้ทุกภาคส่วนเข้าใจและเข้าถึงข้อมูลในเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดบริการสาธารณะได้อย่างง่าย รวมถึงยังสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบการและการประเมินผลของภาคส่วนต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

200302

แผนแม่บทย่อย | การปรับสมดุลภาครัฐ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 200302

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสมรรถนะและสร้างความทันสมัยในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะให้กับประชาชน

จ.3 กระทรวงมหาดไทย

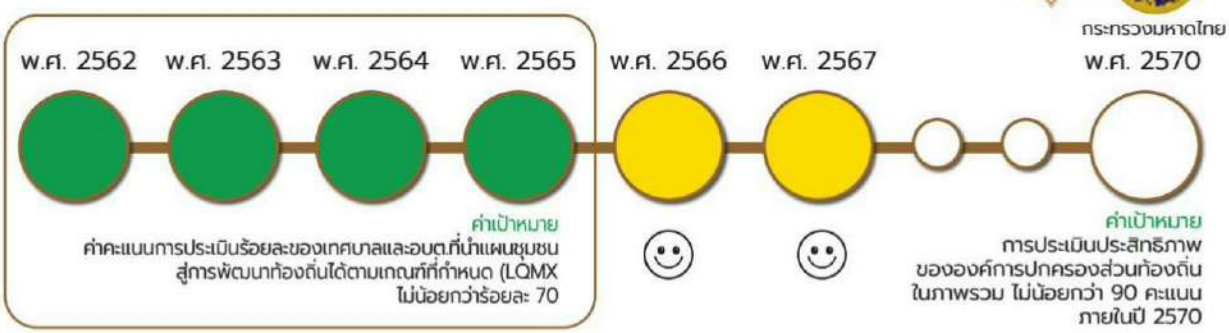

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	การประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม (คะแนน)				
200302	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 84.70 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 85.98 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 88.50 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 86.99 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 90 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 1.51	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 2.93		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 101.74 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 98.33 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสมรรถนะและสร้างความทันสมัยในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะให้กับประชาชน พิจารณาจากการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม จัดทำโดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีผลการประเมิน 88.50 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีผลการประเมิน 85.98 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 2.93 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่า 86.99 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 101.74 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 (ไม่น้อยกว่า 90 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 98.33 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาแนวทางการจัดบริการสาธารณะที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยมุ่งดำเนินการพัฒนาสาธารณูปโภคต่าง ๆ ทั้งด้านขนส่งมวลชนระบบประชาชุมชน และการใช้ไฟฟ้าในพื้นที่ให้เหมาะสมตามมาตรฐาน สนับสนุนการรวมกลุ่มอาชีพของสตรีและเกษตรกร และส่งเสริมทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับภูมิสังคมแก่เยาวชนกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ ทั้งนี้ สำหรับเป้าหมายนี้ไม่มีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อย่างไรก็ตาม จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารจัดการการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวทางพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ครอบคลุมด้านการบริหารจัดการการเงินการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาทิ ส่งเสริมการกระจายอำนาจด้านการเงินการคลัง พัฒนาการเชื่อมโยงระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ใหม่กับระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งได้ดำเนินการปรับปรุงแผนที่ภาษีและระบบฐานข้อมูลภาษีในพื้นที่เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้องค์กรปกครองท้องส่วนถิ่นต้องมีสมรรถนะและสร้างความทันสมัยในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะให้กับประชาชน อาทิ การจัดทำ**แผนพัฒนาท้องถิ่นที่อาจยังไม่ตอบสนองความต้องการของประชาชนตามบริบทของพื้นที่ ช่องทางการให้บริการประชาชนที่อาจยังไม่ครอบคลุมและเหมาะสม**ต่อทุกกลุ่มเป้าหมาย **ระบบฐานข้อมูลที่อาจยังไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันในพื้นที่ การดำเนินการจัดการเก็บรายได้ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่อาจยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ**ในบางพื้นที่ซึ่งส่งผลกระทบต่อเงินงบประมาณและสมรรถนะในการจัดบริการสาธารณะให้กับประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง และ**การประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อาจยังไม่เป็นมาตรฐานเดียวกันหรืออาจยังไม่สามารถสะท้อนสถานการณ์การพัฒนา**ในพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสมรรถนะและสร้างความทันสมัยในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะให้กับประชาชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับ**การบูรณาการการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นร่วมกับภาคเอกชนและประชาชนในพื้นที่** เพื่อนำไปสู่การมีแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ตอบสนองความต้องการของทุกภาคส่วนในพื้นที่ **ประชาสัมพันธ์ช่องทางการให้บริการประชาชนที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย**ทั้งช่องทางปกติและช่องทางออนไลน์รวมถึงการประชาสัมพันธ์ผ่านผู้นำชุมชนและแกนนำหมู่บ้าน ปรับปรุง**ฐานข้อมูลให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันของพื้นที่**ในทุกมิติอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่**การดำเนินการจัดการเก็บรายได้ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างและการให้บริการสาธารณะอื่น ๆ** ที่มีประสิทธิภาพและเท่าทันต่อความต้องการ

200302

ของประชาชน **พัฒนาแนวทางการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**ในให้เป็นไปในมาตรฐานเดียวกันที่สามารถสะท้อนสถานการณ์การพัฒนาที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ได้ และ**ดำเนินการเผยแพร่ผลการประเมิน**ให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อประโยชน์ในการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ โดยปัจจัยเหล่านี้จะนำไปสู่การจัดบริการและกิจกรรมสาธารณะให้กับประชาชนที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

200401

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 200401

ภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความคล่องตัว

จ.3 กพร สำนักงาน ก.พ.ร.

พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563 พ.ศ. 2564 พ.ศ. 2565 พ.ศ. 2566 พ.ศ. 2567 พ.ศ. 2570

คำเป้าหมาย
ระดับ Digital Government Maturity Model (Gartner) ระดับ 2 และสัดส่วนของหน่วยงานที่บรรลุผลสัมฤทธิ์อย่างสูงตามเป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 90

คำเป้าหมาย
สัดส่วนของหน่วยงานที่มีเกณฑ์การประเมินสถานะหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 ที่อยู่ในระดับก้าวหน้าขึ้นไปต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมดเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนของหน่วยงานที่มีเกณฑ์การประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 ที่อยู่ในระดับก้าวหน้าขึ้นไปต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	คำเป้าหมาย พ.ศ. 2567	คำเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
200401	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) หน่วยงานที่มีเกณฑ์การประเมินสถานะหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 ที่อยู่ในระดับก้าวหน้าขึ้นไป จำนวน 27 หน่วยงาน ต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด จำนวน 176 หน่วยงาน **สัดส่วนร้อยละ 15.34**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) หน่วยงานที่มีเกณฑ์การประเมินสถานะหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 ที่อยู่ในระดับก้าวหน้าขึ้นไป จำนวน 266 หน่วยงาน ต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด จำนวน 275 หน่วยงาน **สัดส่วนร้อยละ 96.73**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) หน่วยงานที่มีเกณฑ์การประเมินสถานะหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 ที่อยู่ในระดับก้าวหน้าขึ้นไป จำนวน 262 หน่วยงาน ต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด จำนวน 292 หน่วยงาน **สัดส่วนร้อยละ 89.73**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85**	**เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ **ร้อยละ 530.57**	แย่ลง ☹ **ร้อยละ 7.24**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(ข้อมูล พ.ศ. 2566-2567) **เฉลี่ยร้อยละ 93.23**	**สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 105.56 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 109.68 ของค่าเป้าหมายบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด**

200401

ภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความคล่องตัว พิจารณาจากสัดส่วนของหน่วยงานที่มีเกณฑ์การประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 ที่อยู่ในระดับก้าวหน้าขึ้นไปต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า สัดส่วนของหน่วยงานภาครัฐที่มีเกณฑ์การประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 ที่อยู่ในระดับก้าวหน้าขึ้นไปต่อหน่วยภาครัฐทั้งหมด มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 89.73 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 96.73 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 7.24 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 105.56 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 85) พบว่า สัดส่วนของหน่วยงานที่มีเกณฑ์การประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 ที่อยู่ในระดับก้าวหน้าขึ้นไปต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด ในช่วง พ.ศ. 2566-2567 เฉลี่ยร้อยละ 93.23 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 109.68 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาหน่วยงานให้มีความทันสมัยโดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในระบบบริหารงานภายในเพื่อยกระดับคุณภาพองค์กรและพัฒนาระบบการให้บริการประชาชนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน การจัดทำฐานข้อมูลกลางของหน่วยงานและเชื่อมโยงข้อมูลกับแพลตฟอร์มและหน่วยงานภายนอก การพัฒนาศักยภาพ ทักษะและสมรรถนะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของบุคลากรเพื่อให้สามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัลและพัฒนาองค์กรให้มีสมรรถนะสูงขึ้น โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการจัดทำฐานข้อมูลกลางและมาตรฐานข้อมูลกระทรวงแรงงาน ของสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน** ที่มุ่งเน้นพัฒนามาตรฐานข้อมูลให้เป็นฐานข้อมูลกลางของประเทศสำหรับการวิเคราะห์สารสนเทศด้านแรงงานเป็นแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือให้แก่หน่วยงานในประเทศที่ใช้ข้อมูลด้านแรงงานในการปฏิบัติงาน **โครงการส่งเสริมการนำข้อมูลสถิติและสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ (ปีงบประมาณ 2567)** ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ที่มุ่งเน้นให้องค์กรมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความคล่องตัว เป็นการเสริมสร้างให้ทั้งผู้รับบริการในปัจจุบัน และผู้รับบริการในอนาคตมีความรู้เท่าทันด้านข้อมูลสถิติซึ่งเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต้องดำเนินการแบบเชิงรุก นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานได้ดำเนินการพัฒนางานให้มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน มีการพัฒนาแพลตฟอร์มกลางแลกเปลี่ยนข้อมูล ซึ่งลดความซ้ำซ้อนและลงต้นทุนในการจัดเก็บข้อมูล มีการพัฒนาระบบบริหารจัดการเอกสาร สถิติ ข้อมูลด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับปัจจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมการบริหารจัดการภายในองค์กร มีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานภาครัฐ อาทิ นวัตกรรมแพลตฟอร์มร่วมกับหน่วยงานรัฐและเอกชน นวัตกรรมกระบวนการสำหรับเชื่อมโยงการทำงานของรัฐบาลท้องถิ่น นวัตกรรมการใช้ข้อมูล ข้อเสนอแนะ และความช่วยเหลือ

200401

เกี่ยวกับบริการของรัฐ เช่น ข้อมูลนโยบาย ขั้นตอนการใช้บริการ สวัสดิการ เป็นต้น รวมถึงมีการพัฒนาห้องปฏิบัติการนวัตกรรมภาครัฐให้เป็นพื้นที่ในการทดลอง สร้าง ต่อยอด และขยายผลนวัตกรรมเพื่อพัฒนางานบริการภาครัฐไปสู่การปฏิบัติให้ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนผู้รับบริการที่เปิดให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการออบแบบการพัฒนานวัตกรรมการทำงานภาครัฐอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับปัจจัยนวัตกรรมการให้บริการประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตาม **หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดทำหลักเกณฑ์การประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐ** ในการเป็นระบบราชการ 4.0 อาจยังไม่ได้ประยุกต์ใช้ข้อมูลความเชื่อมโยงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยห่วงโซ่คุณค่าฯ ของเป้าหมายนี้อย่างครอบคลุมและชัดเจนเท่าที่ควร

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความคล่องตัวได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ ข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคด้าน**กฎหมาย นโยบาย และมาตรการ** ที่อาจยังไม่เอื้อต่อการทำให้ภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูงและมีความคล่องตัว ภาครัฐยังมีขนาดใหญ่ทำให้การบริหารจัดการช้า การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรภาครัฐที่ด้าน**ทักษะที่จำเป็นในยุคดิจิทัล**อาจยังไม่ครอบคลุมเพียงพอ รวมทั้ง**ระบบการให้บริการภาครัฐ**ที่อาจยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอในการตอบสนองความต้องการของประชาชน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้เป้าหมายภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความคล่องตัวจะบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว อย่างไรก็ดี พ.ศ. 2567 มีสถานการณ์แย่ลงกว่าปีก่อนหน้า ดังนั้น เพื่อให้สามารถรักษาสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังคงต้องให้ความสำคัญกับ **การทบทวนปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย การกำหนดนโยบาย** และออกมาตราการเพื่อขจัดอุปสรรคในการแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศของภาครัฐอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งควร**เร่งรัดการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลกลางสำหรับหน่วยงานของรัฐ**เพื่อแก้ไขปัญหาความเชื่อมโยงและการบูรณาการข้อมูลช่วยลดการเกิดความซ้ำซ้อนของบริการสาธารณะในรูปแบบดิจิทัลที่ได้พัฒนาขึ้นจากการใช้ทรัพยากรภาครัฐในหลายหน่วยงาน **การพัฒนาทักษะที่จำเป็นของบุคลากรภาครัฐในยุคดิจิทัล**ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ **การปรับปรุงประสิทธิภาพของระบบการให้บริการภาครัฐมีความสะดวก**ตอบสนองความต้องการของประชาชนในการรับบริการ เพื่อรักษาสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายตลอดห้วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ รวมถึง**การเชื่อมโยงความเกี่ยวข้องระหว่างปัจจัยของห่วงโซ่คุณค่าฯ กับหลักเกณฑ์การประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐ**ในการเป็นระบบราชการ 4.0 ให้มีความชัดเจนมายิ่งขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของหน่วยงานภาครัฐเป็นไปอย่างสอดคล้องกันและเกิดประสิทธิภาพทั้งระบบ

200501

แผนแม่บทย่อย | การสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 200501

บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ

จ.3 ก.พ.

พ.ศ. 2562 | พ.ศ. 2563 | พ.ศ. 2564 | พ.ศ. 2565 | พ.ศ. 2566 | พ.ศ. 2567 | พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
ดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 และสัดส่วนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำผิดกฎหมายลดลง ร้อยละ 20

ค่าเป้าหมาย
1) ดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ภายในปี 2570
2) ดัชนีคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรภาครัฐ ได้รับไม่น้อยกว่า 93 คะแนนภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	1) ดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐ (ร้อยละ)				
200501	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน) พ.ศ. 2565	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน) พ.ศ. 2566	สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	(ข้อมูล พ.ศ. 2563) ค่าดัชนีเท่ากับ 80.25	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ค่าดัชนีเท่ากับ 78.80	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ค่าดัชนีเท่ากับ 78.59	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ภายใน พ.ศ. 2570 (ค่าดัชนีเท่ากับ 84.26)
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ร้อยละ 1.93	แย่ลง ร้อยละ 0.14		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 93.27 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 93.27 ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	2) ดัชนีคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรภาครัฐ (คะแนน)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน) พ.ศ. 2565	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน) พ.ศ. 2566	สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 90.96 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 92.06 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 95.22 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 92.30 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 93.00 คะแนน ภายใน พ.ศ. 2570
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ร้อยละ 1.21	ดีขึ้น ร้อยละ 3.43		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 103.16 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 102.38 ของค่าเป้าหมาย

ภาพรวมสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มี 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐ และ (2) ดัชนีคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรภาครัฐ ซึ่งทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 96.63

หมายเหตุ: การคำนวณสัดส่วนสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าเกินร้อยละ 100 จะกำหนดให้เป็น 100 โดยมีการคำนวณค่าสัดส่วนสถานะการบรรลุเป้าหมาย ดังนี้ $\frac{(93.27+100)}{2} = 96.63$

คิดเป็นร้อยละ **96.63** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงกับการบรรลุเป้าหมาย

200501

บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกมีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ โดยพิจารณาจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) ดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐ จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน พ.ศ 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีค่าดัชนี 78.59 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีค่าดัชนี 78.70 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 0.14 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 103.16 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ภายใน พ.ศ. 2570) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 93.27 ของค่าเป้าหมาย

(2) ดัชนีคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรภาครัฐ จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ซึ่งพิจารณาจาก 5 ตัวชี้วัดย่อย ดังนี้ (1) การปฏิบัติหน้าที่ (2) การใช้งบประมาณ (3) การใช้อำนาจ (4) การใช้ทรัพย์สินของราชการ และ (5) คุณภาพการดำเนินงาน พบว่า มีผลการประเมิน 96.45 96.26 98.09 89.71 และ 95.57 คะแนน ตามลำดับ ส่งผลให้มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็น 95.22 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีสถานการณ์ 92.06 สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 3.43 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่า 92.30 คะแนน) มีสถานการณ์สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 103.16 ของค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 93 คะแนน) มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 102.38 ของค่าเป้าหมาย

ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 96.63 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ ตั้งแต่การพัฒนาระบบนิเวศในการทำงาน การส่งเสริมการทำงานและบริการภาครัฐเป็นรูปแบบดิจิทัล รวมถึงเน้นการพัฒนาบุคลากรภาครัฐให้มีทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นในการทำงานผ่านการจัดทำโครงการฝึกอบรมต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างให้บุคลากรภายในหน่วยงานของตนมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านและเท่าทันการเปลี่ยนแปลงในอนาคต โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้แก่ **(1) โครงการพัฒนากำลังคนคุณภาพสู่ผู้นำทางสังคม** ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์ ที่มุ่งเน้นพัฒนาการบริหารและทรัพยากรบุคคลอย่างเป็นระบบให้มีความเชี่ยวชาญในสายงานของตน อีกทั้งยังจัดทำระบบบริหารทรัพยากรบุคคลโดยนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่บุคลากรให้ได้รับการพัฒนาอย่างเท่าเทียม เป็นธรรม และมีประสิทธิภาพ และ **(2) โครงการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มศักยภาพองค์กรรองรับพาณิชย์ยุคใหม่** ของสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ ที่เสริมสร้างความรู้ ทักษะ ผ่านการจัดหลักสูตรฝึกอบรมต่าง ๆ รวมถึงส่งเสริม

ให้ให้บุคลากรเรียน E-learning ในหลักสูตรที่เพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน อาทิ หลักสูตร Salesman จังหวัด หลักสูตรการขายในยุค New Normal รวมทั้งหลักสูตรจากภายนอก/สถาบันต่าง ๆ เพื่อให้บุคลากรสามารถขับเคลื่อนพันธกิจของกระทรวงพาณิชย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการดำเนินการพัฒนาบุคลากรภายในของตน ผ่านการจัดฝึกอบรมต่าง ๆ ทั้งจัดขึ้นภายในหน่วยงานและส่งบุคลากรไปอบรมเพิ่มเติม อีกทั้งหน่วยงานมีการปรับตัวต่อหลักเกณฑ์ กฎ แนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับสถานการณ์ อาทิ การปรับฐานเงินเดือนแรกบรรจุแต่งตั้งตามนโยบายของรัฐบาล ซึ่งถือเป็นการดึงดูดทรัพยากรมนุษย์คุณภาพสูงเข้าสู่ระบบราชการและกระตุ้นสมรรถนะการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐทุกระดับ อีกทั้งมีการติดตามและประเมินผลข้าราชการบรรจุใหม่บนพื้นฐานความเป็นจริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ อาทิ การขาดกำหนด**หลักเกณฑ์ กฎ แนวปฏิบัติ ที่ตอบสนองต่อสถานการณ์** เนื่องจากการพัฒนาหลักสูตรการสอบแข่งขันที่สอดคล้องกับความต้องการของภาครัฐในอนาคต ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยผลักดันให้เกิดการพัฒนาการสรรหาและคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ หน่วยงานภาครัฐยังขาดการกำหนดแผนการพัฒนาบุคลากรที่ครอบคลุมระดับรายบุคคล ส่งผลให้การพัฒนา**สมรรถนะการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐในทุกระดับ** ขาดประสิทธิภาพ ไม่สอดคล้อง และเพียงพอกับความต้องการของบุคคลในแต่ละระดับ/สายงาน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรมมีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการดำเนินการตั้งแต่กระบวนการสรรหาบุคลากรให้เข้าสู่ระบบ ซึ่งอาจพิจารณาปรับ**หลักเกณฑ์ กฎ แนวปฏิบัติที่ตอบสนองต่อสถานการณ์**ในอนาคต เพื่อดึงดูดให้บุคลากรที่มีความสามารถเข้าสู่ระบบราชการ นอกจากนี้หน่วยงานของรัฐควรส่งเสริมบุคลากรที่ปฏิบัติงานในด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลให้มี**สมรรถนะการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐในทุกระดับ** อีกทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำผลการประเมินการบริหารทรัพยากรบุคคลบนหลักฐานเชิงประจักษ์นำไปใช้พัฒนาระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งอาจส่งผลให้บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน ยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม และมีจิตสำนึกที่ดีในการบริการประชาชนต่อไป

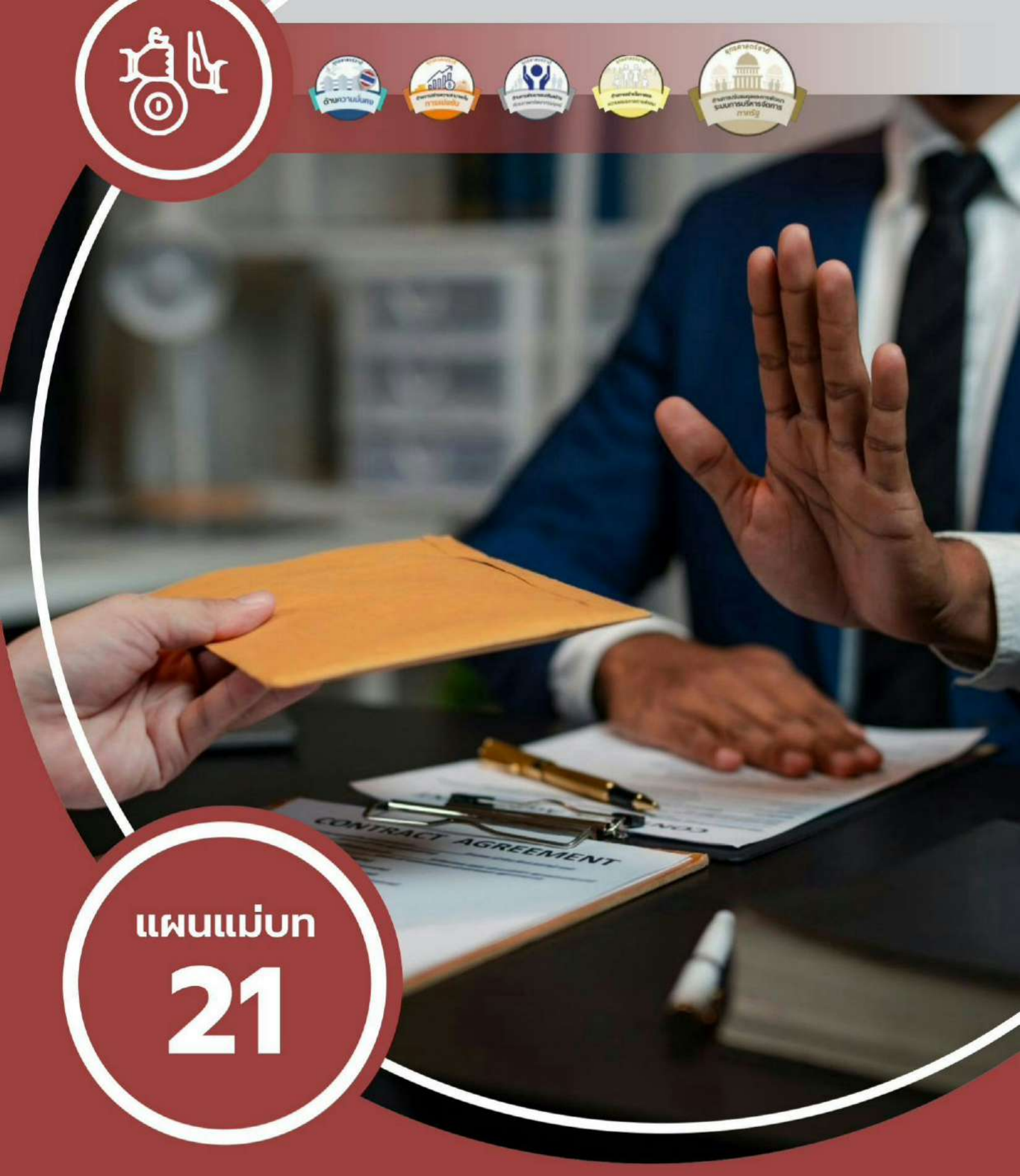

แผนแม่บท
21

การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ภาครัฐโปร่งใส สังคมไทยปลอดการทุจริต
และการประพฤติมิชอบ

จ.1

ถึงแม้ว่าการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในช่วงที่ผ่านมาจะส่งผลให้ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบเพิ่มมากขึ้น โดยประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องให้ความสำคัญกับการลดคดีทุจริตทั้งระดับหน่วยงานและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง รวมทั้งการดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตให้มีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส และไม่เลือกปฏิบัติมากขึ้น

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
210001	ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ	(1) ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย ไม่เกินอันดับที่ 43 หรือไม่น้อยกว่า 57 คะแนน ภายในปี 2570 (2) คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานในประเทศไทยไม่น้อยกว่า 89 คะแนนต่อปี

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
210101	ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต	(1) สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ต่อเด็กและเยาวชนไทยทั้งหมดเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 (2) สัดส่วนประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบต่อประชาชนทั้งหมดเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 (3) สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด โดยมีคะแนนการประเมินไม่น้อยกว่า 85 คะแนน
210102	คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง	(1) คดีทุจริตในภาพรวมลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายในปี 2570 (2) คดีทุจริตรายหน่วยงาน (2.1) ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายในปี 2570 (2.2) ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำทุจริต ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายในปี 2570 (3) คดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายในปี 2570

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
210201	การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ	(1) สัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบระยะเวลาปกติที่กฎหมายกำหนดต่อกระบวนการดำเนินคดีทุจริตทั้งหมดเฉลี่ยไม่เกินร้อยละ 20 (2) สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานไต่สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับต่อคดีที่ส่งฟ้องทั้งหมดเฉลี่ยไม่เกินร้อยละ 3

สรุปแผนระดับที่ 3 ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ประเด็นที่ (21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

แผนแม่บทฯ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีแผนระดับที่ 3 ที่สามารถช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานของแผนแม่บทฯ ที่สำคัญ อาทิ

แผนปฏิบัติราชการ	หน่วยงานเจ้าของแผน
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) และแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (ฉบับปรับปรุง) ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.)	สำนักงาน ป.ป.ท.
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.)	สำนักงาน ป.ป.ช.
แผนปฏิบัติการด้าน...	**หน่วยงานเจ้าของแผน**
- แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2570)	สำนักงาน ป.ป.ท.

ทั้งนี้ สามารถเข้าดูรายละเอียดเพิ่มเติมของแผนระดับที่ 3 ข้างต้น ได้จากในระบบ eMENSCR ตามรายละเอียดวิธีการเข้าใช้งานที่แสดงไว้ในภาคผนวก

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)
210001

ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

จ.2

พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563 พ.ศ. 2564 พ.ศ. 2565 พ.ศ. 2566 พ.ศ. 2567 พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยอยู่ในอันดับ 1 ใน 54 และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า 50 คะแนน

ค่าเป้าหมาย
(1) ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยไม่เกินอันดับที่ 43 หรือไม่น้อยกว่า 57 คะแนน ภายในปี 2570
(2) คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานในประเทศไทย ไม่น้อยกว่า 89 คะแนนต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(1) ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย (คะแนน)				
210001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) อันดับที่ 110 หรือ 35 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) อันดับที่ 101 หรือ 36 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับที่ 108 หรือ 35 คะแนน	ไม่เกินอันดับที่ 52 หรือ ไม่น้อยกว่า 51 คะแนน	ไม่เกินอันดับที่ 43 หรือ ไม่น้อยกว่า 57 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		อันดับดีขึ้น ☺ ร้อยละ 8.18 หรือคะแนนดีขึ้น 2.86	อันดับแย่ลง ☹ ร้อยละ 6.93 หรือคะแนนแย่ลง ร้อยละ 2.78		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				อันดับต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 48.15 ของค่าเป้าหมายหรือค่าแนนต่ำกว่าค่าเป้าหมายร้อยละ 68.63 ของค่าเป้าหมาย	อันดับคิดเป็นร้อยละ 39.81 ของค่าเป้าหมาย หรือคะแนนคิดเป็นร้อยละ 61.40 ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(2) คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานในประเทศไทย (คะแนน)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 87.57 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 90.19 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 93.05 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 89 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 89 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 2.99	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 3.17		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 104.55 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 104.55 ของค่าเป้าหมาย

ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 80.70 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับก้ำกึ่งเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : การคำนวณค่าสัดส่วนการบรรลุเป้าหมาย
(1) ตัวชี้วัดที่มีอันดับหรือคะแนน ใช้ค่าที่ใกล้เคียงเป้าหมาย
(2) ตัวชี้วัดที่มีค่าเกินร้อยละ 100 กำหนดให้เป็น 100 โดยมีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{(61.40+100)}{2}$

ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย จัดทำโดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International : TI) (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 108 หรือได้ 35 คะแนนและเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่อยู่ในอันดับที่ 101 หรือได้ 36 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลงทั้งอันดับและคะแนน คิดเป็นร้อยละ 6.93 หรือร้อยละ 2.78 ตามลำดับ ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่เกินอันดับที่ 52 หรือไม่น้อยกว่า 51 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์อันดับคิดเป็นร้อยละ 48.15 หรือคะแนนคิดเป็นร้อยละ 68.63 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกินอันดับที่ 43 หรือไม่น้อยกว่า 57 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์ของอันดับคิดเป็นร้อยละ 39.81 หรือคะแนนคิดเป็นร้อยละ 61.40 ของค่าเป้าหมาย ทั้งนี้ ในการพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายใช้ค่าร้อยละของคะแนนที่มีค่าเข้าใกล้การบรรลุเป้าหมายมากกว่าอันดับใน พ.ศ. 2570

ที่มา: องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International)

(2) คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานในประเทศไทย จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีคะแนน 93.05 คะนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่าคะแนน 90.19 คะแนนสะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้นคิดเป็นร้อยละ 3.17 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่า 89 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 104.55 ของค่าเป้าหมายซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 80.70 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายใน**การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ** อาทิ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังมีบริบทการทำงานที่อาจ**เอื้อให้เกิดการทุจริตขนาดใหญ่**ที่อาจเป็นผลจากค่านิยมของสังคมที่เกี่ยวกับการทุจริต และผลประโยชน์สาธารณะกับผลประโยชน์ส่วนบุคคล **วัฒนธรรมการทำงานที่อาจยังจำเป็นจะต้องมีการติดสินบน**

เจ้าหน้าที่เพื่อให้การทำงานสำเร็จลุล่วงไปโดยไร้ปัญหาและความรวดเร็ว ส่งผลให้ดัชนีการรับรู้การทุจริตมีลำดับสูงและค่าคะแนนยังอยู่ระดับ 35-36 คะแนน โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อาทิ **การให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางการบริหารประเทศของรัฐบาล** ในการกำหนดขอบเขตการดำเนินงานเพื่อลดระดับการทุจริตในภาครัฐและเล็งเห็นถึงความสำคัญว่าเป็นปัญหาระดับชาติ **การออกแบบและจัดวางโครงสร้างเชิงสถาบัน**เพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างรัดกุม **การบังคับใช้กฎหมายโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง**ที่มีเสถียรภาพและเข้มแข็ง **การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่จำเป็นเพื่อพัฒนาเครื่องมือสำหรับการติดตามตรวจสอบ**การทุจริตและการประพฤติมิชอบ **การมีบทลงโทษที่ชัดเจน การเข้ามามีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่มีความปลอดภัย**ในการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริต พร้อมทั้งมีมาตรการในการ**สร้างความเชื่อมั่นและรักษาความปลอดภัยของผู้แจ้งเบาะแส** เพื่อสร้างความตื่นตัว ความสนใจ ความเข้าใจและความร่วมมือร่วมใจเพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริต ซึ่งจะส่งผลให้ประเทศปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบที่จะส่งผลให้ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศดีขึ้นในอนาคต

210101

แผนแม่บทย่อย | การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y1)

210101

ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

จ.3

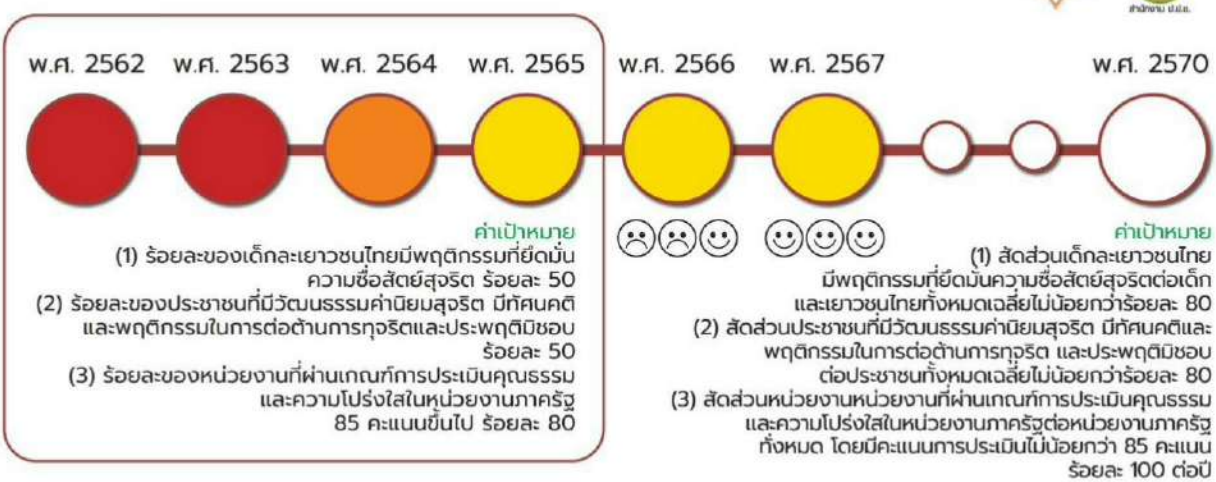

210101

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(1) สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ต่อเด็กและเยาวชนไทยทั้งหมด (ร้อยละ)				
210101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ร้อยละ 93.10	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ร้อยละ 89.60	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ร้อยละ 90.90	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ร้อยละ 3.76	ดีขึ้น ร้อยละ 1.45		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566-2567) เฉลี่ยร้อยละ 90.25	สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 113.63 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 112.81 ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(2) สัดส่วนประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ต่อประชาชนทั้งหมด (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ร้อยละ 90.90	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ร้อยละ 89.30	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ร้อยละ 90.40	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80	เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ร้อยละ 1.76	ดีขึ้น ร้อยละ 1.23		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566-2567) เฉลี่ยร้อยละ 89.85	สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 113.00 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 112.31 ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(3) สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด โดยมีคะแนนการประเมินไม่น้อยกว่า 85 คะแนน (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ร้อยละ 70.52	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ร้อยละ 80.94	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ร้อยละ 92.44	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 100	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 100
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ร้อยละ 14.78	ดีขึ้น ร้อยละ 14.21		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 92.44 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 92.44 ของค่าเป้าหมาย
ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยจากทั้ง 3 ตัวชี้วัด					คิดเป็นร้อยละ 97.48 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : การคำนวณค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

(1) ตัวชี้วัดที่มีค่าสถานะการบรรลุเป้าหมายเกินร้อยละ 100 กำหนดให้เป็น 100

โดยมีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{(100+100+92.44)}{3}$

(1) สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตต่อเด็กและเยาวชนไทยทั้งหมด จากการสำรวจพฤติกรรมที่ยึดมั่นความสุจริตของเด็กและเยาวชนไทย ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า เด็กและเยาวชนไทยที่มีอายุ 12-24 ปี ให้คะแนนการมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตในภาพรวมทั่วประเทศ ด้วยคะแนนเฉลี่ย 4.22 คะแนน จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน โดยเด็กและเยาวชนไทยให้คะแนนการมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตในระดับมาก-มากที่สุด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 90.90 ของเด็กและเยาวชนไทยทั้งหมดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 46,600 คน เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 89.60 ของเด็กและเยาวชนไทยทั้งหมดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 46,800 คน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 1.45 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 113.63 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย ทั้งนี้ เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 80) พบว่า สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตต่อเด็กและเยาวชนไทยทั้งหมดในช่วง พ.ศ. 2566 – 2567 เฉลี่ยร้อยละ 90.25 ซึ่งมีสถานการณ์ คิดเป็นร้อยละ 112.81 ของค่าเป้าหมาย

(2) สัดส่วนประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบต่อประชาชนทั้งหมด จากการสำรวจวัฒนธรรมค่านิยมสจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านทุจริตและประพฤติมิชอบของประชาชน ของสำนักงาน ป.ป.ช. (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประชาชนให้คะแนนการมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ 4.04 คะแนน จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน โดยประชาชนให้คะแนนการมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริตในระดับมาก-มากสุด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 90.40 ต่อประชาชนทั้งหมดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 47,100 คน เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) อยู่ที่ร้อยละ 89.30 ต่อประชาชนทั้งหมดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 61,682 คน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้นคิดเป็นร้อยละ 1.23 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 113.00 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย ทั้งนี้ เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 80) พบว่า สัดส่วนประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริตมีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบต่อประชาชนทั้งหมด ในช่วง พ.ศ. 2566 – 2567 เฉลี่ยร้อยละ 89.85 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 112.31 ของค่าเป้าหมาย

(3) สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด โดยมีคะแนนการประเมินไม่น้อยกว่า 85 คะแนน ของสำนักงาน ป.ป.ช. โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า อยู่ที่ร้อยละ 92.44 จากทั้งหมด 8,325 หน่วยงาน เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) อยู่ที่ร้อยละ 80.94 จากทั้งหมด 8,323 หน่วยงาน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 14.78 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 92.44 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย

210101

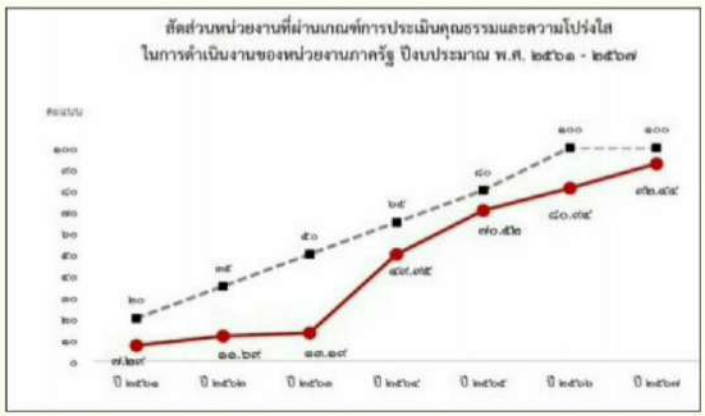

ที่มา: สำนักงาน ป.ป.ช.

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากทั้ง 3 ตัวชี้วัดมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 97.48 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ประชาชนทุกภาคส่วนโดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตผ่านการจัดทำโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการประชาสัมพันธ์การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในรูปแบบที่หลากหลายและเหมะสมกับทุกกลุ่มวัยอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการ STRONG – จิตพอเพียงต้านทุจริต** ของสำนักงาน ป.ป.ช. ที่ให้ความสำคัญกับการปลูกฝังจิตพอเพียงต้านทุจริตด้วยโมเดล STRONG และปลูกฝังวิธีคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม รวมทั้งความอายและความไม่ทนต่อการทุจริตแก่ประชาชนและภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนครอบคลุมทุกอำเภอและ 50 เขตในกรุงเทพมหานคร เพื่อขยายผลการป้องกันการทุจริตเชิงรุกผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและทุกภาคส่วน **โครงการส่งเสริมธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจเอกชนและนักลงทุนในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ** ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมและให้ความรู้แก่องค์กรภาคธุรกิจเอกชนและนักลงทุนเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลและการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบภายใต้หลักสูตรส่งเสริมธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจเอกชนและนักลงทุนในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อให้องค์กรภาคธุรกิจเอกชนและนักลงทุนได้แสดงความคิดเห็นต่อการแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ **โครงการต้านและลดทุจริตด้วยกลไกสหยุทธ์เฉพาะกรณีพื้นที่เสี่ยงต่อการทุจริต (STRONG: Together against Corruption-TaC)** ของสำนักงาน ป.ป.ช. ที่มุ่งเน้นการนำปัญหาการทุจริตหรือประเด็นความเสี่ยงต่อการทุจริตมาจัดทำเป็นหลักสูตร องค์ความรู้ หรือชุดข้อมูลที่จำเป็น มากำหนดมาตรการ แนวทางในการป้องกัน และติดตามการผลักดันมาตรการต่อต้านการทุจริต

ไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับภัยของการทุจริต และส่งเสริมให้ประชาชนประสงค์จะเข้ามามีส่วนร่วมในการรณรงค์ต่อต้านการทุจริต เพื่อให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการร่วมกันแก้ไขปัญหาการทุจริตในระดับพื้นที่ นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สำนักงาน ป.ป.ช. ได้พัฒนาเครื่องมือการประเมิน ITA ให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทสภาพแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงของสังคม รวมทั้งลดจำนวนข้อถามให้มีความกระชับ และยกระดับการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐของหน่วยงานที่จะต้องมีการจัดทำและเผยแพร่ข้อมูลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้**ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต** อาทิ **การวัดผลสัมฤทธิ์ที่เกี่ยวกับการมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตของประชาชนไทย**ที่อาจยังไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มประชากร อาทิ กลุ่มเปราะบาง กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มผู้ต้องขัง หรือกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อการมี**จิตสำนึกด้านคุณธรรมและจริยธรรม** รวมทั้ง**สื่อประชาสัมพันธ์และช่องทางการเผยแพร่ที่อาจยังไม่ครอบคลุมและเหมาะสมกับกลุ่มประชากรในแต่ละช่วงวัย** นอกจากนี้ **การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการปฏิบัติงานของบางหน่วยงานภาครัฐที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์**การประเมินอาจเนื่องมาจากการขาดศักยภาพ ความรู้ ความเข้าใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งอาจยังไม่ได้มีการนำ**เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัย**เข้ามาเป็นเครื่องมือเข้ามาร่วมดำเนินการ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับ**การวัดผลสัมฤทธิ์ที่เกี่ยวกับการมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต**ให้มีความครอบคลุมทุกกลุ่มประชากร **ส่งเสริมการปลูกและปลุกจิตสำนึกของประชาชนทุกกลุ่มวัยให้มีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต เสริมสร้างบุคลากรในภาครัฐให้มีความรู้จักรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน สร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติงานที่สามารถติดตามตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ** หรือสร้างบุคลากรตัวอย่างที่มีคุณธรรมจริยธรรมในแต่ละหน่วยงาน มีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องในทุกขั้นตอน รวมทั้ง**การผลิตและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับประชาชนทุกกลุ่มวัย และสร้างเครือข่ายการพัฒนาที่เกี่ยวข้องในการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสของการทุจริต** ทั้งในภาคประชาชนและในหน่วยงานของรัฐ นอกจากนี้ ควรต้องให้ความสำคัญกับการนำ**เทคโนโลยี นวัตกรรมที่ทันสมัย**มาประยุกต์ใช้กับกระบวนการในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อเป็นเครื่องมือกลไกในการเสริมสร้างให้ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมสุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

210102

แผนแม่บทย่อย | การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y1)
210102

คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง

จ.3

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2570
				☹☹😐🙂	☹☹😐🙂	

ค่าเป้าหมาย
(1) จำนวนคดีทุจริตในภาพรวม ลดลงร้อยละ 10
(2) จำนวนคดีทุจริตรายหน่วยงาน
(2.1) จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) ลดลงร้อยละ 10
(2.2) จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริต ลดลงร้อยละ 10
(3) จำนวนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลดลงร้อยละ 25

ค่าเป้าหมาย
(1) คดีทุจริตในภาพรวม ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายในปี 2570
(2) คดีทุจริตรายหน่วยงาน
(2.1) ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายในปี 2570
(2.2) ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริต ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายในปี 2570
(3) คดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(1) คดีทุจริตในภาพรวม (ร้อยละ)				
210102	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 3,429 เรื่อง ลดลงร้อยละ 42.11	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 3,080 เรื่อง ลดลงร้อยละ 10.18	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 3,624 เรื่อง เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.66	ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 20	ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ☹ ร้อยละ 75.83	แย่ลง ☹ ร้อยละ 273.48		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ -88.31 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ -35.32 ของค่าเป้าหมาย

210102

ตัวชี้วัด :	(2) คดีทุจริตรายหน่วยงาน (2.1) ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) (ร้อยละ) (2.2) ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริต (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) (2.1) 0 เรื่อง ลดลงร้อยละ 100 (2.2) 0 เรื่อง ร้อยละ 0.0	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) (2.1) 1 เรื่อง เพิ่มขึ้นร้อยละ 100 (2.2) 0 เรื่อง ร้อยละ 0.0	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) (2.1) 13 เรื่อง เพิ่มขึ้น ร้อยละ 1,200.00 (2.2) 0 เรื่อง ร้อยละ 0.0	(2.1) ลดลงไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20 (2.2) ลดลงไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20	(2.1) ลดลงไม่น้อยกว่า ร้อยละ 50 (2.2) ลดลงไม่น้อยกว่า ร้อยละ 50
การเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		(2.1) แย่ลง ☹ ร้อยละ 200.00 (2.2) คงเดิม 😐	(2.1) แย่ลง ☹ ร้อยละ 1,100.00 (2.2) คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				(2.1) คิดเป็นร้อยละ -6,000.00 (2.2) -	(2.1) คิดเป็นร้อยละ -2,400.00 (2.2) -
หมายเหตุ : การคำนวณค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมายของตัวชี้วัด โดยตัวชี้วัดที่มีค่าต่ำกว่าร้อยละ 0 กำหนดให้เป็น 0 โดยมีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{(0+0)}{2}$			ค่าเฉลี่ยของ 2 ตัวชี้วัดย่อย	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 0 ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	3. คดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 31 เรื่อง เพิ่มขึ้นร้อยละ 3,100*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 34 เรื่อง เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.68	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 37 เรื่อง เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.82	ลดลงไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20	ลดลงไม่น้อยกว่า ร้อยละ 50
การเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 99.69	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 8.88		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ -44.12 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ -17.65 ของค่าเป้าหมาย
หมายเหตุ : การคำนวณค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย โดยตัวชี้วัดที่มีระค่าต่ำกว่าร้อยละ 0 กำหนดให้เป็น 0 โดยมีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{(0+0+0)}{3}$			ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยจากทั้ง 3 ตัวชี้วัด		คิดเป็นร้อยละ 0 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : * คดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใน พ.ศ. 2564 มีจำนวน 0 เรื่อง

คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง พิจารณาจาก 3 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) คดีทุจริตในภาพรวม ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีจำนวน 3,624 คดี หรือเทียบเท่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.66 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีจำนวน 3,080 คดี คิดเป็นการลดลงร้อยละ 10.18 จากปีก่อนหน้า สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 273.48 ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 20) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -88.31 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -35.32 ของค่าเป้าหมาย

(2) คดีทุจริตรายหน่วยงาน

(2.1) ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) ของสำนักงาน ป.ป.ช. (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีจำนวน 13 เรื่อง เพิ่มขึ้นร้อยละ 1,200.00 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีจำนวน 1 เรื่อง เพิ่มขึ้นร้อยละ 100 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 1,100.00 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 20) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -6,000.00 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -2,400.00 ของค่าเป้าหมาย

(2.2) ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริต ของสำนักงาน ป.ป.ช. (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ไม่มีจำนวนเรื่องที่เป็นข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริต เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ไม่มีคดีทุจริต คิดเป็นร้อยละ 0.0 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม และไม่สามารถเปรียบเทียบค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ได้

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของตัวชี้วัดคดีทุจริตรายหน่วยงานเฉลี่ยทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 0 โดยตัวชี้วัดข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) มีค่าต่ำกว่า 0 กำหนดให้เป็น 0 และไม่ได้นำตัวชี้วัดข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริตมาร่วมคำนวณ

(3) คดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ของสำนักงาน ป.ป.ช. (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีจำนวน 37 เรื่อง เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.82 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีจำนวน 34 เรื่อง เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.68 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น โดยคิดเป็นร้อยละ 8.88 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 20) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -44.12 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -17.65 ของค่าเป้าหมาย

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากทั้ง 3 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 0 ของค่าเป้าหมาย ส่งผล**ให้สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการป้องปรามและลดคดีทุจริตในพื้นที่ การเพิ่มประสิทธิภาพของติดตาม ตรวจสอบและเฝ้าระวังของหน่วยงานภาครัฐในทุกระดับ การพัฒนาแพลตฟอร์มและสื่อดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับคดีและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการแพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคส่วนต่าง ๆ ในการดูแลรักษาเงินแผ่นดินและทรัพย์สินของรัฐ** ของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ที่มุ่งเน้นจัดทำแพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบที่มีความละเอียดรอบคอบและมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งให้ประชาชนและภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการป้องกันและตรวจสอบการใช้จ่ายเงินแผ่นดินร่วมกับสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินมากขึ้น อันเป็นการช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือระหว่างประชาชนและ

ภาคส่วนต่าง ๆ ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ **โครงการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อกำกับติดตามระบบการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ" ระยะที่ 1** ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลในการกำกับติดตามการดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดนโยบายและเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร รวมทั้งเป็นฐานข้อมูลของรัฐบาลและหน่วยงานในการกำหนดมาตรการ แนวทางในการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ **โครงการเฝ้าระวังสถานการณ์ทุจริตประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567** ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาและจัดทำคู่มือการส่งเสริมการเฝ้าระวังและประเมินสภาวการณ์ทุจริตในโครงการหน่วยงานภาครัฐ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือเบื้องต้นสำหรับการดำเนินการติดตาม เฝ้าระวัง และประเมินสภาวการณ์ทุจริตในหน่วยงานภาครัฐอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจะทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในทางปฏิบัติ รวมทั้งเสริมสร้างความรู้และเผยแพร่แนวทางในการดำเนินงานด้านการเฝ้าระวังการทุจริตให้กับเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ด้านการป้องกันการทุจริตและภาคประชาชนต่อไป นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สำนักงาน ป.ป.ช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้บูรณาการการทำงานเพื่อลดคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยจัดทำมาตรการ ระบบและแนวทาง เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐให้มีความโปร่งใสสามารถบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและการลดการใช้ดุลยพินิจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ อาทิ การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อกำกับติดตามระบบการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงานรัฐ การจัดทำแพลตฟอร์มออนไลน์ที่เป็นช่องทางเปิดเผยข้อมูลภาครัฐต่อสาธารณะในการดูแลรักษาเงินแผ่นดินและทรัพย์สินของรัฐ รวมทั้งพัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสหวิทยาการของบุคคลากรในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้**การทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง** อาทิ สังคมไทยยังมีกระบวนการทางความคิดหรือพฤติกรรมที่อาจไม่ได้มีการคิดวิเคราะห์ แยกแยะอย่างเป็นเหตุเป็นผลว่าการกระทำใดถือเป็นการทุจริต และนำไปสู่การติดสินบนเพื่อประโยชน์ของตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ส่งผลให้เป็นช่องทางในการทุจริตและประพฤติมิชอบของผู้กระทำความผิด **มาตรการสำหรับการคุ้มครองพยานและผู้แจ้งเบาะแสที่เกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบที่อาจยังไม่รัดกุมเพียงพอ การมีบทลงโทษสำหรับผู้กระทำความผิดที่อาจยังไม่เด็ดขาดเพียงพอ รวมทั้งการบังคับใช้มาตรการทางวินัยที่ยังไม่เคร่งครัด**เพียงพอ และ**ยังมีการเลือกปฏิบัติในกลุ่มผู้มีอิทธิพลและผู้รับผลประโยชน์** ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของคดีทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาพรวมและในระดับหน่วยงาน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้**คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง** หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการดำเนินการเพื่อ**ลดการทุจริตและประพฤติมิชอบที่เกิดขึ้นในสังคมไทย** การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม จิตสำนึก **ค่านิยมต่อต้านการทุจริตในสังคมไทย**อย่างต่อเนื่องให้เห็นถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน การให้**คำปรึกษา**

210102

ผู้แจ้งเบาะแส ยกระดับการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสและพยานที่รัดกุมและเป็นไปได้จริง รวมทั้งการมี**บทลงโทษที่เหมาะสม**กับสถานณ์ปัจจุบันและ**การบังคับใช้มาตรการทางวินัยอย่างเคร่งครัด**แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและนักการเมือง นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับ**การบริหารจัดการคดีทุจริตให้แล้วเสร็จ**ภายในกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

210201

แผนแม่บทย่อย | การปราบปรามการทุจริต

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y1)
210201

การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ

ป.3

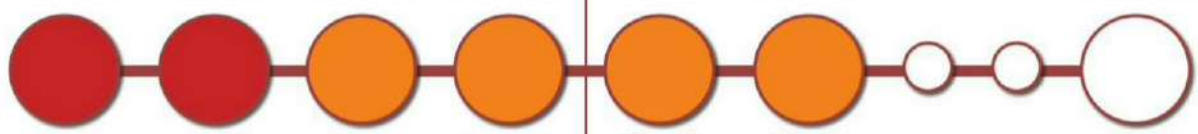

ค่าเป้าหมาย
(1) กระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด ไม่เกินร้อยละ 25
(2) จำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานไต่สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ไม่เกินร้อยละ 4 ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง

ค่าเป้าหมาย
(1) สัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนดต่อกระบวนการดำเนินคดีทุจริตทั้งหมดเฉลี่ยไม่เกินร้อยละ 20
(2) สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานไต่สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับต่อคดีที่ส่งฟ้องทั้งหมดเฉลี่ยไม่เกินร้อยละ 3

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 210201 พิจารณาจาก (1) สัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนดต่อกระบวนการดำเนินคดีทุจริตทั้งหมด (2) สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานไต่สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับต่อคดีที่ส่งฟ้องทั้งหมด โดยได้มีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังของตัวชี้วัดที่ (1) ส่งผลให้สถานการณ์มีการเปลี่ยนแปลงไปจากที่รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. 2566

210201

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(1) สัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนดต่อกระบวนการดำเนินคดีทุจริตทั้งหมด (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
210201	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 928 เรื่อง จาก 1,296 เรื่อง **ร้อยละ 71.58** (revise)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 883 เรื่อง จาก 1,029 เรื่อง **ร้อยละ 85.78** (revise)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 1,077 เรื่อง จาก 1,425 เรื่อง **ร้อยละ 75.58**	ไม่เกินร้อยละ 20	เฉลี่ยไม่เกิน ร้อยละ 20
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ☹ ร้อยละ 14.42	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 10.20		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566-2567) เฉลี่ยร้อยละ 80.70	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 26.46 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 24.78 ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(2) สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานไต่สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับต่อคดีที่ส่งฟ้องทั้งหมด (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 0 เรื่อง **ร้อยละ 0.00**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 0 เรื่อง **เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.00**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 0 เรื่อง **ร้อยละ 0.00**	ไม่เกินร้อยละ 3	เฉลี่ยไม่เกิน ร้อยละ 3
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		คงที่ ร้อยละ - 😐	คงที่ ร้อยละ - 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566-2567) เฉลี่ยร้อยละ 0.0	สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย

ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 62.39 ของค่าเป้าหมายอยู่ในระดับสูงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : การคำนวณค่าสัดส่วนการบรรลุเป้าหมาย โดยมีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{(24.78+100)}{2}$

การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) สัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนดต่อกระบวนการดำเนินคดีทุจริตทั้งหมด ประเมินจากเรื่องที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาดำเนินการเกินกรอบระยะเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด 2 ปี ต่อจำนวนเรื่องไต่สวนที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) มีมติให้ไต่สวนทั้งหมดของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีเรื่องที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลา จำนวน 1,077 เรื่อง จากจำนวนเรื่องไต่สวนทั้งหมด จำนวน 1,425 เรื่อง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 75.58 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีสัดส่วนอยู่ที่ 85.78 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 10.20 อย่างไรก็ตาม

เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่เกินร้อยละ 20) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 26.46 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย ทั้งนี้ เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่เกินร้อยละ 20) พบว่า สัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมาย ในช่วง พ.ศ. 2566 – 2567 เฉลี่ยร้อยละ 80.70 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 24.78 ของค่าเป้าหมาย

(2) สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานไต่สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับต่อคดีที่ส่งฟ้องทั้งหมด ประเมินจากจำนวนคดีอาญาทุจริตที่ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานถูกฟ้องกลับอันเนื่องมาจากศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องต่อจำนวนคดีที่ส่งฟ้องทั้งหมด ของสำนักงาน ป.ป.ช. (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีจำนวน 0 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 0.00 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ซึ่งไม่มีคดีอาญาที่หน่วยงานไต่สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.00 ต่อคดีที่ถูกส่งฟ้องทั้งหมด สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงที่ อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่เกินร้อยละ 3) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย ทั้งนี้ เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่เกินร้อยละ 3) พบว่า สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานไต่สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับต่อคดีที่ส่งฟ้องทั้งหมด พ.ศ. 2566-2567 เฉลี่ยร้อยละ 0.0 มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย

ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 62.39 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินการด้านการปฏิบัติงานตั้งแต่การตรวจสอบไต่สวน การป้องกันและปราบปรามการประพฤติมิชอบในหน่วยงานของรัฐ การสนับสนุนการค้นหาหลักฐานและการคุ้มครองพยาน เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้แก่ **โครงการสนับสนุนพยานหลักฐานเกี่ยวกับคดีการทุจริตในภาครัฐ ผ่านการเชื่อมโยงข้อมูลความเคลื่อนไหวทางบัญชีธนาคาร (statement) และกล้องวงจรปิด (CCTV) ของธนาคารในประเทศไทย** ของสำนักงาน ป.ป.ช. ที่ให้ความสำคัญกับ **(1) การเสริมสร้างความร่วมมือและพัฒนาการสืบสวนสอบสวน** ผ่านกระบวนทำงานของกล้อง CCTV และการส่งผ่านหรือเชื่อมโยงข้อมูลภาพเคลื่อนไหวจากกล้อง CCTV ที่ติดตั้งกับเครื่อง ATM มาใช้ประกอบกับข้อมูล Statement ของธนาคาร เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานการกระทำความผิดเกี่ยวกับการทุจริตในภาครัฐระหว่างสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ท.) และธนาคารในประเทศไทย และ **(2) การพัฒนาขีดสมรรถนะ (Capacity Building) ของนักสืบสวนสอบสวนของสำนักงาน ป.ป.ท.** ที่มุ่งเน้นการประยุกต์ใช้และพัฒนาเครื่องมือในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานการกระทำความผิดเกี่ยวกับการทุจริตในภาครัฐ รวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับความช่วยเหลือในการสนับสนุนพยานหลักฐานสำคัญ กรณีที่ประชาชนไม่ได้รับความไม่เป็นธรรมจากเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือถูกเรียกรับผลประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย นอกจากนี้

จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้บูรณาการความร่วมมือและขับเคลื่อนการดำเนินงาน เพื่อให้การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว โปร่งใสและเป็นธรรม โดยมุ่งเน้นการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกระบวนการและกลไกปราบปรามการทุจริตให้มีความรวดเร็ว มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อยกระดับการทำงานให้มีมาตรฐาน รวมทั้งพัฒนาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเพื่อสนับสนุนข้อมูลและบูรณาการการดำเนินงานร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้**การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ** อาทิ เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องบางส่วนอาจยัง**ขาดสมรรถนะ**ในการทำงานด้านการป้องกันการปราบปรามการทุจริต **กระบวนการการสืบสวนสอบสวนและการปราบปรามการทุจริต**อาจยังมีการใช้ดุลยพินิจในการดำเนินการส่งผลให้**มาตรฐานการดำเนินคดี**ในแต่ละพื้นที่หรือองค์กรมีความแตกต่างกัน กระบวนการค้นหาความจริงที่จะนำไปสู่การพิจารณาตัดสินคดีของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง**ยังขาดการบูรณาการข้อมูลและการทำงานร่วมกัน** ส่งผลให้ประสิทธิภาพของกระบวนการด้านการป้องกัน ปราบปรามการประพฤติมิชอบและการดำเนินคดีที่ขาดความโปร่งใส รวมทั้ง**อาจมีการเลือกปฏิบัติสำหรับบางประชาชนบางกลุ่ม**และอาจส่งผลให้กระบวนการดำเนินคดีมีความล่าช้า

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้**การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ** บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการเสริมสร้าง**สมรรถนะของบุคลากร**ในกระบวนการดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต การส่งเสริม**คุณธรรม จริยธรรมของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ**ที่เกี่ยวข้องให้มีจิตสำนึกตระหนักถึง**ความเป็นธรรมและความโปร่งใส**ในการดำเนินงานไม่เลือกปฏิบัติเฉพาะกลุ่มที่มีอิทธิพลหรือกลุ่มที่มีผลประโยชน์ส่วนตน การเพิ่ม**ประสิทธิภาพกระบวนการด้านการปราบปรามการทุจริต** อาทิ **การจัดทำและกำหนดมาตรฐานการสืบสวนสอบสวนปราบปราม**ให้เทียบเท่ามาตรฐานสากล การเสริมสร้างความ**ร่วมมือระหว่างหน่วยงานในกระบวนการค้นหาความจริง**อย่างบูรณาการ รวมทั้ง**การบริหารจัดการคดีทุจริต**ให้แล้วเสร็จภายในกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด เพื่อให้การดำเนินคดีมีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสู่การบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

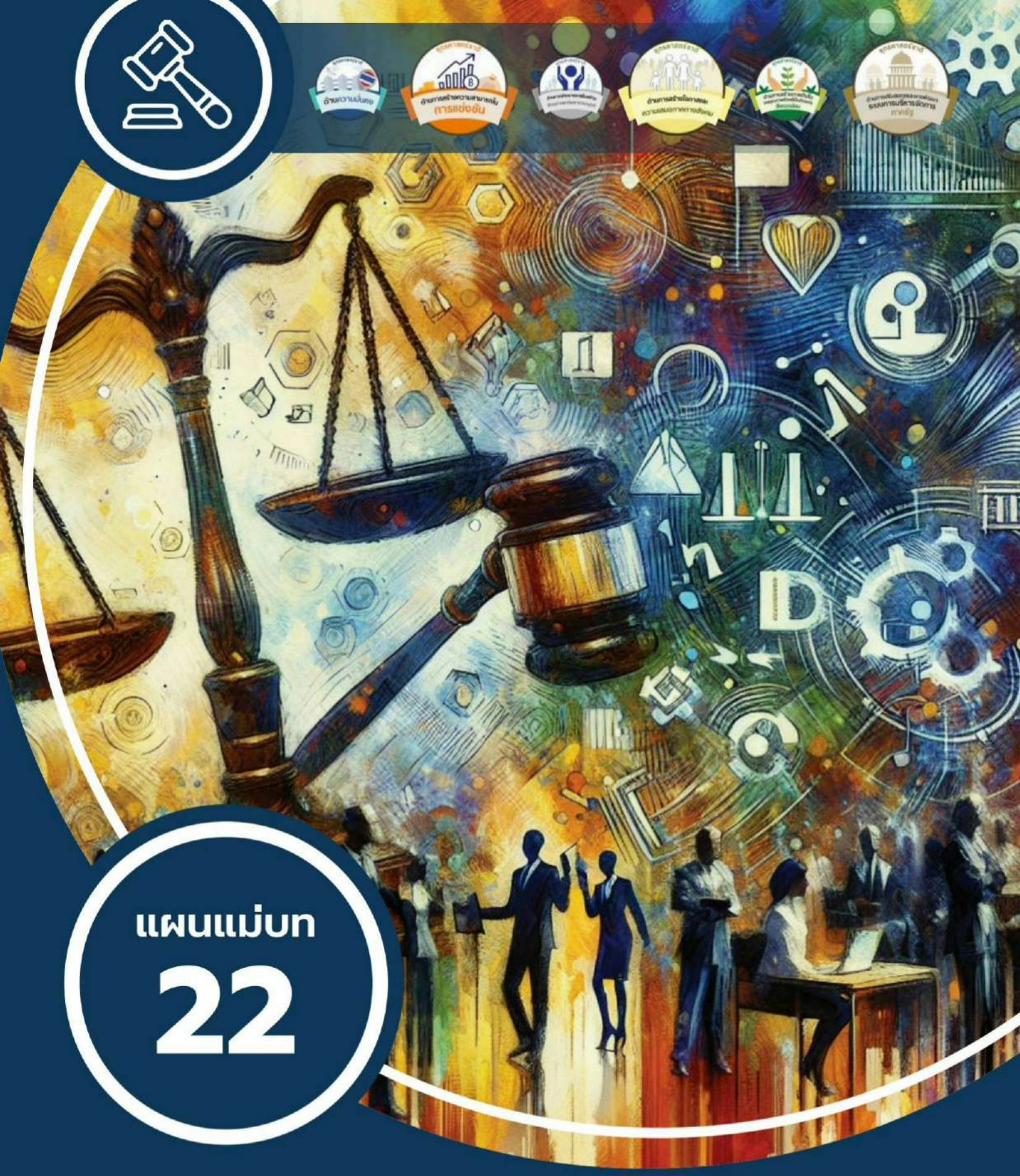

แผนแม่บท
22

กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

มุ่งเน้นให้มีกฎหมายที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ และนำกฎหมาย
ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีกระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล
เพื่ออำนวยความยุติธรรมตามสิทธิของประชาชนอย่างรวดเร็ว ทั่วถึงและเท่าเทียม

จ.1

ยธ.

ถึงแม้ว่าการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในช่วงที่ผ่านมาจะส่งผลให้กฎหมายเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนและกิจกรรมทางเศรษฐกิจน้อยลง กระบวนการยุติธรรมมีความสะดวก รวดเร็ว โปร่งใสมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องให้ความสำคัญกับการเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนากฎหมาย เพื่อให้มีกฎหมายเท่าที่จำเป็นและเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
220001	กฎหมายเป็นเครื่องมือให้ทุกภาคส่วนได้ประโยชน์จากการพัฒนาประเทศอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม	คะแนนเฉลี่ย 5 ปัจจัยของดัชนีนิติธรรม ได้แก่ (1) การจำกัดอำนาจรัฐ (2) ปราศจากการคอรัปชั่น (3) รัฐบาลโปร่งใส (4) สิทธิขั้นพื้นฐาน (5) ความเป็นระเบียบและความมั่นคง ไม่น้อยกว่า 0.65 คะแนน ภายในปี 2570
220002	การอำนวยความยุติธรรมเป็นไปโดยความเสมอภาคโปร่งใส เป็นธรรม ทั่วถึง และปราศจากการเลือกปฏิบัติ	คะแนนเฉลี่ย 3 ปัจจัยของดัชนีนิติธรรม ได้แก่ (1) การบังคับใช้กฎหมาย (2) กระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง (3) กระบวนการยุติธรรมทางอาญา ไม่น้อยกว่า 0.60 คะแนน ภายในปี 2570

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
220101	กฎหมายไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาภาครัฐและภาคเอกชนอยู่ภายใต้กรอบกฎหมายที่มุ่งให้ประชาชนในวงกว้างได้รับประโยชน์จากการพัฒนาประเทศโดยทั่วถึง	ค่าเฉลี่ยในทุกมิติของระดับความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม ไม่น้อยกว่า 3.40 คะแนน ภายในปี 2570
220102	การปฏิบัติตามและการบังคับใช้กฎหมายมีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ ทั่วถึง ไม่เลือกปฏิบัติ และเป็นธรรม	คะแนนของดัชนีนิติธรรมปัจจัยที่ 6 การบังคับใช้กฎหมายในปัจจัยย่อย การบังคับใช้กฎระเบียบอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่น้อยกว่า 0.65 คะแนน ภายในปี 2570
220103	ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนากฎหมาย	คะแนนของดัชนีนิติธรรมปัจจัยที่ 3 รัฐบาลโปร่งใส ในปัจจัยย่อย การมีส่วนร่วมของประชาชน ไม่น้อยกว่า 0.65 คะแนน ภายในปี 2570
220104*	การมีกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็น	กฎหมายที่หน่วยงานรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ต่อปี
220201	การอำนวยความยุติธรรมมีความโปร่งใส สะดวก รวดเร็ว เสมอภาค ทั่วถึง เป็นธรรมและปราศจากการเลือกปฏิบัติ	คะแนนเฉลี่ยในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ไม่น้อยกว่า 3.50 คะแนน ภายในปี 2570

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 220104 การมีกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็น เป็นเป้าหมายใหม่ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - พ.ศ. 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

สรุปแผนระดับที่ 3 ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ประเด็นที่ (22) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

แผนแม่บทฯ ประเด็น (22) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม มีแผนระดับที่ 3 ที่สามารถช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานของแผนแม่บทฯ ที่สำคัญ อาทิ

แผนปฏิบัติราชการ	หน่วยงานเจ้าของแผน
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) และแผนปฏิบัติราชการรายปี (พ.ศ. 2567) ของกระทรวงยุติธรรม	สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) และแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) และแผนปฏิบัติราชการรายปี (พ.ศ. 2567) กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) และแผนปฏิบัติราชการรายปี (พ.ศ. 2567) ของกรมบังคับคดี (ฉบับปรับปรุง)	กรมบังคับคดี
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) และแผนปฏิบัติราชการรายปี (พ.ศ. 2567) ของกรมราชทัณฑ์	กรมราชทัณฑ์
แผนปฏิบัติการด้าน...	**หน่วยงานเจ้าของแผน**
- แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569)	สำนักงานกิจการยุติธรรม
- แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 - 2570)	กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
- แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570)	กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

ทั้งนี้ สามารถเข้าดูรายละเอียดเพิ่มเติมของแผนระดับที่ 3 ข้างต้น ได้จากในระบบ eMENSCR โดยวิธีการเข้าใช้งานแสดงไว้ในภาคผนวก

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)
220001

กฎหมายเป็นเครื่องมือให้ทุกภาคส่วนได้ประโยชน์จากการพัฒนาประเทศอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม

จ.2
ยธ.

พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563 พ.ศ. 2564 พ.ศ. 2565 พ.ศ. 2566 พ.ศ. 2567 พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
ดัชนีนิติธรรม ของ 4 ปัจจัย ได้แก่ (1) การจำกัดอำนาจรัฐ (2) รัฐบาลโปร่งใส (3) สิทธิขั้นพื้นฐาน (4) ความเป็นระเบียบและความมั่นคง คำคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 0.65 คะแนน

ค่าเป้าหมาย
คะแนนเฉลี่ย 5 ปัจจัยของดัชนีนิติธรรม ได้แก่ (1) การจำกัดอำนาจรัฐ (2) ปราศจากการคอรัปชั่น (3) รัฐบาลโปร่งใส (4) สิทธิขั้นพื้นฐาน (5) ความเป็นระเบียบและความมั่นคง ไม่น้อยกว่า 0.65 คะแนน ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	คะแนนเฉลี่ย 5 ปัจจัยของดัชนีนิติธรรม ได้แก่ (1) การจำกัดอำนาจรัฐ (2) ปราศจากการคอรัปชั่น (3) รัฐบาลโปร่งใส (4) สิทธิขั้นพื้นฐาน (5) ความเป็นระเบียบและความมั่นคง (คะแนน)				
220001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 0.52 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 0.52 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 0.52 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 0.55 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 0.65 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		คงเดิม 😐	คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 94.54 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 80.00 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในอันดับกลางเดียวในการบรรลุเป้าหมาย

กฎหมายเป็นเครื่องมือให้ทุกภาคส่วนได้ประโยชน์จากการพัฒนาประเทศอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม พิจารณาจากคะแนนเฉลี่ย 5 ปัจจัยของดัชนีนิติธรรม ได้แก่ (1) การจำกัดอำนาจรัฐ (2) ปราศจากการคอรัปชั่น (3) รัฐบาลโปร่งใส (4) สิทธิขั้นพื้นฐาน (5) ความเป็นระเบียบและความมั่นคง จัดทำโดย The Word Justice Project (WJP) (ข้อมูล พ.ศ.2567) พบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยใน 5 ปัจจัยดังกล่าว อยู่ที่ 0.52 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่า เฉลี่ย 0.52 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่า 0.55 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 94.54 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย

แผนภูมิ 5 ปัจจัยดัชนีนิติธรรม

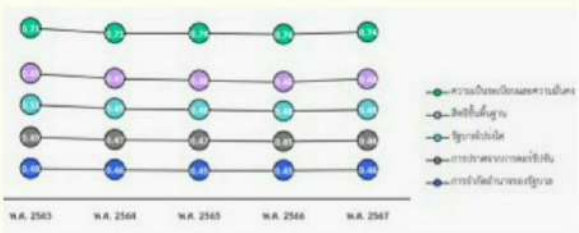

ที่มา: The Word Justice Project

และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 0.65 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 80.00 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ ปัจจัยความเป็นระเบียบและความมั่นคง ซึ่งมีค่าคะแนน 0.74 คะแนน เป็นปัจจัยเดียวที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับโลกที่มีค่าคะแนน 0.72 คะแนน

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้กฎหมายเป็นเครื่องมือให้ทุกภาคส่วนได้ประโยชน์จากการพัฒนาประเทศอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม อาทิ การเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องของภาครัฐที่อาจยังไม่อยู่ในรูปแบบที่ประชาชนและองค์กรต่าง ๆ สามารถเข้าถึงและใช้งานได้ง่าย ทำให้ประชาชนขาดเครื่องมือในการตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานรัฐและอาจไม่สามารถพิทักษ์สิทธิอันพึงมีของตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ เนื่องจากไม่ทราบว่าตนได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายฉบับใดบ้าง การใช้ตำแหน่งหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐเอื้อผลประโยชน์ให้กับครอบครัวหรือพรรคพวกของตนเอง รวมถึงกระบวนการแก้ไขหรือยกเลิกกฎหมายที่ล้าสมัยหรือไม่เหมาะสมใช้เวลาค่อนข้างนานและมีขั้นตอนซับซ้อน โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน เพื่อเพิ่มความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้ **การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้**ในกระบวนการเผยแพร่และเปิดเผยข้อมูลทางกฎหมาย **การกระตุ้นให้ประชาชนตระหนักถึงการปฏิบัติ**ตามกฎหมาย **การส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต การเผยแพร่กฎหมายและข้อมูลของรัฐที่มีเนื้อหาเข้าใจง่าย** อาทิ สิทธิในการเข้าถึงข้อมูล สิทธิของผู้ต้องสงสัยทางอาญา และสิทธิแรงงานขั้นพื้นฐาน **การปรับลดขั้นตอนกระบวนการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย** โดยมุ่งใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการพัฒนาและแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจ รวมทั้ง**การให้ภาคส่วนอื่น ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบกฎหมาย** เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)
220002

การอำนวยความยุติธรรมเป็นไปโดยความเสมอภาค โปร่งใส เป็นธรรม ทั่วถึง และปราศจากการเลือกปฏิบัติ

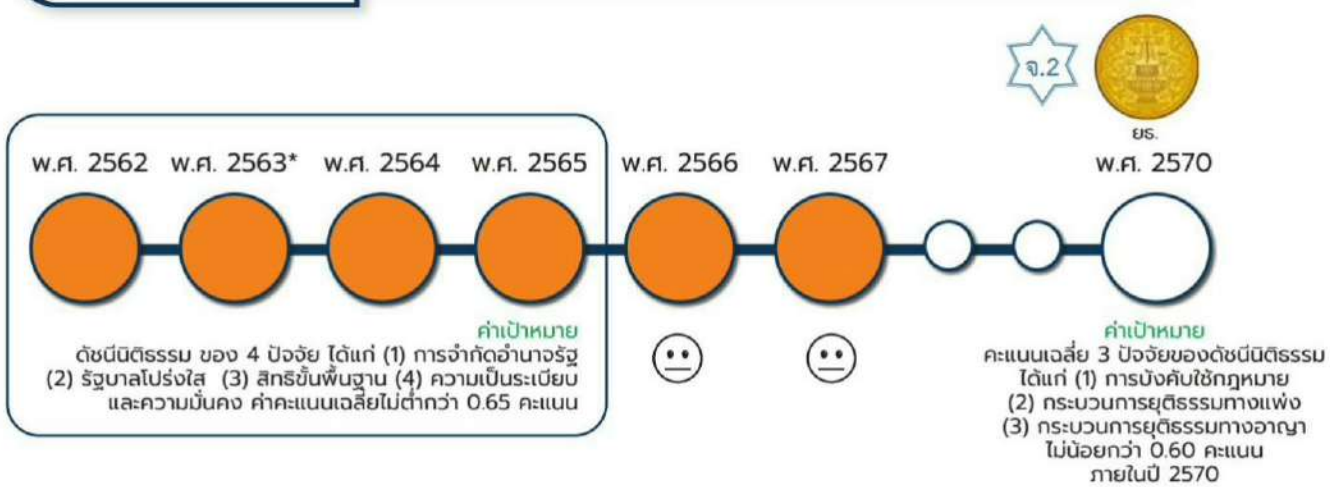

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	คะแนนเฉลี่ย 3 ปัจจัยของดัชนีนิติธรรม ได้แก่ (1) การบังคับใช้กฎหมาย (2) กระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง (3) กระบวนการยุติธรรมทางอาญา (คะแนน)				
220002	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 0.45 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 0.45 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 0.45 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 0.49 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 0.60 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		คงเดิม 😐	คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 91.84 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 75.00 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยง ผลการบรรลุเป้าหมาย

การอำนวยความยุติธรรมเป็นไปโดยความเสมอภาค โปร่งใส เป็นธรรม ทั่วถึง และปราศจากการเลือกปฏิบัติ พิจารณาจากคะแนนเฉลี่ย 3 ปัจจัยของดัชนีนิติธรรม ได้แก่ (1) การบังคับใช้กฎหมาย (2) กระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง (3) กระบวนการยุติธรรมทางอาญา จัดทำโดย The Word Justice Project (WJP) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยใน 3 ปัจจัยดังกล่าว อยู่ที่ 0.45 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่าคะแนน 0.45 คะแนนสะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่า 0.49 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 91.84 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 0.49 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 75 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

แผนภูมิ 3 ปัจจัยดัชนีนิติธรรม

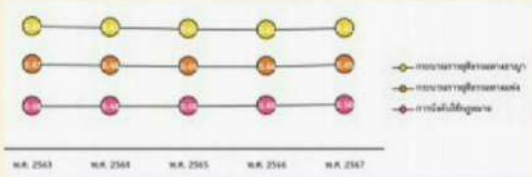

ที่มา: The Word Justice Project

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การอำนวยความยุติธรรมเป็นไปโดยความเสมอภาคโปร่งใส เป็นธรรม ทั่วถึง และปราศจากการเลือกปฏิบัติ อาทิ ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ความล่าช้าในกระบวนการยุติธรรม ประชาชนรู้ถึงสิทธิของตนเมื่อเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐโดยมิชอบตามขั้นตอนที่ชอบด้วยกฎหมาย โปร่งใส และยุติธรรม รวมถึงการขาดการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม การฟื้นฟูหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิดที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน ดังนี้ **ส่งเสริมการรับรู้ถึงสิทธิในกระบวนการยุติธรรมของประชาชน** เช่น การเข้าถึงบริการทางกฎหมายในการขอคำปรึกษาทางกฎหมาย การได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมในกระบวนการยุติธรรมของผู้ต้องหาที่จะได้รับแจ้งข้อกล่าวหาและสิทธิของตนเอง และการได้รับความช่วยเหลือและคุ้มครองจากรัฐ เป็นต้น ในขณะเดียวกัน**ควรเสริมสร้างวัฒนธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐในการอำนวยความยุติธรรม**แก่ประชาชนทุกกระบวนการ ทั้งการสอบสวน การพิจารณาคดี และการบังคับใช้กฎหมายโดยคำนึงหลักสิทธิมนุษยชนและการไม่เลือกปฏิบัติ การส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมทางเลือก อีกทั้ง**ควรมีการบูรณาการฐานข้อมูลและร่วมกันสร้างระบบฟื้นฟูผู้กระทำความผิด**ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทั้งหมดอย่างบูรณาการ เพื่อลดโอกาสที่ผู้กระทำผิดจะก่ออาชญากรรมซ้ำ ซึ่งจะช่วยให้การอำนวยความยุติธรรมเป็นไปอย่างรวดเร็ว โปร่งใส และเป็นธรรม

220101

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนากฎหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 220101

กฎหมายไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาภาครัฐและภาคเอกชน อยู่ภายใต้กรอบกฎหมาย ที่มุ่งให้ประชาชนในวงกว้าง ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาประเทศโดยทั่วถึง

จ.3 OCS สคก.

พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563 พ.ศ. 2564 พ.ศ. 2565 พ.ศ. 2566 พ.ศ. 2567 พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
(1) สัดส่วนของกฎหมายที่ได้รับการทบทวนแก้ไข ปรับปรุงและ/หรือ ยกเลิกให้มีเนื้อหาที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ ร้อยละ 50 ของกฎหมายทั้งหมด
(2) ร้อยละจำนวนคดี/เรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวกับการไม่รับความเป็นธรรม

ค่าเป้าหมาย
ค่าเฉลี่ยในทุกมิติของระดับความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม ไม่น้อยกว่า 3.40 คะแนน ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ค่าเฉลี่ยในทุกมิติของระดับความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม (คะแนน)				
220101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) 3.16 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 3.31 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 3.55 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 3.35 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 3.40 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 4.75	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 7.25		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 105.97 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 104.41 ของค่าเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

กฎหมายไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาภาครัฐและภาคเอกชนอยู่ภายใต้กรอบกฎหมาย ที่มุ่งให้ประชาชนในวงกว้างได้รับประโยชน์จากการพัฒนาประเทศโดยทั่วถึง พิจารณาจากค่าเฉลี่ยในทุกมิติของระดับความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม จัดทำโดยสำนักงานกิจการยุติธรรม (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.55 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีค่า 3.31 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 7.25 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่า 3.35 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 105.97 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 3.40 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 104.41 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการทบทวนประสิทธิภาพของกฎหมายที่ยังมีการบังคับใช้อยู่ การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการออกกฎหมายใหม่ การพัฒนาและยกระดับสมรรถนะของบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจรูปแบบการดำเนินคดีอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชน การศึกษาปัญหาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตัวแทนอำพรางของคนต่างด้าวในการถือครองที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ การสำรวจความรู้ความเข้าใจกฎหมายและระดับความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อหน่วยงานของรัฐ เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดแนวทางการปรับปรุงกฎหมายและคุณภาพในการให้บริการที่สอดคล้องกับคาดหวังของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ(โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการขับเคลื่อนการทบทวน แก้ไข ปรับปรุง หรือยกเลิกกฎหมาย (ประจำปี พ.ศ. 2567)** ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่มุ่งเน้นการบังคับใช้และการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 เพื่อทบทวน แก้ไข ปรับปรุง หรือยกเลิกกฎหมายที่หมดความจำเป็นและไม่สอดคล้องกับสภาวการณ์ปัจจุบัน **โครงการจัดทำนโยบายการแข่งขันทางการค้าของประเทศไทย เพื่อเป็นการส่งเสริมการแข่งขันทางการค้าที่เสรีและเป็นธรรม และการป้องกันหรือขจัดการกีดกันหรือการผูกขาด** ของสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ที่ได้ดำเนินการจัดทำนโยบายการแข่งขันทางการค้าและการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทางการค้า เพื่อลดอุปสรรคที่ทำให้เกิดการกีดกัน หรือลดการแข่งขันทางการค้าอันก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมระหว่างผู้ประกอบธุรกิจ นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการพิจารณาทบทวน ปรับปรุงข้อกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ให้เป็นปัจจุบัน เพื่ออำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจและความสามารถในการแข่งขันของภาคเอกชน เช่น กฎหมายด้านภาษี ด้านแรงงาน และด้านที่ดิน เป็นต้น การพัฒนาฐานข้อมูลกฎหมายศุลกากร เพื่อให้ผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่ศุลกากรได้รับความสะดวกในการสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายอย่างถูกต้อง รวมทั้งการศึกษาการดำเนินการของหน่วยงานในขั้นตอนและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาต ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

220101

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้กฎหมายไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาภาครัฐและภาคเอกชนอยู่ภายใต้กรอบกฎหมาย ที่มุ่งให้ประชาชนในวงกว้างได้รับประโยชน์จากการพัฒนาประเทศโดยทั่วถึงได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ การกำหนด**นโยบายและแนวทางในการพัฒนากฎหมาย**ที่ผ่านมาอาจยังไม่สอดคล้องต่อบริบทของปัญหาที่มีความหลากหลายซับซ้อนเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน ส่งผลให้ในทางปฏิบัติบุคลากรในหน่วยงานด้านกระบวนการยุติธรรมไม่สามารถดำเนินงานได้เต็มศักยภาพ **การดำเนินการตามหลักเกณฑ์การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย** อาทิ การกำหนดระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและการกำหนดจำนวนในการรับผู้แสดงความคิดเห็นที่อาจยังไม่ชัดเจน ซึ่งอาจส่งผลต่อคุณภาพของข้อมูล เนื่องจากอาจยังไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้ว่าเป้าหมายกฎหมายไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาภาครัฐและภาคเอกชนอยู่ภายใต้กรอบกฎหมาย ที่มุ่งให้ประชาชนในวงกว้างได้รับประโยชน์จากการพัฒนาประเทศโดยทั่วถึง จะบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เป้าหมายนี้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องยังคงต้องส่งเสริมให้มีการบูรณาการของ**ฐานข้อมูลทางกฎหมายอย่างต่อเนื่อง**เพื่อรองรับการตรวจสอบการแสดงใบอนุญาตหรือเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งควรดำเนินการ**ประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย**และ**วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมาย**เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการทบทวนความจำเป็นและความเหมาะสมของกฎหมายให้ทันสมัยและไม่เป็นอุปสรรค โดยศึกษากรอบระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นและจำนวนผู้แสดงความคิดเห็นให้เหมาะสม ครอบคลุมบริบทการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี รวมทั้งการปรับปรุงขั้นตอนหรือกระบวนการทำงานต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับบริบทของการพัฒนาประเทศและไม่เป็นอุปสรรคการดำเนินการของภาครัฐและเอกชน นอกจากนี้ควรกำหนด**นโยบายและแนวทางการพัฒนากฎหมาย**เพื่อยกระดับการพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้ชัดเจนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน **การเผยแพร่ข่าวสารของกระบวนการทำงานและการให้บริการแก่ประชาชนชน**ตามสิทธิขั้นพื้นฐาน โดยขยายรูปแบบการให้บริการให้มีช่องทางที่หลากหลายและปรับปรุงระเบียบแนวทางปฏิบัติให้ทันสมัยตามหลักธรรมาภิบาล โดยจัดให้มีการรายงานผลการดำเนินงานต่อสาธารณชนเพื่อสร้างความโปร่งใส เป็นธรรมยิ่งขึ้น

220102

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนากฎหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 220102

การปฏิบัติตามและการบังคับใช้กฎหมายมีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ ทั่วถึง ไม่เลือกปฏิบัติและเป็นธรรม

จ.3 ยธ.

พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563 พ.ศ. 2564 พ.ศ. 2565 พ.ศ. 2566 พ.ศ. 2567 พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
1.สัดส่วนการนำเทคโนโลยีและระบบฐานข้อมูลกลางของประเทศมาใช้ในการบังคับใช้กฎหมายต่อจำนวนกฎหมาย ร้อยละ 50
2.ระยะเวลาที่ลดลงในกระบวนการบังคับใช้กฎหมายทุกหน่วยงานของรัฐบังคับใช้กฎหมายได้รวดเร็วขึ้น ร้อยละ 50
3.ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนในการบังคับใช้กฎหมาย ร้อยละ 75

ค่าเป้าหมาย
คะแนนของดัชนีนิติธรรมปัจจัยที่ 6 การบังคับใช้กฎหมายในปัจจัยย่อย การบังคับใช้กฎระเบียบอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่น้อยกว่า 0.65 คะแนน ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	คะแนนของดัชนีนิติธรรมปัจจัยที่ 6 การบังคับใช้กฎหมายในปัจจัยย่อย การบังคับใช้กฎระเบียบอย่างมีประสิทธิภาพ (คะแนน)				
220102	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) 0.53 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 0.50 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 0.51 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 0.54 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 0.65 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ☹ ร้อยละ 5.66	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 2.00		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 94.44 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 78.46 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในลำดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

ที่มาของข้อมูล : The World Justice Project (WJP)

การปฏิบัติตามและการบังคับใช้กฎหมายมีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ ทั่วถึง ไม่เลือกปฏิบัติและเป็นธรรมพิจารณาจาก คะแนนของดัชนีนิติธรรมปัจจัยที่ 6 การบังคับใช้กฎหมายในปัจจัยย่อย การบังคับใช้กฎระเบียบอย่างมีประสิทธิภาพ จัดทำโดย World Justice Project (WJP) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยได้คะแนนปัจจัยที่ 6 การบังคับใช้กฎหมายในปัจจัยย่อย การบังคับใช้กฎระเบียบอย่างมีประสิทธิภาพอยู่ที่ 0.51 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่า 0.50 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 2.00 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่า 0.54 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 94.44 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570(ไม่น้อยกว่า 0.65 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 78.46 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

220102

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย การส่งเสริมให้ผู้บังคับใช้กฎหมายมีองค์ความรู้ จริยธรรม พร้อมให้ความช่วยเหลือในด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลความเชื่อมั่นของประชาชนในการบังคับใช้กฎหมายของกระทรวงยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567** ของสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม ที่เป็นการพัฒนาเครื่องมือจัดเก็บข้อมูลความเชื่อมั่นของประชาชนในการบังคับใช้กฎหมายของกระทรวงยุติธรรม เพื่อนำมาปรับปรุงการปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น **โครงการขับเคลื่อนแนวทางการเผยแพร่กฎหมายและสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานของรัฐ** ของสำนักงานกิจการยุติธรรม ที่ได้มีการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในข้อมูลกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมนำไปสู่สังคมเคารพกฎหมาย **โครงการการพัฒนาประสิทธิภาพผู้ปฏิบัติงานด้านสิทธิมนุษยชน และการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ** ของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้มีการพัฒนาบุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่ให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายด้านสิทธิมนุษยชนและการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพให้แก่ประชาชนที่ประสบปัญหาด้านกฎหมายให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการส่งเสริมศักยภาพในการบังคับใช้กฎหมายในทางปฏิบัติ รวมทั้งเสริมสร้างจริยธรรมและจรรยาบรรณของผู้บังคับใช้กฎหมาย ให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลและกำกับดูแลกิจการที่ดี ประกอบกับได้มีการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลความเชื่อมั่นของประชาชนในการบังคับใช้กฎหมายของกระทรวงยุติธรรม ซึ่งมีส่วนสำคัญในการกระตุ้นการปรับตัวของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือของหน่วยงานด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้การปฏิบัติตามกฎหมายเป็นไปอย่างถูกต้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย รวมทั้ง ยังมีการจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือลูกหนี้และประชาชนที่ไม่ได้ความเป็นธรรม เพื่ออำนวยความเป็นธรรมแก่ประชาชนทางด้านกฎหมาย และการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม การจัดทำสื่อและการสร้างความรับรู้ด้านกฎหมายให้แก่ประชาชนเพิ่มขึ้น รวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องมีความรู้ความเข้าใจกฎหมายเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การปฏิบัติตามและการบังคับใช้กฎหมายมีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ ทั่วถึง ไม่เลือกปฏิบัติ และเป็นธรรม อาทิ **การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย** ที่อาจยังไม่ครอบคลุมประชาชนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเปราะบางที่ได้รับผลกระทบหรือไม่เคยได้รับการคุ้มครองทางกฎหมาย อีกทั้งเนื้อหาหรือคำอธิบายของบทบัญญัติกฎหมายที่มีเนื้อหาเข้าใจค่อนข้างยาก **สมรรถนะและจรรยาบรรณ**ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บังคับใช้กฎหมายที่อาจไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร **ช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลพื้นฐานด้านกฎหมาย**ยังมีข้อจำกัด ทำให้ประชาชนไม่ได้รับความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูล

220102

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การพัฒนากลไกการบังคับใช้กฎหมายให้มีความยุติธรรมนั้น เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่ต้องกำกับให้เจ้าหน้าที่รัฐและประชาชนปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด โดยผลักดันให้ประชาชนเข้าถึงบทบัญญัติของกฎหมายได้โดยสะดวก เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในสาระสำคัญและเจตนารมณ์ของกฎหมาย เพื่อให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมายได้ถูกต้อง เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ อาทิ **การพัฒนาระบบฐานข้อมูล**ด้านกฎหมาย **การเผยแพร่และจัดทำคำอธิบายกฎหมาย**ที่ใช้ภาษาเข้าใจง่าย นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการดำเนินงานตามปัจจัยของห่วงโซ่คุณค่าของเป้าหมายนี้ที่ได้รับการจัดลำดับความสำคัญลำดับสูงที่จำเป็นต้องมีโครงการมารองรับ อาทิ การส่งเสริมทักษะที่ใช้ในปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐ สร้างทัศนคติในการปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับหลักนิติธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ ลดขั้นตอนและการใช้ดุลพินิจ เพื่อปรับภาพลักษณ์ของเจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้ให้บริการประชาชนไม่ใช่ในฐานะผู้ปกครองที่เหนือกว่าประชาชน อย่างไรก็ดี หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการปลูกฝังให้ทุกภาคส่วนปฏิบัติตามกฎหมาย ละอายต่อการกระทำความผิด การละเมิดกฎหมาย และมุ่งเน้นการบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม โปร่งใส จะส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่นของประชาชน นำไปสู่การพัฒนาประเทศและก่อให้เกิดความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจอย่างแท้จริง

220103

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนากฎหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 220103

ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนากฎหมาย

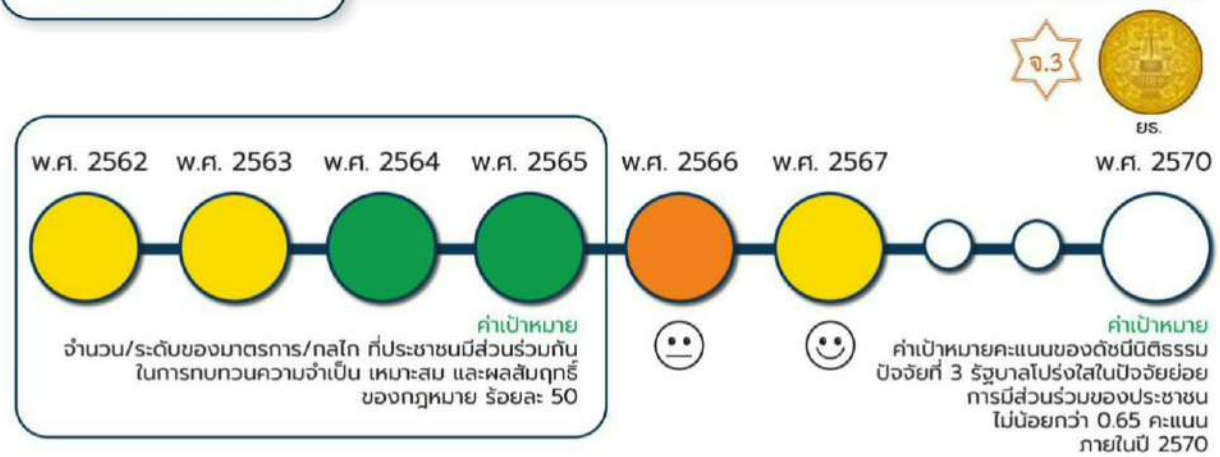

220103

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	คะแนนของดัชนีนิติธรรมปัจจัยที่ 3 รัฐบาลโปร่งใส ในปัจจัยย่อยการมีส่วนร่วมของประชาชน (คะแนน)				
220103	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 0.49 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 0.49 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 0.50 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 0.53 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 0.65 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		คงเดิม 😐	ดีขึ้น 🙂 ร้อยละ 2.04		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 94.34 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 76.92 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนากฎหมายพิจารณาจากคะแนนของดัชนีนิติธรรมปัจจัยที่ 3 รัฐบาลโปร่งใส ในปัจจัยย่อยการมีส่วนร่วมของประชาชน จัดทำโดย World Justice Project (WJP) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยได้คะแนนปัจจัยที่ 3 รัฐบาลโปร่งใส ในปัจจัยย่อยการมีส่วนร่วมของประชาชน 0.50 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่า 0.49 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 2.04 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.53 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 94.34 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.65 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 76.92 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ที่มาของข้อมูล : The World Justice Project (WJP)

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญในการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายที่จะส่งผลกระทบต่อสิทธิและหน้าที่ประชาชน ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนากฎหมาย โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการเสริมสร้างความรู้สู่ประชาชนภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560** ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพให้แก่ประชาชนในภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจกฎหมายรัฐธรรมนูญ รวมถึงการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ **โครงการศูนย์การเรียนรู้กฎหมายและสิทธิพลเมืองสำหรับประชาชน** ของสำนักงาน

อัยการสูงสุด ที่จัดให้มีศูนย์ความรู้กฎหมายสำหรับประชาชนเพื่อให้เข้าใจกฎหมายที่จำเป็นต่อการประกอบกิจการและการดำรงชีวิตสำหรับประชาชนทุกระดับ นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการพัฒนาระบบการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย (e-initiative) มีแหล่งเรียนรู้ด้านกฎหมายและสิทธิหน้าที่สำหรับพลเมืองยุคใหม่ผ่านระบบ IoT รวมทั้งการจัดทำสื่อเพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายสำหรับประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนากฎหมายที่สำคัญ ได้แก่ ประชาชนอาจยังมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการทางกฎหมายไม่มากนักโดยเฉพาะ**ขั้นตอนการแสดงความคิดเห็นต่อกฎหมาย** ที่ยังต้องให้ความสำคัญและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง **การเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมาย** ยังใช้ภาษาในการอธิบายที่เข้าใจได้ยากและอาจไม่ครอบคลุมกับประชาชนทุกกลุ่ม **การบูรณาการข้อมูลทางกฎหมาย**ที่อาจยังไม่ครอบคลุมทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการเผยแพร่ความรู้กฎหมายไปยังประชาชนกลุ่มอื่น ๆ ที่อาจยังไม่ทั่วถึงในแต่ละภูมิภาค รวมถึงจัดให้มีการร่วมกันเข้าชื่อเสนอกฎหมายผ่านทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่อาจยังไม่ทั่วถึงทุกกลุ่มเป้าหมายของประชากรเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมควรเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะได้อย่างเปิดกว้าง ผ่านช่องทางออนไลน์ การประชุมหรือเวทีสาธารณะ รวมทั้งการยกระดับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนากฎหมายและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นผ่านช่องทางต่าง ๆ นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการดำเนินการตามปัจจัยของห่วงโซ่คุณค่าของเป้าหมายนี้ที่ได้รับการจัดลำดับความสำคัญลำดับสูงที่จำเป็นต้องมีโครงการมารองรับ อาทิ **การบูรณาการข้อมูลทางกฎหมายระหว่างหน่วยงานของรัฐ** เพื่อสร้างภาคีเครือข่ายในการขับเคลื่อนและยกระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน **การเข้าชื่อเสนอกฎหมายผ่านช่องทางต่าง ๆ** โดยเฉพาะระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถเข้าถึงได้สะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้กฎหมายเป็นที่ยอมรับและมีผลต่อการพัฒนาสังคมอย่างแท้จริง รวมทั้ง**การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญ**ของการแสดงความคิดเห็นในกระบวนการออกกฎหมาย

220104

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนากฎหมาย

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1) 220104

การมีกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็น

หมายเหตุ : เป็นเป้าหมายแผนแม่บทย่อยใหม่ตามแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

จ.3 OCS สคก.

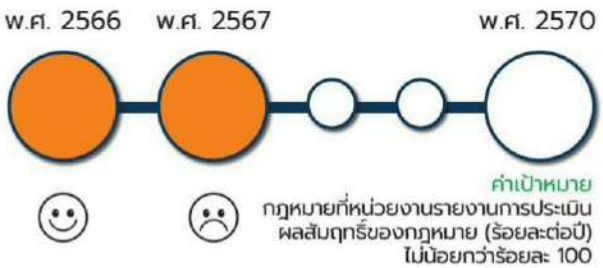

หมายเหตุ : *เป้าหมาย 22104 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 พิจารณาจากกฎหมายที่หน่วยงานรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าว มีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏในรายงานสรุปผลการดำเนินการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	กฎหมายที่หน่วยงานรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย (ร้อยละ)				
220104	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) กฎหมายที่รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ฯ จำนวน 54 ฉบับ จากทั้งหมด 105 ฉบับ **สัดส่วนร้อยละ 51.43**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) กฎหมายที่รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ฯ จำนวนจำนวน 54 ฉบับ ทั้งหมดจาก 79 ฉบับ **สัดส่วนร้อยละ 68.35** (Revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) กฎหมายที่รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ฯ จำนวน 112 ฉบับ จากทั้งหมด 186 ฉบับ **สัดส่วนร้อยละ 60.22**	**กฎหมายที่หน่วยงานรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ฯ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 100 ต่อปี**	**กฎหมายที่หน่วยงานรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ฯไม่น้อยกว่า ร้อยละ 100 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 32.89**	**แย่ลง ☹ ร้อยละ 11.89**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ **60.22** ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ **60.22** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

การมีกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็น พิจารณาจากกฎหมายที่หน่วยงานรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีกฎหมายที่ต้องประเมินผลสัมฤทธิ์ใน พ.ศ. 2567 รวมจำนวนทั้งหมด 194 ฉบับ โดยมีกฎหมายที่ได้รับการยกเว้นตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 มาตรา 29 (6) จำนวน 3 ฉบับ และกฎหมายที่เลื่อนการประเมินผลสัมฤทธิ์ไปปีอื่น จำนวน 5 ฉบับ **จึงคงเหลือกฎหมายที่ดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์จำนวน 186 ฉบับ ซึ่งหน่วยงานได้ดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์แล้วเสร็จ จำนวน 112 ฉบับ** คิดเป็นร้อยละ 60.22 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่ร้อยละ 68.35 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 11.89 ของค่าเป้าหมาย ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ต่อปี) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 60.22 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

กฎหมายที่รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ใน พ.ศ. 2567 จำนวนทั้งสิ้น 194 ฉบับ

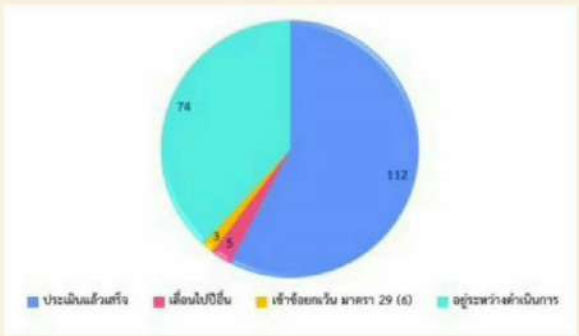

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
(ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2567)

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบันเพื่อปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ทั้งนี้ สำหรับเป้าหมายนี้ไม่มีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อย่างไรก็ตาม จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการทบทวนความจำเป็นและความเหมาะสมของกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 เช่น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 เป็นต้น รวมทั้งศึกษาถึงสภาพปัญหาและผลกระทบของกฎหมายที่มีบทกำหนดโทษทางอาญาทั้งกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติและพระราชกำหนดนำไปสู่แนวทางการจัดการกับสถานการณ์อาญาเฟ้อของประเทศไทย และการพัฒนาบุคลากรภาครัฐและภาคประชาชนโดยให้ความรู้ทางกฎหมายตามมาตรฐานทางวิชาการเกี่ยวความรู้ด้านหลักนิติธรรม หลักประชาธิปไตย หลักการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

220104

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การมีกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็น อาทิ การที่หน่วยงานยังไม่ได้ดำเนิน**การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย**ตามรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ซึ่งอาจส่งผลให้**กฎหมายที่บังคับใช้ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและอาจมีกฎหมายที่มากเกินความจำเป็นได้** รวมทั้งข้อจำกัดของ**ช่องทางในการแสดงความคิดเห็นที่อาจยังไม่ครอบคลุมผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย**

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้การมีกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการดำเนินการขับเคลื่อน**การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย** โดยพัฒนาขั้นตอน แนวทางการปฏิบัติหรือวิธีการประเมินให้มีความเหมาะสมและความชัดเจนมากขึ้น มีการกำกับและติดตามเพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบกฎหมายดำเนินการให้เป็นไปตามรอบระยะเวลา 5 ปีที่กฎหมายกำหนดอย่างเคร่งครัด **ส่งเสริมให้มีการทบทวน แก้ไข ปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมายที่ล้าสมัยหรือมีเนื้อหาที่ไม่จำเป็น หรือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ** เพื่อให้**มีกฎหมายที่สอดคล้องต่อสภาพการณ์ในปัจจุบัน** ยกระดับกระบวนการจัดทำการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย (Regulatory Impact Analysis : RIA) ทั้งก่อนการออกกฎหมายและหลังจากการประกาศใช้ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียจากทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อกฎหมายมากขึ้น โดยสนับสนุนให้มีการจัดทำแผนผู้มีส่วนได้เสีย โดยจำแนกประเภทและวิเคราะห์ระดับของผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น เพื่อ**พัฒนาช่องทางในการแสดงความคิดเห็นต่อกฎหมายมีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพขึ้น**

220201

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนากระบวนการยุติธรรม

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 220201

การอำนวยความยุติธรรม มีความโปร่งใส สะดวก รวดเร็ว เสมอภาค ทั่วถึง และปราศจากการเลือกปฏิบัติ

จ.3 ยธ.

พ.ศ. 2562 | พ.ศ. 2563 | พ.ศ. 2564 | พ.ศ. 2565 | พ.ศ. 2566 | พ.ศ. 2567 | พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
(1) อัตราส่วนที่เพิ่มขึ้นของจำนวนขั้นตอนในการอำนวยความยุติธรรมที่ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อความโปร่งใส ความสะดวกและรวดเร็ว ร้อยละ 75 (จำนวนขั้นตอนที่สำคัญ)
(2) ประเภทและระดับของมาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อความเสมอภาคในกระบวนการยุติธรรม ร้อยละ 100 (มาตรการเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่ เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ หรือผู้ด้อยโอกาสในกระบวนการยุติธรรม)

ค่าเป้าหมาย
คะแนนเฉลี่ยในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ไม่น้อยกว่า 3.50 คะแนน ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	คะแนนเฉลี่ยในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม (คะแนน)				
220201	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) 3.31 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 2.49 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 3.68 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 2.89 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 3.50 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ☹ ร้อยละ 24.77	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 47.79		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 127.33 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 105.14 ของค่าเป้าหมายบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

การอำนวยความยุติธรรม มีความโปร่งใส สะดวก รวดเร็ว เสมอภาค ทั่วถึง และปราศจากการเลือกปฏิบัติ พิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม จัดทำโดยสำนักงานกิจการยุติธรรม (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.68 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.49 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 47.79 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่า 2.89 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 127.33 ของค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 3.50 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 105.14 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

220201

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรภายในสังกัดกระทรวงยุติธรรมโดยเสริมสร้างองค์ความรู้ ทัศนคติ และแนวทางการบังคับใช้กฎหมายเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาศักยภาพผู้ต้องขังเพื่อคืนคนดีสู่สังคม การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป้าหมายที่ 16 ความสงบสุข ยุติธรรมและสถาบันเข้มแข็ง การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทั้งระดับภายในประเทศและระหว่างประเทศเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในการอำนวยความยุติธรรมทางอาญา รวมทั้งการส่งเสริมงานวิจัยด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม โดยการสร้างเครือข่ายนักวิจัยที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญร่วมกันแบบสหวิทยาการจากหลายสาขา เช่น นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ อาชาญวิทยา สังคมศาสตร์ นิติวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เป็นต้น ซึ่งจะนำไปสู่การใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการอำนวยความยุติธรรมให้แก่ประชาชนยิ่งขึ้น โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดีเชิงรุก** ของกรมบังคับคดี ที่ได้จัดให้มีการเจรจาหรือผ่อนผันชำระหนี้ระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้เพื่อยุติข้อพิพาท ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ขยายระยะเวลาชำระหนี้ หรือผ่อนผันการชำระหนี้ในระยะหนึ่งซึ่งจะช่วยให้ลูกหนี้มีสภาพคล่องทางการเงินเพิ่ม **โครงการขับเคลื่อนงานคุ้มครองพยานคดีทุจริตแบบบูรณาการ** ของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ที่มุ่งพัฒนาวิธีการที่เหมาะสมในการคุ้มครองพยานเพื่อสร้างมาตรฐานการคุ้มครองพยานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้อง **โครงการพัฒนาศักยภาพผู้ต้องขังเพื่อคืนคนดีสู่สังคม**ของกรมราชทัณฑ์ ที่มุ่งเน้นให้ผู้ต้องขังได้รับการเสริมสร้างความรู้ พัฒนาทัศนคติ จิตใจ และอาชีพ เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการปรับตัวเป็นพลเมืองดี สามารถหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดซ้ำ **โครงการพัฒนาศักยภาพการตรวจพิสูจน์และจัดทำฐานข้อมูลด้านนิติวิทยาศาสตร์เพื่ออำนวยความยุติธรรม** ของสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ โดยได้พัฒนาระบบมาตรฐานงานนิติวิทยาศาสตร์ ได้แก่ มาตรฐานของบุคลากรผู้ตรวจพิสูจน์เครื่องมือวิทยาศาสตร์และน้ำยาที่ใช้ในการตรวจพิสูจน์ เพื่อให้งานตรวจพิสูจน์ด้านนิติวิทยาศาสตร์เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือได้ และมีระบบการดำเนินการที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ รวมทั้งยังมีการจัดเก็บผลการตรวจพิสูจน์เพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลเปรียบเทียบและหาตัวผู้กระทำความผิด นอกจากนี้จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ลงพื้นที่เผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้แก่ประชาชน จัดทำคู่มือกฎหมายฉบับประชาชนและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ การส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตระหนักรู้และเคารพสิทธิและเสรีภาพของประชาชน รวมทั้งการพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านกระบวนการยุติธรรม อาทิ ระบบฐานข้อมูลศูนย์ปฏิบัติการฐานข้อมูลการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฐานข้อมูลกลางผู้กระทำผิดของหน่วยงานกลุ่มภารกิจด้านการพัฒนาพฤตินิสัย กระทรวงยุติธรรม ระบบศูนย์กลางข้อมูลขนาดใหญ่ด้านระบบศาลยุติธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การอำนวยความยุติธรรม มีความโปร่งใส สะดวก รวดเร็ว เสมอภาค ทั่วถึง และปราศจากการเลือกปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ **ฐานข้อมูลด้านกระบวนการยุติธรรมระหว่างหน่วยงาน**ที่อาจยังมีความซ้ำซ้อนและยังไม่เชื่อมโยงกันอย่างบูรณาการ **ช่องทางในการติดตามและเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม**ที่อาจยังไม่หลากหลายและเหมาะสมในการให้ความสะดวกแก่ประชาชนทุกกลุ่ม รวมทั้ง**การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ**ที่อาจยังไม่ตอบสนองความคาดหวังของประชาชนได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้ว่าเป้าหมายการอำนวยความยุติธรรม มีความโปร่งใส สะดวก รวดเร็ว เสมอภาค ทั่วถึง และปราศจากการเลือกปฏิบัติจะบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เป้าหมายนี้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังควรต้องยกระดับความร่วมมือในการอำนวยความยุติธรรมทั้งทางแพ่ง อาญา และปกครอง อย่างต่อเนื่อง อาทิ การแก้ไขกฎหมายข้อบังคับและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของแต่ละหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้เอื้อต่อ**การเชื่อมโยงข้อมูลการดำเนินการระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม** เพื่อให้การจัดเก็บข้อมูลเป็นระบบตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์และมีมาตรฐาน เช่น การมีระบบฐานข้อมูลกลางที่เชื่อมโยงข้อมูลผู้ต้องหา กระบวนการพิจารณาคดี และคำพิพากษา เป็นต้น ซึ่งจะเพิ่มประสิทธิภาพใน**การติดตามกระบวนการ**และวิเคราะห์แนวโน้มของอาชญากรรมในอนาคตและถือเป็นการป้องปรามไม่ให้เกิดการกระทำความผิดซ้ำของผู้กระทำผิด **การยกระดับศักยภาพของเจ้าหน้าที่รัฐในฐานะผู้รักษากฎหมายให้สั่งสมองค์ความรู้ ความเชี่ยวชาญในการตีความและการบังคับใช้กฎหมาย ปลูกฝังทัศนคติและเสริมสร้างวัฒนธรรมของหน่วยงาน**ในกระบวนการยุติธรรมให้ปฏิบัติต่อประชาชนบนพื้นฐานของการเคารพสิทธิมนุษยชน ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิเสรีภาพของบุคคล มีความเป็นกลาง โปร่งใส เป็นอิสระ นอกจากนี้ควรให้ความสำคัญกับการปรับปรุงกระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก การสร้างเสริมความเข้มแข็งกองทุนยุติธรรมและผลักดันกระบวนการยุติธรรมทางเลือก

แผนแม่บท
23

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

ขับเคลื่อนประเทศไทย ด้วยการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม
สร้างองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
มุ่งสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วอย่างยั่งยืน

ถึงแม้ว่าการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐในช่วงที่ผ่านมาจะส่งผลให้ประเทศไทยมีโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพิ่มขึ้น อีกทั้งยังมีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนงานวิจัยเชิงสังคมที่สูงขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการ การส่งออกเทคโนโลยีขั้นสูง การสนับสนุนวิสาหกิจที่ประยุกต์ใช้นวัตกรรม ตลอดจนการสร้างแรงจูงใจเพื่อดึงดูดการลงทุนจากภาคเอกชนให้มีมูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนาเพิ่มขึ้น เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพิ่มขึ้น ผ่านการประยุกต์ใช้งานวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
230001	ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี และด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของประเทศเพิ่มสูงขึ้น	ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี และด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ไม่เกินอันดับ 30 ภายในปี 2570
230002	มูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น	สัดส่วนมูลค่าการลงทุนวิจัย พัฒนา และนวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.7 ภายในปี 2570

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
230101	ภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการสร้างมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นจากการวิจัยและนวัตกรรมส่งผลให้เกิดการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปัจจุบัน	การเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 (จากปีฐาน) ภายในปี 2570
230102	วิสาหกิจในกลุ่มเป้าหมายด้านเศรษฐกิจที่มีนวัตกรรมเพิ่มขึ้น	ความสามารถด้านนวัตกรรม ไม่เกินอันดับ 40 ภายในปี 2570
230201	คุณภาพชีวิต ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และความเสมอภาคทางสังคมได้รับการยกระดับเพิ่มขึ้นจากผลการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเชิงสังคม	งบประมาณสนับสนุนงานวิจัยเชิงสังคม ไม่น้อยกว่า 4,500 ล้านบาทต่อปี
230301	การประยุกต์ใช้ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจสีเขียวอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น	(1) ดัชนีเศรษฐกิจสีเขียว ไม่เกินอันดับ 80 ภายในปี 2570 (2) จำนวนสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตรในหมวดเทคโนโลยีชีวภาพและเทคโนโลยีเพื่อสิ่งแวดล้อม ไม่น้อยกว่า 40 รายการ และ 350 รายการ ภายในปี 2570
230401	ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูงทัดเทียมประเทศที่ก้าวหน้าในเอเชีย	มูลค่าการส่งออกเทคโนโลยีขั้นสูงของไทยต่อค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศในเอเชีย 6 อันดับแรก ไม่น้อยกว่าร้อยละ 19 ภายในปี 2570
230501	จำนวนโครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น	ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐานของดัชนีความสามารถด้านนวัตกรรม ไม่เกินอันดับ 50 ภายในปี 2570
230502	สัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐเพิ่มขึ้น	สัดส่วนการลงทุนวิจัยของภาคเอกชนต่อภาครัฐ เป็นร้อยละ 75 : 25 ภายในปี 2570

สรุปแผนระดับที่ 3 ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ประเด็นที่ (23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมมีแผนระดับที่ 3 ที่สามารถช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานของแผนแม่บทฯ ที่สำคัญ อาทิ

แผนปฏิบัติราชการ	หน่วยงานเจ้าของแผน
- แผนปฏิบัติการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2565-2570) และแผนปฏิบัติการรายปี พ.ศ. 2567 ของสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ	สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ
- แผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) และแผนปฏิบัติการ (พ.ศ. 2567) ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
- แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) และแผนปฏิบัติราชการรายปี พ.ศ. 2567 ของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
แผนปฏิบัติการด้าน...	**หน่วยงานเจ้าของแผน**
- แผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ พ.ศ. 2566-2570	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ทั้งนี้ สามารถเข้าดูรายละเอียดเพิ่มเติมของแผนระดับที่ 3 ข้างต้น ได้จากในระบบ eMENSCR ตามรายละเอียดวิธีการเข้าใช้งานที่แสดงไว้ในภาคผนวก

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)
230001

ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี และด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของประเทศเพิ่มสูงขึ้น

จ.2 อว.

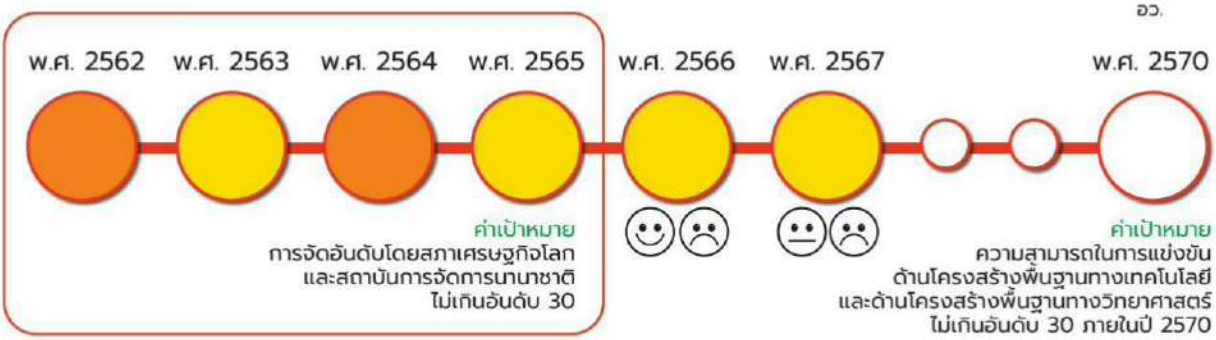

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	[1]ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี (อันดับ)				
230001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) อันดับ 34	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับ 25	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับ 25	ไม่เกินอันดับ 30	ไม่เกินอันดับ 30
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ร้อยละ 26.47	คงที่		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 120 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 120 ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	[2]ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ (อันดับ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) อันดับ 38	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับ 39	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับ 40	ไม่เกินอันดับ 37	ไม่เกินอันดับ 30
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แย่ลง ร้อยละ 2.63	แย่ลง ร้อยละ 2.56		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 92.50 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 75.00 ของค่าเป้าหมาย

ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 87.50 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : การคำนวณสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าสถานะการบรรลุเป้าหมายเกินร้อยละ 100 กำหนดให้เป็น 100 โดยมีวิธีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{(100+75)}{2}$

ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี และด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของประเทศเพิ่มสูงขึ้น พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี จัดทำโดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 25 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่อยู่ในอันดับที่ 25 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงที่ อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่เกินอันดับ 30) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 120 ของค่าเป้าหมาย

(2) อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์จัดทำโดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 40 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่อยู่ในอันดับที่ 39 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นลดลงร้อยละ 2.56 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่เกินอันดับ 37) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 92.50 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกินอันดับ 30) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 75 ของค่าเป้าหมาย

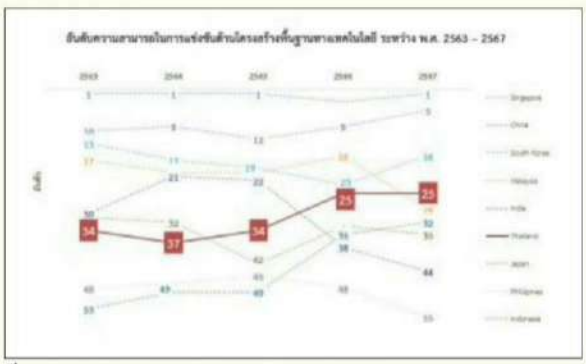

ที่มาของข้อมูล : International Institute for Management Development (IMD)

ที่มาของข้อมูล : International Institute for Management Development (IMD)

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 87.50 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีและโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของประเทศ มีปัจจัยสำคัญในหลากหลายมิติ ดังนี้ การลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่แม้จะเพิ่มขึ้นแต่เมื่อเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศแล้วกลับมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากค่าใช้จ่ายดังกล่าวเพิ่มขึ้นในอัตราส่วนที่น้อยกว่าการเพิ่มขึ้นของ GDP รวมทั้งบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาในภาคเอกชนมีจำนวนลดลง ซึ่งอาจสะท้อนถึงความท้าทายในการสร้างแรงจูงใจหรือสภาพแวดล้อมการทำงานที่เหมาะสม นอกจากนี้ การยื่นคำขอสิทธิบัตรยังมีจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่อง แสดงถึงข้อจำกัดในการพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ ในขณะเดียวกันสัดส่วนมูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นกลางถึงสูงต่อมูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมทั้งหมดยังคงที่ รวมถึงคะแนนสภาพแวดล้อมทางกฎหมายที่เอื้อต่อการทำวิจัยทางวิทยาศาสตร์ที่ลดลง สะท้อนถึงข้อจำกัดด้านกฎหมายที่จะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขเพื่อสร้างระบบนิเวศที่เหมาะสมในการผลักดันการพัฒนาและยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในระยะต่อไป

จากสถานการณ์ข้างต้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้ (1) พัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) ให้มีประสิทธิภาพ โดยออกแบบกระบวนการรวบรวมและจัดทำสถิติข้อมูลความต้องการกำลังคนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลตลอดเส้นทางการพัฒนากำลังคนในแต่ละระดับการศึกษา ภาพรวมของความต้องการกำลังคนในแต่ละสาขาตลอดจนข้อมูลการผลิตและพัฒนากำลังคนในแต่ละสาขาความรู้ เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์สำหรับการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ ที่ชัดเจนและสอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ (2) ตรากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการวิจัยและการบังคับใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา เช่น การแก้ไขพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 เพื่อแก้ไขปัญหาการคุ้มครองสิทธิบัตรล่าช้า รวมถึงนำเทคโนโลยีมาช่วยในการตรวจสอบคำขอ และลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น (3) สร้างแพลตฟอร์มกลางเพื่อดำเนินการเชิงรุกโดยทีมผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐสำหรับการเข้าถึงการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ โดยเฉพาะในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย และ (4) เพิ่มมาตรการเพื่อสร้างแรงจูงใจให้ภาคเอกชนลงทุนในด้านการวิจัยและพัฒนาที่เพิ่มขึ้น

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 230002

มูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น

จ.2 อว.

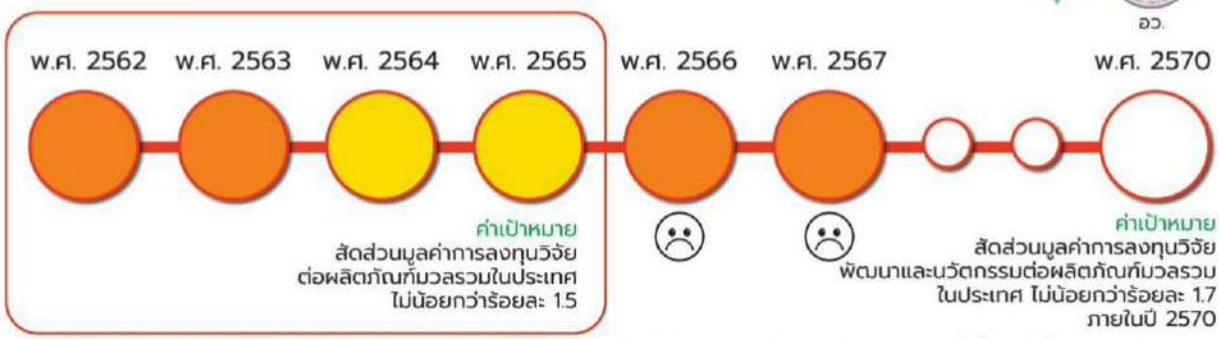

* หมายเหตุ : เป้าหมาย 230002 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 – 2566 พิจารณาจากตัวชี้วัดสัดส่วนมูลค่าการลงทุนวิจัยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 - 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนมูลค่าการลงทุนวิจัยพัฒนาและนวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
230002	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) มูลค่าการลงทุน 208,010 ล้านบาท ต่อ GDP 15,661,291 ล้านบาท **สัดส่วน 0.0133**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) มูลค่าการลงทุน 195,570 ล้านบาท ต่อ GDP 16,188,611 ล้านบาท **สัดส่วน 0.0121** (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) มูลค่าการลงทุน 201,415 ล้านบาท ต่อ GDP 17,363,362 ล้านบาท **สัดส่วน 0.0116**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.46**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.70**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**แย่ลง ร้อยละ 9.02**	**แย่ลง ร้อยละ 4.13**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ **79.45** ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ **68.24** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

มูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น พิจารณาจากมูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรม จัดทำโดยสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2565) พบว่า มีมูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรม อยู่ที่ 201,415 ล้านบาท ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ณ ราคาประจำปี 17,363,362 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.16 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ที่มีมูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรม 195,570 ล้านบาท ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ณ ราคาประจำปี 2564 ที่ 16,188,611 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.21 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 4.13 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.46) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 79.45 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.70) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 68.24 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายในการยกระดับมูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ประกอบด้วยหลายมิติ ได้แก่ (1) การกำหนดเป้าหมายในลักษณะที่ครอบคลุมหลายอุตสาหกรรม อาจส่งผลให้เกิดการกระจายทรัพยากรและงบประมาณ ส่งผลให้ทรัพยากรไม่เพียงพอต่อการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพได้อย่างเต็มที่ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ซึ่งส่งผลให้ภาคเอกชนขาดความเชื่อมั่นในการตัดสินใจลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมาย เนื่องจากความไม่แน่นอนเกี่ยวกับความชัดเจนของนโยบายและความเพียงพอของทรัพยากรสนับสนุน และส่งผลกระทบต่อเนื่องในแง่ของประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการลงทุนในระยะยาว และ (2) นโยบายและมาตรการสนับสนุนการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาในภาคเอกชนยังขาดปัจจัยกระตุ้นการเพิ่มการลงทุนที่เป็นรูปธรรมและมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์จริงจัง โดยเฉพาะกลุ่มผู้ประกอบการ SMEs ที่ยังขาดแรงจูงใจในการลงทุนด้านวิจัย

และพัฒนา รวมถึงขาดการสนับสนุนที่เพียงพอจากภาครัฐทั้งในแง่เงินลงทุน องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเข้ามาแก้ไขปัญหาและยกระดับการผลิต การศึกษาความต้องการของตลาดใหม่ที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพด้านการผลิตของผู้ประกอบการแต่ละสาขา และส่งผลให้ภาคเอกชนไม่สามารถดำเนินการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างนวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้แม้การลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนจะเพิ่มขึ้น แต่ยังอยู่ในระดับที่ไม่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ อันอาจบ่งชี้ถึงข้อจำกัดในเชิงนโยบายและการสนับสนุนที่ยังไม่เพียงพอสำหรับการส่งเสริมการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชน

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากสถานการณ์ข้างต้น พบว่า หน่วยงานควรให้ความสำคัญต่อการเร่งจัดทำนโยบายและแผนงานที่มีเป้าหมายที่ชัดเจนและมีความเป็นไปได้ทั้งในแง่ของอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศที่จะต้องอาศัยทรัพยากรเพื่อการผลักดันให้เกิดการใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างนวัตกรรมที่สามารถส่งผลกระทบต่อตลาดหลักและตลาดใหม่ที่มีศักยภาพในอนาคต อาทิ อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าที่เป็นรากฐานสำคัญของการเปลี่ยนผ่านไปสู่เศรษฐกิจสีเขียวและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนการผลิตที่มีความแม่นยำสูงและระบบอัตโนมัติ รวมทั้งอุตสาหกรรมดิจิทัล ซึ่งนับเป็นรากฐานสำคัญของเศรษฐกิจดิจิทัลเพื่อการค้าและการลงทุน รวมทั้งพัฒนานโยบายและมาตรการที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้ประกอบการ SMEs เช่น การให้เงินสนับสนุนแบบตรงเป้าหมาย การฝึกอบรมองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และพัฒนาฐานข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของตลาดใหม่และศักยภาพด้านการผลิตของแต่ละอุตสาหกรรม เพื่อช่วยให้ SMEs มองเห็นโอกาสทางธุรกิจที่ชัดเจน ดังนั้น ภาครัฐจึงควรกำหนดมาตรการมุ่งเป้าเพื่อตอบโจทย์การขยายตัวด้านการลงทุนเพื่อวิจัยและพัฒนา เพื่อยกระดับขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีและการให้บริการที่สามารถรองรับความต้องการที่เพิ่มขึ้นและเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันในอนาคต ซึ่งจะเห็นได้ว่าการกำหนดอุตสาหกรรมเป้าหมายที่มีศักยภาพสูงของประเทศมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้ภาครัฐสามารถจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณที่เพียงพอที่จะสามารถยกระดับความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมดังกล่าวให้สามารถขยายผลเชิงเศรษฐกิจได้ในระยะยาวและสามารถพัฒนาสู่การสร้างความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีและนวัตรรมที่เกิดจากความเข้มแข็งของการวิจัยและพัฒนาภายในประเทศ

230101

แผนแม่บทย่อย | การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านเศรษฐกิจ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 230101

ภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการ สร้างมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นจากการวิจัยและนวัตกรรม ส่งผลให้เกิดการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปัจจุบัน

จ.3 อว.

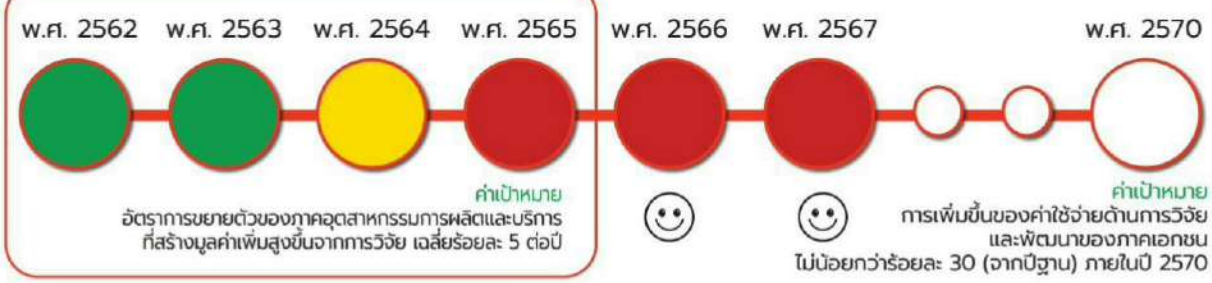

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	การเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายด้านการทำวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชน (ร้อยละ) (จากปีฐาน)				
230101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2563) 141,705.50 ล้านบาท (การลดลงร้อยละ 5.05 จากปีฐาน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) 144,887.20 ล้านบาท (การลดลงร้อยละ 2.92 จากปีฐาน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 146,320.78 ล้านบาท (การลดลงร้อยละ 1.96 จากปีฐาน)	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 15 จากปีฐาน	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 30 จากปีฐาน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 2.25	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 0.99		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 13.07 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 6.53 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย

ภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการสร้างมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นจากการวิจัยและนวัตกรรม โดยพิจารณาจากการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายด้านการทำวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชน จัดทำโดยสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2565) พบว่า มีค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนที่ 146,320.78 ล้านบาท คิดเป็นการลดลงร้อยละ 1.96 จากปีฐาน (พ.ศ. 2562) และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ที่มีค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนอยู่ที่ 144,887.20 ล้านบาท สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 0.99 โดยปัจจัยสนับสนุนมาจากการขยายตัวในหลายสาขาของภาคการผลิตและบริการ ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์และอุปกรณ์สื่อสาร เฟอร์นิเจอร์ การค้าส่งและค้าปลีก แก้วเซรามิคและแร่อโลหะ ขณะเดียวกันสาขาก่อสร้าง ไปรษณีย์และโทรคมนาคม การวิจัยและพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และบางสาขาของภาคอุตสาหกรรมปรับตัวลดลงอาทิ เครื่องมือแพทย์ ยานยนต์ และอาหารและเครื่องดื่ม อย่างไร ก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 จากปีฐาน) พบว่า

มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 13.07 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 จากปีฐาน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 6.53 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

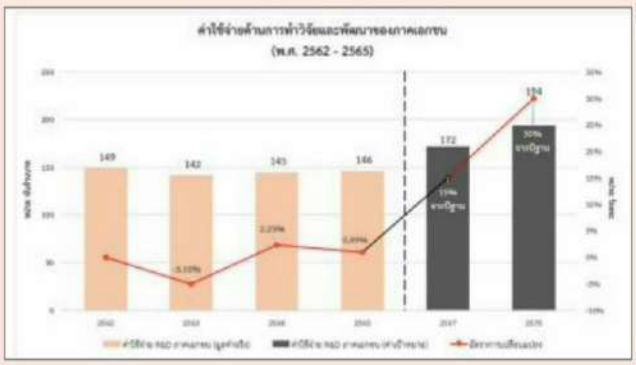

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

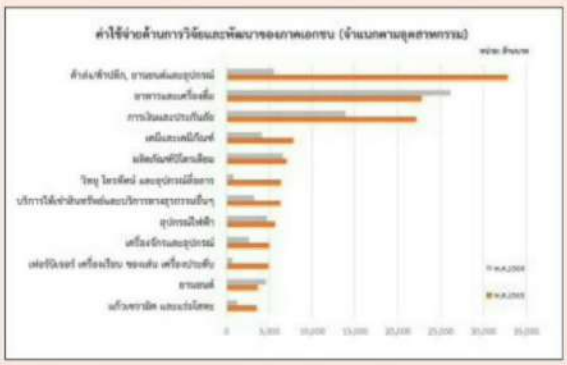

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการทำงานร่วมกับผู้ประกอบการและภาคอุตสาหกรรมอย่างใกล้ชิด รวมทั้งการวางแผนและพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับอุตสาหกรรมสมัยใหม่ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **(1) โครงการพัฒนาและยกระดับธุรกิจนวัตกรรมดิจิทัล ระบบปัญญาประดิษฐ์ หุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ** โดยสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) **(2) โครงการการพัฒนากำลังคนที่มีสมรรถนะสูงด้านเทคโนโลยียานยนต์ไฟฟ้าเพื่อรองรับอุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่** โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะและขีดความสามารถของกำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรม รวมทั้งสร้างเครือข่ายและความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นในการลงทุน นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานมีการดำเนินการต่าง ๆ เช่น โครงการส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการจากงานวิจัยและนวัตกรรมในหลายสาขา อาทิ อุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร อุตสาหกรรมหุ่นยนต์เพื่ออุตสาหกรรม อุตสาหกรรมอวกาศ รวมถึงอุตสาหกรรม BCG ที่ประเทศไทยมีศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีการดำเนินการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยในหลายอุตสาหกรรมที่เป็นคานงัดสำคัญของประเทศ แต่การบรรลุเป้าหมายการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นจากการวิจัยและพัฒนายังคงจำเป็นที่จะต้องอาศัยการดำเนินการจากทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่องในระยะต่อไป ทั้งในมิติด้านงบประมาณที่มุ่งเป้าเพื่อยกระดับอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ รวมถึงโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น

230101

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ด้วยสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายด้านการวิจัย และพัฒนาของภาคเอกชน ภายในปี พ.ศ. 2570 อยู่ในระดับวิกฤตโดยยังคงมีประเด็นท้าทายสำคัญในการส่งเสริมภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นได้ด้วยผลงานวิจัยและนวัตกรรมในหลายประการ อาทิ ความสามารถของภาคเอกชนในการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ห้องปฏิบัติการขั้นสูง การขาดกำลังคนทักษะสูงในอุตสาหกรรมสำคัญของประเทศ การแข่งขันทางเทคโนโลยีที่รุนแรงและการกีดกันการเข้าถึงวัตถุดิบและเทคโนโลยีที่สำคัญระหว่างประเทศมหาอำนาจซึ่งส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อห่วงโซ่คุณค่าในหลายอุตสาหกรรม รวมทั้งความต่อเนื่องในการดำเนินนโยบายและกฎระเบียบต่าง ๆ ที่ยังไม่เอื้อต่อการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมของภาคเอกชนเท่าที่ควร ซึ่งอาจส่งผลให้ผู้ประกอบการทั้งในและต่างประเทศขาดแรงจูงใจในการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันผลักดันการสร้างกลไกความร่วมมือเชิงระบบจากทุกภาคส่วน โดยมีภาคเอกชนเป็นผู้นำหลักในการขับเคลื่อนผ่านการสนับสนุนอย่างเป็นรูปธรรมจากภาครัฐ สถาบันการศึกษา และภาคประชาสังคม รวมถึงการบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ที่ครอบคลุมตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การจัดสรรทรัพยากร การพัฒนากำลังคนที่มีทักษะสูง การสร้างระบบนิเวศนวัตกรรมที่จำเป็นต้องดำเนินการร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องเชิงนโยบายที่เกี่ยวข้องที่จะสามารถช่วยผลักดันให้ภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการของประเทศยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้เพิ่มมากขึ้นและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการด้วยผลงานวิจัยและนวัตกรรมได้ตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ในปี พ.ศ. 2570 นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการในการเข้าถึงการวิเคราะห์ ทดสอบ และรับรองตามมาตรฐานของสินค้าและบริการนวัตกรรมด้วยต้นทุนที่ต่ำลง พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการสนับสนุนและประชาสัมพันธ์ช่องทางตลาดนวัตกรรมผ่านระบบบัญชีนวัตกรรมของภาครัฐเพื่อส่งเสริมให้เกิดอุปสงค์ในสินค้านวัตกรรมภายในประเทศให้เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งพัฒนาและสนับสนุนผู้ประกอบการฐานนวัตกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงที่มีศักยภาพของไทยให้สามารถเชื่อมโยงเข้ากับห่วงโซคุณค่าของอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงของโลกได้ ซึ่งจะเป็นการสร้างต้นแบบและแรงบันดาลใจให้แก่ผู้ประกอบการฐานนวัตกรรมของประเทศที่มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศในระยะต่อไป

230102

แผนแม่บทย่อย | การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านเศรษฐกิจ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 230102

วิสาหกิจในกลุ่มเป้าหมายด้านเศรษฐกิจที่มีนวัตกรรมเพิ่มขึ้น

จ.3

อว.

พ.ศ. 2562 | พ.ศ. 2563 | พ.ศ. 2564 | พ.ศ. 2565 | พ.ศ. 2566 | พ.ศ. 2567 | พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
จำนวนวิสาหกิจที่มีนวัตกรรมที่มีสัดส่วนของรายได้จากผลิตภัณฑ์นวัตกรรมต่อรายได้ทั้งหมด เพิ่มขึ้น 1 เท่าจากปีฐาน

ค่าเป้าหมาย
ความสามารถด้านนวัตกรรม ไม่เกินอันดับ 40 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ความสามารถด้านนวัตกรรม (อันดับ)				
230102	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) อันดับ 43	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับ 43	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับ 41	ไม่เกิน อันดับ 42	ไม่เกิน อันดับ 40
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		คงที่ 😐	ดีขึ้น 😊 ร้อยละ 4.65		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 102.43 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 97.56 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

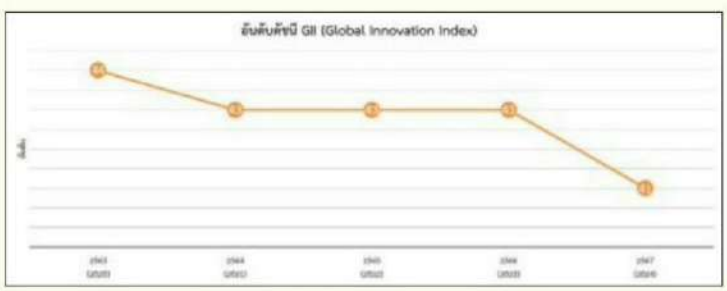

ที่มาของข้อมูล : World Intellectual Property Organization (WIPO)

วิสาหกิจในกลุ่มเป้าหมายด้านเศรษฐกิจที่มีนวัตกรรมเพิ่มขึ้น พิจารณาจากอันดับความสามารถด้านนวัตกรรม (Global Innovation Index: GII) จัดทำโดยองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO) (ข้อมูล พ.ศ.2567) พบว่า ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับให้อยู่ในอันดับที่ 41 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่ได้รับการจัดอันดับให้อยู่ในอันดับที่ 43 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 4.65 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่เกินอันดับ 42) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 102.43 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย อย่างไรก็ตามเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายพ.ศ. 2570 (ไม่เกินอันดับ 40) พบว่ามีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 97.56 ของค่าเป้าหมายส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

230102

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญในการดำเนินงานที่มุ่งเน้นการพัฒนาสตาร์ทอัพและ SMEs ที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการเติบโตแบบก้าวกระโดด โดยการสนับสนุนเงินทุน การสร้างเครือข่ายที่ปรึกษาและการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากภาครัฐและภาคเอกชน รวมถึงการสร้างและสนับสนุนผู้ประกอบการรุ่นใหม่ผ่านการบ่มเพาะทักษะ การฝึกอบรม การพัฒนาแนวคิดจากผลงานวิจัย สิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรม เพื่อพัฒนาสู่ผลิตภัณฑ์ต้นแบบที่มีศักยภาพเชิงพาณิชย์ นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพาราสู่ธุรกิจนวัตกรรมมูลค่าสูง โดยการจัดตั้งพื้นที่พัฒนานวัตกรรมซึ่งเป็นพื้นที่ที่ใช้ในการทดลองและสร้างต้นแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ จากยางพารา เพื่อผลักดันไปสู่การจัดตั้งธุรกิจใหม่เพื่อรองรับอุตสาหกรรมแห่งอนาคต โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ ปี พ.ศ. 2567 อาทิ **(1) โครงการส่งเสริมธุรกิจนวัตกรรมที่ใช้เทคโนโลยีเชิงลึกในระดับภูมิภาค** โดยสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) **(2) การเสริมศักยภาพเชิงนวัตกรรมเพื่อยกระดับวิสาหกิจชุมชนพืชสมุนไพรในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่** โดยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการด้วยนวัตกรรมในภาคอุตสาหกรรมและวิสาหกิจชุมชนจากการวิจัย การนำเทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ มาปรับใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต อาทิ การใช้เทคโนโลยีในการแปรรูปสมุนไพรเพื่อเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์และสามารถขยายไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการดำเนินการปรับปรุงเพิ่มเติมบัญชีนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง พัฒนาผู้ประกอบการให้เพิ่มขีดความสามารถในการเพิ่มช่องทางการตลาดให้เข้ากับยุคดิจิทัล ที่มุ่งเน้นการสร้างศักยภาพผู้ประกอบการในการใช้ Digital Marketing ผ่านการอบรมและการพัฒนาเครื่องมือสนับสนุน อาทิ โมเดลขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชน Website/Application “ไทยช้อป” เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงตลาดพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระดับสากล รวมทั้งการสนับสนุนผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นที่ใช้เทคโนโลยีเชิงลึก เพื่อผลักดันสู่การเติบโตของวิสาหกิจฐานนวัตกรรม (IDEs) อันเป็นกลไกสำคัญในการเพิ่มศักยภาพทางการแข่งขันของประเทศไทยในเวทีสากลอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการสนับสนุนวิสาหกิจในกลุ่มเป้าหมายด้านเศรษฐกิจให้มีนวัตกรรมเพิ่มขึ้น อาทิ ความสามารถของผู้ประกอบการในการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในการพัฒนานวัตกรรมผู้ประกอบวิสาหกิจรายใหม่ ซึ่งอาจยังไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอ การสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรม การสร้างโอกาสและช่องทางธุรกิจให้วิสาหกิจที่มีนวัตกรรมเข้าสู่ตลาด

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการสร้างการรับรู้และการพัฒนากระบวนการที่เอื้อต่อการเข้าถึงบริการของอุทยานวิทยาศาสตร์ภูมิภาค มหาวิทยาลัยในพื้นที่ และหน่วยงานให้บริการ

230102

ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมสำหรับภาคเอกชน ตลอดจนเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือระหว่างอุทยานวิทยาศาสตร์ภูมิภาค นักวิจัย และภาคเอกชนในพื้นที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี นวัตกรรม และทรัพยากรความรู้ซึ่งจะช่วยยกระดับขีดความสามารถทางการแข่งขันของประเทศ นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการสร้างความพร้อมด้านเครื่องมือวิทยาศาสตร์และระบบอัตโนมัติ เพื่อรองรับนวัตกรรมใหม่ ๆ การทบทวนกฎหมายที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการสนับสนุนการยกระดับนวัตกรรมของวิสาหกิจอย่างต่อเนื่อง การมุ่งเน้นบ่มเพาะนักวิจัยสู่การเป็นนักธุรกิจนวัตกรรม โดยมีที่ปรึกษาทางธุรกิจ คอยให้คำปรึกษาและสนับสนุน รวมถึงการส่งเสริมกลไกการดึงดูดผู้บริหารมืออาชีพเพื่อเข้ามาบริหารธุรกิจที่เกิดจากมหาวิทยาลัยและนักวิจัย ซึ่งจะสามารถช่วยขับเคลื่อนวิสาหกิจเริ่มต้นในระยะแรก และสนับสนุนให้นักวิจัยสามารถยกระดับสู่การเป็นนักธุรกิจนวัตกรรมได้อย่างเข้มแข็งต่อไป

230201

แผนแม่บทย่อย | การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านสังคม

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 230201

คุณภาพชีวิต ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และความเสมอภาคทางสังคมได้รับการยกระดับเพิ่มขึ้นจากผลการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเชิงสังคม

จ.3

อว.

พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563 พ.ศ. 2564 พ.ศ. 2565 พ.ศ. 2566 พ.ศ. 2567 พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
ดัชนีนวัตกรรมเชิงสังคม (ร้อยละของผลสัมฤทธิ์ในการยกระดับคุณภาพทางสังคมจากผลการวิจัยฯ)

ค่าเป้าหมาย
งบประมาณสนับสนุนงานวิจัยเชิงสังคม ไม่น้อยกว่า 4,500 ล้านบาทต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	งบประมาณสนับสนุนงานวิจัยเชิงสังคม (ล้านบาท)				
230201	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 4,320.56 ล้านบาท	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 4,512 ล้านบาท	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 5,246.31 ล้านบาท	ไม่น้อยกว่า 4,500 ล้านบาท	ไม่น้อยกว่า 4,500 ล้านบาท
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 4.43	ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 16.27		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 116.58 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 116.58 บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

230201

คุณภาพชีวิต ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และความเสมอภาคทางสังคมได้รับการยกระดับเพิ่มขึ้น จากผลการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเชิงสังคม พิจารณาจากงบประมาณสนับสนุนงานวิจัยเชิงสังคม จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยได้จัดสรรงบประมาณสนับสนุนงานวิจัยเชิงสังคมให้แก่หน่วยงานในระบบวิจัยกว่า 5,246.31 ล้านบาท และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่ได้มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนงานวิจัยเชิงสังคมให้แก่หน่วยงานในระบบวิจัย 4,512 ล้านบาท สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 16.27 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่า 4,500 ล้านบาท) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 116.58 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

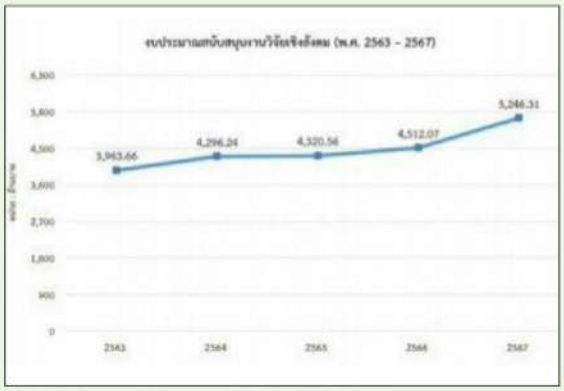

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้เกิดระบบนิเวศนวัตกรรมเพื่อสังคมที่ยั่งยืน พร้อมทั้งมุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนในพื้นที่อย่างจริงจัง การนำผลงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมมาใช้ในการติดตามการประเมินปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม การบูรณาการกับหน่วยงานท้องถิ่นเพื่อวางแผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่เหมาะสมสำหรับแต่ละพื้นที่เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุในภาคชนบทและเมืองให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ในทุกมิติ ทั้งด้านสุขภาพ อาชีพ รายได้และคุณภาพชีวิต ผ่านกลไกความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **(1) โครงการพัฒนาระบบการจัดเก็บและประมวลผลความมั่นคงของมนุษย์** โดยสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ **(2) โครงการยกระดับองค์ความรู้ทางการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เพื่อขับเคลื่อนงานวิจัยและนวัตกรรมที่ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนทุกช่วงวัย** โดยกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ซึ่งมุ่งเน้นการนำผลงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนาดัชนีความมั่นคงของมนุษย์และระบบจัดเก็บข้อมูลและประมวลผลกลางเพื่อสนับสนุนการรายงานสถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์ในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง และมีการบูรณาการกับหน่วยงานท้องถิ่นเพื่อวางแผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่เหมาะสมสำหรับแต่ละพื้นที่เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม รวมทั้งพัฒนางานวิจัยด้านการแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชากรแต่ละกลุ่ม ให้สามารถเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานและทรัพยากรที่จำเป็นอย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนี้จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี พ.ศ. 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการดำเนินการสร้างกระบวนการวิจัยที่มีส่วนร่วมกับชุมชนในพื้นที่เปราะบาง สนับสนุนการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบที่สร้างนวัตกรรม

เชิงสังคมใหม่ ๆ ให้สามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม รวมทั้งมุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน พัฒนาเศรษฐกิจฐานราก เสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ส่งเสริมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยใช้วิทยาศาสตร์ การวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรม (ววน.) ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาไปสู่ความยั่งยืนในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการนำผลการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเชิงสังคมไปใช้ประโยชน์ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และความเสมอภาคทางสังคมได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ สภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการวิจัยและพัฒนาด้านสังคม การบูรณาการเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานให้บริการนวัตกรรม สถาบันอุดมศึกษา และผู้ใช้ประโยชน์จากนวัตกรรม และเครือข่ายแหล่งทุนที่อาจยังไม่ครอบคลุมความต้องการระดับพื้นที่ ความล่าช้าในการนำนโยบายสาธารณะไปใช้ประโยชน์เพื่อสังคม รวมถึงการจัดลำดับความสำคัญในการจัดสรรทรัพยากรจากแหล่งทุนที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อสามารถแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำและการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในระดับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้เป้าหมายคุณภาพชีวิต ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และความเสมอภาคทางสังคมได้รับการยกระดับเพิ่มขึ้น จากผลการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเชิงสังคม จะบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดทำเครือข่ายความร่วมมือด้านการวิจัยและนวัตกรรมเชิงสังคมในระดับพื้นที่ เพื่อให้การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทในมิติด้านคุณภาพชีวิต การเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และความเสมอภาคทางสังคมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ซึ่งจะสนับสนุนการเพิ่มผลผลิตจากงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเชิงสังคมได้อย่างต่อเนื่องและเกิดผลกระทบเชิงสังคมอย่างมีนัยสำคัญ รวมถึงคงไว้ซึ่งเป้าหมายที่กำหนดใน พ.ศ. 2570 โดยบูรณาการความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา หน่วยงานของรัฐ อปท. และแหล่งทุน เพื่อเสริมสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรมเชิงสังคมอย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาและแก้ไขปัญหาที่สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ การจัดทำแผนที่นำทางการวิจัยและนวัตกรรมเชิงสังคม โดยระบุประเด็นวิจัยที่ควรให้ความสำคัญเร่งด่วนในระดับพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น เด็ก ผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรจากแหล่งทุนที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อสร้างระบบนิเวศในการพัฒนานวัตกรรมทางสังคมที่เหมาะสม และการสนับสนุนงบประมาณด้านการวิจัยเชิงสังคมให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญต่อการจัดทำและส่งเสริมนโยบายสาธารณะเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของกลุ่มเปราะบาง โดยการนำผลงานวิจัยไปประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดการพัฒนาในมิติด้านสังคมที่มีความครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายและสามารถลดความเหลื่อมล้ำได้อย่างเป็นรูปธรรมและวัดผลได้ รวมทั้งส่งเสริมการประยุกต์ใช้รูปแบบใหม่ เช่น การคิดเชิงออกแบบการจำลองบุคคล เพื่อใช้ประกอบการจัดทำนโยบายและแผน และการให้บริการภาครัฐให้ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ตรงประเด็น ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบเชิงบวกในแง่ของการพัฒนาและแก้ไขปัญหาทางสังคมแล้วยังทำให้สามารถรักษาระดับการบรรลุเป้าหมายไว้ได้อย่างต่อเนื่อง

230301

แผนแม่บทย่อย | การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านสิ่งแวดล้อม

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 230301

การประยุกต์ใช้ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจสีเขียวอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น

จ.3 อว.

พ.ศ. 2562 | พ.ศ. 2563 | พ.ศ. 2564 | พ.ศ. 2565 | พ.ศ. 2566 | พ.ศ. 2567 | พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
จัดทำฐานข้อมูลและมีข้อมูลปีฐาน เกี่ยวกับสิทธิบัตร อนุสิทธิบัตร สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ด้านเศรษฐกิจชีวภาพ

ค่าเป้าหมาย
1) ดัชนีเศรษฐกิจสีเขียวไม่เกินอันดับ 80 ภายในปี 2570
2) จำนวนสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตรในหมวดเทคโนโลยีชีวภาพและเทคโนโลยีเพื่อสิ่งแวดล้อม ไม่น้อยกว่า
- จำนวนสิทธิบัตร 40 รายการ
- จำนวนอนุสิทธิบัตร 350 รายการ ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	[1]ดัชนีเศรษฐกิจสีเขียว (อันดับ)				
230301	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) **อันดับ 29** (Proxy)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **อันดับ 48** (Proxy)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **อันดับ 55** (Proxy)**	**ไม่เกิน อันดับ 52** (Proxy)**	**ไม่เกิน อันดับ 42** (Proxy)**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**แย่ลง ☹ ร้อยละ 65.52**	**แย่ลง ☹ ร้อยละ 14.58**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 94.55 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 76.36 ของค่าเป้าหมาย**

ตัวชี้วัด :	[2] 1) จำนวนสิทธิบัตรในหมวดเทคโนโลยีชีวภาพและเทคโนโลยีเพื่อสิ่งแวดล้อม (รายการ) 2) จำนวนอนุสิทธิบัตรในหมวดเทคโนโลยีชีวภาพและเทคโนโลยีเพื่อสิ่งแวดล้อม (รายการ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 1) 82 รายการ 2) 239 รายการ	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 1) 117 รายการ 2) 185 รายการ	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 1) 170 รายการ 2) 64 รายการ	1) ไม่น้อยกว่า 40 รายการ 2) ไม่น้อยกว่า 226 รายการ	1) ไม่น้อยกว่า 40 รายการ 2) ไม่น้อยกว่า 350 รายการ
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		1) ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 42.68 2) แย่ลง ☹ ร้อยละ 22.59	1) ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 45.30 2) แย่ลง ☹ ร้อยละ 65.41		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				1) สูงกว่าค่าเป้าหมายโดยคิดเป็นร้อยละ 425 ของค่าเป้าหมาย 2) ต่ำกว่าค่าเป้าหมายโดยคิดเป็นร้อยละ 28.32 ของค่าเป้าหมาย	1) คิดเป็นร้อยละ 425 ของค่าเป้าหมาย 2) คิดเป็นร้อยละ 18.29 ของค่าเป้าหมาย ดังนั้น คิดเป็นเฉลี่ย ร้อยละ 59.15 ของค่าเป้าหมาย
ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 ตัวชี้วัด หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าสถานะการบรรลุเป้าหมายเกินร้อยละ 100 กำหนดให้เป็น 100 โดยมีวิธีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{(76.36)+\frac{(100+18.29)}{2}}{2}$				**คิดเป็นร้อยละ 67.75 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับสีเขียว ในการบรรลุเป้าหมาย**

** หมายเหตุ : เป้าหมาย 230301 ตัวชี้วัดดัชนีเศรษฐกิจสีเขียว มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเผยแพร่ข้อมูลและงดการเผยแพร่ตัวชี้วัดดังกล่าวต่อสาธารณะ จึงพิจารณาใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ อันดับดัชนีอนาคตสีเขียว (The Green Future Index) ซึ่งใช้ประเมินประเทศที่มุ่งไปสู่อนาคตสีเขียว โดยการลดการปล่อยก๊าซคาร์บอน การพัฒนาพลังงานสะอาด การสร้างสรรค์นวัตกรรมในภาคสีเขียว และการรักษาสิ่งแวดล้อม รวมถึงระดับความเข้มงวดที่รัฐบาลกำลังดำเนินนโยบายด้านสภาพภูมิอากาศได้อย่างมีประสิทธิผล ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดอันดับจาก 76 พื้นที่เศรษฐกิจ ทั้งนี้ การกำหนดค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดเทียบเคียงมาจากการคำนวณอันดับที่ประเทศไทยจะเข้าสู่กลุ่มประเทศชั้นนำด้านอนาคตสีเขียว โดยได้พิจารณาใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงดังกล่าวในสถานการณ์ พ.ศ. 2565 – 2567 และได้มีการปรับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 เพื่อให้มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดเทียบเคียงให้สามารถวัดผลได้

การประยุกต์ใช้ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจสีเขียวอย่างยั่งยืน เพิ่มขึ้นพิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) พิจารณาจากตัวชี้วัดเทียบเคียง ดัชนีอนาคตสีเขียว (The Green Future Index) ซึ่งได้ทำการเปรียบเทียบความสามารถในการพัฒนาไปสู่เศรษฐกิจสีเขียวของ 76 เขตเศรษฐกิจทั่วโลก ผ่านการพิจารณาจากปัจจัย 5 ด้าน ได้แก่ (1) การลดปริมาณคาร์บอน (2) การเปลี่ยนผ่านไปสู่พลังงานทางเลือก (3) การปรับตัวเข้าสู่สังคมสีเขียว (4) การพัฒนานวัตกรรมสะอาด และ (5) นโยบายสนับสนุน จัดทำโดย MIT Technology Review (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับให้อยู่ในอันดับที่ 55 และเมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่อยู่ในอันดับที่ 48 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 14.58 ทั้งนี้ เมื่อเทียบเคียงกับประเทศในภูมิภาค พบว่า ประเทศไทยมีอันดับตกลงมากที่สุด ตามมาด้วยประเทศสิงคโปร์และมาเลเซีย โดยประเทศอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม มีอันดับปรับตัวดีขึ้น ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่เกินอันดับ 52) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 94.55 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกินอันดับ 42) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 76.36 ของค่าเป้าหมาย

ดัชนีอนาคตสีเขียว (The Green Future Index)

ประเทศ	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566
สิงคโปร์	16	29	32
ฟิลิปปินส์	43	53	44
อินโดนีเซีย	57	70	49
เวียดนาม	49	56	53
ไทย	29	48	55
มาเลเซีย	56	65	68

ที่มาของข้อมูล : MIT Technology Review

(2) จำนวนสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตรในหมวดเทคโนโลยีชีวภาพและเทคโนโลยีเพื่อสิ่งแวดล้อมของไทยซึ่งจัดทำโดยกรมทรัพย์สินทางปัญญา (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่ามีสถานการณ์ ดังนี้

(2.1) ประเทศไทยมีจำนวนสิทธิบัตรในหมวดดังกล่าว จำนวน 170 รายการ และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีสิทธิบัตร จำนวน 117 รายการ สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 45.30 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่า 40 รายการ) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 425 ของค่าเป้าหมาย

(2.2) ประเทศไทยมีจำนวนอนุสิทธิบัตรในหมวดดังกล่าว จำนวน 64 รายการ และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีอนุสิทธิบัตร จำนวน 185 รายการ สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 65.41 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยกว่า 226 รายการ) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 28.32 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 350 รายการ) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 18.29 ของค่าเป้าหมาย ดังนั้น เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของจำนวนสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตรในหมวดดังกล่าวมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 59.15 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570

230301

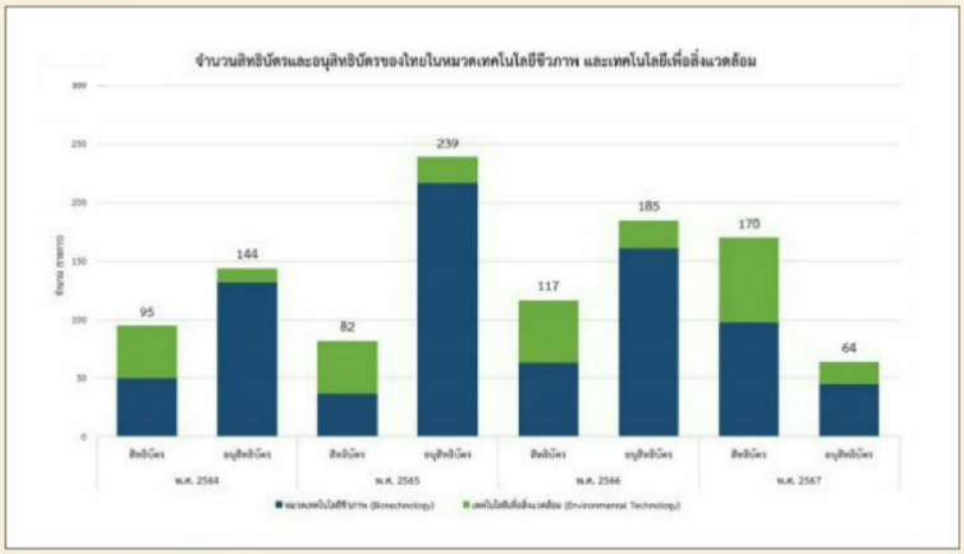

ที่มาของข้อมูล : กรมทรัพย์สินทางปัญญา

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 67.75 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

230301

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการสนับสนุนผู้ประกอบการและภาคอุตสาหกรรมในการเปลี่ยนผ่านไปสู่การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการสร้างความตระหนักรู้ในเรื่องเศรษฐกิจสีเขียว พลังงานทางเลือกและการบริโภคอย่างยั่งยืนให้แก่ภาคการศึกษาและภาคประชาสังคมมากยิ่งขึ้น โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **(1) โครงการ "ส่งเสริมนวัตกรรมพลังงานแสงอาทิตย์ร่วมกับปั๊มความร้อนสำหรับผลิตพันธุ์ปลาในกลุ่มเกษตรกรประมงน้ำจืดในเขตภาคเหนือตอนบน"** โดยมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ซึ่งมุ่งเน้นการสนับสนุนการถ่ายทอดองค์ความรู้ในการประยุกต์ใช้นวัตกรรมพลังงานแสงอาทิตย์ในการแก้ปัญหาการผลิตสินค้าเกษตรให้กับเกษตรกรที่สามารถนำไปใช้ได้จริง **(2) โครงการ "สถานีอัดประจุยานยนต์ไฟฟ้าที่ใช้เทคโนโลยีไฮบริดเซลล์เชื้อเพลิงและซุปเปอร์คาปาซิเตอร์เพื่อการเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจสีเขียวอย่างยั่งยืน"** โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ซึ่งมุ่งเน้นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและการสร้างนวัตกรรมใหม่ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้พลังงานสะอาด การนำพลังงานจากแหล่งพลังงานทดแทนมาใช้เพื่อลดต้นทุนและลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในกระบวนการผลิต ซึ่งมีส่วนช่วยสนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับส่วนกลางและในระดับภูมิภาค โดยมีมหาวิทยาลัยในพื้นที่ที่เป็นกลไกสำคัญมีการดำเนินการที่สนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจสีเขียวด้วยการวิจัยและพัฒนาที่เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้นซึ่งจำเป็นที่จะต้องขยายผลการดำเนินการดังกล่าวให้ครอบคลุมทุกพื้นที่เพื่อให้เกิดผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในระยะต่อไปมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ท่ามกลางทิศทางการพัฒนาของโลกที่กำลังมุ่งสู่การพัฒนาเศรษฐกิจสีเขียวซึ่งส่งผลให้การผลิตและบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมกลายเป็นหลักปฏิบัติขั้นพื้นฐานและเกิดเป็นมาตรฐานใหม่ที่จะถูกบังคับใช้อย่างแพร่หลายไปทั่วโลกซึ่งย่อมส่งผลกระทบโดยตรงต่อประเทศไทยทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายหลังการประกาศเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอนในปี พ.ศ. 2593 ของประเทศไทย ทำให้ความท้าทายในการเร่งนำความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจสีเขียวจะเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยประเด็นท้าทายที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนควรให้ความสำคัญในระยะต่อไป อาทิ การเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงองค์ความรู้และงานวิจัยที่เป็นปัจจุบันและสอดคล้องตามความต้องการของภาคอุตสาหกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจสีเขียว ทั้งในแง่การผลิตสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การปรับปรุงกระบวนการผลิตเพื่อรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงอุตสาหกรรมบริการในแง่ของการนำเทคโนโลยีเพื่อการรีไซเคิลสำหรับการบริหารจัดการขยะทั่วไปและขยะอันตรายจากภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ขณะเดียวกันการยกระดับมาตรฐานสินค้าและบริการภายในประเทศที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมยังเป็นประเด็นที่หน่วยงานภาคีจากภาคส่วนต่าง ๆ จำเป็นที่จะต้องผลักดันให้เกิดการขยายขนาดตลาดอย่างจริงจัง อีกทั้งกฎหมายหรือมาตรการที่อาจยังไม่เอื้อต่อการอำนวยความสะดวกให้เกิดการวิจัยและพัฒนาที่สนับสนุนการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจสีเขียว อาทิ มาตรการทางภาษี การเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตอย่างจริงจัง กระบวนการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศ

230301

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจสีเขียวอย่างยั่งยืนด้วยการวิจัยและพัฒนาจำเป็นที่จะต้องอาศัยการบูรณาการความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการจัดทำฐานข้อมูลด้านเศรษฐกิจสีเขียวและมอบหมายหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการติดตามและประเมินผลการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยควรให้ความสำคัญกับการสนับสนุนการผลิตงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่สามารถรองรับการปรับตัวและการเปลี่ยนผ่านของทุกภาคส่วนให้มีความพร้อมรับมือต่อกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การสนับสนุนการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมจากสถาบันวิจัยและสถาบันการศึกษาที่จำเป็นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสีเขียวไปสู่กลุ่มอุตสาหกรรมสีเขียว โดยเฉพาะผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีอยู่จำนวนมากและมีข้อจำกัดในการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ รวมทั้งพัฒนาระบบนิเวศและอำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการในการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพที่สำคัญในการส่งเสริมเศรษฐกิจสีเขียวของประเทศที่เหมาะสมและได้มาตรฐาน สร้างความตระหนักรู้และกระตุ้นความต้องการสินค้าและบริการสีเขียวภายในประเทศ นอกจากนี้ พัฒนาและปรับปรุงปัจจัยสนับสนุนด้านกฎหมาย และนโยบายที่จะอำนวยความสะดวกและจูงใจแก่ภาคเอกชนซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการยกระดับอุตสาหกรรมของประเทศไปสู่เศรษฐกิจสีเขียว รวมทั้งการสร้างความตระหนักรู้และความรู้ความเข้าใจต่อทุกภาคส่วนเกี่ยวกับความสำคัญของการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจสีเขียว และการกระตุ้นความต้องการของตลาดต่อผลิตภัณฑ์และบริการสีเขียวไปสู่การสร้างระบบการพัฒนาและต่อยอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจสีเขียวที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ในทุกอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ

230401

แผนแม่บทย่อย | การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านองค์ความรู้พื้นฐาน

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 230401

ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูงทัดเทียมประเทศที่ก้าวหน้าในเอเชีย

จ.3 อว.

พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563 พ.ศ. 2564 พ.ศ. 2565 พ.ศ. 2566 พ.ศ. 2567 พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
อันดับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีวัสดุ นาโนเทคโนโลยี และเทคโนโลยีดิจิทัล อยู่ในอันดับ 1 ใน 20 ของประเทศที่ก้าวหน้าในเอเชีย

ค่าเป้าหมาย
มูลค่าการส่งออกเทคโนโลยีขั้นสูงของไทยต่อค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศในเอเชีย 6 อันดับแรก ไม่น้อยกว่าร้อยละ 19 ภายในปี 2570

230401

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนมูลค่าการส่งออกเทคโนโลยีขั้นสูงของไทยต่อค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศในเอเชีย 6 อันดับแรก (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
230401	(ข้อมูล พ.ศ. 2563) มูลค่าการส่งออกของประเทศไทย 45,838 จากค่าเฉลี่ย 286,305 **สัดส่วน 0.160**	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) มูลค่าการส่งออกของประเทศไทย 50,017 จากค่าเฉลี่ย 351,686 **สัดส่วน 0.142**	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) มูลค่าการส่งออกของประเทศไทย 53,769 จากค่าเฉลี่ย 356,507 **สัดส่วน 0.151**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 15**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 19**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**แย่ลง ☹ ร้อยละ 11.25**	**ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 6.34**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 100.67 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 79.47 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย**

ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูงทัดเทียมประเทศที่ก้าวหน้าในเอเชีย พิจารณาจาก สัดส่วนมูลค่าการส่งออกเทคโนโลยีขั้นสูงของไทย จัดทำโดยธนาคารโลก (World Bank) (ข้อมูล พ.ศ. 2565) พบว่า ประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออกเทคโนโลยีขั้นสูง จำนวน 53,769 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่การส่งออกเทคโนโลยีของกลุ่มประเทศในเอเชีย 6 อันดับแรกมีค่าเฉลี่ยที่ 356,607 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 15.10 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ที่มีมูลค่าการส่งออกเทคโนโลยีขั้นสูง จำนวน 50,017 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และมีการส่งออกเทคโนโลยีของกลุ่มประเทศในเอเชีย 6 อันดับแรกมีค่าเฉลี่ยที่ 351,686 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 14.20 ซึ่งสะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 6.34 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 (ไม่น้อยว่าร้อยละ 15) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 100.67 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยว่าร้อยละ 19) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 79.47 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

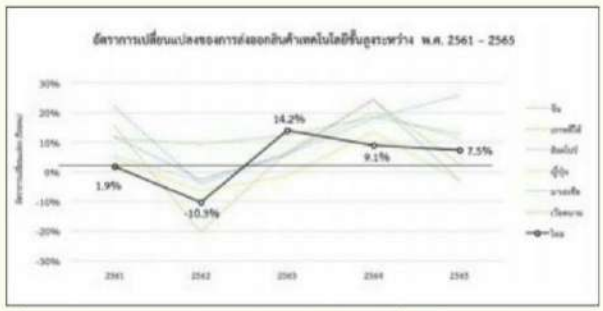

ที่มาของข้อมูล : ธนาคารโลก (World Bank) สืบค้นวันที่ 16 ธันวาคม 2567

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 ในภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาสินค้าที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในหลายสาขาการผลิตและบริการ อาทิ เทคโนโลยีชีวการแพทย์ เทคโนโลยีพลังงาน และเทคโนโลยีอวกาศ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **(1) การพัฒนาระบบนำส่งสารสกัดสมุนไพรที่มีอัตราการดูดซึมต่ำโดยอาศัยการดูดซึมผ่านเอ็มเซลล์ของเยื่อบุลำไส้เพื่อยกระดับมูลค่าของสมุนไพรไทย** โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จำเป็นต่อการสร้างนวัตกรรมทาง

230401

วิทยาศาสตร์สุขภาพ **(2) การออกแบบและพัฒนาดาวเทียมวิจัยวิทยาศาสตร์ดวงที่ 1 ภายใต้โครงการภาคีความร่วมมืออวกาศไทย** โดยสถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) ซึ่งมุ่งเน้นการสร้างระบบนิเวศอุตสาหกรรมอวกาศในประเทศและพัฒนากำลังคนภายในประเทศ ผ่านการสร้างดาวเทียมสำรวจอวกาศที่มีการใช้เทคโนโลยีเข้มข้นด้วยตัวเอง **(3) โครงการพัฒนาระบบให้ความร้อนเพื่อเพิ่มอุณหภูมิของพลาสมาและเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเกิดปฏิกิริยาฟิวชัน** โดยสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) ซึ่งจะเป็นเทคโนโลยีนำทางไปสู่โรงไฟฟ้าฟิวชันในอนาคต และสร้างโอกาสให้กับประเทศในการก้าวไปสู่ผู้นำเทคโนโลยีเครื่องโทคาแมคในระดับอาเซียน และอยู่ในกลุ่มประเทศชั้นนำของเอเชีย นอกจากนี้จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี พ.ศ. 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีความพยายามในการดำเนินการส่งเสริมการสร้างความร่วมมือทางวิจัยและวิชาการกับผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศ โดยการจัดตั้งโครงการความร่วมมือกับองค์กรและสถาบันวิจัยต่างชาติ รวมทั้งพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ให้กับบุคลากรในสายอาชีวศึกษาเพื่อรองรับเทคโนโลยีขั้นสูงซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ว่ามูลค่าการส่งออกสินค้าเทคโนโลยีขั้นสูงของไทยจะขยายตัวมาอย่างต่อเนื่องในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนมูลค่าการส่งออกเทคโนโลยีขั้นสูงของไทยต่อค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศในเอเชีย 6 อันดับแรก ยังคงพบความผันผวนและไม่อาจเร่งอัตราการขยายตัวให้กลับไปสู่ระดับเดียวกับสถานการณ์ที่รายงานใน พ.ศ. 2565 ได้ ส่วนหนึ่งมาจากการลงทุนในกลุ่มธุรกิจสินค้าเทคโนโลยีขั้นสูงภายในประเทศที่ยังค่อนข้างจำกัด จึงกระทบต่อการขยายขนาดฐานการผลิตและการเติบโตของมูลค่าการส่งออกตามมา ซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นผลมาจากประเด็นท้าทายที่สำคัญ อาทิ การแข่งขันจากหลายประเทศที่มุ่งพัฒนาและส่งออกสินค้าเทคโนโลยีขั้นสูง ข้อจำกัดด้านงบประมาณและการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาจากภาครัฐ แรงจูงใจยังไม่เพียงพอต่อการส่งเสริมให้มีการลงทุนในเทคโนโลยีขั้นสูงจากทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ความสอดคล้องของมาตรการรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีและสร้างความสามารถในการพัฒนาเทคโนโลยีด้วยผู้ประกอบการไทย การขาดแคลนบุคลากรที่มีทักษะและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในสาขาเทคโนโลยีขั้นสูง ฯลฯ รวมทั้งการส่งเสริมสภาพแวดล้อมด้านเทคโนโลยีขั้นสูงจำเป็นต้องอาศัยงบประมาณและระยะเวลายาวนานผ่านการผลักดันโครงการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ เพื่อให้เกิดผลด้านความสามารถในการแข่งขันและมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การสร้างกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำหรับผลักดันการขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบทั้งในระดับโครงสร้างและเชิงกลยุทธ์ เพื่อให้ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูงทัดเทียมประเทศที่ก้าวหน้าในเอเชีย โดยมีข้อเสนอแนะที่ควรดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ดังนี้ (1) กำหนดกลยุทธ์รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีควบคู่กับการพัฒนาศักยภาพด้านเทคโนโลยีขั้นสูงเพื่อให้ผู้ประกอบการและผู้เชี่ยวชาญไทยสามารถต่อยอดเทคโนโลยีได้ด้วยตนเอง (2) ส่งเสริมการลงทุนในเทคโนโลยีขั้นสูง เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้และทรัพยากรบุคลากรอย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึงสมดุลระหว่างการแข่งขันในประเทศที่อาจส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการไทย (3) วางแผนยกระดับสภาพแวดล้อมด้านการวิจัยและพัฒนาให้สอดคล้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายสำคัญของประเทศ (4) เชื่อมโยง

230401

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพของประเทศ เพื่อเพิ่มศักยภาพและยกระดับความน่าเชื่อถือของสินค้าและบริการนวัตกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงของไทยในตลาดโลก และ (5) ส่งเสริมการวิจัยในเทคโนโลยีขั้นสูงในอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศด้วยงบประมาณที่เพียงพอและเหมาะสมกับขนาดของเป้าหมาย เพื่อสร้างเทคโนโลยีที่มีความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้เป็นที่ประจักษ์ และเพื่อปลดล็อกข้อจำกัดทางเทคโนโลยีและเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนี้ หน่วยงานควรให้ความสำคัญกับการบูรณาการการขับเคลื่อนเป้าหมายแผนแม่บทนี้ร่วมกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติในประเด็นอื่น ๆ ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยเฉพาะประเด็นอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ประเด็นโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล รวมถึงประเด็นเศรษฐกิจพิเศษเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สอดคล้องและสร้างผลกระทบเพียงพอต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

230501

แผนแม่บทย่อย | ปัจจัยสนับสนุนในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 230501

จำนวนโครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น

จ.3 อว.

พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563 พ.ศ. 2564 พ.ศ. 2565 พ.ศ. 2566 พ.ศ. 2567 พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
อัตราจำนวนโครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ เพิ่มขึ้นร้อยละ 10

ค่าเป้าหมาย
ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐานของดัชนีความสามารถด้านนวัตกรรม ไม่เกินอันดับ 50 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐานของดัชนีความสามารถด้านนวัตกรรม (อันดับ)				
230501	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) อันดับ 54	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับ 49	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับ 50	ไม่เกิน อันดับ 50	ไม่เกิน อันดับ 50
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 9.26	แย่ลง ☹ ร้อยละ 2.04		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				เท่ากับค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด

230501

โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น พิจารณาจากอันดับดัชนีด้านโครงสร้างพื้นฐานของดัชนีความสามารถด้านนวัตกรรม ซึ่งจัดทำโดยองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (World Intellectual Property Organization: WIPO) (ข้อมูล พ.ศ. 2567)

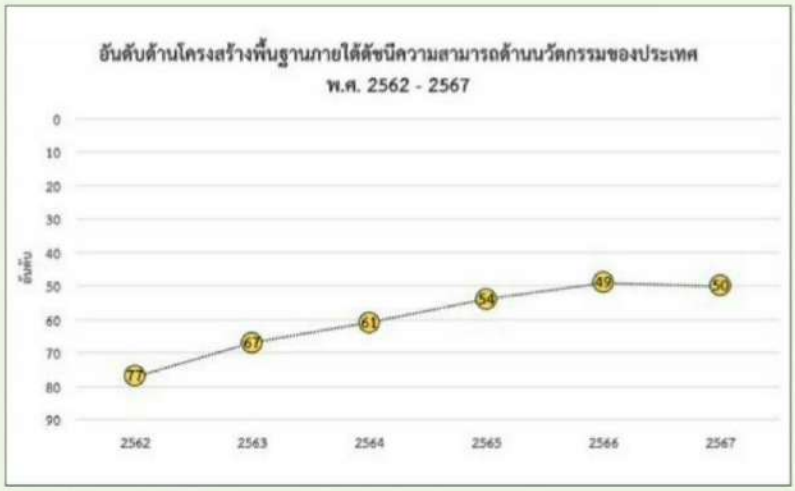

ที่มาของข้อมูล : ธนาคารโลก (World Bank) สืบค้นวันที่ 16 ธันวาคม 2567

พบว่า มีอันดับดัชนีด้านโครงสร้างพื้นฐานของดัชนีความสามารถด้านนวัตกรรม อยู่ในอันดับที่ 50 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่อยู่ในอันดับที่ 49 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 2.04 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่เกินอันดับ 50) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการวางโครงสร้างพื้นฐานเชิงกายภาพในสาขาวิทยาศาสตร์ที่สามารถต่อยอดไปสู่องค์ความรู้ในหลายสาขาอุตสาหกรรม รวมถึงการสร้างโรงงานต้นแบบเพื่อสร้างโอกาสในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกระบวนการผลิตสำหรับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมและธุรกิจใหม่ ๆ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **(1) โครงการสร้างเครื่องกำเนิดแสงซินโครตรอนระดับพลังงาน 3 GeV และห้องปฏิบัติการ** โดยสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน) ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ที่สำคัญต่อการวิจัยและพัฒนาความรู้ทางวิชาการในหลายแขนงและสามารถสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่สำหรับอุตสาหกรรมหลากหลายสาขา เช่น เกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ ยานยนต์ การแพทย์และสาธารณสุข การแปรรูปอาหาร ฯลฯ **(2) โครงการยกระดับและต่อยอดผลงานวิจัยและนวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรและเวชสำอางสมุนไพรสู่ระดับอุตสาหกรรมเชิงพาณิชย์ที่ได้คุณภาพและมาตรฐานสากล** โดยมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาโรงงานต้นแบบที่มีศักยภาพสำหรับส่งเสริม ต่อยอด และพัฒนาผลงานวิจัยไปเป็นผลิตภัณฑ์สมุนไพรและเวชสำอางที่มีมาตรฐานในเชิงพาณิชย์ในพื้นที่ภาคตะวันออก นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการพัฒนาห้องปฏิบัติการที่มีเครื่องมือวิเคราะห์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานระดับสากล เพื่อการวิเคราะห์คุณภาพดิน น้ำ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ ทั้งนี้ ประเด็นด้านโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพและบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องยังไม่ได้รับความสำคัญเท่าที่ควร

230501

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการเพิ่มจำนวนโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ ความล่าช้าในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพของภาครัฐ ที่เป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้ไม่สามารถสะท้อนผลลัพธ์เชิงประจักษ์ในการรายงานผลดัชนีนวัตกรรมโลกได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ ยังมีประเด็นท้าทายสำคัญในเชิงกระบวนการที่ควรเร่งดำเนินการแก้ไขเพื่อยกระดับโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้สามารถเติบโตต่อเนื่องในระยะยาว ได้แก่ (1) การขาดการบูรณาการเชิงกลยุทธ์ระหว่างการกำหนดทิศทางการส่งเสริมในอุตสาหกรรมเป้าหมาย และการพัฒนาศักยภาพในเทคโนโลยีขั้นสูงของประเทศไทย ซึ่งส่งผลให้ไม่สามารถวางแผนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับเป้าหมายที่ควรจะเป็น และส่งผลให้การจัดสรรงบประมาณกระจายไปในหลายอุตสาหกรรมสำคัญ จึงไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการเร่งด่วนในการพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูงในสาขาใดสาขาหนึ่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ (2) ข้อจำกัดเชิงนโยบายและกฎระเบียบในการพัฒนาเพื่อยกระดับโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพของประเทศยังไม่เอื้อต่อการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งข้อจำกัดดังกล่าวสะท้อนภาพการขาดทิศทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ชัดเจนของประเทศ โดยจะส่งผลกระทบต่อการเพิ่มขีดความสามารถทางนวัตกรรมและศักยภาพในการพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูงของประเทศไทยในระยะยาว

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้เป้าหมายจำนวนโครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น จะบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว อย่างไรก็ดี พ.ศ. 2567 มีสถานการณ์แย่ลงกว่าปีก่อนหน้า ดังนั้น เพื่อให้สามารถรักษาสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้อย่างต่อเนื่อง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันขับเคลื่อนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ โดยเน้นให้เกิดความต่อเนื่องมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับทิศทางความต้องการของอุตสาหกรรมเป้าหมาย ซึ่งควรมุ่งเน้นประเด็นสำคัญ ดังนี้ (1) ผลักดันการลงทุนในทุกมิติของโครงสร้างพื้นฐาน โดยสนับสนุนการลงทุนทั้งในโครงสร้างพื้นฐานเชิงกายภาพ โครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพและบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง อาทิ ห้องปฏิบัติการ โรงงานต้นแบบ เครื่องมือ อุปกรณ์วิเคราะห์ทดสอบที่รองรับสินค้าและบริการที่เป็นเทคโนโลยีเป้าหมายและนวัตกรรมใหม่เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (2) ประสานเชื่อมโยงระหว่างกลไกที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมอุตสาหกรรมเข้ากับกลไกด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาเทคโนโลยีเป้าหมายร่วมกัน อันจะนำไปสู่การยกระดับนวัตกรรมและศักยภาพทางเทคโนโลยีของประเทศไทยให้ปรากฏได้อย่างชัดเจนและเป็นเอกภาพ และ (3) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเพื่อสร้างกลไกระดับนโยบายเพื่อนำไปสู่การบูรณาการกฎระเบียบและวิธีปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพของประเทศ ซึ่งจะเอื้อต่อการพัฒนาเทคโนโลยีเป้าหมายและนวัตกรรมได้อย่างเต็มศักยภาพ

230502

แผนแม่บทย่อย | ปัจจัยสนับสนุนในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 230502

สัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐเพิ่มขึ้น

จ.3 อว.

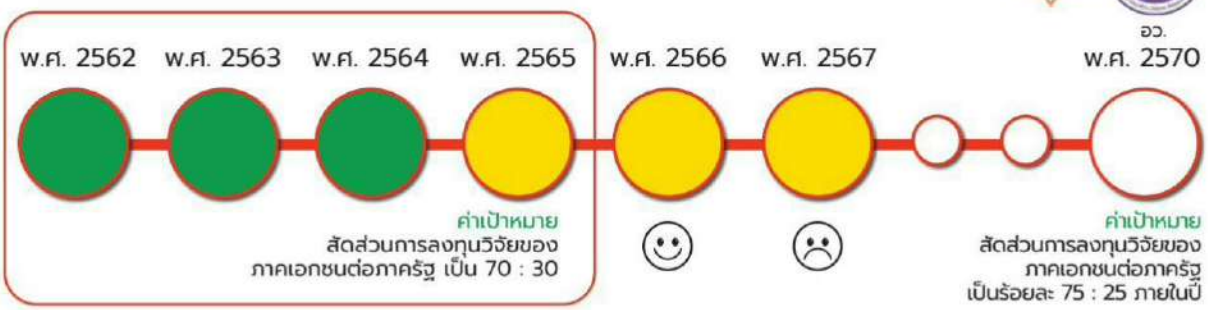

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐ (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566			
230502	(ข้อมูล พ.ศ. 2563) เอกชน 141,706 ล้านบาท รัฐ 66,304 ล้านบาท **สัดส่วน 0.68 : 0.32**	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) เอกชน 144,887 ล้านบาท รัฐ 50,683 ล้านบาท **สัดส่วน 0.74 : 0.26**	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) เอกชน 146,321 ล้านบาท รัฐ 55,094 ล้านบาท **สัดส่วน 0.73 : 0.27**	**ร้อยละ 75 : 25**	**ร้อยละ 75 : 25**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**ดีขึ้น ☺ ร้อยละ 8.82**	**แย่ลง ☹ ร้อยละ 1.35**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 97.33 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 97.33 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย**

สัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐเพิ่มขึ้น พิจารณาจากสัดส่วนด้านการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐซึ่งจัดทำโดยสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2565) พบว่าภาคเอกชนมีค่าใช้จ่าย 146,321 ล้านบาท และค่าใช้จ่ายของภาครัฐ 55,094 ล้านบาทคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 73 : 27 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ภาคเอกชนมีค่าใช้จ่ายอยู่ที่ 144,887 ล้านบาท และภาครัฐมีค่าใช้จ่ายอยู่ที่ 50,683 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 74 : 26 ซึ่งสะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 1.35 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ร้อยละ 75 : 25) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 97.33 ของค่าเป้าหมายส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังคงให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนอย่างต่อเนื่อง อาทิ การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีในการหักรายจ่ายการทำวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมได้สูงสุดถึง 2 เท่าของรายจ่ายจริง อีกทั้งการร่วมมือกับภาคเอกชนในการจัดตั้งกองทุนนวัตกรรมเพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ดังนี้ **(1) การพัฒนาผู้จัดการงานวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม เพื่อเป็นกลไกส่งเสริมการนำผลงานด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ และ (2) การพัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมพร้อมใช้ไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชนและสังคมของประเทศ (Tech2Communities)** โดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาเว็บไซต์ที่สามารถเชื่อมโยงผลงานวิจัยและนวัตกรรมระหว่างผู้มีเทคโนโลยี ทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนกับผู้ต้องการใช้เทคโนโลยีในระดับพื้นที่และชุมชน เพื่อให้สามารถเข้าถึงเทคโนโลยี ผลงานวิจัย ทรัพย์สินทางปัญญาและสามารถบริหารจัดการข้อมูลผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่เหมาะสมเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อกระตุ้นให้ภาคเอกชนลงทุนในงานวิจัยและพัฒนาซึ่งสร้างโอกาสการพัฒนาในอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการเชื่อมโยงความต้องการของภาคเอกชนและนโยบายรัฐบาลเข้ากับการกำหนดกรอบงบประมาณและยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กองทุน ววน.) รวมถึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้จัดการงานวิจัย ซึ่งเป็นตัวกลางที่เข้ามาทำหน้าที่บูรณาการความร่วมมือและเชื่อมโยงการทำงานของหน่วยงานในระบบ ววน. ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ ทั้งนี้ แม้ว่าสัดส่วนการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนลดลง แต่ด้วยการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของภาครัฐที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อนจึงทำให้ภาพรวมการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก ซึ่งเป็นโจทย์สำคัญให้ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องยังคงต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สามารถบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

230502

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการกระตุ้นให้ภาคเอกชนลงทุนด้านวิจัยและพัฒนาเพิ่มมากขึ้นในประเทศไทยมีความซับซ้อนและต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วนเนื่องจากการขาดแรงจูงใจจากมาตรทางการเงินและมาตรการอื่น ๆ ที่เพียงพอและชัดเจนรวมทั้งโอกาสทางการตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมที่ไม่สูงนักซึ่งทำให้ผู้ประกอบการยังไม่เล็งเห็นถึงความสำคัญของการวิจัยและพัฒนาที่จะมีส่วนช่วยให้เกิดการขยายตลาดผลิตภัณฑ์และบริการ โดยยังคงมองเป็นความเสี่ยงจากการลงทุนที่ค่อนข้างสูงโดยเฉพาะอย่างยิ่งกับผู้ประกอบการในธุรกิจขนาดกลางและย่อมที่มีข้อจำกัดด้านงบประมาณค่อนข้างมาก นอกจากนี้ ระบบนิเวศนวัตกรรมของประเทศยังไม่เอื้ออำนวยให้เกิดการเชื่อมโยงที่มีประสิทธิภาพระหว่างสถาบันการศึกษาหน่วยงานวิจัย และภาคอุตสาหกรรมที่ใกล้ชิดและต่อเนื่องเพียงพอ รวมถึงระบบการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรซึ่งส่งผลให้ผลงานวิจัยไม่สามารถต่อยอดไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ได้อย่างเต็มศักยภาพ ขณะเดียวกันความท้าทายอีกประการที่สำคัญ คือ การขาดแคลนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านและมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมโดยเฉพาะในภาคเอกชน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและทำให้การลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนยังคงอยู่ในระดับเดิมมาตลอดในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การสนับสนุนการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนจำเป็นต้องอาศัยการดำเนินการในหลายมิติที่สอดคล้องกันเพื่อสร้างผลกระทบเชิงบวกในระยะยาว โดยเฉพาะการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษาที่เข้มแข็งจะช่วยเสริมศักยภาพในการพัฒนางานวิจัยที่ตอบโจทย์ความต้องการของตลาดและสามารถสร้างผลกระทบทางเศรษฐกิจได้อย่างชัดเจน รวมถึงการสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในทุกระดับและส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายนักวิจัยและผู้เชี่ยวชาญทั้งในและต่างประเทศเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์และสามารถชี้นำศักยภาพและโอกาสความเป็นไปได้ในการลงทุนด้านวิจัยและพัฒนาในอุตสาหกรรมเป้าหมายที่มีศักยภาพสูงของประเทศ นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการปรับปรุงกฎระเบียบและมาตรการจูงใจที่เอื้อต่อการใช้ประโยชน์งานวิจัยในเชิงพาณิชย์ รวมทั้งการออกแบบมาตรการพิเศษเฉพาะสำหรับผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีศักยภาพในการสร้างนวัตกรรมเพื่อลดภาระทางการเงินและกระตุ้นให้เกิดการลงทุนในงานวิจัยมากขึ้น ขณะเดียวกันการเพิ่มประสิทธิภาพและการอำนวยความสะดวกในการบริหารจัดการการคุ้มครองและการถ่ายทอดเทคโนโลยีของทรัพย์สินทางปัญญายังคงเป็นประเด็นต่อเนื่องที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องปรับปรุงการดำเนินงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องรวมถึงการสร้างการรับรู้และความตระหนักในเรื่องคุณค่าของทรัพย์สินทางปัญญากับหน่วยงานในระบบวิจัยและพัฒนาและภาคเอกชนในลักษณะเชิงรุกมากยิ่งขึ้นเพื่อกระตุ้นให้เกิดการสร้างสรรค์งานวิจัยและนวัตกรรมที่สามารถนำไปสู่การเพิ่มมูลค่าและต่อยอดในเชิงพาณิชย์ได้มากยิ่งขึ้น

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

23

ส่วนที่ 3

ประเด็นท้าทาย
และการดำเนินการในระยะต่อไป

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ไปสู่การปฏิบัติตามหลักการ PDCA

1. การวางแผน (Plan)

การมี ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับที่ 2 เพื่อเป็นกรอบในการจัดทำแผนระดับที่ 3 และการปฏิบัติให้สอดคล้องและบูรณาการอย่างเป็นรูปธรรม

ประเด็นท้าทาย

- **บริบทการพัฒนาประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว** จากสถานการณ์และสภาวะต่าง ๆ ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ทำให้แผนระดับชาติที่ประกาศใช้ในห้วงที่ผ่านมาอาจเกิดข้อจำกัดทั้งในมิติของประเด็นการพัฒนาและกลไกการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ

- **ความเข้าใจในหลักการ วัตถุประสงค์ และความสำคัญของแผนระดับชาติของหน่วยงานของรัฐ** เนื่องจากยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ 2 เป็นเป้าหมายในการดำเนินการร่วมกันของทุกหน่วยงาน ดังนั้น หากหน่วยงานของรัฐ โดยเฉพาะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ทั้ง 3 ระดับ ขาดความเข้าใจหรือขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงาน อาจส่งผลกระทบต่อการขับเคลื่อนเป้าหมายของประเทศให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรม

- **เป้าหมายและประเด็นการพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายรัฐบาล และแนวทางการขับเคลื่อนประเทศในมิติต่าง ๆ ยังไม่ได้รับการถ่ายระดับไปสู่การปฏิบัติ** ผ่านแผนระดับที่ 3 และการจัดทำโครงการของหน่วยงานของรัฐเท่าที่ควร ประกอบกับกระบวนการจัดสรรงบประมาณอาจยังไม่สะท้อนการพุ่งเป้าการบรรลุเป้าหมายของแผนระดับที่ 2 และยุทธศาสตร์ชาติ

ข้อเสนอแนะ

- **ทบทวน ปรับปรุง และจัดทำแผนระดับที่ 2 ซึ่งประกอบด้วย 1) การทบทวนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)** โดยต้องวิเคราะห์ข้อจำกัดของแผนแม่บทฯ ในห้วงที่ผ่านมา เพื่อแก้ไขปรับปรุงให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์การพัฒนาประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป และเป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพในการแปลงยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐในห้วงที่ 3 ของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2571 - 2575) **2) ศึกษาทบทวนประเด็นการปฏิรูปประเทศ** โดยวิเคราะห์และประมวลผลประเด็นการพัฒนาที่จำเป็นต้องมีการปฏิรูปประเทศในระยะต่อไปตามบริบทการพัฒนาประเทศในปัจจุบัน มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้าง/เรื้อรัง เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของการปฏิรูปประเทศตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญฯ อย่างยั่งยืน **3) จัดทำกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 14** เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 14 สำหรับใช้ระบุทิศทางการพัฒนาที่ประเทศควรมุ่งดำเนินการในห้วงที่ 3 ของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2571 – 2575) และ **4) จัดทำนโยบายและแผนระดับชาติ**

ว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2571 – 2575) สำหรับใช้เป็นกรอบทิศทางการดำเนินการป้องกัน แจ้งเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้งภัยคุกคามความมั่นคงในห้วงที่ 3 ของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2571 - 2575) และพิจารณา**ทบทวนกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ให้สามารถเป็นกลไกที่สำคัญในกระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ**

- **สร้างความตระหนักรู้ให้กับบุคลากรภาครัฐในทุกระดับ** เพื่อให้เห็นความสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับที่ 2 และนโยบายรัฐบาล โดยยึดเป้าหมายของแผนระดับชาติเป็นหลักในการทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการและเกิดการถ่ายระดับไปสู่การปฏิบัติผ่านแผนระดับที่ 3 และการจัดทำโครงการโดยเฉพาะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ทั้ง 3 ระดับ และหน่วยงานร่วมขับเคลื่อนที่จะต้องส่งเสริมกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้และความเข้าใจภายในหน่วยงานอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างความต่อเนื่องและยั่งยืนในการดำเนินงานเพื่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ

- **บูรณาการและพัฒนากระบวนการงบประมาณ** เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณมีความสอดคล้องกับสถานการณ์พัฒนาประเทศ พุ่งเป้าการบรรลุเป้าหมายของนโยบายรัฐบาล แผนระดับที่ 2 และยุทธศาสตร์ชาติ โดยให้ความสำคัญในจัดสรรงบประมาณเพื่อปิดช่องว่างและตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ

การปฏิบัติ (Do)

หน่วยงานของรัฐจัดทำแผนระดับที่ 3 และจัดทำโครงการ/การดำเนินงาน ที่ตั้งอยู่บนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์

ประเด็นท้าทาย

- **การดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ อาจยังขาดการวิเคราะห์ข้อเท็จจริงบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์และขาดการบูรณาในการวิเคราะห์แนวทางการจัดทำโครงการ/การดำเนินงานเพื่อพัฒนาประเทศตามห่วงโซ่คุณค่าฯ** ซึ่งอาจทำให้ไม่สามารถระบุปัญหาและโอกาสได้อย่างตรงจุด การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรของหน่วยงานรัฐขาดประสิทธิภาพ รวมถึงไม่สามารถประเมินผลลัพธ์การดำเนินงานได้อย่างถูกต้อง ส่งผลให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติอาจไม่ตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของประเทศ

- **หน่วยงานของรัฐบางส่วนยังคงมุ่งเน้นเฉพาะการดำเนินการที่ตอบสนองต่อตัวชี้วัดของหน่วยงาน** ซึ่งอาจเป็นการดำเนินการที่คาดหวังความสำเร็จในระยะสั้น โดยไม่ได้คำนึงถึงการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาระดับประเทศในระยะยาว และอาจละเลยความยืดหยุ่นในการแก้ปัญหาหรือการปรับตัวตามบริบทของประเทศ

ข้อเสนอแนะ

- **ยกระดับกลไกการบูรณาในการวิเคราะห์แนวทางการจัดทำโครงการ/การดำเนินงานเพื่อพัฒนาประเทศตามห่วงโซ่คุณค่าฯ** โดยทบทวนกระบวนการจัดทำโครงการเพื่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติที่ผ่านมาของหน่วยงาน โดยใช้ข้อมูลจากเอกสารข้อสังเกตการจัดทำข้อเสนอโครงการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติรายหน่วยงาน ห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย และเอกสารอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันวิเคราะห์ช่องว่างการพัฒนาที่สอดคล้องกับความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อกำหนดประเด็นและจัดทำโครงการ/การดำเนินงานที่เหมาะสม

- **พัฒนาเครื่องมือการวิเคราะห์หาโครงการและการดำเนินงานที่ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ** โดยวิเคราะห์ช่องว่างการพัฒนาที่ตอบโจทย์ทั้งภารกิจหน่วยงานและทิศทางการพัฒนาประเทศ รวมถึงสามารถระบุผลสัมฤทธิ์ของโครงการต่อการปิดช่องว่างของเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

- **ปรับกระบวนทัศน์หน่วยงานของรัฐให้ทุกการดำเนินงานมุ่งเน้น “พุ่งเป้า”** การพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ 2 ตามหลักความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ)

3. การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล (Check)

กลไกการติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินผลหน่วยงานภาครัฐทุกระดับทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล โครงการ/การดำเนินงาน ให้เป็นไปตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ 2

ประเด็นท้าทาย

- **การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติที่อาจยังไม่ครบถ้วนทั้งวงจร** โดยเฉพาะการเชื่อมโยงการติดตาม “แผนงาน” และ “แผนเงิน” เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ ซึ่งทำให้การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลยังไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร

- **การกำหนดตัวชี้วัดเพื่อประเมินประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานของรัฐ อาจยังไม่สะท้อนผลลัพธ์จากการดำเนินงานของหน่วยงาน** ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องเท่าที่ควร

- **บางเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติยังมีตัวชี้วัดที่อาจไม่สะท้อนการดำเนินงานตามเป้าหมายที่ครอบคลุม ขาดการจัดเก็บข้อมูลที่ต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน ส่งผลให้บางเป้าหมายจำเป็นต้องใช้ข้อมูลหรือตัวชี้วัดเทียบเคียง (proxy) ซึ่งอาจสะท้อนสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายได้เพียงบางส่วนเท่านั้น** ทำให้ในบางกรณี สีสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) อาจไม่ได้ส่งผลต่อสีสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) โดยตรง

- **หน่วยงานบางส่วนยังไม่มีการนำเข้าข้อมูลแผนระดับที่ 3 และข้อมูลโครงการ/การดำเนินงานในระบบ eMENSCR** ส่งผลให้ข้อมูลเพื่อใช้ในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติยังไม่มีความครอบคลุมและครบถ้วนทุกการดำเนินงานของรัฐ

ข้อเสนอแนะ

- **พัฒนาเครื่องมือสำหรับการติดตามการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติอย่างครบวงจรทั้ง “แผนงาน” และ “แผนเงิน”** โดยการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยน หรืออ้างอิงข้อมูลร่วมกันระหว่างระบบ eMENSCR (ตามงาน) และระบบการจัดการงบประมาณอิเล็กทรอนิกส์ (ตามเงิน) เพื่อให้ภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง อาทิ ผู้ตรวจราชการ ผู้ตรวจเงินแผ่นดิน คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ภาคประชาสังคม สามารถติดตามข้อมูลโครงการ/การดำเนินงาน ได้อย่างครอบคลุมและเพียงพอตลอดทั้งวงจร นำไปสู่กระบวนการปรับปรุงการดำเนินการตามหลักการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) อย่างมีประสิทธิภาพ

- **หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องพิจารณากำหนดตัวชี้วัดของหน่วยงานของรัฐที่สามารถสะท้อนการถ่ายระดับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับที่ 2 รวมถึงนโยบายรัฐบาลได้อย่างเหมาะสม** โดยไม่ได้เป็นการนำตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับที่ 2 รวมถึงนโยบายรัฐบาล ไปเป็นตัวชี้วัดของหน่วยงานโดยตรง

- **หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในมิติการพัฒนาต่าง ๆ ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความแม่นยำและต่อเนื่อง** เพื่อให้สามารถนำมากำหนดเป็นตัวชี้วัดที่สะท้อนสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างครอบคลุม

- **ทุกหน่วยงานของรัฐต้องให้ความสำคัญในการนำเข้าทุกข้อมูลของแผนระดับที่ 3 โครงการ/การดำเนินงาน ในระบบ eMENSCR ให้ครบถ้วน** พร้อมทั้งการรายงานผลสัมฤทธิ์ของแผนระดับที่ 3 และผลการดำเนินโครงการ/การดำเนินงานตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดอย่างเคร่งครัด เพื่อให้หน่วยงานและภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องมีข้อมูลที่ครอบคลุมทุกการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ประกอบการวิเคราะห์การดำเนินงานต่าง ๆที่เกี่ยวข้องได้ต่อไป

ส่วนที่ 3 ประเด็นท้าทาย และการดำเนินการในระยะต่อไป

ภาคผนวก

รายละเอียดหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 – 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หมายเหตุ : เรียงตามตัวอักษร

ชื่อย่อหน่วยงาน	ชื่อเต็มหน่วยงาน	สัญลักษณ์
กปส.	กรมประชาสัมพันธ์	
กษ.	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
รง.	กระทรวงแรงงาน	
กห.	กระทรวงกลาโหม	
กค.	กระทรวงการคลัง	
กต.	กระทรวงการต่างประเทศ	
กก.	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	
พม.	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	
อว.	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	

ภาคผนวก ก

หมายเหตุ : เรียงตามตัวอักษร

ชื่อย่อหน่วยงาน	ชื่อเต็มหน่วยงาน	สัญลักษณ์
คค.	กระทรวงคมนาคม	
ดศ.	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	
ทส.	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
พน.	กระทรวงพลังงาน	กระทรวงพลังงาน MINISTRY OF ENERGY
พณ.	กระทรวงพาณิชย์	
มท.	กระทรวงมหาดไทย	
ยธ.	กระทรวงยุติธรรม	
วธ.	กระทรวงวัฒนธรรม	
ศธ.	กระทรวงศึกษาธิการ	
สธ.	กระทรวงสาธารณสุข	

ภาคผนวก ก

หมายเหตุ : เรียงตามตัวอักษร

ชื่อย่อหน่วยงาน	ชื่อเต็มหน่วยงาน	สัญลักษณ์
อก.	กระทรวงอุตสาหกรรม	
กอ.รมน.	กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร	
สมช.	สำนักงานความมั่นคงแห่งชาติ	
สขช.	สำนักข่าวกรองแห่งชาติ	
สคก.	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	
กกต.	สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	
ก.พ.	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	
สกพอ.	สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก	EEC
ป.ป.ช.	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	
กพร.	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ	กพร

ภาคผนวก ก

หมายเหตุ : เรียงตามตัวอักษร

ชื่อย่อหน่วยงาน	ชื่อเต็มหน่วยงาน	สัญลักษณ์
BOI	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน	
ตร.	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	
สทนช.	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	
สปน.	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	
สสปน.	สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน)	
สสว.	สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	
สศช.	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2567 รับทราบผลการพิจารณาของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติในคราวการประชุมครั้งที่ 2/2566 ที่ได้มีมติเห็นชอบการปรับเปลี่ยนหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ดังนี้

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)		หน่วยงานเจ้าภาพ เดิม	สัญลักษณ์	หน่วยงานเจ้าภาพ ใหม่	สัญลักษณ์
010102	คนไทยมีความจงรักภักดี ซื่อสัตย์ พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ สถาบันศาสนาเป็นที่เคารพ ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยสูงขึ้น	กระทรวงกลาโหม (กห.)		กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.)	
100201	ภาคธุรกิจมีบทบาทสำคัญในการลงทุนเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.)		สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม (สวส.)	สวส.

ตารางสรุป
การใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง (Proxy) ในการประเมินสถานะการบรรลุเป้าหมาย รายงานประจำปี พ.ศ. 2567

กรณี	จำนวนตัวชี้วัดตามเล่มแผนแม่บทฯ	จำนวนตัวชี้วัดเทียบเคียง
เป้าหมาย Y2	**4**	**4**
1. ตัวชี้วัดตามเล่มแผนแม่บทฯ อยู่ระหว่างการจัดเก็บ	2	3
2. ตัวชี้วัดตามเล่มแผนแม่บทฯ ไม่มีการจัดเก็บทุกปี	2	1
เป้าหมาย Y1	**18**	**16**
1. ตัวชี้วัดตามเล่มแผนแม่บทฯ ยกเลิกการจัดเก็บ	6	6
2. ตัวชี้วัดตามเล่มแผนแม่บทฯ อยู่ระหว่างการจัดเก็บและพัฒนา	9	7
3. ตัวชี้วัดตามเล่มแผนแม่บทฯ มีรอบการจัดเก็บข้อมูลไม่ตรงกับรอบการจัดทำรายงาน	2	2
4. ตัวชี้วัดตามเล่มแผนแม่บทฯ มีต้นทุนค่าใช้จ่ายในการเข้าถึงข้อมูล	1	1

ภาคผนวก ข

37 เป้าหมาย Y2

มีทั้งหมด 41 ตัวชี้วัด มี 4 ตัวชี้วัดเทียบเคียง (Proxy) จาก 3 ประเด็นแผนแม่บทฯ

140 เป้าหมาย Y1

มีทั้งหมด 166 ตัวชี้วัด มี 17 ตัวชี้วัดเทียบเคียง (Proxy) จาก 13 ประเด็นแผนแม่บทฯ

37 เป้าหมาย Y2 มีทั้งหมด 42 ตัวชี้วัด

- เป้าหมาย Y2 ที่มีตัวชี้วัดตามเล่มแผนแม่บทฯ 39 ตัวชี้วัด
- เป้าหมาย Y2 ที่มีตัวชี้วัดเทียบเคียง (Proxy) 4 ตัวชี้วัด จำแนกเป็น 2 กรณี

1. ตัวชี้วัดตามเล่มแผนแม่บทฯ อยู่ระหว่างการจัดเก็บ ได้แก่ **เป้าหมาย 190003** (2 ตัวชี้วัดเทียบเคียง) และ **เป้าหมาย 120002** โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลและพัฒนาตัวชี้วัดตามที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

2. ตัวชี้วัดตามเล่มแผนแม่บทฯ ไม่มีการจัดเก็บตัวชี้วัดทุกปี คือ **เป้าหมาย 060002** เนื่องจากการจัดทำแผนผังภูมินิเวศ 1 ผัง ต้องใช้ระยะเวลาดำเนินการ 5 ปี ทำให้ไม่สามารถนำจำนวนแผนผังภูมินิเวศที่อยู่ระหว่างการดำเนินการมาเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนากับแผนผังภูมินิเวศที่ทำสำเร็จแล้วได้ จึงนำความก้าวหน้าของการดำเนินงานจัดทำแผนผังภูมินิเวศมาใช้เป็นตัวชี้วัดเทียบเคียงแทน

ตารางแสดงตัวชี้วัดเทียบเคียง (Proxy) สถานการณ์การพัฒนา พ.ศ. 2567

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	รหัสเป้าหมาย	เป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น	ตัวชี้วัดตามเล่มแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดเทียบเคียง (Proxy)
(06) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ	060002	ประเทศไทยมีพื้นที่มีแผนผังภูมินิเวศเพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ รวมทั้งผังพื้นที่อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี	แผนผังภูมินิเวศระดับภาค	การดำเนินงานจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาค
(12) การพัฒนาการเรียนรู้	120002	คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาดีขึ้น	สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการส่งต่อการพัฒนาตามศักยภาพหรือพหุปัญญา ต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด	สัดส่วนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการคัดกรองผ่านระบบสำรวจแววความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์
(19) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ	190002	แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพให้มีระบบนิเวศที่ดี	สัดส่วนของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมายต่อแม่น้ำลำคลองและพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ	(1) สัดส่วนลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานคร (กทม.) และลำน้ำสายหลักของประเทศ (2) สัดส่วนของพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ

140 เป้าหมาย Y1 มีทั้งหมด 166 ตัวชี้วัด

- เป้าหมาย Y1 ที่ใช้ตัวชี้วัดตามแผนแม่บทฯ 149 ตัวชี้วัด
- เป้าหมาย Y1 ที่มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง (Proxy) 17 ตัวชี้วัด จำแนกเป็น 4 กรณี

1. ตัวชี้วัดตามเล่มแผนแม่บทฯ ยกเลิกการจัดเก็บใน 6 เป้าหมาย ได้แก่เป้าหมาย 010102 030202 080201 110301 130301 และ 150201

2. ตัวชี้วัดตามเล่มแผนแม่บทฯ อยู่ระหว่างการจัดเก็บและพัฒนาใน 7 เป้าหมาย ได้แก่ 040101 040501 080101 120201 130501 170101 และ 200301

3. ตัวชี้วัดตามเล่มแผนแม่บทฯ มีรอบการจัดเก็บข้อมูลไม่ตรงกับรอบการจัดทำรายงาน ได้แก่ เป้าหมาย 050101 050201 และ 180401

4. ตัวชี้วัดตามเล่มแผนแม่บทฯ มีต้นทุนค่าใช้จ่ายในการเข้าถึงข้อมูล คือ เป้าหมาย 230301

กรณีตัวชี้วัดตามเล่มแผนแม่บทฯ ยกเลิกการจัดเก็บ

เป้าหมาย Y1 ที่ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง (Proxy) เนื่องจากมีการยกเลิกการจัดเก็บตัวชี้วัดตามแผนแม่บทฯ ทั้งหมด 6 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตารางแสดงตัวชี้วัดเทียบเคียง (Proxy) สถานการณ์การพัฒนา พ.ศ. 2567				
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	รหัสเป้าหมาย	เป้าหมายแผนแม่บทระดับย่อย	ตัวชี้วัดตามเล่มแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดเทียบเคียง (Proxy)
(01) ความมั่นคง	010102	คนไทยมีความจงรักภักดี ซื่อสัตย์ พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ สถาบันศาสนาเป็นที่เคารพยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยสูงขึ้น	ดัชนีสถาบันหลัก	(1) องค์ประกอบด้านองค์ความรู้ของคนไทยเกี่ยวกับสถาบันหลักของชาติ (2) กิจกรรมศาสนาที่สามารถส่งเสริมความเข้าใจอันดีและการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม
(03) การเกษตร	030202	ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพ ความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น	ดัชนีคุณภาพและความปลอดภัยภายใต้ดัชนีความมั่นคงทางอาหาร	ดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหารของสินค้าเกษตร
(08) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่	080201	สินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่เพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่	อัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจ
(11) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต	110301	วัยเรียน / วัยรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบด้วน รู้จักคิดวิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผลตลอดชีวิตดีขึ้น	ความสามารถในการแข่งขันการพัฒนาทุนมนุษย์ด้านทักษะแรงงานในอนาคต	ข้อมูลคะแนนการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขัน
(13) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี	130301	มีระบบสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานที่ประชากรทุกระดับเข้าถึงได้ดีขึ้น	ประสิทธิภาพระบบบริการสุขภาพ	อันดับระบบบริการสุขภาพ
(15) พลังทางสังคม	150201	ประชากรไทยมีการเตรียมการก่อนยามสูงอายุเพื่อให้สูงวัยอย่างมีคุณภาพเพิ่มขึ้น	สัดส่วนประชากรอายุ 25 – 59 ปีที่มีการเตรียมการเพื่อยามสูงอายุทั้งมิติทางเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และสภาพแวดล้อมเทียบกับจำนวนประชากรอายุ 25 – 59 ปี ทั้งหมด	(1) พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของประชากรวัยทำงาน ช่วงอายุ 25-59 ปี (2) ข้อมูลการเตรียมการออมเพื่อการเกษียณอายุของประชากรอายุ 26-59 ปี

กรณีตัวชี้วัดตามเล่มแผนแม่บทฯ อยู่ระหว่างการจัดเก็บและพัฒนา

เป้าหมาย Y1 ที่**ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง (Proxy) มีทั้งหมด 7 เป้าหมาย Y1 9 ตัวชี้วัดตามเล่มแผนแม่บทฯ โดยเป็นกรณีอยู่ในระหว่างการจัดเก็บและพัฒนา มีทั้งหมด 7 ตัวชี้วัด** ดังนี้

เป้าหมาย 040101 เนื่องจากข้อมูลมูลค่าการผลิตของอุตสาหกรรมชีวภาพจัดเก็บโดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม**ยังไม่ได้มีการจัดเก็บข้อมูล** จึงใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงเป็นอัตราการขยายตัวของมูลค่าการออกบัตรส่งเสริมการลงทุนในสาขาอุตสาหกรรมชีวภาพ จัดทำโดย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

เป้าหมาย 040501 อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศเพิ่มสูงขึ้น สปท. ยังไม่มีมูลค่า Total ตามตัวชี้วัด ซึ่งเป็นการดำเนินการเก็บเฉพาะกลุ่มตัวอย่าง โดยเทียบเคียงจากรายได้ของผู้ประกอบการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมของประเทศ

เป้าหมาย 080101 เป็นการ**เลือกใช้เพียงแค่กลุ่มเดียว**ของ SME คือ กลุ่มของนิติบุคคลส่งผลให้ตัวชี้วัดเทียบเคียงที่ใช้คืออัตราการขยายตัวจำนวนการจดทะเบียนนิติบุคคลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่

เป้าหมาย 120201 ตัวชี้วัด "สัดส่วน" เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการส่งเสริมการพัฒนาตามศักยภาพหรือพหุปัญญา ต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด **อยู่ระหว่างการจัดเก็บข้อมูล** จึงใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงเป็น สัดส่วนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการคัดกรองผ่านระบบสำรวจแววความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์

เป้าหมาย 130501 ระดับความรอบรู้สุขภาพของประชาชนเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ **อยู่ระหว่างการจัดเก็บ** จึงใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงคือการประเมินความรอบรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันควบคุมโรคและภัยของประชาชน

เป้าหมาย 170101 เนื่องจากข้อมูลสัดส่วนประชากรกลุ่มเปราะบางที่ได้รับการยกระดับตาม 3 ขั้น (อยู่รอด : พอเพียง : ยั่งยืน) **อยู่ระหว่างพัฒนาหลักเกณฑ์ในการกำหนดระดับของการพัฒนาต่อกลุ่มอย่างเป็นทางการ** ทำให้ต้องใช้สัดส่วนคนเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ได้รับการสำรวจและได้รับการช่วยเหลือตั้งแต่ พ.ศ. 2566

เป้าหมาย 200301 ในตัวชี้วัดที่ 2 ได้แก่ "สัดส่วนการลงทุนในการจัดบริการสาธารณะของภาคเอกชนต่อการลงทุนในการจัดการจัดบริการสาธารณะทั้งหมด" **ไม่ได้มีการจัดเก็บ** จึงเป็นการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ มูลค่าการลงทุนภาคเอกชนต่อมูลค่าการลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนทั้งหมด

กรณีตัวชี้วัดตามเล่มแผนแม่บทฯ อยู่ระหว่างการจัดเก็บและพัฒนา

ตารางแสดงตัวชี้วัดเทียบเคียง (Proxy) สถานการณ์การพัฒนา พ.ศ. 2567				
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	รหัสเป้าหมาย	เป้าหมายแผนแม่บทระดับย่อย	ตัวชี้วัดตามเล่มแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดเทียบเคียง (Proxy)
(04) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	040101	อุตสาหกรรมชีวภาพมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตของอุตสาหกรรมชีวภาพ	อัตราการขยายตัวของมูลค่าการออกบัตรส่งเสริมการลงทุนในสาขาอุตสาหกรรมชีวภาพ
(04) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	040501	อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศเพิ่มสูงขึ้น	อัตราการขยายตัวของรายได้ของผู้ประกอบการกิจการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ
(08) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่	080101	วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ในประเทศไทยเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวจำนวนวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมรายใหม่	อัตราการขยายตัวจำนวนการจดทะเบียนนิติบุคคลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่
(12) การพัฒนาการเรียนรู้	120201	ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น	สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีข้อมูลการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญาราบุคคลต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด	สัดส่วนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการคัดกรองผ่านระบบสำรวจแววความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์
(13) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี	130501	ประชาชนมีความรู้สุขภาพ เรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศมากขึ้น	ระดับความรอบรู้สุขภาพของประชาชนเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ*	การประเมินความรอบรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันควบคุมโรคและภัยของประชาชน
(17) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม	170101	คนไทยทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น	สัดส่วนของประชากรกลุ่มเปราะบางที่ได้รับการยกระดับตาม 3 ขั้นของการพัฒนาต่อกลุ่มเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) ทั้งหมด	สัดส่วนคนเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ได้รับการช่วยเหลือต่อคนเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ได้รับการสำรวจ
(20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ	200301	เปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสม	สัดส่วนการลงทุนในการจัดบริการสาธารณะของภาคเอกชนต่อการลงทุนในการจัดบริการสาธารณะทั้งหมด*	มูลค่าการลงทุนภาคเอกชนต่อมูลค่าการลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนทั้งหมด

หมายเหตุ : * หมายถึง Y1 ที่มี 2 ตัวชี้วัด ดังนี้

เป้าหมาย 130501 มีทั้งหมด 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ระดับความรู้สุขภาพของประชาชนเรื่องโรคอุบัติซ้ำเพิ่มขึ้น และ (2) ความมั่นคงสุขภาพของโลก ซึ่งในตัวชี้วัดที่ (2) ของเป้าหมายนี้ ไม่ได้ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง

เป้าหมาย 200301 มีทั้งหมด 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ความสำเร็จของการเปิดให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาดำเนินการบริการสาธารณะ และ (2) สัดส่วนการลงทุนในการจัดบริการสาธารณะของภาคเอกชนต่อการลงทุนในการจัดบริการสาธารณะทั้งหมด ซึ่งในตัวชี้วัด (1) ของเป้าหมายนี้ ไม่ได้ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง

กรณีตัวชี้วัดตามเล่มแผนแม่บทฯ มีรอบการจัดเก็บข้อมูลไม่ตรงกับรอบการจัดทำรายงาน

เป้าหมาย Y1 ที่ตัวชี้วัดมีรอบการจัดเก็บข้อมูลไม่ตรงกับรอบรายงาน มีทั้งหมด 2 เป้าหมาย Y1 2 ตัวชี้วัดตามเล่มแผนแม่บทฯ ดังนี้

เป้าหมาย 050101 ข้อมูลอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ จัดเก็บโดยสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา **อยู่ระหว่างการประมวลและมีกำหนดการเผยแพร่ในช่วงไตรมาสที่ 2** ของปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จึงใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงเป็นอัตราการขยายตัวรายได้จากท่องเที่ยวชุมชนพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและเขตพัฒนาการท่องเที่ยว

เป้าหมาย 050201 อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจจัดเก็บโดยสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา **อยู่ระหว่างการประมวลและมีกำหนดการเผยแพร่** ในช่วงไตรมาสที่ 2 ของปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จึงใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงเป็นอัตราการขยายตัวของรายได้จากท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ (ชื่อเดียวกัน) แต่เป็นการเก็บข้อมูลของสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมนิทรรศการ (องค์การมหาชน) โดยเกณฑ์ที่ใช้ของตัวชี้วัดเทียบเคียงต่างจากเกณฑ์ของตัวชี้วัดตามเล่มแผนแม่บท

ตารางแสดงตัวชี้วัดเทียบเคียง (Proxy) สถานการณ์การพัฒนา พ.ศ. 2567				
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	รหัสเป้าหมาย	เป้าหมายแผนแม่บทระดับย่อย	ตัวชี้วัดตามเล่มแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดเทียบเคียง (Proxy)
(05) การท่องเที่ยว	050101	รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม	อัตราการขยายตัวรายได้จากท่องเที่ยวชุมชนพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและเขตพัฒนาการท่องเที่ยว
(05) การท่องเที่ยว	050201	รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ	อัตราการขยายตัวของรายได้จากท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ

กรณีตัวชี้วัดตามเล่มแผนแม่บทฯ มีต้นทุนค่าใช้จ่ายในการเข้าถึงข้อมูล

เป้าหมาย 230301 เนื่องจากดัชนีเศรษฐกิจสีเขียวมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเผยแพร่ข้อมูล ทำให้มีต้นทุนค่าใช้จ่ายในการเข้าถึงข้อมูล

ตารางแสดงตัวชี้วัดเทียบเคียง (Proxy) สถานการณ์การพัฒนา พ.ศ. 2567				
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	รหัสเป้าหมาย	เป้าหมายแผนแม่บทระดับย่อย	ตัวชี้วัดตามเล่มแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดเทียบเคียง (Proxy)
(23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	230301	การประยุกต์ใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจสีเขียวอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น	ดัชนีเศรษฐกิจสีเขียว	อันดับดัชนีอนาคตสีเขียว

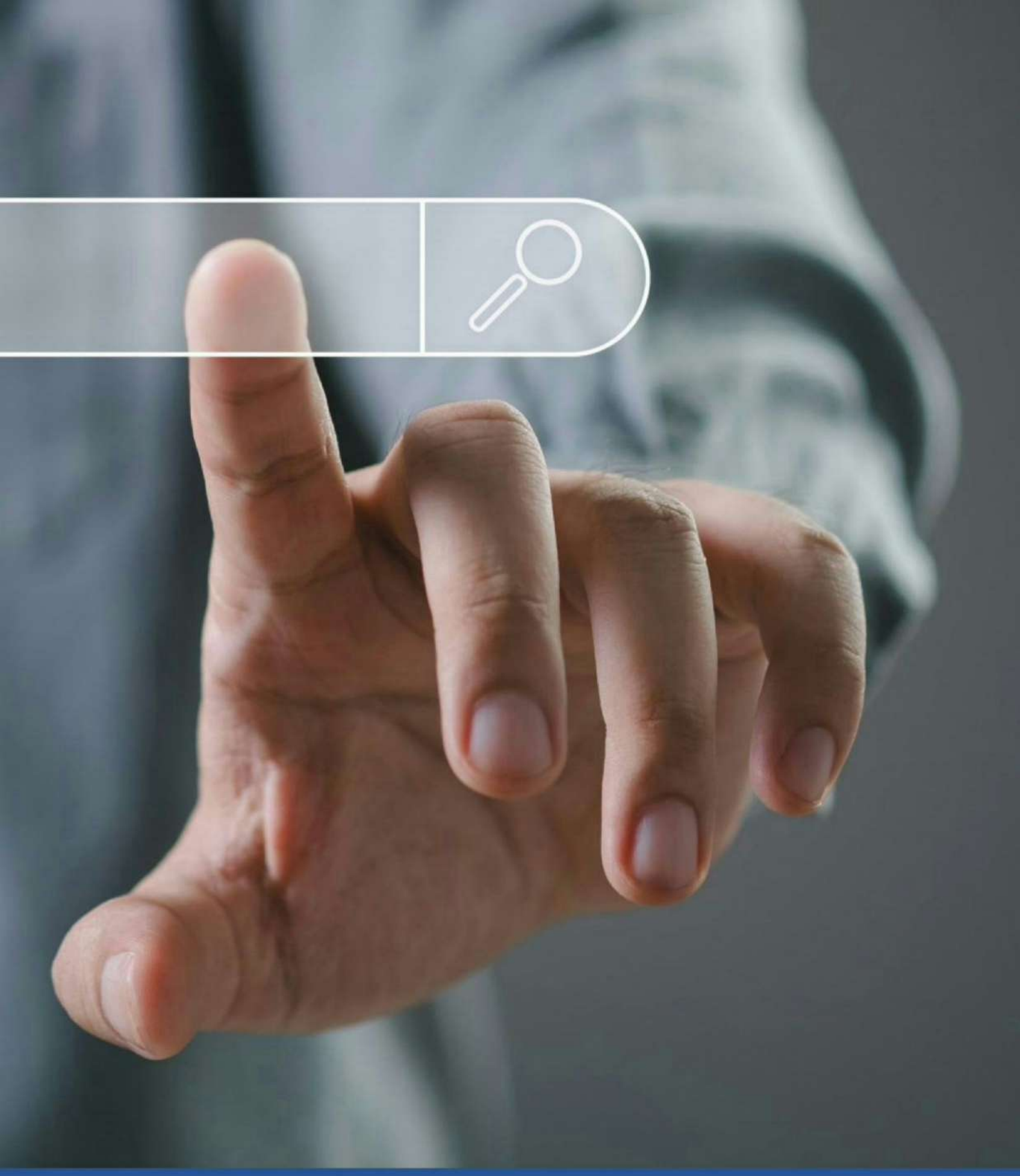

ภาคผนวก ค

การสืบค้นแผนระดับที่ 3 ในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR)

การสืบค้นแผนระดับที่ 3 ในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR)

ผ่าน Link : https://emenscr.nesdc.go.th/reporter/public_level3.html

สามารถเข้าดูได้โดยไม่ต้อง log in

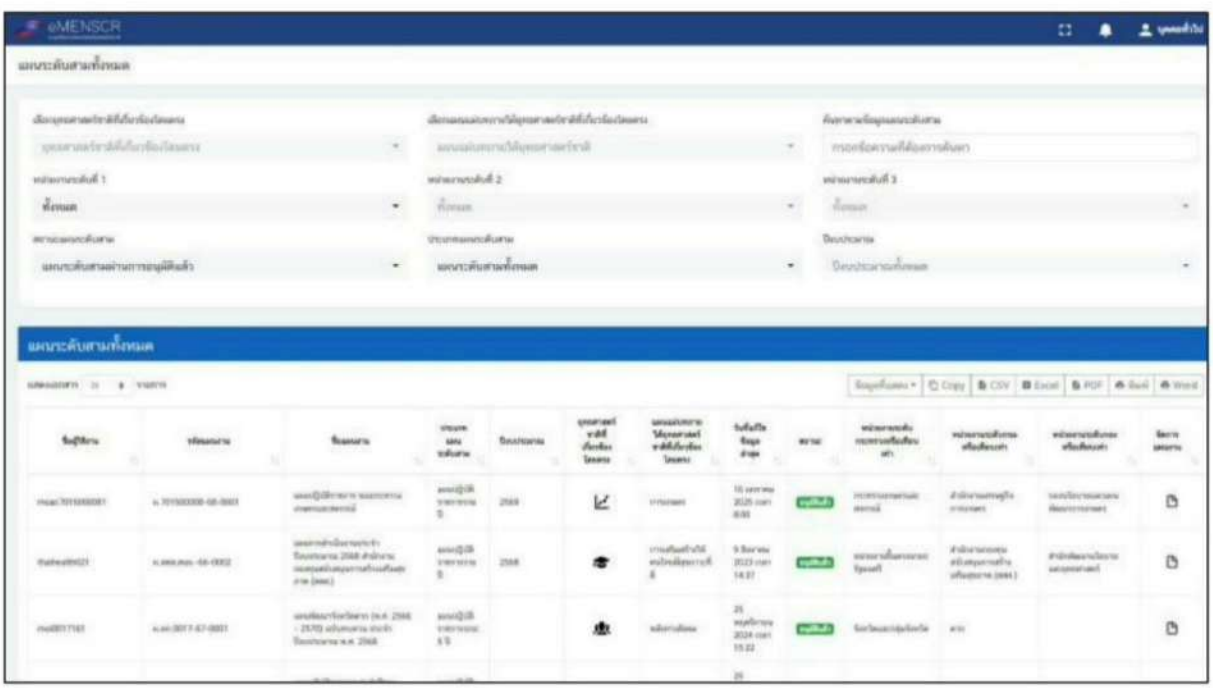

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567. --กรุงเทพฯ :
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2568

ISBN 978-974-9769-68-3
พิมพ์ครั้งที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2568 จำนวน 1,000 เล่ม

จัดพิมพ์ โดย

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
962 ถนนกรุงเกษม แขวงวัดโสมนัส
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร 10100

โทรศัพท์: 0 2280 4085 ต่อ 6221 - 41
โทรสาร : 0 2280 6384
Email : nscr@nesdc.go.th
Website : nesdc.go.th

พิมพ์ที่

บริษัท ซีดี มีเดีย ไกด์จำกัด
80/21 ซอยทุ่งมังกร 15 แขวงฉิมพลี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร 10170
โทรศัพท์: 0 2448 8021

สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
962 ถนนกรุงเกษม แขวงวัดโสมนัส
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100
โทรศัพท์ 02 280 4085 ต่อ 6221 - 41
โทรสาร 02 280 6384
Email : nscr@nesdc.go.th
Website : nscr.nesdc.go.th

ISBN 978-974-9769-68-3

รายการ QR Code รายงานสรุปผลการดำเนินการ

ตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567

https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=nscr